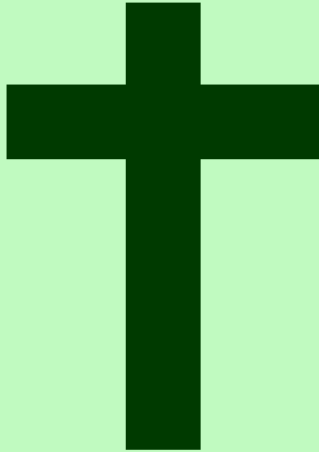


Dios Chani



New Testament in Chácobo (BL:cao:Chácobo)

Dios Chani

New Testament in Chácobo (BL:cao:Chácobo)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chácobo

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chácobo [cao], Bolivia

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chácobo

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

137aab31-418b-5455-a1a5-99b889cb7cfc

Contents

San Mateo	1
San Marcos	51
San Lucas	83
San Juan	136
Los Hechos	174
Romanos	220
1 Corintios	240
2 Corintios	259
Gálatas	273
Efesios	280
Filipenses	287
Colosenses	292
1 Tesalonicenses	297
2 Tesalonicenses	301
1 Timoteo	303
2 Timoteo	308
Tito	312
Filemón	315
Hebreos	317
Santiago	333
1 San Pedro	338
2 San Pedro	343
1 San Juan	346
2 San Juan	351
3 San Juan	352
San Judas	353
Apocalipsis	355

El Santo Evangelio Según San Mateo

*Jesu naborëquëbo
Lucas 3.23-38*

¹ Jabi chama David yamabo, Abraham yamabo, tihi caba चाहितaxocobo Jesucristo iniquë. Jabi Jesucristo naborëquëbo janë bo tëquë tsi xo naa.

² Abraham baquë Isaac iniquë.

Isaac baquë Jacob iniquë.

Jatsi doce ca baquë bo Jacob yamabá jayaniquë. Jacob jariapari baquë Judá iniquë.

³ Jatsi dos ca baquë bo, naa Fares, Zara, tihi cabo Judá jayaniquë. Jato jahëhua, Tamar ini quiha.

Jatsi Fares baquë Esrom iniquë.

Esrom baquë Aram iniquë.

⁴ Aram baquë Aminadab iniquë.

Aminadab baquë Naasón iniquë.

Naasón baquë Salmón iniquë.

⁵ Salmón baquë Booz iniquë. Jasca, jahuë jahëhua Rahab ini quiha.

Jatsi Booz baquë Obed iniquë. Jasca, jahuë jahëhua Rut ini quiha.

Jatsi Obed baquë Isai iniquë.

⁶ Isai baquë David iniquë, naa chama-chamaria inish cato.

David baquë Salomón iniquë. Uriás i-ipaonish ca ahui jahuë jahëhua ini quiha.

⁷ Salomón baquë Roboam iniquë.

Roboam baquë Abías iniquë.

Abías baquë Asa iniquë.

⁸ Asa baquë Josafat iniquë.

Josafat baquë Joram iniquë.

Joram baquë Uzías iniquë.

⁹ Uzías baquë Jotam iniquë.

Jotam baquë Acáz iniquë.

Acáz baquë Ezequías iniquë.

¹⁰ Ezequías baquë Manasés iniquë.

Manasés baquë Amón iniquë.

Amón baquë Josías iniquë.

¹¹ Jecónías, jahuë noma bo, tihi cabo Josías saihuaniquë. Naatiyá tsi Babilonia mai qui Israël ca nohiria bohacaniquë.

¹² Jaquirëquë Salatiel Jecónías saihuaniquë.

Jatsi Salatiel baquë Zorobabel iniquë.

¹³ Zorobabel baquë Abiud iniquë.

Abiud baquë Eliaquim iniquë.

Eliaquim baquë Azor iniquë.

¹⁴ Azor baquë Sadoc iniquë.

Sadoc baquë Aquim iniquë.

Aquim baquë Eliud iniquë.

¹⁵ Eliud baquë Eleazar iniquë.

Eleazar baquë Matán iniquë.

Matán baquë Jacob iniquë.

¹⁶ Jacob baquë José iniquë, naa María bënë. Jabi Jesu, naa Cristo icanai ca María comaniquë.

¹⁷ Jabi Abraham bësotiyá quirëquë catorce ca naborëquëbo iniquë. Jatsi chama David yamabo bësoniquë. Jaquirëquë catorce ca naborëquëbo huëtsa bo iniquë. Jatsi Babilonia mai qui Israël cabo bohacaniquë. Jaquirëquë catorce ca naborëquëbo huëtsa bo iniquë. Jatsi Jesu coniquë.

*Jesu conina
Lucas 2.1-7*

¹⁸ Nëca tsi quiha Jesucristo conina ra. Jabi bënë bipaima jahuë jahëhua María iniquë. Jahuë bënë ti ca José ini quiha. Jama, bënë binox pari tsi quiha María tohoyaniquë Espiritu Santó no.

¹⁹ Jatsi quiha José, naa jahuë bënë ti cató María bicasyamaniquë, joni shinajiaxëni ca ja ini quëshpi na. Jasca, nohiria bësojo xo tsi bëro tsi María ja niacasyamani quiha, bërabihuacasyamaquí na.

²⁰ Jaha tsi jahuë ahui ti ca niahai ca ja shina-shinaniquë. Shinajano tsi quiha ja qui jisiquiniquë Iboba ángel, ja namahai cató no. Jisiquihax José qui ja chaniniquë:

—Jisa José, David yamaba चाहितaxocobá. Mi ahui ti ca María biti raquëyamahuë. Espiritu Santó tsi ja tohoyayamëquë.

²¹ Baquë comaxëhi quiha. Ja coquë tsi Jesu ja janëhacaxëti xo, jato jocha quima nohiria bo ja xabahamaxëhai quëshpi na.

²² Nëcapi-jayamëquë Iboba Chani jatihuahacano iquish na, naa jahuë Chani yoanish cató quënëniina.

²³ Jabi ja quënëni ca tsi xo naa:

“Tohoyaxëhi quiha yoxajahini.

Tohoyaxo tsi baquë comaxëhi quiha.

Comaxo tsi Emanuel ja janëhacaxëti xo”

—nëa tsi quiha José qui ángel nëcaniquë. Noba jói tsi “No bëta xo Dios” ii quiha jahuë janë.

²⁴ Bësoxo tsi quiha María José biniquë jahuë ahui iti, naa ángel yoani jascaria. Bixo tsi jahuë xobo qui ja bëniquë racati.

²⁵ Jabi jahuë ahui ya ja jobonayamani quiha jariapari jahuë baquë conox pari no. Baquë coquë tsi quiha Jesu José janëniquë.

2

Joni tiisi bo jonina Jesu jixëna

¹ Belén tsi quiha Jesu coniquë, naa jodioba maí no. Toa mai rey Herodés yonani quiha. Toatiyá tsi quiha Jerusalén qui tres ca tiisi ca joni bo cahëniquë. Nëama, naa oriente ax ja bëcani quiha.

² Cahëhax,

—¿Jahuënia ni jodioba chama-chamaria, naa cobëna cato? Jahuë huishti no jisyamëquë noba mai xo na. Ja iqui tsi ja qui arahi no joquë ra —i nohiria qui naa tres ca tiisi ca joni bo niquë.

³ Jatsi quiha shina-huëjënatsi chama Herodes niquë nicahax na. Shina-huëjëniquë Jerusalén ca nohiria ri.

⁴ Jatsi jodioba arati iboba chama bo, Dios papi cahëxëni cabo, tihí cabo Herodés quënëniquë. Quënëxo tsi jato ja nicaniquë:

—¿Jahuënia tsi coxëhi ni mato Cristo, naa mato Xabahamati Ibo ra? —iquiina.

⁵ Jatsi quiha ja quëbicaniquë:

—Jodioba maí tsi, naa Belén yacatá tsi ja coti xo. Tocani quiha Dios Chani yoanish cato, naa ja quënëni cató no:

⁶ “Jisa Belén ca nohiria bá.

Jodioba maí tsi huëstima tsi xo toa mato oquë ca yaca huëtsa bo.

Jama, oquëhuahacaxëhi quiha mato yaca ri.

Belén tsi coxëhi quiha chama-chamaria.

Noho Israél ca nohiria bo ó bësoxëhi quiha”

ii quiha ja quënëniina —i Herodes qui jaca niquë.

⁷ Jatsi quiha johax ca tiisicanaiibo qui chani Herodés raaniquë ja qui ja bëcano iquish na. Jamë jato bëta ja chanicasni quiha. Ja bëcaquë tsi quiha Herodés jato nicaniquë:

—¿Jënino tsi ma jisni ca huishti jisiquini? —iquiina.

⁸ Jatsi quiha Belén qui Herodés jato raaniquë.

—Toa baquë mërahi bocata. Tsayahax jahari ma bëcano ëa yoaxëna. Ja qui cacasquia ëa ri ja qui araxëna —i jato qui ja niquë.

⁹ Jatsi quiha Belén qui bocatsi quiha tiisi jaya ca joni bo niquë, Herodes nicahax na. Ja bocaquë tsi quiha jisiquitëquëniquë huishtima, naa jato maí tsi jisiquinish ca huishti jascaria cato. Jisiquixo tsi quiha Belén qui jato ja mëpiniquë. Jatsi Baquë Jesu ini ca iti qui cahëhax huishti niiniquë.

¹⁰ Jatsi ja rani-ranicaniquë, huishti jisi na.

¹¹ Ranihax José xobo qui ja jicocaniquë. Jicoxo baquë ico ca María ja jiscaniquë. Jatsi ja mënicaniquë. Mënihax ja qui ja aracaniquë. Jaquirëquë quiha jato sota bo ja pëcacaniquë, ja bëcani ca jahuë bo ja qui axëna.

¹² Jaquirëquë ja namacanaí cató tsi quiha Diós jato yobaniquë:

—Jahari Herodes qui boyamacahuë —iquiina.

Jaha tsi bahi huëtsa quiha jato país qui ja bocaniquë jahari.

Egipto mai qui José, María jabanina Jesu ya

¹³ Tiisi ca joni bo bocaquë tsi quiha José qui ángel jisiquiniquë ja namahai cató no. —Joihuë. Baquë pistia, jahuë jahëhua María, tihi cabo bihuë. Egipto mai qui jabatsicana. Toaparicahuë. Mato ë yoano tsi jënimaxëhi quiha ma bacahaina. Mi baquë mërapaima xo Herodes pë, axëna —nëa tsi quiha José qui ángel nëcaniquë.

¹⁴ Jatsi quiha José joiniquë. Joixo Baquë, jahuë jahëhua, tihi cabo ja boniquë Egipto mai qui. Baquichá ja jisbayacani quiha.

¹⁵ Toá tsi naama tsi quiha ja chitëcaniquë. Jatsi Herodes rësoquë tsi ja bacacanicuë. Nëca tsi Dios Chani yoanish cató quënëni ca jatihuahacani quiha, “Egipto quima noho Baquë ë quënaquë” i Ibo Dios ni quëshpi na.

Herodés soldado bo raanina xocobo ati

¹⁶ Jabi tiisi jaya ca joni bá Herodes paranicuë, quinia huëtsa jato mai qui ja bacacani quëshpi na. Jatsi ja paracana ca cahëhax Herodes caxarianiquë. Caxaxo tsi jahuë soldado bo ja raanicuë jatiroha ca Belén ca baquë bo ati. Jasca, Belén tahë ca yaca bo qui jato ja raani quiha, toá ca baquë bo ati. Jatiroha ca baquë bo quiha, naa dos años nama cabo ja ani quiha. Jabi ja tocaniquë shinaxo na, siri tsi jahari jato mai qui tiisi jaya cabo bocani nori iqui na.

¹⁷ Jato ja quëyoquë tsi quiha Jeremías, naa Dios Chani yoanish cató yoani ca jatihuahacani quiha. Ja yoani tsi xo naa:

¹⁸ “Anomaria iqui quiha Ramá ca pacotsa.

Cohuëria xo ja ara-aracanaina ra.

Toá tsi jato xocobo quëshpi tsi arahi quiha yoxa bo.

Ranihuatimaxëni tsi xo toa jahuë nohiria, jato baquë bo acacani iqui na”

tih tsi ii quiha ja quënëni na.

¹⁹ Jatsi Herodes rësoniquë. Ja rësoquë tsi quiha José qui Iboha ángel jisiquiniquë ja namahai cató no.

²⁰ Jisiquihax,

—Joihuë. Baquë pistia, jahuë jahëhua, tihi cabo jahari Israel mai qui bohuë. Rësoyoniquë Baquë pistia acascanish cabo ra —i José qui ángel niquë.

²¹ Jatsi quiha José joiniquë. Jesu pistia, jahuë jahëhua, tihi cabo bihax Israel mai qui ja bacanicuë.

²² Bacaxo tsi quiha Herodes yamaba baquë Arquelaó yonahai ca ja nicaniquë. Jahuë jahëpa ja ratini quiha yonaxëna. Nicahax tsi quiha José raquë-raquënicuë. Toa mai qui ja cacasamani quiha racaxëna. Jatsi quiha ángel yobatëquënicuë ja namahai cató no, Galilea mai qui ja cano.

²³ Cahëhax Nazaret icanai ca yaca qui ja caniquë racahi na. Toa xo tsi jahuë xobo ja aniquë. Tocapijani quiha, Dios Chani yoanish cató chani jatihuaxëna, naa “Nazareno ja quënahacaxëti xo” i ja ni quëshpi na.

3

Jesu quinia Juán rohahuanina

Marcos 1.1-8; Lucas 3.1-9, 15-17; Juan 1.19-28

¹ Nazarët tsi Jesu racano tsi quiha nohiria ashimanish ca Juan jisiquiniquë jodioba maí no. Xabacha xo tsi quiha Dios Chani ja yoanicuë:

² —Mato jocha quima Dios quiri bësocana. Joti basima tsi xo Diós otohaina ra —i nohiria bo qui Juan niquë.

³ Jabi nëca tsí quiha Juan yoati tsi Dios Chani yoanish ca Isaiás quënëni quiha:

“Xabacha xo tsi quëmaxëhi quiha joni.

Quënëhi tsi ‘Rohahuahacatsicana Ibo johai quëshpi na’ ixëhi quiha.

Jasca, ‘Bahí mështë ca acana ja bax coti’ ixëhi quiha”

nëa tsi quiha ja quënëni ca niquë Juan yoati na.

⁴ Camello rani tsi quiha Juan sahuëti acacanicuë. Bichi cinturón ja chinëxënicuë. Chapo bo, bina bata, tihi cabo ja piniquë.

⁵ Jasca, jodioba maí ca nohiria tëquë Juan qui bocanicuë jahuë chani nicaxëna. Bocani quiha Jerusalén ca nohiria ri. Bocani quiha ani Jordán tapaí ca nohiria.

⁶ Jasca, jato jocha ja bërhuacaquë tsi quiha ani Jordán xo tsi jato ja ashimaniquë.

⁷ Jatsi Juan qui huëstima ca jodioba chama bo bocanicuë ashimahacaxëna. Jato jisi tsi jato Juán raahaniquë:

—Jisa, rono ba baquë bá. ¿Tsohuë mato yobaha, Dios johai ca copi quima paxaxëna?

⁸ Jocha pi quima bësocuí tsi mato jabi paxa ca pari noqui jismacahuë.

⁹ Quiniacaxëcahuë. “Dios xocobo yoi bo xo noa” i ma casmitsa, Abraham yamaba चाहितaxocob ma nori iqui na. Mahitsa tsi xo toa ra. Jaha pi quëëquí tsi naa maxax bo jahuë xocobo yoi manëmati mëtsa xo Dios, jahuë-na bo iti.

¹⁰ Jaboqui tsi nohiria copihi quiha Dios ra. Bimi jia ca pi jihuí saihuayamano tsi rërahi quiha ibo. Rëraxo tsi chihi qui niaxëhi quiha. Jabi tocaxëqui Dios ri jabi jia ca saihuayamahai ca qui.

¹¹ Jaboqui mato jocha quima pi ma casono tsi mato ashimaxëquia jënë no. Jama, ë cho joxëhi quiha ëa oquë cato ra. Jahuë yonati iti mëtsama xo ëa ra, ëa oquëria ca ja nori iqui na. Espíritu Santo, chihi, tihí cabá tsi mato ashimaxëhi quiha ra joquí na.

¹² Nohiria yoi cabo quima jahuë xocobo yoi bo aquëxëhi quiha Dios, naa ibobá jahuë trigo bëro aquëhai jascaria. Aquëxo jahuë nëpo niahi quiha. Jasca, jahuë xobó tsi jahuë xocobo yoi bo ó bësoxëhi quiha Dios; jama nocatimaxëni ca chihi qui niahacaxëti xo toa nohiria yoi bo, naa nëpo niahacahai jascaria –i Juan niquë.

Juán Jesu ashimanina

Marcos 1.9-11; Lucas 3.21-22

¹³ Jatsi ani Jordán qui Jesu joniquë Galilea mai ax na. Johax tsi quiha Juan qui ja caniquë ashimahacaxëna.

¹⁴ Jama, Juán Jesu ashimacasyamani quiha.

–¿E qui johai pa? Jishopë, acasyama xo ëa ra. Ea pi mi ashimaxëti xo ra –i Juan niquë.

¹⁵ Jatsi Jesú quëbiniquë:

–Jaboqui ëa mi ashimano. Nëca ca quiniá tsi jaha Dios quëëhai ca jatihuaxëqui noa –i Jesu niquë Juan qui.

Jatsi Juán Jesu ashimaniquë.

¹⁶ Ashima-hacahax tsi quiha jënë quima Jesu tsëquëniquë. Tsëquëjano tsi quiha japëquëniquë naipa. Jatsi nai ax Dios Shina ja qui botëhai ca, naa boto jascaria, Jesú jisniquë.

¹⁷ Jatsi naipá ca joi chaniniquë:

–Noho Baquë tsi xo naa ra. Noiquia. Ja qui raniquia –iquiina.

4

Jesu tanamahacanina

Marcos 1.12-13; Lucas 4.1-13

¹ Jatsi quiha xaba qui Espíritu Santó Jesu mëpiniquë, Satanás tanamano iquish na.

² Cuarenta bari no tsi quiha ja piyamaniquë. Paxnatsijaniquë.

³ Jatsi ja qui Satanás joniquë, jochati tanamaxëna.

–Dios Baquë pi iqui tsi maxax bo qui chanihuë, mapari ja manëcano –i ja qui Satanás niquë.

⁴ Jatsi Jesú quëbiniquë:

–“Mapari roha tsi bësoyamaxëhi quiha joni; jama Dios Chaní nori” ii quiha Quënëhacanish cabo –i Jesu niquë.

⁵ Jatsi Jerusalén qui Satanás boniquë. Boxo tsi quiha Dios arati xobo cacha, naa jahuë quëpë tsi Jesu ja nimaniquë.

⁶ Nimahax Satanás chaniniquë:

–Dios Baquë pi iquí tsi mai quiri mimë niahuë. “Jahuë ángel bo raaxëhi quiha Dios, mi noho ja bësocano” ii quiha Quënëhacanish cabo. Jasca, “Jato mëquënë tsi mia bëcaxëcani quiha, maxaxá tsi mi tahë bo tëquëyamano iquish na” ii quiha –nëa tsi Jesu qui Satanás nëcaniquë.

⁷ Jatsi Jesú quëbiniquë:

–Jama xo. “Ibo Dios tanamayamahuë” ii quiha Quënëhacanish cabo ra –iquiina.

⁸ Jatsi quiha maca tëtëca qui Satanás Jesu boniquë maí ca país bo, jato oquë, tihí cabo ja qui jismaxëna.

⁹ Jismahax tsi quiha Jesu qui ja chaniniquë:

–Ea bësojó pi mi mënino tsi, ë qui pi mi arano tsi, naa jahuë bo tëquë mi qui axëquia ra –iquiina.

¹⁰ Jatsi Jesú quëbiniquë:

–Cata, Satanás. “Ibo Dios roha qui aracana. Ja roha nicacana” ii quiha Quënëhacanish cabo ra –iquiina.

¹¹ Jatsi Jesu Satanás jisbayaniquë. Ja caquë tsi quiha ángel bo bëcaniquë Jesu mëbixëna.

Galilea xo tsi jahuë yonoco Jesú chitahëhuanina

Marcos 1.14-15; Lucas 4.14-15

¹² Naatiyá tsi quiha preso qui Juan nanëhacaniquë rë. Nicaniquë Jesu. Nicahax tsi quiha jodioba mai Jesú jisbayaniquë. Jisbaya tsi Galilea mai qui ja bacaniquë, naa jahuë Nazarét ca xobo qui.

¹³ Jama, Nazarét ja chitëyamani quiha. Riquihax Capernaum yaca qui ja cani quiha racaxëna, naa ia Galilea tapai cato. Zabulón, Neftalí, tihi ca mai bo basima quiha.

¹⁴ Tocajaquë tsi Isaiás quënëni ca jatihuahacani quiha. Jabi Isaiás quënëni ca tsi xo naa:

¹⁵ “Jisa Zabulón ca nohiria bá;

Jisa Neftalí ca nohiria bá, naa ia quinia cabo, naa ani Jordán rabëquëx ca nohiria bá.

Jisa mato Galileá ca carayanabá.

¹⁶ Huëa-huëaria nori ca jisxëqui tsëmo ó ca bësohai ca nohiria bo ra.

Rësopaoti basima ca nohiria bo qui huahuaxëhi quiha Huëa nori cato ra”

ii quiha ja quënënina.

¹⁷ Jaquirëquë Dios Chani yoati Jesú chitahëhuaniquë:

—Mato jocha quima Dios quiri bësocahuë. Jaboqui otocatsi quiha chama-chamaria Dios ra —i nohiria bo qui ja niquë.

Joni bo Jesú quënanina jahuë rabëti bo iti

Marcos 1.16-20; Lucas 5.1-11

¹⁸ Ia Galilea quënipama tsi quiha dos ca joni bo Jesú jisniquë, naa Simón, naa Pedro quënahacanih cato, jahuë noma Andrés. Jisi tsi jato ja quënaniquë. Jabi jato sani biti nishi bo niahi ja icani quiha, sani bicanaibo ja icani quëshpi na.

¹⁹ —Nëri bëcahuë. Ea ma banahuano. Joni bo bicanaibo mato manëmaxëquia —i jato qui Jesu niquë.

²⁰ Jatsi bamaxoma tsi quiha jato sani biti nishi bo, jato jahëpa, tihi cabo ja jisbëriacaniquë Jesu banahuaxëna.

²¹ Riquicayá tsi quiha ori tsi dos ca joni huëtsa bo Jesú jisniquë, naa Zebedeo baquë Jacobo, Jacobo noma Juan. Noti tsi jato jahëp ya ja icani quiha, jato sani biti nishi bo rohahuahi na. Jatsi Jesú jato quënaniquë.

²² Jatsi bamaxoma tsi quiha jato nishi bo, jato jahëpa, tihi cabo ja jisbëriacaniquë Jesu banahuaxëna.

Galilea mai xo tsi Dios Chani Jesú yoanina

Lucas 6.17-19

²³ Jatsi quiha Galilea mai tëquë tsi Jesu coniquë, Dios Chani yoahi na. Jodioba catiti xobo xo tsi ja tiisimabonani quiha. “Nohiria bo otocatsi quiha Dios ra” i ja ni quiha Chani jia ca yoahi na. Jasca, iquicanaibo, isicanaibo, tihi cabo ja jënimahuabonaniquë, Dios Chani yoaquí na.

²⁴ Jatsi ja ani iqui tsi chani pacananiquë ja yoati na. Siria maí tëquë tsi toa chani pacanani quiha. Jatsi iquicanaibo, isicanaibo, yoshi jaya cabo, yoyo jaya cabo, mohitimaxëni cabo, tihi cabo Jesu qui nohiria bá bënëquë jënimahuahacacano. Jatsi jato ja jënimahuaniquë ra.

²⁵ Jasca, nohiria miscó Jesu banahuaniquë ra. Galileá ca nohiria, Diez Yacatá ca nohiria, Jerusalén ca nohiria, jodioba maí ca nohiria, ani Jordán rabëquëx ca nohiria, tihi ca nohiria banahuani quiha ra.

5

Jesú yobanina

¹ Nohiria jatsi jisi tsi maca चाहिताखेंनि Jesu tëmahinaniquë. Tëmahinahax tsi quiha ja tahoniquë. Jisi jahuë rabëtiria bo ja qui quëtsoniquë jahuë chani nicaxëna.

² Jatsi jato tiisimati ja chitahëhuaniquë. Ja nęcaniquë:

Shoma ca nohiria

Lucas 6.20-23

³ —Shoma tsi xo toa Dios jabi ja nariscanai ca cahëxëni cabo.

Jató-na xo Dios. Jato ottoxëhi quiha.

⁴ Shoma tsi xo toa cohue cabo.

Jato bëpasimaxëhi quiha Dios ra.

⁵ Shoma tsi xo toa shinapënicanaibo.

Naa mai tëquë ibohuacaxëcani quiha.

⁶ Shoma tsi xo toa Dios mështë ó quëëcanaibo.

Jato ranihuaxëhi quiha Dios.

⁷ Shoma tsi xo toa nohiria huëtsa bo mëbicanaibo.

Jato mëbixëhi quiha Dios.

⁸ Shoma tsi xo toa shinajiaxëni jaya cabo.

Dios jiscaxēcani quiha.

⁹ Shoma tsi xo toa iquinacasyamacanaibo.

Dios baquē bo quēnahacacaxēcani quiha.

¹⁰ Shoma tsi xo toa tēnēmahacacanaibo jia ca ja acanai quēshpi na.

Jatō-na xo Dios. Jato otoxēhi quiha.

¹¹ Shoma xo mato, ēa iqui tsi nohiria bá mato ocahuacquē no, mato ja yosicaquē no, mato ja quiahuacaquē no.

¹² Rani-ranicana, anomaria ca copi mato bax janahacaxēhai quēshpi na. Jabi toca tsi mato rēquē ca Dios Chani yoanish cabo tēnēmahacani quiha jato ri.

Chopara, huēana, tihī cabo jascaria xo chahahuacanaibo

Marcos 9.50; Lucas 14.34-35

¹³ Chopara jascaria xo mato, maí ca nohiria bo oquēhuati. Jabi jahuē tēē bēnopihī tsi anoma xo toa chopara ra. ¿Jēnahuariaxo ja tēēhuahacatēquēna ra? (Jascaria, mato jabi jia ca pi ma bēnono tsi ¿jēnahuariaxo raca maí ca nohiria bá ēa cahēna?) Chopara yoi ca jascaria ma niahacaxēti xo pē, mahitsa ma nori quēshpi na.

¹⁴ Huēa jascaria xo mato, maí ca nohiria bo huēahuati. Jabi jonētimaxēni tsi xo tēmachī ca yacata. Baquichá tsi bēroria tsi xo jahuē pēxē bo.

¹⁵ Jascaria, mato pēxē tsamaxo tsi caca namá janayamaqui mato. Jama, mana, naa jahuē iti ó janaqui mato, xobó ca nohiria bo tēquē bax huahuati.

¹⁶ Jasca, nohiria bo bēsoj tsi huahuapaima xo mato jabi jia cabo, ma acai ca ja jiscano iquish na. Jisí tsi mato mana ca Jahēpa oquēhuacaxēcani quiha.

Jatihuahacaxēhi quiha Quēnēhacanish cabo

¹⁷ ¿Quēnēhacanish cabo niahī ē joni pa? Iyamaquia ra. Quēnēhacanish cabo jatihuahi ē joquē ra, niahī mari.

¹⁸ Mato parayamaquia ra. Niahacapistiariayamaxēhi quiha Quēnēhacanish cabo ó ca huēsti ca yoba pistia ra. Jatihuahacaxēhi quiha jahuē yoba tēquē.

¹⁹ Quēnēhacanish cabo ó ca yoba iriama ca pi nicayamañhi tsi oquēyamaxēhi quiha toa nohiria ra, Dios otohái cató no. Jasca, “Mahitsa tsi xo toa yoba” i pi nohiria huētsa qui ja no tsi chama-chamaria Dios qui yoixēhi quiha ja ocahaina. Mana tsi iriamaxēhi quiha toa ocahái cato ra. Jama, Quēnēhacanish cabo ó ca yoba bo pi nicahi tsi huētsa bo pi nicati tiisimañhi tsi, oquē-oquēriaxēhi quiha toa nohiria ra, Díos otohái cató no.

²⁰ Japi mato parayamaquia. Dios Chani cahēxēni cabo, fariseobo, tihī cabo pi mato mēstē huinoyamano tsi Díos otohái ca qui jicopistiyamariaxēqui mato ra.

Caxahaina

Lucas 12.57-59

²¹ “Joni bo ayamahuē. Namēhacaxēti xo tsohuēcara ca joni huētsa acax cato” i mato naborēquēbo qui Moisés yoba ni quiha.

²² Jama, mato qui ē yoahai ca tsi xo naa ra: Copihacaxēti xo tsohuēcara ca jabē xatē qui caxahái cato ra. Jabē xatē pi pasomaha chaniñhi tsi chama, naa juez qui ja bēhacaxēti xo copihacati. Jabi tēnētiya qui niahacati basima tsi xo toa tsohuēcara ca jabē xatē qui “Yoyoxēni xo mia pē” iqui cato.

²³⁻²⁴ Japi mabē xatē bo ya rabēneparicana, Dios qui arahi bocanox pari. Jama, Dios xobo xo pi mato qui caxa ca xatē shinaquí tsi Dios qui ma acatsai ca jahuē janaparicahuē. Jariapari mato qui caxa ca xatē qui bocata. Mabē xatē ya ma rabēneparino ra, Dios qui aranox pari. Rabēnahax jahari Dios xobo qui bocata araxēna, ma bēha ca jahuē ja qui axēna.

²⁵ Tsohuēcara pi mato pasomaha-no tsi mēri tsi ja bēta rabēnacana. Bamayamacana. Tocacana, gobierno chama bo qui mato ja mēayamano, copihacati. Tocapijano tsi preso qui ma niahacamitsa ra.

²⁶ Toá quima ma tsēquēnox pari tsi toá cuenta pari jatihuaxēqui mato iquia.

Anoma ca jocha

²⁷ “Bēnē jaya ca yoxa biyamacahuē” mato rēquēyamabo yoahacani quiha. Jabi toa yoba ma nicaquē ra.

²⁸ Jama, jahuē bēro yoi pi bēnē jaya ca yoxa tsayahi tsi ja bēta jochahi quiha bicatsai ca nohiria jahuē shina ó no. Ja bēta jobonahai jascaria tsi xo toa ja acaina.

²⁹ Jabi mato oquē ca bēro pi mato jochamano tsi toa bēro tsēcacahuē. Niacahuē. ¿Oquēyamamañhi ni mato bēro pistia bēnohaina, tēnētiya qui mato yora tēquē niahacayamano iquish na?

³⁰ Mato oquē ca mēquēnē pi mato jochamano tsi toa mēquē mēxtēquēcahuē. Mēxtēquēxo tsi niacahuē. ¿Oquēyamamañhi ni mato mēquē bēnohaina, tēnētiya qui mato yora tēquē niahacayamano iquish na?

*Ahui niahaina**Mateo 19.9; Marcos 10.11-12; Lucas 16.18*

³¹ Jasca, “Ahui pi niaquí tsi ja qui niati papi bënë ati xo” ¿i mato naborëquëbo qui Moisés yamayamani?

³² Jama, ë yoahai ca tsi xo naa: Anoma tsi xo bënë jahuë ahui niahaina iquia ra. Mahitsa pi jahuë ahui, naa joni huëtsa ya jobonayamahai ca ahui niaquí tsi jahuë ahui jochamahi quiha pë, bënë huëtsa ja biquë no. Jascaria, jochaxëhi quiha jahuë ahui bichi ca joni ri.

Parayamahai ca chani

³³ Jabi mato naborëquëbo yoahacani ca yoba bo ma nicaniquë iquia. “Dios bax toa axëquia ra” i pi ma no tsi mato chani jatihuacana. “Anoma tsi xo toa ma ayamahaina tocaquí na” i quiha Dios yoba ra.

³⁴ Jatsi, ë yoahai ca tsi xo naa: Oquë tsi xo toa ma bëpahaina. Jasca, Dios bësojo xo tsi jurarayamacana, “Axëquia ra” i nohiria qui ma quë no. Jasca, “Naipá tsi parayamaquia, axëquia ra” i nohiria qui yamacana, ma quëbiquë no. Diós yonahai iti tsi xo toa ra.

³⁵ Jascaria, “Noba maí tsi parayamaquia; axëquia ra” iyamacana, ma quëbiquë no, Ibo Dios maí ja nori iqui na. Jasca, “Jerusalén tsi parayamaquia” iyamacana, noba chama-chamaria yaca ja nori quëshpi na.

³⁶ Jasca, “Noho mapó tsi parayamaquia” iyamacana. ¿Jënahuariaxo mato boo chëquë ma joxohuana?

³⁷ Jama, “Axëquia, ayamaquia” tihi roha ca icana, ma quëbiquë no. Jahuëcara huëtsa pi ma yoano tsi Yoshi quima tsi xo toa ma yoahaina ra.

*Jahari nohiria copihaina**Lucas 6.29-30*

³⁸ Jabi mato naborëquëbo yoahacani ca yoba ma nicaniquë iquia. “Nohiria huëtsa bëro quëshpi tsi jahuë bëro yoi copihacaxëti xo; jasca, nohiria huëtsa xëta quëshpi tsi jahuë xëta yoi copihacaxëti xo” i mato yoba ni quiha.

³⁹ Jama, ë yoahai ca tsi xo naa: Yoixëni ca joní pi mato yosino tsi jahari iquinayamacana iquia. Tsohuëcaracá pi mato tapaishano tsi caxayamacana. Ja qui mato tamo huëtsa acana tapaishahacati.

⁴⁰ Jasca, mato camisa pi biriacasquí tsi mato saco ri ja bino.

⁴¹ Jasca, huësti kilómetro pi soldado bá jato sota bo mato papimano tsi kilómetro huëtsa jato bax ma bocano jato mëbixëna.

⁴² Jasca, tsohuëcaracá pi mato jahuëcara bënariano tsi ja qui acahuë. Tsohuëcaracá pi mato jahuëcara tanacasno tsi ja qui prestahuahacahuë. Tihi tsi xo toa noho yoba ra.

*Noqui pasomaha cabo no noihaina**Lucas 6.27-28, 32-36*

⁴³ Jabi mato naborëquëbo yoahacani ca yoba ma nicaniquë iquia, naa “Mato rabëti bo noicahuë; jama, mato pasomaha cabo qui caxacahuë” iquiina.

⁴⁴ Jama, mato qui ë acai ca yoba tsi xo naa: Mato pasomaha cabo noicahuë iquia. Jasca, mato yosicanaibo bax bëhoxcana ra.

⁴⁵ Tocapiquí tsi mato naipá ca Jahëpa baquë bo ma nori ca jismaxëqui mato ra. Jatiroha cabo mëbihi quiha Dios. ¿Jiaxëni cabo, yoixëni cabo tëquë, tihi cabo qui huahuayamayamahi ni jahuë bari ra? Jasca, jia ca acanaibo, anoma ca acanaibo, naa jatiroha cabo qui oi paquëmahi quiha.

⁴⁶ Mato rabëti bo roha pi noihi tsi ¿jënahuariahax nohiria huëtsa ma oquëna? Tocapimano tsi ¿mato copixëhi ni Dios pa?

⁴⁷ Jasca, mato rabëti bo roha pi mëbihi tsi ¿nohiria huëtsa oquë ni mato pa? Iyamaqui mato ra. Tocacani quiha Dios cahëyamacanaibo ri.

⁴⁸ Jatsi quëstimaxëni ca jabi ma jayati xo, naa mato naipá ca Jahëpá-na jascaria. Tihi tsi xo toa noho yoba ra.

6*Nohiria ma mëbiquë no*

¹ Quiniacaxëcahuë. Nohiria bësojo xo tsi mato yonoco jia bo ma ayamati xo iquia. Tocapimano tsi mato copiyamaxëhi quiha mato naipá ca Jahëpa.

² Japi noitiria ca nohiria pi mëbiquí tsi no bëpati xo. “Jia tsi xo toa ë acaina ra” iyamacana nohiria bo qui, naa fariseobo jascaria. Anoma quiha. Jabi nohiria bo bësojo xo tsi tocacani quiha pë, nohiria bá jato oquëhuano iquish na. Jatsi shina-bënoyamacana. Copihacacahi quiha, nohiria bá jato oquëhuaquë no. Mana ca copi biyamacaxëceni quiha ra.

³ Jama, noitiria ca nohiria pi mēbiquí tsi no bēpaxēti xo, mato rabētiria bá ma acai ca cahēyamano iquish na.

⁴ Jonē tsi mato yonoco jia bo ma ano. Jatsi, mato copixēhi quiha Dios ra, jatiroha ca jahuē bo jisi na.

Dios qui bēhoxhaina

Lucas 11.2-4

⁵ ‘Dios qui bēhoxhi tsi paraxēni ca fariseobo jascayamacana. Nohiria bo bēsojó, naa jodioba catiti xobo bo, bahi bo, tihi cabá tsi Dios qui bēhoxcascani quiha pē, nohiria bá jato jisno iquish na. Jato copi ja bicaquē iquia. Mana ca copi biyamacaxēcani quiha.

⁶ Jama, bēhoxhi tsi mato naquētē qui mamē jicocahuē. Jicohax caiti japacahuē, nohiria bá mato jisyamano iquish na. Toá tsi Dios qui bēhoxcana, mamē no. Jonē pi bēhoxmano tsi mato copixēhi quiha, ma acai ca jonē ca jahuē bo jisqui na.

⁷ Jasca, Dios qui bēhoxhi tsi mahitsa ca chani iroha-irohayamacana. Tocacani quiha Dios cahēyamanaibo. Jato chani tētēca iqui tsi Diós jato nicahai ca quēscahuacani quiha.

⁸ Jabi jaha ma quēēhai ca cahēhi quiha mato Jahēpa, ma bēnanox pari no.

⁹ Japi nēca tsi bēhoxcana:

“Oquēhuahacaxēti xo mi janē,
noba naipá ca Jahēpá” icana.

¹⁰ “Nohiria bo mi ototsano.

Mai xo tsi mi shina mi ano,
naipa xo mi acai jascaria.

¹¹ Jatiroha ca bari oriquiti noqui ana.

¹² Noba jocha mi shina-bēnono,
noqui pasomaha jochacanaiba jocha no shina-bēnohai jascaria.

¹³ Jochati no tanamahacayamano.

Yoixēni cato chamá quima noqui mi tsēcano” tihi tsi nēcacana bēhoxhi na.

¹⁴ Huētsa ba jocha pi ma shina-bēnono tsi mato jocha ri shina-bēnoxēhi quiha Dios ri.

¹⁵ Jama, huētsa ba jocha pi ma shina-bēnoyamano tsi mato jocha shina-bēnoyamaxēhi quiha Dios ri.

Samahai ca jabi Jesu chaninina

¹⁶ ‘Samaquí tsi bēmana cohuēria cabo jayamacana, naa paraxēni ca fariseobo jascaria. Bēcohuēhuacani quiha pē, nohiria bá ja samacanaí jisno iquish na. Shina-bēnoyamacana; jato copi ja bicaquē ra. Mana ca copi biyamacaxēcani quiha.

¹⁷ Jama, samahi tsi bēchococahuē. Bohuēxicahuē.

¹⁸ Tocapimano tsi ma samahai ca cahēyamacaxēcani quiha nohiria ra. Cahēxēhi quiha mato Jahēpa roha, jatiroha ca jonē ca jahuē bo cahēquí na. Mato copixēhi quiha.

Mana ca copi

Lucas 12.33-34

¹⁹ ‘Naa mai xo tsi copixēni ca jahuē bo catiyamacana mato bax na. Naamayamacaxēcani quiha naa maí ca jahuē bo ra. Mēri tsi quēyohacacahi quiha, naa raiti jotoró pihai jascaria. Jascaria, ja yomahacacamitsa.

²⁰ Jama, naipá ca jahuē bo ma catiapaima xo. Toá tsi naamacaxēcani quiha. Quēyohacatimaxēni xo toá cabo. Jasca, yama tsi xo toa mana ca yomaxēni cato.

²¹ Japi maí ca jahuē bo pi ó quēērohaquí tsi Dios noiyoiyamaqui mato iquia. Jama, mana ca jahuē bo pi ó quēēquí tsi Dios noiyoiqui mato ra.

Shina jia ca no jayati xo

Lucas 11.34-36

²² ‘Jabi lamparina jascaria xo mato shinana. Mato quinia qui huahuahi quiha mato shinana, jēnima ja iquē no. Jaha tsi jabi jia ca jayaxēqui mato.

²³ Jama, shina yoi pi jayahi tsi tsēmo ó tsi bohoxēqui mato rē. Jabi mato shina jia ca pi tsēmonano tsi anomaria tsi xo toa tsēmo ra. Tsēmo-tsēmoria tsi xo rē.

Dios – Parata

Lucas 16.13

²⁴ ‘Dos ca chama bo jayatimaxēni tsi xo nohiria ra. Huēsti chama qui caxaxēhi quiha; chama huētsa noijahuanori. Huēsti chama bax yonocoriaxēhi quiha; chama huētsa chahahua-yamajahuanori. Japi, jzēnahuariahax Dios bax ma yonocona, parata noihí na? Dos ca ibo jayatimaxēni xo mato ra –i jato qui Jesu niquē.

Jahuē baquē bo ó bēsohi quiha Dios

Lucas 12.22-31

²⁵ Jabi jahuë rabëti bo Jesú yoani tsi xo naa:

—Oriquiti yoati tsi shina-huëjeyamacana. Jasca, mato yora sahuëhai ca sahuëti bo shina-huëjeyamacana. ¿Jabi oriquiti oquë ma ni ma bësöhaina? Jasca, ¿sahuëti oquë ma ni mato yora?

²⁶ Naipá ca isa bo tsayacahuë; bëro banayamacani quiha ra. Bëro tësayamacani quiha. Jasca, yama tsi xo toa jato xobo qui nanëhaca ca bimi ra; jama, jari jënima jaca nori. Jato pimahi quiha mato naipá ca Jahëpa ra. ¿Japa? ¿Isa bo oquë ma ni mato ri ra?

²⁷ Jasca, ¿jënahuariaxo raca ja bësöhai ca año bo joní huinomana, ja shina-huëjêhai cató no ra? Jatsi shina-huëjeyamacana ma bësöhai yoati na.

²⁸ ¿Jëniriahax sahuëti bo shina-huëjêcanai ra? Huasi joa jiaxëni cabo qui tsayacahuë. Yonocoyamacani quiha ra. Jasca, sahuëti bo ayamacani quiha ra.

²⁹ Jama, rico inish ca Salomón yamaba sahuëti oquë-oquëria tsi xo naa joa bo sahuëcanaina iquia.

³⁰ Jabi Dios tsi xo toa naa joa bo sahuëmähaina, naa naamayamahai ca joa bo ra. Tocapiquí tsi ¿tonia mato sahuëmayamayamaxëhi ni Dios ra? Iriama tsi xo toa ma chitimihaina rë.

³¹ Japi shina-huëjeyamacana. “¿Jahuë pixëhi ni noa rë?” iyamacana. “¿Jënë axëhi ni noa ra?” iyamacana. Jasca, “¿Jahuë sahuëxëhi ni noa rë?” iyamacana.

³² Piti, jënë, sahuëti, tihí cabo shina-huëjêcani quiha Dios cahëyamacanaibo. Jaha quëëriacani quiha. Jama, mato otohí quiha mato Jahëpa, ma narisyamano iquish na.

³³ Jatsi mato Chama-chamaria pari shinacana. Jaha ja quëëhai ca jabi jia ca ó quëëcana. Tocapimano tsi naa jahuë huëtša bo tëquë mato qui axëhi quiha.

³⁴ Japi, shina-huëjeyamacana huëaquë yoati na. Huëaquë tsi tobixëhi quiha noqui yosihai ca jahuë huëtša bo tonia. Japi jaboquí tsi huëaquë ca noqui yosihai ca jahuë bo yoati no shina-huëjênayamano.

7

Ranimisyamacana

Lucas 6.37-38, 41-42

¹ Ranimisyamacana, Diós mato raniyamano iquish na.

² Ranipimahuano tsi nohiria ma ranihai jascaria ca quiniá tsi mato ranixëhi quiha Dios ri. Jasca, nohiria pi ma shomahuano tsi jascaria ca quiniá tsi mato shomahuaxëhi quiha Dios. Toa tsi xo toa Dios medida ra.

³ Jama, anoma ca mabë xatë bá acai tsayacasqui mato pë, ja qui quësocasquí na. Mato qui bëroria tsi xo toa mabë xatë jocha; bëroma mató-na nori. ¿Jocha yama ni mato pa?

⁴ ¿Jëniriahax raca “Mia mëbixëquia, yoi ca mi ayamano iquish na, ëbë xatë bá” i ma na, oquë ca yoi ca ma aquë no?

⁵ Jariapari tsi toa yoi ca ma acai ca niaparahahuë, quiaxëni cabá. Niahax tsi mabë xatë mëbiti mëtsaxëqui mato ra.

Dios Chani nicacasyamacanaibo

⁶ Dios Chani ayamacana nicacasyamacanaibo qui. Quiniacaxëcahuë. Ina jascaria tsi mato qui ja tsamicamitsa mato axëna. Jasca, Dios copixëni ca Chani jato qui ayamacana. Aapimahuano tsi yahua jascaria tsi ja yoshihuacamitsa. Yoshihuahax mato quiri ja bësocamitsa mato axëna.

Bëhoxcana

Lucas 11.9-13; 6.31

⁷ Dios qui bëhoxquí tsi bënacana; mato qui acacaxëhi quiha. Jasca, mëracana. Mëraqú tsi bixëqui mato ra. Jasca, quënacana; mato bax japëcachacaxëhi quiha jahuë caiti.

⁸ Bënahai ca qui acacaxëhi quiha. Bixëhi quiha mërahai cato. Jasca, japëcachacaxëhi quiha jahuë caiti, tsohuëcara ca quënahai ca bax na.

⁹ ¿Mato baquë qui maxax acaxêcanai pa, mapari ja bënaquë no?

¹⁰ Jasca ¿rono ja qui acaxêcanai pa, sani mato qui ja bënaquë no, piti? Ayamaqui mato ra.

¹¹ Mato xocobo qui jahuë jia bo ati cahëxëni xo mato, jochacanaibo ma iquë ri. ¿Jabi toca ma ni mato naipá ca Jahëpa ri? ¿Bënacanaibo qui jahuë oquë ca jahuë bo ayamayamaxëhi ni? Axëqui ra.

¹² Jabi mato qui jia tsi xo nohiria mato mëbihaina. Japi mato qui jia ca quiniá tsi nohiria ma mëbiti xo mato ri. Toca tsi noqui yobahi quiha Dios Chani ra.

Caiti natsëo cato

Lucas 13.24

¹³ Caiti natsëo nacocahuë. Chahitaxëni tsi xo toa tënëtiya qui mëpihai ca caiti ra. Huëstima cabo tsi xo toa ja qui jicocanaibo rë.

¹⁴ Jama, natsëo ca tsi xo toa bëso-bësopaoti mëpïhai ca caiti ra. Bëronoma xo toa quinia. Ichariama tsi xo toa ja qui jicocanaibo rë.

Mahitsa ca chani jaya cabo

Lucas 6.43-44

¹⁵ Mahitsa ca chani yoacanaibo quiniacaxëcahuë. Jia tsi mato qui bëcani quiha, caxati-maxëni ca oveja jascaria; jama, cama jascaria jaca nori.

¹⁶ Jato yoi ca jabi jisqui tsi jato cahëxëqui mato ra. Jabi bimi jia ca saihuatimaxëni tsi xo isnëpa ra. Jascaria tsi, jabi jia ca saihuatimaxëni tsi xo toa jabi yoi ca nohiria ri.

¹⁷ Jabi bimi jia ca saihuahi quiha jihui jia cato. Bimi yoi ca saihuahi quiha jihui yoi cato.

¹⁸ Jascaria tsi, jabi jia ca roha saihuahi quiha joni shinajiaxëni cato. ¿Jënahuarixao raza jabi jia ca joni shina yoi ca jaya cató saihuana?

¹⁹ Japi bimi jia ca pi jihui saihuayamano tsi toa rërahi quiha ibo. Rëraxo tsi chihi qui niahi quiha.

²⁰ Jabi toca tsi mahitsa ca chani yoacanaibo cahëxëqui mato pë. Jato yoi ca jabi bá tsi cahëhacaxëcani quiha.

Diós otohái ca qui jicoymaxëhi quiha jatiroha cabo

Lucas 13.25-27

²¹ Jabi Diós otohái ca qui jicoymaxëhi quiha jatiroha ca “Ibo, Ibo” ëa quënahai cato. Noho naipá ca Jahëpa yoba nicahai ca roha tsi xo toa ja qui jicohaina.

²² Toa copiti barí tsi ë qui bëcaxëcani quiha huëstima ca mahitsa ca chahahuacanaibo. Toa barí tsi “Huëtsa bo qui mi chani no yoaniquë, Ibobá” icaxëcani quiha pë. Jasca, “Mi janë tsi yoshi bo no tsëcaniquë, Ibobá” icaxëcani quiha pë. Jasca, “Mi janë tsi huëstima ca jisti bo no aniquë ra” icaxëcani quiha huëtsa bo.

²³ Jama, bëroria tsi jato quëbixëquia, “Mato cahëpistiayamariaquia. Ea basicahuë, anoma ca acanaibá” iquiina.

Dios xobo bo

Lucas 6.47-49; Marcos 1.22

²⁴ Jabi tiisi tsi xo toa tsohuëcara ca noho yoba chahahuahai cato, nicaxo na. Maxax cacha ca xobo rohahuahai ca joni iquiria xo.

²⁵ Poxoyamahi quiha ja aca ca xobo ra. Johi quiha oi-oiria. Baihi quiha jënë. Xotoriahi quiha yoshini. Jahuë xobo pasomaha choshahi quiha. Jama, poxoyamahi quiha jahuë xobo, maxax cacha ja rohahuahacani iqui na.

²⁶ Jasca, tobi toa yoyoxëni ca joni ri. Noho yoba chahahuayamahi quiha, nicaxo na. Mashënë cacha xobo acai ca joni jascaria xo.

²⁷ Jatsi johi quiha oi-oiria. Baihi quiha jënë. Xotoriahi quiha yoshini. Xobo pasomaha choshahi quiha rë. Jatsi poxohi quiha. Anomaria tsi xo toa ja poxohaina ra —tihi tsi Jesú yoaniquë tiisimahi na.

²⁸ Jia chanihai ca Jesú jatihuaquë tsi quiha quëtsonish ca nohiria ratëniquë ja tiisimahi ca qui.

²⁹ Jasca, chama jaya ca joni jascaria tsi jato ja tiisimani quiha, jodioba yoba cahëxëni cabo jasca ja nomari.

8

Leproso ca joni Jesú jënimahuanina

Marcos 1.40-45; Lucas 5.12-16

¹ Jabi maca ax Jesu rënichiquë tsi quiha huëstima ca nohiria banahuaniquë.

² Jatsi ja qui joniquë noitiria ca joni, naa leproso bichi jaya cato. Bonohuaxëni ca joni ja ini quiha. Basimahax Jesu bësojó tsi quiha ja mëniniquë. Mënihax,

—Aapicatsaïi tsi ëa jënimahuati mëtsa xo mia ra, Ibobá —i Jesu qui ja niquë.

³ Jatsi quiha Jesú joni motsaniquë jahuë mëquënë no. Motsahax ja qui ja chaniniquë:

—Mia jënimahuacasquia ra. Jënima xo mia ra —iquiina.

Jatsi quiha jahuë bono tapoyotapiniquë ra. Jënima jahuë bichi ini quiha.

⁴ Jatsi Jesú joni yobaniquë:

—Jënipimiha ca huëtsa bo qui yoayamahuë. Bamaxoma tsi arati ibo qui pari mimë jismata.

Moisés yoani ca ja qui ahue tēpas-hacati, mi bahuëhai quëshpi na. Tocapimino tsi jënima mi nori ca cahëcaxëcani quiha nohiria —nëa tsi quiha Jesu nēcāniquë.

Romanoba capitán yonati Jesú jënimahuanina

Lucas 7.1-10

⁵ Jaquirëquë quiha Capernaúm ca yaca qui Jesu jiconiquë. Ja jicoquë tsi quiha ja qui caniquë romanoba capitán. Caxo tsi quiha Jesu ja bēnarianiquë:

6 —Noitiria tsi xo noho yonati. Xobó raca quiha. Anoma quiha. Mohitimaxëni xo rë —i Jesu qui capitán niquë.

⁷Jatsi,

—Mi baquë jënimahuahi caxëquia ra —i Jesu niquë ja qui.

⁸Jatsi quiha capitán quëbiniquë:

—Noho xobo qui mi jicoyamano, taitá, anoma ca ë nori quëshpi na. Jama, nëa ax rohari pi mi chanino tsi jënimaxëhi quiha noho yonati ra.

⁹Jabi ëa oquë ca chama bo nicati cahëquia ra, ëa ja yobacaquë no. Jasca, ëa nicahi quiha noho soldado bo ri. Jabi huësti soldado qui “Cata” i pi ë no tsi caqui ra. “Johuë” i pi huëtsa qui ë no tsi johi quiha. “Tocahuë” i pi noho yonati qui ë no tsi ahi quiha —nëa tsi quiha Jesu qui capitán nëcaniquë.

¹⁰Jatsi Jesu ratëniquë, capitán quëbihaca nicahax na. Jesu qui jia ini quiha ja chanihaina ra. Jatsi banahuacanaibo qui Jesu chaniniquë:

—Mato parayamaquia. Anomaria tsi xo naa carayana chitimihaina ra. Jodiobá mai tëquë ó yama tsi xo nëca ca jodio chitimihai ca jasca cato rë.

¹¹Jaroha ca bari tsi bëcaxëcani quiha carayanabo jatiroha ca mai iti ax na. Abraham, Isaac, Jacob, tihi cabo ya tsi tsahocaxëcani quiha jato ri, Diós otohái cato xo tsi pixëna.

¹²Jama, tsëmo qui niahacacaxëcani quiha mato Israél cabo, naa Diós otohái ca qui jicoti iquish cabo. Toatsixëhi quiha araconahaina, tënëhaina ra —nëa tsi quiha Jesu nëcaniquë nohiria bo qui.

¹³Jatsi quiha capitán qui Jesu chaniniquë:

—Cata. Mi chitimihai iqui tsi jënimaxëhi quiha mi yonati —i capitán qui ja niquë.

Jabi toa horá tsi jahuë yonati jënimahua-tapihacani quiha.

Pedro raisi Jesú jënimahuanina

Marcos 1.29-31; Lucas 4.38-39

¹⁴Jatsi quiha Pedro xobo qui Jesu caniquë. Toa xo tsi quiha jahuë raisi ja jisniquë, naa jahuë ahuini jahëhua. Iquihi quiha. Oxati raca ja ini quiha jahuë huao iqui na.

¹⁵Jatsi jahuë mëquë Jesú motsaniquë. Janacatapiniquë jahuë iquini ra. Joixo tsi Jesu oriquiti ja taaniquë pa.

Huëstima ca iquicanaibo Jesú jënimahuanina

Marcos 1.32-34; Lucas 4.40-41

¹⁶Bari caquë tsi quiha Jesu qui nohiria bëcaniquë. Ja qui yoshi jaya ca nohiria ja bëcani quiha ja jënimahuano. Jatsi jahuë chani roha tsi jato yoshi bo ja tsëcani quiha. Iquicanaibo tëquë ja jënimahuani quiha.

¹⁷Nëca tsi Isaiás yamabá yoani ca jatihuahacani quiha, naa “Noqui iquicanaibo jënimahuahi quiha. Noqui noitiria cabo mëbihi quiha” iquina.

Jesu banahuacascanaibo

Lucas 9.57-62

¹⁸Ja qui nohiria huëstima ca quëtsohai ca jisi tsi quiha jahuë rabëti bo ja yobaniquë, ia rabëquëx ca qui ja bocano.

¹⁹Toá tsi quiha yoba cahëxëni ca joni Jesu qui joniquë. Johax,

—Mia banahuacasquia, ëa ri ra. Jahuëcara qui mi cahái cató tsi mia banahuaxëquia ëa ri —i Jesu qui ja niquë.

²⁰Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Jato quini bo jaya xo bocacamano, racati. Jasca, jato naha jaya xo isa bo ri. Jama, racati xobo yama ca ëa xo naa, naa nai ax johax cato —iquina.

²¹Jatsi Jesu banahuahai ca joni huëtsa chaniniquë:

—Mia banahuacasquia, Ibobá. Jama, jariapari noho jahëpa ë maihuati xo. Rësopaimaria xo ra —i Jesu qui ja niquë.

²²Jatsi quiha,

—Jaboqui ëa mi banahuano ra. Dios cahëyamacanaibá jato nabo maihuano —i ja qui Jesu niquë.

Yoshini, choca, tihi cabo Jesú janacamanina

Marcos 4.35-41; Lucas 8.22-25

²³Jatsi noti qui Jesu jiconiquë. Jicoxo jahuë rabëti bo yaxo ia shitatsijahuaniquë.

²⁴Jatsi quiha xotoriatsi yoshi niquë ra. Anomaria choca ini quiha.

²⁵Jatsi Jesu bësomahi ja bocaniquë. Bësomahax,

—Noqui mëbihuë, Ibobá. Jëtëquëqui noa ra —i Jesu qui jaca niquë.

²⁶Jatsi quiha,

—¿Jëniyahax raquëcanai pa? Iriama tsi xo ë qui ma chitimihaina rë —i jato qui ja niquë.

Jatsi quiha Jesu joiniquë. Joihax yoshini, ia, tihî cabo qui ja chaniniquë, ja janacacano. Jatsi ia, yoshini, tihî cabo janacanicuë ra. Pasi ja ini quiha.

²⁷ Jatsi ratënicuë joni bo.

—¿Jahuë joni ni naa sa? Ja qui nicahi quiha yoshini pa. Jasca, ja qui nicahi quiha ia ri ra —i jaca ni quiha Jesu yoati na.

Dos ca yoshi jayanish ca joni bo Jesú jënimahuanina

Marcos 5.1-20; Lucas 8.26-39

²⁸ Ia shitahax tsi quiha Gadara icanai ca mai qui Jesu cahënicuë. Toá tsi quiha dos ca noiti ca joni bo iniquë, naa yoshi jaya cabo. Nohiria maihuahacanish ca quini quima ax ja bëcaniquë, Jesu bëchaxëna. Jabi jato yoshi iqui tsi caxaxënia naa dos ca joni bo ini quiha. Ja iqui tsi toá tsi jato bahi tsi nohiria bohoyamani quiha, raquëhi na.

²⁹ Jatsi Jesu qui quënatsti quiha jahuacanicuë:

—¿Jënixo tsi noqui huënahuahai, Dios Baquë? ¿Noqui copihî mi joha rë? Jari noqui tënëtiya xaba ma xo naa ra. Tonia jari rëquë quiha —i Jesu qui jaca niquë.

³⁰ Jabi basima tsi quiha yahua jinaya pihi ini quiha.

³¹ Jatsi Jesu bënariatsi yoshi bá huanicuë toa yahua jinaya qui ja raahacacano.

—Naa joni bo pi jënimahuacasquî tsi toá ca yahua jinaya qui noqui raahuë —iriatsi-jacanicuë.

³² Jatsi,

—Bocata —i jato qui Jesu niquë.

Tsëquëyoquë yoshi bo ra. Tsëquëhax tsi quiha yahua jinaya qui ja jicocanicuë. Jatsi jabatapitsi quiha yahua tirixëni niquë. Maca ax rënichihax ia qui ja paquëyocanicuë, jabahi na. Ja nëachiyocanicuë ra.

³³ Jatsi yahua jinaya obëso cabo yaca qui jabayonicuë, tsayahax na. Toa xo tsi quiha ja jiscani ca ja yoacanicuë.

³⁴ Jatsi quiha toa yacatá ca nohiria bëyocanicuë, Jesu ini ca qui. Jesu bëchaxo tsi quiha ja bënariacanicuë, jato mai ax ja riquino.

9

Mohitamaxëni ca joni Jesú jënimahuanina

Marcos 2.1-12; Lucas 5.17-26

¹ Jatsi noti qui Jesu jicoha ca tsi ia ja shitanicuë. Shitahax tsi quiha jahuë yaca yoi qui ja caniquë.

² Yaca qui ja cahëcaquë tsi quiha ja qui toá ca nohiria bá mohiyama ca joni bënicuë, jahuë oxatî no. Jabi Jesu qui ja chitimiriacani quiha. Ja chitimicanai jisi tsi quiha mohitimaxëni ca qui Jesu chaniniquë:

—Chamahuë baquë. Masahacaquë mi jocha ra —iquiina.

³ Jatsi shinatsi quiha yoba cahëxëni cabá huanicuë. “Dios pasomaha chanihi quiha naa joni ra” i jamë jaca ni quiha.

⁴ Jama, ja shinacani ca jahuë bo Jesú cahënicuë. Cahëhax jato qui ja nëcaniquë:

⁵ —¿Jënica ni toa, bëroria ca yoati? “Masahacaquë mi jocha” ¿iti ni? “Niina. Cohuë” ¿iti ni?

⁶ Jasca, nohiria ba jocha masati chama ë jaya ca ma cahëno ra —i jato qui Jesu niquë.

Jatsi mohitimaxëni ca joni qui ja chaniniquë:

—Niina. Mi oxatî bihuë. Mi xobo qui cata —iquiina.

⁷ Jatsi niitapiniquë joni. Niuhax tsi quiha jahuë xobo qui ja caniquë.

⁸ Ratëyoniquë nohiria, Jesú ani ca jisish na. Jatsi Dios oquëhuatsijahuacanicuë, Jesu qui jahuë chama-chamaria Diós ani iqui na.

Mateo Jesú quënanina

Marcos 2.13-17; Lucas 5.27-32

⁹ Riquiquiria tsi quiha gobierno xobo pistiá ca tsahohai ca joni, naa Mateo icanai ca Jesú jisnicuë. Nohiria bo quima gobierno bax parata bichi Mateo ini quiha. Impuesto quiha. Jatsi,

—E bëta mi jono ra —i Mateo qui Jesu niquë.

Jatsi Mateo joiniquë. Joixo tsi quiha Jesu ja banahuanicuë.

¹⁰ Jabi Mateo xobo xo tsi Jesu, jahuë rabëti bo, tihî cabá pihi iniquë. Ja picano tsi quiha huëstima ca gobierno bax parata bicanaibo, jochahuaxëni cabo, tihî cabo bëcaniquë, Jesu, jahuë rabëti bo, tihî cabo yaxëna.

¹¹ Jatsi Jesu ya naa jochahuaxëni cabo iqui ca fariseobá jisnicuë. Jisi tsi Jesu rabëti bo qui ja chananicuë:

—¿Jënirixao gobierno parata bicanaibo, jochahuaxëni cabo, tihî cabo ya xo tsi pihi ni mato maestro pa? —iquiina.

¹² Jatsi Jesú quëbiniquë, jato nicaquí na:

—Doctor quënyamaquí jënima cabo ra. Jama doctor quënahai ca tsi xo toa iquicanaibo.

¹³ Bocañuë. Díos Chani cahëyamaquí mato ra. “Jaha ë quëehai ca tsi xo toa ëa nohiría noihaina, ja tëpascanaí ca jahuë bo nomari” ii quiha Díos ra. Toa ma jabiti xo. Tsayacahuë. Mëstëxëni ca jaca nori ca quëscahuacanaibo quënahi ë joyamaniquë, jochahuaxëni cabo nori, Díos quiri ja bësocano iquish na —nëca tsi jodioba chama bo qui Jesu nëcaniquë.

Samati jabi yoati Jesu ja nicacanina

Marcos 2.18-22; Lucas 5.33-39

¹⁴ Jatsi ashimanish ca Juan yamabá-na banahuacanaibo Jesu qui bëcaniquë. Bëxo tsi quiha ja nicacaniquë:

—Huëstima tsi xo no samahaina ra. Jasca, samariacani quiha fariseobo ri. Jama, mi rabëti bo tsi xo toa samayamahaina pë. ¿Jënihax samayamacahi ni? —i Jesu qui jaca niquë.

¹⁵ Jatsi Jesú jato quëbiniquë:

—Joní ahui yano tsi çcohuë ni bëcanish ca rabëti bo? Iyamacani quiha. Ahui yahax ca joni jato bëtano tsi ranicani quiha ra. Jascaria tsi jaboqui samayamahi quiha noho rabëti bo ri, jato bëta ë nori ca iquí na. Jama, tsëquëxëhi quiha bari huëtsa, jato quima ë mëbihacaxëquë no. Toatiyá tsi samacaxëcane quiha noho rabëti bo ri, cohuëhi na.

¹⁶ Jasca, quësi paxá tsi raiti siri pishpayamahi quiha nohiria. Anoma quiha. Jabi quësi paxá pi ja pishpacano tsi përesixëhi quiha raiti siri. Përesihí quiha quësi paxa ri, jaha bëquiyamajahai iquí na. (Jascaria, mato arati quinia siri jaha bëquiyamahi quiha noho tiisi paxa cato. Jamëri ca xo.)

¹⁷ Jasca, mato bichi ca sota sirixëni qui jënëria paxa ca rëhuiyamaquí mato. Anoma quiha. Ma rëhuipino tsi bichi ca sota poshaxëhi jënëria paxa cato. Jatsi japaquëxëhi quiha jënë rë. Yoshihuahacaxëhi quiha sota ri. Jama bichi ca sota paxa ca qui jënëria paxa ca rëhuihacaxëti xo. (Jascaria, anoma tsi xo arati quinia siri tsi noho tiisi paxa ca tiisimahaina ra. Arati quinia huëtsá tsi ja tiisimahacaxëti xo. Mato arati jabi siri jaha bëquiyamahi quiha noho tiisi paxa) —nëa tsi quiha Jesu nëcaniquë jato qui.

Jairo jahini jënimahuahacanina, Jesu sahuëti motsanish ca yoxa

Marcos 5.21-43; Lucas 8.40-56

¹⁸ Nohiria bo qui Jesu chanino tsi quiha ja qui jodioba chama joniquë. Johax Jesu bësojó ja mëniniquë.

—Rësoyaquë noho jahi rë. Johuë. Mi mëquënë tsi noho jahi mi motsano. Mi pi jono tsi bësoxëqui tia —nëa tsi quiha johax ca chama nëcaniquë.

¹⁹ Jatsi Jesu, jahuë rabëti bo, tihí cabo joiniquë, ja bëta caxëna.

²⁰ Jabi ja bocano tsi quiha Jesu cho noitiria ca yoxa basimaniquë, Jesu motsaxëna. Doce año bo no tsi ja jimihacai ini quiha.

²¹ Jatsi yoxa shinaniquë. Shinahax, “Jahuë sahuëti pi motsahi tsi jënimaxëquia tia” i jamë ja niquë.

²² Jatsi Jesu bopinaniquë. Bopinaxo tsi quiha yoxa ja jisniquë. Jisi tsi,

—Chamahuë, noho jahini. Mi chitimihai ca iquí tsi mi jënimahuahacaquë ra —i ja qui Jesu niquë.

Jënimatapiniquë yoxa ra.

²³ Jatsi chama xobo qui jicohax tsi quiha música acanaibo Jesú jisniquë. Jahuë jahi maihuapaimaria ja icani quiha. Anomaria ja aracanaí ca pacotsa ini quiha. Jatsi jato jisi tsi quiha,

²⁴ —Bocahuë. Rësoyamaquë jahi pistia. Oxahi quiha —i nohiria bo qui Jesu niquë.

Jatsi nohiria bá osaniquë, nicahax na.

²⁵ Jatsi quiha cacha nohiria Jesú raaniquë. Raahax naquëtë qui ja jiconiquë. Jatsi jahi pistia mëquë ja biniquë. Joitapiniquë jahuë jahi ra.

²⁶ Jatsi Jesú ani ca nicayoniquë toa maí ca nohiria tëquë.

Dos ca bëco ca joni Jesú jënimahuanina

²⁷ Jato xobo Jesu jisbayaquë tsi quiha banahuatsi dos ca bëco cabá huaniquë. Banahuapama tsi ja quënacaniquë.

—Noquí shinahuë ra, David yamaba Baquë —iquiina.

²⁸ Xobo qui Jesu jicoquë tsi quiha ja jicocaniquë jato ri. Jatsi Jesú jato nicaniquë:

—¿Mato jënimahuati mëtsa ni ëa ra? ¿Jahuë shinacanaí? —iquiina.

Jatsi,

—Ati mëtsa xo mia, Ibobá —i jaca niquë.

²⁹ Jatsi jato bëro bo Jesú motsaniquë. Motsapama tsi,

—Ma chitimihai iquí tsi ocapixëhi quiha ra —i jato qui ja niquë.

³⁰ Jatsi quiha ja taistëquëcaniquë. Jënima jato bëro ini quiha. Jatsi Jesú jato yoba-yobaniquë:

—Mato ë jënimahuaha ca yoayamacahuë —iquiina.

³¹ Jama, jisbaya tsi quiha Jesú ani yoati ja yoabonacanicuë toa mai tëquë xo na.

Chanitimaxëni ca joni Jesú jënimahuanina

³² Bëco inish ca joni bo bocaquë tsi quiha Jesu qui chanitimaxëni ca joni nohiria bá bëniquë. Joni jaro quiha.

³³ Jahuë yoshi Jesú tsëcaquë tsi chanitapitsi quiha joni niquë. Jatsi ratëyoniquë nohiria tëquë.

—Anomaria tsi xo naa joní acaina ra. Noqui xërëquë ca nëca ca jahuë bo no jisyama-pistiarianiquë ra —i nohiria bo ni quiha Jesu yoati na.

³⁴ Jama,

—Yoshini chamá tsi yoshi bo tsëcahi quiha naa joni pë. Yoshi tsi xo toa ja qui chama acaina ra —i jodioba chama bo niquë pë.

Nohiria bo Jesú noinina

³⁵ Jabi yaca pistia bo, yaca-yacaria bo, tihí cabo qui Jesu shishoniquë, jato catiti xobo xo tsi tuisimahaina. “Nohiria bo otocatsi quiha Dios ra” i ja niquë Chani jia ca yoabonahi na. Jasca, noitiria cabo, iquicanaibo, tihí cabo ja jënimahuanicuë.

³⁶ Jasca, nohiria huëstima ca tsayapama tsi quiha Jesu cohuënaniquë, noitiria ja icani iqui na, naa jahabëso yama ca oveja jascaria. Ja shina-huëjënacanaí ca ja cahëni quiha.

³⁷ Jatsi quiha jahuë rabëti bo qui ja chaniniquë:

—Huëstima ca tsi xo toa tësahacati cato ra; jama, ichariama ca tësacanaibo nori.

³⁸ Japi tésati Ibo qui bëhoxcana ra, yonati bo ja raano iquish na, tésati —nëa tsi quiha Jesu nëcaniquë.

10

Jahuë doce ca rabëti bo Jesú binina jahuë Chani ja yoacano

Marcos 3.13-19; Lucas 6.12-16

¹ Jatsi jahuë doce ca rabëti bo Jesú quënaniquë. Quënaxo tsi quiha jato qui chama ja aniquë nohiria quima yoshi bo tsëcati. Jasca, chama jato qui ja aniquë iquicanaibo, isicanaibo, noitiria cabo, tihí cabo jënimahuati.

² Jabi doce ca joni bo quiha Jesú biniquë raaxëna. Jato janë bo tsi xo naa: Jariapari tsi xo Simón, naa Pedro quënahacanis cato. Jaquirëquë, Simón noma Andrés. Jaquirëquë, Zebedeo baquë Jacobo. Jaquirëquë, Jacobo noma Juan.

³ Jaquirëquë Felipe, Bartolomé, Tomás, Mateo, naa gobierno bax impuesto binish cato. Jaquirëquë Alfeo baquë Jacobo, Tadeo,

⁴ Simón, naa gobierno pasomaha inish cato. Jatsi Judas Iscariote, naa soldado bo qui Jesu mëanish cato.

Jahuë rabëti bo Jesú raanina Dios Chani yoati

Marcos 6.7-13; Lucas 9.1-6

⁵ Naa doce ca rabëti bo Jesú raaniquë Dios Chani ja yoacano. Raaquí tsi quiha jato ja yobaniquë. Ja nëcaniquë:

—Carayanaba mai, samaria caba yaca bo, tihí cabo qui boyamacana Dios Chani yoati.

⁶ Jama, Israël ca nohiria bo qui roha bocaquë. Bënohax ca oveja bo jascaria ca xo ra.

⁷ Capama tsi “Basima tsi xo Diós otohaina ra” itsicana.

⁸ Jasca, iquicanaibo jënimahuacana. Bësoyama cabo bësomacana. Leproso bo bahuëcana. Yoshi bo tsëcacana. Jabi copixoma tsi noho chama na bichi iqui tsi parata biyamacana nohiria mëbiquí na.

⁹ Caquí tsi parata boyamacana.

¹⁰ Jasca, rabë sahuëti, zapato bo, coti jihui, tihí cabo boyamacana. Jabi mato orihuaxëhi quiha mëbihacahax cabo.

¹¹ Jabi yaca-yacaria, yaca pistia, tihí cabo qui cahëxo tsi toa xo tsi shinajiaxëni ca joni mëracana. Mërahax jahuë xobo roha tsi chitëcana. Xobo huëtsa qui boyamacana.

¹² Jahuë xobo qui jicoquí tsi jia tsi jato joihuacana.

¹³ Jia pi toá ca nohiria bá mato joihuano tsi jato bax bëhoxcana, Diós jato shomahuano iquish na. Jama, mato pi ja joihuayamano tsi jato shomahuayamacana.

¹⁴ Jasca pi xobó ca nohiria bá mato joihuacas-yamano tsi jato jisbayacana. Jasca pi yacatá ca nohiria bá mato qui nicacasyamano tsi jato jisbayacana. Jisbaya tsi mato tahë ca cospo toj-tojhacahuë jato jocha jismaxëna. Toca tsi jato qui Dios caxa ma jismaxëti xo.

¹⁵ Mato parayamaquia iquia. Anomariaxēhi quiha toa nohiria bá tēnēhaina ra nohiria bo copiti barí no. Sodomá ca racanish ca nohiria bo oquē ixēti quiha. Gomorrá ca racanish ca nohiria bo oquēxēhi quiha ja tēnēcanaína iquia.

Johai ca tēnēhaina

Marcos 13.9-13

¹⁶ ‘Jaha bēsocapa. Caxaxēniria ca lobo jascaria ca nohiria bo qui mato raaquia. Jato xērēquē ca oveja jascaria ixēqui mato. Japi quiniacaxēcahuē, naa rono ma quinihai jascaria. Jato xērēquēpama tsi ishima ca boto jascariacana.

¹⁷ Jasca, mato pasomaha ca nohiria bo qui quiniacaxēcahuē. Chama bo qui mato mēacaxēcani quiha quēsōxēna. Jasca, jato arati xobó tsi rashahacaxēqui mato ra.

¹⁸ Ea tahēxo tsi prefecto bo, chama-chamaria bo, tihí cabo qui mato bēcaxēcani quiha, naa mato jimibo. Jatsi xaba jayaxēqui mato ra, jato qui chaniti ēa yoati na. Jatsi Dios Chani nicaxēcani quiha carayanabo ri.

¹⁹ Jabi chama bo qui mato jimibá pi mato mēano tsi ma yoati ca yoaxēti ca yoati tsi shina-huējēnayamacana. Toa xaba tsēquēno tsi mato qui acaxēhi quiha ma yoaxēti cato.

²⁰ Toatiyá tsi ma chanino tsi ma yoaxēti ca mato jimaxēhi quiha Espírítu Santo. Chaniya-mayoixēqui mato, Espírítu Santo ja nori.

²¹ ‘Toatiyá tsi jabē xatē yoi mēaxēhi quiha huētsa, namēhacati. Jahuē baquē pasomahaxēhi quiha jahēpa ri. Jasca, jato nabo qui caxacaxēcani quiha xocobo ri. Caxaquí tsi chama bo qui jato nabo mēacaxēcani quiha rē, ja namēhacano.

²² Ea tahēhax tsi mato qui caxayocaxēcani quiha nohiria tēquē. Jama, xabahamahacaxēhi quiha jatiroha ca jahuē rēso qui tēnē-tēnēcanaibo.

²³ Jatsi huēsti ca yacatá ca nohiria bá pi mato tēnēmano tsi yaca huētsa qui jabacana. Jabi bacaxēquia ra, jodioba maí ca yacata tēquē noho Chani ma yoanox pari no.

²⁴ ‘Jabi jahuē maestro oquē ma xo jahuē alumno bo. Jasca, jahuē chama oquē ma xo yonati.

²⁵ Jabi jato maestro pi nohiria bá tēnēmano tsi tēnēmahacaxēhi quiha jahuē alumno bo ri iquia. ¿Jabi mato maestro ma ni ēa ra? “Satanás” pi ēa nohiria bá quēnano tsi oquē ca yoixēni ca janē mato quēnacaxēcani quiha ra.

²⁶ Japi mato roacanaibo qui raquēyamacana. Bērohuahacaxēhi quiha noho Chani ra. Nicaxēhi quiha nohiria bo ra.

²⁷ Jaboqui mato qui baxēxquia quiniahi na. Jama, huēaquē tsi mato ē yoaha ca yoacaxēcahuē huēnēnē xo na, raquēxoma.

²⁸ Jasca, mato acascanaibo qui raquēyamacana. Mato yora bo roha ati mētsa ca xo, mato shina ati mētsa jaca nomari. Jama, Dios qui nohiria raquēxēti xo. Ja tsi xo toa tēnētiya qui nohiria raati ibo-iboria, naa yora, shinana, tihí cabo quēyoti mētsa cato.

²⁹ Jabi mato ó bēsōhi quiha Dios ra. Jatiroha ca cahēhi quiha. Huēsti ca copiriama ca chorobo pi mai qui paquēno tsi ¿cahēyama-yamahi ni mato Jahēpa ra?

³⁰ Jasca, mato boo tēquē cahēhi quiha ra. Ja tocachacayocani quiha.

³¹ Japi raquēyamacana. Dios qui copixēni xo mato ra; naa huēstima ca chorobo oquē quiha.

³² ‘Nohiria bo bēsojó pi “Cristó-na xo ēa” i nohiria no tsi noho naipá ca Jahēpa bēsojó tsi “Nohó-na xo toa” ixēquia ēa ri.

³³ Jama, nohiria bo bēsojó pi ēa pasomaha nohiria chanino tsi noho naipá ca Jahēpa qui “Nohó-na ma xo toa” ixēquia ēa ri.

Jesu iqui tsi oquēxnahacaxēhi quiha nohiria

Lucas 12.51-53; 14.26-27

³⁴ ‘¿Jahuē qui tsi mai qui ē joni? ¿Jia tsi nohiria racanabēquimahi ē joni pa? Tocati ē joyamaniquē. Nohiria oquēxnamaha ē joquē ra, jia tsi jato racanabēquimahi nomari. Oquēxnamaha ca saipi jascaria tsi xo toa ē bēhai ca chani ra.

³⁵ Joquē ēa ra, jahuē jahēpa pasomaha baquē janaxēna, jahuē jahēhua pasomaha jahi janaxēna. (Joquē ēa ra, jahuē raisi pasomaha raisi janaxēna.)

³⁶ Ea tahēhax tsi mato qui caxa-caxariaxēhi quiha mato xobó ca yoi bo ra.

³⁷ ‘Ea oquē pi jahuē jahēpa, jahuē jahēhua, tihí cabo noihi tsi nohó-natimaxēni ca xo toa nohiria ra. Jasca, jahuē baquē bo, jahuē jahi bo, tihí cabo pi oquē tsi noihi tsi nohó-natimaxēni ca xo ra.

³⁸ Mato cruz yoi pi iayamahi tsi ēa pi banahuayamahi tsi noho rabēti iti mētsama xo mato iquia.

³⁹ Jabi jahuē shina bēnoxēhi quiha jahuē shina xabahamacatsai cato. Jasca, jahuē shina bēboxēhi quiha ēa iqui tsi jahuē shina bēnohai cato.

*Premio bo Diós noqui acaina**Marcos 9.41*

⁴⁰ ‘Jabi ëa yoi joihuahi quiha mato joihuahai cato. Jasca, ëa pi joihuaquí Dios yoi, naa ëa raanish ca joihuahi quiha.

⁴¹ Dios Chani bëhai ca ma joihuano tsi jia tsi mato copixëhi quiha Dios, Dios Chani bëhai ca ja nori iqui na. Jato copi jascaria ca bixëqui mato iquia. Jasca pi shina jiaxëni cabo joihuahi tsi jia tsi copihacaxëqui mato ra. Jato copi jascaria copihacaxëqui mato ri.

⁴² Ea tahëxo tsi noho rabëti bo pistia roha tsi ma mëbino tsi mato copixëhi quiha Dios iquia —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

11*Jahuë rabëti bo Jesu qui Juán raanina**Lucas 7.18-35*

¹ Jatsi quiha Jesú jisbayaniquë jahuë doce ca rabëti bo yobaxo na. Jisbaya tsi quiha toa mai ca yaca bo xo tsi ja tiisimaniquë. Dios Chani ja yoaniquë.

² Jabi toatiyá tsi quiha presó Juan yamabo iniquë. Preso xo tsi Cristó acai ca jahuë bo ja nicaniquë. Nicaxo tsi quiha jahuë rabëti bo huësti huësti ca Jesu qui ja raaniquë, Xabahamati Ibo Jesu iqui ca nicaxëna.

³ Jatsi Jesu ja nicacanicuë:

—“Joxëti xo Xabahamati Ibo” i noqui quiha Juan ra. ¿Toa ni mia sa? ¿Joni huëtsa ó pasoxëhi ni noa sa? —i Jesu qui jaca niquë.

⁴ Jatsi Jesú jato quëbiniquë:

—Jahari bocata. Ma tsayahana, ma nicahana, tihì cabo Juan yoacata.

⁵ Taiscani quiha bëco cabo. Tapicani quiha huico choni jaya cabo. Jënimahuahacahi quiha leproso cabo, naa bonohuaxëni cabo. Pasohi quiha pasoyamacanaibo. Bësotëquëcani quiha bësoyama cabo. Xabahamati Chani nicacani quiha noitiria cabo.

⁶ Rani-ranicanì quiha ëa chahahuacanaibo ra. Tihì ca tsi yoata —nëa tsi jato qui Jesu nëcaniquë.

⁷ Nicahax tsi quiha jahari Juan qui ja bocanicuë. Jaquirëquë nohiria bo qui Jesu chaniniquë Juan yoati na.

—¿Jahuë ó ma pasoni jisxëna, xabachá ca Juan qui boquí na? ¿Cahëtimaxëni ca chamayama ca joni ó ma pasoni pa?

⁸ ¿Jahuë jisi ma bocani? ¿Copixëni ca raiti sahuë ca joni jisti ó ma pasoni pa? Toca tsi ja iyamani quiha. Jabi xobo-xoboriá tsi racacani quiha copixëni ca sahuëti jaya cabo.

⁹ ¿Japa? ¿Jahuë ó ma pasoni jisxëna? Ea yoacahuë. ¿Dios Chani yoati ibo ó ma pasoni pa? Mato parayamaquia. Dios Chani yoati ibo oquë ca ma jisyamëquë ra.

¹⁰ Jabi Juan yoati tsi Dios chaniniquë Quënëhacanish cabo ó no. Nëcahi quiha:

“Mia bëbo noho Chani bohái ca raaxëquia.

Jariapari mi quinía rohahuaxëhi quiha”

i Dios ni quiha.

¹¹ ‘Mato parayamaquia ra. Yama tsi xo nohiria xërëquë tsi Juan oquë ca bësohax cato ra. Jama, Juan oquë ca tsi xo toa Diós otoiha cato ó ca iriama cato ra —nëa tsi Jesu nëcaniquë Juan yoati na.

¹² ‘Jabi jahuë yonoco ati Juan chitahëhuaquë rohari tsi jahuë chani qui caxa xo huëstima cabo. Jaboqui jasca pi xo rë. Ibo Diós nohiria bo otoiha ca quinía quëyocascani quiha pë. Anomaria tsi xo toa ja acanaina.

¹³ Jabi siri tsi Dios Chani yoahi Juan jonox pari no tsi Quënëhacanish cabá chanichanipaonicuë Ibo johai ca yoati na.

¹⁴ “‘Joxëhi quiha Elías” i jaca paoni quiha. Jabi Juan tsi xo toa joxëhai ca Elías iquia. ¿Ja quënëcani ca chahahuacanai?

¹⁵ Nicati pi mëtsaquí tsi nicacahuë.

¹⁶ ‘¿Jënixëhi ni ëa pë, naa jaboqui bësocanai ca nohiria yoati na? Plazá ca chotëxëni ca xocobo jascaria ca xo rë. I-iquí tsi nëca tsi quënëcaqui:

¹⁷ “Mato bax pi bisto no ino tsi pabëcasyama xo mato pë. Jasca, mato bax pi no nahuarino tsi aracasyama xo mato pë” iquiina. Jabi naa chotëxëni ca xocobo jascaria tsi xo naa nohiria bo ra.

¹⁸ Jabi Juan joquë tsi mato qui yoi quiha jahuë jabi iniquë pë. Johax ja samanicuë. Jënë ja ariayamaniquë. Tocajaquë tsi “Yoyoxëni tsi xo naa joni ra” iyoniquë nohiria tëquëta.

¹⁹ Jatsi ë joquë, naa Nohiria Baquë ë nori cato. Ea tí tsi xo oriquihaina. Jasca ëa tí tsi xo toa jënë acaina. Tocabëno tsi ë qui yosacaqui pë. “Oriquitinaxëni, pahëxëni ca tsi xo toa” icaqui. “Tsayacapa, impuesto bicanaibo, jochacanaibo, tihì cabo ya rabënahi quiha pë” ii

quiha jatiroha cabo ëa yoati na. Jabi mato qui yoi tsi xo noho jabi, ë acaina, tihi cabo. Jasca, mato qui yoi ini quiha Juan jabi jaa ri pë. Jama, tiisiyoi-canaibo qui jia tsi xo noba jabi bo, no acaina ra —nëa tsi nohiria bo qui Jesu nëcaniquë.

Nicamixëni ca yaca bo

Lucas 10.13-15

²⁰ Jatsi yaca bo, naa ja ani ca jisti bo jisnish cabo raahatsi quiha Jesú huaniquë. Jato ja raahani quiha jato jocha quima Dios quiri ja bësoyamacani iqui na.

²¹ Ja nëcaniquë:

—Noitirixëhi quiha mato Corazín cabá. Noitirixëhi quiha mato ri Betsaidá cabá. Mato yaca bo xo tsi huëstima ca jisti bo acacani quiha; mahitsa rë. Jabi jochahuaxëni ca Tiro y Sidón yaca bo xo pi jasca ca jisti bo acacarahano tsi naama tsi jato jocha quima Dios quiri ja bësoquë acani quiha. Bamaxoma tsi moro ja sahuëquë acani quiha cohuëquí na. Jasca, chihi mishpó tsi ja tsahoquë acani quiha jato cohuë jismaxëna.

²² Jabi copiti barí tsi anomariaxëhi quiha mato copi ra; naa Tiro, Sidón, tihi cabo yacatá ca jochahuaxëni ca nohiria oquë nori.

²³ ¿Japa mato Capernaum yacatá cabá? ¿Nai qui bocascana pa? ¡Maj! Tënëtiya qui botëxëqui mato ra. Mato yacata ax tsi huëstima ca jisti bo acacanicuë ra; mahitsa rë. Jabi jochahuaxëni ca Sodoma xo pi jasca ca jisti bo acacarahano tsi ja chahahuacuë acanicuë ra. Jato yaca potas-hacayamacuë ani quiha ra.

²⁴ Japi shinacahuë. Copiti barí tsi anomariaxëhi quiha mato copi ra. Jochahuaxëni ca Sodoma oquë ixëti quiha —nëa tsi Jesu nëcaniquë toa yaca bo yoati na.

“E qui bëcana joixëna” i Jesu nina

Lucas 10.21-22

²⁵ Naatiyá tsi bëhoxpama tsi Jesu nëcaniquë:

—Mí qui “Gracias” iquia noho Jahëpá, cahëyamacanaibo qui mi chani jia ca mi jismaha quëshpi na. Má ca tiisi jaya cabo, cahëxëni cabo, tihi cabo cahëmayamaqui mia ra. Jato joma quiha. Ja quëshpi tsi “Gracias” iquia ra.

²⁶ Jabija, tocahi tsi raniqui mia, noho Jahëpá —i Jahëpa quiina.

²⁷ Jatsi,

—Chama ë qui noho Jahëpá aniquë ra jahuë bo tëquë yonati. Jabi yama tsi xo toa ëa, naa Dios Baquë-baquëria ca cahëyoihai cato. Noho Jahëpa roha tsi xo toa ëa cahëyoihai cato iquia. Jasca, yama tsi xo toa Jahëpa Dios cahëxëni cato. Jahëpa Dios cahëxëni ca roha ca ëa xo naa, naa jahuë baquë. Jasca, Jahëpa Dios cahëcane quiha chahahuacanaibo ri. Jato qui noho Jahëpa jisiquimaquia, ja cahëcano iquish na.

²⁸ E qui bëyocana mato joicanaibá. E qui bëcana, ihuë ca jabi papicanaibá. Mato joimaxëquia ra.

²⁹ Ihuë yama tsi xo toa mato qui ë acatsai ca yugo, naa noho yoba. Bicana. Mato ë tiisimano. Ea ti tsi xo ishima. Ea ti tsi xo caxayama. Noho yugo pi bichi tsi joixëqui mato ra.

³⁰ Bëro tsi xo noho yugo papihaina. Ihuë yama tsi xo toa mato qui ë acai ca yoba ra —i nohiria bo qui Jesu niquë.

12

Joiti bari yoati na

Marcos 2.23-28; Lucas 6.1-5

¹ Jaquirëquë trigo huai tsi nacohi quiha Jesu iniquë jahuë rabëti bo ya. Joiti bari ja ini quiha. Jabi paxnaquí tsi quiha jahuë rabëti bá trigo bimi risanicuë piti.

² Jatsi ja acani ca jodiobo chama bá jisnicuë, naa fariseobo icanish cabo. Jisi tsi Jesu qui ja quësocanicuë:

—Tsayapa. Joiti barí tsi anoma ca acani quiha mi rabëti bo ra. Yonococani quiha pë —iquiina.

³ Jatsi Jesú jato quëbiniquë:

—¿Quënëhacanish cabo ó ca noba David yamabá ani ca ma tsayayamayamani, naa jahuë joni bo ya paxnaquí na?

⁴ Dios xobo ja jiconi quiha ra jahuë joni bo ya, arati ibo ba mapari bixëna. Toa xo tsi Dios qui aquëquëmani ca mapari ja pini quiha. Jasca, pini quiha jahuë joni bo ri. Roa toa ja acani ini quiha. Pinoma quiha. Arati ibo ba piti ja ini quiha.

⁵ Jasca, ¿Moisés quënëni ca ma tsayayamayamani? Jatiroha ca joiti barí tsi yonocohi quiha arati ibo bo ra. Jënima tsi xo toa joiti barí tsi ja yonococanaina ra. Yonococacano tsi jato qui quësoyamaqui mato pë.

⁶ Jama, ë qui tsi xo toa ma quësocanaina rë. Jaha quiniacaxëcahuë. Mato xërëquë tsi xo toa mato arati xobo, mato yoba, tihi cabo oquë cato iquia.

⁷ Quënëhacanish cabo pi cahërohahi tsi ë qui, naa anoma ca ayamahai ca qui ma quësoyamaquë aguë ra. “E qui oquë-oquëria tsi xo toa ëa ma noihaina ra, naa ë qui ma acai ca jaca nomari” i Dios ni quiha.

⁸ Jasca, joiti bari ibo-iboria ca ëa xo naa ra, naa Nohiria Baquë ë nori cato —nëa tsi jodiobo chama bo qui Jesu nëcaniquë.

Mëquë choni ca jaya ca joni
Marcos 3.1-6; Lucas 6.6-11

⁹ Jodiobo chama bo Jesú jisbayaniquë. Jisbaya tsi quiha jodioba catiti xobo qui ja jiconiquë.

¹⁰ Jabi toá tsi quiha mëquë choni jayanish ca joni ini quiha. Toá tsi ini quiha Jesu qui quësocascanai ca joni bo ri. Jatsi Jesu ja nicacanicuë:

—¿Jënima ni joiti barí tsi jënimahuahaina? ¿Noba yoba pasomaha ma ni? —iquiina, ja qui quësocatsi na.

¹¹ Jatsi nëca tsi Jesú jato quëbiniquë:

—Joiti barí pi maiquini qui mato oveja huësti ca paquërohano tsi ¿ma tsëcayamaquë ana?

¹² ¿Jabi oveja oquë ma ni nohiria ra? Japi jënima tsi xo joiti barí tsi jia ca acaina iquia —i jato qui Jesu niquë.

¹³ Jatsi noitiria ca joni qui Jesu chaniniquë:

—Mí mëquë yoi mëtahuë —iquiina.

Jatsi jahuë mëquë yoi ja mëtaniquë. Jënimatapiniquë jahuë mëquënë ra; jahuë mëquë huëtza jascaria iquiina.

¹⁴ Jatsi jodiobo chama bá jisbayaniquë caxahi na. Joiti barí tsi ja jënimahuani iqui tsi Jesu ja namëcascani quiha. Jabi toca tsi quiha ja shina-shinacanicuë pë, namëti quinia mërahi na.

Isaiás yamabá quënënina Jesu yoati na

¹⁵ Jabi ja namëcascanai ca Jesú nicaniquë. Nicaxo ja jisbayaniquë. Jatsi huëstima ca nohiria banahuaniquë. Jatsi bëcanish ca iquicanaibo tëquë ja jënimahuanicuë.

¹⁶ Jënimahuaxo tsi quiha jato ja yobanicuë tsohuë ca ja iqui ca yoayamati.

¹⁷ Jabi ja ani cató tsi quiha Isaiás yamabá quënëni ca jatihuahacani quiha. Jabi nëca tsi quiha Dios chaniniquë jahuë Baquë yoati na.

¹⁸ “Noho yonati tsi xo naa ra.

E biniquë noho yonoco ja ano.

E noihai ca tsi xo naa.

Ja qui raniquia.

Noho shina ja qui axëquia.

Jatiroha ca nohiria bo ó bësoxëhi quiha.

¹⁹ Jasca, johax iquinayamaxëhi quiha.

Joi mërayamaxëhi quiha.

Jahuë joi choshayamaxëhi quiha.

²⁰ Noitiria cabo roayamaxëhi quiha.

Jaha pasocanaibo ranihuaxëhi quiha.

Ja pasomaha cabo bëboxëhi quiha, Dios mëstëxëni ca yoba nohiria bá cahëno iquish na.

²¹ Jasca, ja qui chitimicaxëcani quiha maí ca nohiria bo tëquë”

i Dios ni quiha ja quënëni cató no.

Yoshi bëboti chama Jesú jayahaina
Marcos 3.20-30; Lucas 11.14-23

²² Jatsi Jesu qui noiti ca joni nohiria bá bënicuë ja jënimahuahacano. Bëco ca joni quiha. Jasca, jaro ja ini quiha, yoshi ja jayani iqui na. Jabi naa joni Jesú jënimahuanicuë. Jaquirëquë chaniti mëtsa joni iniquë. Jasca, ja taisniquë ra.

²³ Jatsi ratëyoniquë nohiria tsayahax na.

—¿Johai ca Xabahamati Ibo, naa David yamaba चाहितaxocobo ma ni naa joni sa? —i jaca niquë ja ani ca tsayahax na.

²⁴ Toca tsi nohiria chanicanai ca nicaxo fariseobá quëbiniquë, naa jodioba chama bo:

—Ja qui Satanás chama aguë ra. Ja tsi xo toa yoshi tsëcati chama jaya xo ra —iquiina.

²⁵ Jama, ja shinacanaí ca Jesú cahënicuë. Cahëhax chama bo qui ja chaniniquë:

—Quëyohacaxëhi quiha país ca nohiria bo, ja nianacaquë no. Jasca, quëyohacaxëhi quiha xobó ca nohiria bo, yacatá ca nohiria bo, ja iquinacaquë no. Yonocobëquinatimaxëni ca xo.

²⁶ Jasca, Satanás-na maxo pasomaha pi Satanás maxo huëtza iquinano tsi ¿jënhuahiahax jahuë chama naamana?

²⁷ Jasca, ¿Satanás chamá tsi jahué yoshi bo natsëcahi ni ëa pa? Jabi Satanás ëa mëbipino tsi ¿tsohuë ni toa mato banahuacanaibo qui chama acax cato, yoshi bo natsëcati? Jabi yoshi bo natsëcani quiha mato banahuacanaibo ri. Mato banahuacanaibá acai cató tsi noqui bëro xo janyama ca ma shinahaina ra.

²⁸ Yoshi bo natsëcati chama ë qui acax ca tsi xo Dios Shinana. Ja tsi xo toa ëa mëbihaina. Jaha tsi ë acai cató tsi bëroria tsi xo toa mato qui Diós yonati chama jaya cato ra. Joquë Cristo, naa nohiria bo Xabahamati Ibo iquia ra.

²⁹ ¿Jënahuariahax raca joni chamaxëni cato xobo qui joni jicona yomaxëna? ¿Jariaparí tsi chamaxëni ca joni nëxayamayamaxëhi ni? Nëxaxo jahué jahué bo yomati mëtsa xo. Jascaria, jahué yoshi bo niahacanox pari no tsi nëxahacaxëti xo Satanás ri.

³⁰ Jabi ëa pasomaha yoi tsi xo toa ë bëtama cato. Jasca, Dios yonoco yoshihuahi quiha ëa mëbiyamahai cato.

³¹ Jasca, jatiroha ca jocha, jatiroha ca chani yoi cato, tihi cabo masaxëhi quiha Dios. Jama, Espiritu Santo pasomaha pi nohiria chanino tsi jahué jocha masayamaxëhi quiha Dios.

³² Jabi ëa pasomaha pi nohiria chanino tsi iriama tsi xo toa. Jahué jocha masaxëhi quiha Dios. Jama, Espiritu Santo pasomaha pi nohiria chanino tsi jahué jocha masayamaxëhi quiha Dios. Masahaca-timaxëni ca jocha tsi xo toa ra.

Jahué bimi iqui tsi jihui cahëqui noa

Lucas 6.43-45

³³ Jabi jahué bimi iqui tsi jihui cahëqui noa. Jahué bimi tsayaqui noa. Jatsi bimi jia ca saihuahi quiha jihui jia cato. Jama, jihui yoi tsi xo toa pinoma ca bimi saihuahaina. Yoi quiha.

³⁴ Jisa rono ba xocobá. ¿Jënahuariahax jia ca ma chanina, yoixëni cabo imaquë no. Yoixëni ca jahué bo pi nohiria bá shinano tsi anomaxëhi quiha toa ja chanicanai ri.

³⁵ Jascaria, jahué chani jia cató tsi bërohuahacaxëhi quiha shina jia cato. Jasca, yoi ca saihuahi quiha joni yoixëni cato, naa jihui jascaria. Jahué jabi quiha.

³⁶ Jabi huëstima tsi xo mahitsa ca chani rë. Jasca, jaroha ca barí tsi copihacaxëti quiha nohiria jato chani yoi ca tëquë quëshpi na iquia.

³⁷ Toa barí tsi mato chani tsi copihacaxëqui mato. Jatsi paquëmahacaxëhi quiha chani jia ca chanihai cato. Jama, tënëmahacaxëhi quiha chani yoi ca chanihai cato ra —nëa tsi chama bo qui Jesu nëcaniquë.

Jisti nohiria bá jiscasnina

Marcos 8.11-12; Lucas 11.29-32

³⁸ Jatsi Moisés yoba cahëxëni cabo, fariseobo, naa jodioba chama bo, tihi cabo chaniniquë Jesu qui. Ja nëcacaniquë:

—Jisti mi ano, maestró. Jisti jiscasqui noa —iquina, jahué chama jiscastsi na.

³⁹ Jatsi Jesu quëbiniquë:

—Anomaria tsi xo jaboqui bësocanaibo rë. Jisti ó quëëmixonëria tsi xo naa Dios qui chitimiayamacaibo ra. Jatsi Jonás jisti roha jato qui acacaxëhi quiha.

⁴⁰ Jabi tres barihani, tres baquicha, tihi cabo tsi Jonás raaniquë sani chahita jatoquë no. Jascaria tsi tres barihani, tres baquicha, tihi cabo raaxëquia ëa ri mai xará no.

⁴¹ Jatsi quiniacaxëcahuë. Copiti bari-baririá tsi niixëhi quiha Ninivé ca nohiria bo mato qui quësoxëna. Jato qui Dios Chani Jonás yoaquë tsi quiha jato jocha quima Dios quiri ja bësocani quiha, nicahax na. Jama, jaboqui nëá xo Jonás yamabo oquë cato. Jaha chahahuacas-yamaqui mato pë. Ja tsi xo toa mato qui quësoxëcani quiha Ninivé ca nohiria bo ra.

⁴² Jasca, copiti bari-baririá tsi mato qui quësoxëhi quiha yoxa chama ri, naa Saba mai ax jonish cato. ¿Nëama ax ja joyamayamani Salomón yamaba tiisi nicaxëna? Jama, jaboqui nëá xo Salomón yamabo oquë cato. Ja qui nicacasyamaqui mato pë. Ja tsi xo toa mato qui quësoxëhi quiha toa yoxa chama ri —nëa tsi chama bo qui Jesu nëcaniquë.

Bacahai ca yoshini

Lucas 11.24-26

⁴³ —Jabi joni quima tsëquëhax tsi quiha xabachá tsi co-cohi quiha yoshini, iti huëtsa mërahi na. Joicatsi quiha. Mahitsa mërahax,

⁴⁴ “E jisbëriani ca xobo qui jahari caquia ra” i jamë i quiha. Jatsi quiha jahari cahi quiha. Cahax jahué iti siri jisi quiha. Jaboqui jënima quiha, bahuëhaca xobo jascaria.

⁴⁵ Jatsi cahi quiha jabë yoshi bo mërahi na. Mëraxo tsi siete ca yoshi oquë ca bëhi quiha ja bëtati. Jatsi pë ja bëta joni qui jicocani quiha yoshi huëtsa bo ri, racaxëna. Japi noiti-noitiria xo toa joni ra. Ja iqui tsi jaboqui oquë tsi xo toa joni yoyo rë. Jabi naa joni jascariaxëhi quiha

jaboqui bēsocanai ca yoixēni cabo ri. Oquēriaxēhi quiha ma noitihaina ra —nēa tsi quiha Jesu nēcaniquē toá ca nohiria bo qui.

Jesu jahēhua, jahuē xatē bo
Marcos 3.31-35; Lucas 8.19-21

⁴⁶ Jari nohiria bo qui chanihi quiha Jesu iniquē, jahuē jahēhua, jabē xatē bo, tihí cabo xobo qui cahēquē no. Cahēhax tsi quiha xobo cacha ja niicaniquē. Niuhax,

—Jesu ya chanicasqui noa —i jaca ni quiha.

⁴⁷ Jatsi,

—Cacha tsi xo mi jahēhua, mibē xatē bo. Toá tsi niicani quiha. Mi bēta chanicascani quiha ra —i huēsti ca nohiria niquē Jesu qui.

⁴⁸ Jatsi quiha,

—¿Tsohuē ni toa noho jahēhua yoi ra? ¿Tsohuē ni toa ēbē xatē yoi bo ra? —i nohiria bo qui Jesu niquē.

⁴⁹ Jatsi quiha jahuē rabēti bo qui ja mētoniquē.

—Tsayapa. Nēá xo noho jahēhua yoi. Nēá xo ēbē xatē bo.

⁵⁰ Jabi noho noma yoi, noho yoxa ca yoi, noho jahēhua yoi tsi xo toa noho naipá ca Jahēpa ó quēēhai ca acai cato ra —i jato qui Jesu niquē.

13

Bēro sayanish cato
Marcos 4.1-9; Lucas 8.4-8

¹ Toa barí roha tsi quiha xobo Jesú jisbayaniquē. Jisbaya tsi quiha ia qui ja caniquē. Caxo tsi quiha toa xo tsi nohiria ja tiisimaniquē tsahoxo na.

² Jatsi quiha ja qui nohiria quētsoniquē. Anomaria ca nohiria ini quiha. Huēstima ca iqui tsi noti qui Jesu jiconiquē. Jatsi noti xo jato ja tiisimani quiha, tsahoxo na. Mai quēmápo tsi mani ini quiha nohiria tēxē.

³ Jatsi huēstima ca jahuē bo jato ja yoaniquē chaniquí na. Bēroria ca chani quiha. Ja nēcaniquē:

—Bēro sayahi huēsti ca joni caniquē.

⁴ Jahuē huai sayajahuano tsi huēsti huēsti ca bēro bahi tapái xapaquēniquē. Jahá ca bēro isa bá pini quiha joxo na.

⁵ Jatsi bēro huētsa maxax mai qui xapaquēniquē, naa iriama ca mai cató no. Toá tsi quiha bēro shinahatapiniquē, oti yama pi mai ini iqui na.

⁶ Bari tsēquēquē tsi quiha ja mēshahaca-caniquē. Tapo mishni quiha. Ja iqui tsi ja chonicaniquē rē.

⁷ Jatsi huēsti huēsti ca bēro masa xērēquē xapaquēniquē rē. Bēro ya tsi quiha shinahabēquiniquē masara. Jatsi banahaca ca jochai ca ja mapaniquē rē.

⁸ Jama, bēro huētsa quiha mai jiaxēni ca qui xapaquēniquē. Bimi ja saihuacanicuē. Cien ca bēro huēsti ca maxó saihuanicuē. Maxo huētsa setenta. Maxo huētsa treinta —nēa tsi Jesu nēcaniquē.

⁹ Jatsi,

—Ea nicaxēti xo jatiroha cabo ra —i Jesu niquē nohiria bo qui.

Jonē ca chani yoati na
Marcos 4.10-12; Lucas 8.9-10

¹⁰ Jatsi Jesu qui jahuē rabēti bo bēcaniquē.

—¿Jēnixo tsi toca ca chani noqui yoahai sa? Mi chani cahēyamaqui noa rē —i jaca niquē.

¹¹ Jatsi Jesú jato quēbiniquē:

—Mato qui acanicuē Dios jonē ca tiisi ra, naa Diós otohái ca jahuē bo yoati na. Jama, naa chani cahēyamahi quiha nohiria tēxē. Jato qui jonē quiha.

¹² Japi jia pi ē qui ma nicano tsi anixēhi quiha ma bichi ca tiisi. Cahēyoixēqui mato ra. Jama, naa ma bichi ca tiisi pistia ca bēnoxēqui mato, nicariayama-piquí na.

¹³ Ja tsi xo toa nēca ca chani nohiria bo qui chaniquia, nicaxo ja cahēyamacano.

¹⁴ Toca tsi jatihuahacaxēhi quiha Isaias yamabá quēnēnina jato yoati na. Jabi ja yoani ca tsi xo naa:

“Cahēyamapistiariacaxēcani quiha, nicaxo na.

Jasca, tsaya-tsayapama tsi jabija ca jisyamacaxēcani quiha.

¹⁵ Quēstoria tsi xo naa nohiria ba shinana.

Nicacasyamacani quiha pē.

Bēpēquēyamacani quiha ra.

Ja tsi xo toa jabija ca jisyamacaxēcani quiha rē.

Ja tsi xo toa nicayoiyamacaxēcani quiha rē.

¿Jēnahuariahax ē qui ri ja bēsocana, jēnimahuahacaxēna?”
i Isaias yamabo ni quiha jato yoati na.

¹⁶ ‘Jama, shoma xo mato ra. Tsaya-tsayapama tsi jabija ca jisqui mato ra. Jasca jia tsi jabija ca jahuē bo nicahi quiha mato pahoqui.

¹⁷ Jatsi ma shina-bēnoyamano ra. Jabi ēa ma jisquē. Jasca, noho chani ma nicaquē. Jabi ma jisi ca jisti bo, naa ē acai ca jisti bo ó quēēni quiha huēstima ca Dios Chani yoanish cabo jixxēna. Jasca, ma nicaha ca chani nicati ó ja quēēcani quiha, nicati mētsama jaca nori –nēa tsi jahuē rabēti bo qui Jesu nēcaniquē.

Ja yoaha ca chani Jesú bērohuana

Marcos 4.13-20; Lucas 8.11-15

¹⁸ –Ea nicacana. Jaboqui yoaha ca chani bērohuaxēquia, naa bēro sayanish ca chani yoati na. Ma cahēyoino.

¹⁹ Toa bahi tapaí ca bēro jascaria tsi xo toa Ibo Dios Chani cahēyamacanaibo, nicaxo na. Ja nicacano tsi quiha johi quiha Satanás. Joxo tsi quiha jato shina ó banaha ca Chani mēbihi quiha rē.

²⁰ Jasca, maxax qui sayaha ca bēro jascaria tsi xo nohiria huētsa. Ranixo tsi Dios Chani biriacani quiha, nicaxo na.

²¹ Jama, naamayamahi quiha ja chahahuacanaina rē, tapo yama ca jascaria jaca nori iqui na. Dios Chani pi iqui tsi tēnēhi tsi jahari bēsotapi-cani quiha pē.

²² Jatsi masa xērēquē sayaha ca bēro jascaria tsi xo nohiria huētsa. Dios Chani nicacani quiha jato ri; jama, Dios quima jato ninihi quiha maí ca jahuē bo, naa jaha ja quēēcanaína. Maí ca jahuē bo shinacani quiha pē. Jatsi Dios Chani, naa sayaha ca bēro tsihaqui quiha parata ó ja quēēcanaína ra. Jasca, tsihaqui quiha jato ranihuahai ca jahuē bo rē. Ja quēshpi tsi jato shina ó tsi anitimaxēni tsi xo Dios Chani ra.

²³ Jama, mai jiaxēni cato ó ca sayahaca ca bēro jascaria tsi xo nohiria huētsa, naa Dios Chani nicacanaibo. Nicaxo tsi Dios Chani cahēcani quiha ra. Dios bax saihuacani quiha. Huēsti ca maxo tsi xo cien ca saihuahaina. Maxo huētsa tsi xo setenta ca saihuahaina. Maxo huētsa tsi xo treinta ra –nēa tsi Jesu nēcaniquē, jahuē chani bērohuahi na.

Trigo bimi naxērēquē ca masara chani

²⁴ Jatsi chani huētsa jahuē rabēti bo qui Jesú aniquē, naa Diós nohiria copixēhai yoati na. Ja nēcaniquē:

–Bēro jia ca jahuē huai tsi joní sayahai ca jascaria tsi xo Diós otohaina.

²⁵ Jama, ibo oxano tsi baquichá johi quiha ibo qui caxahai cato. Joxo tsi bēro yoi sayahi quiha iboba huai no pē. Masara ca bēro quiha. Jahuē trigo naxērēquē tsi quiha toa bēro sayahi quiha pē. Sayahax jabahi quiha.

²⁶ Jatsi quiha shinahaniquē trigo. Bimijaquē tsi quiha jisiquiniquē masa ri.

²⁷ Jatsi quiha huai ibo qui yonati bo bēcaniquē. Johax, “Bēro jia ca roha no bananiquē huai no pē, taitá. ¿Jahuēniahax masa joha sa?” i jaca ni quiha.

²⁸ Jatsi ibo nēcaniquē: “Tonia masa bēro bananiquē pē ē qui caxahai cato” iquiina. Jatsi, “¿Masa mēxaxēhi ni noa ra?” i ibo qui yonati bo niquē.

²⁹ “Ayamacana. Masa pi mēxaquí tsi noho trigo ri ma mēxamitsa rē.

³⁰ Jariapari ja shinahabēquicano. Jatsi tēsatiyá tsi ‘Masa pari mēxacana’ ixēquia yonati bo qui. Mēxaxo tsi nēxacana mēshati. Jaquirēquē noho trigo xobo qui bēcahuē, tēsaxo na” i noho yonati bo qui xēquia –nēa tsi Jesu nēcaniquē.

Mostaza bēro chani

Marcos 4.30-32; Lucas 13.18-19

³¹ Jatsi chani huētsa Jesú yoaniquē:

–Huai tsi bēro mishni quiha, naa mostaza bēro joní bananina. Toa bēro jascaria tsi anixēhi quiha Diós nohiria bo otohaina.

³² Mishni-mishniría tsi xo naa bēro ra. Jama, shinahaquí tsi pistiama tsi xo jahuē jihui ra. Banahaca ca jochai ca huētsa bo oquē quiha. Shinahacax jihui manēhi quiha. Jatsi jahuē mēshi bo ó tsi paihi quiha isa bo ra –i Jesu niquē tiisimahi na.

Levadura chani

Lucas 13.20-21

³³ Jaquirēquē chani huētsa Jesú yoaniquē:

–Harina somo ca ya yoxá tēohacai ca levadura jascaria tsi xo Diós otohaina. Tres medidá tsi levadura tēohaqi yoxa, harina tēquē shapohuaxēna –i Jesu niquē.

Ejemplo bá tsi Jesu chaninina

Marcos 4.33-34

³⁴ Nohiria bo qui chanipama tsi nëca ca chani bá roha tsi Jesu chaniniquë. Ejemplo bo yama tsi ja chaniyamani quiha.

³⁵ Jabi ejemplo bá tsi ja chani-chaniniquë, Dios Chani yoanish cató quënëni ca jati-huaxëna. Jabi Jesu yoati ja yoani tsi xo naa:

“Chani bo, naa ejemplo bá tsi nohiria bo qui chanixëhi quiha.

Chanihax jonë ca jahuë bo bërohuaxëhi quiha, naa mai nëhohuahacaniitiya rohari ca jahuë bo” iquiina.

Masara chani Jesú bërohuana, naa trigo naxërëquë ó tsi bëro yoi bananina

³⁶ Jatsi toa nohiria huëstima ca Jesú jisbayaniquë. Jisbayá tsi quiha xobo qui ja jiconiquë. Jatsi jahuë doce ca rabëti bo ja qui bëcaniquë.

—¿Jënihi ni naa trigo huai ca masara chani sa? Noqui yoahuë —i ja qui jaca niquë.

³⁷ Jatsi quiha toa chani Jesú bërohuaniquë:

—Ea ti tsi xo toa bëro jia ca banahai cato, naa Nohiria Baquë ë nori cato.

³⁸ Jatsi nohiria bo jascaria tsi xo huai. Jatsi, Dios baquë bo tsi xo toa bëro jia cabo. Jato otoxëhi quiha Dios. Jatsi, Satanás baquë bo tsi xo toa bëro yoi bo.

³⁹ Jatsi ë qui caxahai ca, naa bëro yoi sayanish ca tsi xo Satanás. Jatsi tésatiyá tsi xo toa xaba rëso, naa jaroha ca bari. Jatsi tésacanaibo tsi xo ángel bo.

⁴⁰ Mëshahacati ca mëxahacahai ca masa jascariaxëhi quiha jaroha ca barí no, ë joxëquë no.

⁴¹ Noho ángel bo raaxëquia. E otohái cato ó ca jochamacanaibo, yoixëni ca nohiria bo, tihi cabo aquëquëmacaxëcani quiha.

⁴² Aquëquëmaxo tsi tënëtiyá jato niacaxëcani quiha, naa chihi qui masa niahai jascaria. Toá tsi araconacaxëcani quiha ra. Jatsi, “Erama. Jishopë” icaxëcani quiha tënëhi na.

⁴³ Jama, bari huahuahai jascariaxëhi quiha Dios nohiria bo. Jahëpa Dios ya icaxëcani quiha, ja otohái cató no —i Jesu niquë.

Jonë ca parata copixëni ca ejemplo

⁴⁴ —Huai maihuaha ca jahuë copixëni cabo jascaria tsi xo Diós otohaina —i Jesu niquë—. Jabi huai maihuani ca jahuëmishni bo joní bërohuaniquë. Bërohuaxo tsi quiha toa jahuë bo maihuatëquëhi quiha, nohiria bá cahëyamano iquish na. Jatsi rani tsi jahuë jahuë bo tëquë iniahi quiha, parata bixëna. Toa huai copicatsi quiha. Iniaxo tsi quiha huai copihí quiha, maihuahacani ca jahuë copixëni cabo bixëna —nëa tsi Jesu nëcaniquë Diós otohái ca yoati na.

Perla copixëni ca ejemplo

⁴⁵ —Copixëni ca perla bo mërahai ca comerciante jascaria tsi xo Diós otohaina —i Jesu niquë—. Jabi copixëni ca perla bo mërahi cahí quiha joni.

⁴⁶ Huësti ca perla copixëni ca jisi quiha. Jiaria ca perla quiha. Jisi tsi jahari jahuë xobo qui cahí quiha jahuë jahuë bo tëquë iniaxëna. Parata bicatsi quiha, toa perla copixëni ca copixëna. Parata bixo copihí quiha —nëa tsi Jesu nëcaniquë Diós otohái ca yoati na.

Sani biti nishi ejemplo

⁴⁷ —Sani biti nishi jascaria tsi xo Diós otohaina —i Jesu niquë—. Jabi ia qui jahuë nishi niahi quiha ibo. Niaxo tsi huëstima ca sani jamëri cabo bichí quiha.

⁴⁸ Jahuë nishi rëamëno tsi mai quëmapo qui nishi xërëhi quiha. Jatsi tsahohi quiha ibo jahuë sani topixëna. Jahuë caca qui sani jia ca nanëhi quiha. Jama, sani yoi ca niahi quiha.

⁴⁹ Jabi tocaxëhi quiha xaba rësó no. Bocaxë-cani quiha ángel bo jochahuaxëni cabo catiaxëna. Mëstëxëni ca xërëquë ó ca yoi cabo aquëquëmacaxëcani quiha.

⁵⁰ Aquëquëmaxo tsi horno chihi qui jato niacaxëcani quiha. Toá tsi xo huëstima ca araracanaina ra. Toá tsi “Erama. Jishopë” icaxëcani quiha tënëhi na —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

⁵¹ Jatsi jahuë rabëti bo Jesú nicaniquë:

—¿Naa ë yoaha ca jahuë bo tëquë cahëcanai? —iquiina.

Jatsi,

—Jahuë. Cahëquí noa ra —i jaca niquë.

⁵² Jatsi Jesú jato yoaniquë:

—Rabë ca copixëni ca jahuë bo jaya xo jodioba yoba tiisimacanaibo, naa ëa banahuacanaibo. Jariapari ca copixëni ca jahuë tsi xo toa Dios Chani yoanish cabá quënëni. Yoahacaxëti quiha toa chani siri ra. Jasca tobi xo ë yoahai ca chani. Yoahacaxëti quiha naa chani paxa ca ri. Tihi cabo jayacani quiha yoati —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

Jahuë yaca Nazaret qui Jesu shishonina

Marcos 6.1-6; Lucas 4.16-30

⁵³ Jabi naa ejemplo bo yoaxo tsi quiha Jesú jisbayaniquë.

⁵⁴ Jisbaya tsi quiha jahari jahuë yaca qui ja caniquë. Toa xo tsi jato catiti xobo xo tsi ja tiisimaniquë. Ratëniquë jahuë chani nicanish cabo.

—¿Jahuëniá ca naa tiisi ja bini sa? ¿Jënahuariaxo raca naa jisti bo aqui ni pa? —i nohiria bo niquë—.

⁵⁵ ¿Carpintero José baquë ma ni naa ra? Jahuë jahëhua María, jahuë noma bo, naa Jacobo, José, Simón, Judas, tihí cabo cahëqui noa ra.

⁵⁶ ¿Nëá tsi racayamayamahi ni jahuë poi maxco bo ri? ¿Jahuëniá ca naa tiisi ja jabini pa? —i jaca niquë Jesu yoati na.

⁵⁷ Jatsi pë Jesu pasomaha ja bësocaniquë. Jato qui yoi ja ini quiha. Jatsi Jesú jato yoaniquë: —Mai huëtsá ca Dios Chani yoati ibo pi chanino tsi ja qui nicayoicani quiha toá ca nohiria ra. Jama, jahuë maí ca nohiria bo qui ja chanipino tsi ja qui nicayamahi quiha jahuë yacatá cabo, jahuë xobó cabo ri. Jato qui yoi quiha jahuë chani rë —nëa tsi Jesu nëcaniquë jahuë yacatá ca nohiria bo yoati na.

⁵⁸ Japi jahuë yacata xo tsi jisti huëstima cabo ja ayamani quiha rë, ja qui ja chitimiyamacani iqui na.

14

Ashimati ibo Juan nanina

Marcos 6.14-29; Lucas 9.7-9

¹ Toatiyá tsi quiha chama-chamaria Herodés nicaniquë Jesu yoati na. Nicahax,

² —Ashimati ibo Juan yamabo tsi xo toa ra. Tonia ja bësotëquëyamëquë iquia ra. Ja tsi xo toa jisti bo ati mëtsa xo toa joni tia —i Herodes niquë jahuë yonati bo qui.

³ Jabi siri tsi soldado bo Herodés raani quiha Juan qui tsamiti. Tsamixo tsi quiha preso qui ja nanëni quiha, Herodías, naa jahuë noma Felipe ahui tahëxo na.

⁴ Jasca, pasiyamani quiha Juan.

—Anoma tsi xo toa mi noma ahui bichiina, mi ahui iti —i ja qui Juan paoni quiha.

⁵ Ja iqui tsi Herodés Juan acasniquë. Jama, jodiobo qui ja raquëni quiha “Dios Chani yoati ibo-iboria xo Juan” i nohiria bo ni quëshpi na.

⁶ Jatsi Herodes coní bari tsëquëquë tsi quiha Herodías jahi pabëniquë quëtësocani ca nohiria bësójó no. Chama Herodes qui jiaría quiha ja pabëhaina.

⁷ Rani tsi quiha jahi pistia qui Herodes nëcaniquë:

—Mia parayamaquia. Jahuëcara ca, naa jaha mi quëëhai ca mi qui axëquia ra —iquiina.

⁸ Jatsi quiha jahuë jahëhua ya pari ja chaninanicuë, jahuë yoba nicaxëna. Nicahax,

—Ashimati ibo Juan mapo é qui ahüë ra, ratá no —i chama Herodes qui ja niquë pë.

⁹ Jatsi quiha Herodes cohuënicuë nicahax na. Jama, nohiria bo bësójó “Mia parayamaquia ra” i ja ni iqui tsi jahuë yonati bo ja raanicuë Juan mapo biti.

¹⁰ Jatsi quiha Juan mapo ja tëquëësacanicuë rë preso xo na.

¹¹ Tëquëësaxo tsi jahari jahuë mapo ja bëcaniquë ratá no. Xotaco qui ja acani quiha. Jatsi jahuë jahëhua qui ja boniquë.

¹² Jaquirëquë quiha Juan yora jahuë rabëti bá biniquë maihuaxëna. Maihuahax Jesu qui ja bocanicuë yoaxëna.

Cinco mil ca nohiria Jesú pimanina

Marcos 6.30-44; Lucas 9.10-17; Juan 6.1-14

¹³ Juan namëni nicahax Jesú jisbayaniquë notí no. Jisbaya tsi quiha nohiria yama ca iti qui ja caniquë jamë icatsi na. Cohuë ja ini quiha. Jama, ja cahai ca yoati tsi nohiria bá nicaniquë rë. Nicaxo tsi quiha jato yaca bo ja jisbayacanicuë Jesu banahuaxëna. Maí tsi ja bocani quiha.

¹⁴ Jatsi noti ax tëmahinaxo tsi quiha toá ca mani ca nohiria bo Jesú jisnicuë. Manahi ja icani quiha. Jato noiquí tsi quiha jato anomaria cabo ja jënimahuanicuë.

¹⁵ Jatsi yata tsi quiha ja qui jahuë rabëti bo bëcaniquë. Bëcanax,

—Caquë bari ra. Yama tsi xo xobo bo nëá no rë. Nohiria bo jahari raahuë, yaca bo xo tsi piti ja copicano iquish na —i Jesu qui jaca niquë.

¹⁶ Jatsi,

—Ja boyamacati xo. ¿Japa mato tsa ni? Jato pamacana —i jahuë rabëti bo qui Jesu niquë.

¹⁷ Jatsi ja quëbicaniquë:

—Cinco ca mapari bo, dos ca sanino, tihí roha jaya xo noa ra piti —iquiina.

¹⁸ Jatsi,

—E qui acahuë —i Jesu niquë.

¹⁹ Jatsi nohiria Jesú tsahomayonicuë huasí no. Tsahomaxo tsi quiha cinco ca mapari bo, dos ca sanino, tihí cabo Jesú biniquë. Bichi tsi quiha mana qui tsayapama tsi “Gracias” i Dios qui ja niquë piti quëshpi na. Jatsi mapari ja tëxënamanicuë. Tëxënamaxo tsi quiha jahuë rabëti bo qui ja mëanicuë nohiria bo qui taati.

²⁰ Jatsi piniquë nohiria tëquë. Ja sëyacaniquë. Jaquirëquë pihama ca quësi bo ja catia-caniquë. Doce ca caca quiha ja rëacani quiha.

²¹ Jabi cinco mil ca joni bo ini quiha, naa mapari picanai bo. Tocahacayamani quiha yoxa bo, xocobo, tihì cabo ra.

Jënë cache Jesu conina

Marcos 6.45-52; Juan 6.16-21

²² Jatsi noti qui jahuë rabëti bo Jesú jicomaniquë, ja bëbo ia ja shitacano iquish na. Jasca, nohiria tëquë jahari jato xobo qui ja raaniquë.

²³ Raahax tsi quiha maca bo qui ja caniquë jamë no. Toá tsi ja bëhocasni quiha. Cahax toá tsi jamë ja iniquë.

²⁴ Jasca, toá ja no tsi quiha quëmapo basi, naa ia nëpax tsi quiha jahuë rabëti bo iniquë notí no. Toá tsi quiha chocá jato noti niahi iniquë rë, yoshi xotohai ca bëchá ja icani quëshpi na.

²⁵ Jabi patiari quëonox pari no tsi jato qui Jesu caniquë. Jënë tsi ja conì quiha.

²⁶ Jatsi jënë tsi ja cohai jisi tsi ja raquëcaniquë, bërocamaqui quëscahuahi na.

—Bërocamaqui rë —iria tsi jaca niquë, raquëhi na.

²⁷ Jatsi jato qui Jesú chanitapiniquë:

—Chamacana. Ea yoi xo naa. Raquëyamacana —iquiina.

²⁸ Jatsi Pedro chaniniquë:

—Mia pi yoi no tsi ëa quënahüë, Ibobá. Jënë tsi mi qui ë jono ra —iquiina.

²⁹ Jatsi,

—Johüë —i Pedro qui Jesu niquë.

Jatsi noti Pedro huajaniquë. Jënë tsi tapitsi quiha ja niquë ra Jesu qui.

³⁰ Capama tsi quiha yoshi xotoriahai ca ja tsaya-tsyaniquë. Tsayahax ja raquëniquë. Jatsi jëtëquëtsijaniquë ra. Jatsi ja quënaniquë:

—Ea mëbihüë, Ibobá —iquiina.

³¹ Jatsi quiha jahuë mëquë Jesú bitapiniquë mëbixëna. Mëbihax,

—Iriama tsi xo ë qui mi chitimihaina rë. ¿Jënihax tsi ë qui mi chitimiyoiyamaha? —i ja qui Jesu niquë.

³² Jaquirëquë noti qui ja jicocaniquë. Janacatapini quiha yoshi xotohaina ra.

³³ Jatsi Jesu bësojó tsi noti ca joni bo mëniniquë. Mënihax,

—Dios Baquë yoi xo mia ra —i jaca niquë.

Genesarët ca iquicanaibo Jesú jënimahuanina

Marcos 6.53-56

³⁴ Jatsi quiha ia ja shitacaniquë, naa Jesu, jahuë rabëti bo. Shitaxo tsi quiha Genesaret mai qui ja rërëcaniquë.

³⁵ Toá ca nohiria bá Jesu cahëtapini quiha. Cahëxo tsi quiha bamaxoma tsi chani ja raacaniquë toá ca mai ca nohiria bo qui. Jatsi iquicanaibo, anoma cabo, tihì cabo ja qui bëcaniquë jënimahuahacaxëna.

³⁶ Jasca, jahuë sahuëti quëpë ja motsacascani quiha,

—¿Motsapi? —iquiina.

Jatsi jënimahuahacaniquë jahuë sahuëti motsanish cabo tëquë ra.

15

Nohiria jochamamai cato

Marcos 7.1-23

¹ Jatsi jodioba chama bo, yoba tiisimacanaibo, tihì cabo bëcaniquë Jerusalén ax na. Ja bëcana ca tsi Jesu ja nicacaniquë:

² —¿Jënixo tsi noba rëquëyamaba jabi bo ayamacahi ni mi rabëti bo ra? Mëchocoyamacani quiha pë, oriquinox pari —i Jesu qui jaca niquë.

³ Jatsi Jesú jato quëbiniquë:

—¿Jënixo tsi Dios yoba nicayamacanai ra mato ri? Dios yoba mato qui oquë tsi xo mato jabi bo pë.

⁴ Jabi “Mato jahëpa bo, mato jahëhua bo, tihì cabo noicana” i Dios ni quiha. Jasca, “Namëhacati xo toa jahuë jahëpa jahuë jahëhua ranihai cato” i Dios ni quiha.

⁵ Jama, mato qui jënima tsi xo mato noitiria ca nabo mëbiyamahaina rë. Mato nabo qui nëcaqui mato pë: “Jishopë. Mato mëbitimaxëni xo noa rë, Dios qui mato parata no aquitaha quëshpi na” i mato nabo quii quiha mato ra. Jabi tocaqui mato pë, jato mëbicasyamahi na.

⁶ Jatsi mato nabo mëbiyamaqui mato pë. Mato qui jënima tsi xo toca ca ma chanihaina rë. Anoma quiha. Toca tsi Dios yoba chahahuayamaqui mato ra, mato jabi bo banahuacatsi na.

⁷ Jatsi quiamisxëni xo mato iquia. Mato yoati tsi chaniquí tsi Isaías yamá parayamani quiha ra.

⁸ “Chaniquí tsi jia tsi ëa ocahuacani quiha naa nohiria, jama, ëa basi jato shina nori’ i Dios ni quiha.

⁹ Jasca, “Mahitsa ë qui aracani quiha. “Dios yoba tsi xo naa” icani quiha pë, tiisimahi na, jato mahitsa ca yoba nori’ ii quiha Dios”

nëa tsi quiha Isaías yamabo nëcaniquë mato yoati na –i jodioba chama bo qui Jesu niquë quëbihi na.

¹⁰ Jaquirëquë Jesú nohiria bo quënaniquë. Quënahax,

–Ea nicacana. Ma cahëno ra.

¹¹ Nohiria jochamayamahi quiha ja pihaina ra. Jama, nohiria jochamahai ca tsi xo toa yoi ca ja chanihaina, yoi ca ja shinahaina. Tihi tsi xo toa ja jochamahaina –i jato qui Jesu niquë.

¹² Jatsi quiha jahuë rabëti bo ja qui bëcaniquë. Bëhax tsi,

–Bëcanish ca chama bo mi caxahuaquë pë. Jato qui yoi quiha mi yoahana –i Jesu qui jaca niquë.

¹³ Jatsi quiha Jesú jato quëbiniquë:

–Dios yoba ma xo toa ja tiisimacanina ra; nohiria yoba yoi roha nori. Naamayamaxëhi quiha toa ra. Quëyohacaxëhi quiha ja tiisimacanaina.

¹⁴ Jatsi jato qui shina-huëjéyamacana. Bëco ca rëquënniti ibo bo ca xo ra. Bëco ca joní pi bëco ca nohiria mëpino tsi naporoquini qui paquëcaxëcani quiha jato tëquëta ra. Jabi toca tsi ca xo –i Jesu niquë jodioba chama bo yoati na.

¹⁵ Jatsi Pedro chaniniquë:

–No joma mi yoaha ca chani rë. Mi chani bërohuahuë –iquiina.

¹⁶ Jatsi Jesú chaniniquë:

–¿Cahëyamahi ni mato ri pa?

¹⁷ Mato poco ax paquëhi quiha ma pihaina.

¹⁸ Jama, nohiria shina yoi ca quima ax johi quiha yoixëni ca chanihaina. Ja tsi xo toa nohiria jochamahaina ra.

¹⁹ Jasca, nohiria shina ax johi quiha yoi ca shinahai ri. Yoi ca pi shinaquí tsi anoma ca axëhi quiha ra. Shina yoi iqui tsi tobi xo ati ibo bo. Tobí quiha joni huëtsa ahui bichiina. Tobí quiha anoma ca chotahaina, quiahaina, ranimis-haina.

²⁰ Nohiria jochamahai ca tsi xo toa bo iquia ra. Jama, mëchocoxoma pi no pino tsi no jochahai ca quëscahuacani quiha pë. Jama, nohiria yoihuayamahi quiha toa mëchocoyamahaina ra –nëa tsi Jesu nëcaniquë jahuë rabëti bo qui.

Carayana ca yoxa Jesu qui canina

Marcos 7.24-30

²¹ Toa ax riquihax tsi quiha basima ca Tiro, Sidón mai qui Jesu caniquë.

²² Jabi toá ca racanish ca yoxa Jesu qui joniquë. Carayana ja ini quiha; naa cananeabo icanai cato. Johax,

–Ea shinahuë, Ibobá, chama David yamaba chahitaxocobá. Noitiria tsi xo noho jahini rë. Yoshi jaya xo ra. Tënëmahi quiha; anoma quiha –i Jesu qui ja niquë.

²³ Quëbiyamaniquë Jesu nicaxo na. Jatsi quiha ja qui jahuë rabëti bo bëcaniquë. Bëhax,

–Naa yoxa raahuë. Jari noqui banahuahi quiha pë. Anoma xo ja pacots-huahaina ra –i Jesu qui jaca niquë.

²⁴ Jatsi quiha yoxa qui Jesú chaniniquë:

–Israél ca nohiria qui roha ë raahacaniquë mëbiti, bënohai ca oveja bo jascaria jaca nori iqui na –iquiina.

²⁵ Ja yoani ca nicahax tsi quiha ja bësoj tsi carayana yoxa mëniniquë johax na. Bënapama tsi,

–Ea mëbihuë ra, Ibobá –i ja qui yoxa niquë.

²⁶ Jatsi quiha yoxa qui Jesu chanitëquëniquë:

–Noba jabi pasomaha tsi xo carayanabo mëbihaina ra; naa noba mapari ina bo qui niahai jascaria nori –iquiina.

²⁷ Jatsi quiha yoxá Jesu quëbiniquë:

–Jabija, Taitá. Yoiria ca carayana ca roha ca ëa xo naa ra, jama, jato chama mesa quima ax paquëhax ca quëxë mishni bo piyamayamahi ni ina bo ra? Jatsi ëa shinahuë ra –i Jesu qui ja niquë.

²⁸ Japi Jesú quëbiniquë:

–Jiaria tsi xo toa ë qui mi chitimihaina, yoxá. Mi bax acacaxëhi quiha jaha mi quëëhaina iquia –iquiina.

Jatsi jënimaritsiniquë jahuë jahini ra.

Huëstima ca noitiria cabo Jesú jënimahuanina

²⁹ Toanaxah riquicaya tsi quiha ia Galilea tsi Jesú quëñibonaniquë. Quëñihax maca ja tëmahinaniquë. Jatsi ja tsahoniquë.

³⁰ Jatsi ja qui bëcaniquë nohiria misco. Ja qui huico yoi bo, bëco cabo, yora choni jaya cabo, pasoyamacanaibo, iquicanaibo, tihi cabo quiha ja bëcaniquë. Bëxo tsi quiha Jesu tahë tsi jato ja janacaniquë ja jënimahuano. Jatsi quiha Jesú jato jënimahuaniquë. Chanitsi jaro cabo ni quiha. Jënimahuahacani quiha yora yoi jaya cabo. Tapini quiha huico yoi cabo. Taisni quiha bëco cabo ra.

³¹ Jisi tsi nohiria bo ratëniquë. Jatsi Israél ca Dios nohiria bá ocahuaniquë raniquí na.

Cuatro mil ca nohiria Jesú pimanina

Marcos 8.1-10

³² Jatsi quiha jahuë rabëti bo Jesú quëñaniquë.

—Noitiria tsi xo naa nohiria bo rë. Tres bari no tsi ë bëta-jacaquë. Yama tsi xo ja picanaina rë. Paxnacani quiha ra. Toca tsi jato xobo qui raacasyamaxo ëa ra, ja rësocana-camitsa iqui na —nëa tsi Jesu nëcaniquë jahuë rabëti bo qui.

³³ Jatsi,

—Ëjënahuariaxo raca jato bax mapari no bina ra? Xobo yama ca iti tsi xo naa ra —i ja qui jahuë rabëti bo niquë.

³⁴ Jatsi quiha,

—Ëjahuë tihi ca mapari jaya ni mato? —i jato qui Jesu niquë.

Jatsi,

—Siete ca mapari, rabë roha ca sani mishni bo, tihi roha jaya xo noa rë —i jaca niquë.

³⁵ Jatsi mai tsi quiha Jesú nohiria bo tsahomaniquë.

³⁶ Tsahomaxo tsi quiha siete ca mapari bo, sani mishni bo, tihi cabo Jesú biniquë. Bichi tsi quiha “Gracias” i Dios qui ja niquë, piti quëshpi na. Jaquirëquë mapari, sani bo, tihi cabo ja tëxënamaniquë. Tëxënamaxo tsi quiha jahuë rabëti bo qui ja aniquë nohiria qui ja mëacano. Jatsi nohiria huëstima ca qui ja mëacaniquë piti.

³⁷ Piniquë nohiria tëquë. Ja sëyayocaniquë. Ja picaquë tsi quiha pihama ca quësi mishni bo ja topiyocaniquë. Jatsi siete ca caca ja rëacaniquë pa.

³⁸ Jabi cuatro mil ca joni bo pimahacani quiha. Tocahama ini quiha yoxa bo, xocobo ri.

³⁹ Jaquirëquë jato xobo qui jahari Jesú raaniquë. Raahax noti qui ja jiconiquë. Jicohax Magdala icanai ca mai qui Jesu caniquë.

16

Mana ca jisti jodioba chama bá jiscasnina

Marcos 8.11-13; Lucas 12.54-56

¹ Jatsi jodioba chama bo Jesu qui bëcaniquë tanamaxëna. Joi ja mëracasani quiha ja qui quësocatsi na. Ja iqui tsi,

—Jisti no bax mi ano ra. Jisti pi mi ano tsi mia chahahuaxëqui noa ra —i ja qui jaca niquë tanamaxëna.

² Jatsi nëca tsi Jesú jato quëbiniquë:

—Naipá ca jisti bo cahëxëni xo mato ra. “Jiasharihi quiha” ii quiha mato, yata tsi xabaria ca nai jisi na.

³ Jasca, “Jopaima xo oi ra” iqui mato baquishmari tsi tsëmoria ca xabaria ca nai jisi na. Jabi nai tsaya-tsayaquí tsi oi johai ca, yota johai ca, tihi cabo cahëriaqui mato ra; jama, mato xërëquë ó ca jënipihai ca cahëyamaqui mato iquia.

⁴ Anomaria tsi xo naa jaboqui bësocanaibo ra. Dios cahëtimaxëni ca xo ra. “No bax mana ca jisti mi ano” ii quiha mato. Ayamaxëquia ra, ë qui ma chitimiyamahai iqui na. Jama, huësti ca jisti roha mato qui acacaxëhi quiha, Dios chama jaya ca ë nori ca ma cahëno iquish na. Tres bari no tsi mai xara ixëquia. Jaquirëquë tsëquëxëquia Jonás yamabo tsëquëni jascaria —nëa tsi Jesu nëcaniquë jodioba chama bo qui.

Jatsi jato ja jisbayaniquë.

Jodioba chama bo qui jahuë rabëti bo Jesú quiniamanina

Marcos 8.14-21

⁵ Jatsi quiha ia rabëquëx ca qui ja shitacaniquë. Shitahax,

—Jishopë. Mapari piti no shina-bënoquë rë —i jahuë rabëti bo niquë.

⁶ Jatsi quiha,

—Jodioba chama bo qui quiniacaxëcahuë; mapari levadura jascaria ca xo pë —i jato qui Jesu niquë.

⁷ Jatsi jato xërëquë tsi chaninatsijacaniquë:

—Toca tsi chanihi quiha pë, mapari no shina-bënoha iqui na —iquiina.

⁸ Jabi ja chaninacanaï ca Jesú cahëniquë. Cahëhax ja nëcaniquë:

—¿Jënihax joi i-icanaï rë, naa ma shina-bënoha ca mapari yoati na? Iriama tsi xo è qui ma chitimihaina rë.

⁹ Jari cahëyamahi ni mato pa? Shinaparahuë. ¿Cinco ca maparí tsi cinco mil ca joni bo è pimayamahitaha? Jaquirëquë, ¿doce ca caca ma rëayamahita?

¹⁰ Jasca, ¿siete ca maparí tsi cuatro mil ca joni bo è piyamayamëta? Jaquirëquë, ¿siete ca caca ma rëayamayamëta?

¹¹ ¿Jënioriahax è yoahai ca cahëyoyamacanaï sa? Mapari yoi yoati chaniyamaquia. Jodioba chama bo qui quiniacaxëcahuë iquia; mapari levadura jascaria ca jaca nori —nëa tsi jato qui Jesu nëcaniquë.

¹² Jatsi jodioba yoiria ca yoba qui ja quiniacaxëti nori ca ja cahëcaniquë; mapari levadura yoati ja chaniyamaha nori.

“Dios Baquë xo mia” i Pedro nina

Marcos 8.27-30; Lucas 9.18-21

¹³ Jatsi quiha Cesareá ca Filipino yaca qui Jesu cahëniquë. Cahëxo tsi quiha jahuë rabëti bo ja nicaniquë:

—¿Tsohuë ni ëa? ¿Jënihi ni nohiria bo ëa yoati na? —iquiina.

¹⁴ Jatsi quiha jahuë rabëti bá quëbiniquë:

—“Ashimanish ca Juan yamabo përe xo mia” ii quiha huësti huësti ca nohiria. Jasca, “Elías yamabo xo mia” ii quiha nohiria huëtsa. Jasca, “Tonia Jeremías yamabo; ¿Dios Chani yoanish ca huëtsa ma ni?” ii quiha huëtsa bo —i Jesu qui jaca niquë.

¹⁵ Jatsi jato Jesú nicaniquë:

—¿Japa mato tsa ni? ¿Tsohuë ni ëa yoi? —iquiina.

¹⁶ Jatsi,

—Dios raahacanish ca Xabahamati Ibo xo mia ra; Bësohai ca Dios Baquë mi nori —i Pedro niquë.

¹⁷ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Shoma xo mia Simón, Jonás baquë. Jabija tsi xo toa mi yoahana. Dios baquë è nori ca mia cahëmaquë noho naipá ca Jahëpa. Nohiria bá yoahai ma xo toa mi shinahaina ra.

¹⁸ Mi yoaha iqui tsi nicaparihuë. Maxa-maxaria xo mia Pedró. Jabi tocahi quiha mi janë. Mia cacha noho iglesia axëquia. Bëbohacatimaxëni ixëhi quiha ra, naa toa è qui chitimicaxëcanaïbo. Jato bëboyamaxëhi quiha Satanás chama ra.

¹⁹ Jasca, mi qui mana ca chama axëquia, chitimicaxëcanaïbo rëquëniniti. Jato yobaxëqui mia ra. Toatiyá tsi, “Jënima tsi xo toa jabi ma acaina” i pi mi no tsi jënimaxëhi quiha ja acanaina mana ca Dios qui. Jasca, “Anoma tsi xo toa acaina” i pi jato qui mi no tsi tocaxëhi quiha Dios ri. Tocaxëti quiha mi yoba —nëa tsi Pedro qui Jesu nëcaniquë.

²⁰ Jatsi jahuë rabëti bo Jesú yobaniquë, nohiria bo Xabahamati Ibo-iboria ja iqui ca ja yoyamacano.

Ja rësoxëhai yoati tsi Jesu chaninina

Marcos 8.31; 9.1; Lucas 9.22-27

²¹ Jaquirëquë quiha bëroria tsi jahuë rabëti bo qui chaniti Jesú chitahëhuaniquë. Ja nëcaniquë:

—Jerusalén qui è cati xo. Toa xo tsi ëa tënëmacaxëcani quiha yosibo, arati ibo-iboria bo, Dios yoba tiisimacanaïbo. Ea namëcaxëcani quiha ra. Jama, tres bari quirëquë bësotëquëxëquia —i jato qui Jesu niquë.

²² Nicaxo tsi quiha Pedró Jesu aquëquëmaniquë, jamë ca ja qui chanixëna. Jatsi Jesu raahatsijahuaniquë.

—Dios qui yoi tsi xo toa mi yoahana ra. Anoma quiha. Mi rësoyamano iquia —i ja qui Pedro niquë.

²³ Jatsi Pedro quiri bësohax tsi,

—Cata, Satanás. Jochati ëa tanamaqui mia pë. Diós shinahai ca jasca ma xo toa mi shinahaina ra, joni shinahai jasca nori —i ja qui Jesu niquë.

²⁴ Jatsi quiha jahuë rabëti bo Jesú yobaniquë:

—Ea banahuapicasqui tsi ma acatsai ca ma shinayamaxëti xo. Mato cruz ma iacano. Iaxo ëa ma banahuano.

²⁵ Jabi xabahamahacayamaxëhi quiha toa jahuë noma jabi ó quëëmïsxëni cato. Jama, xabahamahacaxëhi quiha ëa iqui tsi jahuë noma jabi chihohuahai cato. Bëbo-bëborïaxëhi quiha ra.

²⁶ Jabi jatiroha ca maí ca jahuë bo nohiriá bëbomitsa; jama, tënëtiya pi qui caquí tsi ¿jahuë raca ja bëbona? Noitiria ca tsi xo toa. Tocapiquí tsi ¿jënahuariaxo joní ana, bësotëquëxëna?

²⁷ Jatsi quiniacaxëcahuë. Noho Jahëpá oquë tsi joxëquia ra, noho ángel bo ya. Joxo tsi toa bari tsi jatiroha ca nohiria copixëquia ja acani quëshpi na.

²⁸ Mato parayamaquia. Ma rësonox pari no tsi noho oquë, noho chama, tihi cabo jixëqui mato huësti huësti cabo, rey jascaria tsi ë joxëquë no –i Jesu niquë jahuë rabëti bo yobahi na.

17

Jahuë oquë Jesú jismanina

Marcos 9.2-13; Lucas 9.28-36

¹ Seis bari quirëquë quiha Pedro, Jacobo, Juan, tihi cabo maca qui Jesú boniquë jato bëta jamëxëna.

² Bohax tsi quiha jahuë jaria rariniquë jato bësojó no. Bari jascaria jahuë bëmana huahuani quiha. Jasca, joxonariani quiha jahuë sahuëti, huëa jascaria.

³ Jatsi quiha toá tsi jisiquiniquë Moisés yamabo, Elías yamabo. Tihi quiha. Jesu ya chanihi quiha ja icaniquë.

⁴ Jatsi quiha Jesu qui Pedró chaniniquë:

–Noqui jiaría tsi xo nëa no iquiina. Nëa xo tsi tres ca tapas axëquia ra. Huësti mí-na, huësti Moisés yamabá-na, huësti Elías yamabá-na ra. ¿Mi qui jia ni? –nëa tsi quiha Pedro nëcaniquë.

⁵ Chanijano tsi quiha bajrahai ca tsémó jato mapaniquë. Jatsi tsémo xërëquë ó ca joi ja nicacanicuë:

–Noho Baquë tsi xo naa ra. Noiquia ra. E qui jia tsi xo toa ja acaina ra. Nicacana ra –i joi niquë jato qui.

⁶ Jatsi quiha jahuë rabëti bo raquënicuë joi nicahax na. Mai qui ja paquëcaniquë jato bëmana mai qui.

⁷ Jatsi jato qui Jesu caniquë. Caxo tsi jato ja motsanicuë.

–Joicana. Raquëyamacana –i jato qui ja niquë.

⁸ Jatsi bëpëquëquí tsi quiha Jesu roha ja jiscanicuë. Jamëpistia ja ini quiha.

⁹ Jaquirëquë macaná rënichipama tsi jahuë rabëti bo Jesú yobanicuë:

–Bëpacana. Ma jisi ca jahuë bo nohiria bo jari yoayamacana. Jariapari ë bësotëquëxëti xo ra, naa Nohiria Baquë ë nori cato –i jato qui ja niquë.

¹⁰ Jatsi quiha jahuë rabëti bá nicaniquë:

–Xabahamati Ibo jonox pari no tsi joxëti quiha Elías ii quiha noba yoba tiisimacanaibo ra. ¿Jënihi ni? –i Jesu qui jaca niquë.

¹¹ Jatsi Jesú jato quëbiniquë:

–Jabija tsi xo toa ja yoacanaina ra. Jariapari joxëti xo Elías, jatiroha ca rohahuaxëna.

¹² Jama, joniquë Elías iquia ra. Ja joquë tsi nohiria bá cahëyamaniquë rë. Jasca, ja yosicaniquë pë. Jascaria tsi ëa, naa Nohiria Baquë ca tënëmacaxëcane quiha –i jato qui ja niquë.

¹³ Jatsi nohiria ashimanish ca Juan yamabo yoati tsi Jesu chaniha nori ca jahuë rabëti bá cahënicuë.

Yoyo jaya ca baquë Jesú jënimahuanina

Marcos 9.14-29; Lucas 9.37-43

¹⁴ Nohiria misco qui ja cahëcaquë tsi quiha Jesu qui joni joniquë. Johax tsi Jesu bësojó tsi ja mëniniquë.

¹⁵ –Noho baquë shinahuë, Ibobá. Yoyo jaya xo rë. Anomaria tsi xo jahuë pahë. Huëstima tsi chihí, jënë, tihi cabo qui paquëhi quiha rë.

¹⁶ Mi rabëti bo qui noho baquë ë bëquë, ja jënimahuacano. Atimaxëni ca xo rë –nëa tsi Jesu qui joni nëcaniquë.

¹⁷ Jatsi Jesu chaniniquë:

–Chahahuatimaxëni ca yosaxëni ca nohiria xo mato ra. ¿Jahuë tihi tsi mato qui yosaxëhi ni ëa rë? Jahuë baquë nëri bëcana ra –i Jesu niquë.

¹⁸ Jatsi quiha baquë ó ca yoshi Jesú raahanicuë. Raahajahuacquë tsi quiha baquë quima yoshi tsëquënicuë. Jënimatapiniquë baquë.

¹⁹ Jaquirëquë Jesu jahuë rabëti bá nicaniquë jamë ja iquë no:

–¿Jënixo tsi jahuë yoshi tsëcanoma no iqui rë? –i ja qui jaca niquë.

²⁰⁻²¹ Jatsi Jesu nëcaniquë:

–E qui ma chitimiyamayoicanai iqui na. Mato parayamaquia. Aniyamahi quiha ë qui ma chitimihaina rë. Jabi banahacanox pari tsi quiha mishni-mishniria tsi xo mostaza bëro. Jama, ani-aniriahi quiha toa jochai cato. Chahitaxëni manëhi quiha. Jabi mostaza jochai

ca jascaria pi è qui ma chitimihai ca anino tsi anomariaxèhi quiha ma acaina ra. Jatsi, “Toa tsi cata” i pi naa maca qui ma no tsi caxèhi quiha ra —nèa tsi Jesu jato qui nēcāniquē.

Ja nahai yoati tsi Jesu chanitèquēnina

Marcos 9.30-32; Lucas 9.43-45

²² Jaquirèquē bari huètsá tsi jahuē rabēti bo catiquē tsi quiha jato qui Jesu nēcāniquē.

—Nohiria caxaxènia cabo qui è mèahacaxēti xo. Jatsi èa, naa Nohiria Baquē nori ca acaxēcāni quiha ra. Jama, tres bari quirèquē bēsotèquēxèquia ra —i ja niquē.

²³ Jatsi jahuē rabēti bo cohuēnaniquē nicahax na.

Arati xobo qui impuesto Jesú copinina

²⁴ Jabi Capernaum mai qui ja cahēcaquē tsi quiha Pedro qui impuesto bicanaibo bēcāniquē jato arati xobo ax na.

—¿Arati xobo qui impuesto copiyamahi ni mato chama sa? —i Pedro qui jaca niquē.

²⁵ Jatsi,

—¿Ocamani? —i jato qui Pedro niquē.

Jatsi quiha xobo qui Pedro jiconiquē Jesu yoaxèna. Jama, ja chaninox pari no tsi Jesu ja qui chaniniquē:

—¿Jahuē shinahai, Simón? ¿Tsohuē quima parata bichi ni maí ca chama bo? ¿Jabè nohiria bo quima ni? ¿Carayanabo quima ni? —i ja niquē.

²⁶ Jatsi,

—Carayanabo tsi xo toa impuesto acaina ra. Jato jabi quiha —i Pedro niquē.

—Jabija tsi xo toa mi yoahana. Jatsi jato qui parata no ayamati xo pa, Diós-na bo no nori iqui na; carayanabo no nomari.

²⁷ Maj. Jato no caxahuayamano. Parata ó pasocani quiha. Japi ia qui cata. Toa xo tsi huēti nishi niahuē. Jariapari ca sani bichi tsi japècahuē. Toá ca parata copixèni ca jixèqui mia. Bihuē. Impuesto bicanaibo qui toa parata ahuē. Mi impuesto, noho impuesto, tihi cabo mi copino —nèa tsi Pedro qui Jesu nēcāniquē.

18

¿Tsohuē ni toa oquē-oquēria gato?

Marcos 9.33-37; Lucas 9.46-48

¹ Toatiyá tsi Jesu qui bēxo tsi jahuē rabēti bá nicaniquē:

—¿Tsohuē ni toa Diós otohái cató ca oquē gato? —iquina.

² Jatsi quiha baquē pistia Jesú quēnaniquē ja qui ja jono. Quēnaxo tsi quiha jato xèrèquē tsi baquē pistia ja niimaniquē.

³ Niimahax ja nēcāniquē:

—Mato parayamaquia ra. Xocobo jascaria ma manēti xo ra, Diós otohái ca qui jicocatsi na. Xocobo jascaria pi Dios quiri bēsoyamahi tsi jicopistiayamariaxèqui mato iquia.

⁴ Naa xocobo jascaria ma manēti xo. Iriama ca pi ma manēno tsi mato oquēhuaxèhi quiha Diós ja otohái gato xo na.

⁵ Jasca, noho janè tahèxo pi nèca ca baquē joihuaquí tsi èa ri joihuaquí mato ra —i jahuē rabēti bo qui Jesu niquē—.

Jocha qui paquēhaina

Marcos 9.42-48; Lucas 17.1-2

⁶ Jabi jia tsi è qui chitimicani quiha naa xocobo ra. Japi noitirixèhi quiha è quima nèca cabo bēsomahai gato iquia. Anomariaxèhi quiha jahuē copi ra. Nèmi ca ia qui tsi tērotamè ca rēnēti maxax ya ja niahacaxēti xo iquia. Jama, oquē-oquēria ca copi bixèhi quiha toa joni ra.

⁷ Jabi noitiria tsi xo nohiria tēquē. Dios quima casoti tanamahacaxēcāni quiha ra, jochati. Jama, noiti-noitiria tsi xo toa nohiria è quima casomahai gato. Anomariaxèhi quiha jahuē copi ra.

⁸ Mato mèquēnè pi mato jochamano tsi mērèèsicahuē. Jasca, mato tahè pi mato jochamano tsi jorèèsicahuē. Nèama niacahuē. Oquē tsi xo toa mērèxto jorèxto tsi nai qui cahaina. Noitiria tsi xo toa tēnētiya qui niahacahaina mèquē, tahè, tihi cabo ya.

⁹ Jasca, mato bēró pi mato jochamano tsi bētsèquēcahuē. Nèama niacahuē. Oquē tsi xo toa huēsti ca bēro ya nai qui cahaina. Noitiria tsi xo toa tēnētiya qui rabè ca bēro ya niahacahaina.

Bēnonish ca oveja

Lucas 15.3-7

¹⁰ Quiniacaxècahuē. “Anoma tsi xo naa xocobo mishni bo” iyamacana ra. Tobi xo jato ángel bo ra, naa noho Jahèpa bēsójó roha mani cabo.

¹¹ Jabi mai qui ë joniquë bëno cabo xabahamaxëna.

¹² ¿Jahuë shinacana? ¿Jënahuaxëhi ni oveja ibo, naa cien ca oveja jaya cato? Huësti ca oveja pi bënono tsi ¿noventa y nueve cabo jibbayamayamaxëhi ni ibo, jahuë oveja huësti ca mëraxëna? Bënohax ca oveja mëraxëhi quiha ra.

¹³ Bichi tsi rani-ranihi quiha. Naa huësti ca oveja tahëhax tsi anomaria tsi xo toa ja ranihaina. Naa huësti ca oveja quëshpi tsi ranihi quiha; naa noventa y nueve cabo quëshpi oquë ja nori.

¹⁴ Jascaria tsi huësti ca xocobo mishni bënocasyama xo mato naipá ca Jahëpa ri.

Nobë jochahai ca xatë

Lucas 17.3

¹⁵ Mato pasomaha pi mabë xatë jochano tsi jamë tsi ja qui bocata, yoi ca ja aca ca jismaxëna. Mato pi ja nicano tsi jia tsi mato bëta rabënoxëhi quiha.

¹⁶ Jama, mato qui pi ja nicayamano tsi huësti huësti ca xatë huëtza jayahaina, ja nicacano jato ri. Jabija pi no tsi ja qui quësocaxëcani quiha jato ri.

¹⁷ Jama, mato qui pi ja nicayamano tsi iglesiá ca nohiria qui yoacahuë. Ja qui ja quësocano jato ri ra. Jabi iglesiá ca nohiria qui pi jari ja nicayamano tsi ja bëta rabënyamacana. Ja bëta chaniyamacana, Dios cahëtimaxënia ca jochahuaxënia ja nori iqui na ra.

Dios xocobo yobahaina

¹⁸ Mato parayamaquia. Chama mato qui axëquia nohiria bo yobati. Dios qui jia tsi xo toa mai xo tsi ma yobahaina. Yobahi tsi “Jënima tsi xo toa acaina” i nohiria bo qui ma mitsa. Tocapimano tsi Dios qui jiaxëhi quiha ja acanaina. Jasca, “Anoma tsi xo toa acaina” i pi mano tsi Dios qui anomaxëhi quiha ja acanaina.

¹⁹ Mato parayamaquia. Dios qui jia tsi xo dos ca xatë bo bëhoxhaina, jaharisi shin-abëquipihi na. Nicaxo tsi jato bax axëhi quiha noho naipá ca Jahëpa ra.

²⁰ Jabi dos, tres roha pi ë qui aracasanaibo catino tsi jato bëta xo ëa ra —nëa tsi Jesu nëcaniquë jahuë rabëti bo qui.

Shina-bënotimaxëni ca yonati

²¹ Joxo tsi quiha Pedró Jesu nicaniquë:

—Ea pasomaha pi ëbë xatë jochano tsi ¿jahuë tih tsi ja aca ca shina-bënoxëhi ni ëa sa? ¿Siete ni? —i Jesu qui ja niquë.

²² Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Siete roha iyamaquia. Ichariama tsi xo toa. Jama, huëstima tsi ma shina-bënoxëti xo ra, naa setenta veces siete.

²³ Jabi noba naipá ca chama-chamaria Dios qui jia tsi xo toa noqui pasomaha ca jocha shina-bënohaina. Tobi chani quiha, rey yoati na. Nicacana: Jahuë yonati ba cuenta bo réy tsaya-tsayacasni quiha, jahuë parata ó quëëqui na.

²⁴ Jatsi quiha cuenta chahitaxëni ca jayanish ca yonati rey qui ja bëcaniquë. Millones naa yonati cuenta ini quiha.

²⁵ Copihacatimaxëni jahuë cuenta quiha. Jatsi quiha “Naa joni, jahuë ahuini, jahuë xocobo, jahuë jahuëmishni bo tëquë, tih cabo iniacana jahuë cuenta quëyoti” i rey niquë.

²⁶ Jatsi rey bësojó tsi yonati mëniniquë cohuëhi na. Rey ja bënariani quiha, “Ea shinahuë, taitá. Huënyamahué. Mi parata tëquë mia copixëquia ra” iquiina.

²⁷ Jatsi quiha jahuë yonati réy noiniquë. Noixo tsi quiha jahuë cuenta ja quëyoniquë ra. Toa joni réy paquëmani quiha. Cuenta yama ja tsëquëni quiha.

²⁸ Jatsi yonati jibbayaniquë. Jibbaya tsi quiha ja bëta yonocobëquihai ca yonati ja bëchaniquë. Jahuë rabëti quiha. Jabi jaha ca cuenta pistia toa rabëti jayani quiha. Ichariama pesos quiha. Jama, bëchahax tsi quiha toa yonati, naa jahuë rabëti qui ja tsaminiquë. Tsamixo tsi quiha tëmesti ja chitahëhuaniquë pë. “Tobi mi cuenta ra. Noho parata bicasquia ra” jahuë rabëti qui toa joni ni quiha.

²⁹ Jatsi ja bëta yonocobëquinish ca yonati mëniniquë ja bësojó no. Ja bënarianiquë jaa ri. “Ea shinahuë ra. Huënyamahué. Mi parata tëquë mi qui ayoxëquia ra” iquiina.

³⁰ Jama, ja qui ja nicayamani quiha. Noixoma tsi quiha preso qui jahuë rabëti ja nanëniquë pë. Tsëquënom ja ini quiha. Jariapari jahuë cuenta copiti nori ja ini quiha.

³¹ Jatsi quiha toa joni acani ca rey yonati huëtza bá jisniquë. Jisi tsi quiha ja co-huënacaniquë. Jatsi jato rey qui ja bocaniquë yoi ca toa joni aca ca yoaxëna.

³² Jatsi paquëmahacanish ca yonati quiha jahari réy quënaniquë. Quënahax, “Yoixëni ca yonati xo mia ra. Mi cuenta chahitaxëni ca ë quëyohitaquë ra, ‘Ea shinahuë’ i ë qui mi itaha iqui na.

³³Jascaria tsi mi bēta yonocobēquinahai cato cuenta mi quēyoti nori iquē ra, naa mi cuenta ē quēyohitaha jascaria” nēa tsi quiha ja qui rey nēcaniquē.

³⁴Jatsi toa joni qui rey caxa-caxaniquē. Preso qui toa joni ja raaniquē. Tsēquēnoma quiha toa joni iniquē ra, jahuē cuenta ja copinox pari.

³⁵Japi mabē xatē bo pi ma noiyamano tsi mato qui tocaxēhi quiha mato naipá ca Jahēpa ri —nēa tsi quiha Jesu nēcaniquē.

19

Jesú tiisimanina ahui niahai yoati na

Marcos 10.1-12; Lucas 16.18

¹Naa jahuē bo yoaxo tsi quiha Galilea mai Jesú jisbayaniquē. Jisbaya tsi quiha jodioba mai, naa ani Jordán rabēquēx ca qui ja caniquē.

²Jasca, huēstima ca nohiria banahuaniquē. Jatsi jato Jesú jēnimahuaniquē ra.

³Jatsi quiha ja qui jodioba chama bo huēsti huēsti ca bēcaniquē tanamaxēna. Ja qui quēsocascanaibo ja icani quiha. Nicahi tsi,

—¿Anoma ni joní jahuē ahui niahaina? —i Jesu qui jaca niquē.

⁴Jatsi Jesú jato quēbiniquē:

—¿Quēnēhacanish cabo ó ca ma jisyamani? Jariapari tsi bēnē, ahuini, tihí cabo Díos bahahuaniquē racanabēquiti.

⁵Ja tsi xo toa jahuē jahēpa, jahuē jahēhua, tihí cabo jisbayati xo bēnē, jahuē ahui ya racaxēna. (Jasca, jahuē nabo jisbayati xo ahui ri bēnē ya racaxēna.) Toca tsi huēstinacani quiha rabē cato.

⁶Jaquirēquē rabē ma ca xo; jama, huēsti ca jaca nori. Jabi Díos racabēquimaha ca no bēquēxyamano ra —nēa tsi Jesu nēcaniquē.

⁷Jatsi fariseobo chaniniquē:

—Majia. Jabi jahuē ahui pi joní niacaso tsi “Ahui niati papi ja qui bēnē ati xo” ¿i Moisés yamabo yamayamani? —i jaca niquē.

⁸Jatsi jato qui Jesu nēcaniquē:

—Jabija. Moisés yamabo qui jēnima ahui niahai ini quiha rē. Jabi tocajani quiha, tiisimahacatimaxēniria ca mato jimibo ini iqui na. Jama, toca tsi ja iyamapaoni quiha jariapari no, naa bēnē, ahuini, tihí cabo Díos nēhohuaniquē no.

⁹Mato parayamaquia. Ahui jia ca, naa joni mētsaxēniriama ca ahui pi niahí tsi jochahi quiha toa joni, ahui paxa ca ja biquē no —i Jesu niquē.

¹⁰Jatsi,

—Jishopē. Tocapino tsi oquē tsi xo ahui biyamahaina ra —i jahuē rabēti bo niquē.

¹¹Jatsi Jesú quēbiniquē:

—Jabi naa yoba bicasyama xo jatiroha ca joni bo. Jama, bichi quiha Dios qui jia cabo ra.

¹²Jabi tobi huēsti huēsti ahui bicasyamacanai ca joni bo. Huēsti huēsti ca tsi xo jobo yama cato, toca tsi ja coní iqui na. Jasca, ahui binoma xo joni huētsa bo, jato jobo niahacani nori iqui na. Jasca, joni huētsa bo tsi xo ahui bicasyamahaina, mana ca Dios yonoco ja acascanai iqui na. Jabi naa ē tiisimaha ca yoba bití xo nicatí mētsa cato —nēa tsi Jesu nēcaniquē.

Xocobo mishni bo Jesú shomahuanina

Marcos 10.13-16; Lucas 18.15-17

¹³Jabi Jesu qui xocobo mishni bo nohiria bá bēniquē, jato ja shomahuano, jato bax ja bēhoxno iquish na. Jama, xocobo bēhai ca nohiria raahati chitahēhuatsi jahuē rabēti bá huaniquē pé.

¹⁴Jatsi Jesú jato raahaniquē:

—Jato chitiyamacana. E qui xocobo bēcana ra. Jato bicatsi quiha mana ca Jahēpa ra —iquiina.

¹⁵Jatsi quiha xocobo Jesú shomahuaniquē, jahuē mēquē jato ó tsi janaquí na. Shomahuaxo ja jisbayaniquē.

Jesu ya shinapayo chaninina

Marcos 10.17-31; Lucas 18.18-30

¹⁶Jatsi shinapayo Jesu jisi caniquē. Caxo tsi quiha ja nicaniquē:

—¿Jahuē jia ca axēhi ni éa, maestro jiaxēni cató, bēso-bēsopaoxēna? —iquiina.

Jatsi Jesu nēcaniquē:

—“¿Jia ca ati ni?” i mi a pa. Huēsti roha tsi xo toa jiaxēni cato ra. Dios yoba mi nicatí xo, nai qui cacasquí na —i ja qui Jesu niquē.

¹⁷Jatsi,

—¿Jēni ca yoba nicaxēhi ni éa pa? —i shinapayo niquē.

¹⁸Nēca tsi Jesú quēbiniquē:

—Joni ayamahuë. Joni huëtsa ahui biyamahuë. Yomayamahuë. Quiayamahuë.

¹⁹ Mi ipa, mi ihua, tihí cabo noihuë. Jasca, mi tapái ca nohiria noihuë, naa mimé mi noihai jascaria. Tihí tsi mi ati xo ra —nëa tsi ja qui Jesu nëcaniquë.

²⁰ Jatsi shinapayó quëbiniquë:

—Toa yoba bo tēquë nicaquia ra, xocobo xo na. ¿Jahuë naris-hi ni ëa ati ra? —iquiina.

²¹ Jatsi Jesu nëcaniquë:

—¿Mëstëxëni ca joni manëcatsi ni mia pa? Cata. Mi jahuëmishni bo iniaparihuë. Parata bixo tsi noitiria cabo qui ahüë. Tocapimino tsi mi qui acacaxëhi quiha naipá ca jahuë bo ra. Jato qui acax tsi jahari johuë. Ea mi banahuano ra —i ja qui Jesu niquë.

²² Jatsi cohuënarianiquë shinapayo cato nichahax na, rico-ricoria ja ini iqui na.

²³ Jatsi jahuë rabëti bo qui Jesu nëcaniquë:

—Bëronoma tsi xo rico ca joni Diós otohái ca qui jicohaina ra.

²⁴ Jahuë chama yoi tsi Diós otohái ca qui jicotimaxëni xo rico ca nohiria ra iquia —iquiina.

²⁵ Jatsi ratëniquë Jesu rabëti bo, ja yoani ca nichahax na. Ratëhax,

—Tocapino tsi yama tsi xo toa xabahamahacati mëtsa cato rë —i jaca niquë.

²⁶ Jatsi Jesú jato bëisniquë.

—Jamë xabahamatimaxëni tsi xo nohiria ra. Jama, jatiroha ca ahi quiha Dios ra. Xabahamati Ibo tsi xo toa —i jato qui ja niquë.

²⁷ Jatsi,

—Tsayapa. Jatiroha ca no jisbërianiquë mia banahuaxëna. ¿Jahuë noqui copixëhi ni Dios ra? —i Jesu qui Pedro niquë.

²⁸ Jatsi Jesu nëcaniquë:

—Jabi jatiroha ca paxahuahacano tsi noho trono jiaxëni tsi tsahoxëquia nohiria bo ó bësoxëna, naa Nohiria Baquë ë nori cato. Toa xabacá tsi doce ca trono bo ó tsi tsahoxëqui mato ri, naa ëa banahuacanaihá. Israel ca doce ca maxo bo ó bësoxëqui mato ra.

²⁹ Jasca, ëa iqui pi jahuë xobo, jahuë ahui, jahuë xatë bo, jahuë jahëpa, jahuë jahëhua tihí cabo jisbëriaquí tsi cien veces huino jahari bixëqui mato. Jasca, bëso-bësopaoxëqui mato ra.

³⁰ Jabi toa barí tsi jarësoxëhi quiha huëstima ca jaboqui jariapari cabo, naa rico cabo, chama bo. Jasca, rëquëxëhi quiha huëstima ca jaboqui jacho cabo, naa noitiria cabo, yonati bo —i jahuë rabëti bo qui Jesu niquë.

20

Jesú tiismanina

¹ Jabi noba naipá ca chama-chamaria Dios qui jia tsi xo jacho cabo rëquë iquiina —i Jesu niquë—. Tobi chani quiha huai ibo yoati na. Nicanana. Baquishmarí tsi joni bo bichi quiha naa huai ibo caniquë, jahuë huai tsi yonocomaxëna.

² “Huësti ca parata quiha, naa bari yonoco sueldo mato qui axëquia ra, mato yonoco quëshpi na” i joni bo qui ibo niquë. Jatsi quiha jahuë huai qui jato ja raaniquë yonocoti. Jato qui jia ini quiha ibobá copihaina.

³ Jatsi quiha mënata bari no tsi yacatá ca plaza qui ibo catëquëniquë joni huëtsa bo mërahi na. Toá tsi nihi ca bamahai ca joni bo ja jisniquë.

⁴ “¿Japa mato tsa ni? Noho huai qui bocata. Jia tsi mato copixëquia ra” i ibo niquë joni bo qui. Jatsi ja bocaniquë yonocoxëna jato ri.

⁵ Jatsi matoroco bari tsi quiha catëquëniquë ibo, joni bo mëraxëna, ja bax ja yonococano. Jatsi a las tres tsi quiha ja catëquëniquë pa, joni huëtsa bo mëraxëna.

⁶ Jatsi quiha yata, a las cinco quiha, joni bo mërahi ibo caniquë. Bohohai ca joni bo ja jisni quiha. “¿Jëneriahax tsi nëbi bama-bamacanai ra?” i jato qui ja niquë.

⁷ “Yama tsi xo toa noqui yonoco amahaina rë” i jaca ni quiha. Jatsi, “Noho huai qui bocata. Jari tobi yonoco ra” i jato qui ibo niquë.

⁸ Bari caquë tsi quiha ibobá jahuë empleado quënaniquë. Quënahax, “Joni bo quënahüë. Jato copicasquia ra. Jacho ca maxo pari tsi copiti mi chitahëhuano” i jahuë empleado qui ibo niquë.

⁹ Jatsi a las cinco chitahëhuanish ca joni bo pari bëcaniquë. Huësti ca parata, naa bari tëtëca sueldo jato qui ja aniquë.

¹⁰ Jatsi huino ca copi bití ó pasoniquë jariapari ca yonocoti chitahëhuanish cabo. Ja bëcaquë tsi quiha huësti roha ca parata, naa bari sueldo ja copihacacanicuë jato ri.

¹¹ Jato parata bichi tsi ibo ja ranicaniquë. Jato qui yoi quiha.

¹² “Huësti hora roha ja yonococaquë pë, naa noqui cho bëcanax cabo. Noqui tsi xo toa bari tëtëca yonocohaina rë. Anomaria bari huao quiha. Jama, huësti ca parata roha noqui mi aquë pë, naa jato qui mi aca jascaria” i ibo qui jaca niquë.

¹³ Jatsi jato ó ca huésti ca qui ibo chaniniquë: “Huashiyamahai ca ëa xo naa ra. ¿Mato qui jia ma ni huésti ca parata bichiina, naa bari tètëca yonoco quëshpi na? ‘Jënima’ i ë qui ma quë ra.

¹⁴ Japi mato parata bicahuë. Bocata. Mi qui ë aca ca jaharisi ca naa mato cho bëcanax ca joni bo qui acasquia.

¹⁵ ¿Noho parata ma ni naa ë acaina? Tonia ë qui caxaqui mato rë, mato cho ca jaroja ca maxo qui ë huashiyamaha iqui na” nëa tsi jato qui ibo nëcaniquë.

¹⁶ Ja tsi xo toa rëquëxëhi quiha jacho cabo. Jasca, jachoxëhi quiha jariapari cabo —nëa tsi Jesu jahuë rabëti bo qui nëcaniquë.

Jesú chaninina ja nahai yoati na

Marcos 10.32-34; Lucas 18.31-34

¹⁷ Jabi Jerusalén qui capama tsi quiha jahuë doce ca rabëti bo Jesú catianiquë jamë tsi jato qui chanixëna. Chanipama tsi quiha,

¹⁸ —Jerusalén qui caqui noa ra —i jato qui ja niquë—. Toa xo tsi arati iboba chama bo, yoba tiisimacanaibo, tihi cabo qui mëhaacaxëquia rë. “Ja namëhacaxëti xo” icaxëcani quiha rë.

¹⁹ Jatsi pë carayanabo qui ëa mëacaxëcani quiha mahuahacati, rashahacati, namëhacati. Jama, tres bari quirëquë bësotëquëxëquia ra —i jato qui Jesu niquë.

Jacobo Juan jahëhua baanina

Marcos 10.35-45

²⁰ Jatsi Jesu qui Juan jahëhua joniquë, naa Zebedeo baquë ba jahëhua. Johax tsi quiha Jesu bësojo tsi ja mëniniquë. Mënixo tsi quiha ja nicaniquë, jahuëcara ca jia ca jahuë baquë bo bax Jesú ano iquish na.

²¹ Jatsi,

—¿Jahuë ó quëëhai? —i ja qui Jesu niquë.

Jatsi quiha,

—Noho baquë bo shinahuë. Mana xo yonaquí tsi mia tapai tsi noho baquë bo mi tsahomano ra, huésti ca mi mëncayá no, huëttsa mëxojó no —i Jesu qui jahëhua niquë.

²² Jatsi,

—Mi baahai ca cahëyamaqui mia ra —i ja qui Jesu niquë.

Jatsi jahuë baquë bo, naa Jacobo, Juan, tihi cabo qui Jesu chaniniquë:

—¿Tënëti mëtsaxëhi ni mato, naa ë tënëmahacapaimaria jascaria? —iquiina.

—Jaahuë. Tënëti mëtsa xo noa ra —i jaca niquë.

²³ Jatsi,

—Jabija. Tënëxëqui mato ra. Jama, noho mëncayá ca tsahoti, noho mëxojó ca tsahoti, tihi cabo mato qui ati mëtsama xo ëa ra. Toa tsahoti bo bicaxëcani quiha noho Jahëpa qui jia cabo ra. Jato bax ja rohahuahacani quiha —i Jesu niquë.

²⁴ Jatsi Jacobo, Juan, tihi cabo qui caxaniquë diez ca rabëti huëttsa bo, jaha ja quëëcanai ca nicaax na.

²⁵ Japi Jesú jato quënaniquë yobaxëna.

—Nohiria yonamixëneria tsi xo país ca chama bo ra. Ja yona-yonamiscanai ca cahëqui mato. Jasca, jato empleado bo tsi xo yonamixëneria, jato ri.

²⁶ Anoma quiha. Jabi ma tocayamano. Jama, mato yonati manëxëti xo toa oquë ca manëcatsai cato ra.

²⁷ Jasca, mato mëbihai ca yonati manëxëti xo toa mato rëquënicatsai cato,

²⁸ naa mato ë mëbihai ca jascaria. Jabi mai qui ë joyamaniquë, ëa nohiria bá mëbino; jama, nohiria mëbiti nori. Jabi ëmë aquia nohiria bo bax nati, jocha quima huëstima ca nohiria paquëmaxëna —i Jesu niquë.

Dos ca bëco cabo Jesú jënimahuanina

Marcos 10.46-52; Lucas 18.35-43

²⁹ Jericó ax Jesu, jahuë rabëti bo, tihi cabo riquino tsi quiha huëstima ca nohiria banahuaniquë.

³⁰ Jabi tobi ini quiha bahi tsi rabë ca bëco ca joni bo. Tsaho ja icani quiha. Jabi Jesu tarabihai nori ca nicaquí tsi quënati ja chitahëhuacanicuë.

—Noqui shinahuë, David yamaba Baquë —iriatsi jaca niquë.

³¹ Jatsi,

—Pasicahuë. Pasicahuë ra —i jato qui nohiria bo niquë.

Jama, oquë tsi quënati ja chitahëhuacanicuë.

—Noqui shinahuë ra, David yamaba Baquë —iria-iriatsi jaca niquë.

³² Jatsi Jesu niiniquë.

—¿Jahuë ó quëëcanai? ¿Jënahuaxëhi ni ëa mato bax na ra? —i jato qui Jesu niquë.

³³ Jatsi,

—Taiscasqui noa ra, Ibobá —i jaca niquë.

³⁴ Jatsi quiha Jesú jato noiniquë. Noixo tsi quiha jato bëro ja motsaniquë. Jatsi taisritsijacanicuë. Jatsi Jesu ja banahuacanicuë jato ri.

21

Jerusalén qui Jesu jiconina

Marcos 11.1-11; Lucas 19.28-40; Juan 12.12-19

¹ Jabi yaca Betfagé, yaca Betania, tihi cabo qui cahëpama tsi quiha rëquë jahuë rabëti bo dos ca Jesú raanicuë. Jerusalén basima ja icani quiha. Raahax,

² —Mato bësojò ca yaca qui jicocana. Jicoxo tsi nëxë ca burro jixxëqui mato. Ja bëta nii xo jahuë baquë. Jato mëriscana. Mërisxo tsi ë qui jato bëcana.

³ Jasca, “¿Jënixo tsi jato mëriscanai?” i pi tsohuëcara no tsi “Bicatsi quiha Ibo” icana. Jatsi jahuë burro bo raatapixëhi quiha ibo ra —nëa tsi jato qui Jesu nëcaniquë.

⁴ Jabi tocapijani quiha Quënëhacanish cabo jatihuahacano iquish na. Jabi nëca tsi Dios Chani yoanish cabá quënënicuë:

⁵ “Siòn yacatá ca nohiria qui chanicana:

‘Tsayacahuë. Mato qui johi quiha mato Rey ra.

Ishima chamayama tsi xo.

Burró tsaho johi quiha.

Nohiria carga bëhai ca chaxpá tsi johi quiha pa’ ”

nëa tsi ja quënëni ca nëcani quiha.

⁶ Jatsi jahuë rabëti bo bocanicuë burro baquë mëraxëna, Jesú yoani jascaria.

⁷ Bichi tsi quiha burro, jahuë baquë, tihi cabo jahari ja bëcaniquë. Bëxo tsi quiha jato sahuëti bo ja capohuëcaniquë. Jatsi burro cacha Jesu tsahoniquë.

⁸ Jasca, huëstima ca nohiria jato sahuëti bo poohabonanicuë bahí no, burro rëquë. Jasca, nohiria huëtsa bá mëshi bo quëësaniquë bahí tsi poohaxëna.

⁹ Jatsi quënëni rëquë bocanaibo, banahuacanaibo, tihi cabá chitahëhuanicuë:

—Chama David yamabá chahitaxocobo joihuacana ra.

Shomahuahaca ca tsi xo naa Ibobá janë tsi johai cato ra.

Naipá cabá ocahuano ra —nëa tsi nohiria bo nëcaniquë.

¹⁰ Jerusalén qui Jesu jicoquë tsi quiha nohiria quëtsocticuë.

—¿Tsohuë ni naa johaina sa? —i quiha jaca niquë.

¹¹ Jatsi,

—Galileá ca Nazarët ca Jesu tsi xo naa ra. Dios Chani yoati ibo xo ra —i nohiria bo niquë quëbini na.

Jodioba arati xoboria qui Jesu jiconina

Marcos 11.15-19; Lucas 19.45-48; Juan 2.13-22

¹² Arati xobo qui Jesu jiconiquë. Jicoxo tsi quiha toá ca iniacanaibo cacha ja raanicuë. Raaqui tsi quiha parata rarinamacanaiba mesa bo ja narabaniquë. Jasca, boto iniacanaiba tsahoti bo ja pacanamanicuë. Jatsi,

¹³ —Bëhoxti xobo quënëhacaxëti xo noho xobo ra; jama, yomacanaibo iti noho xobo manëmaqui mato pë —i jato qui Jesu niquë.

¹⁴ Jabi arati xobó tsi quiha bëco cabo, tapiyamacanaibo, tihi cabo iniquë. Jesu qui ja bëcani quiha jënimahuahacaxëna. Jatsi jato ja jënimahuanicuë ra.

¹⁵ Jatsi quiha Jesu qui arati ibo bo, yoba tiisimacanaibo, tihi cabo caxanicuë, jiaria ca Jesú ani nori jisi na. Jasca, arati xobó tsi ranihai ca xocobo quënëni ini quiha, “Anomaria tsi xo David yamaba chahitaxocobo ra” iquiina. Jatsi Jesu qui jodioba chama bo caxanicuë toa chani nicahax na.

¹⁶ Caxaxo tsi quiha Jesu ja raahacanicuë:

—¿Xocobá quënëhai ca nicayamahai? Anoma quiha —iquiina.

Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Jato nicaquia ra. Tonia mato ri tsi xo toa Dios Chani cahëyamacanaina ra. “Xocobo mishni bo, xoma acái ca baquë bo, tihi cabo tiisimaqui mia Díos, jia tsi ja oachua-ocahuariacano iquish na” ii quiha Quënëhacanish cabo —nëa tsi jodioba chama bo qui ja nëcaniquë.

¹⁷ Jatsi Jesú jato jibyaniquë. Yaca ax riquihax Betania qui ja caniquë baquicha raaxëna.

Bimiyamahai ca higuera jihui Jesú yoshihuanina

Marcos 11.12-14, 20-26

¹⁸ Huëaquë baquishmarí tsi quiha jahari yaca qui Jesu caniquë. Capama tsi quiha ja paxnanicuë.

¹⁹ Jatsi higuera jihui ja jisniquë. Paxnahi tsi bahi tapai ca higuera jihui qui ja caniquë bimi mëraxëna. Mëquëya ja ini quiha. Pëhi roha quiha. Jatsi quiha higuera jihui qui Jesu chaniniquë:

—Bimitëquëpistiyamariaxëqui mia ra —iquiina.

Jatsi janotapiniquë higuera jihui ra.

²⁰ Jatsi ratëniquë jahuë rabëti bo ocapijani ca jisi na. Ratëhax,

—¿Jënahuarihax jihui janotapiha sa? —i jaca niquë.

²¹ Jatsi Jesú jato quëbiniquë:

—Mato parayamaquia. Dios qui pi chitimiyoiquí tsi higuera jihui qui è aca ca oquë ca axëqui mato ra. Chitimiyoi pimana tsi mato nicaxëhi quiha naa macana ra, “Tsëquëhuë. Ia qui niahacahuë” i ja qui ma quë no.

²² Chitimipiquí tsi ma bënëhai ca bixëqui mato, ma bëhoxquë no —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

Jesu qui yoba cahëxëni cabo caxanina

Marcos 11.27-33; Lucas 20.1-8

²³ Jatsi jahuë arati xoboria qui Jesu caniquë. Toa xo tsi tiisimajahuano tsi quiha ja qui bëcaniquë arati ibo-iboria bo, nohiria yosibo. Bëhax,

—Arati xobo quima iniacanaibo mi niahitaquë pë. ¿Tsohuë mi qui chama ani tocati ra? —i ja qui jaca niquë.

²⁴ Quëbihi tsi,

—Mato nicapariquia ëa ri. Ea pi ma quëbino tsi toa è qui toca ca ati chama anish ca mato yoaxëquia.

²⁵ ¿Tsohuë Juan yamabo qui chama ani, nohiria bo ashimati? ¿Dios ni? ¿Joni ni? —i jato qui ja niquë.

²⁶ Jatsi ja chaninapariniquë:

—“Dios” i pi no no tsi “¿Jënixo tsi Juan yamabo ma chahahuayamani?” i noqui xëhi quiha pë. Jama, “Joni quima jahuë chama Juan yamabá biniquë” i pi no no tsi noqui caxaxëhi quiha nohiria bo rë. Jatsi, noqui acaxëcani quiha ra, “Dios Chani yoati ibo xo Juan” i jacanai quëshpi na —nëa tsi ja nëcaciniquë.

²⁷ Japi,

—Cahëyamaqui noa ra —i Jesu qui jaca niquë.

Jatsi,

—E qui toca ca ati chama anish ca mato yoayamaxëquia ëa ri —i jato qui Jesu niquë.

Jesu chaninina dos ca baquë yoati na

²⁸ Jatsi jodioba chama bo qui chani Jesú yoaniquë:

—¿Jahuë shinacanaí, naa chani yoati na? Jabi dos ca baquë quiha joní jayaniquë. Jariapari ca baquë qui jahëpa caniquë chanixëna. Cahax, “Jisa baquë, huai yonocohi cata” i quiha ja qui jahëpa niquë.

²⁹ Jatsi quiha “Jishopë, cayamaquia ra” i baquë ni quiha. Jama, yata ja caniquë ra yonocohi na, shina paxa ca bichish na.

³⁰ Jatsi quiha jahuë noma qui jahëpa caniquë jasca ca nicaxëna. “Caquia ra” i jahuë noma ni quiha; jama, ja cayamaniquë pë.

³¹ Mato nicaquia. ¿Jëni ca baquë ni toa jahuë jahëpa jaha quëëni ca anish cato? —i jato qui Jesu niquë jato nicahi na.

Jatsi,

—Rëquëmë quiha —i jaca niquë.

Jatsi Jesú jato yoaniquë.

—Mato parayamaquia ra. Mato rëquë Díos otoiha ca qui jicocaxëcani quiha yoixëni ca impuesto bicanaibo, joni mëtsaxëniiria cabo ri.

³² Jabi joxo tsi quiha quinia jia ca Juan yamabá mato jismaniquë. Jahuë chani ma chahahuayamaniquë rë. Jama, impuesto bicanaibo, joni mëtsaxëniiria cabo, tihi cabá tsi xo toa jahuë chani nicahaina ra. Ja chahahuacanaí nori ca jisí tsi mato quinia yoi ca ma casoyamaniquë. Juan yamaba chani ma chahahuayamaniquë rë, (naa noma baquë jascaria) —nëa tsi jodioba chama bo qui Jesu nëcaciniquë.

Dios Baquë jodiobá niahaina

Marcos 12.1-12; Lucas 20.9-19

³³ —Chani huëtza nicacano —i jodioba chama bo qui Jesu niquë—. Huai quiha joní aniquë. Axo tsi quiha toa xo tsi uva icanaí ca bimi ja bananiquë. Jaquirëquë téamë ca panë ja aniquë. Jatsi quiha maxaxá ca trapichi ja aniquë, jënëria ati. Axo tsi quiha jaha bësoti xobo ja aniquë, naa torre icanaí cato. Jatsi joni huëtza bo qui jahuë huai ibobá aquëniquë bimi xatë quëshpi na. Aquëhax tsi quiha jahari jahuë xobo qui ibo caniquë.

³⁴ Tēsatiya tsēquēquē tsi quiha jahuē huai obēsocanaibo qui jahuē yonati bo ibobá raaniquē jahuē bimi xatē ja bicano.

³⁵ Jama, ja cahēcaquē tsi quiha jahuē yonati bo qui ja tsamicaniquē. Huēsti ca yonati ja rashacani quiha. Huētsa ja acani quiha. Huētsa qui maxax bo ja niacani quiha axēna.

³⁶ Jatsi maxo huētsa ibobá raaniquē, naa jahuē yonati bo. Jasca tsi toa maxo ri ja yosicaniquē pē.

³⁷ Jarohari tsi jahuē baquē yoi quiha ibobá raaniquē, “Noho baquē qui nicacaxēcani quiha” iquiina.

³⁸ Jama, jahuē baquē jisi tsi “Iboba baquē tsi xo naa ra, naa huai bixēti ca ibo. ¿Canomani? Jahuē baquē no ano ra. Jahuē bixēti ca mai no bino” i yonococanaibo ni quiha.

³⁹ Jatsi baquē qui ja tsamicaniquē. Huai cacha niaxo tsi ja acaniquē pē.

⁴⁰ ‘Jabi joxo tsi quiha ¿jēnahuaxēhi ni huai ibo toa yonococanaibo qui? —i jato qui Jesu niquē.

⁴¹ Jatsi jodioba chamabá quēbiniquē:

—Caxaquí tsi toa yoixēni ca joni bo quēyoxēhi quiha ibo ra. Jatsi bimi xatē quēshpi tsi yonococanaibo huētsa bo qui jahuē huai aquēxēhi quiha, ja bax ja yonococano —i jaca niquē.

⁴² Jatsi Jesú jato yoaniquē:

—¿Quēnēhacanish cabo ó ca ma jisyamani naa yoati na?

“Oquēnaxēhi quiha yosibá niaha ca Maxaxa ra.

Oquē-oquēria ca manēxēhi quiha ra.

Diós aca ca tsi xo naa ra.

Noqui jia quiha” ii quiha.

⁴³ Ja tsi xo toa jaboqui tsi mato shomahuacasyamaxo Dios ra. Jaboqui nohiria huētsa, naa ja bax yonococanaibo shomahuaxēhi quiha.

⁴⁴ Noitixēhi quiha naa Maxax icanai ca chahahuayamacanaibo tēquē. Toa Maxax icanai cató tsi quēyohacacaxēcani quiha ra. Mai mishpo jascaria tsi jato timaxēhi quiha ra —nēa tsi Jesu nēcianiquē.

⁴⁵ Jesu chani nicaxo tsi jato yoati tsi ja chanini nori jodioba chama bá cahēniquē.

⁴⁶ Jatsi Jesu qui ja tsamicaniquē. Jama, nohiria bo qui ja raquēcani quiha, “Dios Chani yoati Ibo xo Jesu” i nohiria bo ni quēshpi na.

22

Fiesta-fiesta ti chani

Lucas 14.15-24

¹ Jatsi quiha jodioba chama bo qui chani, naa cuentos Jesú yoaniquē Diós otohái yoati na. Ja nēcianiquē:

² —Naipá ca chama-chamaria Dios qui jia tsi xo toa jahuē joi bichiina. Jabi tobi quiha rey iniquē. Jahuē baquē bax fiesta-fiestaria ja shomahuaniquē; naa jahuē baquē ahui yahai ca fiesta quiha.

³ Jatsi jahuē yonati bo ja raaniquē joi amahacanish cabo quēnaxēna. Jama, ja bēcasyamacani quiha.

⁴ Jatsi yonati huētsa bo jato qui réy raaniquē. “ ‘Tsayacahuē. Oriquiti ibobá rohahuaquē ra mato bax na. Jahuē toro bo, jahuē vaca mishni bo, naa xēnihuaxēni cabo ja aquē ra piti. Shomahuahacaquē oriquiti ra. Jahuē baquē ahui yahai ca fiesta qui bēcahuē’ i joi amahacanish cabo qui huē” i jahuē yonati bo qui rey niquē.

⁵ Jama, ja bocasyamacani quiha. Jahuē huai qui huēsti ca caniquē yonocoxēna. Huētsa jahuē tienda qui caniquē jahuē jahuē bo iniaxēna.

⁶ Jasca, nohiria huētsa bá toa rey yonati bo qui tsaminiquē rē. Jato ja yosicaniquē. Yosixo tsi quiha jato ja aniquē pē.

⁷ Jatsi quiha toa nohiria bo qui caxaniquē rey ra. Caxaxo tsi jahuē soldado bo ja raaniquē jahuē yonati bo anish cabo axēna. Axo tsi quiha jato yaca bo ja mēshacaniquē.

⁸ Jatsi jahuē yonati bo réy quēnaniquē. Quēnahax jato qui ja chanitēquēniquē: “Rohahuahacaquē fiesta ra. No oriquino ra. Jama, toa joi amahacanish cabo jicomayamacana. Anoma ca xo.

⁹ Jama, bahi rēso qui bocata. Toá ca noitiria cabo qui joi amacana, noho fiesta qui ja bēcano” i jahuē yonati bo qui rey ni quiha.

¹⁰ Jatsi quiha bahi rēso qui jahuē yonati bo bocaniquē. Nohiria jisi tsi jato ja catiacaniquē fiesta qui bēxēna. Nohiria jiaxēni cabo, nohiria jiyama cabo, tihí cabo ja bēcianiquē. Ja bēcaquē tsi quiha nohiria rēamē tsi fiesta xobo iniquē ra.

¹¹ Jatsi fiesta xobo qui rey jiconiquè joi amahacanish cabo jixxèna. Jabi toá tsi huèsti ca sahuèti jiyama ca sahuèhai ca joni ini quiha. Toa joni réy jisniquè.

¹² Jisi tsi “Yama tsi xo mi fiesta sahuèti pè. ¿Jènahuarihax raca mi jicoha pa?” i joni qui rey niquè. Jatsi pasih joni ini quiha, raquèhi na. Chaniamahi quiha.

¹³ Jatsi réy jahuè yonati bo yobaniquè: “Jahuè mèquènè, jahuè tahè, tihi cabo nèxacahuè. Cacha tsèmo qui naa joni niacahuè. Toá tsi araxèhi quiha. Toá tsi tènèxèhi quiha” i rey niquè.

¹⁴ Jatsi quiniacaxècahuè. Huèstima tsi xo toa joi amahacanish cabo. Jama, ichariamahi tsi xo toa Diós bichiina —nèa tsi Jesu nècaniquè jodiobá chama bo qui.

Gobierno qui impuesto bo acaina

Marcos 12.13-17; Lucas 20.20-26

¹⁵ Jatsi quiha jodioba chama bá jisbayaniquè shinacatsi na. Jesu ja paracascani quiha. Jabi yoi ca Jesu ja chanimacascani quiha ja qui quèsocasquí na.

¹⁶ Japi jató-na banahuacanaibo, Rey Herodés-na banahuacanaibo, tihi cabo ja raacanicuè Jesu nicati. Ja nècaniquè:

—Mia ri tsi xo toa parayamahaina, maestró. Paraxoma tsi Dios quinia tiisimaqui mia ra. Tiisimaquí tsi nohiria shinahai ca chahahuayamaqui mia. Mi qui jaharisi tsi xo nohiria tèquè.

¹⁷ Japi mi shinahai ca noqui mi yoano. ¿Romanoba chama-chamaria qui impuesto bo no ati ni, naa noqui jodiobo? —nèa tsi Jesu qui jodioba chamabo nècaniquè tanamaxèna.

¹⁸ Jabi ja shinacanai ca yoi nori ca Jesú cahènicuè. Japi,

—¿Jènixo tsi nèca tsi èa tanamacanai pè, paramixxèni cabá?

¹⁹ Gobierno impuesto copihacati ca parata èa jismacahuè —i jato qui Jesu niquè.

Jatsi parata ja qui ja bècaniquè.

²⁰ —¿Tsohuè bèmana jaria ni naa ra? ¿Tsohuè ni naa quènè ibo? —i jato qui Jesu niquè.

—Romanoba chama-chamaria janè quiha —i jaca niquè.

²¹ Jatsi Jesú quèbiniquè:

—Japi romanoba chama-chamaria qui jahuè jahuè bo tèquè acana. Jasca, Dios qui jahuè jahuè yoi bo acana —i jato qui Jesu niquè.

²² Jesú yoani ca nicahax ja ratècaniquè. Ratèxo ja jisbayanicuè. Ja bèta ja chanicasyamacani quiha.

Bèsotèquèxèhi quiha rèsónish cabo

Marcos 12.18-27; Lucas 20.27-40

²³ Jaquirèquè jaxaba rohari tsi quiha chama huètsa bo, naa saduceobo icanai cabo Jesu qui bècaniquè jato ri. (“Yama tsi xo nohiria bèsotèquèhaina” icanish cabo tsi xo naa.) Bèxo tsi Jesu ja nicacanicuè:

²⁴ —“Baquè bo yama pi joni rèsono tsi jahuè ahui bixèti xo jahuè noma. Bixo tsi jahuè rèquèmè bax xocobo ja saihuaxèti xo” i Moisés yamabo ni quiha, Maestró.

²⁵ Jabi seis ca noma bo quiha jayapaonicuè joni, naa nèa ca racapaonish cato. Xocobo yama tsi naa joni rèsóniquè rè.

²⁶ Jatsi quiha jahuè xachacató jahuè ahui biniquè. Xocobo saihuahaxma tsi ja rèsóniquè jaa ri. Jaquirèquè quiha jahuè noma huètsá jahuè ahui biniquè. Xocobo saihuahaxma tsi ja rèsóniquè jaa ri. Toca tsi jahuè noma bo tèquétá aniquè. Ja rèsoyocanicuè. Huèsti ca xocobo ja saihuayamacani quiha.

²⁷ Jarohapa tsi rèsóniquè yoxa ri.

²⁸ Jabi nohiria bo bèsotèquèno tsi ¿tsohuè ahui ni naa yoxa sa? Siete ca bènè ja jayanicuè bèsoquí na pa —nèa tsi Jesu qui ja nècaniquè tanamaxèna.

²⁹ Jatsi Jesú jato quèbiniquè:

—Janyama xo mato ra. Quènèhacanish cabo, Dios chama, tihi cabo cahèyamaqui mato tia.

³⁰ Bèsotèquèxo ahui bo, bènè bo, tihi cabo biyamaxèhi quiha nohiria bo, naipá ca ángel bo jascaria iquiina.

³¹ ¿Quènèhacanish cabo ó ca Diós mato yoani ca ma jisyamani pa, naa nohiria bèsotèquèhai yoati na?

³² “Abraham, Isaac, Jacob, tihi caba Dios ca èa xo naa ra” i Dios ni quiha. “Abraham yamabo, Isaac yamabo, Jacob yamabo” i ja yamani quiha ra, bèsocanaiba Dios ja nori iqui na —i saduceobo qui Jesu niquè.

³³ Jatsi nohiria tèquè ratènicuè Jesú tiisimahi ca nicahax na.

Oquè-oquèria ca yoba

Marcos 12.28-34; Lucas 10.25-28

³⁴ Jabi Jesú quèbini iqui tsi saduceobo bèrabiniquè. Jaquirèquè Jesu qui fariseobo, naa chama huètsa bo bècaniquè nicahax na.

³⁵ Jabi jato maxo huësti, naa yoba cahëxëni cató Jesu nicaniquë tanamaxëna.
³⁶ —¿Jëni ca ni toa Dios yoba oquë-oquëria cato, maestró? —i Jesu qui ja niquë.
³⁷ Jatsi Jesú quëbiniquë:
 —“Mato joiti tëquë, mato shina tëquë, tihí cabá tsi mato Ibo Dios ma noiti xo” ii quiha.
³⁸ Oquë-oquëria ca yoba tsi xo naa ra.
³⁹ Jasca, jaquirëquë ca yoba tsi xo naa: “Nohiria huëtsa bo noicahuë, mamë ma noihai jascaria” ii quiha.
⁴⁰ Naa dos ca yoba qui chitimihí quiha Quënëhacanish cabo tëquë —nëa tsi ja qui Jesu nëcaniquë.

David yamaba Ibo

Marcos 12.35-37; Lucas 20.41-44

⁴¹ Jari fariseobo manicano tsi quiha Jesú jato nicaniquë:
⁴² —¿Jahuë shinacanaí, johai ca Xabahamati Ibo yoati na? ¿Tsohuë chahitaxocobo ni toa? —iquiina.
 Jatsi quiha,
 —David yamaba chahitaxocobo quiha —i jaca niquë.
⁴³ Jatsi Jesú nicaniquë:
 —Dios shina rëamëquí tsi ¿jahuë chahitaxocobo “Ibo” David yamabá quënyamayamani? ¿Jënihax “Ibo” i ja ni, jahuë chahitaxocobo yoati tsi chanihí na?
⁴⁴ “ ‘Noho mënëcayá tsi tsahotsina, jariapari mia pasomaha cabo è bëbono, jato mi yonano iquish na’ i noho Ibo qui Ibo Dios ni quiha”
 nëa tsi David yamabo nëcani quiha ra.
⁴⁵ “Noho Ibo” jahuë Xabahamati Ibo ja quënaniquë ra. “Ibo” pi jahuë chahitaxocobo no tsi ¿Jënahuahax jahuë chahitaxocobo ii ni Cristo ra? —nëa tsi jato qui Jesu nëcaniquë nicahi na.
⁴⁶ Jatsi fariseobo pasiniquë. Quëbitima-xëni ja icani quiha. Jaquirëquë jodioba chama bá Jesu nicatëquëpistiayamarianiquë tanamaxëna.

23

Fariseobo, yoba cahëxëni cabo, tihí cabo pasomaha Jesu chaninina

Marcos 12.38-40; Lucas 11.43, 46; 20.45-46

¹ Jatsi mani ca nohiria, jahuë rabëti bo, tihí cabo qui Jesu chaniniquë:
² —Jabi nohiria bax Moisés yoba bërohuahi quiha fariseobo, yoba cahëxëni cabo. Jato yonoco quiha.
³ Japi mato ja yoacanaí ca yoba tëquë ma chahahuati xo. Jato nicacana. Jama, jato jabi banahuayamacana ra. Anoma quiha. Ja yoacanaí ca yoba yoi ayamacani quiha pë.
⁴ Nicatimaxëni ca yoba bo nohiria qui acani quiha pë ati, jama ja yoacanaí ca yoba nicacanaíbo jaca nomari.
⁵ Jato jabi quiha pë. Jatiroha ca acani quiha pë, nohiria bá jato tsayano iquish na. Papi mishni bo, naa Dios Chani jaya ca papi sahuëceni quiha pë. Toa papi banëxëceni quiha nohiria jismaxëna. Jato jabi quiha. Jasca, nohiria ba sahuëti bo huino xo jato sahuëti bo pë, nohiria oquë jaca nori quëscahuahi na.
⁶ Nohiria bo oriquino tsi oquë ca tsahoti bo bicascani quiha pë. Jato catiti xobó ca rëquë ca tsahoti bá tsi tsahocascani quiha pë.
⁷ Jasca, bahi xo tsi joihuahacascani quiha. Jato qui jia quiha “Maestro” quënahacahaina.
⁸ “Jama, “Maestro” ma quënahacayamaxëti xo iquia, huësti roha ca maestro ma jaya ca iqui na.
⁹ Jasca, mai xo tsi “Jahëpa-jahëparia” joni quënyamacana. Huësti roha ca tsi xo toa mato Jahëpa-jahëparia, naa mato naipá ca Jahëpa.
¹⁰ “Maestro-maestroria” ma quënahacayamati xo, mato huësti ca Maestro-maestroria roha ca Cristo nori iqui na.
¹¹ Mato yonati iti quiha mato ó ca oquë cato.
¹² Jabi rabihuahacaxëhi quiha jamë oquëhuahai cato. Jama, oquëhuahacaxëhi quiha yonati jascaria ca manëhai cato ra.
¹³ “Noitiria tsi xo mato, yoba tiisimacanaibá, fariseobá. Paramisxëni xo mato ra. Ma tiisimahai iqui tsi Díos otohai ca qui jicotimaxëni xo nohiria bo rë. Jasca, jicocasyama xo mato ri. Jabi nohiria pi chahahuacaso tsi jato chitiaqui mato pë.
¹⁴ Noitiria xo mato, yoba tiisimacanaibá, fariseobá. Paramisxëni xo mato ra. Imanish ca yoxa bo paraquí mato pë, jato jahuë bo bixëna. Paraquí tsi jato xobo bo mëbiqui mato pë.

Mëbihax Dios qui chani tètëca bëhoxqui mato nohiria bo paraxëna. Quësahacaxëqui mato ra. Oquëxëhi quiha mato copi ri ra.

¹⁵Noiti xo mato yoba tiisimacanaibá, fariseobá. Paramisxëni xo mato ra. Nëama bocaqui mato pë, nohiria mërähi na, jato jabi bo rarinaamaxëna. Jato jabi bo rarinaamaxo tsi mato oquë tsi jato rohahuaqui mato, tënëtiya qui ja bocano, naa ma bocana jascaria.

¹⁶Noitiria xo mato, mato bëco ca rëquëninicanaibá. Anoma tsi xo toa ma tiisimahaina ra. “Arati xobó tsi axëquia” i nohiria quii tsi jatihuahacayamaxëti ca ma yoaha ca nori ca quëscahuaqui mato pë. Tocaqui mato pë, jurar-aqui na. (Jatsi ma yoaha ca iqui tsi ma axëhai nori ca quëscahuacani quiha nohiria rë.) Jama, “Arati xobó ca oro ca jahuë bá tsi axëquia” i jato quii tsi “Jatihuahacayoixëti xo no yoahaina” iqui mato pa.

¹⁷Jisna. Cahëtimaxëneria ca bëcoxëneria ca xo mato ra. ¿Jënahuariahax arati xobó ca oro ca jahuë bo oquë ina? ¿Oquë ma ni Dios arati xobo ra? Dios roha tsi xo toa oro ca jahuë bo oquëhuati ibo cato ra.

¹⁸Jascaria tsi “Altár tsi axëquia ra” i nohiria quii tsi jatihuahacayamaxëti ca ma yoaha ca nori ca quëscahuaqui mato pë. (Jatsi ma yoaha ca iqui tsi ma axëhai nori ca quëscahuacani quiha nohiria rë.) Jama, “Altár ó ca janahaca jahuë bá tsi axëquia ra” i jato quii tsi “Jatihuahacayoixëti xo no yoahaina” iqui mato pa.

¹⁹Jisna. Bëcoria xo mato ra. ¿Jënahuariahax altar ó ca Dios qui ma janaha ca oquë ina? ¿Oquë ma ni Dios altar? Dios altar tsi xo toa ma janaha ca oquëhuahaina ra.

²⁰Jishopë. “Altár tsi axëquia ra” iqui mato pë, nohiria bo paracatsi na. Jama, “Altár tsi axëquia ra” imahai ca tsi xo toa “Altár ó ca janahaca cató tsi axëquia ra” imahai ca jascaria. Jaharisi ca xo.

²¹Jasca, “Arati xobó tsi axëquia ra” iqui mato pë, nohiria bo paracatsi na. Jama, “Arati xobó tsi axëquia ra” ipii tsi “Jaha ca bësohai ca Dios janë tsi axëquia ra” iyoiqui mato ra. Jaharisi tsi xo toa dos ca yoahaina ra.

²²Jasca, “Naipá tsi axëquia” iqui mato pë, nohiria bo paraxëna. Jama, “Naipá tsi axëquia” ipii tsi “Naipá ca tronó ca tsaho ca Dios janë tsi axëquia” iyoiqui mato ra. Jaharisi tsi xo toa dos ca yoahaina.

²³Noitiria xo mato, yoba cahëxëni cabá, fariseobá. Paramisxëni xo mato ra. Jabi ma tësaha ca yochi bo, naa mato menta, anís, comino, tihi cabo quima décima ca Dios qui aqui mato, mato yoba nicariaxëna. Tocaquí tsi Dios oquë-oquëria ca yoba nicayamaqui mato pë. ¿Japa? ¿Mabë xatë bo mëbicanai? ¿Noiyoicanai? ¿Dios chahahuayoicanai? Toca tsi ma ati nori iquë, mato yoba huëtsa bo niaxoma.

²⁴Bëco ca rëquënititi ibo bo xo mato pë. Iriama ca yoba bo nica-nicapama tsi Dios oquë-oquëria ca yoba bo mataraqui mato pë.

²⁵Noitiria xo mato, yoba cahëxëni cabá, fariseobá. Paramisxëni xo mato ra. Mëchocoha tsi xo mato mëquë bo. Mëchocoxo piquí tsi mato jabi bo nicariaqui mato; mahitsa quiha. Jahuëmishni bo ó quëëmishxëneria xo mato ra. Yoixëni ca xo mato shinana.

²⁶Jariapari tsi mato shina bahuëcana, bëcoria ca fariseobá. Mato shina pi bahuëhacano tsi jiaxëhi quiha mato jabi ri.

²⁷Noitiria xo mato, yoba cahëxëni cabá, fariseobá. Paramisxëni xo mato. Joxohuahaca ca maihuati xobo bo jascaria xo mato ra. Jiaria tsi xo toa xobo cacha cato; jama, jaxara tsi nohiria xao bo, pisiria ca jahuë bo, tihi cabo jaca nori.

²⁸Toca xo mato ri. Nohiria bo qui jia jisiria xo mato jabi bo; jama, quiamisxëni ca jochahuaxëneria ca mato shina nori.

²⁹Noitiria xo mato, yoba cahëxëni cabá, fariseobá. Paramisxëni xo mato. Jiaria ca maihuati xobo bo aqui mato, mato Dios Chani yoanish cabo bax na. Toca tsi jato oquëhuacasqui mato pë.

³⁰Tsayacahuë. Mato naaborëquëbá Dios Chani yoanish cabo aniquë pë. Jama, “Toatiyá pi bësorohaquí tsi jato ayamaquë no aniquë ra” iqui mato pë jaboqui.

³¹Jabija. Jato ati iboba chahitaxocobo ma nori ca jismaqui mato ra, toca tsi ma chaniquë no.

³²Ma acatsai ca acahuë. Mato naborëquëbá chitahëhuani ca yonoco jatihuacana iquia ra. ¿Jaboqui ëa acasyamacana?

³³Rono bá, rono ba xocobá. Tënëtiya qui raahacaxëqui mato iquia. ¿Jënahuariahax toa copi ma paxana?

³⁴Ja tsi xo toa Dios Chani yoacanaibo, yosibo, yoba cahëxëni cabo, tihi cabo mato qui raaxëquia Dios Chani nicamaxëna. Jatsi jato xatë axëqui mato. Jato xatë cruzó tsi tooxaxëqui mato. Huëtsa bo rashaxëqui mato pë mato catiti xobo xo na. Huëtsa bo chibaxëqui mato, yaca huëtsa, yaca huëtsa jato mërabonaquí na. Tihi tsi axëqui mato pë.

³⁵Jaha tsi mato qui japahacaxëhi quiha Dios copi ra, jatiroha ca acacanish cabo quëshpi na. Jariapari Abel acaniquë. Jaquirëquë huëstima ca Dios Chani yoanish ca huëtsa bo

acacani quiha. Jarohapa tsi Zacarías, naa Berequias baquë acacaniquë. Jabi altar, arati xobo naxërëquë xo tsi Zacarías ja tēpascaniquë. Tocanoma tsi xo toa acacaniish cabo ra, naa Abel tēpas-hacanititiya rohari.

³⁶ Mato parayamaquia. Copihacaxëti xo jaboqui ca bēsocanaibo, jatiroha ca acacaniish cabo quëshpi na iquia ra.

Jerusalén ca nohiria Jesú noinina

Lucas 13.34-35

³⁷ Jisa Jerusalén, Jerusalén ca nohiria. Jisa, Dios Chani yoanish cabo ati ibobá. Jisa, Diós raani ca Chani bēcanaibo acanaibá. ¡Erama! Mato otocasquia ra, naa jahuë pēhi namá jahuë xocobo patiarí otoiha jascaria. Jama, ëa biyamaqui mato rë.

³⁸ Iquë ra. Diós mato niabēriaquë rë. Quëyohacaxëqui mato ra.

³⁹ Jasca, ëa jistëquëyamarixëqui mato, “Shoma tsi xo Iboba janë tsi johai cato” i ma xëquë rohari —nëa tsi Jesu nēcaniquë.

24

“Quëyohacaxëhi quiha jodioba arati xobo” i Jesu nina

Marcos 13.1-2; Lucas 21.5-6

¹ Jabi jodioba arati xobo Jesú jisbayaniquë. Jisbayajahuano tsi quiha ja qui jahuë rabëti bo bēcaniquë jato arati xobo bo tsayamaxëna.

² Tsayapama tsi jato qui Jesú chaniniquë:

—Jia tsi xo naa ma tsayacanaina. Mato parayamaquia. Potas-hacaxëhi quiha naa arati xobo bo tēquë ra. Matsami matsami niyamaxëhi quiha jahuë maxax bo; huësti ca yama nomari —i Jesu niquë.

Xaba rëso jisti bo

Marcos 13.3-23; Lucas 21.7-24; 17.22-24

³ Maca Olivo Ya icanai cató tsi Jesu tsahono tsi quiha ja qui jahuë rabëti bo bēcaniquë. Jahuë rabëti bo roha quiha.

—¿Jëno tsi ocapixëhi ni naa mi yoahaina ra? Noqui yoahuë. ¿Jënuhuarixaxo tsi cahëxëhi ni noa, naa mi bacahaina, xaba rëso, tihí cabo tsëquëxëquë no? —i Jesu qui jaca niquë.

⁴ Jatsi Jesu nēcaniquë:

—Quiniacaxëcahuë, ma parahacayamano. Joxëhi quiha huëstima ca noho janë tsi chanicanaibo.

⁵ Joxo tsi huëstima ca nohiria paracaxëcane quiha rë, “Cristo xo noa” iquiina.

⁶ Jasca, país bo nianahaina, país ca xërëquë ca nohiria iquinahaina, tihí cabo nicaxëqui mato ra. Nicahi tsi raquëyamacana. Ocapixëhi quiha ra; jama, jari xaba rëso ja nomari.

⁷ País huëtisa pasomaha nianaxëhi quiha país huëtisa. Chama huëtisa pasomaha iquinaxëhi quiha chama huëtisa. Jasca, toatiyá tsi oriquiti biniaxëhi quiha nohiria bo rë. Jasca, yajoriaxëhi quiha mai. Toca tsi ja ixëti quiha jamëri ca iti bá no.

⁸ Jama, jariapari ca nohiria bá tēnhai ca chitahë roha tsi xo naa ra. Oquënoxëhi quiha ra.

⁹ Jatsi mato qui tsamicaxëcane quiha. Chama bo qui mato mēacaxëcane quiha acacati. Ea iqui tsi mato qui caxaxëqui jatiroha ca país ca nohiria.

¹⁰ Toatiyá tsi Dios quima bēsocaxëcane quiha huëstima ca nohiria. Jabë xatë bo pasomaha chanicaxëcane quiha rë. Jabë xatë bo qui caxacaxëcane quiha.

¹¹ Jatsi jisiquixëhi quiha huëstima ca mahitsa ca Dios Chani yoacanaibo. Jisiquiquí tsi huëstima ca nohiria paracaxëcane quiha.

¹² Toatiyá tsi pacanaxëhi quiha jochahaina. Janacaxëhi quiha nohiria bá noihaina;

¹³ jama, jahuë rëso qui tēncanaibo xabahamahacaxëti nori.

¹⁴ Jasca, jatiroha ca maí ca nohiria qui yoahacaxëti xo Dios Chani, naa ja otoiha yoati na. Jabija ca Chani nicaxëhi quiha nohiria bo tēquë. Jaquirëquë tsëquëxëhi quiha jahuë rëso.

¹⁵ Toatiyá tsi Dios arati xobo, naa iti-itiriá tsi niixëhi quiha quëyomixëni ca yoiria cato, naa Daniel yababá yoani jascaria. Jabi naa quënëni ca tsayahai cató cahëno ra.

¹⁶ Naa quëyomixëni ca yoiria ca jisi tsi maca bo qui jabaxëti xo jodioba maí cabo.

¹⁷ Jahuë xobo qui jicoyamaxëti xo xobo cacha ca nohiria jahuë jahuë bo bixëna. Ja bamayamano.

¹⁸ Jasca, jahuë sahuëti biti bacayamaxëti xo huaí ca yonocohai cato. Ja bamayamano.

¹⁹ Toatiyá tsi noitixëhi quiha tohoya ca yoxa bo, baquë pistia ico cabo.

²⁰ Dios qui bēhocana, matsitiyá tsi joiti bari tsi ma jabayamano.

²¹ Jabi mai nēhohuacanititiya rohari tsi huëstima ini quiha nohiria bá tēnhaina. Jama oquë-oquëriaxëhi quiha naatiyá ca ja tēncaxëcanaina iquia.

²² Jama, toa tēnëti xaba pi Diós namahuayama-rohano tsi yama ca nohiria xabahamahacahai quë aquë. Ja bini ca nohiria bo bax toa xaba namahuaxëhi quiha.

²³ Jatsi “Néá xo noqui Xabahamati Ibo, tsayapa. Toá xo ra” i pi tsohuëcara no tsi jato chahahuayamacana.

²⁴ Toatiyá tsi jisiquixëhi quiha mahitsa ca Cristo bo. Jisiquixëhi quiha mahitsa ca Dios Chani yoacanaibo. Jisiquixo tsi jisti bo acaxëcani quiha pë, Diós bini ca nohiria bo paraxëna.

²⁵ Nicacahuë. Jaboqui mato yobapariquia, ocapijanox pari no.

²⁶ Jasca, “Xabachá xo Cristo” i nohiria no tsi boyamacahuë. “Néá xo, jonë quiha” i jaca no tsi jato chahahuayamacahuë.

²⁷ Bajrahai ca canapa nai shitahai ca jascariaxëhi quiha Nohiria Baquë johaina. Mëri tsi ixëhi quiha ë johaina ra.

²⁸ Jabi yohina pi rësono tsi catitapicani quiha poico bo. Jahuë pisi quiha. Jascaria tsi, jocha oquë-oquëriano tsi joxëhi quiha Nohiria Baquë jahuë ángel bo ya.

Nohiria Baquë johaina

Marcos 13.24-27; Lucas 21.25-33; 17.26-30, 34-36

²⁹ Anomariaxëhi quiha toa tënëtiya ra. Jaquirëquë tsëmonaxëhi quiha bari. Nai ax paquëxëhi quiha naipá ca huishti bo. Yajohacaxëhi quiha naipá ca jahuë bo.

³⁰ Jatsi naipá tsi jisiquixëquia, naa Nohiria Baquë ë nori cato. Jatsi araxëhi quiha maí ca nohiria bo tēquë. Jatsi tsëmo tsi ë johai ca jiscaxëcani quiha. Noho chama, noho oquë, tihí cabo jiscaxëcani quiha ë joquë no.

³¹ Jasca, xohacaxëhi quiha trompeta joi pistiamá no. Jatsi jatiroha ca quinia, naa norte, sur, este, oeste, tihí cabo qui noho ángel bo raaxëquia. Noho nohiria, naa ë bini cabo catiacaxëcani quiha.

³² Jabi higuera jihui jisti tsayano. Ja botoxpino tsi basima xo oitiya. Toa cahëqui mato.

³³ Jascaria, ë yoaha ca jahuë bo chitahëno tsi basima tsi xo toa ë johaina. Joti basima xo ëa.

³⁴ Mato parayamaquia. Jabi naatiyá ca bësocanaibo rësonox pari no tsi ocapixëhi quiha ë yoahana.

³⁵ Huinocaxëhi quiha naipa, mai, tihí cabo; jama, huinoca-pistiyamariaxëhi quiha noho Chani ra.

³⁶ Jabi yama tsi xo toa ë johai ca bari hora cahëhaina. Cahëyamahi quiha naipá ca ángel bo. Cahëyamaquia ëa ri, naa Dios Baquë ë nori cato. Toa bari cahëhi quiha Jahëpa Dios roha.

³⁷ Jabi ë jono tsi ë noho pasoyamacaxëcani quiha nohiria rë, naa Noé tiyá jascaria.

³⁸ Toatiyá tsi Dios shinayamaquí tsi jënë ó ja pasoyamacaniquë. Raquëxoma tsi ja picani quiha. Jënë aii ja icani quiha. Ahui yahaii ja icani quiha. Ja tocacanicuë noti चाहितaxëni ca qui Noé jiconox pari no.

³⁹ Jënë baihai ca ó ja pasoyamacani quiha. Jarohapa tsi jënë tsi ja quëyohacacanicuë ra.

⁴⁰ Toatiyá tsi yonocobëquihí ixëhi quiha dos ca joni bo huai xo na. Mëbihacaxëhi quiha huëstita. Jisbëriahacaxëhi quiha huëtsa.

⁴¹ Tobixëhi quiha dos ca yoxa bá xëqui timabëquinahaina. Mëbihacaxëhi quiha huëstita. Jisbëriahacaxëhi quiha huëtsa.

⁴² Japi jaha bësocahuë, mato ibo johai ca bari ma cahëyamahai quëshpi na.

⁴³ Yomaxëni ca johai ca hora pi cahërohahi tsi xobo ibo oxayamaquë aquë ra. Yomaxëni ca qui ja tsamiquë aquë ra.

⁴⁴ Japi shomahuahacacana, ë noho ma pasoyamahai ca barí tsi ë joxëhai quëshpi na.

Yoi ca yonati

Lucas 12.41-48

⁴⁵ ¿Tsohuë ni toa empleado jiaxëni cato, naa chahahuahacati cato? ¿Tsohuë bixëhi ni chama, jahuë yonati bo ototi, jato orihuati? ¿Jahuë yonati jiaxëni ca biyamayamaxëhi ni?

⁴⁶ Ja qui jahuë chamá aca ca yonoco pi aii tsi ranixëhi quiha toa empleado, jahuë chama joxëquë no. Ja acai ca jisxëhi quiha jahuë chama ra.

⁴⁷ Jatsi jahuë empleado jia ca qui oquë ca yonoco axëhi quiha, naa jahuë jahuë bo tēquë ototi.

⁴⁸ Jama, yonati yoi ca iipihí tsi “Bamaxëhi quiha noho chama” jamë ixëhi quiha.

⁴⁹ Jatsi jahuë chama yonati bo rashati chitahëhuaxëhi quiha pë. Pahëcanaibo ya oriquiti chitahëhuaxëhi quiha. Jënë aii quiha rë.

⁵⁰ Jatsi bacaxëhi quiha jahuë chama, naa jaha ja pasoyamahai ca barí no.

⁵¹ Bacaxo tsi raquëria ca nicamixxëni cabá copi toa empleado yoi ca qui axëhi quiha. Toá tsi ara-araxëhi quiha toa empleado nicamixxëni cato.

¹ Jabi tsëquëxëhi quiha Diós otoiha ca bari ra. (Jaha bësocana.) Toa barí tsi nëcaxëhi quiha nohiria, naa chani jascaria. Jabi tobi quiha diez ca yoxajahi bo iniquë. Baquichá tsi quiha jato lamparina bo ja tsamacaniquë, ahui yahi johai ca joni bëchaxëna.

² Jabi cinco ca yoyoxëni ca yoxajahi bo ya ini quiha, cinco ca tiisi jaya ca huëtsa cabo ri.

³ Jabi yoyoxëni cabá jato lamparina bo boniquë aceite yama. Aceite ja shina-bënocani quiha.

⁴ Jama, tiisi cabá aceite boniquë jato lamparina boquí na.

⁵ Jatsi quiha ahui yahai ca bamaniquë. Manahi tsi yoxajahi ba bëro coshinaniquë. Jatsi oxatsijacani quiha.

⁶ Jatsi baquichá tsi quiha tsohuëcara ca quënahai ca joi ja nicacanicuë, naa “Jaboqui cahëhi quiha ahui yahai cato ra. Bëchahi bëcahuë” iquiina.

⁷ Jatsi quiha joiniquë yoxajahi bo. Joixo tsi jato lamparina bo ja shomahuacanicuë.

⁸ Jatsi quiha “Aceite pistia noqui ahüë. Nocapaima tsi xo noba lamparina bo rë” i tiisi cabo qui yoyoxëni cabo niquë.

⁹ Jatsi quiha, “¿Jënahuariaxo mato qui no ana? No narismitsa. Oquë tsi xo tienda qui ma bocanaina copixëna” i jato qui tiisi ca yoxajahi bo ni quiha.

¹⁰ Jatsi quiha yoyoxëni ca yoxajahi bo bocanicuë aceite copixëna. Ja copicano tsi quiha ahui yahai ca cahënicuë. Jatsi quiha ja bëta fiesta qui rohahuahacanicuë ca yoxajahi bo jiconiquë. Ja jicoyocacuë tsi quiha caiti japahacanicuë.

¹¹ Jaquirëquë ja cho tsi quiha fiesta qui cahëcaniquë yoxajahi bo huëtsa bo. Cahëxo tsi quiha ja quënacanicuë: “Japëcahuë, taitá. Noqui jicomahuë ra” iquiina.

¹² Jatsi quiha, “Mato cahëyamaquia ra” i jato qui ahui yahai ca ni quiha.

¹³ Japi jaha bësocahuë, ë johai ca bari ma cahëyamahai quëshpi na —nëa tsi Jesu nëcaniquë chani yoahi na—.

Parata bichish ca yonati chani

Lucas 19.11-27

¹⁴ Jabi Diós otoiha ca tsëquëno tsi copihacaxëhi quiha nohiria bo. Naa chani nicacahuë. Tobi quiha chama iniquë. Nëama país huëtsa qui ja cacasni quiha. Jabi canox pari tsi quiha jahuë yonati bo ja quënaniquë. Quënaxo tsi quiha jahuë parata jato qui ja prestahuahanicuë ja bax anihuati.

¹⁵ Huësti ca yonati qui cinco mil ca pesos ja aniquë. Yonati huëtsa qui dos mil ca pesos ja aniquë. Huëtsa qui un mil ca pesos ja aniquë. Jabi oquë ca tiisi jaya ca yonati qui huino ca parata ja ani quiha. Tiisiriama ca qui nama ca ja ani quiha. Parata axo tsi quiha ja jibbananicuë.

¹⁶ Jabi bamayamaniquë toa cinco mil ca pesos bichish ca yonati. Ja iniahai cató tsi quiha toa parata ja anihuanicuë. Toca tsi quiha cinco mil ca pesos ganancia ja aniquë ra jahuë chama bax na.

¹⁷ Jabi tocaniquë dos mil ca pesos jaya ca ri. Dos mil ca pesos ganancia ja ani quiha jahuë chama bax na.

¹⁸ Jama, un mil ca pesos bichish ca caniquë jahuë parata ya. Caxo tsi quiha maiquiní tsi jahuë chama parata ja maihuaniquë.

¹⁹ Naama tsi quiha, naa xëni huëtsá tsi quiha jato chama bacanicuë. Bacaxo tsi quiha jato qui ja prestahuahani ca parata ja bënënicuë.

²⁰ Jatsi quiha jariapari ca yonati, naa cinco mil ca pesos binish ca joniquë. Joxo tsi quiha jahuë chama qui jahuë cinco mil ca pesos jahari ja mëanicuë. Chamá-na quiha. Jatsi quiha chama qui cinco mil ca pesos huëtsa ja mëanicuë. Jahuë ganancia quiha. “Cinco mil ca pesos ë qui mi aniquë, taitá. Tsayahüë. Nëa xo cinco mil ca pesos huino, naa ganancia mi bax ë acana ra” i jahuë chama qui ja niquë.

²¹ Jatsi quiha chama chaniniquë: “Jia tsi xo toa mi acana ra, yonati jiaxëni cató. Jia tsi noho parata pistia mi otoquë ra, negocio acaina. Ja iqui tsi oquë ca yonoco mi qui axëquia ati. Noho xobo qui jicohuë. No raninabëquino ra” i jahuë yonati qui chama niquë.

²² Jatsi quiha dos mil ca pesos binish ca yonati joniquë. Johax, “Dos mil ca pesos ë qui mi aniquë. Tsayapa. Nëa xo dos mil ca pesos huino quiha, naa ganancia mi bax ë acana ra” i jahuë chama qui ja ni quiha.

²³ Jatsi quiha ja qui jahuë chama nëcaniquë: “Jia tsi xo toa parata pistiá tsi negocio mi acana ra. Ja iqui tsi oquë ca yonoco mi qui axëquia ototi. Noho xobo qui jicohuë. No ranibëquinano ra” i ja qui chama ni quiha.

²⁴ Jatsi quiha un mil ca pesos binish ca yonati joniquë. Johax, “Noiyamahai ca joni mi iqui ca ë nicaniquë, naa nohiria huëtsa bá banaha ca sayaha ca tihí cabo tësahaina.

²⁵ Japi ë raquë-raquënicuë. Raquëhi tsi mi parata ë maihuaniquë bënëoyama-xëna. Tsayapa, nëa xo mi parata ra. Mí-na quiha” i chama qui ja niquë.

²⁶ Jatsi quiha chama chaniniquë: “Yoixëni ca chiquixëni rira ca yonati xo mia ra. Noiyamahai ca joni ë iqui ca mi cahëniquë. Jabija, noho yonati bá banaha ca sayaha ca, tihí cabo tēsahai ca ëa xo naa.

²⁷ ¿Jëni riraxo tsi banco qui noho parata mi ayamani pa, ganancia bixëna? Jatsi joxo tsi noho parata yoi, jahuë banco ganancia, tihí cabo ë biquë aqúë ra” i toa yonati qui ja ni quiha.

²⁸ Jatsi quiha toá ca mani cabo qui chama chaniniquë: “Jahuë mil ca pesos mēbicahuë. Toa cinco mil ca jaya ca yonati qui acahuë.

²⁹ Jabi huino ca copi bicaxëcani quiha jaya cabo, naa Dios bax yonococanaibo. Biniyamacaxëcani quiha. Jama, jahuë pistia roha ca bënóxëhi quiha yonocoyamahai cato.

³⁰ Japi cacha tsëmo qui naa chiquixëni ca yonati niacahuë. Toá tsi ara-araxëhi quiha tēñehi na” i chama ni quiha —nëa tsi Jesu nēcaniquë naa chani yoahi na—.

Jaroha ca copi

³¹ Jabi anomariaxëhi quiha toa barí tsi ë joxëhaina. Noho ángel bo ya tsi joxëquia, naa Nohiria Baquë ë nori cato. Johax noho trono-tronoriá tsi tsahoxëquia.

³² Jatsi ëa tēamë tsi caticaxëcani quiha maí ca nohiria bo tēquë. Jatsi nohiria bēquëxnamaxëquia, naa chibo quima jahuë oveja obëso cató tsēchahi ca jascaria.

³³ Jahuë mēñecayá tsi oveja bo janahi quiha, chibo jahuë mēxojó no.

³⁴ Jabi tocaxëquia ëa ri, naa chama-chamaria ë nori cato. Tocahax noho mēñecayá ca nohiria bo qui chaniparixëquia: “Bëcahuë, noho Jahépá shomahuani ca ma bino ra. Naama tsi quiha ja rohahuhacani quiha, naa mai nēhohuahacani tiya rohari.

³⁵ E paxnano tsi ëa ma pimaniquë ra. E tēshinaquë tsi jënë ëa ma amaniquë ra. E co-coquë tsi mato xobo qui ëa ma jicomaniquë.

³⁶ Sahuëti ë narisquë tsi ëa ma shomahuaniquë. Preso qui ë nanëhacaquë tsi ë qui ma shishoniquë” nëa tsi jato qui nēcaxëquia.

³⁷ Jatsi, “¿Jënino tsi mia no pimani pa, Ibobá, naa mi paxnaquë no? ¿Jënino tsi mia jënë no amani sa, naa mi tēshinaquë no?

³⁸ ¿Co-cohi tsi no bēta mi chitëni pa? ¿Jënino tsi mia no joihuani pa? ¿Jënino tsi sahuëti mi qui no ani, naa tsocono mi iquë no?

³⁹ Mi iquiquë tsi preso xara mi iquë tsi ¿jënino tsi mi qui no shishoni pa?” Tihí tsi i ë qui xëhi quiha mēstëhuahacahax cabo, quëbibi na.

⁴⁰ Jatsi, “Nëa xo tsi ëbë xatë iriama cabo shomahuaquí tsi ë bax ma tocaquë ra” ixëquia.

⁴¹ Jaquirëquë mēxojó ca nohiria bo qui chanixëquia: “Tori bocahuë. Yoshihuahacati xo mato ra. I-ipaohai ca chihí, naa Yoshini, jahuë ángel yoixëni bo, tihí cabo bax rohahuhacani ca chihí qui bocata.

⁴² Paxnahëquë tsi ëa ma pimayamaniquë pë. E tēshinaquë tsi ë qui jënë ma ayamaniquë pë.

⁴³ E co-coquë tsi mato xobo qui ëa ma jicomayamaniquë pë. Sahuëti ë narisquë tsi ëa ma mēbiyamaniquë pë” nëa tsi jato qui nēcaxëquia ra.

⁴⁴ Jatsi ëa quëbicaxëcani quiha: “¿Jënino tsi mi iquini pa? ¿Jënino tsi mia no mēbiyamani pa, naa preso qui mi nanëhacaquë no? Cahëyamaqui noa ra” tihí tsi i ë qui caxëcani quiha pë.

⁴⁵ Jatsi, “Parayamaquia. Ebë xatë iriama cabo pi mēbicasyamaquí tsi ëa yoi ma mēbicasyamaniquë pë” i jato qui xëquia ra.

⁴⁶ Jatsi raahacacaxëcani quiha naabo. Tënë-tënëpaocaxëcani quiha. Jama, bēso-bēsopaocaxëcani quiha mēstëhuahacahax cabo ra —nëa tsi Jesu nēcaniquë.

26

Jesu qui ja tsamicascanina

Marcos 14.1-2; Lucas 22.1-2; Juan 11.45-53

¹ Nohiria bo tiisimahax tsi quiha jahuë rabëti bo qui Jesu chaniniquë:

² —Dos bari tsi chitahëxëhi quiha pascua fiesta. Toatiyá tsi chama bo qui mēahacaxëquia rë. Cruzó tsi ëa namëcaxëcani quiha —iquiina.

³ Toatiyá tsi quiha Caifás xobo-xoboria tsi jodioba chama bo catiniquë. Toá mani ini quiha arati iboba chama bo, jodioba yosibo.

⁴ Toá tsi ja chaninacani quiha Jesu yoati na. Parahax tsi ja qui ja tsamicascani quiha namëxëna.

⁵ —No quiniati xo ra. Anoma tsi xo fiesta no tsi ja qui no tsamihaina ra. Caxaxëhi quiha nohiria bo tia —i jaca niquë.

Perojomë tsi Jesu tahë ashimahacaniina

Marcos 14.3-9; Juan 12.1-8

⁶ Jabi yaca Betaniá tsi Jesu iniquë, naa bonohuaxëni ca Simón xobó no.

⁷ Toá ja no tsi quiha ja qui yoxa joniquë alabastro icanai ca botella ya. Perojome rêamë ja ini quiha. Joxo tsi quiha naa copixëni ca perojome jahuë mapo qui ja japoniquë, ja oriquiquë no.

⁸ Jatsi yoxa qui jahuë rabëti bo caxaniquë ja aca ca jisi na.

⁹ —¿Jëniriauxo tsi toa perojome mi yoshihuaha rê? Copixëni quiha. Huëstima ca parata quëshpi tsi naa perojome iniahacati nori iquë rê noitiria cabo qui ati —i jaca niquë.

¹⁰ Jabi ja chanicani nori ca Jesú cahëni quiha. Cahëhax,

—¿Jënixo tsi naa yoxa yosicanai pê? Jiaría tsi xo toa ë bax ja acana ra.

¹¹ Mato bêtarahahi quiha noitiria cabo; jama, ëa ti tsi xo toa mato bêta naamayamahaina.

¹² Noho yora qui perojome ja japahai cató tsi ëa ja rohahuaquë maihuahacati.

¹³ Ja aca ca nicaxëhi quiha maí ca nohiria bo téquë, naa Dios Chani yoahacahai cató no. Jatsi naa yoxa shinaxëhi quiha nohiria bo, nicaxo na —i Jesu niquë.

Chama bo qui Jesu Judás mëacasnina

Marcos 14.10-11; Lucas 22.3-6

¹⁴ Jatsi arati ibobá chama bo qui Judas caniquë, naa Iscariote yaca ax jonish cato. Jesu doce ca rabëti bo ó ca huësti ca ja ini quiha. Cahax,

¹⁵ —¿Jahuë tihí ca parata ë qui acaxëcanai Jesu quëshpi na? Mato qui mëaxëquia —i jato qui Judas niquë pê.

Jatsi Judas qui treinta ca parata copixëni ca quiha ja acaniquë.

¹⁶ Bixo tsi quiha jato qui Jesu mëati xaba jia ca mërati ja chitahëhuaniquë.

Pascua fiesta

Marcos 14.12-25; Lucas 22.7-23; Juan 13.21-30; 1 Corintios 11.23-26

¹⁷ Jabi pascua fiesta bari bo tsëquëquë tsi quiha naa jariapari ca bari tsi levadura yama ca mapari jodiobá piniquë. Jato jabi quiha. Jatsi toa bari tsi quiha Jesu qui jahuë rabëti bo bëcaniquë.

—¿Jahuënia xo tsi pascua oriquiti rohahuaaxëhi ni noa sa, pixëna? —i jaca niquë.

¹⁸ —Tobí yacató ca joni quiha. Ja qui bocata. “‘Basima tsi xo noho xabaca’ ii quiha Maestro” i ja qui cana. “Mí xobo xo tsi jahuë rabëti bo yaxo tsi pascua oriquiti picatsi quiha” i ja qui cana —i jato qui Jesu niquë.

¹⁹ Jatsi jahuë rabëti bo bocaniquë Jesú yoani ca axëna. Toa xo tsi quiha pascua oriquiti ja rohahuaicaniquë.

²⁰ Yata tsi naa bari caquë tsi quiha jahuë doce ca rabëti bo ya Jesu iniquë.

²¹ Oriquipama tsi,

—Parayamaquia. Jodiobá chama bo qui ëa mëaxëhi quiha mato ó ca huësti cato rê —i jato qui ja niquë.

²² Jatsi quiha ja cohuënacanicuë.

—¿Tsohuë cara ni toa sa? ¿Ea ti ma ni? —i jaca niquë.

²³ Jatsi quiha Jesú quëbiniquë:

—E bëtaxo tsi jahuë mapari pitëxti qui nacomabëquihai ca tsi xo toa ëa mëaxëhai cato ra.

²⁴ Rësoxëquia Quënëhacanish cabá yoani jascaria, naa Nohiria Baquë ë nori cato; jama, noiti-noitixëhi quiha toa jodioba chama bo qui ëa mëaxëhai ca joni ra. Ja qui oquë ja iquë aguë ja coyamarohapiquë no —i Jesu niquë.

²⁵ Jatsi,

—¿Ea yoati tsi chanihí ni mia pa? —i Judas niquë, naa Jesu mëanish cato.

—Jahuë —i Jesu niquë.

²⁶ Jatsi oriquipama tsi quiha mapari Jesú biniquë. Bixo tsi “Gracias” i Dios qui ja niquë ja quëshpi na. Bëquëx-xo tsi jato qui mapari ja aniquë piti.

—Bicahuë. Picahuë. Noho yora tsi xo naa —i jato qui ja niquë.

²⁷ Jatsi copá ca jënë ca biniquë. Bichi tsi “Gracias” i ja niquë. Jatsi jënë jato qui ja aniquë.

—Bicahuë. Ayocana —i Jesu niquë—.

²⁸ Noho jimí tsi xo naa. Dios xabahamati quinia jisti quiha. Huëstima cabo bax japahacahi quiha noho jimí ra, jato jocha masati.

²⁹ Jabi nëa xo tsi naa uva bimi jënë atëquëpistiyamariaxëquia, mato bêta xo tsi quinia paxá tsi ë atëquëxëquë rohari mana xo na, naa noho Jahëpá othai cato xo na —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

Jochati tanamahacaxëqui mato

Marcos 14.26-31; Lucas 22.31-34; Juan 13.36-38

³⁰ Quëquëhax tsi quiha Maca Olivo Ya qui ja bocaniquë.

³¹ Jatsi quiha jato qui Jesú chaniniquë:

—Naa baquichá tsi éa pasomaha bēsoyoxëqui mato rë. Tocaxëti quiha, “Oveja obëso ca tēpasmoxëquia. Pacanamahacaxëhi quiha jahuë oveja” i Quënëhacanish cato ó tsi Dios ni quëshpi na.

³² Jama, bēsotëquëhax mato bëbo Galilea qui caxëquia —i jahuë rabëti bo qui Jesu niquë.

³³ Jatsi quiha Pedró quëbiniquë:

—Mi quima tēxë bo bësomitsa. Jama, mi quima casopistiyamariahai ca éa xo naa ra —iquiina.

³⁴ Jatsi Pedro qui Jesu chaniniquë:

—Mia parayamaquia. Naa baquichá tsi patiari bënë quëonox pari no tsi tres tsi “Jesu cahëyamaquia” ixëqui mia rë —iquiina.

³⁵ Jatsi quiha,

—Mi bëta pi rësorohahi tsi mi quima casopistiyamariaxëquia ra —i Pedro niquë.

Jatsi toca tsi quiha chaniniquë jahuë rabëti huëtisa bo ri.

Getsemaní tsi Jesu bëhoxnina

Marcos 14.32-42; Lucas 22.39-46

³⁶ Jatsi Getsemaní icanai ca qui Jesu caniquë jahuë rabëti bo ya. Cahax,

—Nëbí tсахocana. Toa tsi caapariquia bëhox-xëna —i jato qui ja niquë.

³⁷ Jatsi Pedro, Zebedeo dos ca baquë, naa Jacobo, Juan, tihí roha cabo ja boniquë. Jatsi Jesu cohuënaniquë. Raquëtsijaniquë.

³⁸ Jatsi quiha,

—Cohuëria ca éa xo naa. Rësoti basima xo éa rë. E bëta chitëcana. E bëta bësocana ra —i jato qui ja niquë.

³⁹ Jatsi ori pistia cahax Jesu mëniniquë, jahuë bëmana mai quiri. Bëhoxtsijaniquë:

—Mi qui pi jia no tsi ë quima naa johai ca tënëtiya mëbihuë, noho Jahëpá. Tënëcasyama xo éa ra. Jama, jaha ë quëehai ca mi ayamano; jama, mi shina roha ati nori ra —i Jesu niquë bëhoxhi na.

⁴⁰ Bëhoxhax jahuë rabëti bo qui ja joniquë. Joxo tsi ja oxacanaí ca ja jisniquë. Jatsi,

—¿Huësti hora roha ë bëta bësoti mëtsama ni mato rë?

⁴¹ Bësocana. Bëhoxcana, jochati ma tanamahacayamano ra. Jabija, mato shina tsi xo toa bëhoxcatsaina; jama, mato yora tsi xo chamayama —i Pedro qui Jesu niquë.

⁴² Jatsi Jesu catëquëniniquë bëhox-xëna.

—Ea shínahuë, noho Jahëpá. Mi qui pi jia no tsi naa tënëtiya mi mëbino. Jama, jaha ë quëehai ca mi ayamano, mi shina ati nori —i ja niquë.

⁴³ Bëhoxhax ja jotëquëniniquë. Oxa ja icaní ja jisniquë. Coshiria jato bëro ini quiha.

⁴⁴ Jisbaya tsi ja bëhoxtëquëniniquë, jasca ca yoahaina.

⁴⁵ Jatsi jahuë rabëti bo qui ja bacaniquë.

—¿Jari oxacanaí rë? ¿Jari joicanaí rë? Tsëquëquë ë tënëti hora ra. Jochahuaxëni cabo qui mëahacapaimaria xo éa, naa Nohiria Baquë ë nori cato.

⁴⁶ Joicana. ¿Canomani? Nëa johi quiha éa mëacatsai ca joni rë —i Jesu niquë.

Jesu qui soldado bo tsaminina

Marcos 14.43-50; Lucas 22.47-53; Juan 18.2-11

⁴⁷ Jabi jari ja chanino tsi Judas joniquë, naa doce ca ó ca huësti cato. Ja bëta bëcaniquë nohiria misco. Saipi bo, jihui bo, tihí cabo jayacani quiha. Ja raahacani quiha Jesu qui tsamiti. Arati ibo bo, yosibo, tihí cabá jato raani quiha.

⁴⁸ Jatsi nohiria misco qui jisti Judás aniquë.

—Ma bicatsai ca joni tatsoxëquia. Toa joni qui tsamicahuë —i jato qui Judas, naa Jesu mëanish ca niquë pë.

⁴⁹ Japi cahëhax Jesu qui Judas catapiniquë. Cahax,

—¿Jënimani mia, maestró? —i Jesu qui ja niquë, joihuahi na.

Joihuaxo tsi quiha Jesu ja tatsoniquë pë.

⁵⁰ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Mi acatsai ca ahuë pë, noho rabëti —iquiina.

Jatsi Jesu qui tsamihí ja bëcaniquë. Ja achajahuacanicuë.

⁵¹ Jatsi quiha Jesu rabëti huësti cató jahuë saipi tsëcaniquë. Tsëcaxo tsi quiha arati ibo-iboria yonati ja paxtianiquë Jesu paxamacatsi na.

⁵² Jatsi,

—Jahuë iti qui mi saipi jahari raahuë ra —i ja qui Jesu niquë—. Saipí tsi acacaxëhi quiha saipí iquínacascanaíbo ra.

⁵³ ¿Jëniriahai? ¿Dios quënati mëtsa ca ë nori cahëyamahai? Dios ë quënarohano tsi huëstima ca ángel bo, naa doce ca ángel ejército ja raatapiquë aqurë ra.

⁵⁴ Jama, ángel bo ja raarohano tsi çjēnahuariaxo Quēnēhacanish cabo jatihuahacana? “Jochacanaibo qui ja mēahacati xo” çiyamacahi ni? —nēa tsi Jesu nēcaniquē jahuē rabēti bo qui.

⁵⁵ Jatsi bēcānīsh ca nohiria misco qui Jesú chanīnīquē:
—çSaipi bo, tēpasti jīhui bo, tīhi cabo jaya ni mato pa? çYomaxēni ca bīchī jascaria ēa bīchi bēcānai pa? Jatiroha ca bari mato bēta ē i-īpaoyamēquē arati xobó no. Toa xo tsi ē tiisimaquē tsi ē qui ma tsamiyamayamēquē.

⁵⁶ Jama, ocapijaquē naa tēquēta, Dios Chani yoanish cabá quēnēni ca jatihuahacano iquish na —nēa tsi jato qui Jesu nēcaniquē.

Jatsi jahuē rabēti bá Jesu jisbērianiquē. Jisbēria tsi ja jabacaniquē.

Jodioba chama bo bēsōjō Jesu niinina

Marcos 14.53-65; Lucas 22.54-55, 63-71; Juan 18.12-14, 19-24

⁵⁷ Jesu qui tsamixo tsi arati ibo ba chama Caifás qui Jesu ja bocaniquē copihacati. Toá tsi mani ini quiha yoba cahēxēni cabo, jodioba yosibo.

⁵⁸ Jasca, basi quiha Pedró banahuanīquē raquēquí na. Chama xobo huēnē qui cahēhax toá tsi ja toonīquē. Jatsi huēnē qui jicohax xobo obēso cabo ya Pedro tsahonīquē tsayaxēna.

⁵⁹ Jabi arati ibo bo, nohiria yosibo, tīhi cabá Jesu namēcāsni quiha. Ja tsi xo toa Jesu pasomaha ca joi ja mēracaniquē. Yama a ra.

⁶⁰ Jama, tobi huēstima ca quīahuacanaibo ini quiha ja qui quēsocatsi na. Jarohapa tsi dos ca quīaxēni ca joni niinīquē ja qui quēsoxēna.

⁶¹ —“Dios arati xobo potasti mētsa xo ēa ra” i ja ni quiha. “Jaquirēquē quiha tres barí tsi naa xobo nimatēquēxēquia” i ja ni quiha —i jaca nīquē Jesu qui quēsocatsi na.

⁶² Jatsi arati ibo ba chama joinīquē Jesu qui chanīxēna.

—çJēnihai, naa jahuē bo yoati na? Mia pasomaha chanīcāni quiha ra. çJato quēbīcasīyamahai? —i Jesu qui ja nīquē.

⁶³ Quēbīyamanīquē Jesu. Jatsi arati ibo ba chama chanītēquēnīquē.

—Bēsōhai ca Dios janē tsi mi chanīno ra. Mi parayamano. çDios Baquē, naa johai ca Xabahamati Ibo ni mia ra? Noqui yoahuē ra —i Jesu qui ja nīquē.

⁶⁴ Jatsi,

—Ja tsi xo ēa ra. Jaboqui tsi chamaxēni ca Dios mēnēcayá ca Nohiria Baquē tsaho ca jisxēqui mia. Naipá ca tsēmó tsi ja johai ca jisxēqui mia —i ja qui Jesu nīquē.

⁶⁵ Jatsi arati ibo ba chamá jahuē sahuēti jaraxanīquē caxaquí na. Jatsi,

—Dios pasomaha ja chanīquē ra. Anoma quiha. çJēnīriaxo ja qui quēsocanaibo huētsa bo no nicacasna? Nēa roha xo tsi jahuē yoixēni ca chani no nīcaquē ra.

⁶⁶ çJabija ní? —nēa tsi Caifás nēcaniquē.

Jatsi,

—Yoixēni tsi xo toa ja chanīhana ra. Namēhacati xo ra —i jaca nīquē.

⁶⁷ Jatsi quiha Jesu bēmana qui coshotsi-jahuacaniquē pē. Ja bētōxacaniquē pē. Ja bēpaishacaniquē rē.

⁶⁸ —Jisa, Xabahamati Ibobá. çTsohuē mia aca? Noqui yoahuē ra —i jaca nīquē tocāhi na.

Jesu quima Pedro bēsōnina

Marcos 14.66-72; Lucas 22.56-62; Juan 18.15-18, 25-27

⁶⁹ Toatīyá tsi xobo cacha, naa huēnēnē tsi tsaho Pedro inīquē. Toa tsaho ja no tsi ja qui xotaco jonīquē. Yonati ja ini quiha. Jatsi ja qui yonati chanīnīquē, naa xotaco cato.

—Jesu ya mi iquē, mia ri —i Pedro qui ja nīquē.

⁷⁰ Jama,

—Jesu cahēyamahai ca ēa xo naa ra. E joma mi chanīhaina —i Pedro nīquē ja qui jato bēsōjō ax na.

⁷¹ Jatsi caiti qui Pedro canīquē, naa huēnēnē cato. Toa xo tsi quiha xotaco yonati huētsá Pedro jisnīquē. Jatsi,

—Jesu ya toa joni iquē ra —i toa yonati nīquē toá ca manīcanaibo qui.

⁷² Jatsi caxahax Pedro ocānīquē:

—Parayamaquia. Toa Jesu cahēyamahai ca ēa xo naa ra —iquīina.

⁷³ Jaquirēquē, yata pistia no tsi quiha toá ca niīhai ca joni bo Pedro qui bēcānīquē.

—Tonia Jesu rabēti huēsti ca xo mia ra. Jamēri xo mi joi, mi chanīhaina ra —i Pedro qui jaca nīquē.

⁷⁴ Jatsi Pedro ocatēquēnīquē pē:

—Jabija ca pi ē chanīyamarohano tsi ēa Diós copino ra. Parayamaquia. Toa joni cahēyamaquia ra —i jato qui ja nīquē rē.

Tocajaquē tsi quiha patīari quēo-quēonīquē.

⁷⁵ Jatsi Jesú yoaha ca Pedró shinaniquë, naa “Patiari quëonox pari no tsi ‘Jesu cahëyamaquia’ ixëqui mia” i ja qui Jesu ni quëshpi na. Jatsi catcha Pedro caniquë. Cahax ja ara-araniquë rabih na.

27

Pilato qui Jesu ja bocanina

Marcos 15.1; Lucas 23.1-2; Juan 18.28-32

¹ Huëaquë tsi arati ibo ba chama bo, nohiria yosibo, tihi cabo chaniniquë Jesu namëti yoati na. Jesu ja namëcascani quiha.

² Jatsi quiha Jesu ja nëxacaniquë. Nëxaxo tsi quiha romanoba chama, naa Pilato icanai ca qui Jesu ja bocaniquë ja copihacano iquish na. Boxo tsi ja qui ja mëacanicuë ja namëhacano.

Judas rësonina

³ Jabi Jesu ja namëcascani nori ca jisi tsi Judas rabiniquë, naa jato qui mëanish cato. Rabiqui tsi quiha jahari jodioba chama bo qui jahuë treinta ca parata copixëni ca ja bëniquë. Jaha ja quëëyamani quiha.

⁴ —Jishopë. Jochaquë ëa ra. Shinajiaxëni ca ë mëaquë rë, ja namëcano —i jato qui Judas niquë.

Jatsi,

—Noba shina ri ma xo; mi shina nori —i ja qui jodioba chama bo niquë.

⁵ Jatsi napata qui toa parata ja nianiquë arati xobo xo na. Niabëria tsi jamë tsi ja namëhi caniquë, jamë tënëxëhax na.

⁶ Jatsi arati ibo ba chama bá ja niani ca parata topiniquë. Topihax, —Anoma tsi xo naa parata ra. Namëti copiti parata quiha. Noba yoba pasomaha tsi xo noba caja qui naa parata yoi nanëhaina. Binoma quiha —i jaca niquë.

⁷ Chaninahax Campo del Alfarero mai ja copicaniquë carayanabo maihuati.

⁸ Ja tsi xo toa “Mai Jimi Ya” toa mai quënahacani quiha.

⁹ Jabi tocapijaquë tsi Dios Chani yoanish ca Jeremias yamabá yoani ca jatihuahacani quiha, naa “Treinta ca parata copixëni ca ja bicaniquë. Joni copi ja ini quiha. Toa precio jodiobá copipaoni quiha joni quëshpi na.

¹⁰ Bixo tsi alfarero mai ja copicaniquë, ëa Ibobá yoani jascaria” nëá tsi quiha ja quënëni ca nina.

Pilato bësojó Jesu niinina

Marcos 15.2-5; Lucas 23.3-5; Juan 18.33-38

¹¹ Romanoba chama bësojó Jesu nimahacanicuë ja copihacano. Jatsi, —¿Jodioba rey, naa chama-chamaria ni mia ra? —i Jesu qui romanoba chama niquë nicahi na.

Jatsi,

—Jaahuë —i Jesu niquë.

¹² Jama, arati ibo bo, nohiria yosibo, tihi cabo ja qui quësoquë tsi Jesú quëbiyamanicuë.

¹³ Jatsi Pilató nicaniquë:

—Huëstima ca tsi xo toa mi qui ja quësocanaina ra. ¿Jato nicayamahai? —iquiina.

¹⁴ Quëbiyamanicuë Jesu. Japi Pilato ratënicuë. Shinati ja cahëyamani quiha.

Nati Jesu copihacanina

Marcos 15.6-20; Lucas 23.13-25; Juan 18.38; 19.16

¹⁵ Jabi jatiroha ca fiesta no tsi huësti ca presó ca joni quiha romanoba chamá paquëmapaonicuë nohiria bo qui. Jahuë jabi quiha. Nohiria qui jia ca joni iqui ca ja paquëmapaoni quiha.

¹⁶ Jasca, toatiyá tsi ati ibo quiha, naa Barrabás icanai ca preso xara iniquë. Toa joni quiha nohiria tëquëtá cahënicuë.

¹⁷ Japi nohiria misco catiquë tsi quiha Pilató jato nicaniquë:

—¿Jënica joni mato bax paquëmaxëhi ni ëa ra? ¿Barrabás ni? ¿Jesu ni, naa Cristo imahaina? —i jato qui ja niquë.

¹⁸ Jabi Jesu qui yosaxëni quiha toa jodiobo iniquë. Ja tsi xo toa Pilato qui ja mëacani quiha ja namëno. Jabi ja qui ja yosacanai ca Pilató cahëni quiha.

¹⁹ Jatsi quiha nohiria copiti tshotí ja tshahono tsi jahuë ahuiní ja qui chani raanicuë. “Toa shinajiaxëni ca joni namëyamahuë. E nama-namashinaquë ja yoati na ra” i ja niquë bënë qui.

²⁰ Jama nohiria misco qui arati ibo bo, nohiria yosibo, tihi cabo chaniniquë namëcatsi na. Chanihax,

—Barrabás bënëcana ra. “Nati xo Jesu” icana —nëá tsi nohiria bo qui ja nēcacanicuë.

²¹ Jatsi Pilato chanitëquëniquë:

—Nëbi dos ca joni bo. ¿Jënica mato qui paquëmaxëhi ni ëa ra? —iquiina.

Jatsi,

—Barrabás —i jaca niquë.

²² Jatsi,

—¿Jënahuaxëhi ni ëa ra Jesu qui, naa Cristo imahaina? —i Pilato niquë.

Jatsi,

—Cruzó tsi tooxahuë —i nohiria tëquë niquë.

²³ —¿Jëni ni ra? ¿Jahuë yoi ca ja ani pa? —i Pilato niquë jato nicahi na.

Jatsi jato joi ja choshacaniquë pë:

—Cruzó tsi ja tooxahacati xo ra —iquiina.

²⁴ Jatsi Pilato yosananiquë. Mahitsa jato qui ja chanini quiha. Caxaxëniria quiha toa nohiria iniquë; iquinacaspaimaria jaca nori. Jatsi jënëpaxa Pilató bënëniquë jato bësojo xo tsi mëchocohaxëna. Mëchocohapama tsi,

—Ja rësopino tsi noho shinari ma xo ra, mato shina nori —i nohiria qui Pilato niquë.

²⁵ Jatsi quiha nohiria tëquëtá quëbiniquë:

—Noqui, noba xocobo, tihi cabo copihacano ra, ja rësohai quëshpi na —iquiina.

²⁶ Jatsi quiha jato qui Barrabás Pilató paquëmaniquë. Jaquirëquë Jesu ja rashaniquë rispichí no. Rashaxo tsi quiha soldado bo qui ja mëaniquë cruzó tsi ja tooxacano.

²⁷ Jatsi soldado bá Jesu biniquë. Bixo tsi quiha Pilato xobo-xoboria qui ja jicomacaniquë. Jatsi Jesu qui quëtsotsi soldado bo tëquë niquë.

²⁸ Quëtsoxo tsi jahuë sahuëti ja tsobocaniquë. Tsoboxo tsi quiha sahuëti shini, naa chama sahuëti ja sahuëmacaniquë.

²⁹ Jatsi chaha ja quëcocaniquë moxa ya. Jahuë mapo ó tsi moxachaha janaxo tsi quiha jahuë mënëcaya ca mëquë ó tsi bastón ja janacaniquë. Rey chama-chamaria jisiria ja ini quiha. Jatsi ja bësojó ja mënicanaca tsi ja mahuacaniquë.

—¡Viva, viva, jodioba chama-chamariá! —iquiina.

³⁰ Jatsi ja qui ja coshocaniquë. Jahuë mëquë ca bastón bichi tsi ja matoohacaniquë pë.

³¹ Mahuaxo tsi quiha jahuë sahuëti shini ja tsoboniquë. Jahuë sahuëti yoi sahuëmaxo tsi quiha tori Jesu ja bocaniquë cruzó tsi tooxaxëna.

Cruzó tsi Jesu tooxahacaniina

Marcos 15.21-32; Lucas 23.26-43; Juan 19.17-27

³² Riquipama tsi mai huëtca ca joni ja bëchacaniquë, naa Cirene ax jonish cato. Simón jahuë janë ini quiha. Ja qui tsamixo tsi quiha Jesu cruz ja qui ja janacaniquë ja iano.

³³ Toca tsi Gólgota, naa Mapo Xao Ya qui ja cahëcaniquë.

³⁴ Toa xo tsi vino, naa tiahui ya roihacanih ca jënë Jesu qui ja amaniquë ati. Jama, ja xëhayamaniquë tanaxo na. Moca quiha.

³⁵ Jatsi cruzó tsi Jesu ja tooxacaniquë. Tooxaxo tsi quiha jahuë sahuëti bo ja oquëxnamacaniquë i-ihai cató no.

³⁶ Jaquirëquë ja tsahocaniquë toa xo tsi jaha bësoxëna.

³⁷ Jatsi jahuë mapo maxcacha chani ja janacaniquë, naa ja qui ja quësocaniina, “Jesu tsi xo naa, jodioba chama-chamaria” iquiina.

³⁸ Jasca, ja bëta dos ca yomaxëni ca joni bo ja tooxacaniquë, huësti jahuë mënëcayá no, huësti jahuë mëxojó no.

³⁹ Jasca,

—Jë, jë —i tarabicanish cabo niquë bëquëhi na.

Jesu ja mahuacaniquë jato ri:

⁴⁰ —Mimë xabahamaahuë arati xobo potascatsai cató. ¿Tres barí tsi toa xobo nimati mëtsa ni mia pa? Dios Baquë pi iqui tsi cruz ax botëhuë ra —nëa tsi nohiria bo nëcaniquë.

⁴¹ Jascaria tsi mahuacaniquë arati ibo bo, yoba tiisimacanaibo, jodioba yosibo, tihi cabo ri:

—Huëtca bo ja xabahamaquë; jama, jamë xabahamati mëtsa ja nomari —i jaca niquë—.

⁴² ¿Noba Israel rey, naa noba chama-chamaria ni naa joni pa? Jaboqui cruz ax ja botëno ra. Tocapino tsi chahahuaxëqui noa ra.

⁴³ ¿Dios qui chitimihí ni naa joni pa? Díos jahuë Baquë mëbino ra noipiquí na. “Dios Baquë xo ëa” ¿i ja yamayamani? —nëa tsi jodioba chama bo nëcaniquë.

⁴⁴ Jasca, ja bëta tooxahacanih ca yomaxëni cabá Jesu mahuaniquë jato ri.

Jesu nanina

Marcos 15.33-41; Lucas 23.44-49; Juan 19.28-30

⁴⁵ Matoroco barí tsi quiha tsëmonaniquë toa mai. Naama tsi quiha ja tsëmonina. Tres hora bo quiha.

⁴⁶ Jatsi a las tres tsi quiha joi pistiamá tsi Jesú quënaniquë:

—Elí. Elí. ¿Lama sabactani? naa “¿Jënixo tsi ëa mi jisbëriaha rë, noho Diós, noho Diós?” —i ja niquë.

⁴⁷ Tocajaquë tsi quiha,

—Eliás, naa Dios Chani yoanish ca quënahi quiha tonia —i jaca niquë, naa toá ca niicanaibo.

⁴⁸ Nicahax tsi quiha huësti ca joni jabaniquë tatë bixëna. Bixo tsi quiha vinagre jënë nopi ca qui ja moosaniquë. Moosaxo tsi tahua rëbiquirihaxo tsi Jesu ja amaniquë.

⁴⁹ Jama,

—Huënayamaxëhuë. Eliás jomitsa mëbixëna. No tsayaparino —i ja qui tëxë bo niquë.

⁵⁰ Jatsi Jesú quënatëquëniquë. Quënahax ja naniquë.

⁵¹ Ja naquë tsi quiha arati xobó ca rotamë ca quëbëti raiti jaxcahacaniquë. Mana ax napata quiri ja jaxcahacani quiha. Jasca, yajoniquë mai. Mapëxëniquë macaná ca maxax bo.

⁵² Japëquëniquë rësonish caba maiquini bo ra. Toá ca Dios qui chitiminish ca rësonish ca huëstima cabo bësomahacani quiha.

⁵³ Jatsi, jato maiquini ax ja tsëquëcaniquë. Jatsi Jesu bësotëquëquë tsi quiha Jerusalén qui ja jicocaniquë jato ri. Toa xo tsi huëstima ca nohirí jato jisniquë.

⁵⁴ Jabi mai yajoquë tsi quiha soldado bá capitán, Jesu obëso cabo, tihí cabo raquëniquë ocapijani ca jisi na. Jisi tsi,

—Jabija xo ra. Dios Baquë yoi ja iquë ra —i jaca niquë raquëhi na.

⁵⁵ Jasca, basima xo tsi huëstima ca yoxa bá tsayahi iniquë. Galilea ax Jesu ja banahuacani quiha mëbixëna.

⁵⁶ Toa mani ini quiha María Magdalena, Jacobo José jahëhua María, Juan Jacobo jahëhua, naa Zebedeo baquë bo.

Jesu maihuahacania

Marcos 15.42-47; Lucas 23.50-56; Juan 19.38-42

⁵⁷ Bari caquë tsi quiha Arimatea yacata ax rico ca joni joniquë, naa José icanai cato. Jesu banahuanish ca ja ini quiha jaa ri.

⁵⁸ Cahëhax Pilato jisi ja caniquë. Caxo tsi quiha Jesu yora ja bënaniquë maihuati. Jatsi chani Pilató raaniquë, José qui Jesu yora ja acano.

⁵⁹ Jahuë yora bichi tsi quiha sabana paxa cató tsi ja yaboniquë.

⁶⁰ Jaquirëquë jahuë maiquini qui jahuë yora ja nanëniquë. Huëyohaca ca quini paxa ca ja ini quiha. Nanëxo tsi quiha maxax chahitaxëni caiti qui ja taraniquë. Taraxo tsi quiha ja jisbayaniquë.

⁶¹ Jabi toá tsi maiquini bësójó María Magdalena, María huëtsa, tihí cabo tsaho ini quiha.

Maiquini bësójó ca ó bësohai ca soldado bo

⁶² Huëaquë tsi, naa jodioba joiti barí tsi quiha arati ibo bo, fariseobo, tihí cabo Pilato jisi bocaniquë. Bohax,

⁶³ —Quiaxëni toa joni iquë ra bësohi na, taitá —i Pilato qui jaca niquë—. “Tres barí tsi bësotëquëxëquia” i ja ni quiha ra.

⁶⁴ Japi soldado bo jahuë maiquini qui mi raano jaha ja bësocano. Huinocaxëti quiha tres bari. Mi tocapiyamano tsi jahuë yora yomahi jahuë rabëti bo jomitsa ra. Yomahax “Ja bësotëquëquë ra” icaxëcane quiha pë. Jatsi Jesu quiahai ca oquëxëhi quiha ja quiacanaina ra —nëa tsi Pilato qui ja nëcacaniquë pë, naa jodioba chama bo.

⁶⁵ Jatsi,

—Soldado bo bihuë. Jia tsi jahuë maiquini ó bësocana —i jato qui Pilato niquë.

⁶⁶ Jatsi ja bocaniquë. Maiquini ca maxax ja rohahuacaniquë, bahama ja tarahacayamano iquish na. Jaquirëquë soldado bo ja nimacaniquë jaha ja bësocano.

28

Jesu bësotëquëni

Marcos 16.1-8; Lucas 24.1-12; Juan 20.1-10

¹ Jodioba joiti bari huinocaquë tsi quiha baquishmari tsi, naa domingó tsi María Magdalena, María huëtsa, tihí cabo bocaniquë Jesu mai jisi na.

² Jatsi mai yajo-yajoniquë, nai ax ángel botëni quëshpi na. Botëxo tsi quiha bahama maxax ja taraniquë. Tori tarahax maxax cacha ja tsahoniquë.

³ Canapa bajra-bajrahai jascaria tsi quiha jahuë jaria ini quiha. Joxoria quiha jahuë sahuëti ini quiha, naa nieve jascaria.

⁴ Jatsi raquë-raquëniquë jaha bësohai ca soldado bo jisish na. Ja rëso-tapicaniquë raquëhi na.

⁵ Jatsi quiha yoxa bo qui ángel chaniniquë:

—Raquëyamacana. Jesu, naa tooxahacahitahax ca ma mërahai ca cahëquia.

⁶ Yama xo ra. Ja bësotëquëquë ra, ja yoani jascaria. Nëri bëcahuë. Ja janahacahitaha ca ma tsayano.

⁷ Mëri, jaboqui jahuë rabëti bo yoata. “Ja bësotëquëquë” i jato qui cana. “Mato bëbo Galilea qui cahi quiha. Toa xo tsi Jesu jisxëqui mato” i jato qui cana. Jabi mato ë yoaha ca ma shina-bënoyamano —i yoxa bo qui ángel niquë.

⁸ Jatsi maiquini jisbaya tsi quiha rani tsi jahari yoxa bo jabaniquë jato rabëti bo yoaxëna. Jasca ja raquëcani quiha.

⁹ Jisbayajahuacano tsi quiha jato bësojó Jesu jisiquitapiniquë. Jisiquixo tsi jato ja joihuaniquë. Jatsi quiha ja bësojó tsi ja mënicaniquë jahuë tahë acha. Ja qui aratsijacanicuë.

¹⁰ Jatsi quiha,

—Raquëyamacana. Ebë xatë bo qui ma chanino. “Galilea qui bocata. Toa xo tsi ëa jisxaxëcani quiha” icana —nëa tsi yoxa bo qui ja nëcaniquë.

Soldado bá yoanina

¹¹ Jabi jahari yoxa bo bohono tsi quiha maiquini ó bësohai ca soldado bo yaca qui cahënicuë jato ri. Ocapijani ca arati ibo bo qui ja yoacanicuë.

¹² Nichahax arati ibo bo bocanicuë nohiria yosibo yoaxëna. Jënahuati ja cahëyamacani quiha.

¹³ Japi soldado bo qui ja chanicaniquë jato quiamaxëna.

—“Yomahacashinaquë jahuë yora” i nohiria bo qui cana. “Baquichá no oxano tsi jahuë yora jahuë rabëti bá yomashinaquë pë” icana.

¹⁴ Jatsi Pilató pi ma yoahai ca jahuëcara nicano tsi “Jabija” i ja qui xëqui noa. Ma raquëyamano —i soldado bo qui jodioba chama bo niquë.

¹⁵ Jatsi quiha soldado bo qui parata chama bá aniquë quiamaxëna. Jatsi soldado bo jisbayanicuë, ja yoahacacani ca yoaxëna. Jabi jodiobo xërëquë tsi quiha toa quiahai ca chani pacanicuë pë. Toatiyá rohari no tsi jari chahahuahacahi quiha toa chani pë.

Jahuë rabëti bo Jesú raanina

Marcos 16.14-18; Lucas 24.36-49; Juan 20.19-23

¹⁶ Jaquirëquë Jesu once ca rabëti bo bocanicuë Galileá ca maca qui, naa Jesú yoaha ca qui.

¹⁷ Jesu jisi tsi ja bësojó tsi quiha ja mënicaniquë; jama, Jesu ja iqui ca huësti huësti cabá chahahuayamaniquë.

¹⁸ Basimahax tsi quiha jato qui Jesu chaniniquë:

—Naipá cabo, maí cabo, tihí cabo yonati chama tëquë ë qui acacanicuë.

¹⁹ Jatsi nohiria bo tëquë qui bocata. Ea banahuacanaibo jato amacana. Jahëpa, jahuë Baquë, Espíritu Santo, tihí cabá janë tsi jato ashimacana.

²⁰ Jasca, mato ë yoani ca jahuë bo tëquë jato tiisimacana. Mato bëtapaoxëquia ra, xaba rëso qui. Toa ma shina-bënoyamano —nëa tsi jahuë rabëti bo qui ja nëcaniquë.

EL Santo Evangelio Según San Marcos

Xaba xo tsi ashimati ibo Juán Dios Chani yoanina

Mateo 3.1-12; Lucas 3.1-9, 15-17; Juan 1.19-28

¹ Jesucristo Chani jia ca tsi xo naa, naa Diós raani ca Baquë yoati na.

² Jariapari tsi quiha jahuë Baquë yoati tsi Dios chaniniquë; naa Isaías yamabá quënëni cató no.

“Mia bëbo noho Chani bëhai ca raapariquia,
mi quinia rohahuati’ i jahuë Baquë qui Dios ni quiha.

³ Jasca xabachá racaxëhi quiha mia bëbo cahai cato.

Toa xo tsi quënaçhi quiha.

Quënahax, ‘Mamë rohahuacana,

Ibo johai quëshpi na’ ixëhi quiha nohiria bo qui.

‘Mato jabi mëstëhuacana, naa bahi mëstëhuahai jascaria’ ixëhi quiha”

nëa tsi Dios nëcani quiha Isaías yamabá quënëni cató no.

⁴ Jabi naa Chani bëhai ca ashimati ibo Juan ini quiha. Xabachá tsi quiha ja jisiquiniquë, Dios Chani yoahi na. Jatsi,

—Mato jocha quima Dios quiri bësocana. Bësoxo ma ashimahacati xo. Jatsi masahacaxëhi quiha mato jocha ra —i nohiria bo qui Juan niquë.

⁵ Jatsi quiha jodioba maí cabo, Jerusalén cabo, tihí ca nohiria bocaniquë, Juan chani nicacascani na. Nicaxo tsi quiha jato jocha ja bërohuacanicuë. Jatsi quiha Juan yamabá jato ashimaniquë ani Jordán xo na.

⁶ Jabi camello rani tsi Juan sahuëti acacani quiha. Bichi cinturón ja chinëxëni quiha. Chapo bo, nihí ca bata, tihí cabo ja pini quiha.

⁷ Jabi Juán yoani ca chani tsi xo naa:

—E cho joxëhi quiha ëa oquëria cato. Jahuë yonati iti mëtsama xo ëa ra, ëa oquëria ca ja nori iqui na.

⁸ Jënë tsi mato ashimaquia; jama, Espíritu Santó tsi mato ashimaxëhi quiha naa johai cato —i Juan niquë.

Jesu ashimahacananina — Jochati ja tanamahacananina

Mateo 3.13; 4.11; Lucas 3.21-22; 4.1-13

⁹ Jaquirëquë toatiyá tsi Nazaret, naa Galileá ca yaca ax Jesu joniquë. Ja joquë tsi quiha ani Jordán xo tsi Juán Jesu ashimaniquë.

¹⁰ Jatsi quiha jënë ax tsëquëpama tsi nai japëquëhai Jesús jisniquë. Jatsi ja qui Espíritu Santo botënicuë; boto botëhai jisiria iquiina.

¹¹ Jatsi quiha naipá ca joi chaniniquë:

—Noho Baquë yoi xo mia. Mi qui raniquia —iquiina.

¹² Jaquirëquë xaba qui Espíritu Santó Jesu raatapiniquë.

¹³ Cuarenta bari no tsi ja ini quiha xabachá no. Toá ja no tsi quiha Satanás tanamaniquë jochamaxëna. Jasca, toá tsi yohina bo ini quiha jato ri; jama, ángel bo bëcaniquë Jesu mëbixëna.

Cuatro ca joni bo Jesú quënanina

Mateo 4.12-22; Lucas 4.14-15; 5.1-11

¹⁴ Jabi preso qui Juan nanëhacaguë tsi quiha Galilea mai qui Jesu caniquë. Caxo tsi quiha Dios Chani jia ca ja yoanicuë.

¹⁵ Yoahax,

—Tsëquëquë xaba-xabatiya ra. Basima tsi xo Diós otohaina ra. Mato jocha quima casocana. Casoxo Dios Chani jia ca chahahuacana —i ja niquë.

¹⁶ Ia Galilea quënipama tsi quiha rabë ca joni Jesú jisniquë, naa Simón, jahuë noma Andrés. Sani bicanaibo ja icani quiha. Jabi jato nishi bo niahi ja icani quiha Jesu cahëquë no. Jatsi,

¹⁷ —E bëta bëcana. Joni bo biti mato tiisimaxëquia —i jato qui Jesu niquë.

¹⁸ Jatsi quiha jato nishi bo ja janatapicaniquë Jesu banahuaxëna.

¹⁹ Ori pistia caxo tsi quiha rabë ca joni huëtsa bo ja jisniquë, naa Zebedeo baquë Jacobo, Jacobo noma Juan. Jato notí tsaho ja icani quiha, jato nishi bo shomahuacanaina.

²⁰ Jato tsayapama tsi Jesú jato quënaniquë. Jatsi quiha jato jahëpa Zebedeo, jahuë yonati bo, tihí cabo ja jisbëriatapicaniquë. Jisbëria tsi quiha Jesu ja banahuacanicuë.

*Yoshi jaya ca joni**Lucas 4.31-37*

²¹ Jatsi Capernaum yaca qui ja cahëcaniquë, naa Jesu, jahuë rabëti bo ya. Jodioba joiti bari tsi quiha jato catiti xobo qui Jesu jiconiquë. Jicoxo tsi quiha tiisimatsijahuaniquë.

²² Jabi ja tiisimani ca quinia qui nohiria bo ratëniquë. Jato yoba tiisimati maestro bo quirima ja ini quiha, chama ya jato ja tiisimani nori quëshpi na.

²³ Jatsi quiha yoshi jayanish ca joni jiconiquë catiti xobo qui. Pistiama ca jói tsi ja quënaniquë:

²⁴ —Noqui yosiyamahuë, Nazarët ca Jesú. Tonia noqui quëyohi mi joquë pë. Mia cahëquia. Mia ri tsi xo toa Dios Baquë jiaxëni cato ra —i ja qui yoshi niquë.

²⁵ Jatsi Jesú yoshi raahaniquë:

—Pasihuë. Joni quima ax natsëquëhuë —iquiina.

²⁶ Jatsi pë yoshini joni rasëbimaniquë. Rasëbimahax ja sai-sainiquë, natsëquëhi na.

²⁷ Jatsi quiha ratëyoniquë nohiria tsayahax na. Chaninatsijacaniquë:

—¿Jënia ni sa? ¿Tiisimahai ca paxa ni naa sa? Jisí. Chama jaya xo naa joni ra. Jisí. Jahuë chani qui nicahi quiha yoshi bo ri pa —iquiina.

²⁸ Jatsi Galilea maí tsi chani pacananiquë Jesú ani yoati na.

*Huëstima ca nohiria Jesú jënimahuanina**Mateo 8.14-15; Lucas 4.38-39*

²⁹ Jaquirëquë catiti xobo jibaya tsi quiha Simón, Andrés, tihí caba xobo qui ja bocaniquë. Bocaniquë Jacobo, Juan, jato ri.

³⁰ Jabi raca Simón raisi ini quiha. Ja iquini quiha. Xobo qui Jesu cahëquë tsi,

—Iquihí quiha —i Jesu qui jaca niquë.

³¹ Jatsi jisi Jesu caniquë. Caxo tsi quiha jahuë mëquë ja biniquë joimaxëna. Jatsi janacatapiniquë jahuë iquini ra. Joixo oriquti taatsijahuaniquë pa.

*Huëstima ca anomaria cabo Jesú jënimahuanina**Mateo 8.16-17; Lucas 4.40-41*

³² Bari chixabano tsi quiha iquicanaibo, anomaria cabo, yoshi jaya cabo, tihí cabo nohiria bá bëniquë Jesu qui.

³³ Jasca, xobo bësojó tsi yacatá ca nohiria tëquë quëtsoniquë.

³⁴ Jatsi huëstima ca anomaria cabo ja jënimahuaniquë. Yoshi bo ja natsëcaniquë. Natsëcapama tsi yoshi bo ja pasimaniquë, ja chaniyamacano iquish na. Dios Baquë ja iqui ca ja cahëcani quiha.

*Galilea mai xo tsi Dios Chani Jesú yoanina**Lucas 4.42-44*

³⁵ Huëaquë, jari mitsëmono tsi Jesu joiniquë. Xobo jibaya tsi quiha nohiria yama ca iti qui ja caniquë jamë no. Toá tsi ja bëhoxni quiha.

³⁶ Jatsi Jesu yopaxo tsi Simón, jahuë rabëti bo, tihí cabá mërahi bocaniquë.

³⁷ Jisi tsi,

—Mia mëracani quiha nohiria tëquë ra —i ja qui jaca niquë.

³⁸ Jama,

—Nëá ca yaca huëtisa bo qui no cati xo. Jato qui Dios Chani ë yoaxëti xo ra. Ja tsi xo toa ë raahacaniquë —i jato qui Jesu niquë.

³⁹ Jatsi Galilea mai tëquë xo tsi Dios Chani ja yoabonaniquë, jato catiti xobo xo na. Yoshi bo ja natsëcaniquë jaa ri.

*Leproso ca joni Jesú jënimahuanina**Mateo 8.1-4; Lucas 5.12-16*

⁴⁰ Jatsi lepra jaya ca joni Jesu qui joniquë jënimahuahacaxëna. Bonohuaxëni ca joni ja ini quiha. Mënihax,

—Mí aapicatsai tsi ëa jënimahuati mëtsa xo mia ra —i Jesu qui ja niquë.

⁴¹ Jatsi quiha Jesu cohuënaniquë tsayahax na. Noitiria ca joni ja ini quiha. Jatsi Jesú joni motsaniquë. Motsahax,

—Acasquia ra. Bahuëhacahuë —i ja qui Jesu niquë.

⁴² Jatsi tapotapiniquë jahuë bono bo. Jënimaja ini quiha.

⁴³ Jatsi jahuë xobo qui raanox pari tsi Jesú yobaniquë:

⁴⁴ —Quiniahuë. E aca ca yoayamahuë. Jama, jaboqui arati ibo qui caaparita, mia ja tsayano iquish na. Jatsi Moisés yobani ca ja qui ahuë tëpas-hacati, nohiria bo qui mi jënimahuahacaha jismaxëna —i ja qui Jesu niquë.

⁴⁵ Jama, caquí tsi quiha Jesú ja bax aca ca ja yoabonaniquë pë. Jatsi quiha chani pacanatapiniquë Jesu yoati na. Jaha tsi pë bëro tsi yaca qui jiconoma Jesu ini quiha, naa

tihiria ca quëtsohai ca nohiria iqui na. Jaha tsi quiha yaca basi, naa xobo yama cató tsi quiha ja chitëniquë.

2

Mohitimaxëni ca joni Jesú jënimahuanina

Mateo 9.1-8; Lucas 5.17-26

¹ Ichariama ca bari tsi quiha Jesu chitëniquë xobo yama cató no. Jaquirëquë Capernaum qui jahari ja joniquë jahuë xobo qui. Jatsi quiha jahari ja johai ca nohiria bá nicaniquë.

² Jaha tsi quiha jahuë xobo qui huëstima ca nohiria quëtsoniquë. Jahuë xobo ja réamëcani quiha. Jasca, caiti cacha xëa yama ini quiha niiti. Jatsi quiha jato qui Jesu chaniniquë, Dios Chani yoahi na.

³ Yoajahuano tsi quiha nohiria maxo xobo qui cahëniquë, mohitimaxëni ca joni bëhaina. Cuatro ca joni bá bëni quiha.

⁴ Xobo qui cahëhax Jesu qui basimanoma ja icaniquë rë, naa huëstima ca nohiria iqui na. Jaha tsi quiha xobo mapasti tsëcatsijahuacaniquë. Quinihuaxo tsi quiha noitiria ca joni ja botëmecaniquë, jahuë oxati no.

⁵ Jabi Jesu qui ja chitimiriacani quiha toa joni ja jënimahuano. Jabi ja chitimicanai ca jisi tsi mohitimaxëni ca joni qui Jesu chaniniquë:

—Masahacaquë mi jocha, noho baquë —iquiina.

⁶ Jabi toá tsi jodioba yoba tiisimacanaibo tsaho ini quiha. Jesú yoaha ca ja nicacaniquë. Nicachax,

⁷ —¿Jënihax tsi toca tsi chanihni ni naa joni sa? Dios pasomaha chanihni quiha pë. Yama tsi xo jocha masati mëtsa cato ra; jarohta tsi xo Dios —i jamë jaca niquë.

⁸ Jabi ja shinacanaï ca Jesú cahëtapiniquë. Japi jato qui ja chaniniquë.

—¿Jënihax toca tsi shinacanaï rë, ëa yoati na?

⁹ ¿Jëni ca ni toa bëroria ca yoati, naa mohitimaxëni ca qui? “Masahacaquë mi jocha” ¿iti ni? “Niina. Cohuë” ¿iti ni?

¹⁰ Jabi jocha masati chama Nohiria Baquë jaya ca ma cahëno ra. Tsayacahuë —i jato qui Jesu niquë.

Jatsi mohitimaxëni ca joni qui Jesu chaniniquë:

¹¹ —Joihuë. Mi oxati topihuë. Mi xobo qui cata —iquiina.

¹² Jatsi joitapiniquë joni ra. Joixo tsi quiha jahuë oxati ja topiniquë. Jatsi quiha xobo ja huajaniquë jato bësojó no. Jaha tsi quiha ja ratëyocaniquë tsayahax na. Tsayaxo tsi Dios ocahuatsijahuacaniquë:

—Anomaria tsi xo naa no tsayahana ra —iquiina.

Mateo Jesú quënanina

Mateo 9.9-13; Lucas 5.27-32

¹³ Jatsi Galilea qui jahari Jesu catëquëniquë. Caxo tsi quiha ja qui quëtsohai ca nohiria tiisimatsijahuaniquë.

¹⁴ Ia quënipama tsi quiha gobierno bax nohiria quima parata biti ibo-iboria ca joni Jesú jisniquë, naa Alfeo baquë Mateo. Jahuë oficina xara tsaho ja ini quiha. Jatsi,

—Ea banahuahuë —i ja qui Jesu niquë.

Jatsi quiha Mateo joiniquë. Joixo tsi Jesu ja banahuaniquë.

¹⁵ Jaquirëquë Mateo xobo qui Jesu caniquë oriquixëna. Jabi impuesto biti ibo-iboria bo, jochahuaxëni cabo, tihni cabo qui joi Mateó amani quiha Jesu ya oriquiti. Jabi Jesu ja banahuacascani quiha jato ri.

¹⁶ Jatsi quiha yosananiquë jodioba chama bo, naa jodioba yoba tiisimacanaibo, jochahuaxëni cabo ya Jesu oriquihai tsayahax na. Jatsi jahuë rabëti bo qui ja chanicaniquë:

—¿Jënixo tsi impuesto biti ibo bo, jochahuaxëni cabo, tihni cabo ya oriquihni ni Jesu pë? —iquiina.

¹⁷ Jatsi quiha Jesú jato quëbiniquë nicaxo na:

—Doctor qui cayamahi quiha jënima cabo. Jama, doctor ó quëëhai ca tsi xo naa anomia cabo. Jasca, shinajiaxëni cabo quënahi ë joyamaniquë, jato jocha quima bësomati jochacanaibo quënati nori —nëa tsi jato qui Jesu nëcaniquë.

Samati jabi

Mateo 9.14-17; Lucas 5.33-39

¹⁸ Toatiyá tsi quiha ashimati ibo Juan banahuacanaibo, fariseobo banahuacanaibo, tihni cabo samahi iniquë. Japi huësti huësti ca nohiria Jesu qui bëcaniquë nicaxëna. Johax,

—¿Jënihax tsi samahi ni Juan banahuacanaibo, fariseobo banahuacanaibo? Mi rabëti bo tsi xo toa samayamacanaïna pa —i ja qui jaca niquë.

¹⁹ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—¿Joní ahui yano tsi samahi ni ahui bichish cato rabēti bo pa? Iyamacani quiha ra. Cohuēti xaba ma xo ra. Jabi ahui bichish ca jato bētano tsi oriquicani quiha ra.

²⁰ Jama, tobixēhi quiha bari huētsa, naa ahui bichish ca mēbihacaxēhai ca bari. Toa barí tsi quiha samacaxēcani quiha jahuē rabēti bo cohuēhi na. (Jabi tocaxēhi quiha noho rabēti bo ri ē caquē no) —nēa tsi Jesu nēcaniquē.

Arati quinia siri jatihaina

Mateo 9.16-17; Lucas 5.36-39

²¹ Jatsi quiha Jesu chaniniquē nohiria bo qui jahuē arati quinia paxa ca yoati na.
—Quēsi paxá tsi quiha raiti siri pishpayamahi quiha nohiria. Anoma quiha. Jabi quēsi paxá tsi ja pishpapicano tsi pērēsixēhi quiha raiti siri. Pērēsixēhi quiha quēsi paxa ri, jaha bēquiyamahai iqui na. (Jascaria, mato arati quinia siri jaha bēquiyamahi quiha noho tiisi paxa cato. Jamēri xo.)

²² Jasca, jēnē bichi ca sota sirixēni qui jēēsihai ca jēnē paxa ca rēhuiyamahi quiha nohiria. Rēhuijihuacano tsi poshixēhi quiha jēnē bichi ca sota ra. Jatsi japaquēxēhi quiha jēnē. Yoshihuahacaxēhi quiha sota ra. Jama, jēnē bichi ca sota paxa ca qui jēnēria paxa ca rēhuihacati xo. (Jascaria, anoma tsi xo toa arati quinia siri tsi noho tiisi paxa ca tiisimahaina ra. Arati quinia huētsá tsi ja tiisimahacaxēti xo. Mato arati jabi siri jaha bēquiyamahi quiha noho tiisi paxa cato) —nēa tsi nohiria bo qui Jesu nēcaniquē.

Joiti barí tsi Jesu rabēti bá trigo bimi risanina

Mateo 12.1-8; Lucas 6.1-5

²³ Joiti barí tsi quiha harina trigo huai bo nacohi Jesu iniquē jahuē rabēti bo ya. Bohopama tsi quiha jahuē rabēti bá trigo bimi risaniquē piti.

²⁴ Jatsi quiha ja qui jodioba chama bo chaniniquē tsayahax na.
—Tsayapa. Anoma ca acani quiha mi rabēti bo ra. Anoma tsi xo toa joiti barí tsi yonocohaina ra —i ja qui jaca niquē.

²⁵ Jatsi Jesú quēbiniquē:
—¿Quēnēhacanish cabo ó tsi noba David yamabá ani ca ma tsayayamayamani, naa jahuē joni bo ya ja paxnaniquē no?

²⁶ Dios xobo qui ja jiconi quiha jahuē joni bo ya, arati ibo ba mapari bixēna. Jabi toatiyá tsi quiha arati ibo bo chama Abiatar i-ipaoni quiha. Jicoxo tsi quiha Dios qui aquēquēmani ca mapari David yamabá bini quiha, pixēna; naa pinoma ca mapari quiha. Jatsi quiha ja bēta inish ca joni bo qui toa roa ca mapari ja ani quiha piti —nēa tsi Jesu nēcaniquē jato qui.

²⁷ Jatsi,
—Joiti bari Diós ani quiha joni mēbixēna ra. Joni acacayamani quiha joiti bari bax na.

²⁸ Jatsi jēnima tsi xo toa noho rabēti bá acaina, joiti bari lbo-iboria ca ē nori iqui na —i jato qui Jesu niquē.

3

Mēquē choni jaya cato

Mateo 12.9-14; Lucas 6.6-11

¹ Catiti xobo qui Jesu jicotēquēniquē. Toá tsi mēquē choni jayanish ca joni ini quiha.
² Jatsi quiha nohiria bá Jesu tsaya-tsayamisniquē ja qui quēsocasquí na. Joiti barí tsi joni ja jēnimahuaxēti ó ja pasocani quiha.

³ Jatsi mēquē choni jayanish ca joni qui Jesu chaniniquē:
—Niihuē. Nēri johuē —iquiina.

⁴ Jatsi nohiria bo Jesú nicaniquē:
—¿Yoi ni, jia ni joiti barí tsi jia ca acaina? ¿Naa joni mēbixēhi ni noa? ¿Mēbiyamaxēhi ni noa? ¿Xabahamaxēhi ni noa; quēyoxēhi ni noa? —i jato qui ja niquē.

Quēbiyamaniquē nohiria pē. Ja pasicaniquē.
⁵ Jatsi caxaxo tsi quiha Jesú jato bēisniquē. Cahētimaxēni ca nohiria ra. Jato shina yoi iqui tsi Jesu cohuēnaniquē. Jatsi noitiria ca joni qui Jesu chaniniquē:

—Mí mēquē yoi mētahuē —iquiina.
Jatsi quiha joni jahuē mēquē mētaniquē. Jēnimahuahacani quiha jahuē mēquēnē.
⁶ Jatsi bamaxoma tsi jodioba chama bá jisbayaniquē. Jisbaya tsi maxo huētsa ya, naa Herodes yonati bo ya ja caticaniquē chaninaxēna, Jesu acasani na.

Ia quēmapó ca nohiria misco bo

⁷ Jatsi ia qui Jesu caniquē jahuē rabēti bo ya. Ja caquē tsi quiha banahuacaniquē Galilea ca nohiria misco ra.

⁸ Jisti bo Jesú acai ca nichahx bēcani quiha jodioba maí ca nohiria. Jasca, Jerusalén, Idumea, ani Jordán rabēquēxē, Tiro, Sidón mai, tihí cabo ax ja bēcani quiha Jesu jixxēna.

⁹ Jatsi quiha quëtsohai ca nohiria iqui tsi jahuë rabëti bo ja yobaniquë ja bax noti rohahuati. Nohiria quima paxati quiha.

¹⁰ Jabi huëstima ca ja jënimahuaniquë toa barí no. Ja tsi xo toa ja qui nohiria quëtsoni quiha Jesu motsaxëna.

¹¹ Jasca, ja bësojó tsi yoshi jaya ca nohiria mëni-mëniniquë, Jesu tsayahax na. Mënihax yoshi bá quënaniquë:

—Dios Baquë xo mia ra —iquiina.

¹² Jama, jato ja yobarianiquë tsohuë ja iqui ca yoayamati.

Doce ca rabëti bo Jesú binina

Mateo 10.1-4; Lucas 6.12-16

¹³ Nohiria bo jënimahuahax tsi tëmachi Jesu tëmahinaniquë. Tëmahinaxo tsi quiha ja bicasni ca joni bo ja quënaniquë ja bëtati. Jatsi ja qui ja bëcaniquë.

¹⁴ Doce ca joni bo ja bini quiha ja bëtati, raahacati, Dios Chani yoati.

¹⁵ Jasca, chama jato qui ja aniquë yoshi bo tsëcati.

¹⁶ Jabi doce ca ja bini ca tsi xo naa:

Simón, naa Pedro ja janëni cato,

¹⁷ Jacobo, naa Zebedeo baquë,

Jacobo noma Juan, (Boanerges ja quënahacacani quiha, “Tërëhai cato baquë bo” iquiina.)

¹⁸ Andrés,

Felipe,

Bartolomé,

Mateo,

Tomás,

Alfeo baquë Jacobo,

Tadeo,

gobierno pasomaha ca Simón,

¹⁹ Judas Iscariote, naa jodioba chama bo qui Jesu mëanish cato.

Tihi cabo Jesú biniquë ja bëtati.

Yoshi bëboti chama Jesú jayahaina

Mateo 12.22-32; Lucas 11.14-23; 12.10

Jaquirëquë xobo qui Jesu jiconiquë jahuë rabëti bo ya.

²⁰ Ja qui nohiria misco quëtsohtëquëniquë pa. Jabi nohiria iqui tsi pinoma quiha ja icaniquë rë.

²¹ Jatsi quiha Jesú nohiria jënimahuahai ca jahuë noma bo, jahuë jahëhua, tihi cabá nicaniquë. Nicaxo tsi quiha Jesu bichi ja bocaniquë, yoyo jayahai ca quëscajahuahai na.

²² Jasca, jahuë xobo qui cahëniquë Jerusalén ca maestro bo, naa Dios yoba cahëxëni cabo. Cahëhax tsi quiha ja nëcacaniquë:

—Jahuë ibo tsi xo Satanás ra. Yoshi bo ibo-iboria tsi xo toa Jesu mëbihai cato. Ja tsi xo toa yoshi tsëcati chama jaya xo ra —i jaca niquë pë, ja yoati na.

²³ Jatsi nohiria Jesú quënaniquë chani bo jato qui yoaxëna. Ja nëcani quiha:

—¿Jënahuariaxo raca Satanás Satanás natsëcana?

²⁴ Jabi iquinapihi tsi quëyohacaxëhi quiha país ca nohiria ra. Chama yama xo toca ca gobierno ra.

²⁵ Jasca, quëyohacaxëhi quiha xobó ca nohiria ra, ja iquinacaquë no. Yonocobëquitimaxëni ca xo rë.

²⁶ Japi jamë pasomaha iquinapihi tsi quëyohacaxëhi quiha Satanás chama. Tocapijano tsi basima xo jahuë rëso ra. Jabi tocamahai quiha Satanás ra.

²⁷ ‘¿Jënahuariahax raca joni chamaxëni cato xobo qui joni jicona, jahuë jahuë bo yomaxëna? ¿Jariapari tsi quiha chamaxëni ca joni nëxayamayamaxëhi ni? Nëxaxo tsi jahuë jahuë bo yomahi quiha.

²⁸ ‘Mato parayamaquia. Nohiria jocha tëquë masaxëhi quiha Dios ra. Masahacaxëhi quiha ëa pasomaha ca chani ri.

²⁹ Jama, Espíritu Santo pi nohiriá ocahuano tsi jahuë jocha shina-bënoyamaxëhi quiha Dios. Quësohacapaoxëhi quiha toa nohiria ra —i Jesu niquë nohiria bo qui chanihí na.

³⁰ Jabi toca tsi quiha Jesu chaniniquë:

—Yoshi jaya —i jaca ni quëshpi na.

Jesu jahëhua, jahuë noma bo

Mateo 12.46-50; Lucas 8.19-21

³¹ Jatsi xobo qui jahuë jahëhua, jahuë noma bo, tihi cabo bëcaniquë. Xobo cacha nii ja icani quiha. Jatsi chani ja qui ja raacaniquë, cacha ja jono iquish na.

- ³² Jatsi,
 –Cacha tsi xo mi ihua, mi noma bo. Mia mëracani quiha –i Jesu tēamē ca nohiria niquē.
³³ Jatsi Jesú jato nicaniquē:
 –¿Tsohuē ni toa noho jahēhua yoi ra? ¿Tsohuē ni toa ebē xatē yoi bo? –iquiina.
³⁴ Jatsi ja tēamē ca tsaho ca nohiria qui tsayahax,
 –Néa xo noho jahēhua yoi. Néa xo ebē xatē yoi bo.
³⁵ Ebē xatē, noho yoxa cato, noho jahēhua tihí ca tsi xo toa Dios shina acai cato iquia –
 iquiina.

4

Bëro sayanish cato

Mateo 13.1-9; Lucas 8.4-8

¹ Ia Galilea quēmapo xo tsi quiha nohiria bo tiisimati Jesú chitahēhuaniquē. Anomaria nohiria iniquē ra, naa ja qui quētsocanaibo. Nohiria misco quiha. Ja tsi xo toa ianē ca noti qui Jesu jiconiquē nohiria quima paxaxēna. Jichohax tsi quiha ja tsahoniquē. Quēmapó tsi quiha nohiria tēquē mani ini quiha.

² Jatsi quiha huēstima ca jahuē bo jato ja yoaniquē chaniquí na. Bëroria ca jahuē chani ini quiha. Ja nēcaniquē:

³ –Bëro sayahi quiha huēsti ca joni caniquē.

⁴ Jahuē huai sayajahuano tsi quiha huēsti huēsti ca bëro bahi tapái xapaquēniquē. Toá ca bëro isa bá piniquē joxo na.

⁵ Jasca, bëro huētsa quiha maxax mai qui xapaquēniquē, naa iriama ca mai cató no. Toá tsi quiha bëro shinahatapiniquē, oti yama pi mai ini iqui na.

⁶ Bari tsēquēquē tsi quiha ja mëshahacanicuē. Tapo mishni quiha. Ja iqui tsi ja chonicanicuē rē.

⁷ Jatsi huēsti huēsti ca bëro masa xērēquē tsi xapaquēniquē rē. Bëro ya tsi shinahabēquiniquē masara pē. Banaha ca ja mapani quiha.

⁸ Jama, bëro huētsa mai jiaxēni ca qui xapaquēniquē. Jochohax jia tsi quiha ja shinahaniquē. Huēstima ca bimi ja saihuacanicuē. Cien ca bëro huēsti ca maxó saihuani quiha. Maxo huētsa tsi quiha setenta. Maxo huētsa ri treinta –nēa tsi quiha Jesu nēcaniquē.

⁹ Jatsi,

–Ea nicaxēti xo jatiroha cabo ra –i Jesu niquē nohiria bo qui.

Jonē ca chaniyoati na

Mateo 13.10-17; Lucas 8.9-10

¹⁰ Jamē pistia ja no tsi quiha jahuē rabēti bo, toá ca banahuacanaibo huētsa bo, tihí cabá nicaniquē ja yoaha ca chani yoati na. Jato qui bëronoma ini quiha ja yoahana.

¹¹ Jatsi jato ja quēbiniquē:

–Mato qui tiisi acanicuē, Diós otohái ca yoati tsi jonē ca jahuē bo cahēti. Jama, naa jonē ca jahuē bo cahēyamahi quiha ēa pasomaha cabo. Nēca ca chani tsi, naa ejemplo bá tsi nohiria qui chaniquia, nicaxo ja cahēyamacano iquish na.

¹² Dios quiri ja bësoyamacano, jato jocha masahacayamano iquish na.

Bëro sayanish ca ejemplo Jesú bërohuanina

Mateo 13.18-23; Lucas 8.11-15

¹³ Jatsi Jesú jato nicaniquē:

–¿E yoaha ca chani ma cahēyamaha pa? Cahēyamapíquí tsi çjñehuariaxo raca ē yoaxēhai ca ejemplo huētsa bo ma cahēna?

¹⁴ Bëro sayahai ca tsi xo toa Dios Chani yoahai cato.

¹⁵ Huēsti huēsti ca nohiria tsi xo toa bahi tapái ca bëro jascaria. Dios Chani nicacani quiha. Ja nicacano tsi johi quiha Satanás, jato shina ó ca sayaha ca chani tsēcaxēna.

¹⁶ Nohiria huētsa tsi xo toa maxax mai qui sayaha ca bëro jascaria. Ranixo tsi Dios Chani biriacani quiha nicaxo na.

¹⁷ Jama, jato shina ó tsi tapoyamahi quiha Dios Chani rē. Naamayamahi quiha ja chahahuacanaina rē. Dios Chani iqui tsi nohiria bá jato yosino tsi ja tēnēmapihacacano tsi Dios quinia quima casotapicani quiha.

¹⁸ Jatsi nohiria huētsa tsi xo toa masa xērēquē sayaha ca bëro jascaria. Dios Chani nicacani quiha jato ri;

¹⁹ jama, Dios quima jato niníhi quiha maí ca jahuē bo, naa jaha ja quēēcanaina. Maí ca jahuē bo shinacani quiha pē. Jatsi Dios Chani, naa sayaha ca bëro tsiíhaquí quiha parata ó ja quēēcanaina ra. Tsiíhaquí quiha toa jato ranihuahai ca jahuē bo rē. Ja quēshpi tsi jato shina ó tsi anitimaxēni tsi xo Dios Chani ra.

²⁰ Jama, tobi quiha Dios Chani bicanaibo, nicaxo na. Mai jiaxëni cato ó ca sayaha ca bëro jascaria ca xo. Dios bax saihuacani quiha. Huësti ca maxo tsi xo cien ca saihuahaina. Maxo huëtsa tsi xo setenta ca saihuahaina. Maxo huëtsa tsi xo treinta ra —nëa tsi Jesu nëcaniquë, jahuë chani bërohuahi na.

Lamparina ejemplo

Lucas 8.16-18

²¹ Jatsi quiha jahuë chani Jesú rëtsaniquë:

—¿Paiti nama, oxati nama, tihi cabo nama jahuë lamparina janahi ni ibo pa, tsamaxo na?

Tocayamahi quiha ibo ra. Jahuë ití tsi janahi quiha.

²² Jabi bërohuahacaxëhi quiha jaboqui jonë ca tëquë.

²³ Ea nicati xo jatiroha cabo ra —i Jesu niquë.

²⁴ Jaquirëquë ja nëcaniquë:

—Nicaquí tsi chahahuacana. Jia pi ma nicano tsi Dios Chani pi ma jabino tsi mato tiisi anihuaxëhi quiha Dios.

²⁵ Oquë ca tiisi bixëhi quiha tiisi jaya cabo; jama, jahuë tiisi pistia roha bënoxëhi quiha nicacasyamacanaibo ra —i Jesu niquë.

Shinahacai ca bëro ejemplo

²⁶ Jaquirëquë Jesu nëcaniquë:

—Chani mato qui yoaquia Diós otoiha ca mato cahëmaxëna. Tobi quiha huai ibo. Jahuë bëro sayahi cahí quiha.

²⁷ Sayaxo jisbayahi quiha. Jatsi huinocahi quiha bari bo. Ibo yamano tsi jocohi quiha toa ja sayahana. Jia tsi shinahahi quiha; jamë no.

²⁸ Jabi mai tsi xo toa bëro jocomahaina. Jariapari tsi xo jahuë joco. Jaquirëquë jahuë pëhi. Jarohari tsi xo jahuë bimi shini cato.

²⁹ Jahuë bëro shiniquë tsi tësaqi ibo ra. Tsëquëquë tësatiya —i Jesu niquë tiisimahi na.

Mostaza bëro ejemplo

Mateo 13.31-32; Lucas 13.18-19

³⁰ Jaquirëquë chani huëtsa Jesú yoaniquë:

—¿Jënahuariaxo Diós otoiha ca mato cahëmaxëhi ni ëa sa? ¿Jëni ca ejemplo yoaxëhi ni ëa sa, mato cahëmati?

³¹ Jabi mostaza bëro chani mato yoaxëquia ra. Toca xo Diós otoiha na ra. Jabi mishni-mishniria tsi xo toa banaha ca mostaza bëro.

³² Jama, shinahacax pistiama quiha. Tëtëcaria tsi xo jahuë mëshi bo. Planta huëtsa bo oquë quiha. Jasca, mëshi naxërëquë xo tsi jato naha acani quiha isa bo, tëbaquishí racaxëna —i jato qui Jesu niquë, tiisimahi na.

Ejemplo bá tsi Jesu chaninina

Mateo 13.34-35

³³ Nëca tsi quiha huëstima ca ejemplo bo Jesú yoaniquë, Dios Chani nohiria bo tiisimaquí na. Cahëti mëtsa pi ja icano tsi ja tocani quiha.

³⁴ Jabi ejemplo bo ja yoarohaniquë tiisimaquí na. Jahuë jabi quiha. Jama, jahuë rabëti bo roha yaquí tsi quiha jahuë chani bo ja bërohuapaoniquë.

Yoshini, choca, tihi cabo Jesú janacamanina

Mateo 8.23-27; Lucas 8.22-25

³⁵ Yata, bari caquë tsi quiha jahuë rabëti bo Jesú yobaniquë:

—¿Ia rabëquëx ca qui canomani? —iquiina.

³⁶ Jatsi Jesu tsaho ca noti qui jahuë rabëti bo jiconiquë. Jicoxo tsi quiha nohiria bo ja jisbayacaniquë. Jisbaya tsi quiha ia ja shitacanicuë. Jatsi jato noti ya noti huëtsa bo shitanicuë jato ri.

³⁷ Jatsi ianë tsi cosporiatsi yoshi niquë rë. Rëamëtsi quiha jato noti niquë choca iqui na. Jëtëquëpaimaria ja icani quiha.

³⁸ Jama, noti chipojó Jesu iniquë. Oxa quiha. Tëpasamëti raca. Jatsi jahuë rabëti bá Jesu bësomanicuë.

—Noquí shinahuë, Maestró. Rësopaima xo noa rë —i ja qui jaca niquë.

³⁹ Jatsi Jesu niiniquë. Niixo tsi quiha yoshi, choca, tihi cabo ja raahaniquë:

—Pasihuë. Janacahuë ra —iquiina.

Jatsi yoshi xotohai ca janacanicuë. Pasi roha ja ini quiha ra.

⁴⁰ Jatsi jahuë rabëti bo qui Jesu chaniniquë:

—¿Jëniriahax raquëcanaí ra? ¿Jëniriahax ë qui ma chitimiyamaha? —iquiina.

⁴¹ Raquëhax,

—¿Tsohuë cara ni naa sa? Ja qui nicahi quiha yoshini, choca, tihi cabo ra —i jaca niquë.

5

Yoshi jayanish ca jënimahuahacanina

Mateo 8.28-34; Lucas 8.26-39

¹ Ia Galilea shitahax tsi quiha Gadara mai qui ja rërëcaniquë.

² Rërëhax noti ax Jesu botëniquë. Jatsi maihuati quini bo, naa cementerio icanai ca ax joni joniquë,

³ naa yoshi jaya cato. Toá tsi quiha ja racaniquë, rësonish caba maí no. Anomaria jahué yoyo ini quiha. Nëxanoma quiha. Jasca, mëchichó nëxanoma ja ini quiha.

⁴ Jasca, huëstima tsi jahué mëquënë, jahué tahë, tihí cabo nëxahacanicuë; mahitsa. Mëchichó toa joni ja nëxacaquë tsi quiha mëri tsi ja tësanicuë. Jasca, jahué tahë achati manë bo ja choshapaonicuë.

⁵ Jasca, barihani, baquicha, rësonish caba maí tsi quiha ja cocohi iniquë. Maca bo nacopama tsi ja sai-saini quiha. Quënoxëni ca maxa bá tsi quiha jamë ja quëësani quiha.

⁶ Jabi basi xo tsi Jesu jisi tsi quiha ja qui ja jabaniquë. Jabahax ja bësoj tsi quiha ja mëniniquë.

⁷ Jatsi joi pistiamá tsi quiha ja quënaniquë:

—Ea huënhuayamahuë Jesú, mana ca Dios Baquë. Dios janë tsi ëa shinahuë. Ea tënëmayamahuë ra iquia —iquiina.

⁸ Jabi toca tsi quiha ja chaniniquë Jesú yoaha iqui na,

—Naa joni quima natsëquëhuë ra —i ja qui ja ni quëshpi na.

⁹ Jatsi,

—¿Jahuë ni mi janë ra? —i quiha Jesu niquë.

—Seis Mil xo ëa —i ja niquë huëstima ca yoshi bo ja jayani quëshpi na.

¹⁰ Jatsi Jesu ja bënarianiquë, toa mai quima jato ja raayamano iquish na.

¹¹ Jabi toá tsi, basima quiha, huëstima ca yahua jinaya iniquë. Macana xo tsi pihi ja icaní quiha.

¹² Jatsi yoshi bá bënarianiquë:

—Toa yahua jinaya qui noqui raahuë. Jato qui no jicono ra —iquiina.

¹³ Jatsi,

—Bocata —i jato qui Jesu niquë.

Jatsi joni quima ax yoshi bo natsëquënicuë. Natsëquëhax tsi quiha yahua jinaya qui ja jicocanicuë. Jatsi jabatsi yahua tirixëni niquë. Dos mil ca yahua quiha. Maca ax rënichihax ia qui ja jabayocanicuë. Ja nëachiyocanicuë ianë no.

¹⁴ Jatsi yahua jinaya obëso cabo jabayocanicuë, ratëhi na. Yacatá ca nohiria, xabachá ca nohiria, tihí cabo yoahi ja bocani quiha. Jatsi nohiria bo bëcaniquë oca pi ja ni ca jisi na.

¹⁵ Jesu ini ca qui cahëxo yoshi jayapaonish ca joni ja jiscanicuë. Jaboqui tsho ja ini quiha. Raiti sahuë quiha. Yoyo yama, jënima ja ini quiha. Tsayahax ja raquëcaniquë.

¹⁶ Jabi yoyoxëni ca joni jënimahuahacani ca quinia jisnish cabá yoanicuë bëcanish cabo qui.

¹⁷ Jatsi Jesu bënatsi jahuacanicuë jato mai jisbayati.

¹⁸ Jatsi jahué noti qui Jesu jiconiquë jisbayaxëna. Jicojano tsi quiha,

—Mi bëta cacasquia ra —i yoshi jayapaonish ca niquë.

¹⁹ Jama, noti qui Jesú jicomayamaniquë. Jicomayamaxo tsi quiha ja qui ja chaniniquë:

—Jahari mi xobo, mi nabo, tihí cabo qui catá. Mi bax Ibobá acana, mia ja shomahuahana, tihí cabo jato mi yoano ra —iquiina.

²⁰ Jatsi pë joni jisbayanicuë. Jisbaya tsi quiha Decápolis icanai ca yaca bo xo tsi Jesú ja bax ani ca ja yoabonanicuë. Ratëniquë jahué chani nicanish cabo tëquë.

Jairo jahini, jimihai ca yoxa jënimahuahacanina

Mateo 9.18-26; Lucas 8.40-56

²¹ Jahari ia rabëquëx ca qui Jesu cahëquë tsi toá tsi quiha nohiria misco mani iniquë. Quëmápo nii ja icaní quiha.

²² Jatsi quiha ja qui joni joniquë, naa Jairo icanai cato. Jodioba catiti xobo chama quiha. Jesu jisi tsi quiha Jesu tahë tsi Jairo mëniniquë.

²³ Mënihax ja bënarianiquë:

—Anoma xo noho jahini rë. Noho xobo qui johuë. Noho jahi mi motsano ra, ja jënimanano iquish na, ja rësoyamano —iquiina.

²⁴ Jatsi Jairo ya Jesu caniquë. Banahuaniquë nohiria misco ri, ja qui quëtsocanaina.

²⁵ Jabi nohiria xërëquë tsi quiha noitiria ca jimi acai ca yoxa ini quiha. Doce ca año no tsi quiha jimi ja ani quiha.

²⁶ Jasca, huëstima ca doctor bo qui ja cani quiha jënimahuahacaxëna. Quëyohacani quiha jahué parata; jama, jari jasca pi ja ini quiha rë. Oquënahi ja jimi acai ini quiha.

²⁷ Jesu yoati tsi nicahi tsi nohiria xërëquë tsi Jesu cho ja basimaniquë. Basimaxo tsi quiha Jesu sahuëti ja motsaniquë.

²⁸ Jabi jamë ja nëcani quiha: “Jahuë sahuëti roha pi motsahi tsi jënimaxëquia ra” iquiina.

²⁹ Jatsi tocapijaniquë. Bismatapiniquë ja jimihaina ra.

³⁰ Jarohari tsi quiha jahuë chama natsëquëha ca Jesu cahëtapiniquë. Nohiria naxërëquë bopinaxo tsi quiha ja nicaniquë:

—¿Tsohuë noho sahuëti motsaha? —iquiina.

³¹ Jatsi jahuë rabëti bá quëbiniquë:

—Tsayahuë. Anomaria tsi xo toa nohiria mia tijihacanaina. ¿Jëneriahax raca, “¿Tsohuë ëa motsaha?” i mi a pa? —iquiina.

³² Jama, motsahax ca jari Jesu mëraniquë, nohiria tsayaquí na.

³³ Jatsi raquëtsi yoxa niquë. Ja jënimahuahacaha ca ja cahëni quiha. Japi mëmë tsi Jesu qui ja joniquë. Johax Jesu tahë tsi quiha ja mëniniquë. Ja jënimahuahacaha ca ja yoaniquë, parayamaquí na.

³⁴ Jatsi Jesu ja qui chaniniquë:

—Mi jënimahuahacaquë cai, mi chitimihai ca iqui na. Bëpasi tsi cata. Jaboqui jënima xo mia —iquiina.

³⁵ Jari Jesu ja qui chanino tsi quiha huësti huësti ca nohiria bëcaniquë Jairo xobo ax na, naa jodioba catiti xobo chama. Cahëhax,

—Rësoquë mi jahini rë. Maestro jari huënhuayamahuë. Iquë rë —i jahini jahëpa qui jaca niquë.

³⁶ Ja yoacana ca chahahuayamahi tsi jodioba catiti xobo chama qui Jesu chaniniquë:

—Raquëyamatsina. E qui roha mi chitimino ra —iquiina.

³⁷ Jatsi jahari nohiria bo Jesu raaniquë, jamë cacatsina. Pedro, Jacobo, Juan, Jacobo noma, tih ca roha ja boniquë.

³⁸ Jairo xobo qui cahëxo tsi quiha pacots-huahai ca nohiria, naa araconacanaibo, huini-huinicanaibo, tih cabo ja jisniquë.

³⁹ Xobo qui jicopama tsi quiha,

—¿Jënahuariahax raca nëca tsi araconacana? Anomaria xo ma pacots-huahaina ra. Rësoyamahi quiha naa baquë. Oxa roha —i nohiria bo qui Jesu niquë.

⁴⁰ Jatsi ja osacaniquë. Jatsi xobo cacha nohiria tëquë ja raaniquë. Raaxo tsi quiha jahëpa, jahëhua, ja bëta bëcanish cabo, tih roha ca ja bëniquë jahi ini ca qui.

⁴¹ Jatsi jahini mëquë Jesú biniquë. Bichi tsi,

—Talita, cumi, naa joihuë cá, íquia —i jahi pistia qui Jesu niquë.

⁴² Jatsi joitapiniquë jahini. Tapiti mëtsa ja ini quiha ra. Jabi doce ca año ja jayani quiha naa xotaco. Jatsi ratëniquë nohiria tëquë tsayahax na.

⁴³ Jama, nohiria bo Jesú yobaniquë, ja aca ca ja yoayamacano Jasca, jato ja yobaniquë jahi pistia pimati.

6

Nazaret qui Jesu shishonina

Mateo 13.53-58; Lucas 4.16-30

¹ Jaquirëquë toa mai Jesú jisbayaniquë. Jisbaya tsi quiha jahari jahanahax ja coní yacata, naa Nazaret icanai ca qui ja bacaniquë jahuë rabëti bo ya.

² Joiti barí tsi quiha ja cahëcaniquë. Cahëxo tsi quiha jodioba catiti xobo xo tsi tiisimatsi quiha Jesú huaniquë. Jabi toá tsi quiha huëstima ca nohiria iniquë araxëna. Jesu chani nicahi tsi quiha ja ratëyocaniquë.

—Jahuënia ca naa tiisi ja bini sa? ¿Jënahuariaxo raca naa jisti bo aqui ni pa?

³ ¿Carpintero roha tsi xo naa ra? Maria baquë yoi tsi xo naa pë. Jahuë noma bo tsi xo Jacobo, José, Judás, Simón ra. ¿Nëá tsi racayamayamahi ni jahuë yoxa cabo ri? ¿Jënahuariahax raca noqui ja oquëna? —nëa tsi nohiria bo nëcaniquë Jesu yoati na.

Ja iqui tsi pë jahuë chani ja nicacasyama-caniquë rë.

⁴ Jatsi Jesú jato yoaniquë:

—Jabi Dios Chani yoati ibo qui nicahi quiha jatiroha ca nohiria ra. Jama, nicacasyamacanaibo tsi xo toa jahuë yacatá ca nohiria, jahuë jimi bo, jahuë xobó cabo pë. Tih cabo tsi xo toa jahuë chani nicacasyamacanaibo —i jato qui ja niquë.

⁵ Jatsi toa xo tsi jisti bo ati mëtsama Jesu iniquë, ja qui ja chitimiyamacani iqui na. Huësti huësti ca iquicanaibo roha ja jënimahuani quiha, jato ó tsi jahuë mëquë tsi janaquí na.

⁶ Ratëni quiha Jesu, ja qui ja chitimicasyamacani iqui na. Jaquirëquë yaca huëtsa bo qui ja caniquë Dios Chani tiisimahi na.

Jahuë doce ca rabëti bo Jesú raanina Dios Chani yoati

Mateo 10.5-15; Lucas 9.1-6

⁷ Jaquirëquë jahuë doce ca rabëti bo ja qui Jesú catianiquë. Catiaxo tsi quiha rabë rabë tsi jato raatsijahuaniquë Dios Chani yoati. Jasca, chama jato qui ja aniquë yoshi bo tsëcati.

⁸ Jatsi jato ja yobaniquë:

—Mëquëya bocana. Coti jihui roha bocana. Sota, mapari, parata, tihi cabo boyamacana.

⁹ Jënima tsi xo chinela sahuëhaina; jama, rabë ca camisa bo ma sahuëyamano —nëa tsi Jesu nëcaniquë, jato yobahi na.

¹⁰ Nëca tsi ja rëtsaniquë:

—Yaca qui cahëhax mato qui joi amahai ca nohiria xobó tsi chitëcana. Shishohi tsi xobo huëtsa rarinayamacana.

¹¹ Yacatá ca nohiria pi mato joihuayamano tsi mato chani pi ja nicacasyamacano tsi jato bëta chitëyamacana. Jishaya tsi mato tahë ca cospo toj-tojhacahuë jato jocha jismaxëna. Toca tsi jato qui Dios caxa ma jismati xo —i jahuë rabëti bo qui ja niquë.

¹² Jatsi ja bocaniquë. Dios Chani ja yoabonacaniquë:

—Dios quiri mato quinia yoi ca quima bësocana ra —iquiina.

¹³ Jasca, yoshi huëstima ca ja tsëcacaniquë. Iquicanaibo ó tsi xëni ja japacanicuë, jato ja jënimahuaquë no. Tihi tsi ja acanicuë, Dios Chani yoaquí na.

Juan yamabo yoati Herodés nicanina

Mateo 14.1-12; Lucas 9.7-9

¹⁴ Jabi Jesu yoati tsi chama Herodés nicaniquë, nëama Jesú ani ca chani pacanani quëshpi na. Nicachax tsi quiha,

—Tonia bësotëquë xo Juan yamabo ra. Ja tsi xo toa jisti ati chama jaya xo ra —i Herodes niquë Jesu yoati na.

¹⁵ Jasca,

—Dios Chani yoanish ca Eliás yamabo tsi xo naa tonia —i nohiria huëtsa bo niquë.

Jama,

—Dios Chani yoati ibo-iboria tsi xo naa, naa noba Dios Chani yoanish cabo jascaria —i huëtsa bo niquë.

¹⁶ Nohiria bá yoahai ca nichahax tsi quiha chama Herodes nëcaniquë:

—Juan yamabo xo ra. Jahuë mapo ë tëquësaniquë rë; jama, jaboqui bëso ja nori —iquiina.

¹⁷ Jabi siri tsi soldado bo chama Herodés raani quiha Juan qui tsamiti. Juan nëxati ibo chama Herodes ini quiha. Jabi ja bichi ca ahui Herodías iqui tsi quiha preso qui Juan nanëhacani quiha rë. Jabi jahuë noma Felipe ahui chama Herodés bini quiha rë, naa Herodías icanai cato.

¹⁸ Jabi jahuë noma ahui ja biquë tsi,

—Binoma tsi xo mi noma ahuini ra. Anoma quiha —i ja qui Juan i-ipaoni quiha.

¹⁹ Ja tsi xo toa Juan qui jahuë ahui paxa ca Herodías caxa iniquë. Juan ja acasni quiha pë; jama, ati mëtsama ja ini quiha jahuë bënë Herodes iqui na.

²⁰ Shina jiaxëni ca mëstë ca joni Juan iqui ca chama Herodés cahëni quiha. Ja tsi xo toa Juan ja acasyamani quiha, raquëquí na. Japi Juan ó ja bësoniquë. Jasca, ja qui jia quiha Juan chanini ca ini quiha. Nichahax ja shina-huëjënapaoni quiha.

²¹ Jama, jahuë ahui qui tsëquëni quiha Juan namëti xabaca, naa jahuë bënë Herodes conibari no. Toa barí tsi quiha jahuë nohiria chama bo, jahuë capitán bo, Galileá ca yosibo, tihi cabo qui joi Herodés amaniquë, jahuë fiesta qui ja bëcano.

²² Ja oriquicano tsi quiha Herodías jahi jiconiquë jato bax pabëxëna. Jabi ja pabëhai ca qui raniniquë Herodes, ja bëta oriquicanaibo. Ranihax xotaco qui Herodes chaniniquë:

—¿Jahuë ó quëëhai? Ea nicamahüë. Jaha mi quëëhai ca mi qui axëquia ra —i ja qui ja niquë.

²³ Jatsi ja jurar-aniquë:

—Mia parayamaquia ra. Jahuëcara mi bënëhai ca mi qui axëquia ra, naa ë yonahai ca bëquëx tana —iquiina.

²⁴ Jatsi xotaco caniquë jahuë jahëhua nicaxëna.

—¿Jahuë bënëxëhi ni ëa sa? —i jahuë jahëhua qui ja niquë.

Jatsi,

—Ashimati ibo Juan mapo bita —i ja qui ja niquë.

²⁵ Bamahaxma tsi chama Herodes qui jahari ja joniquë. Johax,

—Ashimati ibo Juan mapo ë qui ahüë, ratá no —i chama qui ja niquë rë.

²⁶ Jatsi Herodes cohuëniquë nichahax na. Jama, nohiria bësojó tsi “Mia parayamaquia” i ja ni iqui tsi jaha ja quëëhai ca xotaco qui ja aniquë.

²⁷ Jatsi soldado ja raaniquë Juan mapo biti.

²⁸ Jatsi preso qui soldado caniquè. Caxo jahuè mapo ja tëquèesaha ca tsi jahari ja bëniquè ratá no. Joxo xotaco qui ja aniquè. Jatsi jahèhua qui jahuè mapo ja aniquè.

²⁹ Jabi Herodés ani ca nicahax Juan banahuacanaibo bëcaniquè jahuè yora bixëna. Bixo tsi quiha ja maihuajahuacanicuè.

Cinco mil ca nohiria Jesú pimanina

Mateo 14.13-21; Lucas 9.10-17; Juan 6.1-14

³⁰ Jatsi Jesu rabèti bo bacanicuè, naa Dios Chani yoatí raahacanish cabo. Jesu ya catixo tsi quiha jatiroha ca ja acanina, ja tiisimacanina, tihì cabo tsi quiha Jesu ja yoacanicuè.

³¹ Jatsi Jesu cacasnicuè.

—¿Nohiria yama ca qui nomè canomani? Naa nohiria misco no jisbayano, no joiparino iquish na —i jahuè rabèti bo qui Jesu niquè.

Jabi huèstima ca nohiria ini quiha ja qui bëcanaina, bocanaina. Nohiria iqui tsi quiha piti xaba ja nariscanicuè. Jatsi ja yosanacani quiha.

³² Ja quèshpi tsi iti huètsa qui ja bocanicuè notí no, jamèjacano iquish na.

³³ Jama ja bocanai ca huèstima cabá jisnicuè. Tsohuè cara ja icani ca ja cahècana ca tsi rëquè ja jabacanicuè ja rërècanai ca qui. Ja què nibonacani quiha. Quènihax Jesu bëbo ja cahècani quiha. Jasca basima ca yaca bo ax ja jabacani quiha.

³⁴ Jatsi tëmahinapama tsi quiha naa nohiria misco Jesú jisnicuè. Jato ja noini quiha, jaha bësohamaca oveja jascaria ja icani quèshpi na. Japi huèstima ca jahuè bo jato tiisimatsi quiha Jesú huaniquè.

³⁵ Yata tsí quiha ja qui jahuè rabèti bo bëcaniquè yobaxëna.

—Caquè bari tia —i Jesu qui jaca niquè—.

³⁶ Basima ca yaca bo, huai bo, tihì cabo qui nohiria raatsana. Toa xo tsi jahuècara ca ja copicano piti. Yama tsi xo piti nëá no —i jaca niquè.

³⁷ Jatsi Jesú nëca tsi jato quèbiniquè:

—¿Mato tsani? Jato pimacana —iquiina. Jatsi ja chanicaniquè:

—¿Jènahuariaxo raca tihiria ca mapari no copina, naa nohiria tëquè pimaxëna? Copixëniria quiha —iquiina.

³⁸ Jatsi Jesú jato yoanicuè:

—¿Jahuè tihì ca mapari jayahi ni nohiria bo ra? Tsayata —iquiina.

Cahèhax,

—Cinco ca mapari, dos ca sanino, tihì cabo jayacani quiha —i Jesu qui jaca niquè.

³⁹ Jatsi nohiria bo Jesú tsahomanicuè huasí no.

⁴⁰ Maxo cincuenta, maxo cien, toca tsi jato ja tsahomani quiha.

⁴¹ Tsahomaxo tsi quiha cinco ca mapari, dos ca sanino, tihì cabo Jesú biniquè. Bichi tsi quiha mana nai qui tsayahax tsi “Gracias” i Dios qui ja niquè piti quèshpi na. Jatsi mapari bo ja tëxënamanicuè. Tëxënamaxo jahuè rabèti bo qui ja aniquè nohiria bo taati. Jaquirèquè sari ja tëxënamanicuè nohiria bo taaxëna.

⁴² Piniquè nohiria tëquèta. Ja sëyayocanicuè.

⁴³ Jaquirèquè mapari quèsi bo, sanino, naa pihama ca quèesi bo jahuè rabèti bá catianiquè. Doce ca caca rëahacanicuè ra.

⁴⁴ Jabi toá tsi cinco mil ca mapari picanai ca joni bo ini quiha ra.

Jënë cache Jesu conina

Mateo 14.22-27; Juan 6.16-21

⁴⁵ Nohiria bo pimaxo tsi noti qui jahuè rabèti bo Jesú jicomanicuè, jabëbo Betsaida qui ja shitacano iquish na. Jasca, nohiria tëquè jahari jato xobo qui ja raanicuè.

⁴⁶ Jahuè rabèti bo raahax maca bo qui ja caniquè bëhox-xëna.

⁴⁷ Bari caquè tsi quiha ia nëpax tsi jari noti ini quiha; jamè pistia maí tsi Jesu iquiina.

⁴⁸ Jatsi noiyamaria tsi ja huasha-huashacanaí ca ja jisnicuè, yoshi xotohai ca bëcha ja icanai quèshpi na. Jatsi patiari quèonox pari no tsi quiha jato qui Jesu caniquè, jënë cache cohi na. Copama tsi jato ja tarabicasni quiha.

⁴⁹ Jatsi jënë tsi Jesu cohai ja jiscanicuè. Bërocamaqui ja iqui ja quèscahuajahuacanicuè. Jatsi ja sai i-icaniquè raquèhi na.

⁵⁰ Jabi ja jiscanicuè jato tëquèta. Jisi tsi ja ratëyocanicuè. Jatsi Jesu jato qui chanitapinicuè:

—Chamacana. Ea yoi xo naa. Raquëyamacana —iquiina.

⁵¹ Jatsi noti qui Jesu jicoquè tsi quiha pasinicuè yoshi xotohaina ra. Jatsi ratëyoniquè jahuè rabèti bo. Shinati ja cahëyamacani quiha.

⁵² Quèstoria ini quiha jato shinana. Jasca, mapari ja tëxënamaquè tsi quiha tsohuè yoi ja iqui ca ja cahëyamayoicani quiha.

*Genesarét ca iquicanaibo Jesú jënimahuanina**Mateo 14.34-36*

⁵³ Jatsi ia ja shitacanicuë. Shitaxo tsi quiha Genesaret mai qui ja rërëcaniquë. Toá tsi jato noti ja nëxacanicuë.

⁵⁴ Ja tëmahinacaquë tsi quiha nohiria bá Jesu cahëtapiniquë.

⁵⁵ Jatsi toa maí tsi pacanayocanicuë nohiria, iquicanaibo ja iqui ca qui bëxëna. Jato oxatí tsi anoma cabo ja qui ja bëcani quiha jënimahuahacati.

⁵⁶ Jasca, jatiroha ca Jesu cani ca qui, naa yaca bo, jihuëta bo, tihí cabo xo tsi jato anoma cabo ja janacanicuë bahí no. Jatsi Jesu ja bënariacanicuë jënimahuahacati, jahuë sahuëti quëpë roha motsacatsi na. Jabi jënimahuahacani quiha jahuë sahuëti motsanish cabo tëquëta ra.

7*Nohiria jochamahai cato**Mateo 15.1-20*

¹ Jatsi jodioba chama bo, jato yoba tiisimacanaibo, tihí cabo cahënicuë Jerusalén ax na, Jesu tsayacascani na.

² Jabi jahuë rabëti bo tsayapama tsi quiha chocohama ca mëquënë tsi ja picanai ca ja jiscanicuë. Jodioba jabi, jato yoba, tihí cabo pasomaha ini quiha ja acanaina. Ja quëshpi tsi jodioba chama bo ranimisnicuë.

³ Jabi jodioba yoba, naa jato naboyamaba yoba siri bo ja aria-ariacani quiha. Pinox pari tsi quiha ja mëchococani quiha. Jato jabi quiha.

⁴ Jasca, jato yoba iqui tsi mercadó ca copini ca jahuë bo ja chocohacani quiha pinox pari. Jato jabi quiha. Jasca, jato canico bo, jato olla bo, jato rato bo, tihí cabo ja chocohacani quiha. Jato naboyamabá ani ca yoba quiha.

⁵ Jatsi bëcanish ca jodioba chama bá Jesu nicanicuë:

—¿Jënixo tsi noba naboyamabá noqui ani ca yoba ayamahi ni mi rabëti bo? Mëchocoxoma tsi picaní quiha pë. Anoma quiha —iquiina.

⁶ Jatsi Jesú jato quëbiniquë:

—Quiaxëni xo mato ra. Parayamaniquë Isaías yamabo, mato yoati tsi ja quënëquë no: “Jato janá tsi jia tsi ëa ocahuacani quiha naa nohiria; jama, ëa basi jato shina nori.

⁷ Mahitsa ë qui aracani quiha.

‘Dios yoba tsi xo naa’ icani quiha,

jato mahitsa ca yoba nori”

nëa tsi quiha Isaías yamabo nëcani quiha Quënëhacanicuë cabo ó no.

⁸ Tsayacahuë. Dios yoba niaqui mato pë, mato joni bá tiisimahai ca yoba banahuaxëna — nëa tsi Jesu nëcaniquë jodioba chama bo qui.

⁹ Jatsi Jesú rëtsanicuë, chanihi na:

—Mato jabi bo, mato yoba bo, tihí cabo banahuaquí tsi Dios yoba-yobaria niaqui mato pë.

¹⁰ Jabi Dios yoba Moisés yamabá mato qui aniquë: “Mato jahëpa, mato jahëhua noicana” iquiina. Jasca, “Namëhacati xo tsohuëcara ca jahuë jahëpa, jahuë jahëhua, tihí cabo ocahuahai cato” i ja ni quiha.

¹¹ Jama, mato qui jënima tsi xo mato noitiria ca nabo nicayamahaina rë. “Jishopë. Mato mëbitimaxëni xo ëa rë, Dios qui noho parata ë aquitaha quëshpi na” iqui mato pë, jato mëbicasyamahi na.

¹² Jatsi mato nabo mëbiyamaqui mato rë. Mato qui jënima xo toca ca chanihaina pë. Jabi toca tsi Dios yoba niaqui mato ri, ma ani ca yoba ó bësocatsi na.

¹³ Jabi tobi huëstima ca toca ca mahitsa ca jabi bo ma acaina rë —nëa tsi Jesu nëcaniquë bëcanish ca jodioba chama bo qui.

*Nohiria jochamahai ca jahuë bo**Mateo 15.10-20*

¹⁴ Jatsi nohiria bo quënatëquëhax tsi quiha Jesu chaniniquë:

—Ea nicayocana. Ma cahëno ra.

¹⁵ Nohiria jochamayamahi quiha toa ja qui jicohaina. Jama, nohiria jochamahai ca tsi xo toa yoi ca ja shinahai ca ja chanihaina ra.

¹⁶ Jabi naa chani nicaxëti xo jatiroha cabo —i Jesu niquë.

¹⁷ Jatsi nohiria bo jisbëria tsi quiha xobo qui Jesu jiconiquë. Toa xo tsi jahuë rabëti bá nicanicuë ja yoaha ca chani yoati na. Jatsi Jesu chaniniquë:

¹⁸ —¿E yoaha ca cahëyamahi ni mato ri ra? ¿Jënahuariaxo raca ma pihai cató mato shina yoshihuana?

¹⁹ Shina qui cayamahi quiha piti ra, jahuë poco qui nori. Cahax jahuë poco ax huajahi quiha —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

Jabi ja yoaha cató tsi jatiroha ca piti jënima iqui ca Jesús jismani quiha.

²⁰ Jatsi ja nëcaniquë:

—Nohiria jochamahai ca tsi xo toa ja shinahaina ra.

²¹ Ja xara, naa jahuë shina quima ax johi quiha ja shinahai ca yoi cato. Yoi ca shinaquí tsi anoma ca jahuë bo aqui quiha rë. Jahuë shina yoi iqui tsi yomahi quiha nohiria ra. Ja quëshpi tsi tobi toa joni acaina, joni huëtsa ahui bichiina,

²² yoi ca ó quëëmis-haina. Jasca, jato yoi ca shinahai iqui tsi tobi quiha yoi ca acaina, paramis-haina, ranomis-haina, ranimis-haina, jamë shinamis-haina, yoyohaina.

²³ Jabi joni xara, naa jahuë shina quima ax johi quiha naa yoi ca tëquëta. Ja tsi xo toa nohiria bo jochamahai cato, ja picanai ca nomari —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

Carayana ca yoxa Jesu qui canina

Mateo 15.21-28

²⁴ Toa ax riquicaya tsi quiha mai huëtsa, naa yaca Tiro y Sidón basima ca qui Jesu caniquë. Xobo qui jicoxo tsi quiha ja racahi iqui ca Jesús cahëmacasyamaniquë. Jama, mëri tsi quiha jahuë iti nohiria bá cahëniquë. Jonënoma ja ini quiha.

²⁵ Toatiyá tsi ja racani ca huësti ca yoxá nicaniquë, naa yoshi jaya ca jahi jayanish cato. Nicachax ja qui ja joniquë. Jatsi Jesu bësojó tsi quiha ja mënitapiniquë.

²⁶ Jabi carayana naa yoxa ini quiha, naa Sirofenicia maí conish cato. Mënixo tsi quiha Jesu ja bënarianiquë jahuë jahi ó ca yoshi natsëcati.

²⁷ Jatsi quiha Jesu ja qui chaniniquë:

—¿Jënahuariaxo mia ë mëbina? Jodiobo qui roha ë raahacani quiha shomahuati. Jato ë mëbipariti xo ra. Noba jabi pasomaha tsi xo toa carayanabo mëbihaina. Noba xocoba mapari ini bo qui niahai jascaria xo —i ja qui Jesu niquë.

²⁸ Jatsi yoxá quëbiniquë:

—Jabija, Taitá. Yoiria ca carayana roha ca ëa xo naa ra; jama, ¿jato chama quima ax paquëhax ca quëxë mishni bo piyamayamahi ni ina bo ra? Shomahuahacaqui ina bo ri ra —iquiina.

²⁹ Jatsi Jesu yoxa qui chanitëquëniquë:

—Jia tsi xo toa mi quëbihana. Ja iqui tsi mi jahi ë jënimahuaquë ra. Cata. Natsëquëquë mi jahi ó ca yoshini ra —iquiina.

³⁰ Jatsi jahari jahuë xobo qui yoxa caniquë. Jënima, oxati raca ja ini quiha, xobo qui ja cahëquë no. Yama jahuë yoshi ini quiha.

Jaro ca joni Jesu jënimahuanina

³¹ Tiro mai riquicaya tsi quiha Sidón mai Jesu naconiquë Ia Galilea qui caxëna. Decápolis icanai ca yaca bo ja tarabiniquë caquí na.

³² Toa xo tsi quiha patoxi ca jaro ca joni nohiria bá bëniquë ja qui. Bëxo tsi quiha Jesu ja bënariacaniquë, jahuë mëquë jaha ja janano.

³³ Japi nohiria misco quima Jesús joni boniquë, jamë pistia ja bëtati. Jatsi joni pahoqui quiní tsi jahuë mëtsis Jesús pahostaniquë. Pahostaxo tsi quiha coshoxo tsi jahuë jana ja motsaniquë.

³⁴ Jaquirëquë nai qui tsayapama tsi quiha ja ëësiniquë. Jatsi,

—Papëquëhuë ra —i ja qui Jesu niquë.

³⁵ Jatsi nicatapiniquë joni. Bëro tsi quiha ja chaniniquë ra. Jënima quiha jahuë pahoqui, jahuë jana, tihí cabo iniquë.

³⁶ Jatsi nohiria bo qui Jesu chaniniquë:

—E aca ca yoayamatsacana —iquiina.

Jato ja pasimacasní quiha; mahitsa. Jato ja pasima-pasimaquë tsi quiha oquë tsi ja ani ca ja pacanamacaniquë rë.

³⁷ Jatsi ratëyoniquë nohiria tëquë, ja ani ca nichax na.

—Anomaria tsi xo toa ja acaina ra. Patoxi cabo pasomahi quiha ra. Jaro cabo chanimahi quiha pa —nëa tsi nohiria bo nëcaniquë Jesu yoati na.

8

Cuatro mil ca nohiria Jesu pimanina

Mateo 15.32-39

¹ Jaquirëquë toatiyá tsi quiha nohiria misco catitëquëniquë, Jesu jiscatsi na. Jatsi jato piti ja quëyocaquë tsi quiha jahuë rabëti bo Jesús quënaniquë:

² —Noitiria tsi xo naa nohiria. Tres ca bari no tsi è bëta ja icaquë. Jaboqui yama tsi xo ja picanaina rè.

³ Paxnacanaï ca jato xobo qui jato è raapino tsi bahí tsi rësocanacaxëcãni quiha tonia. Basi-basiria tsi xo toa huësti huësti ca bëcanana —i jahuë rabëti bo qui Jesu niquë.

⁴ Jatsi jahuë rabëti bá quëbiniquë:

—¿Jënhuariaxo raca jato bax mapari bo no bina rè? Xobo yama ca iti tsi xo naa ra —iquiina.

⁵ Jatsi Jesú nicaniquë:

—¿Jahuë tihi ca mapari yani mato? —iquiina.

—Siete ca mapari roha —i jaca niquë.

⁶ Jatsi nohiria misco ca ja tsahomaniquë maí no. Mapari bichi tsi quiha “Gracias” i Dios qui ja niquë. Jatsi mapari ja tëxënamaniquë. Tëxënamaxo tsi quiha jahuë rabëti bo ja mëaniquë nohiria misco bo taati. Jatsi mapari nohiria bo qui ja mëacanicuë.

⁷ Jasca, huësti huësti ca sani mishni ja jayacanicuë. Naa sani bixo tsi quiha “Gracias” i Dios qui Jesu niquë. Jatsi jahuë rabëti bo qui sani ja mëaniquë nohiria bo taati.

⁸ Piniquë nohiria tëquëta. Ja sëyayocanicuë. Jabi tobi cuatro mil ca nohiria ini quiha picanaina.

⁹ Ja picaquë tsi quiha pihama ca quësi mishni bo ja topicanicuë. Jaquirëquë jato xobo qui nohiria bo ja raanicuë.

¹⁰ Raahax noti qui ja jiconiquë jahuë rabëti bo ya. Jicoxo ia ja shitacanicuë.

Jisti jodioba chama bá jiscasnina

Mateo 16.1-4

¹¹ Jatsi jodioba chama bo Jesu qui bëcaniquë ja qui joi mëraxëna. Jesu tanamacasquí tsi quiha Jesu ja nicacanicuë:

—Mana ca jisti mi ano ra. Jisti pi mi ano tsi mia chahahuaxëqui noa ra —iquiina.

Jabi ja tocanicuë ja qui quësocastsi na pë.

¹² Jato qui yosanahi tsi quiha jato qui Jesu nëcaniquë:

—Jistí-naxëni xo mato pë. Mato bax ayamaxëquia ra —iquiina.

¹³ Jato jisbaya tsi quiha noti qui ja jiconiquë. Jatsi ia ja shitanicuë rabëquëx ca qui.

Jodioba chama bo, chama Herodes, tihi cabo ó jahuë rabëti bo Jesú quiniamanina

Mateo 16.5-12

¹⁴ Ia shitapama tsi quiha,

—Jishopë. Mapari piti no shina-bënoquë rè —i Jesu qui jaca niquë.

Jabi huësti ca mapari roha ja jayacani quiha notí no.

¹⁵ Jatsi Jesú jato yobanicuë:

—Jodioba chama bo, Herodes, tihi cabo ó tsi quiniacaxëcahuë, mapari levadura jascaria jaca nori iqui na. Mëri tsi pacanahi quiha jato yoi cato ra —iquiina.

¹⁶ Jatsi jato xërëquë tsi chaninatsijacanicuë.

—¿Jënijaha sa? Toca tsi chanihi quiha pë, mapari no shina-bënoha iqui na, tonia —i jaca niquë.

¹⁷ Jabi mapari yoati tsi ja chaninacanai ca Jesú cahëni quiha. Cahëhi tsi,

—¿Jënihax tsi joi i-icanai rè, naa ma shina-bënoha ca mapari yoati na? —i jato qui Jesu niquë—. Ma shina-bënoha ca mapari shinayamaquia ra. ¿Jari cahëyamacanai? Quëstoria xo mato mapo rè.

¹⁸ ¿Bëro yama ni mato sa? Jatsi tsayacahuë. ¿Pahoqui jaya ni mato? Jatsi nicacahuë.

¹⁹ ¿Cinco mil ca nohiria jaboqui è pimayamaha? Jasca, ¿cinco ca mapari roha tsi jato tëquë è pimayamaha? Jaquirëquë ¿jahuë tihi ca caca ma rëaha, naa mapari pihama cató no? —i jato qui Jesu niquë.

Jatsi,

—Doce ca cacano —i jaca niquë.

²⁰ Jatsi,

—Jasca, siete ca mapari tsi cuatro mil ca nohiria è pimahitaquë ra. Toatiyá tsi ¿jahuë tihi ca caca ma rëahitaha, pihama ca mapari no? —i Jesu niquë.

Jatsi jahuë rabëti bá quëbiniquë:

—Siete ca caca no rëahitaquë —iquiina.

²¹ Jatsi,

—¿Jari tsohuë è nori ca cahëyamacanai? ¿Jari ma pihai ca mapari shinahi ni mato ra? —iquiina.

Betsaidá ca bëco ca joni Jesú jënimahuanina

²² Betsaida yaca qui ja cahëcaquë tsi quiha bëco ca joni Jesu qui nohiria bëcaniquë. Bëxo tsi quiha Jesu ja bënariacanicuë, joni jënimahuati.

²³ Jatsi yaca cacha Jesú joni mëpiniquë. Mëpixo tsi quiha jahuë bëro qui Jesu coshohaniquë. Jatsi jahuë mëquë jahá janaxo Jesú nicaniquë:

—¿Jahuë tsayahai? —íquiina.

²⁴ Jatsi taisnicuë joni. Tais-hax tsi quiha,

—Nohiria bo jisquia. Jama, ë qui bohohai ca jihui bo jisiria ca xo rë —i Jesu qui joni niquë.

²⁵ Jatsi joni bëro Jesú motsatëquënicuë. Ja bëpëquëquë tsi quiha jënima jahuë bëro iniquë. Bëroria quiha jatiroha ca ini quiha.

²⁶ Jatsi Jesú joni raanicuë jahuë xobo qui. Raahax,

—Yaca qui mi jicotëquëyamano. Mi bax ë aca ca nohiria bo mi yoayamano ra —i joni qui Jesu niquë.

—Xabahamati Ibo xo mia —i Pedro nina

Mateo 16.13-20; Lucas 9.18-21

²⁷ Jaquirëquë jahuë rabëti bo ya Jesu caniquë Cesareá ca Filipino mai ó ca yaca bo qui. Bahí copama tsi quiha jahuë rabëti bo Jesú nicaniquë:

—¿Tsohuë ni ëa? ¿Jënihi ni nohiria bo ëa yoati na? —íquiina.

²⁸ Jatsi jahuë rabëti bá quëbiniquë:

—“Ashimanish ca Juan yamabo përe xo mia” ii quiha huësti huësti ca nohiria. “Elías yamabo xo mia” ii quiha nohiria huëtsa bo. “Tonia Dios Chani yoanish ca xo mia” ii quiha tëxë bo —i Jesu qui jaca niquë.

²⁹ Jatsi Jesú jato nicaniquë:

—¿Jënihi ni mato ëa yoati na? ¿Tsohuë ni ëa yoi? —íquiina.

Jatsi,

—Dios raahacanish ca Xabahamati Ibo xo mia ra —i ja qui Pedro niquë.

³⁰ Jatsi Jesú jato yobanicuë, Cristo, naa Xabahamati Ibo ja iqui ca yoayamati.

Ja rësoxëhai yoati tsi Jesu chaninina

Mateo 16.21-28; Lucas 9.22-27

³¹ Jatsi ja rësoxëhai yoati tsi chanitsi Jesu niquë:

—Tënë-tënëxëquia ra, naa Nohiria Baquë ë nori cato. Ea niacaxëcani quiha jodioba yosibo, jato arati ibo ba chama bo, jato yoba tiisimacanaibo rë. Ea namëcaxëcani quiha ra; jama, tres ca bari huinocaquë tsi bësotëquëxëquia ra —nëa tsi jahuë rabëti bo qui Jesu nëcaniquë.

³² Jabi bëro tsi ja rësoxëhai yoati tsi Jesu chaniniquë. Jatsi ori tsi Jesu Pedró boniquë jamë tsi ja qui chanixëna.

—Anoma tsi xo toca tsi mi chanihaina ra —i Jesu qui ja niquë, raahahi na.

³³ Jama, Jesu bopinanicuë. Bopinaxo tsi quiha Pedro ja raahaniquë, jahuë rabëti bo tsayaquí na.

—Ea basihuë, Satanás. Dios shinahai ca jasca ma xo toa mi shinahaina, nohiria bá shinahai jascaria nori —i Pedro qui ja niquë.

³⁴ Jatsi jahuë rabëti bo, nohiria misco, tihí cabo Jesú quënaniquë yobati.

—Ea pi banahuacasquí tsi ma acatsai ca ma shinayamati xo. Jaquirëquë mato cruz iacana. Iaxo ëa banahuacahuë.

³⁵ Jabi xabahamahacayamaxëhi quiha jahuë noma jabi ó quëëmíxëni cato. Jama, xabahamahacaxëhi quiha jahuë noma jabi chihohuahai cato, ëa, noho chani, tihí cabo quëshpi na.

³⁶ Jabi jatiroha ca maí ca jahuë bo nohiria bëbomitsa; jama, tënëtiya qui caapiquí tsi ¿jahuë raca ja bëbona?

³⁷ Jabi jahuë shina pi bënoquí tsi ¿jahuë raca Dios qui nohiria ana ra, jahuë shina bitëquëxëna?

³⁸ Jabi anoma ca jochahuaxëni tsi xo naa jaboqui bësocanaibo iguia. Jabi ëa, noho chani, tihí cabo qui naa nohiria bo rabino tsi jato qui rabixëquia ëa ri, xaba huëtsá tsi ë joxëquë no. Toa bari tsi ángel bo ya tsi joxëquia ra, noho Jahëpa chamá no ra, naa Nohiria Baquë ë nori cato —nëa tsi nohiria bo qui Jesu nëcaniquë.

9

¹ Jatsi jahuë chani Jesú rëtsanicuë:

—Mato parayamaquia. Chamá tsi joxëhi quiha Diós otohaina ra. Jasca, ja johai ca jisxëqui mato huësti huësti cabo ra, ma rësonox pari —i jato qui ja niquë.

Jesu jabitinina

Mateo 17.1-13; Lucas 9.28-36

² Jatsi seis bari quirëquë, Pedro, Jacobo, Juan, tihi cabo maca qui Jesú boniquë jato bêtarihaxëna. Toá tsi quiha jahuë jaria jabitiniquë jato bësojó no.

³ Joxonariani quiha jahuë sahuëti; huëa jascaria quiha. ¿Tsohuë raca toca tsi raiti joxohuana?

⁴ Jatsi Elías yamabo, Moisés yamabo, tihi cabo jisiquiniquë. Jesu ya chanihi ja icani quiha.

⁵ Jatsi Jesu qui Pedro chaniniquë:

—Noqui jia tsi xo nëa no iquiina. Nëa xo tsi tres ca tapas axëqui noa ra; huësti mi-na, huësti Moisés-na, huësti Elías yamabá-na —nëa tsi Pedro nëcaniquë.

⁶ Jabi jahuëcara chaniti Pedró cahëyamani quiha raquëquí na.

⁷ Jatsi tsëmo joniquë. Joxo tsi quiha jato ja mapaniquë. Jatsi tsëmó ca joi chaniniquë:

—Noho Baquë yoi tsi xo naa ra. Noiquia. E qui jia tsi xo toa ja acaina ra. Ja qui nicacana —i joi niquë.

⁸ Jatsi nëjo nëjo taistapipama tsi quiha yama ca ja jiscaniquë. Jesu roha jato bëta ini quiha.

⁹ Jatsi maca ax botëjacano tsi quiha jato Jesú yobaniquë:

—Ma jisi ca nohiria bo jari yoayamacana. Jariapari tsi rësohax bësothëquëxëquia ra, naa Nohiria Baquë ë nori cato. Jaquirëquë jënima tsi xo nohiria bo ma yoahaina ra —iquiina.

¹⁰ Jatsi ja bëpacaniquë. Jama, ja yoaha ca ja cahëyamacani quiha. Jaha tsi,

—¿Jënihax tsi “Bësotëquëxëquia” i ja a sa? —i jaca niquë chaninahí na.

¹¹ Cahëcasquí tsi quiha Jesu ja nicaniquë:

—“Xabahamati lbo jonox pari no tsi joxëhi quiha Elías chama jaya ca pari” ii quiha noba yoba tiisimacanaibo. ¿Jabija ni toa ja yoacanaina? —i Jesu qui jaca niquë.

¹² Jatsi Jesú jato quëbiniquë:

—Jariapari joxëhi quiha Elías, naa Dios chama jaya cato. Joxo tsi jatiroha ca paxahuaxëhi quiha. Jabija tsi xo toa ja yoacanaina. Jama, “Tënëxëhi quiha Nohiria Baquë ri. Niaxëhi quiha nohiria bo rë” ¿i Dios Chani yoanish cabo yamayamani?

¹³ Jabi joniquë Elías ra, naa Dios chama jaya cato. Ja joquë tsi ja qui nohiria bá yosiniquë rë, mato Quënëhacanish cabá yoani ca jascaria —nëa tsi jahuë rabëti bo qui Jesu nëcaniquë.

Yoyo jaya ca baquë Jesú jënimahuanina

Mateo 17.14-21; Lucas 9.37-43

¹⁴ Jatsi maca ax botëxo tsi quiha nohiria misco ja jiscaniquë. Jesu rabëti bo yaxo joi mërahi jodioba chama ini quiha. Jato tëamë tsi nohiria misco mani ini quiha.

¹⁵ Jatsi Jesu jisi tsi nohiria bo shina-risiquiniquë. Ja qui ja jabayocaniquë joihuaxëna.

¹⁶ Jatsi Jesú jahuë rabëti bo nicaniquë:

—¿Jënixo tsi joi mëracanaí? —iquiina.

¹⁷ Jatsi toá ca nohiria xërëquë ca joní quëbiniquë:

—Mi qui noho baquë ë bëquë ra, jënimahuahacati. Yoshi jaya xo rë. Jaro quiha.

¹⁸ Noho baquë qui tsamiquí tsi mai qui niahi quiha rë. Jatsi jabacoxhi quiha noho baquë. Xëta mayëquërhëhi quiha. Jatsi huishta-huishtahí quiha ra. Anoma quiha. Jabi, “Noho baquë ó ca yoshi tsëcacahuë” i mi rabëti bo qui ë quë. Tsëcatimaxënicana rë —nëa tsi Jesu qui joni nëcaniquë.

¹⁹ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Chitimitimaxëni ca yosaxëni ca nohiria xo mato pë. ¿Jahuë tihi tsi mato tënëxëhi ni ëa ra? Mi baquë nëri bëhuë —nëa tsi joni qui Jesu nëcaniquë.

²⁰ Jatsi Jesu qui jahuë baquë ja bëcaniquë. Jatsi pë Jesu jisi tsi quiha yoshiní baquë caxo amaniquë. Paquëniquë baquë. Maí tsi ja robi-robiniquë, ja bacoxhaina.

²¹ Jatsi pë Jesú jahuë jahëpa nicaniquë:

—¿Jahuë tihi tsi nëca tsi ja ini?
—iquiina.

Jatsi jahuë jahëpa chaniniquë:

—Baquë pistia ax rohari.

²² Huëstima tsi chihí, jënë, tihi cabo qui yoshiní noho baquë niani quiha axëna. Japi noqui shinahuë ra. Noqui mëbihuë ra. Mia roha tsi xo toa ati chama jaya cato ra —i jahëpa niquë.

²³ Jatsi,

—“Ati chama jaya xo mia” ¿i mi a pa? Acacati xo jatiroha cato, Dios qui chitimihai ca bax na iquia —i jahëpa qui Jesu niquë.

²⁴ Jatsi quiha jahëpá quëbitapiniquë:

—Dios qui chitimiquia ra. Jama, ëa chamahuahuë ra, oquë tsi ë chitimino iquish na —iquiina.

²⁵ Jatsi ja qui quësohai ca nohiria misco anihai ca jisi tsi quiha baquë ó ca yoshi Jesú raahaniquë:

—Natsëquëhuë ra, yoshi jaro patoxi cató. Baquë qui jicotëquëpistiayamariaxëhuë iquia — nëa tsi quiha Jesu nëcaniquë yoshi qui.

²⁶ Jatsi yoshiní jahuë baquë sai i-imaniquë. Caxo amahax tsi quiha ja natsëquëniquë ra. Jabi toa tsi pë chaparoha baquë ini quiha maí no. Ja rësoni nohiria bá quëscahuaniquë. Jaha tsi quiha,

—Naquë baquë ra —i jaca niquë.

²⁷ Jatsi pë Jesú jahuë mëquë achaniquë. Achaxo tsi quiha baquë ja joimaniquë. Niiniquë baquë ra. Jënima quiha ja iniquë ra.

²⁸ Jaquirëquë, xobo qui Jesu jicoquë tsi,

—Jënixo tsi jahuë yoshi tsëcanoma no iqui? —i Jesu qui jahuë rabëti bo niquë.

²⁹ Jatsi Jesú jato yoaniquë:

—Bëronoma tsi xo nëca ca yoshi natsëcahaina ra. No bëhoxhai cató tsi ja natsëcahacaxëti xo ra. Yama xo quinia huëtša —i quiha jato qui Jesu niquë.

Ja nahai yoati tsi Jesu chanitëquëninina

Mateo 17.22-23; Lucas 9.43b-5

³⁰⁻³¹ Toa maí ax riquibaya tsi quiha Galilea maí ja nacocaniquë. Nohiria bo basi Jesu chitëniquë jahuë rabëti bo tiisimacatsi na. Chaníhi tsi,

—Nohiria bo qui ë mëahacaxëti xo. Jatsi ëa acaxëcani quiha. Jama, tres bari quirëquë bëstëquëxëquia ra —i jato qui Jesu niquë.

³² Jabi Jesú yoaha ca jahuë rabëti bá cahëyamaniquë. Jama,

—Jënihi ni mi yoahaina? No joma —iyama jaca ni quiha raquëhi na.

¿Tsohuë ni toa oquë cato?

Mateo 18.1-5; Lucas 9.46-48

³³ Jatsi Capernaum yaca qui ja cahëcaniquë. Xobo qui jicoxo tsi quiha Jesú jahuë rabëti bo nicaniquë:

—Bahí bohopama tsi jahuë yoati tsi joi mëranahi ma iqui? —iquiina.

³⁴ Jatsi ja bëpacaniquë, yoacasyamaquí na. Ja bërabicani quiha jato xërëquë ca oquë ca iqui ca yoati tsi chaninahí ja icani quëshpi na.

³⁵ Jatsi Jesu tsahoniquë. Tsahoxo tsi quiha jahuë doce ca rabëti bo ja quënaniquë. Chaníhi tsi,

—Ja cho ixëti quiha tsohuëcara ca rëquë icatsai cato. Jatiroha cabo ja mëbixëti xo —i jato qui Jesu niquë.

³⁶ Jatsi baquë pistia jato nëpax tsi Jesú jananiquë. Baquë icohax ja rëtsaniquë. Chaníhi tsi,

³⁷ —Jabi ëa joihuahi quiha tsohuëcara ca noho janë tsi nëca ca baquë joihuahai cato. Jasca, ëa raanish ca ri joihuahi quiha ëa joihuahai cato ra —i jahuë rabëti bo qui Jesu niquë.

Jesu rabëti yoi bo

Lucas 9.49-50

³⁸ Jatsi Juan chaniniquë:

—Mi janë tsi yoshi natsëcahai ca joni no jisitaquë ra. “Ayamahüë ra” i ja qui no itaquë; noba maxo quirima ja iqui iqui na —iquiina.

³⁹ Jatsi,

—Toa jënëyamacana —i ja qui Jesu niquë—. Ea ocahuatimaxëni tsi xo toa noho janë tsi jisti acai cato ra.

⁴⁰ Noba rabëti tsi xo toa noqui pasomahama cato iquia.

⁴¹ Mato parayamaquia. Copihacaxëhi quiha chahahuacanaibo mëbihai cato ra, ëa iqui tsi jënëpaxa roha jato qui ja aquë no.

Jochati tanamahacahaina

Mateo 18.6-9; Lucas 17.1-2

⁴² Jabi jia tsi ë qui chitimicani quiha naa xocobo mishni bo. Japi noitriaxëhi quiha nëca ca chahahuabëna cabo ë quima bësomahai cato ra. Anomariaxëhi quiha jahuë copi ra. Ja acai quëshpi tsi tërotamë ca rënëti maxax ya nëmi ca ia qui ja niahacati xo iquia. Jama, oquëria ca copi bixëhi quiha ra, ja aca ca yoi ca quëshpi na.

⁴³ Mato mëquënë pi mato jochamacasno tsi mërëësicahuë. Oquë tsi xo toa mërëxto tsi nai qui cahaina. Noitiria tsi xo toa tënëtiya qui niahacahaina mëquë ya.

⁴⁴ Nocatimaxëni tsi xo toa tënëtiya chíhi ra.

⁴⁵ Jasca, yoi ca qui mato tahë pi mato bono tsi jorëësicahuë. Oquë tsi xo toa jorëxto tsi nai qui cahaina. Noitiria tsi xo toa tënëtiya qui cahaina tahë ya.

⁴⁶ Nocatimaxëni tsi xo toa tënëtiya chíhi ra.

⁴⁷Jocha quiri pi mato bëró mato bësomano tsi bëtsëquëcahuë. Oquë tsi xo Diós otohái ca qui huësti ca bëro ya roha jicohaina. Noitiria tsi xo toa rabë ca bëro ya tënëtiya qui niahacahaina ra.

⁴⁸Nocatimaxëni tsi xo toa tënëtiya chihi ra.

⁴⁹Tënëhai cató tsi rohahuahacaxëti xo jatiroha cabo.

⁵⁰Chopara jia ca jascariacana. Jia tsi xo chopará tēēhuahaina. Jama, jahuë tēē bënopiquí tsi çjēnahuariaxo ja tēēhuana? —nēa tsi Jesu nēcāniquē nohiria bo tiisimahi na.

10

Ahui niahai yoati tsi Jesú tiisimanina

Mateo 19.1-12; Lucas 16.18

¹Jatsi toa ax riquiquiria tsi, jodioba mai qui Jesu caniquë, naa Jordán rabëquëx cato. Ani Jordan ja shitaquë tsi quiha ja qui nohiria misco quëtsotëquëniquë. Jatsi tiisimatsi Jesú huaniquë. Jahuë jabi quiha.

²Jatsi ja qui huësti huësti ca jodioba chama bo bēcāniquë tanamaxëna. Ja qui joi mëratsijahuacani quiha. Jatsi,

—¿Anoma ni joní jahuë ahui niahaina? —i Jesu qui jaca niquë, ja qui quësocascani na.

³Quëbihi tsi,

—¿Jëni Moisés ni? ¿Jahuë yoba mato qui ja ani? —i jato qui ja niquë.

⁴Jatsi jodioba chama bá quëbiniquë:

—Moisés qui jënima ja ini quiha. Jariapari tsi quiha ahui niati papi joni ja huishamani quiha ahui mëati. Ahui qui toa papi mëajahuāquë tsi quiha jënima Moisés qui ini quiha toa jahuë ahui joní niahaina ra —i Jesu qui jaca niquë.

⁵Jatsi,

—Majia —i Jesu niquë—. Mato jochahuaxëni ca quëstoria ca shina iqui tsi toa yoba mato qui Moisés yamabá ani quiha ra.

⁶Dios quinia ma xo toa ahui niahaina ra. Jariapari tsi quiha joni, yoxa, tihí cabo Diós nēhohuaniquë racanabëquiti.

⁷Ja tsi xo toa jahuë jahëpa, jahuë jahëhua, tihí cabo jisbayahi quiha joni, jahuë ahui qui riiti. (Jasca, jahuë nabo jisbayahi quiha yoxa ri, jahuë bënë qui riiti.) Jatsi racanabëquicani quiha.

⁸Toca tsi huëstinacani quiha dos cabo, naa ahui bënë tēquëta.

⁹Jabi Diós racanabëquimaha ca nohiria bá bēquëxyamano ra —nēa tsi jodioba chama bo qui Jesu nēcāniquë.

¹⁰Jatsi xobo qui jicoxo tsi quiha jahuë rabëti bá Jesu nicatëquëniquë, naa joní ahui niahai ca yoati na.

¹¹Quëbihi tsi,

—Jahuë ahui pi niaquí tsi ahui pasomaha jochahi quiha joni, ahui paxa ca ja biquë no.

¹²Jascaria jahuë bënë pi niaquí tsi ja pasomaha jochahi quiha yoxa ri, bënë paxa ca ja biquë no —i jato qui Jesu niquë.

Xocobo mishni bo Jesú shomahuanina

Mateo 19.13-15; Lucas 18.15-17

¹³Huësti huësti ca nohiria bá jato xocobo Jesu qui bēniquë, jato ja shomahuano iquish na. Jama, jato nabo raahatsi jahuë rabëti bá huaniquë pë.

¹⁴Jatsi jato ja raahacahai ca jisi tsi quiha jahuë rabëti bo qui Jesu caxaniquë. Chanihi tsi, —Nëri ë qui xocobo bęcāno ra. Jato chitiayamacana. Nēca cabo otocatsi quiha Dios. Ja qui jia quiha.

¹⁵Mato parayamaquia. Bëroria tsi Diós jato otohái ca bichi quiha xocobo ra. Jabi xocobo jascaria pi Diós otohái ca biyamahi tsi Diós otohái ca qui jicoyamaxëhi quiha mato ra —i nohiria bo qui Jesu niquë.

¹⁶Jatsi xocobo icoxo tsi jato ja shomahuaniquë. Jahuë mëquë jato ó tsi ja janani quiha.

Rico ca ya Jesu chaninina

Mateo 19.16-30; Lucas 18.18-30

¹⁷Bahí tsi Jesu cano tsi quiha ja qui joni jabaniquë. Ja bēsójó tsi ja mēniniquë. Mēnihax ja chaniniquë:

—¿Jēnahuaxëhi ni ëa ra, Maestro jiaxëni cató, bēso-bēsopaoxëti? —iquiina.

¹⁸Jatsi Jesu ja qui chaniniquë:

—¿“Jiaxëni cato” ëa mi quēnaha pa? Yama tsi xo jiaxëni cato ra. Ja huësti ca tsi xo Dios.

¹⁹Jabi Moisés yoba bo cahëqui mia tonia. “Nohiria ayamahuë” ii quiha. Jasca, “Joní huëtsa ahui biyamahuë; yomayamahuë; quiayamahuë; parayamahuë; mi ipa, mi ihua, tihí cabo noihuë,” tihí ca tsi ii quiha jahuë yoba —nēa tsi Jesu nēcāniquë joni qui.

²⁰ Jatsi,

—Toa yoba bo tëquë ë nicaquë xocobo xo rohari, Maestró —i Jesu qui joni niquë.

²¹ Jatsi noixo joni Jesú bëisniquë. Chaníhi tsi,

—Huësti roha tsi xo toa mi naris-haina ati. Cata. Mi jahuëmishni bo tëquë iniahuë. Iniixo toa parata noitírria cabo qui ahuë. Toca pi mi no tsi mana ca rico ca jahuë bo jayaxëqui mia naipá no. Jaquirëquë johuë. Ea mi banahuano ra —i joni qui Jesu niquë.

²² Jatsi joni cohuënaniquë Jesú yoaha ca nicahax na. Cohuë tsi quiha ja bacaniquë, rícorria ja iqui iqui na.

²³ Jatsi nëjo nëjo tsi quiha jahuë rabëti bo Jesú tsaya-tsayaniquë. Chaníhi tsi,

—Bëronoma tsi xo toa rico ca joni Diós otoiha ca qui jicohaina ra —i jato qui ja niquë.

²⁴ Jatsi ratëniquë Jesu rabëti bo, ja yoani ca nicahax na. Jama, jari jasca pi Jesu chaniniquë: —Bëroma tsi xo Diós otoiha ca qui jicohaina ra, noho xocobá.

²⁵ Jahuë chama yofí tsi bëronoma tsi xo Diós otoiha ca qui rico ca jicohaina iquia, naa sopiri quini camelló nacohai jascaria nori —nëa tsi jahuë rabëti bo qui Jesu nëcaniquë.

²⁶ Jatsi ratëyorianiquë jahuë rabëti bo ja yoani ca nicahax na. Chaninahi tsi,

—¿Yama tsi xo toa xabahamachati mëtsa cato rë? —i jaca niquë.

²⁷ Jatsi Jesú jato yoaniquë:

—Jabija. Jamë xabahamatimaxëni tsi xo nohiria. Dios roha tsi xo toa nohiria xabahama-haina. Jatiroha ca ati mëtsa xo ra —iquiina.

²⁸ Jatsi Pedró quëbiniquë,

—Tsayahuë. Jatiroha ca no jisbërianiquë mia banahuaxëna —iquiina.

²⁹ Jatsi,

—Mato parayamaquia —i Jesu niquë—. Copihacaxëhi quiha ëa banahuahai cato ra. Ea, xabahamati chani, tíhi cabo iqui tsi jahuë xobo, jahuë xatë bo, jahuë jahëpa, jahuë jahëhua, jahuë ahuini, jahuë xocobo, jahuë mai, tíhi cabo pi jisbëriiqui tsi

³⁰ cien ca veces huino bixëqui ëa banahuahai cato, jaboqui bësohi na. Xobo bo, xatë bo, jahëhua bo, xocobo, mai bo, tíhi cabo bixëhi quiha tënëpiqui na. Jasca, mana ca copi bixëhi quiha bësoti paxa ca tsëquëxëquë no. Jatsi bëso-bësopaoxëqui toa.

³¹ Jishopë. Toa barí tsi jachoxëhi quiha huëstima ca jaboqui rëquë cabo. Jasca, rëquëxëhi quiha huëstima ca jaboqui jacho cabo.

Jesu chaninina ja nahai yoati na

Mateo 20.17-19; Lucas 18.31-34

³² Jerusalén qui jahuë rabëti bo ya capama tsi quiha jato bëbo Jesu cohi iniquë. Shina-huëjë jahuë rabëti bo ini quiha. Jasca, shina-huëjëni quiha bacahai ca nohiria bo ri. Capama tsi quiha jahuë rabëti bo ya roha Jesu chanicananiquë ja rëscoxëhai ca yoati na. Chaníhi tsi,

³³ —Nicapa. Jerusalén qui caqui noa rë. Toa xo tsi arati iboba chama bo, yoba tiisimacanaibo, tíhi cabo qui mëahacaxëquia rë. Jatsi ë qui quësocaxëceni quiha, “Namëhacati xo” iquiina. Jaquirëquë ë qui quësoxo tsi carayanabo qui ëa mëacaxëceni quiha acacati.

³⁴ Jatsi ëa mahucaxëceni quiha naa carayanabo. Rispichí tsi ëa rashacaxëceni quiha. Rashaxo tsi ëa namëcaxëceni quiha. Jama, tres barí quirëquë bësotëquëxëquia ra —i jahuë rabëti bo qui Jesu niquë.

Jacobo, Juan, tíhi cabá bënánina

Mateo 20.20-28

³⁵ Jatsi Jesu qui Juan, Jacobo, tíhi cabo bëcaniquë, naa Zebedeo baquë bo.

—Tobi jahuëcara ca no bax mi ano ra, Taitá —i Jesu qui jaca niquë.

³⁶ Jatsi,

—¿Jahuë mato bax axëhi ni ëa? —i Jesu niquë.

³⁷ Jatsi Jesu ja quëbicaniquë:

—Mana xo tsi mi yonano tsi mia tapá tsi tsahocasqui noa, huësti ca mi mënëcayá no, huëtsa mi mëxojó no —iquiina.

³⁸ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Ma bënëhai ca cahëyamaqui mato ra. ¿Tënëti mëtsa ni mato ra, naa ë tënëmahacapaimaria ca jascaria? Anomariaxëhi quiha noho cohuë. Jasca, anomariaxëhi quiha ë tënëhaina ra —i jato qui Jesu niquë.

³⁹ Jatsi,

—Jaahuë. Mia jascaria tsi tënëti mëtsa xo noa ra —i Jesu qui jaca niquë.

Jatsi,

—Tënë-tënëxëqui mato ra, naa ë tënëmahaca-xëhai jascaria.

⁴⁰ Jama, noho mēñecayá ca tsahoti, noho mēxojó ca tsahoti, tihi cabo mato qui ati mētsama xo éa ra. Dios tsi xo toa tsahoti bo acai cato. Ja shomahuaha cabo qui axēhi quiha ra —i jato qui Jesu niquē.

⁴¹ Jabi jaha ja quēēcana ca nicahax Jacobo, Juan, tihi cabo qui jahuē rabēti bo tēxēbo caxaniquē.

⁴² Japi Jesú jato catianiquē jato qui chanixēna.

—¿Jato nohiria yonamisyamayamacahi ni país ca chama bo rē? Chama jayaca xo jato nohiria yonariati ra.

⁴³ Anoma tsi xo toa ja yonamiscanaina; jama, ma tocayamaxēti xo ra. Mato yonati pari ixēti quiha mato ó ca chama manēcatsai cato ra.

⁴⁴ Yonati manēxēti xo toa nohiria bo rēquēninicatsai cato. Jatiroha cabo ja mēbixēti xo iquia.

⁴⁵ Jabi mai qui ē joyamaniquē mēbihacati; jama, nohiria bo mēbiti nori. Jabi emē aquia nohiria bo bax nati, jocha quima huēstima ca nohiria paquēmaxēna —nēa tsi Jesu nēcaniquē.

Bēco ca inish ca Bartimeo Jesú jēnimahuanina

Mateo 20.29-34; Lucas 18.35-43

⁴⁶ Jatsi Jericó icanai ca yaca qui ja cahēcaniquē. Ja riquicano tsi quiha nohiria misco banahuahi iniquē. Jabi toá tsi naa bahi tapai quiha Bartimeo, naa Timoteo baquē tsaho iniquē. Bēco ja ini quiha. Toa xo tsi parata bēnahi ja iniquē.

⁴⁷ Jesu tarabihai ca nicaqui tsi quiha quēnatsijahuaniquē. Joi pistiamá tsi quiha,

—Ea shinahuē, David yamaba Baquē Jesú —i ja niquē.

⁴⁸ Jatsi raahatsi nohiria bá huaniquē;

—Pasihuē, pasihuē —iquiina.

Jatsi oquē tsi ja quēna-quēnaniquē:

—Ea shinahuē ra, David yamaba Baquē —iquiina.

⁴⁹ Jatsi Jesu niiniquē. Niuhax,

—“Nēri johuē” i ja qui cana —i Jesu niquē.

Japi bēco ca ja quēnacaniquē.

—Chamahuē. Joihuē. Mia quēnahi quiha —i ja qui jaca niquē.

⁵⁰ Jatsi jahuē capa, naa pocho jasca ca niahax ja niiniquē. Niuhax Jesu qui ja joniquē.

⁵¹ Jatsi,

—¿Jēnahuaxēhi ni éa mi bax na? —i ja qui Jesu niquē.

—Taistēquēcasquia ra —i bēco ca niquē.

⁵² Jatsi,

—Cata. E qui mi chitimihai iqui tsi taisqui mia iquia —i ja qui Jesu niquē.

Jatsi taistapiniquē joni. Bahí tsi Jesu ja banahuaniquē jaa ri.

11

Jerusalén qui Jesu jiconina

Mateo 21.1-11; Lucas 19.28-40; Juan 12.12-19

¹ Jabi yaca Betfagé, yaca Betania, naa Maca Olivo Ya quiri bēso ca yaca qui cahēpama tsi quiha rēquē dos ca rabēti bo Jesú raaniquē. Jerusalén basima ja icanai quiha.

² Jato raanox pari tsi quiha jato ja yobaniquē:

—Mato bēbo ca yaca qui jicocana. Jicoxo tsi nēxē ca burro jixxēqui mato, naa masohuaha ca burro quiha. Mēriscana. Mērisxo tsi nēri bēcahuē.

³ Jabi, “¿Jēnixo tsi burro mēriscanai?” i tsohuēcara pi no tsi “Bicatsi quiha Ibo. Tanaxo tsi jahari raaxēhi quiha” i jato qui cana —nēa tsi Jesu nēcaniquē jato raanox pari.

⁴ Jatsi ja bocaniquē. Bahí ca burro baquē ja tsayacaniquē. Nēxē ja ini quiha.

⁵ Mērisjahuacano tsi quiha,

—¿Jēnahuariaqui burro baquē mēriscanai ra? —i jato qui toá ca nii ca joni bo niquē.

⁶ Jatsi joni bo ja quēbicaniquē, naa Jesú yoaha ca jato yoahahi na. Jatsi,

—Bicahuē —i jaca niquē.

⁷ Jatsi Jesu qui burro baquē ja bēcaniquē. Bēxo tsi quiha jato sahuēti bo ja capohuēcaniquē. Jatsi burro cacha Jesu tsahoniquē.

⁸ Jatsi rēquē huēstima ca nohiria bá jato sahuēti bo poohabonaniquē bahí no. Jasca, mēshi bo nohiria huētsa bá quēēsacaniquē bahí tsi poohaxēna.

⁹ Jatsi quēnatsi rēquē bocanaibo, ja cho bocanaibo, tihi cabá huaniquē.

—Joihuacana ra.

Shomahuahaca ca tsi xo naa Iloba jané tsi johai cato ra.

¹⁰ Shomahuaha ca tsi xo noba chama David yamaba chamá tsi johai cato.

Jia tsi ja yonano ra.

Naipá cabá ocahuano ra —nëa tsi nohiria bo nëcaniquë.

¹¹ Toca tsi Jerusalén qui Jesu jiconiquë. Jicohax templo qui Jesu caniquë, naa jodioba arati xobo-xoboria. Jicohax ja nëjo nëjo taisniquë, jatiroha ca tsayahi na. Tsayahax Betania qui ja caniquë, jahuë rabëti bo ya. Caniquë bari ra.

Bimiyamahai ca higuera jihui Jesú yoshihuanina

Mateo 21.18-19

¹² Huëaquë Betania ax riquiquiria tsi quiha paxnahi Jesu iniquë.

¹³ Bacapama tsi quiha ori pistia ca higuera bimi jihui ja jisniquë. Japi jihui qui ja caniquë bimi mëraxëna. Yama quiha, jahuë péhi roha. Jari bimitiya ma quiha.

¹⁴ Jatsi higuera jihui qui ja chaniniquë pa:

—Mi bimi pitëquëpistiayamariaxëhi quiha nohiria ra —i jihui quiina.

Jabi ja yoaha ca jahuë rabëti bá nicaniquë.

Templó ca iniacanaibo Jesú jabamanina

Mateo 21.12-17; Lucas 19.45-48; Juan 2.13-22

¹⁵ Jerusalén qui cahëhax templo, naa jodioba arati xobo-xoboria qui Jesu jiconiquë. Jicoxo tsi quiha cache toá ca iniacanaibo raatsijahuaniquë. Raaquí tsi quiha parata rarinamacanaiba mesa bo ja narabaniquë. Boto iniacanaibo tsahoti bo ja pacanamaniquë.

¹⁶ Jasca, nohiria, naa jato jahuëmishni bo iniacasanaibo ja quëtianiquë, templo qui ja nacoyamacano iquish na. Tihí tsi ja ani quiha ra.

¹⁷ Jaquirëquë jato ja tiisimamaniquë. Tiisimahi tsi,

—“Bëhoxti xobo quënahacati xo noho xobo” ¿iyamayamahi ni Quënëhacanish cabo? “Nëá tsi bëhoxti quiha jatiroha ca país ca nohiria” ii quiha. Jama, yomacanaiba iti Dios xobo manëmaqui mato pé —i jato qui Jesu niquë.

¹⁸ Jatsi Jesú aca ca nicaxo tsi quiha jodioba chama bo Jesu qui tsamicasniquë, naa arati iboba chama bo, jato yoba yoacanaibo. Ja qui caxa ja icani quiha. Japi Jesu ati quinia mëratsijahuacaniquë. Jama, jari ja qui ja tsamiyamacani quiha nohiria misco iqui na. Jari nohiria qui jia Jesú tiisimamahai ca ini quiha.

¹⁹ Jatsi quiha yata yaca Jesú jisbayaniquë jahuë rabëti bo ya.

Janonish ca higuera jihui

Mateo 21.20-22

²⁰ Huëaquë tsi bahí tsi bohópama tsi quiha higuera jihui ja jiscaniquë. Jano tëquë ja ini quiha; bëso yama.

²¹ Jatsi Jesú yoahitaha ca Pedró shinaniquë. Shinahax,

—Tsayapa, Maestró. Naquë mi yoshihuahitaha ca jihui ra —i Jesu qui Pedro niquë.

²² Jatsi quiha Jesú jato quëbiniquë:

—Dios qui chitimicana.

²³ Mato parayamaquia. Dios qui chitimiyoipihí tsi “Tsëquëhuë. Ia qui mimë niahacahuë” iti mësaxëqui mato naa maca qui. Chitimiyoipimano tsi mato qui nicaxëhi quiha macana ra. Ocapixëhi quiha mi yoahana iquia.

²⁴ Ja tsi xo toa “Chitimiyoicana” mato qui iquia, ma bëhoxquë no. Chitimiquí tsi ma bënëhai ca bixëqui mato.

²⁵⁻²⁶ Jasca, Dios qui bëhoxquí tsi mia ocahuahai cató aca ca shina-bënocana. Jato qui caxayamacana. Tocapimano tsi mato jocha shina-bënoxëqui Dios ri. Mato qui caxayamaxëqui —nëa tsi quiha jahuë rabëti bo qui Jesu nëcaniquë.

Jesu qui jodioba chama bo caxanina

Mateo 21.23-37; Lucas 20.1-8

²⁷ Jatsi Jerusalén qui Jesu bacaniquë jahuë rabëti bo ya. Templo, naa jodioba arati xobo-xoboriá tsi ja cono tsi quiha ja qui jodioba chama bo bëcaniquë. Bëcani quiha arati iboba chama bo, jato yoba tiisimacanaibo, jodioba yosibo.

²⁸ Bëxo tsi quiha Jesu ja nicacaniquë:

—¿Tsohuë mi qui chama aquitaha, templo quima iniacanaibo cache niati pé? —i ja qui jaca niquë.

²⁹ Jatsi Jesú jato quëbiniquë:

—Mato nicapariquia ëa ri. Ea pi ma quëbino tsi ë qui toca ca ati chama anish ca mato yoaxëquia.

³⁰ Jatsi, ¿tsohuë Juan yamabo qui chama ani, jahuë yonoco ati? ¿Dios ní? ¿Joni ní? Toa nicaquia ra —i jato qui ja niquë.

³¹ Jatsi joi i-ibëquitsijacaniquë:

—¿Jënihi ní noa rë? “Dios” ipinono tsi jatsi “¿jënixo tsi Juan yamabo ma chahahuayamani?” i noquí xëhi quiha pé.

³² Jasca, ¿jëniriahax raca “Joni” i nona rë? —nëa tsi quiha ja nëcacaniquë chaninahí na. Nohiria bo qui ja raquëcani quiha, “Dios Chani yoati ibo Juan yamabo iniquë nori” i nohiria bo ni quëshpi na.

³³ Ja quëshpi tsi,

—Cahëyamaqui noa —i jaca niquë quëbibi na.

Jatsi,

—E qui toca ca ati chama anish ca mato yoayamaxëquia ëa ri —i jato qui Jesu niquë.

12

Dios Baquë jodiobá niahaina

Mateo 21.33-46; Lucas 20.9-19

¹ Jatsi chani huëtsta Jesú yoaniquë nohiria bo tiisimaquí na. Jahuë jabi quiha. Ja nëcانيquë: —Huai joní ani quiha. Axo tsi quiha toa xo uva icanai ca bimi ja bananiquë. Jaquirëquë tëamë ca panë ja aniquë. Jatsi maxaxá ca trapichi ja aniquë jënëria ati. Axo tsi quiha jaha bësoti xobo ja aniquë, naa torre icanai cato.

‘Jaquirëquë joní huëtsta bo qui jahuë huai ja aquëniquë bimi xatë quëshpi na. Aquëhax jahari xobo qui ja cani quiha.

² Jatsi tésatiya tsëquëquë tsi quiha jahuë huai ca yonococanaibo qui jahuë yonati ja raaniquë, jahuë bimi xatë biti.

³ Jama, ja cahëquë tsi quiha jahuë yonati qui ja tsamicaniquë pë. Tsamixo jahuë yonati ja sëtiancani quiha. Sëtiahax tsi quiha mëquëya jahari jahuë yonati ja raacani quiha.

⁴ Jatsi quiha yonati huëtsta ibobá raaniquë. Ja macoashacani quiha. Bërabihuajahuacani quiha.

⁵ Jatsi yonati huëtsta ibobá raaniquë. Toa yonati ja acaniquë. Huëtsta bo ja raaquë tsi quiha ja jascapijahua-caniquë. Huësti huësti ca ja sëtiancani quiha. Huëtsta bo ja tēpascani quiha.

⁶ ‘Jama, tobi ini quiha huësti ca raahama cato ra; naa jahuë baquë yoi quiha. Jabi jahuë baquë ja noini quiha. Jarohari tsi jahuë baquë yoi ja raaniquë, “Noho baquë yoi roha chahahuacaxëcani quiha tonia” iquiina.

⁷ ‘Jama, jahuë baquë jisi tsi, “Iboba baquë tsi xo naa johaina ra. ¿Ai canomani? Axo jahuë huai ibohuaxëqui noa ra” i jaca ni quiha.

⁸ Jatsi baquë qui tsamixo tsi quiha ja acaniquë. Axo tsi quiha jahuë huai cacha jahuë yora ja niacaniquë.

⁹ Jatsi toa cabo Jesú nicaniquë:

—¿Jënahuaxëhi ni huai ibo, joxo na? Joxo tsi ¿toa joni bo ayamayamaxëhi ni? Axo tsi joni huëtsta bo qui jahuë huai aquëxëhi quiha ra.

¹⁰ Jasca, ¿Quënhacanihax cabo ó ca ma jisyamani naa yoati na?

“Oquënahëhi quiha yosibá niaha ca Maxaxa ra” ii quiha.

“Oquë-öquëria ca tsi manëxëhi quiha ra.

¹¹ Diós aca ca tsi xo naa ra.

Noqui jia tsi xo toa ja acana” ii quiha.

¹² Jatsi jodioba chama bo Jesu qui tsamicasniquë, jato yoati tsi ja chaniha ca ja cahëcani quëshpi na. Jama, ja qui tsami-yamajacani quiha nohiria bo qui raquëhi na. Japi jisbaya tsi quiha ja bocaniquë.

Impuesto bo gobierno qui acaina

Mateo 22.15-22; Lucas 20.20-26

¹³ Jatsi jodioba chama bo, Herodes yonati bo, tihi cabo Jesu qui raahacaniquë tanamati. Yoi ca chani ja amacasahuacani quiha ja qui tsamixëna.

¹⁴ Jatsi Jesu qui ja bëcaniquë. Chanipama tsi,

—Shina jiaxëni ca parayamahi ca joni tsi xo mia ra, maestró. Nohiria shinahai ca chahahuayamaqui mia. Mi qui jaharisi tsi xo nohiria tēquëta. Dios quiniá roha tsi tiisimaquí mia. Japi mia nicacasqui noa: ¿Romanoba chama-chamaria qui impuesto bo no ati ni, naa noqui jodiobo? ¿Mi qui jia ni? ¿Jato qui axëhi ni noa ra? —i Jesu qui jaca niquë.

¹⁵ ‘Jama, ja paracasanai ca Jesú jisniquë. Ja tsi xo toa,

—¿Jënixo tsi ëa tanamacascanai ra? Parata neri bëcahuë. Jiscasquia —i jato qui Jesu niquë.

¹⁶ Jatsi parata ja qui ja bëcaniquë. Jatsi,

—¿Tsohuë bëmana jaya ni naa parata ra? ¿Tsohuë ni naa janë ibo? —i jato qui Jesu niquë.

Jatsi,

—Romanoba chama-chamaria bá-na —i jaca niquë.

¹⁷ Jatsi,

—Romanoba chama-chamaria quiha jahuë jahuë bo tēquë acana. Jasca, Dios qui jahuë jahuë yoi bo acahuë —nëa tsi jato qui Jesu nëcانيquë.

Jatsi ja ratëcaniquë ja yoahaha ca qui.

Bësotëquëxëhi ni nohiria

Mateo 22.23-33; Lucas 20.27-40

¹⁸ Jatsi Jesu jisi bocaniquë maxo huëtisa, naa saduceobo icanai cabo. “Yama tsi xo nohiria bësotëquëhaina” inish ca maxo tsi xo naa. Jesu ja nicacanicuë jato ri tanamaxëna.

¹⁹ —“Baquë bo yama pi joni rësono tsi jahuë ahui bixëti xo jahuë noma. Bixo tsi jahuë rëquëmë bax xocobo ja saihuati xo” i Moisés yamabo ni quiha, Maestró.

²⁰ Jabi seis ca noma bo jayapaoni quiha joni. Jatsi ahui naa joni bini quiha. Jatsi xocobo yama tsi ja rësoniquë.

²¹ Ja rësoquë tsi quiha jahuë xachacató jahuë ahui biniquë, ja bax xocobo saihuaxëna. Xocobo saihuahaxma tsi quiha ja rësoniquë jaa ri. Jaquirëquë jahuë nomá jahuë ahui biniquë. Xocobo saihuahaxma tsi quiha ja rësoniquë jaa ri. Toca tsi jahuë noma bo tēquëtá toa jasca ca yoxa bini quiha ahui iti.

²² Xocobo ja saihuapistia-yamariacani quiha. Jarohari tsi quiha rësoniquë yoxa ri.

²³ Jabi nohiria bo bësotëquëno tsi tshohuë ahui ixëhi ni naa yoxa sa? Siete ca bënë ja jayani quiha bësóquí na —nëa tsi quiha Jesu qui ja nēcacanicuë tanamaxëna.

²⁴ Jatsi Jesú jato quëbiniquë:

—Janyama xo mato ra, Quënëhacanih cabo, Dios chama, tih Cabo ma cahëyamahai iqui na.

²⁵ Jabi Díos nohiria bësotëquëmano tsi naipá ca ángel bo jascaria icaxëceni quiha ra. Ahui bo, bënë bo biyamacaxëceni quiha.

²⁶ Jabi, “Bësotëquëxëhi quiha nohiria” ¿ii ni mato sa? ¿Tonia Moisés yamabá quënëni ca ma jisyama-yamani, naa mëshohai ca pëtoro ó ca Dios chanini ca ja quënëni cató no? Toca tsi Moisés qui Díos yoani ca quënëhacani quiha. “Abraham, Isaac, Jacob, tih cabá-na Dios ca ëa xo naa ra” i Moisés qui Díos ni quiha. Jabi “Abraham yamabo, Isaac yamabo, Jacob yamabo,” iyama ja ni quiha ra, bëso jaca nori iqui na.

²⁷ Bësoyama caba Dios ma xo Dios ra; jama, bësocanaibá-na nori. Japi janyama xo mato ra —nëa tsi Jesu nēcanicuë jato qui, naa “Bësotëquëyamaxëhi quiha nohiria” inish cabo qui.

Oquë-oguëria ca yoba

Mateo 22.34-40

²⁸ Jabi toá tsi nii quiha maestro iniquë, naa jodioba yoba tiisimahai cato. Saduceobo ya Jesu chaninahai ca ja nicaní quiha. Jasca, jia tsi quiha Jesú jato quëbini ca ja jisni quiha. Jisi tsi Jesu qui ja joniquë jaa ri nicaxëna.

—¿jëni ca yoba ni toa oquë-oguëria cato sa? —i Jesu qui ja niquë.

²⁹ Jatsi quiha Jesú quëbiniquë:

—Oquëria ca yoba tsi xo naa, Israel cabá. Nicacahuë. Huësti roha tsi xo nohiria ba Ibo ra. Noba Ibo Dios qui no arahai ca tsi xo naa ra.

³⁰ Jatsi mato joiti tēquëta, mato shina tēquëta, mato coshi tēquëta, tih cabá tsi mato Ibo Dios yoi ma noiti xo iquia.

³¹ Jaquirëquë tobi yoba huëtisa. Oquëria ca yoba tsi xo toa ri. Mabë xatë yoi bo ri ma noixëti xo, mamë ma noihai jascaria. Jabi yama tsi xo toa naa dos ca yoba bo oquë cato ra —nëa tsi Jesu nēcanicuë naa maestro qui.

³² Jatsi jodioba yoba tiisimahai ca joni quëbiniquë:

—Jia tsi xo toa mi yoahana, Maestró. Jabija tsi xo. Yama tsi xo Dios huëtisa. Ja huësti ca tsi xo Ibo Dios ra.

³³ Jabija ra. Jasca, noba joiti tēquëta, noba shina tēquëta, noba coshi tēquëta, tih cabá tsi Dios no noixëti xo. Jasca, nobë xatë yoi bo no noixëti xo ra. Yama tsi xo toa dos ca yoba oquë cato ra. Dios qui altar ó ca yohina no mëshahaina, jahuëcara huëtisa Dios qui no acaina, tih cabo no acai ca oquë-oguëria tsi xo toa dos ca yoba no nicahaina ra —nëa tsi quiha Jesu qui joni nēcanicuë.

³⁴ Jabi jia tsi toa joni quëbini quiha. Nicahax,

—Díos otohái ca qui basima xo mia ra —i ja qui Jesu niquë.

Jaquirëquë nohiria bá Jesu nicacasyamani quiha ja qui raquëquí na.

David yamaba Ibo Cristo inina

Mateo 22.41-46; Lucas 20.41-44

³⁵ Arati xobo-xoboria xo tsi tiisimapama tsi quiha Jesú nohiria bo nicaniquë:

—“David yamaba चाहितaxocobo ixëti xo Cristo, naa nohiria bo Xabahamati Ibo” ¿iyamayamacahi ni mato yoba tiisimacanaibo? ¿jënihax tocacahi ni?

³⁶ Espíritu Santo rëamëhax tsi ¿David yamabo nēcayamayamani?

“Mia oquëhuanox pari tsi,

jariapari mia pasomaha cabo bëboxëquia,
jato mi yonano' i noho Ibo qui Dios ni quiha”
i David yamabo niquë pa.

³⁷ “Noho Ibo” ¿i David yamayamani, Cristo yoati tsi chanihi na? Jatsi, ¿jënahuahax jari jahuë chahitaxocobo ii ni ra? —nëa tsi Jesu nëcaniquë, jato nicahi na.

Yoba tiisimacanaibo pasomaha Jesu chaninina

Mateo 23.1-36; Lucas 20.45-47

Jabi tobi quiha huëstima ca nohiria mani iniquë. Ja rani-ranicanicuë jahuë chani nicahax na.

³⁸ Jatsi jato tiisimatsi quiha Jesu huaniquë:

—Yoba tiisimacanaibo qui quiniacaxëcahuë. Jato sahuëti tëtëcariá bá tsi bohocani quiha pë. Nohiria bá jato joihua-joihuahai ca ó pasocani quiha ra nicaxëna.

³⁹ Jasca, nohiria bo oriquibëquinapino tsi oquë-oquëria ca tsahoti bicascani quiha pë. Jasca, cattiti xobo qui jicoxo tsi oquë ca tsahoti bo ó quëecani quiha tsahoti.

⁴⁰ Jabi naa joni bo tsi xo toa imanish ca yoxa ba jahuë bo yomacanaibo ra. Yomapama tsi quiha nohiria bo bësojó tsi bëhox-bëhoxcani quiha pa. Anomariaxëhi quiha Diós jato copixëhaina iquia —nëa tsi quiha Jesu nëcaniquë.

Imanish cató Dios qui ofrenda anina

Lucas 21.1-4

⁴¹ Arati xobo tahë tsi tsahopama tsi quiha nohiria bá jato parata caja qui nanëhai ca Jesu tsaya-tsayaniquë. Bëcaniquë huëstima ca rico cabo jato parata axëna. Huëstima ca parata ja acani quiha.

⁴² Jatsi, noitiria ca bënë imanish ca yoxa joniquë. Joxo tsi quiha dos ca parata roha ja nanënicuë. Copiriama ca parata quiha.

⁴³ Tsayaxo tsi quiha jahuë rabëti bo Jesu quënaniquë.

—Anomaria tsi xo toa bënë imanish ca yoxá Dios qui acana ra. Jatiroha ca nohiria huëtisa bá aca ca oquë tsi xo toa ja acana iquia.

⁴⁴ Jari huëstima ca parata jayacaxo tëtë bo ra. Narisyamacani quiha. Pistia roha tsi xo toa ja acanana ra. Jama xo naa yoxa iquia. Jatiroha ca ja aquë ra; naa jahuë oriquiti copiti parata quiha —i jahuë rabëti bo qui Jesu niquë.

13

“Quëyohacaxëhi quiha jodioba arati xobo” i Jesu nina

Mateo 24.1-2; Lucas 21.5-6

¹ Arati xobo Jesu jibbayano tsi quiha ja qui chaniniquë jahuë rabëti huësti cato.

—Tsayapa, Maestró. Anomaria tsi xo naa xobo ra. Tio bo ria ca jahuë maxax bo ra —i Jesu qui ja niquë.

² Jatsi quiha Jesu quëbiniquë:

—Jabija. Naa xobo tsayacahuë. Jaboqui nii xo. Jama, potas-hacaxëhi quiha naa arati xobo tëtë iquia. Matsami matsami niyamaxëhi quiha huësti ca maxaxa ra —i Jesu niquë.

Xaba rëso jisti bo

Mateo 24.3-14; Lucas 21.7-19

³ Jabi arati xobo bëbo, naa Maca Olivo Ya tsi tsaho quiha Jesu iniquë. Tsahojano tsi quiha Pedro, Jacobo, Juan, Andrés, tihí cabo ja qui bëcaniquë nicaxëna. Yama nohiria huëtisa jato bëta ini quiha. Jatsi,

⁴ —¿jënixo tsi ocapixëhi ni naa mi yoahana rë? ¿jahuë jisti jixsëhi ni noa ra naa mi yoaha ca jatiyoxëquë no? —i Jesu qui jaca niquë.

Jatsi Jesu nëcaniquë:

⁵ —Quiniacaxëcahuë, ma parahacayamano.

⁶ Jariapari tsi noho janë tsi bëcaxëcani quiha huëstima ca mahitsa ca joni bo. “Ea ti tsi xo nohiria bo Xabahamati Ibo-iboria” i nohiria bo qui xëhi quiha. Toca tsi huëstima ca nohiria bo paracaxëcani quiha.

⁷ Jatsi país ca nianahaina, nohiria huëtisa iquinacatsai ca chani, tihí cabo nicaxëqui mato. Nicahi tsi raquëyamacana. Ocapixëhi quiha ra. Jama, jari tobi jahuë rëso.

⁸ Jariapari huësti ca país pasomaha nianaxëhi quiha país huëtisa. Jasca, chama huëtisa pasomaha iquinaxëhi quiha chama huëtisa. Jasca, toatiyá tsi biniacaxëcani quiha huëstima ca nohiria. Jasca, huëstima ití tsi yajoriacaxëhi quiha maí. Jariapari ca nohiria bá tënëhai ca chitahë roha tsi xo naa ra, naa yoxá jahuë baquë comahai ca pahë jascaria.

⁹ ‘Quiniacaxëcahuë. Mato qui tsamicaxëcani quiha. Tsamixo tsi policía bo qui mato bocaxëcani quiha quësöxëna. Jasca, cattiti xobo xo tsi mato rashacaxëcani quiha. Jasca,

chama bo, presidente bo, tihi cabo bĕsojō tsi niixĕqui mato ĕa iqui na. Jatsi jato qui Dios Chani ma yoaxĕti xo.

¹⁰ Jasca, jatiroha ca nohiria qui yoahacaxĕti xo Dios Chani.

¹¹ Jabi mato qui ja tsamipicano tsi policia bo qui mato ja bocano tsi jato qui ma chanixĕti ca yoati shina-huĕjĕnayamacana. Toa xaba tsĕquĕno tsi mato qui acacaxĕhi quiha ma yoaxĕti cato. Toatiyá tsi ma chanino tsi ma yoaxĕti ca mato jismaxĕhi quiha Espiritu Santo. Chaniyamayoixĕqui mato, Espiritu Santo nori.

¹² Toatiyá tsi jahuĕ xatĕ yoi mĕaxĕhi quiha huĕtsa, namĕhacati. Jasca, jahuĕ baquĕ pasomaha ixĕhi quiha jahĕpa ri. Jasca, jato nabo qui cacaxĕcane quiha xocobo ri. Caxaquí tsi chama bo qui jato nabo mĕacaxĕcane quiha namĕhacati.

¹³ Ea tahĕhax tsi mato qui caxayocaxĕcane quiha nohiria tĕquĕta. Jama, xabahamahacaxĕhi quiha jahuĕ rĕso qui tĕnĕyocanaibo, naa bamayamacanaibo.

Quĕras ca joni jisiquixĕhaina

Mateo 24.15-28; Lucas 21.20-24

¹⁴ “Toatiyá tsi “Quĕyomixĕniria ca Yoixĕni ca” jisĕqui mato ra. Raquĕria ixĕhi quiha. Jahuĕ iti ma tsi niixĕhi quiha ra. Jabi naa quĕnĕni ca tsayahai catō cahĕno ra. Jatsi naa quĕyomixĕniria ca yoixĕni ca jisi tsi maca bo qui jabaxĕti xo jodioba maí cabo.

¹⁵ Toatiyá tsi jato xobo qui jicoyamaxĕti xo cacha ca nohiria, jato jahuĕ bo bixĕna. Ja bamayamacano.

¹⁶ Jasca, jahuĕ sahuĕti biti bacayamaxĕti xo huaí ca yonocohai cato. Ja bamayamano.

¹⁷ Toatiyá tsi noitixĕhi quiha tohoya ca yoxa bo, baquĕ pistia jaya cabo ri.

¹⁸ Dios qui bĕhocana, matsitiyá tsi ja ocapiyamano iquish na.

¹⁹ Toatiyá tsi anomariaxĕhi quiha nohiria bá tĕnĕhaina. Mai nĕhohuahacaquĕ rohari tsi nĕca tsi tĕnĕpistia-yamariani quiha nohiria bo ra. Toatiyá tsi oquĕ-oquĕriaxĕhi quiha naa nohiria bá tĕnĕ-tĕnĕhaina.

²⁰ Jama, toa tĕnĕti xaba Diós chitiyamarohapino tsi yama ca nohiria xabahamahacaquĕ aquĕ ra. Ja bini ca nohiria bo bax toa xaba chitiaxĕhi quiha.

²¹ “Jatsi, “Nĕá xo noqui Xabahamati Ibo; toá xo ra” i toshuĕcara pi no tsi jato chahahuayamacahuĕ.

²² Toatiyá tsi jisiquixĕhi quiha mahitsa ca xabahamati ibo bo. Jasca, jisiquixĕhi quiha naa mahitsa ca Dios Chani yoacanaibo ri. Jisiquixo tsi jisti bo acaxĕcane quiha pĕ, Diós bini ca nohiria bo paraxĕna tonia.

²³ Jatsi quiniacaxĕcahuĕ. Mato yobapariquia ja tocapinox pari.

Nohiria Baquĕ johaina

Mateo 24.29-31; Lucas 21.25-28

²⁴ “Toatiyá tsi anomariaxĕhi quiha toa tĕnĕtiya ra.

Jaquirĕquĕ tsĕmonaxĕhi quiha bari.

Jasca, huahuayamaxĕhi quiha oxĕ.

²⁵ Nai ax paquĕxĕhi quiha naipá ca huishti bo.

Yajohacaxĕhi quiha mai.

²⁶ Jatsi naipá tsi jisiquixĕquia, naa Nohiria Baquĕ ĕ nori cato. Jatsi araxĕhi quiha maí ca nohiria bo tĕquĕta.

²⁷ Jatsi jatiroha ca quinia, naa norte, sur, este, oeste, tihi cabo qui noho ángel bo raaxĕquia. Toca tsi noho nohiria bo, naa ĕ bini cabo catiacaxĕcane quiha.

Higuera jihui jisti

Mateo 24.32-35; Lucas 21.29-33

²⁸ “Jabi higuera jihui jisti tsayano. Ja botoxno tsi basima xo oitiya; toa cahĕqui mato.

²⁹ Jascaria, ĕ yoaha ca jahuĕ bo ocapiti chitahĕno tsi basima tsi xo toa ĕ johaina. Joti basima xo ĕa.

³⁰ Mato parayamaquia. Jabi naatiyá ca bĕsocanaibo rĕsonox pari no tsi ocapixĕhi quiha ĕ yoahana.

³¹ Huinocaxĕhi quiha naipa, mai, tihi cabo; jama, huinoca-pistiyamariaxĕhi quiha noho Chani ra.

Jesu johai ca hora

Mateo 24.36-44

³² “Jabi yama tsi xo toa ĕ joxĕhai ca bari hora cahĕhaina. Cahĕyamahi quiha naipá ca ángel bo. Cahĕyamaquia ĕa ri, naa Dios Baquĕ ĕ nori cato. Toa bari cahĕhi quiha Jahĕpa Dios roha.

³³ Jatsi quiniacaxĕcahuĕ. Jaha bĕsocaahuĕ, mato ibo johai ca bari ma cahĕyamahai quĕshpi na.

³⁴ Jabi joni jahuë xobo qui bacahai ca jascaria tsi xo toa ë joxëhaina. Canox pari tsi çjahuë xobo ó jahuë yonati bo bësomayamaxëhi ni ibo? Jato yonoco yoi jaya xo jahuë yonati bo tëquëta. Jasca, “Caiti ó bësokuë” i quiha jahuë caiti obëso ca qui.

³⁵ Jatsi jaha ma bësocano mato ri. Ibo johai ca hora cahëyamaqui mato ra. Çjënino cara ca tia? ÇYata ma ni? ÇBaquichá ma ni? ÇHuëatisca ma ni? ÇBaquishmari ma ni?

³⁶ Mëri joqui tsi ma oxahai ca ja jisyamano ra.

³⁷ Ja tsi xo toa jaha bësocahuë. Bacaxëquia ra. “Jaha bësocahuë” iquia jatiroha cabo qui —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

14

Jesu qui ja tsamicascanina

Mateo 26.1-5; Lucas 22.1-2; Juan 11.45-53

¹ Jabi tsëquëpaimaria tsi quiha jodioba pascua fiesta iniquë. Dos ca bari roha quiha. Toatiyá tsi levadura yama ca mapari ja pi-pipaocani quiha.

² Jasca, toatiyá tsi jodioba chama bo, naa arati ibo bo, yoba tiisimacanaibo, tihi cabo Jesu qui tsamicasniquë. Tsamicasqui tsi quinia mërahi quiha ja icaniquë Jesu ati.

—Fiesta no tsi achanoma quiha. Caxanaxëhi quiha yacatá ca nohiria rë —i quiha jaca niquë.

Perojomé tsi Jesu tahë ashimahacanina

Mateo 26.6-13; Juan 12.1-8

³ Jabi yaca Betaniá tsi quiha Jesu iniquë, naa bonohuaxëni ca Simón xobó no. Oriquijano tsi quiha ja qui yoxa joniquë. Alabastro icanai ca botella ja jayani quiha. Copixëneria ca perojome réamë ca botella quiha. Joxo tsi quiha ja tërëjëhaniquë. Tërëjëhaxo tsi quiha Jesu mapo qui ja japaniquë.

⁴ Jatsi caxanatsi toá ca nohiria huësti huësti ca niquë tsayahax na.

—Jishopë.

⁵ Iniarohapixo tsi huëstima ca parata, naa huësti ca año sueldo no jayaquë aquë rë. Toa parata noitiria cabo qui ati no iquë aquë rë —i jaca niquë.

Jatsi yoxa ja raahacanicuë.

⁶ Jatsi,

—Iquë. Iquë. Çjënirixaxo tsi raahacanaí? Jiaria tsi xo toa ë bax ja acana ra.

⁷ Mato bëtarohaxëhi quiha noitiria cabo. Xaba huëstima ca jayaxo mato jato mëbiti. Jama, ëa ti tsi xo toa mato bëta naamayamahai cato.

⁸ Ati mëtsa iqui ca naa yoxá aquë ra. Jiaria quiha. Noho mapo qui perojome ja japaquë ra, maihuahacati noho yora shomahuaxëna.

⁹ Mato parayamaquia. Ja aca ca nicacaxëcane quiha maí ca nohiria bo tëquëta, naa Dios Chani yoahacahai cato xo na. Jatsi naa yoxa shinaxëhi quiha nohiria bo, nicaxo na —nëa tsi quiha Jesu nëcaniquë.

Chama bo qui Jesu Judás mëacasnina

Mateo 26.14-16; Lucas 22.3-6

¹⁰ Jatsi arati iboba chama bo qui Judas Iscariote, naa Jesu rabëti bo ó ca huësti ca caniquë jato qui mëacatsi na.

¹¹ Jahuë chani nicahax ranitsi quiha jodioba chama bo ni quiha. Jatsi,

—Jesu quëshpi tsi parata mi qui axëqui noa —i jaca niquë ja qui.

Japi jato qui Jesu mëati xaba jia ca mëratsi quiha Judás huaniquë.

Pascua fiesta

Mateo 26.17-29; Lucas 22.7-23; Juan 13.21-30; 1 Corintios 11.23-26

¹² Jabi pascua fiesta chitahë ca barí tsi quiha oveja bo tëpas-hacani quiha nohiria ba jocha quëshpi na. Jatsi,

—Çjahuënia tsi caxëhi ni noa sa, mi bax pascua oriquiti shomahuaxëna piti? —i quiha Jesu qui jahuë rabëti bo niquë.

¹³ Jatsi jahuë rabëti bo dos ca ja raanicuë. Raahax,

—Yaca qui bocata. Toá xo joni, naa chomó ca jënë bëhai cato. Toa xo tsi bëchaxëqui mato. Toa joni banahuacana.

¹⁴ Banahuahax jahuënia cara ca qui ja jicohai ca xobo ibo qui chanicana. “Noqui raaquë Maestro ra, naa shomahuahaca ca naquëtë jisti. Çjahuënia tsi pascua oriquiti pixëhi ni?” i ja qui cana.

¹⁵ Jatsi pistiama ca naquëtë mato jimaxëhi quiha xobo ibo, naa mesa, tsahoti bo, tihi cabo jaya cato. Toa xo tsi pascua oriquiti shomahuacana no bax na —i quiha jato qui Jesu niquë.

¹⁶ Jatsi quiha dos ca rabëti bo bocaniquë yaca qui. Ocapirijani quiha Jesú yoani jascaria. Xobo qui cahëxo tsi quiha oriquiti ja shomahuacanicuë.

¹⁷ Jatsi quiha yata, bari caquë tsi quiha xobo qui Jesu cahënicuë jahuë rabëti bo ya.

¹⁸ Jatsi ja oriquicano tsi quiha Jesu chaniniquë:

—Mato parayamaquia ra. Jodioba chama bo qui ëa mëaxëhi quiha mato ó ca huësti cato rë, naa ë bëta oriquihai cato —i Jesu niquë.

¹⁹ Jatsi quiha ja cohuënacanicuë:

—¿Tsohuë cara ni toa sa? Ea ma xo toa ra —i jaca niquë huësti huësti.

²⁰ Jatsi quiha Jesú quëbiniquë:

—E bëtaxo tsi pitëxti ca jahuë mapari nacomabëquihai ca tsi xo toa ëa mëaxëhai cato rë.

²¹ Rësoxëquia Quënhëcanish cabá yoani jascaria, naa Nohiria Baquë ë nori cato. Jama, noiti-noitixëhi quiha toa jodioba chama bo qui ëa mëahai ca joni ra. Ja coyamarohapino tsi shoma ja iquë aquë rë —i Jesu niquë.

Jaroha ca shiati Jesú nëtohaina

²² Jatsi oriquipama tsi quiha mapari Jesú biniquë. Bixo tsi quiha “Gracias” i Dios qui ja niquë ja quëshpi na. Bëquëx-xo tsi quiha jato qui mapari ja aniquë piti. Jatsi,

—Bicahuë. Picahuë. Noho yora tsi xo naa —i jato qui ja niquë.

²³ Jatsi quiha copá ca jënë ja biniquë. Bichi tsi “Gracias” i ja niquë. Jatsi jënë jato qui ja aniquë. Ja ayocanicuë.

²⁴ Jatsi shiati acax Jesu nëcaniquë:

—Noho jimi tsi xo naa. Dios xabahamati quinia jisti quiha. Huëstima cabo bax japahacaxëhi quiha, jocha masati.

²⁵ Mato parayamaquia. Naa uva bimi jënë mato bëta xo atëquëpistiayamariaxëquia nëa mai xo na, Diós yonahai cato xo tsi ë atëquëxëquë rohari mana xo na, quinia paxá no —i quiha jato qui Jesu niquë.

“Jochati tanamahacaxëqui mato” i Jesu nina

Mateo 26.30-35; Lucas 22.31-34; Juan 13.36-38

²⁶ Jatsi quiha ja quëquëcaniquë. Quëquëhax jibaya tsi Maca Olivo Ya qui ja bocaniquë.

²⁷ Jatsi quiha jato qui Jesu chaniniquë:

—Naa baquichá tsi ë quima casoxëqui mato rë, “Oveja obëso ca tëpasmaxëquia. Pacanamahacaxëhi quiha jahuë oveja” i Quënhëcanish cabo ó tsi Dios ni quëshpi na.

²⁸ Jama, bësotëquëhax mato bëbo Galilea qui caxëquia —i quiha jahuë rabëti bo qui Jesu niquë.

²⁹ Jatsi Pedro quëbiniquë:

—Mi qui tëxë bo casomitsa. Jama, mi quima casopistiayamariahai ca ëa xo naa ra —iquiina.

³⁰ Jatsi Pedro qui Jesu chaniniquë:

—Mia parayamaquia. Naa baquichá tsi patiari bënë quëonox pari no tsi tres tsi “Jesu cahëyamaquia” ixëqui mia rë —iquiina.

³¹ Jatsi quiha Pedro yosanicuë:

—Mi bëta rësorohapihi tsi mi quima casopistiayamariaxëquia ra —i Pedro niquë.

Jatsi toca tsi chaniniquë Jesu rabëti bo tëquëta.

Getsemaní tsi Jesu bëhoxnina

Mateo 26.36-46; Lucas 22.39-46

³² Jatsi Getsemaní icanai ca qui Jesu caniquë jahuë rabëti bo ya. Cahax,

—Nëá tsahocana. Bëhoxpariquia ra —i quiha jato qui ja niquë.

³³ Jatsi Pedro, Jacobo, Juan, tihi cabo ja boniquë ja bëtati. Jatsi Jesu cohuënaniquë. Raquëtsijani quiha. Jatsi,

³⁴ —Cohuëria ca ëa xo naa ra. Rësoti basima xo ëa rë. E bëta bësocana ra —i quiha jato qui ja niquë.

³⁵ Jatsi ori pistia cahax Jesu mëniniquë. Mënihax bëhoxtsijanicuë. Jatsi jahëpa ja nicananicuë tënëtiya ja nacomahacayamano iquish na.

³⁶ —Ea shinahuë, noho jahëpa-jahëpariá. Mi qui jia pi no tsi naa johai ca tënëtiya mëbihuë ra, ë tënëyamano. Jama, jaha ë quëëhai ca mi ayamano; jama, mi shina roha mi ano ra —i quiha Jesu niquë bëhoxhi na.

³⁷ Bëhohax tsi quiha jahuë rabëti bo qui ja bacanicuë. Bacaxo tsi ja oxacana ca ja jisnicuë.

—¿Huësti ca hora roha ë bëta bësoti mëtsa ma ni mato rë?

³⁸ Bësocana. Bëhoxcana, jochati ma tanamahacayamano ra. Jabija, mato shina tsi xo toa bëhoxcatsaina; jama, mato yora tsi xo chamayama rë —i quiha Pedro qui Jesu niquë.

³⁹ Jatsi Jesu catëquënicuë bëhox-xëna. Jasca ca ja bëhoxtëquënicuë.

⁴⁰ Bêhoxhax ja bacatêquêniquê. Oxahi ja icani ca ja jisniquê. Coshiria ini quiha jato bêro. Bêrabiquí tsi quêbiti ja cahêyamacani quiha.

⁴¹ Tres tsi quiha toca tsi Jesu bacani quiha. Jarohari tsi,
—¿Jari oxacanaí? ¿Jari joi-joicanai? Iquê ra. Tsêquêquê hora ra. Jochahuaxêni cabo qui mēahacapaimaria xo êa, naa Nohiria Baquê ê nori cato.

⁴² Joicana. ¿Canomani? Tsayacapa. Nêbi johi quiha êa mēacatsai ca joni rê —i quiha Jesu niquê.

Jesu qui soldado bo tsaminina

Mateo 26.47-56; Lucas 22.47-53; Juan 18.2-11

⁴³ Jabi jari ja chanino tsi quiha Judas jotapiniquê rê, naa doce ó ca huêsti cato. Ja bêta bêcaniquê nohiria misco. Saipi bo, jihui bo, tihi cabo ja jayacani quiha. Jabi arati ibo bo, nohiria yosibo, tihi cabo ini quiha toa jato raati ibo bo ra. Jabi ja raahacacani quiha Jesu qui tsamiti.

⁴⁴ Jatsi quiha nohiria misco qui jisti Judás aniquê:
—Ma bicatsai ca joni tatsoxêquia ra. Toa joni qui tsamicaxêcahuê. Bicaahuê. Jia tsi jaha bêsocahuê —i jato qui Judas ni quiha.

⁴⁵ Jatsi jato iti qui cahêhax Jesu qui Judas catapiniquê. Cahax,
—“Maestró” i Jesu qui ja niquê joihuahi na.

Joihuaxo tsi quiha Jesu ja tatsoniquê.

⁴⁶ Jatsi Jesu qui joni bo tsaminiquê. Tsamixo tsi quiha achajahuacaniquê.

⁴⁷ Jatsi quiha Jesu tapaí ca nii cató jahuê saipi tsêcaniquê. Tsêcaxo tsi quiha arati ibo-iboria yonati ja paxtianiquê, Jesu paxamacatsi na.

⁴⁸ Jatsi quiha jato qui Jesu chaniniquê:
—¿Saipi bo, tēpasti jihui bo, tihi cabo jaya ni mato pa? ¿Yomaxêni ca bichii jascaria êa bichi bêcanai pa?

⁴⁹ Jatiroha ca bari mato bêta ê i-ipaoyamêquê ra arati xobó no. Toa xo tsi ê tiisimano tsi ¿jênihax tsi ê qui ma tsamiyamamayêta sa? Jama, jatihuahacaxêti xo Quênêhacaniç cabo ra —nêa tsi quiha jato qui Jesu nêcaniquê.

⁵⁰ Jatsi jahuê rabêti bo jabayoniquê raquêhi na.

⁵¹ Jama, huêsti ca shinapayó Jesu banahuaniquê. Sabana rabanaca ja ini quiha. Jatsi toa joni qui soldado bo tsamicasniquê jaa ri.

⁵² Ja tsamicaquê tsi quiha toa joni paxaniquê. Jahuê sabana niabêria tsi ja jabaniquê ra. Tsoboco ja ini quiha rê.

Jodioba chama bo bêsojó Jesu niinina

Mateo 26.57-68; Lucas 22.54-55, 63-71; Juan 18.12-14, 19-24

⁵³ Jesu qui tsamixo tsi quiha jato arati ibo ba chama-chamaria qui Jesu ja bocaniquê. Toá tsi quiha mani iniquê jodioba yoba cahêxêni cabo.

⁵⁴ Jabi basi quiha Pedró banahuaniquê. Banahuahax chama xobo huênê qui ja jiconiquê. Jichohax tsi quiha toá ca jaha bêsohai ca soldado bo ya ja tsahoniquê, chihí tsi yohohi na.

⁵⁵ Jatsi quiha arati ibo bo, nohiria yosibo, tihi cabá Jesu namêcasniquê pê. Ja tsi xo toa ja pasomaha ca joi ja mēracaniquê. Yama a ra.

⁵⁶ Jama, tobi huêstima ca quiahuacanaibo iniquê, ja qui quêsocatsi na. Jamêri jamêri ini quiha ja quiacanaina. Jaharisi iyamani quiha ja quêsocanaina ra.

⁵⁷ Jarohapa tsi quiha dos ca joni niiniquê, mahitsa ja qui quêsoxêna. Quiaxêni ca joni bo ja icani quiha.

⁵⁸ —“Dios arati xobo potasti mētsa xo êa ra” i ja ni quiha. Jatsi, “Jaquirêquê tres barí tsi naa xobo nimatêquêxêquia” i ja ni quiha pê —i yosibo qui toa joni bo niquê, Jesu qui quêsohi na.

⁵⁹ Jama, jamêri jamêri naa dos ca joni bo quêsohai iniquê ra. Jaharisi ma quiha ra.

⁶⁰ Jatsi quiha jato arati ibo ba chama-chamaria joiniquê naxêrêquê no. Niixo tsi quiha Jesu ja nicaniquê:

—¿Jênhai naa jahuê bo yoati na? Mia pasomaha chanicani quiha ra. ¿Jato quêbicasyamahai? —i Jesu qui ja niquê.

⁶¹ Pasi quiha Jesu iniquê. Ja quêbiyamaniquê. Jatsi quiha arati ibo ba chama-chamaria nicatêquêniquê:

—¿Dios Baquê, naa johai ca Xabahamati Ibo ni mia ra? —i ja niquê.

⁶² Jatsi,

—Jaahuê. Ja tsi xo êa ra —i Jesu niquê—. Jasca, chamaxêni ca Dios mênêcayá ca Nohiria Baquê tsaho ca jisxêqui mia ra. Naipá ca tsêmo bá tsi ja joxêhai ca jisxêqui mia ra —i ja qui Jesu niquê.

⁶³ Jatsi arati ibo ba chamá jahuê sahuêti jaraxaniquê caxaquí na. Jatsi,

—¿Jëniriexo tsi ja qui quësocanaibo huëtsa bo no nicacasna?

⁶⁴ Dios ja ocahuaha ca ma nicaquë ra. ¿Jabija ma ni? —i jato qui ja niquë.

Jatsi Jesu qui ja quësocaniquë, “Ja nati xo” iquiina.

⁶⁵ Jatsi quiha Jesu bëmána qui coshotsijacanicuë. Jatsi ja bëmamacanicuë raití no. Bëmápaxo tsi ja bëtoxanicuë. Tocahi tsi,

—¿Tsohuë mia aca? —i ja qui jaca niquë pë.

Jatsi toá ca soldado bá sëtianiquë jato ri, bixo na.

Jesu quima Pedro bësonina

Mateo 26.69-75; Lucas 22.56-62; Juan 18.15-18, 25-29

⁶⁶ Xobo huënënë tsi Pedro niino tsi arati ibo chama yonati jiconiquë. Xotaco ja ini quiha.

⁶⁷ Jicoxo tsi quiha toá ca chihi tapaí ca Pedro yohohai ca ja jisnicuë. Bëis-hax tsi quiha,

—Naa Nazarét ca Jesu ya mi iquë mia ri —i Pedro qui ja niquë.

⁶⁸ Jatsi,

—Jesu cahëyamahai ca ëa xo naa ra. E joma toa mi yoahana ra —i Pedro niquë quiahi na.

⁶⁹ Quiahax tsi quiha Pedro huajaniquë caiti qui. Jatsi quiha xotacó Pedro tsay-
atëquënicuë, cacha ja niiquë no. Tsayahax,

—Jesu rabëti tsi xo toa ra —i ja niquë toá ca mani cabo qui.

⁷⁰ Jatsi,

—Jahuë rabëti ma xo ëa ra —i Pedro tëquënicuë.

Jaquirëquë,

—Jabija. Jahuë rabëti xo mia. Galiléa ca joni xo mia ra. Jamëri tsi xo mi joi, mi chanihaina ra —i Pedro qui toá ca manicanaibo niquë.

⁷¹ Jatsi ocahuatsi Pedró huaniquë rë.

—Jabija ca pi ë chaniyamarohano tsi Diós ëa copino ra. Parayamahai ca ëa xo naa. ¿Tsohuë cara ni naa Jesu imahaina ra? Toa joni cahëyamaquia —nëa tsi Pedro nëcaniquë rë.

⁷² Tocajaquë tsi quiha ja qui Jesú yoaha ca ja shinanicuë, naa “Dos tsi patiari quëonox pari no tsi tres tsi ‘Jesu cahëyamaquia’ ixëqui mia” i ja qui Jesu nina. Shinahax aratsjanicuë.

15

Pilato qui Jesu ja bocanina

Mateo 27.1-2, 11-14; Lucas 23.1-5; Juan 18.28-38

¹ Huëaticano tsi quiha arati ibo ba chama bo, nohiria yosibo, tihi cabo chaninanicuë Jesu namëti yoati na. Jesu ja namëcasni quiha pë. Jatsi quiha Jesu ja nëxanicuë. Nëxaxo tsi quiha Pilato qui ja mëpijahucanicuë. Mëpixo tsi quiha ja qui ja mëcaniquë namëhacati.

² Jatsi,

—¿Jodioba rey, naa chama-chamaria ni mia ra? —i quiha ja qui Pilato niquë nicahi na.

Jatsi quiha,

—Jaahuë —i Jesu niquë.

³ Jabi anomaria ini quiha toa ja qui arati ibo ba chama bo quësohaina ra. Mahitsa quiha.

⁴ Jatsi quiha Pilató nicatëquënicuë.

—¿Tsayahai? Huëstima tsi xo toa mi qui ja quësocanaina rë. ¿Jato quëbiyamahai pa? —iquiina.

⁵ Quëbicasyamaniquë Jesu ra. Jatsi quiha Pilato ratënicuë.

Nati Jesu copihacanina

Mateo 27.15-31; Lucas 23.13-25; Juan 18.38; 19.16

⁶ Jabi jatiroha ca jodioba fiesta no tsi quiha huësti ca presó ca joni Pilató paquëmapaoni quiha nohiria bo qui. Jahuë jabi quiha.

⁷ Toatiyá tsi cárcel xara gobierno pasomaha ca joni ini quiha, naa Barrabás icanai cato. Iquinaquí tsi nohiria naa joní ani quiha.

⁸ Jatsi quiha nohiria bëcaniquë Pilato nicaxëna, huësti ca ja paquëmano iquish na, naa ja a-apaoni jascaria.

⁹ Jatsi quiha,

—¿Mato jodioba rey paquëmaxëhi ni ëa ra? —i quiha jato qui ja niquë.

¹⁰ Jabi Jesu qui yosaria arati ibo bo iqui ca Pilató cahënicuë. Ja iqui tsi ja qui Jesu mëhacani quiha acacati.

¹¹ Jato qui yoi ini quiha toa Jesu ja paquëmacatsaina. Jatsi quiha arati ibo bá nohiria bo raji-rajimaniquë, Barrabás Pilató paquëmano iquish na.

¹² Jatsi quiha Pilató nicatëquënicuë:

—¿Jënahuauxëhi ni ëa ra Jesu qui, naa jodioba chama-chamaria ma quënahana? —iquiina.

¹³ Jatsi quiha nohiria bá quënarianiquë:

—Cruzó tsi tooxahuë —iquiina.

¹⁴ —¿Jëni ni ra? ¿Jahuë yoi ca ja aca? —i quiha jato qui Pilato niquë.

Jama, jato joi ja choshacaniquë quëbihi na:

—Cruzó tsi ja tooxahacati xo ra —iquiina.

¹⁵ Jatsi quiha Pilató Barrabás paquëmaniquë nohiria bo ranihuacatsi na. Paquëmanox pari tsi quiha soldado bo qui pari Jesu ja mëaniquë rispichí tsi rashahacati. Jaquirëquë jodioba chama bo qui Jesu ja mëaniquë cruzó tsi tooxahacati.

¹⁶ Jatsi quiha palació ca huënë qui soldado bá Jesu boniquë. Boxo tsi quiha soldado bo tēquë ja quënacaniquë catiti.

¹⁷ Jatsi quiha sahuëti shini, naa chama-chamaria sahuëti ja sahuëmacaniquë. Jasca, nishi moxá tsi quiha chaha ja quëcocaniquë ja bax na. Quëcoco tsi quiha ja mahaujahuacaniquë pë.

¹⁸ Jaquirëquë joihuatsijahuacaniquë:

—¡Viva, viva, jodioba chama-chamariá! —iquiina.

¹⁹ Jatsi quiha ja bësójó tsi ja mënicaniquë ja qui araxëna. Mahitsa quiha.

²⁰ Mahuaxo tsi quiha sahuëti shini ja tsobocaniquë. Jatsi jahuë sahuëti yoi sahuëmaxo tsi quiha Jesu ja bocaniquë tori, cruzó tsi tooxaxëna.

Cruzó tsi Jesu tooxahacaniina

Mateo 27.32-44; Lucas 23.26-43; Juan 19.17-27

²¹ Riquipama tsi quiha tarabihai ca joni, naa Cirene mai ax jonish ca ja bicaniquë Jesu cruz papiti. Simón jahuë janë ini quiha, naa Alejandro, Rufo, tihí caba jahëpa.

²² Jatsi quiha Gólgota, naa Mapo Xao Ya icanai ca qui Jesu ja bocaniquë.

²³ Toa xo tsi vino, naa tiahui ya roihecacaniquë ca jënë Jesu qui ja amacaniquë ati. Ayamajahuaniquë.

²⁴ Jaquirëquë quiha cruzó tsi Jesu ja tooxacaniquë. Tooxaxo tsi quiha jahuë sahuëti bo ja oquëxnacaniquë i-ihacató no. Toca tsi jahuë jahuëcara ca biti ja cahëcani quiha.

²⁵ Baquishmari mënata barí tsi quiha Jesu tooxahacaniquë cruzó no.

²⁶ Jasca, papi ó tsi ja qui ja quësocani ca quënëhacaniquë; naa “Jodioba chama-chamaria” iquiina.

²⁷ Jasca, ja bëta dos ca yomaxëni ca joni bo tooxahacaniquë jato ri; naa huësti ca jahuë mënëcayá no, huëtsa ja mëxojó no.

²⁸ Nëca tsi quiha Quënëhacacaniquë cabo jatihuahacani quiha, naa “Yoixëni cabo ya ja tocachacaniina” ini cato.

²⁹⁻³⁰ Jatsi Jesu mahuatsi quiha tarabinish cabá huaniquë. Bëquë-bëquëhi tsi quiha ja nëcacaniquë.

—Jë, jë. Mimë xabahamahuë arati xobo potascatsai cató. ¿Tres barí tsi toa xobo nimati mëtsa ni mia pa? Cruz ax botëhuë iqui noa —nëa tsi ja nëcacaniquë pë.

³¹ Jascaria tsi quiha arati ibo ba chama bo, yoba tiisimacanaibo, tihí cabá Jesu mahuaniquë jato ri:

—Huëtsa bo ja xabahamaquë; jama, jamë xabahamati mëtsama xo ra.

³² ¿Noba Israel ca rey, naa noba chama-chamaria ni naa joni pa? Jaboqui cruz ax ja botëno ra. Jatsi chahahuaxëqui noa ra noqui ri —i quiha jaca niquë jato ri chanihahi na.

Jasca, toá ca ja bëta tooxahacacaniquë cabá Jesu ocahuaniquë jato ri. Anoma jato chani ini quiha.

Jesu nanina

Mateo 27.45-56; Lucas 23.44-49; Juan 19.28-30

³³ Matoroco barí tsi quiha tsëmonaniquë toa mai. Naama ini quiha ja tsëmonina. Tres hora bo quiha.

³⁴ Jarohapa tsi a las tres quiha joi pistiamá tsi Jesú quënaniquë:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?, naa “¿Jënixo tsi ëa mi jisbëriaha rë, noho Diós, noho Diós?” —i ja niquë.

³⁵ Toca tsi ja quënaquë tsi quiha,

—Eliás, naa Dios Chani yoanish ca quënahi quiha tonia —i jaca niquë toá ca niicanaibo.

³⁶ Jatsi quiha huësti ca joni jabaniquë jahuë chani nicahax na, tatë bixëna. Bixo tsi quiha vinagre, naa jënë nopi ca qui ja moosaniquë. Moosaxo tsi rëbiquirihaxo tsi Jesu ja amaniquë. Amapama tsi,

—No manaparino ra. No tsayano. Eliás jomitsa botëmaxëna —i quiha ja niquë.

³⁷ Jatsi quiha Jesú quënatëquëniquë. Quënahax ja naniquë.

³⁸ Ja naquë tsi quiha arati xobó ca rotamë ca quëbëti raiti jaxchacaniquë. Mana ax napata quiri ja jaxchacani quiha.

³⁹ Jasca, Jesu bësójó ca nii ca soldado ratëniquë ja nahai ca jisi na. Ratëhax,

—Jabija xo ra. Dios Baquë yoi naa joni iquë rë —i ja niquë.

⁴⁰ Jasca, basima xo tsi Jesu nahai ca yoxa bá tsayaniquë. Toá tsi quiha mani iniquë María Magdalena; Jacobo, José, tihi caba jahëhua María; Salomé.

⁴¹ Jabi naa yoxa bá Jesu banahuapaoni quiha mëbicasquí na, naa Galilea maí tsi ja iniquë no. Jasca, toá tsi quiha mani iniquë yoxa huëtsa bo ri, naa Jerusalén qui ja bëta bëcanish cabo.

Jesu maihuahacanina

Mateo 27.57-61; Lucas 23.50-56; Juan 19.38-42

⁴² Capaima quiha bari iniquë. Chitahë-paimaria ini quiha jato joiti bari.

⁴³ Ja tsi xo toa mëri tsi José, naa Arimateá ca racanish ca Pilato qui caniquë Jesu yora baaxëna, maihuacatsi na. Cahí tsi ja raquëniquë. Jabi jodiobá chama shinajixëni ca naa joni ini quiha. Jasca, Díos nohiria bo otoxëhai ca ó pasohai ca ja ini quiha jaa ri.

⁴⁴ Jatsi quiha jahuë yora José baaquë tsi quiha Pilato ratëniquë ja rësoha quëscahua-yamaha na. Jatsi capitán quiha ja quënaniquë.

—¿Japa Jesu; ja rësoha? —i quiha ja qui ja niquë.

⁴⁵ Ja rësoha ca nicaxo tsi quiha José qui jahuë yora ja mëaniquë maihuahacati.

⁴⁶ Jatsi quiha sabana jixëni ca José copiniquë. Jahuë yora botëmaxo tsi quiha ja yaboniquë sabana paxá no. Yaboxo tsi quiha maiquini ó tsi jahuë yora ja jananiquë. Huëyohaca ca quini paxa ca quiha. Janaxo tsi quiha maxax चाहितaxëni caiti qui ja taraniquë japaxëna.

⁴⁷ Jabi ja bëta iniquë María Magdalena, José jahëhua María, tihi cabo. Tihi cabá Jesu maihuahaca ca iti jisni quiha.

16

Jesu bësotëquëninina

Mateo 28.1-10; Lucas 24.1-12; Juan 20.1-10

¹ Jodioba bari huinocaquë tsi quiha María Magdalena, Jacobo jahëhua María, Salomé, tihi cabá perojome copiniquë, Jesu yora chëxaxëna.

² Copihax tsi quiha domingo baquishmarí tsi quiha Jesu mai jisi ja bocaniquë.

³ Capama tsi,

—Jishopë. ¿Tsohuë ni toa no bax caiti ca maxax bahama tarahaina rë? —i jaca niquë chaninahi na.

Pistiana ca maxax ja ini quiha.

⁴ Jama, taisquí tsi nii ca maxax ja jiscaniquë ra. Bahama ja tarahacani quiha.

⁵ Jatsi quiha maiquini qui ja jicocaniquë. Jicoxo tsi quiha jato mëncayá ca joni shinapayo ja jiscaniquë. Sahuëti joxo sahuë tsaho ja ini quiha. Jatsi, ja raquëcaniquë tsayahax na.

⁶ Jatsi quiha yoxa bo qui ángel chaniniquë.

—Raquëyamacana. Jesu, naa tooxahacahitahax ca ma mërahai cahëquia. Yama xo ra. Ja bësotëquëquë ra, ja yoani jascaria. Nëri bëcahuë. Ja janahacahitaha ca ma tsayaparino.

⁷ Jatsi bocahuë. Pedro, jahuë rabëti bo, tihi cabo yoata. “Mato bëbo Galilea qui cahi quiha. Toa xo tsi Jesu jisxëqui mato, mato ja yoani jascaria” icana jato qui —nëa tsi quiha yoxa bo qui ángel nëcaniquë.

⁸ Jatsi jisbaya tsi quiha ja jabariacaniquë raquëhi na. Ja mëmë-mëmëcananiquë. Raquëhi tsi huëtsa bo qui ja chaniyamacani quiha.

María Magdalena qui Jesu jisiquinina

Juan 20.11-18

⁹ Semana jariapari ca barí tsi quiha Jesu bësotëquëniquë. Bësotëquëhax tsi María Magdalena, naa siete ca yoshi jayapaonish ca qui ja jisiquiniquë. Jahá ca yoshi bo ja niani quiha.

¹⁰ Jatsi quiha María jisbayaniquë Jesu rabëti bo yoaxëna. Arahi jahuë rabëti bo ini quiha, cohuëhi na.

¹¹ Ja yoaha ca nicaxo tsi ja chahahuayamacaniquë pë. Jatsi,

—Bëso xo Jesu ra. Jisquë ëa ra —i jato qui ja niquë.

Dos ca banahuacanaibo qui Jesu jisiquinina

Lucas 24.13-35

¹² Jaquirëquë quiha jamëri ca quiniá tsi dos ca xabachá ca cocohai ca joni bo qui Jesu jisiquiniquë. Jato xobo qui cahi ja icani quiha.

¹³ Jato xobo qui cahëxo tsi quiha Jesu ja jiscana ca ja yoacaniquë huëtsa bo qui. Jama, ja yoacana ca ja chahahuayamacaniquë pë.

Jahuë rabëti bo qui Jesu jisiquinina

Mateo 28.16-20; Lucas 24.36-49; Juan 20.19-23

¹⁴ Jarohari tsi quiha jahuë rabëti yoi bo oriquino tsi jato qui Jesu jisiquiniquë. Jisiquixo tsi quiha jato ja raahaniquë. Quëstoria ca chahahuatimaxëni ja icani quiha. Jabi bëso Jesu iqui ca jisnish cabo ja chahahuayamacani quiha pë jato chani nicaxo na.

¹⁵ Jatsi quiha,

–Jatiroha ca mai qui bocana, jatiroha ca nohiria qui chani jia ca yoati –i jato qui ja niquë–.

¹⁶ Xabahamahacaxëti xo tsohuëcara ca ë qui chitimihai ca ashimahacahax cato. Jama, quësohacaxëti xo tsohuëcara ca ë qui chitimiyamahai cato ra.

¹⁷ Jasca, jisti bo ati mëtsaxëhi quiha ë qui chitimicanaibo. Jariapari tsi yoshi bo natsëcacaxëcani quiha noho janë no. Jatsi joi jamëri bo chanicaxëcani quiha.

¹⁸ Jasca, jato mëquënë tsi quiha rono bo topiti mëtsacaxëcani quiha. Jasca, veneno pi ahi tsi rësoyamacaxëcani quiha. Jasca, iquicanaibo jënimahuacaxëcani quiha jato ó tsi mëquë ja janacanaí cató no. Tihi ca ati mëtsaxëhi quiha ë qui chitimicanaibo ra –nëa tsi quiha jato qui Jesu nëcaniquë.

Nai qui Jesu tërohacanina

Lucas 24.50-53

¹⁹ Jaquirëquë jahuë rabëti bo qui chanixo tsi quiha nai qui Jesu tërohacaniquë. Jatsi quiha jahuë iti Jesú bini quiha Dios mënëcayá no.

²⁰ Jatsi quiha jahuë rabëti bá jisbayaniquë, jatiroha cato xo tsi Dios Chani jia ca yoaxëna. Jato bëta xo tsi Ibo Dios yonocobëquini quiha. Dios Chani ja yoacaquë tsi quiha anomaria ca jisti bo acacaniquë. Toca tsi jahuë Chani Diós oquëhuani quiha ra.

El Santo Evangelio Según San Lucas

¹ Jabi Jesú ani ca jahuë bo yoati tsi huëstima cabá quënëniquë. Noqui xërëquë xo tsi ja ani ca ja quënëcani quiha.

² Jesu rabëti bo, toatiyá jijnish cabo, tihí cabá yoani ca ja quënëcaniquë no tsayano iquish na.

³ Jabi ja quënëcani ca tëquë ë tsayarianiquë ëa ri ra. Tsayariaxo tsi jaboqui jatiroha ca rëquë rohari ca jahuë bo yoati tsi quënëbonacasquia ëa ri, Teofiló.

⁴ Nëca tsi Jesu yoati mi bax quënëcasquia, jabija ca tëquë mi cahëno, mi parahacayamano iquish na. Jia tsi mia ja tiisimacani ca jahuë bo mi cahëyoino ra.

Zacarias qui ángel jonina

⁵ Jabi jodioba mai xo tsi chama Herodés yonano tsi quiha tobi arati ibo iniquë, naa Zacarias icanai cato. Abías icanai ca maxo ya tsi quiha ja yonoconiquë arati xobó no. Jabi Elisabet jahuë ahuini janë ini quiha. Jasca, arati ibo bo jahuë ahuini jimi bo ini quiha jato ri. Arati ibo ba chahitaxocobo ja ini quiha.

⁶ Jabi Zacarias, Elisabet, tihí cabá Dios noirianiquë. Quësotimaxëni ca shinajiaxëni ca ja icani quiha. Jasca, Dios yoba bo tëquë ja nicacani quiha ra.

⁷ Jasca, baquë yama ja icaniquë rë, tohoyatimaxëni Elisabet ini quëshpi na. Jasca, sirixëni ja icani quiha.

⁸ Huësti barí tsi quiha jahuë maxo ya Zacarias iniquë arati xobó no. Arati iboba yonoco aqú ja ini quiha.

⁹ Toatiyá tsi ja raahacanicuë iboba iti qui jicoti, altar xo tsi incienso mëshati.

¹⁰ Jabi incienso mëshajahuano tsi quiha nohiria bo bëhoxhi iniquë cacha.

¹¹ Jatsi Zacarias qui ángel jisiquiniquë, naa Ibo quima jonish cato. Incienso ya ca altar mëncayá nii ángel ini quiha.

¹² Jatsi ángel jisi tsi Zacarias shina-risiquiniquë. Raquëria ja ini quiha.

¹³ Jatsi,

—Raquëyamana, Zacarias —i ja qui ángel niquë—. Nicahacaquë mi bëhoxhaina ra. Mi bax baquë comaxëhi quiha mi ahui Elisabet ra. Juan ja janëhacaxëti xo.

¹⁴ Ja iqui tsi ranirixëqui mato ra. Jasca, ranixëhi quiha huëstima cabo, ja coquë no.

¹⁵ Jasca, Dios bësojó tsi oquë ca joni ixëhi quiha mi baquë. Vino, jënë shapo, tihí cabo ja ayamano. Espiritu Santo rëamëxëhi quiha ja coquë no.

¹⁶ Huëstima ca Israel ca nohiria jato Ibo Dios qui jahari bëxëhi quiha.

¹⁷ Jasca, Ibo bëbo caxëhi quiha mi baquë, nohiria shomahuahi na. Elías yamaba jabi, jahuë chama, tihí cabo jayaxëhi quiha ja caquë no. Jatsi jahëpa bo, jahëhua bo, jato xocobo, tihí cabo noinamaxëhi quiha. Jasca, nicamixëni cabo Dios qui bacamaxëhi quiha, mëstëxëni ca jahuë bo jato shinamaxëna. Toca tsi nohiria bo shomahuaxëhi quiha, Ibo johai ca quëshpi na —nëa tsi quiha ángel nëcaniquë Zacarias qui.

¹⁸ Jatsi,

—Jëniria pi raca ja na? Joni sirixëni xo ëa ra. Sirixëni xo noho ahui ri —i ángel qui Zacarias niquë.

¹⁹ Jatsi ángel quëbiniquë:

—Gabriel xo ëa ra. Dios tapá nii ca ëa xo naa. E raahacaquë mi qui chaniti, chani jia ca mi qui bëti.

²⁰ Jatihuahacaxëhi quiha ë yoahana ra. Noho chani mi chahahuayamaha iqui tsi jaro, chaniti mëtsama ixëqui mia ra, mi baquë coquë rohari —nëa tsi ja qui ángel nëcaniquë.

²¹ Jabi Zacarias ó pasohi nohiria bo iniquë tsëquëti. Yama a. Yopahi tsi,

—Jëniriahax bamahi ni sa? —itsi jaca niquë.

²² Jatsi Zacarias tsëquëniquë. Tsëquëhax tsi quiha nohiria bo qui chaniti mëtsama ja iniquë. Jaro quiha. Jatsi ja tënámëha nori nohiria bá cahëniquë. Japi Zacarias jato qui bëëbëniquë, chaniti mëtsama ja iqui ca jismaxëna.

²³ Jaquirëquë arati xobó tsi ja yonocohai ca xaba jatiquë tsi quiha jahuë xobo qui Zacarias caniquë.

²⁴ Jaquirëquë jahuë ahui Elisabet tohoyanicuë. Jatsi cinco oxë no tsi xobó tsi ja chitëniquë.

²⁵ —Nëca tsi ëa Diós shomahuacuë ra. Jaboqui pi nohiria yahi tsi bërabyamaxëquia, baquë ë jayaxëhai quëshpi na —i Elisabet niquë.

María qui ángel jonina

²⁶ Oxë huëtsa huinocaquë tsi quiha Diós jahuë ángel Gabriel raaniquë Nazaret icanai ca yaca qui. Jabi Galilea maí tsi naa yaca ini quiha.

²⁷ Jabi Gabriel raahacani quiha María icanai ca yoxajahi qui Dios Chani bëti. Jari bënë yama María ini quiha. Jasca, jahuë bënë ti ca José ini quiha, naa David yamaba chahitaxocobo huësti ca iquiina.

²⁸ Xobo qui jicohax tsi quiha,
—Shoma xo mia ra; yoxa bo huëtsa oquë quiha. Mi bëta xo Ibo ra —i María qui Gabriel niquë.

²⁹ Angel chani nicahax shinati pi Mariá cahëyamaniquë.

—Jënihi ni sa? —i ja niquë jahuë shinaná no.

³⁰ Jatsi,

—Raquëyamatsihuë, Mariá —i ángel niquë—. Diós mia shomahuaquë ra.

³¹ Tohoyaxëqui mia. Baquë comaxëqui mia ra. Comaxo tsi Jesu mi janëno.

³² Jasca, oquëxëhi quiha mi baquë. Dios-diosria Baquë ja quënahacaxëti xo. Jahuë jahëpa David yamaba yonati chama ja qui axëhi quiha Ibo Dios, jahuë nohiria yonati.

³³ Jabi Israél ca nohiria yona-yonapaoxëhi quiha. Jatiyamaxëhi quiha ja yonahaina —nëa tsi Mariá qui ángel nëcaniquë.

³⁴ Jatsi ángel Mariá nicaniquë:

—Yoxajahi xo ëa ra. Jjënahuariaxo raca baquë ë comana? —iquiina.

³⁵ Jatsi ángel quëbiniquë:

—Mi qui joxëhi quiha Espíritu Santo. Tsëmo jascaria tsi mia mapaxëhi quiha Dios chama. Ja quëshpi tsi Dios Baquë jiaxëni ca quënahacaxëti xo mi Baquë, ja coquë no.

³⁶ “Mi rëquëmë Elisabet tsayahuë. “Tohoyatimaxëni xo” i nohiria bo paoni quiha mi rëquëmë yoati na. Jama, seis oxë no tsi ja tohoyaquë, sirixëni ja iqui ri.

³⁷ Tsayahuë. Jatihuahacaxëti xo Diós yoahai tëquë. Jatiroha ca ati mëtsa xo ra —nëa tsi quiha Mariá qui ángel nëcaniquë.

³⁸ Jatsi Mariá quëbiniquë:

—Ibo yonati xo ëa ra. Jabija xo toa mi yoahana ra —iquiina.

Jatsi ángel jisbayaniquë.

Elisabet qui Mariá shishonina

³⁹ Toatiyá tsi bamahaxma tsi quiha Elisabet yaca qui Mariá caniquë. Jabi jodioba mai maca bo xërëquë ó tsi jahuë yaca ini quiha.

⁴⁰ Cahëhax Zacarías xobo qui Mariá jiconiquë. Jicoxo tsi quiha Elisabet ja joihuaniquë.

⁴¹ Jatsi Mariá joihuahai ca Elisabët nicaquë tsi quiha jahuë xamá ca baquë mohiniquë. Jatsi Espíritu Santó Elisabet chanimaniquë:

⁴² —Yoxa huëtsa bo oquë tsi mi shomahuahacaquë ra. Shomahuahacaquë mi baquë ri —itsi Mariá qui Elisabet niquë joi pistiama cató no—.

⁴³ E qui shishohi noho Iboba jahëhua joquë pa. Shoma xo ëa ra.

⁴⁴ Jabi mi joihuahai ca ë nicaquë tsi rani tsi ëa xara ca baquë mohiquë ra.

⁴⁵ Mi qui ángel yoahitaha ca jatihuaxëhi quiha Ibo Dios ra. Raniria xo mia ra, Dios qui mi chitimihai ca quëshpi na —i Mariá qui Elisabet niquë.

⁴⁶ Jatsi Mariá chaniniquë:

—Oquë xo Dios ra iquia.

⁴⁷ Noho Xabahamati Ibo Dios tahëhax tsi raniquia.

⁴⁸ Ea, naa jahuë yonati nori ca ja noiquë ra.

Jaboqui “Shomahuahaca ca tsi xo toa” ixëhi quiha nohiria bo ëa yoati na.

⁴⁹ Jiaría tsi xo ë qui Chamaxëni cató acana.

Jiaxëni xo jahuë janë ra.

⁵⁰ Jasca, ja qui aracanaibo noi-noipaohi quiha.

⁵¹ Anomaria tsi xo Diós acana jahuë chamá no.

Jamë shinamixëni cabo,

oquë ca manëcascanaibo,

tihi cabo pacanamahi quiha.

⁵² Nohiria chama-chamaria bo niahi quiha,

jato oquë ja bënëcano.

Noitiria cabo oquëhuahi quiha.

⁵³ Jasca, jahuë jahuë jia bá tsi paxnacanaibo sëyamaxëhi quiha.

Jama, jahuëmishni jayaria cabo mëquëya tsi raaxëhi quiha.

⁵⁴ Jahuë Israél ca nohiria mëbihi johi quiha,

jato noihi na.

⁵⁵ Jabi noba rëquëbo yamabo qui ja yoani ca shina-bënoyamahi quiha Dios ra,

“Mato shomahuaxëquia” i Abraham,
 jahuë chahitaxocobo,
 tihi cabo qui ja ni quëshpi na —nëa tsi quiha María
 nëcaniquë.

⁵⁶ Jatsi tres oxë no tsi quiha Elisabet ya tsi María chitëniquë. Jaquirëquë jahari jahuë xobo
 qui ja caniquë.

Juan conina

⁵⁷ Tsëquëniquë Elisabet comati xabaca ra. Jatsi baquë ja comaniquë.

⁵⁸ Jabi Elisabet Diós shomahuani nori ca jahuë yacatá ca nohiria, jahuë jimibo, tihi cabá
 nicaniquë. Ja raniyocani quiha jato ri, nicahax na.

⁵⁹ Jatsi ocho bari huinocaquë tsi quiha jahuë baquë jibirishahi jahuë jimibo bëcaniquë.
 Jato jodioba jabi quiha. Jatsi jahuë jahëpa janë, naa Zacarías janë baquë qui ja acascaniquë
 toatiyá no.

⁶⁰ Jatsi jahuë jahëhua quëbiniquë:

—Juan ja quënahacaxëti xo ra —iquiina.

⁶¹ —Majia. Yama tsi xo mi jimibo xërëquë ó ca toa janë jaya cato ra —i ja qui jaca niquë.

⁶² Jatsi jato mëquë bá tsi jisti bo ja acascaniquë baquë jahëpa qui. Toca tsi Zacarías ja
 nicascaniquë:

—¿Jahuë janë mi baquë qui axëhi ni noa ra? —iquiina.

⁶³ Jatsi jahuë mëquënë tsi Zacarías bëëbëëhaniquë papi ja qui ja acano. Jatsi, “Jahuë janë
 tsi xo Juan” i ja quënëni ca ni quiha. Jatsi quiha ja ratëyocaniquë.

⁶⁴ Jarohapa tsi chaniti mëtsa Zacarías iniquë pa. Chanitsijaniquë. Dios ocahuatsijahua-
 niquë.

⁶⁵ Jatsi yacatá ca nohiria bo shina-risiquiniquë jënipijani ca nicahax na. Jatsi Juan coní
 chani pacanani quiha, jodioba maí ca maca ó ca nohiria bo qui.

⁶⁶ Nicahax ja shina-shinacaniquë.

—¿Oquë ca ixëhi ni naa baquë sa? —i jaca ni quiha.

Jasca, ja bëta lboba chama iqui ca ja jiscaniquë.

Jia tsi Dios Zacarías ocahuanina

⁶⁷ Jabi Espíritu Santo rëamë tsi Juan jahëpa Zacarías iniquë. Jatsi ja qui Diós ani ca chani
 yoatsijahuaniquë.

⁶⁸ —Oquë xo Ibo, Israël caba Dios.

Jahuë nohiria mëbihi ja joquë ra,
 jocha quima noqui paquëmaxëna.

⁶⁹ Jabi David yamaba chahitaxocobo noqui raahi quiha,
 noqui Xabahamati Ibo-iboria iti.

⁷⁰ Naama tsi quiha jahuë Chani yoanish cabo Diós chanimani quiha.

⁷¹ “Mato qui caxacanaibo quima mato xabahamaxëquia”
 i ja ni quiha.

⁷²⁻⁷³ Jabi noqui shomahuacatsi quiha Dios ra,
 naa noba rëquëbo yamabo ja shomahuariani jascaria.

Tobi quiha jato qui ja yoanina,
 tobi quiha noba rëquëbo yamaba Abraham qui ja yoanina.
 Tihi ca tsi shina-bënoyamahi quiha Dios.

⁷⁴ Noqui caxacanaibo quima noqui xabahamacatsi quiha ra,
 raquëhaxma tsi Dios bax no yonocono iquish na.

⁷⁵ Ja bësojó tsi jocha yama,
 mëstë, tihi tsi no i-ipaoxëti xo,
 ja bax yonocohi na —nëa tsi quiha Zacarías nëcaniquë

Dios Chani yoahi na.

⁷⁶ Jatsi,
 —Dios-diosria Chani yoati ibo mi quënahacaxëti xo,
 noho baquë.

Ibo bëbo caxëqui mia,
 Ibo johai ca quëshpi nohiria bo shomahuahi na.

⁷⁷ Nohiria xabahamati quinia yoaxëqui mia ra,
 “Mato jocha mëbixëqui Dios” i jato quiina.

⁷⁸ Toca tsi ahi quiha Dios,
 noqui noiquí na.

Ja quëshpi tsi mana ca Huëa nori ca noqui raaxëhi quiha,

⁷⁹ tsëmó cabo,

bēnoria ca rēsoti basima cabo,
tihi cabo qui huahuaxēti.

Bēpasimati quinia ó tsi noqui rēquēninxēhi quiha —nēa tsi Zacarías
nēcāniquē.

⁸⁰ Toatiyá tsi Zacarías baquē Juan shinahaniquē. Dios ja noiriani quiha. Shinahacax tsi quiha xabachá tsi Juan racaniquē. Toá tsi ja ini quiha, Dios Chani yoahi canox pari. Jaquirēquē Israél maí ca nohiria bēsojó tsi quiha ja jisiquiniquē, naa jahuē yonoco chitahēhuaxēna.

2

Jesu conina

Mateo 1.18-25

¹ Toatiyá tsi quiha romanoba chama-chamaria Augustó jahuē chani raaniquē nohiria tēquē qui.

—Tocahacati xo nohiria tēquē —i quiha ja niquē.

² Jabi jariapari ca nohiria tocani ca xaba tsi xo naa. Jasca, toatiyá tsi quiha Siria mai xo tsi chama Cirenio yonani quiha.

³ Jatsi jahanahax ja cocani ca yaca qui jatiroha cabo bocaniquē tocahacati.

⁴ Caniquē José ri. Jahuē Galileá ca maí ca yaca Nazaret ja jisbayaniquē Belén yaca qui caxēna. Jabi Belén, naa jahuē David yamaba coní ca yaca qui ja caní quiha tocahacati, David yamaba chahitaxocobo huēsti ca ja ini quēshpi na.

⁵ Jasca, ja bēta caniquē María ri, naa jahuē ahui ti cato. Jabi tohoya tsi María ini quiha.

⁶ Belén tsi jacano tsi quiha jahuē baquē comati xaba tsēquēniquē.

⁷ Jatsi jahuē jariapari ca baquē Mariá comaniquē. Comaxo tsi quiha raití tsi Mariá yaboniquē. Yaboxo tsi quiha yohina piti caja ó tsi jahuē Baquē ja jananiquē. Yama ini quiha racati xobó ca xēa rē.

Oveja obēsocanaibo

⁸ Jabi yaca basima tsi quiha oveja obēso caba oxti iniquē. Baquicha quiha. Jato oveja ó bēsohi ja icani quiha.

⁹ Jatsi jato bēsojó tsi iboba ángel jisiquiniquē. Jasca, jato tēamē tsi quiha Iloba oquē bajra-bajraniquē. Raquēriatsijacanicuē tsayahax na.

¹⁰ Jatsi jato qui ángel chaniniquē:

—Raquēyamacana. Chani jia ca mato qui bēquia. Nohiria tēquē ranihuaxēhi quiha ē yoahaina.

¹¹ Jaboqui David yacatá tsi coyaquē Xabahamati Ibo ra. Mato Cristo, naa Diós raaha ca Ibo tsi xo naa.

¹² Yabohaca ca baquē jisxēqui mato. Yohina piti cajá tsi raca ixēhi quiha. Tocatsixēhi quiha, noho quiayama ca chani ma cahēno iquish na ra —nēa tsi quiha jato qui ángel nēcāniquē.

¹³ Jatsi quiha ángel ya tsi jisiquitapiniquē huēstima ca naipá ca ángel bo. Misco quiha. Dios ocahuahi ja icani quiha. Jabi ja yoacani ca tsi xo naa:

¹⁴ —Mana ca Dios oquēhuahacano ra.

Ja qui jia cabo,

naa jahuē maí ca nohiria xērēquē ó ca rabēti bo bēpasimacatsi quiha —i jaca niquē.

¹⁵ Jatsi quiha nai qui ángel bo bocaniquē. Ja bocaquē tsi quiha oveja obēso cabo chaninanicuē:

—¿Belén jisi canomani? Jēnipijaha ca no jisno. Jia tsi xo naa Ilobá noqui yoahana ra —i jaca niquē.

¹⁶ Jatsi quiha Belén qui ja jabacanicuē baquē mērahi na. María, José, piti cajá ca racahai ca Baquē, tihi cabo ja jiscanicuē.

¹⁷ Baquē jisi tsi quiha ángel jato yoaha ca ja yoacanicuē.

¹⁸ Jatsi oveja obēso cabá yoani ca qui ratēyoniquē nicanish cabo tēquē.

¹⁹ María qui jia ini quiha ja yoacanina. Jēnipijacani ca tēquē ja shina-shinani quiha.

²⁰ Jatsi quiha oveja obēso cabo bacanicuē. Bacahi tsi ja quēquēcananicuē. Jia tsi Dios ja ocahuacanicuē, naa ja jiscanina, ja nicacanina, tihi cabo quēshpi na.

Arati xobo qui jahuē nabá Jesu bēnina

²¹ Huēsti ca semana huinocaquē tsi quiha jato baquē jibirishahacanicuē. Toatiyá tsi Jesu jato baquē ja janēcani quiha. Jabi toa janē baquē qui ángel ani quiha, siri, naa María tohoyanox pari no.

²²⁻²⁴ Jatsi quiha tsēquēniquē arati xobo xo tsi María bahuēhacati ca xabaca. Jatsi Jerusalén qui José ya María caniquē, Moisés yamabá yoba jatihuaxēna. Cahēxo tsi quiha arati ibo

qui jato yobá yoani ca jahuë bo ja acaniquë bahuëhacati. “Tëpas-hacati xo rabë ca botocoa. Jama, toa pi ati mëtsama jaca no tsi tëpas-hacati nori rabë ca corobisa iquë” nëa tsi jato yoba nëcani quiha. Jasca, toa barí tsi Jerusalén qui jato baquë Jesu ja bëcaniquë Dios qui mëaxëna. Jato jodioba jabi quiha. Ja tocacani quiha Iboha yoba quëneni ca tahëhax na, naa “Dios qui mëahacaxëti xo jariapari ca cohax ca baquë” i Dios yoba ni quëshpi na.

²⁵ Naatiyá tsi quiha Jerusalén tsi joni iniquë, naa Simeón icanai cato. Joni shinajiaxëni ca naa joni ini quiha, Dios qui aranish ca iquiina. Israél cabo Xabahamati Ibo johai ó ja pasoni quiha. Jasca, Espiritu Santo rëamë tsi ja ini quiha.

²⁶ Jasca, rësoti ó ja pasoyamani quiha, Ibobá raahai ca Xabahamati Ibo jisquë rohari. Toca ca Espiritu Santó jismani quiha.

²⁷ Jatsi quiha arati xobo qui Simeón caniquë, Espiritu Santó mëpilhacahax na. Jabi toá tsi ja ini quiha, jahuë nabo ya Jesu cahëquë no. Jasca, Moisés yoba jatihuahi quiha José, María, tihí cabo bëcaniquë jato baquë Jesu ya.

²⁸ Jatsi jato baquë pistia quiha Simeón iconiquë jisish na. Icoxo tsi quiha jia tsi Dios ja ocahuaniquë. Ja nëcani quiha:

²⁹ —Jarohari tsi ëa mi yoani ca jatihuahacaquë ra.

Jaboqui ranihax tsi rësoti mëtsa xo ëa ra.

³⁰ Noho bëro yoi tsi Xabahamati Ibo ë jisquë ra.

³¹ Nohiria bo tëquë qui naa baquë mi raaquë.

³² Carayanabo qui ja raahacaquë ra, mia ja cahëcano iquish na jato ri.

Mi Israél ca nohiria qui ja raahacaquë ra, jato oquëhuaxëna —nëa tsi quiha

Simeón nëcaniquë.

³³ Jatsi Jesu nabo ratëniquë toca tsi jato baquë yoati Simeón chaniquë no.

³⁴ Jatsi María, José, jato baquë, tihí cabo bax Simeón bëhoxniquë, Diós jato shomahuano. Bëhoxhax tsi quiha Jesu jahëhua qui ja chaniniquë:

—Mi Baquë Diós biniquë ra. Ja iqui tsi bënoxëhi quiha huëstima ca Israél cabo. Jasca, ja iqui tsi rani-ranixëhi quiha huëstima cabo. Jabi Dios quima ca jisti ixëhi quiha mi Baquë. Ja pasomaha chanixëhi quiha huëstima cabo rë. Jasca, Dios quinia nohiria bo jismaxëhi quiha.

³⁵ Toca tsi nohiria bá shinahai ca jonë ca jahuë bo jisiquimaxëhi quiha mi Baquë. Jasca, cohuëriaxëqui mia ri, naa mi shina saipí nachohai jascaria —nëa tsi quiha María qui Simeón nëcaniquë.

³⁶ Jasca, tobi quiha arati xobó tsi yoxa iniquë, naa Ana icanai cato. Dios Chani yonish ca yoxa ja ini quiha. Fanuel jahi ja ini quiha, naa Aserbo icanai ca maxo quima conish cato. Jabi sirixëni Ana iniquë. Siete año roha no tsi bënë ja jayani quiha.

³⁷ Rësoni quiha jahuë bënë. Jaquirëquë ochenta año no tsi Dios arati xobo ja jisbayayamani quiha. Toá tsi barihani, baquicha, tihí ca tsi Dios qui ja ara-arani quiha. Jasca, toá tsi samapama tsi ja bëhoxni quiha. Jahuë jabi quiha.

³⁸ María, José, tihí cabo ya Simeón chaninano tsi Ana joniquë. Johax Dios qui “Gracias” itsijaniquë jaa ri, baquë tsyahax na. Jatsi Israél cabo Diós xabahamati ó pasocanaibo qui chanitsi quiha Ana niqë baquë Jesu yoati na.

Nazaret yaca qui ja bacacanina

³⁹ Jaquirëquë ja yoahacani ca ati jahuë bo tëquë María, José, tihí cabá jatihuaniquë, naa Iboha yobá yoani cato. Jatihuahax jahari Galilea mai qui ja bocaniquë jato Nazaret yaca qui.

⁴⁰ Toatiyá tsi quiha jato baquë Jesu shinahaniquë. Ja coshinani quiha. Ja tiisinani quiha. Jabi jato Baquë Jesu quiha Diós shomahuaniquë.

Arati xobó tsi Jesu inina

⁴¹ Jabi jatiroha ca xënipá tsi quiha Jerusalén qui Jesu nabo bocaniquë pascua fiesta axëna. Jato jabi quiha.

⁴² Jatsi doce año bo jatihax jahuë nabo ya Jerusalén qui Jesu caniquë jaa ri.

⁴³ Toa fiesta huinocaquë tsi quiha jato xobo qui bacatsi María, José tihí cabo niquë. Jama, Jerusalén tsi chitëhi Jesu iniquë pa. Yopayamani quiha jahuë nabo.

⁴⁴ Jahuë rabëti bo ya tsi bacahai ja iqui ca ja quëscahuajahuacani quiha. Toca tsi huësti bari ja raacanicuë bahí no. Jatsi yata tsi jato rabëti bo, jato jimibo, tihí cabo xërëquë xo tsi Jesu mëratsijahuacanicuë. Yama a ra.

⁴⁵ Mahitsa ja mëracanicuë rë. Jarohari tsi quiha jahari Jerusalén qui José, María, bocanicuë mëraxëna.

⁴⁶ Tres bari tsi ja raacanicuë Jesu mërahi na. Jarohari tsi arati xobó ca jato baquë ja jiscanicuë. Yoba tiisimacanaibo ya tsaho ja ini quiha. Jato bëta chaninahi Jesu iniquë Quënëhacanicish cabo yoati na.

⁴⁷ Jabi Jesu tiisi, ja quëbihaina, tihi cabo qui ja ratëyocanicuë, naa nicacanicish cabo.

⁴⁸ Jato bëta ja iqui ca jisi tsi quiha jahuë nabo ratënicuë jato ri. Jatsi quiha ja qui jahuë jahëhua chaniniquë:

—¿Jëniriahax noqui mi nëcaha pa? Noba shina jii-jiiquë rë mia mërahi na. Mahitsa mia no mëra-mëraqüë ra —i Maria niquë.

⁴⁹ Jatsi Jesú jato quëbiniquë:

—¿Jëniriixo tsi ëa mëracanai pa? ¿Noho Jahëpa xobó tsi ë iti nori ca ma cahëyamaha? —iquiina.

⁵⁰ Jama, ja quëbini ca jahuë nabá cahëyamaniquë. Jato joma quiha.

⁵¹ Jatsi quiha jahari Nazaret qui Jesu caniquë jahuë nabo ya. Jato ja nica-nicaniquë ra. Jabi jënipijani ca jahuë jahëhuá shina-shinanicuë. Ja shina-bënoyamani quiha.

⁵² Jatsi shinahaniquë Jesu. Shinahacax ja tiisinanicuë. Dios, nohiria, tihi cabá toa baquë noiniquë.

3

Dios Chani Juán yoanina xabacha xo na

Mateo 3.1-12; Marcos 1.1-8; Juan 1.19-28

¹ Jabi quince año bo jaticuë tsi quiha romanoba chama-chamaria Tiberió nohiria bo yonanicuë jaa ri. Jasca, ja namá tsi jodioba mai Poncio Pilató yonani quiha ja bax na. Jasca, chama Tiberio bax Galilea mai Herodes yonani quiha jaa ri. Jasca, Iturea, Traconite, tihi cabo yonani quiha Herodes noma Felipe. Chama Lisaniás Abilinia mai yonani quiha.

² Jasca, arati ibo-iboria bo Anás, Caifás tihi cabo ini quiha. Jatsi toatiyá tsi quiha Zacariás baquë Juan qui Dios Chani joniquë. Xabachá tsi racahi Juan ini quiha.

³ Jatsi ani Jordán tapai ca racahai ca nohiria bo qui Dios Chani Juán yoabonanicuë. Yoabonahax jato qui ja nëcanicuë:

—Ashimahacaxëti xo nohiria bo. Mato jocha quima Dios quiri bësocana, mato jocha masahacano ra —i nohiria bo qui ja ni quiha.

⁴ Jabi Juán acai ca yoati tsi Isaías yamabo chaniniquë ja quënëni cato ó no. Jabi siri tsi ja quënëni ca tsi xo naa:

“Xabacha xo tsi quënaxëhi quiha.

Quënahax,

‘Rohahuahacacana, Ibo johai ca quëshpi na’ ixëhi quiha.

‘Bahi mëstë ca acana ja bax coti.

⁵ Rëahacaxëti quiha quini bo.

Michorohacaxëti quiha tëmachi bo.

Mëstëhuahacaxëti quiha yoro ca iti bo.

Parahuahacaxëti quiha bahi yoi cabo.

Toca tsi rohahuahacaxëti quiha mato shinana ra,

Ibo johai ca quëshpi na.

⁶ Jasca, Dios xabahamati quinia jixxëhi quiha carayanabo ri, naa nohiria tëquë’ nëcaxëhi quiha”.

Jabi nëca tsi Isaías yamabá quënëni quiha Juan yoati na.

⁷ Jatsi huëstima ca nohiria Juan qui bëcanicuë ashimahacaxëna. Jato ja yoani ca tsi xo naa:

—Quiaxëni caba xocobo xo mato ra. Tsëquëti basima tsi xo nohiria qui Dios caxahai ca bari ra. ¿Tsohuë mato yobani, Dios caxa quima ax jabati?

⁸ ¿Mato jocha quima Dios quiri ma bësoha pa? No tsayano. Jariapari tsi jabi paxa ca ma jismaxëti xo. “No xabahamahacaxëti xo, Abraham yamaba चाहितaxocobo no nori quëshpi na” iyamatsicana. Mato mëbiti mëtsama xo Abraham yamabo ra. Tsayacahuë. Naa maxax bo biti mëtsa xo Dios, Abraham xocobo yoi bo axëna iquia ra.

⁹ Jatsi quiniacaxëcahuë. Mato copipaimaria xo Dios ra. Bimi jia ca pi jihuü saihuayamano tsi toa jihui rëraxëhi quiha ibo. Rëraxo tsi chíhi qui niahi quiha. Jatsi jabi paxa ca ma saihuaxëti xo —nëa tsi nohiria bo qui Juan nëcanicuë.

¹⁰ Jatsi,

—¿Jënahuaxëhi ni noa ra? —i Juan qui nohiria niquë.

¹¹ Jatsi Juán jato quëbiniquë:

—¿Dos ca sahuëti jaya ni mato? Dos ca pi jayaquí tsi noitiria ca qui huësti ca acana. ¿Huëstima ni mato oriquiti? Huëstima pi jayahi tsi huëtza bo ya xatënacana —i quiha jato qui Juan niquë.

¹² Jatsi impuesto bicanaibo, naa nohiria qui anoma cabo bëcaniquë ashimahacaxëna.

—¿Jënahuaxëhi ni noa, maestró? —i Juan qui jaca niquë jato ri.

¹³ Jatsi,

—Gobierno qui nohiría mëati ca parata roha bicana. Huino ca biyamacahuë —i jato qui Juan niquë.

¹⁴ Jatsi soldado bá nicaniquë:

—¿Jënahuaxëhi ni noa ra? —iquiina.

Jato ja quëbiniquë:

—Nohiria roayamacana parata bixëna. Mato sueldo quëshpi tsi ranicana —iquiina.

¹⁵ Toatiyá tsi Xabahamati Ibo ó nohiria bo pasohi ini quiha. Ja quëshpi tsi jato Cristo Juan iqui ca ja quëscahuajahuacani quiha.

¹⁶ Japi jato tëquë qui Juan nëcaniquë:

—Jënë tsi mato ashimaquia. Jama, joxëhi quiha ëa oquëria cato ra. Ea tsi xo oquë yama cato. Espiritu Santó tsi, naa chihi iquiria cató tsi mato ashimaxëhi quiha.

¹⁷ Joxo tsi jahuë-na bo tsëcaxëhi quiha, ja otohái ca qui ja jicocano iquish na. Jama, trigo xaca jascaria tsi nocatimaxëni ca chihi qui yoixëni cabo niaxëhi quiha mëshoxëna —nëa tsi Juán nëcaniquë Jesu yoati na.

¹⁸ Dios Chani yoapama tsi huëstima tsi nohiria Juán yobaniquë, Dios quiri ja bësocano iquish na.

¹⁹ Jasca, chama Herodes pasomaha Juán chanipaoniquë, jahuë noma ahui ja bini iqui na. Jabi jahuë noma ahui, naa Herodías icanai ca ja bini quiha, jahuë ahui iti. Jasca, huëstima ca yoi ca Herodés ani quiha. Jahuë jabi quiha.

²⁰ Jatsi pë preso qui Herodés Juan nanëniquë. Anoma toa joni iniquë ra.

Jesu ashimahacana

Mateo 3.13-17; Marcos 1.9-11

²¹ Nohiria tëquë ashimahacayoquë tsi quiha Jesu ashimahacanicuë jaa ri. Bëhojano tsi quiha nai japëquëniquë.

²² Jatsi ja qui Espiritu Santo botëniquë; boto jisiria ja nori. Jatsi,

—Noho Baquë yoi xo mia. Mia noiquia. Ea ranihuaqui mia ra —i quiha naipá ca joi niquë.

Jesu rëquëbo yamabo

Mateo 1.1-17

²³ Jabi treinta año bo quiha Jesú jayaniquë, jahuë yonoco ja chitahëhuaquë no. Jabi José baquë ja nori ca quëscahua nohiria bá huaniquë.

²⁴ José jahëpa Elí iniquë.

Eli jahëpa Matat iniquë.

Matat jahëpa Leví iniquë.

Leví jahëpa Melqui iniquë.

Melqui jahëpa Jana iniquë.

Jana jahëpa José iniquë.

²⁵ José jahëpa Matatías iniquë.

Matatías jahëpa Amós iniquë.

Amós jahëpa Nahum iniquë.

Nahum jahëpa Esli iniquë.

Esli jahëpa Nagai iniquë.

²⁶ Nagai jahëpa Maat iniquë.

Maat jahëpa Matatías iniquë.

Matatías jahëpa Semei iniquë.

Semei jahëpa José iniquë.

José jahëpa Judá iniquë.

²⁷ Judá jahëpa Joana iniquë.

Joana jahëpa Resa iniquë.

Resa jahëpa Zorobabel iniquë.

Zorobabel jahëpa Salatiel iniquë.

Salatiel jahëpa Neri iniquë.

²⁸ Neri jahëpa Melqui iniquë.

Melqui jahëpa Adi iniquë.

Adi jahëpa Cosam iniquë.

Cosam jahëpa Elmodam iniquë.

Elmodam jahëpa Er iniquë.

²⁹ Er jahëpa Josué iniquë.

Josué jahëpa Eliezer iniquë.

Eliezer jahëpa Jorim iniquë.
 Jorim jahëpa Matat iniquë.
³⁰ Matat jahëpa Leví iniquë.
 Leví jahëpa Simeón iniquë.
 Simeón jahëpa Judá iniquë.
 Judá jahëpa José iniquë.
 José jahëpa Jonán iniquë.
 Jonán jahëpa Eliaquim iniquë.
³¹ Eliaquim jahëpa Melea iniquë.
 Melea jahëpa Mainán iniquë.
 Mainán jahëpa Matata iniquë.
 Matata jahëpa Natán iniquë.
 Natán jahëpa David iniquë.
³² David jahëpa Isaí iniquë.
 Isaí jahëpa Obed iniquë.
 Obed jahëpa Booz iniquë.
 Booz jahëpa Salmón iniquë.
 Salmón jahëpa Naasón iniquë.
³³ Naasón jahëpa Aminadab iniquë.
 Aminadab jahëpa Aram iniquë.
 Aram jahëpa Esrom iniquë.
 Esrom jahëpa Fares iniquë.
 Fares jahëpa Judá iniquë.
³⁴ Judá jahëpa Jacob iniquë.
 Jacob jahëpa Isaac iniquë.
 Isaac jahëpa Abraham iniquë.
 Abraham jahëpa Taré iniquë.
 Taré jahëpa Nacor iniquë.
³⁵ Nacor jahëpa Serug iniquë.
 Serug jahëpa Ragau iniquë.
 Ragau jahëpa Peleg iniquë.
 Peleg jahëpa Heber iniquë.
 Heber jahëpa Sala iniquë.
³⁶ Sala jahëpa Cainán iniquë.
 Cainán jahëpa Arfaxad iniquë.
 Arfaxad jahëpa Sem iniquë.
 Sem jahëpa Noé iniquë.
 Noé jahëpa Lamec iniquë.
³⁷ Lamec jahëpa Matusalén iniquë.
 Matusalén jahëpa Enoc iniquë.
 Enoc jahëpa Jared iniquë.
 Jared jahëpa Mahalaleel iniquë.
 Mahalaleel jahëpa Cainán iniquë.
³⁸ Cainán jahëpa Enós iniquë.
 Enós jahëpa Set iniquë.
 Set jahëpa Adán iniquë.
 Adán jahëpa Dios iniquë.

4

Jesu tanamahacanina jochamaxëna

Mateo 4.1-11; Marcos 1.12-13

¹ Jatsi quiha ani Jordán Jesú jishayaniquë. Espíritu Santo rëamë ja ini quiha. Jatsi cuarenta bari no tsi xabaca ax tsi ja mëpihacaniquë Espíritu Santó no.

² Jabi xabacá ja no tsi quiha Satanás Jesu tanamaniquë jochamaxëna. Cuarenta bari no tsi Jesú piyamani quiha. Ja paxnani quiha.

³ Jatsi ja qui Satanás chaniniquë:

—Dios Baquë iipiquí tsi naa maxax yoahuë mapari ja manëno —iquiina.

⁴ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—“Maparí roha tsi bësoyamaxëhi quiha joni, jama, Dios Chaní tsi ja nori” ii quiha Quënëhacanish cabo —iquiina.

⁵ Jatsi quiha mana Satanás Jesu boniquë tëmachí no. Boxo tsi quiha maí ca chama bá yonahaina, jato oquë, tihi cabo Jesu ja jismaniquë.

⁶ Jismahax ja nëcaniquë:

—Naa nohiria bo yonati chama tēquë, ja yonacanaí ca oquë, tihi cabo mi qui axëquia, ë qui ja acacani nori quëshpi na. Jabi tsohuëcara, naa ë qui jia ca qui naa tēquë ati mētsa xo ëa ra.

⁷ Japi ë qui mi arapino tsi jatiroha ca mina-xëhi quiha —i Satanás niquë.

⁸ Jatsi Jesús quëbiniquë:

—“Mato Ibo Dios roha qui ma arano ra. Mato chama roha ca tsi xo toa” ii quiha Quënëhacanish cabo —iquiina.

⁹ Jaquirëquë Jerusalén ca arati xobo qui Satanás Jesu boniquë. Boxo tsi quiha jodioba arati xobo cacha, naa jahuë quëmapó tsi Satanás niimaniquë. Niimahax ja qui ja chaniniquë:

—“Dios Baquë iipiquí tsi mai qui mimë niahacahuë.

¹⁰ Mato qui jahuë ángel bo raaxëhi quiha Dios, mato ó ja bësocano” ii quiha Quënëhacanish cabo.

¹¹ Jasca, “Jato mëquënë tsi mia bëcaxëcane quiha ángel bo, mi paquëyamano, mi tahë tēquëyamano iquish na” ii quiha —nëa tsi quiha Jesu qui Satanás nëcaniquë.

¹² Jatsi Jesús quëbiniquë:

—“Mi Ibo Dios tanamayamahuë” ii quiha Quënëhacanish cabo —iquiina.

¹³ Jabi huëstima ca quiniá tsi Satanás Jesu tanamaniquë jochamaxëna; mahitsa quiha. Jochamati mëtsaxoma tsi quiha ja jisbërianiquë, oquë ca xaba huëtsa manaquí na.

Galiléa ca mai xo tsi Jesú jahuë yonoco chitahëhuanina

Mateo 4.12-17; Marcos 1.14-15

¹⁴ Jatsi quiha Galilea mai qui Jesu bacaniquë. Espíritu Santo chama jayani quiha. Jabi toa maí tsi quiha chani pacaniniquë ja acai ca yoati na.

¹⁵ Jasca, jato catiti xobo xo tsi Jesú tiisimaniquë.

—Anomaria tsi xo toa joni ra —i nohiria bo niquë jahuë chani nicahax na.

Nazarét cabá Jesu nianina

Mateo 13.53-58; Marcos 6.1-6

¹⁶ Jatsi quiha Nazaret qui Jesu joniquë, naa jahá ja shinahani ca yacata. Jabi toa bari tsi jato catiti xobo qui ja caniquë tiisimahi na. Jahuë jabi quiha. Jatsi quiha Jesu niiniquë Quënëhacanish cabo nicamaxëna.

¹⁷ Isaías yamabá quënëni ca libro Jesu qui acacani quiha. Japëcaxo tsi quiha Dios Chani jato ja nicamaniquë.

¹⁸ —“E bëta xo Ibobá Shinana ra.

Ea ja raaquë, Chani jia ca noitiria cabo qui ë yoano.

Ea ja raaquë, ‘Paquëmahacaxëqui mato’ i achiqui cabo qui ë no,

‘Jistëquëxëqui mato’ i bëco cabo qui ë no.

Ea ja raaquë cohuë cabo ë mëbino.

¹⁹ ‘Ibobá nohiria bo xabahamati xaba tsi xo naa’ ë iti xo” —nëa tsi Jesu nëcaniquë Dios Chani nicamahi na.

²⁰ Nicamaxo tsi quiha libro Jesú mapaniquë. Jatsi ibo qui axo tsi quiha ja tsahoniquë. Jatsi xobó ca nohiria tēquëtá tsaya-tsayaniquë ratëquí na.

²¹ Jatsi,

—Jaboqui mato bësojó tsi jatihuahacaquë Isaías yamabá quënënina ra —i jato qui Jesu niquë.

²² Jatsi Jesús yoani ca qui nohiria bo shina-risiquiniquë.

—Anomaria tsi xo toa ja chanihaina ra. ¿José baquë ma ni naa sa? —itsi quiha nohiria bo niquë.

²³ Jatsi quiha Jesús jato quëbiniquë:

—Mato yosiba yoba ëa yoacasqui mato tia, naa “Noqui pari mëbihuë, nohiria huëtsa bo mi mëbinox pari” iquiiina. Jasca, “¿Jënahuarixo raca mi coní yacata xo tsi jisti bo ayamahai rë, naa Capernaum mai xo tsi mi aquitaha jascaria?” itiari ë qui xëqui mato ra.

²⁴ Jama, jaha ja coní ca yaca qui Dios Chani yoati ibo jono tsi jahuë chani bicasyamahi quiha jahuë yacatá ca nohiria bo pë iquia ra. Jascaria, ëa bicasyama xo mato rë.

²⁵ Ea nicaparicana. Mato parayamaquia. Jabi Elías yamabo bësono tsi quiha huëstima ca bënë imanish cabo racapaoniquë jodioba maí no. Toatiyá tsi quiha tres año y medio no tsi yama oi iniquë. Jasca, oriqiti binianiquë nohiria tēquë rë.

²⁶ Jama, toa nohiria bo qui Elías yamabo raahacayamaniquë mëbiti. Jama, noitiria ca bënë imanish ca, naa carayana qui Elías yamabo raahacaniquë ra, naa Sidón basima ca

Sarepta yacatá ca racanish ca yoxa qui. Tocapijaniquè ra, Elías yamabo qui jahué nohiria bá nicacasyamani iqui na.

²⁷ Jasca, Eliseo yamabo bèsone tsi quiha huéstima ca leproso bo, naa bonohuaxèni cabo iniquè jodioba maí no. Jama, ja jènimahuahacayama-caniquè, Eliseo yamabo qui ja chitimiyamacani iqui na. Jama, carayana ca Naamán yamabo jènimahuahacanicuè ra —nèa tsi Jesu nècaniquè.

²⁸ Jatsi Jesu qui caxarianiquè toa catiti xobó ca nohiria tèquè jahué chani nicahax na.

²⁹ Ja niitapicaniquè ja qui tsamixèna. Niixo tsi quiha yaca cacha Jesu ja xèrècaniquè. Xèrèxo tsi quiha tèmachi cacha ja bocaniquè, naa jato yaca rohahuahacani cató no. Toa quèmapo xo tsi rënichi Jesu ja niajahuacascani quiha axèna.

³⁰ Jama, toa nohiria misco Jesu naconiquè pa, jato jisbèriaquí na.

Yoshi jayanish ca joni

Marcos 1.21-28

³¹ Jaquirèquè quiha Capernaum yaca qui Jesu caniquè, naa Galileá ca yacata. Toa xo tsi nohiria bo tiisimatsi quiha Jesú huaniquè joiti barí no.

³² Jabi ja tiisimani ca qui nohiria bo ratènicuè, chama ya ja tiisimani quèshpi na.

³³ Toa catiti xobó tsi quiha yoshi jayanish ca joni iniquè. Joi pistiamá tsi quiha ja quènaniquè:

³⁴ —Jishopè. Noqui jisbayahuè ra, Nazarét ca Jesús. Noqui quèyohi mi joquè pè. Mia cahèquia. Dios Baquè jiaxèni ca xo mia ra —i ja qui yoshi niquè.

³⁵ Jatsi quiha Jesú raahaniquè:

—Pasihuè. Joni quima ax natsèquèhuè —iquiina.

Jatsi pè nohiria bo bèsójó tsi yoshini joni nianiquè mai qui. Niahax joni quima ja natsèquènicuè. Jatsi jènima toa joni ini quiha.

³⁶ Jatsi nohiria ratèyoniquè.

—Jahuè chani ni naa sa? Chamá tsi yoshi bo qui ja chaniquè pa. Natsèquèquè jahué yoshi bo ra —i nohiria bo niquè.

Toca tsi ja chaninacani quiha ratèhi na.

³⁷ Jatsi quiha toa maí tsi chani pacananicuè, Jesú ani ca yoati na.

Simón raisi jènimahuahacana

Mateo 8.14-15; Marcos 1.29-31

³⁸ Catiti xobo jisbaya tsi quiha Simón xobo qui Jesu caniquè. Iquih quiha Simón raisi iniquè rè. Jatsi quiha Jesu qui ja chanicaniquè yoaxèna.

³⁹ Jatsi jahué naquètè qui Jesu jiconiquè. Jicohax jahué oxati tapaí ja niiniquè. Jatsi quiha jahué iqui qui Jesu chaniniquè ja janacano. Jatsi ja janacatapiniquè ra. Bamahaxma tsi ja niiniquè. Jènima ja ini quiha. Niixo tsi jato qui oriquiti ja taaniquè pa.

Iquicanaibo Jesú jènimahuana

Marcos 1.35-39

⁴⁰ Bari chixabano tsi quiha isicanaibo, iquicanaibo, anomaria cabo, tih cabo nohiria bá Jesu qui bèniquè ja jènimahuahacacano. Jatsi bècanish cabo tèquè ja motsaniquè jahué mèquénè no. Jato tèquè ja jènimahuani quiha.

⁴¹ Jasca, huéstima ca yoshi bo natsèc hacani quiha nohiria bo quima. Natsèquèhax ja quènananicuè:

—Dios Baquè xo mia ra —iquiina.

Jatsi quiha yoshi bo Jesú raahaniquè. Jato ja pasimani quiha, Dios raahacanish ca Xabahamati Ibo ja iqui ca ja cahècani quèshpi na.

⁴² Jaquirèquè huèaquè tsi yaca Jesú jisbayanicuè xobo yama ca iti qui caxèna. Jatsi quiha nohiria bá yopaniquè. Yopaxo tsi quiha Jesu mèratsijahuacanicuè. Jisi tsi,

—Jari cayamahuè rè. No bèta mi chitèno ra —i ja qui nohiria bo niquè.

⁴³ Jama,

—Yaca huètsa bo qui è cati xo, “Nohiria bo otocatsi quiha Dios” ixèna. Ja tsi xo toa è raahacanina —i Jesu jato qui niquè.

⁴⁴ Jatsi quiha jodioba mai xo tsi Dios Chani Jesú yoabonanicuè jato catiti xobo xo na.

5

Jesú jahué rabèti bo quènanina

Mateo 4.18-22; Marcos 1.16-20

¹ Huèsti barí tsi quiha Genesaret ia quèmapó tsi nii Jesu iniquè, Dios Chani yoahi na. Ja qui nicapama tsi ja qui nohiria bo quètsoniquè.

² Jatsi dos ca rërënish ca noti bo Jesú jisniquë. Mëquëya quiha. Basima tsi jato ibo bo ini quiha, jato nishi bo chocohacaina.

³ Jatsi nohiria misco iqui tsi quiha noti qui Jesu jiconiquë jabaxëna. Jabi Simón notí ja ini quiha. Jicohax,

–Tori pistia noti chishtëquirimahuë –i Pedro qui ja niquë.

Jatsi noti xo tsi nohiria bo ja tiisimaniquë tsahoxo na.

⁴ Jahuë chani jatihuahax Pedro qui ja chaniniquë:

–Tori pistia noti rëboohahuë, naa paxnëmi ca qui. Toa xo tsi mato nishi niacahuë sani bixëna –i Jesu niquë.

⁵ Jatsi Simón quëbiniquë:

–Mahitsa no tanashinaquë rë. Yama a. Jama, “Niahuë” i pi mi no tsi aqui noa tia –i Pedro niquë.

⁶ Jatsi quiha jato nishi bo ja niacaniquë. Ja niacaquë tsi quiha nishi qui huëstima ca sani rëconiquë. Tihiria ca racana. Rërëtsë-paimaria jato nishi ini quiha.

⁷ Jaha tsi quiha jato rabëti bo qui jato mëquënë tsi ja bëëbëëhacaniquë ja bëcano jato mëbixëna. Jatsi jato rabëti bo bëcaniquë mëbixëna. Jato noti ja rëacani quiha. Huëstima ca sani iqui tsi jëtëquëpaimaria jato noti bo ini quiha.

⁸ Tocapijani ca jisi tsi Jesu bësojó tsi Pedro mëniniquë.

–Noqui jisbayahuë, Taitá. Ea tsi xo jochahuaxëni cato ra. E bëtacasyama xo mia tia –i ja qui Pedro niquë.

⁹ Jabi ratëniquë Pedro, ja bëtanish cabo, naa tihiria ca sani ja bicani tahëhax na.

¹⁰ Jasca, ratëniquë Jacobo, Juan ri, naa Zebedeo baquë bo. Jabi Pedro ya yonoconabë-quinish cabo ja icani quiha. Jatsi,

–Raquëyamahuë, Pedró. Jaboqui rohari tsi joni bo bixëqui mia. Dios quinia jato qui jismaxëqui mia –i ja qui Jesu niquë.

¹¹ Jatsi jato noti bo rërëhaxo tsi jatroha ca ja jisbëriacaniquë Jesu banahuaxëna.

Leproso inish ca Jesú jënimahuanina

Mateo 8.1-4; Marcos 1.40-45

¹² Jabi jahuëcaraca yaca shishopama tsi quiha lepra jaya ca joní Jesu bëchaniquë. Bono-huaxëni ca joni ja ini quiha. Jesu jisi tsi ja bësojó ja mëniniquë.

–Aapicatsi tsi ëa jënimahuati mëtsa xo mia, Taitá –iriatsi ja niquë.

¹³ Jatsi quiha Jesú joni motsaniquë. Motsahax,

–Mia jënimahuacasquia ra. Jënima xo mia –i ja qui ja niquë.

Jatsi quiha jahuë bono tapoyotapiniquë ra.

¹⁴ Jatsi joni Jesú yobaniquë:

–Jënipimiha ca huëtsa bo yoayamaxëhuë. Bamaxoma tsi arati ibo qui mimë jismata. Moisés yoani ca jahuë ja qui ahuë tëpasti, naa mi bahuëxëhai ca quëshpi na. Tocapimino tsi jënima mi nori ca cahëcacëcani quiha nohiria bo.

¹⁵ Jaquirëquë quiha Jesu yoati tsi chani pacanarianiquë. Ja iqui tsi ja qui huëstima ca nohiria quëtsoniquë jahuë chani nicaxëna. Jasca, ja bëcani quiha jënimahuahacaxëna.

¹⁶ Jama, Jesú jato jisbërianiquë nohiria yama ca iti qui caxëna. Jaha tsi quiha Dios qui ja bëhoxniquë.

Jesú mohitimaxëni ca jënimahuanina

Mateo 9.1-8; Marcos 2.1-12

¹⁷ Jesú nohiria bo tiisimano tsi quiha ja tahë tsi fariseobo, yoba tiisimacanaibo, tihi cabo tsaho iniquë. Jabi huëstima ca yaca bo ax ja bëcani quiha. Galiléa ca yaca bo, jodioba maí ca yaca bo. Jerusalén, tihi cabo ax ja bëcaniquë Jesu nicaxëna. Jabi Ibo Dios chama Jesú jayani quiha nohiria jënimahuati.

¹⁸ Jatsi quiha joni bá mohiyama ca bëniquë jahuë oxatí no. Xobo qui cahëhax ja jicocas-caniquë, Jesu bësojó noitiria ca joni janaxëna.

¹⁹ Jicotimaxëni ja icani quiha nohiria misco iqui na. Jatsi quiha xobo mapasti qui ja bocaniquë. Jaha xo tsi quiha teja bo ja tsëcacaniquë quinihuaxëna. Quinihuaxo tsi quiha naxëréquë tsi joni ja botëmaniquë jahuë oxatí no. Jesu bësojó tsi ja botëmajahuacani quiha.

²⁰ Jabi mohiyama ca jënimahuati mëtsa ca Jesu iqui ca joni bá cahëni quiha. Jasca, ja chahahuacanaí ca jisi tsi,

–Masahacaquë mi jocha, noho baquë –i joni qui Jesu niquë.

²¹ Jatsi quiha jamë xërëquë tsi chaninatsi fariseobo, yoba tiisimacanaibo, tihi cabo niquë. Shinahax,

–Quiaxëni ca joni tsi xo naa ra. Dios pasomaha chanihi quiha pë. ¿Jënhuariaxo raca jocha ja masana? Jaroha xo Dios –i jaca niquë Jesu yoati na.

²² Jama, ja shinabëquicanai ca jahuë bo Jesú cahëniquë. Cahëhax,

—¿Jëniriahax toca tsi shinacanaï pa?

²³ ¿Jënica ni toa bêroria ca yoati? “Masahacaquë mi jocha” ¿iti ni? “Niina. Cohuë” ¿iti ni?

²⁴ Nohiria ba jocha masati chama ë jaya ca ma cahëno ra —i quiha jato qui Jesu niquë.

Jatsi mohitimaxëni ca qui Jesu chaniniquë:

—Niina. Mi oxati bihuë. Mi xobo qui cata —iquiina.

²⁵ Jatsi niitapiniquë joni jato bêsojô no. Jatsi jahuë oxati ja bitapiniquë. Bichi tsi quiha jahuë xobo qui ja caniquë. Jia tsi Dios ja ocahuaniquë ra.

²⁶ Jasca, shina-risiquiniquë nohiria. Ja ratëyocani quiha. Jatsi Dios ocahuatsijahuacanicuë jato ri:

—Anomaria tsi xo naa jaboqui no jisina ra —iquiina.

Jesú Levi quënanina

Mateo 9.9-13; Marcos 2.13-17

²⁷ Jaquirëquë quiha xobo jisbaya tsi gobierno bax parata binish ca joni Jesú bëchaniquë, naa Levi icanai cato. Jahuë parata biti xobô tsi tsaho ja ini quiha. Jatsi,

—E bëta mi jono —i Leví qui Jesu niquë.

²⁸ Jatsi Leví niiniquë. Niixo tsi quiha jatiroha ca ja jisbërianiquë Jesu banahuaxëna.

²⁹ Jatsi quiha jahuë xobo xo tsi Jesu Leví orihuacanicuë. Toá tsi ini quiha nohiria misco, naa gobierno bax parata bicanaïbo, Leví rabëti huëtsa bo.

³⁰ Jasca, toá tsi fariseobo, yoba tiisimacanaïbo, tihi cabo ini quiha jato ri tsaya-tsayahëna. Jatsi Jesu pasomaha ocahuatsijahuacanicuë jahuë rabëti bo qui:

—¿Jënihax tsi gobierno bax parata bicanaïbo, jochahuaxëni cabo, tihi cabo ya tsi oriquicanai pa? —i jaca niquë.

³¹ Jatsi quiha Jesú jato quëbiniquë nicaxo na:

—Doctor qui bocani quiha anoma cabo roha. Jënima cabo tsi xo cayamahaina.

³² Jasca, jamë shinamixëni cabo quënahi ë joyamaniquë; jama, noitiria ca jochacanaïbo jato jocha quima Dios quiri bêsomahi nori —nëa tsi quiha jato qui Jesu nëcaniquë.

Samati jabi

Mateo 9.14-17; Marcos 2.18-22

³³ Jatsi quiha nëca tsi Jesu qui nohiria bo chaniniquë:

—Huëstima tsi xo Juan rabëti bo samacanaina. Jasca, huëstima tsi xo Dios qui ja bëhoxcanaina ra. Tocacani quiha fariseoba jabi acanaïbo ri. Jama, mi rabëti bo tsi xo tocamahaina pa. Mi rabëti bo tsi xo picanaina, jënë acaina rë —i Jesu qui jaca niquë.

³⁴ Jatsi quiha Jesú quëbiniquë:

—¿Joní ahui yano tsi samahi ni ahui yahax cato rabëti bo pa? Iyamacani quiha ra. Cohuëti xaba ma xo. Toa barí tsi ja bëta oriquicani quiha. Jascaria, jaboqui समयamahi quiha noho rabëti bo ri jato bëta ë iquë no.

³⁵ Jama, jato quima ë mëbihacano tsi samacaxëcani quiha. Jatsi toa barí tsi cohuëcaxëcani quiha. Jatsi samacaxëcani quiha toatiyá no —i Jesu niquë.

³⁶ Jatsi joxëhai ca arati quinia paxa ca yoati tsi Jesu chaniniquë nëca catô no:

—Jahuë sahuëti paxa ca quima quësi quëësayamahi quiha nohiria, jahuë sahuëtixëni pishpaxëna. Tocapiquí tsi jahuë sahuëti paxa ca yoshihuahi quiha. Jasca, tsocoxëhi quiha quësi, jaha bëquiyamahai quëshpi na. (Jascaria tsi noho tiisi paxa catô tsi mato arati jabi siri shomahuatimaxëni xo mato. Jaharisi ma xo.)

³⁷ Jasca, mato jabi ma xo toa bichi ca sota sirixëni qui jënëria paxa ca rëhuihaina. Anoma quiha. Ma rëhuipino tsi bichi ca sota poshaxëhi quiha naa jënëria paxa cato. Ja poshiquë tsi japaquëxëhi quiha naa jënë rë. Yoshihuahacaxëhi quiha bichi ca sota ri.

³⁸ Jama, bichi ca sota paxa ca qui jënëria paxa ca rëhuihacaxëti xo. Toca tsi yoshihuahacayamaxëhi quiha sota. Jasca, japaquëyamaxëhi quiha jënë. (Jascaria tsi arati quinia huëtsá tsi noho tiisi paxa ca tiisimahacaxëti quiha. Mato arati jabi siri jaha bëquiyamahai quiha noho tiisi paxa cato ra.)

³⁹ Jama, noho tiisi paxa ca bicasyamaxo nohiria bo rë. Jato arati jabi siri bo noiyocani quiha pë. “Oquë tsi xo noba arati jabi siri bo” icaní quiha rë. Jato arati jabi rarinamacasyamacani quiha ra —nëa tsi Jesu nëcaniquë jahuë tiisi paxa ca yoati na.

6

Joiti bari Ibo

Mateo 12.1-8; Marcos 2.23-28

¹ Joiti barí tsi quiha jahuë rabëti bo ya huai bo nacohi Jesu iniquë. Nacopama tsi jahuë rabëti bá bimi bëro risanicuë. Risaxo tsi quiha jato mëquënë tsi ja huërocanicuë pixëna.

² Jatsi quiha huësti huësti ca fariseobá Jesu nicaniquë:

—¿Jënixo tsi yoba pasomaha ca acanai? Anoma tsi xo yonocohaina joiti barí no ra —i Jesu qui fariseobo rabëroha niquë.

³ Jatsi quiha Jesú jato quëbiniquë:

—¿Quëñehacanish cabo ó ca David yamabá ani ca ma tsayamayamani, naa Dios arati xobo qui ja jicoquë no?

⁴ Jicoxo tsi quiha Dios bësojó ca janani ca mapari ja bini quiha pixëna. Piniquë quiha jahuë joni bo ri. Jabi arati ibo bá mapari ja picaniquë pa. Roa quiha. Jabi noba jabi pasomaha ja picanai ca iniquë ra; jama, ja jochayamacaniquë iquia.

⁵ Jascaria, jënima tsi xo toa no acaina iquia, joiti bari Ibo ë nori quëshpi na —nëa tsi fariseobo qui Jesu nëcaniquë.

Mëquë choni jaya cato

Mateo 12.9-14; Marcos 3.1-6

⁶ Joiti bari huëtsá tsi quiha catiti xobo qui Jesu jiconiquë. Jicoxo tsi nohiria bo ja tiisimaniquë. Jabi toá tsi quiha tsaho iniquë mënëcayá ca mëquë choni jayanish ca joni.

⁷ Jatsi quiha Jesu tsayatsi fariseobo, yoba tiisimacanaibo, tihí cabá huaniquë. Joiti bari pi Jesú joni jënimahuaxëhai ca ja jiscasani quiha, ja qui quësocatsi na.

⁸ Jama, ja shinacanaí ca Jesú cahëni quiha. Jaha tsi mëquë choni jayanish ca joni qui ja chaniniquë:

—Niihuë. Nëri johuë —iquiina.

Jatsi joni joiniquë. Joihax toá tsi ja niiniquë.

⁹ Jatsi quiha fariseobo, yoba tiisimacanaibo, tihí cabo qui Jesu chaniniquë:

—¿Yoi ní, jia ní, naa joiti bari tsi jia ca acaina? ¿Yoi ca axëhi ní noa? ¿Naa joni mëbixëhi ní noa? ¿Mëbiyamaxëhi ní noa? —i jato qui ja ní quiha.

¹⁰ Bëro boho-bohoquí tsi quiha jato Jesú jisniquë. Jatsi,

—Mí mëquë mëstëhuana —i joni qui ja niquë.

Jahuë mëquë ja mëstëhuajahuquë tsi quiha ja jënimahuahacaniquë.

¹¹ Jatsi quiha Jesu qui fariseobo, yoba tiisimacanaibo, tihí cabo caxarianiquë, joiti bari tsi toa joni ja jënimahuani iqui na. Jatsi chaninatsijacaniquë:

—¿Jënahuariaxëhi ní noa sa Jesu qui? —iquiina.

Jesu doce ca rabëtiria cabo

Mateo 10.1-4; Marcos 3.13-19

¹² Jaquirëquë quiha maca bo qui Jesu caniquë bëhoxhi na. Toa xo tsi quiha baquicha ja raaniquë Dios qui bëhoxquí na.

¹³ Huëaquë tsi jahuë rabëti bo ja biniquë. Doce ca joni bo ja bihaca tsi jahuë chani chitahëhuati ibo bo jato ja manëmaniquë. Jabi ja bini ca tsi xo naa:

¹⁴ Simón, naa Pedro ja janëni cato.

Pedro noma Andrés,

Jacobo,

Juan,

Felipe,

Bartolomé,

¹⁵ Mateo,

Tomás,

Alfeo baquë Jacobo,

gobierno pasomaha ca Simón,

¹⁶ Jacobo baquë Judas,

Judas Iscariote, naa jodioba chama bo qui Jesu mëanish cato.

Tihí cabo Jesú bini quiha jahuë Chani chitahëhuati ibo bo iti.

Huëstima ca jënimahuahacanina

Mateo 4.23-25

¹⁷ Maca bo ax jahuë rabëti bo ya botëhax mai para ca ití tsi Jesu niiniquë chanixëna. Toá tsi quiha huëstima ca banahuacanaibo ini quiha jahuë chani nicaxëna. Misco quiha. Jodioba mai, Jerusalén, ia quëpë ca Tiro, Sidón yaca bo, tihí ca ití bo ax huëstima ca nohiria bëcani quiha jënimahuahacaxëna.

¹⁸ Jatsi jënimahuahacani quiha yoshi jayanish cabo.

¹⁹ Jasca, nohiria bá Jesu motsani quiha, ja quima jato jënimahuati chama tsëquëni iqui na. Jabi toca tsi jënimahuahacani quiha ja motsacanaí cató no.

Ranicanaibo — Cohuë cabo

Mateo 5.1-12

²⁰ Jahuë rabëti bo bëis-hax tsi jato qui Jesu chaniniquë:

—Shoma xo mato noitiria cabo, Diós otohái ca qui ma jicoxêhai quëshpi na.

²¹ ‘Shoma xo mato paxnacanaibo. Sëyahuahacaxêqui mato. Shoma xo mato aracanaibo. Ranixêqui mato.

²² ‘Ea tahêhax pi mato qui nohiria caxano tsi mato bêta pi ja rabênacasyamacano tsi shoma xo mato ra. Jasca, shoma xo mato, nohiria bá mato ocahuaquê no, êa ma chahahuahai ca tahêxo na.

²³ Jabi ê bacano tsi ranirixêqui mato, huêstima ca mato naipá ca copi jiaxêni cabo ma jayaxêhai quëshpi na. Toa barí tsi anomariaxêhi quiha mato copi ra. Jabi Dios Chani yoanish cabo tènêmahacani quiha jato ri, naa jaboqui ma yosihacahai jascaria.

²⁴ ‘Jama, noitiria xo toa jahuêmishni bo jayaria cabo. Nêá roha tsi ranicani quiha rë.

²⁵ ‘Noitiria tsi xo toa jaboqui sëyacanaibo. Paxnacaxêceni quiha.

‘Noitiria tsi xo toa jaboqui shiracanaibo. Toa barí tsi araconacaxêceni quiha, cohuê iquiina.

²⁶ ‘Noitiria xo mato, paraxo tsi jia tsi nohiria bá mato ocahuaquê no. Jabi toca tsi mato mahitsa ca Dios Chani yoanish cabo mato rêquêbo yamabá oquêhuani quiha jato ri. Jato qui jia jato mahitsa ca chani iniquê pê —nêa tsi Jesu nêcaniquê jahuê rabêti bo yobahi na.

Noqui caxacanaibo no noino

Mateo 5.38-48; 7.12

²⁷ Jabi êa nicacanaibo qui naa yoba aquia: Mato qui caxacanaibo noicana. Jato mēbicana.

²⁸ Mato ocahuacanaibo shomahuacana. Mato ranimixêni cabo bax bêhocana.

²⁹ Tsohuêcaracá pi mato tapaishano tsi ja qui mato tamo huêtsa acana tapaishacati. Mato sahuêti pi joni bino tsi ja bêta iquinayamacana. Toa joni qui mi camisa ri acana.

³⁰ Mato jahuê bo pi joni bēnana tsi ja qui acana. Acax, “Jahari bicasquia ra” iyamacana jahari bixēna.

³¹ Jia tsi nohiria huêtsa shomahuacana, naa mamê ma shomahuahacacatsai jascaria.

³² ‘Jabi bēroria tsi xo mato noicanaibo noihaina. Iriama tsi xo toca ca ma noihaina iquia. Jabi jato noicanaibo noihi quiha chahahuayamacanaibo ri.

³³ Bēroria tsi xo mato mēbicanaibo ma mēbihaina. Iriama tsi xo toca ca ma mēbihaina ra. Toca tsi acani quiha chahahuayamacanaibo ri.

³⁴ Jabi bēroria tsi xo toa mato jahuê bo prestahuahacana, mato qui nohiria bá parata aquê no. Tocacaqui chahahuayamacanaibo ri parata bixēna.

³⁵ Tocayamacana. Jabi nēcacana: Mato qui caxacanaibo noicana. Jato mēbicana. Mato jahuê bo prestahuahacana, jahari jahuêcara biti ó pasoyamaquí na. ¿Jabi “Gracias” iyamacanaibo, yoixêni cabo, tihi ca nohiria bo mēbiyamamahi ni Dios ra? Jato mēbihi quiha. Japi tocacana mato ri. Tocapiquí tsi copi jiaxêni ca bixêqui mato ra. Mana ca Dios baquê bo ixêqui mato.

³⁶ Jabi noi-noiriahí quiha mato Jahêpa Dios. Japi noicana, ja noihi ca jascaria.

Ocahuayamacana

Mateo 7.1-5

³⁷ ‘Huêtsa bo raniyamacana. Jatsi mato raniyamaxêhi quiha Dios ri. Huêtsa bo qui quēsoyamacana, mahitsa. Quēsoyamapimano tsi mato qui quēsoyamaxêhi quiha Dios ri. Jasca pi nohiria mato pasomaha jochano tsi jato jocha shina-bēnocana. Tocapimano tsi mato jocha shina-bēnoxêhi quiha Dios ri.

³⁸ Jasca, huêtsa bo qui acana. Huashiyamacana. Tocapimano tsi mato qui axêhi quiha Dios. Jatsi huêstimaria ca bixêqui mato. Ma acai ca huino quiha. Oquê ca ixêhi quiha. Jia pi nohiria huêtsa bo ma mēbino tsi mēbihacaxêqui mato ri. Jama jia pi huêtsa bo ma mēbiyamano tsi iriamaxêhi quiha ma shomahuahacahai ca ri.

Mahitsa ca maestro bo yoati Jesú yobanina

³⁹ Jatsi chani Jesu jato qui yoaniquê:

—¿Jēnahuariaxo raca bêco ca joni, bêco ca joni huêtsa mēpina? ¿Naporó quini qui paquēyamamacaxêcachi ni jato tēquêta? Jabi jasca xo mahitsa ca maestro bo ri. Janyama bocani quiha ra. Janyama mēpihacahi quiha jato alumna bo ri rë.

⁴⁰ ¿Jēnahuariaxo raca jato mahitsa ca maestro oquê tsi alumno bá cahēna? Jama, maestro jia cató pi jahuê alumno bo tiisima-tiisimano tsi ¿jaharisí iyamayamacaxêcachi ni? Jato maestro jascacaxêceni quiha jahuê alumno bo ra.

⁴¹ Jabi mabê xatê bá janyama ca acai ca tsayaxêni xo mato pê. Jato tsaya-tsayaquí tsi yoí ca ma acai ca jisyaquí mato ra.

⁴² Anoma tsi xo toca ca ma acai ri. ¿Jēniriahax raca “Anoma xo mi acaina, êbê xatê bá” i ma na? ¿Jēniriahax, “Mia ê mēbino ra” i ma na, oquê ca jocha ma aquê no mato ri pê? Jariapari

mato shina ó ca jocha tsayaparicana, quiaxëni cabá. Mato oquë ca jocha niahax mabë xatë bo mëbiti mëtsa ixëqui mato ra, jahuë jocha niamaxëna.

Bimi jihuí saihuahaina

Mateo 7.17-20; 12.34-35

⁴³ 'Jabi bimi jia ca saihuatimaxëni tsi xo jihui yoi cato. Jascaria, bimi yoi saihuayamahi quiha jihui jia cato.

⁴⁴ Ja saihuacanai ca bimí tsi cahëhacahi quiha jatiroha ca jihui. ¿Jënahuariaxo bimi jia ca ronoxé saihuana? Bimi jia ca saihuatimaxëni quiha.

⁴⁵ Jascaria, jabi jia ca saihuahi quiha joni jiaxëni cato. Jia tsi xo toa ja acaina, shina jia ca ja jaya ca iqui na. Jascaria, jabi yoi ca saihuahi quiha joni yoi cato. Anoma tsi xo toa ja acaina, shina yoi ca ja jaya ca iqui na. Jabi yoi ca jahuë bo pi jahuë shina rëamëno tsi chani yoi ca chanixëhi quiha ra.

Jabi jia ca jaya cato – Jabi yoi ca jaya cato

Mateo 7.24-27

⁴⁶ ¿Jënihax tsi "Ibobá" ëa quënacanaí pë, noho yoba ma ayamaquë no?

⁴⁷ Tobi ë qui bëcanaibo. Tobi ëa nicacanaibo, naa noho yoba acascanaibo.

⁴⁸ Xobo rohahuahai ca joni iquiria ca xo. Jariapari tsi mai huëyohi quiha, maxax bërohuaxëna. Jatsi maxax cacha jahuë xobo rohahuahi quiha. Jatsi jënë baino tsi xobo qui tocaxqui jënë chama; mahitsa. Poxoyamahi quiha xobo, maxax cacha ja rohahuahacani iqui na.

⁴⁹ Jama, mai cacha xobo rohahuahai ca joni iquiria tsi xo noho yoba ayamahai cato. Noho yoba nicahax ja qui yoi quiha. Jabi jënë baino tsi ja qui tocaxqui jënë chama. Jatsi poxohi quiha xobo rë, maxax cacha ja rohahuahacayamani iqui na. Poxoyoxëhi quiha toa xobo ra –i jato qui Jesu niquë.

7

Romano ca capitán

Mateo 8.5-13

¹ Jahuë chani jatihuahax tsi quiha jahari Jesu caniquë Capernaum yaca qui.

² Toá tsi quiha romanoba capitán racaniquë, naa yonati jayanish cato. Jabi iquihí quiha jahuë yonati iniquë; rësopaimaria. Jabi jahuë yonati naa capitán noini quiha.

³ Jatsi quiha Jesu yoati tsi capitán nicaniquë. Nicaxo tsi quiha jodioba yosibo rabëroha ca Jesu qui ja raaniquë, jahuë xobo qui joti nicamaxëna, jahuë baquë ja jënimahuano iquish na.

⁴ Jatsi quiha Jesu qui naa yosibo bocaniquë. Boxo tsi quiha Jesu ja nicaniquë:

–Capitán bax jahuë yonati mi jënimahuano ra, shinajiaxëni ca joni ja nori ca quëshpi na.

⁵ Jasca, noba jimibo noihi quiha naa joni ra. Noba catiti xobo ja aniquë no bax na ra –nëa tsi quiha Jesu qui jodioba yosibo nëcaniquë.

⁶ Jaha tsi jato bëta Jesu caniquë. Jahuë xobo ja basimano tsi quiha jahuë rabëti bo capitán raaniquë chani ya.

–Mimë huënahuyamana, Ibobá. Noho xobo qui mi jicoyamano, anoma ca joni ë nori quëshpi na.

⁷ Ja tsi xo toa ë joyamahaina, noho jocha iqui na ra. Mi nihi cató pi mi chanino tsi jënimahuahacaxëhi quiha noho yonati ra.

⁸ Jënima xo mi chani ra. Jabi ëa oquë ca chama bo nama xo ëa. Jato nicati cahëquia. Jasca, ëa nama xo soldado bo ri. Ea nicacani quiha jato ri. "Bocata" i pi ë no tsi bocani quiha. "Bëcahuë" i pi ë no tsi bëcani quiha. Jabi "Jënimahuë" i pi mi no tsi jënimaxëhi quiha noho yonati iquia –nëa tsi capitán raani ca chani nëcaniquë.

⁹ Jatsi quiha Jesu shina-risiquiniquë jahuë chani nicahax na.

–Anomaria tsi xo naa joni ë qui chitimihaina ra. Jia tsi xo. Israél cabo chitimihai ca oquë quiha –i Jesu niquë.

¹⁰ Jesu jisbaya tsi jahari jato capitán xobo qui yosibo bocaniquë. Jënima quiha capitán yonati iniquë ra.

Shinapayo Jesú bësomanina

¹¹ Jisbëria tsi quiha yaca huëttsa, naa Naín icanai ca qui Jesu caniquë. Jasca, jahuë rabëti bo, nohiria misco, tihí cabo ja bëta bocaniquë.

¹² Jatsi yaca qui ja basimacano tsi quiha rësohax ca shinapayo ca joni yaca cacha nohiria bá bohi iniquë. Noitiria ini quiha jahuë jahëhua; bënë imanish ca quiha. Jasca, yama ini quiha jahuë baquë huëttsa rë. Jabi jahuë baquë maihuahi bocahi ja icaní quiha. Jasca, ja bëta huëstima ca yacatá ca nohiria ini quiha jato ri.

¹³ Jatsi quiha Jesu cohuënaniquë yoxa jisi na. Jatsi,

—Arayamahuë, caí —i ja qui ja niquë.

¹⁴ Jatsi quiha joni nanëhacani ca caja qui Jesu caniquë. Cahax caja ja motsaniquë. Jatsi niiniquë caja iahai ca joni bo. Jatsi,

—Bësohuë, shinapayó —i Jesu niquë.

¹⁵ Jatsi quiha bësoyama ca joni tshoniquë pa. Ja chanitapiniquë. Jatsi quiha jahuë jahëhua qui jahari baquë Jesú aniquë.

¹⁶ Ratëniquë nohiria tëquë. Jia tsi Dios ja ocahuacaniquë:

—Noqui xërëquë tsi xo Dios Chani yoati Ibo-iboria ra. Jahuë nohiria yoi bo mëbicatsi quiha Dios ra —i jaca niquë.

¹⁷ Jabi toa barí tsi quiha Jesú ani ca huëstima ca nohiria bá nicaniquë. Nëama pacanani quiha toa chani. Jodioba mai, jato tëamë ca mai bo, tihi cabá tsi Jesú ani ca nicahacani quiha.

Juán dos ca joni raanina Jesu nicati

Mateo 11.2-19

¹⁸ Jabi Jesú ani ca jahuë bo yoati tsi ashimanish ca Juan rabëti bá nicaniquë. Nicaxo tsi quiha Juan ja yoacaniquë.

¹⁹ Jatsi quiha dos ca joni, naa jahuë rabëti bo Juán quënaniquë Jesu qui raaxëna. Jabi Xabahamati Ibo Jesu iqui ca ja cahëcasni quiha jaa ri, Jatsi,

—“¿Johai ca Xabahamati Ibo ma ni mia? ¿Joni huëtsa ó pasoxëhi ni noa?” i Jesu qui cahuë —nëa tsi quiha Juan jato qui nëcaniquë.

Jatsi quiha jahuë rabëti bo Juán raaniquë nicaxëna.

²⁰ Jesu qui bëhax,

—Noqui Juán raaquë. ¿Johai ca Xabahamati Ibo ni mia? ¿Joni huëtsa ó pasoxëhi ni noa? Cahëcatsi quiha Juan ra —i Jesu qui jaca niquë.

²¹ Jabi ja bëcaquë tsi quiha nohiria bo jënimahuahi Jesu iniquë. Huëstima ca nohiria jënimahuahacani quiha, naa iquicanaibo, yoshi jayanish cabo. Jasca, huëstima ca bëco cabo taimahacani quiha jato ri.

²² Jatsi Juán raani ca joni bo Jesú quëbiniquë:

—Jahari bocata. Ma tsayahana, ma nicahana, tihi cabo Juan yoacata. Taiscani quiha bëco cabo. Tapicani quiha huico choni jaya cabo. Pasohi quiha pasoyamacanaibo. Bësotëquëceni quiha bësoyama cabo. Jasca, xabahamati Chani nicacani quiha noitiria cabo.

²³ Jabi ranixëhi quiha é qui chitimicanaibo ra —nëa tsi Jesu nëcaniquë Juan rabëti bo qui.

²⁴ Jatsi quiha Juán raani ca joni bá Jesu jisbërianiquë. Jisbëriajahuacaquë tsi quiha nohiria bo qui chanitsi Jesu niquë Juan yoati na.

—¿Jahuë ó ma pasoni jisxëna, naa xabachá ca Juan qui ma bocaquë no? ¿Shinapayo cato, naa yoshini tëtohuahacahai ca huasi jascaria ca joni ó ma pasoni?

²⁵ ¿Jahuë jisi ma bocani? ¿Copixëni ca raiti sahuëhaca joni jisti ó ma pasoni? Toca tsi ja iyamani quiha. Xobo-xoboriá tsi racacani quiha copixëni ca sahuëti jaya cabo.

²⁶ Mato nicaquia. ¿Jahuë ó ma pasoni jisxëna, ja qui cahí na? ¿Dios Chani yoi ibo ó ma pasoni? Jabi Dios Chani yoanish cabo oquë ca ma jisniquë iquia, naa Juan ma jisquë no.

²⁷ Jabi nëca tsi ii quiha Dios Quënhëcanish cabo ó cato Juan yoati na:

“Mia bëbo noho Chani bëhai ca raaxëquia.

Mia bëbo mi quinia rohahuaxëhi quiha” ii quiha Dios Chani

—nëa tsi nohiria bo qui Jesu nëcaniquë Juan yoati na.

²⁸ Jatsi quiha Jesu jari nëcaniquë Juan yoati na.

—Yama tsi xo Juan oquë ca conish cato ra. Jama, Juan oquë ca tsi xo Diós otohái cato ó ca iriama cato ra.

²⁹ Jabi Juan chani nicahi quiha nohiria tëquë. Jasca, nicahi quiha impuestos bicanaibo ri. Jabi naa nohiria bo tsi xo toa Dios quinia jia ca banahuacanish cabo. Ja tsi xo toa ja ashimahacananina.

³⁰ Jama, Dios quinia jia ca fariseobo, yoba tiisimacanaibo, tihi cabá nianiquë pë. Jato qui yoi quiha. Ja ashimahacasyamacani quiha —nëa tsi quiha Jesu nëcaniquë Juan yoati na.

³¹ Jatsi Jesu nëcaniquë toa nohiria bo yoati na:

—¿Jahuë jasca ni naa jaboqui bësocanaí ca nohiria ra? ¿Jahuë quiri ni naa nohiria pë?

³² Plazá ca ihihai ca ranihuatimaxëni ca xocobo jascaria ca xo. “Bisto no ino” i pi huësti ca maxo no tsi “Pabëcasyama xo noa ra” ii quiha yosahai ca maxo huëtsa, cohuëcatsi na. Jama, “No nahuarino. No cohuëno” i pi jaca no tsi “Tsircasqui noa” icani quiha pë. Jabi naa ranihuahacatimaxëni ca xocobo jascaria xo naa nohiria bo ri.

³³ Jabi Juan joquë tsi jato qui yoi quiha jahuë jabi iniquë pë. Joxo tsi Juan samaniquë. Jënë ja ayamaniquë. Tocajano tsi “Yoshi jaya xo” iqui mato ja yoati na pë.

³⁴Jatsi è joniquè. Ea ti tsi xo oriquihaina. Ea ti tsi xo jënë acaina. Tocahëno tsi “Oriquití-naxëni, jënë-naxëni tsi xo toa. Jasca, jochacanaibo ya rabënahi quilha pë” iqui mato pë èa yoati na.

³⁵Jabi mato qui yoi xo noho jabi è acaina. Jasca, mato qui yoi tsi xo Juan jabi ri. Jama, tiisiyoi-canaibo qui jia tsi xo noba jabi ra.

Jochahuaxëni ca yoxá Jesu tahë ashimanina

³⁶Huësti ca fariseobá quilha Jesu qui joi amaniquè ja bêta ja oriquino. Jatsi quilha jahuè xobo qui Jesu caniquè. Cahax ja tsahoniquè oriquixëna.

³⁷Jabi toa yacatá tsi racani quilha jochahuaxëni ipaonish ca yoxa ri. Fariseoba xobó tsi oriquihi Jesu ini nori ca ja nicani quilha. Nicahax toa tsi quilha ja caniquè jisi na. Botiá ca copixëni ca perojome ja bëniquè.

³⁸Jicohax Jesu tahë tsi ja mëniniquè. Toá tsi quilha ja aracona-niquè. Jatsi jahuè bêho yaxo tsi quilha jahuè tahë bo ashimatsijahuaniquè. Jatsi jahuè boó tsi jahuè tahë ja shinahuaniquè. Shinahuaxo tsi quilha ja tatsoniquè. Jaquirèquè jahuè tahë qui perojome ja japaniquè ra.

³⁹Jasca, yoxá ani ca fariseobá, naa Jesu qui joi amanish cató jisni quilha. Jisi tsi ja shinaniquè, “Jochahuaxëni ca naa yoxa nori ca cahëyamahi quilha tonia. Dios Chani yoati ibo yoi pi irohaquí tsi motsahai ca yoxa ja cahëquè aquè ra. Jochahuaxëni ca yoxa tsi xo naa” i ja niquè jamé no.

⁴⁰Jatsi Jesú quëbiniquè:

—Jahuècara mia yoacasquia ra, Simón —iquiina.

—Ihuè, Maestró —i Simón niquè.

⁴¹Jatsi quilha ja qui chani Jesú yoaniquè:

—Tobi quilha dos ca joni bo iniquè. Jato qui chamá parata prestahuahaniquè. Jariapari ca joni qui quinientos ca parata ja aniquè. Naa copixëni ca parata quilha. Jasca, joni huëtsa qui nama, naa cincuenta ca parata ja qui ja aniquè. Prestamo quilha.

⁴²Jatsi quilha jahari toa parata ibo qui ati mëtsama ja icani quilha, naa dos ca joni bo rë. Noitiria ca joni bo quilha. Jatsi jato noiquí tsi quilha jato cuenta bo chamá nianiquè ra. Shinajiaxëni ca chama ja ini quilha. Jabi jato cuenta bo chamá niaquè tsi quilha çjëni ca joni oquè tsi jahuè chama noini? ¿Cuenta chahitaxëni ca jayanish ca ni? ¿Cuenta pistia ca jayanish ca ni? Ea yoahuè —nëa tsi quilha Simón qui Jesu nëcaniquè.

⁴³—Tonia oquè tsi noiniquè cuenta chahitaxëni ca jayanish cato ra —i Simón niquè.

—Oca xo ra —i Jesu niquè.

⁴⁴Jatsi yoxa quiri bësohax Simón qui Jesu chaniniquè:

—Mi xobo qui è jicoquè ra. Jënëpaxa è qui mi ayamaquè rë, tachocohati; jama, jahuè bêho yaxo tsi noho tahë ja chocohaquè ra. Jaquirèquè jahuè boó tsi noho tahë ja shinahuahuè.

⁴⁵E jicoquè tsi èa mi joihuayamaquè rë, tatsohai cató no. Jama, naa yoxa tsayahuè. E jicoquè rohari tsi noho tahë huëstima tsi ja tatsoquè ra.

⁴⁶Noho boo qui xëni mi ayamaquè rë. Jama, noho tahë bo qui copixëni ca perojome ja japaquè ra.

⁴⁷Jaha tsi masahacaquè jahuè huëstima ca jocha iquia ra, ja noiriha ca quëshpi na. Jama, ichariama ca masaha ca jocha jaya ca tsi xo toa noiyamariahai cato ra —nëa tsi Simón qui Jesu nëcaniquè.

⁴⁸Jatsi quilha,

—Masahacaquè mi jocha ra —i yoxa qui Jesu niquè.

⁴⁹Jatsi chaninatsi mesa tsahonish cabo niquè:

—¿Tsohuècara ni naa joni sa, naa jocha masahai cato? —iquiina.

⁵⁰Jatsi quilha yoxa qui Jesu chaniniquè:

—Mi xabahamahacaquè ra, mi chitimihai cató no. Bëpasi tsi cata —iquiina.

8

Galiléa ca yaca bo qui Jesu shishonina

¹Jaquirèquè quilha yaca huëtsa, yaca huëtsa qui Jesu caniquè. Dios Chani yoahi ja caniquè Diós othai ca yoati na. Jasca, ja bêta bocaniquè doce ca banahuacanaibo ri.

²Bocaniquè ichariama ca yoxa bo ri, naa ja jënimahuani ca yoxa bo. Jasca, caniquè María Magdalena, naa siete ca yoshi jayanish cato.

³Jasca, jato bêta caniquè Juana, Chuza ahuini, naa Herodes empleado. Bocaniquè Susana, yoxa huëtsa bo ri. Jabi Jesu, jahuè rabëti bo, tihí cabo naa yoxa bá orihuapaoni quilha jato parata yoí no.

Bëro sayanish cato

Mateo 13.1-9; Marcos 4.1-9

⁴ Toatiyá tsi Jesu qui huéstima ca nohiria bëcaniquë. Huéstima ca yaca bo ax ja bëcani quiha jahuë chani nicaxëna. Jatsi bëroria ca chani Jesu jato qui yoaniquë jato tiisimaxëna. Ja nëcaniquë:

⁵ —Bëro sayahi quiha joni caniquë. Bëro sayajahuano tsi quiha huësti huësti ca bëro bahi tapai xapaquëniquë. Jahá tsi ja jamahacani quiha. Jasca, jahá ca bëro isa bá piniquë.

⁶ Jasca, bëro huëtisa maxax mai qui xapaquëniquë. Jabi shinahacax ja chonini quiha jënë yama pi ja ini iqui na.

⁷ Jatsi bëro huëtisa masa xërëquë tsi xapaquëniquë. Bëro ya shinahabëquiniquë quiha toa masara pë. Jatsi banahaca ca mapahacani quiha.

⁸ Jatsi bëro huëtisa mai jiaxëni ca qui sayahacaniquë. Shinahaxo tsi huéstima ca bimi ja saihuaniquë. Tihiria ca bimi saini quiha —nëa tsi Jesu nëcaniquë nohiria bo qui.

Chanipama tsi,

—Ea nicati xo jatiroha cabo ra —i ja niquë.

⁹ Jabi Jesú yoani ca chani jahuë rabëti bá cahëyamaniquë. Ja quëshpi tsi,

—¿Jënihi ni naa noqui mi yoahana sa? —i ja qui jaca niquë.

¹⁰ Jatsi quiha Jesú quëbiniquë:

—Mato qui tiisi acacaniquë, naa Diós otohái ca yoati na. Jonë ca jahuë bo ma cahëxëti xo. Jama, naa jonë ca jahuë bo cahëyamaxëhi quiha tëxë bo. Ja tsi xo toa nëca ca chani jato qui chaniquia, nicaxo ja cahëyamacano iquish na.

Jahuë chani Jesú bërohuana jahuë rabëti bo bax na

Mateo 13.18-23; Marcos 4.13-20

¹¹ Jatsi quiha jahuë chani Jesú bërohuaniquë:

—Jabi Dios Chani tsi xo toa sayahaca ca bëro.

¹² Toa bahi tapai cabo tsi xo toa Dios Chani nicahai ca nohiria bo. Chani ja nicacano tsi johi quiha Satanás. Joxo tsi jato shina ó ca chani tsëchahi quiha rë, ja chahahuayamacano xabahamahacaxëna.

¹³ Jabi maxax mai qui sayahaca ca bëro jascaria tsi xo nohiria huëtisa. Ranixo tsi Dios Chani biriicani quiha nicaxo na. Jama, jato shina ó tsi tapoyamahi quiha Dios Chani rë. Naamayamahi quiha ja chahahuacanaina rë. Dios Chani tahëhax pi tënëmahaquí tsi Dios Chani niacani quiha pë.

¹⁴ Jabi masa xërëquë sayahaca ca bëro jascaria tsi xo nohiria huëtisa. Dios Chani nicacaquë jato ri. Jama, Dios quima jato ninihi quiha mai ca jahuë bo. Toa jahuë bo shina-shinacani quiha pë. Jatsi Dios Chani tsiihaqui quiha toa parata ó ja quëëcanaina. Jasca, tsiihaqui quiha toa jato ranihuahai ca jahuë bo pë. Ja quëshpi tsi jato shina ó ca tsi anitimaxëni tsi xo Dios Chani rë.

¹⁵ Jama, mai jiaxëni sayahaca ca bëro jascaria xo nohiria huëtisa. Dios Chani nicacanaibo tsi xo naa. Nicahax jato qui jia quiha jahuë Chani ra. Chahahuacani quiha ra. Chahahuaxo tsi anomaria tsi xo toa Dios bax ja acanaina.

Yoahacati xo Jesu chani

Marcos 4.21-25

¹⁶ ¿Caca nama, oxati nama jahuë lamparina janahi ni ibo pa, tsamaxo na? Tocayamahi quiha. Bëroria tsi janahi quiha, naquëtë ja huëano jicocanaibo bax na.

¹⁷ Jascaria tsi bërohuahacaxëti xo nohiria bo qui yoahama ca tëquë.

¹⁸ Jatsi quiniacaxëcahuë. Jia tsi Dios Chani nicatsacana. Jia pi ma nicano tsi anixëhi quiha mato tiisi. Jama, ja bichi ca tiisi pistia bënnoxëhi quiha nicacasyamacanaibo —nëa tsi quiha Jesu nëcaniquë jahuë chani bërohuahi na.

Jesu jahëhua, jahuë noma bo

Mateo 12.46-50; Marcos 3.31-35

¹⁹ Jabi jahuë jahëhua, jahuë noma bo, tihí cabo Jesu qui bëcaniquë. Jama, ja qui basimatimaxëni quiha ja icaniquë ja qui quëtsoni ca nohiria bo iqui na.

²⁰ Jatsi quiha Jesu qui nohiria bo chaniniquë:

—Bëcaquë mi ihua, mi noma bo ra. Xobo cacha niicani quiha. Mia jiscasani quiha —iquiina.

²¹ Jatsi quiha Jesú quëbiniquë:

—Noho jahëhua yoi, noho noma yoi bo, tihí cabo tsi xo toa Dios Chani nicacanaibo. Tihí cabo tsi xo toa jahuë yoba acanaibo —iquiina.

Yoshini, choca, tihí cabo Jesú janacamanina

Mateo 8.23-27; Marcos 4.35-41

²² Toatiyá tsi quiha noti qui Jesu jiconiquë jahuë rabëti bo ya. Jicohax,

—¿Ja rabëquëx ca qui canomani? —i jato qui ja niquë.

Jatsi shitatsijacaniquë.

²³ Shitajacano tsi quiha notí tsi oxa Jesu iniquë. Jatsi ianë tsi cosporiatsi yoshi niquë. Jato notí rëamëtsi quiha jënë iniquë rë. Jëtëquëpaimaria jato notí ini quiha.

²⁴ Jatsi Jesu bësomahi ja bocaniquë.

—Jisa Maestró. Jëtëquëpaima xo noa ra —i jaca niquë.

Jatsi quiha Jesu joiniquë. Joixo tsi quiha yoshini, choca, tihí cabo ja raahaniquë. Jatsi quiha janacaniquë yoshini. Pasiniquë ia ri.

²⁵ Jatsi Jesú jato nicaniquë:

—¿Yama ni é qui ma chitimihaina ra? —iquiina.

Raquëhax,

—¿Tsohuë cara ni naa sa? Ja qui nicahi quiha yoshini, choca pa —i jaca niquë.

Jatsi ja ratëyocaniquë.

Yoshi jayanish ca jënimahuahacarina

Mateo 8.28-34; Marcos 5.1-20

²⁶ Galilea mai jisbaya tsi quiha ia rabëquëx ca qui ja shitacaniquë Gadara icanai ca mai qui.

²⁷ Rërëhax Jesu tëmahiniquë. Toa xo tsi quiha yoshi jaya cató jato bëchaniquë. Tsoboco ja ini quiha. Siri tsi sahuëti ja sahuëyamani quiha. Jasca, jahuë xobó tsi ja racayamani quiha, rësonish caba maí tsi ja chitëcasni iqui na.

²⁸ Jatsi Jesu tsayahax ja sainiquë. Saihax ja bësojó tsi ja mëniniquë. Jatsi,

—Ea huënahuayamahuë Jesú, mana ca Dios Baquë. Ea tënëmamayamahuë iquiia —i Jesu qui joni niquë joi pistiamá no.

²⁹ Jabi nëca tsi quiha ja chaniquë, “Ja quima tsëquëcahuë” i yoshi bo qui Jesu ni nori quëshpi na. Jabi huëstima tsi quiha yoshi bá naa joni qui tsaminiquë rë. Jatsi jahuë yoshi iqui tsi quiha nohiria bá jahuë mëquë bo, jahuë tahë bo, tihí cabo nëxapaoni quiha mëchichó no, ja paxayamano iquish na. Jama, mëchicho ja tësapaoni quiha. Jasca, xabaca, nihí, tihí cabo qui ja jabapaoni quiha yoshi iqui na.

³⁰ Jatsi quiha,

—¿Jahuë ni mi janë ra? —i toa joni qui Jesu niquë.

—Seis Mil —i quiha joni niquë, huëstima ca yoshi ja qui jiconi nori iqui na.

³¹ Jatsi yoshi bá Jesu bënarianiquë, tënëtiya qui jato ja raayamano.

³² Jabi basima xo tsi quiha yahua jinaya cabá pihí iniquë. Yahua tirixëni quiha. Jatsi quiha,

—Japa toa yahua jinaya cabo qui noqui raatsana. Jato qui no jicono ra —iriatsi jaca niquë Jesu qui.

Jatsi,

—Bocata —i jato qui Jesu niquë.

³³ Jatsi quiha joni quima ax ja natsëquë-caniquë. Natsëquëhax yahua qui ja jicocaniquë. Jatsi quiha jabatsi yahua tirixëni niquë. Maca ax rënichihax ia qui ja jabayocaniquë. Ja nëachiyocaniquë.

³⁴ Jatsi yahua obëso cabo jabaniquë yaca qui. Jënipijani ca ja yoabonacani quiha.

³⁵ Jatsi nohiria bocaniquë ocapijani ca jisí na. Jesu qui ja bëcaniquë. Toá tsi quiha yoshi jayanish ca joni ja jiscaniquë. Jesu tapá tsaho ja ini quiha. Sahuëti sahuë ja ini quiha. Jënima ja ini quiha. Jatsi ja raquëyocaniquë tsayahax na.

³⁶ Jatsi yoyoxëni ca joni jënimahuahacani nori ca quinia jisnish cabá yoaniquë bëcanish cabo qui.

³⁷ Jatsi pë Jesu bënatsi quiha Gadara maí ca nohiria tëquëtá huaniquë jato ja jisbayano. Ja raquëyocani quiha. Jatsi notí qui ja jicohaca tsi quiha Jesu caniquë.

³⁸ Jabi yoshi jayanish ca joni Jesu ya cacasniquë jaa ri,

—Mi bëta cacasquia —iquiina.

Jama, jahari jahuë xobo qui Jesú raaniquë.

³⁹ —Mi xobo qui cata. Mi bax Diós aca ca yoata —i ja qui Jesu niquë.

Jisbaya tsi quiha toa yacata xo tsi ja bax Jesú ani ca ja yoabonaniquë ra.

Jairo jahini, jimihacai ca yoxa, tihí cabo jënimahuahacarina

Mateo 9.18-26; Marcos 5.21-43

⁴⁰ Ia rabëquëx ca ax Jesu bacaquë tsi quiha rani tsi nohiria bá joihuaniquë, ja manacanaí ca quëshpi na.

⁴¹ Jatsi quiha catiti xobo chama joniquë, naa Jairo icanai cato. Jesu tahë tsi ja mënihaca tsi,

—Noho xobo qui johuë ra —iriatsi ja qui ja niquë.

⁴² Jabi rësopaimaria quiha jahuë jahi iniquë rë. Doce ca año bo jayani quiha. Jatsi ja bêta Jesu caniquë. Ja cano tsi quiha ja qui nohiria quëtsojahuacanicuë. Huëstima ca nohiria quiha.

⁴³ Jabi nohiria xërëquë tsi quiha jimihacai ca yoxa iniquë. Doce ca año no tsi ini quiha ja jimihanina rë. Jasca, jahuë parata tēquë doctor bo qui ja mëani quiha jënimahuahacaxëna. Jënimahuahacatimaxëni ja ini quiha.

⁴⁴ Jabi Jesu cho quiha naa yoxa basimanicuë. Basimaxo tsi quiha jahuë sahuëti quëpë ja motsanicuë. Jatsi jënëtapiniquë ja jimihacaina ra.

⁴⁵ Jatsi quiha,

–¿Tsohuë ëa motsaha? –i Jesu niquë.

–Yama tsi xo toa mia motsahaina ra –i quiha nohiria bo niquë.

Jatsi pasi quiha nohiria bo iniquë. Jatsi,

–Tsayahuë. Mi qui quëtsocani quiha nohiria bo ra, Maestro. Mia tijhacani quiha. Jënahuariahah “¿Tsohuë ëa motsaha?” i mi na ra? –i Jesu qui Pedro niquë.

⁴⁶ Jatsi Jesú quëbiniquë:

–Ea motsayaquë nohiria iquia. E quima ax noho chama tsëquëquë ra –iquiina.

⁴⁷ Jatsi mëmëriatsi quiha yoxa niquë.

–Cahëhi quiha rë –i jamë ja niquë.

Jatsi Jesu qui johax tsi quiha ja bêsojô yoxa mëniniquë. Mënixo tsi nohiria bo bêsojo xo tsi ja ani ca ja yoanicuë.

–Mia ë motsaquë jënimahuahacaxëna ra. E jënimahuahacatapiquë ra –i Jesu qui yoxa niquë.

⁴⁸ Jatsi,

–Mi jënimahuahacaquë cai, mi chitimihä ca quëshpi na. Bëpasi cata –i ja qui Jesu niquë.

⁴⁹ Chanijano tsi quiha chama Jairo xobo ax chani bëhai ca cahënicuë. Cahëhax,
–Rësoquë mi jahi pistia rë. Maestro jari huënahuyamahuë –i Jairo qui ja niquë.

⁵⁰ Jama, nicahax Jesu chaniniquë:

–Raquëyamatsina. E qui mi chitimiti xo. Jënimaxëhi quiha mi jahini ra –iquiina.

⁵¹ Jatsi xobo qui ja cahënicuë. Cahëhax,

–Nohiria ë bêta jicoyamano –i ja niquë.

Jatsi quiha Pedro, Juan, Jacobo, jahini jahëpa, jahuë jahëhua, tihä cabo roha Jesu ya jiconiquë.

⁵² Jahi tahëhax tsi araconahi nohiria tēquë ini quiha. Jatsi,

⁵³ –Arayamacana. Bëso xo ra. Oxa roha –i jato qui Jesu niquë.

Jatsi quiha nohiria bá osanicuë, ja rësoni nori ja cahëcani quëshpi na.

⁵⁴ Jatsi xotaco mëquë Jesú biniquë. Bichi tsi,

–Bësohuë, cai –i ja qui ja niquë.

⁵⁵ Jatsi ja bësotëquënicuë. Ja niitapiniquë. Jatsi quiha,

–Pimahuë –i jahuë nabo qui ja niquë.

⁵⁶ Ratënicuë jahuë nabo, rani-ranihi na. Jatsi,

–Jënipijaha ca yoayamacana –i jahuë nabo qui Jesu niquë.

9

Jahuë doce ca rabëti bo Jesú raanina

Mateo 10.5-15; Marcos 6.7-13

¹ Jesú jahuë doce ca rabëti bo quënaniquë ja caticano. Quënaxo tsi quiha chama jato qui ja aniquë yoshi bo tsëcati, noitiria cabo jënimahuati.

² Jatsi quiha jato ja raanicuë Diós otohäi ca chani ja yoacano, isicanaibo, iquicanaibo, tihä cabo ja jënimahuacano.

³ Yobapama tsi Jesu nëcaniquë:

–Mëquëya bocana. Coti jihui, sota, oriquiti, parata, tihä cabo boyamacana. Rabë ca sahuëti boyamacana; huësti ca roha.

⁴ Tsohuëcaracá xobo qui jicohax toá tsi chitëcana. Chitëquí tsi xobo rarinayamacana.

⁵ Jasca nohiria bá pi mato joihuayamano tsi toa yaca jisbayacana. Jisbaya tsi mato tahë ca cospo totohacahuë jato jocha jismaxëna. Toca tsi jato qui Dios caxa ma jismati xo –i quiha jato qui Jesu niquë.

⁶ Jatsi quiha ja bocanicuë. Yaca bo ja nacocani quiha, Dios Chani yoahi na. Jasca, jatiroha ca iti xo tsi quiha noitiria cabo ja jënimahuacanicuë.

Juan yamabo yoati Herodés nicanina

Mateo 14.1-12; Marcos 6.14-29

⁷ Jatsi quiha chama Herodés nicaniquë jatiroha ca Jesú ani ca yoati na. Nicahax ja shinarisiquiniquë. Shinati pi ja cahëyamani quiha “Bëso xo Juan yamabo ra” i nohiria bo ni quëshpi na.

⁸ Jasca,

—Elías yamabo tsi xo naa jisiquihaina tonia —i huëtsa bo niquë.

—Bësotëquëquë Dios Chani yoanish ca huësti cato —i quiha huëtsa bo niquë.

⁹ Jatsi Herodes nëcaniquë:

—Juan mapo ë quëësayamëquë ra. ¿Tsohuëcara ni naa joni sa? Anomaria tsi xo toa nohiria bo chanihai ca ja yoati na —iquiina.

Nohiria bo iqui tsi Herodés Jesu jiscasni quiha.

Cinco mil ca joni bo Jesú pimanina

Mateo 14.13-21; Marcos 6.30-44; Juan 6.1-14

¹⁰ Jatsi quiha Jesu rabëti bo bacaniquë. Bacaxo tsi quiha ja acani ca tëquë Jesu ja yoacanicuë. Jaquirëquë jahuë rabëti bo Jesú boniquë Betsaida yaca quiri. Jato bëta ja icasni quiha jamëpistiá no.

¹¹ Jabi ja bocaquë tsi quiha nohiria bá nicaniquë. Nicaxo tsi quiha ja banahuacanicuë jato ri. Jatsi nohiria Jesú joihuanicuë. Joihuaxo tsi quiha Diós othai ca yoati jato ja yoanicuë. Jasca, noitiria cabo ja jënimahuanicuë.

¹² Jaquirëquë yata tsi quiha ja qui jahuë rabëti bo bëcaniquë. Caquë quiha bari. Bëhax tsi jahuë rabëti bo ja qui chaniniquë:

—Basima ca yaca bo, huai bo, tihi cabo qui nohiria raatsana. Oxati bo, piti, tihi cabo ja bicano ra. Yama tsi xo nëá ca racati ra —i Jesu qui jaca ni quiha.

¹³ Jatsi quiha,

—Jato pimacana —i jato qui Jesu niquë pa.

Jatsi,

—Yama tsi xo nëá ca piti ra. Cinco ca mapari, dos ca sanino, jaroja tsi xo rë. ¿Naa nohiria tëquë bax mapari copihí cazëhi ni noa pa? —i ja qui jaca niquë.

¹⁴ Jabi toá tsi quiha cinco mil ca joni bo mani ini quiha. Huëstima quiha. Jatsi,

—Maxo cincuenta, maxo cincuenta, nëca tsi nohiria tsahomatsacana —i jahuë rabëti bo qui Jesu niquë.

¹⁵ Jatsi toca tsi ja acanicuë. Nohiria tëquë ja tsahomacanicuë.

¹⁶ Jaquirëquë cinco ca mapari, dos ca sanino, tihi cabo Jesú biniquë. Bixo tsi quiha mana nai qui tsayahax tsi “Gracias” Dios qui i ja niquë piti quëshpi na. Jatsi mapari ja tëxënamanicuë. Tëxënamaxo tsi jahuë rabëti bo qui ja aniquë nohiria bo qui ja taacano.

¹⁷ Piniquë nohiria tëquëta. Ja sëyayocanicuë. Jaquirëquë mapari quësi bo, sanino, naa pihama ca quësi bo ja catiacanicuë ra. Doce ca caca ja rëacani quiha.

—Xabahamati Ibo xo Mia —i Pedro nina

Mateo 16.13-19; Marcos 8.27-29

¹⁸ Xaba huëtsá tsi Jesu bëhoxno tsi quiha ja bëta jahuë rabëti bo iniquë. Jatsi jato ja nicaniquë:

—¿Tsohuë ni ëa? ¿Jënihi ni nohiria bo ëa yoati na? —i jato qui Jesu niquë.

¹⁹ Jatsi jahuë rabëti bá quëbiniquë:

—“Ashimanish ca Juan yamabo përé xo mia” ii quiha huëstima cabo. “Elías yamabo” ii quiha huëtsa bo. Jasca, “Dios Chani yoanish cabo ó ca huësti cato, naa rësonish cabo quima ax tëronoyamëtax cato” ii quiha tëxë bo —nëa tsi Jesu qui ja nëcanicuë.

²⁰ Jatsi jato ja nicaniquë:

—¿Japa mato tsa ni? ¿Tsohuë ë nori ca icanai? —i Jesu niquë.

Jatsi quiha,

—Dios raahacanish ca Xabahamati Ibo xo mia ra —i Pedro niquë.

Ja rësohai yoati tsi Jesu chaninina

Mateo 16.20-28; Marcos 8.31-9.1

²¹ Jatsi jahuë rabëti bo Jesú yobanicuë, tsohuë ja iqui ca ja yoayamacano iquish na.

²² Yobapama tsi ja nëcaniquë:

—Tënë-tënëxëquia naa Nohiria Baquë ë nori cato ra. Jasca, ëa niacaxëcane quiha yosibo, arati ibo-iboria bo, Dios yoba tiisimacanaibo rë. Tihi cabá ëa namëcaxëcane quiha. Jama, tres bari huinocaquë tsi bësotëquëxëquia ra —i jahuë rabëti bo qui ja niquë.

²³ Jaquirëquë Jesu nëcaniquë:

—Ea pi banahuacasquí tsi ma acatsai ca ma shinayamaxëti xo. Jatiroha ca barí tsi mato cruz ma iano ra. Iaxo ëa ma banahuano.

²⁴ Jabi xabahamahacayamaxëhi quiha toa jahuë noma jabi ó quëëmíxëni cato. Jama, xabahamahacaxëhi quiha jahuë noma jabi chihohuahai cato ëa tahëxo na.

²⁵ Jatsi jatiroha ca maí ca jahuë bo joní bëbomitsa, ricoria ca iquiina. Jama tënëtiya qui pi caquí tsi ¿jahuëcara ca ja bëbona?

²⁶ Jasca pi ëa, noho chani, tihi cabo qui jaboqui nohiria bërabino tsi jato qui bërabixëquia ëa ri, xaba huëtsa ë joxëquë no. Toa bari tsi Rey jascaria tsi, naa noho ángel bo ya tsi joxëquia ra, noho jahëpa chamá no.

²⁷ Mato parayamaquia, “Díos othai ca oquë jixxëqui mato ichariama cabo” iquia. Rësonox pari tsi ja othai ca oquë jiscaxëcani quiha —nëa tsi quiha Jesu nëcaniquë.

Jahuë oquë Jesú jismanina

Mateo 17.1-8; Marcos 9.2-8

²⁸ Nëca tsi chanixo tsi Pedro, Jacobo, Juan, tihi cabo maca qui Jesu boniquë oquëri ca semaná no. Jaha tsi Dios qui ja bëhoxcasni quiha.

²⁹ Dios qui bëhoxjano tsi quiha jahuë bëmána jaria jabitiniquë. Jasca, joxonaria-niquë jahuë sahuëti.

³⁰ Jatsi jisiquitapiniquë rabë ca joni bo. Ja bëta chanihi ja icani quiha. Moisés yamabo, Elías yamabo, tihi cabo jisiquini quiha.

³¹ Jabi mana ca oquë ca ja jayacani quiha jato ri. Anomaria jato jaria ini quiha. Jabi chaninahi ja icaniquë, naa Jerusalén tsi Jesu nahai ca yoati na.

³² Jabi coshi ini quiha Pedro, Jacobo, Juan, tihi caba bëro. Jatsi ja bësocaniquë. Bësoxo tsi quiha Jesu, ja bëta rabë ca niilai ca joni bo, tihi cabo ja jiscaniquë.

³³ Jatsi nai qui Moisés yamabo, Elías yamabo, tihi cabá jibayano tsi Pedro chaniniquë:
—Noqui jia tsi xo nëá no iquüina. Tres ca tapas no ano ra. Huësti mí-na, huësti Moisés yamabá-na, huësti Elías yamabá-na —i ja ni quiha.

Jabi toca tsi Pedro chaniniquë, ratëhi na.

³⁴ Jari chanijano tsi quiha tsëmo joniquë. Joxo tsi jato ja mapaniquë. Jatsi tsëmo qui Moisés yamabo, Elías yamabo, tihi cabo jicoquë tsi quiha ja raquëcaniquë.

³⁵ Jatsi tsëmó ca joi ja nicacanicuë:

—Noho Baquë tsi xo naa. E bini ca tsi xo naa noho yonoco ati. Ja qui nicatsacana —i joi niquë.

³⁶ Jatsi joi pasiquë tsi quiha toá tsi Jesu iniquë. Jamëpistia quiha. Toatiyá tsi ja jiscani ca jahuë bo jahuë rabëti bá yoayamani quiha. Ja bëpacani quiha jënipijani ca yoati na.

Yoshi jayanish ca baquë Jesú jënimahuanina

Mateo 17.14-21; Marcos 9.14-29

³⁷ Maca quima ax botëxo tsi quiha nohiria huëstima ca ja bëchacanicuë huëaquë no.

³⁸ Jatsi nohiria xërëquë ó ca joni Jesu quënaniquë:

—Anoma tsi xo noho baquë ra, Maestró. Noho baquë yoi ra. Tsayapa.

³⁹ Noho baquë qui yoshini tsamihaca tsi sai-saihitapihi quiha noho baquë rë. Jatsi noho baquë caxo amahi quiha. Jatsi bacoxhi quiha rë. Natohuahí quiha. Natohuaxo tsi jibayahi quiha ra.

⁴⁰ Jasca, “Noho baquë ó ca yoshi tsëcacahuë” i mi rabëti bo qui ë quë. Tsëcatimaxëni ca xo rë —nëa tsi Jesu qui joni nëcaniquë.

⁴¹ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Chitimitimaxëni ca yosaxëni ca nohiria xo mato pë. ¿Jahuë tihi tsi mato tënëxëhi ni ëa pë? Mi baquë nëri bëhuë —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

⁴² Jatsi baquë basimano tsi yoshini mai qui baquë nianiquë. Caxo ja amahacani quiha. Jatsi yoshi Jesú raahaniquë. Raahaxo tsi quiha ja jënimahuaniquë. Jaquirëquë jahuë jahëpa qui jahari ja aniquë.

⁴³ Jatsi Dios chama-chamaria qui nohiria tëquë ratëyoniquë tsayahax na.

Ja rësoxëhai yoati tsi Jesu chaninina

Mateo 17.22-23; Marcos 9.30-32

Jari Jesú ani ca yoati tsi nohiria chaninano tsi quiha jahuë rabëti bo qui Jesu chaniniquë:

⁴⁴ —Jia tsi ëa nicacana, ma shina-bënoyamano iquish na. Nohiria caxaxëniiria cabo qui ë mëahacaxëti xo —i ja niquë.

⁴⁵ Jama, Jesú yoani nori ca ja cahëyamacani quiha. Jato joma quiha. Jari jato qui jonë ini quiha ja yoanina. Jama, Jesu ja nicayama-canicuë ja yoaha ca ja bërohuano, raquëquí na.

¿Tsohuë ni oquë cato?

Mateo 18.1-5; Marcos 9.33-37

⁴⁶ Jatsi chaninatsi Jesu rabëti bo niquë, tsohuë jato oquë ca ixëti iqui ca yoati na.

⁴⁷ Jabi ja chaninacana nori ca Jesú cahëni quiha. Cahëxo tsi quiha baquë pistia ja biniquë. Bixo tsi ja tapai ja nimaniquë.

⁴⁸ Nimahax,

—Ea joihuahi quiha tsohuëcara ca noho janë tsi naa baquë pistia joihuahai cato. Jasca, ëa raanish ca ri joihuahi quiha ëa joihuahai cato. Nicaparicana. Oquë-oquëriaxëhi quiha mato xërëquë ó ca iriama cato ra, naa baquë pistia jasca cato —nëa tsi jato qui Jesu nëcaniquë.

Jesu rabëti yoi bo
Marcos 9.38-40

⁴⁹ Jatsi Juan chaniniquë:

—Jisa, Maestró. Mi janë tsi yoshi tsëcahai ca joni no tsayahitaquë ra. Tsayaxo toa joni no jënëmacas-hitaquë noba maxo quirim ja iqui iqui na —i Jesu qui Juan niquë.

⁵⁰ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Jënëmayamacana. Noba rabëti tsi xo toa noqui pasomahama cato ra —iquiina.

Jacobo, Juan, tihì cabo Jesú raahanina

⁵¹ Jabi basima quiha nai qui Jesu tërôhacati xaba iniquë. Toatiyá tsi raquëhaxma tsi Jerusalén qui ja cacasni quiha.

⁵² Jatsi rëquë tsi joni bo ja raaniquë jahuë quinia ja rohahuacano. Jatsi, Samariá ca yaca qui ja jicocaniquë, chitëti iti Jesu bax mëraxëna.

⁵³ Jama, jato yaca qui Jesu cahëquë tsi quiha samariabá jato chitëmacasyamani quiha, Jerusalén qui ja bocanai ca ja jiscani quëshpi na.

⁵⁴ Jatsi samariabo qui Jacobo, Juan, tihì cabo caxaniquë. Caxahax,

—¿Naipá ca chihi baaxëhi ni noa, Ibobá, jato mëshati, naa Elías yamabá ani jascaria? —i Jesu qui jaca niquë.

⁵⁵ Jatsi Juan, Jacobo, tihì cabo qui rì bësóxo tsi quiha Jesú jato raahaniquë.

⁵⁶ Jatsi yaca huëtsa qui ja bocaniquë chitëxëna.

Mahitsa ca banahuacanaibo

Mateo 8.19-22

⁵⁷ Bahí tsi bohocanajacano tsi,

—Jahuëniacara qui mi caxëhai ca mia banahuaxëquia —i huësti ca joni Jesu qui niquë.

⁵⁸ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Jato quini bo jaya xo tsaca bo. Jasca, naha jaya xo isa bo. Jama, ëa, naa mana ax johax ca tsi xo toa racatí xobo yama cato —iquiina.

⁵⁹ Jatsi joni huëtsa qui Jesu chaniniquë:

—Ea banahuahuë —iquiina.

Jama,

—Mi bëta cacasquia ra. Jama, jaboqui canoma xo ëa ra. Rësopaimaria xo noho jahëpa. E maihuaparixëti xo —i joni niquë.

⁶⁰ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Jato nabo Dios chahahuayamacanaibá maihuano. Mi yonoco tsi xo toa Dios Chani yoahi cati, naa Díos otohái ca yoati na —iquiina.

⁶¹ Jatsi,

—Mi bëta caxëquia, Taitá. Huënyamaxëhuë. Jahari noho xobó cabo qui ë caapariti xo jato joihuaxëna —i joni huëtsa niquë.

⁶² Jama, ja qui Jesu chaniniquë:

—Noho yonoco pi chitahëhuaquí tsi jahari mi jahuë bo qui mi bacayamano. Ibo Dios bax yonocoyoití mëtsama xo toa jahari bacacatsai cato ra —iquiina.

10

Setenta ca joni bo Jesú raanina

¹ Jaquirëquë setenta ca joni bo Ibo Jesú biniquë. Bixo tsi quiha rëquë tsi dos, dos, dos tsi jato ja raaniquë ja shishocatsai ca yaca tëquë qui.

² Raapama tsi ja nëcaniquë:

—Huëstima tsi xo toa tësahacati cato ra, ichariama yonococanaibo nori. Ja quëshpi tsi Ibo Dios nicacana, yonati bo ja raano ja bax yonocoti.

³ Jatsi, bocata. Mato raaquia. Cama xërëquë ó ca oveja xocobo jascaria ixëqui mato.

⁴ Jatsi parata, sahuëti, zapato bo, tihì cabo boyamacana. Jasca, bahí tsi bamayamacana, nohiria joihuaxëna.

⁵ Jasca, xobo qui jiconox pari tsi “Dios mato shomahuano” icana ibo qui.

⁶ Jabi toá pi rabënacatsai ca joni racano tsi toá tsi chitëxëhi quiha ma shomahuahaina. Jama, xobo ibo pi rabënacasyamano tsi ma joihuahai ca jahari bicana.

⁷ Jasca, xobo qui jicohax xobo rarinyamacana. Huësti ca iti tsi chitëcana. Toa xo tsi ma taahacahai ca jahuë bo picana. Jabi jahuë yonoco quëshpi tsi orihuahacaxëti xo yonati.

⁸ Jabi yacatá ca nohiria bá mato joihuano tsi mato qui ja taacanai ca jahuë bo picana ra.

⁹ Jasca, toá ca iquicanaibo jënimahuacana. Jënimahuahax, “Mato basima tsi xo Diós otohaina” icana jato qui.

¹⁰ “Jama, yacatá ca nohiria bá pi mato joihuayamano tsi jato calle bo qui bocata.

¹¹ Toá tsi “Mato yacatá ca cospo jaya xo noba tahê bo pê. Bicasyama xo noa. Bitá” i jato qui cana. Jasca, “Mato parayamaqui noa. Jaboqui mato qui basimaria Diós otohái ca joquê ra” i jato qui cana.

¹² Parayamaquia. Copiti barí tsi anomariaxêhi quiha naa yacatá ca nohiria copi ra; naa jochahuaxêni ca Sodoma yaca oquê ja iti quiha.

Nicamixêni ca yaca bo

Mateo 11.20-24

¹³ Noitirixêhi quiha mato Corazín cabá. Noitirixêhi quiha mato ri, Betsaidá cabá. Mato yaca bo xo tsi huéstima ca jisti bo acacani quiha; mahitsa rê. Jabi jochahuaxêni ca Tiro y Sidón yaca bo xo tsi jasca ca jisti bo acacaro hapino tsi naama tsi jato jocha quima Dios quiri ja bêsôquê acaniquê ra. Bamaxoma tsi moro ja sahuêquê acaniquê cohuêqui na. Jasca, chihi mishpó tsi ja tsaohôquê acaniquê, jato cohuê jismaxêna.

¹⁴ Nicaparicana. Copiti barí tsi anomariaxêhi quiha mato copi ra; Tiro y Sidón yacatá ca jochahuaxêni ca nohiria oquê ja iti quiha.

¹⁵ ¿Japa mato Capernaum yacatá cabá? ¿Nai qui bocascanai pa? Maj. Tënëtiya qui botêxêqui mato iquia –nêa tsi Jesu nêcaniquê jochahuaxêni ca yaca bo yoati na.

¹⁶ Jatsi Jesú jahuê rabêti bo yobaniquê:

–Éa nicayoihi quiha mato chani nicacanaibo. Jasca, éa niahi quiha mato chani nicacasyamacanaibo. Jasca, éa raanish ca niahi quiha éa bicasyamacanaibo –i ja niquê.

Setenta cabo bacanina

¹⁷ Jatsi rani tsi setenta ca raahacanish cabo bacaniquê.

–Noqui nicahi quiha yoshi bo pa, Ibobá, naa mi janê tsi jato qui no chaniquê no –i jaca niquê.

¹⁸ Jatsi Jesu jato qui chaniniquê:

–Dios Chani ma yoaquê tsi Satanás jahuê chama bënôhai ca ë jisitaquê ra. Ja bëbohacahitaquê ra.

¹⁹ Jabi chama mato qui aquia noqui pasomaha cato chama bëboxêna. Rono, nibo, tihi cabo xêrêquê tsi coti mêtsaxêqui mato. Mato ayamacaxêcani quiha ra.

²⁰ Jasca, yoshi ma natsêcahai ca iqui tsi ranixêqui mato. Jama, oquê tsi ma ranixêti xo, naipá ca libro ó tsi mato janê bo quênêhacani iqui na –nêa tsi Jesu nêcaniquê jahuê bécánish ca rabêti bo qui.

Jesu raninina

Mateo 11.25-27; 13.16-17

²¹ Espíritu Santó tsi Jesu rani-ranitapiniquê. Ranihax ja chaniniquê:

–Oquê-oquêria ca xo mia ra, Jahêpá. Mia tsi xo naipa, mai, tihi cabo yonati Ibo-iboria. Mi qui “Gracias” iquia, tiisi jayamacabo qui mi Chani jia ca mi jisiquimahai quêshpi na. Jia tsi xo ra. Jasca, maí ca tiisi jaya cabo quima mi tiisi-tiisiria jonêmahacaquê ra, ja cahëyamacano iquish na. Jabi toca tsi mi acai ca quêshpi tsi “Gracias” mi qui iquia, Jahêpá.

²² Jasca, nicaparicana, joni bá. Chama ë qui noho Jahêpá aniquê, jahuê bo têquê yonati. Jabi yama tsi xo toa éa, naa Dios Baquê-baquêria cahëyoihaina. Noho Jahêpa roha tsi xo toa éa cahëyoihai cato. Jasca, yama tsi xo Jahêpa Dios cahêxêni cato. Jahêpa Dios cahêxêni ca roha ca éa xo naa, naa jahuê baquê yoi. Jasca, Jahêpa Dios cahêcani quiha chahahuacanaibo ri, naa ë quênani cabo. Jato qui noho jahêpa jisiquimaquia ja cahêcano iquish na –nêa tsi jahuê rabêti bo qui Jesu nêcaniquê.

²³ Jatsi jahuê rabêti bo quiri Jesu bêsôniquê. Bêsôhax jato qui ja chaniniquê:

–Shoma xo mato ra. Jia tsi xo ma jisina.

²⁴ Jabi é acai ca jahuê bo huéstima cabá jiscasniquê, naa Dios Chani yoanish cabo, rêsônish ca chama bo ri. Ja jisyamacani quiha rê. Jasca, ë yoahai ca jahuê bo ja nicacas-caniquê, jaboqui ma nichai jascaria. Jama, nicati mêtsama ja icani quiha –i Jesu niquê.

Jabi jiaxêni ca jayanish ca samariabo

²⁵ Jatsi jodioba yoba bo cahêxêni ca joni Jesu qui joniquê tanamacatsi na. Johax,

–¿Jënahuaxêni ni éa, Maestró, bêsô-bêsopaxêna? –i ja niquê.

²⁶ Jatsi Jesú quëbiniquê:

–¿Jënihi ni Moisés quênênina? ¿Jahuê ja quênêni? –iquiina.

²⁷ Jatsi yoba cahêxêni cató quëbiniquê:

–“Mato joiti, mato shinana, mato coshi, tihi cabá tsi Dios ma noixêti xo. Jasca, mato rabêti bo ma noixêti xo, mamê ma noihai jascaria” ii quiha –i joni niquê Jesu qui.

²⁸ Jatsi,

—Jabija tsi xo toa mi yoahana. Tocapihi tsi bësoxëqui mia ra —i ja qui Jesu niquë.

²⁹ Jama, tocacasyamani quiha yoba cahëxëni cato rë. Jatsi parahax,

—¿Tsohuë ni toa noho rabëti cato sa? —i joni niquë Jesu qui.

³⁰ Jatsi naa chani Jesú yoaniquë ja cahëno iquish na.

—Jabi joní Jerusalén jibyaniquë. Jericó yaca qui cahi ja ini quiha. Bahí tsi ja co-cono tsi yomacanaibo ja qui tsaminiquë rë. Jahuë sahuëti, jahuë parata, tihí cabo ja yoma-cani quiha. Ja sëtijahuacani quiha. Sëtixaxo tsi quiha bahí tsi ja jibbëriacanicuë rësoti.

³¹ Toatiyá tsi quiha toa bahí tsi co-cohi arati ibo iniquë. Noitiria ca joni ja jisniquë ra. Jisi tsi tëtiaquiria tsi bahi qui ja riiniquë.

³² Jaquirëquë joni huëtsa joniquë. Levita ja ini quiha, naa Dios xobó tsi yonocohai cato. Joni tsayaxo ja tëtianiquë jaa ri, mëbicasyamaquí na.

³³ Jaquirëquë joniquë samariabo, naa jodiobo qui yoixëni ca nohiria. Co-copama tsi noitiria ca joni ja jisniquë jaa ri. Jisi tsi, “Noitiria tsi xo naa joni ra” i ja ni quiha.

³⁴ Ja qui caxo tsi quiha jahuë quëësi bo ja chëxanicuë. Chëxaxo tsi ja yaboniquë. Jatsi jahuë burro qui noitiria ca joni ja jananicuë. Janaxo tsi quiha jahuë oxati xobo qui ja boniquë. Jaha xo tsi joni ja shomahuaniquë ra.

³⁵ Jatsi huëaquë tsi quiha dos ca parata copixëni cabo xobo ibo qui samariabá aniquë. “Naa noitiria ca joni ó bësona” i ibo qui ja ni quiha. “Naa parata mi nariso tsi mia copixëquia jahari ë joquë no” i ja ni quiha —nëa tsi Jesu nëcaniquë toa chani yoahi na.

³⁶ Chani yoahax,

—¿Jahuë shinahai, naa tres ca joni yoati na? ¿Jëni ca ni toa sëtiahacanish ca joni qui rabëti jascaria cato? —i yoba cahëxëni ca qui Jesu niquë.

³⁷ Jatsi joní quëbiniquë:

—Shomahuanish ca samariabo quiha —iquiina.

—Cata. Ja ani jasca ca mi ano mia ri ra —i Jesu ja qui niquë.

Marta, María, tihí cabo qui Jesu shishonina

³⁸ Jahuë rabëti bo ya capama tsi yaca qui Jesu cahënicuë. Jahá tsi quiha racanicuë yoxa, naa Marta icanai cato. Jabi Jesu qui joi ja amani quiha jahuë xobó tsi ja chitëno.

³⁹ Jabi noma Martá jayani quiha, naa María icanai cato, naa Jesú tiisimahai ca nicacatsai cato. Jesu tahë tsi quiha ja tsahoniquë nicaxëna.

⁴⁰ Jama, nicatimaxëni Marta ini quiha shishocanaibo ja taahai ca iqui na. Jahuë yonoco shina-shinahi ja ini quiha. Jatsi Jesu qui Marta caniquë. Cahax,

—Ea shinahuë, Ibobá. Noho nomá ëa jibbayaquë pë. Emë pistia xo taahai ca ëa xo naa rë. “Mi rëquëmë mëbihuë” ina ja qui —nëa tsi Marta nëcaniquë jahuë noma yoati na.

⁴¹ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Huëstima ca jahuë bo yoati tsi shina-huëjënahi quiha mia rë. Jënima tsi xo mi acaina.

⁴² Jama, huësti ca jahuë narisqui mia axëna. Oquë tsi xo Mariá acaina, noho chani nicacastsi na. Mëbihacatimaxëni tsi xo toa ja nicahana —i ja qui Jesu niquë.

11

Jahuë rabëti bo Jesú tiisimanina bëhoxti ja cahëcano

Mateo 6.9-15; 7.7-11

¹ Jabi Dios qui bëhoxhi Jesu iniquë. Ja jatiquë tsi quiha,

—Bëhoxti noqui ri tiisimana, Ibobá, naa Juan yamabá jahuë rabëti bo tiisimani jascaria —i jahuë rabëti bo ó ca huësti ca niquë.

² Jatsi jato Jesú yoani tsi xo naa:

—Bëhoxhi tsi nëcacana:

“Oquë xo mi janë ra, Jahëpä.

Nohiria mi ototsano ra” icana.

³ Jasca,

“Jatiroha ca barí tsi piti noqui ana” icana.

⁴ Jasca,

“Noba jocha mëbina, naa noqui yosicanaibo tëquë no noihai ca quëshpi na.

Jochati no tanamahacayamano” icana

—nëa tsi jahuë rabëti bo qui Jesu nëcaniquë.

Dios qui bëhoxcana

⁵ Jatsi nëca tsi Jesu chaniniquë jahuë rabëti bo qui:

—Shinaparicana. Rabëti bo jaya xo mato tëquëta. Jabi mato rabëti xobo qui ma camitsa huëaticano tsi mapari baaxëna. Cahax, “Tres ca mapari ë qui prestahuahahuë, noho rabëti.

⁶ Noho xobo qui cahëyaquë noho rabëti. Paxnahi quiha. Yama tsi xo ja qui ë ati cato rë” i ja qui ma mitsa.

⁷ Jatsi xobo xara nëca tsi ja quëbimitsa, “Jishopë. Quëbëhacaquë caiti rë” iquuina. “Oxatí xo noa, naa ëa, nohó-na bo. Joinoma xo ëa ra, mapari mi qui axëna” i mato qui ja mitsa quiha.

⁸ Jabi mato rabëti joicasyamamitsa mato qui mapari axëna, mato rabëti ja iquë ri. Jama, naama pi xobo ibo ma quënano tsi joixëhi quiha mapari mato qui axëna iquia ra.

⁹ Jascaria, Dios qui bëhoxpiquí tsi bënacana iquia ra. Mato qui acacaxëhi quiha. Mëracana. Mërapiquí tsi bixëqui mato. Mato bax japëcaxaxëhi quiha jahuë caiti.

¹⁰ Bënahai ca qui acacaxëhi quiha. Bixëhi quiha mërahai cato. Japëcaxaca-xëhi quiha caiti tsohuëcara ca quënahai ca bax na.

¹¹ Shinaparicahuë. “Sani picasquia” i pi mato xocobo no tsi çja qui rono acaxëcanai pa?

¹² “Bachi picasquia” i pi ja no tsi çja qui nibo acaxëcanai pa piti?

¹³ Jabi mato xocobo qui jahuë jia cabo ati cahëxëni xo mato, jochacanaibo ma iquii ri. Tocapimano tsi çbënacanaibo qui oquë tsi Espiritu Santo ayamayamaxëhi ni mato naipá ca Jahëpa ra? —nëa tsi jahuë rabëti bo qui Jesu nëcaniquë.

Yoshi pasomaha ca chani

Mateo 12.22-30; Marcos 3.19-27

¹⁴ Jabi joni quima yoshi niahi quiha Jesu iniquë. Yoshi iqui tsi jaro naa joni ini quiha. Jama, yoshi Jesú tsëcaquë tsi quiha chanitsi joni niquë ra. Jatsi ratëniquë nohiria bo ra tsayahax na.

¹⁵ Jama, Jesu pasomaha chanitsi nohiria huësti huësti ca niquë pë.

—Naa joni mëbihi quiha Satanás, naa yoshi bo ibo-iboria ra. Satanás chamá tsi yoshi bo tsëcachi quiha tia —i jaca niquë Jesu yoati na.

¹⁶ Jatsi,

—Naipá ca jisti-jistiria ahuë ra —i Jesu qui huëtsa bo niquë pë tanamaxëna.

¹⁷ Jama, ja shinacana ca cahëquí tsi jato Jesú quëbiniquë:

—Jabi quëyohacaxëhi quiha país ca nohiria bo, ja nianacaquë no ra. Jasca, quëyohacacaxëcani quiha xobó ca nohiria ri, ja iquinacaquë no.

¹⁸ Jasca jamë pasomaha pi Satanás iquinano tsi çjënahuariahax jahuë chama naamana? Nëcaquia ra, ëa mëbihi quiha Satanás, yoshi bo tsëcati i ma ai quëshpi na.

¹⁹ Yoshi bo tsëcati pi Satanás ëa mëbino tsi çtsohuë ni toa mato nohiria yoi mëbiti ibo-iboria? Yoshi bo tsëccani quiha jato ri. çTsohuë ni toa jato tsëquëmati ibo ra? çSatanás ma ni? Ja tsi xo toa mato qui quësoxëhi quiha mato nohiria yoi bo iquia.

²⁰ Jabi Dios chamá tsi yoshi bo ë tsëcaquë ra, Satanás chamá tsi nomari. E aca cató tsi bëro tsi xo toa mato qui Diós otohái ca johana ra.

²¹ Jabi chamaxëni ca joni jahuë xobó ca jahuë bo ó bësono tsi jënima ca xo jahuë jahuëmishni bo. Yomahacatimaxëni ca xo.

²² Jabi toca xo Satanás ri. Jënima xo jahuë jahuë bo. Jama Satanás oquë ca pi jono tsi bëbohacachi quiha Satanás ra. Joxo tsi Satanás iquinati jahuë bo mëbihi quiha. Jaquirëquë, jahuë jahuë bo bichi quiha.

²³ Jabi ëa pasomaha yoi tsi xo ë bëtama cato. Jasca, noho yonoco pasomaha tsi xo toa ëa mëbiyamahai cato.

Bacahai ca yoshini

Mateo 12.43-45

²⁴ Jabi joni quima yoshi tsëcacadano tsi xaba qui cahi quiha. Caxo tsi iti huëtsa mërahi quiha chitëxëna. Mahitsa mërahax, “E jisbëriani ca xobo qui jahari caxëquia ra” ii quiha yoshini rë. Jatsi bacahi quiha pë.

²⁵ Bacaxo tsi joni tsayahai quiha. Jaboqui jënima xo joni, bahuëhaca ca xobo jascaria.

²⁶ Ja jisbëriani ca joni tsayahax catëquëhi quiha pë, naa jabë yoshi huëtsa bo mërahi na. Jatsi siete ca yoshi yoixëni cabo bëhi quiha ja bëtati. Jatsi joni qui jicocani quiha jato tëquëta racaxëna. Jariapari iriama joni iniquë, jama jaboqui noiti-noitiria nori —nëa tsi jato qui Jesu nëcaniquë.

Jesu nicacana

Mateo 12.38-42; Marcos 8.12

²⁷ Nëca tsi Jesu chanino tsi quiha nohiria xërëquë ó ca yoxá quënaniquë:

—Shoma xo mi ihua, naa mia comanish cato ra. Shoma xo mia chocho amanish cato ra —iquiina.

²⁸ Jatsi,

—Jama xo. Shoma tsi xo Dios Chani nicacanaibo. Shoma tsi xo Dios Chani acanaibo iquia —i ja qui Jesu niquë.

²⁹Tocajano tsi quiha ja qui quëtsotsi nohiria misco niquë. Jatsi jato qui ja nëcaniquë:

—Anomaria tsi xo no bëta jaboqui bësobëqui-canaibo rë. E acai ca jisti-jistiria roha jiscascani quiha pë, ë qui chitiminox pari. Maj. Jonás jisti roha jato qui axëquia.

³⁰Jabi sani चाहिता jatoquë quima Jonás xabahamahacaquë tsi quiha jahuë chani Nínive yacatá ca nohiria bá chahahuaniquë ra. Jato qui jisti Jonás ini quiha jato chahahuamaxëna. Jascaria, naa xaba ó ca bësocanaibo qui jisti ixëquia ëa ri, naa Nohiria Baquë ë nori cato.

³¹Copiti barí tsi bësetëquëxëhi quiha yoxa chama, naa Shiba mai ax jonish cato. Bësotëquëcaxëceni quiha naa xabacá ca nohiria bo ri. Jatsi toa barí tsi jato qui quësoxëhi quiha naa yoxa chama, ëa ja chahahuayamacana iqui na. Naa yoxa chama tsayacana. Nëama ja caniquë chama Salomón yamaba tiisi nicaxëna. Jama, nëá ca Salomón oquë ca jisqui mato ra. Jisi tsi nicayamaqui mato pë.

³²Jasca, bësetëquëcaxëceni quiha Nínive yacatá ca nohiria bo ri, copiti barí no. Naa xabacá ca nohiria qui quësoxaxëceni quiha jato ri. Jabi jato qui Dios Chani Jonás yoaquë tsi quiha jahuë chani qui ja chitimicaniquë. Jama, nëá ca tsi Jonás oquë ca jisqui mato ra. Toa jahuë chani chahahuayamaqui mato pë.

Noba quinia bërohuahi quiha noba shinana

Mateo 5.15; 6.22-23

³³Jabi lamparina tsamaxo tsi çcaca nama janahi ni ibo pa? Jahuë ití tsi janahi quiha ra. Jatsi naquëtë qui jicoxo tsi huëa jixxëhi quiha nohiria.

³⁴Jascaria tsi mëbihacaxëhi quiha nohiria, shina jia ca jayapiquí na. Mato quinia bërohuaxëhi quiha mato shinana, ja jënimacaquë no. Jatsi jabi jia ca jayaxëhi quiha mato ra. Jama shina yoi pi jayahí tsi tsëmó tsi coxëqui mato rë.

³⁵Jatsi quiniacaxëcahuë, mato shina ó ca huëa nocahuahacayamano, ja yoinayamacano iquish na.

³⁶Mato shina pi jënimano tsi, tsëmó pi ma bohoyamano tsi, huahuaxëhi quiha mato jabi jia cato ra, naa lamparina huahuahai jascaria —tíhi tsi quiha Jesu niquë nohiria bo qui chaníhi na.

Fariseobo, yoba cahëxëni cabo, tíhi cabo pasomaha Jesu chaninina

Mateo 23.1-36; Marcos 12.38-40; Lucas 20.45-47

³⁷Jabi jahuë chani Jesu jatihuaquë tsi quiha fariseobá ja qui joi amaniquë jahuë xobó tsi ja oriquino. Jatsi jahuë xobo qui Jesu caniquë. Cahax ja tsahoniquë ja bëta oriquirena.

³⁸Jabi Jesu mëchocoyamani quiha pinox pari. Ja quëshpi tsi fariseobo ratëniquë, jodioba jabi pasomaha ja iqui iqui na.

³⁹Japi ja qui Jesu chaniniquë:

—Yobá-naxëni xo mato fariseobo ra. Mato mëquë chocoharia xo mato. Jodioba jabi bo nicariaguí mato. Jama, mato shina tsi xo toa jahuë bo ó quëëmísxëniria ra. Yoixëni ca xo.

⁴⁰Jatsí, cahëtímaxëni xo mato ra. ¿Mato shina Dios, naa noba yora nëhohuanish cató ayamayamani?

⁴¹Jariapari mato shina Ibo Dios qui acahuë. Jaquirëquë jiaxëhi quiha mato jabi tëquë.

⁴²Noítí xo mato fariseobo ra. Ma tësaha ca yochi bo, naa mente, ruda, tíhi cabo quima xatë pistia ca, naa decima ca Dios qui aquí mato, mato yoba bo nicaxëna. Jënima quiha. Jama, mabë xatë yoi bo mëbicasayama xo mato pë. Dios noiyamayoiquí mato iquia. Jabi Dios yoba ma nicaxëti xo ra, yoba huëtsa bo shina-bënoxoma.

⁴³Noítí xo mato fariseobo ra. Catiti xobo qui jicoxo tsi oquë ca tsahoti bo bicasqui mato pë. Jasca, yacatá ca bahí tsi bohoquí tsi nohiria bá mato joihuahai ca ó pasoqui mato pë.

⁴⁴Noítí xo mato ra. Mato tsaya-tsayacani quiha nohiria, shina jiaxëni ca ma nori ca quëschahuquí na. Jama, mato shina tsi xo yoixëniria. Jato qui jonë tsi xo toa mato jabi yoi bo ra —nëa tsi quiha fariseobo qui Jesu nëcaniquë.

⁴⁵Jatsi Moisés yoba cahëxëni cabo huëstitá quëbiniquë:

—Jishopë. Noquí ri ocahuquí mia pë, Maestró, toca tsi mi chaniquë no. Noquí anoma quiha —i Jesu qui joni niquë.

⁴⁶Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Noítí tsi xo mato ri, yoba cahëxëni cabá. Nicahacatimaxëni ca yoba bo nohiria bo qui aquí mato pë. Jama, jato qui ma acai ca yoba bo nicayamahai ca mato xo naa ra.

⁴⁷Noítí xo mato ra. Mato naborëquëbá Dios Chani yonish cabo tëpasniquë pë. Jatsi jato bax maihuati xobo aquí mato pa, nohiria bo jato shinamaxëna.

⁴⁸Jama, mato qui jia tsi xo toa mato naborëquëbá anina iquia. Dios Chani yonish cabo ja acani quiha. Jaquirëquë jato bax maihuati xobo aquí mato pë, nohiria bo quima mato jabi yoiria ca jonëmaxëna.

⁴⁹ ‘Jabi mato yoati tsi Diós yoani ca tsi xo naa ra: “Jato qui noho Chani yoati ibo bo, noho Chani chitahèhuati ibo bo, tihi cabo jato qui raaxèquia. Huèsti huèsti ca tēpasçaxèceni quiha pē. Tèxè bo tēnēmacaxèceni quiha” i Dios ni quiha jahuè tiisí no.

⁵⁰ Jabi toca ja iquè ra. Rèquè rohari tsi tēpas-hacani quiha huèstima ca Dios Chani yoati ibo bo rē. Jabi naa tēpas-hacani cabo tēquè quèshpi tsi mato copixèhi quiha Dios ra.

⁵¹ Jabi Abel pari acacani quiha. Jaquirèquè huèstima ca Dios Chani yoati ibo huètsa bo acacani quiha. Jarohari tsi Zacarías ja acaniquè. Altar, naa arati xobo naxèrèquè xo tsi Zacarías ja tēpasçani quiha. Mato parayamaquia. Ja tēpas-hacani quèshpi tsi copihacaxèti xo naa jaboquí ca bēsocanaibo.

⁵² ‘Noiti xo mato yoba cahèxèni cabá. Mahitsa ca ma tiisimahai ca iqui tsi Dios Chani cahèyamahi quiha nohiria bo ra. Jasca, jabiya ca chani cahècasyama xo mato ri. Jasca, è qui bēcascanaibo quètiaqui mato pē, Dios Chani ja chahahuayamacano iquish na —nèa tsi fariseobo, yoba cahèxèni cabo, tihi cabo qui Jesu nēcaniquè.

⁵³ Chanixo tsi quiha jato xobo Jesú jisbayaniquè. Jatsi ja qui caxatsi yoba tiisimacanaibo, fariseobo, tihi cabo niquè. Caxaqui tsi huèstima ca jahuè bo yoati tsi ja nica-nicacaniquè tanamacasquí na. Mahitsa ja nica-nicacani quiha.

⁵⁴ Jatsi ja tsayamisria-caniquè ja qui quèsoxèna.

12

Fariseobo pasomaha Jesú yobanina

¹ Jabi huèstima ca nohiria bo Jesu qui quètsoniquè. Tihiria ca inish ca racana. Yama xèa ini quiha tapiti. Jasca, jato huètsa jamahi ja icani quiha xèa yama iqui na. Jatsi jahuè rabèti bo qui chanitsi Jesu niquè.

—Fariseobá tiisimahai ca qui quiniacaxècahuè. Paramisxèni ca xo.

² Bèrohuahacaxèti xo jato jabi yoi ra. Jonèma quiha.

Nohiria qui no raquèyamano

Mateo 10.28-31

³ ‘Jabi raquèxo tsi Dios Chani ma yoa-yoapaoniquè. Jama, jaboqui tsi mato nicacaxèceni quiha nohiria. Jasca, Dios Chani yoahi tsi ma baxèxpaooniquè. Jama, jaboqui bèro-bèroria tsi noho Chani ma yoaxèti xo, raquèxoma.

⁴ Jabi mato acascanaibo qui raquèyamacana, noho rabèti bá. Mato yora roha tsi ati mètsa ca xo. Mato aapiquí tsi jaroha tsi xo toa mato ja acanaina.

⁵ Jama, Dios qui ma raquèxèti xo iquia ra. Tènètiya qui nohiria niati chama jaya xo, jato ati. Parayamaquia. Dios qui raquècana iquia.

⁶ ‘Mahitsa, naa dos ca parata quèshpi tsi cinco ca chorobo iniayamayamacahi ni? Copiyamaria ca xo. Jabi copiyama ca chorobo shina-bènoyamahi quiha Dios ra.

⁷ Jascaria, mato boo tēquè tocacacani quiha ra. Jatsi raquèyamacana, huèstima ca chorobo oquè ma nori quèshpi na —nèa tsi Jesu nēcaniquè.

Nohiria bēsajo ax tsi Cristo ti chanihaina

Mateo 10.32-33; 12.32; 10.19-20

⁸ ‘Nohiria bēsajo pí “Cristó-na xo èa” i nohiria no tsi Dios ángel bo bēsajo tsi “Nohó-na xo toa” ixèquia èa ri, naa Nohiria Baquè è nori cato.

⁹ Jama, nohiria bēsajo pí èa pasomaha nohiria chanino tsi Dios ángel bo bēsajo tsi “Nohó-na ma xo toa” ixèquia èa ri, naa Nohiria Baquè è nori cato.

¹⁰ ‘Jabi èa pasomaha pí nohiria chanino tsi iriama tsi xo toa. Jahuè jocha masaxèhi quiha Dios. Jama Espíritu Santo pasomaha pí nohiria chanino tsi masahacayamaxèhi quiha jahuè jocha ra.

¹¹ ‘Jabi catiti xobó ca chama bo, nohiria chama bo, tihi cabo qui mato ja bocamitsa mato qui quèsoxèna. Tocapijahuacano tsi shina-huèjènyamatsicana ma quèbixèhai ca yoati na.

¹² Toatiyá tsi mato tiisimaxèhi quiha Espíritu Santo ra. Ma yoaxèti ca mato jismaxèhi quiha. Chaniamaxèqui mato, Espíritu Santo inori —nèa tsi jahuè rabèti bo qui Jesu nēcaniquè.

Jahuèmishni bo ó quèemixèni cato

¹³ Jatsi nohiria xèrèquè ó ca joni chaniniquè:

—Noho rèquèmè qui mi chanino, maestró. Huashicoxèni quiha. Noho jahèpa yamaba jahuèmishni bo è bèta xatènyamahi quiha pè —i Jesu qui ja niquè.

¹⁴ Jatsi Jesú quèbiniquè:

—Iyamaquia ra, joní. Nohiria jahuèmishni bo tsi yobati è raahacayamaniquè ra —iquiina.

¹⁵ Jatsi,

—Quiniacaxëcahuë. Anoma tsi xo jahuëmishni bo ó quëëmish-haina ra. Huëstima ca pi ma jayano ri tsi çjënahuariaxo raca toa jahuë bá mato raniyoihuana? —i Jesu niquë.

¹⁶ Jatsi naa chani Jesú nohiria bo qui yoaniquë ja cahëcano iquish na:

—Huai jiaxëni ca rico ca joni jayani quiha. Anomaria ja tësani ca bëro ini quiha.

¹⁷ Ja iqui tsi “çjënahuaxëhi ni ëa sa? Bimi janati ca xobo narisquia ra” i jamë ja niquë.

¹⁸ Jarohari tsi, “Noho bimi janati xobo pistia bo poxaxëquia ra. Jaquirëquë xobo chahitaxëni cabo axëquia noho bimi, noho jahuë bo, tihì cabo quëshpi na.

¹⁹ Acax, ‘Mi yonoco jënëna. Huëstima ca año no tsi naamaxëhi quiha mi nanëha ca jahuë bo ra. Shoma xo mia. Oriquihuë. Jënë ahuë. Ranitsihuë’ i ëmë xëquia ra” —nëa tsi rico ca joni nëcani quiha.

²⁰ Jatsi ja qui Dios chaniniquë: “Naa baquichá tsi rësoxëqui mia, yoyoxëni cató. Mi rësoquë tsi çtsohuë ni toa mi janaha ca jahuë bo bichiina ra?” iquina.

²¹ Jabi toca xo parata, jahuëmishni bo, tihì cabo ó quëëmishxëni cabo. Mëquëyariayoi ca xo, Dios shinayamahi na.

Dios no chahahuati xo

Mateo 6.25-34

²² Jatsi jahuë rabëti bo qui chanitëquëtsi Jesu niquë:

—Oriquti, sahuëti, tihì cabo ti tsi shinayamacana ra.

²³ Mato oriquiti oquë tsi xo ma bësohaina. Jasca, mato sahuëti oquë tsi xo mato yora.

²⁴ Isa bo tsayacahuë. Bëro banayamacani quiha. Bimi tësayamacani quiha. Jasca, yama tsi xo toa jato xobo qui nanëhaca ca bimi ra. Jama, jari jënima ca xo. Jato pimahi quiha Dios ra. Jabi çisa bo oquëyama-yamahi ni mato ra?

²⁵ Jasca, çjënahuariaxo raca ma bësohai ca año bo ma huinomana, ma shina-huëjënahai cató no?

²⁶ Inoma xo mato ra. Japi oriquiti, sahuëti, tihì cabo yoati tsi shina-shinayamatsacana.

²⁷ Jasca, huasi joa jiaxëni cabo qui tsayacahuë. Yonocoyamacani quiha oriquiti quëshpi na. Jiaria tsi xo ja jiscanaina. Salomón yamaba raiti oquë-oquëria ca xo iquia ra.

²⁸ Jabi jiaria tsi naa naamayamahai ca joa, naa mëri tsi nahai ca joa sahuëmahi quiha Dios ra. Tocapiquí tsi çmato ri sahuëmacas-yamayamaxëhi ni Dios ra? Iriama tsi xo toa ma chitimihaina iquia.

²⁹ Jaha tsi oriquiti, jënë, tihì cabo ó quëëmisyamacana. Jasca, nëca ca jahuë bo yoati tsi shina-huëjënayamacana.

³⁰ Jabi ja picanai ca shina-shinacani quiha Dios cahëyamacanaibo. Jama, mato ó bësohi quiha mato Jahëpa, ma narisyamano iquish na.

³¹ Jatsi, mato Chama-chamaria pari shinacana. Tocapimano tsi mato qui acacaxëhi quiha, oriquiti, jënë, tihì cabo ma narisyamano iquish na.

³² Raquëyamacana, noho xocobá. Jahuë mana ca jahuë bo mato qui acatsi quiha Dios ra.

Mana ca jahuë bo

Mateo 6.19-21

³³ ‘Mato jahuë bo iniacana, noitiria cabo qui parata axëna. Tocapimano tsi oquëxëhi quiha mato mana ca jahuë bo ra. Oquë-oquëria ca jahuë bo quëyotimaxëni tsi xo jotoro ri.

³⁴ Jabi maí ca jahuëmishni bo pi noiquí tsi toa jahuë bo shinarohaxëqui mato pë. Jama, Dios noiquí tsi Dios jahuë bo shinaxëqui mato ra.

Rohahuahacati xo Diós-na bo

³⁵⁻³⁶ ‘Ma rohahuahacaxëti xo iquia. Jato chama manacani ca yonati bo jascariacana. Raiti sahuë ca xo. Jasca, chama bax ririhi quiha jato lamparina bo. Jatsi ahui yahai ca joni fiesta ax jato chama bacano tsi ja bax caiti japëcatapicani quiha.

³⁷ Jatsi ranicani quiha yonati bo, ja manacani ca nori ca jato chamá jisquë no. Ja manacani nori iqui tsi ranixëhi quiha chama ri. Ja quëshpi tsi jahuë yonati bo tsahomaxëhi quiha pimaxëna. Jahuë sahuëti rarinamaxo tsi jato taaxëhi quiha chama ra.

³⁸ Jabi baquicha, baquishmari, tihì pi no tsi chama jono tsi ranicaxëceni quiha yonati bo, ja rohahuahacacani quëshpi na. Jabi manahai ca yonati bo jixxëhi quiha chama, joxo na.

³⁹ Jasca, shinaparicana. Yomaxëni ca johai ca xaba pi cahërohahi tsi jahuë xobo ó ibo bësoquë aquë ra. Jahuë xobo qui jicoti mëtsama yomaxëni ca iquë aquë ra.

⁴⁰ Jascaria tsi ma rohahuahacaxëti xo mato ri. Jabi bacaxëquia, naa Nohiria Baquë ë nori cato. Bacaxëquia jaha ma pasoyamahai ca xabacá no —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

Chiquishxëni ca yonati

Mateo 24.45-51

⁴¹ Jatsi Pedró nicaniquë:

—¿Tsohuë qui naa chani mi yoaha? ¿Jatiroha cabo qui mi yoaha sa? ¿Noqui roha quëshpi ma ni? —iquiina.

⁴² Jatsi Jesú quëbiniquë:

—¿Tsohuë ni toa empleado jiaxëni cato, naa chahahuahacati cato? ¿Jënica nohiria bixëhi ni chama, jahuë yonati bo obësoti empleado iti, jato orihuati? ¿Jahuë yonati jia ca biyamayamaxëhi ni?

⁴³ Jahuë chamá ja qui aca ca yonoco aapihi tsi ranixëhi quiha empleado, jahuë chama joquë no. Ja acai ca jisxëhi quiha jahuë chama ra.

⁴⁴ Jisi tsi jahuë empleado qui jatiroha ca axëhi quiha, jahuë jahuë bo tëquë obësoti.

⁴⁵ Jama, “Bamaxëhi quiha noho chama” i pi toa yonati no tsi, jahuë chama yonati bo pi ja rashano tsi ¿jënahuariaxëhi ni jahuë chama ra, nicaxo na? Jasca, oriquirehaina, jënë acaina, pahëhaina, tihi cabo pi empleadó ano tsi ¿jënahuaxëhi ni chama ra, nicaxo na?

⁴⁶ Ja quiniaxëti xo ra. Jabi jaha ja pasoyamahai ca bari tsi bacaxëhi quiha toa chama ra. Bacaxo tsi ¿jahuë yonati yoi ca tëpasyamayamaxëhi ni? Nicamixëni caba copi ja qui axëhi quiha ra.

⁴⁷ Jasca, huëstima tsi rashahacaxëhi quiha jahuë chama shina cahëhai ca yonati, ja yoaha ca ayamapiquí na.

⁴⁸ Jama, iriama tsi rashahacaxëhi quiha jahuë chama shina cahëyamahax cato, janyama ja aquë no. Jabi huëstima ca tiisi pi joni qui acacaroano tsi huëstima ca ó pasohacaxëhi quiha. “Ariaxëhi quiha” ii quiha nohiria bo ja yoati na. Joni qui pi huëstima ca ati yonoco acacaroano tsi oquë ca yonoco ja ati ca ó pasocaxëceni quiha nohiria bo —i Jesu niquë.

Jesu iqui tsi oquënamahacaxëhi quiha nohiria

Mateo 10.34-36

⁴⁹ Jabi mai qui ë joni quë maí ca nohiria oquënamaxëna. Ea iqui tsi iquinacaxëceni quiha nohiria ra, caxahi na. Jaboqui pi ja oquëxnacano tsi ë raniquë aquë. Ja oquëxna-tapicano ra.

⁵⁰ Jasca, anomariaxëhi quiha ë tënë-tënëhaina rë. Ja iqui tsi shina-huëjënauquia. Mëri tsi ja jatino ra.

⁵¹ Jasca, nohiria bëpasimahi ë joyamaniquë. Toca tsi quëscahuayamacana. Jama, nohiria iquinamati, nohiria oquëxnamati, tihi ca aqui ë joni quë.

⁵² Ea iqui tsi oquëxnaxëhi quiha xobó ca cinco cabo. Dos ca pasomahaxëhi quiha tres cabo; tres ca pasomahaxëhi quiha dos cabo.

⁵³ Ea iqui tsi jahuë baquë pasomahaxëhi jahuë jahëpa rë. Jasca, jahuë jahëpa pasomahaxëhi quiha jahuë baquë ri. Ea iqui tsi jahuë jahi pasomahaxëhi quiha jahëhua. Jasca, jahuë jahëhua pasomahaxëhi quiha jahuë jahini. (Jasca, ëa iqui tsi jahuë raisi pasomahaxëhi quiha jahuë raisi ri) —nëa tsi quiha Jesu nëcaniquë.

Copiti Ibo-Iboria bësojó niixëhi quiha nohiria

Mateo 16.1-4; 5.25-26; Marcos 8.11-13

⁵⁴ Jatsi nëca tsi nohiria bo qui Jesu chaniniquë:

—“Joqui oi” iqui mato, yota tsëmo chëquë johai ca ma jisquë no. Jatsi oi tsi xo.

⁵⁵ Jasca, xototsi yota no tsi “Matsinaxëhi quiha rë” iqui mato. Jabija tsi xo toa ma iquiina.

⁵⁶ Jabi nai tsaya-tsayaquí tsi oi johai, yota johai, tihi cabo cahëxëni xo mato, paramixëni cabá. Jama, jaboqui no bësohai ca xaba cahëtimaxëni xo mato ra.

⁵⁷ ¿Jia ca jahuë ati mëtsama ni mato sa?

⁵⁸ Jabi mato pasomaha ca joni pi mato qui caxano tsi bamahaxma tsi ja bëta rabënacana, gobierno chama bo qui mato ja bonox pari. Jabi policia qui chamá mato mëamitsa ra. Jaquirëquë cárcel qui ma nëhëcamicatsa.

⁵⁹ Jatsi tsëquëyamaxëqui mato rë. Jariapari tsi mato mülta copi ma jatihuaxëti xo. (Jascaria tsi bamayamacana rohahuahacaxëna. Joxëhi quiha Dios copiti bari ra) —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

13

¹ Toatiyá tsi huësti huësti ca nohiria bo Jesu qui bëcaniquë Pilató ani ca yoaxëna. Jabi Galileá ca joni bo Pilató tëpasni quiha. Tëpasxo tsi quiha yohina jimi ya jato jimi ja jaxcamënamani quiha pë, Jerusalén ca arati xobo xo na. Toa yohina jimi Dios qui acacati ini quiha nohiria ba jocha quëshpi na.

² Nicahax Jesú quëbiniquë:

—¿Jahuë shinacanaí? ¿Galileá ca nohiria oquë ni naa tëpas-hacanish ca joni ba jocha ra?

³ Iyamahi quiha. Jatsi quiniacaxëcahuë. Mato jocha quima pi Dios quiri bësoyamahi tsi rësoxëqui mato ri.

⁴ ¿Japa Siloé ca namëhacanish ca joni bo? Toa ax tsi quiha dieciocho ca joni bo acacaniquë jato ri, jato cacha xobo têtëca poxoniquë no. ¿Ja acacani iqui tsi Jerusalén cabo oquë jato jocha ini? ¿Jahuë shinacanaí?

⁵ Dios copi ja nomari iquia. Jama, mato quinia pi raninamayamahi tsi rësoxëqui mato tëquë ri –i jato qui Jesu niquë.

Bimiyamahi ca jihui ti chani

⁶ Jatsi naa chani nohiria bo qui Jesu yoaniquë:

–Bimi jihui jayaniquë joni ra, jahuë huaí cato. Jahuë bimi bichi ja cani quiha. Yama a ra.

⁷ Japi jahuë yonati qui ibo chaniniquë: “Tsayahuë. Tres año no tsi naa jihui qui ë joquë bimi bixëna. Yama xo pë. Rërahuë. Anoma quiha. Noho mai xëa biqui ra” iquiina.

⁸ Jama, jahuë yonati quëbiniquë: “Jari huësti ca año no tsi ja niino. Ja tëamë tsi mai huëyoxëquia. Jahuë mai jiahuaxëquia.

⁹ Oquëri ca xënipá tsi ja bimimitsa ra. Ja bimiyamapino tsi rëraxëquia ra” i yonati ni quiha ibo qui –nëa tsi Jesu nëcaniquë.

Joiti barí tsi yoxa Jesú jënimahuanina

¹⁰ Jabi jodioba catiti xobo xo tsi tiisimahi Jesu iniquë.

¹¹ Jaha tsi quiha noitiria ca yoxa iniquë. Dieciocho año no tsi tapitimaxëni ja ini quiha. Jabi yoshi iqui tsi tëto ja ini quiha, mëtë niitimaxëni iquiina.

¹² Jisi tsi Jesú quënaniquë:

–Mi jënimahuahacaquë, caí –iquiina.

¹³ Jatsi yoxa ja motsaniquë jahuë mëquënë no. Ja joitapiniquë ra. Joixo tsi quiha Dios ja ocahuaniquë “Gracias” iquiina.

¹⁴ Jama, catiti xobo chama caxaniquë, joiti barí tsi Jesú jënimahuani nori quëshpi na. Jatsi, –Seis tsi xo toa yonocoti barí ra. Toa barí tsi bëcahuë jënimahuahacaxëna. Anoma tsi xo toa joiti barí tsi jënimahuahacahaina ra –i nohiria qui chama niquë.

¹⁵ Jatsi Jesú quëbiniquë:

–Jisa, mato paracanaibá. ¿Japa mato huëyë bo, mato burro bo? ¿Joiti barí tsi jato mërisyamayamacanaí, jënë qui jato mëpixëna?

¹⁶ ¿Japa naa yoxa ra? Abraham yamabo चाहितoxocobo xo ra. Huëyë, burro, tihí cabo oquë quiha. Jabi dieciocho año no tsi Satanás iqui tsi mëtë niitimaxëni ja iquë ra, tëto iquiina. ¿Mato qui yoi ni naa tëtöhai ca yoxa jënimahuahaina pa? –i nohiria bo qui Jesu niquë.

¹⁷ Nëca tsi Jesu chaniquë tsi quiha ja qui caxahai ca chama bo bërabiniquë. Jama, rani-raniniquë nohiria tëxë. Jato qui jia ini quiha Jesú ani ca tëquë.

Mostaza bëro, levadura, tihí cabo jascaria tsi xo Diós otohaina

Mateo 13.31-32; Marcos 4.30-32

¹⁸ Jatsi Jesú nicaniquë:

–¿Jahuë jasca ni Diós otohaina? ¿Jahuë qui Diós otoiha ca jaharisihuaxëhi ni noa?

¹⁹ Bëro mishni, naa joní banahai ca mostaza bëro jascaria xo iquia. Shinahaqui quiha mostaza bëro. Shinahacax jihui manëhi quiha. Jaquirëquë toa xo tsi jato naha aquí quiha isa bo –i Jesu niquë.

²⁰ Jatsi Jesú jato nicatëquëniquë:

–¿Jahuë qui Diós otoiha ca jaharisihuaxëhi ni noa?

²¹ Levadura jascaria xo iquia. Jariapari tsi harina somo ca ya tëohai quiha yoxa. Toca tsi harina xara pacanahi quiha jahuë shapo –i Jesu niquë.

Natsëo ca caiti

Mateo 7.13-14, 21-23

²² Jatsi yaca bo xo tsi Jesú tiisima-bonaniquë. Huësti ca yaca jisbaya tsi yaca huëtisa qui ja caniquë Jerusalén quinia ca bahí no.

²³ Jatsi,

–¿Xabahamahacaxëhi ni ichariama cabo roha, Taitá? –i nohiria niquë. Jatsi Jesú quëbiniquë:

²⁴ –Naipá ca caiti tsi xo natsëo. Jatsi ariacana ja qui jicoxëna. Ja qui jicoti mëtsama icaxëcane quiha huëtima ca jicocas-canaibo ra.

²⁵ Jabi xobo ibobá caiti japano tsi jicotimaxëni-xëhi quiha mato ra. Jatsi, “Noqui jicomahuë, Ibobá” ixëqui mato, cacha niñax na. Jatsi, “Mato cahëyamaquia” i mato qui xëhi quiha Ibo ra.

²⁶ Jatsi jahari quëbixëhi quiha mato. “Mí bëta no oriquipaoniquë ra. Jasca noba yacata xo tsi noqui mi tiisimapaoniquë ra” ixëqui mato, mahitsa.

²⁷ Jatsi, “Mato cahëyamquia. Bocata, mato jochahuaxëni cabá” i mato qui xëhi quiha.

²⁸ Jatsi, araconaxëqui mato ra. “E ra ma. Jishopë” ixëqui mato, cacha ax na. Toá ca Díos otohái cató ca Abraham, Isaac, Jacob, Dios Chani yoanish cabo, tihí cabo jixxëqui mato. Jato bëtayamaxëqui mato ra.

²⁹ Toatiyá tsi maí ca ití bo tēquē quima ax bēcaxēcani quíha nohíría bo. Díos otohái cató tsi oriquicaxēcani quíha carayanabo rí.

³⁰ Tsayacahuē. Toa bari tsi mato qui quērasría ca carayanabo pari bixëhi quíha Dios ra. Jama, noitixëhi quíha mato jariapari ca Dios Chani binish cabo. Jachoxëqui mato iquia – nēa tsi jato qui Jesu nēcaniquē.

Jerusalén ca nohíría Jesú noínina

Mateo 23.37-39

³¹ Jatsi ja qui huēsti huēsti ca fariseobo bēcaniquē.

–Nēa chitēyamatsihuē. Jabahuē ra. Mia acatsi quíha Herodes ra –i Jesu qui jaca niquē.

³² Jatsi Jesú quēbiniquē:

–Jahari toa quíaxëni ca qui bocata. “Jaboquí, huēaquē, jari yoshi bo tsēcaxëquia ra. Toa dos ca bari no tsi nohíría bo jēnimahuaxëquia. Jama, oquēri ca bari jatixëhi quíha noho yonoco ra” icana ja qui.

³³ Jari noho quíniá tsi è caxëti xo ra. Jaboquí, huēaquē, oquēri ca bari, tihí tsi xo è cahaina. Jasca, Jerusalén tsi è namēhacaxëti xo, naa Dios Chani yoanish ca huētsa bo acacani jascaria.

³⁴ Jisa Jerusalén ca nohíría bá. Dios Chani yoati ibo jari aqúi mato rē. Mato qui Díos raahai ca Chani bēcanaibo aqúi mato maxaxá no. Jabi mato noiquí tsi mato otocasquia, naa jahuē pēhi namá jahuē xocobo patiarí otohái jascaria. Jama, èa niacasqui mato rē.

³⁵ Díos mato niabayaquē iquia. Tsayahuē. Jabi èa jistēquēnox pari tsi “Shoma tsi xo toa Ibobá janē tsi johai cato” ixëqui mato ra –nēa tsi Jesu nēcaniquē.

14

Iquihai ca joni Jesú jēnimahuanina

¹ Huēsti ca joiti barí tsi quíha fariseobo chama xobo qui Jesu caniquē ja bēta oriquihí na. Jasca, tobi ini quíha Jesu qui tsayamixëníria ca jodioba jabinaxëni cabo rí.

² Jabi Jesu bēsojó tsi noitíría ca joni tsaho ini quíha, naa bai ca yora, poyamē, huico, tihí cabo jayanish cato.

³ Jaha tsi jodioba yoba cahëxëni cabo, fariseobo, tihí cabo Jesú nicaniquē:

–¿Mato qui jénima ní joiti barí tsi jēnimahuahaina? –iquína.

⁴ Ja quēbiyamacaniquē. Jatsi Jesú joni biniquē. Bixo tsi joni ja jēnimahuaniquē. Jatsi jahari jahuē xobo qui jénima ja raaniquē.

⁵ Raahax jato qui Jesu chanitēquēniquē:

–¿Mato baquē, mato vaca, tihí cabo pí jēnē maiquini qui paquērohano tsi bamaxoma tsi ma tsēcayamaquē ana? –iquína.

⁶ Jatsi quēbitimaxëni quíha ja icaniquē ra, naa jodioba yoba cahëxëni cabo.

Fiesta qui joi binish cabo

⁷ Jabi toá ca oquē ca tsahoti bo fariseobá bicasni quíha. Ja acanai ca jisi tsi naa chani jato qui Jesú yoaniquē:

⁸ –Ahuí yahai cato fiesta qui pí mato qui nohíría joi amano tsi toá ca oquē ca tsahoti bo biyamacana. Quínicaxëcahuē. Mato oquē ca nohíría jomitsa ra.

⁹ Jatsi mato qui joxëhi quíha fiesta ibo tia. Johax, “Mí tsahoti joni huētsa qui acasquia rē” i mato qui xëhi quíha. Tocapijano tsi bērabixëqui mato tia. Jatsi ibo nēama ca tsahoti yoi ca bixëqui mato ra.

¹⁰ Jama, mato qui joi amahacano tsi nēama ca tsahoti pari bicana. Jatsi johax, “Ea tahē tsi mí tsahono, noho rabëti” i mato qui fiesta ibo mitsa. Toca tsi fiesta qui bēcaniish cabo bēsojo ax tsi oquēhuahacaxëqui mato.

¹¹ Jatsi quínicaxëcahuē. Noitihuahacaxëhi quíha jamē oquēhuacatsai cato. Jama, oquēhuahacaxëhi quíha iriama cato, naa oquē bicasyamahai cato –nēa tsi Jesu nēcaniquē oquē ó quēęcanaibo yoati na.

¹² Jatsi oriquiti ja qui joi amati ibo qui Jesu chaniniquē:

–Oriquiti taaquí tsi mí rabëti bo, mí xatē bo, mí jimi bo, mí rico ca rabëti bo, tihí cabo qui oriquiti joi amayamahuē. Jato qui oriquiti joi pí mí amano tsi jahari mí qui oriquiti joi amacaxëceni quíha jato rí. Toca tsi copihacaxëqui mia.

¹³ Jama, oriquiti taaquí tsi noitíría cabo, yora choni jaya cabo, tapiyamacanaibo, bēco cabo, tihí cabo qui oriquiti joi mí amaxëti xo.

¹⁴ Tocapíhi tsi shomahuahacaxëhi quíha mia ra, jahari mia copitimaxëni ja icanai iqui na. Jatsi mia copixëhi quíha Dios ra, mēstëxëni cabo bēsotëquëxëquē no –nēa tsi ibo qui Jesu nēcaniquē.

Fiesta-fiestaria ti chani

¹⁵ Jabi Jesú yoaha ca toá ca oriquirei ca joni huésti cató nicaniqué. Nicachax,
—Rani-ranixéhi quiha Diós otohái cato ó ca oriquireanaibo tēquē —i quiha Jesu qui ja
niquē.

¹⁶ Jatsi Jesu ja qui naa chani yoaniqué:

—Oriquireti, chariquireti, tihi cabo joní ani quiha. Axo tsi quiha huéstima cabo qui oriquireti
joi ja amaniqué.

¹⁷ Jatsi jahué oriquireti bari tsēquēquē tsi quiha jahué yonati ja raaniqué nohiria bo qui
joi amati. “Bēcahué, rohahuhacaquē oriquireti ra’ icana jato qui” i jahué yonati qui ibo ni
quiha.

¹⁸ Jama, nohiria bo bēcasyamacani quiha. “Huai copiyaquē éa ra. Ejisi caxéti xo” i jariapari
ca joni niquē jahué yonati qui.

¹⁹ Jatsi, “Cinco ca huéyē bo é copiqué. Jato tanamahi caquia ra. Canoma xo éa rē” i huétsa
ni quiha.

²⁰ Jatsi, “Jaboqui é ahui yaquē ra. Canoma xo éa rē” i joni huétsa ni quiha.

²¹ Jatsi yonati bacaniqué jahué ibo qui. Bacahax, “Bēcasyamacani quiha pē” i ja qui ja
niquē. Jatsi ibo caxaniqué. “Yacatá ca bahi tēquē qui cata. Noitiria cabo, yora choní jaya
cabo, bēco cabo, tapitimaxēni cabo, tihi cabo nēri bēhué” i jahué yonati qui ibo ni quiha.

²² Jatsi bacahax, “Jato é bēquē ra, mi yoaha jascaria; jama, jari tobi xēa pa” i jahué chama
qui ja ni quiha.

²³ Jatsi ibo jahué yonati qui chanitēquēniquē. “Bahí ca nohiria bo, nēama ca nohiria bo,
tihi ca nohiria nēri bēhué, noho xobo réamēno iquish na.

²⁴ Noho oriquireti piyamaxēhi quiha ra toa jariapari ca noho joi binish cabo ra” iquiina
—nēa tsi joni qui Jesu nēcaniquē toa chani yoahi na.

Copixēni tsi xo Cristo banahuahaina

²⁵ Jabi huéstima ca nohiria Jesu qui bēhi iniqué. Jato quiri bēsahax ja chaniniqué:

²⁶ —Ea noixēti xo tsohuécara ca éa banahuacatsai cato. Jahué jahēpa, jahué jahēhua, jahué
ahuini, jahué xocobo, jahué xatē bo, tihi cabo oquē tsi éa ja noixēti xo ra. Jasca, jamé ja
noiyamano. Toca pi éa noiyamahi tsi noho rabēti manētimaxēni-xēhi quiha.

²⁷ Jahué cruz yoi pi iayamahi tsi éa pi banahuayamahi tsi noho rabēti iti mētsama xo toa
ra.

²⁸ Jabi çjēnahuaahi ni joni, xobo paxa ca acatsi na? Tsahoxo tsi çjahué xobo pari ati copinaca
shinayamayamahi ni? Toa shinaparihi quiha, parata narisyamaxēna.

²⁹ Parata pi narisquí tsi jahué xobo jatihuayamaxēhi quiha. Tocapijano tsi osacaxēcani
quiha nohiria.

³⁰ “Jahué xobo naa joní chitahēhuaniqué. Chitahēhuahax jatihuatimaxēni xo ra” i caxēcani
quiha.

³¹ Jascaria, çshinayamayamaxēhi ni chama, ja pasomaha ca país huétsa iquinacasquē no?
Jabi veinte mil ca soldado bo pi chama huétsá jayano tsi jahué diez mil ca soldado bo yoi
bēbohacamitsa. Japi jato iquinati chama cahēparicatsi quiha iquinanox pari. Shinaparihi
quiha chama.

³² Jatsi bēbotimaxēni pi jahué soldado bo no tsi toa chama huétsa qui chani raaxēhi quiha,
ja bēta rabēnaxēna.

³³ Jascaria, shina-shinaparicana. Mato jahué bo tēquē pi jisbēriayamahi tsi noho rabēti bo
itimaxēni xo mato ra —nēa tsi Jesu nēcaniquē.

Chopará jahué tēē bēnohaina

Mateo 5.13; Marcos 9.50

³⁴ —Jabi chopara tēē tsi xo jēnima. Jama jahué tēē pi bēnohi tsi çjēnahuariahax ja
tēēnatēquēna?

³⁵ Mahitsa tsi xo chopara tēyama cato. Anoma quiha. Ja niahacaxēti xo. Japi pahoqui
jayaquí tsi nicacana ra —i Jesu niquē nohiria bo qui.

15*Bēnonish ca oveja*

Mateo 18.10-14

¹ Jabi gobierno impuestos bicanaibo, jochacanaibo, tihi cabo Jesu qui bēcaniquē jahué
chani nicacatsi na.

² Ja bēcaquē tsi quiha fariseobo, yoba tiisimacanaibo, tihi cabo yosananiquē.

—Jochahuaxēni cabo joihuaahi quiha naa Jesu pa. Tsayacapa. Jato bēta xo tsi pihi quiha
ra —i jaca niquē.

³ Jatsi naa chani Jesú jato yoaniqué:

4—Shinaparicana. ¿Cien ca oveja bo pi jayarohaquí tsi jato ó ma bēsoquē ayamana? Huēsti ca oveja pi bēnono tsi ¿noventa y nueve cabo jisbayayamayamacanai, toa huēsti ca mēraxēna? Toa bēnohai ca oveja ma mēraquē aquē tia.

5 Bichi tsi rani-raniqui mato. Icoxo tsi jahari xobo qui bēqui mato raniqui na.

6 Jatsi mato xobo qui cahēxo tsi mato tapai ca racacanaibo quēnaqui mato, jato yoaxēna, “E bēta ranicana. Noho bēnohax ca oveja jahari ē biquē ra” iquiina.

7 Jascaria tsi, noventa y nueve ca mēstēxēni ca nohiria bo, naa janyama boyamacanaibo quēshpi tsi ranihi quiha naipá cabo. Jama, oquēria tsi xo ja ranicanaína, huēsti ca bēnohax ca jochahai ca jahari Dios qui joquē no –i Jesu niquē.

Bēnohacanish ca parata

8—Shinaparicana. Diez ca parata jayaquí tsi huēsti ca parata yoxá bēnomitsa. Bēnoxo tsi ¿jahuē lamparina tsamayamayamaxēhi ni, toa huēsti ca parata mēraxēna?

9 Mēraxo tsi jahuē xobo tahē ca racacanaibo, jahuē rabēti bo, tihi cabo quēnahi quiha jato yoaxēna, “E bēta ranicana. E bēnoha ca parata ē biquē ra” iquiina.

10 Jascaria tsi rani-ranixēhi quiha Dios ángel bo ri, jocha quima Dios quiri huēsti ca jochahai ca bēsoquē no –nēa tsi Jesu nēcaniquē.

Bēnonish ca baquē

11 Jaquirēquē chani huētsa Jesú yoaniquē. Ja nēcani quiha:

—Dos ca baquē joni jayaniquē.

12 Baquē nomá jahuē jahēpa jisbayacasni quiha. Canox pari tsi quiha “E bixēti ca jahuē bo xatē jaboqui ē qui ahuē, noho jahēpá” i ja qui ja ni quiha. Jatsi jahuē jahuēmishni bo, jahuē parata, tihi cabo jahuē jahēpá oquēxnamaniquē, jahuē baquē noma qui ati.

13 Jatsi ichariamā bari huinocaquē tsi jahuē jahuē bo, jahuē parata, tihi cabo sota qui baquē nomá nanēniquē. Nanēhax nēama ca mai huētsa qui ja caniquē. Toá tsi jahuē parata ja raaniquē. Ja pahēni quiha. Ja yoyoni quiha. Mēri tsi jahuē parata quēyohacani quiha.

14 Toca tsi jahuē parata tēquē ja raaniquē pē. Jatsi biniatsi toá ca mai ca nohiria bá huaniquē, oi yama ca quēshpi na. Paxnatsi joni niquē rē jaa ri.

15 Paxnaxo tsi quiha yonoco mērahi ja caniquē. Jatsi chanchō obēso ca ja manēni quiha. Ja raahacani quiha jato pimatí.

16 Paxnaquí tsi quiha chanchō bá pihai ca xēqui xēbo ja picasni quiha. Yama jahuē poco ini quiha. Huashicoxēni jahuē chama ini quiha.

17 Jatsi jahuē jahēpa xobo shinatsijahuaniquē. “Shomaria tsi xo toa noho jahēpa yonati bo ra. Paxnayamacani quiha. Huēstima tsi xo jato oriquiti ra. Jama, rēsopaimaria xo ēa rē, paxnahi na” nēa tsi ja nēcani quiha jamē no.

18 Jatsi “Noho jahēpa qui jahari caquia ra. Cahax ‘Mia, Dios, tihi cabo pasomaha ē jochaquē rē’ ixēquia noho jahēpa qui.

19 ‘Mi baquē ē quēnahacayamati xo. Mi yonati jascaria ēa mi ano ra’ ixēquia” nēa tsi baquē nēcani quiha jamē no.

20 Jatsi joihax jahuē jahēpa xobo qui catsijaniquē.

‘Jabi nēama ja no tsi quiha jahuē jahēpá jahuē baquē jisniquē. Jisi tsi quiha jahuē baquē qui ja jabaniquē. Jahuē baquē ja tatsoniquē noiqui na.

21 Jatsi jahuē jahēpa qui baquē chaniniquē: “Dios, mia, tihi cabo pasomaha ē jochaquē ra. Mi baquē ē quēnahacayamati xo ra. Mi yonati jascaria ēa mi ano” i jahuē jahēpa qui baquē ni quiha.

22 Jama, jahuē jahēpá jahuē yonati bo quēnaniquē. “Saco, naa oquē ca saco nēri bēcana. Noho baquē sahuēmacana. Jasca, jahuē mēquēnē tsi mēquēraati amacana. Jaquirēquē zapato bo sahuēmacana.

23 Sahuēmaxo tsi vaca baquē चाहिताxēni ca bēcana tēpas-hacati. No oriquino ra. No pabēno ra.

24 Rēsonish ca jascaria noho baquē iniquē, jama jaboqui bēso ja nori ra. Bēno tsi ja iniquē, jaboqui no bēta ja nori. Jahari ja joquē ra” nēa tsi jahuē jahēpa nēcaniquē. Jatsi oriquitsijacanicquē.

25 ‘Jabi huai tsi jahuē baquē rēquēmē iniquē, jahuē noma bacaquē no. Xobo qui jopama tsi quiha música, pabēcanaína, tihi cabo ja nicaniquē ra.

26 Nicaxo jahuē yonati ja quēnaniquē. “¿Jēnahuaacahi ni xobó cabo pa?” i ja qui ja ni quiha.

27 Jatsi, “Jahari joquē mi noma ra. Vaca baquē चाहिताxēni ca mi ipá aquē ra piti, jēnima mi noma nori quēshpi na. Jia tsi jahari ja joquē ra” i ja qui yonati niquē.

28 Jatsi caxanicquē jahuē rēquēmē. Xobo qui ja jicoyamani quiha. Jatsi cacha jahuē jahēpa caniquē ja qui, “Jicohuē, jicohuē” iquiina.

²⁹ Jatsi jahuë jahëpa qui baquë nëcaniquë: “Huëstima ca año no tsi yonati jascaria mi bax ë yonocoquë ra. Mi yoba tëquë ë nicaquë ra. Toatiyá tsi chíbo pistia roha ë qui ayamaqui mia pë, noho rabëti bo ya ë pabëno.

³⁰ Jama, noho noma bacatapiquë tsi vaca चाहिताखेंनी ca aquí mia pë ja bax na. Mëtsaxëñiria ca yoxa quëshpi tsi mi parata quëyoria ca baquë tsi xo naa ra” nëa tsi jahuë jahëpa qui baquë rëquëmë nëcaniquë.

³¹ Jatsi jahëpa chaniniquë: “Jatiroha ca bari tsi ë bëta xo mia ra. Nohó-na jatiroha ca xo mí-na ra.

³² Jaboqui no oriquino ra. Jaboqui no raniti xo, mi noma bëso nori quëshpi na. Rësonish ca jascaria ja iniquë ra. Bëno tsi ja iniquë ra, jaboqui no bëta ja nori. Jahari ja bacaquë ra” i ja qui jahuë jahëpa ni quiha —nëa tsi Jesu nëcaniquë naa chani yoahi na.

16

Yomaxëni ca empleado

¹ Jabi naa chani Jesú jahuë rabëti bo qui yoaniquë:

—Jabi tobi ini quiha rico inish ca joni. Empleado jayani quiha jahuë yonoco ati. Jabi jahuë empleadó yomahai ca yoati tsi ja yoahacani quiha.

² Nicaxo tsi quiha jahuë empleado ja quënaniquë. “¿Jahuë ni naa rë, ë nicahana mia yoati na? Mi libro bo, mi cuenta bo, tihí cabo mi jatihuano. Jaboqui rohari tsi noho empleado inoma xo mia ra” i ja qui jahuë chama ni quiha.

³ Jatsi shinatsi empleadó huaniquë: “¿Jënahuariaxëhi ni ëa rë? Ea tsi xo toa chamayama, huai xëxëti. Jasca, parata bënati bërabipiquia” i jamë ja ni quiha. Shinahax,

⁴ “E axëti ca cahëquia ra. Noho yonoco jatiquë tsi huëstima ca rabëti bo jayaxëquia tia. Jato xobo qui ëa joihua-caxëcani quiha ra” i jamë empleado ni quiha.

⁵ Japi jahuë chama ó ca cuenta jaya cabo ja quënaniquë. Quënahax, “¿Jahuë tihí ni toa mi cuenta?” i ja niquë jariapari ca jonish ca qui.

⁶ Jatsi joní quëbiniquë: “Noho cuenta tsi xo cien ca aceite lata bo rë” iquiina. Jatsi empleado nëcaniquë: “Nëa xo mi cuenta siri. Bamayamatsihuë. Cuenta paxa ca mi ano. Cincuenta lata bo huishana” i joni qui ja niquë pë, jahuë chama parahi na.

⁷ Jaquirëquë huëtsa ja nicaniquë: “¿Jahuë tihí ni mi cuenta?” iquiina. “Cien ca medida trigo moto” i joni niquë. Jatsi, “Mi cuenta siri bihuë. Ochenta roha huishana” i joni qui ja niquë pë, jahuë chama parahi na.

⁸ Jatsi chamá toa empleado paraxëni cató ani ca nicaniquë. Nicahax, “Anomaria tsi xo toa empleadó acana ra. Nohiria, parata, tihí cabo mëquixëni ca joni tsi xo naa. Cahëxëni quiha” i chama niquë. Jabi Dios xocobo oquë tsi xo toa chahahuayamacanaibá jato jahuë bo, jato parata, jato yonoco, tihí cabo ó ja bësocanaina ra.

⁹ Jabi bëroria tsi xo toa paratá tsi anoma ca acaina ra. Jama, mato paratá tsi noitiria cabo mëbicana. Tocapiquí tsi rabëti-rabëtiria bo jayaxëqui mato ra. Jatsi ma rësono tsi mato joihuariaxëhi quiha Dios, i-ipaohai ca qui ma cahëxëquë no.

¹⁰ Jabi jia pi jahuë ichariama ca jahuë bo otoquí tsi jia tsi huëstima ca jahuë bo otoxëhi quiha nohiria. Chahahuahacati ca nohiria tsi xo naa. Jama, jia pi jahuë ichariama ca jahuë bo otoyamaquí tsi jënahuariaxo oquë ca jahuë bo ja otona? Chahahuahacatimaxëni ca nohiria tsi xo naa.

¹¹ Jabi parata, nohiria jahuë bo, tihí cabo pi ó bësoti cahëyamaquí tsi jënahuariaxo raca mana ca jahuë bo ó bësoti ma cahëna?

¹² Jasca pi nohiria huëtsa jahuë bo ó bësoti mëtsama ma ino tsi jënahuariaxo raca mana ca jahuë bo mato qui Díos ana, jaha ma bësono?

¹³ Jabi dos ca chama bo bax yonocotimaxëni xo nohiria. Huësti ca chama qui caxaxëhi quiha; chama huëtsa nojjahuanori. Huësti ca chama nicaxëhi quiha; chama huëtsa nicacasyama-jahuanori. Japi, jënahuariahax raca Dios bax ma yonocona, parata noihí na? ¿Mato yonayamayamaxëhi ni parata ra? Dos ca ibo jayatimaxëni xo mato ra —nëa tsi Jesu nëcaniquë jahuë rabëti bo qui, tihí ca chani bo yoahi na.

¹⁴ Jabi Jesu chanihai ca toa paratá-naxëni ca fariseobá nicaniquë. Nicaxo tsi quiha Jesu ja osacanicuë parata noiquí na.

¹⁵ Jatsi Jesu jato qui chaniquë:

—Paraquí tsi nohiria bësójó tsi mamë mëstëhuaqui mato pë. Jama, mato shina yoi bo cahëhi quiha Dios ra. Ma parahai ca iqui tsi jia tsi nohiria bá mato ocahuamitsa. Jama, mahitsa tsi xo toa mato yoati ja shinacanaina. Dios qui quërasia xo toa nohiria bo ma parahaina iquia ra —i jato qui Jesu niquë—.

Dios yoba-yobaria

¹⁶ 'Jabi Moisés quënëmina, Dios Chani yoanish cabá quënëmina, tihi cabo nohiria bo yoahacaniquë Juan yamabo jonox pari no. Ja joquë tsi quiha chitahëniquë chani paxa cato, naa Diós nohiria bo otohái ca yoati na. Jaha tsi jato chamá tsi Diós otohái ca qui jicocascani quiha jatiroha cabo.

¹⁷ 'Jabi jatihuahacaniquë Moisés yoba. Jama, naama-naamapaoxëhi quiha Dios yobayobaria. Jatihuahacayamaxëhi quiha.

Ahui niahaina

Mateo 19.1-12; Marcos 10.1-12

¹⁸ 'Jabi jocha ó tsi bësóhi quiha ahui niahax ca joni, ahui huëtsa ja biquë no. Jascaria, jocha ó tsi bësóhi quiha niahacahax ca yoxa bichi cato ra.

Rico inish ca joni – noitiria ca Lázaro

¹⁹ 'Jabi tobi iniquë quiha rico-ricoria ca joni, naa sahuëti copixëni ca sahuëhai cato. Xobo jiaxëni ca ja jayani quiha. Jasca, jatiroha ca barí tsi jia tsi ja piniquë. Ja paxnayamani quiha.

²⁰ 'Jabi jahuë panë caiti ó tsi janahacani quiha joni, naa Lázaro icanai cato. Bonohuaxëni ca naa joni ini quiha. Jasca, yonocotimaxëni ja ini quiha.

²¹ 'Jabi joni rico cato mesa quima ax paquëhax ca quësi mishni bo ja picasni quiha, paxnaqui na. Jasca, ja qui ina bo bëcanaca tsi jahuë bono bo ja taxocani quiha.

²² 'Jarohari tsi noitiria ca Lázaro rësoniquë. Ja rësoquë tsi quiha mana, naa Abraham iti icanai ca qui ángel bá boniquë. Jaquirëquë rësoniquë rico ca ri. Rësohax ja maihuahacaniquë.

²³ 'Jatsi tënëtiyá tsi ja bëpëquëniquë tënëhi na. Jaha xo tsi quiha nëama ca Abraham, ja tapái ca Lázaro, tihi cabo ja jisni quiha.

²⁴ 'Jisi tsi quiha Abraham ja quënaniquë: "Ea shinahuë, noho jahëpa Abrahám. Nëri Lázaro mi raano ra. Jënë qui jahuë mëtsis ja raano, noho jana matsihuaxëna. Naa chihí tsi tënëquia rë" i ja ni quiha.

²⁵ 'Jatsi Abrahám quëbiniquë: "Shinaparihuë, noho baquë. Huëstima ca jahuë jia bo mi jayapaoni quiha bësóqui na. Toatiyá tsi noitiria Lázaro ini quiha. Jama jaboqui nëá xo Lázaro. Shoma xo ra. Jaboqui mia ri tsi xo toa tënëhaina.

²⁶ 'Jasca, noqui naxëréquë tsi xo xëa चाहिताxëni ra. Shitanoma quiha. Tori canoma xo nëá ca shitacascanaibo. Jasca, yama tsi xo toa nëri bëcanaibo toa nahax na" i ja qui Abraham ni quiha.

²⁷ 'Jatsi rico inish ca chaniniquë: "Jishopë. Jatsi noba jahëpa xobo qui Lázaro raahuë, noho jahëpa Abrahám.

²⁸ 'Cinco ca noma bo jaya xo ëa ra. Naa tënëtiya iti yoati tsi Lazaró jato yobano ra. Nëri ja bëcamitsa jato ri rë ja rësoquë no" i Abraham qui ja ni quiha.

²⁹ 'Jatsi Abrahám quëbiniquë: "Moisés quënëmina, Dios Chani yoanish cabá quënëmina, tihi ca libro bo jayacani quiha. Jato yoba qui ja nicacano ra" iquina.

³⁰ 'Jatsi rico cató quëbitëquëniquë: "Iriama tsi xo jato yoba, noho jahëpa Abrahám. Oquë tsi xo rësonish cabo iti quima ax tërohacahax ca nohiria jato qui shishohi cahaina, jato yobaxëna. Jatsi jato jocha quima Dios quiri bësocaxëcani quiha ra nichanax na" i ja ni quiha.

³¹ 'Jatsi ja qui Abraham chanitëquëniquë: "Moisés, Dios Chani yoanish cabo, tihi caba yoba pi nicayamaqui tsi çjënahuariaxo rësonish caba iti quima ax tërohacahax ca ja nicacascana ra?" i Abraham ni quiha –nëa tsi Jesu nëcaniquë nohiria bo qui chanihí na.

17

Jochamahaina

Mateo 18.6-7, 21-22; Marcos 9.42

¹ 'Jahuë rabëti bo qui Jesu chaniniquë:

–Jochati tanamahacarohaxëhi quiha nohiria ra. Jama, noiti-noitixëhi quiha nohiria jochamahai cato.

² 'Anoma tsi xo naa चाहआहुआbëna cabo jochamahaina ra. Ja acai ca quëshpi tsi tërotamë ca rënëti maxaxa jaya tsi ja qui ja niahacarohapino tsi "Anomaria tsi xo toa copi" i no quë aquë. Jama, oquë ca copi bixëhi quiha toa nohiria huëtsa jochamahai cato iquia.

³ 'Japi quiniacaxëcahuë. Mabë xatë pi jochano tsi raahacana. Jahuë jocha quima Dios quiri pi ja bësono tsi jahuë jocha shina-bënocana.

⁴ 'Jasca, huësti barí pi siete tsi mato pasomaha ja jochano tsi, siete tsi "Jochaquë ëa rë" i pi mato qui ja no tsi jari jahuë jocha ma shina-bënoxëti xo iquia –i Jesu niquë.

Chama jayaxo chitimihaina

Mateo 17.20

⁵ 'Jatsi Ibo qui jahuë Chani chitahëhuati ibo bo chaniniquë:

—No chitimihai ca mi anihuano —iquiina.

⁶Jatsi,

—Mostaza bëro tsayacana. Mishni-mishniria ca bëro tsi xo toa ra. Jama, चाहितखेंनि ca planta manëhi quiha toa bëro banahacahax na. Jabi mostaza planta jascaria pi ma chitimihai ca anino tsi anomariaxëhi quiha ma acaina. Jatsi “Mimë tsëquëhuë. Ia qui cata” i pi toä ca jihui qui ma no tsi mato bax caxëhi quiha ra —i jato qui Jesu niquë.

Yonati yonoco

⁷Jatsi Jesu nëcaniquë:

—Shinaparcana. Yonati mato ó ca huësti cató jayamitsa, naa mato huai xëxëhai cato, vaca ó bësohai cato. Huai ax ja joquë tsi çjënicanai ja qui? “Tsaohuë. Piiparihuë” çi ja qui canai pa?

⁸Iyamaqui mato ra. Jama, “Noho oriquirei rohahuahe. Shomahuahacahuë. Jaboqui piquia. Ea mi taano. Ea taaxo tsi piqui mia” iqui mato ra.

⁹Pihax ja qui “Gracias” iyamaqui mato, yonati roha ja nori quëshpi na.

¹⁰Jabi yonati bo xo mato ri. “Yonati bo roha xo noa. No ati ca yonoco roha no aquë ra” i ma ti xo, Diós mato yoaha ca tëquë jatihuahax na. Jatsi mamë oquëhuayamacana —nëa tsi jahuë rabëti bo qui Jesu nëcaniquë.

Diez ca lepra bo, naa bonohuaxëni cabo

¹¹Jerusalén qui cahi tsi Samaria, Galilea, tih ca mai bo Jesu naconiquë.

¹²Jëni ca yaca qui ja cahëquë tsi quiha ja qui diez ca lepra jaya cabo bëcaniquë. Noitiria ca joni bo quiha. Bonohuaxëni cabo ja icani quiha. Ja bëcanaca tsi basi xo tsi Jesu ja quënacanicuë:

¹³—Noqui shinahuë, taita Jesú —i quiha jaca niquë.

¹⁴Jatsi Jesú jato jisniquë. Jisi tsi quiha,

—Arati ibo bo qui bocata. Jato qui mato yora bo jismacana —i jato qui ja niquë.

Capama tsi quiha ja jënimahuahacanicuë.

¹⁵Jatsi huësti ca joni jahari joniquë, ja jënimahuahacani nori jisish na. Jopama tsi Dios oquëhuahi ja ini quiha “Jia xo Dios” iquiina.

¹⁶Johax Jesu tahë tsi ja mëniniquë. Mënihax “Gracias” i Jesu qui ja niquë ranihi na. Jabi Samariá ca carayana ca joni, naa “Gracias” inish ca ini quiha, naa jodiobo qui quëras ca nohiria.

¹⁷Jatsi Jesu chaniniquë:

—çDiez ca joni jënimahuahacayamayama? çJahuënia ni toa nueve ca tëxë bo rë?

¹⁸çJaroha ca “Gracias” iquii ca ni naa carayana pa? çBëyamacahi ni tëxë bo rë, “Gracias” ixëna? —i Jesu niquë.

¹⁹Jatsi bacanish ca qui Jesu chaniniquë:

—Joihuë. Cata. Mi chahahuahai cató mi jënimahuahacaquë ra —iquiina.

Diós otohaina

Mateo 24.23-28, 36-41

²⁰—çJënino tsi nohiria bo otoxëhi ni Dios ra? —i Jesu qui fariseobo niquë.

Jatsi Jesú jato quëbiniquë:

—Nohiria bo ototi Diós chitahëhuano tsi mato bëro tsi jisyamaxëqui mato. Jisnoma quiha.

²¹Ja tsi xo toa yamaxëhi quiha toa “Nëa xo ra. Toä xo ra” iti mëtsa cato, mato xërequë ó tsi Diós otoi nori ca quëshpi na —i jato qui Jesu niquë.

Jesu bacahaina

Mateo 24.23-28, 36-41

²²Jatsi jahuë rabëti bo qui Jesu chanitëquënicuë:

—Tsëquëxëhi quiha ma tënëti xabaca ra. Toatiyá tsi Nohiria Baquë bari, naa ë bacahai ca bari jiscasxëqui mato iquia. Jama, mato ri tsi xo toa bari jisyamaxëhaina.

²³Toatiyá tsi quiacaxëceni quiha nohiria, “Toä xo Cristo, nëa xo Cristo” iquiina. Tocajano tsi boyamacana. Jato qui nicayamatsacana.

²⁴Toa bari tsi joritsixëhi quiha Nohiria Baquë, naa bajra-bajrahai ca canapa nai shitahai jascaria. Nohiria qui bëroriaxëhi quiha ra.

²⁵Jama, ë bacanox pari tsi ë tënëparixëti xo. Jariapari ëa niacaxëceni quiha naa nohiria, ë qui caxaquí na.

²⁶Jasca, ë bacano tsi ë noho pasoyamacaxëceni quiha nohiria rë. Noë tiyá jascariaxëhi quiha.

²⁷Dios shinayamaqui tsi oi ó ja pasoyamacani quiha. Jënë aqúi ja icani quiha. Ahui yahi ja icani quiha. Ja tocacani quiha, jahuë noti चाहितखेंनि ca qui Noë jicoquë rohari. Jatsi jënë bainiquë. Jatsi ja quëyohacanicuë jato tëquëta.

²⁸ Jasca ca ja ini quiha Lot tiyá ca nohiria bo ri. Jocha copi ó ja pasoyamacani quiha jato ri. Toatiyá tsi oriquihi nohiria bo ini quiha, raquéhaxma. Jënë aqúi ja icani quiha. Tobi copihaina, iniahaina, banahaina, xobo acaina, tihi cabo aqúi ja icani quiha.

²⁹ Jama, yaca Sodoma ax Lot tséquequë tsi quiha nai ax chihi, mëshohai ca azufre, tihi cabo xapaquëniquë oi jascaria. Quëyohacani quiha toa nohiria tëquë.

³⁰ Jasca, tocatsixëhi quiha Nohiria Baquë jisiquihai ca barí no ra. Toa bari ó pasoyamacaxëcane quiha nohiria pë.

³¹ “Toa bari tséqueño tsi bamahaxma tsi xobo cacha cabo jabano. Xobo qui ja jicoyamacano jato jahuëmishni bo bixëna. Jasca, jato xobo qui huaí ca yonococanaibo bacayamano.

³² Lot ahui shina-bënoyamacana. Ja copihacani quiha yaca qui ja bacacasni iqui na.

³³ Jabi rësoxëhi quiha tsohuëcara ca jahuë shina xabahamacatsai cato. Jama, bësoxëhi quiha tsohuëcara ca jahuë shina chihohuahai cato.

³⁴ Parayamaquia. Toa baquichá tsi huësti ca oxatí tsi oxa ixëhi quiha dos ca joni bo. Mëbihacaxëti xo huëstita iquia. Jisbëriahacaxëhi quiha huëtsa rë.

³⁵⁻³⁶ Toa barí tsi yonoconabëquixëhi quiha dos ca yoxa bo, jato moto acaina. Mëbihacaxëhi quiha huësti cato. Jisbëriahacaxëhi quiha huëtsa rë —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

³⁷ Jatsi,

—¿Jahuënia tsi ocapixëhi ni naa ra, Ibobá? —i jahuë rabëti bo niquë.

Jatsi ja quëbiniquë:

—Jatiroha ca iti xo naa. Poico catihai jascaria catixëhi quiha Dios ángel bo, jochacanaibo copixëna —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

18

Copiti ibo-iboria – bënë imanish ca yoxa

¹ Jatsi naa chani jahuë rabëti bo Jesú yoaniquë, bëhoxti jato tiisimaxëna, ja shina-huëjënayamacano iquish na.

² Ja nëcaniquë:

—Huësti ca yacatá tsi juez, naa copiti ibo-iboria ini quiha. Dios cahëcasyamahai ca ja ini quiha. Jasca, nohiria bo qui ja raquëyamani quiha.

³ Toa yacatá tsi racani quiha bënë imanish ca yoxa ri. Jabi juez, naa nohiria bo copiti ibo-iboria qui naa noitiria ca yoxa caroha-carohaniquë. Cahax, “Ea mëbihuë. Ea yosihai ca mi copino ra” i ja qui yoxa paoni quiha.

⁴ Jabi naama tsi naa noitiria ca yoxa juéz mëbicasyamani quiha. Jarohari tsi yoxa qui ja yosananiquë. Yosannahax, “Toa yoxa mëbixëquia pë” i jamë ja ni quiha. “Dios, joni, tihi cabo qui raquëyamaquia.

⁵ Jama, yosaria tsi xo naa yoxa ë qui joroha-jorohahaina. Japi ë mëbiyamano tsi jari joroha-jorohaxëhi quiha pë. Toa yoxa mëbixëquia ra, ëa ja yosanamayamano ra” i jamë juez ni quiha —i Jesu niquë naa chani yoahi na.

⁶ Jatsi Jesu chanitëquëniquë:

—Naa juez yoi cato chani nicacana. “Mia mëbixëquia” ¿i yoxa qui ja yamayamani?

⁷ Nicacana. ¿Jahuë nohiria yoi bo mëbiyama-yamaxëhi ni Dios ri? Baquicha, barihani, tihi cató tsi mëbixëhi quiha, “Ea mëbihuë ra” i ja qui nohiria quë no. Bamamayaxëhi quiha ra.

⁸ Bamaxoma tsi jato mëbixëhi quiha Dios iquia ra. Jama, ëa, naa Nohiria Baquë mai qui bacano tsi ichariama ixëhi quiha toa chahahuacanaí ca bëhoxcanaibo iquia —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

Fariseobo – impuestos biti ibo bo

⁹ Jabi tobi ini quiha mëstëxëni ca jaca nori ca quëscahuacanaibo. Jato qui naa chani Jesú yoaniquë, naa nohiria huëtsa bo oquë jaca nori ca jascahuacanaibo qui.

¹⁰ Ja nëcaniquë:

—Dios arati xobo qui dos ca joni bo bocaniquë bëhox-xëna. Caniquë fariseobo, naa nohiria huëtsa bo oquë ja nori ca quëscahuahai cato. Jasca, bëhoxhi caniquë impuestos parata biti ibo ri, naa nohiria bo qui yoixëni cato.

¹¹ Jabi arati xobó tsi fariseobo niiniquë jamë bëhox-xëna. Ja nëcane quiha: “Paratá-naxëni ma ca ëa xo naa ra, Diós. Jasca, ëa ti tsi xo nohiria parayamahaina. Yoxa mëtsaxëneria ca ma ca ëa xo naa. Mi qui ‘Gracias’ iquia, Diós, nohiria huëtsa jascama ë nori quëshpi na. Jasca, mi qui ‘Gracias’ iquia, naa nëca ca impuesto bichii ca yoixëni ca jascama ë nori quëshpi na.

¹² Jasca, jatiroha ca semaná tsi dos barí no tsi samaquia ra. Jasca, mi qui noho parata xatë, naa décima ca mi qui aquia ra” tihi ca tsi fariseobo ini quiha, bëhoxhi na.

¹³ Jama, ori pistia tsi nii quiha impuesto biti ibo iniquë. Nai qui ja tsayacasyamani quiha rabihî na. Cohuëqui tsi jahuë shipati ja tox-toxhaniquë jahuë jocha iqui na. “Ea shinahuë, Diós, jochahuaxëni ca è nori quëshpi na” i ja ni quiha bëhoxhi na.

¹⁴ Jabi masahacaquë toa joni jocha iquia ra. Jia tsi jahari jahuë xobo qui ja cani quiha. Jama, toa fariseobo rë. Ja bëhoxhai ca Diós nicayamaniquë. Masahacayamani quiha jahuë jocha. Jatsi quiniacaxëcahuë. Jamë oquëhuamixënicabo tëquë noithuaxëhi quiha Dios. Jasca, oquëhuahacaxëhi quiha jato jocha bërohuacanaibo tëquë —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

Xocobo Jesú shomahuanina

Mateo 19.13-15; Marcos 10.13-16

¹⁵ Jatsi Jesu qui baquë mishni bo nohiria bá bëniquë, jato ja shomahuano iquish na. Jama, jato jisi tsi jahuë rabëti bá raahaniquë;

—Xocobo bëyamacahuë —iquiina.

¹⁶ Jatsi xocobo Jesú quënaniquë:

—E qui xocobo bëcano ra. Jato chitiayamacana. Nëca cabá-na tsi xo Diós otohaina ra.

¹⁷ Mato parayamaquia. Bëroria tsi Chama Dios qui chahahuacani quiha xocobo ra. Jabi xocobo jascaria pi chahahuayamahi tsi nai qui jicoyamaxëqui mato ra —i Jesu niquë.

Rico inish ca jonina

Mateo 19.16-30; Marcos 10.17-31

¹⁸ Jatsi huësti ca jodioba chamá Jesu nicaniquë:

—¿Jënahuaxëhi ni èa, maestro jiaxëni cató, bëso-bësopaoxëna? —iquiina.

¹⁹ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—¿Jënixo tsi jiaxëni ca èa mi quënaha? Yama tsi xo jiaxëni cato. Jaroha ca jia ca tsi xo Dios.

²⁰ Tonia Moisés yoba cahëqui mia tia. “Joni huëtsa ahui biyamahuë; joni ayamahuë; yomayamahuë; quiahuayamahuë; mi ipa, mi ihua, tihi cabo noihuë” tihi ca tsi ii quiha jahuë yoba —i ja qui Jesu niquë.

²¹ Jatsi chama chaniniquë:

—Xocobo xo rohari tsi toa yoba bo tëquë è nicaniquë ra —iquiina.

²² Jatsi Jesú quëbiniquë joni nicaxo na.

—Jari huësti ca jahuë narisqui mia axëna. Mi jahuë bo tëquë iniahuë. Iniixo tsi noitiria cabo qui toa parata mëahuë. Tocapimino tsi naipá ca jahuë bo bixëqui mia ra. Jaquirëquë johuë. Ea mi banahuano —i joni qui Jesu niquë.

²³ Nicachax cohuënaniquë chama, rico ja ini quëshpi na.

²⁴ Cohuë ja ini ca Jesú jisniquë. Jatsi,

—Bëroma tsi xo toa rico cabo Diós othoi ca qui jicohaina ra.

²⁵ Jato chama yoí tsi Diós othoi ca qui jicocascani quiha; toa quiniá tsi ja jicocanomari —i Jesu niquë.

²⁶ Jatsi,

—Yama tsi xo xabahamahacati mëtsa cato rë —i nicanish cabo niquë.

²⁷ Jatsi Jesú jato yoaniquë:

—Jamë xabahamatimaxëni tsi xo nohiria. Dios roha tsi xo toa nohiria xabahamahaina —iquiina.

²⁸ Jatsi Pedro chaniniquë:

—Noba jahuë bo tëquë no jisbërianiquë mia banahuaxëna —iquiina.

²⁹ Jesú jato quëbiniquë:

—Mato parayamaquia. Ibo Diós othoi ca iqui pi jahuë xobo, jahuë ahui, jabë xatë bo, jahuë nabo, jahuë xocobo, tihi cabo jisbëriaquí tsi huëstima ca huino ca jahari bixëqui mato.

³⁰ Jaboqui bësoquí tsi oquë ca copi bixëqui mato ra. Jasca, mato bëso-bësopaomaxëhi quiha Dios ra, toa tsëquëxëhai ca xaba paxá no —i Jesu niquë.

Jesu chaninina ja tënëhai ca yoati na

Mateo 20.17-19; Marcos 10.32-34

³¹ Jatsi jahuë doce ca rabëti bo Jesú biniquë jato qui chanixëna.

—Jaboqui Jerusalén qui caqui noa. Toá tsi jatihuahacaxëhi quiha Dios Chani yoanish cabá quënëniina èa yoati na.

³² Carayanabo qui èa mëacaxëceni quiha. Mëaxo èa mahuacaxëceni quiha pë. Ea yosicaxëceni quiha rë. E qui coshocaxëceni quiha.

³³ Jatsi èa rashacaxëceni quiha. Jaquirëquë namëhacaxëquia. Jama, tres barí tsi bësotëquëxëquia —i Jesu niquë.

³⁴ Jama, Jesú yoani ca jahuë rabëti bá cahëyamani quiha. Jato joma quiha. Cahëtimaxëni ja icani quiha.

*Bëco inish ca joni**Mateo 20.29-34; Marcos 10.46-52*

³⁵ Yaca Jericó qui tsi Jesu basimano tsi quiha bahi quëpë tsi bëco ca joni tsaho iniquë. Parata bënahi ja ini quiha.

³⁶ Tsahoxo tsi nohiria misco tarabihai ca ja nicaniquë. Nicahi tsi,
—¿Tsohuë ni toa ëa tarabihaina ra? —i ja niquë.

³⁷ Jatsi,

—Tarabihi quiha Jesu, naa Nazarët conish cato —i ja qui nohiria bo niquë.

³⁸ Jatsi Jesu quënatëquëniquë:

—Ea shinahuë, David yamabá Baquë —iquiina.

³⁹ Jatsi,

—Pasihuë. Pasihuë —i ja qui rëquë ca nohiria bo niquë.

Japi oquë tsi ja quënatëquëniquë:

—Ea shinahuë, David Baquë —iquiina.

⁴⁰ Jatsi Jesu niiniquë. Niihax,

—Nëri toa joni bëcana —i ja niquë.

Jatsi joni joni quë.

⁴¹ —¿Jahuë ó quëëhai? ¿Jënahuauxëhi ni ëa mi bax na? —i ja qui Jesu niquë.

Jatsi,

—Taiscasquia, Ibobá —i joni niquë.

⁴² —Taishuë. E qui mi chitimihai cató tsi mi jënimahuahacaquë ra —i ja qui Jesu niquë.

⁴³ Jatsi taisritsijaniquë ra. Taisxo tsi quiha banahuatsijahuaniquë, Dios qui “Gracias” iquiina. Jatsi jia tsi nohiria bá Dios ocahuaniquë, jënima ja iqui jisish na.

19*Jesu — Zaqueo*

¹ Jatsi yaca Jericó qui Jesu jicohaca tsi nacohi ja iniquë.

² Toá tsi racani quiha joni rico cato, naa Zaqueo icanai cato. Impuesto bo bicanaibo obëso ca ja ini quiha.

³ Tsohuëcara Jesu iqui ca ja jiscasni quiha. Nohiria misco iqui tsi jisnoma ja iniquë rë, joni pistia ja ini quëshpi na.

⁴ Japi rëquë ja jabaniquë jihui inaxëna, Jesu jiscatsi na. Jabi ja quiri johi Jesu ini quiha toa bahí no.

⁵ Toa iti qui joxo tsi quiha mana Jesús tsyaniquë. Tsayahax,

—Botëtsihuë, Zaqueó. Jaboqui mi xobó tsi ë chitëti xo —i Zaqueo qui ja niquë.

⁶ Jatsi ja botëtapiquë. Botëhax rani tsi Jesu qui joi ja amaniquë jahuë xobó tsi ja chitëno.

⁷ Jatsi nohiria bo ranimisniquë ocapijani ca jisi na. Jato qui yoi quiha.

—Jochahuaxëni cato xobó tsi chitëhi ja caquë pë —i jaca niquë ranimis-hi na.

⁸ Jatsi Zaqueo niiniquë. Niihax,

—Jisa, Ibobá. Noitiria cabo qui noho jahuë mishni bo bëquëx ca axëquia ra. Huëstima cabo ë paraniquë rë, jato parata bichi na. Jaboqui cuatro veces huino jahari jato copixëquia ra —i Zaqueo niquë.

⁹ Jatsi Jesu nëcaniquë Zaqueo yoati na.

—Jaboqui naa xobó cabo qui joquë Diós xabahamahi ca chama ra. Abraham yamaba चाहिताखोको यो त्सी सो ना जों रा.

¹⁰ Nëca ca bënëcanaibo mërahi ë joni quë. Jato xabahamacasquia, naa Nohiria Baquë ë nori cato.

Diez ca parata ti chani

¹¹ Jahuë chani nohiria bá nicano tsi quiha chani huëtsa jato qui ja yoaniquë. Jerusalén qui cahëpaima ja ini quiha. Jasca, Diós othai ca ó nohiria bo pasoni quiha chitahëti. Ja quëshpi tsi naa chani jato qui Jesús yoaniquë.

¹² —Nëama ca mai huëtsa qui chama caniquë oquë ca chama bixëna. Rey manëhax jahari ja joni quë.

¹³ Jama, canox pari tsi quiha jahuë diez ca yonati bo ja quënapariniquë. Quënaxo tsi quiha jato qui huësti ca parata copixëni ca ja aniquë jato tëquë qui. Acax tsi quiha, “Naa paratá tsi iniatsacana. Yama ë no tsi ganancia bo ma ano ra” i jato qui ja ni quiha.

¹⁴ Jabi toa maí ca nohiria bá jato chama noiyamani quiha. Ja qui caxa ja icani quiha. Jabi jato chama caquë tsi quiha comisión ja raacaniquë, “Naa joni bicasyama xo noa ra, noba rey iti” iquiina.

¹⁵ Jama, rey toa joni manëni quiha. Manëhax ja bacaniquë. Bacaxo tsi quiha jahuë yonati bo ja quënaniquë, naa jahuë parata binish cabo. “Ma anihuani ca parata bo, naa mato ganancia bo jiscasquia ra” i jato qui ja ni quiha.

¹⁶ Jatsi jariapari ca yonati ja qui joniqüë. Johax, “Néa xo mi ganancia. Jaboqui diez ca parata tsi xo ra, Ibobá” i yonati niquë.

¹⁷ Jatsi, “Jia tsi xo toa mi acana ra, yonati jiaxëni cató. Diez ca yaca bo mi yonano ra” i ja qui jahuë chama niquë.

¹⁸ Jaquirëquë joniqüë yonati huëtsa. Johax, “Néa xo mi ganancia. Jaboqui cinco ca parata tsi xo” i ja niquë.

¹⁹ Jatsi, “Cinco ca yaca bo yonaxëqui mia ra” i ja qui jahuë chama niquë.

²⁰ Jaquirëquë ja qui joniqüë yonati huëtsa. Johax, “Pañuelo qui mi parata huësti ca ë nanëniqüë jaha bësoxëna.

²¹ Mi qui ë raquëniqüë, shinacoshi mi nori iqui na. Jabi mi parata pi ë bënorohano tsi ë qui mi caxaquë aquë ra. Ja tsi xo toa mi parata ó ë bësoquë, mi parata yoi jahari mi qui axëna” i yonati huëtsa niquë.

²² Jatsi chamá toa yonati raahaniquë: “Mi yoaha cató tsi mi qui quësoxëquia, yonati yoixëni cató. Joni shinacoshi ë nori ca cahëqui mia ra. Jabija. Raahacai ca joni ca ëa xo naa.

²³ ¿Jëniriexo tsi banco qui noho parata mi ayamani, ganancia biti? Joxo tsi noho parata, jahuë ganancia, tihí cabo ë biquë aquë ra” i yonati yoixëni ca qui ja niquë.

²⁴ Jatsi, “Jahuë jahuësti ca parata mëbichahuë. Diez ca parata jaya ca joni qui acahuë” i chama-chamaria niquë toa mani cabo qui.

²⁵ Jatsi toá ca mani cabá quëbiniquë: “Majia. Diez ca parata jaya xo pa” iquina.

²⁶ “Jabija” i chama niquë. “Huino ca copi bicaxëcani quiha jaya cabo, naa Dios bax yonococanaibo. Jasca, jahuë pistia roha ca bënoxëhi quiha chiquixëni cato. Mëbihacaxëhi quiha jahuë pistia roha cato ra.

²⁷ Japi ë qui caxacanaibo, naa ‘Noho chama-chamaria ma xo toa’ iquii cabo nëri bëcana. Bëxo tsi ëa bësojo xo tsi jato tēpascana ra” nēa tsi chama-chamaria nēcani quiha —i Jesu niquë, naa chani nohiria bo yoahi na.

Jerusalén qui Jesu jiconina

Mateo 21.1-11; Marcos 11.1-11; Juan 12.12-19

²⁸ Chanihax, jato bëbo ca Jerusalén quinia ca bahí tsi Jesu caniquë.

²⁹ Jabi yaca Betfagé, yaca Betania, tihí cabo qui cahëpaima ja ini quiha, naa Maca Olivo Yá tahë ca yaca bo. Basimapama tsi quiha jahuë rabëti bo dos ca ja raaniquë rëquë.

³⁰ —Mato bësojó ca yaca qui jicocana. Jicoxo tsi nēxë ca burro baquë jixxëqui mato. Jaha jari tsahohama ca burro quiha. Mërisxo tsi ë qui bëtsacana.

³¹ “¿Jënixo tsi mëriscanai?” i pi tshuëcara no tsi “Bicatsi quiha Ibo” i jato qui cana —nēa tsi quiha jato qui Jesu nēcaniquë.

³² Jatsi raahacanish ca joni bo bocaniquë. Burro ja jiscani quiha Jesú yoani jascaria.

³³ Ja mëriscano tsi quiha,

—¿Jënahuariacanaí ra? —i jato qui ibo bo niquë.

³⁴ Jatsi,

—Bicatsi quiha Ibo —i jato qui jaca niquë.

³⁵ Japi burro baquë Jesu qui ja bëcaniquë. Bëxo tsi quiha jato sahuëti bo ja capohuëcanaca tsi cacha Jesu ja tsahomacanicuë.

³⁶ Jerusalén qui ja co-cono tsi quiha jato sahuëti bo nohiria bá poohaniquë bahí no.

³⁷ Maca Olivo Yá ca bahi rënichihai ca iti qui ja cahëquë tsi quiha Dios ocahuatsi nohiria bá huaniquë. Jerusalén cacha ja icani quiha. Ja rani-ranicani quiha. Jisti bo tēquë ja jiscani ca quëshpi tsi joi pistiamá tsi Dios ja ocahuacanicuë:

³⁸ —Shomahuahaca ca tsi xo Ibobá janë tsi johai ca chama-chamaria ra. Naipá ca ángel bo ranicano ra. Jia tsi xo manariá ca Dios ra —iquiina.

³⁹ Jatsi nohiria bo xërëquë ó ca huësti huësti ca fariseobo Jesu qui chaniniquë.

—Mia banahuacanaibo pasimahuë, Taitá. Anoma tsi xo toa ja chanicanaina ra —iquiina.

⁴⁰ Jatsi,

—Mato parayamaquia. Ja pasirohapicano tsi naa bahi quëpë ca maxax bá quënaquë aquë ra —i jato qui Jesu niquë, quëbihi na.

⁴¹ Jerusalén basimapama tsi aratsi Jesu niquë jisish na.

⁴² Arahax ja nēcani quiha:

—Jishopë. Dios xabahamati quinia cahëyamayoiqui mato rë. ¿Jënahuariexo mato ë cahëmana rë? Mato qui jonë xo rë.

⁴³ Tsëquëxëhi quiha xaba yoi ra, naa mato qui caxacanaibo mato qui quëtsoxëquë no. Mato paxati bahi bo quëtiaxëcëni quiha. Jatiroha ca quëpë xo tsi mato tēpascaxëcëni quiha rë.

⁴⁴ Jasca, mato yacata panë, mato xobo bo, tihì cabo potascaxëcëni quiha rë. Jasca, mato ri quëyocaxëcëni quiha rë. Matsamí, matsamí niyamaxëhi quiha mato yacata panë maxax bo ra. Mai qui niahacayocaxëcëni quiha jato tēquë, Dios xabahamati quinia ma niani iqui na —nëa tsi Jesu nēcaniquë Jerusalén ca nohiria yoati na.

Jodioba arati xoboria qui Jesu jiconina

Mateo 21.12-17; Marcos 11.15-19; Juan 2.13-22

⁴⁵ Jatsi arati xobo qui Jesu jiconiquë. Jicoxo tsi quiha toá ca iniacanaibo cacha raatsi-jahuaniquë.

⁴⁶ Raapama tsi,

—“Dios qui chaniti xobo quënëhacati xo noho xobo” ii quiha Quënëhacaniish cabo ra; jama, yomacanaiba iti manëmaqui mato pë —i jato qui Jesu niquë.

⁴⁷ Jatsi jatiroha ca barí tsi quiha arati xobo xo tsi nohiria tiisimahi ja iniquë. Jabi arati ibo ba chama bo, yoba tiisimacanaibo, nohiria chama bo, tihì cabá Jesu acasni quiha.

⁴⁸ Jari anoma ja icani quiha, jahuë chani nohiria bá nicacasni quëshpi na.

20

Jesu qui jodioba chama bo caxanina

Mateo 21.23-27; Marcos 11.27-33

¹ Arati xobo xo tsi nohiria bo Jesú tiisimano tsi quiha ja qui arati ibo ba chama bo, yoba tiisimacanaibo, yosibo, tihì cabo bëcaniquë. Dios Chani jia ca yoahi Jesu ini quiha. Bëhax,

² —Noqui yoahuë. ¿Tsohuë mi qui chama aquitaha, arati xobo quima iniacanaibo niati? ¿Tocati chama jaya ni mia ra? —i ja qui jaca niquë.

³ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Mato nicapariquia ëa ri. Ea yoacahuë.

⁴ ¿Tsohuë Juan yamabo qui chama ani, nohiria ashimati? ¿Dios ni? ¿Joni ni? —iquiina.

⁵ Jatsi ja chaninariacaniquë:

—“Dios” ipinono tsi “¿Jënixo tsi Juan ma chahahuayamani?” i noqui xëhi quiha pë.

⁶ Jama, “Joni quima jahuë chama ja biniquë” ipinono tsi maxaxá tsi noqui axëhi quiha nohiria bo rë —i jaca ni quiha, joi i-iqui na.

⁷ Japi,

—¿Tsohuëcara ni sa? Jahuënia tsi jahuë chama ja bini ca cahëyamaqui noa ra —i Jesu qui jaca niquë, quëbihi na.

⁸ Jatsi,

—Mato quëbiyamaxëquia ëa ri ra —i jato qui Jesu niquë.

Dios Baquë jodiobá niahai ca chani

Mateo 21.33-44; Marcos 12.1-11

⁹ Jatsi naa chani nohiria bo qui Jesu yoaniquë:

—Huai joni aniquë. Axo tsi quiha toa xo tsi uva icanai ca bimi ja bananiquë. Banaxo tsi quiha joni huëtša bo qui jahuë huai ja aquëniquë bimi xatë quëshpi na. Aquëhax tsi naama tsi quiha ja caniquë.

¹⁰ Jatsi bimitiyá tsi jahuë yonati ja raaniquë jahuë huai ca bimi xatë biti. Jatsi pë huai ca yonococanaibá jahuë yonati rashaniquë. Jahari mëquëyá ja raacani quiha.

¹¹ Jaquirëquë yonati huëtša ibobá raaniquë. Ja rashacani quiha jaa ri. Jahuë yonati ja yosicani quiha. Jahari mëquëyá ja raacani quiha.

¹² Jatsi yonati huëtša ibobá raaniquë. Ja tsacahacani quiha rë. Cacha ja niahacani quiha.

¹³ Jatsi, “¿Jënahuaxëhi ni ëa rë?” i huai ibo niquë. Jatsi, “Noho baquë yoi jato qui raaxëquia, naa é noihai ca baquë. Ja qui nicacaxëcëni quiha tia” i ibo niquë.

¹⁴ Jama, jahuë baquë jisí tsi quiha “Iboba baquë tsi xo naa ra” i jaca niquë. “No ano ra, jahuë bixëti ca mai mëbixëna” i huai ca yonococanaibo niquë pë.

¹⁵ Japi ibobá baquë ja acaniquë. Axo tsi quiha huai cacha jahuë yora ja niacaniquë. Jatsi, ¿jënahuariaxëhi ni huai ibo toa yonococanaibo qui?

¹⁶ Toa joni bo quëyohi joxëhi quiha ra. Quëyoxo tsi yonococanaibo huëtša bo qui jahuë huai axëhi quiha —nëa tsi Jesu nēcaniquë toa chani yoahi na.

Jatsi,

—Jishopë! Ocapijayamano ra —i nicanish ca jodiobo niquë.

¹⁷ Jatsi Jesú jato tsayaniquë. Tsayahax tsi quiha ja nicaniquë:

—¿Jënihi ni naa Quënëhacaniish cabo ó ca chani ra?

“Oquëmaxëhi quiha yosibá niaha ca Maxaxa ra.

Oquë-oquëria ca manëxëhi quiha ra” ii quiha.

¹⁸ Nicacahuë. Noitixëhi quiha naa Maxax icanai ca chahahuayamacanaibo tëquë. Toa Maxax icanai cató tsi quëyohacacaxëcani quiha ra —nëa tsi quiha jato qui Jesu nëcaniquë.

¹⁹ Jatsi Jesu qui ja tsamicascaniquë, naa yoba tiisimacanaibo, arati ibo bo. Jato yoati ja chanihai nori ca ja cahëcani quiha. Jama, jari ja qui ja tsamiyamacani quiha nohiria bo qui raquëhi na.

Jesu qui ja quësocscanina

Mateo 21.45-46; 22.15-22; Marcos 12.12-17

²⁰ Jatsi jodioba yoba tiisimacanaibo, arati ibo bo, tihi cabá Jesu tsaya-tsyaniquë acasquí na. Japi Jesu qui joni bo ja raacanicuë ja yoahai ca nicati. Jabi joni shinajiaxëni jisiria cabo ja raacani quiha; yoixëni cabo jaca nori. Romanoba chama-chamaria qui Jesu ja mëcascani quiha, ja namëhacano.

²¹ Ja tsi xo toa naa bëcanish ca joni bo nëcaniquë:

—Jia tsi xo mi chanihaina, maestró. Janyama ca tiisimayamaqui mia ra. Jasca, jatiroha cabo mëbicasqui mia ra. Paraxoma tsi Dios quinia tiisimaquí mia ra.

²² ¿Japa? ¿Romanoba chama-chamaria qui impuesto bo no ati ni, naa noqui jodiobo? —i ja qui jaca niquë tanamaxëna.

²³ Jama, ja parascscanai ca Jesú cahëni quiha. Cahëhax,

²⁴ —Parata ëa jismacana. ¿Tsohuë bëmana jaria ni naa ra? ¿Tsohuë ni naa quënë ibo? —i jato qui ja niquë.

Jatsi,

—Romanoba chama-chamaria janë quiha —i jaca niquë.

²⁵ —Japi romanoba chama-chamaria qui jahuë jahuë bo tëquë acana. Jasca, Dios qui jahuë jahuë yoi bo acahuë —i jato qui Jesu niquë.

²⁶ Jabi jia tsi Jesú quëbini quiha nohiria bo bësojo xo na. Ja quëshpi Jesu qui quësotimaxëni ja icani quiha. Jatsi ja pasicaniquë jiaría tsi ja quëbini iqui na.

¿Bësotëquëxëhi ni rësonish cabo?

Mateo 22.23-33; Marcos 12.18-27

²⁷ Jaquirëquë saduceobo Jesu qui bocanicuë jato ri. “Yama tsi xo nohiria bësotëquëxëhaina” icanish cabo tsi xo naa. Jabi Jesu ja tanamacascani quiha jato ri. Ja nëcscaniquë:

²⁸ —“Baquë yama pi joni rësono tsi jahuë ahui biti xo jahuë noma. Bixo tsi jahuë rëquëmë bax xocobo ja saihuati xo” ii quiha Moisés yamabá quënëhina, maestró —i Jesu qui jaca niquë—.

²⁹ Jabi seis ca noma bo jayanish ca joni ini quiha. Xocobo saiuhaxma tsi naa joni rësoniquë rë.

³⁰ Jatsi jahuë ahui jahuë xachacató biniquë. Xocobo saiuhaxma tsi ja rësoniquë jaa ri.

³¹ Jaquirëquë jahuë ahui jahuë noma huëtsá biniquë. Xocobo saiuhaxma tsi ja rësoniquë jaa ri. Toca tsi jahuë noma bo tëquë aniquë. Ja rësoyocanicuë, xocobo saiuhaxma.

³² Jarohari tsi rësoniquë yoxa ri.

³³ ¿Jabi nohiria bo bësotëquëno tsi tsohuë ahui ixëhi ni yoxa sa? Siete ca bënë jayani quiha bësoquí na —nëa tsi Jesu qui ja nëcscaniquë.

³⁴ Jatsi Jesú jato quëbiniquë:

—Naa mai xo tsi ahui bo yacani quiha joni bo. Bënë bicani quiha yoxa bo ri.

³⁵ Jama, mana xo tsi ahui bo, bënë bo, tihi cabo jayamaxëhi quiha shomahuahaca cabo, naa bësotëquëxëcanaibo.

³⁶ Rësotëquëpistia-yamariacaxëcani quiha, ángel bo jascaria iquiina. Dios xocobo ca xo, jahuë rësó tsi ja bësotëquëcaxëcanai quëshpi na.

³⁷ Jatsi, “Bësotëquëxëhi ni nohiria bo” ¿icanai pa? Jabi Moisés yoani cato ó ca tsi bëroria tsi xo nohiria bo bësotëquëhaina ra. Toa noqui ja jismani quiha. “Abraham Dios, Isaac Dios, Jacob Dios” i Dios qui Moisés yamabo ni quiha, naa nihi pëtoro mëshohai cato ó tsi ja qui Dios jisiquiniquë no.

³⁸ “Abraham yamabá Dios, Isaac yamabá Dios, Jacob yamabá Dios” iyama Moisés yamabo ni quiha, bëso jaca nori quëshpi na. Bësoyamacaba Dios ma xo Dios; jama, bësocanaiba Dios ja nori. Bëso xo Dios jaya cabo tëquë —i saduceobo qui Jesu niquë.

³⁹ Jatsi,

—Jabija tsi xo mi quëbihana, maestró —i yoba tiisimacanaibo huësti huësti cabo niquë.

⁴⁰ Jaquirëquë ja nicacasyamacani quiha raquëquí na.

David Ibo Cristo

Mateo 22.41-46; Marcos 12.35-37

⁴¹ Jatsi Jesú toá ca yoba cahëxëni cabo nicaniquë:

—“Johai ca Xabahamati Ibo tsi xo David Baquë” ii quiha nohiria bo. ¿Jënahuariahax nëcati mëtsacahi ni?

⁴²⁻⁴³ Jabi nëca tsi libro Salmos ó tsi David yamabá quënëniquë Cristo yoati na, “Mia oquëhuanox pari tsi, jariapari mia pasomaha cabo bëboxëquia, jato mi yonano’ i noho Ibo qui Ibo Dios ni quiha”

nëa tsi David yamabo nëcani quiha.

⁴⁴ ¿Jënahuariahax David baquë Cristo ii ni ra? “Noho Ibo” ¿i David yamabo yamayamani, Cristo yoati chanihi na? —nëa tsi jato qui Jesu nëcaniquë jato nicahi na.

Yoba cahëxëni cabo pasomaha Jesú yobanina

Mateo 23.1-36; Marcos 12.38-40; Lucas 11.37-54

⁴⁵ Nohiria tëquëtá nicano tsi quiha jahuë rabëti bo qui Jesu chaniniquë:

⁴⁶ —Yoba tiismacanaibo qui quiniacaxëcahuë. Sahuëtiria tëtëcaxëni cabo sahuëcascani quiha. Toca tsi bohocascani quiha pë. Jasca, mercado xo tsi nohiria bá jato joihuahai ca ó pasocani quiha pë. Jasca, jato catiti xobó ca rëquë ca oquëria ca tsahoti bá tsi tsahocascani quiha. Jasca, nohiria oriquiti catino tsi oquë ca tsahoti bá tsi tsahocascani quiha pë.

⁴⁷ Jasca, bënë imanish ca yoxa bo paracani quiha, jato jahuë bo mëbixëna. Paraquí tsi jato xobo bo mëbicani quiha pë. Mëbihax Dios qui chani tëtëca tsi bëhoxcani quiha ra, nohiria bo paraxëna. Quëshocacaxëcani quiha ra. Oquëxëhi quiha jato copi ra —i jahuë rabëti bo qui Jesu niquë.

21

Dios qui bënë imanish ca yoxá anina

Marcos 12.41-44

¹ Arati xobó tsi niipama tsi parata biti caja qui nohiria rico cabá jato parata nanëhai ca Jesú tsaya-tsayaniquë.

² Tsayajahuano tsi quiha noitiria ca bënë imanish ca yoxá dos ca parata copiriama cabo nanëniquë.

³ Jisniquë Jesu. Jisi tsi,

—Nohiria huëtisa bá nanëhaca parata huino tsi xo naa noitiria ca yoxá acana ra.

⁴ Narisxoma tsi parata ja acana quiha. Jama naa yoxa ra. Noitiria xo. Jatiroha ca ja jaya ca ja aquë ra; naa jahuë oriquiti copiti parata —i Jesu niquë.

“Potas-hacaxëhi quiha jodioba arati xobo” i Jesu nina

Mateo 24.1-2; Marcos 13.1-2

⁵ Templo, naa jato arati xobo yoati tsi chanihi quiha huësti huësti ca rabëti bo iniquë. Jahuë maxax jiaría cabo, templó ca jianati jahuë bo, naa nohiria bá anina, tihi cabo yoati tsi chanihi ja icani quiha.

⁶ Jatsi Jesu jato qui chaniniquë:

—Tsëquëxëhi quiha xabaca ra, naa ma tsayahai ca potas-hacaxëquë no. Poxahacaxëhi quiha jahuë maxax bo tëquë. Yamaxëhi quiha matsami matsami nihi ca maxax bo iquiina ra —iquiina.

⁷ Jatsi,

—¿Jëni tsi potas-hacacaxëcahi ni? ¿Jënahuarixo tsi cahëxëhi ni noa, ocapijaxëquë no, Maestró? —i Jesu qui jaca niquë.

⁸ Jatsi Jesú yoaniquë:

—Quiniacaxëcahuë, ma parahacayamano. Joxëhi quiha huëstima ca noho janë tsi chani-canaibo. “Cristo xo ëa” icaxëcani quiha pë. “Tsëquëpaimaria xo jaroja ca bari ra” icaxëcani quiha. Jato banahuayamacana ra.

⁹ Jasca pi país bo nianahaina, país ca xërëquë ca nohiria iquinahaina, tihi cabo nicahi tsi raquëyamatsicana. Toca tsi ja ixëti xo. Ocapijano tsi jari basi tsi xo toa jahuë rëso.

¹⁰ Jariapari tsi país huëtisa pasomaha nianaxëhi quiha país huëtisa. Chama huëtisa pasomaha iquinaxëhi quiha chama huëtisa.

¹¹ Yajoriaxëhi quiha mai. Oriquiti narisxëhi quiha nohiria bo. Iquicaxëcani quiha huëstima cabo. Jasca, raquëriaxëhi quiha nai qui tsaya-tsayahaina. Jahá tsi jisiquixëhi quiha mana ca jisti-jistiria bo ra.

¹² Jama, ja tocapiinox pari no tsi mato qui pari tsamicaxëcani quiha ra. Mato tënëmacaxëcani quiha. Arati ibo bo qui mato mëacaxëcani quiha. Preso qui mato nanëcaxëcani quiha. Tihi ca tsi acaxëcani quiha noho janë tahëxo na.

¹³ Jatsi, toatiyá tsi xaba jayaxëqui mato jato qui Dios Chani yoaxëna.

¹⁴Tocapijano tsi jato bësojo ax tsi ma chanixëti ca yoati tsi shinayamatsacana.

¹⁵Toatiyá tsi chani-chaniti chama, tiisi, tihi cabo mato qui axëquia. Ja iqui tsi pasimaha-caxëhi quiha toa mato qui caxacanaibo.

¹⁶Jasca, chama bo qui mato mëaxëhi quiha mato nabo, mabë xatë bo, mato jimibo, mato rabëti bo. Jatsi, mato ó ca huësti huësti ca namëcaxëceni quiha ra.

¹⁷Noho janë tahëhax tsi mato qui caxacaxëceni quiha jatiroha cabo.

¹⁸Jama, mato ó bësoxëquia mato ja motsayamacano iquish na.

¹⁹Chamatsicana. Xabahamahacaxëhi quiha mato naamapihi na –i jato qui Jesu niquë.

Soldado bá Jerusalén potasxëhaina

²⁰—Soldado bo Jerusalén tēayohai ca jisi tsi quëyohacati basima ja nori ca cahëxëqui mato.

²¹Jatsi maca bo qui jodioba maí cabo jabaxëti xo. Jisbayaxëti xo Jerusalén cabo. Xabachá cabo yaca qui bacayamaxëti xo ra.

²²Nohiria bo copiti xaba tsi xo naa. Toatiyá tsi jatihuahacaxëhi quiha Quënëhacanish cabo iquiina.

²³Noitixëhi quiha tohoya cabo, baquë pistia ico cabo rë. Anomariaxëhi quiha toa maí ca nohiria bá tēnhaina iquia. Anomariaxëhi quiha jato qui Dios caxahaina.

²⁴Saipí tsi tēpas-hacaxëhi quiha huëstima cabo. Nēxahacaxëhi quiha huëstima cabo, país bo tēquë qui ja bohacacano. Jasca, Jerusalén tsi bohocaxëceni quiha carayanabo jato xaba jaticuë rohari.

Jesu johaina

Mateo 24.29-35, 42-44; Marcos 13.24-37

²⁵Naipá tsi jisiquixëhi quiha jisti bo ra. Yoyoxëhi quiha bari, oxë, huishti bo. Shina-huējēnaxëhi quiha maí ca nohiria tēquëta. Jasca, raquëria ixëhi quiha ia bo ri. Jahuë pacotsa, jahuë yoyohai ca choca bo, tihi cabo qui raquëcaxëceni quiha.

²⁶Toatiyá tsi rēsocaxëceni quiha nohiria raquëhi na. Jahuëcara ó pasoti cahëyamacaxëceni quiha, naipá ca jahuë bo yajohacaxëhai iqui na.

²⁷Jatsi tsémó tsi Nohiria Baquë johai ca jiscaxëceni quiha. Noho chama, noho oquë, tihi cabo jiscaxëceni quiha ë joxëquëno.

²⁸Naa jahuë bo tēquë ocapiti chitahëno tsi chamacana. Jaha bësocahuë. Joti basima tsi xo ma xabahamahacahaina –i Jesu niquë.

²⁹Jatsi naa chani Jesú yoaniquë jato cahëmaxëna:

—Higuera jihui, jihui huëtsa bo, tihi cabo qui tsayacahuë.

³⁰Ja botoxpicano tsi basima oitiya nori ca cahëqui mato.

³¹Jascaria, ë yoaha ca jahuë bo ocapiti chitahëno tsi basima Diós otohái nori ca cahëxëqui mato ri.

³²Mato parayamaquia. Naa bësohai ca nohiria bo rēsonox pari no tsi ocapixëhi quiha ë yoahaina iquia.

³³Huinocaxëhi quiha naipá ca jahuë bo, naa maí ri, jama, huinoca-pistiayamariaxëhi quiha noho Chani. Jabija tsi xo naa ë yoahaina.

No rohahuahacati xo

³⁴Quiniacaxëcahuë. Pabëhaina, jënë acaina, maí ca jahuëmishni bo, tihi cabo tsi shina-shinayamacana. Tocapimano tsi mato ratiaxëhi quiha toa bari, jaha ma pasoyamahai iqui na.

³⁵Jatiroha ca maí ca nohiria bo ratiaxëhi quiha ë johaina ra.

³⁶Japi rohahuahacacahuë. Bëhoxrohacana, chama ma jayacano iquish na, naa jahuë bo tēquë paxaxëna, Nohiria Baquë bësojó tsi niixëna –i jato qui Jesu niquë.

³⁷Toa bari bo Jesú raaniquë arati xobó no, toa xo tsi nohiria bo tiisimahaina. Jama, Maca Olivo Yá tsi baquicha ja raaniquë.

³⁸Jabi baquishmarí tsi nohiria bocani quiha arati xobo qui Jesu nicaxëna.

22

Jesu qui ja tsamicascanina

Mateo 26.1-5, 14-16; Marcos 14.1-2, 10-11; Juan 11.45-53

¹Tsëquëti basima quiha jodioba pascua fiesta iniquë. Toatiyá tsi levadura yama ca mapari ja picani quiha. Jato jabi quiha.

²Jasca, Jesu ati quinia mērahi ini quiha arati iboba chama bo, jato yoba tiisimacanaibo ri. Nohiria bo qui raquëquí tsi quiha bëroxo tsi Jesu ja acasyamacani quiha.

³Jatsi Judas qui Satanás jiconiquë, naa Iscariote icanai cato. Jesu doce ca rabëti bo huësti ca ja ini quiha.

⁴ Jatsi arati ibo bo, arati xobo obëso cabo, tihi cabo qui Judas caniquë chanixëna. Jato qui Jesu ja mëacasni quiha. Cahax, jato bêta ja chaninaniquë.

⁵ Jatsi ja ranicaniquë ja yoani ca nicaahax na. Ranihax,
—Parata mi qui axëqui noa ra —i Judas qui jaca niquë.

⁶ Jatsi,

—Jënima —i Judas niquë.

Japi Jesu qui tsamiti xaba mëratsi-jahuaniquë, nohiria bá cahëyamano iquish na.

Pascua fiesta

Mateo 26.17-29; Marcos 14.12-25; Juan 13.21-30; 1 Corintios 11.23-26

⁷ Jatsi jato levadura yama ca mapari piti fiesta tsëquëniquë, naa oveja baquë acacaquë no.

⁸ Japi Pedro, Juan, tihi cabo Jesú raaniquë. Raahax,

—Bocata. Pascua oriquiti ma rohahuano piti —i jato qui ja niquë.

⁹ Jatsi,

—¿Jahuëniaxo tsi rohahuaxëhi ni noa? —i jaca niquë.

¹⁰ Jatsi,

—Yaca qui jicocana. Toa xo tsi chomó ca jënë bêhai ca joni bêchaxëqui mato. Toa joni banahuacana, ja jicohai ca xobo qui.

¹¹ Jatsi toa xobo ibo qui chanicana. “¿Jahuënia ni naquëtë? ii quiha Maestro” i ja qui cana. “Nëa xo tsi jahuë rabëti bo yaxo tsi pascua oriquiti picatsi quiha” icana.

¹² Jatsi mana ca naquëtë chahitaxëni ca mato jismaxëhi quiha; tsahoti bo, mesa, tihi cabo rohahuahaca ca naquëtë quiha. Toa xo tsi oriquiti rohahuacana —i jato qui Jesu niquë.

¹³ Jatsi Pedro, Juan, tihi cabo bocaniquë. Ja bocanaca tsi naquëtë qui ja cahëcaniquë Jesú yoani jascaria. Cahëxo tsi quiha pascua oriquiti ja rohahuacaniquë.

¹⁴ Jatsi tëxë bo ya tsi Jesu joniquë. Tsahohax oriquitsijacaniquë.

¹⁵ Oriquipama tsi Jesu jato qui chaniniquë:

—Naa pascua oriquiti mato bêta oriqui-casquia rësonox pari.

¹⁶ Jabi nëa xo tsi naa pascua oriquiti pitëquëpistiayamariaxëquia Diós otohahi cato xo tsi ja jatihuahacaxëquë rohari. Jaquirëquë pitëquëxëquia ra —iquiina.

¹⁷ Jatsi copá ca jënë ja bihaca tsi “Gracias” i Dios qui ja niquë.

—Bicahuë. Ayocana.

¹⁸ Nëa xo tsi uva bimi jënë atëquëyamaxëquia Diós otohahi joxëquë rohari —i Jesu niquë.

¹⁹ Jatsi mapari Jesú biniquë. Bichi tsi quiha “Gracias” i ja niquë. Bëquëx-xo tsi jato qui ja aniquë ja picano.

—Noho yora tsi xo naa. Picahuë, ëa shinaquí na —i quiha ja niquë.

²⁰ Oriquixo tsi quiha copá ca jënë jato qui ja aniquë ja acano. Acax,

—Noho jimí tsi Dios xabahamati quinia paxa ca jismahi quiha naa jënë. Mato bax japahacaxëhi quiha noho jimí ra.

²¹ Tsayacahuë. No bêta tsaho tsi xo toa ëa pasomaha cato rë, naa chama bo qui ëa mëacatsai cato.

²² Jabi rësoxëti xo Nohiria Baquë ë nori cato. Diós yoani ca tsi xo naa ra. Jama, noitiriaxëhi quiha toa ëa chama bo qui mëaxëhai cato iquia —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

²³ Jatsi chaninatsi jahuë rabëti bo niquë:

—¿Tsohuë cara ni toa no nohó ca Jesu pasomaha cato sa? —iquiina.

¿Tsohuë ni toa oquë cato?

²⁴ Jatsi joi i-ibëqui tsi quiha Jesu rabëti bo niquë, naa jato xërëquë ó ca oquë ca ixëti nori ca yoati na.

²⁵ Jatsi jato qui Jesu chaniniquë:

—Jato nohiria bo yonahi quiha maí ca chama bo. Yonahi tsi “Nohiria Rabëti bo xo noa” icani quiha pë, jato rabëti bo jaca nomari.

²⁶ Jabi toca ma xo noa ra. Yonati jascaria manëxëti xo mato xërëquë ó ca oquë cato. Tëxë bo ja mëbixëti xo.

²⁷ Mato nicaquia. ¿Tsohuë ni toa oquë cato? ¿Tsaho ca pihai ca ni? ¿Taahai ca ni? Tsayacahuë. Jato yonati bá tsi taahacahai ca ó pasocani quiha tsahohai ca chama bo. Jama, nëa xo ëa, mato xërëquë ó no. Ea ti tsi xo toa mato taahaina ra.

²⁸ Mato tsi xo toa ë qui chitimihax cabo, naa ë tënëtiyá no.

²⁹ Jaboqui yonati chama-chamaria mato qui aquia, noho jahëpa ë qui ani jascaria.

³⁰ Noho mesa ax oriquiti tsahoxëqui mato ë yonahai cató no. Jasca, trono bo xo tsi Israél ca doce ca xatë bo ó bësoxëqui mato ra —nëa tsi quiha jahuë rabëti bo qui Jesu nëcaniquë.

“Jochamati tanamahacaxëqui mia” i Pedro qui Jesu nina

Mateo 26.31-35; Marcos 14.27-31; Juan 13.36-38

³¹ —Ea nicahuë, Simón —i Jesu niquë—. Jochati mato tēquë tanamacatsi quiha Satanás ra.
³² Jama, mi bax ë bëhoxquë, Simón, mi chahahuahai ca quima mi casoyamano. Jasca, jahari ë quiri bësoxo tsi mibë xatë bo mi chamahuano —i ja qui Jesu niquë.

³³ Jatsi Pedró quëbiniquë:

—Mia jisbëriapistiyamaxëquia ra. Preso qui pi mia ja nanëcano ri tsi mi bëta cahai ca ëa xo naa ra. Mi bëta rësoti qui raquëyamaquia ra —iquiina.

³⁴ Jatsi,

—Mia parayamaquia, Pedró. Ea pasomaha chaniti basima xo mia rë. Jaboqui patiari quëonox pari no tsi tres tsi “Jesu cahëyamaquia” ixëqui mia ra —i ja qui Jesu niquë.

³⁵ Jatsi jahuë rabëti bo qui Jesu nëcaniquë:

—Mato ë raaquë tsi çjahuë ma narisni? Mëquëya ma raahacani quiha. Parata, sota, zapato bo, tihì cabo yahaxma tsi ma bocani quiha —iquiina.

Jatsi,

—No narisyamahitaquë ra —i jahuë rabëti bo niquë.

³⁶ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Jaboqui pi parata jayaquí tsi bocahuë. Sota pi jayaquí tsi bocahuë. Saipi pi jayamaquí tsi mato sahuëti iniacahuë copixëna.

³⁷ Mato parayamaquia. Jatihuahacaxëti xo Quënëhacanish cabo, naa “Caxaxëniria ca jascaria ja tocachacaxëti quiha” iquiina. Parayamaquia. Jatihuahacaxëhi quiha jatiroha ca ëa yoati Quënëhacanish cabo ra —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

³⁸ Jatsi jahuë rabëti bo nëcaniquë:

—Tsayapa, Ibobá. Nëá xo dos ca saipi bo ra —iquiina.

Jatsi,

—Iquë pë —i Jesu niquë.

Getsemani Jesu bëhoxnina

Mateo 26.36-46; Marcos 14.32-42

³⁹ Xobo jisbaya tsi quiha Maca Olivo Ya qui Jesu caniquë bëhoxhi na. Jahuë jabi quiha. Jasca, ja bëta bocani quiha jahuë rabëti bo ri.

⁴⁰ Cahax,

—Bëhoxcana, jochati ma tanamahacayamano ra —i jato qui Jesu niquë.

⁴¹ Jatsi ori pistia jamëpistia tsi Jesu caniquë bëhoxhi na. Basima quiha. Mënihax Dios qui chanisijaniquë:

⁴² —Mi qui pi jia no tsi naa johai ca tënëtiya mëbihuë, noho Jahëpá. Tënëcasyamaxo ëa ra. Jama, jaha ë quëehai ca mi ayamano. Mi shina mi ano ra —i Jesu niquë bëhoxhi na.

⁴³ Jatsi ja qui naipá ca ángel jisiquiniquë chamahuaxëna.

⁴⁴ Shina jii-jiitsi Jesu niquë bëhoxhi na. Jatsi ja bëhox-bëhoxrianiquë. Niscatsijani quiha. Jimi tioihai jascaria ja niscani quiha.

⁴⁵ Bëhoxhax ja joiniquë. Joihax jahuë rabëti bo qui ja bacaniquë. Oxa ja icani quiha cohuëhi na.

⁴⁶ Jatsi,

—Çjënihax oxacanaì rë? Joicana. Bëhoxcana, jocha qui ma paquëyamano —i jato qui Jesu niquë.

Jesu qui soldado bo tsaminina

Mateo 26.47-56; Marcos 14.43-50; Juan 18.2-11

⁴⁷ Jahuë rabëti bo ya jari chanihi Jesu iniquë. Chanijano tsi quiha nohiria misco bëcaniquë. Jato bëta Judas, naa doce ó ca huësti ca iniquë jaa ri. Jato mëpihi ja ini quiha Jesu qui. Cahëhax Jesu qui ja basimaniquë tatsoxëna.

⁴⁸ Jatsi ja qui Jesu chaniniquë:

—ÇEa tatsohai pa? ÇToca tsi soldado bo qui ëa mëaxëhai rë, naa Nohiria Baquë ë nori cato? —i Judas qui ja niquë.

⁴⁹ Ocapijahai ca jisi tsi,

—ÇNoba saipí tsi jato tēpasxëhi ni noa, Ibobá? —i ja bëtanish ca rabëti bo niquë.

⁵⁰ Jatsi jato ó ca huësti cató toá ca arati ibo-iboria yonati paxtianiquë. Jahuë mënëcayá ca pahoqui paxtiahacani quiha.

⁵¹ Jatsi,

—Iquë ra. Iquë ra. Iquinayamacana —i Jesu niquë.

Jatsi yonati pahoqui motsaxo tsi ja jënimahuaniquë.

⁵² Jënimahuahax arati ibo bo, arati xobo obëso ca capitán bo, yosibo, tihì ca bëcanish cabo qui Jesu chaniniquë:

—ÇSaipi bo, tēpasti jihui bo, tihì cabo jaya ni mato pa? ÇYomaxëni ca bichii jascaria ëa bichi ma bëcana pa?

⁵³ Jatiroha ca barí tsi mato bëta ë i-ipaoyamëquë, arati xobó no. ¿Jëniríaxo tsi ëa ma biyamahita, toá tsi ë iquë no? Jishopë. Jaboqui mato xaba tsi xo naa rë. Jaboqui bëroria tsi yonahi quiha Satanás pë —i jato qui ja niquë.

⁵⁴ Jatsi Jesu qui ja tsamicaniquë. Tsamixo tsi ori ja bocaniquë arati ibo ba chama xobo qui.

“Jesu cahëyamaquia” i Pedro nina

Mateo 26.57-58, 69-75; Marcos 14.53-54, 66-72; Juan 18.12-18, 25-27

Jesu basi tsi Pedró banahuaniquë raquëquí na.

⁵⁵ Arati ibo ba chama xobo qui cahëxo tsi quiha soldado bá chihi maponiquë huënënë xo na. Tsamahax ja tsahocaniquë yohoxëna. Jasca, jato xërëquë tsi Pedro tsahoniquë jaa ri.

⁵⁶ Chihi tapái tsahojano tsi quiha xotacó Pedro jisniquë, naa toá ca yonati cato. Pedro ja tsaya-tsayani quiha.

—Jesu ya naa joni iquë ra —i xotaco niquë.

⁵⁷ Jatsi Pedró quëbiniquë:

—Jesu cahëyamahai ca ëa xo naa ra, caí —iquiina.

⁵⁸ Jaquirëquë jóni tsayaniquë. Tsayahax,

—Tonia Jesu rabëti huësti ca xo mia ra —i Pedro qui ja niquë.

Jatsi,

—Jahuë rabëti ma xo ëa ra, jóni —i Pedro niquë rë.

⁵⁹ Jaquirëquë huësti ca hora huinocaquë tsi,

—Tonia Jesu ya naa joni iquë ra. Nicacapa. Galileá joi jaya xo ra —iriatsi joni huëtsa niquë.

⁶⁰ Jatsi Pedró quëbiniquë:

—E joma mi chanihaina ra, jóni —iquiina.

Jari Pedro chanino tsi quiha patiarí quëo-quëoniquë.

⁶¹ Jatsi Pedro quiri bësohax Jesú bësniquë cohuëquí na. Jatsi Ibobá yoaha ca Pedró shinaniquë, naa “‘Tres tsi cahëyamaquia’ ixëqui mia rë, patiarí quëonox pari no” i Jesu quë no.

⁶² Jatsi cacha Pedro caniquë. Cahax ja ara-araniquë rabihí na.

Jesu qui jodioba yosibo quësonina

Mateo 26.59-68; Marcos 14.55-64; Juan 18.19-24

⁶³ Jatsi Jesu mahuatsi jaha bëso cabá huaniquë. Ja sëtianiquë.

⁶⁴ Bëmapahax,

—¿Tsohuë mia aca? Noqui yoahuë ra —itsi quiha jaca niquë nicahi na.

⁶⁵ Huëstima tsi Jesu ja ocahuacani quiha pë.

⁶⁶ Huëaquë tsi baquishmarí tsi quiha nohiria yosibo, arati ibo ba chama bo, yoba tiisimacanaibo, tihí cabo catiniquë chaninaxëna. Jato bësojó tsi Jesu mëpíhacani quiha toá tsi ja niino. Jatsi,

⁶⁷ —¿Díós noqui raani ca Xabahamati Ibo ni mia ra? Noqui yoahuë ra —i Jesu qui chama bo niquë.

Jatsi Jesú quëbiniquë:

—“Jaahuë” i pi ë no tsi ëa chahahuayamaxëqui mato rë.

⁶⁸ Jasca pi mato ë nicano tsi quëbiyamaxëqui mato tia.

⁶⁹ Jama, basima tsi xo toa Dios chama ë bixëhaina ra, naa Nohiria Baquë ë nori cato. Chamaxëni ca Dios mënëcayá tsi tsahoxëquia ra —i jato qui Jesu niquë.

⁷⁰ Jatsi,

—¿Japa? ¿Dios Baquë ni mia ra? i jaca niquë jato tëquëta.

Jatsi,

—Jaahuë. Ja xo ëa ra —i Jesu niquë quëbihí na.

⁷¹ Jatsi ja nëcacaniquë:

—Jahuë chani yoi ca no nicaquë ra. Jamë quësohi quiha ra. Ja pasomaha ca chanihai ca huëtsa no nicatima xo ra —i toá ca chama bo niquë.

23

Pilato qui Jesu ja bocanina

Mateo 27.1-2, 11-14; Marcos 15.1-5; Juan 18.28-38

¹ Jatsi jodioba chama bo tëquë joiniquë. Joixo tsi quiha Pilato qui Jesu ja bocaniquë.

² Boxo tsi quiha Jesu qui quësohsijacanicuë pë:

—Janyama noba nohiria mëpíhi quiha naa joni ra. Gobierno pasomaha xo ra. “Romanoba chama-chamaria qui impuestos parata ayamacahuë” i nohiria bo qui quiha. Jasca, “Nohiria Xabahamati Ibo, naa nohiria ba chama xo ëa” ii quiha pë —nëa tsi quiha Pilato qui jodioba chama bo nëcanicuë.

³ Jatsi Pilató Jesu nicaniquë:

—¿Jodioba chama-chamaria ni mia? —iquiina.

Jatsi,

—Jaahuë —i Jesu niquë.

⁴ Jatsi arati iboba chama bo, nohiria misco, tihi cabo qui Pilato chaniniquë:

—Yama tsi xo naa joni yoi ca anina iquia —iquiina.

⁵ Jama, jari Jesu ja ocahuacanicuë pë:

—Jodioba mai tēquë xo tsi tiisimapama tsi romanobo pasomaha nohiria bo caxahuahi quiha ra. Galilea mai pari tsi ja chitahēhuaniquë tiisimaxēna. Jaquirēquë jodiobá mai qui ja cani quiha. Jarohapa tsi nēa tsi ja johitaquë pë —i jaca niquë.

Herodes bēsojó Jesu niinina

⁶ Jato nicahax,

—¿Galilea mai quima ax naa joni joni? —i Pilato niquë.

⁷ —Jaahuë —i nohiria bo quë tsi chama Herodes qui Pilató Jesu raanicuë, Galilea ca nohiria bo Herodés yonani quëshpi na. Jabi naatiyá tsi Jerusalén tsi Herodes ini quiha jaa ri.

⁸ Jatsi Herodes raniniquë Jesu jiscatsi na. Jistiria Jesú acai ca ja jiscasni quiha.

⁹ Japi Jesu ja nica-nicarianiquë. Mahitsa quiha. Quëbiyamaniquë Jesu.

¹⁰ Jabi Herodes ya tsi quiha arati iboba chama bo, yoba tiisimacanaibo, tihi cabo mani iniquë jato ri. Jesu qui ja quëso-quësocanicuë pë. Anomaria ini quiha ja qui ja quësocanaina.

¹¹ Jatsi jahuë soldado bo yaxo tsi Jesu mahuatsi Herodés huaniquë. Mahuaxo tsi quiha sahuëti copixēni ca Jesu ja sahuëmacanicuë, chama-chamaria jisiria ca manēmaxēna.

¹² Jabi naama tsi Herodes, Pilato, tihi cabo caxanapaoni quiha. Jaquirēquë tsi quiha ja rabēnacani quiha.

Jesu ja namēcascanina

Mateo 27.15-26; Marcos 15.6-15; Juan 18.39; 19.16

¹³ Jatsi arati iboba chama bo, rēquëninicanaibo, nohiria bo, tihi cabo Pilató quēnanicuë catiti.

¹⁴ —E qui naa joni ma bēquë ra, “Romanoba gobierno pasomaha nohiria bo mēpihai ca tsi xo naa” iquiina. Jama, ē nicaquë mato bēsojo xo na. Mahitsa ja qui quësoqui mato pë. Yama tsi xo toa janyama ca ja acana iquia.

¹⁵ Jascaria, ja qui quësoyamahi quiha Herodes ri, jahari noqui ja raaha quëshpi na. Ja namēhacatima xo ra. Yama tsi xo toa janyama ca ja anina ra, namēhacati.

¹⁶ Japi rashaxēquia. Rashaxo tsi paquëmaquia —i jato qui Pilato niquë.

¹⁷ Jabi Pascua fiestá tsi huësti ca achiqui ca ja paquëmapaoni quiha.

¹⁸ Jatsi quēnatsi nohiria tēquëtá huaniquë:

—Jesu ahuë ra. Barrabás paquëmahuë —iquiina.

¹⁹ Jabi preso qui Barrabás nanēhacani quiha, yacata xo tsi gobierno pasomaha nohiria bo ja mēpini iqui na. Iquinaxo nohiria bo ja ani quiha.

²⁰ Jama, Pilató Jesu paquëmacasni quiha. Mahitsá nohiria bo qui ja chani-chaniniquë rē.

²¹ —Cruzó tooxahuë. Cruzó tooxahuë —iriatsi nohiria bo niquë.

²² Jatsi nohiria bo qui Pilato chanitēquënicuë:

—¿Jēni ni ra? ¿Jahuë janyama ca ja ani? Ja namēhacayamati xo ra iquia. Yama tsi xo toa janyama ca ja anina ra. Japi ē rashano. Rashaxo tsi paquëmaxēquia —i jato qui ja niquë.

²³ Jama, bamayamaniquë nohiria bo pë. Joi pistiamá tsi quiha,

—Cruzó tsi tooxahuë. Cruzó tsi tooxahuë —i jaca niquë.

Jarohapa tsi jato joi pacotsa iqui tsi jato qui Jesu ja mēanicuë ja acano. Jatsi,

²⁴ —Ja namēhacati xo —i Pilato niquë, jaha ja quëēcani jascaria.

²⁵ Jatsi jato qui gobierno pasomaha inish ca Barrabás, naa nohiria ati ibo preso quima ja paquëmaniquë. Jama, Jesu jato qui ja mēanicuë ja namēhacano.

Cruzó tsi Jesu tooxahacanina

Mateo 27.32-44; Marcos 15.21-32; Juan 19.17-27

²⁶ Ori cruz Jesu mēpipama tsi quiha joni, naa Simón Cirene icanai ca qui ja tsamicanicuë Jesu cruz iati. Jerusalén qui jicohi ja ini quiha, ja tsamicaquë no. Jabi jahá cruz ja janacani quiha Jesu cho iati.

²⁷ Jabi huëstima ca nohiria bá Jesu banahuaniquë. Jato xērēquë tsi araconacana ca yoxa bo iniquë jato ri noihi na.

²⁸ Jatsi jato quiri Jesu bēsohaca tsi ja chaniniquë:

—Ea iqui tsi arayamacahuë, Jerusalén ca jahi bá. Tēnēxēqui mato ri. Jasca mato xocobo ri. Ja tahēhax aratsicahuë.

²⁹ Joxêh quiha tènëti xabaca rë. Toatiyá tsi “Shomaria tsi xo baquë yama ca yoxa bo ra” icaxëcani quiha nohiria.

³⁰ Toatiyá tsi maca bo qui quënaxëhi quiha nohiria, “Noqui maxëni paquëcahuë. Noqui mapacahuë” iquiina.

³¹ Jabi nëca pi ëa, naa mëstëxëni ca ja tènëmacano tsi çjënahuarixëhi ni Dios chahahuaya-macanaibo qui? —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

³² Jasca dos ca caxaxënia ca joni bo ri ja bëcaniquë Jesu ya namëxëna.

³³ Mapo Xao Ya icanai ca qui cahëxo tsi quiha cruzó tsi Jesu ja tooxacanicuë. Jasca, ja bëta dos ca caxacanaibo tooxahacani quiha jato ri. Huësti ca jahuë mënëcayá no; huësti ca jahuë mëxojó no.

³⁴ Jatsi Jesu chaniniquë:

—Jato jocha shina-bënohuë, noho Jahëpá. Ja acanai ca cahëyamacani quiha rë —i Jesu niquë.

Jatsi jahuë sahuëti bo soldado bá biniquë. Bixo tsi quiha jato xërëquë xo tsi jahuë sahuëti bo ja oquëxhuacanicuë i-ihai cató no.

³⁵ Jasca toá tsi nohiria bo niiniquë tsayahi na. Toá tsi ini quiha jodioba chama bo jato ri, mahuahi na.

³⁶ Ja qui mahuani quiha soldado bo ri. Ja qui ja bëcanaca tsi mocaria ca jënëria ja qui ja acanicuë ati. Jatsi,

³⁷ —Jodioba chama-chamaria pi iqui tsi mimë xabahamahuë —i jaca niquë.

³⁸ Jatsi jahuë mapo maxcacha naa chani janahacanicuë: “Jodioba chama-chamaria xo naa” iquiina.

Jesu quiri yomaxëni ca bësonina

³⁹ Jatsi Jesu tapá ca tooxahacanicuë ca huëstitá ocahuaniquë jaa ri. Mahuahax, —çXabahamati Ibo ni mia? Mimë xabahamahuë. Jaquirëquë noqui xabahamahuë ra —i Jesu qui ja niquë.

⁴⁰ Jama, tooxahacanicuë ca joni huëtsá raahaniquë:

—çDios qui raquëyamahai? Nëa rësóhi quiha mia ra, naa joni jascaria.

⁴¹ No copihacacuë, no ani ca yoi ca quëshpi na. Jama xo naa joni ra. Yama tsi xo toa janyama ca ja anina ra —i ja qui ja niquë.

⁴² Jatsi Jesu qui ja chaniniquë:

—Ea shina-bënoyamahuë, Jesú, naa mi otoiha ca qui mi jicoquë no —iquiina.

⁴³ Jatsi ja qui Jesu chaniniquë:

—Mia parayamaquia. Jaboqui ë bëta-xëhi quiha mia ra tërohama caba ití no —iquiina.

Jesu nanina

Mateo 27.45-56; Marcos 15.33-41; Juan 19.28-30

⁴⁴ Jabi matoroco bari tsi ja iniquë, mai tëquë tsëmonaquë no. Tres hora no tsi ja baquishni quiha.

⁴⁵ Jisiquiyamaniquë bari ra. Jasca, arati xobó ca rotamë ca quëbëti raiti jaxcahaniquë.

⁴⁶ Jatsi Jesú quënaniquë:

—Mí qui noho shina aquia, noho Jahëpá —iquiina.

Chanihax ja nanicuë.

⁴⁷ Ocapijani ca jisi tsi quiha toá ca niilai ca capitán Diós oquëhuaniquë,

—Mëstëxëni ca joni ja iquë tia —iquiina.

⁴⁸ Jesu namëhai ca jisi tsi jahari jato xobo qui quëtsonish ca nohiria bocanicuë. Cohuë ja icani quiha.

⁴⁹ Jasca, basi tsi quiha Jesu rabëti bo tëquë mani iniquë. Toá tsi ini quiha Galilea ax ja bëta bëcanish ca yoxa bo ri. Basi xo tsi naa jahuë bo tëquë ja tsayacani quiha raquëhi na.

Jesu maihuahacarina

Mateo 27.57-61; Marcos 15.42-47; Juan 19.38-42

⁵⁰ Tobi joni shinajaxëni ca iniquë, naa José icanai cató. Jodioba yobahai ca yosibo xatë ja ini quiha.

⁵¹ Jabi Jesu toa jodioba chama bá acasquë tsi quiha jato ati yoba pasomaha ja chanini quiha. Jasca, yaca Arimateá tsi ja raca-racani quiha jodioba maí no. Jabi Diós nohiria bo otoiha ca ó pasóhi ja ini quiha jaa ri.

⁵² Jabi Pilato qui José caniquë. Caxo tsi quiha Jesu yora ja bënaniquë maihuati.

⁵³ Jatsi Jesu yora ja botëmaniquë. Botëmaxo tsi quiha ja yabonicuë raiti miro cató no. Yaboxo tsi quiha maxax ó ca quini ó tsi, naa huëyohaca ca quini ó tsi ja jananicuë. Maihuati quini paxa ja ini quiha. Jari jaxara janahacayamani quiha yora.

⁵⁴Jabi pascua fiesta rohahuati bari ja iniquë, Jesu ja maihuacaquë no. Jodioba joiti bari chitahëpaimaria ini quiha.

⁵⁵Jabi José ya bocani quiha yoxa bo ri, naa Jesu ya Galilea ax bëcanish cabo. Jahuë mai ja jiscani quiha.

⁵⁶Jaquirëquë jato xobo qui ja bacanicuë perojome, yora chëxati, tihì cabo rohahuaxëna. Jama, jahari jahuë yora rohahuahi canoma ja icani quiha, jato joiti bari chitahëni nori iqui na. Japi toa bari tsi quiha ja joicaniquë jato jodioba yoba tahëhax na.

24

Jesu bëсотëquëninina

Mateo 28.1-10; Marcos 16.1-8; Juan 20.1-10

¹Domingó tsi Jesu maiquini qui yoxa bo bacanicuë. Baquishmari ja ini quiha. Perojome bo ja jayacanicuë, naa ja rohahuahacanicsh ca perojome yora chëxati.

²Jahuë maiquini qui cahëxo tsi quiha jahuë maiquini quëbëti maxax chahitaxëni ca ja yopacanicuë. Bahama ja tarahacani quiha ra.

³Maiquini qui jicoxo tsi quiha Iboha yora ja yopacanicuë.

⁴Yama a. Jatsi,

—¿Jahuënia cara ca jahuë yora sa? —i jaca ni quiha yopahax na.

Shinajahuacano tsi quiha jato tapai niitapinicuë dos ca ángel bo. Joni jisiria ca ja icani quiha. Bajra-bajrani quiha jato raiti, canapa jascaria.

⁵Jatsi raquënicuë yoxa bo tsayahax na. Raquëhax jato bësojò ja rënicanicuë.

Jatsi jato qui ángel bo chaninicuë:

—¿Jëneria xo tsi maiquini xo tsi bësohai ca mëracanai pa?

⁶Yama xo ra. Ja tëronojaquë ra. ¿Jahuë mato ja yoani, Galilea tsi mato bëtaquí na?

⁷“Jochacanaibo qui mëahacaxëti xo Nohiria Baquë, cruzó tsi ja tooxahacano” ¿i ja yamayamani? “Tres bari quirëquë bëсотëquëxëquia” ¿i ja yamayamani? —nëa tsi yoxa bo qui ángel bo nëcanicuë.

⁸Jatsi Jesú yoani ca yoxa bá shinanicuë.

⁹Shinaxo tsi quiha jahuë maiquini ja jisbayacanicuë. Jahari jato xobo qui ja bocani quiha. Xobo qui cahëxo tsi ángel jato yoani ca tëquë ja yoacanicuë Jesu once ca rabëti bo qui. Tëxë bo tëquë yoahacani quiha jato ri.

¹⁰Jabi Dios Chani chitahëhuati ibo bo yoanish ca yoxa bo tsi xo naa: María Magdalena, Juana, Jacobo jahëhua María, jato bëta ca yoxa huëtsa bo, tihì cabo ini quiha, naa jahuë maiquini qui bocanish cabo.

¹¹Jama, yoxa bo nicaxo tsi quiha Jesu rabëti bá chahahuayamanicuë, ja paracanai ca quëscahuaquí na.

¹²Jama, Pedro joinicuë jisi caxëna. Jahuë maiquini qui ja jabanicuë. Maiquini qui cahëhax ja tëtonicuë jaxara tsayahëna. Yabohaca ca raiti roha ja jisnicuë. Yora yama. Jatsi xobo qui jahari ja caniquë jënipijani ca qui ratëhi na.

Emaús yaca quinia ca bahi

¹³Toa bari tsi Emaús icanai ca yaca qui dos ca joni, naa Jesu banahuacanaibo cahi iniquë. Basiriana, naa once kilómetros Jerusalén quima toa yaca ini quiha.

¹⁴Jerusalén ocapijahitaha ca tëquë yoati chanihì ja icani quiha.

¹⁵Jabi ja chanicano tsi jato qui Jesu riinicuë. Riiahax jato bëta cotsijanicuë.

¹⁶Jesu tsayaquí tsi jahuë bëmana ja cahëyamacani quiha.

¹⁷Jatsi jato qui Jesu chaninicuë:

—¿Jahuë chanibonacanai? —iquiina.

Jatsi ja niicanicuë. Cohuë jato bëmana ini quiha.

¹⁸Jatsi jato ó ca huësti cató quëbinicuë, naa Cleofás icanai cato.

—¿Naa bari no tsi Jerusalén ca jënipijahitaha ca jahuë bo mi nicayamahitaha pa, toá tsi shishoquí na? Tonia mia roha tsi xo toa nicayamahaina ra —i Jesu qui ja niquë.

¹⁹Jatsi,

—¿Jahuë jahuë bo ni? —i Jesu niquë.

Jatsi ja quëbicanicuë:

—Nazarët ca Jesu yoati jahuë bo ra. ¿Toa jahuë bo mi nicayamahitaha pa? Dios Chani yoati ibo-iboria naa joni iquë ra. Anomaria ca jisti bo ja ani quiha. Jasca, Dios, nohiria tëquë, tihì cabo qui jiaría ja yoahai ca chani ini quiha.

²⁰Jama, noba arati ibo bo, noba chama bo, tihì cabá mëanicuë romanobo qui, ja namëhacano iquish na. Japi cruzó tsi ja tooxahacahitaquë ré.

²¹ “Tonía noqui Israél cabo xabahamahi ca tsi xo naa ra” i no paoniquê. Noqui Israél cabo mêbihi jonish ca ja iqui ca quêscahuanohuahaquê ra. Jatsi ja nahitaquê rê. Jasca, huinocaquê tres bari.

²² Jama, jaboqui noqui xatê ca yoxa bá noqui ratiaquê. Naa baquishmari tsi quiha jahari jahuê maiquini qui yoxa bo huêsti huêsti cabo bocaquê.

²³ Jahuê yora ja yopacana quiha. Yama a. Yopahax jahari ja bêcaquê noqui yoaxêna. “Angel bo no jisquê ra. ‘Bêso xo ra’ icani quiha” i noqui toa yoxa bo quê pa.

²⁴ Japi jahuê maiquini qui huêsti huêsti ca joni bo bocaniquê jato ri, jiscatsi na. Yama a ra; naa yoxa bá yoaha jascaria —nêa tsi Jesu qui ja nêcapaniquê.

²⁵ Jatsi jato qui Jesu chaniniquê:

—Cahêtimaxêni ca joni xo mato rê. Dios Chani yoanish cabá yoani ca têquê chahahuapêniria ca mato xo naa.

²⁶ ¿Naa jahuê bo têquê tènêti nori Xabahamati Ibo iyamayamani? Toca tsi jahuê oquê ja biquê ra —iquiina.

²⁷ Jatsi jamê yoati tsi Quênêhacanish cabá yoani têquê bêrohuatsi Jesú huaniquê. Jariapari tsi jamê yoati Moisés yamabá quênêni ca jahuê bo ja bêrohuaniquê. Jaquirêquê jamê yoati Dios Chani yoanish cabá quênêni ca jahuê bo ja bêrohuaniquê.

²⁸ Jatsi yaca qui ja cahêcaniquê. Ori Jesu cahai ca quêscahuahi tsi,

²⁹ —No bêta mi chitêno ra. Caquê bari —i Jesu qui jaca niquê.

Jatsi jato xobo qui Jesu jiconiquê jato bêta chitêxêna.

³⁰ Jatsi jato bêta Jesu oriquiniquê. Oriquiqui tsi quiha mapari ja biniquê. Ja quêshpi tsi “Gracias” ixo tsi ja bêquêxniquê. Bêquêx-xo tsi quiha jato qui ja mêaniquê piti.

³¹ Tocajaquê tsi quiha Jesu ja iqui ca ja cahêtapicaniquê. Jatsi Jesu yamatapiniquê.

³² Jatsi chaninatsijacanicuê:

—Anomaria iqui quiha jahuê chani ra, naa bahi xo tsi noqui ja yoahana. Dios Chani noqui ja bêrohuano tsi ¿noba shina huahanayamaha pa? —iquiina.

³³ Jatsi ja joitapicaniquê. Jerusalén qui bacatsijacanicuê. Jesu once ca rabêtiria bo, Jesu banahuacanaibo huêtsa bo, tihí cabo jisi ja bocani quiha jato yoaxêna. Cahêhax tsi quiha,

³⁴ —Jabiya. Bêso xo ra. Simón qui ja jisiquiquê ra —i jato qui jaca niquê.

³⁵ Jatsi bahi ó ca jênipijaha ca ja yoacanicuê jato ri, naa dos ca joni bo. Yoahax,

—Mapari ja bêquêxquê tsi Jesu ja iqui ca no cahêtapiquê ra —i jato qui jaca niquê.

Jahuê rabêtiria cabo qui Jesu jisiquinina naquêtê no

Mateo 28.16-20; Marcos 16.14-18; Juan 20.19-23

³⁶ Ocapijani ca jahuê bo yoati ja chanicano tsi jato xêrêquê tsi Jesu niitapiniquê. Niihax, —Raquêyamacana —i jato qui ja niquê.

³⁷ Bêrocamaqui ja iqui ca ja quêscahuajahuacani quiha raquêquí na. Mêmêtsijacanicuê ra.

³⁸ Jatsi jato qui Jesu chaniniquê:

—¿Jênihax tsi ratêcanai pa? ¿Jênixo tsi êa yoi ja nori ca shinayamacanai?

³⁹ Noho mêquênê, noho tahê, tihí cabo tsayacahuê. Ea yoi xo naa ra. Ea motsacahuê. Nami, xao, tihí cabo jayama xo bêrocamaqui ra. Nami ê jaya ca jisqui mato ra.

⁴⁰ Toca tsi chanipama tsi jahuê mêquênê, jahuê tahê, tihí cabo jato ja jismaniquê.

⁴¹ Jatsi ja ranicaniquê ra. Jari shinati pi ja cahêyamacani quiha. Ja ratêcaniquê. Jatsi,

—Jahuê ya ni mato piti? —i jato qui Jesu niquê.

⁴² Jatsi ja qui imaha ca sani ja acanicuê piti.

⁴³ Bichí tsi jato bêsojo xo tsi ja piniquê.

⁴⁴ Pihax jato qui Jesu chaniniquê:

—Mato bêtapama tsi êmê yoati tsi Quênêhacanish cabo têquê ê yoayamêquê. “Jatihuahacati iqui quiha êmê yoati Quênêhacanish cabo têquê” i mato qui ê yamêquê —iquiina.

⁴⁵ Jatsi bêroria tsi Quênêhacanish cabo jato ja tiisimaniquê ja cahêyoicano iquish na.

⁴⁶ Jatsi ja chaniniquê:

—Jabi êa yoati ja quênêcani ca tsi xo naa: “Tènêti nori quiha johai ca Xabahamati Ibo” i jaca ni quiha. “Tres bari quirêquê rêsonish cabo quima ja têronoti nori quiha” i jaca ni quiha.

⁴⁷ Jatsi, “Nohiria bo têquê qui jahuê xabahamati Chani yoahacaxêti xo, ja quiri bêsocanaiba jocha masahacano” i jaca ni quiha. Jabi Jerusalén pari tsi naa chani yoahacaxêti xo.

⁴⁸ Jabi naa ma jisxêhai ca jahuê bo ma yoaxêti xo.

⁴⁹ Jabi jaboqui Espíritu Santo mato qui raaxêquia, noho Jahêpá yoani jascaria. Yacatá tsi chitêcana, mato qui mana ca chama joxêquê rohari. Toa chama ma jayano —nêa tsi jato qui Jesu nêcapaniquê.

*Mana Jesu têrononina
Marcos 16.19-20*

⁵⁰ Jaquirëquë Jerusalén quima jahuë rabëti bo Jesú boniquë, yaca Betania quiiri. Toa xo tsi quiha jahuë mëquë Jesu tëroniquë jato shomahuaquí na.

⁵¹ Chanipama tsi nai qui tëronotsijanicuë. Jato quima ja bichiquinicuë nai qui.

⁵² Jatsi ja mënicanaca tsi Jesu ja ocahuacanicuë. Ocahuahi tsi rani tsi jahari Jerusalén qui ja bocanicuë.

⁵³ Arati xobó tsi ja i-ipaocani quiha Dios oquëhuahi na.

El Santo Evangelio Según San Juan

Bësomatí Chani

¹ Jariapari tsi Cristo, naa Chani icanai ca iniquë. Toatiyá tsi yama mai iniquë. Jabi Dios ya ja iniquë. Jasca, Dios ja iniquë ra, naa Chani inish cato.

² Jariapari tsi Dios ya ja iniquë.

³ Jatiroha ca ja nëhohuayoniquë ra. Jasca, yama tsi toa ja ayamanina.

⁴ Jatiroha ca ja bësomaniquë ra, Bësomati Ibo-iboria ja nori quëshpi na. Jasca, jatiroha ca nohiria qui huahuahi quiha jahuë Chani, jabija ca jismahi na.

⁵ Tsémó ca nohiria bo jabija ca Chani jismahai ca Huëa ca tsi xo naa ra. Jabi naa Huëa nocahuayama-pistiarixëhi quiha tsémo ra.

Dios Chani chitahënina

⁶ Jatsi jahuë Chani bëhai ca Diós raaniquë, naa Juan icanai cato.

⁷ Jesucristo, naa Huëa inish ca yoati tsi nohiria bo yoahi quiha Juan joniquë. Joxo tsi quiha Dios Chani ja yoaniquë, Huëa inish ca qui nohiria chitimino iquish na.

⁸ Jabi Huëa inish ca Juan iyamaniquë. Jama, Huëa inish ca yoati chanihi quiha ja joniquë.

⁹ Jabija ca Huëa-huëaria ca tsi xo toa mai qui jonish cato. Joxo tsi quiha jatiroha cabo qui jabija ca huahuahi quiha, nohiria bá Dios cahëno iquish na.

¹⁰ Noba maí tsi quiha Chani icanai ca racaniquë; naa noba mai nëhohuanish cato. Jama, tsohuë ja iqui ca nohiria bá cahëymaniquë rë.

¹¹ Jasca, jahuë mai ca nohiria bo, naa jodiobo qui ja joniquë. Ja joquë tsi quiha jahuë jimibá biyamaniquë pë. Jato qui yoi ja ini quiha.

¹² Jama, nohiria bá Chani icanai ca biquë tsi jato qui chama ja aniquë Dios baquë bo manëti. Jahuë baquë bo manëcani quiha Xabahamati Ibo ja nori ca ja chahahuacaquë no.

¹³ Jatsi cotëquëhi quiha chahahuahi na. Jamëri tsi xo naa cohaina ra. Noba jahëhuá comahai ca jascaria ma xo ra. Nohiria jaha quëhaina, bënë bá sailhuacatsaina, nëca tsi quiha Dios baquë bo manëyamacani quiha. Jama, Dios tsi xo toa jato Comati Ibo-iboria.

Joni Jesu manënina

¹⁴ Jabi joni naa Chani icanai ca manëniquë. Joni manëhax noqui xërëquë tsi quiha ja racaniquë. Jatsi jahuë oquë no jisniquë, naa ja qui jahuë Jahëpá acacanish ca oquë jiaxëni cato. Jasca, Dios baquë huësti ca ja iqui iqui tsi anomaria jahuë oquë ini quiha ra. Ja quëshpi tsi nohiria bo noiti cahëxëni ja ini quiha. Jasca, jabija ca chaniti cahëxëni ca ja ini quiha.

¹⁵ Jabi Cristo yoati tsi Juan nëcaniquë:

—E cho joxëhi quiha ëa oquë cato. E conox pari no tsi ja iniquë. Jasca, mato qui ë yoani ca joni tsi xo naa —i Juan niquë Jesu yoati na.

¹⁶ Anomaria tsi xo noqui Cristó noihaina ra. Ja noihai iqui tsi no shomahuariahacanicuë ra, naa noqui tëquëta.

¹⁷ Jabi jariapari tsi quiha noqui jodiobo qui Moisés yamabá yoba aniquë. Noqui quësohi quiha toa yoba rë. Jama, mai qui Jesucristo joni iqui tsi Diós noqui noihaina, jahuë jabija ca Chani, tihí cabo cahëyoiqui noa ra.

¹⁸ Yama tsi xo toa Dios jisnish cato. Jabi Dios noqui cahëmanish ca tsi xo toa jahuë Baquë yoi roha, naa Dios tahë cato.

Cristo yoati Juan chaninina

Mateo 3.11-12; Marcos 1.7-8; Lucas 3.15-17

¹⁹ Jabi arati ibo bo, jato mëbicanaibo, tihí cabo quiha Jerusalén ca jodioba chama bá raaniquë Juan qui. Jato ja raacanicuë Xabahamati Ibo ja iqui ca nicati. Jatsi Juan ja nicacaquë tsi quiha,

²⁰ —Cristo, naa jaha ma pasohai ca Xabahamati Ibo ma xo ëa ra —i jato qui Juan niquë.

²¹ Jatsi quiha,

—¿Tsohuë cara ni mia sa? ¿Elías ma ni mia ra? —i ja qui jaca niquë.

Jatsi quiha Juán quëbiniquë:

—Elías ma xo ëa —iquiina.

Jatsi,

—¿Diós raahai ca chani yoati Ibo-iboria ni mia sa? —i jaca niquë.

—Toa ma xo ëa ra —i Juan niquë.

²² Jatsi quiha,

—¿Tsohué cara ni mia ra? Noqui yoahué, noqui raahax cabo no quëbino iquish na. ¿Japa mia ti? ¿Jënihai ra? —i quiha Juan qui jaca niquë.

²³ Jatsi Juán quëbiniquë:

—Xabachá ca quënhai ca ëa xo naa. Shomahuahacacahué, Ibo johai ca bax na iquia ra. Jabi siri tsi quiha ëa yoati tsi Isaías yamabo, naa Dios Chani yoanish ca chaniniquë, naa ë conox pari no —nëa tsi Juan nëcaniquë.

²⁴ Jatsi quiha fariseobá raahacanish cabá nicatëquëniquë:

²⁵ —Johai ca Xabhamati Ibo, Elías, Dios Chani yoati Ibo-iboria, tihi cabo iyamapiquí tsi ¿Jëniriexo tsi nohiria bo ashimahi pa? —i ja qui jaca niquë.

²⁶ Jatsi quiha Juán jato quëbiniquë:

—Jënë tsi mato ashimaquia. Jama, mato xërëquë tsi bësóhi quiha mato bërroma cato ra.

²⁷ E cho joxëhi quiha ëa oquëria cato. ¿Jënahuariahax raca ja bax ë yonocona rë, iriama ca ë nori quëshpi na? —nëa tsi bëcanish cabo qui Juan nëcaniquë.

²⁸ Jabi ani Jordán rabëquëxë, naa Betania mai icanish cató tsi quiha ja qui raahacanish cabo Juán quëbiniquë. Toa xo tsi quiha nohiria bo ashimahi ja iniquë.

Jesú jahuë yonoco chitahëhuanina

²⁹ Huëaquë tsi quiha ja qui Jesu johai ca Juán jisniquë.

—Tsayacapa. Dios oveja tsi xo naa ra. Nohiria jocha bixëhi quiha.

³⁰ Jabi mato qui ë yoani ca joni tsi xo naa, “E cho joxëhi quiha ëa oquë cato” i ë quë no. “E conox pari no tsi bësó ja iniquë” i ë ni quiha.

³¹ Toatiyá tsi Xabahamati Ibo ja iqui ca ë cahëyamaniquë rë. Jama, jënë tsi ashimahi ë joniquë. Israél cabo qui mato Cristo jismaxëna —nëa tsi quiha nohiria bo qui Juan nëcaniquë.

³² Jatsi quiha Juán yoani ca tsi xo naa:

—Espiritu Santo ë jisniquë ra, nai ax boto botëhai jascaria. Botëhax jahá tsi ja chitëniquë.

³³ Jari jaha no pasohai ca Xabahamati Ibo ja iqui ca ë cahëyamaniquë rë. Jama, ë qui chaniniquë Dios, naa nohiria bo ashimati ëa raanish cato. “Espiritu Santo botëhai ca jisxëqui mia” i ë qui Dios ni quiha. “Botëhax tsohuëcara ó chitëxëhi quiha. Espiritu Santó tsi nohiria ashimahi ca tsi xo toa” i ë qui Dios ni quiha.

³⁴ Jatsi Jesu qui Espiritu Santo botëhai ca ë jisniquë. Ja tsi xo toa Dios Baquë ra iquia —nëa tsi quiha jato qui Juan nëcaniquë.

Jesu jariapari ca banahuacanaibo

³⁵ Huëaquë tsi quiha dos ca jahuë rabëti bo ya Juan nii iniquë.

³⁶ Niixo tsi quiha Jesu tarabihai ca ja tsaya-tsayaniquë.

—Tsayacapa. Dios oveja tsi xo toa ra —i quiha jato qui Juan niquë.

³⁷ Jatsi Jesu quiha Juan rabë ca rabëti bá banahuaniquë ra ja yoani ca nicaxo na.

³⁸ Bopinaxo tsi quiha ja cho banahuacanaibo Jesú jisniquë. Jisi tsi,

—¿Jahuë mëracanaí? —i jato qui ja niquë.

³⁹ Jatsi quiha,

—¿Jahuënia tsi racahai, Maestro? —i jaca niquë Jesu qui.

Jatsi,

—Jisi bëcahuë —i jato qui Jesu niquë.

Jatsi quiha ja bëta ja bocaniquë. Boxo tsi quiha Jesu racahai ca iti ja jiscaniquë. Jisi tsi ja bëta ja chitëcaniquë, yata ja ini iqui na.

⁴⁰ Jabi Jesu ya canish ca Andrés ini quiha, naa Juan chani nicanish cato. Simón Pedro noma quiha.

⁴¹ Jasca, jisbaya tsi quiha jahuë rëquëmë Simón pari Andrés bichi caniquë.

—Xabahamati Ibo no jisquë ra —i quiha Simón qui ja niquë.

⁴² Jatsi quiha Jesu qui jahuë rëquëmë ja bëniquë. Ja bëquë tsi quiha Jesú tsayaniquë.

—Juan baquë Simón xo mia. Jaboqui janë paxa ca mi qui axëquia. Pedro mi quënahacaxëti xo —i quiha ja qui Jesu niquë. Jabi noba jóí tsi “Maxaxa” Pedro janëhacani quiha.

Felipe, Natanael, tihi cabo Jesú quënanina

⁴³ Jatsi huëaquë tsi quiha Galilea mai qui Jesu cacasniquë. Caxo tsi Felipe ja jisniquë. Jatsi, —E bëta johuë —i quiha ja qui Jesu niquë.

⁴⁴ Jabi Betsaida yaca quima Felipe joni quiha. Toa yacatá tsi racani quiha Andrés, Pedro ri.

⁴⁵ Jatsi quiha Natanael Felipe bichi caniquë.

—Noqui Xabahamati Ibo ë jisquë ra. Jabi naa joni yoati tsi no yoahacani quiha Moisés quënëni cato ó no. Jasca, ja yoati tsi quënëni quiha Dios Chani yoanish cabo ri. Jahuë janë tsi xo Jesu, naa José baquë quiha. Nazaret quima ax johi quiha —nëa tsi quiha Natanael qui Felipe nëcaniquë.

⁴⁶ Jatsi quiha,
 —¿Jēnahuariahax raca Nazaret quima ax jia ca jona? —i Natanael niquē.
 Jatsi,
 —Jisi jopa —i ja qui Felipe niquē.
⁴⁷ Jatsi ja bēcāno tsi quiha Natanael Jesú jisniquē.
 —Nēá tsi johi quiha Israél ca joni shinajiaxēni cato ra. Quatimaxēni ca joni tsi xo naa —i quiha Jesu niquē.
⁴⁸ Jatsi quiha,
 —¿Jēnahuariaxo ēa mi cahēha pa? —i Natanael niquē.
 Jatsi,
 —Felipē mia quēnanox pari no tsi tosa jihui namá mi tsahohai ca ē jisquē ra —i ja qui Jesu niquē.
⁴⁹ Jatsi Natanaél quēbiniquē:
 —Dios Baquē xo mia ra, Maestró. Israél caba chama-chamaria xo mia ra —iquiina.
⁵⁰ Jatsi,
 —“Tosa jihui namá mia ē jisquē” i ē a iqui tsi ēa chahahuaqui mia pē.
⁵¹ Mia parayamaquia. Naa jisti oquē cabo jisxēqui mia ra. Nai japēquēhai ca jisxēqui mia. Jasca, Nohiria Baquē quima ax Dios ángel bo tēronohaina, ja qui ja botēcanaina, tihi cabo tsi jisxēqui mia ra —i quiha Natanael qui Jesu niquē.

2

Jēnēria Jesú jēnēpaxa manēmanina

¹ Dos bari quirēquē quiha Galilea maí ca Caná icanish ca yaca xo tsi ahui yahí quiha joni iniquē. Toá tsi quiha Jesu jahēhua iniquē jaa ri.

² Jatsi quiha jahuē rabēti bo ya Jesu caniquē jaa ri. Ja qui joi amahacani quiha.

³ Jabi nohiria bo oriquino tsi quiha oriquiti ibobá jēnēria binianiquē rē. Jato jēnē ja paisacaquē tsi quiha,

—Yama xo jato jēnē rē —i quiha Jesu qui jahuē jahēhua niquē.

⁴ Jatsi Jesú quēbiniquē:

—Huēnayamahuē, caí. Jamēri tsi xo toa mi shinahaina pē. Jari tsēquēyamahi quiha noho yonocoti xabaca ra —i quiha jahuē jahēhua qui Jesu niquē.

⁵ Jama, toá ca yonati bo qui jahuē jahēhua chaniniquē:

—Mato ja yoahai ca acahuē —iquiina.

⁶ Jabi toá tsi quiha seis maxax ca chomo bo nii ini quiha; naa Jodiobá chocohati jabi quēshpi na. Jabi pistiama naa chomo bo icani quiha.

⁷ Jatsi,

—Chomo bo tsi jēnēpaxa rēatsacana —i yonati bo qui Jesu niquē.

Jatsi quiha ja rēcāniquē jahuē quēbichí no.

⁸ Rējahuacaquē tsi quiha,

—Huētacahuē. Oriquiti ibo qui bocahuē —i jato qui Jesu niquē.

Huētāxo tsi quiha jēnēria ibo qui yonati bá boniquē.

⁹ Ja bocaquē tsi quiha jēnēria rarinamahacānish ca jēnēpaxa ibobá tananiquē. Anomaria ja ini quiha. Tanaxo tsi quiha ahui yahax ca joni ja quēnaniquē. Jabi jahuēnia ca naa jēnēria joha ca ja cahēyamani quiha. Cahēniquē taanish ca yonati bo roha.

¹⁰ Jatsi,

—Anomaria tsi xo naa jēnēria ra —i ibo niquē—. Jēnēria jiaxēni ca pari taahi quiha jatiroha cabo ra. Noba jabi quiha. Jaquirēquē, nohiria bo sēyaquē tsi quiha jēnēria yoi ca taacani quiha pē. Jama, ja cho naa jēnēria jiaxēni ca mi taaquē pa —i ja ni quiha ahui yahax ca qui.

¹¹ Jabi naa jisti quiha Jesú aniquē Galiléa ca Caná yacata xo na. Jahuē jariapari ca jisti quiha. Naa jisti tsi quiha jahuē oquē jiaxēni ca Jesú jismaniquē. Ja iqui tsi jahuē rabēti bá chahahuāniquē.

¹² Jaquirēquē jahuē jahēhua, jahuē noma bo, jahuē rabēti bo, tihi cabo ya Jesu caniquē Capernaum mai qui. Toá tsi quiha ichariama ca bari no tsi ja chitēcāniquē.

Arati xobo qui Jesu jiconina

Mateo 21.12-13; Marcos 11.15-18; Lucas 19.45-46

¹³ Tsēquēpaimaria jodiobá pascua fiesta ini quiha. Ja quēshpi tsi Jerusalén qui Jesu caniquē.

¹⁴ Arati xobo qui jicoxo tsi huēyē bo, oveja bo, boto bo, tihi cabo iniacanaibo ja jisniquē.

Jasca, toá tsi quiha parata rarinamacanaibo tsaho iniquē pē.

¹⁵ Jaha tsi quiha huacapi Jesú quēcōniquē. Quēcōxo tsi quiha arati xobo quima jato tēquē ja raaniquē. Jato oveja bo, jato huēyē bo, tihi cabo ja raaniquē cacha. Raaxo tsi quiha parata rarinamacanaiba parata ja pacanamāniquē. Jasca, jato mesa bo ja narabaniquē.

¹⁶ Jatsi,

—Mato boto bo cacha tsēcacata. Noho Jahèpa xobo tienda jabitihuayamaxèqui mato ra —i quiha boto iniacanaibo qui ja niquè.

¹⁷ Jatsi quiha Dios libro ó ca quèñehacanish ca jahuè bo jahuè rabèti bá shinaniquè, “Mi arati xobo noiquia, Diós. Anomaria tsi xo toa mi xobo è noihaina ra” i ja nina.

¹⁸ Jatsi arati xobo quima jato Jesú raaquè tsi quiha jodiobá nicaniquè:

—¿Cacha jato raati chama ya ni mia sa? ¿Jahuè jisti ati mètsa ni mia, noqui mi chama jismati? —iquiina.

¹⁹ Jatsi Jesú quèbiniquè:

—Naa arati xobo potasyocahuè. Tres barí tsi noho chamá tsi niitèquèmaxèquia —i jato qui ja niquè.

²⁰ Jatsi,

—Cuarenta y seis año no tsi ja yonococaniquè, naa arati xobo jatihuaxèna. ¿Jènahuariaxo raca tres barí tsi naa xobo mi nimatèquèna? —i jaca niquè, quèbihi na.

²¹ Jama, jahuè yora yoati tsi Jesu chanihi ini quiha, jato arati xobo yoati nomari.

²² Jasca, Jesu bèsotèquèquè tsi quiha jodiobo qui ja nècani ca jahuè rabèti bá shinani quiha. Jaha tsi Quèñehacanish cabo, Jesú yoanina, tihí cabo jahuè rabèti bá chahahuayoini quiha.

Nohiriá shinahai ca cahèhi quiha Jesu

²³ Pascua fiesta no tsi quiha Jerusalén tsi Jesu iniquè. Toá ja no tsi quiha huèstima cabá chahahuaniquè, ja ani ca jistiria cabo jisish na.

²⁴ Jama, jato bèta Jesu rabènbèquiyamaniquè, jatiroha ca joni bá shinahai ca ja cahèni quèshpi na. ¿Mahitsa ja chahahuayamayamacani?

²⁵ Jabi nohiria bá shinahai ca tèquè ja cahèyoini quiha.

3

Jesu qui Nicodemo jonina

¹ Tobi jodioba chama iniquè, naa Nicodemo icanai cato. Fariseobo, naa jodioba chama ja ini quiha.

² Jabi baquichá tsi quiha Jesu qui ja joniquè chaninaxèna. Johax,

—Dios raahacanish ca maestro xo mia, Taitá. Dios mi bétayamarohapino tsi mi acai ca jisti bo mi ayamaquè aquè ra —i quiha Jesu qui ja niquè.

³ Jatsi,

—Mia parayamaquia. Cotèquèyamapihi tsi Diós otohái ca qui jicotimaxèni xo joni ra —i quiha ja qui Jesu niquè.

⁴ Jatsi,

—¿Jènahuariahax joni siri ca cotèquèna ra? ¿Jahuè jahèhua xama qui jicoxèti ni, cotèquèti pa? —i Nicodemo niquè.

⁵ Jatsi quiha Jesú quèbiniquè:

—Mia parayamaquia. Jènè, Espíritu Santo, tihí cabá tsi cotèquèyamapihi tsi Diós otohái ca qui jicotimaxèni xo joni ra.

⁶ Jabi nohiria comahi quiha nohiria. Jama, Dios baquè bo jabitiqui noa, Espíritu Santó tsi no cotèquèquè no.

⁷ “Mi cotèquèpaima xo” i è no tsi ratèyamana.

⁸ Xotohi quiha yoshini jaha ja quèèhai cató no. Xotojano tsi jahuè joi nicaqui noa. Jama, jahuènia ax ja johaina, jahuènia ja cahaina, tihí cabo tsi cahèyoyamaqui noa. Jabi toca tsi yonocohi quiha Espíritu Santo ri, no cotèquèquè no. Jisnoma xo Espíritu Santo yonocohaina —i Jesu niquè.

⁹ Jatsi,

—¿Jènahuariahi ni sa? —i Nicodemo niquè.

¹⁰ Jatsi Jesú quèbiniquè:

—¿Israél ca nohiria maestro ma ni mia ra? ¿Naa è chaniha ca cahèyamahai pa?

¹¹ Jabi no cahèhai ca jahuè bo, no jisi ca jahuè bo, tihí roha cabo yoati tsi chaniqui noa ra. Jama, noba chani biyamacani quiha nohiria pè.

¹² Naa maí ca jahuè bo yoati è chanihai ca chahahuayamapiquí tsi ¿jènahuariaxo tsi èa mi chahahuana, naa Dios naipá ca jahuè bo yoati è chanixèquè no?

¹³ Jabi èa roha ca tsi xo toa Dios naipá ca jahuè bo jismati mètsa cato. Yama tsi xo toa nai qui canish ca huètsa ra. Jaroha ca nai ax jonish ca èa xo naa, naa Nohiria Baquè cato.

¹⁴ Jabi jihuí tsi Moisés yamabá metal rono tèroni quiha nohiria bo rèsoyamano iquish na. Jascaria, jihuí tsi tèrohacaxèti xo Nohiria Baquè ri, nohiria bo rèsoyamano iquish na. Ea namèxèti ca xo.

¹⁵ Jabi bēso-bēsopaoxēhi quiha ē qui chitimicanaibo tēquē ra —nēa tsi quiha Nicodemo qui Jesu nēcāniquē.

Maí ca nohiria noihi quiha Dios

¹⁶ Jabi jatiroha ca maí ca nohiria Diós noiniquē. Noixo tsi quiha jahuē jahuēsti baquē ja aniquē no bax na. Jahuē baquē chahahuahi tsi rēso-rēsoyamahi quiha noa. Jama, bēso-bēsopaoxēqui noa.

¹⁷ Jabi Diós jahuē Baquē mai qui raayamaniquē jato jocha quēshpi nohiria copixēna. Jama, jahuē Baquē ja raaniquē noqui xabahamaxēna jahá no.

¹⁸ Jabi tēnētia qui jahuē Baquē qui chitimicanaibo raayamaxēhi quiha Dios. Jama, chitimiymacanaí ca tsi xo toa Dios copi bixēhaina ra, jahuē jahuēsti Baquē qui ja chitimiymacanaí quēshpi na.

¹⁹ Jabi Diós yoani ca tsi xo naa: Mai qui joniquē Huēa nori cato. Jama, tsēmo ó quēēcāni quiha joni bo rē, yoi ca ja acanaí iqui na.

²⁰ Jabi yoi ca acanaibo qui anoma tsi xo Huēa cato. Jasca, Huēa ca qui bēyamacani quiha pē, jato yoi ca acanaí ca jahuē bo bērohuahacamitsa iqui na.

²¹ Jama, Huēa ca qui bēcāni quiha jabija ca banahuacanaibo. Bērohuahacahi quiha Diós toa nohiria mēbihaina.

Jesu yoati Juan chaninina

²² Jaquirēquē quiha jodioba mai qui Jesu caniquē jahuē rabēti bo ya. Cahax jato bēta ja chitēniquē. Toa xo tsi quiha nohiria bo Jesú ashimāniquē.

²³ Jabi Enón icanai ca ani xo tsi quiha nohiria bo ashimahi Juan iniquē jaa ri. Salim yaca basima ja ini quiha. Toá tsi quiha huēstima ca jēnē ini quiha. Jasca, ja qui nohiria bo cariahi ini quiha ashimahacati.

²⁴ Jabi toatiyá tsi quiha jari preso qui nanēhama Juan ini quiha.

²⁵ Jabi ashimati jabi tahēxo tsi quiha joi mērati Juan rabēti bá chitahēhuaniquē jodiobo yaxo na.

²⁶ Joi mērahax Juan qui ja bocaniquē.

—Jisa, maestró. Joquē Jesu, naa ani Jordán rabēquēx ca mi bēta inish cato pa. Jia tsi toa joni yoati mi chaniniquē. Tsayahuē. Jaboqui nēa xo tsi nohiria bo ashimahi quiha pē. Ja qui bocani quiha nohiria tēquē rē —i quiha Juan qui jaca niquē.

²⁷ Jatsi quiha Juán jato quēbiniquē:

—Jia tsi xo Jesu qui nohiria bocanaina iquia. Ja qui jahuē yonoco Diós ani quiha.

²⁸ Jabi toa joni yoati ē yoani ca ma nicaniquē ra. “Dios raahacanish ca Xabahamati Ibo ma xo ēa” ¿iyama ē ni? “E raahacaquē Cristo bēbo cati” i ē ni quiha. Jabi noho yonoco tsi xo toa jahuē quinia shomahuahaina.

²⁹ Ratēyamacana. Jēnima tsi xo oquē ca joni qui nohiria bocanaina, naa fiesta ibo ya nohiria bocanaí jascaria. ¿Jabi fiesta ibo mēbiyamayahahi ni jahuē rabēti bo? Jabi Ibo ba rabēti xo ēa ra. Japi Ibo Jesu qui nohiria bocano tsi rāniquia ra.

³⁰ Jabi oquēnaxēti xo Jesu iquia. Anixēti xo jahuē yonoco ra. Jama, iriama ca ēa xo naa. Namahi quiha noho yonoco —nēa tsi quiha jato qui Juan nēcāniquē.

Mana ax jonish cato

³¹ Jatsi,

—Nai ax jonish ca tsi xo naa joni ra. Jatiroha cabo oquē xo. Maí conish ca roha xo ēa ra. Iriama tsi xo noho tiisimati chama. Jama, noqui oquē tsi xo naa nai ax johax cato ra.

³² Ja jisni ca jahuē bo, ja nicaní ca jahuē bo, tihi cabo yoahi quiha. Jama, jahuē chani jia ca biyamacani quiha nohiria pē.

³³ Jama, “Jabija ca xo Dios” iti mētsa xo tsohuēcara ca naa joni chani bichish cato.

³⁴ Jabi Dios Chani yoahi quiha Jesu, ja qui Espíritu Santo Diós ani quēshpi na. Dios shina jayaria xo ra.

³⁵ Jasca, jahuē Baquē noihi quiha Jahēpa Dios. Jahuē Baquē qui chama ja aniquē jatiroha ca ja yonano.

³⁶ Jabi bēso-bēsopaoxēhi quiha jahuē Baquē chahahuahai cato. Jama, nai qui jicoyamaxēhi quiha jahuē Baquē chahahuayamahai cato. Ja qui caxa-caxapaoxēhi quiha Dios ra —nēa tsi quiha nohiria bo qui Juan nēcāniquē ra.

4

Samariá ca yoxa

¹ Jodioba chama bo, naa fariseobo icanai cabo qui chani cahēniquē Jesu yoati na. “Huēstima ca nohiria bēbohi quiha Jesu ra. Huēstima ca ashimahi quiha pa; naa Juan huino quiha” i jato qui nohiria bo niquē.

² Jama, jahuë rabëti bá nohiria bo ashimani quiha, Jesu ja nomari.

³ Jabi ja acai ca jodioba chama bá nicaquë tsi quiha toa jodioba mai Jesú jisbayaniquë. Jisbaya tsi quiha Galilea qui jahari catsijaniquë.

⁴ Jabi samaria mai nacoti nori ja ini quiha, jahuë mai qui cahëti.

⁵⁻⁶ Nacopama tsi quiha matoroco barí tsi yaca Sicar icanai ca qui ja cahëniquë. Cahëhax Jacob yamabá ani ca quini, naa jënëpaxa jaya ca quini tapái Jesu tsahoniquë. Ja joicasni quiha. Basi ja coní quiha. Caquë bari. Jabi José yamaba maí tsi toa jënëpaxa ini quiha, naa jahuë jahëpa Jacob quima ja binina.

⁷ Tsaohjano tsi quiha Samariá ca yoxa joniquë jënëpaxa bichi na. Jodiobo qui yoiria Samaria cabo ini quiha. Jabi ja joquë tsi quiha,

—E qui jënëpaxa ahuë —i yoxa qui Jesu niquë.

⁸ Jabi jamëpistia Jesu ini quiha. Yaca qui jahuë rabëti bo jiconi quiha piti copiti.

⁹ Jatsi yoxa ratëniquë ja qui Jesu chanini nori iqui na.

—¿Samariá ca yoxa qui chanini ni mia pa? ¿Jodioba jabi pasomaha ma ni? “E qui jënëpaxa ahuë” ¿i mi a pa? —i quiha Jesu qui ja niquë.

¹⁰ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Diós mi qui acatsaina, mi qui chanihai cato, tihí cabo cahërohapiquí tsi è quima bësomati jënë mi baaquë aquë iquia. Jatsi toa jënë mi qui è aquë aquë ra —nëa tsi quiha yoxa qui Jesu nëcaniquë.

¹¹ —Yama tsi xo mi jënëpaxa biti cato, Taitá —i yoxa niquë—. Nëmi xo quini ra. ¿Jahuëniaxo raca bësomati jënë mi biná?

¹² Naa maiquini ca jënëpaxa jiaxëni ca noba Jacob yamabá aniquë. Jasca, naa jënë aniquë jahuë baquë bo. Aniquë jahuë vaca bo ri. ¿Jënahuariaxo raca jënë oquë ca è qui mi ana? ¿Noba rëquëyamabo Jacob oquë ni mia pa? —nëa tsi quiha yoxa nëcaniquë.

¹³ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Tëshinatëquëhi quiha naa maiquini ca jënë acai cato.

¹⁴ Jama, tëshinatëquëpistia-yamariaxëhi quiha è acai ca jënë acai cato ra. Noho jënë ja aapino tsi rëamë ihipaoxëhi quiha jahuë shinana. Naama-naamapaoxëhai ca jënë xo naa ra —i quiha yoxa qui Jesu niquë.

¹⁵ Jatsi,

—Toa jënë è qui ri ahuë, Taitá. E qui mi aapino tsi tëshinatëquëyamaxëquia ra. Jaha tsi naa maiquini ca jënë bichi joyamaxëquia ra —i ja qui yoxa niquë.

¹⁶ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Mi bënë bichi cata —iquiina.

¹⁷ Jatsi,

—Bënë yama ca ëa xo naa ra —i ja niquë.

Jatsi,

—Jabija tsi xo toa mi yoahaina.

¹⁸ Cinco ca bënë bo mi jayani quiha. Jasca, mi bënë ma xo toa mi bëta racahai cato. Jabija ca mi yoaquë ra —i quiha ja qui Jesu niquë.

¹⁹ Jatsi yoxá quëbiniquë:

—Tonia Dios Chani yoahai ca xo mia ra.

²⁰ Nëá tsi, naa macaná tsi noba rëquëyamabo arapaoni quiha Dios qui. Jama, “Jerusalén tsi araxëti quiha nohiria tēquëta” ii quiha mato jodiobo pë —i Jesu qui ja niquë.

²¹ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Ea chahahuahuë, caí. Johi quiha bari huëtsa ra. Toatiyá tsi naa macana, Jerusalén, tihí cabá tsi Jahëpa Dios qui arayamacaxëcani quiha nohiria.

²² Jabi ma arahai ca cahëyoiyamaqui mato samariacabo. Jama, no arahai ca cahëqui noa, naa noqui jodiobo. Jabi jodiobo quima johi quiha Diós nohiria bo xabahamahaina.

²³ Jasca, joxëhi quiha xaba huëtsa. Toa xaba tsëquëno tsi quinia huëtsá tsi Dios qui araxëcani quiha nohiria tēquëta, naa Dios noicanaibo. Jato shinaná tsi Dios qui araxëcani quiha ra. Mahitsa iyamaxëhi quiha ja aracanaina ra. Jabi jaboqui rohari tsi naa Dios qui arati quinia paxa ca chitahëhuahi quiha huësti huësti ca aracanaibo yoi bo ra. Nëca ca aracanaibo jiscatsi quiha Dios. Ja qui jia quiha.

²⁴ Shina xo Dios. Jisnoma quiha. Jascaria, jisnoma xo naa jabija ca arahai paxa cato. Noba shinaná tsi ja qui no araxëti xo —nëa tsi quiha Jesu nëcaniquë.

²⁵ Jatsi yoxá quëbiniquë:

—Xabahamati Ibo raaxëhi quiha Dios ra. Joxëhi quiha Cristo icanai cato. Joquí tsi jahuë bo tēquë yoaxëhi quiha —iquiina.

²⁶ Jatsi,

—Dios raahacanish ca ëa xo naa, naa mi qui chanihai cato —i quiha ja qui Jesu niquë.

²⁷ Jatsi Jesu rabëti bo bacaniquë. Samariá ca yoxa ya tsi Jesu chanihai ca jisi tsi ja ratëcaniquë. Jesu ja nicascani quihá yoxa yoati na. Jama,
—¿Jënihax tsi naa yoxa ya tsi chanihai pa? ¿Jahuë ó quëëhi ni sa? —iyama jaca ni quihá, bërabihi na.

²⁸ Jatsi yoxa jahari caniquë jahuë yaca qui. Jahuë chomo ja jisbërianiquë maiquini tapaí.

²⁹ Jahuë yaca qui cahëhax,
—Naa joni jisi bëcapa. Jatiroha ca ë ani ca ëa ja yoaquë pa. ¿Tonia Diós raahai ca Xabahamati Ibo ma ni? —i quihá nohiria bo qui ja niquë.

³⁰ Jaha tsi yacatá ca nohiria tëquë jisbayaniquë. Jisbaya tsi quihá Jesu jisi ja bocaniquë.

Dios yonoco acaina

³¹ Jabi jahuë yaca qui yoxa bacaquë tsi quihá,

—Pihuë —i Jesu qui jahuë rabëti bo niquë.

³² Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Piti huëtsa jaya xo ëa ra, naa ma cahëyamahaina —iquiina.

³³ Jatsi jato xërëquë tsi quihá chaninatsi jahuë rabëti bo niquë:

—¿Tsohuëcaracá ja qui piti bëha pa? —iquiina.

³⁴ Jatsi jahuë rabëti bo qui Jesu chaniniquë:

—Ea raanish ca quima johi quihá noho piti. Jahuë shina acaina, jahuë yonoco jatihua-haina, tihí cabo tsi xo toa noho piti ra.

³⁵ “Cuatro oxë tsi bimi tësaxëqui noa” ii quihá mato ra. Jama, johai ca nohiria tirixëni ca tsayacapa. Tësati bimi jascaria ca xo. Dios chahahua-paimaria ca xo. Dios bax ja tësahacapaimaria ca xo iquía.

³⁶ Jasca, nohiria tësacanaibo qui copi jia ca axëhi quihá Dios. Bëso-bësopaocaxëcani quihá toa ja tësacanaina. Jaha tsi nohiria tësacanaibo ya ranixëhi quihá Dios Chani sayacanaibo ri.

³⁷ Jabi “Huësti ca joni tsi xo sayahaina. Ja sayaha ca tësahi quihá joni huëtsa” ii quihá nohiria bo. Jabija tsi xo toa ja chanicanaina.

³⁸ Jatsi mato raaquia ma sayahama ca tësati. ¿Tsayayamacanai? Dios bax yonoconiquë huëtsa bo, Dios Chani sayahaina. Jaboqui jato yonoco tësaxëqui mato ra —nëa tsi quihá jahuë rabëti bo qui Jesu nëcaniquë.

Samariá cabá chahahuanina

³⁹ Jabi huëstima ca yacatá ca samariabá chahahuaniquë,

—Jatiroha ca ë ani ca ëa naa joni yoaquë pa —i jato qui yoxa quë no.

⁴⁰ Jatsi Jesu qui caxo tsi quihá samariabá bënarianiquë:

—No bëta mi chitëno ra —iquiina.

Jatsi dos bari no tsi jato bëta Jesu chitëniquë.

⁴¹ Jaha tsi nohiria huëtsa bo chitiminiquë jato ri Jesu chani nichax na. Huëstima ja icani quihá.

⁴² —Jia tsi xo noqui mi yoahitahana. Jama, jaboqui chahahuariaqui noa, naa joni no nicaha quëshpi na. Nohiria bo Xabahamati Ibo yoi ja nori ca cahëqui noa ra —i yoxa qui jaca niquë.

Soldado ba capitán baquë

⁴³ Dos ca bari huinocaquë tsi quihá samariabo Jesú jisbayaniquë. Jisbaya tsi quihá jahuë mai qui, naa Galilea qui ja caniquë.

⁴⁴ Capama tsi quihá,

—Dios Chani yoahai ca nicayamahí quihá jahuë maí ca nohiria bo rë —i Jesu niquë.

⁴⁵ Jama, jahuë mai, naa Galilea qui Jesu cahëquë tsi quihá nohiria bá joihuaniquë pa. Jatiroha ca Jesú ani ca ja jiscani quihá Jerusalén qui shishoquí na. Jabi Jerusalén ca pascua fiesta qui ja bocani quihá jato ri.

⁴⁶ Jahuë mai qui cahëhax Caná icanai ca yaca qui Jesu caniquë, jënëpaxa quima jënëria ja ani cato. Toá tsi quihá gobierno chama iniquë. Iquihí jahuë baquë ini quihá. Jasca, basi, naa Capernaum yacatá tsi racahi ja ini quihá.

⁴⁷ Jodioba mai ax Galilea qui Jesu joni nori ca ja nicaniquë. Nichahax Caná yaca qui ja caniquë jahuë baquë iqui na. Jatsi,

—Noho xobo qui johuë. Rësopaimaria xo noho baquë rë. Noho baquë mi jënimahuano ra —i quihá Jesu qui ja niquë.

⁴⁸ Jatsi capitán Jesú quëbiniquë:

—¿Jëniriahax ë qui chitimiyamacanai? E qui chitiminox pari tsi jisti jiscatsi quihá mato rë —iquiina.

⁴⁹ Jama,

—Johuë, Taitá, noho baquë rësonox pari no —i Jesu qui capitán niquë.

⁵⁰ Jatsi,

—Cata. Rësoyamaxëqui mi baquë ra —i capitán qui Jesu niquë.

Jatsi jahari jahuë xobo qui capitán caniquë. Jesú yoani ca qui ja chitimini quiha jahuë baquë yoati na.

⁵¹ Jahari capama tsi quiha jahuë yonati bo ja bëchaniquë bahi xo na.

—Jënima xo mi baquë ra. Bëso xo —i quiha ja qui jaca niquë.

⁵² Jatsi,

—¿Jahuë hora jënimati ja tahëha? —i capitán niquë.

—Matoroco bari quiha ja chamahitaquë. A la una quiha —i jaca niquë.

⁵³ Jatsi jasca ca hora ja ini ca ja cahëniquë, naa “Jënima xo mi baquë” i Jesu quë no. Japi Jesu qui ja chitimiyoaniquë. Chitiminiquë jatiroha ca jahuë xobó cabo ri.

⁵⁴ Jabi segunda jisti tsi xo naa Jesú anina, jodioba mai ax Galilea qui johax na.

5

Tapiyamahai ca joni Jesú jënimahuanina

¹ Jaquirëquë Jerusalén tsi quiha jodioba fiesta iniquë. Jatsi caniquë Jesu ri.

² Jabi Jerusalén tsi ashimati jënëquini ini quiha, naa Betsaida icanai cato. Oveja jicoti caiti basima quiha. Jabi cinco ca pórticos, naa caiti jisiria cabo, naa ashimati iti jayani quiha.

³⁻⁴ Jabi jahuë pórtico namá tsi quiha noitiria cabo racahi ipaoni quiha. Toá tsi quiha bëco cabo, coyamacanaibo, yora choni jaya cabo, tihí cabo iniquë.

⁵ Toá tsi iniquë cotimaxëni cato. Treinta y ocho año no tsi ja coyamani quiha. Naama quiha.

⁶ Jabi Jerusalén qui jicopama tsi toa joni raza ca Jesú jisniquë. Naama toca tsi ja ini ca Jesú cahëniquë. Jatsi,

—¿Jënimacatsai? —i joni qui Jesu niquë.

⁷ Jatsi noitiria ca joní quëbiniquë:

—Yama tsi xo ashimati jënëquini qui ëa jicomahai cato rë. Angél jënëpaxa roihero tsi mëri tsi jënë qui canoma xo ëa rë. E jicocasno tsi jariapari jënë qui jicohi quiha huëtsa rë —i Jesu qui ja ni quiha.

⁸ Jatsi Jesu ja qui chaniniquë:

—Niihuë. Mi oxati bihuë. Cohuë —iquiina.

⁹ Jatsi chamatapiniquë joni. Chamaxo tsi quiha jahuë oxati ja biniquë. Bixo ja jibayaniquë. Jabi joiti bari tsi quiha naa joni jënimahuahacanicuë.

¹⁰ Ja quëshpi tsi jodiobá jënimahuahacanicuë ca joni raahanicuë pë.

—Joiti bari tsi xo naa ra. Anoma tsi xo naa mi oxati bëhaina ra —i ja qui jaca niquë.

¹¹ Jatsi joní quëbiniquë:

—“Mi oxati bihuë. Cohuë” i ë qui ëa jënimahuahax ca quë ra —iquiina.

¹² Jatsi jodiobá nicaniquë:

—¿Tsohuë ni naa joni ra, naa “Mi oxati bihuë. Cohuë” i mi qui ax cato? —i jaca niquë ja qui.

¹³ Tsohuëcara ja ini joní cahëyamani quiha. Caquë Jesu. Nohiria misco ca qui ja jiconi quiha.

¹⁴ Jatsi yata tsi quiha jodioba arati xobo xo tsi Jesú toa joni bëchaniquë. Bëchahax tsi,

—Tsayapa. Jaboqui jënima xo mia. Jochatëquëyamahuë, jahuëcara oquë ca isihai ca mi bimitsa iqui na —i ja qui Jesu niquë.

¹⁵ Jatsi jodioba chama bo mërahi joni caniquë, Jesu jistëquëxo na.

—Jesu tsi xo toa joni, naa ëa jënimahuahax cato ra —i jato qui ja niquë.

¹⁶ Jaha tsi Jesu tënëmati jodioba chama bá chitahëhuaniquë rë, joiti bari tsi nohiria ja jënimahuani iqui na.

¹⁷ Jatsi quiha Jesú jato quëbiniquë:

—Jatiroha bari tsi jia ca aquí quiha noho Jahëpa ra. Jabi toca xo ëa ri —iquiina.

¹⁸ Jaha tsi Jesu pi jodiobá ariacanicuë, jato joiti bari jabi bo ja janayamani iqui na. Jasca, “Noho Jahëpa xo Dios” i jato qui Jesu ni quiha. Jabi nëca tsi Dios quëasca jamë ja ani iqui tsi Jesu jodiobá acanicuë.

Dios Baquë chama

¹⁹ Jatsi quiha jodiobo Jesú quëbiniquë:

—Jabija ca mato yoaquia ra. Yama tsi xo toa jamëpistia xo ë acaina ra, naa Dios Baquë ë nori cato. Jasca, jaha ë quëëhai ca ayamaquia. Noho jahëpá acai ca ë jisi ca roha ca aquia ra. Jatsi noho Jahëpá acai ca jascaria aquia ëa ri.

²⁰ Jasca, ëa, naa jahuë Baquë noihi quiha Jahëpa. Jatiroha ca ja acai ca ëa jismahi quiha. Jaboqui naa joni jënimahuahacaquë. Jama, naa ë aca ca oquë ca axëquia. Jatsi ratëyoxëqui mato ra.

²¹ Jasca, noho Jahëpá bësoyama cabo bësomahai jascaria tsi ë qui jia cabo bësomaxëquia ëa ri.

²² Jasca, jato jocha quëshpi bo tsi nohiria copixëquia, nohiria bo copiti chama ë qui noho Jahëpá ani quëshpi na. Nohiria bo copiyamaxëhi quiha Jahëpa.

²³ Jabi ë qui chama acaniquë, ëa nohiria bá oquëhuano, naa noho Jahëpa nohiria bá oquëhuahai jascaria. Jabi ëa oquëhuayamapiqué tsi Jahëpa Dios, naa ëa raanish ca oquëhuayamahi quiha mato ra.

²⁴ Mato parayamaquia. Bëso-bësopaaxëhi quiha noho chani nicahai cato, ëa raanish ca Dios chahahuahai cato. Jahuë jocha quëshpi tsi tënëtiya qui ja raahacayamati xo. Jaboqui bësoyoixëhi quiha ra. Rësonoma quiha.

²⁵ Mato parayamaquia. Dios Baquë joi nicaxëhi quiha bësoyama cabo ra, toa xaba tsëquëquë no. Jabi jaboqui ëa chahahuati chitahëhuahi quiha huësti huësti cabo ra. Jabi bëso-bësoxëhi quiha ëa nicacanaibo tëquë.

²⁶ Nicacapa. E qui nohiria bo bësomati chama noho Jahëpá ani quiha, Bësomati Ibo-iboria ja nori quëshpi na.

²⁷ Jasca, nohiria bo copiti chama ë qui ja ani quiha, joni ë manëni iqui na.

²⁸ Jabi ë yoahai ca qui ratëyamacana. Tsëquëxëhi quiha bari, naa maihuahacanish cabo tëquë noho joi nicaquë no.

²⁹ Toa barí tsi tërohacaxëhi quiha jia ca acanaibo. Jasca, tërohacaxëhi quiha yoi ca acanaibo. Bëso-bësopaaxëhi quiha jia ca acanaibo. Jama, copihacaxëti xo toa yoi ca acanaibo jato jocha quëshpi na.

Jesu chama yoati tsi ja chanicanina

³⁰ Yama tsi xo toa ëmëpistia xo ë acaina ra. Nohiria copiquí tsi Diós ëa yoahai ca roha aquia. Jaha tsi mësëti tsi xo nohiria ë copihaina. Jaha ë quëëhai ca ayamaquia; jama, jaha noho Jahëpa quëëhai ca nori.

³¹ Jabi ëmë yoati tsi ë chanipino tsi noho chani chahahuayamahi quiha nohiria bo.

³² Jama, tobi ëa yoati chanihai ca huëtsa cato ra. Jia tsi chanihí quiha. Jabija tsi xo toa ëa yoati ja chanihaina iquia ra.

³³ Jabi ashimati ibo Juan qui joni bo ma raaniquë, ëa yoati nicamati. Jabija tsi xo toa ëa yoati Juan chaninina ra.

³⁴ Jabija ca ja yoani quiha. Jama, tobi quiha Juan chanihai ca oquë cato ra. Mato bax nëcatsiquia, ëa ma chahahuano xabahamahacati.

³⁵ Jabi huëa jascaria Juan ini quiha. Nohiria bo qui jahuë chani huahuapaoni quiha. Tanaroha pistia no tsi mato qui jia quiha jahuë huëahai ca chani iniquë ra.

³⁶ Jama, tobi quiha ëa yoati Juan oquë ca chanihai cato. Ea yoati chani-chaniriahai ca tsi xo toa ë acai ca jisti bo ra. Noho Jahëpá ë qui ani ca chamá tsi toa jisti bo aquia ra. Toa jisti bo aquia, Jahëpa Diós ëa raani ca ma cahëno iquish na.

³⁷ Jasca, ë bax chanihí quiha ëa raanish ca Jahëpa ri. Jabi jahuë joi ma nicapistia-yamariani quiha. Jahuë bëmama ma jisyamani quiha.

³⁸ Jasca, mato shina qui jicoyamahi quiha jahuë chani rë, ëa, naa Jahëpá raani ca ma chahahuayamahai iqui na.

³⁹ Jama, Quënëhacanish cabo tsaya-tsayariaqui mato ra, mato ja bëso-bësopaomacaxëcanaí quëscahuáqui na. Mahitsa tsi xo toa ma tsayahaina rë. Jabi ëa yoati chanihai ca tsi xo toa Quënëhacanish cabo ra.

⁴⁰ Jama, ëa yoati Quënëhacanish cabo chaniquë ri tsi jari ë qui jocasyama xo mato rë, xabahamahacaxëna.

⁴¹ 'Jabi ë qui iriama tsi xo toa ëa ma nicacasyamahaina.

⁴² Jama, mato cahëriaquia ra. Yama tsi xo toa mato ó ca Dios noicanaibo iquia.

⁴³ Jasca, noho Jahëpa chamá tsi johai ca ëa xo naa. Jama, ëa, noho chani, tihí cabo bicasyama xo mato rë. Jama, jahuë chama yó tsi joni huëtsa joopino tsi toa joni joihuaqui mato pé.

⁴⁴ Jatsi, zjënahuariahax raca ë qui ma chitimina, nohiríá mato qui acai ca oquë ó quëëpíqui na? Mato qui Diós acatsai ca oquë ó quëëyamaqui mato rë.

⁴⁵ Nicacapa, Jahëpa Dios bësojo ax tsi mato qui quësoyamaxëquia. Mato qui quësoxëhai ca tsi xo Moisés ra, naa ja qui ma chitimihai cato.

⁴⁶ Jabi ëa yoati tsi Moisés yamá quënëni quiha. Moisés quënëni ca chahahuarohapíhax tsi ë qui ma chitimiquë aqúë ra.

⁴⁷ Jatsi, ¿jēnahuariaxo noho chani ma chahahuana, Moisés quēnēni ca ma chahahuaya-maquē no? —nēa tsi jodioba chama bo qui Jesu nēcāniquē.

6

Cinco mil ca nohiria Jesú pimanina

Mateo 14.13-21; Marcos 6.30-44; Lucas 9.10-17

¹ Jaquirēquē quiha ia Galilea Jesu shitāniquē.

²⁻³ Shitahax maca qui ja tēmāhināniquē. Tēmāhinahax ja tsahōniquē jahuē rabēti bo ya. Jasca, huēstima ca nohiria bá Jesu banāhuāniquē, noitiria cabo ja jēnimāhuahai jiscatsi na.

⁴ Basima quiha jodioba fiesta ini quiha, naa jato pascua fiesta.

⁵ Tsahopama tsi quiha ja qui bēcānai ca nohiria huēstima ca Jesú jisniquē. Jisi tsi Felipe qui ja chaniniquē:

—¿Jahuēniá ca mapari copixēhi ni noa naa nohiria bo pimāxēna? —iquiina.

⁶ Jabi ja nēcāniquē Felipe tanāmaxēna, ja ati nori ca ja cahēni quēshpi na.

⁷ Jatsi Felipé quēbiniquē:

—Doscientos ca paratá tsi mapari copixo tsi ¿jēnahuariaxo raca jato no sēyamana? Narisxēqui noa ra —i Jesu qui ja niquē.

⁸ Jatsi Jesu qui chanitsi Andrés, naa Simón Pedro rēquēmē niquē.

⁹ —Tobi quiha huēsti ca baquē nēá no ra. Cinco ca mapari, dos ca sanino, tihi cabo jaya xo ra. ¿Tihi roha cató tsi naa tihiria ca nohiria raca pimahi ni noa pa? —i Jesu qui ja niquē.

¹⁰ Jatsi,

—Nohiria tsahomacahuē —i Jesu niquē.

Jabi jia toa iti ini quiha, huasi ya. Jatsi, tsahōniquē nohiria. Toá tsi cinco mil ca joni bo ini quiha. Tihiria ca racana quiha.

¹¹ Tsahomajahuacaquē tsi quiha baquē mapari Jesú biniquē. Jatsi Dios qui “Gracias” ixo tsi tsahonish cabo qui ja mēāniquē. Mēāxo tsi quiha sani nohiria bo qui ja mēāniquē. Jatsi nohiria bá piniquē. Ja sēyacāniquē.

¹² Sēyajacaquē tsi quiha,

—Pihama ca quēsi bo catiacaquē, oriquiti yoshihuahacayamano —i jahuē rabēti bo qui Jesu niquē.

¹³ Jatsi mapari quēsi bo, sani quēsi bo, tihi cabo ja catiāniquē. Catiāxo tsi quiha doce ca caca ja rēcāniquē pa, naa pihama cato.

¹⁴ Jatsi nohiria bo ratēniquē. Ja ani ca jisti jisi tsi,

—Jabija. Dios Chani yoahai ca, naa jaha no pasohai ca tsi xo naa ra —i nohiria bo niquē.

¹⁵ Japi nohiria bá Jesu bicāniquē, jato rey, naa chama-chamaria manēmāxēna. Ja acāscānai ca cahēxo tsi quiha jato ja jisbayāniquē. Jatsi maca bo qui jamēpistia tsi ja paxāniquē.

Jēnē tsi Jesu conina

Mateo 14.22-27; Marcos 6.45-52

¹⁶ Bari caquē tsi quiha ia qui jahuē rabēti bo botēniquē Jesu manāxēna.

¹⁷ Joyāniquē Jesu. Caquē bari. Jarohari tsi quiha noti qui ja jicocāniquē, ia Capernaum shitāxēna.

¹⁸ Shitajacano tsi quiha xotoriatsi yoshi niquē rē. Anomaria choca ini quiha.

¹⁹ Pabasi huaaxaxo tsi quiha ianē ca tsi Jesu cohai ja jiscāniquē. Jato noti qui basimahi ja ini quiha. Jatsi quiha ja raquēcāniquē.

²⁰ Jatsi jato qui Jesu chaniniquē:

—Raquēyamācana. Ea yoi xo naa —iquiina.

²¹ Japi jato noti qui ja jicomāscāni quiha. Jicomajahuacaquē tsi quiha mai qui, naa ja rērēcātsai ca iti qui ja cahētapicāniquē.

Nohiria bá Jesu jiscāsnina

²²⁻²⁴ Huēaquē tsi quiha ia rabēquēx ca chitēnish ca nohiria bá Jesu yopāniquē. Jahuē rabēti bo ya noti tsi Jesu cayamani ca ja cahēcāni quiha. Jabi Jesu yama tsi jahuē rabēti bá ia shitāshinani ca ja shinacāni quiha. Jatsi Jesu, jahuē rabēti bo, tihi cabo yopaxo tsi ia ja shitāscāni quiha jato ri. Yama ca noti bo ini quiha. Jatsi toá tsi quiha, naa Ibo Jesú mapari jato pimaní ca qui Tiberiá ca noti bo rērēniquē. Jatsi toa noti bo qui nohiria jicocāniquē Capernaum qui shitāxēna, toa xo tsi Jesu mēracātsi na.

²⁵ Ia shitaxo tsi quiha Jesu ja jiscāniquē. Jisi tsi,

—¿Jēnino tsi mi joha pa, Maestró? —i jaca niquē.

²⁶ Jatsi Jesú jato quēbiniquē:

—E bēta bēyocascaqui mato, mato ē pimāhitaha iqui na pē. Mato qui iriama tsi xo toa ē acāi ca jisti bo rē.

²⁷ Nicacapa. Iriama tsi xo piti ra. Naamayamahi quiha. Jatsi naamayamahai ca ó quëëyamacana. Jama, mana ca piti ó quëëcana. Mato qui toa piti acasquia, naa Nohiria Baquë è nori cato. Mato bëso-bësopasomaxëhi quiha toa è acai ca piti ra. Jabi noho Jahëpa Diós èa raaniquë, mana ca piti nohiria bo qui ati —nëa tsi nohiria bo qui Jesu nëcaniquë.

²⁸ Jaha tsi nohiria bo chaniniquë:

—¿Jënahuaxëhi ni noa Dios ranihuaxëna ra? —iquiina.

²⁹ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Ranixëhi quiha Dios, ja raani ca ma chahahuaquë no —iquiina.

³⁰ Jatsi,

—¿Jahuë jisti ati mëtsa ni mia? —i Jesu qui jaca niquë—. Noqui jismahuë, mi qui no chitimino. ¿Jahuë acai ra?

³¹ Jabi xabacá tsi racapama tsi naipá ca mapari noba rëquëbo yamabá pini quiha. Jabi “Naipá ca mapari jato qui Moisés yamabá ani quiha piti” ii quiha Quënëhacanish cabo. Moisés ani ca oquë ca jisti mi ano ra, Diós pi mia raani ca no cahëyoino iquish na —nëa tsi Jesu qui ja nëcacaniquë.

³² Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Mato qui naipá ca mapari Moisés yamabá ayamani quiha ra, noho Jahëpá tsi nori. Jasca, jaboqui naipá ca mapari yoi ca mato qui acatsi quiha.

³³ Jabi Diós acai ca mapari tsi xo toa nai ax botënish cato. Maí ca nohiria bësomahi quiha —i jato qui Jesu niquë.

³⁴ Jatsi,

—Jatiroha barí tsi naa mapari noqui ahuë, taitá —i nohiria bo niquë.

³⁵ Jatsi,

—Bësomati Mapari ca èa xo naa ra —i jato qui Jesu niquë—. Paxnayamaxëhi quiha è qui johai cato. Tëshinayamaxëhi quiha è qui chitimihai cato.

³⁶ Jama, mahitsa èa, noho jisti bo, tihi cabo ma jisquë pë. Jisi tsi jari è qui chitimicasyamaxo mato iquia.

³⁷ Jama, è qui chitimixëhi quiha huësti huësti cabo, naa jatiroha ca è qui noho Jahëpá acaina. Tsohuëcara è qui johai ca niayama-xëquia ra.

³⁸ Jabi nai ax è botëniquë, noho Jahëpa, naa èa raanish cato shina axëna. Noho shina ayamahai ca èa xo naa.

³⁹ Ea raanish cato shina tsi xo naa è qui ja ani cabo è bënoyamahaina. Jato bësomaxëquia jaroha ca barí no. Ea raanish ca qui jia tsi xo toa.

⁴⁰ Ea, naa jahuë Baquë cahëcanaibo, è qui chitimicanaibo, tihi cabo bësomacatsi quiha. Noho Jahëpa qui jia tsi xo toa jaroha ca barí tsi jato è bësomaxëhaina —nëa tsi nohiria bo qui Jesu nëcaniquë.

⁴¹ Jatsi pë Jesu qui yosanatsi jodiobo niquë, “Nai ax johax ca Mapari xo èa” i ja ni iqui na.

⁴² Jatsi Jesu pasomaha chanitsijacanicuë pë.

—Jesu roha tsi xo naa ra. José baquë quiha. Jahuë jahëpa, jahuë jahëhua, tihi cabo cahëqui noa ra. ¿Jënahuarihax “Nai ax è botëquë” i ja na? —nëa tsi nohiria bo nëcaniquë.

⁴³ —Toca tsi chaniyamacana. Anoma quiha —i jato qui Jesu niquë—.

⁴⁴ Yama tsi xo toa è qui jamëpistia joti mëtsa cato. Ea raanish ca Jahëpa tsi xo toa jato è qui mëpiti Ibo ra. Jatsi è qui mëpilhacahax cabo bësomaxëquia jaroha ca barí no.

⁴⁵ Jabi “Jatiroha cabo tiisimaxëhi quiha Dios” ii quiha Dios Chani yoanish cabo ja quënëcani cabo ó no. Japi noho Jahëpa nicacanaibo, naa jabija ca tiisimahacahax cabo, tihi cabo tsi xo toa è qui bëcaxëcanaina.

⁴⁶ Jasca, yama tsi xo toa noho Jahëpa jisish ca ri. Huësti roha ca tsi xo toa noho Jahëpa jisish cato. Jisniquë toa Dios quima ax jonish ca roha.

⁴⁷ Mato parayamaquia. Bëso-bësopaaxëhi quiha è qui chitimicanaibo iquia.

⁴⁸ Jasca, Bësomati Mapari ca èa xo naa.

⁴⁹ Jabi nai ax paquënish ca mapari mato rëquëbo yamabá pini quiha xaba xo na. Pihax ja rësoyocanicuë ra. Jato bëso-bësopaomayamani quiha toa mapari ra.

⁵⁰ Jama, tobi quiha nai ax johax ca Mapari huëtsa ra. Rësoyamaxëhi quiha tsohuëcara ca naa Mapari pihai cato.

⁵¹ Mato parayamaquia. Nai ax botënish ca Bësomati Mapari ca èa xo naa ra. Bëso-bësopaaxëhi quiha tsohuëcara ca naa Mapari pihai cato. Jabi naa Mapari tsi xo noho yora ra. Ja acacani quiha maí ca nohiria bo xabahamati —nëa tsi nohiria bo qui Jesu nëcaniquë.

⁵² Jatsi jato xërëquë tsi joi mëranatsi jodiobá huaniquë.

—¿Jënahuariaxo raca noqui jahuë yora ja ana? Pinoma quiha —i jaca niquë.

⁵³ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Mato parayamaquia. Pihacati xo Nohiria Baquë. Acacati xo jahuë jimi ra. Jabi xabahamahacatimaxëni tsi xo toa Dios baquë biyamahaina.

⁵⁴ Jama, bĕso-bĕsopaoxĕhi quiha noho yora pihai cato, noho jimi acai cato. Jaroha ca barĭ tsi quiha toa bĕsomaĕquia.

⁵⁵ Piti-pitiria tsi xo noho yora ra. Ati-atiria tsi xo noho jimi ra.

⁵⁶ E nohó bĕsoĕhi quiha noho yora pihai cato, noho jimi acai cato. Jasca, jahá tsi bĕsoĕquia ĕa ri.

⁵⁷ Jabi ĕa raanish cato chamá tsi bĕsoyoiquia ra. Jascaria, noho chamá tsi bĕsoyoihĭ quiha ĕa pihai cato.

⁵⁸ Jabi naa nai ax botĕnish ca Mapari ca ĕa xo naa ra. Mato naboyamabá pini ca mapari jascariama xo. Pihax ja rĕsoyocaniquĕ. Jama, bĕso-bĕsopaoxĕhi quiha tsohuĕcara ca Mapari-maparia pihai cato

⁵⁹ —nĕa tsi quiha nohiria bo qui Jesu nĕcaniquĕ, Capernaum ca catiti xobo xo tsi tiisimaquĭ na.

Bĕsomati Chani

⁶⁰ Jahuĕ chani nicahax,

—Noqui bĕronoma xo ja yoahaina rĕ. ĆJĕnahuariaxo raca no cahĕna ra? —i Jesu rabĕti bo rabĕ roha niquĕ.

⁶¹ Jato qui yosa jahuĕ chani ini quiha. Jatsi ja shinacanaĭ ca cahĕhax,

—ĆMato ratiahi ni ĕ yoahana pa? —i jato qui Jesu niquĕ—.

⁶² Mana, naa naipá tsi ĕ i-ipaoni quiha. ĆJahari nai qui cati nori ĕ irohapiño tsi jahuĕ ma shinaquĕ ana?

⁶³ Jabi nohiria bĕsomahai ca tsi xo noho Shinana. Nohiria bĕsomayoyamahi quiha noho yora ra. Pinoma xo toa ra. Jama, noho chani pi chahahuahi tsi bĕsoĕqui mato ra. Dios quima tsi xo naa mato qui ĕ yoahana. Jama, tobi quiha mato ó ca chahahuayamacanaĭbo rĕ —nĕa tsi jato qui Jesu nĕcaniquĕ.

⁶⁴ Jabi rĕquĕ rohari tsi ja qui chitimiyoi-canaĭbo, ja pasomaha cabo, tihi cabo Jesú cahĕni quiha.

⁶⁵ Jatsi Jesu chanitĕquĕniquĕ:

—Yama tsi xo toa ĕ qui jamĕpistia joti mĕtsa cato itĕquĕquia ra. E qui noho Jahĕpá mĕpiti xo —iquiina.

⁶⁶ Jatsi pĕ huĕstima ca banahuacanaĭbá Jesu jĭsbĕrianiquĕ jahuĕ chani nicaxo na. Jato jabi siri bo qui ja bacacaniquĕ pĕ. Jesu ya ja bocasyamacani quiha jahuĕ chani iqui na.

⁶⁷ Jĭsbĕriajahuacaquĕ tsi quiha,

—ĆEa jĭsbĕriacascanaĭ mato ri rĕ? —i jahuĕ doce ca rabĕti bo qui Jesu niquĕ.

⁶⁸ Jatsi,

—ĆTsohuĕcara qui no cana, Ibobá? —i Pedro niquĕ—. Mia roha tsi xo toa bĕsomati chani jaya cato ra.

⁶⁹ Jaboqui mi qui chitimiqui noa. Dios quima ax mĕstĕxĕni ca mi nori ca cahĕyoiqui noa ra —i Jesu qui ja niquĕ.

⁷⁰ Jatsi Jesú quĕbiniquĕ:

—Mato tĕquĕ ĕ biniquĕ. Doce ca xo mato. Jama, mato ó ca huĕsti ca tsi xo toa ĕa pasomaha cato rĕ —iquiina.

⁷¹ Jabi Judas Iscariote yoati chanihi Jesu ini quiha. Jabi soldado bo qui Jesu mĕaxĕti ca ja ini quiha; naa Jesu doce ó ca huĕsti cato pa.

7

Jerusalĕn qui Jesu canina

¹ Jquirĕquĕ quiha Galileá tsi Jesu chitĕniquĕ. Jodioba mai qui jiconoma ja ini quiha, jodiobá acasni iqui na.

² Jabi tsĕquĕpaimaria jodioba fiesta ini quiha, naa tapás racatiyá no.

³ Toatiyá tsi quiha Jesu qui jahuĕ noma bo chaniniquĕ:

—Jodioba mai qui jahari cata. Mi acai ca jisti bo mia banahuacanaĭbá jisno ra. Naa mai jĭsbayahuĕ ra.

⁴ ĆJĕnahuariaxo nohiria bá mia cahĕna, jonĕ tsi mi chitĕquĕ no? Jisti bo aapiquĭ tsi nohiria bo qui mi acai ca jahuĕ bo jismata —i Jesu qui jahuĕ noma bo niquĕ.

⁵ Jabi Jesu qui chitimiyoyamani quiha jahuĕ noma bo ri rĕ.

⁶ Jatsi Jesú jato quĕbiniquĕ:

—Canoma xo ĕa ra. Jari noho xaba ma xo toa ĕmĕ nohiria bo jismati. Jama, mato qui jia tsi xo jaboqui fiesta qui cahaina.

⁷ Mato qui caxayama xo nohiria bo. Mato ayamacaxĕcane quiha. Jama, ĕ qui caxariacani quiha, jato yoi ca ja acanaĭ ca pasomaha ĕ chanihai iqui na.

⁸ Fiesta qui bocata. Jari fiesta qui cayamaquia. Jari noho cati xaba ma xo ra –i jahuë noma bo qui Jesu niquë.

⁹ Jahuë noma bo qui chanihax Galileá tsi ja chitëniquë.

¹⁰ Jariapari quiha jahuë noma bo Jerusalén qui bocaniquë fiesta qui. Ja bocaquë tsi quiha jonë tsi Jesu caniquë jaa ri. Bëro tsi ja cayamani quiha.

Tapas fiestá tsi Jesu inina

¹¹ Jabi fiesta no tsi quiha jodiobá Jesu mërahi iniquë. Mërahax,

–¿Jahuënia cara ca Jesu tia? –i jaca niquë.

¹² Jabi nohiria xëréquë tsi quiha huëstima ca ranimis-hai ca iniquë Jesu yoati na.

–Joni shina jiaxëni ca tsi xo naa ra –i jato rabë roha bo niquë, chaninahi na.

Jama,

–Jia yama xo Jesu ra. Nohiria bo parahi quiha pë –i huëtsa bo niquë.

¹³ Jabi bëro tsi quiha Jesu yoati tsi ja chaniyamacani quiha, jato jodioba chama bo qui raquëhi na.

¹⁴ Jatsi fiesta naamano tsi quiha jodioba arati xobo qui Jesu caniquë jaa ri. Caxo tsi quiha nohiria bo tiisimati ja chitahëhuaniquë.

¹⁵ Jatsi jodioba chama bo ratëniquë ja tiisimahai ca nicahax na.

–Tiisi jaya xo naa joni pa. ¿Jahuëniá ca tiisi ja bini pa? Noba escuela bo xo tsi ja tiisimahacayamani quiha ra –i chama bo niquë.

¹⁶ Jaha tsi Jesú jato quëbiniquë:

–Nohó-na ma xo naa ë tiisimahaina ra. Dios, naa ëa raanish ca quima johi quiha ë tiisimahaina.

¹⁷ Dios shina aapicasquí tsi jahuënia ca ë tiisimahai ca joha ca cahëxëhi quiha Dios banahuacatsai cato tia. “¿Dios quima ni? ¿Joni quima ni?” ixëhi quiha, cahëcatsi na.

¹⁸ Jama, jamë oquëhuacatsi quiha jahuë chani roha yoacatsai cato. Jama, jahuë raati ibo oquëhuacatsai ca tsi xo toa jabija ca chanihai cato. Parayamahi quiha.

¹⁹ ¿Jabi mato qui yoba Moisés ayamayamani? ¿Jënahuariaxo jahuë yoba nicayamacanai? ¿Jënixo tsi ëa pi acascanai pë? –i jato qui Jesu niquë.

²⁰ Jatsi nohiria bá quëbiniquë:

–Yoyoxëni xo mia ra. ¿Tsohuëcaracá mia acatsana? –i jaca niquë.

²¹ Jatsi Jesú jato quëbiniquë:

–Joiti barí tsi joní ë jënimahuacuë tsi ma shina-risiquihitaquë pa. ¿Mato qui yoi ni joiti barí tsi joní ë jënimahuahaina sa?

²² Tsayacahuë. Joiti barí tsi yonocoqui mato ri, Moisés ani ca jibirishati jabi ma aquë no ra. Jabi noba rëquëbo yamabo qui naa jabi acacani quiha Moisés qui nomari ra.

²³ Jabi mato qui jënima tsi xo joiti barí tsi mato baquë bo jibirishahaina, Moisés yoba jathuati. Jama, joiti barí tsi joní ë jënimahuano tsi ë qui caxaqui mato pë. ¿Jëni ni sa?

²⁴ Moisés yoba pasomaha joiti barí tsi ë acai nori ca jascahuacqui mato pë. Jaxcamënaqui mato ra. Shinahaxma tsi ë qui quësoyamacana ra –nëa tsi nohiria bo qui Jesu nëcaniquë.

–¿Dios raahacanih ca ma ni? –i nohiria bo nina.

²⁵ Jatsi Jesu yoati tsi chaninatsi Jerusalén ca nohiria bo niquë:

–¿Ja acascanai ca joni ma ni naa pa?

²⁶ Tsayacapa. Bëro tsi nohiria bo qui chanihi quiha ra. ¿Jëniarahax ja qui chaniyamahi ni noba chama bo pa? ¿Tonia Xabahamati Ibo ja nori ca cahëchahi ni sa? –i huësti huësti ca niquë.

²⁷ Jama,

–Oca ma xo tia. Naa joni coní yaca cahëqui noa, naa noqui tëquëta ra. Jama, Xabahamati Ibo jisiquino tsi jahuënia ja johai ca cahëyamaxëqui noa ra –nëa tsi nohiria huëtsa bo nëcaniquë.

²⁸ Jatsi arati xobó tsi Jesu nëcaniquë nohiria bo tiisimahi na:

–¿Ea cahëyoicanai? ¿Jahuënia ax ë joni ca cahëyoicanai? E joyamaniquë ë jocasni iqui na. Jama, ë raahacaniquë. Jabija ca tsi xo toa ëa raanish cato. Toa cahëyamaqui mato ra.

²⁹ Jama, toa cahëquia ja quima ë joni iqui na. Ea ja raaniquë ra –i nohiria bo qui Jesu niquë.

³⁰ Jatsi jodioba chama bo Jesu qui tsamicasniquë pë. Binoma quiha, jari jahuë rësoti xaba tsëquëyamani quëshpi na.

³¹ Jama, toá ca nohiria huëstima cabo Jesu qui chitiminiquë ra.

–Anomaria tsi xo naa joní jisti bo acaina ra. ¿Jënahuariaxo naa oquë ca jisti bo jaha no pasohai ca Xabahamati Ibobá ana? Ja tsi xo naa ra –i jaca niquë, ja qui chitimihí na.

Soldado bo raahacanina Jesu qui tsamiti

³² Nēca tsi Jesu yoati tsi nohiria bo baxēxēquē tsi quiha jodioba chama bá ja chanicanaí ca nicaniquē rē. Jaha tsi pē soldado bo ja raacanicquē Jesu qui tsamiti.

³³ Japi Jesu nēcaniquē:

—Tana roha pistia no tsi mato bētaxēquia. Jaquirēquē ēa raanish ca qui jahari caxēquia.

³⁴ E cano tsi ēa mēraxēqui mato; mahitsa. Jasca, ē cahai ca qui canoma ixēqui mato ra —i jato qui Jesu niquē.

³⁵ Jatsi chaninabēquitsi jodiobo niquē:

—¿Jahuēnia cacatsi ni naa joni sa? “Mahitsa ēa mēraxēqui mato” ii quiha pa. ¿Tonia pais huētsa ca jodiobo qui cayamaxēhi ni? ¿Nohiria huētsa bo tiisimacatsi ni?

³⁶ ¿Jēnihi ni ja yoahana sa, “Ea mēraxēqui mato; mahitsa. E cahai ca qui canoma ixēqui mato” i ja quē no? ¿Jēnihi ni sa? —i jaca niquē.

Bēsomati Jēnē iquish cato

³⁷ Jabi jaroha ca fiesta bari ja ini quiha. Jodiobo qui oquē toa bari ini quiha. Toa barí tsi quiha Jesu niiniquē nohiria bo qui chanixēna. Pistiama ca jahuē joi quiha.

—E qui jopaima xo tsohuēcara tēshinahaina. Bēsomati jēnē ja qui axēquia ra.

³⁸ “Tsohuēcara ē qui chitimino tsi jahuē shina quima huahuaxēhi quiha bēsomati jēnē” ii quiha Quēnēhacanish cabo —nēa tsi Jesu nēcaniquē nohiria bo qui.

³⁹ Jabi Espiritu Santo yoati tsi chanihi Jesu ini quiha, naa chahahuacanaibo qui acacati cato.

⁴⁰ —Tonia Dios Chani bēhai ca tsi xo naa joni ra —i huēstima cabo niquē, Jesu chani nicahax na.

Jasca,

—Nohiria Xabahamati Ibo tsi xo naa ra —i nohiria huētsa bo niquē.

⁴¹ Jama,

—Nohiria Xabahamati Ibo ma xo tia. Galilea mai ax joyamahi quiha jaha no pasohai ca Xabahamati Ibo ra.

⁴² Tsayacahuē. Belén, naa noba David yamabo racani cató tsi coxēhi quiha jaha no pasohai ca Xabahamati Ibo ra. David yamaba चाहितaxocobo ixēhi quiha ra —nēa tsi quiha huētsa bo nēcaniquē.

⁴³ Ja iqui tsi jamēri jamēri ini quiha nohiria bá shinahaina Jesu yoati na. Huēstima cabo qui jia ja ini quiha, huētsa cabo qui yoi ja nori.

⁴⁴ Jasca, huēsti huēsti ca Jesu qui tsamicasniquē. Jama, jari ja qui ja tsamiyamacanicquē raquēhi na.

Jodioba chama bá chahahuanina

⁴⁵ Jatsi raahacanish ca soldado bo jahari bocanicquē jato jodioba chama bo qui. Jesu yama ja bēcani quiha.

Jatsi,

—¿Jēnixo tsi Jesu ma bēyamacana pē? —i soldado bo qui chama bo niquē.

⁴⁶ Jatsi,

—Yama tsi xo nēca ca chanihai cato ra. Jiaria tsi xo naa joni yoahaina ra —i soldado bo niquē quēbihi na.

⁴⁷ Jaha tsi jodioba chama bá jato raahanicquē:

—¿Mato ri ja paraha pa?

⁴⁸ ¿Japa noqui? ¿Toa joni chahahuahi ni noa, naa noqui fariseobo, noqui chama bo? Ayamaqui noa; ¿tsayacanaí?

⁴⁹ Jama xo nohiria bo pē. Dios Chani cahētimaxēni ca xo ra. Yoshihuahacanish cabo tsi xo naa nohiria bo ra —i soldado bo qui chama bo niquē.

⁵⁰ Jatsi Nicodemo, naa baquichá tsi Jesu qui canish ca chaniniquē chama bo qui. Jabi chama Nicodemo ini quiha jaa ri.

⁵¹ —Naa joni nicahaxma tsi ja qui quēsoqui noa pē. ¿Noba yoba pasomaha ma ni naa no acaina? Jariapari ja acai ca no cahēxēti xo —i Nicodemo niquē.

⁵²⁻⁵³ Jatsi chama bá Nicodemo ri raahanicquē pē:

—¿Yoiria ca galileabo ma ni mia ra? Quēnēhacanish cabo tsayahuē. Yama tsi xo Galilea ax johai ca Dios Chani bēhai cato ra —iquiina.

8

Jochanish ca yoxa tsamihacanina

¹ Fiesta quirēquē jato xobo qui nohiria boyocanicquē. Jama, Maca Olivo Ya qui Jesu caniquē.

² Jatsi huēaquē tsi baquishmari tsi quiha jahari arati xobo qui ja bacanicquē. Jatsi ja qui nohiria tēquē bēcani quiha. Jatsi tsahoxo tsi quiha tiisimati Jesú chitahēhuaniquē.

³ Tiisimajahuano tsi quiha Dios yoba cahëxëni cabo, fariseobo, tihí cabá jochahuaxëni ca yoxa bëniquë Jesu qui; naa joni huëtsa ya inish cato; naa bënë ma ca ya tsamihacaniish ca yoxa quiha. Bëxo tsi quiha nohiria bësojó tsi yoxa ja nimacaniquë.

⁴ Jatsi Jesu qui ja chanicaniquë:

–Joni huëtsa, naa jahuë bënë ma ya quiha naa yoxa iquë pë. No jisquë ra.

⁵ “Ja qui nohiria bá maxax niano. Namëhacati xo tocacanaibo” ii quiha Moisés yamabo jahuë yoba ó no. ¿Japa mia tí? ¿Jënihai naa yoxa yoati na? –i jaca niquë Jesu qui.

⁶ Ja nëcacani quiha Jesu tanamaxëna. Jahuëcara ca ja pasomaha ca ja mërascasani quiha pë, ja qui quësocasqui na. Jatsi Jesu tëtohaca tsi mai tsi huishatsijahuaniquë jahuë mëtsisi no. Quëbiyamaniquë Jesu.

⁷ Jatsi,

–¿Japa naa yoxa? ¿Jënihai? –iriatsi jaca niquë pë.

Jaha tsi Jesu niiniquë chanixëna. Chanipama tsi,

–Jariapari ja qui maxax niati xo tsohuëcara ca jochayama cato ra –i jato qui ja niquë.

⁸ Jatsi ja tëtotëquëhaca tsi mai tsi ja huishatëquëniquë.

⁹ Jahuë chani nicapama tsi quiha huësti huësti tsi yoxa qui quësocanaibá jisbërianiquë. Jariapari bocaniquë yosibo. Jaquirëquë shinapaya bo bocaniquë. Jatsi jamëpistia tsi Jesu iniquë niilai ca yoxa ya.

¹⁰ Jatsi Jesu niitëquëniquë.

–¿Jahuënia ni mi qui quësocanaibo, yoxa? Yama tsi xo toa mi qui quësocatsai ca huësti cato pa –i yoxa qui ja niquë.

¹¹ –Yama a. Boyocaquë pa, Ibobá –i yoxá niquë.

Jatsi,

–Mi qui quësoyamaquia ëa ri. Cata. Jaboqui rohari tsi jochayamahuë –i ja qui Jesu niquë.

Jodiobo qui Jesú joi mëranina

¹² Jatsi arati xobó ca nohiria bo qui Jesu chanitëquëniquë:

–Maí ca nohiria Huëa ca ëa xo naa. Ea pi banahuahi tsi tsëmó tsi coyamaxëhi quiha mato. Mato quinia bërohuaxëquia, naa Huëa ë nori cato. Nohiria Bësomati lbo ca ëa xo naa –nëa tsi ja nëcaniquë.

¹³ Jatsi jodioba chama bá quëbiniquë:

–Mimë yoati tsi chaniqui mia pë. Mahitsa tsi xo toa mi yoahaina ra –iquiina.

¹⁴ Jatsi,

–Emë yoati tsi ë chanipino tsi jari jabija xo noho chani ra, jahuënia ax ë joni ca ë cahëhai quëshpi na. Jasca, ë caxëhai ca cahëquia. Jama, jahuënia ax ë jonina, jahuënia tsi ë caxëhaina, tihí cabo cahëyamaqui mato ra.

¹⁵ Ea ma cahëhai ca quëscahuaiqui mato, nohiria quiníá tsi ma shinahai quëshpi na. Ja tsi xo toa ë pasomaha tsi xo mato chani. Toca tsi nohiria qui quësoyamaquia.

¹⁶ Quësohë-pino tsi jabija tsi xo toa ë quësohaina, ëmëpistia ax tsi ë quësoyamahai quëshpi na. Ea, ëa raanish cato, tihí caba tsi xo toa nohiria qui quësohaina.

¹⁷ Iriama tsi xo toa huësti roha ca joni jabija ca chanihaina. Oquë tsi xo dos. “Dos ca joni bo iti quiha” ¿iyamayamani mato yoba ra? “Jabija tsi xo dos ca joni ba chani, jasca ca ja chanicaquë no” ii quiha.

¹⁸ Jabi ëa yoati chanihai ca huësti ca ëa xo naa. Ea yoati chanihai ca huëtsa tsi xo naa ëa raanish ca Jahëpa –nëa tsi jodioba chama bo qui Jesu nëcaniquë.

¹⁹ Jatsi Jesu ja nicacaniquë:

–¿Jahuënia ni mi ipa ra? –iquiina.

Jatsi,

–Ea cahëyamaqui mato ra. Jasca, noho Jahëpa cahëyamaqui mato. Ea pi cahërohaquí tsi noho Jahëpa ma cahëquë aquë ra –i jato qui Jesu niquë.

²⁰ Arati xobó tsi Jesu nëcane quiha nohiria bo tiisimahi na. Nohiria parata biti caja tahë tsi nii ja ini quiha. Jasca, Jesu qui ja tsamiyamacani quiha, jari jahuë rësoti xaba tsëquëyamani quëshpi na.

“E caxëhai ca qui canoma xo mato” i Jesu nina

²¹ Jatsi nohiria bo qui Jesu chanitëquëniquë:

–Caxëquia. E cano tsi ëa mëraxëqui mato; mahitsa. Jatsi mato jocha ó tsi rësaxëqui mato rë. Jabi ë cahai ca qui canoma xo mato –i ja niquë.

²² Jatsi,

–¿Jahuë chanihi ni sa? ¿Jamë ixëhi ni sa? ¿Jëniyahax “E cahai ca qui canoma xo mato” i ja a sa? –i jodiobo niquë.

²³ Jatsi Jesú jato quëbiniquë:

—Maí ca nohiria bo xo mato. Jama, mana ax jonish ca ëa xo naa. Nëá racaqui mato. Nëá racayamahai ca ëa xo naa.

²⁴ Jabija tsi xo toa “Mato jocha ó tsi rësoxëqui mato” i ë ana. Xabahamati Ibo ë nori ca chahahuayamapihi tsi mato jocha ó tsi rësoxëqui mato ri —i jato qui Jesu niquë.

²⁵ Jatsi,

—¿Tsohuëcara ni mia ra? —i nohiria bo niquë.

Jatsi,

—¿Jënahuariahax “Tsohuëcara ni mia” icanai pë? Rëquë rohari tsi mato ë yoani quiha.

²⁶ Jari huëstima tsi xo toa mato yoati tsi ë yoahama cato, naa yoi ca ma acaina. Jama, ëa raanish cató ëa yoahai ca roha chaniquia. Emë yoati chaniyamaquia ra. Jabija tsi xo toa ëa raanish cato chani ra —i jato qui Jesu niquë.

²⁷ Jabi jahué Jahëpa Dios yoati tsi chanihi ja ini nori jodioba chama bá cahëyamani quiha.

²⁸ Jaha tsi,

—Jihui ó tsi ëa, naa Nohiria Baquë namëxëqui mato ra. Namëxo tsi jaha ma pasohai ca Xabahamati Ibo ë nori ca cahëxëqui mato ra. Toatiyá tsi emë ax tsi ë yonocoyamahai ca cahëxëqui mato, Jahëpá ëa tiisimani ca jahué bo roha ë yoahai quëshpi na.

²⁹ E bëtá xo ëa raanish cato ra. Ea jisbëriayamaxëhi quiha, ja qui jia ca ë aroha-arohahai quëshpi na —i ja niquë.

³⁰ Nëcajano tsi quiha huëstima cabo Jesu qui chitiminiquë.

Paquëmahacahax cabo, yonati bo

³¹ Jatsi ja qui chitimihai ca jodiobo qui Jesu chaniniquë:

—E tiisimahai ca nicapihi tsi noho rabëtiria bo ixëqui mato ra.

³² Jabija ca cahëxëqui mato. Jocha quima mato paquëmamaxëhi quiha jabija ca Chani —i ja niquë jodiobo qui.

³³ Jatsi,

—Abraham yamaba चाहितoxocobo xo noa ra. Yama tsi xo toa noqui yonahaina. ¿Jënahuariahax “Paquëmahacaxëqui mato” i mi na? —i Jesu qui jaca niquë.

³⁴ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Mato parayamaquia. Jocha yonati tsi xo toa jatiroha ca jochacanaibo.

³⁵ Jabi noitiria tsi xo yonati. Jahué chama xobó tsi chitëroha-chitërohayamahi quiha, chama huëtsa qui ja iniahacamitsa iqui na. Jama, jamëri tsi xo chama baquë. Jahué jahëpa xobó tsi chitëroha-chitërohahi quiha. Chama huëtsa qui iniahacatimaxëni quiha.

³⁶ Jasca, jocha quima Dios Baquë mato tsëcarohapino tsi shoma-shomaria ixëqui mato, naa chama baquë jascaria iquiina.

³⁷ Jabija. Abraham yamaba चाहितoxocobo xo mato iquia ëa ri. Jama, jari mato qui yoi xo noho chani rë. Noho chani bicasyamaquí tsi ëa acasqui mato pë.

³⁸ Jatsi nicaparicana. Noho Jahëpá ëa jismani ca jahué bo yoati chaniquia ra. Jama, toa chani nicacasyama xo mato pë, mato jahëpá yoba nicacasquí na —nëa tsi jodiobo qui Jesu nëcaniquë.

³⁹ Jatsi,

—Noho Jahëpa yoi tsi xo Abraham yamabo ra —i jaca niquë.

Jatsi,

—Abraham चाहितoxocobo yoi bo irohapiquí tsi jia ca ma aquë aquë ra, naa ja ani jascaria.

⁴⁰ Jama, jaboqui ëa acasqui mato pë, jabija ca mato qui ë chaniquë no. Toca tsi Abraham yamabá ayamani quiha.

⁴¹ Jabi mato jahëpa yoi acai ca jascaria ca aqui mato ra —i jato qui Jesu niquë.

Jatsi jodiobá quëbiniquë:

—Jia tsi no coniquë ra. Yoma bo ma xo noa. Noba Jahëpa yoi tsi xo Dios ra —iquiina.

⁴² Jato Jesú quëbiniquë:

—Dios pi mato jahëpa iirohano tsi ëa ma noiquë aquë ra. Dios quima ax ë joniquë ra. Emëpistia tsi ë joyamani quiha. Jama, Diós ëa raaniquë.

⁴³ ¿Jënahuarixao ë yoahai ca jahué bo cahëyamacanaí pë? Noho chani nicacasyama xo mato iquia.

⁴⁴ ¿Tsayacanaí? Yoshi-yoshiria tsi xo toa mato jahëpa yoi ra. Mato jahëpa jaha quëëhai ca acasqui mato. Rëquë rohari tsi ati ibo ja ini quiha. Quiamisxëniria quiha. Jabija ca chanitimaxëni quiha. Jahué jabi tsi xo quiamis-haina ra. Quiati ibo-iboria tsi xo toa ra.

⁴⁵ Ja tsi xo toa jaboqui tsi jabija ca ë chanino tsi ëa chahahuayamaquí mato pë.

⁴⁶ ¿Jënahuariahax tsi ë qui ma quësona? Jocha yama ca ëa xo naa. Jabija ca ë yoano tsi ¿jënihax tsi ë qui chitimiyamacanaí?

⁴⁷ ¿Tsayayamacanai? Dios Chani nicahi quiha Diós-na bo. Tocama xo mato rë. Dios baquë bo ma xo mato ra. Ja tsi xo toa Dios Chani nicayamaqui mato iquia —nëa tsi quiha jodiobo qui Jesu nëcaniquë.

Jesu quirëquë Abraham inina

⁴⁸ Jatsi jodiobá quëbiniquë caxaquí na:

—Dios cahëtimaxëni ca carayana xo mia ra. Mia ri tsi xo toa yoshi jaya cato ra. ¿Jabija ma ni naa no yoahaina mia yoati na? —i Jesu qui jaca niquë.

⁴⁹ Jatsi,

—Yoshi yama ca ëa xo naa ra. Chanipama tsi Noho Jahëpa oquëhuaquia ra. Jama, mato tsi xo toa ëa ocahuahaina pë.

⁵⁰ Emë oquë bicasyama xo ëa; jama tobi quiha huëtsá ëa oquëhuacatsaina. Ea mëbicansai ca tsi xo toa.

⁵¹ Nicaparicana. Mato parayamaquia ra. Rësopestiyamariaxëhi quiha noho chani nica-naibo —nëa tsi jato qui Jesu nëcaniquë.

⁵² Jatsi jodiobá quëbiniquë:

—Jabija. Mia ri tsi xo yoshi jaya. Rësoniquë Abraham ra. Rësoyoniquë Dios Chani yoanish cabo ri. Jama, “Rësoyamapestiariaxëhi quiha noho chani nicahai cato” ¿i mi a pa?

⁵³ ¿Abraham yamabo oquë ni mia pa? Ja rësoniquë ra. Rësoyoniquë jaquirëquë ca Dios Chani yoanish cabo ri. ¿Jënahuaría raca jato oquë ca mi ina? —i jaca niquë.

⁵⁴ Jatsi Jesú jato quëbiniquë:

—Emë è oquëhuapino tsi iriama tsi xo noho oquë ra. Jama, noho Jahëpa tsi xo toa ëa oquëhuahai cato, naa noba Jahëpa ma quënahai ca jascaria cato.

⁵⁵ Dios cahëyamaqui mato rë. Jama, Dios cahëhai ca ëa xo naa. “Dios cahëyamaquia” irohapihi tsi quiaxëni ca è iquë aquë pë, naa quiaxëni cabo ma nori jascaria.

⁵⁶ Jasca, è johai ca xaba mato jahëpa Abraham yamabá jiscasni quiha. Jasca, è noho ja pasoni quiha. E noho pasohi tsi ja rani-ranini quiha —nëa tsi jato qui Jesu nëcaniquë.

⁵⁷ Jatsi jodiobá quëbitëquëniquë:

—Jari cincuenta años ma xo mia ra. ¿Jënahuariaxo raca Abraham mi jisni? —i Jesu qui jaca niquë.

⁵⁸ Jatsi,

—Mato parayamaquia. Abraham conox pari no tsi è iniquë ra —i Jesu niquë.

⁵⁹ Jatsi jodiobá maxax bo topiniquë Jesu axëna. Jama, jato quima Jesu paxaniquë. Paxaxo tsi quiha jato arati xobo ja jisbayaniquë.

9

Bëco ca joni Jesú jënimahuanina

¹ Copama tsi quiha bëco ca joni Jesú jisniquë. Jahuë coni ca bari rohari tsi quiha bëco ja iniquë.

² Jatsi,

—¿Jënihax tsi bëco tsi ja coní? ¿Tsohuë jochani? ¿Naa joni ni? ¿Jahuë nabo ni? —i jaca niquë Jesu nicahi na.

³ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Jochayamaniquë naa joni. Jasca, jochayamaniquë jahuë nabo ri. Bëco tsi ja coniquë ra, ja jënimahuahacahai cató tsi Diós jahuë chama jismano iquish na.

⁴ Jatsi ëa raanish cato yonoco è ati xo. Dios bax yonocoti xaba tsi xo naa ra. Joxëhi quiha baquicha. Ja jono tsi yama tsi xo toa Dios bax è yonocoxëhaina.

⁵ Jama, maí ca nohiria bo yahi tsi maí ca nohiria ba Huëa ca ëa xo naa —nëa tsi quiha Jesu nëcaniquë.

⁶ Chanihax mai tsi Jesú coshohaniquë. Coshohaxo tsi quiha jahuë quëyonó tsi matsa ja bigi-biquihaniquë. Jatsi matsacá tsi joni bëro ja sinoniquë.

⁷ Sinohax,

—Siloé icanai cato ca jënë tsi bëchocota —i bëco ca joni qui Jesu niquë.

Jatsi joni caniquë. Bëchocohax tsi quiha ja taistëquëniquë. Jënimaja jahari ja joni quiha.

⁸ Ja joquë tsi quiha ja tahé ca racanaibo, toa joni cahëxëni cabo, tihí cabo ratëniquë.

—¿Parata bënaxëni ca tsahonish ca joni ma ni naa pa? —i jaca niquë.

⁹ —¿Oca ma ni? —i jato rabë roha niquë.

Jatsi,

—Jama xo toa. Ja jisiria quiha —i nohiria huëtsa niquë.

Jatsi,

—Toa joni xo ëa ra —i parata bënaxëni ca niquë.

¹⁰ Jatsi,

—¿Jēnahuariaxo raca mi bēro jēnimahuahacaha pa? —i ja qui nohiria bo niquē.

¹¹ Jatsi joní quēbiniquē:

—Tsohuēcara ca, naa Jesu icanai cató matsa biqui-biquihaquē. Jatsi noho bēro ja sinoquē pa. Sinohax, “Silóe ca jēnē tsi bēchocota” i è qui ja quē. Jatsi jēnē qui è caquē. Bēchocohax è taisquē ra —i jato qui joní niquē.

¹² Jatsi,

—¿Jahuēnia ni naa joní ra? —i nohiria bo niquē nicahi na.

—¿Jahuēnia cara ca tia? Cahēyamaquia rē —i joní niquē.

¹³ Jatsi bēco inish ca joní nohiria bá boniquē jodioba chama bo qui.

¹⁴ Jabi joiti bari ja ini quiha, naa matsacá tsi Jesú joní bēro taismaquē no.

¹⁵ Jatsi fariseobá, naa jodioba chama bá toa joní nicaniquē jato ri:

—¿Jēnahuariahax mi taismahacaha sa? —iquiina.

Jatsi joní quēbiniquē:

—Noho bēro tsi matsa naa joní janaquē tsi è bēchocoquē. Jaboqui taisquia ra —iquiina.

¹⁶ Jatsi,

—Dios cahēyamahi quiha naa joní ra. Joiti barí tsi yonocohi quiha pē —i jato rabē roha niquē.

Jama,

—Jistiria naa joní aquē ra. ¿Jēnahuariaxo raca jochahuaxēni ca joní nēca ca jisti ana? Tonia Dios cahēhi quiha —i fariseobo huētsa bo ni quiha.

¹⁷ Jatsi bēco inish ca joní qui chama bo chanitēquēniquē:

—¿Japa mia ti? ¿Jēnihai mia ri naa joní yoati na? ¿Tsohuē ni naa joní, naa mia taismahax cato? —i jaca niquē.

Jatsi taismahacanish cató quēbiniquē:

—Dios Chani yoati ibo tsi xo naa joní iquia —iquiina.

¹⁸ Jabi bēco ja iqui ca jodioba chama bá chahahuayamani quiha pē. Jaha tsi jahuē jahēpa, jahuē jahēhua, tihi cabo ja bēnicaniquē jato nicaxēna.

¹⁹ —¿Mato baquē ni naa? ¿Bēco tsi ja coní? ¿Jēnahuahax tsi jaboqui taisti mētsa ja iqui? —i jahuē nabo qui jaca niquē.

²⁰ Jatsi jahuē nabá quēbiniquē:

—Noba baquē yoi xo naa. Jabija, bēco tsi ja coní quiha.

²¹ ¿Jēnahuariahax ja taismahacaha sa? ¿Tsohuēcara cá taisamaha sa? Cahēyamaqui noa ra. Nicacana, shina coshi xo. Jamē xo mato ja yoano —i jahuē jahēpa niquē.

²² Nēca tsi jahuē nabo chanini quiha, jodioba chama bo qui raquēhi na. Jodioba catiti xobo quima ja niahacacasyamacani quiha. Jabi “Niahacati quiha tsohuēcara ca ‘Jaha no pasohai ca Xabhamati Ibo xo naa joní’ icanaina” i jodiobo ni quiha.

²³ Jabi ja tsi xo toa “Shina coshi xo noba baquē. Nicacana” i jato qui jahuē nabo ni quiha. Jasca, arati xobo quima ja niahacacasyamacani quiha.

²⁴ Jatsi jodioba chama bá bēco inish ca bēnatēquēniquē:

—Quiayamahuē. Jochahuaxēni ca Jesu nori ca cahēqui noa ra —i ja qui chama bo niquē.

²⁵ Jatsi,

—¿Oca ma ni? Cahēyamaquia. Jabi bēco ca joní è iquē; jaboqui taisquia ra —i bēco inish ca niquē.

²⁶ Jatsi,

—¿Jēnahua mi bax jahuaha? ¿Jēnahuaxo tsi mia ja taismaha? —i tēquē chama bo niquē.

²⁷ Jatsi bēco inish cató jato quēbitēquēniquē:

—Ja aca mato è yoaquē ra. ¿Ea ma nicayamacana? ¿Tonia jahuē rabēti bo manēcascanaí pa? —iquiina.

²⁸ Jatsi toa joní ja raahacanicquē pē:

—Jesu rabēti xo mia pē. Jama, Moisés yamabo banahuacanaibo xo noa.

²⁹ Moisés yamabo qui Dios chanini ca cahēqui noa. Naa Jesu cahēyamaqui noa. Tsohuēcara quima jahuē chama ja bini cahēyamaqui noa —i ja qui jaca niquē.

³⁰ Jatsi joní jato quēbiniquē:

—Anomaria tsi xo toa naa joní acana. Noho bēro ja jiahuaquē ra. Jama, ¿jahuēnia ax ja joní ca cahēyamacanaí pa?

³¹ Jochacanaibo nicayamahi quiha Dios ra. Jama, ja qui aracanaibo, jahuē yoba bo nicacanaibo, tihi cabo nicahi quiha.

³² Mai nēhohuahacantiya rohari tsi bēco conish ca jēnimahuahacahai ca nicahama ini quiha.

³³ Dios quima joyamarohapihi tsi ati mētsama naa joní iquē aquē ra —nēca tsi bēco inish ca nēcaniquē jodiobo chama bo qui.

³⁴ Jatsi,

—Jochahuaxēni mi coniquē ra. ¿Noqui tiisimahi ni mia pa? —i jaca niquē.

Jatsi quiha jato arati xobo quima toa joni ja niacanicuë pë.

Bëco cabo jascaria xo jochacanaibo

³⁵ Jabi jato arati xobo quima ja niahacani ca Jesú nicaniquë. Nicaxo tsi quiha joni mërahi ja caniquë. Bichi tsi quiha,

—¿Nohiria Baquë qui chitimihai? —i ja qui Jesu niquë.

³⁶ Jatsi joní quëbiniquë:

—¿Tsohuë ni toa, Taitá? Toa joni qui chitimicasquia ra —iquiina.

³⁷ Jatsi,

—Mi jisquë ra. Ja tsi xo toa mi bëta chanihai cato —i Jesu niquë.

³⁸ —Chitimiquia, Ibobá —i joni niquë.

Jatsi Jesu bësojó tsi quiha ja mëniniquë.

³⁹ Jatsi Jesu chaniniquë:

—Naa mai qui ë joniquë nohiria ba jocha bërohuaxëna. Bëco cabo, naa jochacanaibo mëbicasquia ra, xabahamati quinia ja jiscano. Jama, ëa iqui tsi bëconayoicani quiha “Bëco yama xo noa” icanaibo. Jato jocha jisyamacani quiha rë —nëa tsi Jesu nëcanicuë.

⁴⁰ Jatsi,

—¿Bëco ni noa pa? —i toa ca chama rabë roha bo niquë, ja yoani ca nicahax na.

⁴¹ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Jabija ca cahëyamarohapihi tsi quësohatima ma iquë aquë. Jama, tobi mato jocha rë, “Bëco yama xo noa” ma iquii iqui na —nëa tsi quiha Jesu nëcanicuë jato qui chanihai na.

10

Oveja panë chani

¹ —Mato parayamaquia —i Jesu niquë—. Oveja yomaxëni ca tsi xo toa oveja panë caiti qui jicoyamahai cato. Iti huëtsá tsi matarahi quiha pë.

² Jama, panë caiti qui jicohi quiha oveja ototi ibo.

³ Ja jono tsi quiha ja bax caiti japëcahi quiha panë obëso cato. Jicoxo tsi jato janë tsi jahuë oveja bo quënahi quiha. Jabi iboba joi cahëhi quiha oveja bo. Quënaxo tsi cacha jato rëquëninihhi quiha.

⁴ Paquëmahax jato bëbo cahi quiha ibo. Jatsi, banahuacani quiha jahuë oveja, jahuë joi cahëquí na.

⁵ Joni huëtsa banahuayamacani quiha. Ja quima jabacaxëceni quiha jahuë joi cahëyamahi na —nëa tsi Jesu nëcanicuë.

⁶ Naa chani pistia Jesú yonanicuë nohiria bo mëbixëna. Jama, ja yoani ca nohiria bá cahëyamani quiha.

Ototi Ibo jiaxëni cato

⁷ Jatsi quiha jahuë chani Jesú bërohuanicuë ja cahëyoicano. Ja nëcani quiha:

—Mato parayamaquia. Oveja panë Caiti ca ëa xo naa ra.

⁸ Yomaxëni cabo jascaria tsi xo ëa bëbo bëcanish cabo, naa mahitsa ca tiisimacanaibo. Jato qui nicayamahi quiha noho oveja yoi bo.

⁹ Jabi Caiti xo ëa ra. Xabahamahacaxëti xo toa tsohuëcara ë noho jicoti cato. Jahá bësoxëquia. Toa shomahuaxëhi quiha Dios. Yamaxëhi quiha toa ja naris-haina iquia.

¹⁰ Jama, oveja yomahi johi quiha yomaxëni cato. Joxo tsi oveja namëhi quiha. Quëyohi johi quiha rë. Jabi tocahi quiha mahitsa ca tiisimacanaibo pë. Jama, ëa ti tsi xo toa nohiria bësomahi johaina, oquë tsi ja bësocano iquish na.

¹¹ Jabi oveja ototi ibo jiaxëni ca ëa xo naa. Emë aapiquia oveja bax nati.

¹² Jama, oveja jisbëriahi quiha yonati, johai ca cama jisi na. Jishopë, jato obëso ca ma xo toa. Oveja ibo ma quiha. Ja jabano tsi oveja pihi quiha camano. Jatsi jato pacanamahi quiha rë.

¹³ Jasca, parata quëshpi roha yonocohi quiha yonati. Oveja noiymahi quiha rë. Jabi ja tsi xo toa jabahi quiha yonati, cama joquë no.

¹⁴⁻¹⁵ Jama, oveja ó bësoti jiaxëni ca ëa xo naa. Noho oveja cahëquia, naa ëa noho Jahëpá cahëhai jascaria. Jascaria, ëa cahëceni quiha noho oveja, naa noho Jahëpa ë cahëhai jascaria. Oveja bax emë aapiquia nati.

¹⁶ Jasca, oveja huëtsa bo jaya xo ëa ra. Carayana ca nohiria bo ca xo. Jato ri rëquëninixëquia. Noho joi qui nicacaxëceni quiha jato ri. Jatsi huësti ca nohiria maxo icaxëceni quiha jodiobo, carayanabo tëquë. Huësti ca ototi ibo jayacaxëceni quiha.

¹⁷ Jabi ëa noihi quiha noho Jahëpa, oveja bax nati emë ë acai iqui na. Rësohax bësoxëquëxëquia.

¹⁸ Jabi yama tsi xo toa jahuë chamá tsi ëa namëti mëtsa cato. Jama, caxacanaibo qui ëmë aquia nati. Noho chamá tsi ëmë aquia nati. Jasca, noho chamá tsi bësotëquëxëquia. Jabi noho Jahëpá ëa raaniquë nohiria bo bax nati —nëa tsi quiha nohiria bo qui Jesu nëcaniquë.

¹⁹ Jatsi Jesú yoani ca iqui tsi jodiobo mapëxënaniquë. Rabë ca shinahai ca ja jayacani quiha Jesu tahëxo na. Jatsi,

²⁰ —Yoshi jaya xo naa joni ra. Yoyoxëni quiha. ¿Jëniri axo raca ja qui nicacanaï pë? —i jodio huëstima cabo niquë.

²¹ Jama,

—Nëca tsi chaniti mëtsama xo yoshi jaya cato ra. ¿Jënahuari axo raca yoyoxëni cató joni bo taismana? —i jodiobo tëxë bo niquë ja yoati na.

Jodiobá Jesu chahahuayamanina

²² Jabi Jerusalén tsi quiha jodiobo mani iniquë. Dios qui jamë aquëquëti fiesta ja ini quiha. Jatiroha ca xëni pá tsi quiha naa fiesta ja i-ipaocani quiha, matsitiyá no.

²³ Toatiyá tsi quiha arati xobó tsi co-cohi Jesu iniquë, naa Salomón Portal icanai cató no.

²⁴ Co-cojano tsi quiha jodioba chama bo ja qui quëtsoniquë ja qui chanicatsi na.

—¿Jaha no pasohai ca Xabahamati lbo ni mia sa? Bëro tsi noqui yoahuë. Yosanaqui noa ra. ¿Jënino noqui yoahai sa? —i Jesu qui jaca niquë.

²⁵ Jatsi Jesú jato quëbiniquë:

—Mato ë yoahitaquë ra. E yoaquë tsi ëa chahahuayamahitaquë mato pë. Ea yoati tsi jabija ca chanihi quiha ë acai ca jisti bo. Jabi naa jisti bo aquia noho Jahëpa chamá no.

²⁶ Jama, ëa chahahuayamaqui mato rë, noho oveja ma nomari iqui na.

²⁷ Noho joi nicahi quiha noho oveja yoi bo. Jasca, noho oveja bo cahëquia. Ea banahuacani quiha.

²⁸ Jasca, jato bëso-bësopaomaxëquia. Bënotimaxëni ca xo. Jabi yama tsi xo toa ë quima jato tsëcati mëtsa cato ra.

²⁹ Jabi ë qui jato noho Jahëpá aniquë, jato ó ë bësono. Jatiroha cabo oquë tsi xo noho Jahëpa ra. Jabi yama tsi xo toa noho Jahëpa quima jato tsëcati mëtsa cato iquia.

³⁰ Jasca, ëa, noho Jahëpa, tih ca tsi xo huësti roha cato —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

³¹ Jatsi pë jodiobá maxax bo topitëquëniquë axëna.

³² Jatsi Jesú jato quëbiniquë:

—Jisti huëstima cabo ë aquë mato bax na jisti. Ja acaniquë noho Jahëpa chamá no. ¿Jëni ca jisti jiaxëni ca quëshpi tsi ëa ascanaï pë? —iquiina.

³³ Jatsi quiha jodiobá quëbiniquë:

—Mi acai ca yonoco jia ca quëshpi tsi mia acasyamaxo noa; jama Dios mi ocahuahai quëshpi ja nori. Yoi tsi xo toa mi chanihaina ra. Jasca, Dios manëcasqui mia pë, joni roha mi nori —i jaca niquë.

³⁴ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Yoi ma xo ë chanihana ra. Quënëhacanish cabo ó tsi “dios bo” mato rëquëyamabo quënëhacani quiha, “Dios bo xo mato” i jato qui Dios quë no.

³⁵ Quiayamahi quiha Dios Chani ra. “Dios bo” ja quënëhacani quiha, naa Dios Chani bicanish cabo. Dios bo xo nohiria tëquë; jahuë jabi ja jayacanaï iqui na.

³⁶ Japi “Dios baquë xo ëa” iti mëtsa xo ëa ri ra. Jabi noho Jahëpa Diós ëa biha ca tsi mai qui ëa ja raaniquë. Jatsi, ¿jënahuariahax raca “Dios ocahuahui mia pë” i ë qui ma na, “Dios Baquë xo ëa” i ë quë no?

³⁷ Noho Jahëpa yonoco pi ë ayamano tsi ëa chahahuayamacana.

³⁸ Jama, jahuë yonoco pi ë ano tsi ë acai ca jisti bo chahahuacana, ë qui ma chitimiquë mari. Noho jisti bo chahahuapiquí tsi ë nohó Jahëpa iquiina, jahá ë iquiina, tih cabo cahëxëqui mato tia —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

³⁹ Jatsi Jesu qui ja tsamitëquëcscaniquë namëxëna. Jama, jato quima ja paxaniquë ra.

⁴⁰ Paxahax tsi quiha no Jordán Jesú shitaniquë. Shitahax toa tsi quiha, naa jariapari ca Juán nohiria bo ashimani cató tsi ja chitëniquë.

⁴¹ Toatiyá tsi quiha Jesu qui huëstima cabo bëcaniquë.

—Jisti bo Juán ayamaniquë. Jama xo naa joni ra. Ariahai quiha ra. Naa joni yoati tsi jabija ca Juán yoani quiha —i nohiria bo niquë.

⁴² Toá tsi quiha huëstima cabo ja qui chitiminiquë.

11

Lázaro rësonina

¹ Jabi iquihi quiha Lázaro iniquë rë. Betania yacatá tsi ja racani quiha jahuë yoxacabo ya; naa María, Marta, tih cabo ya.

² Jabi Iboba tahë qui perojomë japanish ca María tsi xo naa. Jasca, jahuë boó tsi María Jesu tahë masani quiha. Toatiyá tsi iquihí jahuë jonica ini quiha.

³ Jaha tsi quiha Jesu qui jahuë yoxacabá chani raaniquë:

—Iquihí quiha mi rabëtiria rë, Ibobá —iquiina.

⁴ Jato chani nicahax,

—Iquihí quiha Lázaro rë —i Jesu niquë jahuë rabëti bo qui—. Jama, rësoyamaxëhi quiha. Iquihí quiha, jia tsi Dios yoati tsi nohiria bo chanino iquish na. Dios Baquë oquë jismahacati xo jahá no —i ja niquë.

⁵ Jabi Marta, jahuë noma María, Lázaro, tihí cabo Jesú noini quiha.

⁶ Jabi Lázaro iquihai ca yoati tsi nicahax jato xobo qui Jesu cayamatapiniquë pa. Jari dos bari no tsi quiha ja chitëniquë ja ini cató no.

⁷ Jaquirëquë quiha,

—¿Jahari jodioba mai qui canomani, naa Lázaro racahai ca qui? —i jahuë rabëti bo qui Jesu niquë.

⁸ Jatsi jahuë rabëti bá quëbiniquë:

—Mia manacani quiha pë jodioba chama bo. Maxaxá tsi mia acascani quiha pë. ¿Jahari catëquëhai pa? —iquiina.

⁹ Jatsi Jesú jato quëbiniquë:

—Jabi Diós ëa raaniquë jahuë yonoco ati. Jari jatihuahama xo noho yonocoti xabaca ra. Jasca, yama tsi xo toa ëa ati mëtsa cato jaboqui. Jari jatihuahama quiha noho yonocoti xabaca iquia.

¹⁰ Jama, Dios bax noho yonocoti xaba jatiquë tsi ë qui tsamixëhi quiha ë qui caxacanaibo —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

¹¹ Jatsi,

—Oxa xo Lázaro rë. Jaha bësomahi caquia ra —i jato qui ja niquë.

¹² Jatsi,

—Oxapihi tsi chamaxëhi quiha tia, Ibobá —i jaca niquë nicahax na.

¹³ Jama ja rësohitaha yoati tsi Jesu chanihi ini quiha. Jama, Lázaro oxahai ca ja quëscahuacani quiha; oxajano mari.

¹⁴ Jatsi bërوريا tsi jato qui Jesu chaniniquë:

—Nahitaquë Lázaro rë.

¹⁵ E qui jia tsi xo ja bëta ë yamahitahana ja rësoquë no. Ja iqui tsi oquëxëhi quiha ë qui ma chitimihaina ra. ¿Jisi canomani? —i jato qui ja niquë.

¹⁶ Jatsi,

—¿Jesu ya canomani, ja bëta rësoti? —i Tomás niquë jahuë rabëti bo qui.

Nohiria Bësomati Ibo

¹⁷ Betania qui cahëxo tsi quiha naama, cuatro bari no tsi ja maihuahacani nori ca Jesú nicaniquë.

¹⁸ Jabi Betania basima Jerusalén ini quiha. Cariama quiha; una hora nama.

¹⁹ Jaha tsi Jerusalén ax huëstima ca jodiobo bëcaniquë, Marta, María, tihí cabo bëpasimaxëna, jato jonica rësohitaha iqui na.

²⁰ Jatsi Jesu johai ca Martá nicaniquë. Nicaxo tsi quiha Jesu bëchahi ja caniquë. Caya-maniquë María. Xobó tsi ja chitëni quiha.

²¹ Jesu bëchahax,

—Nëa pi mi rohano tsi noho jonica rësoyamaquë aquitaquë rë, Ibobá.

²² Jabi jaboqui jahuëcara ca Dios mi bënahai ca mi qui axëhi quiha tia —i Jesu qui Marta niquë.

²³ Jatsi,

—Bësotëquëxëhi quiha mi jonicato ra —i Jesu niquë.

²⁴ —Jabija; toca xo tia. Jaroha ca barí tsi bësotëquëxëhi quiha, naa jatiroha cabo bësotëquëxëquë no —i Marta niquë.

²⁵ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Rësonish cabo Bësomati Ibo ca ëa xo naa ra. Jabi bësotëquëxëhi quiha ë qui chitimihai ca bësoyama cato.

²⁶ Bëso-bësopaoxëhi quiha tsohuëcara ca ë qui chitimihai cato. Dios quima aquëquëmahacatimaxëni ixëhi quiha. ¿Jabija ma ni, Martá? —i ja qui Jesu niquë.

²⁷ Jatsi,

—Jabija xo ra, Ibobá. Dios Baquë, naa nohiria bo jaha pasohai ca Xabahamati Ibo ca mia xo naa —i Marta niquë.

Jesu aranina

²⁸ Chanihax jahuë noma bënahi Marta caniquë. Cahax,

—Joquë Maestro ra. Mia jiscatsi quiha —i ja qui Marta niquë, baxëxhi na.

²⁹ Nicahax joitapi María niquë Jesu qui caxëna.

³⁰ Jari yaca cacha Jesu ini quiha, naa Marta ja bëchani cató no.

³¹ Jabi María jisbayahai ca jisi tsi toá ca jodiobá banahuaniquë jato ri, naa xobó ca María bëpasimacanaibo. Ja banahuacani quiha, Lázaro maí tsi ja aracatsai quëscahuquí na.

³² Jatsi Jesu qui María cahëniquë. Cahëhax jatahë tsi quiha ja mëniniquë. Jatsi,

—Nëá pi mi rohano tsi noho jonica rësoyamaquë aquitaquë rë, Ibobá —i María niquë.

³³ Araconaniquë María rë. Ara-araniquë ja bëta bëcanish ca jodiobo ri. Jaha tsi Jesu cohuërianiquë.

³⁴ Jatsi,

—¿Jahuënia ni jahuë mai? —i Jesu niquë.

—Jisi jopa —i jaca niquë.

³⁵ Jatsi aratsi Jesu niquë jaa ri.

³⁶ Jatsi,

—Tsayacapa. Lázaro ja noini quiha —i jodiobo niquë.

³⁷ Jatsi,

—¿Bëco cabo ja taismayamayamani? ¿Tonia rësohai quima Lázaro jënëmati mëtsa ja iyamayamahitaha? —i huësti huësti ca niquë.

Lázaro bësotëquëmahacanina

³⁸ Cohuëriahax Lázaro mai qui Jesu caniquë. Jabi macaná ca quini tsi ja maihuahacani quiha. Jasca, jahuë maiquini qui maxax chahitaxëni tarahacani quiha japati.

³⁹ Jatsi,

—Tori maxax taracana —i nohiria bo qui Jesu niquë.

Jatsi,

—Pisi quiha, Ibobá. Ja rësohitaquë. Cuatro bari tsi quiha —i ja qui Marta niquë, naa rësohitahax cato yoxacato.

⁴⁰ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—“E qui chitimipiquí tsi Dios chama jisxëqui mia ra” ¿iyama mi qui ë a? —iquiina.

⁴¹ Jatsi nohiria bá bahama maxax taraniquë. Jatsi nai qui Jesú tsayahaca tsi jahuë Jahëpa qui ja chaniniquë:

—Ea nicaqui mia, noho Jahëpá. Ja quëshpi tsi “Gracias” iquia.

⁴² Ea mi nicarohahai ca cahëquia. Jama, naa nëá ca niicanai ca nohiria bax bëro tsi ë chaniquë, ëa mi raani ca ja cahëcano —nëa tsi jahuë Jahëpa qui Jesu nëcaniquë.

⁴³ Jatsi Jesú quënaniquë:

—Huajahuë, Lazaró —iquiina.

⁴⁴ Jatsi rësonish ca Lázaro huajaniquë. Raití tsi jahuë tahë bo, jahuë mëquë bo, tihí cabo yabohacani quiha. Jasca, jahuë mapo ri yabohacani quiha raití no. Jatsi,

—Yaboco ca mëristacana. Ja cano ra —i jato qui Jesu niquë.

Jodioba chama bá Jesu acasnina

Mateo 26.1-5; Marcos 14.1-2; Lucas 22.1-2

⁴⁵ Jabi Jesú ani ca huëstima ca jodiobá, naa María jisi bëcanish cabá jisniquë. Jisi tsi quiha ja qui ja chitimicaniquë.

⁴⁶ Jama, jato huësti huësti cabo bocaniquë Jesú ani ca yoati tsi fariseobo qui yoaxëna.

⁴⁷ Jatsi arati ibo ba chama bo, fariseobo, tihí cabo jato jodioba chama bá quënaniquë, jato bëta chaninaxëna.

—¿Jënahuariaxëhi ni noa rë? Jisti yoi bo aqui quiha naa joni ra.

⁴⁸ Naa joni pi no jënëymanano tsi chahahuaxëhi quiha nohiria tëquë pë. Naa Jesu pi ja chahahuacano tsi joxëhi quiha romanoba soldado bo tonia, noba arati xobo potasxëna. Jatsi noqui quëyocaxëceni quiha ra tonia —nëa tsi chama bo nëcaniquë.

⁴⁹ Jatsi chanitsi jato huësti ca niquë, naa Caifas icanai cato. Jabi toa xëni no tsi quiha jato arati ibo-iboria ja ini quiha. Jatsi,

—¿Jënahuariacascanaí pë?

⁵⁰ Oquë tsi xo huësti ca joni nohiria bo bax rësohaina iquia. ¿Jesu tahëhax tsi quëyohacaxëti ni noba maí ca nohiria bo ra? Ja rësono iquia —nëa tsi jato qui Caifás nëcaniquë.

⁵¹ Jabi jamë yoi tsi chama Caifás chaniyamani quiha. Jama, toa xëni no tsi quiha arati ibo ba chama ja ini iqui tsi Dios quima jahuë chani joni quiha. Ocapixëti ca jahuë bo ja chanini quiha. “Noqui jodiobo ratixëhi quiha naa joni ra nati” i ja ni quiha.

⁵² Jasca, “Dios xocobo, naa pacanamahacanish ca carayanabo ri catiaxëhi quiha, huësti ca nabo amaxëna” i ja ni quiha.

⁵³ Jaha tsi toa bari rohari tsi jodioba chama bá Jesu acasni quiha pë.

⁵⁴Japi nohiria xërëquë tsi quiha bëro tsi Jesu coyamani quiha. Toa chama bo iqui tsi quiha jodioba mai ja jisbayani quiha. Jisbaya tsi xaba basima ca qui ja cani quiha chitëxëna. Toá tsi quiha Efraín icanai ca yacatá tsi ja chitëniquë jahuë rabëti bo ya.

Pascua fiesta chitahënina

⁵⁵Jabi basima jodioba pascua fiesta ini quiha. Jabi fiesta chitahënox pari no tsi huëstima ca nohiria Jerusalén qui bocaniquë jianati jabi axëna.

⁵⁶Arati xobó tsi catihax Jesu yoati tsi ja chaninabëquicaniquë. Jesu mërahi ja icani quiha. Nicahi tsi,

—¿Japa? ¿Pascua fiesta qui joyamahi ni Jesu? —i nohiria bo niquë jiscascanina.

⁵⁷Jabi jodioba chama bá Jesu bicasniquë pë ja qui tsamicasquí na. Jaha tsi,

—Jesu jono tsi noqui yoacaxëcahuë —i nohiria bo qui jaca niquë.

12

Perojomé tsi Jesu tahë ashimahacanina

Mateo 26.6-13; Marcos 14.3-9

¹Toatiyá tsi quiha pascua fiesta tsëquëti basima iniquë. Seis bari tsi chitahëpaima ja ini quiha. Jatsi Betania qui Jesu caniquë, naa Lázaro xobo qui, naa Jesú bësotëquëmani ca joni xobo qui.

²Toa ax tsi quiha Jesu bax oriquti shomahuahacanicuë. Jato taahi María ini quiha. Jasca, Jesu ya oriquihí Lázaro ini quiha jaa ri.

³Jatsi nardo icanai ca perojome copixëni cató tsi quiha Mariá Jesu tahë ashimaniquë. Ashimaxo tsi quiha jahuë boó tsi jahuë tahë ja masanicuë. Jatsi xobó tsi jahuë chopish rëamëni quiha.

⁴Jatsi Judas Iscariote, naa Jesu rabëti chaniniquë. Jabi jodioba chama bo qui Jesu mëanish ca ja ini quiha. Jatsi,

⁵—¿Ënixo tsi naa perojome iniayamahacaha pa? Copixëni quiha. Ja iniaharohapino tsi huëstima ca parata no biquë aquë rë, noitiria cabo ati ra —i ja niquë.

⁶Jabi nëca tsi Judas chanini quiha, parata yomaxëni ca ja ini quëshpi na. Noitiria cabo ja noiyoiamani quiha. Jasca, Jesu rabëti ba parata obëso ca ja ini quiha pë. Jaha bësoquí tsi quiha ja yomapaoni quiha.

⁷Jatsi Jesu chaniniquë:

—Jënëmayamacana. Noho maihuati xaba bax yoxá ano.

⁸Mato bëtarihaxëhi quiha noitiria cabo. Jama, mato bëtayamarohahai ca ëa xo naa ra —i ja niquë.

⁹Jatsi Betaniá ca Jesu ini ca Jerusalén ca nohiria bá nicaniquë. Nicahax toa tsi quiha ja bocaniquë Jesu jisi na. Nohiria tñirixëni quiha. Jasca, Lázaro ri, naa bësotëquëmahanish ca ja jiscascani quiha.

¹⁰Jaha tsi Lázaro ri arati ibo ba chama bá acasniquë.

¹¹Jabi Lázaro bësotëquëmahanish iqui tsi huëstima ca jodiobá jato rëquënititi ibo bo jisbëriani quiha Jesu banahuaxëna. Jisbëria tsi quiha Jesu qui chitimitsijaca-niquë.

Jerusalén qui Jesu jiconina

Mateo 21.1-11; Marcos 11.1-11; Lucas 19.28-40

¹²Huëaquë tsi quiha Jerusalén qui Jesu johai ca nohiria bá nicaniquë, naa pascua fiesta bëcanish cabo.

¹³Nicaxo tsi quiha xëbini pëhi jascaria cabo ja bicanicuë bahi poohati. Bichi tsi quiha Jesu bëchahi ja bocaniquë. Jatsi quënatsi nohiria bá huaniquë:

—Jia xo Dios. Shomahuahaca ca tsi xo naa Iboba janë tsi johai cato ra. Noqui Israel caba chama-chamaria Diós shomahuano ra —i jaca niquë.

¹⁴Jatsi quiha Jesú burro biniquë. Bichi tsi jacacha ja tsahoni quiha, Quënëhacanish cabá yoani jascaria.

¹⁵“Mato chama-chamaria qui raquëyamacana, Israel ca nohiria bá. Burró tsaho joxëhi quiha pa” i Quënëhacanish cabo ni quiha.

¹⁶Jabi toatiyá tsi toa quënëni ca Jesu rabëti bá cahëyamani quiha, naa toca tsi Jerusalén qui ja jicohai yoati na. Jama, nai qui ja tërohacaquë tsi Jesu yoati ja quënëhacani ca ja shinatapicani quiha. Jabi Quënëhacanish cabo jatihuahacani quiha toca tsi Jerusalén qui ja jicoquë no.

¹⁷Jasca, Jesu ya huëstima ca nohiria bo ini quiha maiquini quima Lázaro ja quënaquë no. Toa xo tsi quiha Lázaro ja bësotëquëmani ca ja tsayacani quiha. Tsayaxo tsi quiha Jerusalén ca nohiria bo ja yoacani quiha.

¹⁸Jabi ja tsi xo toa huëstima ca nohiria bëchahi bocaniquë, Jerusalén qui Jesu jicoquë no.

¹⁹Jatsi chaninabëquitsi quiha jodioba chama bo niquë:

—¿Jēnahuariaxēhi ni noa pē? ¿Tsayacanai? Ja qui jabacani quiha nohiria tēquē pē —iquiina.

Carayanabo Jesu qui jonina

²⁰ Jabi Jerusalén qui bēcāniquē carayanabo. Rabē roha quiha. Pascua fiesta ati ja bēcāniquē jato ri.

²¹ Felipe qui basimahax,

—Jesu jiscasqui noa, Señor —i quiha jaca niquē ja qui.

²² Jatsi Andrés yoahi Felipe caniquē. Jatsi Jesu qui ja bobēquicaniquē yoaxēna. Jatsi carayana bēcānai ca ja yoacaquē tsi quiha

²³ Jesús quēbiniquē:

—Joquē hora ra, naa Nohiria Baquē oquēnaxēquē no.

²⁴ Mato parayamaquia. Saihuayamaxēhi quiha trigo bēro, maí tsi ma banayamaquē no. Jascaria, Dios xocobo paxa bo sainox pari no tsi rēsoparixēti xo Nohiria Baquē. E namēhacaxēti quiha.

²⁵ Parayamaquia. Quēyohacaxēti xo jahuē shina noixēni cato. Jama, xabahamahacaxēti xo toa jahuē shina noiyamahai cato. Bēso-bēsopaaxēhi quiha toa.

²⁶ Ea banahuaxēti xo tsohuēcara ē bax yonocotsaina iquia. Jatsi nai qui ē tērohacano tsi ē bētaxēhi quiha noho yonoco acai ca ri. Tsohuēcara pi ē bax yonocono tsi toa oquēhuaxēhi quiha noho Jahēpa ra —nēa tsi Jesu nēcāniquē.

Ja rēsohai ca yoati tsi Jesu chaninina

²⁷ —Jaboqui shina-huējēnaquia rē. ¿Jēnixēhi ni ēa rē noho Jahēpa qui? “Naa tēnēti xaba quima ēa tsēcahuē ra, noho Jahēpá” ¿ixēhi ni ēa sa? Iyamaxēquia. E tēnēxēti xo rē. Ja tsi xo toa ē joni quiha mai qui.

²⁸ E tēnēhai cató tsi mi oquē jismahuē, noho Jahēpá, jia tsi nohiria bá mia oquēhuano iquish na —nēa tsi Jesu nēcāniquē.

Jatsi naipá ca joi chaniniquē:

—Noho oquē ē jismaquē. Noho oquē jismatēquēxēquia mi rēsoquē no —i naipá ca joi niquē.

²⁹ Jabi naipá ca joi toá ca nohiria bá nicaniquē. Nicahax,

—Tērējaquē pa —i jaca niquē.

Jama,

—Ja qui ángel chaniquē pa —i huētsa bo niquē.

³⁰ Jatsi Jesu jato qui chaniniquē:

—Chaniyamaquē toa joi ē nicati quēshpi na. Jama, mato bax ja chaniquē ra.

³¹ Jaboqui quēsohacaxēti xo chahahuayamacanaibo. Jasca, jaboqui bēbohacaxēti xo maí ca nohiria yonamixēni ca Satanás.

³² Jabi cruzó tsi namēhacaquí tsi nohiria tēquē ē qui bēxēquia —i Jesu niquē.

³³ Jabi nēca tsi Jesu chaniniquē ja rēsohai ca quinia jismaxēna.

³⁴ Jatsi nohiria bá quēbiniquē:

—Jaha no pasohai ca Xabahamati Ibo yoati tsi chanihi quiha Quēnēhacanish cabo; “Bēso-bēsopaaxēhi quiha Cristo” iquiina. Jatsi, ¿jēnahuariahax raca “Namēhacaxēti xo Nohiria Baquē” i mi na? ¿Tsohuē ni naa “Nohiria Baquē” i mi aina? ¿Xabahamati Ibo jascaria ni? —i jaca niquē.

³⁵ Jatsi quiha Jesús quēbiniquē:

—Huēa ca ēa xo naa. Mato bēta naamayama-xēquia. Jaboqui tsi xo toa noho chani chahahuati xabaca ra. Jaboqui chahahuacana, jocha tsémó mato bēbomitsa iqui na. Jabi jahuē quinia cahēyamahi quiha tsémó ó cohai cato.

³⁶ Huēa ca jayaquí tsi chahahuacana, jahuē xocobo manēxēna —nēa tsi Jesu nēcāniquē.

Jaquirēquē jato Jesús jibyaniquē. Jibaya tsi ja jonēniquē.

Jodioba chama bá chahahuayamanina

³⁷ Jabi huēstima ca jisti bo Jesús aniquē nohiria bo bēsojo xo na. Mahitsa quiha. Jisxo tsi quiha jari Jesu ja chahahuacasyamacani quiha.

³⁸ Jasca, jatihuahacati Isaiás quēnēni ca ini quiha, naa,

“Yama tsi xo toa no yoahai ca chani chahahuahai cato, Ibobá.

Mahitsa jato qui Dios chama jismahacaquē rē”

i ja quēnēni ca nina.

³⁹ Jabija, chahahuatimaxēni ja icani quiha rē, Diós jato bēro bēcōhuani iqui na. Jabi toca tsi Isaiás yamabá quēnēni quiha.

⁴⁰ “Diós jato bēcōhuani quiha.

Jato shina ja quēstohuarijahuani quiha, jabija ca ja jisyamacano, jato shinaná tsi ja cahēyamacano.

Jasca, Dios quiri ja bēsoyamacano, jato jocha ja masano iquish na”

i ja ni quiha.

⁴¹ Jabi toca tsi Isaiás yamabo chaniniquë ra toatiyá tsi Jesu oquë ja jisni iqui na. Jesu yoati tsi ja chanini quiha.

⁴² Jama, jari huëstima ca jodiobá Jesu chahuaniquë. Jama, chahahuahax ja pasicaniquë pë, fariseobo, naa jato rëquëniniti ibo bo qui raquëhi na. ¿Jato catiti xobo quima ax ja niahacacasyamacani ma ni?

⁴³ Jishopë. Nohiria bá jato oquëhuahai ca ja noicani quiha. Jato qui iriama Diós acai ca oquë ca ini quiha.

Jato pasomaha Jesu chaninina

⁴⁴ Jatsi joi pistiamá tsi quiha nohiria bo qui Jesu chaniniquë:

—Ea chahahuacquí tsi noho Jahëpa ri, naa ëa raanish ca chahahuayoiqui mato ra.

⁴⁵ Jasca, ëa tsayaquí tsi ëa raanish ca jisqui mato.

⁴⁶ Jasca, maí ca nohiria Huëa ca ëa xo naa. Mai qui ë joni quiha, tsëmo ó tsi ë qui chitimihai ca chitëyamáno iquish na.

⁴⁷ Jabi noho chani nicacasyamacanaibo qui jaboqui quësoyamaxëquia. Jaboqui nohiria bo xabahamahi ë joniquë, tënëtiya qui jato raahi mari.

⁴⁸ Jama, jaro ha ca barí tsi quiha noho chaní tsi quësohacaxëti xo toa noho chani nicayamacanaibo, ëa biyamacanaibo.

⁴⁹ Jasca, jaboqui ë chanino tsi ë quima joyamahi quiha ë yoahaina. Noho Jahëpa quima quiha. Noho Jahëpá yoani ca mato qui ë yoaquë ra. Noho chani ma xo.

⁵⁰ Jasca, nohiria bësö-bësopaomaxëhi quiha noho Jahëpa yoba bo ra. E chanihai ca tsi xo toa ë qui noho Jahëpá yoahana ra —nëa tsi nohiria bo qui Jesu nëcaniquë.

13

Jesú jahuë rabëti ba tahë ashimanina

¹ Huëaquë tsi chitahëti nori quiha pascua fiesta iniquë. Toatiyá tsi noba mai jisbëriati xaba tsëquëha ca Jesú cahëni quiha. Jahëpa qui bacati xaba ja ini quiha. Jabi jahuë maí ca rabëti bo ja noiriani quiha ra. Jasca, jato ja noirihai ca jato ja jismani quiha.

² Jabi jahuë rabëti bo ya oriquirehi Jesu iniquë. Naama tsi quiha Judas Iscariote, naa Simón baquë Yoshini bini quiha yoi ca shinamaxëna. Ja tsi xo toa jodioba chama bo qui mëatsi quiha Judás huaniquë.

³ Jabi jatiroha ca Jesú cahëni quiha. Ja qui chama Jahëpá anina, Dios quima ja jonina, Dios qui jahari ja cahaina, tihí cabo ja cahëni quiha.

⁴ Jatsi oriquirehax mesa quima Jesu joniquë. Joixo tsi quiha jahuë sacoria ja tsoboniquë. Tsoboxo tsi quiha toalla ja bihaca tsi ja chinëxëniquë.

⁵ Jatsi pitëxti, naa lavamanos icanai ca qui jënëpaxa ja japaniquë. Japaxo tsi quiha jahuë rabëti ba tahë chocohatsijahua-niquë. Chocohaxo ja shinahuaniquë.

⁶ Jatsi Simón Pedro qui ja joniquë.

—¿Noho tahë chocohahi ní mia pa, noho Ibobá? —i ja qui Pedro niquë.

⁷ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Jaboqui tsi ë acai ca cahëyoiyamaqui mia. Jama, bari huëtsa cahëxëqui mia tia —iquiina.

⁸ Jatsi,

—Noho tahë ashimayamapistiariaxëqui mia ra —i Jesu qui Pedro niquë.

Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Mí tahë pí ë ashimayamano tsi ¿jënahuariaxo raca noho yonoco mi ana? —iquiina.

⁹ Jatsi,

—Noho tahë ashimahuë, Ibobá. Jasca, noho mëquënë, noho mapo, tihí cabo ri ashimahuë ra —i Pedro niquë.

¹⁰ Jatsi nëca tsi quiha Jesú quëbiniquë:

—Ashitëquëyamahi quiha bahuëhacanish cato ra. Ashimahacaxëti xo jahuë tahë roha, ja chëquënaquë no. Jascaria, jënima tsi xo masahacanish ca shina jaya cato. Masahacaxëti xo ja abëna ca jocha roha, ja jochaquë no. Bahuëhaca ca xo mato tëquëta. Jama, nëa xo huësti ca shina masahama ca jaya cato rë —i Jesu niquë.

¹¹ Jodioba chama bo qui ja mëacasni ca Jesú cahëni quiha. Ja tsi xo toa,

—Nëa xo huësti ca shina masahama ca jaya cato rë —i ja nina.

¹² Jato tahë ashimaxo tsi quiha jahuë sacoria Jesú sahuëtëquëniquë. Jatsi mesa tahë ja tsahotëquëniquë. Tsahohax,

—¿Jënixo tsi mato tahë ë ashimaha? ¿Cahëcanai? —i jato qui Jesu niquë—.

¹³ Maestro, Ibo, tihí cabo ëa quënaqui mato. Jabija tsi xo toa ma chanihaina, mato Ibo ë nori quëshpi na.

¹⁴ Jama, ¿jahuë yonati tahë ashimahi ni chama pa? ¿Tsayacanai? Mato tahë yoi ë chocohaquë ra, naa mato Ibo, mato Maestro ra. Toca tsi ma ati xo mato ri.

¹⁵ Mato tahë ë chocohaquë ra, ototi quinia mato jismaxëna. Mato bax ë aca ca jascaria tsi huëtsa bo bax ma ano mato ri.

¹⁶ Mato parayamaquia. Yama tsi xo toa jahuë chama oquë ca yonati. Jasca, raanish ca oquë ma xo raahacanish cato, naa jahuë ibo chani bëhai cato.

¹⁷ Jabi naa yoba nicaquë mato. E yoaha ca yoba jabipihì tsi ranirixëqui mato ra.

¹⁸ “Mato tëquë yoati tsi chaniyamaquia. E bini cabo cahëriaquia ra. Jama, jatihuahacaxëti xo Quënëhacanish cabo, naa “Mía pasomaha tsi xo toa mi bëta xo pihai cato” iquiina.

¹⁹ Nicaparicana. Jodiobo chama bo qui ëa pi ja mëanax pari no tsi mato yoaquia, Xabahamati Ibo ë nori ca ma cahëno iquish na.

²⁰ Mato parayamaquia. Mato raaxëquia, noho chani nohiria bo qui boti. Ea yoi bixëhi quihã mato chani bichi cato. Jasca, ëa raanish ca Jahëpa ri bichi quihã ëa bichi cato –i jato qui Jesu niquë.

“Jodioba chama bo qui ëa aqui mato ó ca huësti cato” i Jesu nina

Mateo 26.20-25; Marcos 14.17-21; Lucas 22.21-23

²¹ Chanihax cohuëtsi Jesu niquë.

–Mato parayamaquia. Jodioba chama bo qui ëa mëaxëhi quihã mato ó ca huësti cato rë –i ja niquë.

²² Jatsi bësnabëquitsi jahuë rabëti bo niquë,

–¿Tsohuë cara ni sa? –i jaca niquë.

²³ Jabi Jesu tapai tsaho Juan ini quihã naa Jesu rabëti-rabëtiria.

²⁴ Jatsi ja qui Simón Pedró jahuë mëquë bëë-bëëhaniquë,

–¿Tsohuë yoati ni toa ja chanihaina? Nicahuë, no cahëno ra –iquiina.

²⁵ Jatsi Jesu qui Juan xëquëniquë nicaxëna,

–¿Tsohuë ni toa mìa pasomaha cato rë? –iquiina.

²⁶ Jatsi Jesú quëbiniquë:

–Pitëxti qui naa mapari nacomaquia moosaxëna. Nacomaxo tsi toa joni qui axëquia. Jabi ëa pasomaha ca tsi xo toa naa mapari bichi cato ra –i ja niquë.

Jatsi quihã mapari Jesú nacomaniquë pitëxti qui. Nacomaxo tsi quihã Judas Iscariote qui ja aniquë.

²⁷ Jatsi mapari ja biquë tsi quihã jahuë shina qui Satanás jicotapiniquë pë.

Jatsi,

–Mì acatsai ca ahuë. Bamayamahuë –i ja qui Jesu niquë.

²⁸ Jabi Judas qui Jesú yoaha ca toá ca tsaho cabá cahëyamani quihã nicaxo na.

²⁹ Jahuëcara ca oriquireti copiti, noitiria cabo qui parata ati ma ni, tihì cabo ati ja raahacani ca ja quëscahuajahuacani quihã. Toca tsi ja shinacani quihã, jato parata obëso ca Judas ini iqui na.

³⁰ Jatsi quihã Jesú ja qui ani ca mapari Judás biniquë. Bichi tsi quihã cacha ja caniquë. Baquicha ja ini quihã.

Yoba paxa cato

³¹ Judas jisbayaquë tsi,

–Tsëquëquë Nohiria Baquë rësoti xabaca ra –i Jesu niquë–. Jaboqui noho oquë jismahacaxëti xo. E rësohai cató tsi jismahacaxëti xo Dios oquë ri.

³² Jabi ëa iqui tsi Dios oquë jismahacano tsi ë qui jahuë naipá ca oquë axëhi quihã Dios. E qui apaimaria xo ra.

³³ Tanaroha pistia no tsi mato bëtaxëquia rë, noho xocobá. Jasca, ë caquë tsi quihã ëa mëraxëqui mato. Jama, ë cahai ca qui canoma xo mato iquia ra, naa jodiobo ë yoahitaha jascaria.

³⁴ Jaboqui yoba paxa ca mato qui aquia: Noinacana iquia, mato ë noihai jascaria.

³⁵ Ma noinapino tsi noho rabëti bo ma nori ca cahëcaxëceni quihã jatiroha cabo –nëa tsi jahuë rabëti bo qui Jesu nëcaniquë.

“Ea pasomaha chanixëqui mìa” i Pedro qui Jesu nina

Mateo 26.31-35; Marcos 14.27-31; Lucas 22.31-34

³⁶ Jatsi,

–¿Jahuënia tsi cahai, Ibobá? –i Simón Pedro niquë ja qui.

Jatsi,

–Jaboqui ë cahai ca qui canoma xo mìa. Jama, bari huëtsa ëa banahuaxëqui mìa ra –i ja qui Jesu niquë.

³⁷ Jatsi Pedró quëbiniquë:

—Jaboqui tsi mi bêta cacasquia, Ibobá. Mi bax êmë axëquia nati —iquiina.

³⁸ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—¿E bax rêsoxëhi ni mia pa? Patiari bënë quëonox pari no tsi tres tsi ëa pasomaha chanixëqui mia rê —i ja qui Jesu niquë.

14

Jahëpa Dios quinia

¹ Shina-motsiquiyamacana. Dios qui chitimicana. Jasca, ë qui ri chitimicana —i jahuë rabëti bo qui Jesu niquë—.

²⁻³ Noho Jahëpa racahai cató tsi xo huëstima ca xobo bo ra. Jabi mato xobo bo rohahuahi caquia. Rohahuahax jotëquëxëquia mato bixëna, ë noho ma no. Tocayamarohapino tsi bêro tsi mato ë yoaquë aquë. Quiayamaquia.

⁴ Jabi ë cahai ca quinia cahëqui mato —nëa tsi Jesu nëcaniquë jahuë rabëti bo qui.

⁵ Jatsi Tomás chaniniquë:

—¿Jahuënia tsi cahai, Ibobá? Cahëyamaqui noa rê. ¿Jënahuariaxo raca mi cahai ca quinia no cahëna? —i Jesu qui ja niquë.

⁶ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Dios qui quinia xo ëa ra. Jabija ca xo ëa ra. Bësomati Ibo xo ëa ra. Yama tsi xo Jahëpa Dios qui jamëpistia cahai cato. Jasca, ëa roha tsi xo toa ja qui mëpihai cato.

⁷ Jasca, ëa cahëpiquí tsi noho Jahëpa ri cahëxëqui mato. Jaboqui Jahëpa yoi cahëyoiqui mato. Jahëpa ma jisquë ra —i ja qui Jesu niquë.

⁸ Jatsi Felipe chaniniquë:

—Mi Ipa noqui jismahuë, Ibobá. Jispihi tsi ranixëqui noa ra —iquiina.

⁹ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Mato bêta ë naamaquë, Felipé. ¿Jënahuariaxo jari ëa cahëyamahai rê? Jahëpa Dios yoi jisqui ëa jisish cabo ra. Jënihax, “Jahëpa noqui jismahuë” ¿i mi a pa?

¹⁰ ¿Jahëpa Dios ó ë iquiina, ë nohó Jahëpa Dios iquiina, tihí cabo chahahuayamahai, Felipé? E quima joyamahi quiha noho chani, naa mato ë yoahaina. Jahëpa quima quiha. Jabi naa yonoco ati ibo tsi xo Jahëpa ra, naa ë nohó bësohai cato.

¹¹ Jasca, Jahëpa ó ë iquiina, ë nohó Jahëpa iquiina, tihí cabo chahahuana. Noho chani chahahuacasyamaquí tsi ë acai ca jisti bo quëshpi tsi ëa chahahuana.

¹² Mato parayamaquia. Ea chahahuapiquí tsi ë acai ca jisti bo axëqui mia ri ra. Naa ë acai ca jisti bo oquë ca axëqui mia, Jahëpa qui ë cahai quëshpi na.

¹³ Caxo tsi noho janë tsi jahuëcara ca ma bënahai ca mato bax axëquia. Toca tsi axëquia ra, ë acai cató tsi Jahëpa oquë jisiquino iquish na.

¹⁴ Jahuëcara pi noho janë tsi ma bënano tsi mato bax axëquia —nëa tsi Felipe qui Jesu nëcaniquë.

Espíritu Santo yoati tsi Jesu chaninina

¹⁵ —Ea pi noiqui tsi noho yoba nicaxëqui mato.

¹⁶⁻¹⁷ Jasca, noho Jahëpa nicaxëquia, Mëbiti Ibo huëtsa ca mato qui ati. Espíritu Santo quiha, naa mato bêta chitë-chitëpaoxëhai ca tsi xo naa ra. Jabija ca qui mato mëpixëhi quiha. Jabi Espíritu Santo biyamahi quiha Dios cahëyamacanaibo. Jato qui bëroma quiha. Cahëyamacani quiha rê. Jama, mato ti tsi xo toa Espíritu Santo cahëcanaina, mato ó ja nori iqui na.

¹⁸ Yoma bo iyamaxëqui mato. Toca tsi mato jisbëriayamaxëquia. Jahari mato qui joxëquia.

¹⁹ Tanaroha pistia no tsi ëa jisyamaxëhi quiha nohiria bo. Jama, ë caquë tsi jari ëa jistëquëxëqui mato. Bëso ë nori quëshpi tsi bësyoixëqui mato ri.

²⁰ Jasca, toa barí tsi quiha Jahëpa ó ë iquiina, ë nohó ma iquiina, mato ó ë iquiina, tihí cabo cahëxëqui mato ra, ë bësotëquëquë no.

²¹ Tsohuëcara ca noho yoba bo nicahai ca tsi xo toa ëa noihaina ra. Jasca, ëa noihai ca noixëhi quiha noho Jahëpa. Toa noixëquia ëa ri. Noixo tsi ja qui êmë jismaxëquia —nëa tsi jahuë rabëti bo qui Jesu nëcaniquë.

²² Jatsi quiha Judas huëtsa chaniniquë, naa Judas Iscariote ma cato:

—¿Noqui roha mimë yoi jismaxëhi ni mia pa, Ibobá? ¿Jënixo tsi chahahuayamacanaibo qui mimë jismayamaxëhai, mia ja cahëyoicano? —i Jesu qui ja niquë.

²³ Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Noho chani nicaxëhi quiha ëa noihai cato. Toa noixëhi quiha noho Jahëpa ra. Ja qui joxëqui noa, naa ëa, noho Jahëpa. Johax jáhá bësoxëqui noa ra.

²⁴ Jama, noho chani nicayamaxëhi quiha ëa noiyamahai cato rê. Jasca, noho chani ma xo naa ma nicahaina, noho Jahëpa chani nori. Ea raanish cato chani tsi xo naa ma nicahana iquia.

²⁵ Jabi nëca tsi chaniquia mato bëtahi na.

²⁶ Jama, Espiritu Santo mato qui noho Jahépá raano tsi mato tiisimaxèhi quiha. Mato Mèbiti Ibo ixèhi quiha. Joxo tsi èa yoati tsi mato tiisimaxèhi quiha. Mato è yoaha ca tèquè mato shinamaxèhi quiha è jìsbayaquè no.

²⁷ 'Mato bèpasimaquia. Jia tsi xo toa mato è bèpasimahaina; Dios cahèyamacanaibá bèpasimahai ca jamèri nori quiha. Shina-huèjènyamacana. Jasca, raquèyamacana.

²⁸ ¿Jabi mato è yoaha ca ma nicayamayamaha? "Mato jìsbèriayamaxèquia" i è què ra. Jasca, "Mato qui jahari joxèquia" i mato qui è què ra. Jatsi èa pi noihi tsi rani-ranixèqui mato ra, jahari noho Jahèpa qui è cahai tahèhax na. Ea oquèria xo noho Jahèpa ra.

²⁹ Jaboqui tihì ca tsi mato yoaquia, ja ocanox pari no. Jatsi ocapijaquè tsi è qui chitimioixèqui mato ra.

³⁰ Jabi ichariama bari tsi xo toa mato bèta è chanihaina rè. Capaima xo èa ra. Jasca, johi quiha Satanás rè, naa chahahuayamacanaibo yonati ibo-iboria. E axèhai ca yonoco quètiayamaxèhi quiha ra. Ea yonati mètsama xo ra.

³¹ Jama, Jahèpa Dios è noihi ca nohiria bá cahèno. Noiquí tsi jatiroha ca noho Jahépá yoahai ca aquia ra. Iquè tia. Bècahuè. ¿Canomani? —nèa tsi Jesu nècaniquè jahuè rabèti bo qui.

15

Bimi nishi, jahuè mèshi bo

¹ —Bimi saiuhuai ca nishi jascaria ca èa xo naa —i Jesu niquè—. Bimi nishi ototi ibo tsi xo noho Jahèpa ra.

² E nohó ca mèshì pi bimi saihuayamano tsi toa mèshi mèris-hi quiha noho Jahèpa. Jasca, saiuhuai ca mèshì bo rohahuahi quiha, oquè tsi ja saihuacano iquish na.

³ Jabi mato è yoani ca chanì tsi ma bahuèhacanicuè, naa mèshi rohahuahacahai jascaria.

⁴ E nohó bèsocana, naa mato ó è bèsohai jascaria. Jabi nishi quima mèris-hacapiquí tsi jènahuariaxo raca toa mèshì saihuana? Jascaria, è nohó bèsoyamaquí tsi saihuati mètsama ixèqui mato ri.

⁵ 'Nishi xo èa ra. Mato tsi xo mèshi bo. Jabi huèstima ca bimi saiuhuai quiha è nohó bèsohai cato. Dios yonoco ariaxèhi quiha, jaha è bèsohai iqui na. Yama ca axèqui mato è bètaxoma.

⁶ Jabi niahacaxèti xo tsohuècara è nohó bèsoyamahai cato, naa niahacanish ca mèshi yoi ca jascaria. Bèso-bèsoyamaxèhi quiha toa rè. Jabi nèca ca mèshi yoi bo catiahi quiha bimi ibo. Catiaxo tsi chihi qui niahi quiha. Toá tsi mèshocaxècani quiha.

⁷ Jama, è nohó pi ma bèsono tsi, mato ó pi noho chani chitèno tsi jaha ma quèèhai ca baati mètsa ixèqui mato. Baaxo tsi bixèqui mato ra.

⁸ Jabi huèstima ca bimi saiuhuai quiha noho rabèti yoi bo ra. Toca tsi Dios jabi jia ca jismacani quiha ra. Jasca, toca tsi noho rabèti bo ma nori ca cahèxèhi quiha nohiria bo.

⁹ Mato noiquia ra, naa èa noho Jahépá noihai jascaria. E noihai cato ó tsi chitècana.

¹⁰ Noho yoba pi aquì tsi è nohai cato ó tsi chitèxèqui mato. Jabi noho Jahèpa yoba bo aquia. Jaha tsi ja noihai cato ó tsi chitèxèquia ra.

¹¹ 'Nècaquia è ranihai ca ma oquèxnano. Ma rani-raniriano ra.

¹² Noho yoba tsi xo naa: Noinabèquicana, mato è noihai jascaria.

¹³ Tsohuècara pi jahuè rabèti bax rèsono tsi anomaria tsi xo toa ja noihaina. Yama tsi xo toa oquè ca noihaina.

¹⁴ Jasca, noho rabèti bo xo mato, noho yoba ahi na.

¹⁵ Jaboqui yonati bo mato quènyamaquia. Jahuè chamá shinahai ca cahèyoyamacani quiha toa bo rè. Jama, noho rabèti bo mato quènaquia ra. Ja tsi xo toa noho Jahèpa quima è nicaha ca tèquè mato yoaquia ra.

¹⁶ Ea ma biyamaniquè. Jama, mato è biniquè. Bixo tsi mato raaquia, huèstima ca huinocayamahai ca bimi saiuhuai ma bocano. Jasca, noho janè tsi ma baaha ca jahuècara ca mato qui axèhi quiha noho Jahèpa.

¹⁷ Jabi noho yoba tsi xo naa: Noinabèquicana. Iquè.

Noqui caxahi quiha maí ca nohiria bo

¹⁸ Ratèyamacana. Mato qui pi Dios cahèyamacanaibo caxano tsi è qui pari ja caxacani quiha.

¹⁹ Jabi jato maí ca jabi yoi ca pi ma noino tsi mato noicaxècani quiha Dios cahèyamacanaibo, jató-na ja noicanai jascaria. Jama, maí ca nohiria bo quima mato è tsècaniquè ra. Jató-na ma xo mato. Ja tsi xo toa mato qui caxahi quiha maí ca nohiria bo.

²⁰ Jabi è yoaha ca shina-bènyamacana: "Jahuè ibo oquè ma xo yonati" i è què ra. Jabi èa tènèmacaxècani quiha maí ca nohiria bo. Jasca, mato ri tènèmacaxècani quiha, noho rabèti bo ma nori iqui na. Jasca, noho chani nicarohapixo tsi mato chani ri ja nicaquè acaquè ra.

²¹ Jasca, èa raanish ca cahèyamahi quiha maí ca nohiria bo rè. Jaha tsi èa iqui tsi mato tènèmacaxècani quiha rè.

²² Jato qui pi chanihi ë joyamarohano tsi ja quësoyamahacaquë acaquë. Jama, jaboqui jocha jayaca xo rë. “Noho shina ri ma xo” iti mëtsama ca xo ra, noho chani ja nicacana quëshpi na.

²³ Noho Jahëpa qui caxahi quiha tsohuëcara ca ë qui caxahai cato rë.

²⁴ Jasca, jato xërëquë xo pi jistiria bo ë ayamarohano tsi ja quësoyamahacaquë acaquë. Jama, ë ani ca jistiria bo ja jiscani quiha. Jisi tsi ëa, noho Jahëpa, tihi cabo qui jari caxacani quiha pë.

²⁵ Jabi jatihuahacati xo Quënëhacanish cabo ra, ja acanai cató no, naa, “Mahitsa ë qui caxacaxëceni quiha rë” iquiina.

²⁶ Joxëhi quiha Espíritu Santo, naa mato Mëbiti Ibo ra. Noho Jahëpa ax joxëhi quiha. Jabija ca yoahai ca tsi xo naa. Jabi mato qui Espíritu Santo raaxëquia. Joxo tsi jatiroha ca ëa yoati mato yoaxëhi quiha.

²⁷ Jascaria, ëa yoati chanixëqui mato ri, rëquë rohari tsi ë bëta ma ini quëshpi na.

16

Tënëxëhi quiha Jesu rabëti bo

¹ Jabi mato qui caxacaxëceni quiha maí ca nohiria bo. Toa mato yoaquia, jabija ca quima ma casoyamano iquish na.

² Jato catiti xobo quima mato niacaxëceni quiha rë. Toa xaba tsëquëno tsi mato acaxëceni quiha ra. Axo tsi Dios yonoco ja acanai ca quëscahuacaxëceni quiha rë.

³ Jasca, ëa, Jahëpa, tihi cabo cahëyamacani quiha rë. Ja tsi xo toa mato acaxëceni quiha pë.

⁴ Jaboqui mato yobaquia, noho chani ma shinaparino toa xaba tsëquëquë no.

Espíritu Santo yonoco

¹ Jariapari tsi ë caxëhai ca ë yoayamaniquë, jari mato bëta ë ini quëshpi na.

⁵ Jama, jaboqui ëa raanish ca qui capaima xo ëa. Jama, “¿Jahuënia tsi cahai?” iyamaqui mato rë.

⁶ Jabija ca mato ë yoaha iqui tsi cohuëria xo mato.

⁷ Jasca, mato qui jia tsi xo ë caxëhaina iquia. E cayamapino tsi mato qui joyamaxëhi quiha Espíritu Santo, naa mato Mëbiti Ibo. Jama, mato qui Espíritu Santo raaxëquia nai qui caquí na.

⁸ Jato jocha nohiria bo qui bërohuaxëhi quiha joxo na. Jasca, noho mëstë ca jabi, Diós nohiria bo copixëhaina, tihi cabo tsi bërohuaxëhi quiha.

⁹ Jasca, jato jocha bërohuaxëhi quiha Espíritu Santo, ë qui ja chitimiyamacanai quëshpi na.

¹⁰ Jasca, noho mëstë ca jabi bërohuaxëhi quiha, Jahëpa Dios qui ë caxëhai iqui na. Jabi mëstë ca ë nori iqui tsi Jahëpa qui cati mëtsa xo ëa. Jasca, ë caquë tsi ëa jisyamaxëqui mato.

¹¹ Jasca, Diós nohiria bo copixëhai ca bërohuaxëhi quiha Espíritu Santo, Satanás, naa maí ca nohiria yonati ibo copihacani quëshpi na.

¹² Jari huëstima ca tsi xo toa mato qui ë yoacatsaina. Jaboqui cahënoma xo mato rë. Jaha tsi yoayamaquia.

¹³ Jama, joxëhi quiha Espíritu Santo. Joxo tsi jatiroha ca jahuë bo tiisimaxëhi quiha. Jabija ca yoahai ca tsi xo naa. Quiayamahi quiha. Jahuë chamá tsi chaniyamaxëhi quiha. Jama, chaniquí tsi ja nicahai ca jahuë bo roha mato qui yoaxëhi quiha.

¹⁴ Jasca, ëa oquëhuaxëhi quiha. Oquëhuaxo tsi ë noho ca chani bixëhi quiha. Bixo tsi mato cahëmaxëhi quiha ra.

¹⁵ Jabi noho Jahëpa oquë, jahuë chani, tihi cabo tëquë jaya xo ëa ra. Ja tsi xo toa “Ja qui ë acái ca jahuë bo bixëhi quiha Espíritu Santo. Bixo tsi mato cahëmaxëhi quiha ra” i ë quë.

Ja rësohai yoati tsi Jesu chaninina

¹⁶ Tanaroha pistia no tsi ëa jisyamaxëqui mato. Jaquirëquë, ichariama bari huinocaquë tsi ëa jistëquëxëqui mato —nëa tsi jahuë rabëti bo qui Jesu nëcaniquë.

¹⁷ Jatsi quiha chaninabëquitsi jahuë rabëti bo niquë:

—¿Jënjaha sa? “Tanaroha pistia no tsi ëa jisyamaxëqui mato; jaquirëquë, ichariama ca bari tsi ëa jistëquëxëqui mato” i ja quë pa. Jasca, “Noho Jahëpa qui caquia” i ja quë pa.

¹⁸ ¿Jahuëcara chanihi ni naa sa, “Tanaroha pistia no” i ja quë no? Ja chanihai ca cahëyamaqui noa rë —nëa tsi quiha jahuë rabëti bo nëcaniquë.

¹⁹ Jabi jahuë rabëti bá nicacascani ca Jesú cahëniquë. Ja quëshpi tsi jato qui ja chan-itëquëniquë:

—“Tanaroha pistia no tsi ëa jisyamaxëqui mato. Jaquirëquë, ichariama ca bari tsi ëa jistëquëxëqui mato” i ë quë. ¿Jabija ma ni naa ma nicacatsaina?

²⁰ Mato parayamaquia. E caquë tsi araxëqui mato. Jama, ranixëhi quiha maí ca nohiria. Cohuënaxëqui mato. Jama, ranixëqui mato, ëa ma jistëquëquë no.

²¹ Jabi pahë ya xo yoxa, jahuë baquë coquë no. Jama, jahuë baquë coquë tsi jahuë comahai ca pahë shina-bënohi quiha. Ranihi quiha, jahuë baquë coha quëshpi na.

²² Jascaria tsi jaboqui cohuë xo mato ri. Jama, ranixëqui mato, mato ë jistëquëquë no. Mato quima mëbitimaxëni ixëhi quilha ma ranixëhaina ra.

²³ Toatiyá tsi ëa nicayamaxëqui mato, jahuëcara bixëna. Jama, Jahëpa Dios nicaxëqui mato ra. Jahuëcara ma nichahi ca mato qui axëhi quilha, noho rabëti bo ma nori quëshpi na.

²⁴ Jaboqui jari noho janë tsi nicayamahi quilha mato, bëhoxquí na. Jama, toatiyá tsi noho janë tsi nicatsacana. Nicaxo tsi bixëqui mato. Toca tsi ranirixëqui mato ra —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

Maí ca jabi bëbohi quiha Jesu

²⁵ —Jaboqui mato joma quilha mato ë yoahaina rë. Jama, joxëhi quiha xaba huëtsa. Toatiyá tsi bëroria tsi Jahëpa Dios yoati tsi chanixëquia —i jahuë rabëti bo qui Jesu niquë—.

²⁶ Toatiyá tsi noho janë tsi Jahëpa Dios nicaxëqui mato. Noho janë tsi ma bëhoxno tsi mato bax nicayamaxëquia, noho Jahëpá mato nicaxëhai quëshpi na.

²⁷ Mato noiriahi quilha Jahëpa Dios yoi, ëa ma noihai iqui na. Jasca, Dios quima ax ë joni ca chahahuaiqui mato. Ja quëshpi tsi mato noiriahi quilha Jahëpa.

²⁸ Jahëpa Dios ë jisbërianiquë mai qui joxëna. Jaboqui naa mai jisbëriaquia jahari noho Jahëpa Dios qui caxëna —nëa tsi Jesu nëcaniquë jahuë rabëti bo qui.

²⁹ Jatsi jahuë rabëti bá quëbiniquë:

—Jaboqui bëro xo mi chanihaina. Jonë ma xo ra.

³⁰ Jaboqui jatiroha ca cahëhai ca mi nori ca cahëqui noa. Mia pi no nicacasno tsi no shinahai ca cahëqui mia pa. Ja tsi xo toa Dios quima ax mi joni ca cahëqui noa ra —i Jesu qui jaca niquë.

³¹ Jatsi quilha Jesú quëbiniquë:

—Jaboqui chahahuacanaí pa?

³² Jabi basima tsi xo toa hora ra, naa ma pacanamahaca-xëquë no. Jabi joquë toa hora. Toatiyá tsi mato xobo qui jabaxëqui mato pë. Ea jisbëriaxëqui mato rë. Jama, ëmëpistia iyamaxëquia ë bëta Jahëpa nori quëshpi na.

³³ Nëca tsi mato qui chaniquia ma bëpasino, ma raquëyamano iquish na. Nicacana. Mato yosicaxëcane quiha maí ca nohiria. Jama, ranitsicana maí ca yoi ca jahuë bo, maí ca nohiria bo, tihí cabo ë boboni quëshpi na —nëa tsi quilha jahuë rabëti bo qui Jesu nëcaniquë.

17

Jahuë rabëti bo bax Jesu bëhoxnina

¹ Jatsi quilha nai Jesú tsyaniquë bëhoxhi na. Tsayahax,

—Tsëquëquë ë rësoti xabaca rë, Jahëpá —i Jahëpa Dios qui ja niquë—. Mi Baquë xo ëa ra. Noho oquë jismahuë, mi oquë ë jismano ëa ri.

² Jasca, ë qui nohiria yonati chama mi aniquë, ë qui mi ani ca nohiria bo tëquë ë bëso-bësopaomano iquish na.

³ Jabi bëso-bësopaoti quinia tsi xo naa ra: Mia, ëa, tihí cabo ja cahëyoiti ca xo ra. Mia tsi xo toa jaroha ca Dios yoi. Jasca, ëa ti tsi xo toa mi raani ca baquë yoi.

⁴ Jabi naa mai xo tsi mi oquë ë jismaquë ra. Jasca, ë qui mi ani ca yonoco ë jatihuaquë ra. Jaboqui yama tsi xo.

⁵ Jatsi jaboqui noho oquë mi jismati xo, Jahëpá, naa mi bëta ë jayapaoni ca oquë. Jabi mai mi nëhohuanox pari no tsi anomaria ini quilha noho oquë ra.

⁶ Jasca, ë qui mi ani ca maí ca nohiria bo qui tsohuë mi nori ca ë jismaquë ra. Jabi jato qui mi oquë ë jismaquë. Jariapari tsi mi-na bo ja icapaoniquë. Jatsi ë qui jato mi aniquë jato ó bësoti. Jaboqui mi chani nicacani quilha ra.

⁷ Jasca, jaboqui ëa yoi cahëriacani quilha. Noho chani, noho tiisi, noho chama, tihí cabo ë qui mi ani ca cahëcane quilha.

⁸ E qui mi ani ca chani jato qui ë aniquë. Mi chani ja bicaniquë ra. Bixo tsi mi quima ax ë joni ca cahëriacani quilha ra. Ea mi raani ca chahahuayoicani quilha iquia.

⁹ Jasca, noho rabëti bo bax bëhoxquia. Chahahuayamacanaíbo bax bëhoxyamaquia. Jama, ë qui mi ani cabo bax bëhoxquia mi-na bo jaca nori quëshpi na.

¹⁰ Jabi jatiroha ca nohó-na bo xo mi-na bo ri. Jasca, jatiroha ca mi-na bo xo nohó-na bo ri. Jaboqui ja acanaí cató tsi jismahacahi quilha noho oquë.

¹¹ Ea ti tsi xo jisbayahaina. Jama, nëá tsi chitëcahi quilha nohó-na bo. Jisbaya tsi mi qui caquia. Ja quëshpi tsi jia tsi ë qui mi ani cabo ó bësohuë, noho Jahëpa jiaxëni cató. Toca huësti ca ja icano, huësti ca no nori jascaria.

¹² Jato bĕtapama tsi jato ě oto-otoniquĕ, ě qui mi ani ca chamá no. Jĕnima ca xo. Huĕsti roha tsi xo toa bĕnohacahax cato, naa tĕnĕtiyá ca baquĕ rĕ. Tocapijaquĕ, Quĕnĕhacanish cabo jatihuahacano iquish na. Iquĕ.

¹³ Jaboqui mi qui caquia. Jato bĕtapama tsi naa jahuĕ bo jato ě yoaniquĕ, ě ranihai ca ja xatĕnacano iquish na.

¹⁴ Jasca, mi chani jato qui ě aquĕ. Ja iqui tsi jato qui caxahi quiha maí ca nohiria bo, jato maí ca jabi yoi bo ja niacani iqui na. Maí ca nohiria bo quirima ca xo, ěa jascaria jaca nori.

¹⁵ Mai quima jato tsĕcahuĕ iyamatsiquia. Jama, jato ó bĕsohuĕ, Satanás jato yoshihuayamano.

¹⁶ Jaboqui maí ca nohiria ma ca xo. Jató-na ma ca xo, ěa jascaria jaca nori.

¹⁷ Jasca, jabija ca Espíritu Santó tsi jato aquĕquĕmahuĕ, mi yonoco ati. Jabija tsi xo mi chani ra.

¹⁸ Jabi maí ca nohiria bo qui ěa mi raani jascaria tsi maí ca nohiria bo qui jato ě raaquĕ ěa ri.

¹⁹ Jato bax ěmĕ mi qui aquia namĕhacati, Espíritu Santó tsi ja aquĕquĕmahacacano iquish na.

²⁰ Jabi noho rabĕti bo, jato chani iqui tsi ě qui chitimicaxĕcanaibo, tihi cabo bax bĕhoxquia ra.

²¹ Bĕhoxquia ja huĕstinabĕquicano. No nohó ja huĕstinabĕquicano, Jahĕpá, naa ě nohó mi nori jascaria. Ja huĕstinabĕquicano ra, maí ca nohiria bá ěa mi raani ca chahahuano iquish na.

²² Jabi ě qui mi ani ca oquĕ jato qui ě aniquĕ, ja huĕstinabĕquicano iquish na, naa huĕsti ca no nori jascaria.

²³ Jabi jato ó xo ěa. Jasca, ě nohó xo mia ri. Ja iqui tsi ja huĕstina-bĕquinayoicano ra. Tocapijacano tsi ěa mi raanina, jato ě noi-noihaina, tihi cabo cahĕcaxĕcani quiha maí ca nohiria bo.

²⁴ Jabi ěa mi noiniquĕ mai nĕhoahuahacanox pari no. Toatiyá tsi oquĕ ě qui mi aniquĕ. Toa oquĕ ja jiscano ra. Ja tsi xo toa ě nori cató tsi noho rabĕti bo icano jato ri, noho oquĕ ja jiscano.

²⁵ Jishopĕ, mĕstĕxĕni ca Jahĕpá. Mia cahĕyamahi quiha maí ca nohiria bo rĕ. Jama, mia cahĕhai ca ěa xo naa. Jasca, ěa mi raani ca cahĕhi quiha noho rabĕti bo ri.

²⁶ Mi jabi yoi jato ě cahĕmaniquĕ. Jasca, jari mi jabi yoi jato cahĕmaxĕquia, noiti ja tiisicano, ěa mi noihaí jascaria. Jabi jato shina ó tsi bĕsoxĕquia —nĕa tsi Jesu nĕcaniquĕ bĕhoxhi na.

18

Jesu tsamihacanina

Mateo 26.47-56; Marcos 14.43-50; Lucas 22.47-53

¹ Bĕhoxhax tsi quiha pao Cedrón Jesú shitaniquĕ. Jahuĕ rabĕti bo ri ja boni quiha. Shitahax huerto qui ja jicocaniquĕ.

² Jabi toa iti Judás cahĕni quiha jaa ri, naa Jesu pasomaha inish cato. Huĕstima tsi toa huerto qui Jesu ca-capaoni quiha jahuĕ rabĕti bo ya.

³ Jaha tsi quiha huerto qui Judás caniquĕ jaa ri, Jesu mĕrahi na. Huĕstima ca soldado bo, jodioba chama bá raani ca policia bo, tihi cabo ja boniquĕ. Jotati bo, lamparina bo, saipi bo, tihi cabo ja jayacani quiha.

⁴ Huerto qui ja cahĕcaquĕ tsi quiha jato bĕchahi Jesu caniquĕ, ja acascanai ca ja cahĕni quĕshpi na. Bĕchahax,

—¿Tsohuĕ mĕracanai? —i jato qui Jesu niquĕ.

⁵ Jatsi,

—Nazarét ca Jesu mĕraqui noa ra —i jaca niquĕ.

Jatsi quiha,

—Ja xo ěa ra —i Jesu niquĕ.

Jabi toá tsi quiha soldado bo ya Judas nii iniquĕ, naa Jesu pasomaha inish cato.

⁶ “Ja xo ěa ra” i Jesu quĕ tsi quiha ja chishtĕquiri-caniquĕ. Mai qui ja paquĕcaniquĕ ratĕhi na.

⁷ Jatsi quiha Jesú jato nicatĕquĕniquĕ:

—¿Tsohuĕ mĕracanai ra? —iquiina.

Jatsi quiha,

—Nazarét ca Jesu ra —itĕquĕ jaca niquĕ.

⁸ Jatsi Jesú quĕbiniquĕ:

—“Ja xo ěa ra” i ě quĕ. Ea pi ma mĕrano tsi noho rabĕti bo ma paquĕmano iquia —iquiina.

⁹ Jabi toca tsi ja yoaha ca Jesú jatihuani quiha naa “E qui mi ani cabo bēnyomaxēquia” i ja quē no.

¹⁰ Jatsi quiha Simón Pedró jahuē saipi tsēcāniquē. Tsēcaxo tsi quiha Malco, naa arati ibo-iboria yonati ja paxtianiquē. Jahuē mēñēcayá ca pahoqui quiha.

¹¹ Paxtia-jahuaquē tsi quiha,

—Mi huaina qui jahari mi saipi nanēhuē. ¿E qui noho Jahēpá ani ca yonoco ayamaya-maxēhi ni ēa ra? Aquia ra —i Pedro qui Jesu niquē.

Jodioba chama bo bēsojó Jesu niinina

¹² Jatsi pē soldado bo, jato capitán, jodiobá policia bo, tihi cabo Jesu qui tsaminiquē. Tsamixo tsi quiha ja nēxāniquē pē.

¹³ Nēxaxo tsi Anás xobo qui pari Jesu ja bocaniquē. Caifás rai si ja ini quiha. Jabi toa año no tsi arati ibo ba chama Caifás ini quiha.

¹⁴ Jabi jodiobo yobanish ca Anás tsi xo naa, “Oquē tsi xo nohiria bo bax huēsti ca joni rēsohaina” inish cato.

Pedró Jesu ocahuanina

Mateo 26.69-70; Marcos 14.66-68; Lucas 22.55-57

¹⁵ Jabi Jesu cho Pedro caniquē. Ja cho ē caniquē ēa ri, naa Jesu rabēti huētsa. Jabi ēa Anás cahēni quiha, naa arati ibo-iboria iqui cato. Ja quēshpi tsi Jesu ya arati ibo-iboria xobo huēñēñ ca mai qui jicoti mētsa ē iniquē.

¹⁶ Jiconoma Pedro ini quiha. Caiti cacha nii quiha. Jatsi cacha ē caniquē, caiti obēso ca xotaco qui chanixēna, huēñē qui Pedro jicomacatsi na. Jatsi Pedro ē jicomāniquē ra.

¹⁷ Jatsi ē bēta jicojano tsi

—Tonia Jesu rabēti xo mia ra —i caiti quēmēpi ca xotaco niquē Pedro qui.

Jatsi quiha,

—Jahuē rabēti ma xo ēa ra —i Pedro niquē rē.

¹⁸ Jabi matsi iqui tsi toá ca policia bo, yonati bo, tihi cabá chihi maponiquē. Mapohax toá tsi quiha ja yohocāniquē. Jato bēta niiniquē Pedro ri, yohohi na.

Anás Jesu nicanina

Mateo 26.59-66; Marcos 14.55-64; Lucas 22.66-71

¹⁹ Jatsi quiha jahuē rabēti bo, ja tiisimahaina, tihi cabo yoati tsi arati ibo ba chamá Jesu nicaniquē.

²⁰ Jatsi Jesú quēbiniquē:

—Bēroria tsi nohiria bo qui ē chaniniquē ra. Mato catiti xobo bo, arati xobo, tihi cabo xo tsi ē tiisimapaoniquē, naa jodiobo tēquē catihai cato xo na. Jonē tsi ē chaniyamaniquē ra.

²¹ Ja quēshpi tsi, ¿jēñirixaxo tsi ēa nicahai? Noho chani nicanish cabo nicahuē ra. E yoani ca cahēcāni quiha ra —i jato chama qui Jesu niquē.

²² Jatsi pē toá ca nii ca soldadó Jesu bēpaishaniquē pē.

—¿Toca tsi arati ibo ba chama quēbihi ni mia pa? —i ja qui soldado niquē.

²³ Jatsi quiha Jesú quēbiniquē:

—Anoma ca pi ē chanirohano tsi ēa nicamahuē. ¿jēñirixaxo tsi ēa mi bēpaishaha pa, jabija ca ē chaniquē no? —iquiina.

²⁴ Jatsi arati ibo-iboria Caifás qui Anás Jesu raaniquē. Jari nēxē Jesu ini quiha.

Pedró Jesu ocahuatēquēñina

Mateo 26.71-75; Marcos 14.69-72; Lucas 22.58-62

²⁵ Jabi chihi tahē tsi quiha jari nii quiha Pedro iniquē, yohohi na. Yohojano tsi quiha ja qui chanitsi toá ca joni bo niquē:

—¿Jesu rabēti ma ni mia ra? —i ja qui jaca niquē.

Jatsi quiha,

—Jahuē rabēti ma xo ēa ra —i Pedro niquē rē.

²⁶ Jatsi quiha Pedro qui ibo-iboria yonati chaniniquē, naa paxtiahacanish cato jimibo:

—¿Huerto xo tsi Jesu ya mia ē jisyama-yamaha? —iquiina.

²⁷ Jatsi quiha,

—Ea ma xo ra —i Pedro niquē rē.

Ja quiaquē tsi quiha patieri bēñē quēotapiniquē.

Pilato bēsojó Jesu niinina

Mateo 27.1-2, 11-14; Marcos 15.1-5; Lucas 23.1-5

²⁸ Jaquirēquē Caifás xobo jishaya tsi quiha romanoba chama xoboria qui Jesu ja bocaniquē. Baquishmari ja ini quiha. Jahuē xoboria qui cahēhax tsi quiha ja jicoyamaniquē. Carayanaba xobo qui jicohai jodiobo qui yoi ini quiha, jato jabi pasomaha ja ini

quëshpi na. Jato qui roa quiha. Jicorohapihi tsi jato pascua fiesta oriquiti mètsama ja iquë acani quiha.

²⁹ Jatsi quiha cacha Pilato caniquë jato qui.

—¿Jahuë naa joni qui quësocanaí? —i jato qui ja niquë.

³⁰ Jatsi quiha,

—Anoma ca pi ja ayamarohano tsi mi qui no bëyamaquë aquë ra —i jaca niquë.

³¹ Jatsi quiha Pilató jato quëbiniquë:

—Bicahuë. Mato yobá tsi copihuë —iquiina.

Jatsi quiha,

—Naa joni namëcasqui noa ra. Romanoba yoba pasomaha tsi xo toa joni no namëhaina rë —i jaca niquë.

³² Nëca tsi Jesú yoani ca jatihuahacani quiha, naa ja rësohai ca quinia yoati ja yoaniquë no.

³³ Jatsi jahuë xoboria qui jahari Pilato cahaca tsi Jesu ja bënaniquë. Bënahax,

—¿Jodioba chama-chamaria ni mia? —i Jesu qui ja niquë.

³⁴ Jatsi quiha Jesú quëbiniquë:

—¿Mi quima johi ni mi nicahana? ¿Tonia ëa yoati huëtsa bá mia yoayamayamaha? —iquiina.

³⁵ Jatsi,

—¿Jodio ë nori ca shinahai? Mi jimibo, jato arati ibo bo, tihi cabo tsi xo toa ë qui mia mëahax cabo ra. Jatsi, ¿jahuë anoma ca mi aca sa? —nëa tsi Jesu qui Pilato nëcaniquë.

³⁶ Jatsi quiha Jesú quëbiniquë:

—Maí ca nohiria chama ma xo ëa ra. Nëa xo tsi yonayamaquia. Jasca, nëa xo tsi ë yonarohapino tsi noho yonati bo nianaquë aquë, jodioba chama bo qui ë mëahacayamano. Mai xoma xo ë yonahaina ra —nëa tsi Jesu nëcaniquë.

³⁷ Jatsi quiha,

—¿Chama ni mia pa? —i Pilato niquë.

—Jabija. Chama xo ëa ra. Ja tsi xo toa ë conina. Mai qui ë joniquë jabija ca yoaxëna. Jabi noho rabëti bo tsi xo toa jabija ca nicacanaibo tëquë —i Pilato qui Jesu niquë.

³⁸ Jatsi quiha,

—¿Jahuë ni toa jabija ca sa? —i Pilato niquë.

Chanihax cacha jodiobo qui Pilato catëquëniquë. Cahax,

—Yama tsi xo naa joní anoma ca acana iquia —i jato qui ja niquë—.

³⁹ Mato pascua fiesta no tsi presó ca achiquinish ca huësti ca ë paquëmapaoniquë. Noba jabi quiha. ¿Japa jaboqui mato jodiobo chama-chamaria mato bax paquëmaxëni ni ëa? —i jodiobo qui Pilato niquë, Jesu paquëmacatsi na.

⁴⁰ Jatsi quiha jato joi jodiobá choshaniquë. Jato qui yoi ini quiha ja yoanina. Jaha tsi,

—Naa joni paquëmayamahuë ra. Barrabás paquëmahuë ra —i jaca niquë pë.

Jabi yomaxëni ca joni naa Barrabás ini quiha.

19

Jesu ja namëcanina

Mateo 27.15-31; Marcos 15.6-20; Lucas 23.13-25

¹ Jatsi Pilató Jesu biniquë. Bixo tsi quiha ja rashamaniquë rispichí no.

² Jaquirëquë moxa chaha soldado bá quëconiquë. Quëcoxo tsi quiha ja machëquërëxacaniquë pë. Jatsi quiha raiti shini ja sahuëmacaniquë; naa chama-chamaria sahuëti.

³ Sahuëmehax ja qui soldado bo bocaniquë joihuaxëna.

—¡Viva! ¡Viva, jodioba chama-chamariá! —i jaca niquë pë.

Joihuaxo tsi quiha ja bëpaishacanicuë pë.

⁴ Jaquirëquë cacha Pilato catëquëniquë jodiobo qui.

—Cacha mato qui Jesu boquia. Yama tsi xo toa anoma ca ja acana iquia. Ja bësoxëti xo ra —i jato qui ja niquë.

⁵ Jatsi xobo cacha Jesu caniquë. Moxa chaha, raiti shini, tihi cabo sahuë ja ini quiha. Jatsi,

—Nëa xo mato joni ra —i jato qui Pilato niquë.

⁶ Jatsi quiha arati ibo bo, jato yonati bo, tihi cabá Jesu jisniquë. Jisi tsi,

—Cruzó tsi tooxahuë. Cruzó tsi tooxahuë —i jaca niquë pë.

Jatsi quiha,

—Bocahuë. Acasyamaxo ëa ra. Mamëxo tsi cruzó tsi tooxacahuë pë. Yama tsi xo anoma ca ja acana iquia ra —i jato qui Pilato niquë.

⁷ Jatsi jodiobá quëbiniquë:

—“Ja namêhacati xo” ii quiha noba yoba ra, “Dios Baquê xo êa” i ja ni quêshpi na —i jaca niquê.

⁸Nicahax raquêriatsi Pilato niquê.

⁹Raquêhi tsi jahuê xoboria qui ja jicotêquêniquê Jesu qui chanitêquêhi na.

—¿Jahuênia ax mi joni? —i ja qui Pilato niquê.

Quêbiyamaniquê Jesu; pasi quiha.

¹⁰—¿Ea quêbiyamahai pa? ¿Noho chama cahêyamahai? Mia paquêmati chama, mia cruzó tsi tooxamati chama, tihî cabo jaya xo êa ra —i Jesu qui ja niquê.

¹¹Jatsi Jesú quêbiniquê:

—Mana quima mi qui chama ayamahacarohapino tsi êa namêti chama mi jayamaquê aquê ra. Jaha tsi mi jocha oquê tsi xo toa mi qui êa mêahax cato jocha ra —nêa tsi quiha Pilato qui Jesu nêcaniquê.

¹²Jatsi quiha Pilató Jesu paquêmacasniquê nicaxo na. Jama, jahari jodiobá quênaniquê:

—Paquêmapihî tsi romanoba chama-chamaria rabêti ma xo mia pê. Romanoba chama pasomaha tsi xo toa “Chama-chamaria xo êa” iquii cato. Tocahi quiha naa Jesu ra —i jaca niquê.

¹³Jesu qui ja quêsocanai ca nicaxo tsi quiha Pilató Jesu boniquê, cacha xo copixêna pê. Bohax tsi quiha jahuê copiti tsahotî ja tsahoniquê ja qui quêsoxêna. Tsahohax,

¹⁴—Nêa xo mato chama-chamaria Jesu ra —i jodiobo qui ja niquê.

Jabi pascua fiesta chiho ca bari ja ini quiha. Matoroco bari quiha.

¹⁵Jatsi quênatsi quiha nohiria bá huaniquê:

—Ahuê ra. Ahuê ra. Cruzó tsi tooxahuê ra —i jaca niquê.

Jatsi quiha,

—¿Mato chama-chamaria tooxaxêhi ni êa pa? —i jato qui ja niquê.

¹⁶Chanixo tsi jato qui Pilató Jesu mêaniquê cruzó tsi tooxahacati.

Cruzó tsi Jesu ja tooxacanina

Mateo 27.32-44; Marcos 15.21-32; Lucas 23.26-43

¹⁷Jatsi jodiobá Jesu biniquê. Yaca cacha ja mêpilhacani quiha jahuê cruz iahaina. Mapo Xao Ya icanai ca maca qui tsi quiha ja bocaniquê, naa jodioba joi tsi “Gólgata” quênahacani cato.

¹⁸Toa xo tsi Jesu soldado bá tooxaniquê cruzó no. Jasca, ja bêta dos ca joni huêtsa bo ja tooxacaniquê, huêsti ca jahuê mênêcayá no, huêtsa jahuê mêxojó no. Nêpax tsi quiha Jesu cruz iniquê.

¹⁹Jatsi quiha papi ó tsi Pilató quênêniquê cruzó tsi janahacati chani.

“Nazarét ca Jesu. Jodioba chama-chamaria” i ja quênêni ca niquê.

²⁰Jabi Jerusalén basima tsi Jesu tooxahacani quiha. Ja quêshpi tsi huêstima ca jodiobá Pilató quênêni ca jisniquê. Tres ca joi bá tsi jahuê chani quênêhacani quiha, naa jodioba joi, griego joi, romanoba joi.

²¹Jabi arati ibo bo qui anoma ini quiha Pilató quênênina. Jatsi quiha Pilato qui ja chanicaniquê:

—Mî quênêha ca rarinamahué. “Jodioba chama-chamaria” quênêyamana rê. Jama, “‘Jodioba chama-chamaria xo êa’ ii quiha naa joni” quênêhuê —nêa tsi quiha Pilato qui jaca niquê.

²²Jatsi quiha,

—E quênêha ca rarinamayamaquia ra —i Pilato niquê.

²³Jatsi cruzó tsi Jesu tooxaxo tsi quiha jahuê raiti soldado bá biniquê. Bixo tsi cuatro ca maa ca ja oquêxhuacanicuê jamê bax na. Jabi cuatro ca soldado bo ja icani quiha, naa jahuê raiti ó quênênish cabo. Jatsi quiha jahuê camisaria jiaxêni ca ja bicanicuê, naa quêshêquê yama cato.

²⁴Bichî tsi soldado bo nêcaniquê:

—Jahuê camisaria no jaxcayamano ra. Suerte bo no niaparino. Toca tsi jahuê camisaria biti ca cahêxêqui noa ra —i jaca niquê.

Toca tsi ja acanai cató tsi Quênêhacani cabo jatihuahacani quiha. Jabi Quênêhacani cabá yoani ca tsi xo naa:

“Jato xêrêquê xo tsi noho sahuêti bo ja oquêxhuacanicuê.

Noho camisaria quêshpi tsi suerte bo ja niacaquê” iquiina.

Jabi toca tsi soldado bá aniquê ra.

²⁵Jabi cruz tapaf quiha Jesu jahêhua María, jahuê jahêhua noma, Cleofas ahuini María, María Magdalena, tihî cabo iniquê.

²⁶Jasca, jahuê jahêhua tapaf nii ê iniquê, êa ri. Jatsi noqui, naa êa, jahuê jahêhua María, tihî cabo Jesú jisniquê. Jisi tsi,

–Jaboqui mi baquë tsi xo toa, caí –i jahëhua qui ja niquë.

²⁷ Jatsi ë qui ja chaniniquë:

–Noho jahëhua mi otono, mi ihua ó mi bësohai jascaria –iquiina.

Japi noho xobo qui Jesu jahëhua ë boniquë racati.

Jesu nanina

Mateo 27.45-56; Marcos 15.33-41; Lucas 23.44-49

²⁸ Jaquirëquë jahuë maí ca yonoco jatihuahacani ca Jesú cahëniquë. Jatsi,

–Tëshinaquia –i ja niquë, Quënëhacanish cabá yoani ca jatihuaxëna.

²⁹ Jabi toá tsi nii quiha chomo iniquë. Nopi ca jënë jayani quiha. Jatsi toa jënëria qui tatë ja moosacanicuë. Moosaxo tsi quiha tahuá tsi tatë ja rëbiquiriahacanicuë. Jatsi jahuë jana qui ja tërocanicuë nopi ca jënë amaxëna.

³⁰ Jënëria acax tsi,

–Jatiquë noho yonoco ra –i Jesu niquë.

Jatsi ja tëpiniquë. Tëpихax ja nanicuë.

Jesu xao bo tēcahacayamanina

³¹ Jabi chitahëpaimaria quiha jodioba joiti bari iniquë. Ja quëshpi tsi Pilato qui jodiobo chaniniquë:

–Cruzó tsi tooxahacanish caba huico bo tēcaritsacahuë, ja rēsohuēnicano. Jato yora bo botēmahacaxëti xo –iquiina.

Jabi jodiobo qui anoma ini quiha cruzó tsi yora rotamëhaina, naa jato joiti barí no. Bari-bariria jato jodioba joiti bari ini quiha. Jato qui roa quiha.

³² Jaha tsi quiha soldado bo bocanicuë jato huico bo tēcaxëna. Jatsi Jesu ya ca tooxahacanish ca joni ba huico pari ja tēcacanicuë, mēri tsi ja rēsocano.

³³ Tēcahax Jesu qui ja bocanicuë. Ja qui cahëxo tsi quiha bësoyama ja iqui ca ja jiscanicuë. Ja quëshpi tsi jahuë huico bo ja tēcayamacanicuë.

³⁴ Jama, soldado huëstitá Jesu yora quëpë tsacanicuë jahuë saipí no. Jatsi jimi, jënëpaxa, tihí cabo xapaquënicuë.

³⁵ Jasca, ja rēsohai ca ë jisnicuë ëa ri. Jabija tsi xo naa ë quënëhaina. Quiayamaquia. Parayamaquia, ja qui ma chitimicano mato ri.

³⁶ Jabi nēca tsi Jesu nanicuë Quënëhacanish cabo jatihuahacano iquish na, naa “Jahuë xao bo tēcayamacaxëcani quiha” ini cato ó no.

³⁷ Jasca, “Ja tsacani ca qui tsayaxëhi quiha nohiria bo” ii quiha Quënëhacanish caba iti huëtsa ó no.

Jesu maihuahacanina

Mateo 27.57-61; Marcos 15.42-47; Lucas 23.50-56

³⁸ Jaquirëquë quiha raquëhax tsi Arimatiá ca racanish ca José caniquë Pilato qui. Caxo tsi quiha Jesu yora ja bēnanicuë maihuaxëna.

Jatsi quiha,

–Bihuë –i ja qui Pilato niquë.

Jatsi quiha Jesu yora bichi ja caniquë. Jabi Jesu rabëti ja iqui ca ja yoayamaniquë jodioba chama bo qui raquëhi na.

³⁹ Jasca, ja bëta Nicodemo caniquë jaa ri, naa baquichá Jesu qui canish cato. Yora maihuati shomahuati perojome, naa mirra, áloes roi hacani ca chëxëti ja bëcaniquë. Ihuë ini quiha ja bëcani ca chëxëti.

⁴⁰ Jatsi Jesu yora ja bicaniquë. Bixo tsi quiha ja yabocanicuë, chëxëti tsi cohohuahaina.

⁴¹ Jabi cruzó tsi Jesu tooxahacani ca basima huerto ini quiha. Toá tsi maiquini paxa ca ini quiha, naa maihuahama cato.

⁴² Ja bamayamacanicuë, jato jodioba joiti bari chitahëpaimaria ini quëshpi na. Jaha tsi toa maiquini qui mēri tsi Jesu ja maihuacanicuë, cruz basima ja ini quëshpi na.

20

Jesu bësoțëquënina

Mateo 28.1-8; Marcos 16.1-8; Lucas 24.1-12

¹ Domingo baquishmari, jari mitsëmono tsi quiha maiquini qui María Magdalena caniquë. Caxo tsi quini quëbëti maxax चाहitaxëni ja yopaniquë. Bahama ja tarahacani quiha.

² Yopahax jahari ja jabaniquë Simón Pedro, ëa, tihí cabo yoaxëna. Jabahax,

–Maiquini quima noba lboba yora ja tsēcacahitaquë rë. ¿Jahuënia cara jahuë yora ja janacahitaha sa? Cahëyamaqui noa rë –i ja niquë.

³ Jatsi quiha Pedro, ëa, tihí cabo jahuë maiquini qui bocanicuë jixëna.

⁴ No jabanabëquiniquë. Jatsi Pedro ë xononiquë. Jariapari jahuë maiquini qui ë cahëniquë.

⁵ Cahëxo tsi ë naisniquë. Jahá ca jahuë yora yabohacanish ca raiti ë jisniquë caiti xo na. Jari quini qui ë jicoyamaniquë.

⁶ Jatsi ë cho Pedro joniquë. Johax quini qui ja jiconiquë jisxëna. Yabohacanish ca raiti ja jisniquë jaa ri.

⁷ Jatsi Jesu bëmana yabohacaha ca raiti pistia ja jisniquë. Iti huëtsá tsi ja ini quiha pa; yabohaca roha. Raiti tëxë basi jahuë mapo raiti ini quiha.

⁸ Jatsi maiquini qui ë jiconiquë ëa ri. Jicoxo tsi niabëriahacanish ca raiti pistia ë jisniquë ëa ri. Jisi tsi Jesu bëso iqui ca ë cahëniquë ra.

⁹ Toatiyá tsi jari Jesu yoati Quënëhacanish cabo no cahëyamariani quiha, naa “Rësonish cabo quima ja tërohacati xo” iquii cato.

¹⁰ Tsayahax jahari noba xobo qui no caniquë.

María Magdalena qui Jesu jisiquinina

Marcos 16.9-11

¹¹ Jabi jahari quiha jahuë maiquini qui María Magdalena caniquë. Toá tsi arahi ja iniquë, quini quëmëpi nüi iquiina. Arapama tsi quiha ja rëniniquë naisxëna.

¹² Naisxo tsi quiha dos ca ángel bo ja jisniquë. Raiti joxo sahuë ja icani quiha. Jasca, Jesu janahacani cató tsi tsaho ja icani quiha; huësti ca jahuë matoró no, huësti ca jahuë tahë rësó no.

¹³ Jatsi quiha,

—¿Jënihax tsi arahai, caí? —i ja qui ángel bo niquë.

—Noho Iboba yora ja bocahitaquë rë. Ja janacana ca iti cahëyamaquia rë —i María niquë.

¹⁴ Chanipama tsi quiha ja bopinaniquë. Jatsi Jesu ja jisniquë pa. Jama, Jesu ja iqui ca ja cahëyamani quiha.

¹⁵ Jatsi quiha,

—¿Jënihax tsi arahai, caí? ¿Tsohuë mërahai? —i ja qui Jesu niquë.

Jabi toa mai obëso ca ja iqui ca María jascahuani quiha. Ja quëshpi tsi ja qui chanitsi María niquë:

—¿Jahuë yora mi bichi? ¿Jahuënia tsi mi janaha? Ea yoahuë; ë bichi cano —i ja qui María niquë.

¹⁶ Jatsi quiha,

—María —i ja qui Jesu niquë.

Ja qui bësohax tsi,

—Maestro pa —i María niquë.

¹⁷ —Ea achariayamahuë. Jari noho Jahëpa qui ë tëronoyamaquë ra —i ja qui Jesu niquë—. Dios, naa noho Jahëpa qui caquia. Jabi mato Dios, mato Jahëpa xo noho Jahëpa ri. Ja qui ë cahai ca yoati tsi ëbë xatë bo yoata —nëa tsi María Magdalena qui Jesu nëcaniquë.

¹⁸ Jatsi quiha Jesu rabëti bo qui María caniquë yoacatsi na.

—Ibo Jesu ë jisquë ra —i jato qui ja niquë.

Jatsi ja qui Jesú yoaha ca jato qui ja yoaniquë.

Jahuë rabëti bo qui Jesu jisiquinina

Mateo 28.16-20; Marcos 16.14-18; Lucas 24.36-49

¹⁹ Jabi domingó tsi quiha manihí Jesu rabëti bo iniquë. Caquë quiha bari. Mitsëmono quiha. Jasca, xobo caiti quëbëhacani quiha, jato jimilbo qui ja raquëcani iqui na. Ja manicano tsi quiha jato xërëquë tsi Jesu niitapiniquë pa.

—Joquë ëa ra. Raquëyamacana —i jato qui ja niquë.

²⁰ Chanixo tsi quiha jahuë mëquë bo, jahuë taquëpë, tihí cabo jato ja jismaniquë. Jatsi quiha jahuë rabëti bo ranirianiquë jato Ibo jisi na.

²¹ Jatsi jato qui Jesu chanitëquëniquë:

—Raquëyamacana. Mato raaquia noho chani yoati, naa ëa noho Jahëpá raani jascaria —i jato qui ja niquë.

²² Jatsi quiha jato ja xoohaniquë. Xoozacax tsi,

—Espíritu Santo bicahuë —i jato qui ja niquë—.

²³ Masahacati xo toa nohiria jocha ma shina-bënohaina. Jama, jato jocha pi ma shina-bënoyamano tsi masahacayamaxëqui mato —nëa tsi quiha jahuë rabëti bo qui Jesu nëcaniquë.

Tomás Jesu jisina

²⁴ Jabi jato bëta Tomás, naa Gemelo icanai ca iyamani quiha, naa jato qui Jesu jisiquiquë no. Jabi doce ca rabëti bo ó ca huësti ca ja ini quiha.

²⁵ Ja quëshpi tsi,

—Ibo no jisquë ra —i Tomás qui jaca niquë.
 —¿Ocama ni? —i Tomás niquë—. Chahahuanox pari tsi jahuë mëquë tsayacasquia ra. Jasca, clavó tsacahitaha ca iti jiscasquia. Jahuë clavo quini tsi noho mësis ë raaparino ra —nëa tsi quiha jato qui ja nëcaniquë.
²⁶ Jatsi huësti semana huinocaniquë. Naquëtë tsi manih quiha ja itëquëcaniquë. Toatiyá tsi jato bëtá Tomás iniquë jaa ri. Jasca, quëbëhacani quiha xobo caiti. Ja manicano tsi quiha naquëtë tsi jato xërëquë tsi Jesu jisiquitapiniquë. Ni quiha. Jatsi,
 —Joquë ëa ra. Raquëyamacana —i jato qui Jesu niquë.
²⁷ Jatsi quiha Tomás qui Jesu chaniniquë:
 —Nëa mi mësis raahuë. Noho mëquë tsayahuë. Nëa mi mëquënë tsi noho taquëpë mamëpa. ¿Jari chahahuayamacatsai pa? Ea chahahuahuë —i ja qui Jesu niquë.
²⁸ Jatsi quiha,
 —Noho Ibobá, noho Díos —i Tomás niquë quëbhi na.
²⁹ Jatsi quiha,
 —Chahahuagui mia, ëa mi jisi iqui na. Jama, shoma tsi xo toa ëa jis-haxma tsi ë qui chitimicanaibo ra —i ja qui Jesu niquë.

Jesú anina

³⁰ Jabi huëstima ca jisti huëtisa bo Jesú aniquë jahuë rabëti bo bësojo xo na. Naa libro ó tsi tihi ca jahuë bo quënëyamaxëquia; huëstima quiha.
³¹ Jama, naa jisti bo quënëhacaquë jaha no pasohai ca Xabahamati Ibo Jesu nori ca ma cahëno. Jasca, Dios Baquë ja nori ca ma cahëno. Jabi bëso-bësopaoxëhi quiha ja qui chitimicanaibo.

21

¹ Jaquirëquë noqui, naa jahuë rabëti bo qui Jesu jisiquitëquëniquë ia Tiberias quëmapó no. Jabi nëca tsi noqui ja jisiquiniquë.
² Simón Pedro, Tomás, Natanael, naa Galileá ca yacatá racanish cato, Zebedeo baquë bo, Jesu dos ca rabëti bo, tihi cabo no iniquë ia quëmapó no.
³ Jatsi,
 —Sani ai caquia ra —i noqui Pedro niquë.
 Jatsi,
 —Mi bëta caqui noa noqui ri —i no niquë.
 Jatsi noti qui no jiconiquë noqui tëquëta. Jicoxo tsi mahitsa no tana-tanashiniquë rë. Yama quiha.
⁴ Huëaquë tsi quëmapó ca joni nii ca no jisniquë. Jesu ja iqui ca no cahëyamani quiha.
⁵ Jatsi,
 —¿Japa? ¿Mëquë ya ni mato, joni bá? —i noqui ja niquë.
 —Yamaha rë —i no niquë.
⁶ Jatsi,
 —Noti mënëcayá tsi mato nishi niatsacana. Toá ca bixëqui mato ra —i noqui ja niquë.
 Jatsi mënëcaya ó tsi noba nishi no nianiquë. Anomaria sani ini quiha. Jahari nishi xërëtimaxëni no iniquë rë, tihiria ca sani ini quëshpi na.
⁷ Jatsi Pedro qui ë chaniniquë:
 —Tonia Ibo tsi xo toa ra —iquiina.
 Jatsi Pedró jahuë sahuëti sahuëniquë. Tsoboco ja ini quiha. Sahuëhax jënë qui ja biisiniquë Jesu qui caxëna.
⁸ Notí tsi noqui tëxë chitëniquë, sani rëamë ca nishi xërëhi na. Quëmapo basima no ini quiha, cien metros roha.
⁹ Rërëxo tsi chihi rëxquë no jisniquë. Jahá ca sani imahi ja ini quiha. Toá tsi mapari ini quiha jaa ri.
¹⁰ Jatsi noqui Jesu chaniniquë:
 —Ma bichi ca sani tihi roha ca neri bëcana —i noqui ja niquë.
¹¹ Jatsi noti qui Pedro jiconiquë sani bixëna. Quëmapo qui nishi ja xërëniquë. Rëamë tsi nishi ini quiha; ciento cincuenta y tres sani quiha. Tësëyamaniquë nishi pa, huëstima ja iquë ri.
¹² Jatsi,
 —Nëri bëcahuë. ¿Sani piyamacanai? —i noqui Jesu niquë.
 Jabi Ibo Jesu yoi ja iqui ca no cahëniquë. Ja tsi xo toa “¿Ibo yoi ni mia?” iyamanoniquë.
¹³ Jatsi mapari bichi Jesu caniquë. Bixo tsi noqui ja mëaniquë. Sani noqui ja aniquë piti.
¹⁴ Jabi tres tsi ja iniquë, naa noqui Jesu jisiquihaina bësotëquëhax na.

Simón Pedro ya Jesu chaninina

15 No oriquiquë tsi quiha Simón Pedro Jesú nicaniquë:

—¿Tëxë bo oquë tsi ëa noihai, Jonás baquë Pedró? —iquiina.

Jatsi,

—Jaahuë, Ibobá. Mia noiquia. Toa cahëqui mia ra —i Pedro niquë.

Jatsi Jesú quëbiniquë:

—Noho oveja bo, naa ëa chahahuacanaibo tiisimana —i ja qui ja niquë.

16 Jatsi Jesú Pedro nicatëquëniquë:

—¿Ea noiyoihai? —iquiina.

—Jaahuë, Ibobá. Mia noiquia. Toa cahëqui mia ra —i Pedro niquë.

Jatsi,

—Noho oveja bo obëso mi ino ra —i ja qui Jesu niquë.

17 Jatsi quiha Jesú Pedro nicatëquëniquë pa:

—¿Ea noiyoihai, Jonás baquë Pedró? —iquiina.

Jatsi Pedro cohuëniquë, tres tsi “¿Ea noihai?” i Jesu ni iqui na.

—Jatiroha ca cahëqui mia, noho Ibobá. Mia noiyoiquia. Toa cahëqui mia ra —i Jesu qui Pedro niquë.

Jatsi quiha,

—Noho oveja bo tiisimana —i ja qui Jesu niquë—.

18 Jabi jaha mi quëëhai ca mi a-apaoniquë, shinapayo mi iquë no. Jama, mi sirinaquë tsi mia nëxacaxëcani quiha nohiria bo. Mi cacasyamahai ca qui mia mëpicaxëcani quiha mia namëxëna —nëa tsi quiha Pedro qui Jesu nëcaniquë.

19 Jabi Pedro rësohai quinia Jesú jismani quiha nëca tsi ja chaniquë no. Jabi Pedro rësohai cató tsi Dios oquë jismahacaxëti ini quiha. Jatsi,

—Ea banahuahuë —i ja qui Jesu niquë.

Jesu rabëti huëtsa

20 Jatsi bopinaxo tsi ëa yoi Pedró jisniquë. Jato cho banahuahi ë ini quiha. Jabi Jesu rabëtiria ë ini quiha ëa ri. Jabi no oriquino tsi Jesu tapai tsahonish ca ëa xo naa, naa “¿Tsohuë ni toa mia pasomaha cato, Ibobá?” iquish cato.

21 Jatsi ëa jisi tsi,

—¿Japa toa joni, Ibobá? ¿Jënahuariahax rësoxëhi ni? —i Pedro niquë ëa yoati na.

22 Jatsi quiha Jesú Pedro quëbiniquë:

—Toa joni shinayamahuë. Mi shina ma xo ja rësohaina. Ja bësopino tsi jahari ë joxëquë rohari noho shina tsi xo toa. Ea mi banahuati xo iquia —iquiina.

23 Jatsi pë “Rësoyamaxëhi quiha Juan” itsi nohiria bo niquë. Jabi toa mahitsa ca chani rëtsamani quiha chahahuacanaibo xërëquë no rë. Jabi “Rësoyamaxëqui Juan” iyamaniquë Jesu. Jama, “Mi shina ma xo ja rësohaina. Ja bësopino tsi jahari ë joxëquë rohari noho shina tsi xo toa. Ea mi banahuati xo iquia” i Pedro qui ja ni quiha.

Jatihaina

24 Jabi Juan xo ëa, naa carta quënëhai cato. Jabija tsi xo naa ë quënëhaina ra. Jabija ca ë quënëhai ca nori ca cahëqui mato ri.

25 Jabi huëstimaria tsi xo toa Jesú anina ra. ¿Jënahuariaxo raca ja ani ca tëquë no quënëna? Jatiroha ca ë quënërohapiño tsi xëa narisquë aquë janati ra.

Los Hechos De Los Apostoles

¹ Noho jariapari ca cartá tsi Jesú yoati mi qui è quèñèniquè. Quèñèxo tsi jatiroha ca Jesú anina, ja tiisimayonina, tihi cabo mi bax è quèñèniquè, naa jahuè yonoco ja chitahèhuatiya rohari ja tèrononiquè rohari.

² Tihi tsi è quèñèni quiha. Jama, tèrononox pari tsi quiha ja bini ca rabèti bo Jesú tiisimaniquè Espiritu Santo chamá no.

³ Jasca, bèsohax huèstima tsi quiha jato qui ja jisiquiniquè. Cuarenta bari no tsi quiha jato bèta ja ini quiha. Jato bètapama tsi quiha Diós otohái ca yoati ja chani-chaniquè.

⁴ Jahuè rabèti bo ya rabènapama tsi quiha jato qui ja nècaniquè:

–Jari Jerusalén ax riquiyamacana. Nèa xo tsi manapáricana, naa noho Jahèpá mato qui raacatsai ca quèshpi na. “Espiritu Santo raaquia” i ja ni quiha, naa mato è yoani jascaria.

⁵ Jèné tsi mato Juan yamabá ashimaniquè. Jama, ichariama bari no tsi Espiritu Santó tsi ashimahacaxèqui mato ra –nèa tsi jato qui Jesu nècaniquè.

Mana Jesu tèrohacaná

⁶ Jabi Jesu ya rabènapama tsi quiha jahuè rabèti bá nicaniquè:

–¿Jaboqui tsi Israël cabo qui jato mai jahari axèhai, Ibobá? –i ja qui jaca niquè.

⁷ Jatsi Jesú jato quèbiniquè:

–Bari bo, fecha bo, tihi cabo janati Ibo tsi xo noho Jahèpa ra. Toa bari fecha bo cahènoma xo mato ra.

⁸ Jama, ma cahèxèti ca tsi xo naa: Mato qui Espiritu Santo jono tsi chama bixèqui mato. Jatsi caxèqui mato èa yoati chanixèna. Jatsi Jerusalén, jatiroha ca jodioba mai, samariaba mai, nèama ca carayanaba mai, tihi cató tsi èa yoati chanixèqui mato ra –i jato qui Jesu niquè.

⁹ Chanihax tsi quiha nai qui ja tèrohacaniquè. Ja tèronono tsi quiha ja tsaya-tsayacaniquè. Jatsi quiha tsèmo qui ja jiconiquè. Caquè ra. Jisnoma ja ini quiha.

¹⁰ Jabi ja tèronohai ca ja tsaya-tsayacano tsi quiha dos ca ángel bo jisiquiniquè jato tahè no.

¹¹ Jisiquihax ja nècacaniquè:

–¿Jèniyahax nèá tsi niicanai pa, naa nai tsaya-tsayacanaina, Galileá ca joni bá? Jotèquèxèhi quiha naa mato ó ax tèronohax ca Jesu yoi ra. Ja tèronohai ca ma jisquè. Toca tsi jahari joxèhi quiha ja bacaxèquè no –i jato qui ángel bo niquè.

Matías ja bicanina Judas iti biti

¹² Maca Olivo Ya jisbèria tsi quiha Jerusalén qui ja bacacaniquè, naa jahuè Chani chitahèhuati ibo bo. Cariama quiha.

¹³ Yaca qui cahèhax tsi quiha jato naquètè qui ja jicocaniquè. Mana jato racati ini quiha. Toá tsi ja manicaniquè, naa Pedro, Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Alfeo baquè Jacobo, Simón, naa gobierno pasomaha chaninish cato, Jacobo noma Judas.

¹⁴ Toá tsi iniquè yoxa bo ri, naa Jesu jahèhua, jahuè noma bo, tihi cabo.

¹⁵ Toatiyá tsi quiha Pedro niiniquè chahahuacanaibo qui chanixèna. Toá tsi ciento veinte ca nohiria mani ini quiha. Nihax ja nècaniquè:

¹⁶ –Jatihuahacati nori quiha Quèñèhacanish cabo iquè ra, naa Espiritu Santó David yamabo chanimanina. Jabi Judas yamabá, naa Jesu qui tsamicanish cabo mèpinish cató ani ca yoati David yamabo chanini quiha.

¹⁷ Jasca, no bèta Judas yamabo yonocobèquinapaoni quiha.

¹⁸ Jama, ja ani ca yoi ca quèshpi tsi parata ja bini quiha pè. Bixo tsi quiha mai pistia ja copini quiha. Toá tsi ja rèsóniquè paquèhax na. Poshini quiha jahuè jatoquè. Jatsi jahuè poco xapaquèni quiha.

¹⁹ Jatsi quiha “Mai Jimi Ya” toa mai Jerusalén ca nohiria bá quènaniquè nicaxo na. Jato jói tsi quiha “Acéldama” ja icani quiha.

²⁰ Tsayacahuè. Nèca tsi quiha salmos libro ó tsi David yamabá quèñèni quiha: “Yoshihuahacaxèti xo jahuè xobo.

Toá tsi nohiria racayamano”
i ja ni quiha.

Jasca,

“Jahuè yonoco huètsá bino”
ii quiha Judas yoati na.

²¹ Ja tsi xo toa huësti ca joni no bixëti xo jahuë yonoco iti ja bino iquish na. Jasca, no bëta inish ca ja iti nori quiha, naa Jesu ja co-copaonish cato.

²² Juan yamabá Jesu ashimani ca jisni ca ja iti xo. Jasca, jatiroha ca Jesús ayonina, no quima ax ja mëbihacanina, tihì cabo jisti nori ja iti xo. Jasca, “Bëso xo Jesu” i ja xëti nori quiha no bëta —nëa tsi Pedro nëcانيquë jato qui.

²³ Jatsi quiha dos ca joni bo ja bicانيquë. Bichi tsi quiha ja bëhoxcانيquë:

²⁴ —Jatiroha ca joni ba shina naispiquei mia ra. Nëá xo dos ca joni bo. ¿Jëni ca joni mi bichi? Noqui jismahuë ra,

²⁵ naa Chani chitahëhuati iboba yonoco ja ano. Jabi naa yonoco Judás niabëriani quiha rë jahuë iti qui caxëna —nëa tsi ja nëcانيquë bëhoxhi na.

²⁶ Jatsi quiha suerte bo ja acانيquë cahëxëna. Bëboniquë Matías. Bëbohax once ca Chani chitahëhuati ibo bo qui ja riiniquë.

2

Espíritu Santo jonina

¹ Fiesta Pentecostés icanai ca bari tsëquëquë tsi quiha naquëtë tsi chahahuacanaibo tëquë mani iniquë.

² Manipama tsi quiha nai ax johai ca yoshi chamaxëni ca pacotsa ja nicacانيquë. Rëamëni quiha xobo, naa ja tsahocanaí cató no.

³ Jatsi quiha chihi jana jisiria ca ja jiscانيquë. Jatiroha cabo qui naa chihi jana japacانيquë mapëxëhax na. Jato mapo tëquë ó nii ja icani quiha.

⁴ Jatsi quiha Espiritu Santo ja rëahacانيquë. Rëamëhax joi jamëri tsi chanitsijacانيquë, naa Espiritu Santó jato chanimahai cató no.

⁵ Toatiyá tsi quiha Jerusalén tsi huëstima ca jodiobo racahi iniquë, naa país huëtsa bo ax bëcanish cabo. Dios noicanaibo ja icani quiha.

⁶ Naa yoshini pacotsa ja nicacانيquë jato ri. Nicahax tsi quiha ja quëtsoacانيquë. Jatsi ja shina-risiquicانيquë, jato joi yoi bá tsi ja chanicanaí nori quëshpi na.

⁷ Jatsi ja ratë-ratëcانيquë:

—Jisna. ¿Galileá ca joni bo ma ni naa chanicanaibo pa?

⁸ ¿Jënahuariaxo raca noba joi yoi tsi nicahi ni noa sa?

⁹ Nëá xo Partia joi jaya cabo. Nëá xo Media joi jaya cabo. Nëá xo Elam joi jaya cabo. Jasca, nëá xo Mesopotamia, Judea, Capadocia, Ponto, Asia, tihì ca maí ca nohiria joi bo ra.

¹⁰ Jasca, nëá xo Frigia, Panfilia, Egipto, tihì ca mai ax bëcanish cabo. Nëá xo Africa ó ca Cirene ori ax becanish cabo ra. Jasca, nëá xo Roma ax bëcanish cabo, jodioba arati jabi binish ca carayanabo ri.

¹¹ Jasca, tobi Creta, Arabia, tihì ca mai ax bëcanish cabo. Noba joi yoi bá tsi chanicani quiha pa. Anomaria ca Diós aca ca noba joi tsi yoacani quiha ra —nëa tsi quiha naa nohiria nëcانيquë.

¹² Jatsi quiha ja ratëyocانيquë. Ratëhax,

—¿Jënahuaria ni sa? ¿Jënipihì ni? —i jaca niquë chaninahi na.

¹³ Jama, huëtsa bá osa-osacانيquë nicaxo na.

—Huëstima ca jënë ja ayocaquë iqui noa. Pahëquë naa joni bo ra —i jaca niquë rë.

Nohiria bo qui Pedro chaninina

¹⁴ Jatsi quiha Pedro niiniquë once ca Chani chitahëhuati ibo bo ya. Niihax chanitsijaniquë joi pistiamá no.

—Ea nicacana, ëbë xatë bá, Jerusalén ca racacanaibá.

¹⁵ Naa joni bo pahëha ca quëscahuacqui mato pë. Pahëyama ca xo iquia. ¿Jënahuariahax ja pahëcana? Tsayacapa. Huëaquë tsi, naa a las nueve roha tsi xo ra.

¹⁶ Jama, ma jisi ca yoati Joel yamabá quënëniquë ra. Ja yoani ca tsi xo naa:

¹⁷ “Jaroha ca barí tsi nohiria bo tëquë qui noho Shina japaxëquia ra”
ii quiha Dios.

“Jasca, ëa yoati tsi chanicaxëcani quiha mato baquë bo, mato jahi bo ri.

Jasca, tënamëcaxëcani quiha mato shinapayo bo.

Jasca, namacaxëcani quiha mato siri bo.

¹⁸ Jasca, noho yonati bo, naa joni bo, yoxa bo, tihì cabo qui noho Shina japaxëquia ra toa barí no.

Jatsi ëa yoati tsi chanicaxëcani quiha ra.

¹⁹ Jatsi naipá ca jistiria bo, maí ca jisti bo, tihì cabo jismaxëquia.

Tobixëhi quiha jimi, chihi, chihicohini

²⁰ Jasca, tsëmonaxëhi quiha bari.

Shininaxëhi quiha oxë, naa jimi jascaria.

Tocaxëhi quuha ra, Ibo johai ca bari tsëquënox pari no.

Anomariaxëhi quuha toa bari ra.

²¹ Jasca, xabahamahacacaxëcani quuha Iboja janë quënacaxëcanaibo tëquë”
ii quuha Dios; nëa tsi Joel yamabá quënëniquë.

²² ‘Ea nicapariana, Israël ca joni bá. Jahuë Jesu, naa Nazarët ca Jesu qui chama Diós aniquë ra. Toca tsi quuha Diós raani ca ja iqui ca ma jismahacaniquë, Dios chamá tsi jistiria bo ja ani cató no. Jisti bo ja aniquë ra mato bëtaqui na.

²³ Jabi naa joni mato qui mëahacaniquë, Dios shinana, naa jaha ja quëeni ca ja ini quëshpi na. Jatsi carayanabo yaxo tsi cruzó tsi naa joni ma tooxaniquë. Naa joni ma namëniquë iquia.

²⁴ Jama, jahuë Jesu Diós bëсотëquëmaniquë iquia. Bësoyama caba iti quima ax ja paquëmahacani quuha ra. Bëbotimaxëni ja rësohai ca ini quuha.

²⁵ Jabi Jesu yoati tsi David yamabo nëcaniquë:

“Ea bësojó ca Ibo è jisquë.

Ea jisbëriayamahi quuha.

Ja iqui tsi shina-motsiquiyamaxëquia ra.

²⁶ Ja tsi xo toa shina-raniquia.

Anomaria xo noho Ibo iquia ranihi na.

Rësohax bëсотëquëti ó pasouia ra.

²⁷ Bësoyama caba iti ó tsi ëa jisbëriayamaxëqui mia ra.

Jasca, mi chama iqui tsi poroyamaxëhi quuha mi yonati jiaxëni cató.

²⁸ Bësoiti quinia ëa mi jismaquë.

Jasca, ëa ranihuaxëqui mia, mi bëta è xëquë no”

i jahuë Jahëpa Dios qui Jesu ni quuha David yamabá quënëni cató no.

²⁹ ‘Bëró tsi mato qui chaniquia, ëbë xatë bá. Nicacana. Siri tsi David yamabo yoi rësoniquë. Ja maihuahacaniquë. Jasca, tobi quuha no bëta jahuë mai.

³⁰ Jabi Dios shina cahëxëni ca David yamabo iniquë iquia. “Mi चाहितaxocobo huësti ca janaxëquia, mi trono xo tsi ja yonano” i ja qui Dios ni ca ja cahëniquë. Jasca, quiayamahai ca Dios ini ca ja cahëniquë.

³¹ Jabi rëquë ca xaba tsayahi David iniquë Cristo qui. Diós axëti nori ca cahëhax tsi quuha Cristo bëсотëquëxëhai ca yoati ja chaniniquë. Bësoyama cabo iti ó tsi ja nibëriahacayamaxëhaina, jahuë yora poroyamaxëhaina, tihi cabo yoati David chanini quuha.

³² Dios tsi xo toa naa Jesu icanai ca Bëсотëquëmati Ibo. Ja bëсотëquëyamëquë ra. Tihi ca tsi xo toa no yoahaina ra, naa noqui tëquëta.

³³ Jasca, jahuë Jesu Diós oquë-oquëhuaniquë ra. Jaboqui Dios mënëcayá tsi tsaho xo ra. Jaquirëquë Espiritu Santo jahuë Jahëpa quima Jesú biniquë. Bixo tsi quuha noqui ja japaniquë, naa Diós yoani jascaria. Jabi noqui Espiritu Santo japahacahai ca tsi xo toa ma tsaya-tsayahaina, ma nica-nicahaina ra.

³⁴ Tsayacahuë. Nai qui tëronoyamaniquë noba David yamabo. Jama, nëca tsi ja quënëniquë noba Jesu yoati na:

“Noho mënëcayá tsi tsahotsina,

³⁵ mi chama nama tsi mia pasomaha cabo è janaxëquë rohari’ i noho Ibo qui Ibo Dios ni quuha”

nëa tsi David yamabo nëcani quuha.

³⁶ ‘Jatsi jatiroha ca Israël ca nohiria bá jabija ca cahëno ra. Ma tooxani ca Jesu Diós oquëhuaniquë ra. Noba chama, noqui Xabahamati Ibo, tihi cabo Diós jahuë Jesu manëmaniquë —nëa tsi nohiria bo qui Pedro nëcaniquë.

³⁷ Jatsi Pedró yoani ca nicahax tsi quuha ja cohuënacaniquë. Cohuënahax,

—¿Jënahuaxëhi ni noa ra, noba xatë bá? —i Pedro, Chani chitahëhuati ibo bo, tihi cabo qui jaca niquë.

³⁸ Jatsi Pedró quëbiniquë:

—Mato jocha quima Dios quiri bësocana. Jasca, Jesu janë tsi ma ashimahacaxëti xo. Tocacana, mato jocha masahacano iquish na. Jatsi mato qui Espiritu Santo axëhi quuha Dios ra.

³⁹ Mato, mato xocobo, carayanabo, tihi cabo qui Espiritu Santo acatsi quuha, mato qui jahuë Chani acanani iqui na. Bixëhi quuha noba Ibo, Diós quënani cabo tëquë —nëa tsi nohiria bo qui Pedro nëcaniquë.

⁴⁰ Chanipama tsi quuha jato ja yoba-yobaniquë:

—Jochahuaxëneria ca nohiria bo quima tsëquëcana, xabahamahacaxëna —iquiina.

⁴¹ Jatsi quuha ashimahacaniquë jahuë chani chahahuanish cabo. Toa barí tsi quuha chahahuacanaiba maxo qui tres mil ca nohiria riiniquë ra.

⁴² Chahahuaxo tsi quiha Chani chitahëhuati ibobá tiisimani ca ja nica-nicacanicuë. Jia tsi quiha ja rabëna-rabë nabëquicaniquë. Rabënaxo tsi quiha Dios shiati ja nëtocanicuë. Jasca, Dios qui ja bëhox-bëhoxcaniquë.

Jariapari ca chahahuacanaibo

⁴³ Toatiyá tsi quiha huëstima ca jisti bo jahuë Chani chitahëhuati ibobá aniquë. Jatsi ratëyoniquë nohiria tëquë, tsayahi na.

⁴⁴ Jasca, racanabëquiniquë chahahuacanaibo tëquë. Racanabëquihax tsi quiha jato jahuë bo tëquë ja xatënacanicuë.

⁴⁵ Jato jahuë bo iniixo tsi quiha noitiria cabo qui parata ja acanicuë.

⁴⁶ Jasca, jatiroha ca barí tsi quiha jodioba arati xobó tsi ja cati-caticanicuë Dios qui araxëna. Jasca, jato xobo xo tsi quiha shiati ja pi-pipaocanicuë. Jasca, ja oriquibëquinapaocanicuë ranihax na. Ja huashiyamacani quiha.

⁴⁷ Jasca, jia tsi Dios ja ocahua-ocahuacanicuë. Nohiria qui jia jato jabi ini quiha. Jasca, jatiroha ca barí tsi quiha nohiria xabahamahacanicuë. Jatsi iglesia qui ja riicaniquë chahahuahax na.

3

Catëjo tahë jaya ca jënimahuanina

¹ Huësti barí tsi quiha Pedro, Juan, tihi cabo jodioba arati xobo-xoboria qui bocanicuë bëhoxhi na. A las tres ja ini quiha, naa jato bëhoxti hora.

² Jabi toá tsi arati xobo caití tsi quiha, naa “Caiti Jiaria” icanai cató tsi quiha joni noitiria ca tsaho iniquë. Catëjo ca tahë yoi jayanish ca ja ini quiha. Jatiroha barí tsi toá tsi ja janahacani quiha, parata bënariati.

³ Jatsi arati xobo-xoboria qui Pedro, Juan, tihi cabo jicohai ca ja jisnicuë. Jisi tsi,

—E qui parata ahuë —i jato qui ja niquë.

⁴ Jatsi joni Pedro Juan bëisnicuë. Bëis-hax ja qui Pedro chaniniquë:

—Noqui bëishuë iquia —iquiina.

⁵ Jatsi quiha joni tsaya-tsyaniquë. Parata ó ja pasoni quiha.

⁶ Jatsi Pedro ja qui nëcaniquë:

—Parata yama ca ëa xo naa. Jama, mia mëbicasquia. Nazarët ca Jesucristo tsi xo toa chama jaya cato. Jahuë janë tsi tapitsina iquia —i ja qui Pedro niquë.

⁷ Jatsi jahuë mëquë mëncayá tsi Pedró biniquë. Bixo tsi quiha toa joni ja joimaniquë. Chamatapini quiha jahuë tahë. Jënima jahuë jopoto ini quiha.

⁸ Jatsi joni biisnicuë. Jahuë tahë tsi ja niiniquë. Jatsi co-cotsijaniquë. Jatsi quiha Pedro, Juan, tihi cabo ya arati xobo qui ja jiconiquë jaa ri. Co-copama tsi quiha Dios ja ocahua-ocahuacanicuë, biisi-biisixo na.

⁹ Ja cohaina, Dios ja ocahuahaina, tihi ca tsi quiha toá ca maní ca nohiria bá jisnicuë.

¹⁰ Parata bënaxëneria cato, naa “Caiti Jiaria” icanai cató ca tsahopaohax ca joni ja iqui ca cahëhax tsi ja ratëyocanicuë.

—Jënahuarihax ja jënimahuahacaha sa? —i jaca niquë tsayahax na.

Arati xobó tsi Pedro chaninina

¹¹ Pedro, Juan, tihi cabo parata bënaxëneria cató achanicuë. Achajahuano tsi quiha jato qui nohiria bo jabayonicuë tsayacatsi na. Portal de Salomón icanai cató tsi ja quëtsoyani quiha.

¹² Jatsi nohiria bo jisi tsi quiha jato qui Pedro chaniniquë. Ja nëcaniquë:

—Jëneriahax ratëcanai pa? Jëneriixo tsi noqui tsaya-tsayacanaí sa? Noba chamá tsi naa joni no tapimayamaquë ra. Jënahuariixo noba mëstë ca jabi tsi naa joni no jënimahuana ra?

¹³ Dios, naa noba Abraham yamabo, noba Isaac yamabo, noba Jacob yamabo, tihi caba Diós jahuë yonati Jesu oquëhuanicuë ra. Jabi naa jasca ca Jesu Pilato qui ma mëanicuë pë, ja namëhacano. Jatsi Pilató paquëmamacasquë tsi quiha “Anoma. Paquëmayamaquë” i ja qui ma niquë ra.

¹⁴ Mato ti tsi xo toa jocha yama ca Mëstëxëneria ca niati ibo-iboria bo iquia. Niixo ati ibo-iboria ca joni ma baaniquë rë, paquëmahacati.

¹⁵ Mato ti tsi xo toa nohiria Bësomati Ibo-iboria acanaibo iquia. Jama, naa acacanish ca Jesu Diós bësotëquëmaniquë ra. Jabija tsi xo naa no yoahaina iquia. Parayamaqui noa.

¹⁶ Naa joni, naa ma tsayahai ca joni jënimahuahacaquë ra, naa jasca ca Jesu janë no. Naa ma cahëhai ca joni tapimahacaquë ra, toa janë qui ja chitimiha cató no. Tsayacahuë.

¹⁷ Jisa, noho xatë bá. Tonia cahëxoma tsi ma tocaniquë iquia, naa mato rëquënititi ibobá ani jascaria.

¹⁸ Jama, toca ca quiniá tsi quiha ja yoacani ca Diós jatihuaniquë, ma tocani cató no. Naama tsi quiha Cristo yoati tsi jahuë Chani yoanish cabo chanini quiha, “Tënëxëti xo Cristo” iquiina.

¹⁹ Jatsi jaboqui mato jocha quima Dios quiri bësocana ra, mato jocha masahacano iquish na.

²⁰ Jatsi mato ranihuaxëhi quiha Ibo Dios. Jasca, mato bax ja bini ca Xabahamati Ibo, naa jahuë Jesu mato qui raaxëhi quiha.

²¹ Jama, jaboqui naipá tsi ja chitëpariti xo ra. Jariapari tsi tsëquëxëti xo jatiroha ca paxahuahacatiya, naa Dios Chani yoanish cabá tsi Diós yoani jascaria.

²² Moisés yoani ca nicacana. Ja nëcani quiha: “Mato qui Dios Chani Yoati Ibo-iboria raaxëhi quiha Dios ra, naa mato qui ëa ja raani jascaria. Mato jimibo huësti ca yoi ixëhi quiha naa joni ra. Ja yoahai ca tëquë ma nicaxëti xo.

²³ Jasca, Dios nohiria bo quima aguëquëmahacaxëti xo toa joni chani nicayamacanaibo. Nicayamahax quëyohacacaxëcani quiha” tihí ca tsi i Moisés ni quiha ra.

²⁴ Jabi naa xaba yoati tsi Dios Chani yoanish cabo tëquë chanipaoni quiha, naa Samuel yamabo tiya rohari cabo.

²⁵ Jasca, naa Dios Chani yoacanish caba चाहितaxocobo xo mato ra. Mato qui Dios Chani acacani quiha jaari, naa mato naborëquëbo qui ja acacani jascaria. Jariapari tsi quiha Abraham yamabo qui Dios Chani acacanicuë, naa “Chahitaxocobo jayaxëqui mia. Toa baquë tsi shomahuahacaxëhi quiha maí ca nohiria bo tëquë” i ja qui Dios nina.

²⁶ Jatsi mato jodiobo qui pari tsi quiha jahuë yonati yoi Diós raanicuë mato shomahuaxëna. Mato jocha quima mato casomacatsi quiha ra —nëa tsi quiha Pedro nëcanicuë nohiria bo qui.

4

Jodiobo yosibo bësój tsi Pedro, Juan, niinina

¹ Jari nohiria bo qui ja chanicano tsi quiha bëcanicuë arati ibo bo, arati xobo obëso ca capitán. Jasca, bëcanicuë saduceobo icanai ca chama bo ri, naa “Bësotëquëyamaxëhi quiha nohiria” icanai bo.

² Jato qui yoi ini quiha toa nohiria bo qui Pedro, Juan, tihí cabá tiisimanina, Jesu bësotëquëmahacani nori yoahi ja icani quëshpi na. Jato qui yoi toa chani ini quiha, nohiria bësotëquëyamaxëhai ja quëscahuacani quëshpi na. Jatsi Pedro, Juan, tihí cabo qui ja caxacanicuë.

³ Caxahax tsi quiha jato qui ja tsamicanicuë. Caquë quiha bari. Ja iqui tsi preso qui jato ja nanëcanicuë huëaquë copixëna.

⁴ Jama, huëstima cabá chahahuanicuë jato chani nicaxo na. Cinco mil ca joni bo tahë ja icani quiha.

⁵ Huëaquë tsi quiha jodioba chama bo catiniquë, naa jato yosibo, jato yoba tiisimacanaibo.

⁶ Toá tsi quiha Anás, naa jato arati ibo-iboria iniquë jaa ri. Jasca, toá tsi quiha Anás jimibo iniquë jato ri, naa Caifás, Juan, Alejandro, tihí cabo.

⁷ Catixo tsi quiha jato nëpax tsi Pedro Juan ja nimacanicuë nicaxëna. Nimahax, —¿Jënahuaxo tsi naa joni ma jënimahuahitaha sa? ¿Jahuë chama ya ni mato ra? ¿Tsohuë ni toa naa chama mato qui ati ibo ra? —i jato qui jaca niquë.

⁸ Jatsi quiha Espiritu Santo rëamëxo tsi Pedró quëbiniquë:

—Noqui nicacana, nohiria chama bá, yosibá.

⁹ ¿Naa noitiria ca joni no mëbihitaha ca yoati tsi noqui nicacanaí sa? “¿Jënahuariahax naa joni jënimahuahacaha sa?” ¿ii ni mato ra?

¹⁰ Jënima quiha. Ma cahëyoti xo. Cahëxëti xo Israél ca nohiria bo tëquë ri. Nazaret ca Jesucristo chamá tsi ja jënimahuahacahitaquë ra, naa ma tooxani ca jasca cato chamá no. Ja tsi xo toa Diós bësomanina. Jesu chama iqui tsi mato bësój tsi nii quiha naa joni ra.

¹¹ Jabi naa jasca ca Jesu yoati tsi chanihi quiha Quënëhacaniish cabo ra.

“Oquëmaxëhi quiha yosibá niaha ca Maxaxa ra.

Oquë-oquëria ca manëxëhi quiha”

ii quiha ra. Jabi Jesu tsi xo naa maxaxa ra, naa ma niani cato. Jama, naa maxax jascaria tsi ja oquënani quiha.

¹² Oquë-oquëria ca tsi xo naa ra. Yama tsi xo Xabahamati Ibo huëtza ra. Ja huësti ca tsi xo Jesu. Jaroja ca tsi xo toa Diós noqui acana noqui xabahamati —nëa tsi quiha chama bo qui Pedro nëcanicuë.

¹³ Chama ya tsi Pedro, Juan, tihi cabo chanini nori ca jisi tsi toa chama bo ratërianiquë. Jasca, escuela qui ja boyamacani nori ca nicaquí tsi Jesu rabëti bo ja icani nori ca ja cahëcaniquë.

¹⁴ Jama, Pedro, Juan, tihi cabo ya nihi ca jënimahuahacahitahax ca joni jisi tsi quëbiti ja cahëyamacani quiha. Ja iqui tsi jato qui quësoti mëtsama ja icaniquë.

¹⁵ Jatsi quiha naquëtë cacha jato ja raacanicuë jamëhax chaninaxëna. Raahax,

¹⁶ —¿Jënhuariaxëhi ni noa sa, naa joni bo qui? Naa anomaria ca jisti naa joni bá acahitaha ca cahëhi quiha Jerusalén ca nohiria bo tëquë rë. ¿Jënhuariahax “Oca ma xo” i no na ra?

¹⁷ Naa jahuë bo nohiria bo qui pacanamitsa rë. Jato no jënëxëti xo ra. Jatsi jato no yobano, Jesucristo janë tsi ja chanitëquëpistiariacano —i jaca niquë chaninahi na.

¹⁸ Jatsi quiha Pedro, Juan, tihi cabo ja quënacanicuë. Quënaxo tsi quiha jato ja yobananicuë:

—Nohiria bo qui Jesu yoati tsi ma chanitëquëyamano ra —iquina.

¹⁹ Jama, Pedro, Juan, tihi cabá quëbiniquë:

—Shinaparcana. ¿Tsohuë nicayoixëhi ni noa ra? ¿Mato ni? ¿Dios ni?

²⁰ ¿Jënhuariaxo no chaninahi ca no jënëna ra? No jisnina, no nicanina, tihi cabo yoati tsi no chaniti xo ra —i jato qui Pedro Juan niquë.

²¹ Yobatëquëxo tsi quiha chama bá jato paquëmaniquë. Jabi nohiria bo qui raquëquí tsi Pedro, Juan ja copiyamacani quiha. Jabi naa jënimahuahacanish ca joni quëshpi tsi Dios ocahuahi nohiria bo iniquë.

²² Anomaria toa jisti ini quiha. Cuarenta año bo huino toa jënimahuahacanish ca joni ini quiha.

Dios qui chahahuacanaibo bëhoxnina

²³ Jisbëria tsi quiha jato nohiria yoi bo qui Pedro Juan bocanicuë. Jatsi quiha arati ibo bo, yosibo, tihi cabá yoani ca jato ja yoanicuë.

²⁴ Jatsi quiha Dios qui ja bëhoxycanicuë nicahax na:

—Mia ri tsi xo Ibo-iboria. Mia ri tsi xo toa naipa, mai, ia, tihi cabo Nëhohuati Ibo ra. Jahá cabo tëquë mi ani quiha ra.

²⁵ Jasca, mia ri tsi xo toa Espiritu Santó tsi noqui chaninish cato, naa noba naborëquëbo David yamabo mi chanimaniquë no:

“¿Jënihax tsi caxahi ni carayanabo pë?

¿Jënixo mahitsa tsi shina-shinahi ni nohiria bo ra, Dios pasomaha yoi ca axëna?

²⁶ Shomahuahacacani quiha maí ca rey bo rë, iquinaxëna.

Caticani quiha país ca chama bo rë, Ibo Dios, jahuë Xabhamati Ibo, tihi cabo pasomaha iquinaxëna”

i David yamabo ni quiha.

²⁷ “Tocapiyamëquë ja yoanina iquia. Naa noba yaca yoi tsi Herodes, Poncio Pilato, tihi cabo chaniyamëquë carayanabo, Israël ca nohiria bo, tihi cabo ya. Chaninaxo tsi quiha mi yonati mëstëxëni ca Jesu, naa noqui mi raani ca ja namëcásahuacanicuë pë.

²⁸ Jatsi quiha ja tocanicuë. Jabi mi planes, naa mi chamá tsi acacani ca planes roha ja acani quiha, mi shina ja ini quëshpi na.

²⁹ Jabi jaboqui mi yonati bo roamiscani quiha pë, Ibobá. Jama, noqui, naa mi yonati bo mi chamahuano, raquëxoma tsi mi chani no yoano iquish na.

³⁰ Jasca, mi chamá tsi noitiria cabo mi jënimahuano. Jasca, mi yonati jiaxëni ca Jesu janë tsi jisti-jistiriabo mi ano ra” —nëa tsi ja nëcanicuë bëhoxhi na.

³¹ Ja bëhoxcaquë tsi quiha yajo-yajohacanicuë ja caticani ca xobo ra. Jasca, Espiritu Santó tsi ja rëahacanicuë. Rëamëhi tsi raquëhaxma tsi quiha Dios Chani chanitsijanicuë.

Jato jahuë bo ja xatënacarina

³² Toatiyá tsi quiha jia tsi chahahuacanaibo rabë nabëquicaniquë. Jaharisi quiha ja shinacani ca ini quiha. Jasca, jato jahuë bo tëquë ja xatënacanicuë. “Nohó-na xo naa, nohó-na xo toa” iyama jaca ni quiha.

³³ Jasca, chama-chamariá tsi quiha Dios Chani chitahëhuati ibo bo chaniniquë, Ibo Jesu bësotëquëmahacani nori ca yoahi na. Toatiyá tsi quiha jia tsi Diós jato mëbiniquë.

³⁴ Jasca, toatiyá tsi quiha chahahuacanaibá narisyamaniquë. Jato xobo bo, jato mai bo, tihi cabo ja iniacanicuë.

³⁵ Iniaxo tsi quiha toa parata Chani chitahëhuati ibo bo qui ja acanicuë. Jaquirëquë quiha noitiria cabo qui toa parata acacani quiha.

³⁶ Jabi tocaniquë José, naa Chipre ó conish cato. Arati xobó ca yonati ja ini quiha. Jabi naa José qui janë huëtsa Chani chitahëhuati ibo bá ani quiha, naa Bernabé cato. Noba joi tsi “Nohiria mëbiti ibo” iqui noa.

³⁷Jabi jahuë mai Bernabé inianiquë jaa ri. Iniaxo tsi quiha Chani chitahëhuati ibo bo qui jahuë parata ja mëaniquë, noitiria cabo qui acacati.

5

Ananías, Safira, tihí cabá paracasnina

¹Jatsi quiha joni huëtsa, naa Ananías icanai cató jahuë mai inianiquë jaa ri, jahuë ahui Safira yaxo na.

²Iniaxo tsi quiha parata xatë ja jananiquë jamë bax na. Jahuë ahui qui jia ini quiha ja anina. Jatsi quiha parata tēxë ja bëniquë Chani chitahëhuati ibo bo qui.

³Ja bëquë tsi quiha ja qui Pedro chaniniquë:

—¿Jënahuariahax mi shina qui Satanás jicoha pa? Parata xatë mi jonëquë pë iniaxo na. Toca tsi Espiritu Santo qui mi quiaquë rë.

⁴Toa mai inianox parí tsi ¿mí-na ja iyamayamani? Jasca, ja iniahacaquë tsi jari mi parata ja iquë ra. Jama, noqui paracasquí tsi toa parata xatë roha noqui mi bëquë rë. Anoma tsi xo toca ca mi shinahaina iquia. Dios qui mi quiaquë rë, joni qui nomari —nëa tsi quiha ja qui Pedro nëcaniquë.

⁵Jatsi quiha Ananías rësoniquë, Pedro chani nicahax na. Mai qui ja paquëniquë. Jatsi quiha nohiria tēquë raquë-raquëniquë nicahax na.

⁶Jatsi joixo tsi quiha shinapayo bá jahuë yora yaboniquë raití no. Yaboxo tsi cacha boxo tsi ja maihuacanicuë.

⁷Tres hora quirëquë Ananias ahui jiconiquë, naa Safira icanai cato. Jari jahuë bënë rësoha nori ca ja nicayamani quiha.

⁸Jatsi Pedró nicaniquë:

—Ea yoahuë. ¿Tihí roha ca parata ma bichi, mato mai quëshpi na? —iquiina.

Jatsi quiha,

—Jabija. Tihí roha ca parata no bichitaquë —i Pedro qui ja niquë. Ja quiani quiha.

⁹Jatsi Pedró quëbiniquë:

—Jishopë. ¿Jënriraxo nëca tsi mi shinaha pa. Espiritu Santo tanamaqui mia pë. Nicapa. Bëcani quiha rë mi bënë maihuahax cabo. Mía bichi bëcani quiha maihuaxëna —i ja qui Pedro niquë.

¹⁰Jatsi ja rësotapinicuë. Jatahë tsi quiha ja paquëniquë. Jatsi quiha shinapayobá jiconiquë. Jicoxo tsi ja jiscanicuë. Cacha boxo tsi quiha jahuë bënë ya raquëpina tsi ja maihuacanicuë.

¹¹Jatsi raquë-raquëniquë chahahuacanaibo tēquë. Jasca, raquëyoniquë nicanish ca nohiria huëtsa bo ri.

Acacani ca jisti bo

¹²Toatiyá tsi quiha Salomón Portal icanai cató tsi chahahuacanaibo catihí ipanicuë araxëna. Toa xo tsi huëstima ca jisti bo Dios Chani chitahëhuati ibobá ani quiha, nohiria bo xërëquë xo na.

¹³Jama, jato bëta arati catiyamani quiha nohiria tēxë rë, jato chama bo qui raquëhi na. Jama, nohiria bo qui shinajixëni cabo chahahuacanaibo ini quiha.

¹⁴Toatiyá tsi jato qui riini quiha huëstima ca chahahuacanaibo paxa cabo, naa Ibo qui chitimicanish ca joni bo yoxa bo tēquëta. Jatiroha ca barí tsi jato maxo anini quiha.

¹⁵Jasca, Chani chitahëhuati ibobá acani ca jisti bo iqui tsi isicanaibo, iquicanaibo, tihí cabo nohiria bá bëcani quiha ja jënimahuahacacano. Bahí tsi jato oxati, jato huana bo, tihí cabo ó tsi ja janahacacani quiha Pedro ja manacano. Pedro tēbaquishi jato matarahai ca ó ja quëëcani quiha jënimahuahacati.

¹⁶Jasca, Jerusalén ca tēamë ca yaca huëtsa bo quima ax nohiria bëcani quiha. Isicanaibo, yoshi jaya cabo, tihí cabo ja bëcani quiha. Ja jënimahuahaca-canicuë jato tēquëta.

Chani chitahëhuati ibo bo tënëmahacana

¹⁷Jatsi quiha Dios Chani chitahëhuati ibo bo qui arati ibo-iboria yosananicuë. Jato qui yosananicuë jahuë rabëti bo ri, naa saduceobo, naa “Bësotëquëyamaxëhi quiha nohiria” icanaibo.

¹⁸Yosanahax tsi quiha jato qui ja tsamicanicuë. Tsamixo tsi preso qui jato ja nanëcaniquë.

¹⁹Jatsi toa baquichá tsi quiha Ibo Diós raani ca angél preso caiti japëcaniquë. Japëcaxo tsi quiha preso cacha jato ja bëniquë ra. Jatsi jato qui ja yoanicuë:

²⁰—Bocata. Arati xobo nabirí tsi niixo xabahamati quinia paxa ca yoacana —iquiina.

²¹Jatsi huëaquë tsi quiha arati xobo qui ja jicocanicuë, naa ja yoahacacani jascaria. Jicoxo tsi nohiria bo tiisimatsijahuacanicuë. Jatsi quiha arati ibo ba cahëniquë jato rabëti bo ya. Cahëxo tsi quiha jodioba chama bo, yosibo, tihí cabo ja quëcananicuë chaninaxëna. Jatsi quiha preso qui policia ja raacanicuë Chani chitahëhuati bo bëti.

²² Preso qui cahëxo tsi quiha Chani chitahëhuati ibo bo policia yopaniquë. Yama a ra. Jatsi ja bacacanicuë chama bo yoaxëna.

²³ —Preso qui no cahëquë. Jënima toa caiti bo iquë ra. Pëyëhama quiha jahuë candado iquë iqui noa. Jasca, caiti cacha jari nii iqui quiha jaha bësoti soldado bo ra. Jama, caiti japëcaxo tsi yama ca no jisquë pa. Mëquëya toa jato presó ca naquëtë iquë pa —i chama bo qui jaca niquë bacahax na.

²⁴ Jatsi ja yoacani ca nicahax tsi quiha ja shina-risiquiyocanicuë, naa soldado ba capitán, arati ibo-iboria bo. Nicahax,

—Jënahuaria ni sa? —i jaca niquë.

²⁵ Jatsi quiha chani paxa jaya ca joni jiconiquë. Jicohax,

—Jisi bocata. Arati xobo nabirí tsi nii quiha nanëhacahitahax ca joni bo ra. Toa xo tsi nohiria bo tiisimacani quiha ra —i jato qui ja niquë.

²⁶ Jatsi mëri tsi capitán caniquë jahuë soldado bo ya. Jahari chama bo qui jato ja bëcaniquë. Ishima tsi toa Chani chitahëhuati ibo bo ja bëcani quiha nohiria bo qui raquëqui na. Nohiria bá jato acai ca ja quëscahuacani quiha.

²⁷ Bëxo tsi quiha chama bo bësoj tsi jato ja nimacanicuë. Jatsi arati ibo ba chama bá jato nicaniquë:

²⁸ —“Jesu yoati tsi nohiria bo tiisimayamacana” ¿i mato qui no yamayamahitaha ra? Jënahuariacana ra? Jerusalén tsi pacanahi quiha mato chani ra. Onoma tsi xo toa ma tiisimahaina. Jasca, noqui quësocasqui mato pë, toa Jesu nani quëshpi na —nëa tsi quiha arati ibo ba chama nëcaniquë.

²⁹ Jatsi Pedro, Dios Chani chitahëhuati ibo bo, tihi cabá quëbiniquë:

—Jariapari tsi Dios no nicaxëti xo ra, joni bo nomari.

³⁰ Noba naborëquëba Diós jahuë Jesu bësomayamëquë ra, naa cruzó tsi ma tooxayamëta ca jasca cato.

³¹ Bësomaxo tsi quiha ja oquëhuayamëquë, jahuë mënëcayá ja ino. Chama jahuë Jesu qui ja ayamëquë Rëquëniniti Ibo, Xabahamati Ibo, tihi cabo iti.

³² Jabi toca xo ra. Jabija ca cahëxo tsi nohiria bo yoa-yoacani noa ra, paraxoma. Tocahi quiha Espiritu Santo ri. Jasca, jahuë Chani nicacanaibo qui Espiritu Santo aqui Dios ra —nëa tsi quiha ja nëcaniquë.

³³ Jatsi quiha catinix ca yosibo caxa-caxanicuë ja yoacani ca nicahax na. Itsisnanicuë jato shinana ra. Jato ja acascani quiha.

³⁴ Jama, jato ó niini quiha huësti ca chama, naa Gamaliel icanaí cato. Yoba tiisimanix ca joni ja ini quiha. Jasca, nohiria qui shinajiaxëni ca naa joni ini quiha. Yosibo bësoj niixo tsi quiha naquëtë cacha Chani chitahëhuati Ibo bo ja raanicuë.

³⁵ Raahax chanitsijanicuë:

—Jisa, Israel ca joni bá. Quiniacaxëcahuë, anoma ca naa joni bo qui ma ayamano.

³⁶ Tobi ini quiha Teudas icanaí cato. Joni-joniria ja ini ca ja quëscahuani quiha ra. Jasca, ja bëta cuatrocientos ca joni bo riini quiha nianaxëna. Toa joni acacanicuë ra. Jatsi pacanamahacani quiha jahuë rabëti bo tëquëta.

³⁷ Jaquirëquë tobi iniquë Galiléa ca Judas. Nohiria censo ini cató tsi toa joni jisiquini quiha. Joni bo misco ja mëpini quiha jaa ri. Jama, toa joni acacanicuë jaa ri. Jabayoni quiha jahuë rabëti bo ra.

³⁸ Jatsi noho yoba tsi xo naa: Naa joni bo no motsayamano. Jato paquëmacana iquia. Jato chama yoí pi ja chanicano tsi quëyohacaxëhi quiha ja acaina iquia. Pacanaxëhi quiha jato rabëti bo ri.

³⁹ Jama, Dios yonoco pi ja acano tsi yama tsi xo toa jato yonoco quëyoti mëtsa cato ra. Jatsi quiniacaxëcahuë, Dios yoi pasomaha iquinahi ma imitsa iqui na —nëa tsi yosibo qui Gamaliel nëcaniquë.

⁴⁰ Jatsi quiha yosibo qui jia quiha jahuë yoba iniquë.

⁴¹ Jatsi Dios Chani chitahëhuati ibo bo jahari ja quënacanicuë. Quënaxo tsi quiha jato ja rashacanicuë. Jatsi quiha jato ja yobanicuë, Jesu janë tsi ja chaniyamacano. Yobaxo tsi quiha jato ja paquëmacanicuë.

⁴² Jatsi quiha jatiroha ca bárí tsi arati xobo xo tsi Xabahamati Ibo Jesu iqui ca ja yoa-yoacanicuë. Jasca, chahahuacanaiba xobo xo tsi tiisimatsijahuacanicuë.

6

Iglesia ca mëbicanaibo janëhacanina

¹ Toatiyá tsi chahahuacanaiba maxo anino tsi quiha jodioba joi chanicanaibo qui carayana ca joi chanihai ca jodiobá joi mëraniquë.

—Piti biyamahi quiha noba bënë imanish ca yoxa bo rë, barihaní tsi piti ja acaquë no —nëa tsi quiha jato jimibo qui ja nëcapaniquë.

² Jatsi quiha chahahuacanaibo tēquë Dios Chani chitahēhuati ibo bá quēnaniquë ja caticano.

—Noqui yoi tsi xo Dios Chani no yoahai ca jēnhaina rë, piti, parata, tihi cabo otoxëna. Anoma quiha.

³ Jatsi siete ca joni shinajiaxëni cabo mēracana, nobë xatë bá, toa ototi yonoco ati. Espiritu Santo rëamë ca joni ja ixëti ca xo. Jasca, tiisi ja jayacaxëti xo. Jato qui naa ototi yonoco mēaxëqui noa ra.

⁴ Mēaxo tsi xaba jayaxëqui noa bēhoxti, Dios Chani tiisimati —nëa tsi quiha jato qui Chani chitahēhuati ibo bo nëcapaniquë.

⁵ Jatsi raniniquë chahahuacanaibo tēquë, nicahax na. Jatsi quiha siete ca joni bo ja bicapaniquë ja yoahacacani jascaria. Jatsi Esteban ja bicapaniquë, naa Dios qui chitiminish ca Espiritu Santo rëamēnish ca joni. Jasca, Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, Antioquia ó ca conish ca Nicolás, naa jodioba jabi binish ca carayana, tihi cabo quiha ja bicapaniquë toa yonoco ja otocano.

⁶ Jatsi quiha Chani chitahēhuati ibo bo bēsojó ja janahacapaniquë. Jatsi jato bax ja bēhoxcana ca tsi jato mēquë jato ó ja janapaniquë shomahuaxëna.

⁷ Toatiyá tsi quiha Dios Chani pacapaniquë. Ani-aniniquë Jerusalén ca chahahuacanaibo. Jasca, Cristo qui chitiminiquë huēstima ca jodioba arati ibo bo ri ra.

Preso qui Esteban nanēhacanina

⁸ Toatiyá tsi quiha chamaxëniira ca jisti bo Estebán aqui iniquë nohiria xērēquë xo na. Diós toa joni shomahuariani quiha, jahuë yonoco ja aquë no. Jasca, Espiritu Santo chama jayani quiha.

⁹ Jama, ja qui caxa iniquë catiti xobó ca nohiria bo, naa Paquēmahacanish ca Yonati bo icanai ca maxo. Esteban qui tsi quiha joi mēratsijahuacapaniquë. Jasca, jato maxo qui riiniquë jodioba huētsa bo ri, naa Cirene, Alejandria, Cilicia, Asia, tihi cabo mai ax bēcanish cabo. Esteban qui caxa ja icani quiha jato ri.

¹⁰ Jabi Esteban qui joi ja mēracano tsi quiha Espiritu Santo tiisi tsi jato ja quëbiniquë. Esteban bēbotimaxëni ja icani quiha, ja quëbihai ca iqui na.

¹¹ Jatsi quiha parata joni bo qui ja acapaniquë quiahuamaxëna. Acax tsi quiha, —“Moisés yamabo, Dios, tihi cabo pasomaha chanihi quiha Esteban ra. No nicaquë ra. Anoma quiha” tihi ca tsi icana —i joni bo qui jaca niquë pë.

¹² Jatsi ja quiacapaniquë Esteban qui nohiria bo caxahuaxëna. Jatsi quiha itsisnapaniquë nohiria bo, yosibo, Dios yoba tiisimacanaibo tēquëta. Caxahi tsi quiha Esteban qui ja tsamicapaniquë. Ratëniquë Esteban. Tsamixo tsi quiha jodioba chama bo qui ja boniquë ja qui quësoxëna.

¹³ Jatsi quiha chama bo qui chanitsi quiha quiacanaibo niquë.

—Noba arati xobo, Moisés yoba, tihi cabo pasomaha chanihi quiha naa joni ra. Anoma tsi xo toa ja chani-chanihaina ra.

¹⁴ Jasca, “Noba arati xobo potasxëhi quiha naa Nazarét ca Jesu” ii quiha pë. Jasca, “Noqui Moisés yamabá ani ca jabi bo rarinaramaxëhi quiha ra” tihi ca tsi ii quiha ra. No nicahitaquë ra —i quiha jaca niquë quiahi na.

¹⁵ Jatsi quiha toá ca naquëtë ca tsahonish ca chama bá Esteban bēisniquë. Bēis-xo tsi quiha ángel bēmana jisiria ca jahuë bēmana manēhai ca ja jiscapaniquë.

7

Estebán quëbinina

¹ Jatsi quiha arati ibo-iboriá Esteban nicaniquë:

—¿Jabija ni naa mi qui ja quësocanaina? —iquiina.

² Jatsi Estebán quëbiniquë:

—Ea nicaparcana, ebë xatë bá, noho jahëpa bá. Mesopotamia maí tsi Abraham yamabo racano tsi quiha noba oquë-oquëria ca Dios ja qui jisiquiniquë ra, naa Harán racahi ja canox pari no.

³ Toatiyá tsi quiha, “Mi mai, mi jimibo, tihi cabo jisbëriana. Mai huētsa, naa mi qui ë jismaxëhai ca mai qui cata” i ja qui noba Dios ni quiha.

⁴ Jaha tsi quiha Abraham riquiniquë Caldea maí ax na. Riquicaya tsi quiha Harán maí icanai ca qui ja caniquë racahi na. Jatsi Abraham jahëpa rësoniquë. Ja rësoquë tsi quiha neri naa mai qui, naa ma racahai ca qui Diós raaniquë.

⁵ Raaxo tsi quiha naa mai yoi ja qui Diós ayamaniquè ibohuati. Mai mishni roha ca ja qui acacayamani quiha toatiyá no. Jama, “Mia, mi chahitaxocobo, tihí cabo qui naa mai axèquia, ibohuati” i ja qui Dios ni quiha, baquè Abrahám jayanox pari no.

⁶ Jasca, “Naa mai niabayacaxècani quiha mi chahitaxocobo carayanaba maí tsi racaxèna. Toá tsi carayanaba yonati bo icaxècani quiha mi chahitaxocobo. Cuatrocientos ca año no tsi jato yosicaxècani quiha toa carayanabo ra.

⁷ Jasca, toa carayanabo copixèquia, naa jato yonamixxèneria cabo. Jaquirèquè toa carayanaba mai jisbayacaxècani quiha mi chahitaxocobo naa mai ó tsi è qui araxèna” nèa tsi noba Abraham yamabo qui Dios nècaniquè.

⁸ Jatsi quiha Abraham yamabo qui jabi paxa ca, naa jibirishati jabi Diós aniquè, ja parayamahai ca jismaxèna. Jatsi quiha Abraham yamabá jahuè baquè Isaac jibirishaniquè, huèsti ca semana ja jayaniquè no. Jasca, Isaac yamabá jahuè baquè Jacob jibirishaniquè ja ri. Jaquirèquè Jacob yamabá jahuè doce ca baquè bo ri jibirishaniquè ja cocaquè no.

⁹ Jabi Jacob doce ca baquè bo noba naborèquèbo ini quiha. Jatsi quiha jato noma José qui noba naborèquèbo yosaniquè. Yosanaxo tsi quiha carayana ca comerciante bo qui jato noma ja iniacaniquè, Egipto mai qui ja bocano. Toá tsi quiha yonati José iniquè rè. Jatsi, ja bèta Dios ini quiha.

¹⁰ Toá tsi José tènè-tènèni quiha. Jatsi Diós José mèbirianiquè. Tiisi ja qui ja ani quiha. Jatsi José tiisi Faraón jisniquè, naa Egipto chama-chamaria. Jisi tsi quiha jahuè mai tèquè, jahuè xobó cabo, tihí cabo José qui ja mèaniquè otajahuano iquish na.

¹¹ Toatiyá tsi quiha Egipto, Canaán, tihí ca maí ca nohiria bá tènè-tènèniquè. Piti ja binianiquè quiha. Jasca, binianiquè José rèquémè bo ri, naa noba naborèquèbo. Yama ja jayacani quiha piti.

¹² Jatsi Egipto ó ca piti ini ca nicaxo tsi quiha jahuè baquè bo Jacob yamabá raaniquè, Egipto mai qui ja shishocano. Toa xo tsi quiha trigo ja copicaniquè piti.

¹³ Jaquirèquè jahuè rèquémè bo biniatèquèniquè. Biniahax Egipto qui ja bacatèquècaniquè. Toatiyá tsi quiha “Mato noma xo èa ra” i jato qui José ni quiha. Jasca, Faraón qui jahuè rèquémè bo ja boniquè cahèmaxèna.

¹⁴ Jaquirèquè quiha jahuè jahèpa qui chani José raaniquè Egipto mai qui ja jono. Jatsi quiha ja bëyocaniquè Jacób-nabo tèquèta, naa setenta y cinco ca nohiria.

¹⁵ Egipto mai qui cahèhax toá tsi ja racacanicuè. Jasca, toá tsi ja rèsocanicuè, naa Jacob, noba naborèquèbo.

¹⁶ Jatsi xèni huètsa quiha Jacob xao bo, noba naborèquèba xao bo, tihí cabo jahari ja bècaniquè Canaán mai qui. Toá tsi quiha, naa Siquem icanai cato ax tsi quiha ja maihuahacanicuè. Jabi toa Siquem ó ca maihuati mai noba Abraham yamabá copini quiha Hamor icanai ca baquè bo quima.

¹⁷ Jatsi quiha cuatrocientos ca año bo, naa Abraham yamabo qui Diós yoani ca chani jatipaimano tsi quiha noba jimibo ani-aniniquè. Huèstima tsi ja icanai quiha Egipto maí no.

¹⁸ Jasca, toatiyá tsi quiha noba jimibo yonatsi Egipto chama huètsá huaniquè. José-nabo jaca nori ca ja cahèyamani quiha rè.

¹⁹ Jasca, noba jimibo qui caxa ja ini quiha. Caxaxo tsi quiha jato ja para-paranicuè. Jasca, jato cobèna ca baquè bo ja niabèriama-niquè rè, jato rèsomacatsi na.

²⁰ Toatiyá tsi quiha noba Moisés coniquè ra. Jiaría ca baquè ja ini quiha. Toa baquè Diós shomahuaniquè. Tres oxè no tsi quiha ja shinahamahacanicuè jahuè xobó no.

²¹ Jatsi quiha xobo cacha ja jonècaniquè Faraón qui raquèqui na. Jatsi Faraón jahini jisniquè. Jisi tsi quiha Moisés pistia jahuè xobo qui ja boniquè shinahamaxèna. Jahuè baquè jascaria tsi ja shinahamahacani quiha.

²² Jatsi quiha Egipto tiisi, jato jabi bo, tihí cabo Moisés tiisimahacanicuè. Toca tsi quiha joni-joniria ja manèniquè. Oquènaniquè jahuè chani, ja acai ca tèquè.

²³ Cuarenta año bo jayaxo tsi quiha jahuè jimibo Moisés jiscanicuè.

²⁴ Jato tsaya-tsayaqui tsi quiha noitiria ca rashahacahai ca joni, naa jahuè jimibo ja jisniquè. Jatsi jabè xatè ja mèbicaniquè. Jatsi quiha toa rashahai ca Egipto ca carayana Moisés tèpasnicuè copixèna.

²⁵ Tèpasxo tsi quiha jato rèquèniniti ibo iti ó ja pasanicuè, toa mai quima ax jato tsècaxèna. “Diós raani ca joni tsi xo naa ra noqui mèbiti” i jaca ti ó ja pasoni quiha. Jabi Moisés ja bicasyama-canicuè jato rèquèniniti ibo iti.

²⁶ Jatsi huèaquè dos ca jimibo iquinahai ca Moisés jisniquè. Jato rabènamacatsi tsi “¿Jèneriahax iquinacani rè? Mabè xatè bo xo mato ra” i jato qui ja ni quiha.

²⁷ Jatsi quiha joni huètsa yosihai ca joni Moises shitijhaniquè. Shitijhacax tsi “¿Noba chama ni mia pa? ¿Tsohuècaracá mi qui chama aca pa, noqui yobati?”

²⁸ Tonia èa acasqui mia ra, naa Egipto mi aquitaha jascaria” i Moisés qui ja ni quiha.

²⁹ Jatsi Moisés raquëniquë nicaħax na. Raquëħax tsi quiha Madián mai qui ja jabaniquë. Toá tsi ja racaniquë carayanabo ya. Ahui bichi tsi dos ca baquë bo ja saihuaniquë toa xo na.

³⁰ Jaquirëquë cuarenta año bo huinocaquë tsi quiha Moisés qui ángel jisiquiniquë, mëshohai ca pëtoro ó no. Sinaí xabacha tahë tsi Moisés ini quiha.

³¹ Chihí jisi tsi quiha ja ratëniquë, “¿Jahuë ni naa sa?” iquiina. Jatsi pëtoro qui ja basimaniquë tsayaxëna. Basimaxo tsi quiha Iboba joi ja nicaniquë:

³² “Mi naborëquëba Dios xo ëa ra. Abraham, Isaac, Jacob, tihí caba Dios xo ëa ra” i ja qui Dios ni quiha. Jatsi mëmë-mëmëniquë Moisés raquëhi na. Pëtoro qui ja tsayacasyamani quiha.

³³ Jatsi quiha, “Mi zapato bo tsobohuë. Roa xo naa mai ra, naa mi niħai cato.

³⁴ Noho Egipto ca noħiria bá tënëħai ca jisquia ra. Ja ëëscanai ca nicaquia ra. Ja tsi xo toa ë botëquë jato paquëmamaxëna. ¿Canomani? Jahari Egipto mai qui mia raaquia ra” i ja qui Ibo niquë.

³⁵ Jabi noba jimibá niani ca joni Diós biniquë ra, jato rëquëniniti ibo iti. “¿Noba chama ni mia pa? ¿Tsohuëcaracá mi qui chama aca pa, noqui yobati?” i jaca ni quiha naa joni tsayahax na. Jama, jato qui Moisés raahacanicuë ra jato rëquëniniti ibo iti. Toa pëtoró ca jisiquihai ca angél noba Moisés jahari raanicuë noba jimibo ja xabahamano.

³⁶ Jabi naa jasca ca Moisés noba jimibo mëpiniquë ra Egipto mai quima. Jasca, jisti-jistiria bo ja aniquë ra, Egipto, Ia Shini, Sinaí xabaca, tihí cabo xo na. Cuarenta año no tsi quiha ja tocaniquë ra.

³⁷ Jasca, “Mato qui jahuë chani yoati ibo huëtsa raaxëhi quiha Dios mato mëbiti. Mato quima tsëquëxëhi quiha naa joni ra” i jahuë jimibo qui Moisés yamabo ni quiha. Toca ca yoanish ca Moisés tsi xo naa ra.

³⁸ Jasca, xabachá tsi Dios qui arati noba jimibo catiquë tsi quiha Maca Sinaí ca ángel ya tsi chaniniquë Moisés roha, noba jimibo nomari. Toa xo tsi quiha Dios yoba yoi ja biniquë noqui ati ra.

³⁹ Jama, naa Moisés noba jimibá banahuacasyamaniquë pë. Jato qui yoi quiha. Jahari Egipto mai qui ja bacascanicuë pë.

⁴⁰ Jatsi quiha “Dios bo noqui mi ano ra, noba rëquëniniti ibo bo iti. Yama xo Moisés ra. ¿Jahuënia caraca tia?” i Aarón qui jaca ni quiha, Moisés banahuacasyamahi na.

⁴¹ Toatiyá tsi quiha ídolo ja acanicuë pë. Toro baquë jahuë jaria ini quiha. Axo tsi quiha tēpas-hacanicuë ca yohina bo ja qui ja bëcanicuë pë toa ídolo ranihuaxëna. Jato qui jia ini quiha ja acanina.

⁴² Jatsi jato quima Dios casoniquë. Jato noma jabi qui jato ja mëanicuë, oxë, bari, huishtima, tihí cabo qui ja aracano. Jabi ja toacani ca Dios Chani yoanish cató yoani quiha: “Cuarenta xëni no tsi quiha yohina bo ma tēpasnicuë; mahitsa.

E qui ja acacayamacanicuë rë, Israél cabá; mato mahitsa ca Dios bo qui ja acacani iqui na.

⁴³ Jatsi Moloc icanai ca dios qui ma ara-araniquë rë, jahuë arati tapasa mato bëta bohi na. Jasca, Renfán icanai ca huishti qui ma ara-araniquë rë.

Tihí ca ídolo bo ma aniquë rë, arati.

Ja quëshpi tsi Babilonia mai oquëri mato pacanamaxëquia ra” i Dios ni quiha.

⁴⁴ Jasca, xabachá racapama tsi quiha arati oxti noba naboyamabá jayapaoniquë. Jabi Moisés jisni ca planes jascaria tsi toa arati oxti acanicuë, naa Diós Moises yoani jascaria.

⁴⁵ Toa arati oxti noba naboyamabá jayapaoniquë. Jatsi Moisés quirëquë quiha Josue yaxaro tsi noba naboyamabá toa arati oxti bënicuë noba mai qui. Jatsi carayanaba mai quiha noba naborëquëbá biniquë ra. Toa mai ó tsi noba naborëquëbo rëquë bocaquë tsi quiha toa carayanabo Diós jabamaniquë. Jatsi toá tsi huëstima ca xëni no tsi quiha toa arati oxti chitëniquë. David yamabá yonati chitahëhuaquë tsi jari tobi toa arati oxti i-ipaoni quiha.

⁴⁶ Toatiyá tsi arati xobo paxa ca David yamabá acasnicuë. “Noba Jacob yamaba Dios bax arati xobo acasquia, racati” i ja ni quiha. Jasca, Diós noba David shomahuarianiquë.

⁴⁷ Jama, toa arati xobo David yamabá ayamani quiha, jahuë baquë Salomón ja nori.

⁴⁸ Jasca, tihí bá acai ca xobó tsi racayoyamahi quiha Dios ra. Jabi nëcahi quiha Dios ra:

⁴⁹ “Naipa xo tsi yonaquia; noho tsahoti jascaria xo ra.

Mai xo tsi yonaquia;

noho tahë iti jascaria xo ra.

¿Jënahuariaxo raca ë bax xobo ma ana ra?

Jatiroha ca iti ó xo ëa ra.

⁵⁰ Jasca, ¿noho mëquënë tsi jatiroha ca acacayamani?”

i Dios ni quiha.

⁵¹ 'Jisa, jonibá. Noba naborëquëbo jascaria xo mato rè. Mahitsa ca dios bo, jabi bo, tihi cabo ja banahuacanicuë. Jishopë, tocaqui mato ri iquia, naa carayanabo jascaria. Mato shina qui jicotimaxëni xo Dios Chani rè. Jasca, Espíritu Santo joi nicacasyamaxo mato jaari ra.

⁵² Jisa; ëa yoacana. ¿Jëni ca Dios Chani yoati ibo mato naborëquëbá tënëmamayamani? Dios Chani yoanish cabo tëquë ja acanicuë iquia. "Joxëhi quiha Mëstëxëni ca Yonati" i jaca quë tsi quiha tihi cabo mato naborëquëbá aniquë rè. Jaboqui tsi naa Mëstëxëni ca ma ayamëquë mato ri ra. Carayanabo qui ma mëayamëquë iquia, ja acacano iquish na.

⁵³ Jabi tocayamëquë mato, naa Dios yoba binish cabo ra. Jabi angél mato qui ani ca yoba nicayamaqui mato rè —nëa tsi quiha toa chama bo qui Esteban nëcaniquë.

⁵⁴ Esteban chani nicapama tsi quiha itsisnarianiquë jato shinana. Caxaxëniria ja icani quiha ra. Esteban qui anomaria ini quiha ja caxacanaina.

⁵⁵ Jama, nai Esteban bëisnicuë. Espíritu Santo rëamë ja ini quiha. Bëisquí tsi quiha Dios oquë-oguëria, ja mënëcayá ca nii ca Jesu, tihi cabo ja jisnicuë.

⁵⁶ Jisi tsi quiha,

—Tsayapa. Japëquëhi quiha naipa ra. Nohiria Baquë, naa Jesucristo jisquia ra. Toá xo ra; Dios mënëcayá tsi nii xo —nëa tsi quiha Esteban nëcaniquë.

⁵⁷ Jatsi quiha jato joi ja choshacanicuë jahuë chani nicacasyamaxo na. Jasca, ja pamapoicaniquë. Joi choshapama tsi quiha ja qui ja jabayocanicuë axëna.

⁵⁸ Tsamixo tsi quiha yaca cacha ja xërëcaniquë axëna. Toa xo tsi quiha Esteban ja acanicuë maxaxá no. Jasca, ati ibo bá jato sahuëti bo janani quiha shinapayo tapai, naa Pablo icanai cato.

⁵⁹ Tsobocoxo tsi quiha Esteban qui maxax bo ja niacanicuë. Rësopama tsi quiha Esteban bëhoxnicuë:

—Noho shina bihuë, Ibo Jesú —iquiina.

⁶⁰ Jatsi quiha ja mëniniquë. Mënihax,

—Jato jocha shina-bënohuë, Ibobá —iriatsi ja niquë.

Jatsi ja nanicuë.

8

¹ Jabi toá tsi quiha Pablo ini quiha. Ja qui jia ini quiha ja acanaina.

Chahahuacanish cabo Pabló acasnina

Toa bari tsi quiha Jerusalén ca chahahuacanaibo tënëmati nohiria chama bá chitahëhuanicuë pë. Jatsi pacanamahacayonicuë chahahuacanaibo tëquë. Jodioba maí ca departamento huëtsa bo, Samaria maí, tihi cabo qui ja jabayocani quiha. Jerusalén tsi chitënicuë Chani chitahëhuati ibo bo roha.

² Jatsi quiha Dios noixëni ca joni bá Esteban maihuanicuë. Maihuahax ja araconacanicuë.

³ Jatsi chahahuacanaibo quëyotsi Pabló huanicuë. Quëyopama tsi quiha xobo, xobo huëtsa, xobo huëtsa, tihi cabo qui Pablo jiconiquë chahahuacanaibo tsëcaxëna. Tsëcaxo tsi quiha preso qui jato ja nanënicuë.

Samaria maí qui Felipe canina

⁴ Jabapama tsi quiha Dios Chani chahahuacanaibá yoabonanicuë. Jatiroha ca iti xo tsi ja yoacani quiha.

⁵ Toatiyá tsi quiha Samaria maí ca yaca qui Felipe caniquë. Caxo tsi quiha Xabahamati Ibo Jesu ini ca ja yoanicuë.

⁶ Jia tsi quiha jahuë chani ja nicacanicuë. Ja acai ca jisti bo jisi tsi ja yoani ca ja chahahuacanicuë jato ri.

⁷ Jatsi jënimahuahacanicuë yoshi jayanish ca huëstima cabo. Tsëquëpama tsi jato joi ja choshacani quiha. Jasca, yora choni jayanish cabo, tapiyamacanaibo, tihi cabo jënimahuahacanicuë jato ri.

⁸ Jatsi quiha rani-ranicuë toa yacatá ca nohiria bo.

⁹ Jama tobi quiha Simón icanai ca iniquë toa yacatá no, naa yobë i-ipaonish cato. Ja ani cató tsi quiha Samariá ca nohiria bo ratë-ratënicuë. Jasca, jamë shinamixxëniria ca joni ja ini quiha.

¹⁰ Jasca, ja qui chama bo, nohiria bo, tihi ca nohiria tëquëtá chahahuapaoni quiha.

—Anomaria tsi xo naa joni chama ra. Tonia Dios chama jaya xo ra —i nohiria bo paoniquë ja yoati na.

¹¹ Yobë ja ini iqui tsi nohiria bá chahahuapaoniquë. Naama tsi ja qui ja nicacani quiha.

¹² Jama, Dios Chani Felipé yoaquë tsi quiha ja quima Dios quiri ja bësocaniquë. Diós nohiria bo otocatsaina, Xabahamati Ibo Jesu iquiina, tihi cabo Felipé yoa-yoaniquë. Jatsi chahahuahax tsi quiha toa nohiria ashimahacaniquë, naa joni bo, yoxa bo, tihi cabo tëquë.

¹³ Jatsi quiha Jesu qui chitiminiquë Simón ri. Ja ashimahacaniquë jaa ri. Ashimahacaxo tsi quiha Felipe ja banahuaniquë. Ja ratë-ratëniquë acacanih ca jistiria bo jisi na.

¹⁴ Jatsi quiha Samariá ca nohiria bá Dios Chani chahahuani nori ca Jerusalén ca Dios Chani yoati ibo bá nicaniquë. Nicaxo tsi quiha Pedro, Juan, tihi cabo ja raacaniquë ja tsayacano iquish na.

¹⁵ Samaria mai qui cahëhax chahahuacanaibo bax ja bëhoxcaniquë, Espiritu Santo ja bicano.

¹⁶ Jari jato qui Espiritu Santo botëyamani quiha. Ibo Jesu janë roha tsi ja ashimahacacani quiha.

¹⁷ Jatsi quiha nohiria ó tsi jato mëquë Pedro, Juan, tihi cabá jananiquë. Jatsi Espiritu Santo ja bicaniquë.

¹⁸ Dios Chani yoati ibo bá jato mëquë nohiria ó janahai cató tsi Espiritu Santo acacani nori ca Simón jisniquë. Jisi tsi quiha Pedro, Juan, tihi cabo qui parata ja acasniquë toca ca chama bixëna.

¹⁹ —Toca ca chama ë qui ri acana. Espiritu Santo nohiria bá bino ra, noho mëquë jato ó ë janahai cató no —i jato qui ja niquë.

²⁰ Jatsi Pedró quëbiniquë:

—Mí parata ya tënëtiya qui cata. ¿Jënahuariaxo raca Diós acai ca chama paratá tsi copiti mi jascahuana?

²¹ No bëta yonoconabëquitimaxëni xo mia ra, Dios basi mi shinahai ca nori iqui na. Anoma quiha. Jatsi

²² mi shinahai ca yoi ca quima casohuë. Mëri tsi Dios qui bëhoxhuë, mi shinahai ca yoi ca ja masano ra.

²³ Yosaria ca mi nori ca jisquia ra. Mía yonahi quiha mi shina ó ca jocha ra —nëa tsi Simón qui Pedro nëcaniquë.

²⁴ Jatsi Simón raquëniquë. Raquëhax,

—E bax bëhoxcana ra, naa mi yoaha ca Diós ëa copiyamano —i Simón niquë.

²⁵ Jatsi toa yacata xo tsi Iboha Chani yoahax Jerusalén qui ja bacacaniquë. Bacapama tsi quiha huëstima ca Samariá ca yaca bo xo tsi Dios Chani ja yoabonacaniquë ra.

Etiopía ca chama Felipé bëchanina

²⁶ Jatsi quiha Felipe qui Ibobá raani ca ángel chaniniquë:

—Niihuë. Sur quinia tsi cata. Toá xo Jerusalén quima Gaza quinia ca bahi ra —iquiina.

Xabachá ca nacohai ca bahi ja ini quiha.

²⁷ Jatsi quiha Felipe caniquë. Bahi qui cahëxo tsi quiha Etiopía maí ca carayana ja jisniquë. Jahari bahi tsi cohi ja ini quiha. Jabi chama naa joni ini quiha, naa jahuë país ca parata obësoti ibo-iboria. Jahuë país ca yoxa chama bax ja yonoconi quiha, naa Candace icanai cato. Jabi Jerusalén qui naa joni caniquë arahi na.

²⁸ Jatsi quiha jahuë mai qui bacapama tsi quiha Dios papi tsayahi ja iniquë; caritá tsi tsaho. Dios Chani yoati ibo Isaiás yamabá quënëni ca tsayahi ja ini quiha.

²⁹ Jatsi quiha Espiritu Santo Felipe qui chaniniquë:

—Cata. Toa johai ca carita mi bëchano —iquiina.

³⁰ Jatsi Felipe carita jisi caniquë. Capama tsi quiha joni joi ja nicaniquë. Isaiás quënëni ca tsayahi ja ini quiha, joi bëro cató no.

—¿Japa mi tsayahi ca cahëhai? —i joni qui ja niquë.

³¹ Jatsi joni quëbiniquë:

—¿Jënahuariaxo raca ë cahëna rë? Yama tsi xo toa ë qui naa chani bërohuahaina rë —iquiina.

Jatsi Felipe qui joi ja amaniquë ja bëta ja tsahono.

³² Jabi ja tsayani ca tsi xo naa:

“Namëhacati ja mëpilhacaquë ra, oveja jascaria.

Namëjahuacano tsi quiha ja pasiquë, naa oveja jascaria jahuë rani maxcohacaquë no.

³³ Ja bërabihuahacaquë ra.

Ja qui chama bá nicayamaquë rë.

Yoanoma tsi xo toa ja bëta bësobëquicanaibá acana ra.

Mëri tsi naa joni acacaquë ra”

i ja tsayani ca ni quiha, naa Dios papi ó cato.

³⁴ Jatsi chamá Felipe nicaniquë:

—Ea mëbihuë. ¿Tsohuë yoati tsi chanihi ni Isaiás sa? ¿Jamë yoati ni? ¿Joni huëtsa yoati ni? —iquiina.

³⁵ Jatsi quiha ja tsayahai ca nori ca bërohuati Felipé chitahëhuaniquë. Toa chani bërohuapama tsi quiha Jesu yoati chani jia ca ja yoaniquë.

³⁶ Bahí tsi copama tsi quiha jënë toro pistia ca qui ja cahëcaniquë. Cahëhax,
—Tsayapa. Toá xo jënë ra. ¿E ashimahacati ma ni? —i Felipe qui chama niquë.

³⁷ Jatsi,

—Jesu qui pi mi chitimiyoino tsi ¿ai canomani? —i Felipe niquë.

Jatsi chamá quëbiniquë:

—Jaahuë. Dios Baquë yoi ca Jesu nori ca chahahuaquia ra —iquina.

³⁸ Jatsi jahuë carita ja mënimahaca tsi jënë qui ja bocaniquë. Toa xo tsi quiha Felipé chama ashimaniquë.

³⁹ Jatsi tëmahinajacano tsi quiha Espíritu Santó Felipe mëbitapiniquë. Jistëquëyamani quiha Etiopiá ca chama. Jatsi chama rëtsaminiquë jahuë mai qui. Rani tsi ja ini quiha.

⁴⁰ Jatsi Azoto yacatá tsi Felipe jisiquitapiniquë pa. Toa xo tsi quiha Dios Chani ja yoaniquë. Yoaxo riquiquiria tsi quiha Dios Chani ja yoabonaniquë Cesarea qui caquí na.

9

Jesu qui Pablo chitiminina

Hechos 22.6-16; 26.12-18

¹ Toatiyá tsi quiha chahahuacanaibo Pabló quëyocasniquë. Anomaria ini quiha jato ja roahaina. Quëyocatsi tsi jodioba arati ibo bo qui ja caniquë, ja shinahai ca yoahi na.

² Caxo tsi quiha carta bo, naa Damasco yacatá ca chama bo qui joihuati carta ja baaniquë. Jabi Damascó ca chahahuacanaibo tëquë, naa joni bo, yoxa bo tëquë, tihí cabo qui ja tsamicasni quiha, jahari Jerusalén qui boxëna.

³ Jatsi Damasco yaca qui basimajano tsi quiha ja qui mana ca huëa-huëaria ja qui huahuatapiniquë.

⁴ Mai qui paquëxo tsi quiha ja qui chanihai ca joi Pabló nicaniquë.

—Jisa Pabló. ¿Jënixo tsi noho rabëti bo tënëma-tënëmahai rë? —i ja qui joi niquë.

⁵ Jatsi,

—¿Tsohuë ni mia, Ibobá? —i Pablo niquë.

Jatsi,

—Jesu xo ëa ra. Noho rabëti bo tënëmaqui mia rë. Niitsina. Yaca qui mi jicono ra.

⁶ Toa ax tsi mi qui yoahacaxëti xo toa mi axëti cato —i ja qui joi niquë.

⁷ Jabi toa joi nicacanicuë Pabló banahuahai ca joni bo ri. Nicahax ja shinarisiquanicuë. Yama ca ja jiscani quiha.

⁸ Jatsi quiha Pablo joiniquë. Niuhax ja bëpëquënicuë. Bëco quiha ja iniquë ra. Ja taisyamani quiha. Jatsi quiha Damasco yaca qui Pablo ja mëpicaniquë.

⁹ Jatsi tres bari tsi quiha ja taisyamanicuë. Jasca, piti, jënë, tihí cabo ja ayamaniquë.

Pablo qui Ananías raahacanina

¹⁰ Jabi Damasco yacatá tsi racanicuë Ananías icanai cato; naa Ibo qui chitiminish ca joni. Naa joni qui noba Ibo jisiquinicuë ja tënamëhai cató no. Jisiquihax,

—Ananías —i ja qui Ibo niquë.

Jatsi,

—Nëa xo ëa, Ibobá —i ja qui Ananías niquë.

¹¹ Jatsi,

—Mëstëxëni icanai ca bahi qui catá. Toá xo xobo ra. Jahuë ibo tsi xo Judas. Jahá chitëhi quiha Pablo, naa Tarsó racapaonish cato. Jaha xo tsi nicahuë. Jaboqui bëhoxhi quiha.

¹² Jasca, ja tënamëhai cató tsi mia ja jisquë ra. Jahuë naquetë qui mi jicohaina, mi mëquëñë tsi jahuë bëro mi motsahaina taismaxëna, tihí ca tsi ja jisquë tënamëquí na —nëa tsi quiha Ibo nëcaniquë Pablo yoati na.

¹³ Jatsi Ananías quëbiniquë:

—Jishopë, Ibobá. Huëstima ca nohiria bá ëa yobayamëquë naa joni yoati na. “Jerusalén ca chahahuacanaibo tënëmahi quiha” icani quiha ra. Anoma xo naa joni iquia.

¹⁴ Jasca, nëri ja johitaquë rë noqui, naa mi qui chitimicanaibo qui tsamixëna. Carta jaya quiha arati ibo ba chamá bo jismati. Preso qui noqui bocatsi quiha iquia —i Ibo qui Ananías niquë.

¹⁵ Jama, Ibo nëcaniquë:

—Cata. Toa joni ë biniquë, carayanabo, país ca chama bo, jodiobo, tihí cabo qui noho Chani ja bono.

¹⁶ Jasca, noho janë iqui tsi ja tënë-tënëxëhai ca ja qui jismaxëquia —i Ananías qui Ibo niquë.

¹⁷ Jatsi quiha Pablo mërahi Ananías caniquë. Jahuë xobo qui jicoxo tsi quiha Pablo ó tsi jahuë mëquë ja jananicuë. Janahax,

—Jisa, ëbë xatë Pabló. Ibo Jesú ëa raaquë, naa bahí tsi mi qui jisiquihitahax ca jasca cato. Ea ja raaquë ra, mi taistëquëno, Espíritu Santo mi rêahacano iquish na —nëa tsi quiha Pablo qui Ananías nëcaniquë.

¹⁸ Jatsi quiha Pablo taistapiniquë ra. Jahuëcaraca, naa sani tsapa jascaria ca jahuë bëro quima ririqiniquë. Jatsi jënima quiha jahuë bëro iniquë. Jatsi Pablo joiniquë. Jasca, ja ashimahacaniquë.

¹⁹ Jatsi ja oriqiniquë. Oriqihax ja chamaniquë. Jatsi quiha toa Damascó ca chahahuacanaibo ya ja chitëniquë ichariama ca bari no.

Damasco xo tsi Dios Chani Pabló yoanina

²⁰ Chahahuaxo tsi quiha jodioba catiti xobo bo xo tsi Dios Chani yoati Pablo chitahëhuaniquë. Yoahi tsi,

—Dios Baquë yoi xo Jesu ra —i jato qui ja niquë.

²¹ Jatsi ratëyocaniquë jahuë chani nicanish cabo.

—Jia ma. ¿Jerusalén ca Jesu qui chitiminish cabo tënëmapaonish ca ma ni naa sa? ¿Néa ca chahahuacanaibo qui tsamihí ja joyamayamahitaha? ¿Jerusalén ca arati iboba chama bo qui ja bocasyamayamahitaha? —nëa tsi quiha nohiria bo nëcaniquë jahuë chani nicahax na.

²² Jama, raquëxoma tsi quiha Dios Chani Pabló yoa-yoaniquë. Cristo, naa jato Xabahamati Ibo Jesu iqui ca jato ja jismani quiha. Jama, toa Damascó ca jodiobá jahuë chani chahahuayoicasyamaniquë rë. Pablo chani quëbitimaxëni ja icani quiha.

Damascó ca jodiobá Pablo acasnina

²³ Jatsi quiha jodioba chama bá Pablo acasniquë huëstima ca bari quirëquë. Ati planes ja acani quiha shinaxo na.

²⁴ Jama, ja acascanai ca Pabló nicaniquë. Jatsi ja quinia-quinianiquë. Jatiroha ca bari, jatiroha ca baquicha, tihí cató tsi quiha yacatá ca caiti bo ó ja bësocaniquë axëna.

²⁵ Jama, quinia huëtsá tsi quiha Pablo paxaniquë ra. Baquichá tsi quiha yacatá ca panë xo tsi Pablo chahahuacanaibá botëmaniquë maí qui. Cacanó tsi ja botëni quiha. Toca tsi quiha Pablo paxaniquë.

²⁶ Jatsi Jerusalén qui cahëhax tsi quiha Jerusalén ca chahahuacanaibo qui Pablo riicasniquë. Jama, ja qui ja raquëcaniquë. Chahahuahai ca ja iqui ca ja quëscahuayamacani quiha.

²⁷ Jatsi quiha Bernabé Pablo mëbiniquë. Chani chitahëhuati ibo-iboria bo qui Pablo ja boni quiha. Boxo tsi quiha Pablo qui ocapijani ca jato qui ja yoaniquë. Yoaquí tsi quiha Damasco quinia ca bahí tsi ja qui Ibo jisiquinina, ja qui Ibo chaninina, Damasco xo tsi Ibo Chani ja yoanina, tihí cabo jato qui ja bërohuaniquë.

²⁸ Jatsi quiha Chani chitahëhuati ibo bo ya Pablo co-coniquë. Jasca, toa xo tsi Ibo Chani ja yoa-yoaniquë raquëxoma.

²⁹ Jama, ja bëta joi mëraniquë carayanaba joi chanihai ca jodiobo. Jato qui yoi ini quiha ja chanihaina. Ja iqui tsi Pablo ja acascani quiha.

³⁰ Jama, ja acascanai ca chahahuacanaibá nicaniquë. Nicaxo tsi quiha Pablo ja mëbicaniquë ja paxano iquish na. Jatsi Cesarea yaca qui ja bocaniquë. Toa xo tsi quiha Tarso yaca qui ja raacaniquë ra.

³¹ Jaquirëquë quiha chahahuacanaibo, naa jodioba maí cabo, Galileá cabo, Samariá cabo, tihí cabo nohiria bá yosiyamaniquë. Jia tsi quiha ja raca-racacani quiha. Jatsi chamananiquë ja chitimicanaina ra. Jasca, Espíritu Santó jato mëbiniquë. Chahahuaniquë huëstima cabo. Jia tsi Ibo Chani yoba ja banahuariacaniquë.

Lida yaca qui Pedro canina

³² Toatiyá tsi quiha chahahuacanaibo qui shishohi Pedro caniquë, naa yaca huëtsá ca racacanaibo qui. Jabi Lida icanai ca yaca qui ja caní quiha.

³³ Caxo tsi quiha Eneas icanai ca joni ja bëchaniquë toa xo na. Noitiria ca joni ja ini quiha. Ocho año no tsi jahuë oxati raca ja ini quiha. Choni jahuë yora ini quiha.

³⁴ Jatsi quiha Pedro ja qui chaniniquë:

—Mia jënimahuahi quiha Jesucristo, Eneás. Joihuë. Mí oxati shomahuahuë —i ja qui ja niquë.

³⁵ Jatsi jënimahuahacanih ca Lida, Sarón, tihí ca yacatá ca racacanaibá jisniquë. Jisi tsi quiha Ibo quiiri ja bësoyocaniquë ra.

Yoxa Pedró bësotëquëmanina

³⁶ Jasca, Jope icanai ca yacatá tsi quiha shinajiaxëni ca yoxa racaniquë. Tabita jahuë janë ini quiha. Jabi Carayanaba joi tsi quiha Dorcas ja quënahacani quiha. Jasca, noitiria cabo mëbihi naa yoxa i-ipaoni quiha.

³⁷ Toatiyá tsi ja rësoniquë iquihax na. Jatsi jahuë rabëti bá jahuë yora ashimahaca tsi quiha mana ca naquëtë ó tsi ja janacanicuë.

³⁸ Jatsi Lida yacatá tsi Pedro iqui ca ja nicacanicuë. Basima ja ini quiha. Nicaxo tsi quiha dos ca joni bo ja qui ja raacanicuë chani ya, Pedro bicasquí na. Cahëhax,

—Mëri tsi Jope qui johuë —i ja qui jaca niquë.

³⁹ Jatsi jato bëta Pedro caniquë nicahax na. Ja cahëquë tsi quiha mana ca naquëtë qui nohiria bá boniquë. Toá tsi bënë imanish ca yoxa bo mani ini quiha. Arapama tsi quiha Dorcás quëshani ca saco bo, sahuëti bo, tihi cabo Pedro qui ja jismacanicuë. Noitiria cabo bax ja ani quiha.

⁴⁰ Naquëtë qui jicoxo tsi quiha Pedró nohiria bo raanicuë cacha. Raahax ja mëniniquë bëhox-xëna. Bëhoxhax tsi quiha bësoyama ca yoxa quiri ja bësoniquë.

—Tsahohuë, Tabitá —i ja qui ja niquë.

Jatsi quiha ja bëpëquënicuë. Pedro jisi tsi quiha ja tsahoniquë.

⁴¹ Jatsi Pedró mëhachahaca tsi ja nimaniquë. Jatsi toá ca mani ca chahahuacanaibo, bënë imanish ca yoxa bo, tihi cabo ja quënaniquë. Quënahax,

—Nëá xo mato Tabita ra. Bëso xo ra —i jato qui ja niquë.

⁴² Jatsi ocapijani ca Jope yacatá ca nohiria bo nicayonicuë. Jatsi quiha Ibo qui huëstima ca nohiria chitiminiquë.

⁴³ Jatsi naama tsi quiha Jope ó tsi Pedro chitënicuë tiisimahi na. Simón icanai ca joni ya ja chitëni quiha, naa yohina bichi shomahuati ibo ya.

10

Carayana ca Cornelio qui Pedro canina

¹ Jabi Cesarea yacatá tsi quiha carayana ca Cornelio racanicuë. Soldado capitán ja ini quiha. Jabi huëstima ca soldado bo ja yonani quiha, naa Italia mai ax bëcanish cabo.

² Jasca, shinajiaxëni ca Dios qui arahai ca joni ja ini quiha. Jasca, Dios qui aracani quiha jahuë ahuini, jahuë xocobo ri. Jasca, noitiria cabo qui parata ja ani quiha. Dios qui ja bëhoxrohani quiha. Tihi tsi ja ani quiha Dios noiquí na.

³ Toatiyá tsi quiha yata, a las tres tsi bëhoxpama tsi Cornelio tënamënicuë. Jahuë xobo qui jicohai ca ángel ja jisnicuë, naa Diós raani ca ángel. Jicohax,

—Cornelió —i ja qui ángel niquë.

⁴ Jatsi ángel Cornelió tais-taisnicuë raquëhax na. Jatsi,

—¿Jahuë ni, Taitá? —i Cornelió niquë.

Jatsi ángel quëbiniquë:

—Mi bëhoxhaina, noitiria cabo mi mëbihaina, tihi cabo Dios qui jia quiha. Jaboqui mia shinahi quiha Dios.

⁵ Jaboqui joni bo Jope yaca qui mi raano. Toá xo joni, naa Simón Pedro icanai cato. Bichi ja bocano ra.

⁶ Simón ya, naa yohina bichi shomahuati ibo ya racahi quiha; naa ia quëpë ca xobó cato —nëa tsi quiha Cornelio qui ángel nëcaniquë.

⁷ Jatsi quiha ja qui chaninish ca ángel jisbayanicuë. Jisbayajahuacuë tsi quiha dos ca yonati bo, huësti ca soldado, naa Dios qui arahai cato, tihi cabo ja quënaniquë, Pedro qui ja bocano.

⁸ Quënaxo tsi quiha ángel yoaha ca jato qui ja yoanicuë. Yoaxo tsi quiha Jope qui jato ja raanicuë Pedro ja bicano.

⁹ Huëacuë tsi quiha, naa matoroco barí tsi quiha Jope basima ja icaniquë. Jasca, matoroco barí tsi quiha xobo cacha Pedro caniquë bëhoxhi na.

¹⁰ Bëhoxpama tsi quiha ja paxnanicuë. Ja oriquicasni quiha. Jari ja bëtë-bëtëcano tsi quiha Pedro tënamënicuë.

¹¹ Jatsi nai japëquëhai ca ja jisnicuë. Japëquëjacuë tsi quiha jahuëcara ca, naa raiti jahëhuaxëni ca mai qui botëhai ca ja jisnicuë. Jahuë cuatro ca papotó tsi ja botëmani quiha.

¹² Jabi jaxara tsi quiha yohina bo, rono bo, isa bo, tihi cabo iniquë.

¹³ Jatsi quiha chanihai ca joi Pedró nicaniquë:

—Joihuë, Pedró. Tëpashuë. Mi pino ra —i ja qui joi niquë.

¹⁴ Jama, picasyamaniquë Pedro.

—Jishopë, Ilobá. Pinoma xo ra. Noba jabi pasomaha tsi xo toa no pihaina iquia —i Pedro niquë.

¹⁵ Jatsi joi chanitëquënicuë:

—“Jënima tsi xo naa piti ra” ii quiha Dios. Jatsi “Pinoma” iyamahuë —i ja qui joi niquë.

¹⁶ Trés tsi joi nëcani quiha. Jatsi nai qui raiti chahita tërohacatapinicuë.

¹⁷ Jatsi quiha Pedro shina-shinaniquë ja jisni ca yoati na. Shinajahuano tsi quiha Cornelió raani ca joni bo jahuë xobo qui cahëniquë. Caiti cacha nii quiha ja icaniquë.

¹⁸ Cahëhax,

—¿Nëa racahi ni Simón Pedro ra? —i jaca niquë quënahi na.

¹⁹ Nicayamahi quiha Pedro. Ja tēnamēhai ca yoati shinahi ja ini quiha. Jatsi ja qui Espiritu Santo chaniniquë:

—Jisa. Mia bēnahi quiha tres ca joni bo ra.

²⁰ Joihuë. Jato qui botëtsina. Raquëhaxma tsi jato bēta cata, jato ë raahitaha quëshpi na —i Pedro qui Espiritu Santo niquë.

²¹ Jatsi quiha joni bo qui Pedro botëniquë. Botëhax,

—Pedro xo ëa ra. ¿Jënihax tsi ma bēcana? —i jato qui Pedro niquë.

²² Jatsi ja quëbicaniquë:

—Noqui capitán Cornelió raahitaquë ra. Shinajiaxëni ca Dios qui arahai ca joni quiha. Jasca, jodiobo nohiria bo qui jia quiha. Jabi ja qui ángel chanihitaquë ra. “Pedro qui chani raahuë, mi xobo qui ja jono iquish na” i ja qui ja ita quiha. Johuë. Mi chani nicacatsi quiha —i Pedro qui joni bo niquë.

²³ Jatsi quiha joni bo qui joi Pedró amaniquë ja bēta baquichá oxati. Jatsi huëaquë tsi baquishmari tsi quiha jato bēta Pedro caniquë. Jasca, bocani quiha Jopë ca chahahua-canaibo rabë cato.

²⁴ Oxabaya riquibaya tsi huëaquë tsi quiha Cesarea yaca qui ja cahëcaniquë. Jabi Pedro ó Cornelió pasoni quiha. Jaha pasokuí tsi quiha jahuë jimi bo, jahuë rabëti bo, tihi cabo ja catiani quiha, Pedro chani ja nicacano iquish na.

²⁵ Jatsi jahuë xobo qui Pedro cahëquë tsi quiha ja bēsojó tsi Cornelió mēniniquë.

²⁶ Jama, Pedró joimaniquë. Joimahax,

—Niihuë. Joni roha xo ëa ri ra —i ja qui Pedro niquë.

²⁷ Jatsi Cornelió xobo qui Pedro jiconiquë. Jicoxo tsi quiha huëstima ca nohiria mani ca ja jisniquë.

²⁸ Jatsi jato qui Pedró chaniniquë:

—Noqui jodioba yoba pasomaha tsi xo toa mato carayanabo ya no rabēnabëquihaina ra. Dios qui yoi ë quëshcahuani quiha. Jama, yama tsi xo toa yoi cato, jënima xo carayanabo tēquë, tihi cabo ëa Diós jismahitaquë ra.

²⁹ Ja tsi xo toa carayana ca Cornelió ëa bēnaquë tsi ë jotapihitaquë. “Jishopë. Cacasyama xo ëa” i jato qui ë yamahitaquë ra. Jatsi jaboqui mia nicacasquia. ¿Jënixo tsi ëa mi bēnaha? —nëa tsi ja qui Pedro nēcaniquë.

³⁰ Jatsi quiha Cornelió quëbiniquë:

—Bari huëtisa, naa matoroco bari bēhoxpama tsi ëa bēsojó ca niilai ca joni, naa bajra-bajrahai ca sahuëti sahuë ca ë jisitaquë ra.

³¹ “Mi bēhoxhaina, noitiria cabo mi mēbihaina, tihi cabo Dios qui jia quiha” i ë qui ja itaha quiha.

³² Jasca, “Jope yaca qui joni bo mi raano. Toá xo joni ra, naa Simón Pedro icanai cato. Bichi ja bocano. Simón ya, naa yohina bichi shomahuati ibo ya racahi quiha; naa ia quëpë ca xobó cato” i ë qui ja itaha quiha.

³³ Ja yoaha ca nicaxo tsi bamaxoma tsi joni bo mi qui ë raatapihitaquë mia biti. Noqui jia tsi xo mi johana ra. Jaboqui nëa xo noa, noqui tēquëta, Dios bēsojó no. Ibo Dios Chani, naa mi yoaxëti ca nicariacasqui noa ra. Ihuë —nëa tsi Pedro qui Cornelió nēcaniquë.

Carayana ca Cornelió xobo xo tsi Dios Chani Pedró yoanina

³⁴ Jatsi chaniti Pedró chitahëhuaniquë:

—Jabija ca ë cahëyamaniquë rë. Oquë noqui jodiobo iqui ca ë quëshcahuani quiha rë. Jama xo ra. Yama tsi xo toa oquë ca nohiria bo Dios qui iquia. Jaharisi ca xo ra.

³⁵ Jaboqui nohiria bo tēquë, naa ja qui aracascanaibo, jia ca acanaibo, tihi cabo bichi quiha.

³⁶ Jabi jodiobo qui pari jahuë Chani Diós raani quiha. Jariapari tsi Dios ya rabēnamati Chani jato qui jahuë Jesucristó yoani quiha. Jabi jahuë baquë tsi xo toa jatiroha caba Ibo-iboria, naa jodiobo, carayanabo tēquë.

³⁷ ¿Jodioba mai ó tsi ocapijani ca ma nicayamayamani? Jabi jariapari tsi quiha ashimati ibo Juan yamabá Jesu ashimaniquë Galilea xo na.

³⁸ Jatsi quiha jahuë Jesu qui chama Diós aniquë Espiritu Santó no. Toa chamá tsi huëstima ca jia ca jahuë bo Jesú ani quiha. Jasca, yoshi jaya cabo ja jënimahuaniquë. Co-copama tsi quiha jia tsi ja tocaniquë, Dios ja bēta ini iqui na.

³⁹ Jabi naa Jesu ya no bohopaoniquè ra. Jatiroha ca ja anina, naa jodioba mai, Jerusalén, tihi cabo xo ja ayoni ca no jisniquè ra. Jatsi quiha naa Jesu ja acaniquè ra, cruzó tsi tooxacanai cató no.

⁴⁰ Jatsi tres bari tsi ja raaniquè mai xo na. Jaquirèquè jahuè Jesu Diós bèsotèquèmaniquè. Bèsomaxo tsi quiha jahuè Jesu Diós jismaniquè nohiria bo qui.

⁴¹ Jatsi Jesu no jisniquè, naa jahuè rabèti bo. Jisyamahi quiha nohiria tèxè. Jama, noqui, naa ja bèta i-ibèquipaonish cabá jisniquè. Rèquè Diós noqui bini quiha tihi cabo no yoano. Jasca, naa bèsotèquèmahacànish ca Jesu ya no oriquiniquè. Ja bèta jènè no aniquè ra.

⁴² Jatsi nohiria bo qui jahuè chani yoatí Jesú noqui raaniquè. “Jatiroha ca nohiria bo, naa bèsoyama cabo, bèsò cabo, tihi cabo copixèquia ja acanai ca quèshpi na. Tocati chama Diós è qui ani quiha” i noqui Jesu ni quiha. Jasca, naa Chani yoatí no raahacanicuè ra.

⁴³ Jabi Jesu jonox pari no tsi Dios Chani yoati ibo bo chani-chanipaoniquè ja yoati na. “Jahuè chamá tsi masahacaxèhi quiha toa ja qui chitimicanaiba jocha ra” i jaca paoni quiha —èa tsi Cornelio, jahuè xobó cabo, tihi cabo qui Pedro nècaniquè.

Carayanabá Espíritu Santo binina

⁴⁴ Jari Pedro chanino tsi quiha ja qui nicacanaibo qui Espíritu Santo botènicuè; naa carayanabo qui.

⁴⁵ Jatsi Pedro ya bècanish ca jodiobo ratènicuè, carayanabo qui Espíritu Santo Diós ani ca jisi na.

⁴⁶ Jasca, jamèri ca joi bá tsi Dios ja ocahuahai ca ja nicacanicuè.

⁴⁷ Jatsi Pedró chaniniquè:

—¿Tobi ni toa jato è ashimahai ca jènèmacatsai cato pa? Noqui jodiobo jascariá tsi naa carayanabá Espíritu Santo biquè jato ri ra.

⁴⁸ Jatsi Jesucristo jané tsi jato ashimaxèquia ra —i jahuè jimibo qui Pedro niquè.

Jato ja ashimaquè tsi quiha Pedro ja nicacanicuè tihi ca bari tsi ja chitèno.

11

Carayanabá chahahuahai ca yoati Pedró yoanina Jerusalén ca yosibo qui

¹ Jatsi quiha Dios Chani carayanabá bini ca Dios Chani chitahèhuati ibo bo, jodioba maí ca chahahuacanaibo, tihi cabá nicaniquè.

² Jatsi Jerusalén qui Pedro bacaquè tsi quiha ja qui jodioba chahahuacanaibo quèsoniquè. Quèsohax,

³ —¿Jèniyahax carayanabo qui shishohi mi cahitaha rè? ¿Jèniyahax jato bèta tsi mi oriquirehitaha? Anoma quiha —i Pedro qui jaca niquè ja qui quèsocatsi na.

⁴ Jatsi quiha ja qui ocapijani ca jato qui bèrohuati Pedró chitahèhuanicuè:

⁵ —Huèsti barí tsi Jope qui shishopama tsi è tènemèhitaquè bèhoxhi na. Tènemèquí tsi jahuècara ca, naa raiti jahèhuaxèni ca mai qui botèhai ca è jisitaquè. Jahuè cuatro ca papotó acha quiha.

⁶ E tsaya-tsayahitaquè ra. Tsayaquí tsi ja xara ca huèstima ca yohina bo, rono bo, isa bo, tihi cabo è jisitaquè.

⁷ Jatsi è qui chanihai ca joi è nichitaquè. “Tèpashuè. Pihuè, Pedró” i è qui joi itaha quiha.

⁸ Jama, è quèbiniquè: “Jishopè, Ibobá. Anoma ra. Noba jabi pasomaha ca è piyamapistiarianiquè ra” i è itaquè.

⁹ Jatsi mana ca joi è qui chanitèquèhitaquè pa. “ Jènima tsi xo naa piti ra’ ii quiha Dios ra. ‘Pinoma’ iyamahuè” i è qui joi ita quiha.

¹⁰ Tres tsi quiha ja ocanicuè ra. Jaquirèquè mana ja tèrohacanicuè.

¹¹ Toatiyá tsi quiha noho racahai ca xobo qui tres ca joni cahèhitaquè. Cesarea yaca quima ja raahacacahitaha quiha èa biti.

¹² Jatsi quiha “Raquèhaxma tsi jato bèta cata” i è qui Espíritu Santo itaha quiha. Jatsi è cahitaquè. Jasca, èa chimatihitaquè seis ca xatè bo ri. Jatsi carayana ca Cornelio xobo qui no jicohitaquè, naa noqui tèquèta.

¹³ Jatsi quiha jahuè xobó ca niilai ca ángel ja jisi ca yoati noqui ja yoahitaquè. “Jope yaca qui joni bo raahuè Pedro biti.

¹⁴ Mato qui chani yoaxèhi quiha, mia, mí-nabo, tihi cabo xabahamati” i ja qui ángel itaha quiha.

¹⁵ Jicoxo tsi quiha Dios Chani yoatí è chitahèhuahitaquè. Jatsi naa carayanabo qui Espíritu Santo botènicuè, naa noqui ja botèni jascaria.

¹⁶ Jatsi Ibo Jesú noqui yoani ca è shinahitaquè: “Jènè tsi ashimahi quiha ashimati ibo Juan. Jama, Espíritu Santó tsi ashimahacaxèqui mato ra” i noqui ja ni quiha.

¹⁷ Jatsi jato qui Espíritu Santo Diós aca nori ca è cahèhitaquè ra, naa noqui ja ani jascaria, naa noba Ibo Jesucristo qui no chitiminiquè no. Jatsi ¿jènhuariaxo raca Diós acai ca è

jënëna? —nëa tsi quiha Jerusalén ca yosibo qui Pedro nëcaniquë carayanabá chahahuacanaí ca yoati na.

¹⁸ Jatsi Pedró yoaha ca nicahax tsi quiha ja rani-ranicaniquë. Jënëni quiha ja qui ja quësocanaina.

—Carayanabo xabahamacatsi quiha Dios ra. Jato bësomacatsi quiha pa —i jaca niquë Dios ocahuahi na.

Antioquiá ca carayanabá chahahuanina

¹⁹ Esteban axo tsi quiha chahahuacanaíbo huëtsa ri yositsi nohiria bá huaniquë. Ja iqui tsi nëama ja jabacanicuë. Fenicia mai, Chipre mai, Antioquiá yacata, tihi cabo qui ja jabacanicuë. Toa xo tsi quiha jato jimibo qui, naa jodiobo qui roha Dios Chani ja yoacanicuë.

²⁰ Jasca, toatiyá tsi quiha Antioquiá yaca qui huësti huësti ca chahahuahai ca jodiobo bocanicuë, carayanabo qui Ibo Jesu Chani jia ca yoaxëna. Carayanaba mai, naa Chipre, Cirene, tihi cató ca racahai ca jodiobo bocani quiha.

²¹ Jia tsi Ibobá jato mëbini quiha. Jatsi quiha huëstima ca carayanabá chahahuanicuë. Ibo quiri ja bësocani quiha jato ri.

²² Jabi Ibo quiri carayanabo bësoni ca nicaxo tsi quiha jato qui Bernabé Jerusalén ca iglesía raanicuë.

²³ Cahëxo tsi quiha Díos toá ca carayanabo xabahamani ca ja jisnicuë. Jatsi quiha ja raninicuë. Jasca, jia tsi jato ja yobanicuë, Ibo quima ja casoyamacano iquish na.

²⁴ Jabi shinajiaxëni ca joni Bernabé ini quiha. Espíritu Santo rëamë ja ini quiha. Jasca, chamaxëni Ibo qui ja chítimihai ca ini quiha. Ja iqui tsi huëstima ca carayanabo Ibo quiri bësoniquë ra.

²⁵ Jaquirëquë riquicaya tsi Tarso yaca qui Bernabé caniquë, Pablo mëraxëna.

²⁶ Jatsi Pablo ja jisnicuë. Jaquirëquë quiha Pablo ja bënicuë jahari Antioquiá qui. Jatsi toa xo tsi quiha huësti ca año ja raacanicuë chahahuahai ca carayanabo ya. Huëstima ca nohiria bo tiisimahi ja icani quiha. Jabi Antioquiá pari tsi “Cristiano bo” chahahuacanaíbo quënahacani quiha.

²⁷ Jasca, toatiyá tsi quiha Jerusalén ax huësti huësti ca Dios Chani yoati ibo bo bëcaniquë Antioquiá qui.

²⁸ Jabi jato maxo ó tsi huësti ca joni, naa Agabo icanai ca ini quiha. Cahëhax iglesía tsi Agabo niinicuë chahahuacanaíbo yobaxëna.

—Basima tsi xo nohiria bá piti biniatiya iquia ra. Paxnacaxëceni quiha naa carayanaba mai tëquë ó ca nohiria bo rë —i jato qui ja niquë.

Jabi ocapijani quiha, carayana ca chama Claudió yonanicuë no.

²⁹ Jatsi jodioba maí ca chahahuacanaíbá tënë-tënënicuë biniaquí na. Jatsi quiha Antioquiá ca chahahuacanaíbá ofrenda raanicuë jato mëbicasquí na. Parata ati tiisi jayaquí tsi jato qui ja acani quiha.

³⁰ Ofrenda catiixo tsi quiha Bernabé, Pablo, tihi cabo qui ja acanicuë Jerusalén ca yosibo qui ja bocano.

12

Jacobo namëhacanina — Preso qui Pedro nanëhacanina

¹ Toatiyá tsi quiha chahahuacanaíbo tënëmatsi chama Herodés huaniquë.

² Jariapari tsi quiha Jacobo, naa Juan rëquëmë ja tëpasnicuë saipí no.

³ Jaha tsi shina-raninicuë jodiobo ra. Ja rani-ranicanai ca jisi tsi Pedro qui ja tsaminicuë jaa ri. Jabi ocapijani quiha jodioba fiestá no, naa levadura yama ca mapari ja picanicuë no.

⁴ Tsamixo tsi quiha preso qui Pedro ja nanënicuë. Nanëxo tsi quiha huëstima ca soldado bo ja jananicuë Pedro ó bësoti. Cuatro ca maxo bo ja janani quiha. Jasca, jatiroha ca maxo ó tsi cuatro ca soldado bo ini quiha. Jabi pascua fiesta quirëquë jodiobo qui Pedro ja mëacasni quiha nohiria bo bësojó xo tsi copixëna.

⁵ Jama, presó ca Pedro ó soldado bo bësono tsi quiha ja bax iglesía ca nohiria bo bëhox-bëhoxnicuë.

Preso quima Pedro paquëmahacanina

⁶ Jatsi huëaquë tsi baquishmari tsi quiha tsëcahacati Pedro iniquë. Huëaquë tsi jodiobo bësojó xo tsi Pedro Herodés copicasni quiha. Jama, toa baquichá tsi quiha oxa Pedro iniquë, dos ca soldado bo naxërëquë no. Jasca, cadená tsi nëxë ja ini quiha. Jasca, naquëtë cacha nii ini quiha dos ca jaha bësohai ca soldado bo.

⁷ Jatsi jahué naquëtë tsi quiha Iboba ángel jisiquitapinicuë. Toá tsi nii ja ini quiha. Jasca, naquëtë qui huahuani quiha huëana. Jatsi ángel Pedro pipaisahaca tsi quiha ja bësomaniquë.

—Mëri, mëri, niitsina —i ja qui ángel niquë.

Jatsi jahuë mëquënë ca cadena xapaquëniquë.

⁸Jatsi,

—Mi saco, mi zapato bo, tihi cabo sahuëhuë ra —i ja qui ángel niquë.

⁹Jatsi quiha ángel Pedró banahuaniquë. Toca tsi quiha preso quima ja tsëquëniquë. Jabi ángel aca ca ja cahëyoyiamani quiha, ja tënamëhai nori ca quëscahuquí na.

¹⁰Toca tsi quiha jariapari ca soldado ba maxo ja huinocaniquë. Jaquirëquë maxo huëtsa ja huinocaniquë. Huinohax preso caiti qui ja cahëcaniquë, naa yaca qui huajati cato. Jatsi quiha jato bax caiti japëquëniquë ra; jamë no. Jatsi ja huajacanicuë. Huajahax tsi quiha bahí tsi ja bocani quiha. Jatsi calle huësti cató tsi ángel Pedro jisbërianiquë.

¹¹Jatsi Pedro bësoyoiniquë.

—Jabija pa. Ibobá huësti ca ángel raaquë pa, ëa tsëcati, Herodes, jodioba chama bo, tihi cabá ëa ayamano iquish na —i Pedro niquë.

¹²Ocapijaha ca shinapama tsi María, naa Juan Marcos jahëhua xobo qui Pedro caniquë. Toá tsi quiha huëstima ca nohiria mani ini quiha, bëhoxhi na.

¹³Xobo qui cahëxo tsi quiha caiti ja tox-toxhaniquë. Jatsi Rode, naa xobó ca yonati caniquë, tsohuëcara joha ca jisi na.

¹⁴Caxo Pedro quënahai ca joi ja nicaniquë. Nicahax jahari ja jabaniquë ranihi na. Caiti japëcati ja shina-bënoni quiha.

—Joquë Pedro ra. Caití nii xo pa —i jato qui ja niquë.

¹⁵Jatsi,

—¿Jënahuariahax raca nëbi ja ina ra? Cahëyamaqui mia ra —i ja qui nohiria niquë.

Jama,

—Jisi bëcahuë. Mato parayamaquia. Joquë ra —iria tsi ja niquë.

Jatsi,

—Tonia jahuë ángel mi nicaquë. Yama xo ra —i ja qui jaca niquë.

¹⁶Nëcajacano tsi quiha jari caiti tox-toxhahi quiha Pedro iniquë jicocatsi na. Jarohari tsi caiti ja japëcanicuë. Japëcaxo tsi quiha Pedro pa ja jiscanicuë. Ja ratëyocanicuë jisi na.

¹⁷Jatsi quiha Pedró jahuë mëquë bëë-bëëhaniquë jato pasimaxëna. Ja pasicaquë tsi quiha ocapijaha ca jato ja yoanicuë:

—Preso quima Ibobá ëa tsëcayaquë ra. Jaboqui Jacobo, chahahuacanaibo huëtsa bo, tihi cabo yoacata —i jato qui ja niquë.

Yoaxo tsi quiha jato ja jisbayaniquë xobo huëtsá racaxëna.

¹⁸Huëaquë baquishmarí tsi quiha soldado bá Pedro yopanicuë. Yopahax ja shina-motsiquicaniquë,

—¿Jahuënia caraca Pedro sa? —iquiina.

¹⁹Jatsi Herodés jahuë soldado bo raanicuë Pedro mërati. Mahitsa ja mëra-mëracani quiha. Jatsi Pedro ó bësoni ca soldado bo ja nica-nicaniquë. Mahitsa quiha. Ja cahëyamacani quiha. Jatsi caxaxo tsi cacha jato Herodés raanicuë namëhacati. Jaquirëquë jodioba mai Herodés jisbayaniquë jahuë xobo-xoboriá tsi racaxëna, naa Cesarea yacatá cató no.

Chama Herodes rësonina

²⁰Toatiyá tsi quiha Tiro, Sidón, tihi ca yacatá ca nohiria bo qui caxaxëniria quiha Herodes iniquë. Ja iqui tsi tihi ca yaca ax nohiria maxo Herodes qui jisi bocanicuë ja bëta chaninaxëna, ja bëta iquinacasyamahi na. Cahëhax tsi quiha Herodes palacio ototi ibo, naa Blasto icanai ca ya pari ja chaninacanicuë. Jatsi Blasto qui jia ini quiha toa jaha ja quëëcanaina. Jatsi quiha Blastó jato mëbiniquë jato yacatá cabo ya Herodes rabënamaxëna. Jabi Herodes ya ja rabënacascani quiha jahuë mai xo tsi jato piti ja copicascani quëshpi na.

²¹Jatsi jato qui Herodés xaba aniquë jato bëta chaniti. Toa barí tsi quiha jahuë sahuëtisahuëtiria ja sahuëniquë. Sahuëhax tsi quiha jahuë tronó tsi ja tsahoniquë. Tsahohax Tiro, Sidón, tihi ca yaca ax jonish ca maxo qui chanitsijanicuë:

²²Chanijano tsi quiha,

—Anomaria tsi xo toa ja yoahaina ra. Joni ma xo naa chanihaina, Dios ja nori —i nohiria bo niquë.

²³Jatsi quiha Ibobá raani ca ángel Herodes tëpastapiniquë, jia tsi Dios ja ocahuayamani iqui na. Xëná jahuë poco piyoni quiha. Jatsi Herodes nanicuë.

²⁴Toatiyá tsi quiha Dios Chani pacanicuë. Mëri ja rëtsamini quiha. Huëstima ca chahahuacanaibo paxa cabo ini quiha.

²⁵Jasca, jato yonoco jatihuahax Jerusalén qui Pablo, Bernabé, tihi cabo bacanicuë. Juan Marcos ja bocani quiha jato bëta.

13

Bernabé, Pablo, tihí cabo raahacanina carayanbo qui Dios Chani yoati

¹ Jabi Antioquíá ca iglesia naxërëquë tsi quiha Dios Chani yoati ibo bo, tiisimacanaibo, tihí cabo iniquë. Jabi toá ini quiha Bernabé, Simón naa Negro icanish cato, Cirene ax jonish ca Lucio. Tobi ini quiha Manaén, naa Herodes ya shinahamahacanih cato. Jasca, tobi ini quiha Pablo. Tihí cabo Dios Chani yoati ibo-iboria bo ini quiha toa iglesia ó no.

² Jatsi huësti barí tsi Ibo qui culto ja acano tsi quiha jato qui Espiritu Santo chaniniquë:

—E bax Bernabé, Pablo, tihí cabo tsëcacana jato qui é axëhai ca yonoco axëna —iquina.

³ Jatsi ja samacanicuë. Ja bëhoxanicuë. Jatsi jato mëquë Bernabé, Pablo, tihí cabo ó ja janacanicuë Dios Chani yoatí shomahuacasquí na. Shomahuaxo tsi quiha jato ja raacanicuë Dios yonoco ja acano.

Chipre xo tsi Dios Chani ja yoacanina

⁴ Jaquirëquë quiha Seleucia yaca qui Bernabé, Pablo, tihí cabo bocanicuë barco bixëna. Espiritu Santó tsi ja raahacani quiha. Barco qui jicoxo tsi quiha Chipre tësëbë qui ja shitacanicuë.

⁵ Shitahax Salamina icanai ca qui ja rërëcaniquë. Jatsi toa jodioba catiti xobo xo tsi quiha Dios Chani yoatí ja chitahëhuacanicuë. Jabi jato bëta Juan Marcos ini quiha jaa ri, jato mëbixëna.

⁶ Jatsi riquibayá tsi tësëbë ja shitacana ca tsi Pafos yaca qui ja cahëcaniquë. Toa xo tsi quiha yobë ja bëchacanicuë, naa quiamixxëni ca joni ra. Dios Chani yoahai ja nori ca toa yobëcá quëscahuani quiha mahitsa ja nori. Barjesús jahuë janë ini quiha.

⁷ Jabi toa tësëbë ototi ibo, naa Sergio Paulo bax toa yobë yonoconi quiha. Jasca, tiisi naa mai ototi ibo ini quiha. Jatsi quiha Chipre ototi ibobá Bernabé, Pablo, tihí cabo quënaniquë jato bëta chaninacasquí na.

⁸ Jama, toa yobëcá jato quëtianiquë pë, jahuë chama ya ja chaninayamacano iquish na. Jabi Ibo quima jahuë chama ja casomacasni quiha pë. Yobë qui yoi jato chani ini quiha.

⁹ Jatsi quiha Pabló yobë bëisnicuë, Espiritu Santo chama jayaquí na.

¹⁰ —Paraxëni ca quiamixxëni ca xo mia ra. Mia ri tsi xo toa Yoshini baquë-baquëria. Mia ri tsi xo toa Dios yoi pasomaharia cato ra. Anomaria tsi xo toa Iboja jabija ca quinia mi yoshihuacatsaina iquia ra.

¹¹ Jaha bësopa. Jaboqui mia copixëhi quiha Ibo-iboria. Bëcoxëqui mia ra. Huëstima ca bari no tsi bari huëahai ca jisyamaxëqui mia ra —i yobë qui Pablo niquë.

¹² Jatsi ocapijani ca Chipre ototi chamá jisnicuë. Jisi tsi quiha Ibo qui ja chitiminiquë, Iboja Chani qui ja ranini quëshpi na.

Pisidiá ca Antioquía qui ja bocanina

¹³ Jaquirëquë Pafos ax riquibaya tsi quiha Pablo, jahuë rabëti bo, tihí cabo bocanicuë Perge qui, naa Panfilia maí ca yaca qui. Perge qui ja cahëcaquë tsi quiha Juan Marcos jisbërianiquë, jahari Jerusalén qui cacasquí na.

¹⁴ Jatsi Perge ax riquibaya tsi Pisidia mai qui Pablo, Bernabé, tihí cabo bocanicuë. Yaca Antioquía qui ja cahëcaniquë. Cahëhax tsi quiha jodioba catiti xobo qui ja bocanicuë joiti barí no. Jicohax ja tsahocanicuë.

¹⁵ Jatsi Moisés yoba, Dios Chani yoati ibo bá quënéni, tihí cabo toá ca yosibá nicananicuë. Nicamaxo tsi quiha Pablo qui joi ja acanicuë jato bësojó tsi ja chanicano iquish na.

—Noqui pi chamahuati chani jayaquí tsi noqui mi yoano ra —i Pablo qui jaca ni quiha.

¹⁶ Jatsi Pablo niiniquë. Chaninox pari tsi quiha jato ja pasimaniquë, jahuë mëquë bëë-bëëhacaina. Jatsi jahuë chani ja chitahëhuanicuë:

—Ea nicaparicana, Israel ca joni bá. Ea nicacana mato ri, Dios qui aracanai ca carayan-abá.

¹⁷ Siri tsi quiha noba rëquëyamabo Diós quënani quiha. Quënaxo tsi quiha jato ja shomahuarianiquë, carayana ca Egiptó tsi ja racanicuë no. Toá tsi ja anicani quiha. Jatsi toa carayana ca mai quima Diós jato mëpiniquë jahuë chamá no.

¹⁸ Jaquirëquë cuarenta ca año no tsi quiha jato ja oto-toniquë, xabachá tsi ja icaniquë no.

¹⁹ Jaquirëquë quiha siete ca carayana ca nohiria bo ja quëyocani quiha, naa Canaan maí ca racapaonish cabo. Jatsi quiha toa mai noba rëquëyamabo qui Diós aniquë ibohuati.

²⁰ Toca tsi quiha cuatrocientos cincuenta ca año bo huinocanicuë. Jaquirëquë quiha noba jimibo qui ototi ibo bo, naa juez bo, Diós aniquë jato obësoti. Jarohari tsi noba jimibo Samuel yamába jato otoniquë.

²¹ Jaquirëquë rey, naa chama-chamaria ó quiha noba jimibo quëëniquë, jato ja yonano. Jatsi quiha Saulo yamabo, naa Cis baquë jato qui Diós aniquë jato obësoti. Jabi Benjamin maxo quima Saulo joni quiha. Jatsi cuarenta ca año no tsi quiha noba jimibo Saulo yamabá yonaniquë.

²² Jaquirëquë Saulo quima jahuë yonati chama jahari Diós biniquë. Bixo tsi quiha toa chama noba David yamabo qui ja aniquë noba jimibo yonati. Jatsi jia tsi quiha David yoati tsi Diós chaniniquë: “Isaí baquë David ë biquë ra, ja yonano. E qui jiaría ca joni quiha. Jaha ë quëëhai ca jatiroha ca axëhi quiha ra” i Dios ni quiha.

²³ Jaquirëquë David yamaba चाहितaxocobo huësti ca Diós biniquë, noqui Xabahamati Ibo iti. Jesu Diós biniquë ra, naa ja yoani jascaria.

²⁴ Jabi Jesú jahuë yonoco chitahëhuanox pari no tsi quiha Dios Chani Juan yamabá yoaniquë. Jato jocha quima nohiria casoti, jatsi ja ashimahacacati, tihi cabo Juan chanini quiha noba jimibo qui.

²⁵ Jahuë yonoco jatihuapama tsi quiha “Yama ca ëa xo naa ra. Nohiria Xabahamati Ibo, naa jaha ma pasohai ca ma xo ëa ra. Jama, ë cho joxëhi quiha. Ea oquë-oquëria ca tsi xo naa ra” i nohiria bo qui Juan yamabo ni quiha.

²⁶ Jabi ëa nicaparicana, Abraham चाहितaxocobá. Jasca, ëa nicaparicana mato ri, Dios qui aracanai ca carayanabá. Noqui tëquë qui Dios xabahamati Chani raahacaniquë ra.

²⁷ Jabi Xabahamati Ibo Jesu ini ca Jerusalén ca nohiria bo, jato chama bo, tihi cabá cahëyamaniquë rë. Jabi jatiroha ca joiti barí tsi mahitsa Dios Chani yoanish cabá quënëni ca ja nicacaniquë. Jasca, ja quënëceni ca ja jatihuacaniquë ra, Jesu namëhacati ja raacaniquë no.

²⁸ Jariapari tsi Jesu qui ja quësoriacascani quiha namëcastsi na. Quësonoma ja ini quiha jocha yama ja ini iqui na. Jatsi carayana ca Pilato qui Jesu ja mëacaniquë namëhacati.

²⁹ Toca tsi jatiroha ca Jesu yoati quënëhacani ca ja jatihuacani quiha. Namëxo tsi quiha cruz quima botëmaxo tsi maiquini qui jahuë yora ja nanëcaniquë.

³⁰ Jama, Diós jahuë Jesu bësotëquëmaniquë.

³¹ Jaquirëquë huëstima ca bari no tsi quiha jahuë rabëti bo ya Jesu co-coniquë, naa Galilea ax Jerusalén qui ja bëta bocanish cabo.

³² Jaquirëquë nëri no johitaquë ra mato qui naa Chani jia ca yoaxëna. Jabi siri tsi noba naborëquëbo qui naa Chani Diós yoaparini quiha.

³³ Jama, no bax, naa jato चाहितaxocobo bax toa Chani ja jatihuani quiha, jahuë Jesu ja bësomani cató no. Jabi Jesu bësotëquëxëti nori yoati Diós noqui yoani quiha, salmo libro ó no. Toa ó tsi “Noho baquë xo mia ra. Jaboqui mia bësomaquia ra” i Dios ni quiha.

³⁴ ¿Tsayacanaí? Jahuë baquë yoi ja bësomaniquë ra. Jasca, rësotëquëyamapistiariaxëhi quiha noqui ja ani ca Jesu. Jariapari “Paraxoma tsi mato qui huëstima ca jahuë jia cabo, naa nohiria xabahamati quinia, Xabahamati Ibo, tihi cabo axëquia, mato David yamabo qui ë yoani jascaria” i noqui Dios ni quiha.

³⁵ Jasca, iti huëtsa ó tsi “Rësotëquëyamaxëqui mi mëstëxëni cato. Ea poromayamaxëqui mia, Diós” ii quiha.

³⁶ Jabi David yamabo yoati chaniyamahi quiha naa ja quënëcanina ra. David yamabo tsayacapa. Bësokuí tsi jia tsi jahuë nohiria bo ja otoni quiha, Dios shina aquí na. Jama, ja rësoniquë. Jahuë naboyamabo ya ja maihuahacaniquë. Jatsi, ¿jahuë yora poroyamayamani? Iniquë ra.

³⁷ Jama, poroyamaniquë naa bësotëquëmahacanih cato ra, naa Diós bësomani cato.

³⁸ Tihi tsi xo toa Dios Chani jia cato iquia ra. Jatsi ëa nicacana, ëbë xatë bá. Naa bësotëquëmahacanih ca Jesu mato yoaqui noa ra. Ja tsi xo toa nohiria jocha masati Ibo-iboria ra.

³⁹ Jasca, mëstëhuahacaxëhi quiha jatiroha ca ja qui chitimicanaibo. Anomaria tsi xo toa Jesú acaina, Moisés yobá acai oquë-oquëria. Nicaparicana. ¿Jënahuariaxo raca toa Moisés yobá noqui mëstëhuana ra?

⁴⁰ Jatsi quiniacaxëcahuë, ma chahahuacasyamamitsa iqui na, naa Dios Chani yoanish cabá yoani jascaria:

⁴¹ “Tsayacahuë, jabija ca nicacasyamacanaibá.

Mato xabacá tsi anomariaxëhi quiha toa ë axëhaina ra.

Jama, chahahuayamaxëqui mato rë, toa chani ma nicaxëquë no.

Japi ratëhax rësocahuë iquia ra”

i Dios ni quiha ja quënëceni cato ó no. Jatsi quiniacaxëcana, ma toayamano ra —nëa tsi Pablo nëcaniquë, Chani jia ca yoahi na.

⁴² Jatsi jodioba catiti xobo Pablo, Bernabé, tihi cabá jisbayano tsi quiha jato qui nohiria bá joi amaniquë, joiti bari huëtsá tsi jasca ca jahuë bo yoati ja chanicano.

⁴³ Jasca, Pablo, Bernabé, tihi cabo qui huéstima ca jodiobo, huéstima ca jodioba jabi binish ca carayanabo, tihi cabo riiniquè. Jatsi quiha Bernabé yaxo tsi quiha jia tsi Pabló jato yobarianiquè, ja nicacana ca Dios Chani ja chahahuayoicano.

⁴⁴ Jatsi joiti bari paxa tsèquèquè tsi quiha yacatá ca nohiria bo tèquè, naa carayanabo bècaniquè Iboha Chani nicaxèna.

⁴⁵ Jatsi carayanabo huéstima ca jisi tsi jodiobo yosananiquè pè. Yosanahax tsi quiha Pabló yoahai ca chani pasomaha chanitsijacaniquè caxahi na.

⁴⁶ Jatsi raquèhaxma tsi quiha Pablo, Bernabé, tihi cabo chaniniquè:

—Mato jodiobo qui pari Dios Chani yoati nori no iquè ra. Jama, naa Chani jia ca bicasyama xo mato iqui noa. Tsayacahuè. Mato bèso-bèsopaomacatsi quiha Dios ra, jama, mato qui yoi jahuè Chani nori. Ja tsi xo toa carayanabo qui caxèqui noa tia.

⁴⁷ Jatsi jaboqui jato qui no cati xo naa Ibo Jesú noqui yoani quèshpi na:

“Carayanabo bax huèa mia manèmaquia ra, noho xabahamati quinia nèamaria cabá cahèno iquish na”

i noqui Ibo ni quiha —nèa tsi jodiobo qui jaca niquè.

⁴⁸ Jatsi quiha carayanabo rani-raniniquè Pablo chani nicahax na. Nicaxo tsi quiha Ibo qui “Gracias” i jaca niquè. Jatsi chahahuaniquè huéstima ca carayanabo, naa Diós bini cabo. Bèso-bèsopaoti ja quènahacacani quiha jato ri.

⁴⁹ Jaquirèquè quiha toa mai tèquè ó tsi quiha Iboha Chani pacananiquè ra.

⁵⁰ Jama, jodiobo qui yoi ini quiha toa chani paxa cato. Ja iqui tsi yacatá ca carayanaba chama bo, jodioba jabi binish ca yoxa bo, tihi cabo naa jodiobá caxahuaniquè Pablo, Bernabé, tihi cabo qui. Toca tsi Pablo Bernabé tènèmati ja chitahèhuacaniquè. Tènèmaxo tsi quiha jato mai quima jato ja niacaniquè pè.

⁵¹ Jatsi quiha Pabló Bernabé jisbayaniquè. Riquibaya tsi quiha jato tahè ca mai pari ja pojpopahacaniquè jato shina yoi ca ja ini ca jismaxèna. Pojpopahacax tsi Iconio, naa yaca huètsa qui ja bocaniquè.

⁵² Jama, rani-ranini quiha toá ca chahahuabèna cabo, Espíritu Santo jayahi na.

14

Iconió tsi Pablo chitènina

¹ Iconio qui cahax tsi quiha jodioba catiti xobo qui Pablo Bernabé jiconiquè. Jicoxo tsi quiha chama ya Dios Chani ja yoacaniquè. Jaha tsi quiha huéstima ca jodiobo, carayanabo, tihi cabá chahahuaniquè ra.

² Jaha tsi yosanani quiha chahahuacasyamahai ca jodiobo. Yosanaxo tsi quiha toa yacatá ca carayanabo ja itsisnahuayocaniquè chahahuacanaibo pasomaha.

³ Ja quèshpi tsi naama tsi quiha Pablo Bernabé chitèni quiha toá ca chahahuacanaibo mèbixèna. Raquèxoma tsi Ibo yoati ja yoacani quiha. Jasca, yoapama tsi quiha jisti bo ati mètsa ja icani quiha, Diós jato qui ani ca chamá no. Toca tsi jabija ca jato chani ini ca Diós jismani quiha.

⁴ Jatsi quiha jahuècara shinati yacatá ca carayanabá cahèyamaniquè. Ja mapèxnacani quiha. Huéstima cabá jodiobo mèbicasni quiha. Nohiria téxè bá Pablo, Bernabé, tihi cabo mèbicasni quiha.

⁵ Jarohari tsi quiha toa jodiobo yaxo tsi quiha yacatá ca carayanabo, jato chama bo, tihi cabá planes ani quiha Pablo, Bernabé, tihi cabo axèna.

⁶⁻⁷ Jama, ja acasani ca Pabló Bernabé nicaniquè. Nicahax tsi quiha mai huètsa, naa Laconia icanai ca qui ja jabacaniquè. Toa maí ca dos ca yaca bo, naa Listra, Derbe, jato tèmè ca nohiria, tihi cabo xo tsi quiha Dios Chani ja yoacaniquè.

Listra xo tsi Dios Chani Pabló yoanina

⁸ Jabi Listra ó tsi joni, naa tahè choni jaya ca racaniquè. Toca tsi ja coní quiha rë. Tapipistiayamariani quiha naa joni ra.

⁹ Toa xo tsi Dios Chani Pabló yoaquè tsi quiha jato chani naa joni nicaniquè. Nicaxo tsi quiha ja chahahuaniquè. Jatsi jènimahuahacati chahahuati mètsa ja ini ca Pabló jisniquè. Jisi tsi quiha

¹⁰ joni qui ja quènaniquè:

—Mi tahè tsi niihuè ra —iquiina.

Jatsi mèri tsi ja niiniquè. Tapiti ja chitahèniquè ra.

¹¹ Jabi Pabló ani ca nohiria bá jisniquè. Jisi tsi quiha quènatsijahuacaniquè jato joí no:

—Noqui botèquè dios bo ra. Joni jaria bo jaya ca xo —iquiina.

¹² Jatsi dios “Júpiter” Bernabé quènahacaniquè. Jatsi dios “Mercurio” Pablo quènahacaniquè, chaniti ibo ja ini quèshpi na. Jabi botènish ca dios bo ja icani ca ja quèscahuacani quiha.

¹³ Jatsi jato dios Júpiter arati ibo joniquè jato arati xobo ax na. Jabi yaca cacha jato arati xobo ini quiha. Jatsi huèyè bo, jianati joa bo, tihì cabo jato arati ibobá bèniquè yacata jicoti qui. Jatsi nohiria bo yaxo tsi quiha huèyè bo ja tèpascasniquè Pablo, Bernabé bax na, dios bo ja icani ca quèscahuquí na.

¹⁴ Jatsi quiha ja acascani ca Pabló Bernabé nicaniquè. Nicaxo tsi quiha jaraxatsi jato sahuèti bo jahuaniquè cohuèquí na. Nohiria misco qui jabapama tsi quiha ja quènacanicuè:

¹⁵ —Ayamacahuè, joni bá. Maí ca nohiria yoi bo xo noa ra, naa mato jascaria. Chani jia ca yoahi no johitaquè ra. Mato mahitsa ca jahuè bo quima bèso ca Dios quiri, naa naipa, mai, ia bo, tihì cabo nèhohuanish ca quiri bèsocana iqui noa ra.

¹⁶ Jariapari tsi mato carayanabo qui Dios caxayamapaoni quiha, mato quinia yoi cato ó tsi ma bohoquè no.

¹⁷ Toatiyá tsi quiha bèso ja ini ca cahèti mètsa ma i-ipaoniquè iquia, mato bax ja ani cató no. Mato qui naipá ca oi ja raani quiha. Jasca, ma banani ca shinahamahi quiha. Ma piti ca mato qui aqúi quiha, ma narisyamano iquish na. Jasca, mato ranihuahi quiha —nèa tsi nohiria bo qui Pablo nècanicuè.

¹⁸ Pablo chani nicaxo tsi quiha jari jato bax huèyè bo ja acascanicuè pè. Jarohari tsi quiha nohiria bo ja jènècanicuè ja ayamacano iquish na. Bèroma ja ini quiha.

¹⁹ Jatsi quiha Antioquia, Iconio, tihì ca yaca bo ax tsi quiha huèsti huèsti ca jodiobo cahèniquè. Cahèxo tsi quiha Pablo ja ocahuacanicuè jahuè chani nohiria bá nicayamano iquish na. Jatsi Pablo qui yacatá ca nohiria bo caxanicuè. Caxaxo tsi quiha Pablo ja acanicuè maxaxá no. Axo tsi quiha yaca cacha jahuè yora ja xèrècanicuè, bèsoyama ja ini ca quèscahuquí na.

²⁰ Jama, jahuè yora tèamè tsi chahahuacanaibo quètsosquè tsi quiha Pablo niiniquè. Joihax jahari yaca qui ja caniquè chahahuacanaibo ya. Jatsi huèaquè tsi quiha Derbe icanai ca yaca qui Pablo caniquè Bernabé ya.

²¹ Derbe qui cahèxo tsi quiha Dios Chani ja yoacanicuè. Yoapama tsi quiha huèstima ca chahahuacanaibo ja bèbocanicuè. Jaquirèquè quiha Listra, Iconio, Antioquia, tihì ca yaca bo qui jahari ja bacanicuè.

²² Bacaxo tsi quiha chahahuacanaibo ja chamahuacanicuè. Chamahuaxo tsi quiha jato ja yobanicuè Ibo quima ja casoyamacano.

—Diós otohái ca qui jiconox pari tsi huèstima tsi no tènèxèti xo ra —i jato qui jaca niquè.

²³ Yobaxo tsi quiha jatiroha ca iglesia ó tsi yosibo ja janacanicuè chahahuacanaibo ja otocano. Jabi Ibo qui mèanax pari tsi quiha ja samacana ca tsi ja bèhoxanicuè. Jia tsi toá ca nohiria bo Ibo qui chitimini quiha.

Siriá ca Antioquia yaca qui Pablo Bernabé bacanina

²⁴ Derbe jisbèria tsi quiha Pisidia mai ja natananicuè. Natanihax tsi quiha Panfilia mai qui ja cahècanicuè.

²⁵ Toa xo tsi, naa Perga yacata xo tsi quiha Dios Chani ja yoacanicuè. Yoahax Atalia yaca qui ja bocanicuè.

²⁶ Jahá ca barco qui jicohax tsi quiha jahari Antioquia qui ja bocanicuè, naa Dios qui ja acacacani cató no. Jabi jato qui toa acacani ca yonoco ja jatihuacani quiha.

²⁷ Jatsi Antioquia qui cahèxo tsi quiha chahahuacanaibo tèquè ja catiacanicuè. Jatsi jato bax Diós anina, carayanabo Diós jahuè Chani nicamanina, carayanabá chahahuahaina, tihì cabo quiha jato ja yoacanicuè.

²⁸ Jaquirèquè quiha naama tsi ja chitècanicuè toá no, chahahuacanaibo ya.

15

Jerusalén tsi ja caticanina

¹ Toatiyá tsi quiha Antioquia qui cahèniquè huèsti huèsti ca jodiobo jato mai ax na. Cahèxo tsi quiha carayana ca chahahuacanaibo tiisimatsijahuacanicuè. Ja nècanicuè:

—Ma jibirishahacati xo ra. Moisés yamabá noqui toa jabi ani quiha ati. Xabahamahacati-maxèni xo mato ra, toa jabi acaxma —nèa tsi ja nècacani quiha chahahuacanaibo qui.

² Jatsi quiha jibirishati jabi tahèxo tsi jato qui Pablo, Bernabé, tihì cabá joi mèraniquè. Jato qui yoi jato yoba ini quiha. Jaha tsi Pablo, Bernabé, iglesiá ca xatè huètsa bo, tihì cabo Jerusalén qui raahacanicuè, toá ca Chani chitahèhuanish cabo, yosibo, tihì cabo ya ja chaninacano iquish na, naa toa Moisés jabi yoati na.

³ Jatsi iglesiá ca xatè bá jato raanicuè. Fenicia, Samaria, tihì ca mai bo natanipama tsi quiha carayanabo Ibo qui bèsocani ca ja yoabonanicuè. Jatsi raniniquè iglesiá ca xatè bo toa chani nichahax na.

⁴ Jatsi Jerusalén qui cahëxo tsi quiha iglesiá ca xatë bo, yosibo, Chani chitahëhuati ibo bo, tihí cabo ja joihuacaniquë. Joihuaxo tsi quiha jatiroha ca jato bax Diós ani ca ja yoacaniquë.

⁵ Jatsi niiniquë huësti huësti ca chahahuanish ca fariseobo chanixëna:

—Jibirishahacaxëti xo chahahuahai ca carayanabo ra. Jasca, Moisés yoba ja nicaxëti xo jato ri ra —i toá ca xatë bo qui jaca niquë.

⁶ Jatsi Chani chitahëhuati ibo bo, yosibo, tihí cabo catiniquë jibirishati jabi, Moisés yoba, tihí cabo yoati tsi chaninaxëna.

⁷ Naama tsi quiha ja chaninacani quiha. Jatsi Pedro niiniquë chanixëna:

—Ea nicaparıcana, ëbë xatë bá. Naama tsi quiha mato ó ca ëa Diós biniquë, carayanabo qui jahuë Chani Jia ca yoatí, ja chahahuacano jato ri iquish na.

⁸ Jatsi Diós, naa nohiria ba shina cahëxëni cató carayanabo qui Espıritu Santo aniquë, noqui jodiobo qui ja ani jascaria. Dios qui jia ja ini quiha.

⁹ Ja qui oquë noqui jodiobo iyamani quiha, ja qui ja chitimihai cató tsi jato shina ja bahuëni iqui na.

¹⁰ Jatsi zjëniriexo tsi Dios tanamacascanai sa? Naa chahahuahai ca carayanabo qui noba jodioba jabi bo pi ma ano tsi caxaxëhi quiha Dios tonia. Toa jabi bo banahuatimaxëneria noba naborëquëbo ini quiha jato ri. Jasca, banahuatimaxëneria xo noqui ri ra.

¹¹ Toa jabi no acai cató tsi noqui xabahamayamahi quiha Dios ra. Jama, jahuë Jesucristo noihai cató tsi xabahamahacahi quiha noa iquia, naa carayanabo xabahamahacahai jascaria —nëa tsi iglesiá ca chama bo qui Pedro nëcaniquë.

¹² Jatsi pasicaniquë catinish cabo. Jaquirëquë quiha Pablo, Bernabé, tihí cabo chaniniquë. Chanixo tsi quiha carayanabo xërëquë xo tsi Diós jato amani ca jistiria bo ja yoacani quiha.

¹³ Jato chani ja jatihuacaquë tsi quiha Jacobo chaniniquë:

—Ea nicaparıcana, ëbë xatë bá.

¹⁴ Carayanabo Diós otocatsai ca noqui Simón yoaquë ra. “Carayanabo quima jahuë nohiria yoi bo tsëcahi quiha jahuë-na bo iti” i ja a quiha.

¹⁵ Jabija tsi xo toa ja yoahana ra. Tocaxëti xo i Dios Chani yoati ibo-iboria ni quiha, Quënëhacanish cabo ó no. Jabi ja quënëcani ca tsi xo naa:

¹⁶ “Mato jocha iqui tsi mato ë jisbërianiquë; jama, bacaxëquia.

Bacaxo tsi noho nohiria yoi bo catiaxëquia ë qui ja aracano iquish na, naa David yamabá yonani cató tsi ja rapaocani jascaria.

¹⁷ Jatsi Ibo yoi chahahuacaxëcani quiha nohiria huëtša.

Nohó-maxëhi quiha carayanabo ri”

¹⁸ nëa tsi Ibo, naa noqui jahuë planes yoanish ca nëcani quiha”.

¹⁹ Jabi naa quënëni ca iqui tsi noho yoba tsi xo naa: Dios quiri bësocani ca carayanabo no yosanamayamano. “Noba jodioba jabi bo ma ati xo” i jato qui no yamano ra.

²⁰ Jama, carta ó ca yoba huëtša jato qui no raano. Idoló bo qui acacaha ca piti ja piyamacano. Jasca, anoma ca chotahai ca ja quiniacano. Jasca, jimihuahama ca nami, jimi, tihí cabo ja piyamacano. Tihí ca yoba bo roha jato qui no quënëxëti xo iquia. Tihí tsi xo toa ja ayamacaxëcanaina iquia.

²¹ Jabi jatiroha ca barí tsi quiha tihí ca jahuë bo pasomaha ca yoba yoahacani quiha jatiroha ca yacata ax na. Naama tsi quiha noba nohiria qui toa Moisés yoba acacani quiha —nëa tsi jato qui Jacobo nëcaniquë.

²² Jatsi iglesiá ca chahahuacanaibo ya tsi quiha Dios Chani chitahëhuati ibobo, yosibo, tihí cabá jato ó ca huësti huësti ca joni bo biniquë Antioquia yaca qui jato yoba boti. Pablo, Bernabé, tihí cabo ya jato ja raacani quiha. Jatsi Judas ja bicaniquë, naa Barsabás quënëhacanish cato. Jaquirëquë Silas ja bicaniquë. Tihí cabo ja bicaniquë jato yoba boti. Jato xatë bo rëquëniniti ibo bo ja icani quiha.

²³ Raapama tsi jato bëta naa carta ja raacaniquë:

“Mabë xatë bo, naa Dios Chani chitahëhuati ibo-iboria bo, nëá ca yosibo, tihí cabo tsi xo naa carta quënëcanaina. Mato carayanabo joihuaqui noa, naa Antioquia yacata, Siria, Cilicia mai, tihí cató ca racacanaibo.

²⁴ Jishopë. Noba maxo ó ca xatë bo, naa chama yama cabo mato qui bocani ca no nicahitaquë rë. ‘Jibirishahacaxëti xo chahahuahai ca carayanabo. Jasca, jodioba yoba bo ma banahuaxëti xo’ zj mato qui ja yamayamacani? Toca tsi ma shina-motsiquini ca no nicahitaquë. Anoma quiha.

²⁵ Jaha tsi nëá ca dos ca joni shinajiaxënia ca no biquë mato qui raaxëna. Shinaxo tsi Pablo, Bernabé, tihí cabo ya jato raaqui noa.

²⁶ Ibo Jesucristo tahëhax tsi huëtšima tsi naa dos ca joni bo acacaquë ani quiha ra.

²⁷ Jaha tsi Judas, Silas, tihí cabo mato qui raaqui noa noba yoba boti. No quënëha ca jasca ca mato yoacaxëcani quiha.

²⁸Nicacana. Noba jodioba jabi bo mato qui acasyama xo noa. Mato qui yosariaxēhi quiha iqui noa. Jama, tobi quiha yoba pistia mato qui no acatsaina, naa noqui, Espiritu Santo, tihi cabo qui jia cato.

²⁹Idolo bo qui acacahax ca oriquiti, jimi, jimihuahama ca nami, tihi cabo piyamacana. Jasca, anoma ca chotahai ca basicana. Tihi cabo ayamapiquí tsi jia tsi axēqui mato. Iquē” nēa tsi jato carta nēcaniquē.

³⁰Jatsi Pablo, Bernabé, chani bocanai ca joni bo, tihi cabo bocaniquē Antioquía qui. Cahēxo tsi quiha chahahuacanaibo ja catiacaniquē jato carta nicamaxēna.

³¹Toa yoba nicacaniquē iglesiá ca nohiria bo. Nicahax ja rani-ranicaniquē. Jato qui jia toa yoba ini quiha.

³²Jasca, carta nicamaxo tsi quiha jia tsi chahahuacanaibo ja chamahuacanicuē, Dios Chani yoati ibo bo ja icani iqui na.

³³⁻³⁴Ichariama bari no tsi ja chitēcani quiha. Jatsi jia tsi jahari Jerusalén qui ja raahacacani quiha.

³⁵Jama, Antioquía tsi Pablo Bernabé chitēnicuē. Toá tsi quiha Iloba Chani ja tiisimacanicuē.

Pablo catēquēnina Dios Chani yoaxēna

³⁶Jaquirēquē Bernabé qui Pablo chaniniquē:

—¿Iloba Chani no yoani cabo qui jahari canoma ni, toá ca yacatá ca xatē bo qui shishoxēna? ¿Jēnijacanaí ca jisi canomani? —iquiina.

³⁷Jatsi Juan Marcos Bernabé bocasni quiha, ja bēta ja cano.

³⁸Jama, Pablo qui yoi ja ini quiha. Marcos ja bocasyamani quiha, Panfilia ó tsi jato ja niabēriani iqui na. Toatiyá tsi quiha jato bēta Marcos chitēyamani quiha.

³⁹Ja iquí tsi Pablo Bernabé joi mērananiquē. Joi mēranahax tsi quiha jato jamē ca quiniá tsi ja bocaniquē. Ori tsi naa Chipre qui barcó tsi quiha Bernabé caniquē Marcos ya.

⁴⁰Jatsi Silas Pabló biniquē ja bēta ja cano. Jabi ja bocanox pari no tsi toá ca iglesiá cabo jato bax bēhoxniquē, Diós jato mēbiriano.

⁴¹Jatsi Siria, Cilicia, tihi ca mai bo ja nacocanicuē. Nacopama tsi quiha chahahuanish cabo ja chamahuabonanicuē.

16

Pablo, Silas ya Timoteo canina

¹Derbe, Lистра, tihi ca yaca qui cahēxo tsi quiha Timoteo, naa Jesu qui chitiminish ca shinapayo ca Pablo, Silas, tihi cabá bēchaniquē. Chahahuahai ca jodio Timoteo jahēhua ini quiha. Jahuē jahēpa carayana ini quiha.

²Jasca, jia tsi Timoteo toa Lистра, Iconio, tihi cató ca xatē bá ocahuani quiha.

³Jatsi quiha jato bēta Timoteo Pabló bocasnicuē. Jama, bonox pari tsi quiha Timoteo ja jibirishanicuē, chahahuahai ca jodiobo ja qui caxayamano. Carayana jahuē jahēpa ini ca ja cahēcani quiha.

⁴Jatsi quiha toa yaca bo ja nacocanicuē Dios Chani yoaxēna. Nacopama tsi Jerusalén ca Chani chitahēhuati ibo bo, yosibo, tihi cabá yobani ca ja yoabonanicuē. Jasca, jato yoba ja nicacati nori ca ja yoacani quiha.

⁵Toca tsi Iloba quiniá tsi quiha iglesiá ca chahahuacanaibo chamahuahanicuē. Toatiyá tsi jatiroha ca barí tsi quiha Ibo qui nohiria bo chitiminiquē.

Pablo tēnamēnina

⁶Jaquirēquē Frigia, Galacia, tihi ca mai tsi Pablo, jahuē rabēti bo, tihi cabo naconiquē. Jabi Espiritu Santó jato yobani quiha, Asia mai xo tsi jari Dios Chani ja yoayamacano.

⁷Jasca, Misia mai qui cahēhax tsi quiha departamento Bitinia qui ja jicocascani quiha Dios Chani yoaxēna. Jama, Jesú raani ca Espiritu Santó jato quētiani quiha.

⁸Jaha tsi Misia mai nacopama tsi quiha Troas yaca qui ja bocaniquē.

⁹Toá tsi baquichá tsi Pablo tēnamēnicuē: Ja qui Macedonia ca joni jisiquini quiha. Pablo qui ja chanini quiha, “Noba Macedonia mai qui bēcahuē. Noqui ma mēbino ra” iquiina.

¹⁰Tēnamēhax bamahaxma tsi cacastapiniquē Pablo. Jatsi quiha noba jahuē bo no shomahuanicuē Macedonia mai qui caxēna. Toá ca nohiria bo qui Chani Jia ca yoatí Diós noqui quēnani ca no cahēyoiniquē.

Filipos yaca qui ja cahēcana

¹¹Jatsi Troas no jisbananicuē barcó no. Ia shitapama tsi quiha mēste tsi tēsēbē Samotracia qui no caniquē. Cahax huēaquē tsi quiha Neápolis yaca qui no rēreniquē.

¹² Riquibaya tsi maí tsi Filipos yaca qui no caniquë. Toa maí ca oquë-oquëria ca yaca Filipos ini quiha. Jasca, toá tsi huéstima ca romanobo ca nohiria racani quiha. Filipos qui cahëhax ichariama ca bari no tsi no chitëniquë.

¹³ Jatsi joiti barí tsi jodioba arati iti qui no caniquë araxëna. Yaca cacha, naa ani quëmápo tsi ja caticani quiha. Tsahohax toá ca arati bëcanish ca yoxa bo ya chaninatsino-niquë.

¹⁴ Jabi toá tsi ini quiha Tiatirá ca yoxa, naa Lidia icanai cato. Raiti shini iniahai ca ja ini quiha. Jasca, Dios qui arahai ca naa yoxa ini quiha. Ja iqui tsi jia tsi Pabló yoani ca chani ja nica-nicarianiquë. Jasca, Ibobá toa yoxa mëbiniquë, Pabló yoahai ca chahahuamaxëna.

¹⁵ Jahuë xobó ca bo ya ashimahacaxo tsi quiha joi noqui ja amaniquë jahuë xobó tsi chitëti. Joi amahax,

—Ibo Jesu qui ë chitimiquë ra. Mato qui jia pi no tsi noho xobo qui ma bëcano racati —i noqui naa yoxa niquë.

Jaha tsi jahuë xobo qui no caniquë chitëxëna.

¹⁶ Toatiyá tsi arati iti qui capama tsi quiha yonati xotaco no bëchaniquë. Yoshi ja jayani quiha, nohiria jato xaba cahëmati. Toca tsi huéstima ca parata ja bini quiha jahuë ibo chama bax na.

¹⁷ Jatsi Pablo, noqui, tihí cabo ja banahuaniquë. Banahuapama tsi quiha,
—Mana ca Ibo-iboria ca Dios yonati bo xo naa joni bo ra. Xabahamati quinia noqui yoatí ja bëchitaquë ra —i ja niquë joi pistiamá no.

¹⁸ Tocapjaniquë huéstima ca barí no. Jarohari tsi Pablo yosananiquë. Yosannahax ja bopinaniquë ja qui chanixëna. Jatsi jahuë yoshi qui ja chaniniquë:

—Jesucristo chamá tsi naa xotaco quima natsëquëhuë iquia —iquiina.

Jatsi yoshi natsëquëtapiniquë.

¹⁹ Jatsi cohuënaniquë jahuë chama bo. Toca tsi jato parata biti xaba ja bënocani ca ja cahëcani quiha. Ja iqui tsi Pablo, Silas, tihí cabo qui ja tsamicaniquë. Tsamixo tsi quiha yacatá ca plazá ca chama bo qui jato ja xërëcaniquë.

²⁰ Chama bo qui boxo tsi quiha jato qui quësotsijacaniquë:

—Noba yacatá ca nohiria bo yosicani quiha naa jodiobo ra.

²¹ Noba jabi bo rarinamacasani quiha pë. Noba yoba pasomaha tsi xo toa ja yoacanaina. ¿Jënahuarixo raca jato jabi bo no bina ra? Romanobo xo noa —nëa tsi ja nëcacaniquë jato qui quësohi na.

²² Jatsi jato qui quëtsonish ca nohiria bo riiniquë Pablo, Silas, tihí cabo qui quësoxëna jato ri. Jaha tsi quiha chama bá jato sahuëti tsobomaniquë. Tsobomaxo tsi quiha ja yobacaniquë ja rashahacacano iquish na.

²³ Rashaxo tsi quiha cárcel qui ja niacaniquë. Jatsi cárcel obëso ca ja yobacaniquë jia tsi jato ó ja bësono, ja paxayamacano iquish na.

²⁴ Jatsi quiha cárcel nëpax ca naquëtë qui jato ja nanëniquë chama bá yobani ca nicaxo na. Nanëxo tsi quiha jihui para quini jaya cato ó tsi jato tahë bo ja achamaniquë. Tsëquëtimaxëni ja icani quiha.

²⁵ Jatsi toa baquichá tsi quiha Dios qui bëhoxhi tsi Silas, Pablo iniquë. Bëhoxpama tsi ja quëquë-quëquëshinacaniquë. Tocajacano tsi quiha jato qui presó ca achiqui cabá nica-nicani quiha.

²⁶ Jatsi yajotapitsi quiha mai niquë. Anomaria tsi presó yajohacacani quiha. Japëquëyoniquë presó ó ca caiti bo tëquë. Mërisyocaniquë achiquinish caba mënëxëti cadenabo ri.

²⁷ Jatsi presó obëso ca bësoniquë. Presó ó ca caiti bo japëquë ca jisi tsi quiha achiquinish cabo paxani nori ca ja quëscahuani quiha. Jatsi jahuë chibiquiti saipi ja natsëcaniquë jamë ixëna.

²⁸ Jama, ja qui Pabló quënaniquë joi pistiamá no:

—Iyamahuë. Iyamahuë. Nëa xo noqui tëquëta —iquiina.

²⁹ Jatsi quiha presó obëso cató pëxë baaniquë. Bixo tsi quiha mëri tsi ja jiconiquë. Jicohax mëmë-mëmë tsi quiha Pablo, Silas, tihí cabo bësojó ja mëniniquë.

³⁰ Jatsi cacha jato mëpíhax,

—¿Jënahuauxëhi ni ëa ra, joni bá, xabahamahacaxëna? —i jato qui ja niquë.

³¹ Jatsi ja quëbicaniquë:

—Ibo Jesucristo qui chitimicana. Jatsi xabahamahacaxëqui mato, naa mia, mí-na bo ri —iquiina.

³² Jatsi quiha presó obëso cato, jahuë xobó ca bo, tihí cabo qui Dios Chani ja yoacaniquë.

³³ Jasca, baquichá tsi quiha jato sëquënë, jato quëësi bo, tihí cabo presó obëso cató chocohaniquë. Jaquirëquë presó obëso cato, jahuë-na bo, tihí cabo ashimahacaniquë.

³⁴ Jatsi jahuë xobo qui jato ja bëniquë jato orihuaxëna. Rani-raniniquë presó obëso cato ra. Rani-ranioniquë jahuë xobó cabo tëquë, Dios qui ja chitimicani iqui na.

³⁵ Baquishmarí tsi quiha preso qui romanoba chama bá policia bo raaniqué jato paquémati chani ya.

³⁶ Jatsi Pablo qui preso obëso ca chaniniqué:

—Joquë chani ra. Ma paquëmahacaxëti xo ii quiha yacatá ca chama bo. Jia tsi bocahuë —iquiina.

³⁷ Jama, policia bo qui Pablo chaniniqué:

—Mahitsa no rashahacahitaquë pë, nohiria bo bësojo ax na. Juez qui noqui ma boyamahitaquë ra, toa ax tsi noqui quësoxëna. Anoma quiha. Romanobo yoi ca noqui xo naa ra. Anoma tsi xo toa preso qui noqui romanobo ja niacanaina iquia. ¿Jaboqui jonë tsi noqui raacascahi ni pa? Cayamaqui noa ra. Nëri ja bëparicano ra noqui tsëcaxëna. Jamë yoi xo tsi noqui ja paquëmacano iquia —nëa tsi policia bo qui Pablo nëcaniquë.

³⁸ Jatsi quiha yacatá ca chama bo qui Pablo chani policia yoaniquë. Romanobo Pablo, Silas, tihi cabo ini ca nicahax ja raquë-raquëcaniquë.

³⁹ Raquëhax tsi quiha preso qui ja bocaniquë ishima tsi preso quima jato mëpixëna. Mëpixax tsi quiha jato yaca cacha qui jato ja chimaticaniquë.

⁴⁰ Jatsi preso jibaya tsi quiha Lidia xobo qui ja bocaniquë, toá ca chahahuacanaibo qui chanixëna. Jato ja chamahuani quiha. Chamahuaxo tsi quiha ja jibayacaniquë.

17

Tesalonicá cabo Pablo qui caxanina

¹ Filipos ax riquibaya tsi quiha Anfípolis, Apolonia, tihi ca yaca bo Pablo Silas nataniniquë. Natanihax Tesalónica qui ja cahëcaniquë. Toá tsi jodioba catiti xobo ini quiha.

² Cahëso tsi quiha jato catiti xobo qui Pablo caniquë. Jahuë jabi quiha. Tres ca joiti bari no tsi quiha Dios Chani yoati tsi jato bëta ja chaniniquë.

³ Chaninaxo tsi quiha Dios Chani jato qui ja bërohuaniquë. Cristó tënëxëhaina, ja rësoxëhaina, ja bësoxëquëxëhaina, tihi cabo jato Xabahamati Ibo iti nori ca ja jismani quiha.

—Mato Xabahamati Ibo-iboria tsi xo naa Jesu ë yoahaina iquia —i jato qui ja niquë.

⁴ Jatsi quiha chahahuaniquë huësti ca jodiobo. Chahahuahax tsi quiha Pablo, Silas, tihi cabo qui ja riicaniquë. Jasca, chahahuaniquë huëstima ca Dios qui aracanai ca carayanabo ri. Chahahuaniquë huëstima ca chama ba ahui bo ri.

⁵ Jatsi ja chahahuacaquë tsi quiha toa chahahuayamahai ca jodiobo caxaniquë. Caxaxo tsi quiha plazá ca bohohai ca chiquixëneria ca joni bo ja catiacaniquë ja yosicano. Yosipama tsi quiha Jasón icanai cato xobo qui ja jabacaniquë Pablo, Silas, mërahi na. Cacha, naa yacatá ca nohiria bo qui jato ja bëcasni quiha.

⁶ Pablo, Silas, tihi cabo ja yopacaniquë. Yopaxo tsi quiha xobo ibo Jasón, toá ca chahahuacanaibo huëtsa bo, tihi cabo ja xërcaniquë cacha yacatá ca chama bo qui. Xërpama tsi quiha ja quënacaniquë:

—Jatiroha cato xo tsi nohiria bo yosicani quiha naa Pablo, Silas, iqui noa. Jaboqui noba yaca qui ja bëcahitaquë pë.

⁷ Jasca, noba Jasón tsi xo toa naa joni bo otohaina ra, jahuë xobo xo no. Jasca, noba chama-chamaria yoba pasomaha chanicani quiha pë. “Tobi chama huëtsa, naa Jesu icanai cato” icani quiha ra —nëa tsi chama bo qui ja nëcacaniquë.

⁸ Jatsi shina-huëjënaniquë yacatá ca nohiria bo, jato chama bo ri, jato qui ja quësocanai ca nicahax na.

⁹ Jatsi paquëmanox pari tsi quiha chama bá parata bicasniquë pë. Jatsi Jasón, chahahuacanaibo, tihi cabá jato qui parata aniquë paquëmahacaxëna.

Yaca Berea qui Pablo Silas shishonina

¹⁰ Jatsi bamaxoma tsi quiha Berea yaca qui Pablo, Silas, tihi cabo chahahuacanaibá raatapiniquë. Cahëhax tsi quiha jodioba catiti xobo qui ja bocaniquë.

¹¹ Jabi Tesalonicá ca jodiobo oquë naa Bereá cabo ini quiha. Pablo chani qui ja nicanicariani quiha. Jatiroha ca barí tsi quiha Quënéhacanish cabo ja tsaya-tsayacaniquë, jabiya ca Pabló yoahi ca iqui ca cahëxëna.

¹² Jatsi Jesu qui chitiminiquë huëstima ca jodiobo. Jasca, chahahuaniquë huëstima ca carayana ca joni bo, yoxa bo, tihi cabo ri, naa nohiria rëquëninicanaibo.

¹³ Jatsi quiha Berea xo tsi Dios Chani Pabló yoahi ini ca Tesalonicá ca jodiobá nicaniquë. Nicahax ja bëcaniquë pë nohiria bo yosixëna. Pablo qui nohiria bo ja itsisnamacaniquë ra.

¹⁴ Ja iqui tsi chahahuacanaibá Pablo raaniquë ra ia quëpë qui. Jama, Berea ó tsi quiha Silas, Timoteo, tihi cabo chitëniquë chahahuacanaibo mëbixëna.

¹⁵ Jatsi Atenas yaca qui huësti huësti ca xatë bá Pablo chimatiniquë. Chimatihax jahari ja bocaniquë jato xobo qui. Silas, Timoteo, tihi cabo qui Pablo chani ja bocani quiha. Mëri tsi ja bëcati ó Pablo quëeni quiha. Jabi tocani quiha jahuë chani.

Atenás tsi Pablo chitënina

¹⁶ Atenas xo tsi mana-manapama tsi quiha Pablo shina-motsiquiniquë yacatá ca ídolo bo tsayahax na.

¹⁷ Jasca, jodioba catiti xobó tsi quiha ja chaninaniquë, toá ca jodiobo, Dios qui aracascanai ca carayanabo, tihí cabo ya. Jasca, plazá ca nohiria bo ya ja chaninaniquë Jesu yoati na.

¹⁸ Jatsi epicúreobo, estoicobo, tihí ca icanai ca maxó ca joni bá Pablo qui joi mëraniquë. Tiisi jayanish ca joni bo ja icani quiha. Chanihax,
—¿Jënihi ni naa bahua sa? —i huësti huësti ca niquë.

Jasca,

—Tonia jamëri ca dios bo qui noqui aramacatsi quiha pa —i huëtsa bo niquë.

Jabi toca tsi ja chaninacani quiha, Jesu, ja bësotëquëhaina, tihí cabo Pablo chanini iqui na.

¹⁹ Jatsi quiha Pablo qui joi ja amacaniquë jahuë chani nicasasquí na. Amaxo tsi quiha jato chaninati xobo, naa Areópago icanai ca qui ja boniquë. Bohax,

—Mi yoahai ca tiisi paxa ca cahëcasqui noa ra.

²⁰ Noqui jamëri tsi xo toa mi yoahaina. Mi yoahai ca noqui mi bërohuano ra —i Pablo qui jaca niquë.

²¹ Jabi tiisi-naxëni ca Atenás ca nohiria bo, toá ca racacanaí ca carayanabo, tihí cabo ini quiha. Jaha tsi Pablo chani ja nicasacani quiha. Jato qui jia ini quiha tiisi paxa ca nicahaina, chaninacanaina, tihí cabo. Jato jabi quiha.

²² Jatsi jato bësójó tsi quiha, naa Areópago xara tsi Pablo niiniquë chanixëna. Chanihax,

—Dios bo qui araxëni ca nohiria bo xo mato tia. Toa ë jisquë ra, Atenás ca joni bá.

²³ Mato yacatá tsi co-copama tsi mato arati itiria bo ë jisquë ra. Jisi tsi naa quënë pistia ca ë jisquë huësti ca altar ó no. “No cahëhama ca dios bax na” ii quiha jahuë quënë ra. Jabi naa Dios ë yoahai ca tsi xo toa naa ma cahëhama ca dios, naa ja qui ma arahaina.

²⁴ Jabi Dios yoi tsi xo toa naipa, mai, tihí caba Ibo-iboria, naa jatiroha ca nëhohuanish cato iquia. Joni bá acani ca arati xobó tsi racayamahi quiha.

²⁵ Naa Dios mëbitimaxëni xo nohiria, ja narisyamahai ca iqui na. Jasca nohiria bo qui jatiroha ca Ototi Ibo-iboria tsi xo naa. Jatiroha cabo bësomahi quiha. Noqui yoi xacamahi quiha.

²⁶ Jasca, huësti ca joni quima jatiroha ca nohiria bo nëhohuahacani quiha. Nëhohuaxo tsi quiha naa mai tēquë tsi quiha jato ja racamaniquë. Jasca, ja bësocanaí ca xaba naa Dios yoi janani quiha. Jasca, jatiroha ca nohiria bo qui jato mai ja ani quiha racati.

²⁷ Jabi tocaniquë Dios yoi, ja qui nohiria bá mërano iquish na. Mërapiquí tsi ja chahahuacamitsa ra. Jabi nohiria qui basima xo Dios yoi ra.

²⁸ Jabi Dios yoi iqui tsi bësó xo noa ra. Ja iqui tsi mohiqui noa. Ja iqui tsi naa maí tsi racaqui noa ra. Jasca, “Dios xocobo xo noa” ¿iyamayamacahi ni mato maestro bo ra?

²⁹ Jabi ja xo ra. Dios xocobo yoi bo xo noa. Jahuë xocobo pi inono tsi ¿jënahuariahax raca oro, plata, maxaxa, tihí cabo nohiria bá acai ca jaria ca Diós ina ra? Toca ma xo Dios iquia.

³⁰ Jabi nohiria bá Dios cahëyoiyamatiyá tsi quiha jato jocha Diós mataraniquë. Jama, jaboqui ja qui bësoxëti xo nohiria bo tēquë ii quiha ra.

³¹ Jatsi qui niiniacaxëcahuë. Nohiria bo copiti bari ja janani quiha. Toa bari tsi quiha mështë tsi nohiria bo tēquë copixëhi quiha ja bini ca joni yaxo na. Copiti Ibo-iboria ixëhi quiha naa joni ra. Jabi naa joni rësóquë tsi quiha Diós bësotëquëmaniquë ra. Ja iqui tsi Dios parayamahai ca cahëqui noa —nëa tsi jato qui Pablo nëcaniquë.

³² Jatsi “Bësotëquëxëhi quiha nohiria bo” i Pablo quë tsi quiha osa-osaniquë toá ca huësti huësti cabo. Jama,

—Mi chani nicatëquëcasqui noa ra, naa nohiria bo bësotëquëxëhai ca yoati na —i huësta bo niquë.

³³ Jatsi Pabló jisbayaniquë.

³⁴ Jama, chahahuaniquë huësti huësti ca jahuë chani nicanish cabo. Chahahuahax Pablo maxo qui ja riicaniquë. Riini quiha toa Areopagó ca maxo inish ca joni, naa Dionisio icanai cato. Chahahuani quiha huësti ca yoxa, naa Dámaris icanai cato. Jasca, chahahuaniquë nohiria huëtsa bo ri.

18*Corinto qui Pablo shishonina*

¹ Tiisimaxo tsi quiha Atenas Pablo jisbayaniquë. Jisbaya tsi quiha Corinto yaca qui ja caniquë.

² Corinto qui cahëxo tsi quiha jodio huësti ca ja bëchaniquë, naa Aquila icanai cato. Pontó maí conish ca naa joni ini quiha. Jasca, Corinto qui jobëna ja ini quiha jaa ri, jahuë ahui ya. Jato mai, naa Italia ax ja jabacani quiha toá ca maí ca chama-chamarai, naa Claudio icanai

ca iqui na. Roma yaca quima jodiobo tēquē ja raani quiha. Cahēxo tsi quiha jato Pablo jisi caniquē.

³ Jatsi jato bēta ja chitēniquē yonocoxēna. Jabi parata quēshpi tsi jato bēta xo tsi oxti raiti xobo ja ani quiha iniaxēna.

⁴ Jatsi jatiroha ca joiti barí tsi quiha jodioba catiti xobo qui Pablo caniquē Jesucristo Chani yoaxēna. Jesu qui toá ca jodiobo, carayanabo, tihi cabo ja mēpicasni quiha.

⁵ Jatsi Macedonia mai ax Silas, Timoteo, tihi cabo cahēquē tsi quiha jahuē yonoco, naa oxti xobo acai ca ja jēnēniquē, jatiroha ca barí tsi Dios Chani yoacasquí na. Xabahamati Ibo Jesu ini ca ja yoaniquē jodiobo qui.

⁶ Jatsi Pablo qui ja caxacanicuē toa chani nicacasyamaha na. Caxaxo tsi quiha Pablo ja ocahuacanicuē. Jarohari tsi jato ja jibyananicuē. Jama, jibyanox pari tsi quiha jahuē sahuētí ca cospo ja rij-rijhaniquē ja cahai ca jismaxēna.

—Mato shina ri tsi xo ra, Diós mato qui pi quēsoquē no. Mahitsa Dios Chani ma nicaquē ra. Jaboqui carayanabo qui caxēquia jato qui jahuē Chani yoaxēna —i jato qui Pablo niquē.

⁷ Jato jibaya tsi quiha toá ca catiti xobo tapaí ca xobo qui ja caniquē tiisimaxēna, naa Justo icanai cato xobo. Jabi Dios qui arahai ca naa joni ini quiha.

⁸ Jasca, Ibo qui chitimini quiha toa catiti xobo obēso cato, naa Crispo icanai cato. Chitimini quiha jahuē xobó cabo ri. Toatiyá tsi quiha huéstima ca Corintó ca carayanabo chitiminiquē Ibo Chani nicahax na. Ja ashimahacayocani quiha.

⁹ Jaquirēquē huésti ca baquichá tsi quiha Pablo tēnamēniquē. Tēnamējano tsi Pablo qui Ibo chaniniquē. Chanihax,

—Nohiria bo qui raquēyamahuē. Mi pasiyamano. Noho chani mi yoano ra.

¹⁰ Jari tobi quiha huéstima ca yacatá ca è qui chitimixēti cabo ra. Yama tsi xo toa mia acaina ra, mi nohó è bēsohai iqui na —i ja qui Ibo niquē.

¹¹ Jatsi un año y medio no tsi Corintó tsi Pablo chitēniquē jato xērēquē xo tsi Dios Chani yoaxēna.

¹² Toatiyá tsi quiha departamento Acayá ca obēso cato, naa gobernador Galión iniquē. Jatsi jodiobo Pablo qui tsaminiquē rē. Tsamixo tsi quiha tribunal, naa nohiria copiti iti qui ja bocanicuē ja qui quēsoxēna.

¹³ Boxo tsi,

—Anoma tsi xo naa joní acaina ra. Dios qui arati quinia jamēri ca noba jimibo qui yoahi quiha pē. Noba jabi, noba yoba, tihi cabo pasomaha tsi xo toa ja yoahaina ra —nēa tsi Galión qui ja nēcanicuē.

¹⁴ Quēbipaima Pablo iquē tsi quiha Galión jodiobo qui chaniniquē:

—Jisa jodiobá. Yama tsi xo toa yoi ca naa joní acana ra. Ja yosipirohano tsi yoi ca pi ja aarohano tsi jia tsi mato qui è nicaquē aquē.

¹⁵ Jama, mato chani bo, mato jabi bo, mato yoba bo, tihi cabo tahēhax tsi iquinaqui mato pē. Toa nicacasyama xo èa ra. Toca ca jahuē bo copyamaxēquia ra —nēa tsi bēcanish ca jodiobo qui Galión nēcanicuē.

¹⁶ Chanixo tsi quiha tribunal quima jato ja raanicuē.

¹⁷ Jatsi jodiobá jibyananicuē. Jatsi carayanabá jato catiti xobo obēso cato, naa Sóstenes qui ja tsamicanicuē pē. Tsamixo tsi quiha ja sētiacanicuē tribunal xobo bēsojo xo na. Chama Galión qui jēnima ini quiha ja acanina pē.

Jahari Antioquia qui Pablo bacanina

¹⁸ Jatsi naama tsi quiha Corintó tsi Pablo chitēniquē. Jarohari tsi toá ca xatē bo ja jibyananicuē. Jibaya tsi quiha Siria mai quiri catsijanicuē barcó no. Aquila, Priscila, tihi cabá Pablo chimatini quiha. Cahax Cencrea yaca qui ja cahēniquē. Toa xo tsi quiha Pabló jahuē boo maxconiquē, parayamahai ca chani Dios qui ja yoani iqui na. Jodioba jabi ja ini quiha. Maxcorohax ja catēquēniquē.

¹⁹ Cahax Efeso yaca qui ja cahēcaniquē. Nēá tsi quiha Priscila, Aquila, tihi cabo chitēniquē. Jasca, yacatá ca jodioba catiti xobo qui shishohi Pablo caniquē. Toa xo tsi quiha jodiobo ya ja chaninanicuē Jesu yoati na.

²⁰ Jatsi quiha Pablo qui joi ja amacanicuē naama tsi ja chitēno. Jama, chitēnoma ja ini quiha.

²¹ Jibaya tsi quiha barco qui ja jicotēquēniquē Efeso qui caxēna. Joihuahax,

—Jerusalén jari è cati xo ra. Basima tsi xo fiesta ra. Jama Dios shina pi ja no tsi jahari joxēquia tia mato qui shishoxēna ra —i jato qui ja niquē.

²² Jatsi quiha Cesarea yaca qui ja rērēcaniquē. Rērēhax maí tsi Jerusalén qui ja caniquē iglesiá ca xatē bo joihuaxēna. Jaquirēquē Antioquia qui ja catēquēniquē.

²³ Naama tsi Antioquia tsi ja chitēni quiha. Jaquirēquē Galacia, Frigia, tihi ca mai bo qui ja catēquēniquē toá ca chahahuacanaibo chamahuaxēna.

Efeso xo tsi Dios Chani Apolós yoanina

²⁴ Toatiyá tsi quiha tobi iniquè toa Alejandriá tsi conish ca jodio, naa Apolos icanai cato. Efeso yaca qui shishohi ja joni quiha. Jiaria tsi chaniti naa joni cahèniquè. Jasca, Quènèhacanish cabo ja cahèyoiniquè jaa ri.

²⁵ Jasca, Iboba quinia ja tiisimahaniquè. Jesu quinia cahèxo tsi quiha jia tsi toá ca nohiria bo ja tiisimaniquè. Jama, ashimanish ca Juan chani roha ja cahèni quiha.

²⁶ Jabi raquèxoma tsi Efeso ca jodioba catiti xobo xo tsi Jesu Chani yoati ja chitahèhuaniquè. Jatsi quiha Priscila, Aquila, tihì cabá jahuè chani nicaniquè. Nicaxo tsi quiha ja qui joi ja amacaniquè jato xobo qui ja jono. Jatsi oquè tsi quiha Apolos qui Dios Chani ja bèrohuacaniquè oquè tsi ja cahèno iquish na.

²⁷ Jaquirèquè Acaya mai qui Apolos cacasniquè Dios Chani yoaxèna. Jaha tsi Efeso ca xatè bá mèbicasniquè. Mèbixo tsi quiha ja bax carta ja quènècaniquè Acayá ca xatè bo qui, jia tsi Apolos ja joihuacano iquish na. Jatsi toa mai qui ja cahèquè tsi quiha anomaria tsi toá ca xatè bá Apolos joihuaniquè. Jatsi jia tsi toá ca chahahuacanaibo Apolós mèbi-mèbiniquè, Dios noihai cató no.

²⁸ Toá tsi quiha chamá tsi jodiobo ya ja chaniniquè nohiria bo bèsajo ax na. Chaninaquí tsi quiha jato ja bèboniquè, Quènèhacanish cabá tsi jato Xabahamati Ibo Jesu ini ca jismaxo na.

19*Efeso qui Pablo canina*

¹ Jabi Corintó tsi Apolos chitèno tsi quiha Efeso yaca qui Pablo cahèniquè. Maca bo ja natanini quiha. Cahèxo tsi quiha huèsti huèsti ca chahahuacanaibo ja bèchaniquè.

² Bèchaxo tsi quiha jato ja nicaniquè:

—¿Espíritu Santo ma bini, chahahuaxo na? —iquiina.

Jatsi,

—Biyamaqui noa. ¿Tsohuècara ni naa Espíritu Santo sa? Nicayamaqui noa rè —i Pablo qui jaca niquè.

³ Jatsi Pabló jato nicaniquè:

—¿Jènahuariahax ma ashimahacani sa? —iquiina.

Jatsi,

—Juan yoani cató tsi no ashimahacani quiha —i jaca niquè.

⁴ Jatsi Pabló jato yobaniquè:

—Juan tiyá tsi quiha ashimahacaniquè toa jato jocha quima Dios quiri bèsocanaibo. “E cho joxèhai ca qui ma chitimiti xo ra” i nohiria bo qui ja ni quiha. Jabi naa ja cho jonish ca tsi xo Jesu ra —i jato qui Pablo niquè.

⁵ Jatsi Jesucristo janè tsi ja ashimahacaniquè jahuè chani nicahax na.

⁶ Jatsi Pabló jahuè mèquè jato ó janaquè tsi quiha Espíritu Santo jato qui jiconiquè. Jatsi jamèri ca joi bá tsi quiha chanitsijacaniquè. Dios Chani ja yoacani quiha.

⁷ Jabi doce ca joni bo ja icanì quiha.

⁸ Jaquirèquè catiti xobo qui Pablo caniquè jodiobo qui chanixèna. Tres oxè no tsi quiha raquèxoma tsi bèroria tsi jato qui Dios Chani ja yoaniquè.

⁹ Jama, jahuè chani qui nicacasyamaniquè misco bo. Jesu qui ja chitimicasyamacani quiha. Jasca, nohiria bo bèsajo xo tsi Jesu quinia ja ocahuacani quiha. Jarohari tsi Pabló jato jibyaniquè. Jibaya tsi quiha toá ca chitiminish cabo ja boniquè ja bèta. Jatsi Tirano escuela qui ja bocaniquè Dios qui araxèna. Jatiroha ca barí tsi quiha Dios Chani yoati tsi ja chaninacaniquè.

¹⁰ Dos año no tsi quiha Pabló jato tiisimaniquè toa xo na. Jaha tsi quiha jatiroha ca Asia mai ca nohiria bo, naa jodiobo, carayanabo, tihì cabá Iboba Chani nicaniquè ra.

¹¹ Jasca, anomaria Díos ani ca jisti bo iniquè, naa Pabló anina.

¹² Ja motsani ca pañuelo bo, raiti quèsi bo, tihì cabo iquicanaibo qui ja bocaniquè jènimahua-xèna. Jatsi jènimahuahacani quiha noitiria cabo. Jasca, jènimahuahacani quiha yoshi bo jayanish cabo ri. Tsèquèyoni quiha jato yoshi bo.

¹³ Toatiyá tsi quiha tobi iniquè toa huèsti huèsti ca bohocanai ca jodiobo, naa yobè jascaria cabo. Nohiria bo quima yoshi bo ja tsècapani quiha jato ri. Jatsi Jesu janè tsi ja tanamacasaniquè yoshi bo tsècaxèna.

—Jesu janè tsi, naa Pabló yoahai ca janè tsi tsèquècahuè iqui noa —i jaca paoniquè pé.

¹⁴ Jabi tocapaoniquè Eseva baquè bo, naa jodioba arati ibo ba chamá-na bo.

¹⁵ Jatsi yoshi bá quèbiniquè:

—Jesu, Pablo, tihì cabo cahèqui noa. Jama, ¿tsohuècara ni mato ra? —iquiina.

¹⁶ Jatsi quiha toá ca yoshi jaya ca joni jato qui tsaminiquë. Caxaxëñiria toa joni ini quiha. Sëtiapama tsi jato ja bëboniquë ra. Jatsi jahuë xobo quima ja jabayocaniquë. Jaxcahacacani quiha jato raiti. Tsoboco ja icani quiha. Anomaria ja sëtiyahacacani quiha.

¹⁷ Jatsi ocapijani ca Efesó ca nohiria bá nicaniquë, naa jodiobo, carayanabo tëquë. Nicahax ja raquë-raquëcaniquë. Jasca, Ibo Jesu janë nohiria bá ocahuacaniquë.

¹⁸ Jasca, bëcaniquë chahahuacanaibo ri jato jocha bërohuaxëna. Tobi ini quiha jato jabi yoi ca ja acanaina rë. Jatsi jato yoixëñiria ca jabi bo ja bërohuacaniquë.

¹⁹ Yobë i-ipaonish cabá jato libro yoi bo bëcani quiha mëshaxëna. Copixëni ini quiha toa ja mëshacanaina. Cincuenta mil ca parata quiha.

²⁰ Tocajacaquë tsi quiha mëri tsi Iboba Chani pacananiquë. Toa Chani nohiria bá nicacasniquë ra.

²¹ Jaquirëquë Jerusalén qui Pablo cacasniquë. Macedonia, Acaya, tihi ca mai bo natanihax na.

—Tihí cabo qui shishohax Roma qui ë cati xo —i Pablo niquë.

²² Jatsi Macedonia mai qui canox pari tsi quiha jahuë rabëti bo, naa Timoteo, Erasto, tihi cabo ja raaniquë rëquë. Jatsi Asia mai ó tsi jari ja chitëniquë, toa xo tsi Dios Chani yoaparcatsi na.

Efesó ca iquinacanaina

²³ Toatiyá tsi quiha chahahuacanaibo tahëhax tsi anomaria iniquë toa nohiria bá yosicanaina ra.

²⁴ Tobi ini quiha chahahuacanaibo qui caxahai ca joni, naa Demetrio icanish cato. Platá tsi arati mishni bo ja ani quiha parata quëshpi na, naa jato diosa Diana arati xobo jaria cabo. Jasca, huëstima ca yonati bo ja jayani quiha. Toca ca yonocó tsi quiha huëstima ca ganancia bo ja acani quiha.

²⁵ Chahahuacanaibo tahëxo tsi quiha jahuë yonati bo, yonococanaibo huëtisa bo, tihi cabo ja quënacaniquë. Quënahax,

—Jisa joni bá. Diana iqui tsi yonoco jiaría ca jaya xo noa ra. Ja tahëxo tsi noba sueldo biqui noa ra.

²⁶ Jama, tobi naa Pablo icanai cato rë. Toa joni tsayacahuë. “Dios bo ma xo toa ma acaina” ii quiha pë. ¿Toa ma nicayamaha? Jasca, jaboqui jahuë chani chahahuahi quiha huëstima ca nohiria bo rë. Nëbí Efesó ca nohiria bo, Asia maí ca nohiria bo, tihi bo janyama mëpihi quiha naa joni ra.

²⁷ Anoma quiha. No acai ca jahuë bo nohiria bá copicasyamamitsa iquia. Jasca, noba diosa Dianá jahuë oquë-oquëria bënomitsa ja tocapiquë no. Jaboqui ja qui arahi quiha Asia maí ca nohiria bo tëquë ra. Ja qui arahi quiha maí ca nohiria bo tëquë ra. Jama, ja yoahai ca iqui tsi noba Diana qui yosanatsicani quiha rë —nëa tsi joni bo qui Demetrio nëcaniquë.

²⁸ Jatsi toa dios bo acanaibo itsisnaniquë jahuë chani nicahax na. Quëñatsijahuacaniquë:

—Oquë-oquëria ca tsi xo noba Efesó ca diosa Diana ra —iquiina.

²⁹ Jatsi quiha nohiria ba pacotsa pacananiquë yacatá no. Caxa ja icani quiha. Jatsi Pablo dos ca rabëti bo, naa Macedonia mai ax ja bëta bëcanish ca Gayo, Aristarco, tihi cabo qui ja tsamicaniquë. Tsamixo tsi quiha jato i-iti cancha-cancharia qui jato ja xërëcaniquë.

³⁰ Ocapijani ca nicahax cancha qui Pablo jicocasni quiha jaa ri nohiria bo bësojó tsi chanixëna. Jama, toá ca xatë bá Pablo quëtianiquë cancha qui ja jicoyamano.

³¹ Jasca, Pablo qui toa yacatá ca chama bá, naa jahuë rabëti bá chani raaniquë ja jicoyamano. Caxaxëñiria toa nohiria bo ini quiha.

³² Jabi anomaria toa cancha ó ca nohiria ba pacotsa iniquë. Jasca, yama ini quiha jato rëquëñiniti ibo, naa jato pasimati cato. Anomaria ini quiha jato jamëri ca quënacanaína. Jasca, jëniriahax ja bëcani nori ca huëstima ca nohiria bá cahëyamani quiha:

—¿Jëniriahax no catiha sa? —iquiina.

³³ Jatsi nohiria tirixëni bësojó qui jodiobá Alejandro icanai ca chitijhaniquë nohiria bo qui chanimaxëna. Jatsi Alejandro jahuë mëquë huishqui-huishquihaniquë nohiria bo pasimaxëna. Jato qui ja chanicasni quiha.

³⁴ Jama, jodio ja ini ca jisi tsi quiha oquënaniquë nohiria ba pacotsa ra. Carayanabo qui yoi jodiobo ini quiha.

—Oquë-oquëria ca tsi xo noba Efesó ca diosa Diana ra —i nohiria bo niquë jato joi choxahi na.

³⁵ Jatsi quiha yacatá ca secretario, naa papi obëso ca joniquë. Jarohari tsi nohiria bo pasimati mëtsa ja iniquë. Pasimahax,

—Jisa Efesó ca joni bá. Noba diosa-diosaria Diana arati xobo, jahuë paquëñish ca jaria, tihi cabo ototi ibo ca noqui xo naa ra, naa noba yacata. Toa cahëhi quiha maí ca nohiria bo tëquë iquia.

³⁶ ¿Jabija ma ni ë yoahana ra? Jatsi pasicana. Quiniacaxëcahuë, yoyo ca ma ayamano ra.

³⁷ Nëbi naa joni bo ma bëquë rè quësoxëna. ¿Noba Diana arati xobó ca jahuë bo ja yomacana? ¿Noba diosa ja ocahuacana? Ayamacaqui iquia ra.

³⁸ Jabi naa joni bo qui Demetrio, jahuë yonati bo, tihì cabo quësocasno tsi tobi quiha gobierno juez bo iquia. Jato qui ja bocati xo. Toa ax tsi jato qui ja quësocano iquia.

³⁹ Jahuëcara huëtsa ó pi quëcatisi tsi juez bo qui ma bocati xo nicaxëna. Toa gobierno xobo xo tsi mato nicacaxëcani quiha toá ca chama bo iquia.

⁴⁰ Jasca, ma pacots-huaha iqui tsi gobierno pasomaha no nori ca ja quëscahuacamitsa pë, naa Romá ca chama bo. Jatsi quiniacaxëcahuë. Noqui pi ja nicacano tsi ¿jënixëhi ni noa pë, naa pacotsa, ma yosihaina, tihì cabo tahëhax na? Bërabixëqui noa iquia —nëa tsi nohiria bo qui yacatá ca secretario nëcaniquë.

⁴¹ Jatsi jato xobo qui nohiria bo ja raaniquë chanixo na.

20

Macedonia, Grecia, tihì ca mai bo qui Pablo canina

¹ Jabi ja yosicanai ca jatiquë tsi quiha chahahuacanaibo Pabló catianiquë jato qui chanixëna. Dios Chaní tsi chamahuahax tsi quiha “Caquia rè” i jato qui ja niquë. Joihuahax Macedonia mai qui ja riquiniquë.

² Toa mai natanipama tsi toá ca xatë bo ja chamahuabonaniquë. Jarohari tsi Grecia mai qui ja cahëniquë.

³ Cahëhax tsi quiha tres oxë no tsi ja chitëniquë. Jatsi barcó tsi Siria mai qui capaima ja iniquë, jodiobá acasni ca nicahax na. Ja quëshpi tsi jahari Macedonia mai qui ja caniquë.

⁴ Jabi tobi ini quiha Pablo chimaticanaibo. Tobi ini quiha Sópater, Berea yaca ax jonish cato. Tobi ini quiha Aristarco, Segundo, naa Tesalónica ax bëcanish cabo. Jasca, tobi ini quiha Gayo, naa Derbe yaca ax jonish cato, jatsi Timoteo. Tobi ini quiha Tíquico, Trófimo, naa Asia mai ax bëcanish cabo. Tihì cabá Pablo chimatiniquë, Dios Chani ja yoaquë no.

⁵ Jatsi noqui, naa Pablo, ëa, naa Lucas, tihì ca noqui bëbo Troas qui naa joni bo bocaniquë. Toa xo tsi quiha noqui ja manacaniquë.

⁶ Jama pascua fiesta iqui tsi Filipós tsi no chitëpariniquë. Jaquirëquë Troas qui no caniquë noqui ri, barcó no. Cinco ca bari tsi quiha no rërëniquë. Rërëxo tsi quiha huësti ca semana no raaniquë toa xo na.

Troas qui Pablo shishonina

⁷ Jatsi sábado, naa mitsëmono tsi quiha toá ca chahahuacanaibo ya no catiniquë origuixëna, shiati axëna. Huëaquë cacatsi tsi naama tsi quiha Pablo jato qui chaniniquë. Naa baquichá tsi quiha jari chanihi ja ini quiha.

⁸ Jabi tobi ini quiha huëstima ca lamparina bo toa mana ca naquëtë xara cato.

⁹ Bëhuëjá tsi quiha tsaho shinapayo iniquë. Jabi Pablo chaniroha-chanirohano tsi quiha coshinaniquë naa shinapayo bëro ra, naa Eutico icanai cato. Oxahax tsi quiha nëama tres pisos tsi quiha ja paquëniquë mai qui. Topijahuacaquë tsi quiha bësoyama ja iniquë.

¹⁰ Jatsi Pablo botëniquë. Mënixo tsi quiha shinapayo ja iconiquë. Icohax,

—Arayamacana. Bëso xo ra —i jato qui ja niquë.

¹¹ Jaquirëquë mana ca naquëtë qui ja catëquëniquë. Toa xo tsi quiha Ibobá shiati ja picani quiha. Huëaticano tsi quiha jahuë chani Pablo jatihuaniquë. Jatsi Pabló jisbayaniquë huëaquë no.

¹² Jasca, paquëhax ca shinapayo jahuë xobo qui ja bocani quiha. Rani-raniniquë toa chahahuacanaibo ra.

Mileto qui Pablo shishonina

¹³ Jisbëria tsi quiha rëquë noqui, naa Pablo chimaticanaibo, ëa, tihì cabo caniquë Asón yaca qui. Barcó tsi no cani quiha. Tocanono tsi Asón qui Pablo jamë caniquë maí no.

¹⁴ Jatsi Asón xo tsi quiha Pablo no bëchaniquë. Bëchaxo tsi quiha barco qui jato no jicomaniquë. Jatsi barcó tsi Mitilene qui no caniquë noqui tëquëta.

¹⁵ Asón ax riquibëria tsi huëaquë tsi quiha Quío icanai ca tësëbë oquëri ca qui no cahëniquë. Oxabëria tsi quiha Samos icanai ca tësëbë qui no rërëniquë. Oxabëria tsi huëaquë Mileto yaca qui no rërëniquë.

¹⁶ Rërëhax Efeso yaca qui Pablo shishocasyamani quiha, bamahaxma tsi Jerusalén qui cahëcatsi na. Huëstima ca bari ja raacasyamani quiha Asia mai xo na. Jasca, Jerusalén tsi ja icasni quiha Pentecostés fiesta quëshpi na.

Efesó ca yosibo qui Pablo chaninina

¹⁷ Jama, Mileto no rërëquë tsi quiha toa xo tsi carta ca chani Efesó ca yosibo qui Pabló raaniquë, Mileto qui ja bëcano.

18 Jatsi yaca qui ja cahëcaquë tsi quiha Pabló jato yobaniquë:

—Asia mai qui è jonitiya rohari no tsi è bësohai ca tëquë cahëqui mato iquia.

19 Yonati jascaria tsi mato xërëquë tsi è yonoco-yonoconiquë ra. Bëho ya è yonoconi quiha mato noihî na. Toatiyá tsi quiha è tènë-tènëniquë, èa jodiobá acasni iqui na.

20 Jasca, Dios Chani yoaquí tsi jia tsi mato è yobaniquë mato mëbixëna. Yacatá ca nohiria bo bësojo xo tsi mato xobo xo tsi tihî cabo xo tsi Dios Chani mato è yoniquë.

21 Jodiobo, carayanabo, tihî cabo qui jia tsi Dios Chani è yoani quiha, “Mato jocha quima Dios quiri ma bësoxëti xo. Ibo Jesu ma chahahuano” i mato quiina.

22 Jasca, jaboqui Jerusalén qui caquia, Espíritu Santó èa raahai iqui na. ¿Jënahuacaxëcachi ni toá ca nohiria bo sa, è joquë no? Cahëyamaquia rë.

23 Jama tènëti, preso qui nanëhacati, tihî cabo ó pasoquia cahëhax na. Toa èa yobahi quiha Espíritu Santo pë, jatiroha ca yacata xo na.

24 Jatsi è qui iriama tsi xo toa preso qui è nanëhacaxëhaina. Raquëyamaquia. E qui Jesucristó ani ca yonoco è jatihuati xo ra, naa nohiria bo Dios noihai ca Chani yoahaina.

25 “Mato xërëquë tsi è co-copaoniquë, Diós nohiria bo otoiha ca yoahi na. Toa Chani ma nicani quiha. Jama, jaboqui èa jistëquëyamariaxëqui mato rë, è caquë no.

26 Mato tëquë è chahahuamacasniquë iquia. Ja tsi xo toa pi ma xabahamahacacasya-mano tsi noho shina ri ma xo ra.

27 Dios Chani mato quima è quëtiayamaniquë yoaquí na. Dios shina tëquë nicaquë mato iquia.

28 Jasca, mamë yoi, chahahuacanaibo tëquë, tihî cabo jia tsi ó bësocana. Jato ototi yonoco mato qui Espíritu Santó ani quiha. Jatsi jia tsi Dios iglesiá cabo otocana. Jahuë baquë nahai cató tsi ja copihacacani quiha.

29 Jasca, mato è jisbayano tsi nëbi bëcaxëcani quiha mahitsa ca Dios Chani yoacanaibo, naa cama jascaria iquiina. Joxo tsi iglesiá cabo quëyocascaxë-cani quiha rë.

30 Jasca, mato quima tësquëxëhi quiha huësti huësti ca Dios Chani cahëyoyamacanaibo ri. Quiacaxëcani quiha rë iglesia quima chahahuacanaibo mëpixëna.

31 Jaha tsi quiniacaxëcahuë iquia ra. ¿Tres ca xëni no tsi bëho ya tsi mato è yobayamayamani? Barihani, baquicha tsi mato è yoba-yobani quiha.

32 “Jatsi jaboqui Dios yoi, ja noihai ca chani chamaxëni cato, tihî cabo qui mato mëaquia ra. Mato chamahuati xo Dios yoi. Jasca, mato chamahuaxëhi quiha jahuë Chani ri. Mato shomahuaxëhi quiha ra, jahuë nohiria bo tëquë ja shomahuariahai jascaria.

33 Jasca, tsayacahuë. Mato parata, mato oro, mato jahuëmishni bo, tihî cabo ó è quëyamaniquë mato bëtai na.

34 Noho mëquë yoi tsi è yonoco-yonoconiquë noho sueldo bixëna. Noho piti, noho jahuë bo tëquë, tihî cabo è copiniquë ra, èmë yoi xo na. Jasca, noho rabëti bo ri è otoniquë.

35 Tsayacahuë. Jënima tsi xo yonoco coshi. Toca tsi noitiria cabo mëbiti mëtsa xo noa yonocoquí na. Jatsi Ibo Jesú yoani ca ma shina-bënyoamano. “Raniqui mato jahuë bo bichi na. Jama, oquëxëhi quiha ma ranihaina noitiria cabo qui ma aquë no” i ja ni quiha —nëa tsi Pablo nëcaniquë yosibo qui chanihi na.

36 Yobahax tsi quiha rapotó tsi jato bëta ja niiniquë bëhox-xëna.

37 Jatsi aratsijacanicuë. Pablo ja xëcocani quiha. Ja tatsocani quiha.

38 Cohuë ja icanicuë, “Ea jistëquëyamariaxëqui mato” i ja ni quëshpi na. Jaquirëquë barco qui Pablo ja chimatiyocanicuë.

21

Jerusalén qui Pablo canina

1 Jato joihuaxo tsi no jisbayanicuë. Jisbaya tsi quiha iá tsi mëstë Cos icanai ca tèsëbë qui no caniquë. Huinobaya huëaquë tsi quiha Rodas icanai ca tèsëbë qui no cahëniquë. Jaquirëquë Pátara icanai ca qui no rërëniquë.

2 Toa xo tsi quiha barco no rarinanicuë Fenicia mai qui caxëna.

3 Jisbaya tsi quiha Chipre icanai ca tèsëbë no tarabiniquë, jahuë mëxojó no. Tarabibaya tsi Siria mai qui no cahëniquë. Jatsi Tiro yaca qui ja rërëhacani quiha carga janaxëna.

4 Jatsi toá ca xatë bo jisi no caniquë, carga ja niacaquë no. Siete ca bari no tsi quiha jato qui no shishoniquë ra. Jatsi Espíritu Santó chamá tsi toá ca xatë bá Pablo yobaniquë, “Jerusalén qui cayamahüë” iquiina.

5 Jatsi barco shomahuahacaquë tsi quiha no bacanicuë caxëna. Jatsi noqui ja chimati-canicuë, jato ahui bo, jato xocobo ri. Barco qui tëmahinanox pari tsi quiha mai quëmápo tsi no niiniquë rapotó no, bëhoxparixëna.

6 Jato tëquë joihuahax tsi quiha barco qui no tëmahinanicuë. Jatsi jahari jato xobo bo qui ja bocanicuë.

⁷ Jatsi catëquëniquë barco. Riquibaya tsi Tolemaida yaca qui no rërëniquë. Rërëxo tsi toá ca chahahuacanaibo no joihuaniquë. Huësti ca bari tsi jato bêta no chitëni quiha.

⁸ Jatsi huëaquë riquibaya tsi Cesarea yaca qui no rërëniquë. Rërëhax toá tsi no chitëniquë Dios Chani yoati ibo-iboria Felipe xobó no. Jerusalén ca siete ó ca huësti ca inish ca naa joni ini quiha.

⁹ Jasca, cuatro ca bënë yama ca jahi bo ja yayani quiha, naa Dios Chani yoacanaibo.

¹⁰ Yoanoma ca bari huinocaquë tsi quiha noqui cahëniquë jodioba mai ax johax ca joni, naa Acabo icanai cato.

¹¹ Joxo tsi quiha Pablo cinturón bixo tsi jahuë mëquë yoi, jahuë tahë yoi, tihi cabo ja nëxaniquë. Jatsi,

—Nëca tsi nëxahacaxëhi quiha naa cinturón ibo rë. Tocacaxëcane quiha Jerusalén ca jodiobo pë. Nëxaxo tsi carayanabo qui mëcacaxëcane quiha acacati. Tocaxëti xo ii quiha Espiritu Santo ra —nëa tsi noqui Acabo nëcanequë.

¹² Jatsi jahuë chani nicaxo tsi Pablo no yobaniquë noqui ri:

—Jerusalén qui cayamahuë —i ja qui no niquë.

¹³ Jatsi,

—Jëniriahax aracanai sa? Jëniriauxo ëa quëtiacascane rë? Cacasquia ra. Nëxahacahai ca qui raquëyamaquia. Jasca, Jesucristo tahëxo pi ëa ja namëcano tsi ë qui jia tsi xo ra —nëa tsi noqui Pablo nëcanequë.

¹⁴ Jabi noqui Pabló chahahuayamaniquë. Jaha tsi no pasiniquë.

—Ja shinahai ca Diós ano ra —i no ni quiha.

¹⁵ Jaquirëquë noba jahuë bo no rohahuaniquë. Rohahuahax Jerusalén quiri no catëquëniquë.

¹⁶ Jasca, noqui chimatini quiha Cesarea ca xatë bo huësti huësti cabo. Jerusalén qui no cahëquë tsi quiha Manasón icanai ca xobo qui noqui ja bocaniquë, naa Chipre ó conish cato. Rëquë chahahuanish ca naa joni ini quiha. Jabi jahuë xobó tsi no chitëniquë cahëhax na.

¹⁷ Jasca, jia tsi quiha Jerusalén ca xatë bá noqui joihuaniquë.

¹⁸ Jatsi huëaquë tsi quiha noqui Pabló boniquë Jacobo jixxëna. Jabi mani ini quiha iglesía ca yosibo tëquëta.

¹⁹ Jia tsi jato tëquë Pabló joihuaniquë. Joihuaxo tsi quiha carayanabo xërëquë xo tsi Diós ani ca jatiroha ca jahuë bo jato ja yoaniquë. Carayanabo qui Dios Chani ja yoahai ca ja bërohuani quiha.

²⁰ Jatsi ja rani-ranicaniquë nicahax na. Dios ja ocahuacaniquë jato tëquëta. Jatsi Pablo qui ja chanicaniquë:

—Noqui nicaparihuë, nobë xatë. Chahahuacane quiha jodiobo ri. Tihiria cabá chahuanani quiha. Jama, Moisés yobá-naxëni cabo xo jato tëquëta.

²¹ Moisés yoba, jodioba jabi bo, jibirishati jabi, tihi cabo pasomaha mi nori ca ja nicacane quiha pë.

²² Jishopë. Jënahuariaxëhi ni noa sa? Mi joha ca nicacaxëcane quiha pë.

²³ Jaha bësopa. Noba shina tsi xo naa: Nëá xo cuatro ca joni bo. Bahuëhacati jabi apaimaria ca xo, Diós yoani ca jatihuaxëna.

²⁴ Jato bêta catá mia ri arati xobo qui. Toa xo tsi noba bahuëhacati jabi mi ano ra, mia ri, jato bêta xo na. Jaquirëquë, jato gasto bo mi copino, mato boo ja maxcocaquë no. Toa jabi pi mi ano tsi mia pasomaha ca chani chahahuayamacaxëcane quiha iqui noa. Moisés yoba mi nicahai ca jiscaxëcane quiha mi tocapiquë no ra.

²⁵ Jasca, carayanabo, naa chahahuanish cabo qui yoba raaqui noa, “Pinoma xo ídolo bo qui acacaha ca piti” i jato qui iqui noa. Jasca, “jimi, jimihuahama ca nami, tihi cabo piyamacahuë” iqui noa. Jasca, “anoma ca chotahai ca quimacahuë” iqui noa. Tihi ca tsi xo toa no iquiina, yobahi na —nëa tsi quiha Pablo qui ja nëcanequë.

Pablo qui ja tsamicascanina

²⁶ Japi huëaquë tsi quiha jodioba bahuëhacati jabi Pabló aniquë toa cuatro ca joni bo yaxo na. Axo tsi quiha arati xobo-xoboria qui jato ja boniquë ja acana ca yoaxëna. Jabi jato bax arati ibo bá yohina tëpasnox pari no tsi siete ca bari no tsi ja mana-manati nori icane quiha. Toa bari bo quirëquë jato quëshpi tsi yohina tëpas-hacati nori ini quiha. Tihi ca ati jaca nori ini quiha. Jodioba jabi bo quiha.

²⁷ Jabi toa bari bo jatipaimano tsi quiha Asia mai ax bëcanish ca jodiobá Pablo jisniquë arati xobo xo na. Jato arati xobó tsi Pablo ini ca jisi tsi ja caxacaniquë. Jatsi nohiria bo ja tsamicaniquë Pablo qui ja tsamicano.

²⁸ Tsamihax tsi quiha,

—Noqui mëbihuë, Israël ca joni bá. Moisés yoba, noba nohiria bo, noba arati iti, tihi cabo ocahuamixëñiria ca tsi xo naa joni ra. Anoma tsi xo toa nohiria bo ja tiisimahaina ra. Jaboqui tsayacahuë. Noba iti roa ca yoshihuahi quiha pë. Noba arati xobo qui carayanabo ja jicomaquë ra —nëa tsi quiha ja nêcacaniquë joi pistimá tsi quënahi na.

²⁹ Jabi arati xobo qui Pablo jiconox pari no tsi yacatá ca carayana ya, naa Efesó ca Trófima ya tsi Pablo co-cohai ca ja jiscani quiha. Ja tsi xo toa jato arati xobo yoi qui carayanabo Pabló jicomani ca ja quëscahuacani quiha tonia.

³⁰ Jatsi yacatá ca nohiria bo shina-rajinaniquë. Mëri tsi ja quëtsoicaniquë. Quëtsohax tsi Pablo qui ja tsamicaniquë. Tsamixo tsi quiha arati xobo-xoboria cache ja xërëcaniquë. Jatsi arati xobo-xoboria ó ca caiti bo japahacanicuë jato cho, nohiria misco iqui na.

³¹ Jabi toa quëtsonish ca nohiria bá Pablo acasni quiha. Jabija pi carayana ca soldado ba comandanté toa jodiobá acasni ca nicayamarohano tsi quiha Pablo ja aquë acanicuë ra. “Iquinahi quiha Jerusalén ca nohiria bo tēquë” i ja qui jaca ni quiha.

³² Nicaxo tsi quiha jahuë soldado bo, jahuë capitán bo, tihi cabo ja quënatapinicuë. Bamahaxma tsi quëtsonish ca nohiria bo qui ja jabacanicuë. Jatsi nohiria bá Pablo jënënicuë soldado bo jisi na.

³³ Cahëxo tsi quiha Pablo bichi comandante caniquë. Pablo qui soldado bo tsaminiquë. Tsamixo tsi quiha ja nêxanicuë dos ca cadena bá no. Jaquirëquë,

—¿Tsohuë ni naa joni ra? ¿Jahuë yoi ca ja aca? —i nohiria bo qui ja niquë.

³⁴ Jatsi nohiria bá quëbi-quëbiniquë. Jamëri jamëri ja qui ja quënacanaí ca ini quiha. Anomaria toa nohiria ba pacotsa iniquë. Jatsi comandante yosananicuë, tsohuë ca Pablo ini ca cahëti mëtsama ja ini iqui na. Jatsi cuartel qui Pablo ja boniquë.

³⁵ Jabi tapiti qui Pablo cahëquë tsi quiha bëyoria-bëyorianiquë yacatá ca nohiria bo. Anomaria toa nohiria bo ini quiha. Jatsi Pablo soldado bá itiniquë ja acacayamano iquish na.

³⁶ Banahuanicuë nohiria bo, Pablo acasquí na.

—Ahuë. Ahuë —i jaca niquë joi pistiamá no.

Nohiria bo qui Pablo chaninina

³⁷ Jatsi cuartel qui jicopama tsi quiha,

—Mi bëta chaniparicasquia ra —i comandante qui Pablo niquë.

Jatsi,

—¿Carayanaba joi chanihí ni mia pa?

³⁸ Jatsi toa iquinaxëñiria ca Egiptobo ma xo mia tonia. Anomaria tsi xo toa joni ra. Cuatro mil ca iquinaxëñiria ca joni bo toa joní mëpini quiha xaba qui —i Pablo qui comandante niquë.

³⁹ Jatsi Pabló quëbiniquë:

—Toa joni ma xo ëa ra. Jodio yoi xo ëa ra. Ciliciá ca Tarso yacatá tsi ë coniquë. Yacacaria tsi xo toa. Ea shinahuë. Noho jimibo qui chaniparicasquia —i ja qui Pablo niquë.

⁴⁰ Jatsi,

—Ihuë —i ja qui comandante niquë.

Jatsi quiha tapiti cache tsi Pablo niiniquë chanixëna. Niixo tsi quiha jahuë mëquë ja huishquihanicuë nohiria bo pasimaxëna. Pasijacaquë tsi quiha jato joi yoi tsi chanitsi Pablo niquë.

22

¹ —Ea nicaparicana, ëbë xatë bá, noho jahëpa bá. Noho shina mato nicamacasquia —i jato qui ja niquë.

² Jatsi ja pasicaniquë jato Hebreo joi yoi tsi ja chanihá ca nicahax na.

³ —Jodio yoi xo ëa ra. Ciliciá ca Tarsó tsi ë coniquë. Cohax tsi quiha naa yacatá tsi ë shinahaniquë ra. Nëa xo tsi Gamaliel yoi ëa tiisimaniquë ra jahuë escuela xo na. Noba naborëquëba yoba, jabi bo, tihi cabo ëa ja tiisimani quiha. Jasca, Dios yonoco ë ariaricasiniquë noho coshi tēquëtá no, naa jaboqui ma acatsai jascaria.

⁴ Rëquë tsi toa quinia paxa ca banahuacanaibo ë tēnëma-tēnëmapaonicuë, jato namëcasquí na. Jabi huësti huësti ca ë namënicuë rë. Jasca, joni bo, yoxa bo, tihi cabo tsi preso qui ë nanëpaonicuë.

⁵ Jabi ë a-apaoni ca cahëhi quiha nëa ca arati ibo-iboria, yosibo tēquë ra. Jato nicacahuë. Parayamaquia. Jatsi, Damascó ca chahahuacanaibo qui ë tsamicasnicuë. Jatsi quiha ë qui carta bo nëa ca yosibá aniquë ra Damascó ca yosibo qui jismati. Toa carta bo bichi tsi Damascó qui ë caniquë toá ca chahahuacanaibo qui tsamixëna. Jahari Jerusalén qui jato ë bëcasni quiha preso qui nanëxëna.

*Ja chitimini ca Pabló yoanina**Hechos 9.1-19; 26.12-18*

⁶ Jatsi Damasco qui è caniquè. Cahax yaca basimahëno tsi quiha ëa tëamë tsi anomaria ca naipá ca huëa huahuaniquë. Matoroco bari ja ini quiha.

⁷ Tsayahax mai qui è paquëniquë. Jatsi è qui chanihai ca joi è nicaniquë ra. “Jisa Sauló. ¿Jënixo tsi ëa tënëmahai ra?” i è qui joi ni quiha.

⁸ Jatsi, “¿Tsohuë ni mia, Ibobá?” i è niquë ra. Jatsi, “Jesu, naa Nazarét ca racanish ca ëa xo naa. Ea tënëmaqui mia ra” i è qui ja niquë.

⁹ Jabi ëa tëamë ca nohiria bá toa è qui chanihai ca joi nicayamani quiha. Toa huëaria roha ja jiscani quiha.

¹⁰ Jatsi, “¿Jënahuaxëhi ni ëa, Ibobá?” i è niquë. Jatsi ëa Ibobá quëbiniquë: “Niihuë. Damasco qui cata. Toá tsi mi axëti ca yoahacaxëqui mia ra” iquina.

¹¹ Jatsi Damasco qui noho rabëti bá ëa mëpiniquë, bëco è ini iqui na. Anomaria toa huëa ini quiha.

¹² Jatsi ëa jisi joniquë huësti ca joni, naa Ananías icanai cato. Jabi Dios yoba banahuahai ca shinajiaxëni ca naa joni ini quiha. Chahahuani quiha toá ca jodiobo tëquë.

¹³ Johax ëa tapai ja niiniquë. Jatsi, “Jisa, ëbë xatë Sauló. Mi taistëquëno ra” i è qui ja ni quiha. Jatsi è taistapiniquë ra. Jënima noho bëro ini quiha. Toa joni jisti mëtsa è iniquë iquia.

¹⁴ Jatsi ëa ja yobaniquë: “Mia noba naborëquëba Diós bichitaquë, jahuë shina mia cahëmoxëna. Jasca, jahuë Mëstëxëniiria ca mi jisti, jatsi jahuë joi yoi nicati, tihi cabo ó quëëhi quiha iquia.

¹⁵ Tocajahitaquë, mi nichahitahana, mi jisitahana, tihi cabo jatiroha ca nohiria bo qui mi yoano iquish na. Mi yonoco ixëhi quiha toa jahuë Chani yoahaina iquia.

¹⁶ Jatsi bamayamahuë. Niihuë. Jaboqui mi ashimahacaxëti xo ra. Mi jocha masaxëhi quiha, Iboba janë mi quënaquë no ra” nëa tsi quiha è qui ja nëcaniquë.

Carayanabo qui ja raahacani nori ca Pabló yoanina

¹⁷ Jaquirëquë jahari Jerusalén qui è caniquë. Jatsi huësti ca barí tsi arati xobo-xoboriá tsi bëhoxpama tsi è tënamëniquë.

¹⁸ Tënamëpama tsi Ibo è jisniquë ra. Jatsi è qui chanitsijaniquë: “Mëri, mëri, Jerusalén mi jibayano. Nëa pi ëa yoati mi chanino tsi mia nicayamacaxëcani quiha” i quiha è qui Ibo niquë.

¹⁹ Jatsi, “Toca xo tia, Ibobá. Catiti xobo bo qui è ca-caponiquë rë, mi qui chitimicanaibo mëraxëna, preso qui nanëcasquí na. Jasca, jato è tënëmaponiquë. Tihi ca è ani ca cahëyocani quiha.

²⁰ Jasca, mi chani yoahai ca Esteban yamabo ja acaquë tsi quiha è rani-raniniquë. Toa ax tsi toa ati ibo ba sahuëti ó è bësoniquë. Tihi cabo iqui tsi ëa nicayamacaxëcani quiha naa nohiria bo ra” i Ibo qui è niquë.

²¹ Jatsi quiha Ibobá quëbiniquë: “Cata. Nëama ca carayanabo qui mia raaquia ra” iquina —nëa tsi quiha nohiria bo qui Pablo nëcaniquë.

Comandante Pablo ó bësonina

²² Jabi jia tsi Pablo chani toa nohiria bá nicaniquë. Jama, “Carayana” i ja quë tsi quiha ja caxatapicaniquë. Caxaquí tsi quiha jato joi ja choshacaniquë:

—Anoma tsi xo toa joni ra. Acahuë ra. Oquë tsi xo ja rësohaina —iquina.

²³ Anomaria jato joi pacotsa iniquë. Jato sahuëti bo huishqui-huishquihapama tsi quiha mana mai mishpo ja niacaniquë caxaquí na.

²⁴ Jatsi quiha cuartel qui comandanté Pablo jicomaniquë. Jicomaxo tsi quiha Pablo ja rashacasniquë jabija ca yoamaxëna.

²⁵ Nëxajahuacano tsi quiha toá ca capitán qui Pablo chaniniquë. Chanihax,

—Romano-romanoria ca ëa xo naa. Ea rashanox pari tsi ¿juez qui ëa boyamahai sa? Anoma tsi xo toa mi acaina ra —i ja qui ja niquë.

²⁶ Jatsi quiha comandante qui capitán caniquë, Pablo nichax na.

—Anoma tsi xo no acaina ra. Romano-romanoria ca joni tsi xo naa ra —i quiha ja qui ja niquë.

²⁷ Jatsi quiha Pablo qui comandante caniquë nicaxëna:

—¿Romano ni mia pa? Toa nicaquia —iquina.

Jatsi,

—Jaahuë —i Pablo niquë.

²⁸ Jatsi quiha comandanté quëbiniquë:

—Majja. Huëstima ca parata è inianiquë pë romano manëxëna —iquina.

²⁹ Jatsi quiha Pablo quima toa soldado bo basitapiniquë. Jasca, raquëniquë comandante ri, romano ja nëxani iqui na.

Catinish ca jodioba yosibo bësojó tsi Pablo niinina

³⁰ Jaquirëquë Pablo qui toa jodiobo quësocanai ca comandantë cahëcasniquë. ¿Jëniriahax Pablo qui caxaxëniria ja icana? Toa ja cahëcasni quiha. Jatsi quiha huëaquë Pablo ja pëcaniquë. Pëcaxo tsi quiha jodioba yosibo, jato arati ibo bo, tihi cabo qui chani ja raaniquë ja caticano iquish na. Jatsi ja caticaquë tsi quiha jato qui Pablo ja boniquë jato bësojó tsi nimaxëna.

23

¹ Jatsi quiha catinish ca yosibo Pabló bëisniquë.

—Jisa, ëbë xatë bá. Mato parayamaquia. Dios bësojó niipama tsi jia tsi xo toa jatiroha ca ë anina iquia ra. Jënima tsi xo noho shinana —i quiha jato qui Pablo niquë.

² Jatsi caxaniquë arati ibo-iboria Ananías, Pablo chani nicahax na,

—Quëpaishacahuë. Quëpaishacahuë —i jaha bëso cabo qui ja niquë.

³ Jatsi quiha,

—Mia tēpasxēhi quiha Dios iquia, jana quiamisxēni cató. ¿Jēnahuariaxo tsi Dios yobá tsi ëa mi copina ra, Dios yoba mi nicayamaquë no mia ri? Dios yoba pasomaha tsi xo toa “Quëpaishacahuë” i mi aina —i ja qui Pablo niquë quëbihi na.

⁴ Jatsi toá ca nii cabo chaniniquë:

—Dios arati ibo-iboria ocahuacui mia ra —iquiina.

⁵ Jatsi,

—Jishopë. Arati ibo-iboria ja iqui ca ë cahëyamaquë rë, ëbë xatë bá. “Nohiria chama bo ocahuayamacana” ii quiha Quënehacanihax cabo —i Pablo niquë.

⁶ Jabi toa yosibo xara ini quiha saduceobo fariseobo tēquë. Jabi fariseobo jisi tsi quiha jato qui Pablo chaniniquë:

—Jisa, ëbë xatë bá. Fariseobo ca ëa xo naa ra. Fariseobo xo noho jahëpa ri. Diós nohiria bësetëquëmaxëhai ó pasoquia ëa ri. Ja tsi xo toa ë qui quësoyoicani quiha naa nohiria bo rë —i quiha jato qui Pablo niquë.

⁷ Jatsi joi mërariatsijahuacaniquë ja yoaha ca nicaxo na. Joi mërähax tsi quiha ja mapëxnacaniquë, naa saduceobo, fariseobo.

⁸ “Yama tsi xo nohiria bo bësetëquëxëhaina; yama xo ángel bo; yama xo yoshini” tihi ca tsi ini quiha toa saduceobo. Jama, naa tres ca jahuë bo fariseobá chahahuani quiha.

⁹ Ja iqui tsi anomaria ini quiha toa joi ja mëranacanaina. Aniniquë jato pacotsa. Jatsi Dios yoba tiisimacanaibo, naa fariseobo, niiniquë Pablo mëbixëna.

—Yama tsi xo naa joní yoi ca acana iqui noa. ¿Tonia Dios shinana, ángel, tihi cabo ja qui chaniyamani ma ni? —i quiha saduceobo qui jaca niquë.

¹⁰ Jatsi comandante raquëniquë, Pablo ja ninicanai ca tsayahi na. Ja jaxcayocani nori ca ja quëscahuani quiha. Jaha tsi quiha nëpax jahuë soldado bo ja raaniquë jato quima Pablo ja bicano. Bichi tsi quiha jahari cuartel qui Pablo ja bëniquë.

¹¹ Jatsi huëaquë, naa baquichá tsi quiha Pablo qui Ibo jisiquiniquë. Tapai nihihax,

—Chamatsihuë. Jia tsi xo toa Jerusalén tsi mi chanihaina ëa yoati na. Toca tsi Romá tsi mi chanixëti xo —i quiha ja qui Ibo niquë.

Pablo ja acasnina

¹² Huëaquë baquishmari tsi quiha jodiobo catiniquë, Pablo ati planes axëna. Parahaxma tsi,

—Piti, jënë, tihi cabo ayamaxëqui noa, Pablo aquí rohari ra —i jaca niquë.

¹³ Tobi ini quiha cuarenta ca joni bo huino, naa Pablo acascanish cabo.

¹⁴ Jabi jato planes acax tsi quiha arati ibo bo, yosibo, tihi cabo qui ja bocaniquë yoaxëna.

—Parayamaqui noa ra. Piti, jënë, tihi cabo ayamaxëqui noa Pablo aquí rohari.

¹⁵ Jatsi comandante nicacana, jahari jodioba chama bo qui Pablo raati. “Pablo ya chanitëquëcasqui noa” i ja qui cana. Tocapimano tsi axëqui noa ra Jerusalén qui ja cahënox pari no —nëa tsi quiha yosibo qui jaca niquë. Jato shina quiha.

¹⁶ Jama, ja acasani ca planes Pablo yoxacato baquë nicaniquë. Nicahax cuartel qui ja caniquë Pablo yobaxëna.

¹⁷ Jatsi quiha capitán bo Pabló quënaniquë. Quënahax,

—Naa jonipayo comandante qui bocahuë. Chani jaya xo ra yoati —i quiha jato qui ja niquë.

¹⁸ Jatsi comandante qui capitán boniquë. Bohax tsi quiha,

—Ea Pabló quënaquë. “Naa jonipayo comandante qui bohuë” i ë qui ja quë ra. Mi bax chani jaya quiha —i ja qui capitán niquë.

¹⁹ Jatsi comandanté mëpiniquë ori, jamëhax ja bëta chanicasquí na.

—¿Jahuë ëa yoacatsai? —i ja qui ja niquë.

²⁰ Jatsi,

—Huëaquë tsi bëcaxëcani quiha jodiobo. Mia paracascani quiha pë. “Jahari jodioba chama bo qui Pablo mi raano, jahuë chani no nicatëquëno” i caxëcani quiha.

²¹ Quiniahuë. Tobi cuarenta ca joni bo huino quiha. Jatsi Jerusalén qui pi Pablo mi bono tsi bahi nëpax tsi jotacaxëcani quiha axëna. Parahaxma tsi “Piti, jënë, tihi cabo ayamaxëqui noa, Pablo aquí rohari” i jaca itaha quiha. Jaboqui jonë ca xo. Mi chani roha manacani quiha —nëa tsi quiha Pablo pihaca niquë.

²² Jatsi,

—Ea mi yoaha ca huëtisa bo qui yoayamahuë —i ja qui comandante niquë. Yobaxo tsi quiha jahari jahuë xobo qui ja raaniquë.

Carayana ca chama qui Pablo raahacanina

²³ Jatsi quiha comandanté jahuë capitán bo quënaniquë:

—Doscientos ca maí cohai ca soldado bo, setenta ca caballo pohuëhaxi ca soldado bo, doscientos ca piahua niatí mëquixëni ca soldado bo, tihi cabo shomahuacana. Baquicha, a las nueve Cesarea yaca qui Pablo ma bono ra.

²⁴ Jasca, Pablo bax caballo shomahuacana. Jatsi quiniacaxëcahuë. Jia tsi gobernador Félix qui naa joni ma mëano —nëa tsi quiha jahuë capitán bo qui ja nëcaniquë.

²⁵ Yobaxo tsi quiha carta quënétsi comandanté huaniquë jato bëta raaxëna. Nëca tsi ja quënéni quiha:

²⁶ “Excelentísimo gobernador Félix: Claudio Lisias ca ëa xo naa. Mia joihuaquia.

²⁷ Mi qui ë raahax ca joni qui jodiobo tsamihitaquë. Soldado bo ya pi ë joyamarohano tsi naa joni ja aquë acahitaquë iquia. Romanobo ja iqui iqui tsi bichi ë cahitaquë ra.

²⁸ ¿Jëniriacaraxo naa joni ja acasahitaha pa? Jatsi jahuë jimiba chama bo qui ë bohitaquë, cahëcasquí na.

²⁹ Jatsi ja qui ja quësocanai ca ë nicahitaquë. Mahitsa quiha. Jato jabi yoi bo yoati tsi quiha. Yama tsi xo toa yoi ca ja acana iquia ra. Jatsi ayamahuë. Preso qui nanëyamahuë.

³⁰ Jaboqui planes acani quiha pë naa joni axëna. Ja acascanai ca iqui tsi mi qui raaquia jaha mi bësono. Jasca, ja qui quësocanaibo qui chani ë raaquë mia jisi ja bocano. Iquë”.

³¹ Jatsi soldado bo bocaniquë jato comandante yoba nicahax na. Baquichá tsi quiha Antípatri icanai ca qui Pablo ja bocani quiha. Toá tsi quiha soldado bo tooniquë.

³² Jatsi huëaquë tsi quiha caballo pohuëhax ca cohai ca soldado rëtsaminiquë Pablo ya Cesarea qui. Bacani quiha soldado bo, naa mai cohai cabo.

³³ Cesarea qui cahëxo tsi quiha mai obësoti ibo, naa prefecto qui carta ja acaniquë. Jaquirëquë ja qui Pablo ja mëcaniquë.

³⁴ Jatsi carta prefectó tsaya-tsayaniquë. Tsayahax,

—¿Jahuë maí tsi mi coní? —i quiha Pablo qui ja niquë.

Jatsi Pabló quëbiniquë:

—Cilicia ó no —iquiina.

³⁵ Nicahax,

—Mia nicaxëquia ra mi qui quësocanaibo joquë no —i Pablo qui ja niquë.

Jatsi Pablo ja raaniquë cárcel qui, naa Herodes xobo-xoboria cató no.

24

Pablo qui ja quësocanina

¹ Cinco bari quirëquë quiha Cesarea qui Jerusalén ca jodiobo cahëniquë. Cahëni quiha jato arati ibo ba chama Ananías, jato yosibo, huësti ca abogado, naa Tértulo icanai cato. Tihi cabo cahëni quiha. Cahëhax tsi quiha prefecto jisi ja bocaniquë Pablo qui quësoxëna.

² Jatsi Pablo quënahacaniquë. Ja joquë tsi quiha chaniti Tértulo chitahëhuaniquë ja qui quësoxëna. Ja nëcani quiha:

—Joquë noa, noba taita Félix shinajiaxëni cató. Mia iqui tsi jia tsi racaqui noa ra. Mi tiisi iqui tsi oquë-oquëria xo noba mai. Yama tsi xo no nianahaina ra.

³ Mi acai ca quëshpi tsi “Gracias” iqui noa ra. Jia tsi xo toa mi acaina jatiroha cato xo na.

⁴ Jaboqui tsi chani pistia icasquia pë. Tonia huëstima tsi xo toa mi yonoco iquia. Jatsi mëri tsi chanixëquia. Mi yosanayamano. Jia tsi nicahuë.

⁵ Anoma tsi xo naa joni Pablo iquia ra. Noba jimibo, naa jodiobo tsamahi quiha iquinamaxëna, naa jatiroha ca país xo na. Jasca, huësti ca maxo, naa nazarenobo icanai ca rëquënihi quiha pë.

⁶ Jasca, noba arati xobo-xoboria ja yoshihuacas-hitaquë pë. Ja tsi xo toa ja qui no tsamihitaquë ra. Noba yobá tsi naa joni no copicas-hitaquë.

⁷No ayamahitaquë rë, comandante joha iqui na. Chamá tsi pë noba mëquë quima Pablo ja tsëchitaquë rë.

⁸Tsëcaxo tsi quiha mi qui noqui ja raahitaquë pë. Jatsi Pablo nicahuë. Parayamaqui noa, naa joni qui quësoquí na. Tsayahuë —nëa tsi quiha prefecto Félix qui Tértulo nëcaniquë.

⁹Jatsi toá ca jodiobo chaniniquë jato ri:

—Jabija tsi xo toa ja yoahana ra —iquiina.

Félix bësojó tsi Pablo chaninina jamë bax na

¹⁰Jatsi Félix Pablo chanimaniquë. Pablo nëcani quiha:

—Raniquia ra, mia bësojó ëmë bax chanixëna. Huëstima ca año no tsi xo toa naa maí ca nohiria bo ó mi bësohaina. Mëstë tsi xo mi copihaina ra.

¹¹Jato nicahuë. Jerusalén qui jobëna ca ëa xo naa. Doce bari roha ca ë cahëhitaquë arati xobo-xoboriá tsi araxëna.

¹²Quiahi quiha ë qui quësocanaibo pë. Toa arati xobo-xoboria, jato catiti xobo bo, yacatá ca iti huëtza bo, tihí cabo xo tsi nohiria bo ë tsamayamahitaquë joxo na. Pasiroha ë iquitaquë aracatsi na.

¹³¿Jëniirixao ëa quiahuacahi ni sa? Mahitsa tsi xo toa ja yoacanaí ca tëquë iquia.

¹⁴Jabi ë yoacatsai ca tsi xo naa: Quinia paxá tsi noba naborëquëbo Dios qui araquia ra. Mahitsa tsi xo naa arati quinia icani quiha pë, mahitsa ja nomari. Jasca, Moisés yamabá quënëhina, Dios Chani yoanish cabá quënëhina, tihí cabo chahahuaquia ëa ri ra, jato jascaria.

¹⁵Jasca, nohiria bo, naa shinajiaxëni cabo, yoixëniiria cabo, tihí cabo Diós bësetëquëmaxëhai ca ó pasoquia ëa ri, jato jascaria.

¹⁶Jasca, jia tsi Dios, nohiria bo, tihí cabo bësojó tsi Dios yoba nicacasquia ëa ri, quësohacatimaxëni ixëna.

¹⁷Jabi huëstima ca año no tsi Jerusalén ë jisyamani quiha. Jobëna ca ëa xo naa ra. Jabi Jerusalén qui ë johitaquë ra ofrenda parata ya, naa noho paxnacanaí ca jimibo qui axëna. Jasca, toa xo tsi ofrenda bo ë acas-hitaquë ëa ri ra.

¹⁸Jabi noba arati xobo xo tsi tocachëno tsi ëa ja jiscahitaquë pë, naa Asia mai ax bëcanish ca jodiobo. Yama pacotsa ini quiha toá no. Yama ini quiha nohiria tirixëni, ëmë roha iquia. Jabi noba bahuëhacati jabi ë jatihuahitaquë, ëa ja jiscaquë no.

¹⁹Jabi neri bëcaxëti xo toa Asia mai ax bëcanish ca jodiobo iquia ra. Mia bësojo ax tsi ë qui ja quësocano iquia, ë qui caxapihi na.

²⁰Toa joni bo pi bëyamacano tsi nëá ca jodiobá mia parayamano. Jato yosibo, jato chama bo, tihí cabo bësojó tsi nii ë iquitaquë. Ea ja nicariacahitaquë pë, ë qui quësocasquí na. Jato nicahuë. “¿Jahuë ni toa ja yoyohaina?” itsihuë. Yama xo iquia ra.

²¹Toa barí tsi noho joi roha ë choshahitaquë rë, “Diós nohiria bo bësetëquëmaxëhai ó ë pasohai iqui tsi ë qui quësocasqui mato tonia” i jato qui ë itaquë no. Jaroha ca tsi xo toa ë yoyohaina iquia ra —nëa tsi quiha Pablo nëcaniquë prefecto ca Félix qui.

²²Jatsi Pablo nicahax Félix bamaniquë. Bamaxo jato ja paquëmani quiha. Jabi chahahua-canaiba quinia cahëria ja ini quiha. Jatsi,

—Comandante Lisias jono tsi mia nicatëquëxëquia ra —i quiha Pablo qui ja niquë.

²³Jatsi capitán qui chani Félix aniquë Pablo ó ja bësono. Jabi jënima Pablo ini quiha. Toá tsi co-coti mëtsa ja ini quiha. Jasca, ja qui shishoti mëtsa jahuë rabëti bo ini quiha mëbixëna.

²⁴Jaquirëquë ichariama ca bari huinocaquë tsi quiha Félix bacaniquë jahuë ahui Drusila ya. Jabi jodio jahuë ahui ini quiha. Bacaxo tsi quiha Pablo ja quënëaniquë Jesucristo qui ja chitimini ca nicacasquí na.

²⁵Jia tsi quiha jato qui Pablo chaniniquë. Jatsi Dios mëstë, nohiria bá jato shina mëquihaina, joxëhai ca copi, tihí ca jahuë bo chanijano tsi quiha Félix raquëniquë. Raquëhi tsi,

—Iquë, iquë tia. Cata. Bari huëtza mia quënëatëquëxëquia —i quiha Pablo qui ja niquë.

²⁶Jasca, Pablo quima parata ó ja pasoniquë pë. Ja iqui tsi huëstima tsi quiha Pablo ja quënëaniquë ja bëta chaninaxëna.

²⁷Jatsi dos ca año huinocaquë tsi quiha Félix ratiniquë prefecto paxa cato, naa Porcio Festo. Jabi jodiobo ranihuacasquí tsi Pablo ja paquëmayamaniquë rë. Jatsi jari preso xara Pablo chitëniquë.

25

Festo bësojó tsi Pablo chaninina

¹Jatsi quiha Festo cahëniquë toa maí ca nohiria bo yonaxëna. Prefecto paxa ca ja ini quiha. Tres bari quirëquë Cesarea ja jisbayaniquë Jerusalén qui shishoxëna.

² Toa ja no tsi quiha ja qui bëcaniquè jodioba arati ibo bo, jato chama bo. Pablo qui ja quèsocascani quiha.

³ Cahëxo tsi quiha Festo ja bënariacanicquè jato ja mëbino, Pablo pasomaha. “Jahari Jerusalén qui Pablo mi raano” i Festo qui jaca ni quiha, Pablo acatsi na, naa bahi tsi ja bacaxèquè no.

⁴ Jama, Festó quëbiniquè:

—Cesareá ca presó xo Pablo ra. Tsëquënoma. Jahari capaima xo ëa.

⁵ E bëta mato chama bo bocati xo. Anoma ca pi toa joní aarohano tsi toa ax tsi ja qui ma quèsono iquia —nëa tsi quiha Festo nëcaniquè.

⁶ Ocho o diez ca bari roha tsi Jerusalén tsi Festo chitënicquè. Jaquirëquè quiha Cesarea qui jahari ca caniquè. Cahëhax huëaquè tsi quiha nohiria bo copiti ja chitahëhuanicquè. Jatsi quiha Pablo ja quënaniquè ja bësojó ja niino.

⁷ Jatsi Pablo jisiquiquè tsi quiha ja qui quëtsoniquè bëcanax ca jodiobo. Ja tëamè tsi nii ja icani quiha ja qui quèsoxëna. Huëstima ini quiha toa ja quiacanaina ra.

⁸ Jatsi quiha chaniti Pablo chitahëhuanicquè:

—Yama tsi xo toa anoma ca è anina ra. Jodioba yoba bo, noba arati xobo-xoboria, noba chama César, tihí cabo pasomaha è ocahuapistia-yamarianiquè ra —i Festo qui Pablo niquè.

⁹ Jatsi quiha jodiobo Festó caxahuacasyama-niquè. Jato ja mëbicasni quiha. Ja tsi xo toa, —¿Jerusalén qui cacatsai? Toa xo tsi mi qui quèsocanaibo nicaxëquia mia copiquí na —i Pablo qui ja niquè.

¹⁰ Jatsi Pabló quëbiniquè:

—Anoma ra. Romanoba copiti ití tsi niiquia copihacati. Nëa roha xo tsi ëa mi nicaxëti xo iquia. Romanoba jabi quiha. Yama tsi xo toa jodiobo pasomaha è yoyonina ra. Toa cahëriaqui mia.

¹¹ Anoma ca pi aarohahi tsi nati copi quima è paxacasyamaquè aquè ra. Jama, mahitsa tsi xo naa è qui naa jodiobo quèsohaina iquia. Quiariacani quiha. ¿Jënahuariaxo naa joni bo qui èa mi ana copihacati? Anoma quiha. Romanoba chama-chamaria jiscasquia. Ea ja copino iquia ra —nëa tsi quiha Festo qui Pablo nëcaniquè.

¹² Jatsi yosibo ya Festo chaninaparinicquè Pablo nicahax na. Chaninahax,

—“Romanoba chama-chamaria jiscasquia” ¿i mi a pa? Jatsi ja qui mia raaxëquia mia ja copino ra —i quiha Pablo qui ja niquè.

Rey Agripa bësojó tsi Pablo niinina

¹³ Ichariama bari quirëquè rey Agripa, jahuè ahui Berenice, tihí cabo Cesarea qui cahënicquè Festo joihuaxëna.

¹⁴ Huëstima ca bari no shishopama tsi quiha preso xara Pablo ini ca ja nicacanicquè. Festó jato yoani quiha.

—Nëa tsi preso xara tsi xo huësti ca joni, naa Félix nanëni cato.

¹⁵ Jabi Jerusalén qui è shishohi caquè tsi toá ca jodioba arati ibo bo, jato yosibo, tihí cabo è qui bëcaniquè naa joni qui quèsocatsi na. Ja namëcasjahuacani quiha pë.

¹⁶ Jatsi, “Romanoba jabi ma xo toa nohiria huëtsa bo qui nohiria mëahacahaina namëhacati ra. Jariapari ja qui xaba acacaxëti xo ja qui quèsocanaibo bëbochiná tsi ja chaninano. Jasca, jato bësojo xo tsi jamè bax ja quëbipariti xo jaa ri” tihí tsi jato è yoanicquè ra.

¹⁷ Jatsi jahari Cesarea qui è bëta ja bëchitaquè. Jatsi huëaquè jato nicati è chitahëhuahitaquè. E bamayamahitaquè pë. Jatsi Pablo è qui ja bëchitaquè.

¹⁸ Jatsi ja qui quèsoti ja chitahëhuacahitaquè ja bësojo xo na. Anoma ca naa joni ani ca nicati ó è pasohitaquè, mahitsa ca jato chani nori.

¹⁹ Jato jodioba jabi tahëxo tsi quiha joi ja mëra-mëracahitaquè pë. Tsohuëcara ca, naa Jesu icani ca yoati tsi quiha ja chaninacahitaquè pa. “Bëso xo” i Pablo ni quiha.

²⁰ Jishopë. Ati è cahëyamahitaquè rë. Jatsi, “¿Jerusalén qui cacatsai? Toa xo tsi mia nicaxëquia” i Pablo qui è itaquè.

²¹ Jatsi, “Romanoba chama-chamaria jiscasquia. Ea ja copino ra” i è qui ja itaquè pë. Jatsi jahari preso qui toa joni è raahitaquè, noba chama-chamaria qui raaxëna —nëa tsi quiha Agripa qui Festo nëcaniquè.

²² Jatsi,

—Toa joni nicacasquia ëa ri —i quiha Festo qui rey Agripa niquè.

Jatsi,

—Huëaquè toa joni nicashariqui mia ra —i Agripa qui ja ni quiha.

²³ Jatsi huëaquè tsi quiha naquète-naquëtëria qui Rey Agripa jiconiquè jahuè ahui Berenice ya. Anomaria ini quiha ja jicocanaina. Jato bëta jiconi quiha soldado ba chama bo, yacatá ca chama bo ri. Tihí cabo jicocani quiha Pablo nicaxëna. Jatsi ja jicocaquè tsi quiha Festó Pablo quënaniquè.

²⁴ Quënahax tsi quiha,

–Tsayapa, rey Agripá. Néa xo Pablo icanai cato ra. Tsayacahuë joni bá. Naa joni namëcascani quiha jodioba nohiria bo tëquë iquia. Acascani quiha Jerusalén ca jodiobo, naa néa ca jodiobo ri. “Namëhacati xo” icani quiha pë.

²⁵ Jama, yama tsi xo toa naa joni yoi ca acana iquia. Jia tsi ja qui ë nicahitaquë ra; yamaha quiha. Jatsi, “Romanoba chama-chamaria qui mia raaxëquia, mia ja copino ra” i ja qui ë itaquë pë, “Romanoba chamá ëa copino ra” i ja itaha iqui na.

²⁶ Jatsi jaboqui noba chama-chamaria qui carta ë quënëti xo pë, yoi ca ja aca ca yoahi na. ¿Jënahuariaxo raca toa carta ë quënëna? Ja tsi xo toa mi qui naa joni bëcasquia mi nicano mia ri, rey Agripá. Naa joni pi mi nicano tsi tonia tobixëhi quiha jahuëcara ca ë quënëxëti cato ra.

²⁷ Jishopë. Naa joni raacasyama xo ëa ra, ja qui quësoxoma –néa tsi quiha rey Agripa qui Festo nëcaniquë.

26

Rey Agripa bësojó tsi Pablo chaninina

¹ Jatsi quiha,

–Mi chani nicacasquia, Pabló. Mimë bax chanihuë –i Pablo qui rey Agripa niquë. Jatsi chaniti Pablo chitahëhuaniquë, jahuë mëquë bo tëroxo na.

² –Shoma xo ëa, rey Agripá, ë qui jodiobo quësocani ca quëbixëna. Anomaria tsi xo toa ë qui ja quësocanaina rë.

³ Jasca jia tsi xo toa ëa mi nicahaina ra, jodioba jabi bo, jato yoba bo, tihi cabo cahëxëni ca mi nori iqui na. Jatsi jia tsi mi nicano. Mi yosanayamano.

Pablo jabi inina chahahuanox pari

⁴ Ea cahëyoicani quiha jodiobo tëquë. Noho máí tsi ë shinahaniquë. Jasca, Jerusalén tsi ë racapaoniquë. Tihi ca tsi cahëcani quiha.

⁵ Naama, naa siri tsi ëa cahëcani quiha ra. Jariapari noba arati jabi banahuahai ca fariseobo ë i-ipaoniquë; naa jodioba jabí-naxëni ca iquiina. Jodioba jabi noixëneria cabo tsi xo toa maxo ra.

⁶ Jama, jaboqui ë qui quësocascani quiha toa jasca ca maxo pë, “Bësotëquëxëqui nohiria” i ë ai iqui na. Jabi noba naborëquëbo qui Diós tocani quiha ra.

⁷ Jariapari tsi noba doce ca nohiria maxo bá nicani quiha. Jasca, barihani, baquichá, tihi cató tsi arapama tsi quiha bësotëquëxëti ó pasoqui noa, noqui ri ra. Jama, toa ó tsi ë pasohai iqui tsi ë qui quësocani quiha no jimibo rë. Toca xo, taita Agripá.

⁸ ¿Jënahuariahax, “Nohiria bësotëquëmayamaxëhi quiha Dios” i jaca na? ¿Jënahuariahax yoi ca toa ina?

Chahahuacanaibo Pabló tënëmanina

⁹ Jabi siri tsi ë qui jia ini quiha Nazarét ca Jesu qui chitimicanaibo ë yosihaina.

¹⁰ Toatiyá tsi ë yoyopaoni quiha Jerusalén ax na. Toa xo tsi preso qui huëstima ca chahahuacanaibo ë nanëniquë rë. Tocati arati ibobá ëa raani quiha. Jasca, “Namëhacacati xo” i jaca quë tsi quiha ë rani-ranipaoniquë pë, “Acahuë” iquiina.

¹¹ Toatiyá tsi quiha ë co-copaoniquë, noba catiti xobó ca chahahuacanaibo mërahi na. Jato ë copicasni quiha. Jasca, Jesucristo quima jato ë casomacasniquë pë. Caxaxëneria ë i-ipaoni quiha toatiyá no. Caxahax carayanaba mai qui jato ë chibaniquë jato achacasquí na.

Pabló chahahuanina

¹² Toatiyá tsi quiha Damasco quiri co-cohi ë iniquë, jato mëracatsi na. Noba arati ibobá ëa raani quiha jato biti, soldado bo ya. Comisión jahëhua ja ini quiha.

¹³ Jabi Damasco quinia ca bahí tsi co-copama tsi naipá ca huëa-huëaria, naa bari oquë ca ë jisniquë, Agripá. Matoroco bari ja ini quiha. Ea, noho rabëti bo, tihi cabo tëamë tsi quiha ja huahuaniquë ra.

¹⁴ Jatsi mai qui no paquëyoniquë. Paquëxo tsi ë qui chanihai ca joi ë nicaniquë. Noba jóí tsi chanijani quiha. “Sauló, Sauló, ¿Jënixo tsi ëa tënëmahai rë? Quiniahuë. Mi tëquëmitsa, buéy jamë tahë onëhai jasca cato” i ë qui joi ni quiha.

¹⁵ Jatsi ë nicaniquë. “¿Tsohuë ni mia, Ibobá?” Jatsi, Ibobá quëbini quiha: “Jesu xo ëa ra. Ea tënëmaqui mia ra.

¹⁶ Joihuë. Niihuë. Mi qui ë jisiquiquë, noho yonati mia manëmecatsti na. Jasca, jaboqui mi jisi ca jahuë bo nohiria bo mi yoaxëno. Jasca, noho Chani nohiria bo mi yoano, naa mia ë jismaxëhai cato.

¹⁷ Jasca, mi jimibo, carayanabo, tihí cabo qui mia raaxëquia noho chani mi yoano. Mia pi ja yosicano tsi mia mëbixëquia.

¹⁸ Bëco ca xo rë. Jato mi bëpëquëmano ra. Jia tsi tsëmo quima huëa quiri jato mi bësomano. Satanás quima Dios quiri ja bësocano ra. Tocapimino tsi ë qui chitimicaxëcani quiha. Jatsi masahacaxëhi quiha jato jocha ra. Diós mëstëhuani ca maxo qui riicaxëcani quiha jato ri” nëa tsi ë qui Ibo nëcani quiha.

Jesu chani Pabló nicanina

¹⁹ Jabi toca tsi naipá ca Ibo chaniquë tsi “Jo” i ja qui ë niquë. Ja iqui tsi jodiobo, carayanabo, tihí cabo qui ë caniquë jahuë Chani yoahi na, rey Agripá.

²⁰ Jariapari tsi Damasco ó cabo qui Cristo Chani ë yoaniquë. Jaquirëquë Jerusalén cabo, Judea maí cabo, carayanabo, tihí cabo qui Cristo Chani ë yoaniquë. “Mato jocha quima Dios quixëri bësocana. Jabi jia ca jayacana, ma chahahuaha ca nohiria bá cahëno ra” i jato qui ë niquë chanihi na.

²¹ Ja quëshpi tsi ë qui jodiobo tsaminiquë pë arati xobo ax na. Ea ja acascani quiha.

²² Jama, toa barí tsi Diós ëa mëbiniquë ra. Ea mëbi-mëbiriahi quiha. Ja tsi xo toa xaba jaya xo ëa iquia, rey bo, chama bo, empleado bo, tihí cabo qui jahuë Chani yoati. Jabi Moisés yamabo, Dios Chani yoanish cabo, tihí cabá quënëni ca roha ca yoaquia ra.

²³ “Rësoxëti xo noba Xabahamati Ibo” i jaca ni quiha, siri. Jasca, “Rësohax jariapari ca bësoxëti quëxëhai ca ja ixëti xo. Bësoxo tsi jodiobo, carayanabo, tihí cabo qui xabahamati huëa ja yoaxëti xo” i jaca ni quiha. Jabi toa ja yoacani ca chani yoaquia ëa ri ra” —nëa tsi Agripa qui Pabló nëcaniquë.

Cristo qui Agripa Pabló mëpicasnina

²⁴ Toca tsi jamë bax chanijano tsi quiha.

—Iquë. Iquë. Yoyoxëni xo mia, Pabló. Mia yoyohuaqui mi tiisi pë —i Pabló qui Festo niquë joi pistiamá no.

²⁵ Jatsi Pabló quëbiniquë:

—Yoyoyamahai ca ëa xo naa ra, taita Festó. Mia parayamaquia. Jabija tsi xo naa ë yoahana ra.

²⁶ Jasca, ë yoaha ca cahëhi quiha rey Agripa ri. ¿Jabija ma ni, rey Agripá? Naa jahuë bo tëquë cahëriaqui mia ra. Bëro tsi nohiria bësojó tsi tocani quiha naa jatiroha cabo.

²⁷ Japa mia ti, rey Agripá. ¿Dios Chani chahahuahai mia ri? Tonia chahahuahai mia iquia —nëa tsi Pabló nëcaniquë.

²⁸ Jatsi,

—Huënyamaxëhuë. ¿Tana roha mishni tsi chahahuahai ca ëa manëmacatsai pa? —i Pabló qui Agripa niquë.

²⁹ Jatsi,

—Jaahuë. Jaboqui, huëaquë ma ni. Jatiroha ca noho joi nicacanaibo ëa jascano iquia ra. Nëxati cadena bo roha ja jayamacano —nëa tsi Agripa qui Pabló nëcaniquë.

³⁰ Nicahax tsi quiha rey Agripa niiniquë. Jatsi ja bëta niini quiha prefecto, jahuë ahui Berenice, jato bëta tsaho cabo.

³¹ Naquëtë huajahax tsi quiha prefecto ya ja chaniniquë. Jatsi,

—Nayamaxëti xo naa joni ra. Yama tsi xo toa yoi ca ja anina. Jasca, ja paquëmahacaxëti xo ra —i jaca ni quiha chaninahi na.

³² Jatsi,

—Jishopë. Romanoba chama-chamaria pi Pabló jiscasyamarohano tsi jaboqui bëro tsi ja iquë aquë ja paquëmahacahaina rë —i Festo qui quiha Agripa niquë.

27

¹ Jatsi quiha Italia mai qui chama Festo, Agripa, tihí cabá Pabló raacasniquë. Jatsi Pabló, achiquinish ca huëtsa bo, tihí cabo ja mëcaniquë capitán Julio qui. Carayanaba soldado-soldadoria ca maxo obëso ca quiha.

² Jatsi Adramitrio ax johitahax ca barco qui no tëmahaniquë Italia mai qui caxëna. Asia mai ó ca rërëti bo quiri capaima noba barco ini quiha. Jasca, no bëta ini quiha Aristarco, naa Tesalónica ax jonish ca carayana ri.

³ Riquibaya tsi quiha huëaquë Sidón yaca qui no rërëniquë. Jabi shinajiaxëni toa capitán Julio ini quiha. Ja qui jënima ini quiha toá ca rabëti bo qui Pabló shishohaina, orihuahacati.

⁴ Jatsi quiha Sidón no jisbayaniquë. Jisbaya tsi quiha Chipre tësëbë xotoyamahai ca jo no caniquë. Barco bëchá yoshi ini quiha rë.

⁵ Tarabihax jisbaya tsi quiha Cilicia, Panfilia, tihí ca mai no huinoniquë. Huinobaya tsi quiha Mira yaca qui no rërëniquë. Licia maí ca yaca ja ini quiha.

⁶ Toa xo tsi quiha barco huëtsa capitán biniquë, naa Alejandria mai ax johax cato. Italia mai qui capaima ja ini quiha. Jatsi toa barco qui noqui ja jicomaniquë.

⁷ Jisbaya tsi quiha huëstima bari no tsi rëquë no capëniniquë. Bëroma tsi quiha Gnido bësojo qui no cahëniquë. Yoshi iqui tsi rërënoma no ini quiha. Anoma yoshi ini quiha, noqui bëchá. Jaha tsi quiha Creta tèsëbë xotoyamahai ca jo no caniquë. Oquëri Salmón no huinoni quiha.

⁸ Quënbaya tsi quiha bëroma tsi Rërëti Jia bo qui no rërëniquë, naa Lasea yaca tahë no.

⁹ Huëstima ca bari bo no tsi quiha no bamaniquë rë. No capënini quiha. Yota iqui tsi anoma ini quiha no rëquë cahaina. Ja iqui tsi jato Pabló yobaniquë.

¹⁰ —Jisa, joni bá. Anoma tsi xo rëquë cahaina. Caapiquí tsi cargo huëstima ca bënoxëqui mato tia. Yoshihuahacaxëhi quiha mato barco ri. Jasca, no nëachimitsa noqui tëquë iquia —nëa tsi Pablo nëcaniquë.

¹¹ Jama, Pablo yoba soldado ba capitán nicacasyamaniquë. Ja qui oquë ini quiha toa barco capitán, barco ibo, tihi cabá yoanina.

¹² Jasca, yoi toa rërëti ini quiha chitëti, matsitiyá no. Ja iqui tsi rëquë cacasniquë huëstima cabo.

—¿Canoma ni? Fenicia qui cahëxëqui noa tia —i jaca ni quiha.

Jabi yoshi xotoyamahai ca jo toa rërëti ini quiha, naa Creta tèsëbë ó no.

Ianë ca yota-yotaria

¹³ Jatsi mishni mishni tsi quiha xototsi yoshi niquë. Jënima cati quëscahuquí tsi quiha barco ancla bo ja xërëcaniquë barco xara janaxëna. Acax tsi quiha Creta ja quënbacaniquë.

¹⁴ Ori pistia roha no cano tsi quiha xoto-xotoriatsi yoshi niquë rë. Yota-yotaria ja ini quiha, naa tèsëbë ax noqui quiiri.

¹⁵ Jatsi achiquiniquë noba barco rë. Jahari tèsëbë qui canoma no iniquë rë, yoshi bëcha no ini iqui na. Ja iqui tsi no jënëniquë tèsëbë qui cahëti. Rëquë canoma no ini quiha. Jatsi basi noqui yoshini raaniquë rë.

¹⁶ Capama tsi tèsëbë pistia, naa Claudia icanaí ca casojó tsi no huinoniquë. Toa jo tsi quiha iriama yoshi xotohai iniquë. Jatsi tëtíapama tsi barco cho ca xërëhacahai ca noti pistia no jicomaniquë. Bëronoma ini quiha no jicomahaina ra.

¹⁷ Jicomaxo tsi quiha barco nonamá tsi rispi no raaniquë, jahuë yora nëxaxëna, ja choshiyamano iquish na. Jatsi no raquë-raquëniquë jënë namá ca mixai-mixairia qui, naa Africa mai tahë ca mixai. No toohacasyamani quiha. Ja iqui tsi yoshini matiti raitiria no botëmaniquë, méri no cayamano. Toca tsi ianë tsi noba barco raahacani quiha rë.

¹⁸ Noqui choca-chocariá nianiquë. Raquëria ja ini quiha. Choshi-paimaria noba barco ini quiha. Ja iqui tsi huëaquë tsi baquishmari tsi barcó ca carga ia qui no nianiquë huëjehuaxëna.

¹⁹ Jari jasca pi ja ini quiha. Ja iqui tsi huëaquë barco jahuë mishni bo no nianiquë.

²⁰ Jasca, huëstima ca bari no tsi bari, huishti bo, tihi cabo no jisyamani quiha. Tsëmoría tëquë ja ini quiha. Jasca, janacayamani quiha yoshi xoto-xotoriahaina rë. Ja iqui tsi bësoti ó no pasoyamaniquë.

²¹ Jasca, huëstima ca bari no tsi no piyamaniquë. Toatiyá tsi joni bo bësojó tsi Pablo niiniquë chanixëna.

—Noho yoba ma nicayamahitaquë pé. Oquë ja iitaha quiha rë Creta no jisbayayamahaina iquia. No jisbayayamarohapino tsi naa carga, barco, tihi cabo yoshihuahacayamaquë aquë rë.

²² Jama, raquëyamacana. Chamacahuë iquia ra. Rësoyamaxëqui mato ra. Jëtëquëxëhi quiha barco roha.

²³ Baquichá tsi ë qui jisiquiquë ángel ra, naa Diós raaha ca ángel. Jabi naa Dios tsi xo noho Ibo ra. Ja tsi xo toa ja bax ë yonocohaina.

²⁴ E qui naa ángel chaniquë ra. Chanihax, “Raquëyamahuë, Pabló. Carayana ca chamachamaria bësojó tsi mi niixëti xo. Jasca, mia iqui tsi rësoyamaxëhi quiha mi bëta barcó ca joni bo ri. Jato shomahuaxëhi quiha Dios” i ë qui ángel quë ra.

²⁵ Ja iqui tsi chamacana, joni bá. Parayamahi quiha Dios ra. Tocapixëhi quiha ra, ja yoaha jascaria.

²⁶ Jama, tèsëbë qui noqui niaxëhi quiha yoshini ra —nëa tsi jato qui Pablo nëcaniquë.

²⁷ Dos semana no tsi toca tsi no raahacaniquë rë toa Adria icanaí ca ianë no. Baquichá tsi “Basima xo mai tonia” i marinero bo niquë.

²⁸ Jatsi medida jënë qui ja raacaniquë. Treinta y seis ca metros ja ini quiha. Jaquirëquë ori pistia caxo ja tanamatëquëcaniquë. Veintisiete ca metros ja ini quiha.

²⁹ Jatsi raquëtsijacaniquë mai maxax qui yoshini noqui niamitsa iqui na. Jatsi cuatro ca mai ahati ancla bo ia qui ja niacaniquë barco chipo jo xo na. Jaquirëquë baquishmari no mana-mananiquë raquëquí na.

³⁰ Toatiyá tsi quiha huésti huésti ca marinero bo barco quima paxacasniquë pë. Noti pistia jënë qui botëmapama tsi barco rësó ca ancla huëtsa bo niahi ja bocani quiha noqui parahi na.

³¹ Jatsi soldado ba capitán qui Pablo chaniniquë:

—Barcó tsi toa joni bo pi chitëyamáno tsi xabahamahacatimaxëni ixëqui mato ra —iquiina.

³² Jatsi soldado bá noti rispichi quëësaniquë. Caquë noti pistia. Paxanoma ja icani quiha.

³³ Jatsi huëaticana tsi quiha joni bo Pablo pimacasniquë.

—Dos ca semana no tsi oxayamaqui mato. Jasca, piyamaqui mato.

³⁴ Jatsi piparicana iquia. Ma chamanaxëti xo ra. Jasca, yama tsi xo toa rësoxëhaina iquia. Jënimaxëqui mato tëquë ra —nëa tsi quiha joni bo qui Pablo niquë.

³⁵ Chanixo tsi quiha Pablo mapari biniquë. Jatsi jatiroha cabo bësójo tsi Dios qui “Gracias” i ja niquë piti quëshpi na. Jatsi xatënaxo tsi ja piniquë.

³⁶ Jatsi chamananiquë joni bo Pablo acai ca tsayahax na. Ja picaniquë jato ri.

³⁷ Jabi doscientos setenta y seis ca nohiria ini quiha toa barcó no ra. Huëstima no ini quiha.

³⁸ Pixo tsi quiha barcó ca jahuë bo ia qui niatsijahuaca-niquë huëjehuaxëna. Harina trigo bëro ja niacani quiha.

Barco choshinina

³⁹ Huëaquë tsi quiha toa mai marinero bá cahëyamaniquë. Tsaya-tsayapama tsi nabiri ca quëmapo jia ca ja jiscaniquë. Toá tsi quiha barco ja rërëhacascani quiha.

⁴⁰ Jatsi ancla bo ja quëësacaniquë. Quëësaxo tsi quiha chiyëti ja mëriscaniquë. Mërismo tsi quiha rëquë ca matiti raiti ja tërocaniquë, quëmapo quiri yoshini barco matino iquish na.

⁴¹ Jatsi quëmapo quiri capama tsi quiha mixai ja rëtsois-haniquë rë. Mai ja jëtani quiha. Tsëquënoma barco ini quiha. Jatsi quiha barco chipo ó ca chocá chosha-choshaniquë.

⁴² Jatsi soldado bá achiquinish cabo tëquë acasaniquë ja paxayamacano iquish na.

⁴³ Jama, soldado ba capitán jato jënëmaniquë Pablo ja xabahamacasni iqui na. Jatsi jatiroha ca pociati cahëxëni cabo Pablo yobaniquë jënë qui pari biisiti, quëmapo qui cahëti.

⁴⁴ Jaquirëquë banahuanani quiha tëxë bo. Jihui para bo, quësi mishni bo, tihí cabá tsi mai qui ja nococani quiha. Toca tsi mai qui no cahëniquë ra. Jënima no iniquë.

28

Malta icanai cató tsi Pablo inina

¹ Jënima tsi quëmapo qui cahëxo tsi quiha Malta toa tësëbë quënahacani ca no cahëniquë.

² Jia tsi quiha toá ca nohiria bá noqui shomahuaniquë. No bax chihí ja mapocani quiha, oi, matsi, tihí cabo iqui na. Jia tsi noqui ja joihuacani quiha.

³ Jatsi Pablo caro mishni bo topiniquë chihí qui niaxëna. Niajahuano tsi quiha rono huajaniquë jahuë huao iqui na. Pablo mëquë qui ja tsaminiquë rë.

⁴ Jatsi Pablo mëquë ronó acha ca toá ca nohiria bá jisniquë. Jisi tsi quiha,

—Tonia ati ibo-iboria tsi xo toa joni ra. Jënë ax ja paxaquë pa. Jama, jaboqui naqui tia, ja copihacaha quëshpi na —i jaca niquë.

⁵ Jatsi Pablo jahuë mëquë huishqui-huishquihaniquë rono chihí qui paquëmaxëna. Jënëjahuaquë tsi quiha jënima Pablo iniquë ra.

⁶ Baiyamaniquë jahuë mëquënë. Ja rësoyamaniquë. Jama, tocati ó toa nohiria bo pasoni quiha. Ja rësoyamaquë tsi quiha shina huëtsa nohiria bá biniquë. Shinahax,

—Tonia dios tsi xo toa joni ra —itsi jaca niquë.

⁷ Jabi no rërëni ca basima tsi quiha toa tësëbë ca chama racani quiha, naa Publio icanai cato. Noqui joi ja amaniquë jahuë xobó tsi no chitëno. Tres ca bari no tsi noqui ja oriuhani quiha.

⁸ Jabi oxatí tsi Publio jahëpa iniquë, iquihi na. Jasca, chixojani quiha. Jatsi jahuë jahëpa Pablo jisi caniquë. Cahax jahá tsi jahuë mëquë janahax tsi quiha ja bax ja bëhoxniquë. Jahuë jahëpa ja jënimahuaniquë.

⁹ Ocapijaquë tsi quiha tësëbë ca iquicanaibo, isicanaibo, tihí cabo bëcaniquë jato ri. Ja jënimahuahacacani quiha.

¹⁰ Jatsi noqui jahuëmishni bo ja acaniquë noqui shomahuacasquí na. Jasca, noqui piti ja acaniquë, barco qui no jiconiquë no. No pibonahai ca noqui ja acani quiha.

Roma yaca qui Pablo canina

¹¹ Tres oxë quirëquë barcó tsi, naa matsitiyá tsi toá ca chitënish ca barcó tsi no jis-bayaniquë. Alejandriá ca barco quiha. Jahuë rëpatí tsi quiha Castor, Pólux, tihí ca icanai ca dios jaria ca jisti bo ja jayani quiha.

¹² Jisbaya tsi quiha Siracusa qui no rërëniquë. Toá tsi tres ca bari no chitëni quiha.

¹³ Riquibaya tsi no quënicanicuë Regio icanai ca qui. Toá tsi no rëreniquë. Huëaquë tsi quiha yota pistia iniquë. Jisbaya tsi dos bari tsi quiha Puteoli yaca qui no cahënicuë.

¹⁴ Toá ca xatë bo no bëchaniquë. Noqui joi ja amacanicuë jato bëta no chitëno. Huësti ca semana raahax no catëquënicuë Roma qui.

¹⁵ Jatsi no johai ca yoati tsi Romá ca xatë bá nicani quiha. Nicachax tsi quiha Foro de Apio, naa Tres Tabernas icanai ca qui ja bocani quiha, toa xo tsi noqui manaxëna. Jato bëchahax tsi “Gracias” i Dios qui Pablo niquë ranihi na. Jaha tsi ja chamaniquë.

¹⁶ Jatsi Roma qui no cahëquë tsi quiha preso obëso ca qui capitán achiqinish cabo mëanicuë. Jama, ja qui jia ini quiha toa jahuë iti yoi ó tsi Pablo chitëhaina jamë no. Jatsi huësti ca soldado capitán jananicuë Pablo ó bësoti.

Roma xo tsi Dios Chani Pabló yoanina

¹⁷ Tres ca bari quirëquë jodioba rëquënicanaibo Pabló quënicuë, jato bëta tsi chani-naxëna. Ja bëcaquë tsi quiha Pablo nëcaniquë:

—Jisa, ëbë xatë bá. Jerusalén ca ëa ja achanicuë, mahitsa. Jaquirëquë quiha Romanobo qui ë mëahanicuë pë, ëa ja copicano. Nicacahuë. Yama tsi xo toa noba jimibo, noba naborëquëba jabi bo, tihí cabo pasomaha ë anina iquia.

¹⁸ Jia tsi quiha toa Romanobá ëa nica-nicaniquë. Nicaxo tsi quiha ëa ja paquëmacanicuë. Yama ini quiha toa yoi ca ë anina iquia, naa namëti copi quëshpi na.

¹⁹ Jama, ë qui caxasquë toá ca jodiobo. Jato qui yoi ini quiha toa ëa ja paquëmacanina. Ja iqui tsi “Romanoba Chama-chamariá ëa copino ra” i toá ca chama bo qui ë niquë. Jishopë, noho jimibo qui quësocasyamahai ca ëa xo naa ra.

²⁰ Ja tsi xo toa mato ë quënaquë mato bëta chaninaxëna. Noqui Israél cabá jaha pasohai ca iqui tsi naa cadená tsi nëxë xo ëa rë —nëa tsi yosibo qui Pablo nëcaniquë.

²¹ Jatsi ja quëbicaniquë:

—Jodio maí ca carta biyamaqui noa mia yoati na. Jasca, toa nahax ca bëcanish ca xatë bo tsi xo toa chani yama mia yoati na. Yama tsi xo toa mia pasomaha ca chani nëá no.

²² Mi shina nicacasquë noa ra. Naa maxo paxa ca pasomaha chanicani quiha nohiria tëquë iqui noa, jatircha ca iti ó no —nëa tsi Pablo qui ja nëcanicuë.

²³ Jatsi huësti bari ja iticaniquë Pablo ya chaninatëquëxëna. Toa barí tsi quiha misco ini quiha toa Pablo xobo qui bëcanish cabo. Baquishmarí tsi chitahëhax Pablo chanibahinanicuë. Chanixo tsi quiha Díos nohiria otocatsai ca ja bërohuaniquë. Jasca, Quënhacanicabá tsi Xabahamati Ibo Jesu ini ca ja jismani quiha. Naama tsi quiha ja chaniniquë, naa jatiroha ca bari.

²⁴ Jatsi huësti huësti cabo qui jia Pabló yoani ca ini quiha; tëxë bo qui yoi quiha.

²⁵ Jaha tsi mapëxnani quiha toá ca jodiobo, Pabló yoani ca nichahax na. Ja bocanox pari no tsi Pablo nëcaniquë:

—Anomaria tsi xo toa Espíritu Santó yoanina iquia, naa Isaiás yamabá quëñëni cató tsi ja chaniniquë no. Ja nëcani quiha:

²⁶ “Naa nohiria bo qui chanihí cata.

Chanihax,

‘Cahëxoma tsi Dios Chani nicaqui mato pë.

Jisxoma tsi tsaya-tsayaqui mato pë’ ihuë.

²⁷ Quëstoria tsi xo naa nohiria ba shinana iquia.

Nicacasyamahí quiha jato pahoqui.

Bëtsiniquicani quiha jabija ca ja jiscamitsa iqui na.

Jabija ca nicacasyama ca xo.

Quiniacani quiha pë, jato shinaná cahëyamano.

Tocacani quiha ra, Dios quiri bësocasyamahí na.

Bësopijacano tsi jato ë jënimahuaquë aniquë iquia”

i Espíritu Santo ni quiha.

²⁸ Jaha tsi ma cahëyoino ra. Jaboqui rohari tsi carayanabo qui raahacahi quiha Dios xabahamati Chani iquia. Toa Chani nicacaxëcani quiha iquia —nëa tsi jato qui Pablo nëcaniquë.

²⁹ Tihí ca tsi Pablo yoaquë tsi quiha ja jisbayanicuë. Jisbaya tsi ja chaninabëquicaniquë jahuë chani yoati na.

³⁰ Jaquirëquë dos ca xëni no tsi Roma yacatá tsi Pablo chitënicuë, jahuë xobó no. Xobo alquilada quiha. Toa xo tsi jatiroha ca ja qui shishocanaibo ja joihuanicuë.

³¹ Toa xo tsi Díos nohiria bo otohaina, Ibo Jesucristo, tihí cabo ja tiisimanicuë raquëxoma. Yama ini quiha toa jahuë chani jënëmahai cato.

La Carta Del Apostol San Pablo a Los Romanos

Romá ca iglesia qui Pabló quēnēnina

¹ Pablu, naa Jesucristo yonati tsi xo naa carta quēnahai cato. Jabi ē quēnahacaniquē, Dios Chani chitahēhuati ibo iti. Diós ēa biniquē jahuē Chani jia ca nohiria yoati.

² Jabi siri tsi “Noho Baquē mai qui raaxēquia” i Dios ni quiha. Jabi Dios tocani quiha Quēnēhacanish cabo ó no.

³ Jatsi maí tsi jahuē Baquē Jesu coniquē ra. Cohi tsi chama David yamaba chahitaxocobo ja iniquē.

⁴ Jascaria, Dios Baquē ja iniquē jaa ri. Dios mēstēxēni ca jabi yoi ja jayani quiha. Jabi Dios Baquē chamaxēni ca ja iqui ca jismahacani quiha, rēsonish cabo quima ja tērohacani cató no. Jabi noba Ibo tsi xo naa Jesucristo ra.

⁵ Noqui ja noiniquē. Noixo tsi quiha jahuē Chani chitahēhuati ibo bo noqui ja manēmaniquē. Jatsi jatiroha ca maí ca nohiria, naa carayanabo qui noqui ja raaniquē, jahuē Chani yoati. Ja chahahuacano jato ri. Chahahuaxo tsi jahuē yoba nicacaxēcani quiha jato ri.

⁶ Jabi mato Romá cabo quēnahacaniquē mato ri, Jesucristó-na bo iti.

⁷ Japi mato qui, naa Roma yacatá cabo qui naa carta raaquia ra. Mato noihi quiha Dios. Noixo tsi mato ja quēnaniquē jahuē nohiria iti. Noba Jahēpa Dios, noba Ibo Jesucristo, tihi cabá mato noino. Mato ja bēpasimacano ra.

Romá ca chahahuacanaibo Pabló jiscasnina

⁸ Jariapari tsi mato quēshpi tsi noho Dios qui “Gracias” iquia ra, ma chahahuani ca jatiroha ca maí ca nohiria bá nicani quēshpi na.

⁹ Jabi mato bax ē bēhoxrohahai ca cahēhi quiha Dios ra. Jabi naa Dios bax yonocoriaquia noho coshi tēquētá no, jahuē Baquē Chani yoahi na.

¹⁰ Bēhoxquí tsi Dios nica-nicarohaquia, mato qui shishoti xaba ē qui ja ano ra.

¹¹ Mato jiscasquia ra, mato mēbixēna. E qui Diós ani ca tiisi mato bēta xatēnacasquia. Jasca, mato chamahuacacaxēni mato ri. Toca tsi shomahuahacaxēni noa, noqui tēquēta.

¹² No mēbinabēquiti xo. Jabi aranabēquipinono tsi chamahuaha-caxēquia ra. Jascaria, chamahuahacaxēni mato ri. Toca tsi shomahuahacaxēni noa, noqui tēquēta.

¹³ Jabi huēstima tsi xo mato qui ē cacasnina ra, ēbē xatē bá. Canoma ē iniquē rē, yaca huētsa bo qui ē raahacani iqui na. Jabi mato yaca Roma xo tsi Cristo qui nohiria ē bēbocasniquē, carayanaba yaca huētsa bo xo ē ani jascaria.

¹⁴ Jabi carayanabo, nohiria huētsa bo, tihi cabo ē mēbixēti xo. Escuela tiisi jaya cabo, escuela tiisi jayama cabo, tihi cabo ri ē mēbixēti quiha.

¹⁵ Japi, mato Romá ca nohiria qui Cristo Chani jia ca yoacasquia ra.

Chama jaya xo Cristo Chani jia cato

¹⁶ Jabi Cristo Chani qui rabiyaquia yoaxēna. Dios chama jaya xo ra, chahahuacanaibo tēquē xabahamati. Jariapari tsi quiha naa Chaní tsi jodiobo xabahamahacaniquē ra. Jaboqui tsi xabahamahacahi quiha carayanabo ri jahá no.

¹⁷ Mēstēhuahacati quinia noqui yoahi quiha naa chani ra, naa “Jahuē Cristo qui no chitimixēti xo” iquiina. Jaroha ca xabahamati quinia tsi xo naa no chahahuahai cató no, naa Quēnēhacanish cabá yoahai jascaria. Jabi “Bēso-bēsopaoxēhi quiha chahahuahai cato” ii quiha.

Jochahuaxēni cabo qui caxa xo Dios

¹⁸ Jabi jochahuaxēni cabo, yoi ca acanaibo, tihi cabo qui caxa xo naipá ca Dios ra. Ja qui anoma xo ja yoyocanaina. Ja yoyocanai cató tsi Dios Chani yoi ca quētiacani quiha pē, jabija ca Chani nohiria bá cahēyamano iquish na.

¹⁹ Jatsi jato qui caxa xo Dios, jato qui bēroria tsi Dios cahēti quinia ini quēshpi na. Jabi Dios tiisi jaya ca xo nohiria bo tēquē, jato shina qui naa tiisi nanēhacani iqui na.

²⁰ Siri tsi, naa noba mai nēhohuahanitiya rohari tsi jato qui bēroria Dios ini quiha, naa Dios jisnoma ca jabi. Ja nēhohuani cató tsi jahuē oquē-oquēpaohai ca chama, jahuē mana ca jabi, tihi cabo jato qui bēroria ini quiha ra. Jatsi jēnahuariahax raca “Dios cahēti mētsama xo noa rē” i jaca na?

²¹ Dios ja iqui ca ja chahahuayamacaniquē rē, ja cahēcaquē ri. Ja qui “Gracias” iyama jaca niquē rē. Jama, mahitsa ca jahuē bo quiri jato shina bēsoniquē rē. Jatsi jato shina bo tsēmohuahaniquē.

²² “Tiisi xo noa ra” i jaca ni quiha, cahëtimaxëniria cabo jaca nori.

²³ Jatsi noba rësotimaxëni ca Dios oquë ja niacanicuë pë, jato arati jahuë huëtsa bo qui araxëna. Mahitsa ja icani quiha. Japi rësohai ca joni jaria bo qui aratsijacanicuë rë. Isa bo, yohina bo, chaxpa bo, rono bo, tihi ca jaria bo qui aratsijacani quiha rë.

²⁴ Japi Diós jato niabërianicuë, jato shina jaha quëëhai ca jahuë bo ja acano. Jatsi Diós jato nianiquë yoixëni ca jocha ja acano, jato yora bo ja yoshihuacano.

²⁵ Dios jabija ca jabi ja rarinamacanicuë pë, mahitsa ca jahuë bo quëshpi na. Diós nëhohuani ca jahuë bo, naa isa bo, jihui bo, rono bo, tihi cabo qui aratsijacanicuë pë. Dios, naa noqui Nëhohuanish ca qui arayamatsi quiha jacanicuë ra. Jama, noqui Nëhohuanish ca Dios roha no oquë-oquëhuapaoxëti xo ra.

²⁶ Jabi ja tsi xo toa Diós jato niabërianicuë, jaha ja quëëcanai ca jahuë yoixëni cabo tëquë ja acano. Jatsi quiha ja yoyocanicuë. Jato noma jabi jia ca yoxa bá nianiquë pë, yoxa huëtsa bo ja jobonaxëna.

²⁷ Tocanicuë joni bo ri. Jato noma jabi jia ca ja niacanicuë jato ri, jato huëtsa ja jobonaxëna. Bërabixëni ca jahuë bo ja i-ibëquinacani quiha pë. Toca tsi jato yora bo yoshihuacani quiha ra, ja acanai ca jocha iqui na. Jato copi tsi xo toa ra.

²⁸ Jasca, Dios ja cahëcasyamacanicuë pë. Japi Diós jato niabërianicuë, yoixëni ca shina ja jayacano, anoma ca jahuë bo ati.

²⁹ Jatsi jatiroha ca anoma ca jahuë bo, jocha bo, tihi cabo ja ariacascanicuë. Anini quiha ja yoyocanaina rë. Parata ó ja quëëcani quiha. Nohiria qui ja caxacani quiha. Ranomixxëni cabo, ati ibo bo, tihi cabo ja manëcani quiha. Iquinaxëni cabo, paramixxëni cabo, caxaxëniria cabo, ranimixxëni cabo, tihi cabo ja manëcani quiha rë.

³⁰ Jasca, huëtsa bo ja ocahuacani quiha. Dios qui caxaxëniria ja icani quiha. Jamë shinamixxëni, jamë oquëhuamixxëni cabo ja icani quiha. Jasca, jocha paxa cabo ja chitahëhuacani quiha. Jasca, jato nabo qui nicamixxëni cabo ja icani quiha. Tihi ca tsi ja acanicuë yoyoquí na.

³¹ Jabi cahëtimaxëni cabo xo naa bo ra. Quiacani quiha pë. Jato chani jatihuayamacani quiha pë. Jasca, nohiria noiti cahëyamacani quiha pë.

³² Jabi “Rësopaimaria xo tocacanaibo” ii quiha Dios yoba ra. Jama, Dios yoba cahëqui ri tsi jari toca ca jocha acani quiha pë. Jasca, nohiria huëtsa bo pi jochano tsi “Jënima tsi xo ma acaina” icani quiha pë.

2

Nohiria bo copixëhi quiha Dios

¹ “Toca ca jochahuaxëni ca carayanabo jasca ma xo noa ra” ¿ii ni mato sa? Jato jascaria xo mato ri iquia ra. “Copihacaxëti xo toca ca jochacanaibo” iipihi tsi mamë yoati tsi chaniqui mato ra, jasca ca jahuë bo ma acai quëshpi na.

² Mëstë tsi xo jochacanaibo Diós copihaina ra. Jochayamahi quiha jato copih na.

³ ¿Jahuë shinacani? ¿Jënahuariahax raca tocacanaibo ca nohiria qui ma quësona, jasca ca jocha ma aquë no mato ri? Tocapih tsi ¿jënahuariahax raca Diós copihai ca quima ma paxana?

⁴ Tonia Diós mato shomahuahai ca cahëyamaqui mato tia. Mato qui caxahuëniyamahi quiha ra. Mato qui yosanahuëniyamahi quiha. Jasca, ja noihai cató tsi jocha quima mato casomacatsi quiha ra. Jatsi ¿jënahuariahax, “Yoi xo toa Diós acaina” i ma na?

⁵ Quiniacaxëcahuë. Maxax jascaria xo mato rë. Mato jocha quima pi ja quiri ma bësoyamano tsi oquënxëhi quiha Dios mato qui caxahaina iquia. Jabi tsëquëxëhi quiha Dios caxahai ca bari ra. Toa barí tsi jocha quëshpi tsi jahuë mëstë ca copi jismaxëhi quiha.

⁶ Jatsi jatiroha ca nohiria bo copixëhi quiha ja acanai ca quëshpi na.

⁷ Yosaxoma jia ca acanaibo, Dios oquë ó quëëcanaibo, bëso-bësopaocascanaibo, tihi cabo bëso-bësopaomaxëhi quiha.

⁸ Jama, jamë shinamixxëni cabo, jahuë yoba nicamixxëni cabo, naa yoi ca acanaibo, tihi cabo qui caxariaxëhi quiha Dios. Anomariaxëhi quiha jato ja copihaina ra.

⁹ Tënë-tënëcaxëcani quiha yoi ca acanaibo tëquë. Anomariaxëhi quiha jato cohuë ra. Copihacaxëti xo jodiobo. Copihacaxëti xo carayanabo ri.

¹⁰ Jama, oquëhuahacaxëti xo jia ca acanaibo tëquë. Oquëhuahacaxëti quiha jia ca acai ca jodiobo. Oquëhuahacaxëti quiha carayanabo ri. Jato oquëhuaxëhi quiha Dios ra. Jatsi rani tsi racacaxëcani quiha.

¹¹ Jabi mëstë tsi xo Diós nohiria copihaina ra. Ja qui jaharisi tsi xo nohiria bo tëquë.

Mëstë tsi xo Diós copihaina

¹² Jochacanaibo tēquē copixēhi quiha Dios ra. Carayanabo, naa Diós quēnēni ca yoba jayamacabo pi jochano tsi jato ri copixēhi quiha Dios. Jasca, jodiobo, naa Dios yoba jaya cabo pi jochano tsi jato ri copixēhi quiha Dios.

¹³ Jabi Dios bēsojō tsi mēstēhuahacayamaxēhi quiha jodiobo, Dios yoba ja jayacana ca iqui na ra. Jama, Dios yoba ja nicaxēti ca xo mēstēhuahacaxēna.

¹⁴ Carayanabo tsayacahuē. ¿Moisés yoba jayacahi ni? Mēquēya ca xo rē. Jama, ja acana catō tsi Dios yoba nicacani quiha jato ri pa. Jia ca ati cahēcani quiha, Dios yoba ja jayamacaquē ri.

¹⁵ Jabi jato shina ó tsi Dios yoba quēnēhacani quiha, jia ca ati ja cahēyoicanai ca quēshpi na. Jia ca ati jato yobahi quiha jato shinana. Jasca, anoma ca pi ja acano tsi jato qui quēsohi quiha jato shinana. Jama, jia ca pi ja acano tsi jato qui quēsoyamahi quiha.

¹⁶ Jabi tsēquēxēhi quiha jaroha ca bari ra. Toa barí tsi jahuē Jesucristó tsi nohiria bo tēquē copixēhi quiha Dios. Mato shina ó ca bērohuahama ca jahuē bo, naa ma shinahaina, jonē ca ma acanaina, tihí cabo copixēhi quiha ra. Jabi tocaxēhi quiha Dios, ē yoahai jascaria.

Moisés yoba jaya xo jodiobo

¹⁷ ¿Japa mato tsa ní? “Jodiobo xo noa. Moisés yoba qui chitimi qui noa. Oquē xo noba Dios” ¿tíhi ca tsi i-yamacanaí?

¹⁸ Jasca, “Dios shina cahēriaqui noa” iqui mato. Dios yoba ma tiisimahacani iqui tsi jia ca ati cahēyoiqui mato iquia.

¹⁹ “Bēco cabo mēpiti mētsa xo noa. Tsēmó cabo bax huēa xo noa” iqui mato pē.

²⁰ Jasca, “Cahēyamacanaibo, shinapayo bo, tihí cabo Dios jahuē bo tiisimati mētsa xo noa” tíhi ca tsi iqui mato, Quēnēhacanish cabo ma jaya iqui na. Jayaquí tsi tiisi tēquē, jabija ca tiisi, tíhi cabo cahēti mētsa xo mato ra.

²¹ Jabija. Carayanabo tiisimati cahēqui mato iquia. Jama, tiisimaquí tsi ¿jēnahuarixoxo raca mato yoba yoi nicayamayamacanaí? Tiisimahi tsi “Yomayamacahuē” iqui mato; jama, ¿yomayamayamacanaí?

²² “Anoma tsi xo joni huētsá ahui bichiina” iqui mato; jama, ¿tocayamayamacanaí? “Mahitsa ca dios bo qui arayamacahuē” iqui mato; jama, ¿jato arati xobó ca jahuē bo yomayamayamacanaí?

²³ “Jia tsi xo Dios yoba” iqui mato; jama, jahuē yoba nicayamaquí mato pē. Nicayamaquí tsi Dios quiahuaquí mato pē.

²⁴ Jascaria tsi, mato jabi yoi ca tahēxo tsi Dios janē ocahuacani quiha carayanabo rē, naa Quēnēhacanish cabá yoani jascaria.

¿Tsohuē ni toa jodiobo jabija cato?

²⁵ Jabi jēnima tsi xo jodiobo iquiina, Dios yoba ma nicaquē no. Jama, Dios yoba pi nicayamahi tsi Dios cahēyamahai ca carayanabo jascaria xo mato iquia.

²⁶ Jabi Dios yoba pi carayanabá nicano tsi ¿jato shomahuayama-yamaxēhi ni Dios? ¿Jahuē baquē yoi bo jato manēmamayamaxēhi ni, naa jodiobo ja bini jascaria?

²⁷ Jatsi Dios cahēyamanish ca carayanabá tsi quēsohacaxēqui mato jodiobo iquia. Mato ti tsi xo toa Dios yoba jayanish cabo ra. Jasca, mato ti tsi xo toa jibirishati jabi jayanish cabo. Dios tiisi jaya xo mato ra. Japi, quēsohacaxēqui mato ra, Dios yoba nicayamahai ca ma nori iqui na.

²⁸ Tobí quíha mato jodioba jabi bo. Jasca, tobi quíha mato jibirishati jabi. Jama, Dios jabija ca nohiria ma xo mato, mato jodioba jabi bo iqui na.

²⁹ Jama, jodio yoi bo, naa Dios jabija ca baquē bo tsi xo toa Dios jabi paxa ca jaya cabo ra. Espíritu Santó tsi jato shina bo rarinamahacani quíha, Moisés yoba nicaxoma. Jabi paxa ca jaya ca nohiria qui ranihi quíha Dios; chahahuayamacanaibo qui nomari.

3

¹ Ma chahahuahai cató pi jahuē nohiria yoi bo Diós mato manēmano tsi “Mahitsa tsi xo jodiobo no iquiina rē” ¿ii ní mato sa? Jasca, “Mahitsa tsi xo noba jibirishati jabi rē” ¿ii ní mato sa?

² Mahitsa ma xo ra. Jēnima tsi xo jodiobo iquiina. ¿Carayanabo oquē tsi noqui jodiobo Diós shomahuayamayamani? Jariapari tsi quíha jahuē chani jodiobo qui Diós ani quíha.

³ Jama, toa chani noba naborēquēbá nicacasyamani quíha rē. Dios químa ja casocano ri tsi quíha jari jato shomahuaxēqui Dios, “Mato shomahuaxēquia” i ja ní quēshpi na.

⁴ Parayamahi quíha. Jabi joni bá jato chani jatihuayamamitsa, quíacanaibo jaca nori iqui na. Jama xo Dios; jahuē chani jatihuahi quíha. Quiayamahi quíha. Jabi toca xo Dios ii quíha Quēnēhacanish cabo:

“Jabija ca chaniqui mia, Diós, chanihi na.

Mí qui nohiria quēsono tsi jato bēboxēqui mia” ii quíha.

⁵ Jabi yoi ca no acai cató pi Dios mēstē jismahacano tsi ʒjēnixēhi ni noa? “Anoma tsi xo Diós acaina pē, noba jocha quēshpi noqui ja copiquē no” ʒixēhi ni noa pa?

⁶ Tocanoma quiha. Mēstē xo Dios ra. Mēstē iyamarohapiquí tsi ʒjēnahuariaxo raca jato jocha quēshpi nohiria Diós copina? Jocha matarayamaha quiha. Ja copihacati xo ra.

⁷ Jasca, tobi quiha yoyohai ca nohiria huētsa bo. “Jēnima tsi xo no quiahaina” icani quiha pē. “No quiano tsi oquē tsi jisiquixēhi quiha Dios parayamaha ca jabi-jabiria. Jatsi toca pi Dios no oquēhuano tsi ʒjēnahuariaxo jochacanaibo noqui ja tocana?” icani quiha pē.

⁸ Anoma tsi xo toca ca chanicanaina ra. “ʒYoi ca ai canomani, Diós noqui shomahuano?” iqui jascaria tsi xo toca ca chani pē. Anoma tsi xo toca ca ma shinahaina iqua. Jabi tobi quiha toa ēa ranixēni cabo rē. “Toca tsi chaniqui Pablo” icani quiha mato ó ca huēsti huēsti cabo pē. Tocayamaquia ra. Tēnētiya qui raahacacaxēcahi quiha tocacanaibo ra.

Jochaquē jatiroha cabo

⁹ Jatsi, ʒjēnixēhi ni noa jodiobo yoati na? ʒCarayanabo oquē ma ni noqui jodiobo? Oquē ma xo noa ra. Jochahi quiha jatiroha ca nohiria bo. Jochahi quiha jodiobo. Jochahi quiha carayanabo ri. Jabi jochacanaibo nohiria bo tēquē nori ē jismaquē ra.

¹⁰ Toca tsi nohiria yoati tsi chanihi quiha Quēnēhacanish cabo ri. Nēcahi quiha: “Yama tsi xo mēstēxēni cato; yama ra.

¹¹ Yama tsi xo jabija ca cahēhai cato rē.

Yama tsi xo Dios mērahai cato rē.

¹² Dios quima casoniquē jatiroha cabo; janyama bocani quiha jato tēquēta.

Jasca, yama tsi xo jia ca acai cato; yama ra.

¹³ Jasca, anoma tsi xo nohiria chanihaina, nami pisi jascaria.

Jato chani tsi quiacani quiha pē.

Rono ba veneno jascaria tsi xo toa ja chanicanaina ra.

¹⁴ Jasca, yoixēni ca caxa ca chani icani quiha.

¹⁵ Jasca, mahitsa nohiria acasani quiha.

¹⁶ Jahuēnia ja bocanai cató tsi tēnēhi quiha nohiria bo rē jato tahēxo na.

¹⁷ Jasca, nohiria ya rabēnati cahēyamacani quiha pē.

¹⁸ Jasca, Dios qui raquēyamacani quiha ra” tihī ca tsi ii quiha. Jabi nēca tsi chanihi quiha Quēnēhacanish cabo jato yoati na ra.

¹⁹ Jabi jodiobo qui naa yoba-yobaria acacanicuē ra. Jato yoba yoi tsi xo naa ra. Jato qui Diós ani quiha. Jato qui chanihi quiha naa yoba, jato pasimaxēna. Japi, ʒjēnahuariahax “Jocha yama xo noa” i jaca na? Jasca, Dios copi bicaxēcani quiha carayanabo ri, naa nohiria bo tēquē. Paxayamacaxēcani quiha.

²⁰ Japi Moisés yoba no nicahai cató tsi mēstēhuahacatimaxēni xo noa, Dios bēsojó no. Jama, Dios yobá tsi noba jocha cahēqui noa ra. Toca tsi jocha noqui cahēmahi quiha Dios.

Dios tsi xo toa noqui mēstēhuahaina

²¹ Jabi jaboqui quinia huētsa noqui jismahi quiha Dios, mēstēhuahacati. Moisés yoba bo no nicahai cató tsi jaboqui noqui biyamahi quiha ra. Jama, siri tsi naa mēstēhuahacati quinia paxa ca Quēnēhacanish cabo, Dios Chani yoanish cabo, tihī cabá yoapaoni quiha.

²² Jaboqui nohiria bo tēquē, naa jahuē Jesucristo qui chitimicanaibo bichī quiha. Ja qui ja chitimicano tsi jato mēstēhuahi quiha. Jatsi jaboqui Dios qui jaharisi tsi xo nohiria bo tēquē. Yama tsi xo oquē cato ra.

²³ Jochaquē jatiroha cabo ra, naa jodiobo carayanabo tēquē. Dios jabi narisqui noa rē.

²⁴ Jaboqui ja noihai cató tsi noqui tēquē mēstēhuahi quiha Dios. Copiyama tsi xo toa no bax ja anina. Jocha quima noqui Diós paquēmaniquē jahuē Cristo ini cató no.

²⁵ Diós jahuē Baquē ani quiha, nohiria bo bax nati. Noba jocha quēshpi ja nani quiha. Ja tocani quiha, ja qui no chitimihai cató tsi noba jocha masahacano iquish na. Toca tsi ja mēstē ca copihai ca Diós noqui jismaniquē ra. Jabi siri tsi nohiria ba jocha copiyamahacani quiha.

²⁶ Jama, jaboqui ja mēstē ca copihai ca noqui jismacatsi quiha. Jariapari mēstē ja iquiina, jatsi jahuē Jesu qui chitimicanaibo ja mēstēhuahaina, tihī cabo tsi noqui cahēmacatsi quiha Dios jaboqui.

²⁷ Japi toca tsi Diós noqui mēstēhuano tsi ʒjēnahuariahax “Jia tsi xo no acaina” i no na? Jasca, Moisés yobá pi Diós noqui xabahamarohano tsi “Jia tsi xo no acaina” iti mētsa no iquē aquē pē. Jama, jahuē Baquē qui no chitimihai cató tsi noqui xabahamahi quiha.

²⁸ Jarohari tsi Dios bēsojó mēstēhuahacaxēhi quiha nohiria ra, Cristo qui ja chitimicaquē no, Moisés yoba ja nicacanaí cató nomari.

²⁹ Ja tsi xo toa nohiria bo tēquē, naa jodiobo, carayanabo, tihī cabo bichi quiha Dios jasca ca quiniá no. Jatiroha ca nohiria ba Dios tsi xo naa Dios.

³⁰ Jabi huésti Dios roha tsi xo ra. Jasca, huésti roha tsi xo Diós nohiria xabahamati quinia. Jodiobo, carayanabo tēquē, tihi cabo xabahamahi quiha, jahué Baquē qui ja chitimicaquē no.

³¹ Jatsi, ¿Dios yoba quēyohi ni noa, “No chitimihai cató tsi noqui xabahamahi quiha Dios” i no quē no? Ayamaqui noa. “Jënima tsi xo Dios yoba” iqui noa ra.

4

Dios qui Abraham chitiminina

¹ Jaboqui tsi Abraham yamabo, naa noqui jodioba rēquēyamabo yoati tsi mato yoa-pariquia.

² Jabi jia tsi xo toa Abrahám anina. Jama, ja ani ca iqui tsi mēstēhuahaca-rohapihí tsi “Jënima xo éa ra” iti mētsa ja iquē aniquē ra. Jama, Dios bēsojo xo tsi jamē ocahuati mētsama ja ini quiha.

³ Quēñehacanish cabo qui no tsayano. “Dios qui Abraham chitiminiquē” ii quiha. “Toca tsi mēstē ja tocachacaciquē” ii quiha.

⁴ Jatsi shinaparicana. Copihacaxēhi quiha yonocohai cato. Parata ja qui ahi quiha jahué chama, jahué yonoco quēshpi na. Mahítsa toa copi biyamahi quiha.

⁵ Jama, mahitsa noqui bichi quiha Dios ra. Dios qui iriama tsi xo toa jodioba yoba no acaina. No acai cató tsi xabahamachacatimaxēni xo noa. Jama, mēquēya ca jochahuaxēni ca bichi quiha, ja qui no chitimiquē no. Mēstē no tocachacati xo ja qui no chitimihai ca tahēxo na.

⁶ Japi “Ranihi quiha toa nohiria” i David yamabo ni quiha, copixoma tsi mēstē toa joni Diós tocani quēshpi na. Jabi nēca tsi naa ranihai ca joni yoati tsi David yamá quēñeniquē:

⁷ “Mato jocha Diós masano tsi mato jocha niahacano tsi rani-raniqui mato.

⁸ Jahué libro ó tsi mato jocha Ibobá quēñeyamano tsi rani-raniqui mato ra”

i David yamabo ni quiha.

⁹ ¿Jabi tsohuē ni naa ranicanaibo? ¿Jodiobo roha ma ni naa nēca ca ranicanaibo pa? ¿Jabi nēca tsi raniyamamacahi ni carayanabo ri? Jabi jariapari tsi quiha Dios qui Abraham chitiminiquē. Jaquirēquē ja chitimihai ca tahēxo tsi quiha mēstē Diós Abraham tocaniquē.

¹⁰ Jabi, ¿jënino tsi mēstē Diós Abraham tocani? Ja jibirishahacanox pari no tsi quiha Diós shomahuaniquē ra.

¹¹ Jariapari tsi quiha Dios qui Abraham chitiminiquē. Jaquirēquē jibirishati jabi ja biniquē, ja chitimihai ca tahēxo Diós bini ca jismati. Japi nēca tsi Abraham xocobo yoi bo manēhi quiha carayanabo ri, naa Dios qui ja chitimicaquē no. Ja chitimicanaí ca tahēxo tsi jato ri bichi quiha Dios, jibirishati jabi tahēxo ja nomari.

¹² Jasca, Abraham xocobo yoi bo tsi xo jibirishahacacacaxēni ca jodiobo ri, Abraham jascaria tsi ja chitimicaquē no. Jato mēbiyamahi quiha jato jibirishati jabi, xabahamachacati. Jabi Abraham jibirishahacanox pari no tsi Diós toa joni mēstē tocaniquē.

Moisés yobá tsi mēstēhuahacacatimaxēni xo nohiria

¹³ Jabi Abraham, jahué chahitaxocobo, tihi cabo Diós shomahuaniquē, “Mai tēquē ibohuaxēqui mato” i jato qui Dios niquē no. Jabi Abraham yamabo Dios qui chitimini ca tahēxo tsi quiha Diós toa joni shomahuaniquē, jodioba jabi ja nicani cató nomari.

¹⁴ Jama, “Jodioba jabi banahuacanaibo shomahuahi quiha Dios” i-ipinono tsi mahitsa tsi xo toa Dios qui no chitimihaina iquia. Jasca, mahitsa Abraham yamabo qui Diós Chani iquē ani quiha.

¹⁵ Jabi Moisés yobá tsi nohiria mēstēhuayamahi quiha Dios. Jama, toa yoba iqui tsi nohiria bo qui caxahi quiha, ja nicayamacanaí quēshpi na. Jabi toa yoba pi iyamarohano tsi jato qui Dios quēsoyamaquē aniquē.

¹⁶ Ja quēshpi tsi ja qui chitimicanaibo roha shomahuahi quiha Dios. Copixoma tsi noqui bichi quiha. Toca tsi shomahuahacaxēhi quiha Abraham chahitaxocobo yoi bo tēquē. Shomahuahacaxēhi quiha Dios qui chitimihai ca jodiobo. Jasca, shomahuahacaxēhi quiha Dios qui chitimihai ca carayanabo ri. Jabi Abraham chahitaxocobo yoi bo xo noqui chitimicanaibo tēquēta; noba jahēpa quiha.

¹⁷ Jabi ¿tocayamayamahi ni Quēñehacanish cabo ra? naa “Huéstima ca nohiria ba jahēpa mia manēmaquia” i Abraham qui Dios nina. Parayamaniquē Dios. Jabi Dios, naa rēsonish cabo Bēsomahai ca Dios Chani qui Abraham chitimiyoini quiha. Jahué Chani tsi jatiroha ca nēhohuanish ca Dios tsi xo naa.

¹⁸ Jabi sirixēni ax tsi quiha jari Dios qui Abraham chitiminiquē, “Baquē mi qui axēquia” i ja qui Dios ni quēshpi na. Toatiyá tsi jari baquē saihuati ó Abraham pasoni quiha, sirixēni ja iquē ri. Japi huéstima ca nohiria ba jahēpa ja manēni quiha, ja yoahacani jascaria. Jabi “Huéstima ca chahitaxocobo jayaxēqui mia” ¿i ja qui Dios yamayamani?

¹⁹ Jaha tsi payoyamani quiha Dios qui Abraham chitimihaina, cien ca años ja iquë ri. Toatiyá tsi xocobo saihuati mëtsama ja ini quiha. Jasca Sara ri; sirixëni quiha.

²⁰ Jama, jari Diós ja qui yoani ca Chani qui Abraham chitimiquë. Jari baquë ó ja pasoni quiha. “Baquë saihuayamaxëquia rë” iyama tsi quiha Abraham niquë ra. Jama, chamananiquë Dios qui ja chitimihaina. Jasca, jia tsi Dios ja ocahuani quiha.

²¹ Ja yoani ca jatihuati mëtsa Dios nori ca ja cahëyoini quiha.

²² Ja tsi xo toa mëstë Abraham tocahacanicuë, ja chitimihai ca tahëhax na.

²³⁻²⁴ Jabi Abraham bax roha ma xo toa Diós yoanina ra. No bax ri ja quënëhacani quiha, naa “Ja chitimihai ca tahëxo mëstë ja tocahacanicuë” iquüina. Toca tsi noqui ri bichi quiha Dios. Jesucristo bësotëquëmanish ca qui no chitimiquë no.

²⁵ Noba jocha quëshpi tsi Jesu namëhacanicuë. Jatsi Diós bësomaniquë noqui mëstëhuaxëna.

5

Dios ya no rabënahaina

¹ Jabi Dios Chani qui no chitimihai cató tsi no mëstëhuahacanicuë. Ja iqui tsi Dios ya rabënaqui noa ra, no bax Jesucristo ini iqui na.

² No chitimihai ca iqui tsi Dios qui noqui Cristó mëpiniquë. Jaboqui shoma xo noa ra. Rani-raniqui noa, Dios oquë-oquëria biti ó pasohi na.

³ Jasca, jaboqui rani-raniqui noa, noqui pi nohiria bá yosiquë no ri. Toca tsi noba tënëti chama coshihuahi quiha noqui ja yosicanaina ra.

⁴ No tënëno tsi oquënëxëhi quiha noba jabi, ja tanamahacahai quëshpi na. Jasca, noba jabi pi tanamahacano tsi oquënëxëhi quiha jaha no pasohaina.

⁵ Jasca, jaboqui Diós noqui noihai ca cahëqui noa, noqui acacanish ca Espiritu Santó no. Espiritu Santó tsi noba shina qui Diós noihai ca japahacani quiha. Ja tsi xo toa mahitsa ma xo toa jaha no pasohaina. Noqui ranihuahi quiha ra.

⁶ Jabi noitiria-nono tsi noqui jochahuaxëni cabo bax Cristo nanicuë, Dios qui jia ca xabacá no.

⁷ Anomaria tsi xo Diós noihaina ra. Toca ma xo no noihaina rë. Bëronoma tsi xo toa joni shinajiaxëni ca bax no namëhacahaina. Tocacasyama xo noa. Jabi huësti huësti ca jahuë rabëtiria bax namitsa pa, noih na.

⁸ Jama, Diós jahuë Cristo raanicuë no bax nati, jochacanaibo no iquë no. Toca tsi ja noihai ca noqui ja jismani quiha.

⁹ Jasca, jahuë Cristo nani cató tsi quiha mëstë no tocahacanicuë. Tocahi tsi çjënahuariahax Dios noqui caxana jaroha ca barí no ra?

¹⁰ Jabi Dios pasomaha no i-ipaoni quiha. Tocanono tsi jahuë Baquë nani cató tsi quiha jahuë rabëtiria bo noqui ja manëmaniquë ra. Jaboqui pi jahuë rabëti bo inono tsi çoquë tsi noqui xabahamayamayamaxëhi ni Dios, bëso jahuë Baquë nori iqui na?

¹¹ Jasca, Dios qui raniqui noa, noba Ibo Jesucristo ini iqui na. Ja ini iqui tsi Dios ya rabënati mëtsa xo noa ra.

Adán anina – Cristó anina

¹² Jabi Adán yoyoni iqui tsi maí ca nohiria bo xërëquë tsi jocha chitahënicuë. Jasca, Adán jocha tahëhax tsi rësotsi nohiria bo niquë. Jochahi quiha nohiria bo tëquë pë. Jaha tsi jato jocha tahëhax tsi rësoyocani quiha.

¹³ Jabi Moisés yamabo qui Diós jahuë yoba anox pari no tsi nohiria jochapaonicuë. Jama, toatiyá tsi quiha jato jocha tocahacayamani quiha, jari Moisés yamabo qui Dios yoba acacayamani iqui na.

¹⁴ Toatiyá tsi quiha jato jocha iqui tsi Moisés rëquë ca bësocanaibo nani quiha jato ri, yobayobaria pasomaha ja jochayamacaquë ri, naa Adán jochani jascaria.

Jabi Adán yoyonicuë rë. Jama, tocayamaniquë maí qui jonish ca Cristo.

¹⁵ Jasca, jocha Adán chitahëhuanicuë pë. Jama, toa jocha oquë tsi xo Diós noqui shomahuahaina ra. Huësti ca joni jocha tahëhax tsi rësohi quiha nohiria bo tëquë; jama, toa jocha oquë tsi xo Diós noqui noihaina ra. Ja noihai ca jismahacanicuë huësti ca joni, naa Jesucristo ja raaquë no, maí ca nohiria bo xabahamaxëna.

¹⁶ Jasca, Adán jocha tahëhax tsi rësohi quiha nohiria bo tëquë. “Jocha jaya xo jatiroha cabo” ii quiha Dios. Jama, jocha huëstima cabo tahëxo tsi jahuë Baquë Diós aniquë, no mëstëhuahacano iquish na.

¹⁷ Jabi huësti ca joni, naa Adán ani ca jocha tahëhax tsi rësohi quiha jatiroha cabo. Jama, joni huëtsa tahëhax tsi bëso-bësoyoiqui noa, naa noqui shomahuahacanicuë cabo. Jesucristó ani ca tahëxo tsi quiha noqui Diós shomahuanicuë ra. Copixoma tsi noqui mëstëhuahi quiha.

¹⁸ Jasca, Adán jocha tahêhax tsi nohiria bo têquê quêsôhacaniquê. Jama, Jesucristo ini tahêxo tsi mêtê nohiria tocâhacaniquê. Jaha tsi bêsocani quiha ra.

¹⁹ Huêsti ca nicamixêni ca joni tahêhax tsi quiha jochacanaibo nohiria bo têquê manêniquê rê. Jama, Dios qui jia tsi Jesucristó nicani ca iqui tsi mêtêhuahacahi quiha huêstima cabo ra.

²⁰ Jabi Moisés qui jahuê yoba Diós aniquê, nohiria ba yoiria ca jocha jismaxêna. Ja tahêhax tsi quiha oquênaniquê jocha rê. Jatsi nohiria ba jocha oquênaquê tsi quiha oquênaniquê Diós noihai ri. Jabi anomaria tsi xo Diós noihaina ra; nohiria ba jocha oquê nori.

²¹ Jocha iqui tsi rêsoqui noa. Jama, Diós noihai ca iqui tsi no mêtêhuahacaniquê. Ja noihai ca iqui tsi bêsô-bêsopaoxêqui noa, noba Ibo Jesucristó no.

6

Noba jabi siri nanina

¹ Jabi noba jocha oquê tsi xo Diós noihaina ra. Jama, “Jari no jochapaono ra, oquê tsi Diós noqui noino iquish na” ¿ii ni mato sa?

² Anoma tsi xo toca ca shinacanaína ra. Chahahuahax jocha qui no rêsoniquê. Jocha qui rêsohi tsi ¿jênahuariahax jari no jochacasma ra?

³ ¿Jêni pi ni, no ashimahacaquê no? Tonia cahêyamaqui mato. Chahahuahax tsi no ashimahacaniquê, Jesucristo ya no rabênahai ca jismaxêna. Jabi noba jocha quêshpi tsi Cristo naquê tsi quiha ja bêta no naniquê noqui ri.

⁴ Ja bêta no naquê tsi quiha Cristo ya noba jabi siri maihuahacaniquê. Toca ca jismahi quiha no ashimahacahaina. Toca tsi ja bêta jocha qui no rêsoniquê noba jabi paxa chitahêno iquish na. Jahuê chama-chamariá tsi noqui bêsoyoimahi quiha Jahêpa Dios, jahuê Baquê Jesucristo ja bêsotêquêmani jascaria.

⁵ Jabi Cristo ya no rêsoniquê, noba jocha quêshpi tsi ja naquê no. Rêsohi tsi noba jabi siri quima no aquêquêni quiha. Ja bêta rêsohax ¿ja bêta bêsoyoiyamaxêhi ni noa ra, naa Cristo bêsotêquêmahacani jascaria?

⁶ Jabi Cristo ya noba jabi siri namêhacani quiha cruzó no, no nohó ca jocha bêbohacano iquish na. Noqui jochá yonayamano ra.

⁷ Jabi jocha qui pi nohiria rêsono tsi bêboti mêtsama xo jocha ra. Jocha quima aquêquê xo ra.

⁸ Jabi Cristo ya rêsohi tsi jahuê jabi jia ca xatênaxêqui noa. Ja bêta bêsoyoixêqui noa.

⁹ Jabi rêsotêquêyamapistiariaxêhi quiha Cristo ra.

¹⁰ Jocha tahêhax tsi huêsti roha tsi Cristo nani quiha jocha chama quêyoxêna. Jocha quêshpi tsi rêsotêquêyamapistiariaxêhi quiha. Jasca, jaboqui tsi Dios ya rabêna-rabênahi quiha bêsôhi na.

¹¹ Jascaria tsi toca tsi mato jocha jabi qui bêsoyama ca mamê ma tocaxêti xo, Dios qui bêsô na nori. Jaboqui Dios nicaqui mato, Jesucristo ó ma nori iqui na.

¹² Japi mato yora bo ó xo tsi jochá yonayamano, yoi ca amaxêna.

¹³ Mato yora bo, naa mato mêquê bo, mato bêro, mato jana, tihí cabo jochá yonayamano mato jochamaxêna. Jama, Dios qui mamê acahuê jaboqui bêsoyoiquí na. Jaboqui chahahuacanaibo xo mato. Japi mato mêquênê, mato bêro, mato jana, tihí cabo Diós yonano jia ca ati.

¹⁴ Tocapimano tsi mato yonayamaxêhi quiha jocha ra, Dios noihai cató tsi ma yonahacahai iqui na. Moisés yoba namá ma xo mato ra. Mato qui quêsôhai ca yoba tsi xo toa. Jama, jaboqui Diós noihai ca tsi xo toa noqui mêtbihaina, jocha bêboti.

Jocha yonati – Dios yonati

¹⁵ Jabi ja. Jaboqui noqui yonayamaqui Moisés yoba ra. Jaboqui Diós noihai namá bêsô xo noa. Ja iqui tsi jochacasyama xo noa ra. ¿jênahuariahax “Jênima tsi xo no jochahaina jaboqui” i no na? Anoma tsi xo toca ca ma shinahaina iquia.

¹⁶ Jabi yonati manêqui mato, tsohuêcara qui mamê ma aquê no nicaxêna. Jasca, jocha pi nicahi tsi jocha yonati tsi xo toa joni. Toa quinia tsi xo rêsohaina. Jama, Dios yonati tsi xo toa jia ca acatsai gato. Mêtêhuahacati quinia tsi xo toa ra.

¹⁷ Jabi jocha yonati bo ma i-ipaoni quiha; jama, jaboqui ma tiisimahacani ca yoba qui nicariaqui mato ra. Ja quêshpi tsi Dios qui “Gracias” iquia.

¹⁸ Jabi jocha quima, naa mato ibo siri quima ma paquêmahacani quiha. Jatsi Dios yonati bo ma acacani quiha jia ca ati.

¹⁹ Nêca tsi mato qui chaniquia, ma cahêyoino iquish na. Jocha yonati bo ma i-ipaoni quiha yoi ca axêna. Jatiroha ca yoi ca ma a-apaoniquê; jama, jaboqui Dios yonati bo ma manêxêti xo jia ca axêna.

²⁰ Jia ca ati basi tsi ma i-ipaoniquê rê, jocha yonati bo ma iniquê no. Toatiyá tsi jia ca ma acasyamani quiha.

²¹ Jasca, toatiyá tsi quiha yoi ca roha ma tésapaoni quiha. Jabi Dios quima aquëquëxëhi quiha toca ca yoyocanaibo ra.

²² Jama, jaboqui Dios yonati bo xo mato ra. Jocha quima ma aquëquëniquë iquia. Ja quëshpi tsi Dios bax bësocasqui mato. Jarohari tsi bëso-bësopaoxëqui mato.

²³ Jabi jocha quëshpi bo tsi rësohi quiha nohiria bo. Jama, no copinoma tsi noqui bëso-bësopaomaxëhi quiha Dios, noba lbo Jesucristó no.

7

Moisés yoba quima no paquëmahacanina

¹ Jabi è yoacatsai ca cahëqui mato, èbè xatè bá, gobierno yoba cahëxëni cabo ma nori iqui na. Jabi gobierno yoba nicahi quiha nohiria bësoquí na. Jama ja rësopino tsi toa nohiria yonati mëtsama xo gobierno yoba.

² Nëcapa. Chani pistia mato yoacasquia, ma cahëyoimo iquish na. Jabi jahuë bënë yoba nicaxëti xo ahuini, ja bësoquë no. Tocaxëti quiha ii quiha noba yoba-yobararia. Jatsi bënë ya racaxëhi quiha ahuini. Jama jahuë bënë pi rësono tsi çjënahuariaxo jahuë yoba ja nicana? Jatsi jahuë yoba quima aquëquëhi quiha ahuini, bënë huëtisa biti, bësoyama jahuë bënë nori iqui na.

³ Jama, anoma tsi xo bënë huëtisa bichiina, jari jahuë bënë bësono. Bichi tsi jochaxëhi quiha ahuini pë. Jama, jahuë bënë pi rësono tsi yoba quima aquëquëhi quiha yoxa, bënë huëtisa bixëna. Nohiria yoba namá ma xo ahuini jaari. Jatsi jochayamaxëhi quiha ahuini, bënë huëtisa ja biquë no.

⁴ Jascaria tsi Moisés yoba quima ma paquëmahacaniquë Cristo rësoquë no. Cristo ya tsi toa yoba qui ma rësoni quiha. Japi Moisés yoba quima ma aquëquëni quiha lbo huëtisa, naa Bësotëquënish ca bixëna. Jabi jahuë Cristo noqui bimacatsi quiha Dios, ja bax jia ca jahuë bo no saihuano iquish na.

⁵ Chahahuanox pari tsi noba jabi siri ó tsi no bëso-bsoaponiquë. Toatiyá tsi Moisés yobá tsi no nohó ca jochahuaxëni ca jabi tsamahacaponiquë, noqui jochamati. No nohó ca yoi ca jahuë bo toa Moisés yobá saihuani quiha. Toca tsi noqui ja namëni quiha. Jabi toa yobá tsi quiha no yonahacaponiquë rë.

⁶ Jama, jaboqui noqui yonayamahi quiha ra. Japi Dios bax bësoyoixëti mëtsa xo noa, Espíritu Santo quinia paxá no. Quinia sirí tsi, naa Moisés yoba namá tsi bësoyamaqui noa jaboqui.

Jocha bërohuahi quiha Diós ani ca yoba

⁷ çjënixëhi ni noa sa? “Yoi tsi xo toa Moisés qui Diós ani ca yoba” çjixëhi ni noa pa? Iyamaxëqui noa. Yoi ma xo jahuë yoba ra. Toa yoba pi Diós noqui ayamarohano tsi çjënahuariaxo tsi jocha no cahëna? Nëcapa. “Anoma tsi xo toa mato xatè ba jahuëmishni bo ó quëéhaina” ii quiha Moisés qui acacani ca yoba. “Mato xatè ba jahuëmishni bo ó quëëyamacana” i toa yoba pi yamarohano tsi çjënahuariaxo tsi anoma ca ja iqui ca no cahëquë ana?

⁸ Jama, toa yobá tsi è nohó ca jocha tsamahacaquë pë, yoi ca ó noqui quëëmati. Jabi toa yoba pi iyamarohano tsi chama yama jocha iquë aquë, yoi ca ëa amati.

⁹ Jasca, Dios yoba cahëyamahi tsi rani tsi è i-ipaoniquë. Toatiyá tsi è qui quësonoma Dios yoba i-ipaoni quiha, jahuë yoba è cahëyamani iqui na. Jama, Dios yoba è jabi quë tsi è nohó ca jocha tsamahacaniquë, yoi ca ëa amati. Jatsi è cohuënaniquë noho jocha bërohuahacani iqui na.

¹⁰ Toa yoba jia ca è qui quësoni quiha. Jasca, ëa toa yobá mëbiyamani quiha quinia jia tsi bësoti.

¹¹ Dios yoba jia cató tsi èa jochá paraniquë rë. Yoi ca ëa ja amani quiha. Jatsi è cohuëniquë, Dios yoba è qui quësoni iqui na.

¹² Jama, jari jënima tsi xo Diós ani ca yoba iquia. Yoi yama quiha. Mëstë quiha.

¹³ Jama, çjari mato qui yoi ni Moisés qui Diós ani ca yoba sa? “Noqui namëhi quiha toa yoba jia cato pë. çjënahuariahax jia ca ja ina?” çji ni mato sa? Nicaparicana. Noqui namëyamaxëhi quiha Dios yoba ra. Jama, noqui namëhai ca tsi xo toa no nohó ca yoixëni ca jocha ra. Dios yoba jia cató tsi èa namëhi quiha pë. Jasca, toca tsi noqui bëro xo jocha jabi yoi. Anomaria tsi xo jocha ra. Paramisxëni quiha. Jishopë. Dios yoba jia ca bichi quiha, yoi ca ëa amaxëna.

Yonamisxëni tsi xo jocha

¹⁴ Espíritu Santó tsi Dios yoba acacaniquë. Jënima tsi xo Dios yoba. Jama, ëa ti tsi xo jiyama, jocha yonati è nori iqui na.

¹⁵ Noitiria ca ëa xo naa ra. Jia ca acasquia, ati mëtsa ariati. Jaha tsi è qui yoi ca aquia pë.

¹⁶ Jabi yoi ca pi ë ano tsi ë qui quësohi quiha noho shinana. Toca tsi jia ca Dios yoba nori ca cahëquia.

¹⁷ Jabi ë nohó ca jocha tsi xo toa yoi ca amati ibo, ëa yoi nomari.

¹⁸ Jabi yama tsi xo toa ë nohó ca jia cato rë. Jia yama xo noho jabi. Jia ca ati ó quëëquia, ati mëtsa ariati.

¹⁹ Jia ca pi acasquí tsi ë ati mëtsa ca ariati rë. E acasyamahai ca jahuë yoi bo tsi xo toa ë acaina pë.

²⁰ E qui yoi ca ë ano tsi ë nohó ca jocha tsi xo amati ibo, ëa yoi nomari.

²¹ Jatsi jabija tsi xo naa ë yoahaina: Jia ca pi ë acasno tsi tobi ë nohó ca yoi cato rë. Ea chitiahi quiha rë, jia ca ë ayamano iquish na.

²² Noho jabi paxa tahëxo tsi Dios yoba noi quia nicaxëna.

²³ Jama, ë nohó tsi xo yoba huëtsa rë, naa noho shina pasomaha ca yoba. Jocha yoba tsi xo naa ë nohó cato rë. Ea yonacatsi quiha. Ea jochamacatsi quiha pë.

²⁴⁻²⁵ Japi ëa ti tsi xo noitiria ra. Noho jabi paxa iqui tsi Dios yoba nicacasquia ra; jama, tobi quiha jabi siri. Ja tsi xo toa ëa jochamacatsaina rë. Jabi çtsohuëcara ni toa ëa mëbiti mëtsa cato ra? çTsohuëcara ni toa ë nohó ca jochahuaxëni ca jabi bëboti mëtsa cato ra? Shoma xo ëa ra. Noba Ibo Jesucristo tsi xo toa ëa mëbiti mëtsa cato iquia. Jocha quima ëa paquëmanish ca tsi xo naa ra.

8

Espíritu Santo quinia ó tsi no bësohaina

¹ Jabi jaboqui quësohacatimaxëni tsi xo toa Jesucristo ó cato ra.

² Quinia huëtsa ó tsi bësohi quiha. Jasca, Cristo qui ja chitimino tsi ja qui Espiritu Santo acacaquë. Jaha tsi namëhai ca jocha chama quima ja paquëmahacaha quiha bësomahai ca Espiritu Santo chamá no ra.

³ Jabi jocha chama noqui paquëmatimaxëni Moisés yoba iniquë ra. Noba noma jabi iqui tsi chama yama toa Moisés yoba ini quiha, noqui mëbiti. Jatsi quinia huëtsa Diós noqui aniquë xabahamahacati. Jariapari tsi quiha mai qui jahuë Baquë ja raaniquë. Jaquirëquë noba noma jabi, noba yora, tihí cabo jahuë Baquë sahuëniquë coxo na. Jatsi noba jasca ca yora jayahi tsi ja naniquë noba jocha quima noqui paquëmaxëna.

⁴ Toca tsi Diós aniquë ra, mëstë ca jabi no jayano iquish na, naa Moisés yobá yoani jascaria. Japi jaboqui noba noma jabi nicayamaqui noa, Espiritu Santo nicahi nori.

⁵ Jabi maí ca jabi bo shinahi quiha jato noma jabi nicacanaibo. Jama, mana ca jahuë bo shinahi quiha Espiritu Santo nicacanaibo.

⁶ Jabi tënëtiya qui mëpiahahi quiha maí ca jahuë bo shinacanaibo. Jama, mana tsi bocani quiha Dios jahuë bo shinacanaibo. Bësoyoicaxë cani quiha toca cabo. Jasca, bëpasicaxëcane quiha.

⁷ Jabi toca xo ra. Dios pasomaha tsi xo toa jahuë noma jabí tsi yonahacahax cato. Dios yoba nicacasyamahai ca tsi xo toa. Dios yoba nicatimaxëni quiha.

⁸ Jasca, Dios ranihuatimaxëni xo jochahuaxëni ca jahuë noma jabí tsi yonahacahai cato.

⁹ Jama, toca ma xo mato iquia. Chahahuacanaibo xo mato ra. Mato noma jabi nicayamaqui mato, Espiritu Santo nori, mato ó ja bësohai iqui na. Jabi Cristó-na ma xo toa Espiritu Santo jayama cato.

¹⁰ Jama, mato ó pi Cristo bësono tsi shoma xo mato ra. Jabi rësoxëhi quiha mato yora bo. Jama, bësoyoixëqui mato shinana, ma mëstëhuahacani iqui na.

¹¹ Espiritu Santo jayahi tsi bësoquëxëqui mato ra. Jabi Espiritu Santo chamá tsi jahuë Cristo Diós bësoyaniquë. Jasca, mato rësohai ca yora bo ri bësomaxëhi quiha Dios ra, mato ó ca bësohai ca Espiritu Santo no.

¹² Japi mato jochahuaxëni ca noma jabi qui ma nicayamano, ëbë xatë bá.

¹³ Mato noma jabi pi nicahi tsi rësoxëqui mato ra. Jama, Espiritu Santo chamá tsi mato noma jabi acatsai ca namëpihi tsi bësoyoixëqui mato.

¹⁴ Jabi Espiritu Santó mëpihanish cabo tsi xo Dios xocobo ra.

¹⁵ Ja iqui tsi Dios qui no raquëyamaxëti xo, naa mëmëhai ca raquëria ca yonati bo jascaria. Yonati bo ma xo noa, Dios xocobo nori. Ja quëshpi tsi “Noho Jahëpa, noho Jahëpa” iqui noa Dios qui.

¹⁶ Jasca, noba shina qui chanihi quiha Espiritu Santo ri, “Dios baquë yoi bo xo mato” iquiina.

¹⁷ Dios baquë bo iipihí tsi noba Jahëpa jahuë bo xatëmaxëqui noa ra. Jasca, Diós jahuë Baquë qui ani ca jahuë bo tëquë xatëmaxëqui noa Cristo yahax na. Jaha tsi jaboqui Cristo ja no tënëxëti xo, jahuë oquë xatëmaxëna ra.

Jisiquixëhai ca oquë

¹⁸ Jabi iriama tsi xo toa jaboqui Cristo quëshpi tsi no tēnhaina iquia ra. Mahitsa quiha. Jaquequē tsi jisiquixēhi quiha noqui acacaxēhai ca oquē-oquēria. Jiariaxēhi quiha.

¹⁹ Toa barí tsi bēsomahacaxēhi quiha Dios xocobo. Dios oquē xatēnacaxēcani quiha ra. Jabi toa barí ó pasocani quiha nēhohuahaca-canish ca jahuē bo tēquē ri.

²⁰⁻²¹ Jabi siri tsi naa mai, nihi, yohina bo, chaxpa bo, tihi ca nēhohuahacanish cabo tēquē yoshihuahacani quiha Adán jocha tahēhax na. Rēsomahi quiha Ibo Dios, jahuē shina ja nori iqui na. Jasca, jaboqui poronahi quiha jatiroha cabo rēsohax na. Jama, toa barí tsi yamaxēhi quiha rēsohaina ra. Jasca, jocha quima paquēmahacaxēhi quiha naa mai ri, naa jocha quima Dios xocobo paquēmahacaxēhai jascaria.

²² Jariapari rohari tsi tēnēhi nori iqui quiha Diós nēhohuani ca tēquē, naa tsēquēhai ca barí ó pasoqui na.

²³ Jabi toca xo noqui ri, naa Espiritu Santo binish cabo. Mana ca jahuē bo no tananiquē, noqui Espiritu Santo acacaquē no. Toa noba yora paxa bo ó quēeriaqui noa noqui ri ra, jocha quima aquēquēxēna. Toa tsēquēhai ca barí tsi Diós-na bo qui riixēqui noa. Ja tsi xo toa “Jēē, jēē” iqui noa, noqui ri, jaha quēēhi na.

²⁴ Yora paxa bo ó pasoqui noa bixēna ra. Jari jisiyamaqui noa rē. Jama, jaha pasohi tsi, “Xabahamahacaxēqui noa” iqui noa.

²⁵ Jatsi jaboqui noba bēroma ca yora paxa bo ó no pasoxēti xo. Manaqui noa ra, yosanaxoma.

²⁶ Jasca, noqui mēbihi quiha Espiritu Santo ri, chama yama no iquē no. Jia pi Dios qui bēhoxti no cahēyamano tsi Jahēpa Dios qui no bax chanihi quiha. Jabi anomaria tsi xo toa Espiritu Santo no bax bēhoxhaina ra. Yoanoma quiha.

²⁷ Jabi Espiritu Santó no bax bēnahai ca jahuē bo cahēhi quiha Jahēpa ra, naa jatiroha caba shina cahēxēni cato. Jasca, Dios nohiria yoi bo bax chani-chaniriahi quiha Espiritu Santo, Dios quiniá tsi no bax nicati cahēhai ca ja nori quëshpi na.

Jahuē-na bo ó bēsohi quiha Dios

²⁸ Jabi jatiroha ca quiniá tsi noqui mēbihi quiha Dios ra. Jaha noicanaibo, naa jahuē shinaná tsi quēnahacanish cabo ya yonocobēquinahi quiha, jia ca axēna jato bax na.

²⁹ Jabi jariapari tsi noqui quēnahacanish cabo Diós bini quiha jahuē Baquē jascaria iti. Jahuē Baquē jabi-jabiria noqui amacatsi quiha. Toca tsi jahuē Baquē oquēhuacatsi quiha, huēstima ca noma bo ja jayano iquish na.

³⁰ Jabi noqui bixo tsi Diós noqui quēnaniquē ja qui no jono. Jatsi no joquē tsi noqui ja mēstēhuaniquē, ja qui jia cabo nono. Mēstēhuahax tsi no bēta jahuē oquē ja xatēnaniquē.

³¹ Jabi anomaria tsi xo toa no bax Diós acaina. Jatsi, ¿jēnahuarihax no raquēna? Diós pi noqui mēbino tsi ¿jēnahuariaxo raca tsohuēcaracá noqui bēbona?

³² Jabi huashiyamaniquē Dios. Jahuē Baquē ja chitiayamani quiha. ¿No bax jahuē Baquē nati ja ayamayamani? Tocaxo tsi ¿noqui jahuē bo tēquē ayamayamaxēhi ni ra?

³³ Jasca, ¿tsohuē ni toa, noqui, naa Diós bini ca nohiria bo qui quēsoti mētsa cato? Yama xo ra, Diós noqui mēstēhuani iqui na.

³⁴ Jasca, yama tsi xo toa noba jocha quëshpi tsi noqui copiti mētsa cato, noba jocha quëshpi tsi Cristo nani iqui na. Nahax ja bēsotēquēni quiha ra. Jaboqui Dios mēncaya ó tsi xo. Toá tsi Dios qui no bax chanihi quiha.

³⁵ Jabi anomaria tsi xo toa Cristó noqui noihaina iquia. Yama tsi xo toa Cristó noqui noihai ca jēnēmati mētsa cato ra. Noqui pi nohiria bá yosino tsi no nohó bēsohi quiha. No tēnēpino tsi jari no nohó bēsohi quiha ra. Oriquiti, raiti, tihi cabo pi no nariso tsi no nohó bēsohi quiha. Nohiria bá pi noqui acasno tsi jari no nohó bēsohi quiha ra.

³⁶ Jabi, “Jatiroha ca barí tsi no rohahuahacaxēti xo, Dios bax naxēna” ii quiha Dios Chani. Tēpas-hacati ca manahai ca oveja jascaria xo noqui chahahuacanaibo.

³⁷ Jama, tocapino tsi jari noqui mēbihi quiha Cristo, noqui noiquí na. Ja iqui tsi bēbo-bēboriaxēqui noa.

³⁸ Jabi yama tsi xo Cristó noihai ca quima noqui aquēquēmahai cato. No rēsopino tsi no nohó bēsohi quiha Cristo. Jasca, no bēsopino tsi no nohó bēsohi quiha. Ja noihai ca quima noqui aquēquēmati mētsama xo ángel bo, yoshi bo, chama bo ra. Jasca, jaboqui, huēa huētsa, naa jatiroha ca xabacá tsi no nohó bēsohi quiha.

³⁹ Jasca, ja noihai ca quima aquēquēmatimaxēni xo mana ca jahuē bo, nēmi ca jahuē bo. Yama tsi xo toa Diós noihai ca quima noqui aquēquēmati mētsa cato ra. Jabi noba Ibo Jesucristó tsi noqui ja noihai ca Diós jismaniquē ra.

¹⁻² Cristo ma cahëyamahai ca iqui tsi cohuë-cohuëria ca ëa xo naa rë, ëbë jodiobo xatë bá. Mato parayamaquia ra. Ihuëria tsi xo noho shinana rë mato tahëhax na. Quiayamaquia ra, Cristó-na ca ë nori iqui na. Jasca, noho shina ó bësóhi quiha Espíritu Santo ri, ë quiayamano iquish na.

³ Ea nicaparicano. Noho jimibo mëbicasquia rë. Jato chahahuamacasquia. Ja iqui tsi ë qui jënima tsi xo yoshihuahacahaina jato bax na. Jënima tsi xo Cristo quima ë aquëquëmahacahaina, ja xabahamacano iquish na.

⁴ Jabi siri tsi Diós jato biniquë ra jahuë xocobo iti. Bichi tsi jahuë oquë, jahuë chama, tihi cabo jato bëta ja xatënani quiha. Jatsi Dios xabahamati chani, jahuë yoba, Dios qui arati jabi, tihi cabo jato qui acacani quiha. Jasca, “Mato shomahuaxëquia” i jato naborëquëbo qui Dios ni quiha.

⁵ Jasca, Jacob doce ca xocobo quima naa nohiria bëcani quiha. Jabi naa shomahuahacani ca nohiria bo quima noba Cristo, noba Xabahamati Ibo joni quiha. Jodio jimibo Cristo ini quiha jaa ri. Jatiroha cabo oquë-oquëria ca tsi xo naa ra. Japi Dios no oquëhua-oquëhuarohano ra. Amén.

⁶ Jabi jaboqui noba Cristo chahahuayamahi quiha jodiobo tëquë rë. Ja chahahuacasyama-picano tsi “Mahitsa xo Dios Chani” çixëhi ni noa pa? Iyamaqui noa. Chama jaya xo Dios Chani ra. Jabi nicaparicana. Dios xocobo yoi ma xo Israél ca nohiria bo tëquë.

⁷ Jasca, Abraham yamaba xocobo yoi ma xo jatiroha ca jahuë chahitaxocobo ri. Jama, jahuë xocobo yoi bo tsi xo toa Dios Chani binish cabo. Toca ini quiha Abraham baquë Isaac. “Isaac quima roha coxëhi quiha mi chahitaxocobo yoi bo” i Abraham qui Dios ni quiha ra. Jatsi Isaac Diós quënaniquë, Ismael nomari.

⁸ ¿Tsayacanai? Dios xocobo yoi bo tsi xo toa Dios Chani bichish cabo, noma ca quiniá tsi cohai cabo jaca nomari.

⁹ Jabi nëca tsi Dios Chaní yoani quiha: “Xaba jia cató tsi noho chama mia jismaxëquia ra. Toatiyá tsi baquë comaxëhi quiha Sara ra” iquiina.

¹⁰ Jasca, jaquirëquë Rebeca yamabo qui Dios chaniniquë, naa Isaac ahui qui. Jabi dos ca baquë bo ja comani quiha jahuë bënë Isaac bax na.

¹¹⁻¹² Jama, huësti ca baquë roha Diós bini quiha. Huëtsa ja bicasyamani quiha. Jatsi toa dos ca baquë conox pari no tsi quiha Jacob Diós biniquë Isaac chahitaxocobo saihuati. Esaú ja biyamani quiha. Jari jia cato, yoi cato, tihi cabo ati toa xocobá cahëyamani quiha, naa Jacob Diós biniquë no. Jasca, jari cohama quiha toa dos ca baquë bo ini quiha toatiyá no. ¿Japi tsayamacanai? No acai ca quëshpi tsi noqui biyamahi quiha Dios ra. Jama, jahuë shinaná tsi jaha ja quëëhai ca bichi quiha.

¹³ Jabi toca ja ini quiha, Quënehacanish cabá yoani jascaria, naa “Jacob bixëquia shomahuaxëna. E qui yoi xo Esaú” i Dios niquë no.

¹⁴ Jatsi, çjënixëhi ni noa ra? “Anoma tsi xo toca tsi Diós acaina ra” çixëhi ni noa? Iyamaqui noa. Jënima tsi xo toa Diós anina.

¹⁵ Dios roha tsi xo toa nëca ca biti chama jaya cato. Moisés qui ja yoani ca nicacana. “E qui jia cabo shomahuacia ra. Jasca, ë noicatsai ca noixëquia” i Moisés yamabo qui Dios ni quiha.

¹⁶ ¿Tsayacanai? Jaha no quëëhaina, no acaina, tihi cabo iqui tsi noqui shomahuayamahi quiha Dios ra. Jama, ja qui jia cabo shomahuahi quiha, jato noiqui na.

¹⁷ Faraón, naa Egipto nohiria ba chama-chamaria no tsayano. Quënehacanish cabo ó tsi ja qui Dios chanini quiha. Chanihax. “Nohiria chama-chamaria mia ë manëmaniquë, nohiria bo qui noho chama jismaxëna” i ja qui ja ni quiha.

¹⁸ Jasca, “Mia pasomaha noho chama iquë ra, maí ca nohiria tëquëtá ë ani ca nicano iquish na” nëa tsi quiha ja qui Dios nëcaniquë. Japi ja noicatsai ca mëbihi quiha Dios. Jasca, nohiria pi patoxihuacasqui tsi patoxihuaxëhi quiha, ja qui ja nicayamacano iquish na.

¹⁹ Jabi toca pi Diós ano tsi “¿Jënahuariahax tsi noqui Dios quësona pë, yoi ca no acaquë no? Yama tsi xo toa Dios shina pasomaha ati mëtsa cato” çii ni mato sa? Jasca, “Ati ibo tsi xo Dios, joni shina nomari” çii ni mato sa?

²⁰ Jabi toca tsi chaniyamacana ra. ¿Jënahuariaxo raca Dios ma ocahuana pa? “Jënixo tsi nëca tsi ëa mi aca” çii ni acacahax ca paiti pa, jahuë ati ibo qui? Jahuë ibo ocahuatimaxëni xo paiti ra.

²¹ ¿Ja acatsai ca ayamayamaxëhi ni ibo ra? Jahuë matsacá tsi chomo jiaxëni ca ati mëtsa xo ibo. Jama, paiti yoixëni ca pi acatsi tsi aqui quiha, matsaca ibo ja nori iqui na.

²² Jabi toca xo Diós ani ri. Jahuë caxa, jahuë chama, tihi cabo nohiria bo qui Diós jismacasni quiha. Jismahax tsi ja bama-bamaparini quiha jato jocha quëshpi tsi jato copinox pari. Jato jocha quëshpi tsi quëyohacapaimaria toa nohiria ini quiha.

²³ Jasca, jahuë oquë-oquëria Diós jismacasnì quiha nohiria bá cahëyoino iquish na. Jatsi jahuë nohiria yoi bo, naa jahuë oquë bitì rohahuahacànish cabo ja shomahuariani quiha. Ja noihai ca jato jismacatsi quiha ra.

²⁴ Jabi noqui tsi xo toa jahuë nohiria yoi bo, naa noqui jodiobo, carayanabo ri.

²⁵ Jabi naa carayanabo yoati tsi chanihi quiha Dios, Oseas yamabá quënëni cato ó no: “E qui arayamacanaibo, naa carayanabo quënëxëquia noho nohiria yoi bo iti ra. Siri tsi naa nohiria è noiyamaniquë.

Jama, jaboqui jato noixëquia ra”

i Dios ni quiha toá no.

²⁶ “Jasca,

‘Dios nohiria ma xo toa carayanabo’ iyamacaxëcani quiha nohiria, naa ja tocacani jascaria. Jama, “Bësohai ca Dios xocobo xo carayanabo ri’ icaxëcani quiha”.

Tihi ca tsi i-i quiha Oseás quënëni cato ra.

²⁷ Jasca, Israël ca nohiria bo pasomaha Isaías yamabá quënëniquë jaa ri. “Tocanoma Israël ca nohiria bo imitsa. Ia quëmapó ca mashënë jascaria pi ja icano ri tsi jari jato xatë pistia roha xabahamaxëhi quiha Dios.

²⁸ Bamaxoma tsi mëri tsi maí ca nohiria bo tëquë copixëhi quiha Dios” i ja ni quiha jato yoati na.

²⁹ Jasca, “Noqui shinahi quiha chamaxëni ca Dios. Noqui pi ja shinayamarohano tsi noqui jodiobo tëquë quëyohacaquë aniquë, naa Sodoma, Gomorra, tihi cabo quëyohacani jascaria” tihi tsi Isaías quënëni quiha siri.

Cristo qui Jodiobo chitimicasyamahaina

³⁰ ¿Japa? ¿Jënahucatsi ni Dios ra? Nicaparicana. Jaboqui Diós acatsai ca tsi xo naa ra. Carayanabo, naa jahuë mëstë mërayamanish cabo mëstëhuacatsi quiha Dios. Jabi jahuë mëstë bicaxëcani quiha jato ri, ja chahahuacaquë no.

³¹ Jama, naa Dios mëstë biyamacaxëcani quiha jodiobo rë, Moisés yobá tsi ja mëstëhuahacacacanai iqui na.

³² Jatsi, ¿jënixo tsi Dios mëstë biyamacahi ni? Mëstëhuahacayamacahi quiha Cristo qui ja chitimicanai cató tsi Dios mëstë ja bicasyamacanai iqui na. Jasca, jato jabi bo, jato yoba bo, tihi cabo banahuacacansi quiha mëstëhuahacaxëna. Jama, Dios mëstë bitì quinia tsi xo toa jahuë Cristo qui chitimihaina ra. Jesucristó tsi jato quinia quëtiahacani quiha. Japi Cristo qui ja yosanariacaniquë rë.

³³ Toca tsi chanihi quiha Quënëhacànish cabo: “Jodioba quinia ó tsi Cristo janaxëquia. Jatsi ja qui yosacaxëcani quiha Sión racahai ca nohiria bo rë. Jama, ja qui rabiayama-caxëcani quiha ja qui chitimicanaibo ra” i Dios ni quiha jato yoati na.

10

“Chahahuapaimaria xo jodiobo” i Pablo nina

¹ Jaha è quëèhai ca tsi xo toa noho jimibo xabahamahacahaina ra, ëbë xatë bá. Dios qui bëhoxquia ja xabahamahacacano iquish na.

² Jabi anomaria tsi xo toa Dios qui ja aracanaina ra; mahitsa ja nori. Cahëhaxma tsi araracani quiha rë.

³ Jasca, Diós mëstëhuahai ca quinia cahëyamacani quiha rë. Ja tsi xo toa jato jabi bo, jato yoba bo, tihi cabo nicariacani quiha mëstëhuahacaxëna. Jama, Dios xabahamati quinia ma xo toa ra.

⁴ Jato arati quinia tsi xo toa Moisés yoba nicahaina rë. Jama, toa mëstëhuahacati quinia Cristó jatihuani quiha, ja qui chitimicanaibo tëquë mëstëhuahacano iquish na.

⁵ Jabi toa mëstëhuapaoni ca quinia yoati tsi Moisés quënëniquë. Quënëni tsi, “Bësoxëhi quiha yoba nicahai cato” i ja ni quiha rë.

⁶ Jama, oquë tsi xo mëstëhuahacati quinia huëttsa, naa Cristo qui no chitimihaina ra. Ja tsi xo toa “¿Nai qui canoma ni? Cristo jahari no bëno, noqui mëbiti” iyamaqui noa ra. Jatihuacani quiha jahuë xabahamati yonoco ra.

⁷ Jasca, “¿Rësonish caba iti qui canoma ni, Cristo tëroxëna?” iyamaqui noa.

⁸ “Basima xo Diós mato mëbihaina ra” ii quiha Dios Chani. “Mato jana, mato shinana, tihi cabá tsi ‘Chitimiquia’ itsicana” ii quiha Dios Chani ra. Jabi naa xabahamati Chani tsi xo naa è yohaina ra.

⁹ “Noho Ibo tsi xo Jesu” i pi ma no tsi rësonish cabo quima jahuë Cristo tërohacani ca mato shinaná pi ma chahahuano tsi mato xabahamaxëhi quiha Dios ra.

¹⁰ Mato shinaná tsi ja qui chitimiqui mato, mëstëhuahacaxëna. Jasca, xabahamahacaxëqui mato, mato janá tsi “Chahahuacia” i ma quë no.

¹¹ Jabi “Rani-ranixëhi quiha tsohuëcara ca ë qui chitimihai cato” ii quiha Quënëhacanish cabo ra.

¹² Jabi jaboqui jasca ca quiniá tsi Dios qui bëcani quiha nohiria bo tëquë, naa jodiobo, carayanabo. Jasca ca Ibo jayaca xo ra, jaboqui. Jabi jaha quënacanaibo tëquë shomahuariahi quiha.

¹³ Xabahamahacaxëhi quiha jatiroha ca Ibo janë quënahai cabo ra.

¹⁴ Jabi zjënahuariaxo Cristo nohiriá quënana, ja qui chitimiyamapiquí na? Jasca, Dios xabahamati Chani pi nicayamahi tsi zjënahuariahax ja qui ja chitimicana? Jasca, jato qui pi Dios Chani yoahacayamano tsi zjënahuaria xo toa Chani nohiria bá nicana rë?

¹⁵ Jasca, Dios Chani yoatí joni bo pi chahahuacanaibá raayamano tsi zjënahuariaxo raca Dios Chani ja yoacana rë? Jabi, “Jiaria tsi xo Dios Chani yoacanaibo bëcanaina ra” ii quiha Quënëhacanish cabo.

¹⁶ Jama, toa Chani jia ca nicacasyamacani quiha jatiroha cabo rë. Jabi tocani quiha Isaías yamabo pë, naa “Yama tsi xo noho chani chahahuacanaibo rë, Ibobá” i ja niquë no.

¹⁷ Jatsi chitimicani quiha nohiria, Chani nicahax na, naa Cristo Chani jia cato.

¹⁸ zJabi naa Chani jia ca jodiobá nicayamayamani? zJënahuariahax “Nicayamaqui noa” i jaca na ra? Ja nicayocani quiha.

“Jatiroha ca mai qui caniquë Dios Chani yoacanaiba joi.

Nëama xo jato chani nohiria bá nicaquë ra”

ii quiha Quënëhacanish cabo ra.

¹⁹ Jasca, Dios xabahamati Chani nicaxo tsi zja cahëyamayamacani? Nicaxo tsi ja cahëcaniquë iquia ra. Jodiobo yoati tsi Diós nëcani quiha Moisés quënëni cato ó no:

“Nohiria huëtsa, naa nohó-na ma cabo xabahamaxëquia.

Jatsi jato qui yosanaxëqui mato ra.

Ea cahëtimaxëni ca nohiria huëtsa bo ë xabahamano tsi caxaxëqui mato pë”

i Dios ni quiha jato yoati na.

²⁰ Jasca, carayanabo ri yoati tsi Dios chaniniquë, Isaías quënëni cato ó no. Bëroria xo ja quënënina:

“Ea bicaxëcani quiha ëa mërayamacanaibo ra.

Ea cahëcaxëcani quiha ëa nicayamacanaibo ra”.

Tihi tsi ja quënëni quiha carayanabo yoati na.

²¹ Jama,

“Nicamixëni ca ëa pasomaha ca nohiria bo qui joi ama-amaquia, jato mëbicasquí na; mahitsa quiha”

i Dios ni quiha Israël ca nohiria yoati na.

11

Xabahamahacanish ca Israël cabo

¹ Jabi ja nicamiscanai ca iqui tsi zjahuë Israël ca nohiria Diós niani? Ayamahi quiha. Jato pi ja niarohano tsi ë niahacaquë aniquë ëa ri rë, jodiobo ë nori iqui na. Abraham chahitaxocobo yoi xo ëa ri. Benjamín xatë tsi ë coniquë ra.

² Jasca, siri tsi Israël ca nohiria Diós biniquë jahuë nohiria-nohiria iti. Jato tëquë niayamaxëhi quiha ra. Tonia Quënëhacanish cabo cahëyamaqui mato, naa Elías yamabo yoati na. Siri tsi Elías yamabo Dios qui chanini quiha.

³ Ja nëcani quiha: “Mi Chani yoacanaibo tēpascani quiha rë, Ibobá. Jasca, mi qui arati altar bo poxacani quiha pë. Ea roha tsi xo toa bësohaina ra. Jaboqui ëa pi acascani quiha rë” i Elías yamabo ni quiha, jahuë jimibo pasomaha Dios qui ranimistsi na.

⁴ Jabi toca tsi Elías yamabo ranimisquë tsi quiha Diós quëbiniquë: “Mimë ma xo mia ra. Jari Israël ca maí tsi xo siete mil ca nohiria huëtsa bo ra, naa Baal bësojó mëniyamacanaibo ra” i ja qui Dios ni quiha ra.

⁵ Jabi Elías tiyá tsi jascaria tsi xo jaboqui rë. Jari tobi xo Diós bini ca jodiobo xatë bo ri, naa ja qui aracascanaibo. Diós noiha ca iqui tsi xabahamahacaxëhi quiha huësti huësti cabo.

⁶ Jato bichi quiha Dios, jato noiquí na. Jato jabi, jato yoba, tihí cabo ja acanai ca iqui tsi jato biyamahi quiha. Ja acanai cató pi Diós jato xabahamarohano tsi ja noiha cató tsi ja xabahamahacayamaquë acaquë ra. Jama, noqui noiquí tsi noqui bichi quiha Dios ra.

⁷ zJënipihi ni noa? Mahitsa Dios mëstë Israël ca nohiria bá mëra-mëraniquë iquia ra. Dios mëstë ja biyamacani quiha. Biniquë jato maxo pistia roha, naa Diós bini cabo roha. Quëstonariani quiha tëxë ba shinana rë, ja chahahuacasyamacani iqui na.

⁸ Jabi toca tsi jato yoati tsi chanihi quiha Quënëhacanish cabo ra. “Dios quinia cahëtimaxëni ca shina jato qui Diós aquë ra” ii quiha. Jasca, “Jabija ca chani jisquí tsi cahëyamacaxëcani

quiha. Nicaquí tsi chahahuayamacaxēcani quiha pë. Jabi toca xo jaboqui rë” ii quiha Dios Chani jato yoati na.

⁹ Jasca, Israël ca nohiria pasomaha chaniniquë David yamabo ri. “Mahitsa tsi xo jato qui jia ca arati fiesta bo ja acanaina ra. Jaha ja quëëcanai ca jabi yoi iqui tsi Dios quima casocani quiha pë. Ja iqui tsi copihacacaxēcani quiha ra” i David yamabo ni quiha.

¹⁰ Jasca, “Jato shina tsëmonano ra, ja cahëyamacano iquish na ra. Jaha ja quëëcani ca jahuë bo iqui tsi ja tënëcano” i David yamabo ni quiha jahuë jimibo yoati na.

¹¹ Jabi Cristo quima jodiobo casoniquë rë. Ja iqui tsi çbënorohacaxēcahi ni? Iyamacaxëcani quiha iquia ra. Jaboqui roha tsi xo toa ja bënëcanaina ra. Cristo quima ja casocani nori tahëxo tsi jaboqui carayanabo xabahamahi quiha Dios ra.

¹² Jato jocha tahëhax tsi shomahuahacahi quiha Dios cahëyamahai ca carayanabo jaboqui. Ja quima ja casocani iqui tsi nohiria bo tēquë, naa carayanabo xabahamahi quiha Dios. Jabi jaboqui jia tsi xo toa carayanabo bax Diós acaina. Jama, Dios qui jodiobo jahari bacano tsi oquë-oquëriaxëhi quiha carayanabo Diós shomahuahaina ra.

Carayanabo xabahamahacahaina

¹³ Jaboqui mato carayanabo qui chaniquia. Mato qui ë raahacanicuë ra, Dios Chani mato yoati. Jia tsi xo naa yonoco Diós ë qui anina ra.

¹⁴ Jabi Dios Chani mato qui ë yoahai ca noho jimibá tsayano. Toca tsi mato qui noho jimibo yosanamacasquia Cristo qui jato mëpixëna. Tonia mato bax pi Diós acai ca jisquí tsi ja chahahuacamitsa jato ri ra.

¹⁵ Jabi jodiobo Diós niabëriani quiha ra. Niabëria tsi mato carayanabo ja biniquë xabahamaxëna. Jama, Cristo qui jodiobo bacano tsi anomariaxëhi quiha mato carayanabo bësöhaina toatiya no ra. Toa bari tsi chitahëxëhi quiha jahuë rëso, naa rësonish cabo Diós bësomaxëquë no.

¹⁶ Jahari jahuë jodiobo bixëqui Dios. ¿Abraham, jato rëquëbo jahëpa bo, tihî cabo Diós biyamayamani? Jato pi bichi tsi çjato chahitaxocobo ri biyamayamaxëhi ni Dios tia? Jato jahari bixëqui ra. Abraham yamabo Diós aquëquëmaniquë jahuë-na iti. Jasca, bichiquixëhi quiha jahuë chahitaxocobo ri.

¹⁷ Jabi jodiobo niahacanicuë rë, naa mëchish-hacaha ca mëshi noma jascaria. Jabi jodiobo, naa mëshi noma bo niahacani quiha, Cristo qui ja chitimiyamacani iqui na. Jatsi jato tahëhax tsi jamëri ca mëshi huëtša bo, naa mato carayanabo catsamihacani quiha, Dios shoma bo ma xatënëno. Jaboqui Abraham, jahuë chahitaxocobo, tihî cabo qui Diós ani ca shoma bo xatënaqui mato ra.

¹⁸ Japi quiniacaxëcahuë. Jihui mëshi noma bo, naa jodiobo ocahuayamacana. Jari mëshi roha ma nori ca shina-bënoyamacana. Mato oquëhuahai ca tsi xo Dios ra.

¹⁹ “Toa mëshi noma bo mëchish-hacanicuë, jato no ratino iquish na ra” çii ni mato sa? “Tonia jato oquë xo noa ra” i ma mitsa pë.

²⁰ Quiniacaxëcahuë. Toa mëshi noma bo, naa jodiobo, mëchish-hacani quiha ja chitimiyamacani iqui na. Jasca, jato ma ratiniquë, ma chitimini iqui na. Japi mamë oquëhuayamacana. Quiniacaxëcahuë, janyama ca ma ayamano iquish na, naa jodiobá ani jascaria.

²¹ Jabi jodiobo, naa jihui noma mëshi bo Diós nianiquë, ja qui ja chitimiyamaquë no. Jasca, mëshi noma bo pi niaquí tsi mato ri niaxëhi quiha Dios, ja qui ma chitimiyamaquë no.

²² Japi Diós noihaina, ja caxahaina, tihî cabo qui tsayacahuë. Jaha nicayamacanaibo qui caxahi quiha Dios. Jama, Dios pi ma noi-noino tsi, ja qui ma chitimipino tsi mato mëbixëhi quiha ra. Jama, nicayamapihi tsi mëchish-hacaxëqui mato ri ra.

²³ Jasca, jodiobá chahahuatëquëpino tsi jahari pi Dios qui ja bëcano tsi jihui qui jato catsamimaxëhi quiha Dios. Jahari jato joihuaxëhi quiha. Toca ca ati chama jaya xo Dios ra.

²⁴ ¿Jabi mato carayanabo jia tsi Diós biyamayamani? Jia tsi mato, naa jamëri ca mëshi bo pi bichi tsi çoquë tsi jahuë nohiria-nohiria, naa mëshi noma bo biyamayamaxëhi ni? Tocaxëhi quiha ra, Cristo qui ja chitimicaquë no. Dios qui bëroria tsi xo mëshi noma bo jahari jato noma iti qui catsamimatëquëhaina.

Xabahamahacaxëhi quiha jodiobo

²⁵ Jisa, ëbë xatë bá. Jahuë Israël ca nohiria yoati tsi Diós acai ca cahëyamacani quiha nohiria. Yoahama ja ini quiha. Ja tsi xo toa jaboqui jato bax Diós acai ca mato yoaxëquia, mamë ma oquëhuayamano iquish na. Jaboqui tsi Dios Chani pasomaha ca xo jodiobo

rë. Jama, naamapaoyamaxëhi quiha toca tsi ja icanaina iquia. Jabi jariapari Cristo qui bëcaxëcani quiha jatiroha ca país ca nohiria bo. Jariapari chahahuacaxëcani quiha huëstima ca carayanabo. Jaquirëquë chahahuatëquëxëhi quiha jodiobo ri ra.

²⁶ Toatiyá tsi xabahamahacaxëhi quiha jodiobo tëquëta. Jabi jasca ca ii quiha Quënëhacanish cabo ri:

“Sión ax joxëhi quiha Xabahamati Ibo ra.

Joxo tsi jato quinia yoi bo quima jodiobo bësomaxëhi quiha.

²⁷ Toatiyá tsi jato jocha masaxëquia, ë yoani jascaria” iquiina.

²⁸ Jaboqui Dios pasomaha tsi xo jodiobo rë, naa Cristo xabahamati Chani tahëhax na. Jaha tsi Diós mato carayanabo biniquë shomahuaxëna, jato tahëxo na. Jama, siri tsi Diós jodiobo bini quiha jahuë xocobo iti. Jato naborëquëbo iqui tsi jari jato noihi quiha Dios.

²⁹ Jahari jato bixëhi quiha Dios ra, jato ja shomahuacasni iqui na. Jahuë shina rarina-mayamahi quiha.

³⁰ Jabi siri tsi Dios nicamixëni cabo mato carayanabo i-ipaoniqüë. Jama, jaboqui shoma xo mato, jodiobá chahahuacasyamahai iqui na.

³¹ Jasca, jaboqui Dios nicamixëni cabo tsi xo jodiobo ri. Jama, huëa huëtsá tsi mato qui Diós acai ca shoma bo bicaxëcani quiha jato ri.

³² Jabi jamë ax jocha quima tsëquëtimaxëni xo nohiria bo tëquë. Toca tsi Diós ani quiha nohiria bo tëquë jasca ca quiniá tsi shomahuaxëna.

³³ Anomaria tsi xo Dios tiisi ra. Jatiroha ca cahëhi quiha. ¿Jënahuarixo Dios shinahai ca nohiria bá cahëna? Diós acai ca cahëtimaxëni xo noa. Jasca, jahuë quinia bo cahëyoiti mëtsama xo noa ra.

³⁴ Yama tsi xo Ibo Dios shinahai ca cahëhai cato ra. Jasca, yama tsi xo Dios yobati mëtsa cato.

³⁵ ¿Tsohuë ni toa Dios qui jahuëjahuë ati mëtsa cato pa, mëbixëna? Narisyamahi quiha.

³⁶ Jatiroha ca Diós aniquë. Jahuë chamá tsi bësohi quiha jatiroha cabo. Jasca, jahuë oquë bax tsi jatiroha ca acacaniquë ra. Jatsi jia tsi Dios no ocahua-ocahuapaoxëti xo.

12

Dios qui jamë aquëquëhai ca nohiria

¹ Jabi anomaria tsi xo toa Diós noqui shomahuahaina ra. Ja quëshpi tsi mato bënariaquia, ëbë xatëbá, Dios qui mamë ma ano. Jatsi mato yora bo, mato shinana, tihi cabo ja qui aquëquëmacana jahuë yonoco ati. Tocapimano tsi mato qui ranixëhi quiha Dios.

² Jasca, mai ca nohiria ba jabi banahuayamacana ra. Yoi quinha jato jabi. Jama, Diós mato shina paxahuaxëno. Paxahuaxo mato jabi ja jabitihuaxëno. Jatsi Dios shinana, ja qui jia cato, ja qui ranihuahai ca jahuë bo, tihi cabo ati cahëxëqui mato ra.

³ Jabi ëa Diós biniquë jahuë Chani yoati. Jaha tsi mato yobaquia. Noho yoba tsi xo naa: Mamë oquëhua-oquëhuariayamacana iquia. Jama, Diós mato qui ani ca medidá tsi mato jabi ma tanamano. Jabi naa medida paxa ca tsi xo toa Dios qui ma chitimiyoihaina.

⁴⁻⁵ Jasca, jamëri tsi xo toa Diós noqui acai ca tiisi bo, naa noba yora xatë bo jascaria. ¿Jamëri ma ni noba huico, noba tahë, noba mëquënë, tihi cabá acaina ra? Jabi toca xo noqui chahahuacanaibo ri. Jamëri ca yonoco jaya xo noa noqui tëquë ati. Japi mëbinabëquinono.

⁶ Ja noihi ca iqui tsi noqui tëquë qui jamëri ca tiisi bo ahi quiha Dios. Huësti tsi xo toa Dios Chani yoati mëtsa cato. Dios Chani yoati tiisi jayapiquí tsi jia tsi Dios Chani yoacana, naa ja qui ma chitimihai cató no.

⁷ Huëtsa tsi xo toa nohiria mëbiti mëtsa cato. Mëbiti tiisi jayapiquí tsi jia tsi nohiria mëbicana. Jasca, huëtsa tsi xo toa nohiria tiisimati mëtsa cato. Tiisimati tiisi jayapiquí tsi jia tsi nohiria tiisimacana.

⁸ Jasca, huëtsa tsi xo toa nohiria ranihuati mëtsa cato. Jatsi nohiria ranihuati tiisi jayapiquí tsi jato chamahuacana. Jasca, huëtsa bo tsi xo huashiyamahaina. Jatsi mato jahuë bo xatënati tiisi jayapiquí tsi huashiyamacana. Tihi cató tsi nohiria mëbiquí tsi rani tsi jato mëbicana.

Chahahuacanaiba jabi-jabiria

⁹ Jatsi paraxoma noicana. Yoi ca quima bësocana. Jia ca ó quëëcana.

¹⁰ Jasca, jia tsi mabë xatë bo noicana. Jia tsi ocahuanacana, jia ca mabë xatë bá aquë no.

¹¹ Jasca, yonocohi tsi chiquishyamacana. Espíritu Santó tsi Diós yonoco ariacana Ibo bax yonocoquí na.

¹² Ibo ó pasohi tsi ranicana. Tënëhi tsi yosanayamacana. Dios qui bëhox-rohacana.

¹³ Chahahuacanaí ca noitiria cabo ya mato jahuë bo xatënacana. Jasca, mato Bëroma ca shishocanaibo orihuacana.

¹⁴ Mato yosixëni cabo ocahuayamacana. Jama jato bax bëhoxcana.

¹⁵ Ranicanaibo ya ranicana. Nohiria pi cohuëno tsi jato bêta cohuënacana.

¹⁶ Jia tsi racanabêquicana. Mamê oquëhuayamacana ra. Jama, noitiria cabo ya ma rabênaxëti xo. “Tiisi-tiisiria ca ëa xo naa ra” iyamatsicana; anoma quiha.

¹⁷ Nohiria bá pi mato yosino tsi jahari yoi ca copiyamacana. Nohiria qui jia ca jahuë bo ati ó quëëcana.

¹⁸ Jatiroha ca nohiria bo ya jia tsi racanabêquiti tanacana.

¹⁹ Nohiria bá pi mato yosino tsi jato tènëmayamacana, ëbë xatë bá. Jama, jato qui Dios caxano. “Ea tsi xo nohiria tènëmati ibo ra. Yoi ca acanaibo copixëquia” ii quiha Dios Quënhacanish cabo ó no.

²⁰ Jasca, mato pasomaha cabo pi paxnano tsi jato orihuacana. Ja tëshinacano tsi jënë jato qui acana. Tocapimano tsi bërabicaxëceni quiha. Jatsi jato jocha quima ja casocamitsa jato ri.

²¹ Jabi mato qui nohiria bá yoi ca ano tsi jato qui yoi ca ayamacana. Toca tsi jato yoi ca bëboxëqui mato, jia ca ma acai cató no.

13

Gobierno chama bo qui nicahaina

¹ Jabi yonahai ca gobierno chama bo qui nicaxëti xo jatiroha ca nohiria bo ra. Jatsi yonati chama amati ibo tsi xo Dios. Ja tsi xo toa jato qui chama acaina noqui yonati.

² Japi gobierno yoba pi nicayamahi tsi Dios qui jia ca pasomaha ixëqui mato pê. Jabi copihacaxëti xo gobierno pasomaha cato tia.

³ Jama, gobierno yoba pi nicahi tsi gobierno chama qui raquëyamaxëqui mato. Jama, gobierno chama bo qui raquëxëhi quiha toa yoyocanaibo ra. Jatsi raquëcasyamapiqui tsi gobierno yoba nicacana. Jia ca ma ano tsi jia tsi mato ocahuaxëhi quiha gobierno chama bo. Jato qui jia ixëhi quiha mato jabi.

⁴ Jabi Dios yonati tsi xo toa chama bo ra. Mato ja mëbixëti ca xo. Jama, anoma ca pi ahi tsi jato qui ma raquëxëti xo. Mato copiti chama jaya ca xo ra. Tocacani quiha Dios mëbixëna. Yoyocanaibo copicani quiha ja bax na.

⁵ Japi gobierno yoba nicacana, chama bá mato copiyamano iquish na. Jabi noba shina qui jia tsi xo toa gobierno chama ba yoba nicahaina.

⁶ Jasca, gobierno chama bo qui mato impuesto bo acana. Copihacaxëti xo gobierno chama bo jato yonoco quëshpi na. Jabi Dios bax yonococani quiha ra, jia tsi jato yonoco ja acaquë no.

⁷ Jasca, jato ó tsi cuenta pi jayaquí tsi copihuë. Rani tsi jato qui mato impuesto bo acana. Jasca, jia tsi mato yonahai ca chama bo qui nicacana ra. Jato ma chahahuaxëti xo.

Noinacano

⁸ Quiniacaxëcahuë. Anoma xo cuenta bo ra. Huësti roha tsi toa cuenta jia cato. Toa cuenta tsi xo nohiria huëtisa bo no noihaina. Jabi Dios yoba nicahai ca tsi xo toa jahuë xatë noihai cato.

⁹ Jasca, Dios yoba tëquë ma ano ra: “Joni huëtisa ahui biyamacana, joni ayamacana, yomayamacana, nohiria huëtisa ba jahuë bo ó quëëyamacana. Tihi ca tsi acahuë” ii quiha Dios yoba bo. Jasca, tobi quiha toa Dios yoba huëtisa bo ri; jama, huësti roha tsi xo toa Dios yoba-yobaría cato. “Huëtisa bo noicana, mamê ma noihai jascaria” ii quiha Dios oquë ca yoba ra. Tocapiquí tsi yoba huëtisa bo ri jatihuaxëqui mato iquia.

¹⁰ Noipiquí tsi mabë xatë qui yoi ca ayamaxëqui mato ra. Dios yoba tëquë nicahai ca tsi xo toa nobë xatë bo no noihaina ra.

¹¹ Jabi ma tocaxëti xo, joti basima noba Ibo nori quëshpi na. Oxatiya ma xo naa ra. Jatsi jaha bësocana. No chahahuaniquë tsi quiha jari basi Cristo johai ca lipaoniquë. Jama, jaboqui basirima xo ja bacahaina iquia ra.

¹² Jatipaimaria xo jocha tsëmonatiya ra. Huëapaimaria xo ja johai ca xabaca. Japi jocha tsëmo quima bësocana. Jasca, Dios jabi jia ca sahuëcana, soldadó jahuë armadura sahuëhai jascaria, huëa ó xo tsi bëboxëna.

¹³ Huëaná ca nohiria iipiquí tsi jabi jia ca no jayati xo. Jama, tobi quiha toa yoyocanaina: naa pabë-pabëriahaina, pahëhaina, anoma ca chotahaina, iquinahaina, yosanahaina. Tihi cabo tsi xo yoi.

¹⁴ Jama, noba Ibo Jesucristo jabi sahuëcana. Sahuëxo tsi mato noma jabi yoi ca chahahuayamacana, jaha ja quëëhai ca axëna.

14

Quiniaxëni ca chahahuacanaibo

¹ Jabi tobi quiha toa quiniaxëniria ca chahahuacanaibo ra, naa coshi yama cabo. Jia tsi jato joihuacana. Jamëri ca jabi bo pi ja jayacano tsi jato raniyamacana, naa jato jabi tahëxo na.

² Jamëri xo nohiria ba jabi bo ra. Huësti ca chahahuahai ca tsi xo toa jatiroha ca pihaina. Ja qui jiaría quiha jatiroha ca ja pihaina ra. Jama, tobi toa jaha quiniaxëni ca chahahuahai cato. Verdura bo roha picatsi quiha ra. Ja qui roa tsi xo toa piti huëtsa.

³ Jatsi quiniacaxëcahuë. Piti ó quiniaxëni ca ranimisyamaxëti xo jatiroha ca jahuë bo pihai cato. Anoma quiha. Jasca, jatiroha ca picatsai ca ranimisyamaxëti xo verdura bo roha pihai ca ri, Diós toa dos ca nohiria bini iqui na.

⁴ Jatsi, çjënahuariahax raca toca tsi mabë xatë bo ma ranina? Anoma quiha. Ibobá-na tsi xo toa bo tēquëta, mato yonati bo nomari. Anoma ca pi ja acano tsi Diós jato yoano iquia. Jato mēbixëti mētsa xo Dios ra, jia ca ati.

⁵ Jasca, tobi quiha toa jodioba fiesta barí tsi aracascanaibo. Oquëria ca jato bari bo nori ca quëscahuacani quiha. Jama, chahahuacanaibo huëtsa bo qui jaharisi tsi xo jatiroha ca bari. Jatsi shinaparixëti xo jatiroha cabo ra, jia ca ati cahëxëna.

⁶ Jabi, “Oquë tsi xo naa barí tsi Dios qui no arahaina” i huësti ca mitsa. Jënima quiha. Toa barí tsi aracatsi quiha, Dios ranihuaxëna. Jasca, Dios ranihuahi quiha jatiroha ca pihai ca ri, jahuë piti quëshpi tsi “Gracias” ja iqui iqui na. Jasca, Dios ranihuahi quiha verdura bo roha pihai ca ri. Dios qui “Gracias” ii quiha toa ri.

⁷ Japi quiniacaxëcahuë, mabë xatë jabi bo tahëhax na. Nomë bësoyamaqui noa, jaha no quëëhai ca roha ca axëna ra. No acai ca tsayahi quiha nobë xatë bo ra.

⁸ Jatsi bësopihí tsi Ibo bax bësosqui noa. Jasca, rësopihí tsi Ibo bax rësosqui noa. Bëso, bësoyama, tihi tsi no imitsa. Tocahi tsi jari Ibobá-na xo noa ra.

⁹ Ja tsi xo toa no bax Cristo rësoni quiha. Rësohax ja bësotëquëniquë noqui tēquë, naa bësocanaibo, bësoyama cabo, tihi cabo yonaxëna.

¹⁰ Jatsi, çjëniríaxo raca nobë xatë bo no ranina? Jasca, çjëniríahax raca nobë xatë bo qui no caxana? Dios bësójó tsi niixëqui noa, noqui tēquë copihacaxëna, joni bësójó nomari.

¹¹ Jabi Quënhacanish cabo ó tsi Ibo Dios nēcaniquë:

“Bëso xo ëa ra. Parayamaquia.

Ea bësójó tsi mēnicaxëcani quiha jatiroha cabo ra.

Jia tsi Dios ocahuaxëhi quiha jatiroha ca nohiria”

i Dios ni quiha.

¹² Japi Dios qui noba jocha bërohuaxëqui noa, naa noqui tēquëta ra.

Mabë xatë bo jochamayamacana

¹³ Japi mato huëtsa raniyamacana. Jama, jato ma mēbixëti xo. Jato jochamayamacana. Jabi jia ca ma jayapino tsi jia ca acaxëcani quiha. Jama, ma yoyopino tsi ja tocacamitsa jato ri pë.

¹⁴ Jatsi nicaparicana. E qui jënima tsi xo jatiroha ca no pihaina iquia. Toca ca Ibobá ëa jismani quiha. Jama, jahuëcara pi nohiria picasyamano tsi oquë tsi xo toa ja piyamahaina. Ja shinahai tsi xo.

¹⁵ Jasca, ma pihai cató tsi mabë xatë bo pi yoshihuahacano tsi Dios noihai ca quinia ó tsi bësoyamaqui mato rë. Jasca, çtoa xatë bax Cristo nayamayamani? Japi jahuëcara ma pihai cató tsi mabë xatë bo yoshihuahacano tsi pinoma tsi xo toa iquia.

¹⁶ Jatsi quiniacaxëcahuë. Jënima jahuëcara ca ma pihai ca imitsa. Jama, ma pihai ca tahëxo tsi nohiria mato ranipino tsi oquë tsi xo toa piti ma piyamahaina iquia.

¹⁷ Jabi no pihaina, jënë no acaina, tihi cabo tsi xo mahitsa Diós otoiha cato ó no. Oquë tsi xo toa jabi mēstëxëni ca jayahaina. Jasca, oquë tsi xo nobë xatë bo ya jia tsi no racanabëquihaina. Oquë tsi xo Espiritu Santó tsi no ranihaina. Tihi tsi xo jiaría cabo ra.

¹⁸ Nēca pi Cristo quinia ó tsi ma bësono tsi mato qui ranixëhi quiha Dios. Jasca, jia tsi chanicaxëcani quiha nohiria bo ri mato yoati na.

¹⁹ Jatsi Dios quinia ó tsi bësocana. Tocapimano tsi oquëxëhi quiha ma rabënahëquihaina. Toca tsi mēbihacaxëhi quiha jatiroha cabo.

²⁰ Jatsi ma pihai ca iqui tsi Dios yonoco yoshihuayamacana ra. Jënima tsi xo piti tēquë iquia. Jama, no pihai cató pi nobë xatë bo no jochamano tsi anoma tsi xo toa no pihaina iquia.

²¹ Jatsi oquë ca quinia tsi xo toa nami no piyamahaina, jënëria no ayamahaina, jahuëcara ca huëtsa no acaina, tihi cabá tsi nobë xatë bo no jochamaquë no.

²² Jabi jamëri jamëri tsi xo nohiria bá shinahaina piti yoati na. Jënima quiha. Dios roha ma yoano. Jabi ma acatsai ca pi ahi tsi shoma xo mato, mato shina quësohacayamaquë no.

²³ Jama, tobi quiha toa quiniaxëniria cato ra. Ja qui yoi ca pi ja pino tsi ja qui quësoxëhi quiha jahuë shinana pë. Ja qui jocha quiha. Jabi jocha tsi xo toa noqui yoi ca acaina. Noitiria ca tsi xo toa.

15

Nobë xatë bo mëbihaina

¹ Jabi quiniaxëniria ca chahahuacanaibo no mëbiti xo ra, naa noqui Cristo quinia cahëxëni cabo. Mëbihi tsi nomë no ranihuayamaxëti xo.

² Jasca, nobë xatë bo no ranihuaxëti xo. Jasca, jato no mëbino, Cristo quinia ó tsi ja shinahacano iquish na.

³ Cristo jabi no tsayaparino. Joxo tsi quiha jamë tsi ja ranihuayamaniquë. Jama, ja joquë tsi quiha nohiria bá roaniquë pë. Jabi toca tsi chanihi quiha Quënëhacanish cabo, "Ea roamisti quiha mi qui cacacanaibo" iquiina.

⁴ Jabi siri tsi naa chani tēquë quënëhacani quiha, jaboqui noqui chamahuaxëna. Jatsi jaha no pasohaina, no yosanayamahaina, tihi ca tsi noqui tiisimahi quiha Diós quënëni ca chani ra. Jaha pasocanaibo Diós mëbini ca noqui jismahi quiha.

⁵ Jasca, Dios tsi xo toa noqui mëbihaina ra. Ja tsi xo toa noqui chamahuahaina. Jabi mato ri Diós mëbino, jia tsi ma rabënahëquino iquish na. Jasca, mato ja mëbino ra, Cristo quinia ó tsi ma banahuano.

⁶ Jatsi huësti ca jói tsi Dios, naa noba Ibo Jesucristo Jahëpa jia tsi ocahuabëquixëqui mato.

Carayanabo qui Dios Chani yoahacaxëti xo

⁷ Jia tsi mato huëtsa joihuanaicana, naa Cristó mato joihuani jascaria. Toca tsi ocahuahacaxëhi quiha Dios.

⁸ Jabi yonati Jesu manëniquë jahuë jimibo mëbixëna iquia. Jato xërëquë xo tsi quiha Dios Chani ja yoaniquë jabija ca Dios nori ca jismaxëna. Jasca, ja joni cató tsi jahuë jodioba rëquëbo yamabo qui Diós yoani ca chani jatihuahacanicuë.

⁹ Jasca, mai qui Jesu joniquë carayanabo ri xabahamahacano iquish na. Jia tsi Dios ja ocahuacano jato ri. Jabi toca tsi Salmo quënënish cató quënëni quiha carayanabo yoati na. "Carayanabo xërëquë xo tsi mia ocahuaxëquia. Quëquëxëquia mi janë yoati na" ii quiha.

¹⁰ Jasca, Dios Chani iti huëtsa ó tsi, "Jahuë jodiobo nohiria ya tsi ranicana, carayanabá" ii quiha.

¹¹ Jasca, iti huëtsá tsi, "Jia tsi Ibo Dios ocahuacana, carayanabá. Jatiroha ca nohiria bá Dios ocahuano ra" ii quiha.

¹² Carayanabo yoati tsi Isaías yamabá quënëniquë jaa ri. "Jisiquixëhi quiha Isaí chahitaxocobo.

Jisiquixo tsi carayanabo yonaxëhi quiha. Jatsi ja qui chitimicaxëcani quiha carayanabo ri" i ja ni quiha.

¹³ Japi mato carayanabo bax bëhoxquia, Diós mato ranihuano iquish na. Jabi Dios ó pasoqui noa, noqui ja mëbino. Japi Diós mato ranihuano, ma chahahuacquë no. Tocapijano tsi oquëriaxëhi quiha jaha ma pasohaina Espiritu Santo chamá no.

Carayanabo qui Pablo raahacanicuë chaniti

¹⁴ Tiisi ma nori ca iipiquia, ëbë xatë bá. Jasca, shinajiaxëni xo mato iquia. Mato tiisi iqui tsi jia tsi yobanati mëtsa xo mato, jia ca axëna. Tihi ca tsi cahëyoiquia.

¹⁵ Jabi raquëxoma tsi naa carta mato qui ë quënëquë, noho yoba ma shina-bënoyamano iquish na. Raquëhaxma tsi mato qui chanicuia, ë qui jahuë Chani yoati yonoco Diós ani iqui na.

¹⁶ Mato carayanabo qui ëa ja raanicuë, jahuë Cristo Chani ë yoano. Toa yonoco aquí tsi ë qui Diós ani ca Chani boquia mato carayanabo qui. Espiritu Santó rohahuahacanicuë ca ofrenda jascaria tsi Dios qui mato mëacasquia ra.

¹⁷ Jabi ë qui jia tsi xo toa Dios bax ë acana iquia. E aca ca qui bërabiyamaquia, jahuë Jesucristo ya ë yonocobëquinahai ca iqui na.

¹⁸ Jabi ë yoahana, ë acana, tihi cabá tsi jia tsi xo toa mato bax Cristó acana ra. ¿Tsayacana? Jaboqui Dios banahuacui mato ra, Dios Chani mato qui ë yoani iqui na.

¹⁹ Jasca, mato xërëquë xo tsi jisti bo ë aniquë. Toca tsi Espiritu Santo chama ma jisni quiha. Tihi cabá tsi Cristo qui mato carayanabo mëpiahanicuë ra. Jasca, toca tsi Cristo Chani ë yoabonanicuë jatiroha ca iti xo na. Jerusalén, nëama ca Ilírico mai, tihi cabo xo tsi jato qui jahuë Chani ë yoanicuë ra.

²⁰ Jabi Dios Chani yoahi quiha joni huëtsa bo ri. Jia quiha. Jama, ja yoacanai cato ax tsi yoacasyamahai ca ëa xo naa. Jato yonoco quiha. Ja tsi xo toa basi, naa Dios Chani nicayamanish cabo qui Cristo Chani yoacasquia, naa yoahama cato xo na.

²¹ Tocatsiquia Quënëhacanish cabo jatihuahacano iquish na.

“Jisxëhi quiha jahuë Chani nicahama cabo.

Cahëcaxëcane quiha nicayamacanaibo” ii quiha.

Romá ca chahahuacanaibo qui Pablo shishocasnina

²² Nëama xo tsi Dios Chani yoahi tsi ë bamaniquë mato qui shishoxëna. Mato qui canoma ë iniquë rë.

²³ Jama, jaboqui jatihuahacaquë nëa xo tsi Dios Chani ë yoahaina ra. Japi mato jisi joquia. Naama tsi mato qui ë cacasni quiha.

²⁴ Jabi ë shinahai ca tsi xo naa: Mato oquëria ca España mai qui capama tsi mato yaca qui shishoparicasquia. Rani tsi shishonabëquixëqui noa tia. Jaquirëquë España mai qui ëa ma raaxëti xo.

²⁵ Jaboqui Jerusalén qui caapariquia, toá ca chahahuacanaibo mëbixëna.

²⁶ Jabi Macedonia, Acaya, tih ca maí ca carayana ca chahahuacanaibá parata catiani quiha Jerusalén ca noitiria ca jodiobo bax na. Toa parata jato qui ë boxëti xo.

²⁷ Ranixo tsi naa parata ja acani quiha toá ca noitiria cabo mëbixëna. Jabi toá ca noitiria ca jodiobo carayanabá mëbixëti xo iquia. ¿Jodiobo iqui tsi Dios Chani ja nicayamayamacani? Ja quëshpi tsi jaboqui Jerusalén ca noitiria ca jodiobo ja mëbicaxëti xo iquia, ja biniayamacano iquish na.

²⁸ Jatsi jaboqui carayanabá ë qui mëani ca parata pari Jerusalén cabo qui ë booparixëti xo. Niabëria tsi jahari joxëquia España mai qui. Jopama tsi mato qui shishoxëquia tia.

²⁹ Jatsi mato qui ë cahëno tsi ëa chamahuariaxëhi quiha Cristo tia, jia tsi mato ë mëbino.

³⁰ Jasca, ë bax ma bëhoxno, ëbë xatë bá, Ibo Jesucristo tahëhax na. Jasca, ëa ma noihai ca iqui tsi ëa ma mëbino Dios yonoco ati, naa ë bax ma bëhoxhai cató no. Jabi, ¿Espíritu Santó ëa mato noimayamayamani?

³¹ Jatsi ë bax bëhoxcana, jodioba maí ca nicamixxëni cabo quima ë paxano iquish na. Jasca, bëhoxcana, ë bohai ca parata ranixo tsi Jerusalén ca chahahuacanaibá bino ra.

³² Jaquirëquë Dios shina pi ja ino tsi rani tsi mato qui joxëquia tia. Johax mato bëta chitëxëquia, joiparixëna.

³³ Iquë. Noqui bëpasimahai ca Diós mato tëquë bëtano ra. Amén.

16

Romá ca bo Pabló joihuanina

¹⁻² Jabi noba yoxacato, naa Febe mato qui raaxëquia. Iboba janë tsi naa yoxa joihuacana iquia ra. Nëá ca Cencreá ca iglesiá ca yonocoxëni ca quiha. Chahahua-canaibá jabi tsi xo toa jia tsi nohiria joihuahaina. Jia tsi ëa naa yoxá mëbini quiha. Ja iqui tsi jatiroha ca quiniá tsi naa yoxa mëbicana ja joquë no.

³ Jasca, Priscila, Aquila, tih cabo joihuacana. E bëta ax tsi Dios bax ja yonocobëquipaocaniquë jato ri.

⁴ Ea tahëhax ja naquë acaniquë ra, ëa xabahamaxëna. Ja quëshpi tsi jato qui “Gracias” iquia. Jato qui “Gracias” ii quiha carayanaba iglesia bo tëquë ri.

⁵ Jasca, jato xobó ca catihai ca aracanaibo joihuacana. Jasca, noho rabëti Epeneto joihuacana. Asia maí ca jariapari ca Cristo chahahuanish ca ja ini quiha.

⁶ Jasca, María ri. Mato bax ja yonoco-yonocorianiquë ra.

⁷ Jasca, tobi Andrésico, Junias. E bëta preso qui nanëhacanish cabo tsi xo toa bo. Noho rabëti bo quiha. Oquë-oquëria ca Dios Chani yoacanaibo ja icani quiha. Jariapari Cristo chahahuanish cabo tsi xo naa bo; jato cho ë iquiina. Jia tsi tih cabo joihuacana.

⁸ Jasca, Amplias joihuacana. Ibo iqui tsi naa joni noiquia ra.

⁹ Tobi quiha Urbano, naa ë bëta yonocobëquipaonish cato. Tobi quiha Estaquis, naa ë noihai cato. Tih cabo noicana.

¹⁰ Jasca, Apeles, naa Cristo chahahuanish ca yosi cato, Aristobuló-na bo, tih cabo joihuacana.

¹¹ Tobi noho jimi bo Herodión. Tobi Narcisó-na bo, naa jahuë xobó ca aracanaibo. Tih cabo joihuacana.

¹² Jasca, Trifena, Trifosa, tih cabo joihuacana. Ibo bax yonocoria ca xo. Tobi noba yoxacato Pérsida. Joihuacana. Huëstima tsi xo toa Ibo bax ja yonocoina.

¹³ Jasca, tobi Rufo, naa Cristo chahahuanish ca yosi cato. Tobi jahuë jahëhua. Tih cabo joihuacana. Ea jahuë jahëhuá shomahuarianiquë, naa noho cai jascaria iquiina.

¹⁴ Jasca, Asíncrito, Flegonte, Hermas, Patrobas, Hermes, jato maxó ca rabēti bo, tihi cabo joihuacana.

¹⁵ Jasca, Filólogo, Julia, Nereo, jahuē yoxa cato, Olimpas, jato bētahai ca chahahuacanaibo, tihi cabo joihuacana.

¹⁶ Jia tsi joihuanacana iquia ra. Jabi mato joihuahi quiha nēá ca Cristo iglesia bo tēquē.

¹⁷ Quiniacaxēcahuē, èbē xatē bá. Tobi xo toa chahahuacanaibo oquēxnamahai ca nohiria bo rē. Tobi toa nohiria janyama mēpicanai bo rē. Jaha bēsopa. Jato bēta rabēnayamacana iquia.

¹⁸ Noba Ibo Cristo bax yonocoyamacani quiha ra. Jasca, jamē shinamisxēni ca xo. Anoma tsi xo toa ja yobacanaina. Paraquí tsi cahētimaxēni ca nohiria janyama mēpicani quiha pē.

¹⁹ Jabi jato qui nicayamaxēqui mato tia. Nēama quiha, naa páis huētsa bo qui pacananiquē chani mato yoati na. “Jia tsi Cristo nicacani quiha Romá ca chahahuacanaibo” icani quiha ra mato yoati na. Ja iqui tsi rani-raniquia. Jia ca ati ma jabino ra. Oquē tsi xo toa yoi ca cahēyamacanaibo iquiina iquia.

²⁰ Jabi mato mēbixēhi quiha Dios ra, naa noqui ranihuahai cato. Mato bax Satanás bēboriāxēhi quiha. Basima tsi xo toa bari ra. Noba Ibo Jesucristó mato shomahuano ra.

²¹ Jasca, mato joihuahi quiha nēá ca Timoteo, naa è bēta yonocobēquihai cato. Jasca, mato joihuacatsi quiha è bēta yonocobēquicanaibo, naa Lucio, Jasón, Sosípater.

²² Jabi Tercio tsi xo naa carta quēnēhai cato. E bax quēnēhi quiha. Jarohapa tsi mato joihuaquia èa ri.

²³ Jasca, mato joihuahi quiha Gayo, naa nēá ca èa orihuahai cato. Jahuē xobó tsi caticani quiha nēá ca chahahuacanaibo araxēna. Mato joihuahi quiha Erasto ri, naa yacatá ca parata obēso cato. Jasca, mato joihuahi quiha nobē xatē Cuarto ri. Tihi cabo tsi xo toa mato joihuacanaina.

²⁴ Mato tēquē noba Ibo Jesucristó shomahuano. Amén.

Dios no ocahua-ocahuapaoti xo noa

²⁵ Dios no oquēhuano ra. Mato chamahuati Ibo tsi xo toa. Mato mēbixēhi quiha ra, mato qui è yoani ca Cristo Chani ma banahuano iquish na. Naama pi nohiria qui jonē quiha naa Chani jia ca i-ipaoniquē ra.

²⁶ Jama, jaboqui bēroria tsi xo naa chani ra. Ja tsi xo toa nohiria tēquē ca qui ja yoahacaxēti xo ra, Cristo qui ja chitimicano jato ri. ¿Jabi tocāpīxēti nori ca Quēnēhacanish cabá noqui yoayamayamani? Jabi noba bēso-bēsopaohai ca Dios shina tsi xo toa nohiria huētsa bá jahuē Chani nicahaina.

²⁷ Ja huēsti ca tsi xo toa tiisi-tiisiria jaya cato ra. Jatsi Jesucristó tsi Dios ocahua-ocahuacana ra. Amén.

Primera Carta Del Apostol San Pablo a Los Corintios

Corintó ca chahuacanaibo Pabló joihuanina

¹ Mato qui quēñehai ca Pablo ca ëa xo naa. Dios shinaná tsi ë quēnahacaniquē, Dios Chani yoati ibo iti. E bëta xo tsi mato joihuahi quiha nobë xatë Sóstenes ri.

² Mato Corintó ca chahuacanaibo qui naa carta raaquia. Dios nohiria bo, naa jahuë Jesucristó tsi mëstëhuahacani cabo qui naa chani raaquia. Jasca, raahacahi quiha jatiroha ca iti ca noba Jesucristo qui aracanaibo qui. Jato Ibo, noba Ibo, tihi cabá-na xo Jesu ra.

³ Jatsi noba Jahëpa Dios, noba Ibo Jesucristo, tihi cabá mato noino. Mato ja ranihuacano.

Ja shomahuariahacananina Jesucristó no

⁴ Jabi Jesucristó ani ca iqui tsi ma shomahuariahacaniquē iquia. Ja quëshpi tsi Dios qui “Gracias” iroha-irohaquia, bëhoxhi na.

⁵ Jatiroha ca quiniá tsi ma shomahua-riahacani quiha, Cristó-na bo ma nori iqui na. Jaha tsi oquë tsi xo toa ja bax ma chanihaina. Jasca, Cristo iqui tsi oquë tsi xo toa Dios ma cahëhaina iquia.

⁶ Jabi mato qui Cristo Chani no yoaquë tsi toa Chani ma birianiquë ra. Jaha tsi mato shina ó tsi toa Chani coshinaniquë.

⁷ Toca tsi Espiritu Santó acai ca tiisi bo ma biyoniquë. Yama ca tsi xo toa ma naris-haina iquia, Ibo Jesucristo jisiquihai ca manaquí na.

⁸ Mato otoxëhi quiha ra jahuë rëso qui. Jatsi jaroja ca bari, naa noba Ibo Jesucristo bari tsëquëno tsi quësohacatimaxëni ixëqui mato ra.

⁹ Chahahuahacati xo Dios. Quiayamahi quiha. Mato ja quëñani quiha, jahuë Baquë Jesucristo, naa noba Ibo ya rabëñati.

Ja mapëxnacananina

¹⁰ Noba Ibo Jesucristo janë tsi mato yobaquia, ebë xatë bá. Jasca ca jahuë bo ma chahuatuati xo iquia. Ma mapëxnayamano; anoma quiha. Jasca, huësti ca shina roha ca ma jayano, Dios bax yonocobëquinaxëna.

¹¹ Jabi ma mapëxnahai ca ë nicaniquë rë, ëbë xatë bá. “Joi mërabëquinacani quiha Corintó ca chahuacanaibo” ii quiha nëá ca nohiria bo rë mato yoati na.

¹² Nicaparıcana. Anoma tsi xo toa ma yoahaina iquia. “Pabló-na xo ëa” ii quiha mato mishni bo pë. “Apolós-na xo ëa” ii quiha maxo huëtsa pë. “Pedró-na xo ëa” ii quiha huëtsa bo. Tihi ca tsi iqui mato pë, chanihi na.

¹³ Jama, huësti ca Ibo roha jaya xo mato ra. Mapëxnatimaxëni xo noba Cristo ra. Huësti ca maxo roha xo noa ra, huëstima ca ja nomari. Nicaparıcana. ¿Mato jocha bax Pablo tooxahacani pa? ¿Noho janë tsi ma ashimahacani pa?

¹⁴ “Gracias” Dios qui iquia ra, yama ca ë ashimani quëshpi na. Crispo, Gayo, tihi roha cabo tsi xo toa ë ashimanina.

¹⁵ Jaha tsi yama tsi xo toa “Pablo janë tsi ashimahacani ca ëa xo naa ra” iti mëtsa cato ra.

¹⁶ Estéfanas, jahuë xobó cabo, tihi roha cabo ë ashimani quiha, mato bëtaquí na. Ichariama ja icani quiha. Yama tsi xo toa ë ashimani ca nohiria huëtsa tia iquia ra.

¹⁷ Jabi Cristó ëa raayamaniquë nohiria bo ashimati. Jama, ë raahacaniquë jahuë Chani jia ca yoati. Yoahi tsi nohiria ba tiisi tsi chaniyamaquia. Jama, “Cristo rësoni cató tsi no xabahamahacaxëti xo” iquia, jahuë chama Cristo crúz bënoyamano iquish na.

Dios tiisi

¹⁸ Jabi tënëtiya qui bocanaibo qui yoyoxëni tsi xo naa cruz Chani. Jama, noqui xabahamahacani cabo qui jia tsi xo ra. Dios chama jaya xo ra.

¹⁹ Jasca, Quēñehacani cabo ó tsi nëca tsi Dios chanini quiha jato yoati na: “Nohiria ba tiisi quëyoxëquia.

E qui iriama tsi xo toa cahëxëni caba tiisi.

Jato tiisi quëtiaxëquia”

i Dios ni quiha.

²⁰ Jabi Dios qui iriama tsi xo maí ca nohiria ba tiisi jaya cabo. Ja qui iriama tsi xo jato yoba, jato papi, tihi ca cahëxëni cabo ri. Chaniti mëtsaxëñiria ca ja icamitsa; jama, Dios qui iriama jato tiisi tēquë nori. Yoyoxëni ca jato tiisi nori ca Díos jismani quiha.

²¹ Jabi Dios cahëyoiti mëtsama xo nohiria jato tiisi no. Dios quinia ma xo toa ra, Dios cahëti. Jama, jahuë Chani chahuacanaibo xabahamahi quiha. Toa Chani yoaquia. Toca tsi Dios

cahëti mëtsa xo nohiria ra, jahuë Chani chahahuacuqui na. Jishopë. Jato qui yoyoxëni tsi xo toa quinia rë.

²² Jisti bo jiscascani quiha jodiobo, chahahuanox pari. Jasca, carayanabo ri tsi xo toa nohiria ba tiisi roha nicascanaina pë.

²³ Jama, cruzó tsi Cristo tooxahacani ca Chani yoaqui noa ra. Jodiobo qui yoi xo naa Chani rë. Jasca “Yoyoxëni xo” icani quiha carayanabo ri.

²⁴ Jama, Dios tiisi-tiisiria cahëriaqui noa, naa noqui quënahacanish ca jodiobo carayanabo tëquë. Jabi Dios tiisi-tiisiria, jahuë chama, tihì cabo noqui jismahacanicuë cruzó tsi Cristo rësoniquë no.

²⁵ Dios tiisi quësa ma xo nohiria ba tiisi. “Yoyoxëni xo Diós acaina” i jaca mitsa; jama, jato tiisi oquë Dios tiisi nori. Jasca, “Chama yama xo Cristo rësohaina” i jaca mitsa; jama, nohiria ba chama oquë Cristo rësohai ca chama nori.

¿Tsohuë ni toa xabahamahacanish cabo?

²⁶ Shinaparicana, ëbë xatë bá. Diós mato quënaquë tsi ¿maí ca nohiria-nohiria ma ini pa? ¿Chama bo ma ini pa?

²⁷ Iyamaqui mato. Toca ca tiisi jaya ca nohiria bo bërabilhuacatsi quiha Dios ra. Ja tsi xo toa noqui tiisi janyama cabo ja biniquë. Noqui chama janyama cabo bichi quiha maí ca chama bo bërabilhuaxëna.

²⁸ Jishopë. Maí ca nohiria bo qui yoi tsi xo naa quinia ra. Jama, jato qui yoi cabo Diós biniquë oquëhuaxëna. Noqui noitiria cabo ja bichi cató tsi quiha jato tiisi ja quëyoniquë.

²⁹ Ja iqui tsi yama tsi xo toa Dios bësojó tsi jamë oquëhuati mëtsa cato.

³⁰ Dios roha tsi xo toa jahuë Cristo ya noqui rabënamahai cato ra. Dios quinia tsi xo toa jahuë Cristo ra. Tsayacahuë. Jahuë Cristó tsi Diós noqui xabahamati quinia bërohuahacanicuë. Jahuë Cristó tsi no jiahuahacanicuë. Jatsi jahuë Cristó tsi no xabahamahacanicuë. Tihì ca tsi ahi quiha Dios jahuë Cristó no.

³¹ Jaha tsi “Oquëhuacaspíquí tsi Ibo no oquëhuati xo ja acani quëshpi na” ii quiha Quënehacanish cabo.

2

Cruzó tsi Cristo tooxahacani ca Chani

¹ Mato qui cahëxo tsi bëroria tsi Dios Chani mato qui ë yoanicuë iquia. Yoahi tsi chaniti mëtsaxëniro ca ë iyamaniquë. Jasca, nohiria ba tiisí tsi mato qui ë chaniyamaniquë, Dios jabija ca yoahi na.

² Jama, Jesucristo yoi, no bax cruzó tsi ja rësonina, tihì roha ca ë yoanicuë mato bëtaquí na.

³ Jasca, chama yama tsi mato qui ë joniquë shishohi na. E shina-huëjënanicuë rë. E mëmënicuë.

⁴ Johax nohiria ba tiisí tsi ë chaniyamaniquë Dios Chani mato qui yoahi na. Jama, Espiritu Santo chamá tsi mato qui noho chani joniquë iquia. Ja iqui tsi Dios quima noho chani joni ca ma jisnicuë.

⁵ Jaha tsi nohiria ba tiisi qui chitimiyamahi quiha ma chahahuahaina, Dios chama qui ja nori.

Dios tiisi

⁶ Jabi shinahanish ca chahahuacanaibo qui mana ca tiisi yoaquia. Nohiria ba tiisi jaquirima tsi xo naa tiisi ra. Naa mana ca tiisi cahëyamahi quiha toa Dios cahëyamacanaibo. Cahëyamahi quiha jaboqui yonacanaibo ri. Tihì ca tsi xo toa naamayamacaxëcanaina ra.

⁷ Jasca, jato oquë tsi xo toa ë yoahaina ra, Dios quima noho chani nori iqui na. Noqui xabahamahacati quinia ca tiisi ca tsi xo naa ë yoahaina ra. Jabi no bax naa xabahamati quinia Diós ani quiha, maí nëhohuahacanox pari.

⁸ Naa xabahamati quinia cahëyamahi quiha maí ca chama bo. Cahërohapiquí tsi cruzó tsi mana ca Ibo-iboria ja tooxayamaquë acanicuë iquia.

⁹ Jasca, naa quinia quënehacani quiha Quënehacanish cabo ó no:

“Anomaria tsi xo toa noicanaibo bax Diós shomahuahaina.

¿Jënahuariaxo ja acai ca shina no cahëna?

No tsayahaina, no nicahaina, tihì ca oquë ixëhi quiha toa no bax ja shomahuaxëhaina” tihì tsi ii quiha.

¹⁰ Jama, ja acai ca jahuë bo noqui Diós jismaniquë jahuë Espiritu Santó no. Jatiroha ca cahëriahi quiha Espiritu Santó ra. Dios jabi, Dios shinana, Dios tiisi, tihì ca tsi, naa noqui jonë ca jahuë bo cahëyoihì quiha.

¹¹ Toca ma xo noa. Noqui tsi xo toa joni huétsá shinahai ca cahëtimaxëni cabo. Nomë no shinahai roha ca cahëyoiqui noa iquia. Jasca, noqui tsi xo toa Diós shinahai ca cahëtimaxëni cabo. Jama xo Espiritu Santo ra. Ja roha tsi xo toa Diós shinahai ca cahëhaina.

¹² Jasca, naa Dios quima ca Espiritu Santo no biniquë noqui ri; mai ca tiisi ja nomari. Noqui tiisimahi quiha ra, Diós noqui ani ca jahuë bo tëquë no cahëyoino iquish na.

¹³ Jaha tsi Dios jahuë bo bërohuapama tsi nohiria bá noqui tiisimani ca tiisi tsi chaniyamaqui noa. Jama, Espiritu Santó tsi noqui tiisimahi ca jahuë bo roha yoaqui noa iquia. Noba chani ma xo. Jabi toca tsi chahahuacanaibo qui mana ca tiisi bërohuacani noa, jato tiisimaquí na.

¹⁴ Jabi Espiritu Santó tiisimahi ca jahuë bo biyamahi quiha Dios cahëyamacanaibo. Jato qui yoyoxëni quiha. Cahëtimaxëni ca xo, Espiritu Santo janyamacanai ca jaca nori iqui na.

¹⁵ Jama, jatiroha ca jahuë bo cahëyoiti mëtsa xo Espiritu Santo jaya cabo ra. Jaha tsi yosanahi quiha Dios cahëyamacanaibo, tihi ca tsi tsayahax na. Noqui cahëyamayoicani quiha pë.

¹⁶ ¿Jënahuariaxo raca Ibobá shinahai ca ja cahëyoicana? Yama tsi xo toa noba Ibo tiisimati mëtsa cato ra. Jama, noqui tsi xo toa Cristó shinahai ca cahëcanaibo, naa ja qui chitimicanaibo.

3

Dios bax yonocobëquinahaina

¹ Jabi Dios Chani mato qui ë yoaquë tsi Dios tiisi binoma ma i-ipaoniquë iquia, Espiritu Santó tsi ma mëpilhacayamani iqui na. Jari xocobo jascaria, naa chahahuabëna cabo jascaria ma ini quiha.

² Jaha tsi bëroria ca tiisi roha mato qui ë amaniquë, naa jahuë baquë jahëhuá xoma amahai jascaria. Toatiyá tsi Dios Chani-ghaniria binoma ma iniquë. Jishopë. Jari toca xo mato rë jaboqui.

³ Jari chahahuabëna cabo jascaria xo mato pë. Tsayacahuë. Jari mato xërëquë tsi xo yosanahaina iquia. Jari mato xërëquë tsi xo joi mërahaina rë. Tocapimano tsi ¿jënahuariaxo Espiritu Santó mato mëpina? ¿Dios cahëyamacanaibo jascaria iyamayamacanai, tocahi na?

⁴ Huësti ca maxo tsi xo toa “Pablo roha ó quëëqui noa” iquiina. Maxo huëtsa tsi xo toa “Apolos ó quëëqui noa” iquiina. Jabi toca pi ma chanino tsi ¿jënahuariaxo Espiritu Santó mato mëpina?

⁵ Nicaparicana. Iriama ca ëa xo naa. Jasca xo Apolos ri; iriama quiha. Dios yonati bo roha xo noa ra. Noqui iqui tsi Dios Chani qui ma chitimiquë. Diós noqui aca ca yonoco roha aqúi noa ra.

⁶ Jasca, jamëri tsi xo toa Diós noqui ani ca yonoco ati. Mato xërëquë xo tsi Dios Chani pari ë bananiquë. Jaquirëquë Apolos joniquë. Joxo tsi Dios Chani mato qui ja tiisimaniquë, mato coshihuaxëna. Noba yonoco tsi xo toa. Jama, Dios roha tsi xo toa mato ó ca Chani shinahamanish cato ra.

⁷ Ja quëshpi tsi iriama ca ëa xo naa, naa Dios Chani banahai cato. Jasca, iriama xo Apolos ri, naa Chani tiisimanish cato. Dios roha tsi xo toa mato shina ó ca Chani shinahamahaina.

⁸ Jaha tsi yonocobëquinahi quiha Dios Chani banahai cato, Dios Chani tiisimahi cato. Jato yonoco quëshpi roha tsi jato copixëhi quiha Dios.

⁹ Jatsi Dios yonati bo roha xo noa, Dios yahax tsi yonocobëquinahaina. Mato tsi xo toa huai iquiria. Huai Ibo xo Dios. Huai ca yonococanaibo xo noqui.

Xobo iquiria xo chahahuacanaibo

Diós acai ca xobo jascaria xo mato.

¹⁰ Ea ti tsi xo toa jahuë xobo rohauati ibo-iboria. Jabi Dios noihai cató tsi ë qui naa yonoco acacani quiha. Rohahuaxo tsi jahuë xobo chinichiti bo ë nimaniquë, mato chahahuamaquí na. Mato xërëquë xo tsi Dios yonoco ë chitahëhuani quiha. Jatsi ë quirëquë nohiria huëtsa bo joniquë, mato chamahuahi na. Joxo tsi ë chitahëhuani ca catcha tsi ja rohahuacaniquë. Jia tsi ja rohauati ca xo iquia.

¹¹ Jabi Jesucristo roha tsi xo toa nimahacaniish ca chinichiti. Ja qui roha chitimiqui noa xabahamahacati.

¹² Jasca, Jesucristo, naa chinichiti nori ca catcha rohahuacani noa. Jahá tsi jia ca jahuë bá tsi rohahuaxëhi quiha huësti huësti ca nohiria. Oro, plata, maxax copixëni cabo, tihi cabá tsi rohahuacaxëceni quiha. Jama, jihui, xëpamë, huasi, tihi ca copiriama cabá tsi rohahuacaxëceni quiha huëtsa bo pë.

¹³ Quiniacaxëcahuë. Bërohuahacaxëti xo noba yonoco yoi, Ibo Jesucristo bacaduë no. Toa barí tsi chihí tsi tanamahacaxëti xo nohiria yonoco tëquë. Jatsi mëshoyoxëhi quiha mahitsa ca yonoco. Mëshoyamaxëhi quiha yonoco jia cato.

¹⁴Ja rohahuacana ca pi mëshoyamano tsi copi jia ca bicaxëceni quiha ra.

¹⁵Jama, nohiria bá rohahuaha ca pi mëshono tsi jato copi jia ca bënëcaxëceni quiha pë. Jishopë. Xabahamahacacaxëceni quiha, naa chihi nacohai ca paxahai ca jascaria.

Arati xobo quëscaria xo chahahuacanaibo

¹⁶¿Dios xobo ma nori ca cahëyamacani sa? Mato ó tsi bësohi quiha Espiritu Santo, naa Dios Shinana ra.

¹⁷Jaha tsi tsohuëcaracá pi Dios xobo yoshihuano tsi toa nohiria quëyoxëhi quiha Dios iquia, roa ca mëstë ca Dios nohiria jaca nori iqui na. Dios xobo xo mato ra.

¹⁸Ma parahacayamano. ¿Tonia mato xërëquë ma ni toa tiisi-tiisiria ca jaca nori ca quëscahuacanaibo? ¿Mato ó ca ma ni toa maí ca tiisi ó quëëcanaibo? Jatsi maí ca nohiria bo qui yoyoxëni ca ja manëcano iquia ra.

¹⁹Dios qui yoyoria tsi xo toa maí ca nohiria ba tiisi, jato tiisi tsi xabahamahacatimaxëni jaca nori quëshpi na. Jabi, “Tiisi jayaria cabo paquëmahi quiha Dios, ja paracani cató no” ii quiha Quënëhacanish cabo.

²⁰Jasca, “Tiisi jaya cabá shinahai ca cahëriahi quiha Dios; mahitsa jaca nori” tih ca tsi ii quiha.

²¹Ja tsi xo toa nohiria ba tiisi qui chitimiyamacana iquia. Dios tsi xo toa jatiroha ca jahuë bo mato qui ati ibo-iboria.

²²Apolos, Pedro, ëa, tih cabo mato qui Diós ani quiha mato mëbiti. Jatiroha ca maí ca jahuë bo mato qui ja ani quiha mato mëbiti. Bësohaina, rësohaina, tih cabo mato qui acacani quiha. Jasca, jaboqui, huëaquë, tih cabo mato qui acacani quiha mato mëbiti. Tih cabo mato qui aqúi quiha mato mëbiti ra.

²³Jasca, Cristo qui ma acacaniquë mato ri. Cristó-na bo xo mato iquia; nobá-na ma nomari. Jasca, jahëpa Diós-na xo Cristo ri.

4

Anoma tsi xo tiisimacanaibo oquëhuahaina

¹Anoma tsi xo Apolos, Pedro, ëa, tih cabo ma oquëhuahaina iquia. Cristo yonati bo xo noa; jaroha. Toca tsi ma shinaxëti xo noqui yoati na. Dios Chani yoatí yonoco noqui acacani quiha nohiria bo qui bërohuati.

²Jabi jia tsi jahuë chama qui nicaxëti xo yonati.

³¿Japa ëa ti? ¿Cristo yonati jia cara ni ëa sa? Cahëyamaquia. “Yonati jia ca xo Pablo” i mato mishni bo mitsa. “Yonati yoi xo” i huëtsa bo mitsa. Jama, ë qui iriama tsi xo toa ëa yoati nohiria bá shinahaina. Jasca, “Jia tsi xo naa ë acana” iyamaquia, quiniashi na.

⁴Jaboqui yama tsi xo toa ëa pasomaha ca jahuë bo iquia. Jama, ¿jënahuariaxo ëmë ë cahëyoima? Ibo roha tsi xo toa ëa, noho shinana, noho yonoco, tih cabo cahëyoihaina.

⁵Jatsi quiniacana. Mato tiisimacanaibo oquëhuatapiyamacana iquia, Dios qui oquë yama ja icamitsa iqui na. Joxëhi quiha Ibo ra. Manacahuë. Joxo tsi nohiria ba shina ó ca jonë ca jahuë bo bërohuaxëhi quiha. Toa barí tsi oquëhuahacaxëhi quiha nohiria bo, jia ca ja acani ca quëshpi na. Jato copixëhi quiha Dios.

⁶Jaha tsi Apolos, ëa, tih cabo oquëhuayamacana, ëbë xatë bá. Quiniacaxëcahuë, Quënëhacanish cabo pasomaha ma iyamano. Anoma tsi xo toa huësti ca maestro oquëhuahaina, maestro huëtsa qui nicacasyamaquí na.

Corintó ca chahahuacanaibo Pabló raahanina

⁷¿Nohiria huëtsa bo oquë ni mato tiisi pa? ¿Jatiroha ca jahuë bo Diós mato ayamayamani? Ja quëshpi tsi ¿jënahuariahax “Oquë xo noa” i ma na, Dios quima mato tiisi ma biquë no?

⁸Quiniacaxëcahuë. Mamë paraqui mato iquia. Tonia chama bo, narisyamacanaibo, tih cabo ma nori ca quëscahuqui mato pë. Noqui axma tsi chama-chamaria bo ma manëniquë iquia. E ra ma. Yonahai ca chama bo ma iti ó quëëquia. Tocapimarohano tsi mato bëta xo tsi yonaxëquia ëa ri tia.

⁹Jama, noqui Dios Chani chitahëhuati ibo bo tsi xo toa jahuë rësó no. Tonia jaroha ca iti ó tsi Diós noqui janani quiha, nohiria bo bësojó tsi rësoti raahacanish ca joni bo jascaria. Noqui tsi xo noitiria. No tënëhai ca tsayacani quiha jatiroha cabo, naa ángel bo, nohiria bo tëquë.

¹⁰Noqui ratëceni quiha tsayahax na. Cristo iqui tsi nohiria bo qui yoyoxëni xo no acaina. Jama, Cristo ó tsi mato ti tsi xo toa tiisi jaya cabo tonia. Mato oquëhuacani quiha Dios cahëyamacanaibo iquia. Jama pi xo noa. Noqui tsi xo toa chama yama. Noqui nomacani quiha pë.

¹¹Jaboqui tsi paxnaqui noa. Tëshinaqui noa. Sahuëti narisqui noa. Noqui setiacani quiha; mahitsa. Noqui tsi xo xobo yama cabo.

¹² Jasca, noba mëquënë tsi yonocoqui noa, noba piti copixëna. Nohiria bá noqui roano tsi jato bax bëhoxqui noa, Díos jato shomahuano iquish na. Noqui pi ja tènëmacano tsi caxayamaqui noa. Jato tènëqui noa ra.

¹³ Noqui pasomaha pi nohiria bo chanino tsi caxahaxma tsi jato qui chaniqui noa. Jaboqui tsi Dios cahëyamacanaibo qui quërasria ca masa xo noa rë. Jabi toca xo noqui Dios Chani yoacanaibo iquia.

¹⁴ Nëca tsi mato qui quënëquí tsi mato bërabihuaquia tonia. Mato bërabihuacasyama xo ëa iquia. Nëca tsi mato qui quënëquia mato yobaxëna, noho xocobo ma nori ca quëshpi na.

¹⁵ Jabi huëstima ca Cristo yoati tiisimacanaibo ma jayacamitsa; jama, huësti roha ca mato jahëpa yoi nori. Mato jahëpa ë manëniquë, Cristo qui mato ë mëpiniquë no. Mato qui Dios Chani yoati chitahëhuanish ca ëa xo naa.

¹⁶ Ja tsi xo toa noho jabi jascacana iquia.

¹⁷ Jasca, mato qui Timoteo, naa noho noi ca baquë raaquia. Ibo Cristo yonoco ariahi quia. Jatsi mato mëbixëhi quia joxo na. E yoahai ca Cristo quinia mato nicamatëquëxëhi quia, naa jatiroha ca iglesia bo xo tsi ë tiisimahai ca jascaria.

¹⁸ Basi ë nori iqui tsi jamë shinamixxëni mato huësti huësti ca manëniquë rë. “Joyamaxëhi quia Pablo, noqui raquëhi na” icani quia tonia.

¹⁹ Jaha bësocapa. Dios qui pi jiano tsi mëri tsi mato qui joxëquia ra. Joxo tsi toá ca shinamixxëni cabá acai ca yonoco jixxëquia ra, jato chani nicahi ë nomari.

²⁰ Noba shina ó xo pi Díos yonayamano tsi mahitsa tsi xo toa no chanihaina iquia. Chama yama xo. Jama, no noho xo pi ja yonano tsi jahuë chama jayaxëqui noa jahuë yonoco ati.

²¹ Jatsi, ¿jënahuaxëhi ni ëa, mato qui joxo na? Toa nicaquia. ¿Joxëhi ni ëa, mato raahati? ¿Oquëyamayamahi ni ishima tsi ë johaina? Jabija; oquë tsi xo noihax ë joxëhaina iquia ra. Jama, mato quinia yoi bo pi ma niabëriayamano tsi mato raahaxëquia joxo na.

5

Niahacaxëti xo jochahuaxëni ca chahahuahai cato

¹ Jishopë. Chani yoi ca ë nicahitaquë mato yoati na. “Corintó ca chahahuacanaibo xërëquë ó tsi bësohi quia jochahuaxëni cato, naa jahuë jahëpa ahui ya racahai cato” ii quia toa nahax ca bëcanai ca nohiria rë. Anoma xo toa ja tocachaina ra. Tocayamacani quia Dios cahëyamacanaibo ri.

² ¿Jënahuariahax “Jënima tsi xo ja acaina” i ma na pë? Cohuëyama xo mato; rani ma nori iquia. Jama, ja acai ca iqui tsi mato quima niahacaxëti xo toa joni iquia.

³ Jaboqui basi xo ëa rë; jama, mato bëta iquiria ë nori, mato ë shina-shinahai quëshpi na. Jabi anoma tsi xo toa jochahuaxëni cató acaina iquia. Mato bëtahaxma tsi mato quima ja niahacati xo iquia Ibo Jesu chamá no.

⁴⁻⁵ Jabi arati ma catino tsi mato bëtaxëquia noho shinaná no. Noba Jesu chamá tsi Satanás qui naa joni mëacana, Satanás tènëmano iquish na, jahuë jocha quima Dios quiri ja bësono. Tocacana, jahuë shina xabahamahacano iquish na, naa Ibo Jesucristo joxëquë no.

⁶ Anoma tsi xo “Jënima xo ja acana” i ma aina pë. Jabi mëri tsi pacanahi quia jocha pistia, levadura mishni mapari xara pacanahai jascaria.

⁷ Jabi pascua fiesta pinox pari tsi quia jato xobó ca levadura tsëcaparini quia Israël ca nohiria. Jascaria tsi mato quima naa levadura yoi, naa jochahuaxëni ca joni tsëcacana. Tocapihi tsi jënimaxëqui mato ra. Siri tsi ma bahuëhacaniquë. ¿Mato jocha quëshpi tsi Jesucristo, naa noba pascua oveja tëpas-hacayamayamani?

⁸ Jaha tsi pascua fiesta jascaria jaya xo noqui chahahuacanaibo ri, naa arati no catiquë no. Jaboqui catipama tsi jocha quima no paquëmahacani ca shinaqui noa. Jasca, noqui jochamahai ca jahuë bo no jaquimaxëti xo, Dios qui arahi na. Jochahaxma tsi jabija ca Dios qui no arano ra.

⁹ Jasca, siri tsi mato qui carta huëtsa ë raaniquë. Toa carta ó tsi “Jochahuaxëni ca chahahuacanaibo ya rabë nabëquiyamacana” i ë niquë.

¹⁰ Jaha bësocapa. Tobi quia jochahuaxënia ca chahuayamacanaibo rë. Jato xërëquë tsi xo toa anoma ca chotamis-canaibo, paratá-naxëni cabo, yomacanaibo, mahitsa ca dios bo qui aracanaibo. “Tihi cabo ya rabënyamacana” iyama ë niquë. Inonoma xo. ¿Jënahuariahax chahuayamacanaibo tëquë quima no aqëquëna? Inoma quia. Tocapiquí tsi naa mai ma jisbayaxëti xo ra.

¹¹ Jama, chahuahai ca quënahacani ca nohiria pi jari jochacasno tsi toa nohiria ya rabë nabëquiyamacana, “Dios nohiria xo noa” i jaca quë no. Toca ca nohiria yaxo tsi piyamacana iquia. Anoma quia.

12-13 Yobaquí tsi Dios cahëyamacanaibo yobayamaquia ra. Jato copiti Ibo xo Dios ra. Jama, chahahuacanaibo pi jochano tsi jato ma copixëti xo, “Mato maxo quima jochahuaxëni ca tsëcacana” i Dios Chani ai iqui na.

6

Dios cahëyamacanaibo qui mabë xatë bo ma bocanaina copihacati

¹ Mabë xatë bo pasomaha ca jahuëcara ca pi jayaquí tsi chahahuayamacanaibo qui jato yobamacana yobahacati. Anoma quiha. ¿Oquë ma ni Dios nohiria bo qui jato ma bohaina, yobahacati?

² ¿Jabi Dios cahëyamacanaibo yobayamayamaxëhi ni Dios nohiria bo? Tocaxëqui noa iquia. Tocapiquí tsi ¿mato xërëquë ca iriama ca jahuë bo yobati mëtsama ni mato rë? Jato ma yobaxëti xo iquia.

³ Tsayacahuë. Naipá ca ángel bo yonaxëqui noa ra. Jato pi yonaquí tsi nëá ca Dios nohiria bo yobati mëtsa xo noa tia.

⁴ Mato xërëquë pi mabë xatë bo joi ibëquinano tsi ¿Dios cahëyamahai ca juez qui jato raahi ni mato pë, copihacati? Iriama tsi xo Dios cahëyamacanaiba yoba ra.

⁵ Jishopë. Ma bërabixëti xo iquia. ¿Yama ni mato xërëquë ca jia tsi yobati mëtsa cato pa? Tonia tobi huësti përe xo iquia.

⁶ Jama, chahahuayamahai ca juez qui mabë xatë bo boqui mato pë, chahahuayamacanaibo bësojo ax tsi jato qui quësoxëna. Anoma quiha.

⁷ Anoma tsi xo toa Dios cahëyamacanaibo qui mabë xatë bo bohaina iquia, jato qui quësoxëna. ¿Oquë ma ni janyama ca ma tënëhaina yoi ca tahëhax na? ¿Oquë ma ni mato jahuë bo ma bënëhaina? Tihi tsi ma ati xo.

⁸ Jama, mabë xatë bo qui quësoxëni mato pë, juez bësojo ax na. Quësoquí tsi jato janyamahuaquí mato iquia. Ma acai cató tsi jato quima yomaquí mato ra.

Dios xobo xo mato

⁹ Diós otohái ca qui jicoyamaxëhi quiha nohiria yoi bo. Tihi ca tsi cahëqui mato ra. Diós otohái ca qui jicoyamaxëhi quiha yoxa mëtsaxëniacia cabo, mahitsa ca dios bo qui aracanaibo. Jicoyamaxëhi quiha huëtsa ba ahui ninicanaibo, jato huëtsa ya jobonacanaibo.

¹⁰ Jicoyamaxëhi quiha yomacanaibo, paratá-naxëni cabo, pahëcanaibo, ranimisxëni cabo, yomaxëni cabo. Tihi ca tsi xo toa jicoyamahaina.

¹¹ Jabi toca tsi mato huëstima cabo i-IPAONI quiha, chahahuanox pari. Jama, ma bahuëhacaniquë. Dios qui ma aquëquëmahaca-niquë jia iti. Jasca, Jesucristo chama, Dios Shinana, tihi cabá tsi ma xabahamahacaniquë ra.

Chahahuacanaiba jabi

¹² “Noqui jënima tsi xo toa no acatsai ca tëquë” i mato ó ca huësti mitsa. ¿Ocamani? Tobi quiha anoma ca acaina ra. Noqui mëbiyamahai ca tsi xo toa. Ja tsi xo toa yoi ca ayamaxëquia. Jatiroha ca ati mëtsa xo ëa iquia; jama, quinia-quiniaquia yoi cató tsi ë yonahacayamano iquish na.

¹³ ¿Japa no pihaina? ¿Noba pocó-na piti acacayamayamani? Jasca, ¿noba oriquite-na noba pocó acacayamani? Jatsi iriama tsi xo no pihaina iquia. Jatihuahacaxëhi noba yora bo, noba oriquite, tihi cabo tëquëta. Jasca noba yora bo ri. Anoma ca chotati noba yora bo acacayamani quiha, Diós-na jaca nori. Noqui mëbicatsi quiha Dios ra, jahuë chamá no.

¹⁴ Jabi jahuë chamá tsi noba yora yoi bo chamahuacatsi quiha, naa noba Ibo Jesucristo ja bësomani ca chama jasca cató no.

¹⁵ Cristó-na bo xo mato yora bo ra. Jatsi, ¿jënahuariahax raca mëtsaxëniacia ca yoxa qui mato yora bo ma riina? Dios qui anoma quiha.

¹⁶ Mëtsaxëniacia ca yoxa qui pi joni riino tsi huëstinacani quiha jato dos ca yora bo ra, “Huësti ca yora manëcani quiha rabëta” i Dios Chani ai quëshpi na.

¹⁷ Jama, Dios qui pi mamë ai tsi Cristo ya huëstinaquí mato. Toca tsi jahuë jabi, jahuë shinana, tihi cabo xatënaquí mato.

¹⁸ Jatsi quiniacaxëcahuë. Anoma ca chotahai ca jocha quima jabacana. Anoma quiha. Jahuëcara ca jocha huëtsa pi nohirí ano tsi yoshihuahacayamaxëhi quiha jahuë yora. Jama, anoma ca jocha ai tsi jahuë yora pasomaha jochahi quiha ra.

¹⁹ Quiniacaxëcahuë. Mato yora bo tsi xo toa Espíritu Santo xobo ra. Toa cahëqui mato. Jahá tsi racahi quiha mato qui Diós ani ca Shinana. Ja tsi xo toa mato yora ibo tsi xo Dios; mató-na ja nomari.

²⁰ Jabi Cristo copixëni ca jimí tsi ma copihacaniquë ra. Ja tsi xo toa mato yora bá tsi Dios ma oquëhuaxëti xo ma acai cató no.

7

Ahui bitiyoba

¹ Jabi è qui ma raani ca carta ó tsi ahui bichiquiti yoati tsi ma nicaniqué. E quëbihai ca tsi xo naa: Jariapari tsi è qui jia tsi xo ahui biyamahaina ra.

² Jama, jocha iqui tsi jia tsi xo jatiroha ca joní jahuë ahui yoi jayahaina. Jasca, jahuë bënë yoi jayaxëti xo jatiroha ca yoxa bo ri, jochati ja tanamahacacayamano iquish na.

³ Jasca, jahuë ahui otoxëti xo bënë. Jahuë bënë otoxëti xo ahui ri.

⁴ Jasca, jahuë yora ibo ma xo ahuiini, bënë-na ja nori. Jasca, jahuë yora ibo ma xo bënë ri, jahuë ahuiini-na ja nori.

⁵ Ja tsi xo toa “Mia basitaquia” iyamaxëti xo bënë, jahuë ahui qui. Jama, mato qui jiapino tsi jënima tsi xo toa tanaroha pistia no tsi ma basitahaina iquia, oquë tsi Dios qui bëhox-xëna. Jquirëquë ma jobonatëquëxëti xo, Satanás mato tanamayamano jochati.

⁶ Tihi ca tsi xo toa è shinahaina, noho yoba-yobaria ja nomari.

⁷ Jama, è qui oquë tsi xo toa joni bá ahui jayamahaina iquia, naa èa jascaria. Jama, inoma ca xo. Jamëri tsi xo toa jatiroha ca nohiria qui Diós ani ca jabi ra. Huësti ca tsi xo toa ahui bicatsaina; huëtsa tsi xo toa ahui bicasyamahaina. Tihi ca quinia tsi xo jënima iquia.

Pablo Yoba

⁸ Bënoma cabo, bënë imanish cabo, tihi cabo qui noho yoba tsi xo naa: “Oquë tsi xo bënoma ca iquiina” iquia.

⁹ Jama, “E ra ma. E qui yoi tsi xo bënoma ca iquiina” i tsohuëcara pi no tsi oquë tsi xo ahuiini, bënë, tihi cabo bichiina.

¹⁰⁻¹¹ Jasca, bënë bo, ahui bo, tihi cabo qui noho yoba tsi xo naa, naa Jesú yoanina. “Jahuë bënë niyamaxëti xo ahuiini ra” i ja ni quiha. Jascaria, “Jahuë ahui niyamaxëti xo bënë ra” i ja ni quiha. Jasca, jahuë bënë pi niabëriaquí tsi bënë huëtsa ja biyamaxëti xo. Bënoma ca icasyamahi tsi jahari jahuë bënë qui ja cati xo iquia.

¹² Tëxë bo qui noho yoba tsi xo naa, Ibobá-na ja nomari. Chahahuayamahai ca ahui pi jayaquí tsi jahuë ahui bënë niyamano, naa ja bëta pi ja racacasquë no.

¹³ Jasca ahui ri. Chahahuayamahai ca bënë pi jayaquí tsi jahuë bënë ja niyamano, ja bëta pi ja racacasquë no.

¹⁴ Ja racanabëquipicano tsi toa chahahuayamahai ca bënë chahahuamitsa, jahuë ahuiini jabi jia ca tsayaquí na. Jasca, toa chahahuayamahai ca ahuiini chahahuamitsa jaa ri, jahuë bënë jabi jia ca tsayaquí na. Jama, ja racanabëquipiyamacano tsi çênahuariaxo raca jato xocobá chahahuana? Jama, ja racanabëquipicano tsi shomahuahacaxëhi quiha jato xocobo ra, jato chahahuahai ca nabo iqui na.

¹⁵ Jama, chahahuayamahai ca xatë pi jisbëriacaso tsi chitiyamacana. Ja jisbayano. Ja jisbayapino tsi tsëquë tsi xo toa chahahuahai ca xatë. Jabi Diós mato quënaní quiha rani tsi racanabëquiti.

¹⁶ Jatsi shinaparicana, chahahuahai ca ahui bá. “Oquë tsi xo noho chahahuayamahai ca bënë è chitiahaina, chahahuamaxëna” i ma mitsa rë. Jama xo ra. ¿Mato bënë bo chahahuamati mëtsa yoi ni mato sa? Jasca, mato chahahuahai ca bënë bo ri. ¿Mato ahui bo chahahuamati mëtsa yoi ni mato sa? Ja iqui tsi mato chahahuayamahai ca xatë jisbayacasino tsi oquë tsi xo toa ma oquëxnahaina iquia.

Mato jabi bo, mato tiisi, mato yonoco, tihi cabo qui yosanayamacana

¹⁷ Jabi iglesiá ca chahahuacanaibo qui è acai ca yoba tsi xo naa: Mato jabi bo, mato tiisi, mato yonoco, tihi cabo mato qui acacani quiha. Jatsi Diós mato qui acacani ca iti qui yosanayamacana.

¹⁸ ¿Jodio ma ini, Cristo chahahuanox pari? Jatsi chahahuaxo tsi carayana manëti tanayamacana. ¿Carayana ma ini, Cristo chahahuanox pari? Jatsi jodioba jabi bo biyamacana.

¹⁹ Jabi Dios qui iriama tsi xo carayanabo, jodiobo, tihi caba jabi bo. Ja qui jia ca tsi xo toa jahuë yoba bo no nica-nicahaina ra.

²⁰ ¿Japa? ¿Jahuë yonoco ma jayani, Diós mato quënaquë no? Jatsi toa yonoco jari ma ano.

²¹ ¿Japa yonati ma ini, Dios chahahuanox pari? Jatsi shina-huëjënayamacana, yonati ma nori ca tahëhax na. Jama, mato chamá pi mato paquëmecasno tsi jënima quiha. Tsëquëcana.

²² ¿Japa; chamá mato yona-yonani, Diós mato quënaquë no? Jatsi ranicana. Jaboqui mato yona-yonayamaxëhi quiha jocha chama iquia. Cristo ó tsi tsëquë xo mato. ¿Japa; chama yama ma ini, Diós mato quënaquë no? Ranicana. Jaboqui Cristo yonati xo mato ra.

²³ Jabi Jesu copixëni ca jimí tsi ma copihacani quiha. Ja quëshpi tsi Cristó-na bo xo mato ra. Jaha tsi joni bo qui raquëyamacana.

²⁴ Jisa ëbë xatë bá. Díos mato janani ca iti ó tsi chitëcana, naa ma iqui ca jascaria chahahuanox pari. Mato yonoco, mato jabi bo, mato tiisi, tihí cabo qui yosanayamacana, Díos mato mëbihai quëshpi na.

Bënoma cabo – Bënë imanish cabo

²⁵ Jabi mato bënoma ca yoxajahi bo yoati tsi ëa ma nicaniquë mato cartá no. Jabi yama tsi xo toa Ibobá è qui ani ca yoba yoi mato qui ati, naa mato yoxajahi bo yoati na. Jama, noho yoba mato qui axëquia, Díos shomahuahai cató tsi yobati tiisi è qui acacani iqui na. Chahahuahacaxëti xo noho yoba ri iquia.

²⁶ Nicasana. Anomariaxëhi quiha no bësöhaina, naa Ibo Jesucristo bacanox pari no. Ja quëshpi tsi è qui oquë tsi xo bënoma ca iquiina iquia.

²⁷ Jama, ahui pi otoi tsi aquëquëyamacana. Jasca, bënomapiquí tsi ahui biyamacana.

²⁸ Jama, ahui pi bichi tsi jochayamahi quiha joni. Jasca, jochayamahi quiha yoxajahi ri, bënë pi ja biquë no. Jama, xatë pi ja bicano tsi noiticaxëcane quiha iquia. Bëronomaxëhi quiha racanabëquiti ja jabicanaina naatiyá no. Ja quëshpi tsi nëca ca yoba jato qui aquia, jato mëbixëna.

²⁹ E yoacatsai ca tsi xo naa, ëbë xatë bá: Tsëquëti basima tsi xo toa noba Ibo bacahaina ra. Ja iqui tsi ahui yama cabo jascaria tsi bësöxëti xo ahui jaya cabo iquia.

³⁰ Jaboquí Dios yonoco no ati xo ra. Jahuëcaracá noqui jënëmamayano ra, naa cohuë iquiina, ranihaina, jahuëmishni bo copihaina.

³¹ Jasca, jahuëmishni bo copipiquí tsi tihí ca jahuë bo no noiyamano, Dios yonoco aquí na. Jabi huinocaxëhi quiha naa maí ca jahuë bo tëquë.

³² Jabi è qui jia tsi xo toa maí ca jahuë bo yoati tsi ma shina-huëjënayamahaina, Dios yonoco aquí na.

³³ Jama, tocayamapi xo toa ahui jaya cato. Maí ca jahuë bo shina-shinahi quiha.

³⁴ Jabi dos ca quiniá tsi ninihacahi quiha toa ahui jaya cato. Jahuë ahui jatsi Dios, tihí cabo shina-shinahi quiha. Jasca xo yoxa bo ri. Bënoma cabo, bënë jayama cabo, tihí cabo tsi xo toa Dios yonoco ariapicanaibo. Dios qui jato yora bo, jato shinana, tihí cabo aquëquëmacasani quiha ra. Jama, tocayamapi xo bënë jaya cato iquia. Maí ca jahuë bo shinahi quiha jahuë bënë ranihuacatsi na.

³⁵ Nëca tsi mato qui chaniquia mato mëbicatsi na. Mato quëtiacasyama xo ëa ra. Jatsi ahui pi ma bicasno tsi jënima xo. Jaha è quëëhai ca tsi xo toa quinia já tsi ma bëso-bësöhaina. Jia tsi Dios yonoco ma aria-ariano, jahuëcara ca huëtsa bo shinaxoma.

³⁶ Jasca, tobi quiha toa jato yoxajahi jaya cabo, naa bënë yama cabo. “Oquë tsi xo bënë noho jahini bichiina. Shina coshi xo ré” i jahëpa mitsa. Toca pi shinaquí tsi jahuë jahi bax bënë ja bino ra. Jochayamahi quiha tocahi na.

³⁷ Jama, tobi quiha toa jahuë jahi huashihai cato. Ja qui oquë tsi xo jahuë yoxajahi bo bënoma ca iquiina. Toca pi ja shina-shinano tsi jënima tsi xo toa jahuë jahi bax bënë ja biyamahaina.

³⁸ Jatsi jia tsi aquí quiha toa jahuë jahi bax bënë biyamahai cato. Jasca, jia tsi aquí quiha toa jahuë jahi bax bënë bichií ca ri. Jama, oquë tsi aquí quiha toa jahuë jahi bax bënë biyamahai cato iquia.

³⁹ Jabi jahuë bënë xatë tsi xo ahui ra. Ja bësöno tsi bënë huëtsa ja binoma quiha. Jama, jahuë bënë pi rësono tsi tsëquë xo yoxa tshuëcara ca bënë paxa ca bixëna. Ibo chahahuahai ca toa joni iti xo iquia.

⁴⁰ Jama, bënë paxa ca pi ja biyamano tsi oquëxëhi quiha ja rani-ranihaina iquia. Jabi toca tsi shinahi quiha Dios Shinana ri iipiquia ra.

8

Ídolo bo qui acacahai ca nami

¹ Jaboquí ídolo bo qui acacahai ca nami yoati tsi chanicasquia. Jabi naa jahuë bo yoati tsi bërono tsi xo toa “Cahëyoiqui noa ra” i no aina. Ja iqui tsi no quiniaxëti xo ra, no tocayamaxëno iquish na. Mahitsa noqui oquëhuahi quiha toca ca no shinahaina pë. Jama, noqui shinahamahai ca tsi xo toa no noihaina.

² “Cahëyoiquia” iipihí tsi jari cahëti basi toa joni imitsa ra, cahëti tiisi naris-hi na.

³ Jama, Dios pi ja noino tsi toa joni cahëyoihí quiha Dios.

⁴ Jatsi ídolo bo qui acacahai ca nami no tsayano. ¿Piti ni? Jariapari tsi chama yama ídolo nori ca cahëqui noa. Dios ma xo toa ra. Huësti roha tsi xo toa noba Dios yoi.

⁵ Jama, “Tobi xo toa huëstima ca dios bo” ii quiha huësti huësti ca nohiria pë, naa naipá ca dios bo, maí ca dios bo. Jabi iirohapihí tsi mahitsa ca xo iquia.

⁶ Noba Dios yoi tsi xo huëstita. Yama xo huëtsa ra. Noba Jahëpa, naa jatiroha ca nëhohuanish ca tsi xo naa. Jasca, bëso xo noa, jahuë oquë jismaxëna. Jatsi tobi quiha huësti

ca Ibo yoi ri, naa noba Jesucristo. Jahuë chamá tsi jatiroha ca nëhohuahacani quihá. Jahá tsi bëso xo noa ra.

⁷ Jabi naa jabija ca tiisi cahëyamahi quihá chahahuacanaibo tëquë rë, naa ídolo bo yoati na. Bëso jaca nori quëscahuacani quihá. Ja iqui tsi ídolo qui acacaha ca nami picasyama ca xo, jocha ja nori ca quëscahuquí na, coshi yama jato shina nori iqui na.

⁸ Shinaparicana. ¿Jënahuariaxo namí noqui mëbina, Dios ya noqui rabënamaxëna? Japi no piyamano tsi yama tsi xo toa no bënöhaina. Jasca pi pihí tsi oquënyamaqui noa.

⁹ Jabi jënima tsi xo toa ídolo qui acacaha ca nami no pihaina iquia. Jama, quiniacaxëcahuë. Mato chama yama ca xatë bo ma jochamayamano, jahuëcara ca ma pihai cató no.

¹⁰ Shinaparicana. Mato shina coshi bo qui jënima tsi xo ídolo arati xobo xo tsi ma pihaina. Jama, ¿jahuë shinaxëhi ni toa shina coshi yama cato, toá ca ma pihai ca jisi na? Jisi tsi toa xo tsi ja qui yoi ca, naa ídolo qui acacaha ca nami pixëhi quihá jaa ri iquia. Anoma quihá.

¹¹ Jatsi toca tsi bënöxëhi quihá mabë xatë coshi yama cato, mato oquë ca tiisi iqui na. Jabi ja bax Cristo rësoni quihá jaa ri.

¹² Tocapihi tsi Cristo yoba pasomaha jochaxëqui mato ra, mabë xatë pasomaha ma jochahai cató no. Toca tsi jato shina coshi yama ca yoshihuaxëqui mato iquia.

¹³ Jaha pi ídolo bo qui acacaha ca nami ë pihai cató ëbë xatë jochamano tsi toa nami piyamaxëquia ra. Pitëquëpistiayamariaxëquia, ëbë xatë jochamacasyamaquí na.

9

Parata copi Pabló biyamanina Dios Chani yoaquí na

¹ Dios Chani chitahëhuati ibo yoi ca ëa xo naa ra. Ea ti tsi xo chama yama. Ea ti tsi xo toa noba Ibo Jesu jishish cato. Jasca, ëa ti tsi xo toa noba Ibo qui mato chitimima-nish cato ra. Tihí ca ëa xo naa ra.

² Jama, tobi quihá toa noho chama bicasyamacanaibo rë, Chani chitahëhuati ibo ë nomari ca quëscahuquí na. Jama, Chani chitahëhuati ibo yoi ca ë nori ca cahëqui mato ra, Ibo qui mato ë mëpini iqui na.

³ Nëca tsi noho chama bicasyamacanaibo quëbiquía ra:

⁴ ¿Oriquiti, jënë, tihí cabo bití chama yama ni ëa pa, noho yonoco quëshpi na?

⁵ ¿Jato ahui bo pi Chani chitahëhuati ibo huëtsa bá bono tsi jasca ca tocati chama yama ni ëa pa? ¿Dios Chani yoaquí tsi jato ahui bo boyamayamacahi ni Pedro, noba Iboba noma bo, tihí cabo?

⁶ Tonia ëa, Bernabé roha tsi xo toa yonoco-yonocöhaina noba oriquiti copiti parata quëshpi na.

⁷ Tsayacahuë. Yonocopama tsi jahuë gasto yoi bo copihí ni soldado pa? Jasca, huai banaxo tsi jahuë bimi piyamamahí ni ibo pa? Jasca, vaca otoquí tsi ¿vaca xoma ayamayamahí ni jato obëso cato pa?

⁸ Tihí ca joni ba yoba roha jaca nori ca ma quëscahuamitsa, jaca nomari. Jasca ca yoba yobahí quihá Dios Chani ri ra.

⁹ Moisés quënëni ca yoba tsayacahuë. “Rëmapahacayamaxëti xo huëyë, trigo ja timaquë no” ii quihá. ¿Japa huëyë roha shinahi Dios ini, toa yoba acacanicuë no?

¹⁰ Jama xo ra. Noqui ri, naa jahuë Chani yoacanaibo shinahi ja ini quihá. Toa yoba quënënhacani quihá noqui mëbixëna. Jabi copihacaxëti xo Dios yonoco acanaibo ri, naa huai ca banacanaibo, tésacanaibo, tihí cabo copihacahai jascaria.

¹¹ ¿Jabi mato shina ó tsi Dios Chani ë banayamayamani? Mato pi mëbirohahi tsi ¿ë acai ca quëshpi tsi oriquiti, sahuëti, parata, tihí cabo bití ó pasoyamayamaxëhi ni ëa?

¹² Huëtsa bo qui tihí ca jahuë bo aquí mato pë, Dios Chani mato ja tiisimacaquë no. ¿Japa ëa tí? ¿Jato oquë tsi mato ë mëbiyamayamani? ¿Mato quima ca copi ó pasoyamayamaxëhi ni ëa pa?

Tsayacahuë. Mato jahuë bo ë bënapistiyama-rianiquë mato mëbiquí na. Jama, ë biniani quihá, Cristo Chani jia ca pasomaha nohiria bo chaniyamano iquish na.

¹³ Shinaparicana. ¿Arati xobo quima jato oriquiti biyamamayamacahi ni toá ca yonococanaibo? Jasca, ¿altar quima jato oriquiti biyamamayamacahi ni toá ca yonococanaibo ri jato yonoco quëshpi na?

¹⁴ Jascaria ca quiniá tsi copihacaxëti xo Dios xabahamati Chani yoacanaibo ri jato yonoco quëshpi na. Iboba yoba tsi xo toa ra.

¹⁵ Jabi mato piti, mato parata, tihí cabo bití chama jaya ca ëa xo naa ra, bicasyamahai ca ë nori. Jasca, jaboqui mato qui naa carta quënënyamaquia parata ó quëëquí na. E qui jiaría tsi xo toa copi biyamahaina, Dios Chani yoaquí na. Mato parata pi biirohahi tsi ¿jënahuariahax “Parata biyamaquia” i ë quë ana? Mato parata bicasyamahai ca ëa xo naa. E qui oquë tsi xo rësöxëhaina, bihaxma ra.

¹⁶ Jabi Dios Chani yoatí ë quënahacanicuë. Yoapama tsi “Jia tsi xo toa ë acaina ra” i ë tima xo. Inoma quiha. Toa yonoco ë qui acacani quiha ati. Dios yonoco quiha. Toa Chani pi yoayamahi tsi noiti-noitixëquia.

¹⁷ Jasca, naa Chani yoati yonoco pi ë biirohano tsi jënima ja iquë aquë, naa parata bichiina toa yonoco quëshpi na. Jama, toa yonoco ë biyamaniquë. E qui ja acacani quiha ati.

¹⁸ Nicacana. Tobi toa noho copí yoi ra. Noho copí tsi xo toa mahitsa Dios Chani yoahaina iquia, parata bixoma. Yoapama tsi mato quima tihi ca jahuë bo bití chama jaya xo ëa ra, bicasyamahai ca ë nori. E qui jia tsi xo ë toachaina ra.

Jatiroha ca nohiria maxo Pabló bëbocasnina Cristo qui

¹⁹ Tsëquë xo ëa ra. Yonati ma xo ëa. Yama tsi xo toa ëa yonahaina, copihaina, Dios yonoco ë ano iquish na. Jama, jatiroha ca nohiria ba yonati ca ëa xo naa iquia, huëstima cabo Cristo qui bëboxëna.

²⁰ Jodiobo qui Dios Chani yoapihi tsi jodio manëquia, Cristo qui jato bëboxëna. Moisés yoba nama cabo qui yoapiquí tsi toa yoba namá tsi ëmë janaquia Cristo qui jato bëboxëna. Toa yoba nicaxëquia ëa ri, ja nama yoi ë nomari.

²¹ Jasca, carayanabo qui Dios Chani yoahi tsi jato jascaria tsi manëquia, Cristo qui jato bëboxëna. Jato bëtapiquí tsi noho jodioba jabi bo ayamaquia. Jabi tocapiyoihi tsi jari Dios yoba nama xo ëa ra. Tsëquë ma xo ëa, Cristo yoba nicayamaxëna.

²² Jasca, chama yama ca tiisimahama ca chahahuacanaibo pi yahi tsi jato jascaria tsi manëquia jato mëbixëna. Jisna; jatiroha ca nohiria bo jascaria tsi manëquia ra, jatiroha ca quiniá tsi Cristo qui jato bëboxëna.

²³ Tocaquia ra xabahamati Chani nohiria bá nicano iquish na. Jasca, tocapihi tsi shomahuahacaxëquia ëa ri.

Dios mana ca premio no bëbono

²⁴ Shinaparicana. Carrerá tsi jabana-bëquicani quiha jabati axëni cabo tëquë. Jabayocani quiha premio bëboxëna. Jama, huësti roha ca tsi xo toa premio bëbohaina. Jatsi toa jabati axëni ca jascariá tsi Dios yonoco ma ati xo mato ri, Dios mana ca premio bëboxëna.

²⁵ Bëbopicastí tsi ma quinia-quiniaxëti xo iquia, mato shinana, mato yora bo, tihi cabo coshinano iquish na. Jabi jabati axëni ca tsayacana. Jahuë yora coshihuahí quiha maí ca naamayamahai ca premio bëboxëna.

²⁶ Jaha tsi mëstë tsi jabariahai ca ëa xo naa ra. Ea ti tsi xo bëbocatsaina. Ea ti tsi xo nianahaina, mahitsa naxëa tox-toxhacai ca ë nomari.

²⁷ Ea ti tsi xo toa noho yora ó bësohaina. Noho yonati tsi xo ra. Tihi ca tsi aquia ra bëboxëna. Jasca, naa carrera quima niahacacasyama xo ëa ra, “Naa carrera qui jicocana” i huëtsa bo qui ë ni quëshpi na. Bërabiria tsi xo toa niahacahaina ra.

10

Idolo bo pasomaha ca yoba

¹ Noba naboyamabo bax Diós ani ca ma shina-bënoyamano, ëbë xatë bá. Xabachá racapama tsi quiha tsëmó tsi ja mëpilhaca-caniquë, Egipto cabo quima ax ja jabacaquë no. Jabahax tsi quiha Diós mëbihai cató tsi Ia Shini ja nacoyocanicuë.

² Toca tsi ja mëbihacacaquë tsi quiha Moisés, naa jato rëquënititi ibo ja chahahuay-oicaniquë, naa jato tëquëta. Jatsi jato bax Diós janani ca yonati Moisés ini ca ja jistapicani quiha.

³ Jasca, xabachá tsi racapama tsi Diós raani ca mapari noba naborëquëbá piniquë jato tëquëta.

⁴ Jasca, toa xo tsi Diós jato qui ani ca jënëpaxa ja acanicuë, jato tëquëta. Jabi jato banahuani ca maxax चाहितaxëni, naa Diós raani ca maxax quima ca jënëpaxa ja acani quiha. Jabi Cristo jascaria naa maxax ini quiha, jahá tsi ja mëbihacani iqui na.

⁵ Toca tsi noba naborëquëbo Diós shomahuacuë ri tsi quiha jari Dios huëstima cabá nicayamaniquë rë. Ja quëshpi tsi ja quëyohacanicuë xabachá no.

⁶ Jabi ocapijaniquë noqui yobaxëna, yoi ca ó no quëëyamano, yoi ca ó ja quëëceni jascaria.

⁷ Mahitsa ca dios bo qui arayamacana, jato huësti huësti cabo ini jascaria. “Arahax ja tsahocanicuë pixëna, jënë axëna. Acax ja joicaniquë pabëxëna” ii quiha Quënehacanish cabo jato yoati na.

⁸ Jasca, joni huëtsa ba ahui bo ya jobanayamacana, jato huësti huësti cabo ini jascaria. Toa bari tsi quiha veintitrés mil ca rësoniquë jato jocha quëshpi na.

⁹ Jatsi quiniacaxëcahuë. No acai cató tsi Ibo no tanamayamano ra, naa noba naborëquëbá ani jascaria. Ja acani quëshpi tsi rono bá jato quëyoni quiha.

¹⁰ Jasca Dios pasomaha chaniyamacana, jato mishni bo ini jascaria. Diós raani ca ángel jato quëyoni quiha.

¹¹ Toca tsi ja copihacacani quiha, noqui yobaxëna, ja acani ca jasca ca jahuë bo no ayamano iquish na. Tih ca jahuë bo quënëhacani quiha noqui, naa xaba rësó ca bësocanaibo mëbixëna.

¹² Jaha tsi quiniacaxëcahuë, “Jocha qui paquëyamahai ca ëa xo naa” i ma mitsa iqui na. Toca pi shinahi tsi jochati basima xo mato iquia.

¹³ Shinaparicana. Jochati tanamahacahi quiha nohiria bo tëquëta. Jasca, nohiria huëtsa oquë ma xo toa ma tanamahacahaina ra. Parayamaqui Dios. Mato mëbiriaxëhi quiha, mato chama huino ma tanamahacayamano. Jochati ma tanamahacano tsi mato chamahuaxëhi quiha. Paxati quinia mato qui axëhi quiha, jia tsi ma tënë-tënëno.

Idolo bo qui acacanish ca piti

¹⁴ Idolo bo, naa mahitsa ca dios bo jaquimacana, ëbë xatë bá. Jato qui arayamacana.

¹⁵ Jabi tiisi jaya xo mato iquia. ¿Jabija ma ni naa ë yoahaina?

¹⁶ Jabi Iboba shiati jënë ai tsi Dios qui “Gracias” iqui noa. Jasca, naa shomahuahaca ca jënë no ano tsi ¿Cristo jimi jisti iyamayamahi ni? Jabija xo iquia. Cristo ya no rabënahai ca jismahi quiha. Jascaria no bëquëxha ca mapari no pino tsi ¿Cristo yora jisti iyamayamahi ni? Jahuë yorá tsi no shomahuahacani nori ca jismahi quiha ra, toa mapari no piquë no.

¹⁷ Jabi huësti ca mapari piqui noa, noqui tëquëta, shiati aquí na. Huësti ca maxo no nori ca jismahi quiha toa ra, huëstima ca xatë bo no iquë ri. Huësti ca maxo xo noa, jasca ca mapari no xatënahai iqui na.

¹⁸ Jodioba jabi bo no tsayano. Jato altar xo tsi yohina bo tëpascani quiha jato jocha quëshpi na. Toa acacanish ca piti ja picano tsi huësti ca maxo ca aracanaibo jaca nori ca jismahi quiha toa ja acanaina.

¹⁹ Jama, jamëri tsi xo toa carayanabá acaina, ídolo bo qui piti ja acaquë no. Mahitsa tsi xo toa jato idolo bo ra. Jasca, mahitsa tsi xo toa ja acanai ca jabi ri.

²⁰ Jabi yoshi qui acacahi quiha toa idolo ba altár ca tëpashacacani ca yohina bo iquia, Diós-na jaca nomari. Tocahi tsi yoshi qui aracani quiha pë. Jatsi quiniacaxëcahuë. Yoshi bo ya ma rabënyamano ra.

²¹ Rabë ca shiati nëtonoma xo chahahuacanaibo ra. Iboba shiati jënë pi nëtoquí tsi yoshini shiati jënë ma nëtoyamano. Iboba shiati mapari pi piqui tsi yoshini shiati piyamacana. Anoma quiha.

²² ¿Rabë ca shiati pi no nëtono tsi ¿noqui caxayamayamaxëhi ni Dios ra? ¿Jënahuariahax Dios caxahai quima no paxana, tocapihi na?

Idolo bo qui acacanish ca piti pasomaha ca yoba

²³ “Jatiroha ca jahuë bo piti mëtza xo noa ra” ¿ii ni mato sa? Jabija xo iquia ëa ri; yama tsi xo toa pinoma cato. Jama, jahuëcara ca no pihai cató pi nobë xatë bo no jochamano tsi oquë tsi xo toa jahuë bo no piyamahaina iquia. Nohiria mëbiyamahi quiha toa no tocachaina.

²⁴ Jatsi mamë roha shinayamacana ra. Oquë tsi xo toa nohiria huëtsa no shinahaina, jato mëbixëna.

²⁵ Jabi mato qui noho yoba tsi xo naa: Mercado ó ca nami pi copiqui tsi picana. Copihi tsi “¿Idolo bo qui acacahax ca nami ni naa sa?” iyamacana, mato shina quësohacamitsa iqui na.

²⁶ “Ibobá-na tsi xo naa mai, jatiroha ca maí ca jahuë bo ri” ii quiha Dios Chani.

²⁷ Jatsi raquëyamacana. Jasca, chahahuayamahai cató pi mato qui joi amano tsi jahuë xobo qui bocahuë, bocatsi na. Jatsi mato ja taahai ca jahuë bo picana. “¿Idolo bo qui acacahax ca nami ni naa sa?” iyamacana mato shina tahëhax na.

²⁸ Jama, “Idolo ba nami tsi xo toa pë” i pi toá ca tsohuëcara no tsi piyamacana, mia yobahax ca iqui na. Ja shinahai ca iqui tsi piyamacana iquia.

²⁹ Jatsi quiniacaxëcahuë. Mato yobahax ca qui yoi ca ma ayamano. Nohiria huëtsa shina ó no bësoti xo. Jama, “Jishopë, tsohuëcara qui pi toa piti yoi no tsi ¿jënixo tsi toa ë qui jënima ca piti piyamaxëhi ni ëa rë?” i ma mitsa, picatsi na.

³⁰ Jasca, toa piti quëshpi tsi “Gracias” i Dios qui ë no tsi “¿Jënahuariahax raca ë qui nohiria quësona?” ¿ii ni mato sa?

³¹ Toca pi ma shinano tsi anoma xo iquia. Jatiroha ca ma acai cató tsi Dios ma ranihuati xo. Oriquiqui tsi jënë aquí tsi Dios ranihuacana iquia.

³² Jasca, ma acai cató tsi nohiria jochamayamacana. Jodiobo, carayanabo, Dios iglesiá ca chahahuacanaibo, tih cabo mato qui quësoyamano ma acai ca tahëxo na.

³³ Tih tsi acana iquia, ë acai jascaria. Ea ti tsi xo toa nohiria ranihuacatsaina jatiroha ca quiniá no. Ea ti tsi xo toa jaha ë quëëhai ca ayamahaina. Jama, jatiroha cabo mëbicasquia, ja xabahamahacacano iquish na.

11

¹ Noho jabi banahuacana, Jesu jabi ë banahuahai jascaria.

Dios qui yoxa bo arahaina

² Jia tsi xo toa ëa ma shina-shinahaina iquia. Jasca, mato ë tiisimani ca jahuë bo aqui mato ra. Jënima tsi xo toa ma acaina.

³ Jama, jari tobi huësti ca yoba mato qui ë bërohuacatsaina. Jatsi nicacana: Joni ba ibo tsi xo Cristo. Cristo qui ja nicaxëti xo. Jasca, ahuini ibo tsi xo bënë. Jahuë bënë qui nicaxëti xo ahuini. Jasca, Cristo Ibo tsi xo Dios. Ja qui nicahi quiha.

⁴ Jatsi quiniacaxëcahuë. Nohiria bësojô tsi bëhoxpiquí tsi Dios Chani yoapiquí tsi mapoti joni sahuëyamano ra. Sahuëpiquí tsi jahuë Ibo Jesu bërabihuahi quiha pë.

⁵ Jama xo yoxa bo. Mapoti ja sahuëxëti ca xo, nohiria bësojô tsi bëhoxpiquí na. Jasca, Dios Chani yoapiquí tsi mapoti ja sahuëti ca xo. Tocapiyamaquí tsi jato bënë bërabihuacaxëcane quiha pë.

⁶ Joni jisiria tsi jato boo maxcohadaxëti xo iquia, naa mapoti sahuëyamahai ca yoxa bo. Bërabiria tsi xo yoxa maxcohadahaina. Bërabipíqu tsi mapoti ja sahuëcano.

⁷ Jama xo joni bo. Mapoti sahuëyamati ca xo, Dios oquë, Dios jaria, tihì cabo jisiquimahai ca jaca nori iquí na. Jama, joni oquë jisiquimahai ca tsi xo yoxa.

⁸ Jariapari tsi joni nëhohuahacaniquë. Yoxa quima ja joyamani quiha, joni quima yoxa nëhohuahacani nori.

⁹ Jasca, yoxa bax joni nëhohuahacayamaniquë; jama, joni bax yoxa nëhohuahacani nori.

¹⁰ Ja tsi xo toa mapoti yoxa bá sahuëti xo, bënë ja nicacanaì ca jismaxëna. Jasca, àngel bo tahëxo tsi ja tocaxëti ca xo, ja tsayacanaì quëshpi na.

¹¹ Shinaparicana. Dios quinia tsi xo toa joni, yoxa, tihì cabo mëbinabëquihaina.

¹² Jabi joni bax yoxa acacani quiha. Jasca, yoxa quima cohi quiha joni. Dios qui jaharisi ca xo. Jatiroha ca nëhohuati Ibo tsi xo naa.

¹³ ¿Japa mato tsa ni? ¿Mato qui jia ni Dios qui yoxa bëhoxhaina, jahuë mapo mapahaxma?

¹⁴⁻¹⁵ Mapahacaxëti xo yoxa ba mapo iquia. Noba jabi-jabiria quiha. Jasca, jato qui jia tsi xo toa jato boo tètëca cato. Jato qui ja acacani quiha jato mapo itì. Jama xo joni bo. Jato qui bërabiria tsi xo toa boo tètëca jayahaina.

¹⁶ Jabi tsohuëcaracá pi naa yoba nicacasyamano tsi yama tsi xo toa noqui chahahuacanaiba jabi huëtsa iquia. Tocacani quiha Dios iglesiá ca chahahuacanaibo tëquë, Dios qui ja aracaquë no.

Iboba shiati acaina

¹⁷ Mato yobapama tsi ¿jënahuarihax “Jia tsi xo Dios qui mato arati quinia” ¿i ë na rë? Anoma xo toa ma acaina iquia, arati ma quëtsoquë no.

¹⁸ Jariapari tsi Dios qui arati ma quëtsono tsi mato naxërëquë tsi xo toa iquinahai ca maxo bo iquia rë. Toa ë yoahacani quiha. Tonia jabija tsi xo ja yoacanaina iquia.

¹⁹ Tonia mato iglesia ó tsi xo toa jamëri ca maxo bo pë. Toca tsi jisiquimahacaxëhi quiha toa jabija ca quinia jaya cabo quëscahuquí mato. Anoma quiha.

²⁰ Nicaparicana. Oriquiti piti quëtsoquí tsi Iboba shiati piyamaquí mato iquia.

²¹ Oriquiqui tsi mëri tsi xo toa ma pihaina rë. Nohiria huëtsa manaxoma tsi piriakuì mato pë. Jaha tsi oriquiti nariscani quiha tëxë bo. Mato ti tsi xo toa sëya-sëyahaina. Tëxë bo tsi xo toa paxnacanaìna. Jasca, jënë paisahi tsi pahëcane quiha huësti huësti cabo ri. Anoma quiha.

²² ¿Jëniriahax mato xobó tsi oriquiyamacanaì sa? Mato xobo xo tsi mato jënë ma ano ra. Iglesia xo tsi tocaquí tsi Dios chahahuacanaibo bërabihuaquí mato pë, ma acai cató no. Bërabicane quiha noitiria cabo ri, naa oriquiti bëyamacanaibo. Jatsi, ¿jëniria mato qui xëhi ni ëa rë? ¿Jëniriahax, “Jënima tsi xo toa ma tocachaina” i mato qui ë na, anoma ja iquë no.

²³ Shiati quinia jia ca mato qui aquëcasquia ra, naa Ibo quima ë bini cato. Jabi soldado bo qui ja acacani ca baquichá tsi Ibo Jesu mapari biniquë.

²⁴ Bichi tsi quiha “Gracias” i ja niquë. Jatsi ja bëquëxniquë. Bëquëxhax tsi quiha “Bicana; picana. Noho yora tsi xo naa. Mato bax acacahi quiha. Nëtocana, ëa shinaxëna” i noba Ibo ni quiha.

²⁵ Jascaria tsi jënë ja biniquë oriquixo na. Bichi tsi “Dios xabahamati quinia paxa ca jismahi quiha naa jënë ra. Nohi jimì tsi acacaxëhi quiha toa quinia paxa cato ra. Ea shinacana, shiati jënë aquí na” i jato qui Jesu ni quiha.

²⁶ Jotëquëxëhi quiha Ibo. Jatsi manapama tsi naa shiati mapari, jënë, tihì cabo ma nëtono. Toca tsi ja nani ca jismaquí noa.

²⁷ Jaha pi yoi ca quiniá tsi Iboba shiati nëtoquí tsi Ibo Jesu yoi, ja nanina, tihì cabo ocahuaquí mato pë.

²⁸ Ja tsi xo toa shiati nëtonox pari tsi jahuë shina naisxëti xo nohiria. Shina ó ca jocha yaquí tsi ja nëtoyamano.

²⁹ Jabi quēsohacaxēti xo toa mahitsa Iboba shiati nētohai cato, naa Ibo yoi, ja nanina, tihi cabo shinayamahai cato.

³⁰ Ja tsi xo toa mato xērēquē tsi xo huēstima ca iquicanaibo iquia. Ja iqui tsi rēsoni quihua huētsa bo. Ja copihacacani quihua quinia yoi tsi ja nētocani quēshpi na.

³¹ Jatsi nētonox pari tsi noba shina no naisxēti xo, yoi ca niaxēna. Tocapinono tsi noqui caxayamaxēhi quihua Dios.

³² Jama, toca pi noqui copiquí tsi noqui mēstēhuacatsi quihua Dios, chahahuayamacanaibo ya tsi no copihacayamano iquish na.

³³ Jatsi noho yoba tsi xo naa, ēbē xatē bá. Iboba oriquiti pihi joquí tsi mato huētsa manacana. Ma oriquibēquinano.

³⁴ Paxnapiquí tsi mato xobo xo tsi picahuē, mato qui Dios caxayamano iquish na. Iquē. Jahuē huētsa bo mato yoaxēquia joxo na.

12

Espíritu Santó noqui acai ca tiisi bo

¹ Espiritu Santó noqui acai ca tiisi bo ma cahēyoino, ēbē xatē bá.

² Ma chahahuanox pari no tsi mato yona-yonapaoni quihua toa chanimaxēniria ca mahitsa ca idolo bo ra.

³ Jaha tsi jariapari ca yoba ma cahēyoixēti ca tsi xo naa: “Yoshihuahacati xo Jesu” iyamahi quihua Espiritu Santó mēpihai cato. Jascaria, “Noho Ibo xo Cristo” ii quihua Espiritu Santó mēpihacahai ca roha.

⁴ Nicaparinana. Huēstima tsi xo toa Diós noqui acatsai ca tiisi bo. Jasca ca Espiritu Santo tsi xo toa tiisi noqui ati ibo-iboria. Jahuēsti ca quihua.

⁵ Jasca, tobi huēstima ca jamēri ca quinia bá tsi Dios bax yonocoti. Jama, jasca ca Ibo bax yonocoqui noa ra, noqui tēquēta. Yama xo Ibo huētsa.

⁶ Jasca, tobi huēstima ca jamēri ca tiisi bo Dios yonoco ati. Jama, jasca ca Dios tsi xo toa no nohó ca tiisi bá tsi yonocohaina. Yama tsi xo Dios huētsa.

⁷ Jatiroha ca nohiria bo qui tiisi aqúi Espiritu Santo, jatiroha ca chahahuacanaibo no mēbino iquish na. Yama tsi xo toa ati ibo huētsa ra.

⁸ Huēsti ca nohiria qui yobati tiisi aqúi quihua. Nohiria huētsa qui Dios Chani bērohuati tiisi aqúi quihua.

⁹ Nohiria huētsa qui chitimiti tiisi aqúi quihua. Nohiria huētsa qui nohiria jēnimahuati chama aqúi quihua.

¹⁰ Huētsa qui jisti-jistiria ati chama aqúi quihua. Huētsa qui Dios Chani yoati tiisi aqúi quihua. Huētsa qui mahitsa ca tiisimacanaibo cahēti tiisi aqúi quihua, chahahuacanaibo yobati. Jatsi huētsa qui jamēri ca joi tsi chaniti tiisi aqúi quihua. Jatsi huētsa qui toa yoaha ca chani bērohuati tiisi aqúi quihua.

¹¹ Tihi ca tiisi bo chahahuacanaibo qui aqúi quihua jasca ca Espiritu Santo. Yama tsi xo toa ati ibo huētsa ra. Jatiroha ca nohiria bo qui tiisi aqúi quihua, jaha ja quēēhai cató no.

Huēstima ca xatē bo jaya xo yora

¹² Yora jascaria xo noqui chahahuacanaibo iquia. Huēstima ca jamēri ca xatē bo jaya quihua. Jascaria tsi xo Cristó maxo, naa noqui chahahuacanaibo. Huēstima ca jamēri ca nohiria bo jaya quihua noba maxo.

¹³ Jabi Espiritu Santó tsi no ashimahacani quihua, noqui tēquēta, huēsti ca maxo manēti. Jabi Cristo yora xatē bo xo noqui tēquēta. Mishni mishni tsi xo jodiobo. Mishni mishni tsi xo carayanabo. Mishni mishni tsi xo yonati bo. Huētsa tsi xo toa tsēquē cabo, naa chama jayama cabo. Huēsti ca maxo xo noqui tēquē. Jasca ca Espiritu Santo noqui acacani quihua.

¹⁴ Huēstima ca xatē bo jaya xo noba yora yoi bo. Mēquē bo, poyamē bo, huico bo, tihi cabo jaya quihua. Huēsti ca xatē ma xo ra.

¹⁵ Jaha tsi jēnahuariahax, “Yora xatē ma xo ēa, mēquē ē nomari iqui na” i noba tahē na? ¿Jari noba yora xatē iyamayamahí ni?

¹⁶ Jascaria, “Yora xatē ma xo ēa ra, bēro ē nomari iqui na” ¿iti mētsa ni noba pahoqui pa? ¿Jari noba yora xatē iyamayamahí ni?

¹⁷ Bēro tēquē pi noba yora iirohano tsi jēnahuariaxo raca no nicana? Huēsti ca pahoqui pi noba yora iirohano tsi jēnahuariaxo raca no xētēna?

¹⁸ Jia tsi noqui Diós nēhohuaniquē ra. Ja qui jia ca quiniá tsi noba yora ó tsi jamēri ca xatē bo, naa poyamē, huico, mēquēnē, tihi cabo ja janani quihua.

¹⁹ Jascaria ca pi noba yora xatē bo iirohano tsi jēnahuariahax yora ja ina?

²⁰ Huēstima ca xatē bo jaya xo noba huēsti ca yora ra.

²¹ Jaha tsi “Mia niaquia” mēquē qui iti mētsama xo noba bēro. Jascaria, “E qui yoi xo mia ra. Cata” i tahē qui ti mētsama xo noba mapo.

²² Jama, noqui iriama ca xatè bo tsi xo toa oquë-oquëria ca xatè yoi bo.

²³ Jabi huësti huësti ca noba xatè bo qui rabiqui noa. Rabih tsi toa xatè bo ó quiniaqui noa. Sahuëti tsi noba bërabria ca xatè bo mapaqui noa, nohiria bá jisyamano.

²⁴ Toca tsi sahuëhacayamahi quiha noba yora xatè oquë cabo. Jama, noba yora ca xatè bo Diós oquëhuani quiha.

²⁵ Toca tsi ja ani quiha jia tsi noba yora xatè bo yonocobëquinano.

²⁶ Jatsi noba yora xatè huësti ca pi pahëno tsi pahëhi quiha noba yora tëquëta. Jasca, huësti ca xatè oquëhuahacano tsi ja bëta ranihi quiha noba yora xatè bo tëquë.

²⁷ Japi mato è yoacatsai ca tsi xo naa: Yora jascaria xo noqui chahahuacanaibo, naa Cristo yora ó ca xatè bo quiina. Jamëri jamëri tsi xo toa no acaina.

²⁸ Tsayacana. Jariapari tsi jahuë Chani chitahëhuati ibo bo noqui Diós ani quiha, jahuë Chani pacanamati. Jaquirëquë jahuë Chani bërohuacanaibo noqui ja ani quiha. Jaquirëquë Dios Chani tiisimacanaibo noqui ja ani quiha. Jatsi jisti acanaibo, jënimahuati chama jaya cabo, mëbicanaibo, yobacanaibo, jamëri ca jói tsi chanicanaibo, tihi cabo noqui Diós ani quiha, noqui chahahuacanaibo ja mëbicano iquish na.

²⁹ Jaha tsi Dios Chani chitahëhuati ibo ma xo jatiroha cabo. Dios Chani bërohuacanaibo ma xo noqui tëquë. Tiisimacanaibo ma xo noqui tëquë. Jisti acanaibo ma xo noqui tëquë.

³⁰ Jënimahuati chama jayama xo noqui tëquë. Jamëri ca jói bá tsi chaniyamaqui noa, noqui tëquë. Jato chani bërohuati tiisi jayama xo noa, noqui tëquë. Jabi noqui chahahuacanaibo qui Dios tiisi bo tëquë acarani quiha.

³¹ Jabi naa tiisi oquë cabo ó quëëcana. Nicacahuë. Tobi xo toa tiisi bo oquë ca quinia huëtsa ra. Jaboqui naa quinia oquë ca mato jismacasquia.

13

Nohiria bo no noixëti xo

¹ Nohiria ba jói bo, ángel ba jói, tihi ca jói bá tsi chaniti mëtsa è imitsa. Jama, è noiyamapino tsi pacots-pacotsaria, campana pacotsa, tihi cabo jascaria ca tsi xo toa è yoahaina ra.

² Jasca, Dios Chani yoati tiisi è jaya mitsa. Jonë ca jabija ca jahuë bo tëquë è cahëmitsa. Jatiroha ca jahuë bo è cahëmitsa. Jasca, Dios qui è chitimihai iqui tsi maca bo niati tiisi è jayamitsa. Jabi tihi ca ati tiisi è jayamitsa. Jama, è noiyamapino tsi mahitsa tsi xo toa è aca ca tëquëta.

³ Jasca, noho jahuëmishni bo tëquë è amitsa noitiria cabo qui. Dios Chani quëshpi tsi èmë è amitsa naxëna. Jama, è noiyamapino tsi mahitsa tsi xo toa è acaina iquia.

⁴ Noihi tsi huënyama xo noa. Noiquí tsi nohiria mëbiqui noa. Jasca, nohiria huëtsa ba jahuë bo ó quëëyamaqui noa noipih na. Noipiquí tsi nomë shinayamaqui noa.

⁵ No noino tsi jia tsi xo noba jabi. Jaha tsi huashiyamaqui noa. Caxayamaqui noa. Huëtsa bo yosicasyama xo noa.

⁶ Noipih tsi raniyamaqui noa, yoi ca nohiria aquë no. Jama, jia ca pi nohiria ano tsi rani-raniqui noa noihi na.

⁷ Jahuë bo tënë-tënëqui noa noiquí na. Nohiria qui chitimiqui noa. Jatiroha ca jia ca ó pasoqui noa. Yosana-yamaqui noa. Tihi ca tsi aqui noa noiquí na.

⁸ Naamapoxëqui no noiha. Naamapao-yamahai ca tsi xo toa Dios Chani yoati tiisi. Jatixëhi quiha toa. Jatixëhi quiha jamëri ca jói bá tsi chanihai ri. Jatixëhi quiha cahëti tiisi. Tihi tsi xo toa jatihaina.

⁹ Jaboqui tsi naris-hi quiha toa no cahëhaina rë. Naris-hi quiha Dios Chani no yoahai ri.

¹⁰ Jama, Cristo bacano tsi cahëyoixëqui noa. Toa barí tsi jatixëhi quiha noba iriama ca tiisi ra.

¹¹ Xocobo ax xocobo jascaria tsi è chani-chanipaoniquë. Toatiyá tsi xocobo jascaria tsi è shina-shinapaoniquë. Jama, joni manëxo tsi noho xocoba jabi bo è nianiquë.

¹² Jascaria tsi naris-hi quiha Dios jahuë bo no cahëyoihaina rë. Jaboqui jia tsi cahëyoiyamaqui noa pë xocobo jascaria. Jama, toa bari bëbëchiná tsi Dios cahëyoixëqui noa ra, naa noba shina ó ca jahuë bo ja cahëhai jascaria.

¹³ Jatsi tres tsi xo toa naamahai ca tiisi bo. Naamaxëhi quiha ja qui no chitimihaina. Naamaxëhi quiha jaha no pasohaina. Naamaxëhi quiha no noiha. Jama, oquëria ca tiisi tsi xo toa no noiha na ra.

14

Jamëri ca jói bá tsi chanihaina

¹ Noiti tiisi ó quëëcana iquia. Jasca, noipama tsi Espíritu Santó acai ca tiisi huëtsa bo ó quëëcana. Jabi noqui ja acai ca oquë ca tiisi tsi xo toa Dios Chani yoati tiisi.

² Jabi tobi quiha toa nohiria ba joi bá tsi chaniti mëtsa cabo. Oquë ma xo toa tiisi ra. Toca ca jamëri ca joi bá pi chanihhi tsi nohiria qui chaniyamacani quiha, Dios qui nori. Jato chani cahëyamacani quiha nicacanaibo rë. Espíritu Santó tsi cahëhama ca jahuë bo chanicani quiha.

³ Jama, noba noma joi pi Dios Chani yoahi tsi nohiria qui chaniqui noa jato mëbixëna. Toca tsi chamahuahacaxëceni quiha. Toa quiniá tsi jato ranihuaxëqui noa.

⁴ Jama, jamë roha mëbihi quiha toa jamëri ca joi tsi chanihai cato. Jahuë noma joi tsi Dios Chani yoahai ca tsi xo toa chahahuacanaibo tëquë mëbihaina.

⁵ Jabi jamëri ca joi bá tsi ma chanino, mato tëquë iquia. Jama, ë qui oquë tsi xo toa Dios Chani ma yoahaina mato noma joi no. Oquë tsi xo toa jahuë noma joi tsi Dios Chani yoahai cato. Jama, jamëri ca joi pi toa yoaha ca chani tsohuëcara ca nohiria bërohuano tsi jënima tsi xo toca ca ja chanihaina. Mëbihacaxëti xo chahahuacanaibo iquia.

⁶ Shinaparcana, ëbë xatë bá. Jamëri ca joi bá pi mato qui chaniqui tsi zjënahuariaxo raca mato ë mëbina? Mahitsa tsi xo toa ë yoahaina iquia. Jama, ë cahëhai ca jahuë bo, ë qui Diós ani ca chani, jahuëcara ca chani paxa cato, tihí cabo pi bëroria tsi ë chanino tsi mëbihacaxëhi quiha iglesiá ca nohiria bo ra.

⁷ Bëroria pi nohiria jahuë bisto i-iyamano tsi pacotsa roha tsi xo toa ja acaina. Música ma xo ra. Jascaria pi jamëri ca joi tsi jato qui no chanino tsi zjënahuariaxo raca Dios Chani nohiria cahëna?

⁸ Bëroria pi trompetá xohacayamano tsi nianati shomahuahacayamaxëhi quiha soldado bo ra. Pacotsa roha tsi xo toa ja nicacana.

⁹ Jascaria pi bëroria tsi mato noma joi tsi Dios Chani ma yoayamano tsi zjënahuariaxo raca mato chani nohiria bá cahëna? Jato qui mahitsa tsi xo toa ma chanihaina iquia.

¹⁰ Jabi huëstima tsi xo toa maí ca jamëri ca joi bo ra. Jato ibo qui jia ca xo. Jato noma joi cahëriacani quiha.

¹¹ Jama, jamëri ca joi pi ë qui joni chanino tsi zjënahuariaxo raca ja yoacatsai ca ë cahëna rë? Jahuë joi iqui tsi chaninabëquitima ixëhi quiha noa rë.

¹² Tonia Espíritu Santó acai ca tiisi bo ó quëëriaqui mato iquia. Jënima quiha. Jatsi toa oquë ca tiisi bo ó quëëcana, chahahuacanaibo mëbihacano iquish na iquia.

¹³ Dios nicaxëti xo toa jamëri ca joi tsi chanihai cato, jahuë chani bërohuati tiisi ja qui Diós ano iquish na.

¹⁴ Jabi Dios qui jamëri ca joi pi ë chanino tsi noho jana roha tsi xo toa chanihaina. Cahëhaxma tsi chaniquia ra.

¹⁵ ¿Japi jëni ca quiniá tsi chanixëhi ni ëa sa? Dos ca quiniá tsi chanixëquia ra. Jatsi jamëri ca joi tsi chanixëquia Dios qui. Jasca, noho noma joi tsi chanixëquia nohiria bo qui noho chani ja cahëyoicano iquish na. Jamëri ca joi tsi quëquëxëquia. Jascaria, noho noma joi tsi quëquëxëquia, ë quëquëhai ca nohiria bá cahëno.

¹⁶ Jatsi quiniacaxëcahuë. Mato shinaná tsi, naa jamëri ca joi tsi jia tsi Dios ma ocahuapino tsi zjënahuariaxo raca ma yoahai ca nohiria bá cahëna? Nicahax, zjënahuariahax “Amen, jaahuë” i jaca na? Jato jomaxëhi quiha toa ma yoahaina rë, mato noma joi tsi ma chaniyamapiquë no.

¹⁷ Jia tsi xo toa Dios ma oquëhuahaina ra. Jama, mëbihacayamaxëhi quiha chahahuacanaibo rë, jamëri ca joi tsi ma chaniquë no.

¹⁸ Jabi Dios qui “Gracias” iquia ra, jamëri ca joi tsi Dios qui chanihai ca ë nori quëshpi na. Mato oquë tsi xo toa jamëri ca joi bá tsi ë chanihaina iquia.

¹⁹ Jama, chahahuacanaibo bësoj pi jamëri ca joi tsi chani tëtëca ë chanino tsi mahitsa tsi xo toa ë yoahaina. Jato jomaxëhi quiha. Jatsi arati ja caticano tsi oquë tsi xo toa chani pistia roha ca ë yoahaina jato noma joi no iquia. Toca tsi mëbihacaxëceni quiha chahahuacanaibo tëquë, jato joi tsi ë chaniquë no.

²⁰ Xocobo shinahai ria tsi shinayamacana, ëbë xatë bá. Shinaxoma tsi acani quiha pë. Jama, yoi ca pi jisiquino tsi jia tsi xo toa cahëtimaxëniacia ca iquina, naa xocobo jascaria. Jama, oquë-ouëria tsi xo toa shina-choshi iquina iquia. Jatsi shinaparcana.

²¹ Siri tsi quiha Israél ca chahahuayamahai ca nohiria bo yobahacaniquë. Jamëri ca joi tsi jato qui Dios chanini quiha. Jabi nëcahi quiha Quënëhacanish cabo:

“Jamëri ca nohiria ba joi tsi mato qui chanixëquia. Toca tsi ë chanino tsi jari ë qui nicayamaxëqui mato pë” i Israél cabo qui Dios ni quiha”

ii quiha Quënëhacanish cabo.

²² ¿Tsayacanaí? Jamëri ca joi tsi quiha toa chahahuayamanish cabo Diós yobaniquë ra. Jabi toca xo jaboqui. Iglesiá ca nohiria, naa Dios nohiria yoi bo quëshpi ma xo toa jamëri ca joi tsi no chanihaina. Jato qui Dios Chani yoahacaxëti xo jato noma joi no iquia, ja mëbihacacano iquish na.

²³ Jaha tsi jamëri ca joi bá tsi chahahuacanaibo chaniyamano catihax na. Tocapiyamajacano tsi çjënicaçëcahi ni iglesia qui jicohax ca chahahuayamacanaibo ra? Toca ca chani nicahax “Yoyoxëni ca xo toa chahahuacanaibo” çiyamacaxëcahi ni? Tocacaxëcane quiha pë.

²⁴ Jama, noba noma joi pi Dios Chani no yoano tsi no yoahai cató bërohuahacaxëhi quiha jato jocha. Jato jói pi Dios Chani ja nicacano tsi tsacahacaxëhi quiha jato shinana iquia.

²⁵ Toca tsi jato qui bërohuahacaxëhi quiha jato shina ó ca yoi ca jahuë bo ra. Jaha tsi jato raportó tsi mënicaxëcane quiha Dios qui araxëna. Mënihax, “Jabija xo ra. Néa xo Dios mato bëta” icaxëcane quiha.

Yoyoyamacana Dios qui arati ma catiquë no

²⁶ Japi mato qui noho yoba tsi xo naa, ëbë xatë bá. Arati catihi tsi shomahuahacacana mabë xatë mëbixëna. Quëquëti jayaxëti xo huësti huësti cabo. Tiisimaxëti xo huëtsa bo. Dios quima ca chani yoaxëti xo huëtsa bo. Jamëri ca joi bá tsi huëtsá chanino. Jatsi ja yoahai ca nohiria huëtsá bërohuano, chahahuacanaibá cahëno iquish na. No acai cató tsi mëbihacaxëti xo jatiroha cabo iquia.

²⁷ Tobi pi jamëri ca joi bá tsi chanicas-canaibo no tsi huësti huësti tsi ja chanicaxëti xo, naa dos, tres ca nohiria bo roha iquia. Jariapari chanixëti xo huëstita; jaquirëquë huëtsa, jaquirëquë huëtsa. Jasca, jato chani bërohuati xo nohiria huëtsa ra.

²⁸ Mato xërëquë pi jato chani bërohuahai ca nohiria yamano tsi ja pasiti ca xo iquia. Chahahuacanaibo bësojó tsi jamëri ca joi bá tsi ja chaniyamacano. Tëxë bo qui bërohuahacaxëti xo jato chani. Yama pi ja no tsi jamëno, Dios, tihí roha cabo qui ja chanicano ra.

²⁹ Jasca, Dios Chani yoaxëti xo dos, tres cabo. Chanijacano tsi jia tsi jato qui nicaxëti xo chahahuacanaibo tëxë bo.

³⁰ Jasca, Dios quima pi tshuëcara ca tsahohai ca nohiria chani bino tsi jënëxëti xo toa nii ca chanihai cato.

³¹ Jia tsi xo Dios Chani ma yoahaina mato tëquëta. Quinia jia tsi, naa huësti huësti tsi ma chanino, jatiroha cabo tiisimahacano iquish na. Mëbihacaxëti xo jatiroha cabo.

³² Jasca, cahëhaxma tsi chaniyamaxëti xo toa Dios Chani yoati tiisi jaya cato. Ja yoyoyamano.

³³ Jabi pacots-huati lbo ma xo noba Dios ra. Ja qui yoi tsi xo toa ma pacots-huahaina ma catiquë no. Jia ca quiniá tsi noqui aranabëquima-catsi quiha noba lbo ra.

Iglesia ca yoxa ba jabi

Jia ca quiniá tsi noqui aramacatsi quiha Dios jatiroha ca iglesia no.

³⁴ Jatsi ma arano tsi pasixëti xo yoxa bo iquia. Ja chaniyamacano, “Nohiria ja rëquëniniamacano” i Quënëhacanish cabo ai quëshpi na.

³⁵ Jahuëcara ca cahëpicasquí tsi jato bënë bo ja nicacano jato xobo xo na. Rabiria tsi xo iglesia ca yoxa bo chanihaina iquia.

³⁶ Jatsi quiniacaxëcahuë. Naa yoba pasomaha pi ma no tsi “çMato ó tsi Dios Chani chitahëni pa?” iquia. “çMato qui roha jahuë Chani raahacani pa?” iquia. Iyamahi quiha. Nicacanicuë nohiria huëtsa ri.

³⁷ Jabi lboha yoba tsi xo naa mato qui ë quënëhaina ra. Iboha yoba ja nori ca cahëxëti xo toa mato xërëquë ca Dios Chani yoati tiisi jaya cabo. Cahëxëti xo tiisi huëtsa jaya cabo ri.

³⁸ E yoahai ca yoba pi ja chahahuayamacano tsi tihí cabo chahahuayamacana.

³⁹ Jarohari tsi Dios Chani yoati tiisi ó quëëcana iquia, ëbë xatë bá. Jasca, jamëri ca jói pi nohiria chanino tsi pasimayamacana.

⁴⁰ Quinia jia tsi acacaxëti xo jatiroha cato, arati ma catiquë no.

15

Cristo Chani

¹ Dios xabahamati Chani, naa mato qui ë yoani ca Chani mato shinamacasquia. Toa Chani ma bini quiha. Toa Chani qui chitimiriaqui mato.

² Japi mato qui ë yoani ca qui chitimihí tsi toa Chani tsi xabahamahacaxëqui mato ra. Tocapiyamamano tsi mahitsa tsi xo toa ma chahahuahaina iquia.

³⁻⁴ Jariapari tsi Cristo quima ë bini ca jahuë bo mato ë yoanicuë. E yoani ca tsi xo naa ra: Noba jocha quëshpi tsi Jesu nanicuë, Quënëhacanish cabá yoani jascaria. Jaquirëquë ja maihuahanicuë. Jatsi tres bari quirëquë ja bësomahanicuë, Quënëhacanish cabá yoani jascaria.

⁵ Bësohax Pedro qui ja jisiquinicuë. Jatsi jahuë doce ca rabëti bo qui ja jisiquinicuë.

⁶ Jaquirëquë quinientos ca xatë bo qui ja jisiquinicuë. Jasca, jari jaboqui bëso tsi xo toa jato ó huëstima cabo, naa Jesu bëso ini ca jisnish cabo. Rësoyoni quiha tëxë bo.

⁷ Jatsi Jacobo qui ja jisiquinicuë. Jaquirëquë jahuë Chani chitahëhuati ibo bo tëquë qui ja jisiquinicuë.

⁸ Jarohari tsi è qui yoi Cristo jisiqiniquè ra, Damasco quinia ca bahí no. Shoma è ini quiha.

⁹ Jabi èa oquèria ca xo toa Dios Chani chitahèhuati ibo bo. Ea ti tsi xo toa iriama cato, Dios iglesiá ca nohiria bo è tènèmapaoni quèshpi na. Ja iqui tsi Chani chitahèhuati ibo quènahacapa maria ma xo èa ra.

¹⁰ Jama, èa Diós noi-noirianiquè. Ja noihai ca iqui tsi shomaria xo èa jaboqui ra. Mahitsa èa ja noiyamani quiha. Ja noihai iqui tsi shomaria xo èa jaboqui ra. Mahitsa èa ja noiyamani quiha. Ja noihai ca tahèhax ja bax yonocoriaquia ra. Chani chitahèhuati ibo huètsa bo oquè tsi xo toa è yonocohaina iquia. Jabi èa yonocomati chama tsi xo toa èa ja noihaina.

¹¹ Jabi jia tsi xo toa noba yonoco tèquèta. Yonoconabèquipama tsi jasca ca Chani jia ca yoaqui noa, naa noqui Chani chitahèhuati ibo bo tèquè. Naa Chani ma chahahuaniquè iquia.

Bèsotèquèxèhi quiha Cristó-na bo

¹² “Rèsonish cabo quima Cristo tèrohacaniquè” iqui noa, naa noqui Chani chitahèhuati ibo bo tèquè. Jabija ca noba Chani pi no tsi çjènahuariahax raca “Bèsotèquèyamaxèhi quiha nohiria bo” i mato mishni bo na?

¹³ Nohiria bo pi bèsotèquèyamano tsi bèsomahacayamani quiha Cristo ri iquia.

¹⁴ Jasca pi Cristo bèsomahacayamarohano tsi mahitsa tsi Dios Chani yoaqui noa. Jasca, mahitsa tsi xo toa ja qui ma chitimihai ri.

¹⁵ Jarohapa tsi Dios quiahuaqui noa tonia, mahitsa “Rèsonish cabo quima jahuè Cristo Diós tèroniquè” i nohiria bo qui no ai quèshpi na. Jatsi shinaparicana. ÇBèsotèquèxèhi ni nohiria bo iquia? Bèsotèquèyamapijicano tsi Diós jahuè Cristo bèsotèquèmayamani quiha jaa ri iquia.

¹⁶ Jasca pi rèsonish cabo bèsotèquèyamano tsi bèsomahacayamani quiha Cristo ri.

¹⁷ Cristo pi bèsomahacayamarohano tsi mahitsa tsi xo toa ja qui ma chitimihaina rè. Jari mato jocha ó tsi bèno xo mato ra.

¹⁸ Jasca, bèsotèquè-yamaxèhi quiha Cristo qui chitiminish ca rèsonish cabo ri.

¹⁹ Tsayacahuè. Jaboqui noqui ranihuahi quiha toa bèsotèquèti ó no pasohaina ra. Noqui jia quiha. Jama, bèsotèquèyamapihi tsi noitiria ca noqui xo naa ra, no parahacaha quèshpi na.

²⁰ No parahacayamaniquè iquia. Rèsonish cabo quima Cristo tèrohacani quiha. Bèsohi quiha. Jariapari ca maihuahacani ca bèsotèquèhai ca nohiria tsi xo naa. Ja bèsotèquèni iqui tsi bèsotèquècaxècani quiha jahuè nohiria bo ri.

²¹ Jabi Adán jocha iqui tsi rèsohi quiha nohiria bo tèquè. Jasca, Cristó bèboni iqui tsi bèsotèquèxèhi quiha nohiria bo ri.

²² Rèsoxèqui noa, noqui tèquèta, noba jahèpa Adán jocha iqui na. Jascaria tsi bèsotèquèxèqui noa, Cristó-na bo no nori iqui na.

²³ Jariapari tsi Cristo bèsomahacaniquè. Jariapari ca tsi xo toa. Jaquirèquè bèsomahacaxèhi quiha Cristó-na bo ri, jahari ja joxèquè no.

²⁴ Jaquirèquè joxèhi quiha jahuè rèso, naa jahuè Jahèpa Dios qui ja yonahai ca jahuè bo ja mèaxèquè no. Jama, mèanax pari tsi ja pasomaha ca chama bo tèquè bèboxèhi quiha ra. Bèboxo tsi jahuè Jahèpa Dios qui ja yonahai ca mèaxèhi quiha.

²⁵ Jama, jaboqui Chama-chamaria xo Cristo. Jahuè Jahèpa qui jari mèahama tsi xo toa ja yona-yonahaina. Ja pasomaha ca chama bo tèquè ja bèbopariti xo.

²⁶ Jabi jaroha ca noqui pasomaha ca tsi xo toa no rèsohaina. Bèbohacaxèhi quiha toa ri.

²⁷ Nicacana. “Cristo chama namá janahacaxèti xo jahuè bo tèquè” ii quiha Quènéhacanih cabo. Jabi “jahuè bo tèquè” i Dios Chani no tsi jahuè chama namá jahuè Jahèpa Dios nori ca ma quèscahuamitsa. Jama xo. Jahèpa Dios tsi xo toa jahuè Cristo chama namá ca jahuè bo janati ibo-iboria.

²⁸ Jabi Cristo chama namá tsi jatiroha ca jahuè bo janahacano tsi jahuè Jahèpa chama namá jamè janaxèhi quiha Baquè. Toa barí tsi jatiroha ca yonaxèhi quiha Dios.

²⁹ Jahuè ó pasohi ni nohiria bo, rèsonish cabo bax ja ashimahacacacuè no? Tocacani quiha naipa xo tsi jato rabèti yamabo jiscacani na. Jama, “Yama tsi xo nohiria bo bèsotèquèhaina ra” i pi jaca no tsi çjèniriahax jato rabèti yamabo bax ashimahacacahi ni pa?

³⁰ Rèsonish cabo pi bèsotèquèyamano tsi yoyoxéniria cabo noqui xo naa, naa noqui Dios Chani yoacanaibo. Jatiroha ca barí tsi toa Chani tahèxo tsi noqui acatsi quiha noqui pasomaha cabo ra.

³¹ Jishopè. Jatiroha ca barí tsi toa Chani tahèxo tsi èa acascani quiha pè, èbè xatè bá. Jasca, è qui jia tsi xo toa Ibo Jesucristo ó tsi ma bèsohai ri. Mato parayamaquia.

³² Efeso ax tsi è acacaquè ani quiha. Caxaxéniria ca yohina jascaria toa joni bo ini quiha. Japi rèsonish cabo bèsotèquèyamano tsi mahitsa jato pasomaha è iquinaniquè. Jasca, nohiria

bo pi bësotëquëyamano tsi jaboqui no yoyono iquia. No oriquino. Jënë no ariano. No tocano ra, huëaquë tsi no rësosharihai quëshpi na.

³³ Ma parahacayamano. Mato jabi jia ca yoshihuacaxëcane quiha toá ca yoyocanaibo, mato bëta ja rabënapiquë no.

³⁴ Quiniacaxëcahuë. Toá ca paraxëni ca nohiria bo quima bësocahuë. Jari jochayamacana. Jasca, mato ó tsi xo toa huësti huësti ca Dios cahëyamacanaibo iquia. Nëcaquia mato bërabimaxëna.

Yora paxa ca no bixëhaina

³⁵ Quiniacaxëcahuë. Mato nicacaxëcane quiha huësti huësti cabo, naa rësonish cabo yoati na. Nicahax, “¿Jënahuariaxo raca tërohacaxëhi ni rësonish cabo sa? ¿Jëni ca yora jayacaxëcane ni sa, ja bësotëquëxëquë no?” icaxëcane quiha pë.

³⁶ Yoyoxëni tsi xo toca ca ja nicacanaina iquia. Shinaparicana. Joconox pari tsi maí tsi toa bëro maihuahaca-parixëti xo. Ja rësoparixëti quiha.

³⁷ Banapiquí tsi jahuë bëro yoi banaqui noa, jahuë jihui nomari. Jahuëcara ca ma banahai ca bëro jamëri tsi xo toa ja jocohaina.

³⁸ Toa bëro ma banano tsi ja qui yora paxa ca aqui Dios, naa ja qui jia ca yora. Jabi jatiroha ca bëro qui jahuë yora yoi ca ahi quiha. Ja iqui tsi jamëri jamëri tsi xo toa ja jococanaina.

³⁹ Jascaria tsi tobi jamëri ca nami bo ri. Tobi nohiria nami. Tobi yohina nami. Jaquirima tsi xo isaca nami. Jasca, jamëri tsi xo sanino nami ri. Tihi cabo tsi xo jamëri.

⁴⁰ Jascaria tsi xo naipá ca jahuë bo. Noqui rima tsi xo ángel yora bo. Maí ca nohiria jamëri tsi xo jato oquë ri.

⁴¹ Jascaria, jamëri tsi xo bari, oxë, huishti bo. Oxë huahuahai ca quirima tsi xo bari huahuahaina. Jamëri tsi xo huishti huahuahai ri. Jasca, huësti huishti jamëri tsi xo huishti huëtsa huahuahaina. Yama tsi xo jaharisi cato ra.

⁴² Jabi tocaxëhi quiha ra, rësonish cabo bësotëquëxëquë no. Jaboqui porohi quiha maihuahacahax ca yora. Jama, porotimaxëni tsi xo toa tëronoxëti cato.

⁴³ Yoiria tsi xo toa maihuahacahax ca yora ra. Anomariaxëhi quiha toa tëronoxëti cato. Chamayama tsi xo toa maihuahacahax cato. Chama jayaxëhi quiha toa tëronoxëti cato.

⁴⁴ Noba noma yora tsi xo toa ja maihuahacahaina. Jama, ja tërohacaquë tsi mana ca yora ixëqui ra. Jabi tobi dos ca yora jamëri cabo. Huësti tsi xo toa noba noma yora yoi. Rësoxëhi quiha toa. Jasca, tobi xo yora huëtsa, naa Diós noqui axëhai ca mana ca yora.

⁴⁵ Jabi jariapari ca joni Adán iniquë. Bësohai ca nohiria ja manëni quiha. Jama, nohiria bësomati ibo-iboria toa segundo ca joni manëni quiha, naa Cristo.

⁴⁶ ¿Tsayacanaí? Jariapari tsi xo toa noba noma yora. Jaquirëquë tsi xo toa Diós noqui axëhai ca yora, naa noba mana ca yora.

⁴⁷ Mai cospó tsi toa jariapari ca joni acacane quiha. Tocamaxo toa segundo cato. Mana ax ja joni quiha.

⁴⁸ Jabi cospó tsi acacane ca Adán jascaria xo noqui maí ca bësohai ca nohiria bo. Jama, mana ca joni jascariaxëhi quiha Cristó-na bo.

⁴⁹ Jaboqui Adán yora jascaria ca jaya xo noa. Jahuë noma jabi no bini quiha. Jascaria tsi mana ca joni yora jascaria ca jayaxëqui noa ra. Jahuë mana ca jabi tsi acacaxëhi quiha noa.

⁵⁰ E yoacatsai ca tsi xo naa ëbë xatë bá. Nicacana: Mana, naa Diós othoi ca qui jicotimaxëniria tsi xo toa noba noma yora bo iquia. Bëso-bësopaoximaxëniria ca tsi xo naa noba rësohai ca yora bo.

⁵¹ Mato parayamaquia. Jiaria ca yoahama ca jahuë bo mato yoaquia: Rësoyamaxëqui noa, naa noqui tëquëta.

⁵² Mëri tsi, naa bëxtiria tsi yora paxa ca noqui acacaxëhi quiha jaroha ca trompeta xooxacaxëquë no. Toa trompeta xooxacano tsi tërohacaxëqui toa rësonish ca chahuacanaibo pari. Rësotimaxëni ca yora paxa ca jayacaxëcane quiha. Jatsi jabitihuacaxëqui noa, naa noqui bësocabo.

⁵³ Porotimaxëni ca yora sahuëxëhi quiha noba porohai ca yora bo iquia. Rësotimaxëni ca yora rarinaxëti quiha noba rësohai ca yora bo.

⁵⁴ Jabi toa rësotimaxëniria ca yora no sahuëno tsi jatihuacaxëqui Quënhëcanish cabo, naa “Quëyohacaquë no rësohaina ra. Jia tsi xo no bëbohaina” iquiina.

⁵⁵ ¿Tsayacanaí? Noqui bëbotimaxëni tsi xo no rësohaina ra. Rësohai qui raquëyamaqui noa.

⁵⁶ Jabi jocha chama tahëhax tsi rësosqui noa. Jasca, Moisés yoba tahëxo tsi noqui quësoti chama jaya xo jocha ra.

⁵⁷ Jama, Dios qui “Gracias” iqui noa, naa dos ca chama bo bëboti mëtsa no nori iqui na. Noba Ibo Jesucristó tsi noqui bëbomahi quiha Dios.

⁵⁸ Jatsi chamatsicana, ëbë xatë bá. Mahitsa ca tiisi tsi mëpilhacayamacana. Jasca, Iboya yonoco ma ariano. Tocapimano tsi mahitsama ixëhi quiha Ibo bax ma acaina iquia.

16

Noitiria cabo qui ofrenda acaina

¹ Dios nohiria bo bax, naa Jerusalén ca noitiria cabo bax parata yoati tsi yobacasquia, jia ca ati ma cahëno iquish na. Galata maí ca iglesia bo ë yobani ca jasca ca tsi xo naa yoba ri. Nëcacana:

² Jatiroha ca domingó tsi mato sueldo quima ca parata xatë ma janaxëti xo ofrenda qui. Tocapimano tsi ofrenda huëtsa ë catiyamaxëti xo, mato qui ë shishoxëquë no.

³ Mato qui cahëxo tsi mato ofrenda raaxëquia Jerusalén qui. Mato qui jia ca joni bo ya tsi mato ofrenda raahacaxëti xo iquia. Jasca, naa joni bo qui joihuati carta bo axëquia, jia tsi Jerusalén qui ja cahëcano.

⁴ Jasca, Jerusalén qui ë caapino tsi ë bëta ja bocano jato ri.

Pablo Corinto cabo qui shishocasnina

⁵ Jaboqui Macedoniá ca chahahuacanaibo qui shishoparicasquia.

⁶ Shishoquiria tsi mato qui caxëquia chitëxëna. Naama matsitiyá tsi ë chitëmitsa mato bëta. Jquirëquë jia tsi rëquë ëa raati mëtsa ixëqui mato iquia, ë cahai ca jahuëniacara ca qui.

⁷ Johax mëri tsi nacocasyama xo ëa ra. Dios qui jia pi no tsi naama tsi chitëxëquia johax na.

⁸ Jaboqui canoma xo ëa. Efesó tsi chitëparicasquia Pentecostés fiesta bari quëshpi na.

⁹ Jasca, nëa xo tsi huëstima ca xaba jaya xo ëa, Dios yonoco axëna. Jasca, jari huëstima tsi xo toa Dios Chani pasomaha cabo nëa no rë.

Timoteo – Apolos

¹⁰⁻¹¹ Mato qui Timoteo shishopino tsi jia tsi toa joni joihuacana. Dios bax yonocohi quiha, naa ëa jascaria. Joihuaxo tsi chahahuacana ra, Dios yonoco ja acai quëshpi na. Jasca, toa joni ma mëbino jia tsi jahari ë qui ja jono. Noho carta bëcanaibo bacaquë tsi jaha pasoxëquia jisti.

¹² Jasca, Apolos mato qui shishomacasquia. “Naa carta bohái ca xatë bo ya mi cano mia ri” i ja qui ë quë. Jaboqui cacasyama xo rë. Jari shinahi quiha. Tonia mato qui caxëhi quiha xaba huëtsa tsëquëquë no.

Jaroha ca chani

¹³ Quiniacaxëcahuë. Tobi quiha mahitsa ca chani. Jaha tsi Dios yoba ó tsi coshicana. Jasca, chahahuayamacanaibo qui raquëyamacana. Chamacahuë.

¹⁴ Noixo tsi jatiroha ca ma ano ra.

¹⁵ Jasca, Estéfanas, jahuë xobó cabo, tihi cabo yoati tsi nicacasquia. Jariapari ca Cristo qui bëbohacanih cabo ja icani quiha Acaya maí no. Dios nohiria bo ja mëbiriacani quiha noixo na.

¹⁶ Jia tsi xo toca ca nohiria bo. Jabi toca ca nohiria bá pi mato rëquëninino tsi jato yoba nicacana. Jia tsi xo toca ca nohiria bá mato rëquëninihaina iquia, naa mato xërëquë ca yonocoriacanaibo.

¹⁷ Jasca, rani-raniquia Estéfanas, Fortunato, Acaico, tihi cabá ëa jisi bëcani iqui na. Jaboqui ëa mëbircani quiha mato tahëxo na.

¹⁸ Nëa xo tsi ëa ranihuacani quiha, naa mato ja ranihuapaoni jascaria. Nëca ca joni bo ma chahahuaxëti xo, jato yonoco jia ca iqui na.

Joihuahaina

¹⁹ Mato joihuaqui nëa ca iglesiá cabo, naa Asia maí ca chahahuacanaibo. Mato joihuacatsi quiha Aquila, Priscila, jato xobó ca aracanaibo.

²⁰ Mato joihuahi quiha nëa ca chahahuacanaibo tëquëta.

²¹ Jarohari tsi mato joihuaquia ëa ri, ë quënhai cató no.

²² Jasca, yoshihuahacaxëti xo toa tshuëcara ca noba lbo noiyamahai cato. Noba lbo jono ra.

²³ Noba lbo Jesú mato noino ra.

²⁴ Jesucristó no bax ani iqui tsi mato tëquë noiriaquia ra. Iquë.

Segunda Carta Del Apostol San Pablo a Los Corintios

Corintó ca iglesia Pabló joihuanina

¹ Pablo, naa Jesucristo yonati tsi xo naa carta quënëti ibo. Jabi ëa Diós biniquë ra, jahuë Chani chitahëhuati ibo iti. Jatsi Corintó ca chahahuacanaibo, Acaya maí ca chahahuacanaibo, tihí cabo joihuaquia. Jasca, mato joihuahi quíha Timoteo ri, naa ë bëta ax tsi yonocobëquihai cato.

² Noba Jahëpa Dios, noba Ibo Jesucristo, tihí cabá mato shomahuano. Mato ja ranihua-cano ra.

Ibo bax Pabló tënënina

³ Jabi Dios qui, naa noba Jesucristo Jahëpa qui “Gracias” iquia ra. Noqui shomahuati Ibo-iboria tsi xo toa noba Jahëpa ra. No tënëpino tsi noqui mëbixëhi quíha ra, mëbiti ibo-iboria ja nori iqui na.

⁴ No cohuëno tsi noqui chamahuahi quíha ra. Tocahi quíha, nohiria huëtša bo no mëbino iquish na, ja cohuënacaquë no. Diós noqui mëbini jascaria tsi jato mëbipixëqui noa noqui ri.

⁵ Jasca, anomaria tsi xo toa no bax Cristó tënënina ra. Ja iqui tsi no mëbiriahacaniquë. Jatsi jaboqui tënëpihi tsi mëbiriahacaxëquia ëa ri ra, Cristó chamá no.

⁶⁻⁷ Jasca, mëbihacaxëqui mato ri, Dios Chani ë yoahai iqui tsi ë tënëxëquë no. Ea Cristó mëbihai ca tsayacahuë. Tsayapiqui tsi Diós xabahamati quinia cahëxëqui mato iquia. Jasca, ëa jascaria tsi ma tënëno tsi mato mëbixëhi quíha Dios ra, ëa ja mëbihai jascaria. Mato parayamaquia. Mato mëbixëhi quíha ja bax ma tënëxëquë no.

⁸ Nicaparıcana, ëbë xatë bá. Asia mai xo tsi quíha anomaria ë tënëniquë iquia Ibo bax na. Noho coshi oquë ë tënëhai ini quíha. Toatiyá tsi chamayama cohuë ë iniquë. Huëjë noho shina ini quíha rë. Ja iqui tsi bësoti ó ë pasoyamaniquë.

⁹ Toatiyá tsi “Rësopaimaria xo ëa rë” i ë niquë tënëhi na. Jama, tocajaniquë ra, ë quima Dios quiri, naa nohiria bo Bësomati Ibo-iboria quiri ë bësono iquish na.

¹⁰ Jatsi ëa Ibobá mëbi-mëbiniquë ra. Ja iqui tsi ë rësoyamaniquë. Jasca pi xaba huëtša tsi ë tënëtëquëno tsi ëa mëbitëquëxëhi quíha Dios iquia.

¹¹ Jatsi ë bax bëhocana, preso quima ë paquëmahacano iquish na. Japi ë bax huëstima ca nohiria bo bëhoxno tsi oquë-oquëriaxëhi quíha toa “Gracias” i-icanaibo ra, Diós ëa mëbixëquë no.

Pablo bamanina Corinto yaca qui caxëna

¹² Ranixo tsi ë yoacatsai ca tsi xo naa: Dios Chani yoaquí tsi mato yoi, nohiria huëtša bo, tihí cabo ë parayamaniquë ra. Jiaría noho jabi i-ini quíha mato bëta ë iniquë no. Jasca, yama tsi xo toa yoi ca ë anina iquia ra, nohiria huëtša bo xërëquë xo na. Jabi ëa noixo tsi quíha jahuë chamá tsi Diós ëa mëbi-mëbiniquë ra jia ca ë ano iquish na. Jasca, toca tsi mato mëbicasquia ëa ri, noho tiisí tsi nomari.

¹³ Jasca, naa carta quënëpama tsi bëroria ca chani quënëcasquia, noho chani tëquë ma cahëyoino iquish na. Yama tsi xo toa noho carta ó ca jonë ca chani ra. Mato parayamaquia quënëquí na.

¹⁴ Jaboqui jia tsi ëa ma cahëyoiyamamitsa rë. Jama, huësti barí tsi ëa cahëyoixëqui mato tia, noba Ibo Jesu joxëquë no. Toa barí tsi ranixëqui mato, mato bax ë ani quëshpi na. Jasca, mato qui ranixëquia ëa ri.

¹⁵ Nëca tsi shinaquí tsi mato qui shishoti planes ë aniquë mato ranihuatëquëcasquí na.

¹⁶ Jariapari tsi Macedonia mai qui capama tsi mato qui ë shishocasni quíha. Jquirëquë, Macedonia ax riquiquiria tsi mato qui ë shishotëquëcasni quíha. Tihí tsi noho planes ini quíha. Toca tsi mato qui ë caorohapino tsi jodioba mai qui ëa raati ma mëbiquë aniquë tia. Jama, canoma ë ini quíha rë toatiyá no.

¹⁷ Jishopë. Naa carta bichí tsi Macedonia mai ó ë nori ca jisi tsi “Jocasyamaxo ra. Quíahi quíha ra” çixëhi ni mato sa ëa yoati na? Parahaxma tsi mato qui ë shishocasniquë iquia ra, canoma ë ini nori. Jabi paracani quíha huëstima ca Dios cahëyamacanaibo pë, jato planes aquí na.

¹⁸ Tocayamahai ca ëa xo naa ra. Jasca, ëa cahëyoihí quíha Dios. Noho planes aquí tsi parayamaquia.

¹⁹ Tsayacahuë. Dios Baquë Jesucristo Chani mato qui yoaquí tsi no parayamaniquë ra, naa Silvano, Timoteo, ëa. Jasca, parayamaqui Cristó ri. Chahahuahacaxëti xo jahuë Chani ra.

²⁰ Jasca, Cristo iqui tsi jia tsi xo toa noqui Diós quëbihaina. Parayamahi quiha. Jahuë Chani jatihuahi quiha ra. Jascaria tsi Jesucristo yonati bo no nori iqui tsi quiayamaqui noa, noqui ri, Dios oquëhuacasquí na.

²¹ Jabi Dios tsi xo toa noqui mëbihaina ra, jabi jiaria ca no jayano iquish na. Jasca, Dios tsi xo toa noqui raati ibo-iboria ra, jahuë Chani yoati.

²² Jasca, noqui chahahuacanaibo ja jiisaniquë, noqui ibohuaxëna. Jiisaxo tsi quiha Espiritu Santo noqui ja aniquë, parayamahi ca ja nori ca no cahëyoino iquish na.

²³ Jaboqui Dios nicaquia mato qui ë quënëhai ca carta ja tsayano. Jatiroha ca cahëhi quiha. Mato parayamaquia ra quënëquí na. Mato qui ë shishoti planes ë rarinama-niquë pë, mato bërabihuacasyamaqui na. Caarohapixo tsi quiha mato ë raahaquë aniquë tia. Jabi ja tsi xo toa mato qui ë cacasyamanina ra. Mato ë raahacasyamani quiha.

²⁴ Nicacana. Johax tsi mato bëta ax tsi yonocobëquinacasquia, ma rani-ranino iquish na, yonamis-hai ca ë nomari quëshpi na. Jabi jia tsi xo toa Cristo qui ma chitimihaina iquia.

2

¹ ¿Tsayamacanaí? Mato cohuëhuacasyamahi tsi mato qui ë cacasyamaniquë. Ja iqui tsi planes huëtsa bo ë aniquë shinaxo na.

² Jabi mato qui caarohapixo tsi mato ë cohuëhuaquë aniquë iquia yobaquí na. Jatsi çjënahuariaxo raca jia tsi mato cohuëhuahacahax cabá ëa ranihuacuë ani?

³ Ja tsi xo toa carta pari mato qui ë raaniquë mato yobaxëna, jocha quima ma casoparino iquish na. Toatiyá tsi caarohapixax tsi ë cohuëhuahacuë aniquë ra toá ca jocha iqui na. Jama, jaboqui ranihuahacati ó pasoquia mato qui shishopihí na. Jatsi no rani-ranibëquinano ra.

⁴ Toa jariapari ca carta quënëpama tsi cohuëria ë iniquë. Quënëhi tsi ë ara-araniquë, mato cohuëhuacasyamahi na. Toca tsi mato ë yoba-yobaniquë, mato ë noihai ca ma cahëyoino iquish na.

Jochahuaxëni ca ja mëbicati xo

⁵ ¿Japa toá ca jochahuaxëni cato ra, naa noqui cohuëhuati ibo-iboria? Toa nicacasquia. Ja iqui tsi ma tënë-tënëniquë rë. Jasca, pistia tsi ë cohuëhuahacaniquë ëa ri ja ani ca nicahax na. Jatsi quiniacaxëcahuë.

⁶ Jënima tsi xo toa jahuë jocha quëshpi toa joni ma copinina. Jama, jaboqui toa joni ma copihai ca ma jënëmati xo iquia. Copihacuë toa joni ra.

⁷ Jaboqui jahuë jocha ma shina-bënoxëti xo iquia. Shina-bënoxo jaboqui toa joni ma mëbixëti xo, ja yosana-yosanayamano iquish na. Tonia iglesia ja jisbayacasmitsa pë.

⁸ Jaboqui toa joni noitëquëcana iquia.

⁹ Jabi toa jariapari ca carta ë quënëniquë, noho yoba pi ma nicaxëti nori ca cahëcasquí na. ¿Toa joni ma copini sa? Toatiyá tsi toa ë cahëcasniquë ra.

¹⁰ Jama, jaboqui pi toa joni yoi ca ani ca ma shina-bënono tsi jahuë jocha shina-bënoxëquia ëa ri. Jabi Cristo bësojo xo tsi toa joni jocha shina-bënoxëquia ra, mato mëbixëna. ¿Tonia tobi ni toa ë shina-bënoxëti ca jahuë huëtsa bo sa?

¹¹ Jatsi toa jochahuaxëni ca mëbicasquia jaboqui, Satanás toa joni parayamano iquish na. Satanás planes, naa ja acatsai ca tsi xo yoixëneria. Toa cahëqui noa ra.

Troas yacatá tsi Pablo cohuënanina

¹² Jabi Troas yaca qui ë cahëquë tsi quiha xaba jia ca ë qui acacaniquë ra Cristo Chani jia ca yoati. Jasca, Troas qui cahëxo tsi noho rabëti Tito ë jisyamaniquë rë. Jaha ë pasoni quiha, mato ó ca chani nicaxëna. Yama a ra.

¹³ Ja iqui tsi ë shina-huëjënaniquë, ëa ri. Jatsi jato joihuahax tsi riqicaya tsi Macedonia mai qui ë caniquë.

Jesucristo chamá tsi bëboqui noa

¹⁴ Dios qui “Gracias” iquia, jia tsi noqui ja mëpihai ca quëshpi na ra. Jahuë Cristo yaxo tsi noqui bëbomahi quiha Dios ra. Jabi ëa ja bini quiha jahuë Chani pacanamati, jatiroha cató ca nohiria bá jahuë Cristo cahëyoino iquish na.

¹⁵⁻¹⁶ Jabi xabahamahacacanaibo qui perojome jascaria tsi xo toa Dios Chani ë yoahaina ra. Dios qui jia quiha. Jama, nicacasyamacanaibo qui pisiria ca rësomahai ca coho jascaria tsi xo toa ë yoahaina. Jama, xabahamahacacanaibo qui bësomati perojome jascaria tsi xo toa Chani ra. Anomaria tsi xo Dios Chani iquia. ¿Tsohuëcara ni toa Chani yoatí mëtsa cato sa?

¹⁷ Jabi huëstima tsi xo toa Dios Chani yoacanaibo, parata ganancia quëshpi na pë. Jahuë mishni bo mëtsaxëneria cabo jascaria tsi Dios Chani mëtsamiscani quiha pë. Jama, paraxoma tsi Dios Chani yoaquia ra, Diós ëa raani iqui na. Dios ranihuacasquia. Jabi Cristo iqui tsi toa Chani yoati mëtsa xo ëa ra.

3

Arati quinia paxa ca chani

¹ Nêca tsi è quênêno tsi êmê è oquêhuacatsai ca ma quêscahuamitsa rê. Tocayamaquia ra. Jama, tocacani quinha è qui quêsocanaibo iquia. Tsayacahuê. Jato ti tsi xo toa jamê oquêhuacanaibo. ¿Jato yoi oquêhuati carta bo bêyamayamacahi ni, jia tsi iglesiá ca nohiria bá jato joihuano iquish na? Jasca, iglesia huêtsa bo qui canox pari tsi mato quima ca carta ó quêécani quiha pê, iglesia huêtsa bo jismati.

² Tocayamaquia ra. Noho carta yoi bo xo mato ra. Noho shina ó tsi quênêhacani quiha Ibo qui ma chitimínina iquia. Jaboqui jatiroha cabo qui yoahacahi quiha ma inina, naa cartá yoahai jascaria.

³ Toca tsi Cristo quima quênênish ca carta jascaria xo mato ra, noho yonoco ma nori iqui na. Tintá tsi naa carta quênêhacayamani quinha Dios Espiritu Santó tsi ja nori. Jasca, maxax para cato ó tsi ja quênêyamahacani quiha, naa Moisés yoba quênêhacani jascaria. Jama, nohiria ba shina ó tsi quênêhacahi quiha Ibo bax ma acaina.

⁴ Parayamaquia. Dios bêsojó tsi mato xêrêquê ca è ani ca yonoco qui bêrabiyaquia Cristo chamá no.

⁵ Jênima tsi xo toa è anina iquia, jahuê chama iqui na. Jasca, tiisi pi è qui Diós ayamarohano tsi ¿jênahuariaxo raca jahuê Chani è yoaquê ana?

⁶ Dios tsi xo toa è rohahuati Ibo, jahuê xabahamati quinia paxa ca Chani è yoano. Jabi Moisés quênêni ca yobá tsi nohiria quêsohacapaoni quinha nati. Jama, naa è yoahai ca quinia paxá tsi xabahamahacahi quinha nohiria, Espiritu Santo chamá no.

Xabahamati quinia paxa ca Chani

⁷ Jabi Moisés yoba oquê-oquêria tsi xo Cristo Chani ra. Jabi maxax para cato ó tsi quinha Moisés yoba quênêhacaniquê. Jasca, nohiria bo qui toa yoba acacaquê tsi quinha anomaria toa Maca Sinai bajra-bajrahai ca iniquê ra. Toatiyá tsi Dios oquê-oquêria jismahacani quinha. Jasca, bajra-bajraniquê Moisés bêmana, maca ax ja rênichiquê no. Jahuê bêmana ó ca huêa tsayanoma toa nohiria bo ini quiha. Naamayamani quinha toa jahuê bêmana ó ca huêa. Tsayacahuê. Oquê jayapaoniquê toa noqui quêsohai ca namêcatsai ca yoba ra.

⁸ Jama, jaboqui oquê-oquêria ca tsi xo toa Espiritu Santó acaina. Noqui bêsomahai ca tsi xo toa ra.

⁹ Jabi oquê jayani quinha toa Moisés yobá tsi nohiria bo Diós othai ca xabaca iquia. Jama, oquê-oquêria ca tsi xo naa nohiria bo mêtêhuahai ca Espiritu Santo xabaca.

¹⁰ Jabi noqui jiaría i-ipaoni quinha toa jariapari ca yoba xabaca. Jama, jaboqui mahitsa tsi xo toa oquê iqui noa, naa xabahamati quinia paxa ca xabaca oquê iqui na.

¹¹ Jabija. Oquê jayapaoni quinha toa nahai ca jariapari ca xabaca. Jama, oquê-oquêriaxêhi quinha naa i-ipahai ca quinia paxa cato ra.

¹² Jabi bêboxêhi quinha Cristo Chani ra. Toa ó pasohi tsi raquêhaxma tsi mato qui chaniquia.

¹³ Jabi Dios Chani yoaquí tsi jatiroha ca bêrohuacasquia ra. Yama tsi xo toa è mapacatsaina. Jama, tocayamani quinha Moisés yamabo ra. ¿Raití tsi jahuê bêmana ja bêmapayamayamani, jahuê bêmana ó ca oquê Israël ca nohiria bá tsayayamano iquish na? Bêrohuahacayamani quinha toa huinocahai ca oquê ra. Ja jisyamacani quinha.

¹⁴ Jasca, toa nohiria ba shina quêstohuahaniquê rê. Toa arati quinia huinocati nori ca ja cahêyamacani quiha rê. Jabi jasca pi ca xo jaboqui pê. Moisés yamabá quênêni ca tsayaquí tsi toa arati quinia jatihuahacani nori ca cahêyamacani quiha pê. Jama, mêbihacaxêhi quinha toa jato shina mapahai ca raiti, Cristo qui ja chitimicaxêcaquê no.

¹⁵ Tsayacahuê. Jaboqui Moisés quênêni ca ja nicacano tsi jari mapahaca tsi xo toa jato shinana rê. Toa arati quinia jatihuahacani nori ca jari cahêyamayoicani quinha rê.

¹⁶ Jama, Ibo Cristo qui nohiria bêsono tsi mêbihacaxêhi quinha toa jahuê shina mapahai ca raiti ra. Jatsi jabija ca cahêyoicaxêceni quinha.

¹⁷ Jabi Ibo Cristo tsi xo toa jocha quima noqui paquêmati Espiritu Santo ra. Jasca, Espiritu Santo jaya cabo tsi xo toa Moisés yoba quima paquêmahacahax cabo, quinia paxa ca ja banahuacano.

¹⁸ Jabi Ibo Cristo oquê jismahi quinha noqui chahahuacanaibo têquê, naa Moisés yamabá Dios oquê jismani jascaria. Toa oquê jascaria tsi manêhi quinha noba noma jabi. Iboha iquiria noqui manêmahí quinha ra. Ibo Cristo, naa Espiritu Santo yonoco tsi xo naa ra.

4

¹ Jabi jahuê Chani ototi, yonoco Diós è qui aniquê ra, èa noiquí na. Ja iqui tsi coshi xo èa, jahuê yonoco axêna.

² Jasca, quinia jiaxêni cató tsi yonococasquia, Dios yonoco aqui na. E qui yoi tsi xo toa yoxoma tsi è acaina, mato paraxêna. Nohiria bo paracasyama xo èa, chaniquí na. Jasca,

Dios Chani rarinamayamaquia yoaquí na ra. Jabija ca roha ca chanihai ca ëa xo naa iquia. Ja tsi xo toa “Jia tsi xo toa ja yoahaina” icaxëcane quiha nohiria bo, jabija ca ë chaniha ca ja nicacaquë no. Noho quinia tsi xo toa, Dios Chani ë yoaquë no. Jasca, ë acai ca jisqui Dios ri.

³ Jama, tobi xo toa noho chani nicacasyamacaiba rë, naa tënëtiya qui bocanaibo. Jato qui bëronoma tsi xo toa ë yoahai ca chani jia cato.

⁴ Satanás, naa maí ca yonamixëneria ca iqui tsi ëa chahahuayamacani quiha pë. Satanás tsi xo toa Dios cahëyamacaiba bëcohuahaina ra. Tocahi quiha, jabija ca huëahai ca Chani ja nicayamacano iquish na. Jama, Cristo oquë, naa Dios jaria-jaria ja nori ca bërohuahi quiha toa ë yoahai ca chani ra.

⁵ Jasca, Dios Chani yoahi tsi ëmë yoati tsi chaniyamaquia. Jama, “Ibo-iboria tsi xo Jesucristo” iquia. Jasca “Jesu iqui tsi mato yonati roha xo ëa” iquia. Tih tsi xo toa ë yoahaina Dios Chani yoaquí na.

⁶ Anomaria tsi xo noba Dios ra. Noba shina ó tsi jahuë huëa huahuamahi quiha, naa “Tsëmo ó tsi huëa huahuano” inish cato. Ja iqui tsi Dios oquë yoi ca cahëyoiqui noa. Jabi toa oquë jahuë Cristó jisiquimani quiha, naa Dios oquë Moisés bëmaná jisiquimani jascaria.

Chani chitahëhuati iboba yonoco

⁷ Jabi jahuë copixëneria ca Chani Diós ë qui aniquë pa, nohiria bo qui ë bono. Chamayama ca iriama ca joni ca ëa xo naa ra. ¿Jëneriäxo tsi Diós ëa bini pa? Caca yoixëneria cató tsi copixëneria ca jahuë bo nohiria bohái ca jascaria xo toa Diós acaina iquia. Jabi Diós tocani quiha, jahuë copixëneria ca Chani ë qui ja quë no. Ja iqui tsi jahuë Chani ë yoano tsi jisiquihi quiha Dios chama roha, chama yama ca ë nori iqui na.

⁸ Toa Chani iqui tsi ëa yosihí quiha nohiria bo rë; jama, bëbohacatimaxëni ë nori. “¿Jënahuariaxëhi ni ëa sa?” i ë mitsa; jama, cohuëyama ca ë nori.

⁹ Huëstima tsi xo toa ëa pasomaha cabo, ë bëta Dios nori. Mai qui ë niahacaniquë; jama, jari bëso ë nori.

¹⁰ Jatiroha ca barí tsi bërohuahacahi quiha noho yora rë, namëhacati, naa Jesu tënëmahacani jascaria. Jasca, ja tënëhaina, ja nahaina, tih cabo Jesús bëboni jascaria tsi bëboxëquia ëa ri. E nohó ca Jesu jabi jisiquimahacaxëti xo ra.

¹¹ Jabi Jesu tahëhax tsi nati aroha-arohacacahi quiha noho yora rë, no nohó ca Jesu jabi nohiria bá jisno iquish na.

¹² Jabi Dios Chani ë yoahai iqui tsi jatiroha ca barí tsi rësoti basima xo ëa iquia. Jama, naa Chani iqui tsi mato ó tsi bësohi quiha Cristo ra.

¹³ Jabi Dios Chani yoahi tsi Cristo qui chitimiquia, ëa ja mëbino iquish na, naa David yamabo Dios qui chitimini jascaria. Quënëhacanish cabo ó tsi “E chaniquë, Dios qui chitimihí na ra” i David yamabo ni quiha. Jabi tocaquia ëa ri chanihi na.

¹⁴ Jasca, Dios Chani yoapama tsi rësohai qui raquëyamaquia ra. Jabi noba Jesu tsayacana. ¿Noba Ibo Jesu Diós bësohtëquëmayamayamani? Jatsi, jahuë Jesu yaxo tsi noqui ri bësomaxëhi quiha ra. Toa barí tsi ja bësojó tsi niixëqui noa, noqui tëquëta ra.

¹⁵ ¿Tsayacanaí? E tënë-tënëniquë ra, ma mëbihacano iquish na. E acai cató tsi pacanamahacacahi quiha Dios noihaí ca Chani ra. Toca tsi shomahuahacaxëhi quiha nohiria huëstima cabo. Jatsi toa barí tsi anomariaxëhi quiha toa Dios qui “Gracias” icanaibo iquia. Jatsi Dios oquëhuahacano ra.

¹⁶ Jabi bësohtëquëxëqui noa ra. Ja iqui tsi shina-huëjënayamaquia, Dios yonoco aqui na. Jabi noho yora tsi xo toa chonihaina. Sirinahi quiha. Jama, noho shina tsi xo toa coshi-coshiria, jatiroha ca barí tsi ja chamahuahacacahi quëshpi na.

¹⁷ Jabi jaboquí ë qui iriama tsi xo toa ë tënëhaina. Naamayamaxëhi quiha ra. Iriama tsi xo. Jama, ë tënëhai quëshpi tsi copihacaxëquia toa barí no. Anomariaxëhi quiha toa i-ipahai ca premio iquia.

¹⁸ Jatsi bësopama tsi naa maí ca bëroria ca jahuë bo ó quëyamaquia. Jama, mana ca jisnoma ca jahuë bo ó quëëriaquia ra bixëna. Jabi naamayamaxëhi quiha naa noqui bëroria ca maí ca jahuë bo. Jama, i-ipahai ca jahuë bo tsi xo toa no jisyamahaina ra.

5

¹ Nicaparicana. Noho yora, naa noho oxti yoi rësono tsi yora paxa ca ë qui axëqui Dios, toa barí no ra. Ja acai ca yora ixëhi quiha, joni bá aca ca ja nomari. Toa barí tsi i-ipahai ca yora jayaxëquia ra.

² Jabi jaboquí tsi bësopama tsi ëësiquia, naa noho mana ca yora sahuëcatsi na. Jabiticasquia ra.

³ Jasca, toa yora sahuëhax tsohoco iyamaxëhi quiha noho shinana, Ibo bacaquë no.

⁴ Jaboqui bēsopama tsi oxtí tsi è racahai ria tsi xo toa noho yora ó tsi è bēsohaina. E qui pistia yoi quiha. Jasca, rēsocasyamahí tsi èsiquia rē. Rēsocasyama xo èa, Ibo jonox pari no. Bēsopama tsi jabiticasquia toa barí no. Rēsoxoma tsi noho yora paxa ca sahuēcasquia ra.

⁵ Jabi Dios tsi xo toa èa jabitihuacatsaina. Ja tsi xo toa èa rohahuahi quiha toa bari quēshpi na. Jasca, jahuē Espíritu Santo è qui ja ani quiha, è bax ja axēhai ca è shina-bēnoyamano iquish na.

⁶ Noho mana ca yora ó pasohi tsi raquēyamaquia. Jama, noho yora yoi ó tsi bēsohi tsi Ibo ya iyamapiquia rē.

⁷ Jasca, jisnoma xo noba Ibo; jama, “Ja bētaxēquia” iquia, ja qui chitimihí na.

⁸ Raquēhaxma tsi jaha pasoquia. Ja iqui tsi è qui jēnima tsi xo toa è rēsohaina. Rēsohi tsi Ibo ya ixēquia ra.

⁹ Ja tsi xo toa Ibo yoi ranihuacasquia ra bēsoquí na. Jasca, rēsoto tsi jari Ibo ranihuacasquia toa jo xo na.

¹⁰ Jabi toa bari tsēquēno tsi Cristo copiti tsahoti bēsójó tsi niixēqui noa noqui tēquēta copihacaxēti. Toa xo tsi noba copi bixēqui noa ra. Jatsi jia ca no anina, yoi ca no anina, tihí cabo quēshpi tsi copihacaxēhí quiha noa.

Rabēnamati chani

¹¹ Jabi raquē-raquēria tsi xo toa Ibobá copihaina. Jaha tsi quinia-quiniaquia nohiria bo qui chanihí na. Jabi Ibo bax nohiria bo bēbocatsai ca èa xo naa ra. Noho shina cahēria hí quiha Dios ra. Jasca, noho shina yoi ma cahēno mato ri.

¹² Jabi nēca tsi chaniquí tsi èmē oquēhuacasyama xo èa ra. Jama, xaba mato qui acasquia è qui ma ranino. Jasca, toá ca èa ocahuamiscanaibo quēbiti mētsa ma ino ra. Nohiria ba tiisi, nohiria jaria, tihí cabo roha chani-chanihí quiha toa joni bo pē. “Jia tsi xo toa no acaina ra” icani quiha pē, mahitsa ja nori.

¹³ Jasca, Dios yonoco è aria-ariahai iqui tsi yoyoxēni ca è nori ca quēscahuacani quiha toa joni bo rē. ¿Ocamani? Yoyopiqué tsi Dios bax naa yoyo jaya xo èa iquia, mato mēbicasquí na.

¹⁴ Jabi noqui Cristo noi-noiriahai ca shinaquí tsi jahuē yonoco aria-ariasquia ra. Tsayacahuē. Jatiroha ca nohiria bo bax huēsti ca joni rēsotiquē. Ja rēsotiquē tsi quiha rarinaniquē jatiroha ca nohiria ba iti. Tobi quiha toa bēso yoi cabo, naa Cristo cahēcanaibo. Tobi quiha toa bēso yama cabo, naa Cristo cahēyamacanaibo.

¹⁵ Ja tsi xo toa no bax rēsotish ca bēsotēquēmahanish ca no ranihuaxēti xo, naa noqui bēso yoi cabo. Nomē bax no bēsoyamano ra. Ja tsi xo toa jatiroha cabo bax ja nani quiha.

¹⁶ Jasca, è rarinani iqui tsi jamēri tsi xo toa nohiria yoati è shina-shinahaina jaboqui ra. Chahahuanox pari tsi quiha noho noma jabi quiniá tsi nohiria tanamahi è i-ipaoniquē rē jato cahēyoixēna. Toa quiniá tsi Cristo ri è tanamani quiha mahitsa. Cristo è cahēyoini ca è quēscahua-paoniquē pē. Jama, jaboqui tocayamaquia ra, chahahuahax na.

¹⁷ Jabi Cristó nohiria rarinamano tsi nohiria paxa ca manēhí quiha. Huinocahi quiha jahuē jabi siri. Jabi paxa ca bichí quiha ra.

¹⁸ Jabi Díos acai ca tsi xo toa no xabahamahacahaina. Cristo ini cató tsi jahuē rabēti bo noqui manēmacatsi quiha. Jasca, Dios tsi xo toa noqui rabēnamati yonoco acaina ja tahēxo na.

¹⁹ ¿Tsayacanaí? Nohiria bo tēquē ya tsi rabēnacatsi quiha Dios, jahuē Cristó no. Ja acani ca jocha cuenta jato pasomaha tochacayamani quiha ra. Jasca, toa rabēnamati chani noqui Díos aniquē yoati. Tihí ca tsi xo toa no yoaxēti cato.

²⁰ Ja tsi xo toa Cristo Chani bohái ca èa xo naa. Noho chaní tsi mato qui chanihí quiha Dios ra. Jatsi Dios ya ma rabēnamahacano iquia ra.

²¹ Jabi jocha yama jahuē Cristo iniquē. Jama, no bax jahuē Cristo Díos jochahuaniquē ra, jahuē Cristo ini cató tsi jahuē mēstē no jayano iquish na.

6

¹ Jasca, Dios ya yonocobēquipama tsi mato yoba-yobariaquia. Mato noi-noiriahí quiha Dios iquia ra. Ja tsi toa ja noihai ca quima casoyamacana iquia. Mahitsa mato ja noiyamano ra.

² Jatsi Dios Chani nicaparicana:

“E qui xaba jia cató tsi mato è nicaquē ra.

Nicaxo tsi mato è mēbiquē toa xabahamahacati barí no”

i Dios ní quiha. Nicacapa. Jaboqui tsi mato mēbícatsi quiha Dios ra. Jaboqui tsi xo toa xabahamahacaxēti bari ra.

³ Jasca, Dios yonoco aquí tsi quinia-quiniaquia, è qui nohiria bo quēsoyamano iquish na. ¿Jato qui yoi ma ní è acaina? Jabi, “Anoma tsi xo toa Dios yonoco ja acaina ra” i jaca mitsa èa yoati na, Dios yonati bo qui quēsoscacani na.

⁴ Jama, yonocoquí tsi Dios yonati roha ë nori ca jismacasquia jatiroha ca ë acai cató no. Dios yonati xo tsi tēnē-tēnēquia ra. Ea nohiria bá yosipino tsi Dios yonati ë nori ca jismaquia. Ja iquí tsi ë binianiquē. Tēnēhi tsi ë yosanayamaniquē.

⁵ Jasca, ë sētiyahacanicuē; preso qui ë nanēhacanicuē; ë qui nohiria bo caxa-caxanicuē; ë yonocorianicuē; coshi ini quiha noho bëro; ë paxnanicuē; tihi tsi ë tēnē-tēnēnicuē ra Dios yonati xo na.

⁶ Jasca, jahuē yonoco aquí tsi noho jabi jiaxēni cató tsi Dios yonati ë nori ca jismaquia naa ë acai cató no. Tsayacahuē. E yoyoyamaniquē; Dios Chani ë cahēyoiniquē; ë yosanayamaniquē; nohiria bo ë mēbiniquē. Tihi cató tsi Dios yonati ë ini ca ë jismani quiha. Jasca, ë bëta Espiritu Santo iniquē; nohiria bo ë noiyoinicuē;

⁷ ë quiyamaniquē; Dios chama ë jayaniquē; tihi ca tsi ë ini quiha jahuē yonoco aqui na. Tihi ca jabi bo tsi xo toa noho mēstē ca arma quiha, naa noho bëboti arma, noho quiniamati arma.

⁸ Dios Chani ë yoano tsi tobi xo toa ëa oquēhuacanaibo; jama, tobi ë qui caxacanaibo nori. Tobi xo toa ëa ranicanaibo rē; jama, tobi toa jia tsi ëa ocahuacanaibo nori. Jabija ca ë chanino tsi tobi xo toa ëa quihuacanaibo rē.

⁹ Tobi quiha ë quima casocanaibo rē, jama, tobi toa ëa cahēyoihai ca chahahuacanaibo nori. Huēstima tsi ë rēsopicasanicuē jari bëso ë nori Dios Chani yoaxēna. Rēsoti basima iroha-irohaquia, jari bëso ë nori.

¹⁰ Cohuē ë nori ca quēscahuacani quiha ra; jama, ranihai ca ë nori. Noitiria ca ë nori ca quēscahuacani quiha; nohiria bo mēbiti mētsa ë nori. Mēquēya ca ë nori ca quēscahuacani quiha; narisyamahai ca ë nori, naa ëa Dios Chani yoahai cato.

¹¹ Jisa, noho Corintó ca rabēti bá. Bëroria tsi mato qui chaniquia ra. Mato parayamaquia chanicuí na. Jatiroha ca ë shinahai ca bërohuaquia.

¹² Jatsi mato noi-noiriaquia iquia. Mato qui caxayama xo ëa ra. Jama, mato ri tsi xo toa ëa joihuacasayamahaina iquia. ¿Jēnirioxo ëa noiyoamacanai sa?

¹³ Jaha tsi mato yoba-yobariaquia rē, naa jahuē xocobo jahēpá yobahai jascaria. Ea noitsacana iquia ra, naa mato ë noihai jascaria.

Chahahuayamacanaibo ya rabēnayamacana

¹⁴ Yobahi tsi Dios cahēyamacanaibo ya rabēnayamacana. Jato noma jabi banahuayamacana iquia ra. ¿Jēnahuariahax raca dos ca quinia bo, naa mēstēxēni ca quinia, anoma ca quinia, tihi cabo jia tsi ibēquinana? Jamēri ca xo ra. Jasca, ¿jēnahuariahax raca tsēmo, huēa, tihi cabo ibēquinana? Jamēri ca xo.

¹⁵ Jasca, ¿jēnahuarioxo raca dos ca ibo bo, naa Satanás, Cristo, tihi cabo ma jayana? ¿Jēnahuariahax raca Dios cahēyamacanaibo, chahahuacanaibo, tihi cabo rabēnabēquiyoina?

¹⁶ ¿Jēnahuariahax raca Dios iti-itiria, mahitsa ca dios ba iti-itiria, tihi cabo no jax-camēnamana? Quiniacaxēcahuē. Bēsohai ca Dios iti-itiria tsi xo noqui ra. Nicacapa. Diós yoani ca tsi xo naa:

“Noho nohiria bo ó tsi racaxēquia.

Jato bëta tsi co-coxēquia.

Jasca, jato Dios yoi ixēquia ra;

Noho nohiria yoi bo icaxēcani quiha jato ri”

i ja ni quiha.

¹⁷ Jasca,

“Jato quima tsēquēcana.

Jato bëta rabēnayamacana.

Jato yoi ca jabi pi ma basino tsi mato bixēquia ra.

¹⁸ Jatsi mato Jahēpa yoi ixēquia.

Jasca, noho baquē bo, noho jahi bo, tihi cabo ixēqui mato ra”

nēa tsi Ibo chamaxēni ca nēcani quiha.

7

¹ Toca tsi noqui chanicuē Dios ra, no bëta rabēnacatsi na, noho rabēti bá. Jatsi jocha quima no casoti xo ra. Noba yora, noba shinana, tihi cabo ó ca yoshihuahai ca jocha no bahuēno. Bahuēhax tsi no mēstērianano Dios yoi nicahi na. Tihi tsi xo toa noho yoba ra.

² Jatsi ëa shinacana ra. Mato bëta rabēnacasquia ëa ri ra. ¿Tsayamayamacana? Tonia anoma ca ë ani nori ca quēscahuacani mato iquia. Jishopē. Yama tsi xo toa mato pasomaha ca ë ani ca yoi cato ra. Yama tsi xo toá ca ë yoshihuani cato. Yama tsi xo toá ca biniahuahacahax ca nohiria huēstita. Tocayamahai ca ëa xo naa ra.

³ Jabi nēca tsi chanicuē mato mēbixēna, mato qui quēsoti ë nomari. Noho shina ó xo mato ra. Jaha tsi bēsopiquí tsi rēsopiquí tsi mato mēbiriacasquia ra.

⁴ Jasca, naa yoba quënëpama tsi bërarihaxma tsi bëroria tsi mato qui chaniquia ra. Quënëpama tsi rani-raniquia, noho yoba siri ma nicani iqui na. Jasca, jaboqui anomaria tsi xo toa ëa ma ranihuahaina ra, nëa tsi tënëhi ë iquë ri.

⁵ Jabi jaboqui Macedonia maí xo ëa rë. Naa mai qui cahëhax tsi joitimaxëni ë iyamëquë rë. Anomaria ja iyamëta quiha toá ca nohiria bá ëa yosihaina ra. E bëta joi ja mërascasca-yamëta quiha. Jasca, ë shina-huëjënayamëquë.

⁶ Jama, cohuë pi ë no tsi Dios, naa cohuë cabo ranihuati Ibo-iboriá ëa ranihuayamëquë ë qui Tito ja raahai cató no.

⁷ Jatsi ë rani-raniyamëquë ja joquë no. Jasca, ë raniyamëquë mato yoati tsi nicahax na, ëa ja yoayamëta cató no. Jia tsi iyamëta quiha toa mato yoati tsi ja chanihaina ra. Ea ma jiscasnina, ma jochani quëshpi tsi cohuë ma iquiina, noho yoba ma banahuacasnina, tihí cabo yoati ëa ja yoayamëta quiha. Nicahax oquë tsi rani-raniquia jaboqui ra.

⁸ Nicaparicana. Jabi toa mato qui ë raani ca carta iqui tsi tanaroha pistia tsi cohuë ma iniquë mato ri iquia. Ja iqui tsi pistia cohuë ë iniquë ëa ri ra toa chani ë raaquë no. Jama, ë qui jia ini quiha toa jariapari ca carta mato qui ë raanina.

⁹ Jabija; toa ë quënëni ca yobá mato cohuëhuaniquë pë. Jama, toa yoba iqui tsi jocha quima Dios quiri ma bësoniquë ra. Ja tsi xo toa rani-raniriquia jaboqui. Jocha quima ma casoniquë iquia ma cohuëhuahacahai cató no. Jiaria ca cohuë tsi xo toa ra. Jaha tsi ma mëbihacarianiquë ra.

¹⁰ Jasca, Dios qui jiaria tsi xo toa jocha quëshpi no cohuëhaina ra. Toca tsi cohuëhax noba jocha quima casoqui noa ra. Jasca, Dios qui noqui mëpihi quiha toca ca cohuë, xabahamahacati. Jiaria tsi xo toca ca jocha quëshpi cohuë ra. Jama, toca tsi cohuëyamahi quiha Dios cahëyamacanaibo rë. Cohuënacani quiha pë, jato jocha bërohuahacaquë no, bërabihi na. Ja bërabiuhacacanai ca iqui tsi cohuë ca xo, jato jocha quëshpi cohuë jaca nomari. Jabi toa ca cohuë tsi xo toa tënëtiya qui nohiria bo mëpihaina.

¹¹ Jatsi mato jocha quëshpi cohuë yoati shinaparicana. ¿Toca ca cohuë mato mëbiyamamani? Ja iqui tsi jaboqui jocha quiniaxëniira xo mato iquia. Jasca, jaboqui yoi ca ma acai ca bëroriahua-casqui mato ra, toca ca cohuë iqui na. Jaboqui mato qui yoiria tsi xo jochahaina. Jasca, jocha qui Dios caxahai ca qui raquëria xo mato ra. Jënima tsi xo toa toca tsi iquiina iquia. Jasca, jaboqui noho yoba nicariacasqui mato ra. Jasca, oquënaniquë toá ca jochahuaxëniira ca ma copicasni ca ri. Jaha tsi jaboqui quësohacatimaxëni xo mato iquia.

¹² Jabi toá ca jochahuaxëni cato, toá ca tënëmahacanish ca jahëpa, tihí cabo tahëxo tsi toa carta mato qui ë raani ca ma quëscahuamitsa. Jama xo. Toa carta ë quënëyoiniquë mato mëbixëna. Mato qui ja raahacani quiha ëa ma noihai ca jismati. Parayamaquia. Noho shina cahëhi quiha Dios ra.

¹³ Ja tsi xo toa ë rani-raniniquë, naa ëa ma noiyoini iqui na.

Tito joquë tsi ë rani-raniniquë ëa ma noiyoihai ca nicahax na. Jasca, oquë tsi ë ranihuahacayamëquë jia tsi Tito ma joihuani ca nicahax na. Ja bax ma ani ca iqui tsi jahuë shina chamahuahacani quiha.

¹⁴ Jabi mato qui Tito canox pari no tsi “Shina jiaxëni cabo tsi xo toa Corintó ca chahahuacanaibo ra” i ja qui ë ni quiha. Jabi ë parayamani ca Titó jisni quiha mato cahëxo na. ¿Tsayacanaí? Mato parayamaquia mato qui chaniqui na. Jabija ini quiha toa mato qui ë yoanina Tito yoati na.

¹⁵ Jaboqui anihí quiha mato bax ja noihaina, mato shinaquí na. Jahuë yoba ma ariariacasnina, raquëxo tsi jia tsi ma joihuanina, tihí ca tsi shina-bënoyamahi quiha iquia.

¹⁶ Jasca, jaboqui rani-raniquia ëa ri, jia tsi mato qui ë chitimiyoipihai iqui na.

8

Ranixo ofrenda acacati

¹ Jabi nëa ca Macedonia ca iglesia bo Diós shomahuarianiquë iquia, ëbë xatë bá. Diós noihai ca iqui tsi anomaria tsi xo toa ja acanaina jaboqui. Toa mato yoacasquia.

² E jonox pari no tsi quiha huëstima tsi ja tënëcaniquë Ibo bax na. Jama, tënëhax raniquí tsi noitiria ca nohiria bo ja mëbicasnani quiha ra. Jaha tsi jaboqui ofrenda acascani quiha biniahai ca nohiria bo qui.

³ Mato parayamaquia. Anomaria tsi xo toa Ibo bax ja acascanaina iquia. Biniaqui ri tsi quiha jari ofrenda ja acahitaguë pa, naa Jerusalén ca noitiria cabo qui.

⁴ “Jodioba maí ca chahahuacanaibo mëbiriacasqui noa, noqui ri” i ë qui jaca itaquë pa.

⁵ Jatsi anomaria tsi xo toa ofrenda ja acahitahana ra. Jaha ë pasohai ca huino quiha. Jabi jariapari tsi Ibo Jesu chama qui jamë ja mëacahitaquë jahuë yoba nicaxëna. Jaquirëquë, Dios shinaná tsi quiha ë qui jamë ja mëacahitaquë ra, noho yoba axëna.

⁶ Anomaria tsi xo toa ja acahitahana iquia. Jatsi ja acahitaha ca ofrenda jisi tsi mēri tsi mato qui jahari Tito raacasquia ra, ma chitahēhuani ca yonoco ma jatihuano. Jabi mato xērēquē Tito no tsi ofrenda ati ma chitahēhuayamayamani, noitiria cabo bax na? Toa nicaquia. Jatsi jaboqui bacahi quiha Tito ra, toa ofrenda jatihuati mato mēbixēna.

⁷ Anomaria tsi xo toa ma acaina Ibo bax na iquia ra. ¿Ibo qui chitimiriayamayamacanai? ¿Nohiria bo tiisimati mētsayamayamacanai? ¿Dios Chani cahēriayamayamacanai? ¿Nohiria bo mēbiriacyamayamacanai? ¿Ea noiyamayamacanai? Tihi ca tiisi bo jaya xo mato iquia. Ja iqui tsi ma huashiyamano ra ofrenda aquí na.

⁸ Nēca tsi quēnēpama tsi “Ofrenda acahuē ra; acahuē ra” iriayamaquia mato qui. Jama nohiria bo pi noiyoiqui tsi jato ma mēbixēti xo iquia, ofrenda ma acai cató no. Ja tsi xo toa nēá ca chahahuacanaibá acai ca ofrenda yoati mato yoaquia, jascaria ca ma ano mato ri. Jatsi jaboqui ma noiyoihai ca jismacana.

⁹ ¿Japa noba Ibo Jesucristó noqui noiyama-yamani? Noixo tsi jahuē oquē, jahuē jahuē bo, tihí cabo ja jisbērianiquē ra noitiria ca joni manēxēna, noqui mēbicatsi na. Shinacana. Tihi ca tsi no bax ja ani quiha, no shomahuariahacano iquish na.

¹⁰ Jaboqui mato yobapama tsi oquē tsi xo toa ofrenda ma jatihuahaina iquia, naa xēni huētsa catiati ma chitahēhuani cato. Jabi jariapari ca noitiria cabo bax ofrenda acanaibo ma iniquē iquia. Jasca, noitiria cabo ma mēbicasni quiha. Jiaría quiha.

¹¹ Jatsi acahuē iquia. Jaboqui tsi toa ofrenda jatihuahacaxēti xo ra. Jabi toa ofrenda ma aria-ariacasni quiha. Jaboqui ma catiariano, ma ariacasni jascaria. Jatsi ma jaya ca quima Dios qui ma ano ra.

¹² Jabi ofrenda Dios qui acasqui mato tonia. Jatsi ma jaya ca quima Dios qui pi ma ano tsi mato qui ranixēhi quiha Dios ra. Jasca, mēquēya pi ma no tsi jaha pasoyamahí quiha.

¹³ Jabi noitiria cabo bax ofrenda aquí tsi ma biniayamano iquia. Quiniacaxēcahuē ma narisyamano mato ri. Jasca, ja narisyamacano jato ri.

¹⁴ Jaboqui huēstima ca jaya xo mato iquia, jato mēbixēna, ja narisyamacano iquish na. Jascaria pi xēni huētsa ma biniano tsi mato mēbicaxēcani quiha jato ri, huēstima ca jayapiquí na. Toca tsi yamaxēhi quiha toa ma naris-haina.

¹⁵ Jabi “Tocaxēti xo” ii quiha Quēnēhacaniish cabo. Moisés tiyá tsi narisyamani quiha toa nohiria bo, naa maí ca jahuēcara ca piti mapari jasca ca ja catiacaquē no. Catiaxo tsi piti narisyamani quiha huēstima ca jayanish cato. Jasca, narisyamani quiha toa pistia ca catiahai ca ri. Yama ini quiha toa ja nariscanaina ra.

Corinto qui Tito raahacanina

¹⁶ Jabi mato shina-shinaqui Tito ra, naa mato yoati ē shinahai ria. Mato mēbiriacatsi quiha iquia. Ja quēshpi tsi Dios qui “Gracias” iquia.

¹⁷ “Jahari Corinto yaca qui mi bacano” i Tito qui ē quē tsi “Jo” i ja itaquē ra. Ja cacastapini quiha mato mēbicatsi na. Jaboqui mato qui shishoxēhi quiha, cati ó quēēhi na.

¹⁸ Jasca, Tito ya nēá ca xatē huētsa raaxēquia, naa nēá ca Dios Chani yoati cahēxēni cato.

¹⁹ Naa jasca ca joni iglesia bá bini quiha Jerusalén qui ē bēta xo ofrenda boti, naa no caxēquē no. Jabi naa ofrenda noqui acacani quiha Ibo Jesucristo oquēhuahacano iquish na. Jasca, jismahacaxēhi quiha jato no mēbicatsaina.

²⁰ Jabi quinia-quiniaquia toa ofrenda otohí na, nohiria bo ē qui quēsoyamano iquish na.

²¹ Ja tsi xo toa quinia-quiniaxēniria ca ēa xo naa, jia roha ca axēna. Ibo Jesu, nohiria bo ri, tihí cabo ranihuacasquia, ē acai cató no.

²² Jasca, naa dos ca joni bo ya tsi joni huētsa raaquia, naa nēá ca Dios yonoco ariariacatsai cato ra. Huēstima tsi naa joni tanahamahacani quiha Dios yonoco aquí na. Jabi anomaria tsi xo toa ja mēbicatsaina iquia. Jaboqui mato shinaquí tsi mato mēbicatsi quiha jaa ri.

²³ Jatsi, “¿Tsohuēcara ni naa joni bo sa?” i pi toá ca chahahuacanaibo no tsi jia tsi jato quēbicana. Quēbihax, “Nēá xo Tito, Pablo rabēti. Jatsi nēá xo dos ca joni huētsa bo, naa Dios oquēhuacasanaibo. Iglesia bo tsi xo toa noqui jato raati ibo-iboria” i jato qui cana.

²⁴ Jasca, mato qui ja shishocano tsi jato mēbicana, noiquí na. Jato pi ma mēbiriano tsi jato ma noihaí ca cahēxēhi quiha nēá ca iglesiá cabo ri. Jasca, mato qui ē ranihaí ca cahēcaxēcani quiha jato ri, nicaxo na.

9

¹ Jabi noitiria ca Jerusalén ca chahahuacanaibo qui no bohái ca ofrenda yoati mato qui ē quēnēyamaxēti xo iquia.

² Tonia ofrenda acasqui mato ri jato mēbixēna. Ja tsi xo toa jato ma mēbicasni ca yoati tsi yoa-yoaquia nēá ca Macedoniá ca xatē bo qui. Yoaxo, “Huēsti ca xēni no tsi ofrenda Acaya maí ca chahahuacanaibá acasni quiha ra” i nēá cabo qui quia. Jatsi ma acasni ca nichai

quilha nêá cabo ra. Nicaxo tsi Jerusalén ca noitiria cabo mēbiriacascaxēcani quilha jato ri jaboquí ra.

³ Jatsi jaboquí Tito, dos ca joni bo, tihi cabo mato qui raaxēquia, mato yoati tsi mahit-sama noho chani nori ca jato jismaxēna. Jabi mato qui cahēhax tsi mato ofrenda biti ó pasocaxēcani quilha, jato ē yoahai ca jascaria.

⁴ Jatsi quiniacaxēcahuē. Ofrenda pi ma jayamano tsi bērabixēqui noa ra, ē bēta nēá ca Macedoniacabo joxēmitsa iquí na. Jasca, bērabixēqui mato ri, ofrenda jayamapihi na.

⁵ Ja tsi xo toa mato qui naa joni bo pari rēquē raquia. Mato mēbiscasani quilha ra, mato quima toa ofrenda catiaxēna, naa ma acasni jascaria. Toca tsi rohahuahacaxēti xo mato ofrenda ē joquē no. Tocapimano tsi bēroriaxēhi quilha ma acatsai ca shina jiaxēni cato ra. Jama, ofrenda pi acasyamaquí tsi ma ayamaxēti xo iquia.

⁶ Noho yoba shinaparicana ofrenda ma aquē no. Mishni-mishniroha ca tēsaxēhi quilha icharriama ca banahai cato ra. Jasca, huēstima ca bēro banahai ca jascaria tsi shomahuari-ahacaxēhi quilha toa ofrenda jia ca acatsai cato, nohiria bo ja mēbicasquē no.

⁷ Jatsi ofrenda anox pari tsi shinaparicana mato tēquēta. Jabi ofrenda acai cató tsi cohuēpíquí tsi ayamacana ra. Jasca pi nohiria ofrenda acasyamano tsi jato amayamacana ra. Ofrenda acatsai ca noihi quilha Dios ra.

⁸ Noixo tsi mato shomahuariati mētsa xo Dios ra, ja qui ma aquē no. Mato ja shomahuano tsi narisyamaxēqui mato iquia. Jatsi huēstima ca jayaxēqui mato oquē ca yonoco axēna.

⁹ Tocaxēti xo ra, naa Quēnēhacanish cabá yoani jascaria.

“Huashiyamaquí tsi noitiria cabo qui ariahi quilha Dios noihi cato.

Jasca, ja acai ca jia ca shina-bēnopistiyamariaxēhi quilha Dios ra”

ii quilha ra.

¹⁰ Jatsi jaha ma quēēhai ca bēro tēquē mato qui axēhi quilha Dios. Mato banati bēro, mato piti mapari, tihi cabo ati ibo-iboria xo. Axo tsi mato yonoco shomahuariaxēhi quilha tēsatria ca ma jayano iquish na. Tocaxēhi quilha Dios ra, ma huashiyamaquē no.

¹¹ Mato rico-ricoriahuaxēhi quilha. Narisyamahi tsi jatiroha ca xabacá tsi ofrenda ati mētsariaxēqui mato ra. Jasca, mato qui noho yoba iquí tsi shomahuariahacaxēhi quilha toa mato ofrenda bicaxēcanaibo ri. Bichi tsi Dios qui “Gracias” iria-iriacaxēcani quilha ra.

¹² Jatsi shinaparicana. Ma acai ca ofrenda iquí tsi mēbiriachacaxēhi quilha noiti-noitiria cabo. Jasca, toa ma acai ca ofrenda iquí tsi anomariaxēhi quilha toa Dios qui “Gracias” iquiina.

¹³ Jasca, mato ofrenda iquí tsi mato jabi jia ca jiscaxēcani quilha Jerusalén ca nohiria bo. Cristo Chani ma chahahuayoihaina, ma huashiyamahaina, jato ma mēbiriatsaina, tihi cabo jiscaxēcani quilha ofrenda ma acai cató no. Jatsi rani-ranicaxēcaqui. Ranixo tsi Dios oquēhuariacaxēcani quilha mato iquí na.

¹⁴ Jasca, mato bax bēhoxcaxēcani quilha ra, mato bēta rabēnabēquicatsi na. Tocacaxēcani quilha ra, Diós mato mēbiriha ca jisish na. Mato ja mēbihai iquí tsi ma huashiyamahai ca jiscaxēcani quilha. Iquē ra.

¹⁵ Jatsi Dios qui “Gracias” inono ra, no bax ja ani ca xabahamati quinia quēshpi na. Yoanoma tsi xo toa no bax ja acaina ra.

10

Chama Pablo jayanina Dios Chani yoati ibo iti

¹ Jaboquí ēa yoi, naa mato qui yoixēniria ca bērabiria ca Pablo nicacana iquia ra. Jabi tobi quilha toa chama yama ca ē nori ca quēscahuacanaibo ra. “Ishima xo Pablo, noquí shishohi na” icani quilha. Jasca, “Roamixēniria xo, noquí basihax na” i mato qui cani quilha tonia. Jabi toca ma xo ēa ra. Ja tsi xo toa ishimaria ca Cristo jascaria tsi jaboquí mato qui chanicasquia.

² Jariapari tsi quiniacaxęcana iquia ra. Mato qui joquí tsi mato roacasyama xo ēa ra. Jama, tobi quilha toa Dios cahēyamacanaiba jabi ē jaya ca quēscahuacanaibo rē. Jabi toa nohiria raahati ó pasoquia ra, mato qui johax na.

³ Jabija; ēa ti tsi xo toa chama yama ca joni. Jama, nohiria ba planes, nohiria ba quinia bo, tihi cabá tsi nianayamaquia. Yoixēniria ca jocha pasomaha nianapama tsi zjēnahuariaxo raca jato quinia bá tsi no bēbona?

⁴ Noquí chahahuacanaiba arma bo, naa nianati bo tsi xo jamēri; Dios cahēyamacanaibá-na jasca ca jaca nomari. Dios chama jaya xo noba arma bo ra. Toa arma bá tsi Yoshini iti-itiria bo quēyoti mētsa xo noa iquia ra.

⁵ Jatiroha ca Dios pasomaha ca quēyoquia ra. Jishopē. Tobi toa Dios pasomaha ca shinacanaina. Tobi toa Dios tiisi pasomaha ca chanicanaina ra. Tihi ca shina yoi bo bēboti

mëtsa xo ëa ra, Dios chamaxëni ca arma bá no. Bëboxo tsi jatiroha ca toca ca shinacanaibo, chanicanaibo, tihi cabo Cristo qui mëpixëquia ra, ja huësti ca nicamaxëna.

⁶ Jasca, joquí tsi toá ca Dios Chani nicatimaxëni cabo tëquë copixëquia ra, noho yoba ma nicayoiquë no.

⁷ Nicacapa. Ea tsayaquí tsi chama yama ca ë nori ca quëscahuahi quiha toá ca ëa pasomaha cabo ra. Tonia jato qui yoiria tsi xo toa noho jaria, noho chani, noho jabi rë. Jasca, ëa oquëria ca jaca nori ca quëscahuacani quiha, “Cristo chama-chamaria jaya ca noqui xo naa” iquiina. Jatsi ja shinaparicano iquia ra. ¿Jënahuariahax Cristo chama mëquëya ca ë ina? Jabi ë qui ri Cristó jahuë chama aniquë ra. ¿Tsayacanai? Anomaria tsi xo toa ëa ja shinacanaina iquia.

⁸ Cristo chama jaya xo ëa ra. Jabi naa chama ë qui acacani quiha mato chamahuati, mato yoshihuati nomari. Jabi toa chama qui bërabyamaquia. Toa mato yoacasquia ra. E qui jiarra xo toa chama ra.

⁹ Tihi tsi quënëquia chama jaya ca ë nori ca ma cahëyoino, noho carta ma jisquë no.

¹⁰ Jishopë. “Ja quënëhai ca carta bo chahahuayamacahuë” i mato qui cani quiha toá ca huësti huësti cabo. “Chamaxëni tsi xo toa ja quënëhaina; mahitsa ca ja nori. Tsayacahuë, ja joquë no. Chama yama ca joni tsi xo naa ra. Yoiria tsi xo toa ja chanihaina” i mato qui cani quiha pë.

¹¹ Jabi basi ë no tsi ë quënëhai ca jamëri ca ë nori ca quëscahuahi quiha ëa pasomaha cabo. Jama, tsayacahuë. Mato bëta ë no tsi jamëriyamaxëhi quiha toa ë axëhaina ra mato ó xo na. Coshirixëquia ra, noho carta bo jascaria.

¹² Jasca, naa carta quënëpama tsi “Ea ti tsi xo toa oquë-oquëria” i mato qui yamaquia, naa ëa pasomaha cabo jascaria. Bërabiria tsi xo toa toca ca chanihaina ra. Jabi ëa oquë-oquëria jaca nori ca quëscahuacani quiha pë. Jatsi ja acanai ca tanamaquí tsi jato medida yoi ca acani quiha pë, jato yonoco yoi ca tanamaxëna. Tanamahax tsi ranicani quiha pë, jia ca jato yonoco nori ca quëscahuahi na.

¹³ Jama xo ëa ra. Quinia-quiniaquia ë acai ca yonoco yoati tsi chanihi na. Diós ë qui ani ca medidá tsi tanamahacahi quiha ë ani ca yonoco tëquë iquia. Toa yonoco yoati tsi mato qui chaniparicasquia ra. Jabi, ¿mato tana tsi jariapari ë cayamayamani, Dios Chani ya?

¹⁴ Tana tsi mato qui caxo tsi quiha Dios medida ë niniyamaniquë mato qui caquí na. Toa yonoco Diós ë qui ani quiha. Tëtëcaria xo Dios medida ra. Ja iqui tsi Dios Chani ya tsi mato tana tsi ë caniquë Cristo Chani yoaxëna. Jatsi ¿ë cho ja bëyamayamacani, naa mato ó ca Dios Chani yoacanaibo?

¹⁵ ¿Jabi jia ma ni toa mato ó ca yonoco ja acanina? Quiniahax, “E acai ca tsi xo naa” iyamaquia. Anoma quiha. Jasca, mato ó ca tsi Diós ë qui ani ca yonoco anihuati ó pasoquia, jia tsi Cristo tiisi ma cahëyoiquë no. Tsayacahuë. Dios medida xara tsi chitëcasquia jahuë yonoco aqúi na.

¹⁶ Jabi mato ó ca yonoco pi anino tsi jaha ë quëëhai ca tsi xo toa nohiria huëtsa bo qui Dios Chani bohaina ra. Mato oquëri ca nohiria bo qui cacasquia ra. Jabi Dios Chani yoahacahai ca qui cacasyamahai ca ëa xo naa ra, jató-na iti ja nori iqui na. Toa qui caapiquí tsi ja acanai ca ë ibohuamitsa rë, “E acai ca tsi xo naa” iquiina. Anoma quiha.

¹⁷ Jarohapa tsi noba yonoco yoati tsi chaniquí tsi Dios roha ë oquëhuati xo iquia.

¹⁸ Jasca pi Diós ë acai ca yonoco shomahuano tsi noqui bëroriaxëhi quiha toa ë qui ja ranihaina. ¿Jënahuarixo raca noho yonoco Diós shomahuana?, “Jiarra tsi xo naa ë acaina” i ë quë no.

11

Mahitsa ca Dios Chani chitahëhuati ibo bo

¹ Jarohari tsi ëa yoati tsi chanixëquia pë. Jia tsi ëa nicaparicana ra, naa noho yoyo pistia mato ë yoaquë no. E qui yosanayamacana.

² Yoaquí tsi mato shina-shinaquia ra, naa jahuë ahui ranohai ca bënë jasca cato. Jabi mato ó bësoriaquia, naa Diós no nohó bësohai jascaria. Jabi Cristo qui mato ë aniquë ra, mato ja otono, naa jahuë jahi bënë ti ca qui jahépá jahuë jahi jiarra ca acai jascaria.

³ Jabi jaboqui jia tsi xo toa Cristo ma nicacatsaina iquia. Jama, Cristo quima ma casomitsa iquia xaba huëtsá no. Toa shina-shinaquia ra. ¿Jabi ronó Eva parayamayamani? Jascaria tsi ¿mato parayamayamaxëhi ni sa toá ca parahai ca tiisimacanaibo?

⁴ ¿Jabi mëri tsi naa jobëna ca tiisimacanaibo ma chahahuayamayamani? Jishopë. Jamëri ca Jesu, naa ë yoani ca quirima ca mato yoacani quiha pë. Jasca, Espiritu Santo yoi, Dios Chani yoi, tihi cabo ma biyamaniquë ra jato qui nicaquí na.

⁵ ¿Ea oquë-oquëria ni toa mato jobëna ca Chani chitahëhuati ibo-iboria bo pa? ¿Jënahuariahax raca ëa oquë ca ja icana ra?

⁶ Jabi Chani yoatí cahëxëni ca ë iyamamitsa; jama, Dios tiisi cahëxëniria ca ëa xo naa ra. ¿Jatiroha ca quiniá tsi toa tiisi mato ë jismayamayamani, mato bëtäquí na?

⁷ Jasca, Dios tiisi mato qui yoaquí tsi mato parata ë biyamaniquë ë tiisimahi ca quëshpi na. Tonia mato qui yoi tsi xo toa mato ë cobrar-ayamahaina iquia ra. Tonia ë jochaniquë ra, tocáhi na.

⁸ Jasca, mato xërëquë xo tsi Dios yonoco ë ano tsi iglesia huëtsa bá ë qui parata raaniquë ëa otoxëna. Jishopë. Jato parata ë yomani quíha mato mëbixëna ra.

⁹ Nicaparicana. Toa xo tsi Dios Chani mato tiisimapama tsi ë biniarianiquë rë. Toatiyá tsi ¿mato parata ë baani? Ayamaniquë ëa ra. Jama, Macedonia químa ax bëcanish ca xatë bá ëa otoniquë. Ja iqui tsi mato ó xo tsi ofrenda ë bënayamaniquë ra, mato yosanamacasyamaquí na. Jascaria tsi tocaxëquia, xaba huëtsa mato qui ë shishotëquëxëquë no. Mato parata bicasyama xo ëa ra.

¹⁰ Mato parayamaquia. Cristo tsi xo toa ëa raati ibo-iboria. Copixoma tsi Dios Chani yoaxëquia ra. Noho jabi quíha. E qui jia tsi xo ë tocáhaina ra. Ja tsi xo toa toá ca iglesia bo, naa Acaya cabo químa parata biyamaxëquia ë tiisimahi ca quëshpi na.

¹¹ Jabi noqui noiyamaquí tsi noba ofrenda bicasyamahai ca Pablo nori ca ma quëscahuamitsa. Jama xo. Mato noiyoiquia. Toa cahëhi quíha Dios.

¹² Jama, quínia-quíniaquia. Dios Chani yoaquí tsi mato ofrenda bicasyamaxo ëa ra, ëa pasomaha cabo iquí na. Mato ofrenda pi ë bino tsi “Paratá-naxëni xo Pablo ra” icaxëcani quíha iquia. Jishopë. Toa xaba jato qui acasyama xo ëa ra. Ea jascaria tsi Ibo bax yonococasyama ca xo, parata ó quëëmis-hi na.

¹³ Dios Chani chitahëhuati ibo yoi bo ma xo toa joni bo iquia. Quiacani quíha jato yonoco yoati na. Jato yoixëni ca jabi rarínamacani quíha pë, Dios Chani chitahëhuati ibo-iboria bo jascaria jisiquixëna.

¹⁴ Jatsi ratëyamacana. ¿Jascaria tsi jahuë yoixëni ca jabi Satanás rarínamayamayamani, huëhai ca ángel jascaria tsi ja jisiquiniquë no?

¹⁵ Jabi tocacani quíha Satanás yonati bo ri. Rarínacani quíha jato ri, jia ca acanai ca nohiria jascaria jisiquixëna. Jama, ja acanai ca quëshpi tsi copihacaxëhi quíha toa nohiria bo ra.

Ibo bax Pablo tënëninina

¹⁶ Jabi nëca pi ëa yoati ë chanino tsi “Yoyoxëni xo Pablo ra” ¿ji ni mato sa? Toca pi quëscahuacuí tsi noho yoyoxëni ca chani pistia nicacahuë. Yoyohi tsi mishni mishni noho yonoco yoati tsi chanicasquia ëa ri pë, naa ëa pasomaha cabo chanihai jascaria.

¹⁷ Nëca tsi chanipama Ibo químa ca chani ma xo naa mato ë yoacatsaina. Yoyo pistia tsi xo naa ë yoaxëhaina rë.

¹⁸ Jabi ja acanai ca tëquë yoati tsi chanicani quíha huëstima ca ëa pasomaha cabo, jamë oquëhuacatsi na. Jatsi jaboqui tocaxëquia ëa ri pë.

¹⁹ Jishopë. Toa yoyoxëni cabo qui yosanayamaqui mato pa. Tonia mato qui jiaría ca xo toa ja acanaina iquia. Jatsi ëa, naa huësti ca yoyoxëni ca huëtsa ma nicaparino, mato cahëxëni cabá.

²⁰ Tsayacahuë. Mato yonacani quíha. Mato biniahuacani quíha. Mato jahuë bo mëbicani quíha. Mato qui nomacani quíha. Mato bëpaishacani quíha. Tocajacano tsi jato tënë-tënëqui mato ra. Jato qui raniquí mato pa.

²¹ Jishopë. E bërabiniquë rë tocati.

Jamë pi ja oquëhuacascano tsi tocati cahëquia ëa ri, naa yoyoxëni ca jascaria. Tsayacahuë. Jaboqui bërabiyamaxëquia ra, jato jascaria chaniti.

²² “Jodio yoi bo xo noa ra” ¿icahi ni? Jatsi, toca xo ëa ri. “Abraham yamaba चाहितoxocobo xo noa” ¿icahi ni? Jatsi, toca xo ëa ri.

²³ “Cristo yonati bo xo noa ra” ¿icahi ni? Jatsi oquëria ca yonati ca ëa xo naa ra. Jishopë. Yoyoxëniria ca chanihai jascaria tsi xo naa ë chanihaina rë. Jariapari tsi jato yonoco oquë tsi xo toa ë yonochaina iquia. Jasca, jato oquë tsi xo toa preso qui ë nanëhacanina ra. Jasca, jato oquë tsi xo toa ë rashahacanina ra. Jasca, jato oquë tsi rësoti basima ë ini quíha.

²⁴ Cinco tsi jato huacapí tsi jodioba chama bá ëa rashani quíha. Copiquí tsi treinta y nueve ca sëquë ë qui ja acani quíha.

²⁵ Jasca, tres tsi quíha carayanabá ëa rashaniquë jato jihuí no ra. Jatsi huësti tsi nohiria bá ëa aquë aniquë maxaxá no. Jatsi tres tsi ëa bëhai ca barco jëtëquëniquë. Huësti tsi quíha ia nëpax tsi ë nononiquë jatiroha ca barí no. ¿Tsayacanai? Tíhi ca tsi ë tënë-tënëniquë Ibo bax na.

²⁶ Jasca, raquëria ë cohai iniquë. Tobi ini quíha ani bo ë shitahaina. Tobi ini quíha bahí ca yomacanaibo. Jasca, raquëria ini quíha toa ë acasni ca jodiobo, carayanabo. Raquëria

ini quiha yacatá tsi racahaina; jasca, nihi, ia bo, tihi cabo shitahai ri. Jasca, mahitsa ca chahahuacanaibá éa yosini quiha.

²⁷ Jasca, yosaria ca yonoco é aniqué. Huéstima tsi oxanoma é ini quiha. E paxnani quiha. E tëshinani quiha. Huéstima tsi oriquiti, racati, sahuéti, tihi cabo é narisni quiha. Tihi ca tsi é ténéniqué ra.

²⁸ Jarohapa tsi tobi ini quiha toa jatiroha ca barí tsi iglesia bo tēquē é shina-shinahaina, jato otocasquí na.

²⁹ Japi tsohuécaracá yoi ca ano tsi cohuēnaquia ra. Tsohuécara pi jochano tsi tēnēriaquia ra. Jato tēquē mēbiriacasquia jato noiquí na.

³⁰ ¿Tsayayamacanai? Chama yama ca éa xo naa ra. Toa mato yoaxéquia, é ténēni ca yoati tsi chaníquí na.

³¹ Mato parayamaquia. E ténēni ca tēquē cahēhi quiha Dios, naa noba Ibo Jesucristo Jahēpa ra. Oquēhuahacati ca tsi xo toa ra.

³² Tonia nobo jabi tsi xo toa Ibo bax tēnēhaina iquia. Toca tsi é chitahēniquē chahahuahax na. Damascó tsi é no tsi chama-chamaria Aretas nama ca gobernador éa acasni quiha. Jatsi yacatá ca caiti bo ó tsi jahué soldado bo ja janani quiha, é qui tsamimaxēna.

³³ Jama, panē ca xēa pistia nacohax é paxaniqué, cacano tsi ébē xatē bá mai qui éa botēmaniqué no.

12

Pablo tēnamēnina

¹ ¿Jabi Dios bax é ani ca jahué bo yoati rētsaxēhi ni éa rē? Mahitsa ca xo; jama, jari yoaxéquia. Jaboqui Diós éa jismani ca jahué bo, é tēnamēnina, tihi cabo yoati tsi mato yoaxéquia.

² Naama tsi quiha, naa catorce año tsi é tērohacani quiha Dios itiria ca qui. ¿Noho yora yoi tērononi sa? ¿Noho shina roha ma ni? Toa cahēyamaquia rē. Cahēhi quiha Dios roha.

³ Jabi Dios itiria qui é tērohacani quiha itēquéquia parahaxma. ¿Noho yora tērononi ma ni? ¿Noho shina roha ma ni? ¿Jēnahuariaxo é cahēyoina? ¿E tēnamēni ma ni? Cahēhi quiha Dios roha.

⁴ Jatsi quiha mana qui cahēxo tsi quiha anomaria ca chani é nicaniqué. Yoanoma ini quiha toa é nicanina iquia. Jiaria quiha.

⁵ Jama, ocapihēni ca yoapama tsi é bax Diós ani ca roha yoaxéquia, ja oquēhuahacano iquish na. Jabi éa ti tsi xo toa mahitsa cato. Chama yama ca éa xo naa iquia ra.

⁶ Jabi é qui bēroria tsi xo toa jia tsi emē yoati tsi é chanihaina. E tēnamēhai ca yoati pi é chanino tsi yoyoxēni é nori ca ma quēscahuamitsa. Jama, tocapihi tsi yoyoyamaquia, jabija ca é yoahai quēshpi na. Jatsi quinia-quiniaquia, oquē-oquēria ca é nori ca ma shinayamano. Noho chani, é anina, tihi cabo oquē é nomari ca ma cahēno.

⁷ Jabi anomaria ini quiha toa mana xo Diós éa jismanina. Jatiroha ca nohiria bo qui é yoacasni quiha. Jatsi jahuécara ca pahē, naa moxa pahē jascaria ca é qui acacanicuē, emē é oquēhuayamano iquish na. Yoshini raahai ca pahē jascaria ja ini quiha. E qui ja acacani quiha éa tēnēmati.

⁸ Jatsi tres tsi quiha Ibo é nicaniqué, naa noho yora ó ca pahē ja mēbino. Ayamahe quiha.

⁹ Jama, Ibobá éa quēbiniqué: "Mia mēbixéquia. Noho chama narisyamaxéqui mia" iquiina. Jasca, "Chama yama pi mi no tsi oquē-oquēria tsi xo toa noho chama mi nohó no" i é qui ja ni quiha. Ja tsi xo toa rani-raniquia é tēnēquē no. E qui jia tsi xo toca tsi chama yama ca iquiina. Japi noho chama yoi jayama ca é no tsi nohiria bo qui bēroriaxēhi quiha Cristó éa mēbihaina ra.

¹⁰ Jaha tsi é qui jēnima tsi xo chama yama ca iquiina. Jasca, rani-raniquia pa, Ibo tahēxo nohiria bá éa ocahuaquē no. Jatsi é qui jēnima tsi xo toa é biniahaina, é tēnēmahacahaina, éa nohiria bá yosihaina. Ibo bax ocapihēno tsi éa mēbiriachēhi quiha Cristo, oquē tsi jahué yonoco é ano.

Corintó ca chahahuacanaibo Pabló shina-shinanina

¹¹ Yoyoxēni ca é iquē rē, nēca tsi mato qui chanixēna. Mato shina ri tsi xo iquia, Ibo bax é ani ca ma cahēyoini iqui na. ¿Jēniriario tsi éa ma mēbiyamayamani? ¿Jēniriario "Jia tsi xo toa nēca ma Pabló anina" i jato qui ma yamani rē? Jabi chama yama ca é imitsa; jama, éa oquē ma xo toa mato qui bēcanish ca Dios Chani chitahēhuati ibo-iboria bo iquia ra.

¹² Nicacahué. Dios Chani chitahēhuati ibo yoi ca ma jisnicuē ra, mato bēta é iquē no. Yosanaxoma tsi ¿jisti-jistiria bo é ayamayamani mato xērēquē xo na?

¹³ Jatsi ¿jahué nariscanai sa? Toa cahēcasquia ra. Tonia yosaria xo mato, mato ofrenda é biyamani iqui na. Oca xo tia. Jishopē. Tonia ja tsi xo toa yoi ca é anina iquia mato caxahuaxēna. Jaha tsi éa shinacahué.

¹⁴ Jaboqui mato qui shishocasquia ra. Jabi tres tsi xo toa mato qui ë shishocasnina. Mato qui pi shishotëquëqui tsi mato biniahuacasyamaquia. Mato parata, mato jahué bo, tihí cabo ó quëëyamaquia. Jama, jaha ë quëëhai ca tsi xo mato yoi ototi. Tsayacahuë. ¿Jato nabo ototi ni xocobo pa? Ayamacani quiha. Xocobo ototi ibo-iboria tsi xo toa jato nabo ra. Jascaria tsi mato jahëpa yoi ë nori iqui tsi mato ë otoxëti xo ëa ri.

¹⁵ Ja tsi xo toa ranixo tsi noho parata, noho chama yoi, ëmë yoi, tihí cabo aapiquia mato mëbixëna. ¿Jëniariaxo tsi mishni mishni roha tsi ëa noicanai sa, mato ë noiriacquë no?

¹⁶ Jishopë. Tobi quiha mato ó ca ëa quiahuacanaibo rë. Shishoquí tsi ¿mato ë biniahuani pa? “Paraxo noba parata bichi quiha Pablo” ¿iyamayamacahi ni? Jishopë.

¹⁷ ¿Jënahuariaxo mato ë biniahuani? Ea yoacahuë. ¿Mato qui ë raani ca joni bá mato biniahuani pa?

¹⁸ Toa nicaquia. Mato qui Tito cani quiha, “Mi cati xo” i ja qui ë quë no. Jasca, ja bëta xatë huëtsa ë raani quiha mato ja mëbino. Jaboqui ëa yoacahuë. “Noqui Titó biniahuaniquë pë, ganancia acasquí na” ¿ii ni mato sa? ¿Jënahuariaxo toca tsi ma shinana? Anoma quiha. Mato bëta racahi tsi ëa jascaria ja ini quiha. Mato ja parayamani quiha. Noba jabi tsi xo toa ra, nohiria bo mëbicastsi na.

¹⁹ Jabi ëa mato ë noimacatsai ca quëscahuqui mato tonia. Jishopë. Tocayamaquia ra, Cristo chahahuahai ca ë nori iqui na. Dios yoi bësojó tsi chaniquia ra. Dios roha tsi xo toa ëa copiti ibo-iboria ra. Jatsi nicaparicana, noho rabëti bá. Jatiroha ca ë acai cató tsi mato mëbiriacasquia, oquë ca chahahuacanaibo imano iquish na.

²⁰ Jama, jaboqui pi mato qui shishohi tsi mishni mishni tsi mato qui raquëquia rë. Shishoquí tsi ¿jahué jixxëhi ni ëa sa? Jasca, ¿jahué ó pasohi ni mato ri, ë quima sa? Toa shina-shinaquia ra. Jabi Ibo bax ma bësohai ca jiscasquia joxo na. Jama, ¿toá ca joi mëracanaina, nohiria bo qui ma yosanahaina, ma caxahaina, tihí cabo jixxëhi ni ëa sa? Jasca, ¿toá ca huashicoxëni cabo, ranimixxëni cabo, jamë oquëhuamixxëni cabo, pacots-huaxëni cabo, tihí cabo jixxëhi ni ëa sa, ë joquë no? Tihí tsi shina-shinaquia mato yoati na.

²¹ Ja tsi xo toa mishni mishni tsi raquëpiquia mato qui shishoxëna. Tonia mato bësojó tsi Diós ëa bërabihuamitsa iipiquia ra. ¿Mahitsa mato ë tiisimayamayamani sa? Toa shinaquia ra. Tocapijano tsi cohüë-cohuëriaxëquia rë. ¿Jari toá ma ni toa jato jocha quima casoyamanish ca anoma ca chotamixxëniro cabo ra? Toa shina-shinaquia ra.

13

¹ Jabi mato qui ë cahëno tsi tres ixëhi quiha toa mato qui ë shishohaina. Jaboqui mato qui ë shishoti xo ra. Jatsi copihacaxëti xo toá ca jochamixxëniro cabo ra. Tsohuëcara qui pi no quësocasno tsi tobixëti xo toa dos, tres ca tsayahax cabo, “Jabija xo” iti.

² Mato bëtaquí tsi dos tsi mato ë yobaniquë, toá ca jochamixxëniro cabo ma copino. Jaboqui tres tsi xo toa ë yobahaina ra. Jabi siri tsi jochanish cabo, jochabëna cabo, tihí ca jochamixxëniro cabo copixëquia ë joquë no. Paxayamacaxëcani quiha iquia.

³ Jama, “Jishopë. ¿Jënahuariaxo noqui ja copina? ¿Cristo chama jayahi ni? Jahué chama noqui ja jismaparino ra” ¿ii ni mato sa? Jatsi quiniacaxëcahuë. E nohó tsi Cristo chanihai ca mato jismaxëquia ra ë joquë no. Chama-chamaxëni tsi xo Cristo ra. Tsayacahuë. ¿Mato xërëquë tsi jia tsi Cristo yonocoyamayamani ë ani cató no?

⁴ Jabi chamayama ca joni jascaria tsi Cristo acacaniquë cruzó no, chamaxëniro ca ja nori. Jaboqui Dios chamá tsi bësohi quiha. Jabi toca xo ëa ri. Chama yama ca ëa xo naa, naa ja ini jasca cato. ¿Tsayayamacanai? Chahahuacanaibo yonayamahai ca ëa xo naa ra. Jama, tobi quiha toa Dios chama ra. Toa chamá tsi mato copixëquia ë joquë no.

⁵ Quiniacaxëcahuë. Jabi ëa tanamapama tsi mamë tanamaparicahuë iquia. ¿Mahitsa ma ni ma chahahuahaina sa? Toa nicaquia. ¿Mato ó tsi bësoyoihi ni Cristo sa? “Jaatia” imano tsi ¿mahitsa ma chahahuayamani? iquia.

⁶ Jama, mahitsa ca chahahuahai ca ma xo ëa ra. Toa ma cahëno.

⁷ Jasca, mato bax Dios qui bëhoxquia ra, yoi ca ma ayamano. Ma bëbohaina, jia ca ma acaina, tihí cabo nohiria bá tsayano. Jabi mato ë mëbini ca nohiria bá jismitsa. Jisi tsi “Jia tsi xo Pabló acaina” i jaca mita. E qui iriama tsi xo toca ca chani ra. Jaha ë quëëhai ca tsi xo toa ma bëbohai ca ja tsayacanaina ra.

⁸ Jatiroha ca barí tsi jia ca roha acasquia ra. Jabija ca pi nohiria bá cahëno tsi rani-raniquia.

⁹ E qui jënima tsi xo toa mahitsa iquiina, chamaxëni ca ma iquë no. Mëstëxëniro ca jabi jiaxëni ca ma jayano. Toa nicaqui noa bëhoxquí na.

¹⁰ Jabi jaboqui naa carta quënéquia mato qui shishohi canox pari. Joxo tsi ë qui Ibobá ani ca chamá tsi mato raahacasyama xo ëa ra. Yoi quiha. Jabi toa chama ë qui acacani quiha nohiria bo chahuatu, mëbiti, jato yoshihuati ja nomari.

¹¹ Jarohari tsi naa carta jatihuaquia. Jatsi ranicana. Městëxëniria ca jabi ó quëëcana. Mëbinacana. Huësti ca shina ma jayano. Iquinayamacana. Tihi ca tsi acahuë. Jasca, noqui noihai ca ranihuahai ca Dios mato bëtano.

¹² Jia tsi joihuanacana.

¹³ Jasca, mato joihuahi quiha nëá ca chahahuacanaibo ri.

¹⁴ Ibo Jesucristó mato tēquë shomahuariano. Jahëpa Diós mato noiyoino. Mato bëta Espíritu Santo rabënano. Iquë.

La Carta Del Apostol San Pablo a Los Gálatas

Chahahuacanaibo Pabló joihuanina

¹ Dios Chani chitahéhuati ibo ca Pablo ca éa xo naa ra. Jesucristo, Jahépa Dios, naa Jesucristo bésomanish cato, tihí cabá éa raaniqué jahué Chani é yoano.

² Galata maí ca iglesia bo joihuaquia. Jasca, mato joihuaahi quíha é bēta ca xatē bo ri.

³ Noba Jahépa Dios, noba Ibo Jesucristo, tihí cabá mato noino. Mato ja bēpasimacano.

⁴ Jabi noba jocha quēshpi tsi Jesú jamé aniqué, jaboqui anomaria ca maí ca jabi yoi bo químa noqui xabahamaxēna. Jabi Dios qui jia ini quíha ja inina.

⁵ Dios no oquéhua-oquéhupaoxēti xo. Amen.

Huēsti roha tsi xo Dios Chani

⁶ Noixo tsi Diós mato quēnaniqué. Jama, ¿jaboqui mato quēnanish ca químa casocanai pa?

⁷ Jabi yama tsi xo toa chani jia ca huētsa ra. Tonia mato xērēquē tsi xo toa mato yosihai ca nohiria bo iquia. Cristo Chani rarinamacascani quíha pē, chani huētsa yoaquí na.

⁸ Japi quiniacaxēcahué iquia. Jabija ca tsi xo toa mato é tiisimani ca chani ra. Yama tsi xo chani huētsa. Jaméri ca chani pi tsohuēcaracá yoano tsi tēnētiya qui toa Diós raano. Jasca pi mato qui jaméri ca chani naipá ca ángel, noqui yoi, tihí cabá yoano tsi tēnētiya qui Diós noqui raano iquia.

⁹ Jabija tsi xo toa ma bini ca chani itēquēquia. Tsohuēcaracá pi jaméri ca chani mato qui yoano tsi tēnētiya qui Diós raano iquia ra.

¹⁰ ¿Jabi tsohuēcara ni toa é ranihuacatsaina, Dios Chani yoaquí na? ¿Nohiria ni? ¿Dios ni? ¿Tsayayamacanai? Nohiria bo roha pi ranihuacatsi tsi zjēnahuariahax raca Cristo yonati é ina ra? E qui Diós ranino ra.

Jesu químa Pablo chani jonina

¹¹ Joni bo químa joyamaniqué é yoahai ca chani ra, ébē xatē bá.

¹² Ea tiisimayamaniqué nohiria ra. Jama, é qui Jesucristó jahué Chani jisiquimaniquē é yoano iquish na.

¹³ Tonia é i-ipaoni ca ma nicaniqué tia, naa jodioba jabi é noi-noiniqué no. Toatiyá tsi bamaxoma tsi chahahuacanaibo é tēnēmapaoniqué rē. Jato é quēyo-quēyocasniquē ra.

¹⁴ Jasca, anomaria ini quíha noba rēquēyamaba jabi é noihaina. Noho rabēti bo oquē quíha.

¹⁵ Jatsi Diós éa quēnaniqué, éa noiquí na. Jabi é conox pari no tsi éa ja bini quíha jahué-na iti.

¹⁶ Jatsi shina rani tsi jahué Baquē yoi éa ja jismaniqué, carayanabo qui jahué Chani é yoano iquish na. Toatiyá tsi joni huētsa bo qui é cayamaniqué yoba bixēna.

¹⁷ Jasca, Jerusalén qui é cayamaniqué toa jariapari ca Dios Chani chitahéhuati ibo bo icanish cabo ya chaninaxēna. Jama, Arabia mai qui é catapiniqué. Jaquirēquē Damasco yaca qui jahari é joniqué.

¹⁸ Tres año no tsi Jerusalén qui é cayamani quíha. Jaquirēquē Jerusalén ca Pedro qui shishohi é caniqué cahēxēna. Quince bari no tsi ja bēta é chitēni quíha; jaroha.

¹⁹ Toatiyá tsi Dios Chani chitahéhuati ibo huētsa bo é jisyaniqué. Jacobo, naa noba Iloba noma roha é jisni quíha.

²⁰ Jabija tsi xo naa mato qui é quēnhaina iquia. Dios bēsoj tsi quiayamaquia ra.

²¹⁻²² Jaquirēquē Siria, Cilicia, tihí ca maí bo qui é caniqué. Naatiyá tsi jari éa cahēyamaniqué jodioba maí ca chahahuacanaibo iquia ra.

²³ Jama, “Dios Chani yoahi quíha noqui pasomaha ca ipaonish cato pa” i nohiria bo paoni quíha. “Ja quēyocasni ca Chani jaboqui yoahi quíha ra” i jaca paoni quíha éa yoati na. Jaroha tsi xo toa ja nicacanina.

²⁴ Jatsi é chahahuani iqui tsi chahahuacanaibá Dios oquéhuaniqué ra, raniquí na.

2

Jerusalén qui Pablo canina

¹ Catorce año no tsi Jerusalén qui é cayamaniqué. Jaquirēqué é caniqué Bernabé ya. Tito ri é boni quíha.

² Jabi Jerusalén qui é caniqué, “Cata” i é qui Dios ni iqui na. Cahax, toá ca rēquēninicanai bo ya roha é chaniqué. Jatsi carayanabo qui é yoani ca chani jato qui é bērohaniqué, ja cahēcano iquish na. ¿Anoma ca é yoani ini ca ja quēscahuayamayamacani?

³ Jama, jato qui jia noho chani ini quiha. Jasca, Tito, naa è bèta jonish ca carayana ja jibirishayamacaniquè ra, mahitsa ca chahahuacanaibo nicaxo na.

⁴ Jabi toá tsi mahitsa ca chahahuacanaibo iniquè pè, naa carayanabo qui jodioba jabi bo amacascanaibo. Jabi jodioba jabi bo tèquè quima Jesucristó noqui paquèmaniquè iquia. Jotamiscanaibo jascaria tsi ja bècaniquè Jesucristo quinia jia ca nicaxèna. Japi ja joyamarohacano tsi Tito yoati tsi ja nicayamaquè acaniquè ra.

⁵ Jabi toa joni bo no chahahuayamaniquè ra, Chani jia ca jabija ca ma jayano iquish na. Jatsi è quinia-quinianiquè Dios Chani rarina mahacayamano iquish na.

⁶ Jasca, è yoani ca chani rarina mayamaniquè toá ca oquèria ca rèquèninicanaibo ri. Jabi nohiria bo qui oquè-oquèria ca joni bo ja icamitsa, jama, Dios bèsojó jascaria ca nohiria bo tèquè nori.

⁷ Jabi carayanabo qui chani yoati èa Diós raaniquè, naa jodiobo qui Pedro raahacani jascaria.

⁸ Jato qui jia jato qui è cahai ca ini quiha. Dios chamá tsi carayanabo qui è raahacani nori ca ja jiscaniquè, naa jodiobo qui Pedro raahacani jascaria. Noqui tèquè Diós mèbini quiha.

⁹ Japi Jacobo, Pedro, Juan, naa oquè-oquèria ca joni bá noqui joi amaniquè ra, jato bèta no yonocobèquinano, Dios Chani no yoano. Jibirishahama ca carayanabo qui no cati nori iquè. Jato ri tsi xo toa jodiobo qui cahaina.

¹⁰ Jatsi no canox pari no tsi “Nobè noitiria cabo shina-bènoyamacana” i noqui jaca niquè; jaroha. Jabi noitiria cabo no mèbi-mèbicasniquè noqui ri.

Pedro Pabló raahanina

¹¹ Jatsi xaba huètsa Antioquia yacatá tsi è quiniatèquèniniquè Dios Chani otoi na. Toatiyá tsi anoma quiha Pedró jabi iniquè rè, noqui shishohi na. Jatsi pè Pedro è raahaniquè rè.

¹² Jabi Antioquia yaca qui johax tsi quiha carayanabo ya, naa jibirishahama cabo ya Pedro oriquirepaoniquè. Jahuè jabi quiha. Jènima quiha. Jama, jodioba jabí-naxèni cabo, naa Jacobo ax bècanish cabo qui yoi ini quiha toa carayanabo ya ja oriquirehaina rè. Jatsi Pedró jènèniniquè, jato qui raquèhi na. Jaquirèquè carayanabo ya ja rabènyamaniquè rè.

¹³ Jatsi pè carayanabo ya rabènacasyamaniquè chahahuahai ca jodiobo ri, Pedro jato bèta rabènyamahai ca jisi na. Jatsi jènèniniquè Bernabé ri.

¹⁴ Anoma ini quiha ja acanina iquia; Dios Chani jia ca pasomaha quiha. Jatsi ja acanai ca jisi tsi Pedro è raahaniquè jatiroha cabo bèsojo xo na. Raahacax, “Jèneriahax chahahuahai ca carayanabo ya rabènyamahai, jaboqui?” i Pedro qui è niquè. “¿Mi qui yoi ni? ¿Jèneriaxo tsi jodioba jabi bo jato amacatsai ra? Jodioma ca xo ra. Jabi jodio mi coniquè; jamaca mia ri tsi xo toa jodioba jabi tèquè nicayoiyamahaina iquia” nèa tsi Pedro qui è nècaniquè.

¹⁵ Jabi shoma tsi xo noqui chahahuahai ca jodiobo. Jodiobo no coniquè ra, Dios cahèyamahai ca carayanabo no nomari.

¹⁶ Naama tsi Jesucristo quinia no cahèniniquè. Jama, noqui xabahamayamaxèhi quiha Dios, noba jabi bo, noba yoba bo, tihí cabo no aquè no. Jama, noba jocha masahi quiha Dios, Jesucristo qui no chitimíniquè no. Jabi Jesucristo qui no chitimíniquè noqui ri, Dios bèsojó tsi mèstèhuahacati. No mèstèhuahacayamani quiha noba jodioba yoba no nichai cató no. Jabi jodioba jabi bo acai cató tsi mèstèhuahacatimaxèni tsi xo nohiria ra. Jesucristo qui ja chitimiti xo iquia.

¹⁷ Jaboquí jibirishati jabi, jodioba yoba bo, tihí cabo ri banahuacasqui mato carayanabo pè. Shinaparicana. Toa jodioba quinia pi banahuatèquècatsi tsi “Naris-hí quiha Cristo qui no chitimihaina noqui xabahamati” ii quiha mato ra. “Jocha quima noqui paquèmatimaxèni xo Cristo. Jesucristo iqui tsi oquè tsi xo noba jocha” ii quiha mato ra, toca pi shinahi na. Anoma quiha.

¹⁸ Japi toa è niani ca quinia siri qui bacarohahi tsi Dios pasomaha è jochaquè aquè iquia. Jama, jochahai ca tsi xo toa jodioba jabí tsi xabahamahacatsai cato.

¹⁹ Jabi Quènhacanish cabo tsayaquí tsi noho jocha yoi è jisniquè ra. Noho jocha yoi bèrohuahacani quiha Dios Chaní no. Dios yoba è qui quèsoniquè, nicati basi è ini quèshpi na. Jatsi toa quinia quima Cristo quri è bèsoniquè Dios bax bèsoxèna.

²⁰ Cristo ya tsi cruzó tsi è naniquè noho jabi yoi qui. Jaboqui jamèri tsi xo toa è bèsohaina. E nohó bèsohi quiha Cristo ra. Jaboqui pi Dios Baquè qui chitimihí tsi bèsotèquèyoiquia. Jabi èa noihai ca tsi xo toa jahuè Baquè. Noihax è bax ja naniquè èa xabahamaxèna.

²¹ Dios noihai ca quima casoyamaquia. Dios Chani yoahi tsi “No bax Cristo rèsoniquè ra” iquia. Jabi jodioba yoba no nichai cató pi Diós noqui xabahamarohano tsi mahitsa Cristo naquè aniquè iquia ra.

3

¹ Jisa cahētimaxēni ca Galatá cabá. ¿Tsohuëcaracá mato parani sa? Bëroria tsi cruzó tsi Jesucristo nani ca Chani mato qui bërohuahacaniquë iquia.

² Mato nicacasquia: ¿Jodioba yoba ma nicahai cató tsi Espiritu Santo ma bini? Toca tsi ma biyamaniquë ra. Jama, Espiritu Santo ma biniquë, mato qui yoahacani ca Cristo Chani qui chitimixo na.

³ Jatsi ¿jënahuariacani rê? Espiritu Santó quinia ó tsi ma chitahëniquë. Jama, jaboqui mato chama yói tsi mëstëhuahacacasqui mato pë.

⁴ Jabi huëstima tsi xo toa Cristo Chani iqui tsi ma tënënina iquia. Jama, toa Chani quima pi ma casono tsi ¿mahitsa ma ni toa ma tënë-tënënina? Mahitsa xo iquia.

⁵ Jabi ¿Espiritu Santo mato qui ahi ni Dios pa, jodioba yoba ma nicahai ca iqui na? ¿Mato xërëquë xo tsi jisti chamaxëni cabo ahi ni Dios pa, jodioba jabi bo ma acai iqui na? Toca tsi ayamahi quiha. Toca tsi aqui quiha, jahuë Chani qui ma chitimini iqui na.

⁶ Abraham yamabo no tsayano. Dios qui ja chitimiyoiniquë. Chitimihax tsi Dios bësojó tsi ja mëstëhuahacani quiha.

⁷ Jaboqui tsi Abraham chahitaxocobo yoi bo tsi xo toa jatiroha ca chitimicanaibo ra. Jasca ca quiniá tsi xabahamahacacaxëceni quiha, naa Abraham yamabo jascaria.

⁸ Jabi naama tsi quiha Quënëhacanish cabá chaniniquë carayanabo chitimixëhai ca yoati na. Jariapari tsi quiha naa Chani yoahacaniquë Abraham yamabo qui: “Mía iqui tsi shomahuahacaxëti xo jatiroha ca carayanabo” i Abraham yamabo qui Dios ni quiha.

⁹ Jaha tsi shomahuahacahi quiha chitimicanaibo tëquë, naa Abraham yamabo shomahuahacani jascaria. ¿Tsayacanai? Dios qui chitimiyoinish ca Abraham ini quiha.

¹⁰ Jama, yoshihuaha ca tsi xo toa Moisés yobá-naxëni cabo. Yobá tsi mëstëhuahacacacani quiha rê. Nicacapa. “Yoshihuaha ca tsi xo toa Moisés yoba bo tëquë nicayamahai cato” ii quiha Quënëhacanish cabo ra.

¹¹ Jabi yama tsi xo toa Moisés yobá tsi Dios bësojó tsi mëstëhuahacacani cato ra. Jabi noqui bëro xo Dios Chani. “Chitimihí tsi bësohi quiha mëstëhuahacacax cato” i Dios ni quiha.

¹² Jama, xabahamati quinia huëtsa jismahi quiha Moisés quënënina. Chitimihai cato quinia ma xo. “Bësohi quiha yoba bo tëquë nicahai cato” ii quiha.

¹³ Jabi Moisés yoba iqui tsi no yoshihuahacaniquë iquia. Mato nicaquia. ¿Tsohuëcara ni toa Moisés yoba bo tëquë nicati mëtsa na? Yama a ra. Jama, toa yoshihuahai ca yoba bo quima Cristo noqui tsëcaniquë, cruzó tsi no bax jamë tsi yoshihuahacaquí na. Jabi, “Yoshihuahaca ca tsi xo toa jihui ó tsi rotahaca cato” ii quiha Quënëhacanish cabo. Tsayacahuë. Toca tsi noqui ja ratini quiha.

¹⁴ Jabi Cristo naniquë, carayanabo Diós shomahuano iquish na, naa Abraham yamabo ja shomahuani jascaria. Espiritu Santo jato qui acatsi quiha. Jabi naama tsi “Espiritu Santo jato qui axëquia” i Dios ni quiha.

Abraham qui Dios chaninina – Moisés yoba

¹⁵ Ejemplo mato qui ë ano, ëbë xatë bá, ma cahëyoino iquish na. Jabi dos ca nohiria bá convenio acasmitsa. Aquí tsi jato janë bo convenio papi ó tsi huishacani quiha. Jaquirëquë toa papi rarinamatimaxëni tsi xo joni huëtsa. Ja nicahacaxëti xo. Jabi toca xo Dios convenio Abraham yamabo ya. Yama tsi xo toa ja cho johai cató toa convenio chani rarinamahaina.

¹⁶ Jabi naama tsi quiha Abraham yamabo Diós shomahuacacaniquë. Jaha tsi “Mía, mi chahitaxocobo, tihí cabo shomahuaxëquia” i Abraham qui Dios ni quiha. Jabi “Mi baquë bo” iyamaniquë Dios, “Mi chahitaxocobo” inori, jahuë Cristo yoati chanihí na.

¹⁷ Jabi ë yoacatsai ca tsi xo naa. Abraham yamabo ya convenio Diós aniquë. Parayamaniquë Dios. Jaquirëquë joniquë Moisés yoba; cuatrocientos treinta ca años quirëquë quiha. Jabi toa convenio rarinamatimaxëni tsi xo toa ja cho joni ca Moisés yoba ra.

¹⁸ Jabi jaboqui tsi Moisés yoba no nicahai cató pi Diós noqui xabahamano tsi mahitsa quiha Abraham qui jahuë convenio chani iquë aniquë ra. Jama, parayamaniquë Dios, Abraham yamabo qui chaniquí na. Ja tsi xo toa Abraham ja shomahuani quiha. Jabi toa jariapari ca quinia banahuacani ca noqui xo naa.

Jocha bërohuahi quiha Moisés yoba

¹⁹ Shinaparicana. Moisés yobá nohiria mëstëhuayamano tsi ¿jënahuai tsi Moisés qui toa yoba bo Diós ani? Jabi ja acacani quiha nohiria ba jocha bërohuati. Jabi naama tsi Moisés yoba ini quiha. Jama, Abraham chahitaxocobo, naa Jesucristo joquë tsi jatiniquë Moisés yoba yonoco ra. Jabi naa xabahamati quinia jahuë Cristo yoi qui pari Diós aniquë, Abraham yamabo qui ja chaniniquë no. Jabi iriama ca tsi xo toa Moisés qui acacani ca yoba. Jariapari tsi quiha ángel qui jahuë yoba Diós aniquë. Jaquirëquë Moisés qui toa yoba ángel boni quiha. Jatsi nohiria bo qui toa yoba Moisés boni quiha.

²⁰ Jama, naa oquëria ca Chani aquí tsi Abraham yamabo qui Dios chaniniquë jamë yoi ax na. Huëtsa bo ja raayamaniquë jahuë Chani boti. Ja tsi xo toa Moisés qui acacanish ca yoba oquë tsi xo toa jahuë Cristó tsi Diós anina.

²¹ ¿Jahuë shinacanaí? “¿Cristo qui Diós ani ca yonoco pasomaha ma ni Moisés yoba?” Iyamahi quiha. Jabi nohiria bo qui pi bësomati yoba Diós aarohano tsi Dios bësöjo tsi no mështëhuahacaquë aniquë ra. Jabi yama tsi xo toca ca acacanish ca yoba ra. Toca tsi jocha chama quima paxatimaxëni xo noa.

²² Tocahi quiha Quënëhacanish cabo ri: “Jatiroha cabo yonahi quiha jocha chama” iquiina. Ja iqui tsi jahuësti ca paxati quinia tsi xo Jesucristo. Jaha tsi Jesucristo qui pi no chitimino tsi noqui mështëhuahi quiha Dios ra.

²³ Jabi Cristo jonox pari no tsi Moisés yobá noqui yonapaoniquë. Toa yoba iqui tsi preso xara ca nohiria bo jascaria no i-ipaoniquë rë. Jama, noba Xabahamati Ibo joquë tsi ja qui chitimiti no chitahëhuaniquë. Noqui ja paquëmani quiha.

²⁴ Jabi noqui jodiobo obëso ca Moisés yoba i-ipaoniquë. Cristo qui noqui ja mëpini quiha, no chitimihai cató tsi no xabahamahacano iquish na.

²⁵ Joniquë Cristo ra. Ja iqui tsi jaboqui noqui otoyamahi quiha Moisés yoba.

²⁶ Jaboqui Dios baquë bo xo mato tëquëta, Jesucristo qui ma chitimihai cató no.

²⁷ Cristo ó tsi ma ashimahacaniquë. Cristo jabi ma sahuëyoni quiha.

²⁸ Jasca, jaboqui Dios bësöjó tsi yama tsi toa xo oquë cato. Carayanabo oquë ma xo jodiobo. Yonati oquë ma xo chama. Yoxa oquë ma xo joni. Jaharisi xo noa. Jesucristó-na bo xo noqui tëquëta. Huësti maxo xo noa.

²⁹ Cristó-na bo ma nori iqui tsi Abraham yamaba chahitaxocobo yoi bo xo mato ra. Jaboqui Abraham qui Diós yoani ca chani iqui tsi shomahuahacaxëqui mato carayanabo ri ra.

4

Noqui yonapaoniquë jodioba yoba bo

¹ Jabi ejemplo huëtsa mato yoacasquia, ma cahëyoino iquish na. Jabi joni pi rësono tsi jahuë jahuëmishni bo, jahuë mai, jahuë xobo, tihí cabo bichi quiha jahuë baquë yoi. Jama, xocobo pi no tsi binoma tsi xo toa jahuë jahëpa jahuë bo. Jari yonati jascaria xo toa baquë ja shinahaxëquë rohari.

² Yonahacahi quiha. Huëtsa bo nicahi quiha. Jama, shinapayo manëhax tsëquëhi quiha.

³ Jabi naa baquë jascaria no i-ipaoniquë, naa noqui chahahuahai ca jodiobo. Jariapari tsi noqui yonapaoni quiha noba yoba, noba jabi bo.

⁴ Jatsi Dios qui jia ca xaba tsëquëniquë. Toa xabacá tsi Diós jahuë Baquë raaniquë noqui xabahamaxëna. Jatsi yoxá jahuë baquë comani quiha. Jodiobo ja coní quiha,

⁵ noqui yonahai ca yoba quima noqui tsëcaxëna. Toca tsi Diós aniquë jahuë baquë yoi bo noqui manëmaxëna.

⁶ Jahuë baquë bo ma nori iqui tsi Espiritu Santo mato shina qui Diós raaniquë. Ja tsi xo toa jahuë baquë yoi bo ma nori ca cahëqui mato ri ra. Jaboquí “Noho Jahëpa” i Dios qui qui mato.

⁷ Jasca, yonati bo ma xo mato ra. Jaboqui Dios baquë bo xo mato. Ja tsi xo toa jahuë jahuë bo tëquë ibohuaxëqui mato ri, naa jahëpá-na bo baquë ibohuahai jascaria.

Galatá cabo Pablo shinanina

⁸ Siri tsi Dios yoi ma cahëyamaniquë. Noitiria ma i-ipaoniquë. Toatiyá tsi mato yonapaoniquë mato mahitsa ca dios bo ra.

⁹ Jama, jaboqui Dios yoi cahëqui mato ri ra. Diós mato bini quiha. Japi anoma tsi xo toa noba mahitsa ca jodioba jabi bo quiri ma bësocanaina iquia. Quiniacaxëcahuë. Mato yonaxëhi quiha toa mahitsa ca jabi bo ra.

¹⁰ Jishopë. Mishni-mishniria tsi toa jabi bo quiri bësöqui mato rë. Jaboqui jodiobá fiesta bari bo, oxë bo, tihí cabo aquí mato pé.

¹¹ ¿Mato naxërëquë tsi mahitsa ë yonocoyamayamani sa?

¹² Ea nicapariana, ëbë xatë bá. Mato carayanabo jascaria tsi ë manëniquë noho jodioba jabi bo quima casohí na. Ea jascacana. Jabi jodioba jabi bo banahuati chitahëhuanox pari tsi ëa ma noipaoniquë.

¹³ Siri tsi mato bëta ë chitëniquë iquihí na. Ja iqui tsi xaba ë jayaniquë Dios Chani mato qui yoaxëna.

¹⁴ Toatiyá tsi ë qui ma yosanayamaniquë toá tsi ë iquiniquë no. Anoma, quëras ë ini quiha iquihí na. Jama, ëa ma mëbiniquë ra, Dios ángel, Jesucristo yoi, tihí cabo ë irohani jascaria.

¹⁵ Toatiyá tsi ma rani-ranipaoniquë. Mato bëta ë no tsi jatiroha ca ë qui ma aquë aniquë tonia, ëa mëbixëna.

¹⁶ Jama, ¿jaboqui è qui caxacanaí sa, jabija ca mato qui è yoahai iqui na?

¹⁷ Jabi noixoma tsi mato chahahuariacani quiha naa bëcanish ca jodioba jabí-naxëni cabo iquia. Tocacani quiha pë, è yoani ca chani quima mato casomaxëna, jato mahitsa ca chani ma nicano iquish na.

¹⁸ Jabi jënima tsi xo toa nohiria bá mato mëbicansaina iquia. Jabi tocaroha-tocarohaxëti xo toa mato qui bëcanish cabo. ¿Mato mëbicali ni sa, mato bëta yama pi è no? Toa nicaquia.

¹⁹ Jisa noho xocobá. Jaboqui anomaria tsi xo toa mato è shina-shinahaina ra, jabija ca chani quima ma aquëquëhai iqui na. Jahuë baquë comahai ca pahë jascaria tsi xo toa noho mapo pahë mato tahëhax na. Mato ó tsi Cristo jabí rëamëno ra.

²⁰ Jaboqui pi mato bëtarohahi tsi oquë tsi mato qui chaniti mëtsa è iquë aquë. ¿Jënahuariaxo mato mëbixëhi ni ëa sa?

Dos ca quinia bo

²¹ ¿Jodioba yobá tsi yonahacacascanaí? Toa yoba pari ma cahëti xo. ¿Jënihi ni Quënëhacanish cabo toa yoba yoati na.

²² “Dos ca baquë bo jayaniquë Abraham yamabo” ii quiha. Jariapari tsi jahuë cocinera Agar icanai cató jahuë jariapari ca baquë Ismael comaniquë. Abraham yonati toa yoxa ini quiha. Jaquirëquë jahuë ahuiní jahuë baquë huëtsa comaniquë. Yonati ma ja ini quiha, jahuë ahuí nori.

²³ Jabí bëro tsi tohoyaniquë jahuë yonati, naa Agar icanish cato. Tohoyaxo tsi quiha jahuë baquë ja comaniquë. Jama, tohoyatimaxëni quiha jahuë ahuí iniquë rë, naa Sara icanish cato. Jabí ja tohoyanox pari no tsi quiha Abraham qui Dios chaniniquë, “Baquë jayaxëqui mia” iquína. Jaquirëquë Sara yamabo tohoyaniquë jaa ri. Baquë ja comani quiha.

²⁴ Jabí dos ca quinia bo, naa jahuë nohiria bo Diós ototi quinia bo jismahi quiha naa dos ca yoxa bo iquia. Jahuë nohiria bo Diós otopaoni ca quinia siri jismahi quiha Agar yamabo. Jabí jodiobo qui naa quinia siri acacani quiha Maca Sinaí ax na. Toa xo tsi Moisés yamabo qui jahuë yoba bo Diós aniquë. Nohiria bo ototi quinia siri ja ini quiha. Jabí yonati bo tëquë tsi xo toa jaboquí tsi naa quinia siri banahuacanaibo rë, naa yonati Agar ini jascaria.

²⁵ Tsayacapa. ¿Agar chahitaxocoba mai tsi niyamayamahi no toa Maca Sinaí? Quinia siri jisti tsi xo toa maca ri. Agar jascaria xo iquia. Jasca tobi naa quinia siri jisti huëtsa rë. Mai ca Jerusalén tsi quiha. Toa xo tsi jodioba yoba bo, jato jabí bo, tihí cabo banahuacani quiha pë toá racacanaibo. Yonati bo, naa Agar xocobo ca xo jato ri. Jabí Maca Sinaí, mai ca Jerusalén tsi xo jaharisi. Mahitsa ca xabahamati quinia jismahi quiha naa dos cato.

²⁶ Jama, tobi xo yaca huëtsa ra, naa naipá ca Jerusalén. Chitimicanaiba yaca tsi xo toa. Noba jahëhua jascaria xo. Jahanahax johí quiha noba jabí jia cato. Ja tsi xo toa jodioba yobá tsi yonahacacatimaxëni xo noa.

²⁷ Jabí siri tsi naipá ca Jerusalén yoati tsi nëca tsi Isaías yamabá quënëniquë: “Ranitsihuë, baquë yama ca yoxá.

Rani tsi quënahuë, comahai ca pahë cahëyamahai cató.

Huëstima ca xocobo jayaxëqui mia ra.

Tohoyatapinish ca ahuiní xocobo huinoxëhi quiha xocobo mëquëya cato ra”

nëa tsi quiha ja quënëni ca nëcaniquë.

²⁸ Jabí Abraham yamabo qui Diós yoani iqui tsi Dios xocobo xo mato, naa Abraham yamabo baquë yoi Isaac ini jascaria.

²⁹ Jabí toatiyá tsi Isaac tënë-tënëniquë, naa Dios paxa ca quiniá tsi conish cato. Ja qui caxa ini quiha toa yonati baquë pë. Jabí toca xo jaboqui. Noqui, naa Espíritu Santó conish cabo tënëmahí quiha pë toa quinia siri banahuacacanaibo.

³⁰ Jabí nëca tsi Dios chaniniquë Abraham qui Quënëhacanish cabo ó no: “Mi yonati, jahuë baquë, tihí cabo niahuë. Mi mai, mi jahuëmishni bo, tihí cabo binoma xo toa baquë. Mi ahuiní baquë tsi xo ibo ti cato, mi rësoquë no” i Abraham yamabo qui Dios ni quiha.

³¹ Jaha tsi Abraham yonati xocobo ma xo noa. Jama, ahuiní baquë jasca ca xo noa, naa noqui jodioba yoba quima paquëmahanish cabo.

5

Quinia siri quima no paquëmahanina

¹ Jabí Moisés quinia siri quima Cristó noqui paquëmaniquë ra. Jatsi toa yobá tsi yonahacayamacana. Chamatsicana. Toa yonamixëni ca yoba quiri bësetëquëyamacana ra.

² Ea nicacahuë. Pablo yoi tsi xo naa mato qui quënëhaina. Ma jibirishahacapino tsi Cristo quima casoqui mato iquia.

³ Nicacana. Moisés yoba tëquë nicaxëti xo jibirishahacahax cato ra.

⁴ Toa yobá pi mëstëhuahacacatsi tsi Cristo quima aquëquë xo mato iquia. Mato mëbiyamaxëhi quiha Dios.

⁵ Jama, noqui chahahuacanaibo tsi xo toa Cristo qui chitimihaina. Dios ó pasoqui noa, noqui ja mēstēhuano jahuē Espiritu Santó no.

⁶ Jabi Jesucristo quinia ó tsi jaharisi tsi xo carayanabo jodiobo tēquē. Dios qui oquē ma xo toa jibirishahacahax ca jodiobo. Jasca, ja qui oquē ma xo jibirishahama ca carayanabo ri. Jama, jaboqui jahuē Cristo qui chitimicanaibo tēquē xabahamahi quiha Dios. Chitimixo tsi Dios no noiti xo ra. Dios qui jia ca quinia tsi xo naa.

⁷ Jabi jia tsi Cristo quinia ó tsi banahuahi ma ipaoniquē. Jama xo jaboqui rē. ¿Tsohuēcaracá naa jabija ca quinia quima mato bēsomani pa?

⁸ Tocayamaniquē Dios, naa mato quēnanish cato.

⁹ Quiniacaxēcahuē. Tonia mato xērēquē tsi pacanahi quiha toca ca ma shinahai ca yoi rē. “Jatiroha ca mapari ó pacanahi quiha levadura mishni-mishniria cato” ¿iyamacahi ní?

¹⁰ Jama tocayamaxēqui mato iquia. Jahari ē yoani ca quinia qui mato bēxēhi quiha Dios iquia. Jasca, mato yosihai ca joni bo copixēhi quiha.

¹¹ Jishopē. Ea quihuacani quiha toa Moisés yobá-naxēni cabo, ēbē xate bá. “ Jibirishahacaxēti xo carayanabo’ ii quiha Pablo” icani quiha pē. Yoyoxēni ca chani tsi xo toa ra. Ja quiacanaina. Jabi jibirishati jabi pi ē yoarohano tsi ēa ja tēnēmayamaquē acaniquē toá cabo. Jama, ē yoani ca cruz Chani qui caxaxēniria ca xo iquia.

¹² Anomaria tsi xo toa mato jibirishacascanaibo ra. Mato ja jisbayacano iquia.

¹³ Jisa ēbē xatē bá. Diós mato quēnaniquē, tsēquēti. Jodiobo ma manēyamaxēti xo ra. Toa jabi tsi ma yonahacayamaxēti xo iquia. Jasca, quiniacaxēcahuē, mato jochahuaxēni ca noma jabi ma banahuacasmitsa iqui na. Anoma ca quinia tsi xo toa. Oquē tsi xo toa mabē xatē bo ma mēbihaina, noinaquí na.

¹⁴ “Nohiria huētsa bo noicana, mamē ma noihai jascaria” ii quiha Quēnēhacanish cabo. Oquē-okuēria ca yoba tsi xo toa. Mabē xatē bo pi noiyoiquí tsi Dios yoba jatiroha cabo jatihuaxēqui mato ra.

¹⁵ Jama, joi pi mērahi tsi ranimistsi tsi quēyohacaxēqui mato tēquēta. Quēyohacaxēhi quiha mato iglesia bo ri, naa ma arabēquina-haina rē.

¹⁶ Nēcatsiquia. Espiritu Santó pi mato mēpino tsi mato jochahuaxēni ca noma jabi jaha quēēhai ca banahuayamaxēqui mato ra.

¹⁷ Jabi jaha noba noma jabi quēēhai ca tsi xo toa jaha Espiritu Santo quēēhai ca pasomaha cato. Jasca, jaha Espiritu Santo quēēhai ca tsi xo noba noma jabi jaha quēēhai ca jamēri. Jabi iquinacani quiha naa dos cato. Ja tsi xo toa jia ca pi mato shinaná acaso tsi tobi quiha toa mato jochahuaxēni ca noma jabi mato jēnēmacatsaina.

¹⁸ Jama, Espiritu Santó pi mato mēpino tsi jocha bēboxēqui mato iquia. Bēbohax toa yonahai ca jodioba yoba tēquē quima ma paxaquē ra.

¹⁹ Jasca, noqui bēroria tsi xo toa noba noma jabi noqui amahaina. Tobi xo: anoma ca chotahaina, yoyohaina,

²⁰ mahitsa ca dios bo qui arahaina. Tobi quiha yoshihuahaina, ranomis-haina, noiyamahaina, caxatapihaina, xatē bo bēquēxnahaina.

²¹ Tobi quiha joni huētsa bá jahuēmishni bo ó quēēhaina, joi acaina, pahēhaina, pahēhax yoi ca acatsaina. Tihi cabo tsi xo jocha iquia. Nicacana. Diós otohái ca xatēnayamaxēhi quiha toca ca jabicanaibo iquia ra, siri tsi mato ē yobani jascaria.

²² Jamēri tsi xo toa Espiritu Santó noqui amahaina. Espiritu Santo iqui tsi noicasqui noa. Tobi quiha no ranihaina, no bēpasihaina, no yosanayamahaina, no mēbicatsaina, no jianacatsaina, Dios no chahahuacatsaina.

²³ Tobi quiha toa ishima no iquiina, noba shina mēquihaina. Tihi tsi xo toa Espiritu Santo jabi. Jabi yama tsi xo toa naa jabi jia ca pasomaha ca yoba. Jatiroha ca nohiria bo qui jia quiha.

²⁴ Jabi jato jocha qui mēpihai ca noma jabi niahi quiha Jesucristó-na bo.

²⁵ Espiritu Santo pi no banahuayoino tsi Espiritu Santó noqui mēpino ra.

²⁶ Nomē shinamixēni no iyamano ra. Anoma quiha. Nobē xatē bo no caxahuayamano. Anoma quiha. Nohiria huētsa bo qui no yosanayamano. Tihi tsi no jēnēti xo.

6

Jatiroha ca nohiria mēbicana

¹ Tsohuēcaracá pi anoma ca ano tsi Espiritu Santó mēpihacahax cató toa joni mēstēhuano, ēbē xatē bá. Ishima tsi toa jochahax ca ja mēbixēti xo. Jasca, quiniacaxēcahuē, jochati ma tanamahacayamano mato ri.

² Jabi noitiria pi mabē xatē ino tsi jato mēbicana. Jia tsi xo toa ma mēbibēquinahaina. Tocapiquí tsi Cristo yoba jatihuaxēqui mato ri.

³ Jabi tobi xo toa oquëria ca jaca nori ca quëscahuacanaibo, mahitsa ca jaca nori. Jamë paracani quiha.

⁴ Tocayamacana. Jabi ja acai ca yoi, jahuë jabi yoi, tihi cabo jatiroha ca nohiria bá tsaya-tsayano. Jia ca arohahax ja ranixëti xo. Jënima quiha. Jasca, joni huëtsá acai ca ja tsayayamano. Jama, ja acai ca yoi, jahuë jabi yoi, tihi cabo ó ja bësono ra.

⁵ Jatsi jato jabi yoi ca otoxëti xo jatiroha cabo. Bëronoma tsi xo toa noba jabi otohaina iquia.

⁶ Dios Chani pi tsohuëcaracá mato tiisimano tsi toa pastor ya tsi mato jahuëcara mishni bo xatënacana. Copihacaxëti xo pastor jahuë yonoco quëshpi na.

⁷ Jasca, ma parahacayamano. Bëro tsi Dios no parahai ca nori ca ma quëscahuamitsa rë. Jama, parahacatimaxëni quiha. Ja tsi xo toa ja banaha ca tësaxëhi quiha toca ca joni iquia.

⁸ Jahuë noma jabi jaha quëëhai ca pi aquí tsi copihacaxëti xo toa joni. Jochahuaxëni ca jabi tësaxëhi quiha toa rë. Jama, Espíritu Santo jaha quëëhai ca pi aquí tsi jabi jia ca saihuaxëhi quiha ra. Toa joni bësopaomaxëhi quiha Espíritu Santo.

⁹ Japi jia ca ati no yosanayamano. No bëbohacayama-pino tsi noqui shomahuaxëhi quiha Dios. No tësaxëhai ca bixëqui noa ra xaba jia cató no.

¹⁰ Ja tsi xo toa jatiroha cabo bax jia ca no ano ra. Jasca, Cristó-na bo no shomahuariaxëti xo ra.

Jaroha ca yoba

¹¹ Tsayacana. Mato qui naa carta quënëquia noho mëquënë no ra. Chahitaxëni ca letra jaya quiha.

¹² Nicacana. Jamë shinamixëneria tsi xo toa mato janyama mëpicanaiho. Ja tsi xo toa mato ja jibirishacascanaina iquia. Jasca, Cristo cruz Chani quëshpi tsi tënëmahacahai ca quima paxacascani quiha ra.

¹³ Jibirishahacahaina, jodiobo iquiina, tihi cabo tsi xo toa jato qui jia cato. Moisés yoba nicaxoma tsi tihi ca jabi bo bicani quiha pa. Ja iqui tsi mato jibirishacascani quiha “Jia tsi xo toa no acana” iquiina. Jodiobo mato manëmacascani quiha pë.

¹⁴ Tocayamaquia. Noba Ibo Jesucristo cruz Chani roha chaniquia. Cruz iqui tsi è qui yoi tsi xo toa jochahuaxëni ca maí ca jahuë bo. Toa jahuë bo noiyamahai ca ëa xo naa. Toa jahuë bo qui bësoyama ca jascaria ca ëa xo naa ra.

¹⁵ Dios qui iriama tsi xo toa jodioba jabi bo. ¿Jënahuariaxo raca toa jabi bá noqui mëbina? Noqui oquëhuayamahi quiha jibirishahacahaina iquia. Oquë-oquëria ca tsi xo toa paxahuahacahax ca nohiria iquiina.

¹⁶ Jabi naa yoba banahuacanaibo Diós ranihuano. Jato ja noino. Dios nohiria-nohiria tsi xo toa naa yoba paxa ca banahuacanaibo iquia.

¹⁷ Jarohari tsi jodioba jabi-naxëni cabá ëa yositëquëyamano ra. Jesu tahëxo tsi tobi noho yora ó ca huishiqui ra.

¹⁸ Noba Ibo Jesucristó mato shomahuariano, ëbë xatë bá. Amén.

La Carta Del Apostol San Pablo a Los Efesios

¹ Efesó ca chahahuacanaibo, Jesucristo chahahuacanaibo huétsa bo, tihí cabo qui naa carta raaquia. Jabí Pablo tsi xo naa carta quēnēhai cato. Ea Diós biniquē ra, jahuē Chani bohái ca ití.

² Noho Jahēpa Dios, noba Ibo Jesucristo, tihí cabá mato shomahuano. Mato ja ranihuacano ra.

No bax Diós ani ca jahuē bo

³ Dios, naa noba Ibo Jesucristo Jahēpa no oquēhuano ra. Mana xo tsi noqui shomahuariaqui ra. Jahuē baquē Jesu ya no rabēnabēquihai ca iqui tsi jia tsi xo toa no bax ja acaina Espíritu Santó no.

⁴ Mai nēhohuanox pari tsi quiha noqui pari Diós biniquē ra, jahuē-na bo ití. Jahuē baquē Cristo iqui tsi noqui ja bini quiha noqui mēstēhuaxēna, ja bēsojó tsi jochayama cabo inono iquish na.

⁵ Toca tsi no bax Diós aniquē no noino iquish na. Siri tsi jahuē baquē bo noqui ja manēmacasni quiha. Ja tsi xo toa jahuē baquē Jesu ja raani quiha no bax nati. Jahuē shina ja ini quiha. Jaha quēēquí tsi ja tocaniquē.

⁶ Jaha tsi oquēhuahacaxēti xo Dios, noqui ja shomahuariani nori quēshpi na. “Anomaria tsi xo noqui ja noihaina”, i no no, ja noihai ca baquē yoi noqui ja raani nori quēshpi na.

⁷ Jabí jahuē baquē yoi Diós aniquē no bax nati. Jahuē baquē jimí tsi jocha quima noqui ja paquēmani quiha. Jasca, masahacanicuē noba jocha ra. ¿Tsayacanaí? Anomaria tsi xo toa noqui Diós noihaina ra.

⁸ Ja noihai ca noqui ja japaniquē. Huashiyamahi quiha. Jasca, tiisi xo. Jatiroha ca cahēhi quiha.

⁹ Ja tsi xo toa ja tocanina no bax na, jamē xo shinaquí na. Shinaxo tsi ja acatsai ca Diós noqui cahēmani quiha. Siri tsi jahuē planes, naa ja acasni ca no cahēyamani quiha. Toatiyá tsi noqui jonē ini quiha jahuē planes, naa jahuē shinana. Jama, jaboqui jahuē planes cahēqui noa ra. Jasca, toa planes, naa ja acatsai ca jatihuaxēhi quiha jahuē Cristo.

¹⁰ Toa planes tsi jatihuaxēhi quiha jia ca xaba tséquēquē no. Jatsi maí ca nohiria bo tēquē, naipá ca bēsocanaibo, tihí cabo catiaxēhi quiha Dios, Cristo chama nama janaxēna. Jatsi jatiroha cabo yonaxēhi quiha Cristo ra. Toatiyá tsi Ibo-iboria ixēhi quiha.

¹¹ Jabí Dios shinaná tsi acacahi quiha jahuē bo tēquē. Toa jahuē planes ini quiha. Shinaquí tsi quiha Diós noqui biniquē ra jahuē nohiria yoi bo ití. Ja tocani quiha, jahuē baquē iqui na. Rēquē rohari tsi toca tsi Diós shinani quiha axēna.

¹² Noqui ja biniquē ra jahuē oquē noqui jismaxēna. Jaha tsi quiha noqui jariapari ca Cristo qui chitiminish cabá Dios ocahuano, naa noqui jodiobo.

¹³ Jasca, Cristo qui chitiminiquē mato carayanabo ri, jabija ca xabahamati Chani nicahax na. Espíritu Santó tsi ma jiisahacani quiha Cristó-na bo ma nori ca jismati. Jabí mato carayanabo qui ri Espíritu Santo acacati ini quiha, siri tsi toa Diós yoani iqui na.

¹⁴ Jaboqui Espíritu Santo jaya xo noa, noqui tēquēta. Ja iqui tsi Diós noqui xabahamaxēhai ca cahēyoiqui noa ra. Parayamaquí Dios. Jahuē-na bo Diós xabahamaxēti ó noqui pasomahi quiha. Jatsi Dios no oquēhuano ra.

Efesó cabo bax Pablo bēhoxhaina

¹⁵⁻¹⁶ Jabí Diós acatsai iqui tsi mato bax bēhox-bēhoxquia. Siri tsi mato bax bēhoxi ē chitahēhuani quiha, naa Ibo Jesu ma chahahuayoihaina, Dios nohiria bo ma noiyoihaina, tihí cabo ē yoahacaquē no.

¹⁷ Bēhoxquí tsi quiha noba Ibo Jesucristo Dios, naa noba oquēria ca Jahēpa nicaquia ra, mana ca tiisi mato qui ja ano. Jatsi oquēxēhi quiha toa Dios ma cahēhaina iquia.

¹⁸ Jasca, bēhoxquí tsi Dios nicaquia, mato shina ja huēahuano, jabija ca ma cahēno iquish na. Tsayacahuē. Anomaria tsi xo toa mato bax Diós acaina ra. ¿Mato ja quēnayamayamani ja bēta ma ití? Toa xabacá tsi anomariaxēhi quiha toa jahuē nohiria bo bax Diós axēhaina ra. Toa ma cahēyoini quiha iquia ra.

¹⁹ Jasca, anomaria tsi xo toa Dios chama ra. Toa chamá tsi noqui mēbiriahi quiha.

²⁰ Toa jasca ca chamá tsi quiha jahuē Cristo ja bēsotéquēmaniquē. Bēsotéquēmaxo tsi quiha jahuē baquē ja oquēhuanicuē. Jatsi naipá tsi jahuē mēnēcayá tsi quiha jahuē baquē ja tsahomaniquē ja yonano.

²¹ Toa xo tsi yonahi quiha Cristo jaboqui ra. Gobierno bo tèquë, chama bo tèquë, yonacanaibo tèquë, jatiroha ca nohiria bo tèquë, jaboqui noqui bësocanaibo, johai ca xaba paxá tsi bësocanaibo, tihi cabo tèquë yonahi quiha noba Cristo ra.

²² Jasca, Cristo chama namá jatiroha cabo Díos jananiquë yonahacati. Jasca, jahuë iglesia, naa noqui chahahuacanaibo qui Cristo acacani quiha noba chama iti. Noqui Rèquëniniti Ibo-iboria tsi xo naa ra.

²³ Noqui chahahuacanaibo, naa iglesia cabo tsi xo toa Cristo banahuacanaibo. Rèquëniniti Ibo-iboria qui no riihai cató tsi huësti ca maxo manëqui noa, naa Rèquëniniti Ibo, noqui chahahuacanaibo, tihi cabo. Yora jascaria xo noa. Jasca, no nohó tsi bësoyoihi quiha Cristo, naa jatiroha cato ó ca rëamëhai cato ra.

2

Dios noihai cató tsi ma xabahamahacaniquë

¹ Jabi Dios mato xabahamanox pari no tsi bësoyama jascaria bo ma i-ipaoniquë mato jocha iqui na. Nicamixxëni cabo má i-ipaoniquë ra.

² Toatiyá tsi jochahuaxëni caba quinia ma banahuani quiha. Satanás, naa naipá ca yoshi ba ibo-iboria ma nicapaoni quiha. Jaboqui Dios nicamixxëni cabo chamahuahi quiha pë jahuë yonoco ati.

³ Jabi toa jochahuaxëni ca carayanabo jascaria noqui jodiobo i-ipaoniquë noqui ri. Noba noma jabi no banahuapaoni quiha. Noba yora, noba shina yoi, tihi cabo jaha quëëhai ca no a-apaoniquë. Anoma quiha. Ja iqui tsi quiha noqui caxaxëniira Dios iniquë, carayanabo qui ja caxani jascaria.

⁴ Jama, shinajiaxëni xo Dios. Anomaria tsi xo toa noqui ja noihaina ra.

⁵ Jochahuaxëni ca nicamixxëniira cabo inono tsi noqui Díos bësotëquëmaniquë jahuë Cristo ya noqui rabënamaxëna. Ja noihai cató tsi ma xabahamahacani quiha.

⁶ Noqui bësotëquëmaxo tsi quiha jahuë mana ca chama, jahuë oquë, tihi cabo noqui ja aniquë jahuë Cristo yaxo tsi no yonabëquinano, no bax Cristo ini iqui na.

⁷ Ja tocani quiha jatiroha ca xabacá tsi ja noihai ca jismaxëna, naa Jesucristó tsi noqui ja shomahuarianina. Toa ja noihai ca jatiroha cabo cahëmacatsi quiha ra.

⁸ Tsayacahuë. Dios noihai cató tsi ma xabahamahacani quiha, ja qui ma chitimihai cató no. Mamë xabahamati mëtsama xo mato ra; mato bax Díos acai ca ja nori.

⁹ Jasca, mamë oquëhuati mëtsama xo mato ra, ma acai ca ja nomari.

¹⁰ Jabi Dios tsi xo toa noqui Nëhohuati Ibo-iboria. Jahuë Jesucristo ó tsi noqui ja nëhohuaniquë jia ca no ano iquish na. Siri tsi quiha jia ca ati noqui ja rohahuaniquë, jahuë shina ja ini quëshpi na.

Jodiobo, carayanabo, tihi cabo rabë nabëquihaina

¹¹ Jabi ma i-ipaoni ca shina-bënoyamacana, carayanabá. Toatiyá tsi Dios ma cahëyamaniquë ra. Dios cahëtimaxëniira ca yoixëni cabo ma quënahacani quiha. Jabi toca tsi quiha jodiobo chaniniquë mato yoati na. Chanihax, “Noqui tsi xo toa Díos cahëcanaibo, no jibirishacani nori iqui na” i jaca ni quiha.

¹² Jatsi shina-bënoyamacana iqui. Toatiyá tsi quiha Cristo ma cahëyamaniquë ra. Carayanabo, naa jahuë quinia cahëtimaxëni cabo ma i-ipaoni quiha. Díos bini ca nohiria bo ya, naa Israel cabo ya ma rabë nabëquiyamapaoni quiha. Jasca, jato qui jismahacani ca rabë nati quinia ma cahëyamaniquë. Toatiyá tsi mato carayanabo qui Dios chaniyamapaoni quiha. Jasca, yama ini quiha jaha ma pasohaina. Dios yama ma i-ipaoni quiha. Toca tsi ma i-ipaoniquë ra.

¹³ Jama, jaboqui basima tsi mato basi cabo Díos bëniquë, jahuë baquë Jesu ya ma rabënano iquish na. Jaha tsi jaboqui Cristo rësoni iqui tsi jodiobo yoi bo ya, naa Dios cahëyoicanaibo ya rabë nabëquiqui mato ra.

¹⁴ Jabi Cristo tsi xo toa noqui tèquë rabë nabëquimati Ibo-iboria. Ja iqui tsi noqui jodiobo, mato carayanabo, tihi cabo bichi quiha Dios, huësti ca nohiria paxa cabo axëna. Jaboqui yama pi xo dos ca maxo bo. Noqui bëquëxhuahai ca naxëréquë ca panë, naa noba jodioba yoba bo Cristó quëyoniquë ja ini cató no. Toa yoba iqui tsi no caxa-caxapaoni quiha rë.

¹⁵ Jama, toa jodioba yoba ja quëyoniquë ra. Quëyoxo tsi quiha dos ca nohiria bo, naa noqui jodiobo, mato carayanabo, tihi cabá tsi quiha huësti ca maxo paxa ca ja nëhohuaniquë ja bëta rabë nabëquiti.

¹⁶ Jabi ja rësonox pari no tsi quiha no caxana-caxanapaoniquë. Jama, ja nahai cató tsi no caxanahai ca ja quëyoni quiha. Cruzó tsi huësti ca nohiria paxa cabo ja ani quiha, jahari Dios qui noqui bëxëna.

¹⁷ Jabi mai qui Jesu joniquë. Joxo tsi quiha mato carayanabo, naa Dios basi cabo, mato jodiobo, naa Dios basima cabo, tihi cabo qui Dios Chani jia ca ja yoaniquë. Dios ya rabënamati Chani ja yoani quiha.

¹⁸ Ja iqui tsi jaboqui Espiritu Santó mëbihai cató tsi Dios qui joti mëtsa xo noa noqui tëquëta. Huësti ca Jahëpa jaya xo noa no bax Jesucristo ini iqui na.

¹⁹ Japi jaboqui Dios cahëqui mato, mato carayanabá. Carayana yoi bo ma xo mato, Dios nohiria yoi bo ma nori. Jaboqui jahuë xocobo ya rabë nabëquipi qui mato ra. Jatsi Diós-na bo xo mato jaboqui.

²⁰ Tsayacahuë. Xobo jascaria xo noqui tëquëta. Jariapari tsi xo toa Dios Chani chitahëhuati ibo bo, Dios Chani yoati ibo bo. Tihi cabá noqui Dios Chani ani quiha. Xobo chinichiti jascaria ca xo. Jasca, tobi Cristo. Xobo naniti jascaria xo, oquë jahuë yonoco nori iqui na.

²¹ Cristo ó tsi rohahuahacaqui noa xobo jia ca manëti. Toca tsi Ibo ya tsi aniqui noa, naa noqui chahahuacanaibo tëquë.

²² Jasca, Cristo ya ma rabë nabëquihai ca iqui tsi jahuë xobo iti rohahuahacahi quiha mato ri, chahahuacanaibo huëtsa ya. Huësti ca xobo jiaría ca xo noa, naa noqui jodiobo carayanabo tëquë. Jahá tsi bësohi quiha Dios ra, Espiritu Santó no.

3

Carayanabo Diós xabahamacasnina

¹ Jabi mato carayanabo iqui tsi preso qui ë nanëhacanicuë. Cristo yonati nëxahaca ca ëa xo naa ra mato mëbicsi na.

² Jabi mato carayanabo qui Dios Chani yoati yonoco ë qui acacani quiha mato mëbiti. ¿Tonia ë qui Diós ani ca yonoco yoati tsi ma nicayamayamani?

³ Ea pari quiha ja acatsai ca planes Diós jismaniquë. Jahuë jonë ca shina ja ini quiha. Jismaxo tsi quiha ëa jahuë planes ja cahëmaniquë. Ja tsi xo naa pistia ca ë quënëhaina.

⁴ Jabi ë quënëhai ca tsayacana. Tsayaqui tsi jahuë Cristó tsi carayanabo ri Diós xabahamacatsai ca cahëxeni ca ë nori ca jixëqui mato ri.

⁵ Jabi naarima tsi quiha carayanabo ri Diós xabahamacasni ca noba naborëquëbá cahëymaniquë. Jama, jaboqui tsi quiha noqui Chani chitahëhuati ibo bo, Dios Chani yoati ibo bo, tihi cabo qui Dios shina jismahacanicuë Espiritu Santó no.

⁶ Jabi Dios cahëhama ca shina tsi xo toa jahuë Cristó tsi carayanabo ja xabahamahaina ra. Jaboqui Dios xocobo manëhi quiha carayanabo ri jodiobo ya. Jasca ca Dios maxo xatë xo jato ri. Jaboqui Espiritu Santo bicani quiha jato ri naa Diós yoani jascaria.

⁷ Jabi mato carayanabo qui ëa pari Diós raanicuë ra, jahuë Chani ë yoano. Ea noi qui tsi ëa ja chamahuani quiha jahuë yonoco ë ano.

⁸ Ea pi, naa Dios nohiria tënëmapaonish ca Diós bini quiha, carayanabo qui jahuë Chani yoati. Jaha tsi “Cristo tsi xo toa carayanabo Xabahamati Ibo-iboria” i jato qui ë ti xo.

⁹ Jasca, naa quinia jatiroha ca nohiria bo, naa jodiobo, carayanabo, tihi cabo qui ë bërohuaxëti xo. Jabi carayanabo Diós, naa noqui Nëhohuati Ibobá xabahamacasni ca noba naborëquëbá cahëymaniquë rë. Naarima, naa huëstima ca año no tsi jato qui jonë Dios shina ini quiha.

¹⁰ Jama, jaboqui tsi Dios qui aranabëquicani quiha nohiria bo tëquë, naa “iglesiá” i no aina. Tihi tsi Diós aniquë mana ca ángel bo, mana ca chama bo, tihi cabá jahuë tiisi-tiisiria cahëno iquish na. Jabi carayanabo, jodiobo, tihi cabo aranabëquicanai cató tsi jato qui tsi Dios planes jismahacani quiha.

¹¹ Toca tsi Diós acasni quiha. Jaboqui tsi quiha jahuë shinana, naa jahuë planes ja jatihuaniquë noba Ibo Jesucristó no.

¹² Ja iqui tsi raquëhaxma tsi Dios qui chaniti mëtsa xo noa, jahuë Baquë qui no chitimini iqui na.

¹³ Jatsi ëa tahëhax shina-huëjënayamacana, naa mato carayanabo qui Dios Chani ë yoahai ca iqui tsi preso tsi ë nori ca iqui na. Ocapijaquë mato bax na ra.

Pablo bëhoxnina

¹⁴ Nëca tsi chanipama tsi Jahëpa yoi bësojó mënihax bëhoxquia ra.

¹⁵ Noqui nohiria bo, mana ca ángel bo, tihi caba jahëpa-jahëparia ca Dios tsi xo naa noba Jahëpa ra.

¹⁶ Anomaria tsi xo Dios oquë ra. Ja quëshpi tsi Jahëpa Dios nicaquia, mato shina ja chamahuano Espiritu Santó no.

¹⁷ Chamahuaxo tsi mato shina ó tsi Cristo bësono ra, ja qui ma chitimihai cató no. Jasca, mato bax bëhoxquia, noiti ma cahëriano iquish na.

¹⁸ Jasca, mato Efesó cabo, Dios nohiria bo tëquë, tihi cabo Diós mëbino, Cristó noihai ca ma cahëyoino iquish na. Anomaria tsi xo toa noqui ja noihaina ra. Yoanoma quiha.

¹⁹Jabi ja noihai ca pi cahēhi tsi Dios jabi tēquē rēahacaxēhi quiha noa ra. Jabi, çjñahuariaxo raca ja noihai ca no cahēyoina rē? Noqui huino quiha. Tihi ca tsi mato bax nicaquia, bēhoxquí na ra.

²⁰Jatsi oquēhuahacaxēti xo Dios iquia. Anomaria tsi xo toa ja ati mētsa ca chama ra. No nohó ca yonocohai ca chama tsi xo toa, jia ca ati.

²¹Japi jahué Jesucristo ini iqui tsi Dios no oquēhua-oquēhuapaoti xo ra jahué rēso qui. No tocaxēti xo iglesiá no ra. Amén.

4

Huēsti ca yora xo chahahuacanaibo

¹¿Diós mato quēnayamayamani? Jatsi mēstēxēni ca jabi jayacana iquia, naa Ibo tahēhax tsi presó ē nori cato.

²Noihi tsi shinapēnicana. Shinapēnihi tsi yosanayamacana. Yosanayamaquí tsi noicana. Noiquí tsi mēbinabēquicana.

³Jasca, noihí tsi rabēnabēquiti ó quēēriacana. Jabi Espiritu Santo tsi xo toa noqui rabēnabēquimahaina ra.

⁴Jabi tobi xo huēsti roha ca iglesia ra; naa Cristo banahuacanaibo. Tobi xo huēsti ca Espiritu Santo ri. Jasca, huēsti roha tsi xo toa xabahamati quinia ra. Jabi Diós mato quēnani quiha, ja bēta ixēti ó ma pasono.

⁵Jasca, huēsti ca Ibo roha xo. Huēsti roha tsi xo toa no chitimihaina. Jasca, huēsti roha tsi xo toa no ashimahacahaina.

⁶Tobi huēsti roha ca Dios; naa noba Jahēpa-jahēparia. Ja tsi xo toa noqui chahahuacanaibo tēquē otohái cato. No nohó tsi yonocohi quiha ra, jahué shina no ano iquish na.

⁷Nicaparicana. Noqui tēquē qui tiisi bo acacani quiha Dios yonoco ati. Jamēri jamēri tsi xo toa noqui Cristó acaina.

⁸Jabi tocaxēti ja ini quiha ii quiha Quēnēhacanish cabo.

“Mana nai qui ja tērononiquē bēbohax na.

Tēronoxo tsi quiha tiisi bo ja aniquē joni bo qui”

i jaca ni quiha Cristó acái ca yoati na.

⁹Japi tsayacana. “Mana nai qui ja tērononiquē” ii quiha. Jabi mana tērononox pari tsi quiha çmai yoi qui ja botēyamayamani?

¹⁰Jabi naa botēnish ca tsi xo Cristo ra; naa mana tēronish ca jasca cato. Toa tsi ja cani quiha jatiroha ca yonaxēna.

¹¹Tēronoxo tsi quiha jahué nohiria bo qui tiisi bo ja aniquē chahahuacanaibo mēbixēna. Jatsi Dios Chani chitahēhuati ibo bo, Dios Chani yoati ibo bo, Dios qui nohiria bo mēpiti ibo bo, pastor bo, naa chahahuacanaibo obēso cabo, Dios Chani tiisimacanaibo, tihi cabo Cristó iglesia qui ani quiha.

¹²Tihi ca tiisi jaya ca joni bo acacani quiha noqui chahahuacanaibo rohahuaxēna, Dios yonoco ati. Toca tsi chamahuahacahi quiha iglesia, naa noqui Cristo banahuacanaibo.

¹³Tocapihi tsi jia tsi catixēqui noa, jia tsi aranabēquihí na. Jatsi quiha jaharisixēhi quiha no chitimihaina ra. Jasca, jaharisixēhi quiha Dios Baquē no cahēhaina. Tocapihi tsi shinacoshi bo manēxēhi quiha noa, toa Cristo jabi-jabiria jayahi na.

¹⁴Jaha tsi xocobo jascaria iyamaxēqui noa ra. Jama, coshixēhi quiha no cahēhaina. Rarinamahacatimaxēni-xēhi quiha no chitimihaina ra. Jabi huēstima tsi xo toa mahitsa ca chani yoahacahaina rē. Tobi xo quiahaina, parahaina. Jama, shinahaxo tsi jato mahitsa ca chani chahahuayamaxēqui noa.

¹⁵Noipihí tsi Cristo jascaria tsi manēxēqui noa ra, jabija ca Chani nicahi na. Jabi Cristo tsi xo toa noqui rēquēninihaina ra. Noba mapo quiha.

¹⁶Ja tsi xo toa noqui chahahuacanaibo yonoco-bēquinamati Ibo-iboria. Cristo yora xatē bo xo noa. Jabi yonoco jaya xo jatiroha ca xatē ati. Jabi jia pi jatiroha ca xatē jahué yonoco ano tsi anixēhi quiha Cristo yora; naa iglesia cato. Jasca, oquēxēhi quiha no noinabēquihai ri.

Quinia siri quima casocana

¹⁷Iboba jané tsi Dios cahēyamacanaibo jascaria tsi bēsoyamacana iquia. Anoma tsi xo toa jato jabi ra. Jasca, mahitsa tsi xo toa ja shinacanaina.

¹⁸Tsēmo rēamē tsi xo toa ja shinacanaina pē. Jasca, jabija ca cahēyamaquí tsi Dios cahēyoyamacani quiha. Jabija ca nicacasyamacani quiha rē.

¹⁹Bērabitimaxēni ca nohiria bo tsi xo naa ra. Anoma ca acacani quiha pē. Jasca, jato qui jia tsi xo toa ja acanaina ra. Jatiroha ca jocha yoixēni ca jabicascani quiha pē.

²⁰Jama, jamēri tsi xo toa ma jabirianina, Cristo Chani nicahax na.

²¹ Jabija tsi xo toa Jesu Chani ra. Toa Chani ma yoahacaquë tsi quiha çia tsi ma nicayamayamani?

²² Jatsi mato jochahuaxëni ca jabi ma tsoeboxëti xo ra. Toa ma tiisimahacani quiha. Jatsi quiniacaxëcahuë. Mato jabi jia ca yoshihuahacayamano, yoi ca ó ma quëèhai cató no.

²³ Jaboqui paxahuahacaxëti xo mato shinana ra.

²⁴ Jatsi Dios jabi paxa ca sahuëcana. Jabi Dios jascariati no nëhohuahacani quiha, mëstë, jochayama, tihì cabo iti.

²⁵ Jatsi jaboqui quiayamacana jaa ri. Jabija ca noba xatë bo qui no chanixëti xo, jasca ca yora xatë bo no nori iqui na.

²⁶ Jasca, caxapihi tsi jochayamacana. Caxahi tsi mëri tsi rabënacana, naa bari canox pari no.

²⁷ Mëri tsi rabënayamapiquí tsi Satanás qui xaba axëqui mato pë, mato yonati.

²⁸ Jasca, yomayamatëquëxëti xo yoma-yomapaonish cato. Yonocoti ja chitahëhuano iquia. Yonocopihi tsi noitiria cabo qui parata mëati mëtsaxëhi quiha ra.

²⁹ Jasca, quiniacaxëcahuë. Anoma tsi xo toa yoi ca chanihaina. Jia tsi nohiria bo qui chanicana jato chamahuaxëna, jato mëbixëna. Jatsi mato chani jia ca ja nicahai cató tsi mëbihacaxëti xo nohiria bo ra.

³⁰ Jama, yoi ca pi chanimano tsi cohuëxëhi quiha Espiritu Santo ra. Espiritu Santo cohuëhuayamacana. Mato qui acacanish ca tsi xo naa ra, Diós-nabo ma nori ca jismati. Ja iqui tsi mato xabahamaxëqui Dios, jaroja ca barí no ra.

³¹ Jasca, huëtša bo qui joi mërayamacana caxaquí na. Itsisnayamacana; anoma quiha. Mato joi choshayamacana. Anoma tsi xo ocahuahaina. Tihì ca jocha quima bësocana iquia.

³² Jama, rabë nabëquicana noihì na. Mato pasomaha pi mabë xatë bá jahuëcara ca ano tsi shina-bënocana, naa Cristo iqui tsi yoi ca ma acai ca Diós shina-bënoni jascaria.

5

Dios xocoba jabi

¹ Dios xocobo yoi xo mato ra. Jaha tsi Dios jascacana.

² Jasca, noinacana, naa Cristó mato noini jascaria. ¿No bax nati jamë ja ayamayamani? Jabi Dios qui acapaooni ca oveja jascaria tsi Dios qui je acacani quiha. Perojome jascaria ja ini quiha Dios qui.

³ Jatsi Dios xocobo ma nori iqui tsi anoma ca chotahaina, yoi ca acaina, jahuëmishni bo ó quëëmish-haina, tihì cabo iyamacana, mato qui nohiria bo quësoyamano ra.

⁴ Jasca, rabixëneria ca yoyoxëneria ca jahuë bo, anoma ca shirahaina, tihì ca yoati tsi pasicana. Anoma tsi xo toca ca jahuë bo chanihaina. Jama, Dios qui “Gracias” i ma ti xo.

⁵ Nicapariana. Jabija tsi xo naa ë yoaxëhaina: Cristo, Dios, tihì cabá otoiha ca qui jicopistiyamariaxëhi quiha mëtsaxëneria cabo. Jicoyamacaxëceni quiha shina yoixëneria ca jaya cabo, jahuëmishni bo ó quëëmishxëneria cabo ri. Toca tsi mahitsa ca dios qui aracañaibo jascaria ca xo toa nohiria bo ra.

⁶ Tobi quiha huëtšima ca mahitsa ca chani rë. Jatsi ma parahacayamano. Anoma ca ó ja bësocanaí ca quëshpi tsi toa nicamixxëneria cabo qui caxaxëneria tsi xo Dios ra. Jato copixëhi quiha ra.

⁷ Toca ca nohiria bo ya rabë nabëquiyamacana iquia.

⁸ Siri tsi tsëmo ó tsi quiha ma i-ipaoniquë. Jama, jaboqui Dios huëa ó tsi bohoqui mato ra, Ibo ya rabënahi na. Jaha tsi jabi jiaxëni ca jayacana, Huëa ó ca nohiria bo jascaria.

⁹ Huëaná tsi no jabitihuahacani quiha. Ja tsi xo toa caxayama xo noa jaboqui. Jahá tsi no mëstëhuahacani quiha. Jahá tsi noqui jia tsi xo jabija ca no banahuahaina.

¹⁰ Jatsi mato bax Ibo jaha quëèhai ca ma jabixëti xo ra.

¹¹ Tsayacahuë. Anoma tsi xo toa tsëmo ó cabá acaina ra. Jatsi jato bëta rabënayamacana. Jama, oquë tsi xo toa ja acanaí ca yoi ca ma bërohuahaina.

¹² Bërabixëneria tsi xo toa jonë xo tsi ja acanaina ra. Ja acanaí ca yoati tsi chaniyamaqui noa. Bërabria ca xo.

¹³ Jabi huëa ó pi jahuëcara ca jochahuaxëni ca jahuë bo janahacano tsi noqui bërohuahacahi quiha toa yoi ca tëquëta. Toca tsi jato jabi yoi ca cahëxëqui noa.

¹⁴ Jabi toca tsi noqui yoahi quiha noba quëquëti ra, naa jochahuaxëni ca jahuë bo yoati na.

“Bësohuë, oxahai cató.

Bësoyama cabo, naa jochahuaxëni cabo quima tsëquëhuë.

Jatsi mato qui huahuaxëhi quiha Cristo ra” ii quiha.

¹⁵ Japi bësoti quiniacaxëcahuë. Jasca, jabi jia ca jayacana. Cahëtimaxëneria ca joni bo jascaria tsi bësoyamacana, tiisi ca joni jascati nori.

¹⁶ Jasca, bamayamacana. Anomaria tsi xo toa jaboqui jochacanaina ra.

¹⁷ Japi yoyoyamacana. Jama, mato bax Ibo jaha quëêhai ca ma jabixëti xo iquia.

¹⁸ Jasca, pahëyamacana. Ja tsi xo toa nohiria yoshihuahaina ra. Jama, Espiritu Santó tsi rëamëcana.

¹⁹ Jasca, rabënapama tsi salmos, himnos, Dios quëquëti bo, tihí cabo i-icana. Jiaria tsi xo toa quëquëbëquinahaina. Jiaria tsi xo toa Ibo qui música jia ca ma acaina mato shina ó no.

²⁰ Jasca, noba Ibo Jesucristo janë tsi noba Jahëpa Dios qui “Gracias” iroha-irohacana jatiroha ca jahuë bo quëshpi na.

Bënë bo – Ahui bo

²¹ Jabi Cristo noihi tsi jia tsi racanabëquicana.

²² Jasca, mato bënë bo nicacana, ahui bá, naa Ibo ma nicahai jascaria.

²³ Jabi jahuë ahui ototi chama jaya xo bënë, naa chahahuacanaibo ototi chama Cristó jaya ca jascaria. Bënë tsi xo toa ahuiini mapo; naa jahuë rëquënniti Ibo. Jascaria tsi noqui chahahuacanaiba mapo tsi xo Cristo, naa noqui Xabahamati Ibo-iboria. Jasca, noqui tsi xo toa jahuë yora, naa noqui Cristo banahuacanaibo.

²⁴ Cristo nica-nicaqui noa, naa noqui chahahuacanaibo. Jascaria tsi jato bënë bo nicayoixëti xo ahui bo ri.

²⁵ Jasca, mato ahui bo noicana, bënë bá, jahuë iglesia, naa noqui chahahuacanaibo Cristó noini jascaria. Noixo tsi çjamë ja ayamayamani no bax nati?

²⁶ Cristó tocani quiha, noqui, naa jahuë iglesia mëtëstëhuacatsi na. Jahuë Chaní tsi noqui ja bahuëni quiha, jënë tsi no ashimahacahai jascaria.

²⁷ Toca tsi quiha jahuë iglesia oquëhuahacaniquë ja bax biti. Jatsi quiha iglesia jiaria ca mëtëstëxëniria ca biti mëtsa ixëqui Cristo ra. Jochayama ca quëshohacatimaxëneria ca iglesia ixëhi quiha.

²⁸ Çjabi iglesia, naa jahuë yora oto-otoyamahi ni Cristo ra? Toa jascaria tsi jato ahui bo otoxëti xo bënë bo ri, naa jato yora yoi bo ja otocanai jascaria. Jabi jahuë yora noihai ca tsi xo toa jahuë ahui otoyoihai cato iquia. Çjahuë yora jascaria ma ni?

²⁹ Jabi yama tsi xo toa jahuë yora yoi otoyamahai cato iquia. Jahuë yora pimahi quiha jatiroha cabo. Jato yora bo otocani quiha, naa Cristó jahuë iglesia othai jascaria, jato yora bo jaca nori iqui na.

³⁰ Jabi noqui ri ototi quiha Cristo ra, jahuë yora xatë bo no nori iqui na.

³¹ Jabi ja tsi xo toa jahuë jahëpa, jahuë jahëhua, tihí cabo jisbayaxëti xo baquë jahuë ahui ya racaxëna. (Jasca, jahuë nabo jisbayati xo toa jahuë jahi ri bënë ya racaxëna.) Jatsi huësti ca xobo paxa ca manëcani quiha naa dos cabo, huësti ca yora paxa ca iquiina.

³² Anomaria tsi xo naa chani ra. Diós noqui jismani quiha, jahuë Chaní no. Jascaria tsi huësti ca yora paxa ca manëhi quiha Cristo, jahuë iglesia, tihí cabo ri.

³³ Jarohari tsi mato ahui bo ma noixëti xo ra, mamë ma noihai ca jascaria. Jasca, jato bënë bo nicayoixëti xo ahui bo ri.

6

Xocobo – Jato nabo

¹ Mato nabo nicacana, xocobá. Chahahuacanaiba jabi tsi xo toa. Jiaria tsi xo toa mato nabo nicahaina ra.

² “Mi ipa, mi ihua, tihí cabo noicahuë” ii quiha Dios yoba-yobaria.

³ Jabi tocapimano tsi mato shomahuaxëhi quiha Dios. Jasca, “Naama tsi bësoyoiacëcani quiha tocacanaibo maí no” i Dios ni quiha.

⁴ Jasca, mato xocobo yosanamayamacana, jahëpa bá. Jama, jia tsi Iboba quinia ó tsi jato shinahamacana, jato qui Iboba yoba amahai cató no.

Yonati bo – Chama bo

⁵ Jia tsi mato chama bo nicacana, yonati bá. Noixo tsi jato yonoco acana, naa Cristo yonoco ma aquë ana jascaria.

⁶ Jabi tobi quiha toa chiquixëniria ca yonati bo ra. Yonocoriacani quiha jato ó tsi jato chama bo bësouquë no. Jama, jato ó pi chama bësoyamano tsi bama-bamacani quiha pë. Tocayamacana. Anoma quiha. Jama, Cristo yonati ma nori iqui tsi noixo tsi Dios shina ma ariati xo ra.

⁷ Jatsi mato Ibo ma ranihuaxëti xo yonocoquí na, mato Ibo-iboria ja nori quëshpi na. Jascaria tsi ranihax yonocoriacana mato maí ca chama bax na.

⁸ Jabi jatiroha ca nohiria bo copixëhi quiha Dios, jia ca ja acanai ca quëshpi na. Chama jaya cabo, chama yama cabo, tihí cabo tëquë copixëhi quiha.

⁹ Jasca, mato yonati bo ri mëbicana, chama bá. Jato roayamacana. Anoma quiha. ¿Jasca ca naipá ca Chama-chamaria jayamayamani mato ra? Yama tsi xo toa Dios qui oquëria cato ra.

Dios armadura sahuëti xo chahahuacanaibo

¹⁰ Jarohari tsi Ibo ya ma rabënahai cató tsi coshinacana, ëbë xatë bá. Mato ó tsi jahuë chama ino ra.

¹¹ Jasca, Dios armadura tëquë sahuëcana, jia tsi yoshiní parahai ca quinia bo pasomaha niixëna.

¹² Jabi nohiria bo pasomahama xo toa no iquinayoihaina iquia, jama, yoixëneria ca yoshi bo pasomaha ja nori. Yonamixëneria ca chama bo, mana ca chama yoixëneria cabo, tsëmo ó ca Dios pasomaha ca yoshi bo, tihí cabo pasomaha xo noa ra.

¹³ Naa Dios pasomaha cabo iqui tsi Dios armadura tëquë ma sahuëxëti xo. Sahuëhax tsi bëbohacayamaxëqui mato ra, toa bari yoixëni ca tsëquëxëquë no. Nianahax jari coshixëqui mato iquia toa bari no.

¹⁴ Jatsi ma shomahuahacano ra. Jabi niananox pari tsi jahuë armadura sahuëhi quiha soldado. Jahuë cinturón, jahuë shipati quiniamati manë, tihí cabo sahuëhi quiha shomahuahacaxëna. Jabi armadura jaya xo mato chahahuacanaibo ri. Jariapari tsi quiayamahai ca jabi sahuëcana, mato cinturón ja nori quëshpi na. Jatsi mëstëxëneria ca jabi sahuëcana. Mato shipati quiniamati manë tsi xo toa.

¹⁵ Mamë shomahuacana, rabënamahai ca Chani jia ca yoaxëna, naa zapató tsi jahuë tahë soldadó shomahuahai jascaria.

¹⁶ Jasca, Dios qui chitimihai ca jabi sahuëcana, naa mato escudo ja nori quëshpi na. Jatsi toa escudó tsi yoshini mëshohai ca pia bo tëquë nocahuapixëhi quiha mato ra.

¹⁷ Jasca, Dios casco bicana mato mapo quiniamaxëna, mato xabahamati ca ja nori quëshpi na. Jasca, Espiritu Santo saipi, naa Dios Chani bicana.

¹⁸ Tihí cabo bichí tsi bëhoxcana. Armadura narisxo tsi Dios nicacana ra. Jasca, Espiritu Santó tsi bëhoxcana jatiroha ca xabacá no. Bësohax tsi bamahaxma tsi Dios nohiria bo tëquë bax bëhoxcana.

¹⁹ Jasca, ë bax ri ma bëhoxno ra. Raquëxoma tsi nohiria huëtsa bá Dios nicahama ca Chani yoacasquia ra.

²⁰ Jabi naa Chani tahëhax tsi preso xara xo ëa jaboqui. Jama, toa Chani yoatí ë quënahacani quiha. Jatsi ë bax bëhoxcana, raquëxoma tsi toa Chani ë yoano.

Joihuanina

²¹ Jabi ëa yoati tsi, naa ë acai ca ë shinahai ca, tihí cabo mato yoaxëhi quiha Tíquico, naa ë bëta ax Ibo bax yonocobëquihai cato. Nobë xatë jiaxëni ca quiha.

²² Ja tsi xo toa mato qui naa joni raaquia, nëá ca chani ëa yoati mato qui boti. Jahuë chaní tsi ma ranihuahacano.

²³ Jasca, noba Jahëpa Dios, noba Ibo Jesucristo, tihí cabá toá ca xatë bo tëquë ranihuano. Mato ja noimacano. Oquë tsi mato ja chahahuamacano.

²⁴ Noba Ibo Jesucristo noi-noicanaibo tëquë Diós shomahuano ra. Iquë.

La Carta Del Apostol San Pablo a Los Filipenses

Cárcel xo tsi carta Pabló quĕnĕnina Filipó ca chahahuacanaibo qui

¹ Pablo tsi xo naa carta quĕnĕnhaina ra. Filipó ca Jesucristo qui chitimicanaibo tĕquĕ, jasca jato ó bĕsohai ca yosibo, iglesiá ca mĕbicanaibo, tihí cabo joihuaquia Timoteo yaxo na. Jesucristo yonati bo xo noa ra.

² Jabi noba Jahĕpa Dios, noba Ibo Jesucristo, tihí cabá mato shomahuano. Mato ja bĕpasimacano.

Chitimicanaibo bax Pablo bĕhoxnina

³ Jatiroha ca xabacá tsi mato shinahi tsi “Gracias” iquia Dios qui.

⁴ Jasca, bĕhoxhi tsi rani-ranihax mato bax bĕhoxquia ra.

⁵ Jabi jia tsi ěa ma mĕbiriani quiha, Dios Chani pacanamaxĕna. Chahahuaxo tsi ěa mĕbiti ma chitahĕhuani quiha. Jiaria quiha. Jasca, jaboqui jari tocaqui mato.

⁶ Jabi ě cahĕyoihai ca tsi xo naa ra: Mato ó ca yonoco jatihuaxĕhi quiha Dios ra, naa toa yonoco jia ca Chitahĕhuanish cato. Jatihuahacaxĕhi quiha, toa bari tsi Jesucristo joquĕ no.

⁷ Jabi mato shina-shinaquia ra, mato noiquí na. Tocapiquia, ě bĕta xo tsi Dios yonoco ma abĕquini iqui na. Jasca, jaboqui presó tsi ě no tsi jari ěa mĕbiriaqui mato tĕquĕ ra, nĕa xo tsi Dios Chani ě yoaquĕ no.

⁸ Paraxoma tsi mato yopa-yopariaquia ra. Toa cahĕhi quiha Dios. Jabi Jesucristó mato noihai jascaria tsi mato noi-noiriaquia ěa ri.

⁹ Bĕhoxquí tsi mato bax ě nicahai ca tsi xo naa: Jariapari ma cahĕyoihai ca ánino iquia. Jasca, oquĕ ca tiisi ma jayacano iquia. Jatsi tihí cató tsi ma noi-noiriahai ca oquĕ-oquĕriano.

¹⁰ Jabi toca ca tiisi pi jayahí tsi jia ca oquĕ ca yonoco ati mĕtsa-xĕqui mato ra. Jatsi Cristo jono tsi mĕstĕxĕni ca quĕsohacatimaxĕni ca ixĕqui mato toa barí no.

¹¹ Jasca, Dios mĕstĕxĕniria ca jabi tsi ma rĕamĕno iquia ra, bĕhoxhi na. Jabi mato ó tsi toa mĕstĕxĕniria ca jabi saihuati mĕtsa xo Jesucristo roha. Toa jabi tsayaxo tsi jia tsi nohiria bá Dios oquĕhuano.

Cristo bax Pablo bĕsonina

¹² Jabi jĕnima tsi xo toa presó tsi jaboqui ě iquiina iquia, ěbĕ xatĕ bá. Ja tahĕhax tsi oquĕ tsi xo toa Dios Chani jia ca pacanahaina iquia.

¹³ ¿Tsayacanaí? Cristo Chani tahĕxo tsi preso qui ě nanĕhacani ca cahĕhi quiha nĕá ca palació ca soldado bo tĕquĕ. Jasca, ěa tahĕxo nicahi quiha yacatá ca nohiria bo ri. Jiaria quiha.

¹⁴ Jasca, preso qui ě nanĕhacani cató tsi chamahuahacani quiha nĕá ca huĕstima ca chahahuacanaibo ri. Jasca, anihí quiha jato chama, raquĕxoma tsi Dios Chani yoati.

¹⁵ Jama, tobi xo toa yoi ca quiniá tsi Dios Chani yoacanaina rĕ. E qui yosaquí tsi Dios Chani yoacani quiha huĕsti huĕsti cabo ra. Anoma quiha. Jama, tobi xo toa bo, naa quinia jiá tsi Dios Chani yoacanaina, ěa mĕbicasquí na.

¹⁶ Jabi naabo tsi xo toa Dios Chani yoacatsaina, ěa noiquí na.

¹⁷ Toca ma xo huĕtsa bo rĕ. Quinia jia tsi Dios Chani yoayamacani quiha pĕ, jamĕ oquĕhuacasquí na. Tocacani quiha rĕ, ěa yosicasquí na, presó tsi ě iquĕ no.

¹⁸ ¿Jĕnhuariahi ni naa nohiria bo sa? Xatĕ tsi xo toa Cristo Chani yoahaina, noixoma. Huĕtsa bo tsi xo toa jahuĕ Chani yoahaina, noiquí na. Jĕnima quiha. Jatiroha ca quiniá tsi yoahacahi quiha Cristo Chani ra. Ja iqui tsi rani-raniquia ra.

¹⁹ Jasca, rani-ranixĕquia, preso quima ěa ja paquĕmacaquĕ no. E bax ma bĕhoxhaina, Cristó raani ca Espĕritu Santó ěa mĕbihaina, tihí cabo iqui tsi preso quima paquĕmahacaxĕti ó pasoquia ra.

²⁰ Jasca, jaboqui jaha ě quĕĕhai ca tsi xo toa Cristo qui ě bĕrabi-yamahaina iquia. Jasca, raquĕxoma tsi jahuĕ Chani yoacasquia ra. Bĕbo-bĕboria-casquia, jatiroha ca ě acai cató tsi Cristo oquĕhuahacano iquish na. Ja bax ě bĕsohai cató pi ja oquĕhuahacano tsi rani-raniquia. Jasca, presó pi resohi tsi ranixĕquia. Toca ca quiniá tsi oquĕhuahacati mĕtsa xo jaa ri.

²¹ Jatsi ěa pi ja paquĕmacano tsi xaba huĕtsa jayaxĕquia ra Cristo bax bĕsoti. Jama, ěa pi ja namĕcano tsi jĕnima tsi xo toa ri, ja bĕta ě ixĕhai quĕshpi na. Oquĕ tsi xo toa Cristo ya iquiina iquia.

²² Jama, rĕsoyapihí tsi Ibo bax yonoco jia ca ati mĕtsaxĕquia ra. ¿Jĕnica cara ni toa oquĕ ca ití? ¿Bĕsoti ni? ¿Rĕsoti ni?

²³ Cahĕyamaquia ra. Rĕsopiquia Cristo ya ití. Oquĕ xo toa ra.

²⁴ Jama, ¿jēnahuariaxo raca mato ē mēbina, rēsopiquí na? Oquē tsi xo toa ē bēsohaina iquia mato bax na.

²⁵ Jabija; oquē tsi xo toa tia iquia. Namēhacayamaxēquia iquia ra. Mato bēta bēsōxēquia, mato mēbixēna, oquē tsi Cristo ma cahēhaina, ma ranihaina, tihi cabo anino iquish na.

²⁶ Jatsi mato bēta pi ē itēquēno tsi jia tsi Jesucristo ocahuati mētsa ixēqui mato, ē bax ja aca quēshpi na.

²⁷ Jatsi quiniacaxēcahuē, ma acai ca iqui tsi Jesucristo Chani ocahuahacayamano iquish na. Jabi preso quima ax tsēquēhax mato qui shishocasquia. Jama, mato qui pi shishoyamaqui tsi basi xo tsi ma acai ca yoati tsi nicaxēquia tia. ¿Jia ca icaxēcahi ni sa? Jia ca pi ma ano tsi huēsti ca shina ó tsi yonoconabēquixēqui mato iquia. Jasca, jiaxēhi quiha toa Dios Chani pasomaha cabo ma bēbohaina iquia, toa Chani noiquí na.

²⁸ Tocapihi tsi mato pasomaha cabo qui raquēyamaxēqui mato ra. Jatsi jato qui ma raquēyamahai ca jisí tsi “Jishopē” icaxēcani quiha. Jasca, raquēyamapimano tsi bēbohacati ó pasocaxēcani quiha ra. Tocaxēqui ra, Diós mato mēbihai iqui na.

²⁹ Jabi shomaria xo mato ra, Cristo qui chitimiti xaba mato qui Diós ani quēshpi na. Jasca, mato qui acacani quiha toa xaba huētsa ra, naa ja bax tēnēti.

³⁰ ¿Tsayacanaí? Jaboqui Dios Chani iqui tsi Dios bax tēnēqui mato ri ē tēnēni jascaria. Toa ma jisni quiha mato bēta ē iniquē no. Jabi jaharis tsi xo naa nēá ca ē tēnēhai ca ma nicahaina. Jēnēyamaqui Ibo bax no nianahaina ra.

2

Jahuē oquē Jesú jisbērianina joni manēxēna

¹ Ea nicapariana, ēbē xatē bá. Cristo qui riihax tsi ¿ma chahahuahacayamayamani? Cristó mato noihai ca cahēhax tsi ¿ma ranihuahacayamayamani? Jasca, ¿jia tsi Espíritu Santó mato rabēnamayamayamani? ¿Jaboqui mabē xatē bo noiyamayamacanaí? Tihi tsi xo toa mato bax Diós anina iquia.

² Ja iqui tsi mato yobacasquia jaboqui. Noho yoba pi nicaquí tsi ēa ranihuariaxēqui mato ra. Jariapari tsi jasca ca shina ma jayano. Jatsi jia tsi jasca ca Dios ma noino. Jatsi huēsti ca shina ó tsi ma yonocobēquinano. Toca pi ma bēsōno tsi rani-ranixēquia ra.

³ Jasca, anoma tsi xo toa bēbomisxēniria ca jamē shinamisxēniria iquiina. Jama, mato oquē nohiria huētsa bo nori ca ma tocaxēti xo. Jia tsi xo toca ca shinahaina ra.

⁴ Jasca nohiria huētsa ba jahuē bo, ja acascanaina, tihi cabo shinacana jato mēbixēna. Anoma tsi xo toa mato jahuē bo roha shinahaina iquia.

⁵ Jasca, Jesucristo ó ca jabi ó quēēcana. Jesu jascaria tsi no shinaxēti xo ra.

⁶ Jariapari tsi quiha Dios jabi-jabiria ja jayaniquē. Jayahi tsi Dios chama ó ja quēēyamani quiha, Dios chama jasca ca jayati.

⁷ Jama, jahuē oquē, jahuē chama, tihi cabo ja jisbērianiquē ra, mahitsa ca manēxēna. Jisbēria tsi quiha yonati jabi-jabiria ja sahuēniquē. Joni ja manēni quiha. Manēxo tsi noba jabi ja jayani quiha mai ó bēsoqui na.

⁸ Jatsi jahuē Jahēpa yoba ja nicaniquē yonati jascaria. Nicahax tsi quiha rēsōhi ja caniquē. Jatsi yoiria ca cruzó tsi ja rēsōni quiha ra.

⁹ Ja tsi xo toa jahuē Jesu Diós oquēhuarianiquē. Oquēhuaxo tsi quiha oquēria ca janē jahuē baquē Jesu qui Diós aniquē. Jatiroha ca janē huētsa oquē toa janē ini quiha.

¹⁰ Toca tsi Diós aniquē, jatiroha ca bēso cabo, naa maí cabo, naipá cabo, tēnētiyá cabo, tihi cabo ja bēsojó mēnino iquish na.

¹¹ Mēnihax, “Ibo-iboria tsi xo Jesucristo ra” icaxēcani quiha jatiroha cabo. Toca tsi ocahuahacaxēqui Dios ra.

Maí ca nohiria bo qui huēa-huēaria xo chahahuacanaibo

¹² Jisa noho rabēti bá. Jia tsi noho yoba ma nica-nicapaoniquē mato bēta ē iniquē no. Jama, jaboqui basi xo ēa rē. Ja iqui tsi oquē tsi noho yoba ma nicano iquia. Basixo tsi ¿jēnahuariaxo mato ē mēbina? Japi jaboqui mamēyoixo tsi ma xabahamahacahai ca jatihuacana iquia, Diós mato tsayahai ca cahēquí na. Diós ma chahahuaxēti xo ra.

¹³ ¿Tsayamacanaí? Mato ó tsi yonocohi quiha Dios, oquē tsi jahuē yoba ma banahuacasno iquish na. Mato mēbicatsi quiha, jahuē shina ati ó ma quēēno iquish na. Toca tsi jatihuahacaxēhi quiha ma xabahamahaina iquia.

¹⁴ Jatsi ranixo tsi jatiroha ca acana. Jasca, joi mērayamacana. Anoma quiha.

¹⁵ Toca ca jabi jia ca pi jayahi tsi Dios xocobo yoi bo, naa quēsōhacatimaxēni ca mēstēxēni ca xocobo ixēqui mato ra. Tocaxēqui mato, janyama ca jochahuaxēniria ca maí ca nohiria bo xērēquē tsi ma bēsoquē no. Jato xērēquē tsi huahuahai ca huishti bo jascaria ixēqui mato.

¹⁶ Tocaxëqui mato, maí ca nohiria bo qui bësomati Chani ma acai ca quëshpi na. Tocapi-mano tsi rani-ranixëquia, toa barí tsi Cristo joquë no ra. Mahitsa ë yonocoyamani nori ca jismahacaxëhi quiha.

¹⁷ Toa barí tsi jismahacaxëhi quiha mato jabi jia cato ra. Jasca, Cristo qui ma chitimihai ca iqui tsi anomariaxëhi quiha toa jaboqui ja bax ma acaina. Dios qui jiaxëhi quiha toa mato jabi jia cato, ma acaina, tihí cabo. Jasca, ma acai ca qui ë namëhacaxëhai ca maniacasquia, Dios qui ma acai ca oquëhuaxëna. Ja tsi xo toa ëa pi ja namëcano tsi ranixëquia. Jasca, mato bëta ranixëquia, Dios qui ma acai ca quëshpi na.

¹⁸ Jascaria tsi ë bëta ma raniti xo mato ri.

Timoteo – Epafrodito

¹⁹ Ibo Jesu qui jiapino tsi Timoteo mato qui raacasquia. Tocapihi tsi rani-ranixëquia iquia, ma acai ca yoati tsi nicahax na.

²⁰ Yama tsi xo toca ca joni huëtsa iipiquia. Tsayacahuë. Ea jascaria tsi mato mëbiriatsi quiha.

²¹ Tëxë bo tsi xo toa jato jahuëcara ca yoi bo roha otocatsaina rë. Jasca, jato qui iriama tsi xo toa Jesucristo yonoco.

²² Toca ma xo Timoteo. Ea mëbi-mëbiriahi quiha Dios Chani jia ca yoaxëna, naa baquë jahuë jahëpa mëbihai jascaria. Toa cahëqui mato.

²³ Ja tsi xo toa mato qui Timoteo raacasquia. Jama, jaboqui raanoma quiha. ¿Jënahuacaxëcahi ni nëa ca chama bo sa? Toa cahëparicasquia. ¿Ea paquëmacaxëcahi ni sa? Jari cahëyamaquia rë.

²⁴ Jatsi Ibo ó pasoquia ëa mëbiti, mato qui ëa yoi ri shishono iquish na.

²⁵ Jasca, jahari nobë xatë Epafrodito ë raaxëti xo iipiquia. E qui naa joni ma raani quiha, ëa ja mëbino, ë narisyamano iquish na. Jia tsi xo toa ëa tapai ja yonocobëquihaina. Soldado jascaria tsi Cristo yonoco aqui quiha.

²⁶ Jama, jaboqui mato yopa-yopariahi quiha. Jahari jahuë xobo qui cacatsi quiha. Jasca, shina-huëjënahi quiha ja iquini ca yoati ma nicaní iqui na.

²⁷ Jabi anoma ja ini quiha jahuë iquini. Ja rësoquë aniquë iquia. Ja rësorohapino tsi cohuë-cohuëria ë iquë ani quiha. Jama, Epafrodito yoi, ëa ri, tihí cabo Diós mëbiriyaniquë. Jatsi noho cohuë qui cohuë huëtsa maniahacayamani quiha.

²⁸ Japi jaboqui naa joni jahari raacasquia. Jisi tsi ranixëqui mato. Jatsi ma rani-ranino tsi namahuahacaxëhi quiha noho cohuë jaboqui.

²⁹ Mato Ibo ó ca xatë ja nori ca iqui tsi rani tsi naa joni joihuacana ja joquë no. Nëca ca joni bo ma oquëhuaxëti xo iquia.

³⁰ Nëa tsi ja rësoquë ani quiha, Dios yonoco aqui na. Ocapijaquë ani quiha, mato tahëhax tsi ëa mëbiti ja joni iqui na.

3

Jabi mëstëxëni cato

¹ Jarohari tsi Ibobá mato ranihuano, ëbë xatë bá. Jasca, ë qui yosayama tsi xo toa ë quënëha ca yoba yoatëquëhaina. Ma yobahacatëquëti xo iipiquia.

² Jatsi jariapari tsi quiniacaxëcahuë iquia. Tobí mato ó ca jodioba jabí-naxëni cabo rë. Caxaxëneria ca ina bo jascaria ca xo. Jato mahitsa ca jibirishati jabi mato qui acascani quiha pë. Jatsi jato chani qui quiniacaxëcahuë. Anoma quiha.

³ Jabija ca arati jabi bo ja jayacanaí ca quëscahuacani quiha pë. Jama, noqui tsi xo toa jabija ca arati jabi jaya cabo ra, naa Espíritu Santó tsi Dios qui aracanaíbo. Ea yoacahuë. ¿Jënahuariaxo raca jato jibirishati jabí noqui mëbina iquia? Noqui mëbihai ca tsi xo Cristo yoi roha.

⁴ Jatsi jodioba jabi bá tsi nohiria xabahamahacarohapino tsi oquë tsi ë mëbihacaquë ani quiha; mahitsa jaca nori.

⁵ Jatsi ëa nicaparicana. ¿Jodio yoi ë coyamayamani? Ja iqui tsi ë jibirishahacanicuë, ocho bari huinocaquë no. Jasca, Benjamín maxó ca ëa xo naa. Jasca, hebreo yoi, noho jimiba jabi bo, tihí cabá tsi ë shinahamahacanicuë. Noba jodioba jabi bo ë aria-arianiquë ra, fariseobo ë ini iqui na.

⁶ Jodioba jabí-naxëni ca ë ini iqui tsi iglesiá cabo ë tënëmapaoni quiha. Jodioba yoba bo tëquë ë jatihuani quiha, toca tsi mëstëhuahacati ó pasokuí na.

⁷ Toatiyá tsi noho jabi yoi, ë anina, tihí cabá tsi mëstëhuahacati ó ë pasoniquë. Mahitsa ja icani quiha. Jaboqui toa bo tëquë ë nianiquë Cristo quëshpi na.

⁸ Nicaparicana. Mahitsa tsi xo toa jatiroha ca jahuëcara ë anina, naa ëa mëbiti nori ca ë quëscahuani cato. Mahitsa naa taxa jascaria tsi xo toa bo tëquë iquia ra. Oquë-oquëria tsi xo

toa Ibo Jesucristo cahëyoihaina iquia. Ja quëshpi tsi toa jahuë bo tëquë ë nianiquë, oquë tsi Cristo cahëxëna.

⁹ Ja bëta yoi rabëna-rabënacasquia ra. Jaboqui jia ca jahuë bo acaina, jodioba yoba acaina, tih cabá tsi xabahamahacati ó pasoyamaquia. Jama, Dios mështë yoi ë qui acacani quiha, Cristo, naa noba Xabahamati Ibo qui ë chitiminiquë no. Yama tsi xo mështëhuahacati quinia huëtsa ra. Noqui Mështëhuati Ibo-iboria roha tsi xo Dios, jahuë baquë qui no chitimiquë no.

¹⁰ Jatsi jaboqui Cristo yoi roha cahëcasquia ra. Jasca, ë nohó ca Dios chama, naa jahuë baquë Cristo bësotëquëmanish ca chama yoi cahëyoicasquia. Anomaria tsi xo toa chama iquia. Jasca, ja tënëti jascaria tsi tënëti ë jabixëti xo ëa ri. Jasca, ja rësoni jascaria tsi jocha qui rësoni ë jabixëti xo ëa ri.

¹¹ Tih tsi jabcasquia ra, mana xo tsi jaroja ca barí tsi Cristo jabi ë jayano. Jabi toa jabi-jabiria jayati ó pasoquia ra.

¹² Jama, jaboqui toa jabi-jabiria jayati basi xo ëa rë. Jama, jari rëquë caquia, naa jabanacanaibo jascaria tsi bëboxëna. Jabi toca ca jabi-jabiria jayati Cristó ëa quënnani quiha. Jaha quëëquia rë.

¹³ Jabi mato parayamaquia, ëbë xatë bá. Jari bëboti basi xo ëa rë. Jama, rëquë capama tsi Dios bax ë ani ca jahuë bo shina-bënoquia. E qui iriama tsi xo toa ë anina iquia. Naa jahuë bo shina-bënohax tsi Diós jaha quëëhai ca jahuëcara qui bësoxëquia, rëquë cacatsi na.

¹⁴ Toa premio qui mështë tsi caquia ra bëboxëna. Jabi Jesucristó tsi noba naipá ca Diós ëa quënnani quiha toa premio biti.

¹⁵ Toca tsi no shinati xo noqui shinacoshi ca chahahuacanaibo. Jama, jamëri ca pi ma shinano tsi ë yoaha ca mato qui bërohuaxëhi quiha Dios iquia.

¹⁶ Oca xo tia. Jatsi rëquë capama tsi jia tsi noqui mëpihai ca yoba jari no nicano ra. Toa yoba pi no banahuano tsi jiariaxëhi quiha toa noba jabi nëá mai ax na.

¹⁷ Jatsi noho jabi mështëxëni ca banahuacana, ëbë xatë bá. Toa jabi mato ë jismani quiha mato bëtaquí na. Jasca, toá ca jascaria ca jabi jia ca jaya cabo chahahuacana, jasca ca jabi jayaxëna.

¹⁸ Jishopë. Tobi xo toá ca jabi yoi ca jaya cabo iquia. Mato bëta xo tsi jato yoati tsi mato ë yobani quiha. Jato qui quiniacaxëcahuë quia bëho ya. Anoma tsi xo toa ja yoacanaina ra. Cruzó tsi Cristo noqui xabahamati quinia pasomaha ca xo rë.

¹⁹ Tënëtiya ax tsi quëyohacacaxëcani quiha. Jocha ó quëëmishënrira ca xo iquia. Bërabiria ca jocha acax tsi rani-ranicani quiha pë. Naa mai ca jahuë bo roha tsi shina-shinacani quiha rë. Tih tsi xo toa ja acanaina.

²⁰ Jama, toca ca jabi yama xo noqui chahahuacanaibo. Naipá roha xo noba racati yoi iquia. Jasca, toá ca noqui Xabahamati Ibo ó pasoqui noa, naa noba Ibo Jesucristo.

²¹ Joxo tsi noba chama yama ca rësohai ca yora yoi bo rarinaamaxëhi quiha. Jatsi jahuë mana ca yora jascariaxëhi quiha noba yora bo ri. Jahuë chama-chamariá tsi rarinaamahacaxëqui noa ra, naa jahuë jatiroha ca bëboti chamá no.

4

Ibo ó tsi rani-ranicana

¹ Jarohari tsi Ibo quima bësoyamacana, ëbë xatë bá. Jasca, mato yopaquia, noho rabëti yoi bá. Toá ca noho yonoco quëshpi tsi noho premio xo mato iquia ra, ëa ma ranihuaranihuahai iqui na. Ibo ma banahuahai ca iqui tsi rani-raniquia ra.

² Jasca, toá ca Evodia, Síntique, tih ca yoxa bo yobacasquia jaboqui. “Ma iquinhai ca jënëcana” i jato qui quia ra. Ibo ó tsi rabënatiscana iquia.

³ Jasca, toa dos ca yoxa bo mëbicaahuë, noho shinajixëni ca rabëti bá. Jia tsi naa dos ca yoxa bá ëa mëbiriani quiha Dios Chani pacanamaxëna. Jasca, toatiyá tsi ëa mëbini quiha Clemente ri, chahahuacanaibo huëtsa bo yaxo na. Dios bësocanaiba libro ó tsi quënëhacani quiha jato janë bo tëquë.

⁴ Mato yobapama tsi rani-ranicana iquia. Cristó-na bo ma nori iqui tsi rani-ranicana itëquëquia.

⁵ Jasca, jatiroha cabo qui mato ishima ca jabi jismacana. Joti basima xo Ibo ra.

⁶ Jasca, jahuëcara yoati tsi shina-huëjënayamacana. Jama, jahuëcara pi naris-hi tsi bëhoxcana. Bëhoxpama tsi Dios nicacana, “Gracias” iquina.

⁷ Jatsi mato ranihuaxëhi quiha Dios ra. No cahëhai ca oquë-oquëria tsi xo toa noqui ja ranihuahaina. Toca tsi mato shina bo otoxëhi quiha, Jesucristo qui ma chitimiquë no.

Jia ca shinacana

⁸ Jarohari tsi mato shina qui jia ca jahuë bo roha tsi réacana, ëbë xatë bá. Tobi xo toa jabija ca jahuë bo. Tobi toa noqui mëbihai ca jahuë bo. Tobi toa mështëxënrira ca jahuë bo.

Tobi noqui noimahai ca shinajiaxëni ca jahuë bo ra. Tih ca jahuë bo yoati tsi shinacana iquia.

⁹ Jasca, mato ë jabimani ca ë tiisimani ca jahuë bo ariacana. Noho chani, noho jabi, tih siri tsi ma banahuano tsi mato bëtaxëhi quiha Dios, naa noqui Bëpasimati Ibo-iboria.

Filipó ca chahahuacanaibá Pablo qui ofrenda raanina

¹⁰ Ibo qui "Gracias" iquia, ëa ma mëbitëquëcatsai ca quëshpi na. Shoma xo ëa iquia. Jabi siri tsi ëa ma mëbicasni quiha, mahitsa. Toatiyá tsi ëa mëbiti xaba mato qui acacayamani quiha.

¹¹ Mato parayamaquia. Ea ma mëbicsai ca iqui tsi rani-raniquia, ë qui ma raani ca parata quëshpi tsi ja nomari. Naama tsi quiha jatiroha ca xabacá tsi raniti ë jabiniquë ra.

¹² Biniapihi tsi rani-raniquia. Toca tsi bësoti ë jabiniquë. Jasca pi narisyamahi tsi rani-raniquia. Tih tsi cahëyoiquia. Nicaparicana. Jatiroha cató tsi jatiroha ca xabacá tsi raniti ë jabiniquë. Sëyapihi tsi raniquia. Paxnapiquí tsi raniti cahëquia toatiyá no. Biniyamapihi tsi rani-raniquia. Jama, biniapiquí tsi raniti cahëquia toatiyá ri.

¹³ Jatiroha ca xabacá tsi tënëti mëtsa xo ëa ra, ë qui Cristó ani ca chamá no.

¹⁴ Nëa ax tsi ë biniano tsi ëa mëbiriacasqui mato. Ja tsi xo toa mato qui "Gracias" iquia ra. Jiaría tsi xo toa ëa ma mëbicsaina.

¹⁵ Jabi naama tsi quiha, naa Dios Chani yoatí chitahëhuahax tsi quiha ë biniarianiquë Macedonia mai jibayahax na. Toatiyá tsi ë qui iglesia huëtsa bá ofrenda ayamani quiha ëa mëbiti. Jaroha ca ëa mëbinish ca iglesia ca mato xo naa ra. Toa cahëqui mato.

¹⁶ Jaquirëquë quiha Tesalónica ë chitëno tsi dos, tres tsi quiha ofrenda bo ë qui ma raaniquë ëa mëbiti.

¹⁷ Jabi ë qui jiaría ini quiha toa mato ofrenda bo. Jama, jaha ë quëyoihai ca tsi xo toa mato cuenta ó ca ganancia bo maniahacahaina.

¹⁸ Jabi ë qui ma raani ca ofrenda, naa Epafroditó bëni ca ë biniquë ra. Ja iqui tsi narisyamaquia jaboqui. Shoma xo ëa ra. Jasca, ranihi quiha Dios ri iquia. E qui ma raani ca ofrenda tsi xo perojome jascaria ja qui.

¹⁹ Jia tsi xo toa ë bax ma anina. Ja iqui tsi jahuë Jesucristó tsi mato otoriaxëhi quiha Dios, ma narisyamano iquish na. Ati Ibo-iboria xo Dios ra.

²⁰ Noba Jahëpa Dios yoi no oquëhua-oquëhuapaono ra. Iquë.

Jaroha ca joihuahaina

²¹ Jatiroha ca Diós-na bo, naa Jesucristo qui chitiminish cabo joihuaquia. Mato joihuahi quiha nëá ca ë bëta ca xatë bo ri.

²² Jasca, mato joihuahi quiha Romá ca chahahuacanaibo ri. Joihuahi quiha nëá ca chama-chamaria ca yonati bo ri.

²³ Noba Ibo Jesucristó mato shomahuano. Iquë.

La Carta Del Apostol San Pablo a Los Colosenses

Colosás ca iglesia qui Pablo quëñëna

¹ Naa carta quëñëhai ca Pablo ca ëa xo naa. Jabi Jesucristó ëa quëñëniquë jahuë Chani chitahëhuati ibo iti. Dios shina ja ini quiha. Mato joihuaquia. Jasca, mato joihuaqui quiha ëbë xatë Timoteo ri.

² Jabi Colosás ca bamatimaxëneria ca chahahuacanaibo qui naa noba Chani raaqui noa. Noba Jahëpa Diós mato shomahuano. Mato ja ranihuano ra.

Chahahuacanaibo bax Pablo bëhoxnina

³ Noba Dios, naa noba Ibo Jesucristo Jahëpa qui bëhoxhi tsi mato quëshpi “Gracias” irohaqui noa.

⁴ Ma bamayamahai ca no nicaniquë ra. Cristo Jesu qui ma chitimiyoihaina, chahahuacanaibo huëttsa bo ma noihaina, tihí cabo no nicani quiha mato yoati na. Ja quëshpi tsi “Gracias” iriaqui noa ra.

⁵ Jasca, anomariaxëhi quiha toa mana xo tsi Diós mato shomahuariahaina iquia ra. Jaha pasoti ma chitahëhuani quiha, Dios jabija ca Chani jia ca ma nicaniquë no.

⁶ Anomaria tsi xo toa Chani ra. Jaboqui jatiroha ca maí tsi pacanahi quiha toa ma nicani ca Chani. Jia tsi nohiria ba jabi yoi jabitihuahi quiha, naa mato jabi ja jabitihuani jascaria. Toa Chani nicahax tsi ma mëbiriahacani quiha, cahëyoihax na.

⁷ Jabi naa Chani Epafra, naa no bëta yonocobëquinanish cató mato tiisimaniquë. Jia tsi mato xërëquë tsi no bax ja yonoconi quiha. Cristo yonati yoi tsi xo naa joni ra.

⁸ Espíritu Santó tsi ma noihai ca yoati tsi noqui ja yoani quiha.

⁹ Jabi ma chahahuanina, ma noihaina, tihí cabo nicaxo tsi mato bax bëhoxti no jënëpistiayamarianiquë ra. Bëhoxhi tsi mato bax Dios ë nicahai ca tsi xo naa: Jariapari Diós mato mëbino, jahuë shina ati ma cahëyoino. Jaquirëquë mana ca tiisi mato qui ja ano. Toa nicaquia bëhoxquí na.

¹⁰ Jatsi Dios shina cahëyoihi tsi Iboha quinia jia ca ó tsi bësopixëqui mato ra. Toca tsi Ibo ranihuarohaxëqui mato. Jasca, Ibo cahëyoiquí tsi yonoco jia ca saihuaxëqui mato, jatiroha ca ma acái cató no. Jatsi Dios tiisi ma cahëhai ca aniriano iquia. Toa nicaquia bëhoxquí na.

¹¹ Jatsi jahuë chama yoi tsi Diós mato coshihuano ra, yosanahaxma tsi jatiroha ca tënëti mëtsa imano iquish na.

¹² Tënëhi tsi rani tsi Jahëpa Dios qui “Gracias” icana. Ja tsi xo toa noqui rohahuanish cato ra. Jahuë mana ca oquë-oquëria ca jahuë bo xatënacatsi quiha. Toa huëaria ca ití tsi mëstëhuahacanish cabo ya ixëhi quiha noa ra.

¹³⁻¹⁴ Jasca, Jahëpa Dios tsi xo toa yonamixëneria ca tsëmo quima noqui mëbinish cato. Mëbixo tsi quiha ja noihai ca Baquë otohái ca qui noqui ja shitamani quiha. Jahuë Baquë iqui tsi noqui ja paquëmahaca tsi noba jocha ja masaniquë.

Jahuë Baquë rësohai cató tsi nohiria bo xabahamati quinia Diós anina

¹⁵ Nicacahuë. Jisnoma ca Dios jaria yoi ca Jisiquimati Ibo-iboria xo Cristo ra. Jahá tsi Dios jabi yoi ca jismahacani quiha. Jasca, jatiroha ca nëhohuahacanish ca oquë-oquëria ca tsi xo naa ra.

¹⁶ Jahuë chamá tsi jahuë bo tëquë acacani quiha. Naipá ca jahuë bo, maí ca jahuë bo, noqui bëroria ca jahuë bo tëquë, tihí cabo Cristó nëhohuani quiha jahuë chamá no. Jasca, jisnoma ca jahuë bo, naa ángel bo, mana ca ibobo, mana ca yonacanaibo, mana ca chama bo, tihí cabo nëhohuahacani quiha jahuë chamá no. Jasca, ja bax jatiroha ca nëhohuahacani quiha.

¹⁷ Jahuëcara ca nëhohuahacanox pari no tsi ja iniquë. Jaboqui jahuë chamá tsi jatiroha ca otohí quiha ra.

¹⁸ Jasca, iglesiá ca chahahuacanaibo rëquëñiníti ibo tsi xo, naa “Iglesia Mapo” i no aina. Jabi iglesia tsi xo toa jahuë yora, naa noqui Cristo banahuacanaibo. Jasca, jatiroha ca rëquë Chitahëhuati Ibo-iboria tsi xo naa. ¿Tsayamacanai? Jariapari ca bësotëquëmahacanish ca tsi xo naa, rësöhax na. Toca tsi jatiroha ca quiniá tsi jariapari ca oquë-oquëria ca Cristo manëniquë. Yama tsi xo toa oquë cato ra.

¹⁹ Dios tocani quiha jahuë Baquë ó tsi Dios jabi-jabiria chitëno.

²⁰ Jasca, jahuë Baquë yoi tsi quiha jatiroha ca yoshihuahacanish ca jahuë bo jahari Diós bëcasniquë jamë ca yoi ya rabënamati. Cruzó tsi jahuë Baquë rësohai cató tsi jatiroha ca naipá cabo, jatiroha ca maí cabo, tihí cabo Diós jiahuani quiha, ja bëta ja rabënacano iquish na.

²¹ Jahari mato carayanabo ri Diós bēniquē ra ja bēta rabēnati. Naarima tsi Dios basi mato carayanabo i-ipaoni quiha. Toatiyá tsi Dios pasomaha ma i-ipaoniquē, jochahuaxēniria ca jabi ma jayapaoni ca iqui na.

²² Jama, jaboqui jahuē Baquē rēsoni cató tsi Dios rabēti bo ma acacaniquē ra. Mato bax jahuē yora yoi tsi ja tēnē-tēnēni quiha. Jaha tsi jahuē Baquē iqui tsi mēstēxēni ca quēsohacatimaxēni ixēqui mato ra, Dios bēsojó tsi ma niiquē no.

²³ Tocaxēti xo ra, chahahuacanaibo quinia ó tsi ma rētsaquē no. Jasca, toa tiisimahacani ca xabahamati Chani ó tsi ma coshinaxēti xo. Anomaria tsi xo toa Chani ra. ¿Jatiroha ca nohiria bo qui yoahacayamayamahi ni? Jabi yonati iti ē quēnahacanicquē toa Chani yoati.

Iglesia mēbiti Pabló quēnahacanina

²⁴ Dios Chani yoapama tsi mato carayanabo bax tēnēti rani-raniquia. E qui jia quiha. Jabi ē tēnēhai cató tsi iglesiá ca chahahuacanaibo tēnēhai ca jatihuati mētsa pistia ca ēa xo naa. Jabi iglesiá cabo, naa banahuacanaibo bax Cristó tēnēriani quiha. Jatsi ja tēnēhai ca qui ē tēnēhai ca maniacasquia ēa ri anihuaxēna.

²⁵ Jabi chahahuacanaibo tēquē mēbiti ē quēnahacani quiha ē qui Diós jahuē Chani aniquē no. Toa Chani nohiria bo qui ē boti xo.

²⁶ Jabi siri tsi quiha, naa huēstima ca xēnipa no tsi cahēnoma naa Chani i-ipaoniquē. Jama, jaboqui jahuē nohiria bo qui naa Chani jismahi quiha Dios ra.

²⁷ Jabi Dios shina tsi xo naa: Jahuē nohiria bo qui naa jonē ca cahēhama Chani Diós jisiquimacasnī quiha. Jaboqui carayanabo qui ri cahī quiha jahuē Chani ra. Jonē i-ipaoni quiha toa mato carayanabo bax Diós acasnina. Jama, jaboqui mato ó tsi xo Cristo. Ja iqui Dios oquē xatēnaxēqui mato carayanabo ri.

²⁸ Jaha tsi jatiroha ca nohiria bo, naa jodiobo carayanabo tēquē qui Cristo Chani yoaquia. Yobapama tsi jatiroha cabo toa Chani tiisimaqui noa, jia tsi Cristo tiisi ja cahēyoicano iquish na. Cristó ó tsi jatiroha cabo shinahamacasqui noa.

²⁹ Noba yonoco yoi tsi xo toa. Jaha no quēēhai ca tsi xo toa Cristó ó tsi nohiria bo shinacoshi iquiina. Ja tsi xo toa yonoco-yonocoriaquia ē qui Cristó acai ca chamá no.

2

¹ Jabi anomaria ini quiha toa mato bax ē yonoconina iquia. Mato Colosás ca chahahuacanaibo, toá ca Laodiceá ca racacanaibo, jasca mato noho bēroma ca xatē bo, tihī cabo bax ē yonocorianiquē ra. Toa mato cahēmacasquia.

² Mato mēbiquia ra ma shinacoshinano iquish na. Jasca, oquē tsi mato noinamacasquia ra. Mato tiisi anihuacasquia, Dios yoi, naa mana ca jisnoma ca Dios ma cahēyoino ra. Nicaparicana. Cristó yoi pi cahēqui tsi noba mana ca jisnoma ca Dios yoi cahēxēqui mato ra. Cristó tsi xo toa Diós yoi noqui Cahēmati Ibo-iboria.

³ Jasca, ja tsi xo toa Dios tiisi-tiisiria jaya cato iquia.

⁴ Jama, tobi xo toa mato paracascanaibo, naa Cristo quima mato bēsomasacascanaibo rē. Ma parahacayamano.

⁵ Jaboqui mato basi xo ēa rē, jama, mato tahē ca jascaria ca ē nori, mato bēta noho shina nori iqui na. Jaboqui jia tsi Cristo qui ma chitimihai ca jisquia. Ja iqui tsi rani-raniquia.

⁶ Jabi Cristo ma biniquē mato Ibo-iboria iti. Jiaria quiha. Jatsi jia tsi mato ja yonano ra.

⁷ Jabi nēmi tsi mai qui jahuē tapo raahi quiha jihui, jahuē chama bixēna. Jascaria tsi Cristo quima mato chama ma bino mato ri. Jahá tsi ma shinahaxēti xo. Oquē-oquēria tsi Cristo qui ma chitimixēti xo, naa ma tiisimahacani jascaria. Jasca, rani-raniriicana Diós mato shomahuahai ca quēsphi na.

Cristó ó ca jabi paxa cato

⁸ Quiniacaxēcahuē. Tobi xo toa mahitsa ca chani. Tobi xo mahitsa ca tiisi ri. Tihī cabá tsi ma parahacayamano. Cristó quima joyamahi quiha ja yoacanaina, nohiria ba jabi bo, nohiria bá shinahaina, tihī cabo quima ja nori. Mahitsa tsi xo toa ja yoacanaī ca tēquē iquia.

⁹ Nicaparicana. Máī tsi Cristo coquē tsi quiha jahuē yora yoi ó tsi Dios jabi-jabiria bēsoniquē.

¹⁰ Ja tsi xo toa Dios jabi-jabiria jayaria xo. Mana ca yonahai ca chama jaya ca ángel bo Rēquēniti Ibo-iboria ca Cristó tsi xo naa. ¿Tsayayamacanaī? Anomaria tsi xo noba Cristó ra.

¹¹ Cristó qui ma chahahuacquē tsi quiha Cristó mato jibirishayoiniquē, mato jochahuaxēniria ca noma jabi ja pērēsiquē no. Cristó tsi xo toa mato mēbinish cato, joni bo nomari.

¹² Jabi toa ma jismahacani quiha ma ashimahacanicquē no. Toatiyá tsi Cristó ya mato jochahuaxēniria ca noma jabi maihuahacanicquē. Ja maihuahacaquē tsi quiha Cristó ya mato jabi paxa ca tērononiquē, chamaxēniria ca Dios qui ma chitiminiquē no. Jabi naa chamaxēniria ca Diós jahuē Baquē bēsomani quiha.

¹³ Chitimi-nox pari tsi quiha Dios qui bēsoyama jascaria ca ma i-ipaoniquē mato jocha iqui na. Toatiyá tsi carayanabo ma ini iqui tsi Dios yoba ma jayamani quiha. Jama, jahuē Baquē ja bēsotēquēmani jascaria tsi mato carayanabo Diós bēsomaniquē. Bēsomaxo tsi quiha mato jocha tēquē ja masaniquē.

¹⁴ Masaxo tsi quiha mato jocha cuenta ja nianiquē. Anomaria ini quiha toa jahuē yoba pasomaha ca no jochahaina ra. Jatsi cruzó tsi noba cuenta bo ja tooxaniquē. Jaboqui yama tsi xo ra.

¹⁵ Toca tsi Satanás noqui quēsoti chama ja mēbiyoniquē. Mēbixo tsi jahuē crúz ca Baquē tsi jatiroha cabo qui Cristó bēboni ca jahuē bo ja jismaniquē ra. Anochiqui cabo jascaria tsi Satanás, jahuē yonati bo, tihí cabo ja mēpini quiha jatiroha cabá tsayano.

¹⁶ Jatsi rēquē canomani ra. Jodioba yonamixēniria ca arati jabi bo quima ma paquēmahacanicuē iquia. Toa jabi bo namá tsi ma janahacayamano bēsoti. “Pinoma xo toa; anoma xo naa; naa jodioba fiesta acana; tobi xo noba joiti bari bo” tihí ca yoba bo mato qui acani quiha banahuati.

¹⁷ Jato jodioba jabi bo roha quiha. Jabi jēnima toa arati jabi bo i-ipaoni quiha ati, Cristó jonox pari no. Jama, huinocahai ca tēbaquishi roha ca toa jabi bo ini quiha. Tsayacahuē. Jahuē jaria-jaria xo Cristó ra. Jabi jahuē jaria-jaria jisiquiquē tsi quiha toa mahitsa ca jabi bo huinocanicuē.

¹⁸ Jatsi quiniacaxēcana. Toá ca jodiobá jabí-naxēniria cabá mato parayamano jato mahitsa ca chaní no. Jato qui jiaría tsi xo toa ángel bo qui ja aracanaina pē. Toca ca nohiria bo tsi xo toa ja tēnamēcanaí ca yoati tsi noqui yoarohacas-canaina iquia. Tihí cabo iqui tsi mato oquē ja nori ca quēscahuacani quiha pē. Jama, jato noma jabi iqui tsi mahitsa tsi xo toa ja shinacainaina ra.

¹⁹ Tsayacahuē. Cristó, naa noba Rēquēniniti Ibo-iboria banahuacasyamacani quiha rē. Ja qui ja riyyamacani quiha. Jabi Cristó noqui rēquēninino tsi coshinaqui noa, naa noqui Cristó banahuacanaibo. Huēsti ca yora jascaria xo noa ra. Toca tsi Dios qui jia ca quinia ó tsi shinaxéqui noa, naa noqui Cristó banahuacanaibo.

²⁰ Jatsi ēa nicaparicana. Cristó ya tsi toa maí ca noma quinia bo qui ma rēsoniquē. Rēsopiquí tsi jēniriexo tsi toa maí ca jabi bo jari acascanai sa, xabahamahacaxēna? Toa jabi bo ó pi quēéquí tsi jhari chahahuayamacanaiba quinia banahuayamayamacanaí rē?

²¹ “Toa ayamacahuē; toa piyamacahuē, toa motsayamacahuē” i pi jaca no tsi jato qui nicariaqui mato rē. jēniria ní sa?

²² ¿Mahitsa ma ní toa jabi bo tēquē iquia? Chama yama xo toa yoba bo noqui mēbiti. Pihacati xo piti ra. Jabi joni ba yoba roha xo toa ja yoacanaina iquia.

²³ Jiaría ca yoba bo jaca nori ca ma shinamitsa; mahitsa jaca nori. Tsayacahuē. Bēronoma tsi xo toa yoba bo no banahuahaina pē. Ja iqui tsi noba noma jabi yonati mētsa toa jabi bo nori ca quēscahuacani mato rē. Mahitsa ca xo iquia ra. Noqui mēbitimaxēniria ca xo.

3

¹ Cristó yahax tsi ma bēsomahacanicuē iquia, jabi paxa ca mato qui Diós aniquē no. Ja tsi xo toa mana ca jahuē bo yoati tsi ma shina-shinaxēti xo. Jahá xo Cristó. Toá tsi Dios mēnēcayá tsi jahuē tronó tsi tsaho quiha.

² Jatsi mana ca jahuē bo yoati tsi shinacana, maí ca jahuē bo nomari.

³ Jabi chahahuacanaibo manēhi tsi mato noma jabi qui ma rēsoniquē. Jatsi jēnahuariahax raca maí ca jahuē bo ó ma quēēna? Jaboqui Dios ó xo mato, jahuē Cristó ya.

⁴ Jaboqui Cristó tsi xo toa mato bēsomayoihaina ra. Jabi ja jisiquino tsi mana tsi ja bēta jisiquixéqui mato ri. Toa bari tsi jahuē oquē xatēnaxéqui mato ra.

Noba jabi siri – Noba jabi paxa

⁵ Jatsi mato ó ca jochahuaxēni ca jahuē bo ma namēxēti xo, naa mato noma jabi yoi cato. Jatsi anoma ca chotahai ca basicana. Yoi ca jahuē bo ayamacana. Jasca, mato noma jabi jaha quēēhai ca banahuayamacana. Jasca, parata ó quēēmíxēniria ca joni iyamacana, ídolo bo qui arahai ca jascaria ja nori iqui na. Tihí ca mato ó ca jahuē bo ma namēxēti xo.

⁶ Quiniacaxēcana. Naa jocha bo iqui tsi jahuē yoba nicamixēniria cabo copi-copixēhi quiha Dios ra.

⁷ Jaha bēsocapa. Toca tsi ma bēso-bēsopaoni quiha chahahuanox pari.

⁸ Jasca, jaboqui chahahuacanaibo ma nori iqui tsi naa jocha bo tēquē ma niaxēti xo: caxahaina, itsisnahaina, tēnēmacatsaina, joi ocahuahaina, anoma ca chanihaina, tihí cabo niacana iquia.

⁹ Jasca, quianabēquiyamacana. Anoma quiha. ¿Mato jabi siri, naa yoi ca ma a-apaoni ca ma tsoboyamayamani?

¹⁰ Tsoboxo tsi quiha Dios jabi paxa ca ma sahuëniquë. Mato ó tsi xo toa jabi paxa iquia. Jatiroha ca bari tsi toa mato ó ca jabi paxa chamahuahi quiha mato nëhohanish cato ra, jahuë jaria-jaria ma jayano iquish na. Tocahi quiha oquë tsi ma cahëyoino.

¹¹ Jaha tsi yama tsi xo toa Dios qui oquë cabo iquia. Ja qui jaharisi tsi xo carayanabo jodiobo tëquë. Ja qui jaharisi tsi xo papi cahëcanaibo, papi cahëyamacanaibo tëquë. Ja qui jaharisi tsi xo yonati yonatima tëquë. Yama tsi xo toa ja qui oquë cato. Jabi no cahëcatsai ca tsi xo naa: ¿Mato ó tsi bësohi ni Cristo? Toa cahëcasqui noa. Jatiroha ca chahahuacanaibo ó bësohi quiha ra.

¹² Jabi Dios nohiria bo xo mato ra. Noixo tsi quiha mato ja biniquë jahuë-na bo iti. Ja tsi xo toa ma noixëti xo. Noiquí tsi jahuë jabi sahuëcana. Noiti jabi ma sahuëxëti xo. Shomahuati jabi ma sahuëxëti xo. Mamë ma oquëhuayamaxëti xo. Ishima ma iti xo. Mëri tsi ma yosanayamati xo.

¹³ Jasca, mëbinabëquicana. Mato qui tsohuëcaracá joi mërapino tsi jato yoi ca shina-bënocana iquia. Shinaparicana. ¿Mato yoi ca mato Ibobá shina-bënoyamayamani? Jascaria tsi ma tocaxëti xo mato ri.

¹⁴ Tihi ca jabi jia ca qui noiti jabi ma maniaxëti xo ra. No noihai ca tsi xo toa jatiroha ca jahuë bo quëtsomahaina, huësti ca maxo iti.

¹⁵ Jasca, Diós mato ranihuahai cató tsi mato shina yonahacano iquia. Huësti ca maxo iti ma quënahacani quiha jia tsi racanabëquiti. Jatsi rani-ranicana iquia.

¹⁶ Jasca, mato shina ó tsi Cristo Chani rëamëriano ra. Tiisi yaxo tsi tiisimanacana. Jia tsi yobanacana Dios yoba ya. Ranihax salmos, himnos, quëquëti bo, tihi cabo Dios qui quëquëcana.

¹⁷ Jahuëcara ca ma acaina, ma iquiina, tihi cabo tëquë acana Ibo Jesu chamá no. Apama tsi Jahëpa Dios qui “Gracias” icana jahá no.

Chahahuacanaiba banahuahacaxëti ca yoba

¹⁸ Mato bënë bo nicacana, ahui bá. Tocaxëti xo Ibo qui chitimicanaibo ra.

¹⁹ Mato ahui bo noicana, bënë bá. Jato yonayamacana iquia.

²⁰ Mato nabo nicacana, xocobá. Toca tsi Dios ranihuaxëqui mato ra.

²¹ Mahitsa mato xocobo caxahuayamacana, jahëpa bá; ja yosanacamitsa iqui na.

²² Mato chama bo nicacana, yonati bá. Mato ó ja bësoyamacano tsi jia tsi yonococana, naa mato ó ja bësocana jascaria. Jasca, shina jia ca yahax tsi jia tsi jato bax yonococana, Ibo ma chahahuacatsai iqui na.

²³ Jahuëcara aquí tsi ranixo tsi acana. Ibo bax yonocoqui mato, nohiria bax roha nomari.

²⁴ Shina-bënoyamacana: Jia ca pi ma ano tsi mato copixëhi quiha mato Ibo. Ibo Cristo bax yonocoyoiqui mato ra.

²⁵ Jasca, copihacaxëhi quiha yoi ca acanaibo ri jato yoi ca quëshpi na. Yama tsi xo toa Dios copi quima paxacaxëcanaibo ra. Dios qui jaharisi xo nohiria bo tëquë.

4

¹ Jatsi quiniacaxëcana chama bá. Mëstë tsi mato yonati bo yonacana. Shinaparicana. Chama yoi jaya xo mato ri, naa mato naipá ca Chama.

² Jasca, bëhoxti jënëyamacana. Bëhoxpama tsi bësocana Dios qui “Gracias” iquiina.

³ Jasca, no bax ri bëhoxcana, Jesucristo Chani jia ca yoatí xaba Diós noqui ano. Jabi toa Chani tahëhax tsi preso xara xo ëa jaboqui rë.

⁴ Jatsi bëhoxcana, bëroria tsi Cristo Chani ë yoano, naa ë yoaxëti ria.

⁵ Jasca, quinia jia tsi Dios cahëyamacanaibo quiiri bësocana. Jato bax jia ca ati xaba ma yoshihuayamano.

⁶ Jia tsi yosanahaxma tsi jato qui ma chanixëti xo. Chanixo tsi jia tsi jato quëbiti ma tanaxëti xo.

Jaroha ca joihuahaina

⁷ Joxo tsi ëa yoati tsi mato yoaxëhi quiha Tíquico, naa mato qui naa carta ja axëquë no. Naa joni noiriquia ra. Jia tsi ëa mëbiriahi quiha, ë bëta xo tsi Dios yonoco abëquihaina.

⁸ Naa joni mato qui raaquia, ëa yoati tsi ja yoaxëhai cató tsi mato ja ranihuano iquish na.

⁹ Jasca, ja bëta shinajiaxëni ca xatë huëtsa raaquia, naa Onésimo icana cato. Mato jimibo quiha, Colosas quima ax ja joni iqui na. Jatiroha ca nëa ca ocapijaha ca mato yoacaxëceni quiha.

¹⁰ Jarohari tsi mato joihuahi quiha ë bëtá preso iquí ca Aristarco. Jasca, mato joihuahi quiha Bernabé chahi Marcos ri. Jabi Marcos yoati tsi naa yoba mato qui ë raani quiha. Jabi mato qui ja shishono tsi jia tsi toa joni joihuacana.

¹¹ Jasca, mato joihuahi quiha nëá ca Jesús Justo ri. Naa tres ca chahahuanish ca jodiobo roha tsi xo toa jaboqui ë bëta yonocobëquihaina Chama Dios bax na. Jia tsi xo toa ëa ja mëbicanaina.

¹² Jasca, mato joihuahi quiha Epafras, naa mato yaca ax jonish cato. Cristo yonati yoi xo jaa ri. Anomaria tsi xo toa mato bax ja bëhoxhaina. Bëhoxpama tsi Dios nicahi quiha mato shinahamati, jia tsi Dios shina ma nicariano iquish na.

¹³ Mato parayamaquia. Mato mëbiriacatsi quiha naa joni ra. Jasca, toá ca Laodicea, Hierápolis, tihi cató ca iglesia bo ri shinahi quiha.

¹⁴ Jasca, mato joihuahi quiha doctor Lucas noho rabëti yoi. Mato joihuahi quiha Demas ri.

¹⁵ Jasca, Laodiceá ca chahahuacanaibo ë bax ma joihuano. Jasca, tobi Ninfas, jahuë xobó ca aracanaibo, tihi cabo ë bax ma joihuano.

¹⁶ Jasca, naa carta tsayaxo tsi Laodiceá ca iglesia ma nicamano. Jasca, Laodicea qui ë raani ca carta bicahuë tsayaxëna.

¹⁷ Jasca, Arquipo qui noho chani yoi ma ano. “Mi qui acacani ca yonoco jatihuahuë, naa jaha lbo quëëhai cato. Mi jatihuaxëti xo” ii quiha Pablo i ja qui cana.

¹⁸ Mato joihuaquia ëa ri. Noho mëquë yoí tsi naa carta quënëquia ra. Jasca, ëa shinacana. Jari preso xara xo ëa rë. Diós mato shomahuano ra. Iquë.

Primera Carta Del Apostol San Pablo a Los Tesalonicenses

Chahahuacanaibo qui Pabló quèñèñina

¹ Tesalónica yacatá ca chahahuacanaibo joihuaqui noa, naa Pablo, Silvano, Timoteo. Noba Jahèpa Dios, noba Ibo Jesucristo, tihì cabá-na xo mato. Diós mato shomahuano. Mato shina ja bēpasimano.

² Jatiroha ca barì tsi mato bax Dios qui “Gracias” iqui noa ja qui bēhoxhi na.

³ Noba Jahèpa Dios bēsojo xo tsi ma ani ca shina-bēnoyamaqui noa bēhoxquí na. Ma chahahuani iqui tsi jia tsi xo mato jabi. Jasca, Dios ma noihai ca iqui tsi anomaria tsi xo toa ma mēbinabēquihaina iquia. Jasca, coshi tsi xo toa Jesucristo ó ma pasohaina.

⁴ Jabi mato noihì quiha Dios ra. Mato ja biniquē ra jahuē-na bo iti.

⁵ Jabi Chani jia ca mato qui no yoaquē tsi mahitsa ca chani mato qui ja iyamaniquē. Jama, chama ya noba chani ini quiha. Espiritu Santó tsi mato qui no chaniniquē iquia. Jabija ca mato no yoaquē ra. Jasca, mato xèrèquē no no tsi noba jabi jia cabo ma jisniquē. Mato no mēbicasniquē ra.

⁶ Jaha tsi noba jabi, Ibo Jesu jabi, tihì cabo ma jabiniquē noqui tsayahax na. Jatsi Dios Chani ma chahahuaquē tsi quiha nohiria bá mato tènèmaniquē rē. Jama, shinaranixo Dios Chani ma biniquē Espiritu Santó no.

Mato jabi nohiria huètsa bá jisnina

⁷ Jatsi noba jabi, Ibo Jesu jabi, tihì cabo ma jabiniquē. Jasca mato jabi ri jabiniquē jatiroha ca chahahuacanaibo, naa Macedonia mai, Acaya mai, tihì cató ca racacanaibo.

⁸ Mato quima Ibo Jesu Chani rētsamini quiha. Jatsi mato iqui tsi Dios Chani Macedonía cabá nicaniquē. Nicaniquē Greciá ca nohiria bo ri. Nēama ca jatiroha cató ca nohiria bá nicaniquē ma chahahuahai ca yoati na. Ja quèshpi tsi ma chahahuani ca jato no yoayamaniquē shishoquí na, ja nicacani nori iqui na.

⁹ Jama, mato ó ca no chitahèhuani ca yonoco yoati tsi noqui yoacani quiha pa. Yoaxo tsi ídolo bo quima Dios quiri ma bēsónina, bēsohai ca jabija ca Dios bax ma yonocohaina, tihì cabo yoati tsi noqui yoacani quiha.

¹⁰ Jasca, naipa ax jahuē Baquē johai ó ma pasohai ca yoati tsi noqui yoacani quiha ra. Tihì tsi xo toa ja yoacanaina mato yoati na. Jabi Diós jahuē Baquē Jesu bēsotèquèmaniquē. Jabi anoma ca johai ca tènètiya quima noqui xabahamanish ca Jesu tsi xo naa ra.

2

Tesalónica ax tsi Pabló yonoconina

¹ Mato qui shishohi tsi mahitsa no yonocoyamaniquē iquia, èbè xatè bá. Mato ó tsi mahitsama noba yonoco ini ca cahèqui mato.

² Jariapari Filipos yacata xo tsi no tènèniquē. Toa xo tsi noqui nohiria bá yosiniquē, mato qui no jonox pari no. Noqui ja acani ca cahèqui mato. Jama, Diós noqui mēbiniquē toatiyá no. Jaha tsi raquèhaxma tsi mato qui Dios Chani yoahi no joniquē, noqui pasomaha huèstima cabo iquē ri.

³ Johax jabija ca mato qui no chaniniquē iquia. Janyama ca quima joyamani quiha noba chani. Jabi yoi cabo no iyamaniquē mato qui chanihi na. Mato no parayamaniquē.

⁴ Jama, Dios qui jia tsi xo toa no acaina. Noqui jahuē Chani acacaniquē yoati. Jaha tsi jahuē Chani nohiria bo yoaqui noa, noba Dios, naa noba shina Naisti Ibo ranihuaxèna. Jahuē Chani yoayamaqui noa, nohiria bo ranihuaxèna.

⁵ Nohiria bo ranihuati chani no yoayamani quiha jaha no quèèhai ca bixèna. Jasca, parahax no chaniyamaniquē mato parata bixèna. Noba jabi nori ca cahèqui mato iquia. No ani ca jisniquē Dios ri.

⁶ Jabi mato parata, nohiria huètsa bá parata, tihì ca ó no quèèyamaniquē. Jama, “Noqui copihuē” iti mètsa no iniquē ra, Cristo Chani chitahèhuati ibo bo no nori ca iqui na.

Mato noiqui noa

⁷ Jama, mato xèrèquē ax ishima no iniquē, naa jahèhuá jahuē baquē icohai jascaria.

⁸ Mato no noirianiquē. Noihax tsi Dios Chani jia ca mato bēta no xatènaniquē. Jasca, nomē mato qui no aniquē mato mēbixèna. Toca tsi no aniquē mato noiriqui na.

⁹ Jasca, no yonocorianiquē noba oriquiti copixèna ra. No bamayamani quiha. Jabi no ani ca ma jisniquē, èbè xatè bá. Baquicha, barihani, tihì tsi no yonocopaoniquē mato parata

biyamaxëna. Mato qui yosa no icasyamani quiha. Toca tsi no aniquë ra, Dios Chani jia ca mato qui yoaqui na.

¹⁰ Mato chahahuanish cabo qui jia noba jabi iniquë iquia. Noba jabi ma jisniquë ra. Noqui cahëhi quiha Dios ri. ¿Jabi jia ca no jayamayamani? ¿Mëstë no iyamayamani? ¿Quësohacatimaxëni no iyamayamani?

¹¹ Shinaparicana. Jahuë xocobo yobahai ca jahëpa jascaria no iniquë ra.

¹² Yobapama tsi “Jabi jia ca ma jayaxëti xo” i mato qui no ni quiha. Mato no chamahuaniquë. Chamahuahax “Dios ranihuahai ca quinia ó tsi ma bësono” i mato qui no niquë. Jabi Diós mato bënaniquë, ja othai ca iti qui ma jicono, jahuë jabi jia ca ma bino.

Dios Chani ja bicanina

¹³ Jasca, jia tsi Dios Chani ma bini iqui tsi “Gracias” iriaqui noa Dios qui. Noba chani nicaxo tsi ma chahahuaniquë ra. “Dios Chani tsi xo naa ra, joni bá-na nomari. Jabija xo ra” i ma ni quiha nicahax na. Jabi mato chahahuacanaibá shina ó ax tsi jia tsi yonocohi quiha Dios Chani iquia.

¹⁴ Jasca, jodioba maí ca Dios iglesia bo jascaria ma tënëniquë mato ri. Toá ca Jesucristo ó cabo chahahuayamanish ca jodiobá tënëmani quiha. Jascaria mato pais ca jimi bá mato tënëmani quiha jato jascaria.

¹⁵ Ibo Jesu, Dios Chani yoanish cabo, tihí cabo namëti ibo bo jascaria ca xo iquia. Jasca, noqui ri ja raacaniquë jato mai quima. Dios qui anoma tsi xo toa ja acanaina. Jatiroha ca nohiria pasomaha ca xo ra.

¹⁶ Noqui ri jënëmacascani quiha pë, nohiria huëtsa bo qui Dios xabahamati Chani no yoayamano. Toca tsi anihí quiha jato jocha ra. Jaboqui jato qui caxa xo Dios.

Tesalónicabo qui Pablo shishocasnina

¹⁷ Tanaroha pistia no tsi mato quima aguëquëxo tsi mato no shinaniquë rë. Mato jibaya tsi jahari ë cacasniquë mato qui shishotëquëhi na.

¹⁸ Tihí ca tsi ë cacasni quiha canoma ë nori. Satanás ëa jënëmani quiha.

¹⁹ Jaha bësocana. Mato shina-shinaqui noa iquia. Noqui ranihuaqui mato ra. Jasca, Ibo Jesu jono tsi oquëxëhi quiha no ranihaina. Ma chahahuani iqui tsi noqui jia tsi copixëhi quiha Dios ja bësojó tsi no niixëquë no.

²⁰ Jia tsi noqui ocahuaxëhi quiha Dios iquia. Ma chahahuani iqui tsi rani-ranixëqui noa ra.

3

Timoteo, jahuë chani, tihí cabo tsi Pabló raanina

¹⁻² Jatsi mato no shina-shinaniquë. Shinahax, “¿Jato qui Timoteo raaxëhi ni noa sa?” i no niquë. Jatsi Timoteo, naa nobë xatë mato qui no raaniquë, mato ja chamahuano, ma chahahuahai ca ja mëbino. Jabi Dios bax yonocohi quiha naa joni ra. Jahuë yonoco tsi xo toa Cristo yoati tsi Chani jia ca yoabonahaina. Raahax tsi ëmë ax Atenas yacatá tsi ë chitëniquë.

³ Nicacana: Nohiria bá pi mato tënëmano tsi mato mëbixëhi quiha Timoteo, ma shina-huëjënayamano iquish na. Tënëti ó no pasoxëti xo iquia, naa noqui chahahuacanaibo.

⁴ Jabi mato bëta ax tsi “Tënëxëhi quiha chahahuacanaibo ra” i mato qui ë niquë, ma tënëmahacanox pari no. Jabi toca tsi ja ini ca cahëqui mato.

⁵ Jatsi mato shina-shinahí tsi “¿Tënëcahi ni sa?” i no ni quiha. Jaha tsi Timoteo mato qui ë raaniquë, ocapihai ca nicaxëna. ¿Tonia Satanás mato jochamayamani ma ni? ¿Tonia mahitsa ë yonocoyamani ma ni? Tihí tsi ë quëscahuani quiha.

⁶ Jama, jahari mato ó ax Timoteo johitaquë. Joxo chani jia ca ë qui ja bëhitaquë mato yoati na. Ma chahahuahaina, mabë xatë bo ma noihaina, ëa yoati jia tsi ma shinahaina, ëa ma jiscatsaina, naa mato ë jiscatsai jascaria, tihí cabo yoati ëa ja yoahitaquë ra.

⁷ Jatsi jia tsi ma chahahuahai ca yoati nicahax ë rani-ranihitaquë nëa xo tsi tënë-tënëhi na.

⁸ Ibo Jesu ó pi coshi ma niino tsi shina-huëjënayamaxëquia.

⁹ Jaboqui anomaria tsi xo toa ë rani-ranihaina mato iqui na. Ja iqui tsi jaboqui Dios qui “Gracias” iti mëtsa xo ëa ra, ja qui bëhoxhi na.

¹⁰ Baquicha, barihani, tihí tsi mato bax bëhoxquia mato qui Diós ëa raano. Mato jiscasquia rë. Tonia naris-hi quiha Dios ma cahëhaina iquia. Ja tsi xo toa mato qui cacasquia, Dios jahuë bo mato jabimahi na.

Jaha Pablo quëënina

¹¹ Noba Jahëpa Dios, noba Ibo Jesucristo, tihí cabá mato qui ëa raano ra.

¹² Jasca, Diós ma noihai ca anihuano, oquë tsi mabë xatë bo ma noino iquish na. Jatiroha ca nohiria ma noino iquia, naa mato ë noihai jascaria.

¹³Diós mato shina chamahuano, jiaxëni ca quësotimaxëni ca ma ino iquish na. Tocapihi tsi noba Jahëpa Dios bësojó tsi jia ixëqui mato, jahuë ángel bo ya tsi noba Ibo Jesucristo joxëquë no.

4

Jocha pasomaha ca chani

¹Jarohari tsi noba jabi tsayahax tsi bësoyoiti ma jabiniquë iquia, Dios ranihuaxëna, ëbë xatë bá. Jabi toca tsi bësoqui mato tonia. Jënima quiha. Jama, jaboqui mato yobatëquëqui noa. Oquë-oquëria ca jabi ma jayaxëti xo iquia Ibo Jesu janë no.

²Ibo Jesu chamá tsi mato qui ë chanini quiha. Mato qui ë ani ca yoba cahëqui mato iquia.

³Jabi mato bax jaha Dios quëëhai ca tsi xo naa: Ma aquëquëxëti xo. Anoma ca chotahai quimamaxëti xo.

⁴Ahui biti ma cahëxëti xo. Bixo tsi jiaxëni ca quiniá tsi ma otoxëti xo.

⁵Jochahuaxëniiria ca Dios cahëyamacanai ca carayanabo jascariayamacana. Yoyocani quiha pë ahui bihax na.

⁶Jasca, parahax mato xatë bo pasomaha ma jochayamano, ahui bichi na. “Nëca ca jocha copixëhi quiha Dios” iquia, naa mato ë yobani jascaria.

⁷Jabi Diós noqui quënyamani quiha jocha ó tsi bësoti. Jama, noqui ja quënani quiha mëstëxëni iti.

⁸Dios yoba tsi xo naa ë yoahaina iquia. Nicacasyama-piquí tsi Dios yoba niahi quiha pë toa nicacasyamahai cato, joni yoba ja nori ca quëscahuáqui na.

Noiti chani

⁹Jasca, çjënahuariaxo raca mabë xatë bo ma noihai ca yoati tsi mato qui ë quënëna, noinati Diós mato tiisimani iqui na?

¹⁰Jatiroha ca Macedonia maí ca xatë bo noiqui mato. Jama, “Oquë tsi jato noitsacana” iquia, ëbë xatë bá.

¹¹Jasca, pasiroha racati ó quëëtsicana. Huëtza bo yosiyamacana. Mato mëquënë tsi yonocotsicana, naa mato ë yoani jascaria. Tíhi tsi iquia yobahi na.

¹²Tocapimano tsi mato jabi jia ca tahëxo tsi jia tsi ocahuaxëhi quiha chahahuayamacanaibo. Jasca pi yonocohi tsi biniayamaxëqui mato ra.

Ibo Jesu jotëquëhaina

¹³Jabi jaboqui tsi rësonish cabo yoati tsi mato cahëmacasquia, chahahuayamacanaibo jascaria ma iyamano iquish na. Jato yoi bo pi rësono tsi cohuëriacani quiha, bësetëquëhai ca ó ja pasoyamacanaí quëshpi na.

¹⁴Rësoniquë Jesu iqui noa. Rësohax ja bësetëquëniquë iqui noa. Jasca, tocacaxëcani quiha Jesu ó ca rësonish cabo ri. Jato bëxëhi quiha Dios jahuë Jesu ya.

¹⁵Nicacana. Ibobá noqui yoani ca tsi xo naa mato qui ë yoahaina. Noba Ibo bacano tsi maihuahacaniish cabo rëquë tëronoyamaxëqui noa, naa noqui jari bëso cabo.

¹⁶Jariapari tsi yonahai ca jói tsi quënoxëhi quiha Dios. Jatsi quënoxëhi quiha ángel-áγγελria. Xohacacaxëhi quiha Dios trompeta. Jatsi nai ax botëxëhi quiha Ibo yoi. Jatsi ja qui tëronoxëhi quiha Cristo ó rësonish ca chahahuacanaibo pari.

¹⁷Jaquirëquë tëronoxëhi quiha noqui bësó cabo jato qui riixëna. Jatsi nai xo tsi noba Ibo bëchaxëqui noa ra. Jaquirëquë noba Ibo ya i-ipaoxëqui noa ra.

¹⁸Mabë xatë bo ranihuatsacana naa chaní no.

5

¹Jabi Ibo bacahai ca xaba cahëxëni xo mato, nobë xatë bá. Toa xaba yoiti tsi ë quënëyamaxëti xo iquia.

²Jabi baquicha yomaxëni ca jascaria joxëhi quiha noba Ibobá xabaca.

³Toatiyá tsi “Jënima xo noa. Yama tsi xo nianahaina” ixëhi quiha chahahuayamacanaibo. Jama, jotapixëhi quiha jato quëyohai ca bari, naa yoxá comahai ca pahë jotapihai jascaria.

⁴Jabi tsëmo ó ma xo mato, ëbë xatë bá. Mato ratiayamaxëhi quiha toa xabaca, naa yomaxëni cató ratiyahai jascaria.

⁵Huëana, barihani, tíhi caba baquë bo xo mato ra, baquicha, tsëmo, tíhi caba baquë bo ma nomari.

⁶Jatsi quiniacaxëcahuë. Ja johai ca ó pasoyamahi quiha jochacanaibo; oxacanaibo jascaria jaca nori. Jama, jaha bësocahuë. Shomahuahacacahuë Ibo joihuaxëna.

⁷Toca ma xo jochacanaibo iquia. Ja johai ca qui shomahuahacacahama ca xo rë. Baquichá oxacanaibo jascaria ca xo. Cahëtimaxëni ca xo iquia, pahëcanaibo jascaria jaca nori.

⁸ Jama, shomahuahaca ca no ixēti xo, barihani baquē bo no nori iqui na. Soldado no jascariano. Shipati quiniamati, manē shabi, tihī cabo sahuēcāni quiha shomahuahacaxēna. Jascaria, Dios no chahahuariano. No noinabēquino. Jesucristo ó no pasono. Tocapihi tsi shomahuahacaxēqui noa noqui ri.

⁹ Diós noqui biyamaniquē, ja caxahai cató tsi noqui copixēna. Jama, noqui ja biniquē, noba Ibo Jesucristó tsi noqui xabahamaxēna.

¹⁰ No bax ja naniquē ra ja bēta no bēso-bēsopaono iquish na. Jatsi shina-huējēnyamacana. Rēsonish cabo, bēso cabo, naa noqui tēquē tēroxēhi quiha joxo na.

¹¹ Jaha tsi chamahuabēquinacana. Jasca, mēbinabēquitsacana, ma acai jascaria.

Jaroha ca yoba

¹² Mato iglesiá ca yonococanaibo jia tsi nicacana, iquia, ēbē xatē bá. Iboha quinia ó tsi mato mēpicāni quiha ra. Jasca, Iboha chamá tsi yobacāni quiha mato quiniamaxēna.

¹³ Jato noicana. Jato chahahuacana jato yonoco iqui na. Jasca, jatiroha cabo ya pasiroha ranabēquicana iquia.

¹⁴ Jasca, nicamixēni cabo raahacana, ēbē xatē bá. Cohuēxēni cabo chamahuacana. Chama yama cabo mēbicana. Jatiroha cabo qui yosanayamacana.

¹⁵ Nohiria bá pi mato yosino tsi jahari jato copiyamacana. Anoma quiha. Jama, mabē xatē bo, jatiroha ca nohiria bo, tihī cabo mēbicana.

¹⁶ Jasca, rani-ranipaocana.

¹⁷ Jatiroha ca barí tsi bēhoxcana.

¹⁸ Jatiroha ca jahuē bo qui “Gracias” icana. Jesucristó tsi jaha Dios quēēhai ca tsi xo toa mato bax na.

¹⁹ Jasca, Espiritu Santo yonoco nocaahuayamacana.

²⁰ Dios Chani yoacanaibo ocahuayamacana.

²¹ Jama, jatiroha ca chani tanacana, jabija ca ja nori ca cahēxēna. Chani jia cabo roha nicacana.

²² Jatiroha ca yoi ca quimacana.

²³ Jabi Dios, naa noba shina pasimati Ibobá mato jiahua-jiahuariano. Mato jabi, mato shinana, mato yora, tihī cabo tsi Diós otono, quēsotima ca ma ino iquish na, Jesu joquē no.

²⁴ Jabi mato ó bēsohi quiha Dios, naa mato quēnanish cato. Quiyamahi quiha.

Pablo joihuanina

²⁵ No bax bēhoxcana, ēbē xatē bá.

²⁶ Jasca, toá ca chahahuacanaibo jatiroha cabo joihuacana no bax na.

²⁷ Jatiroha ca chahahuacanaibo naa ē quēnēha ca carta nicamacana iquia, Iboha chamá no.

²⁸ Noba Ibo Jesucristó mato shomahuano. Amén.

Segunda Carta Del Apostol San Pablo a Los Tesalonicenses

¹ Tesalónica yacatá ca chahahuacanaibo joihuaqui noa, naa Pablo, Silvano, Timoteo. Noba Jahëpa Dios, noba Ibo Jesucristo, tihi cabá-na xo mato ra.

² Noba Jahëpa Dios, noba Ibo Jesucristo, tihi cabá mato shomahuano. Mato shina ja pasimacano.

Tënëhai ó no pasoxëti xo

³ Jiaría tsi anihí quiha ma chahahuahaina iquia. Jasca, anihí quiha ma noinabëquihaina. Ja tsi xo toa mato bax Dios qui “Gracias” iroha-iroha è ti xo, èbè xatè bá.

⁴ Jaha tsi mato jabi jia ca yoati tsi yoabonaquí noa Dios chahahuacanaiba iglesia bo xo na. Mato pasomaha nohiria bo iquiina, mato ja tënëmacanaina, jato qui ma yosanayamahaina, tihi ca tsi jato è yoani quiha ranixo na.

⁵ Jasca, ma tënëhai cató tsi noqui bëro xo Diós jia ca acaina. Jia tsi nohiria bo copixëhi quiha Dios ra. Jabi ma tënëhai cató tsi mato rohahuahi quiha Dios iquia ja othai ca qui mato jicomaxëna.

⁶ Jasca, mëstè xo Dios. Mato yosicanaibo copixëhi quiha iquia.

⁷ Jasca, jia tsi mato tënëmahacahax cabo racamaxëhi quiha Dios, noba Ibo Jesucristo nai ax jisiquiquè no. Toa barí tsi jahuè ángel chamaxëni cabo ya joxëhi quiha, chihi ririhai cato ó no.

⁸ Jatsi Dios cahëyamacanaibo, noba Ibo Jesu Chani jia ca nicamixëni cabo, tihi cabo tsi copixëhi quiha Dios.

⁹ Anomariaxëhi quiha ja copihaina ra. Tënëtiyá tsi ihipaocaxëceni quiha rè. Jato copi quiha. Noba Iboha iti quima raahacacaxëceni quiha. Jahuè oquè-oquèria ca chama jisyamacaxëceni quiha ra.

¹⁰ Tocaxëhi quiha Dios ra Ibo joquè no. Toa barí tsi Ibo ocahuaxëhi quiha jahuè-na bo tèquè, “Jiaría tsi xo Ibo ra” iquiina. Jasca, toa barí tsi jato xërèquè ixëqui mato ri, mato è yoani ca chani qui ma chitimini iqui na.

¹¹ Ja tsi xo toa mato bax Dios qui bëhoxqui noa, jiaxëni cabo Diós mato manëmano. Jabi Diós mato quënani quiha jia ca ati. Jahuè chamá tsi mato ja mëbino iquia, ma acatsai ca jia ca jahuè bo tèquè ma ano iquish na. Jasca, ja qui ma chitimihai cató tsi mato ja mëbino, ma acai ca yonoco ma jatihuano.

¹² Toca tsi mato bax bëhoxqui noa, mato ó tsi noba Ibo Jesucristo janè oquëhuahacano iquish na. Jasca, Ibo ó tsi ma oquëhuahacano mato ri. Noba Dios, noba Ibo Jesucristo, tihi cabá mato shomahuano.

2

Jochamixëni cato

¹ Joxëhi quiha noba Ibo Jesucristo, nobè xatè bá. Joxo tsi ja qui noqui catiaxëhi quiha. Tihi ca yoati tsi chaniparicasquia.

² Jishopè. Tobi toa paracanaibo, naa “Tsèquëniquè Iboha xabaca” iquii ca nohiria bo. “Toca tsi ii quiha Pablo chani, jahuè carta bo” ¿i cahi ni sa? Nèca ca chani nicahax shinarisiquiyamatsicana iquia. Raquëyamatsicana.

³ Nèca tsi tsohuècaracá mato parayamano. Jabi jariapari joxëhi quiha xaba huètsa bo ra, noba Ibo jonox pari no. Jariapari joxëhi quiha Dios pasomaha iquinatiyá. Jaquirèquè jisiquixëhi quiha jochamixëni ca joni, naa tënëtiya qui raahacati cato.

⁴ Jisiquixo tsi jatiroha ca Diós quënahacanish cabo, arati jahuè bo, tihi cabo tsi pasomahaxëhi quiha pè naa jochamixëni cato. Jatsi Dios arati xobó tsi tsahoxëhi quiha pè. Tsahohax toá tsi “Dios xo èa ra” ixëhi quiha pè.

⁵ ¿Mato è yoani ca ma shina-bënoni pa? Ocapixëhai ca yoati mato è yoaniquè mato bëta xo na.

⁶ Jaboqui tsi naa jochamixëni ca quëtiahí quiha jahuècara ca chama, ja jisiquiyamano iquish na. Jari jahuè xaba ma xo ra. Jabi naa quëtiahai ca chama cahëqui mato iquia.

⁷ Jama, jaboqui jonè tsi yonocohi quiha pè. Jisiquiyamahí quiha. Ja jisiquinox pari no tsi tsëcahacaxëhi quiha jahuè yonoco quëtiahai cato.

⁸ Jatsi jisiquixëhi quiha toa yoixëni cato rè. Jatsi chamá tsi joxëhi quiha noba Ibo Jesu yoi ri. Joxo tsi bëro tsi toa yoixëni ca tēpasxëhi quiha ra. Quëyohacaxëhi quiha jahuè yonoco yoi tèquè.

⁹ Nicacahuë. Naa yoixëni ca jono tsi mëbixëhi quiha Satanás. Satanás chama jayaxëhi quiha pë. Joxo tsi jisti bo axëhi quiha nohiria bo paraxëna. Toca tsi nohiria bo paraxëhi quiha rë, Cristo ja chahahuayamacano iquish na.

¹⁰ Jasca, jatiroha ca quinia yoi bo axëhi quiha pë, tënëtiya qui bocanaibo paraxëna. Toatiyá tsi jabija ca chani ó quëëyamacaxëcane quiha nohiria bo rë, xabahamahacaxëna.

¹¹ Ja quëshpi tsi janyama ca chani jato qui raaxëhi quiha Dios, quiaxëni cabo ja chahahuacano.

¹² Jaha tsi jabija ca chahahuayamacanaibo, jocha ó quëëcanaibo, tihi cabo tsi tënëtiya qui raaxëhi quiha Dios ra.

Diós mato quënaniquë xabahamahacati

¹³ Mato bax Dios qui “Gracias” no i-ipaoxëti xo, ëbë xatë bá. Anomaria tsi xo toa Ibobá mato noihaina iquia. Jariapari tsi mato ja quënnani quiha xabahamahacati. Espíritu Santó tsi mato ja bahuëni quiha, jabija ca Chani qui ma chitiminiquë no.

¹⁴ Jabi no yoani ca chani tsi Diós mato quënaniquë xabahamahacati, noba Ibo Jesucristo chama jia ca ma xatënano iquish na. Tihi ca quëshpi tsi ja qui “Gracias” iqui noa.

¹⁵ Japi chamacana, ëbë xatë bá. Mato no tiisimani ca yoba achariacana ra, naa mato qui no chaninina, carta ó tsi no quënnëna, tihi cabo.

¹⁶⁻¹⁷ Noba Ibo Jesucristo, noba Jahëpa Dios, naa noqui noinish cato, tihi cabá mato chamahuano. Mato ja mëbicano, jabi jia ca ma jayano. Jabi noba Jahëpa Diós noqui shinaranihuapaono. Jia ca no bax ja ani quëshpi tsi jaha pasoqui noa ra.

3

No bax bëhoxcana

¹ Jarohari tsi no bax bëhoxcana, ëbë xatë bá, mëri tsi noba Ibobá Chani rëtsamino. Jia tsi Dios Chani nohiria bá bino, ma bini jascaria.

² Jasca, no bax bëhoxcana iquia, caxacanaibo, yoixëni ca joni bo, tihi cabo quima Diós noqui xabahamano, noqui ja yosiyamacano iquish na. Jabi Dios Chani chahahuayamahi quiha jatiroha cabo rë.

³ Jama, noqui mëbicasqui Dios ra. Mato chamahuaxëhi quiha. Satanás pi mato yosino tsi mato ó bësohi quiha ra.

⁴ Jasca, Ibo qui chitimiquí tsi mato no tiisimani ca jahuë bo axëqui mato iquia. Jiaxëhi quiha ma axëhaina iquia.

⁵ Noba Ibobá mato mëbino, Dios noihaina, Cristo tënëhaina, tihi cabo ma cahëyoino iquish na.

Yonocoti xo jatiroha cabo

⁶ Noba Ibo Jesucristo chamá tsi mato yobaquia, ëbë xatë bá. Chiquixëni ca chahahuacanaibo, noba yoba nicamixëni cabo, tihi cabo quimacana iquia.

⁷ Noba jabi ma banahuaxëti nori ca cahëqui mato. No chiquishyamani quiha mato bëta ax na.

⁸ Noqui ma orihuaquë tsi mato no copiniquë ra. Baquichá, barihaní no yonocopaoni quiha noba oriquiti copixëna. Tihi ca tsi no aniquë ra mato yosanamayamaxëna.

⁹ Jasca, no tocane quiha banahuati jabi jia ca mato qui axëna. ¿Jabi mato oriquiti biti mëtsa no iyamayamani? Jama, copixoma tsi no biyamaniquë ra noba jabi jia ca mato jismaxëna. Noba jabi ma banahuaxëti xo iquia.

¹⁰ Jasca, “Piyamaxëti xo toa yonococas-yamacabo” i ë niquë mato bëta ax na.

¹¹ Jishopë. “Chiquixëneria ca xo. Yonocoyamacani quiha. Ranimixëneria ca xo” i noquii quiha nohiria bo rë mato yoati na.

¹² Jabi noba Ibo Jesucristo chamá tsi nëca ca nohiria bo yobaquia. “Jia tsi ja yonocoxëti ca xo, jato oriquiti copixëna” iquia ra.

¹³ Jari jia tsi yonococana, ëbë xatë bá. Jia ca ati qui yosanayamacana iquia.

¹⁴ Tsohuëcaracá pi noba yoba niano tsi jaha bësocahuë. Ja bëta rabënyamacana jahuë jabi qui ja bërabino iquish na.

¹⁵ Jama, mabë xatë ja nori ca shina-bënoyamacana yobaxo na.

Jaroha ca chani

¹⁶ Jatiroha ca xabacá tsi Cristó, naa noqui ranihuati Ibobá mato shina-ranihuano. Mato bëtajano.

¹⁷ Jabi noho mëquënë tsi naa carta jatihuaquia mato joihuaquí na. E quënnëhai cató tsi naa carta ibo Pablo nori ca cahëxëqui mato.

¹⁸ Noba Ibo Jesucristó mato shomahuayoino. Amén.

Primera Carta Del Apostol San Pablo a Timoteo

Timoteo qui Pabló quëñëhina

¹ Pablo ca ëa xo naa chani quëñëhaina.

Jesucristo yonati ca ëa xo naa. Jabi Dios, naa noqui Xabahamati Ibo, jatsi Jesucristo, naa jaha no pasohai cato, tihi cabá ëa raaniquë Chani Jia ca ë yoano.

² Mi qui naa chani quëñëquia, Timoteó. Noho baquë jascaria xo mia iquia, Ibo tahëhax na. Noba Jahëpa Dios, noba Ibo Jesucristo, tihi cabá mia shomahuano. Mia ja noicano. Mia ja ranihuariacano iquia.

Timoteo Pabló yobanina Chani yoi ca yoati na

³ Efesó tsi jari mi chitëno ra. Jabi "Mi tocaxëti xo" i mi qui ë ni quiha Macedonia mai qui canox pari. Toá xo mahitsa ca chani yoacanaibo rë. Anoma tsi xo toa ja yoacanaina iquia. Ja iqui tsi jato mi pasimano.

⁴ Jasca, tobi xo toa jato naborëquëba chani bo, jato janë bo, tihi cabo ja chanicana. Ja iqui tsi joi mëracasani quiha iglesiá ca nohiria bo ja tahëxo na rë. Anoma quiha. Dios quinia ó tsi noqui mëbiyamahi quiha toca ca chani iquia, oquë tsi Ibo qui noqui chitimimati.

⁵ Toca tsi toá ca xatë bo mi yobano, jato huëtsa ja noiyoicano iquish na. Noiyoipiquí tsi bahuëhaca ca shinana, shina jia cato, tihi cabo ja jayaxëti ca xo. Jasca, jia tsi Ibo qui ja chitimiti ca xo, noicatsi na.

⁶ Jama, tobi xo toa naa quinia jia ca quima casocanaibo rë. Casohax bënëocani quiha, jato mahitsa ca chani naxërëquë no.

⁷ "Dios yoba yoati ibo bo xo noa" icani quiha; jato chani yoi cahëtimaxëni jaca nori. Jënahuariaxo Dios yoba ja tiisimacana, cahëtimaxëni ca ja icaquë no?

⁸ Japi quinia jia cató pi Dios yoba bo yoahacano tsi noqui mëbixëhi quiha Dios yoba iquia. Toa cahëqui noa.

⁹ Jama, noqui mëstëxëni ca nohiria bo qui toa yoba bo acacayamani quiha, nicamixëneria ca nohiria bo qui ja acacani nori. Jabi tobi xo toa yoyocanaibo, gobierno pasomaha nianacanaibo, Dios pasomaha cabo, jochahuaxëni cabo, mëstëhuahama cabo, Dios yoba pasomaha cabo. Tihi cabo qui Dios yoba bo acacani quiha. Jasca, jato jahëpa, jahëhua, tihi cabo acanaibo, ati ibo bo, tihi cabo qui ja acacani quiha.

¹⁰ Jasca, anoma ca chotacanaibo, nohiria yomacanaibo, quiacanaibo, juez bësojó tsi quiacanaibo, tihi cabo qui ja acacani quiha. Jasca, ë tiisimahai ca jia ca chani pasomaha cabo qui Dios yoba acacani quiha.

¹¹ Jabi ë tiisimahai ca tsi xo toa ë qui acacani ca Chani. E qui toa Chani noba chamaxëneria ca oquëria ca Diós aniquë ra.

Dios qui "Gracias" i Pablo nina

¹² Noba Ibo Jesucristo qui "Gracias" iquia, jahuë yonoco ati chama ë qui ja ani iqui na. Ea shinaxo tsi ëa ja biniquë pa jahuë yonoco ati. Ja iqui tsi ja qui "Gracias" iquia.

¹³ Chahahuanox pari tsi Ibo ë ocahuapaoniquë rë. Jasca, chahahuacanaibo ë tënëmapaoniquë jato qui cacaxëneria ë ini iqui na. Jatsi Diós ëa shomahuaniquë, cahëhaxma tsi ë tocani iqui na. Toatiyá tsi jari Cristo qui ë chitimiyamani quiha.

¹⁴ Jama, anomaria ini quiha Ibobá ëa noihaina ra. Jatsi Jesucristo iqui tsi ja qui ë chitiminiquë ëa ri. Jaboqui noi-noiriaquia ëa ri.

¹⁵ Jabijaria tsi xo naa mato qui ë yoahaina iquia. Chahahuacaxëti xo naa chani ra: Mai qui Jesucristo joniquë jochacanaibo xabahamaxëna. Jabi jato oquëria ca jochanish ca ëa xo naa ra.

¹⁶ Ja iqui tsi anomaria ini quiha Diós ëa noihaina. Jasca, noqui tsi jahuë Jesucristo ë qui yosanayamahai ca ja jismacasni quiha nohiria bo qui. Toa quiniá tsi Ibobá noiyoihai ca cahëxëhi quiha ë cho chahahuacanaibo, naa bëso-bësopaocaxëcanaibo ra.

¹⁷ Jatsi jia tsi Dios yoi no ocahuapaoxëti xo. I-ipaohai ca rësotimaxëneria ca Chama-chamaria tsi xo naa ra. Jisnoma quiha. Jaroha ca Dios yoi tsi xo naa. "Oquëria ca tsi xo naa" i-ipaocui noa. Iquë. Amén.

¹⁸ Mia yobacasquia, ëbë baquë, Timoteó. Siri tsi yosibá mi bax bëhoxni ca chani mi shina-bënoyamano. Jato yoba pi nicahi tsi jia tsi Ibo bax nianapixëqui mia tia.

¹⁹ Nianahax Cristo, naa mi chahahuahai ca quima mi casoyamano. Jasca, shina jia ca mi jayaxëti xo. Jabi tobi xo toa jato shinaná yoahai ca jia ca qui nicacasyamacanaibo. Ja iqui tsi yoshihuahacaxëhi quiha ja chitimicanaina rë. Jato shina pasomaha ca acani quiha pë.

²⁰ Jabi tocani quiha Himeneo, Alejandro ri. Ja iqui tsi Satanás qui jato ë mëaniquë ja copihacacano iquish na.

2

Arati jabi bo

¹ Noho jariapari ca yoba tsi xo naa: Nohiria bo tëquë bax no bëhoxti xo iquia. Bëhoxquí tsi Dios no nicaxëti xo jato ja mëbino. Jasca, “Gracias” i Dios qui ti no shina-bënoyamano iquia.

² Jasca, gobierno chama-chamaria bo, jato nama ca chama bo, tihi cabo bax no bëhox-xëti xo, jia tsi no racabëquinano. Quinia jia cató pi ja yonacano tsi oquëxëhi quiha toa Dios qui no arahaina, no yonocobëquinahaina, tihi cabo iquia.

³ Tihi tsi xo jia. Dios, noqui Xabahamati Ibo ranihuahai ca quinia tsi xo naa.

⁴ Nohiria bo tëquë xabahamacatsi quiha Dios. Jabija ca quinia jato cahëmacatsi quiha.

⁵ Jabi huësti roha tsi xo Dios ra. Jasca, huësti roha tsi xo toa Dios qui nohiria mëpiti ibo. Toa joni tsi xo Jesucristo ra.

⁶ Jamë ja aniquë nohiria bo tëquë copixëna. Dios qui xaba jia cató tsi ja raahacani quiha no jisno iquish na.

⁷ Ja tsi xo toa carayanabo qui ë raahacaniquë toa Chani tiisimati. Parayamaquia ra. Jato qui ë raahacani quiha jabija ca quinia yoati.

⁸ Nicacana. Jatiroha cabo ó ca joni bo bëhoxno iquia. Bëhoxquí tsi jocha yama ca mëquë bo ja tërocana. Caxacanaina, joi mëracanaina, tihi cabo quima ja aquëquëxëti xo, jia tsi bëhoxcatsi na.

⁹ Jasca yoxa bo ri. Jabi jia ca ja jayacano jato ri. Jayahi tsi quinia jia cató tsi ja jianacaxëti xo. Jasca, quinia jia cató tsi jato boo ja bohuëxëcano. Jasca, copixëneria ca oro ca jianati bo, moyo bo, raiti bo, tihi cabá tsi ja jianariayamano. Ja quiniacaxëcati xo iquia.

¹⁰ Oquë tsi xo nohiria bo ja mëbi-mëbicanaina. Ja tsi xo toa Dios qui aracanai ca yoxa bá axëti cato iquia.

¹¹ Jasca, ishima tsi ja nicacano, ja tiisimahacacaquë no.

¹² Jasca, joni bo yoxa bá tiisimayamaxëti xo ra. E qui yoi tsi xo toa joni bo ja yonacanaina. Ja pasixëti ca xo.

¹³ Jabi jariapari tsi Adán acacani quiha. Jaquirëquë Eva ja ani quiha.

¹⁴ Parahacayamani quiha Adán, yoxa roha ja nori. Parahacahax ja jochani quiha.

¹⁵ Jama, baquë comahi tsi xabahaxëhi quiha yoxa bo ri, quinia jia cató pi ja chitimicano. Jatsi ja noixëti ca xo. Mëstë ca jabi ja jayaxëti ca xo. Quinia jia tsi ja bësoxëti ca xo. Tihi tsi ayoxëti xo yoxa bo ra.

3

Jënixëti ni iglesiá ca chahahuacanaibo ó bësocanaibo

¹ “Jia tsi xo iglesiá ca rëquëniniti ibo iquiina” icani quiha nohiria. Jabija tsi xo toa ja yoacanaina ra. Rëquëniniti ibo pi joni manëcasno tsi yonoco jia ca tsi xo toa jaha ja quëhaina ra.

² Ja tsi xo toa quësohacatimaxëni ca ixëti xo iglesiá ca rëquëniniti ibo. Huësti ca ahui roha ja jayaxëti xo. Jënë-naxëni, yoyoxëni, tihi tsi ja itima xo. Ja qui nohiria bá nicaxëti xo. Jasca, jahuë xobo qui nohiria bo ja jicomati xo. Jatsi tiisimati ja cahëxëti xo.

³ Pahëxëni, iquinaxëni, tihi tsi ja itima quiha. Jama, ishima, shinajiaxëni, tihi tsi ja iti xo. Jasca, parata noixëni ca ja itima quiha. Tihi ca jabi jiaxëni cabo jayaxëti xo toa rëquëniniti ibo bo.

⁴ Jasca, jahuë xobó cabo otopihai ca ja iti xo. Jia tsi jahuë xocobo ja jabimaxëti xo nicati.

⁵ Jia pi jahuë xocobo ototi cahëyamaquí tsi çjënahuariaxo raca iglesiá cabo ja otona?

⁶ Jasca, chahahuabëna ca mi biyamano rëquëniniti ibo iti. Anoma quiha. Tocapimino tsi jamë shinamixxëni ca ja manëmitsa ra. Tonia ja qui quësoxëhi quiha xatë bo, Satanás qui Dios quësoni jascaria.

⁷ Jasca, jia tsi chahahuayamacanaibo qui chanixëti xo rëquëniniti ibo. Jato qui jia ja iti quiha. Quiniacaxëcahuë. Ja qui pi ja quësocano tsi yoshini trampa qui ja paquëmitsa ra. Jabi toca ca tsi ixëti xo toa rëquëniniti ibo manëcatsai cato ra.

Iglesia ca mëbicanaibo

⁸ Jascaria tsi jabi jia ca jayaxëti xo iglesiá ca mëbicanaibo ri. Paramixxëni, jënë-naxëni, paratá-naxëni, tihi ca tsi ja itima ca xo ra.

⁹ Jama, jia tsi Cristo quinia ja banahuati ca xo, naa jato bëroma ca Cristo. Ja tsi xo toa ja qui ja chitimicanaina.

¹⁰ Jato binox pari tsi jato tanamahuë. ÇJabi jia ca jayacahi ni? Tsayaparihuë. Yama jato pasomaha ca jahuë bo pi no tsi jato qui iglesiá ca yonoco ahue.

¹¹ Jasca, jabi jia ca jayaxëti xo toa jato ahui bo ri. Ranimisxëni, jënë-naxëni, tihi tsi ja itima ca xo, shinajiaxëni ca jaca nori.

¹² Jasca, huësti ca ahui roha ca ja jayati ca xo. Jato xocobo, jato xobó cabo, tihi cabo ototi ja cahëxëti ca xo.

¹³ Jia pi iglesiá ca yonoco ja acano tsi jato oquëhuacaxëcani quiha chahahuacanaibo. Jatsi raquëhaxma tsi Jesucristo qui ja chitimicani ca yoati tsi chanipicaxëcaqui.

No chitimihaina

¹⁴ Mi qui cacasquia. ¿Oxë huëtsa ma ni? Jama, jaboqui naa carta mi qui raaquia ë bamamitsa iqui na.

¹⁵ Bamapihëno tsi Dios iglesiá ca arati quinia mia jismaxëhi quiha naa ë quënëhaina. Bësó xo chahahuacanaibo Dios iquia. Jasca, jato ó tsi xo Dios jabija ca Chani. Toa jabija ca Chani ó bësocani quiha.

¹⁶ Jabi anomaria tsi xo toa noba arati quinia ra. Yoanoma quiha.

Nohiria yora ó tsi Dios coniquë.

Mëstë ja iquí ca Espiritu Santó jismaniquë.

Angel bá tsaya-tsyaniquë.

Carayanabo qui jahuë Chani yoahacanicuë.

Ja qui ja chitimicaniquë jato ri.

Jaquirëquë mana nai qui ja tërohacanicuë.

4

Cristo quima casocanaibo

¹ Xaba rësó tsi Cristo quima casocaxëcani quiha huësti huësti cabo, parahai ca tiisimacanaibo nicacatsi na. Jato qui jiaxëhi quiha toa yoshiní tiisimahaina. Tihi ca tsi noqui yoahi quiha Espiritu Santo.

² Jatsi quiniacaxëcahuë. Quiacaxëcani quiha toa tiisimacanaibo. Parati cahëxëni ca xo. Parajahuacano tsi jato qui quësoyamahi quiha jato shinana rë, bësoyama jaca nori iqui na.

³ Tiisimahi tsi “Anoma tsi xo ahui bënë bichiina” icani quiha pë, jënima ja nori. “Pinoma xo toa; pinoma xo naa” icani quiha pë, piti yoati na. Jishopë. Tihi cabo Diós nëhohuani quiha piti. Jasca, toa piti quëshpi tsi “Gracias” iqui noa Dios qui, naa noqui chahahuacanaibo. Noqui tsi xo toa jabija ca cahëcanaibo.

⁴ Nicacana. Jia tsi xo toa jatiroha ca Diós nëhohuanina. “Gracias” iipihit tsi “Pinoma xo toa” i no yamaxëti xo, bëhoxhi na.

⁵ Dios Chani, no bëhohaina, tihi cabo tsi xo toa piti shomahuahaina piti.

Jesucristo pastor jiaxëni cato

⁶ Tihi ca yoba bo pi mi xatë bo qui ahi tsi Jesucristo yonati jiaxëni ca ixëqui mia. Tocapimino tsi chahahuahacati ca Chani, Dios yoba jia cabo, tihi cabo cahëhai ca mi nori ca jismahacaxëhi quiha ra.

⁷ Jasca, mahitsa ca chani, yoyoxëni ca chani, tihi cabo quima basihuë. Jatsi quiniahuë. Oquë tsi xo toa mi shina coshihuahaina Dios quinia ó tsi bësohai cató no.

⁸ Tsayahuë. Jënima tsi toa no mohi-mohihaina noba yora coshihuati. Jama, oquë tsi xo toa noba shina coshihuahaina Dios quinia ó no. Tocapimino tsi oquëxëhi quiha mi bësohaina jaboqui, rëquë ca xaba ri.

⁹ Nicahuë. Jabija tsi xo naa ë yoahana. Ja chahahuahacaxëti xo.

¹⁰ Bësohai ca Dios qui chitimiqui noa. Maí ca nohiria bo, noqui chahahuacanaibo, tihi cabo Xabahamati Ibo-iboria ca tsi xo naa ra. Ja tsi xo toa yonocoria-yonocoriaquia Dios bax na.

¹¹ Tiisimaquí tsi tihi ca jahuë bo chahahuacanaibo mi amano.

¹² Jasca, mia nohiria bá ocahuayamano, shinapayo mi nori iqui na. Quinia jia cato ó tsi mi bësono chahahuacanaibo bax na. Mi chani, mi jabi, mi noihaina, mi chitimihaina, mi yoyoyamahaina, tihi cabo tsayacaxëcani quiha.

¹³ Ea manapama tsi mi bamayamano. Quënëhacanish cabo nohiria bo mi nicamano. Dios Chani mi yoano. Mi tiisimano.

¹⁴ Jabi Dios Chani yoati tiisi jaya xo mia iquia. Toa tiisi mi shina-bënoyamano. Toa tiisi Diós mi qui ani quiha, Chani chitahëhuati ibobá mi nohó jato mëquë jananicuë no. Mi bamayamano ra.

¹⁵ Jatsi ë quënëha ca yoba mi shinano. Mi tiisí tsi mi ariano, mi shinahacai ca nohiria bá jisno iquish na.

¹⁶ Jahuëcara ca ahi tsi quiniacaxëhuë. Tiisimahi tsi jaha bësuhuë. Tocapiquí tsi mimë xabahamaxëqui mia. Jasca, xabahamahacaxëhi quiha mia nicacanaibo ri.

5

¹ Joni yosibo raahayamahuë. Anoma quiha. Jato qui chanipama tsi jia tsi jato mi yobano, naa mi ipa mi yobahai jascaria.

² Jasca joni baquë bo ri. Jato rëquëmë jascaria mi iti xo iquia. Jasca, yoxa ëhuati bo qui chanipama tsi jato noihuë, mi ihua mi noihai jascaria. Jasca, yoxa jahi bo ri mi mëbino, naa mi yoxa ca mi mëbihai jascaria.

³ Jasca, bënë imanish ca yoxa yoi bo mi shinano. ¿Tobi ni jato otoiha cato?

⁴ Tsayahuë. Shinahacahax ca xocobo, chahitaxocobo, tihi cabo pi ja jayacano tsi jato ëhuati bo ja ototi ca xo iquia. Jato nabo mëbiti ja cahëti ca xo. Jato ó ca cuenta jahari ja copixëti ca xo, Dios qui jia ja nori iqui na.

⁵ Jama, tobi xo bënë imanish ca yoxa noitiria cabo, naa jato ototi ibo yama cabo. Dios qui chitimiyoicani quiha ra. Baquicha, barihani, tihi cató tsi bëhoxcani quiha. Dios qui jamë aquëquëcani quiha ja bax yonocoxëna.

⁶ Jama, tobi xo toa Dios shinayamahai ca bënë imanish ca huëtsa bo. Jahuëmishni bo roha shina-shinacani quiha pë. Bësoyama ca jascaria ca xo naa bëso ca yoxa bo iquia. Jato mi mëbiyamano.

⁷ Tihi ca yoba iglesiá ca nohiria bo qui mi ano, quësohacatimaxëni ja icano iquish na.

⁸ Dios quima casocani quiha toa jato xobó cabo otocasyamacanaibo. Tsohuëcaracá pi jahuë nabo, jahuë jimibo, tihi cabo mëbiyamano tsi chahahuayamacanaiba jocha oquë tsi xo toa jahuë jocha iquia.

⁹ Mato lista qui shinapayo ca bënë imanish ca maniyamahuhë. Sesenta año bo pari ja jayaxëti xo. Jasca, huësti ca bënë ya roha ja ini nori quiha.

¹⁰ Jasca, jia tsi nohiria bo chanixëti xo ja acái ca yoati na. ¿Jia tsi jahuë xocobo ja shinahamani? ¿Shishocanaibo otoihi ni? ¿Dios nohiria bo shomahuahi ni? ¿Noitiria cabo, iquicanaibo, tihi cabo mëbini ni? ¿Tihi ca yonoco jia ca acatsi ni? Tocapijano tsi iglesiá ca lista qui jahuë janë maniahuhë iquia.

¹¹ Jama, mato lista qui shinapayo ca bënë imanish ca yoxa maniyamahuhë. Tihi cabo tsi xo toa bënë huëtsa bicascanaibo. Jato noma jabi quiha. Cristo qui aquëquëhax tsi ja casomitsa pë bënë dixëna.

¹² Tocapijacano tsi noqui bëroria tsi xo toa Cristo ja banahuayoicasyamahaina.

¹³ Jasca pi iglesiá cabá jato otono tsi ja chiquishcamitsa. Yonocoyamapihi tsi xobo bo topoco-topococani quiha pë mahitsa. Topocohi tsi ranimiscaxëcani quiha tia. Anoma tsi xo toa ja toacanaína.

¹⁴ Jaha tsi ë qui jia tsi xo toa bënë paxa ca ja bicanaína. Xocobo ja sailhuaxëti ca xo. Jato xobó cabo ja ofoxëti ca xo. Tocapijacano tsi yamatsixëhi quiha toa jato pasomaha ca chani iquia.

¹⁵ Jishopë. Iglesia quima huësti huësti ca casoni quiha Yoshi banahuaxëna.

¹⁶ Noho yoba tsi xo naa. Jato bënë imanish ca yoi bo chahahuacanaibá otoxëti xo iquia, jato jimibo ja icaquë no. Copixëni tsi xo toa jato orihuati gasto bo. Ja tsi xo toa iglesiá cabá jato mëbiyamano. Jama, toa bënë imanish ca yoxa noitiria cabo, naa jamë yoi cabo, iglesiá cabá mëbixëti xo iquia.

¹⁷ Jasca, doble ca sueldo copihacaxëti xo iglesiá ca rëquëninicanai ca yosibo. Dios Chani pi ja yoariacano tsi ja tiisimariapicano tsi jato qui chahahuacanaibo rani-raniriano iquia.

¹⁸ Nëcahi quiha Dios Chani ra: “Trigo bëro huëyé timano tsi jaranacati amayamacahuë” ii quiha. Jasca, “Copihacaxëti xo yonocohai cato. Sueldo ja bino” ii quiha.

¹⁹ Jasca, pastor qui nohiria quësono tsi quiniaxëhuë. Mi nicanox pari no tsi ja qui quësoxëti xo dos tres cabo pari.

²⁰ Pastor pi jocharohano tsi chahahuacanaibo bësojo xo tsi mi raahaxëti xo, tëxë bo raquëno iquish na.

²¹ Nicaparihuë. Dios, Jesucristo, jahuë ángel yoi bo, tihi cabo bësojo xo tsi mia yobaquia. Iglesiá ca nohiria bo ó bësopama tsi jaharisi nohiria bo mi yobano ra. Yamaxëti xo toa mi qui oquë cato iquia.

²² Jasca, mëri tsi nohiria ó tsi mi mëquë janayamahuë pastor amaxëna. Tocapiqui tsi jahuë jocha mi yopamitsa. Toca ca joni pi pastor mi ano tsi mi qui quësoxëhi quiha iglesia iquia. Nohiria huëtsa ba jocha xatënyamahuhë. Jocha quima tëquë basina.

²³ Jasca, mi poco ó quiniaxëhuë. Huëstima tsi xo toa mi iquihaina. Tobi quiha mi poco pahë. Jatsi jënëpaxa roha mi ayamano. Oriquiqui tsi oquë tsi xo vino pistia acaina iquia. Poco qui jia quiha.

²⁴ Jasca, huësti huësti ca joni ba jocha tsi xo noqui bërono ra. Jatiroha ca nohiria bo tsi xo cahëhaina. “Ja copihacaxëti xo ra” iqui noa. Jama, jonë tsi xo toa nohiria huëtsa bo jochahaina. Jari basi tsi xo jato copi.

²⁵ Jascaria pi jia ca huësti huësti cabá ano tsi noqui bëroria tsi xo toa jia ca ja acanaina. Jasca, bërhuahacaxëhi quiha toa jonë ca acanish ca jia ca jahuë bo ri.

6

Chama ba Yonati bo

¹ Jato chama bo nicaxëti xo chahahuahai ca yonati bo tēquë, Dios janë, Dios yoba, tihì cabo qui nohiria bo quësoyamano iquish na.

² Jasca, chahahuahai ca chama pi jayahi tsi ja yosanayamaxëti xo, jahuë xatë ja nori iqui na. Tihì ca yoba bo mi yoaxëti xo iquia, mi tiisimaquë no.

Mahitsa ca tiisimacanaibo

³ Quiniaxëhuë. Toá xo toa jamëri ca yoba yoacanaibo. Toá xo toa Ibo Jesucristo Chani nicamixëneria cabo. Chahahuacanaiba yoba quinia ma xo toa ja yoacanaina pë.

⁴ Jamë shinamixëni ca cahëtimaxëneria ca xo iquia. Joi mërämíxëni ca xo pë. Jato iqui tsi tobi yosanahaina, iquinahaina, roamis-haina, mahitsa ca quësocanaina.

⁵ Jënëyamahi quiha rë joi ja icanaina. Tsayahuë. Yoshihuahacani quiha jato shinana. Jabija ca cahëyoitimaxëni ca xo iquia. Ganancia quëshpi roha tsi Dios Chani yoacascani quiha pë.

⁶ Jama, rico-ricoria ca xo chahahuacanaibo iquia. Jato ganancia tsi xo toa ja rani-ranicanaina.

⁷ Tsayahuë. ¿Mëquëya tsi naa mai qui no joyamani cohax na? Jasca, ¿jahuë boxëhi ni noa ra rësoxo na? Yama ra.

⁸ Jatsi oriquiti, sahuëti, tihì cabo pi jayahi tsi no ranixëti xo.

⁹ Jama, jocha qui paquëcani quiha ricocascanaibo. Trampa jascaria tsi xo toa rico ca iquiina. Parata iqui tsi yoi ca jahuë bo quiri bësocani quiha pë. Jatsi yoshihuahacacani quiha, yoi ca ó ja quëëhai cató no.

¹⁰ Quiniaxëhuë. Jatiroha ca yoi ca qui noqui mëpihi quiha parata noihaina ra. Ja iqui tsi Dios quima huësti huësti ca casoni quiha parata noihì na. Jaboqui cohuëria xo jato shinana.

Raquëxoma tsi Dios Chani yoahaina

¹¹ Dios joni-joniria xo mia, Timoteó. Ja quëshpi tsi jatiroha ca yoi ca basihuë. Jia ca ati ó mi quëëno. Jatsi mëstëxëni ca jabi jayahaina, Dios noihaina, Ibo qui chitimihaina, nohiria noihaina, ishima iquiina, tihì cabo tsi xo toa jiaría cabo. Mi tocaxëti xo iquia.

¹² Jasca, bamahaxma tsi Ibo bax nianata. Mia ja quënani quiha bëboti, bëso-bësopaoxëti. Jabi toca tsi mi chitahëni quiha, chahahuacanaibo bësojo xo tsi mi chahahuani ca mi yoaniquë no.

¹³ Dios bësojo xo tsi, naa jatiroha ca Bësomati Ibo bësojo xo tsi mia yobaquia. Jasca, Jesucristo bësojo xo tsi, naa Poncio Pilato qui jabija ca chaninish ca bësojo xo tsi mia yobaquia:

¹⁴ Ibo Jesucristo manapama tsi jatiroha ca yoba bo nicana iquia. Quësohacatimaxëni mi ino Ibo jisiquixëquë no iquia.

¹⁵ Xaba jia cató tsi jahuë Cristo jisiquimaxëhi quiha Dios ra, naa jiaría ca Chama-chamaria. Jatiroha ca maí ca chama bo, chama-chamaria bo, tihì cabo oquëria ca tsi xo naa huësti ca Dios ra.

¹⁶ Ja huësti ca tsi xo toa rësotimaxëni cato. Jasca, anomaria tsi xo toa jahuë bajra-bajrahai ca oquë. Ja qui basimatimaxëni xo noa ra. Jasca, yama tsi xo toa Jahëpa Dios jisish cato, jisnoma ca ja nori iqui na. Toa Dios no oquëhuariano. Jatiroha cabo ja oto-otopaono ra jahuë chama ya. Iquë. Amén.

¹⁷ Jahuë mishni bo jayaria cabo mi yobano. “Mamë shinamixëni iyamacana” ina jato qui. Jato parata qui ja chitimiyamacano ra, naamayamahai ca ja nori quëshpi na. Dios qui ja chitimixëti ca xo. Ja tsi xo toa noqui ranihuati jahuë mishni bo Ati Ibo-iboria.

¹⁸ Toa jahuë mishni jayaria cabo mi yobano tsi “Jia ca acana. Huashiyamacana” i jato qui cana iquia.

¹⁹ Tocapiquí tsi mana ca jahuë mishni bo jayacaxëcani quiha johai ca xabacá no. Jasca, tocapihi tsi nëá tsi bëso-bësyoicaxëcani quiha iquia.

Jaroha ca yoba

²⁰ Jisa Timoteó. Quiniexo tsi Diós mi qui ani ca yonoco mi ariano. Anoma ca yoi ca chani nicayamahuë. Toá ca mahitsá ca tiisi jaya cabo chanihai ca quimahuë.

²¹ Jishopë. Tobi xo toa Ibo quima casonish cabo pë, toa mahitsa ca tiisi ó quëëhi na. Tihì tsi iquia mia yobahi na. Iquë. Diós mia shomahuano.

Segunda Carta Del Apostol San Pablo a Timoteo

Timoteo qui Pablo quēnēnina

¹ Pablo, naa Jesucristo yonati tsi xo naa quēnēhaina. Diós ēa raani quiha jahuē Chani chitahēhuati ibo iti. Jahuē Jesucristo qui nohiria bo pi chitimino tsi jato bēsomapaoxēqui ra. Ja tsi xo noho chani.

² Naa carta mi qui raquia, Timoteó, noho baquē yoi cató. Noba Jahēpa Dios, noba Ibo Jesucristo, tihí cabá mia shomahuano. Mia ja ranihuacano.

Jesucristo Chani yoahaina

³ Barihani, baquicha, tihí cató tsi bēhoxpama tsi Dios qui “Gracias” iquia mia quēshpi na. Jabi shina jia ca yahi tsi naa Dios-diosria bax yonocoquia, naa noba naborēquēbo ini jascaria. Dios ranihuacatsai ca ēa xo naa.

⁴ Jasca, bēho yaxo tsi mia shina-shinaquia, mi qui cacasquí na.

⁵ Jia tsi xo toa Dios qui mi chitimihaina iquia, naa mi ēhuati Loida, mi ihua Eunice, tihí cabo chitimini jascaria. Tihí tsi xo toa ē shina-shinahaina.

⁶ Dios bax yonocoti tiisi jaya xo mia iquia. Toa tiisi Dios mi qui ani quiha mi nohó mēquē ē jananiquē no. Toa tiisi chamahuahuē iquia ja nocayamano iquish na.

⁷ Jia tsi xo toa Diós noqui acaina. Chamaxēni ca shinana, noiti shinana, nohiria bo rēquēniniti shinana, tihí cabo noqui aqúi quiha, raquēxēni ca shina ja nomari.

⁸ Ja iqui tsi bērabiyamana Dios Chani yoahi na. Jasca, ē qui bērabiyamana, naa preso qui nanēhacanih cato. Jabi Dios Chani pi yoaquí tsi tēnēxēqui mia ri, naa ē tēnē-tēnēhai jascaria. Tocapijano tsi mia chamahuaxēhi quiha Dios.

⁹ Anomaria tsi xo toa no bax Diós anina iquia. Noqui ja xabahamaniquē ra. Xabahamaxo tsi noqui ja quēnaniquē jahuē yonoco mēstēxēni ca ati. Noqui, naa mēquēya ca noitiria cabo ja quēnani quiha jahuē yonoco ati. Shoma xo noa. Mai nēhohuanox pari tsi quiha Diós noqui shomahuaniquē jahuē Jesucristo ini cató no.

¹⁰ Siri tsi Diós acasni ca no cahēyamaniquē. Jama, jaboqui Jesucristo joní cató tsi jahuē planes cahēqui noa ra. Joxo tsi quiha rēsoti chama ja quēyoni quiha. Jasca, jahuē Chani jia ca qui no chitimihai cató tsi noqui bēso-bēsopaomahi quiha. Tihí ca tsi xo toa no cahēhaina jaboqui.

¹¹ Jasca, ēa Diós biniquē ra, jahuē Chani jia ca ē yoano. Ja iqui tsi jahuē Chani chitahēhuati ibo, carayanabo tiisimati ibo, tihí ca ēa xo naa ra.

¹² Jabi anomaria tsi xo toa ē tēnēhaina naa Chani iqui na. Jama, toa Chani qui bērabiyamahai ca ēa xo naa. Jari yoacasquia ra, jahuē rēso qui ēa ja otoxēhai quēshpi na. E nohó bēsoxēhi quiha iquia.

¹³ Mia ē tiisimani ca jahuē bo mi shina-bēnoyamano. Jesucristo yoba mi chahahuayoino.

¹⁴ Quiniaxēhuē. Anomaria tsi xo toa Diós mi qui ani ca tiisi. Toa tiisi ó mi bēsono ra, mi nohó ca bēsohai ca Espiritu Santó no. Tihí ca tsi iquia mia yobahi na.

¹⁵ Jabi Asia maí ca chahahuacanaibá ēa jisbērianiquē pē, ē qui bērabiquí na. Jisbēriani quiha Figelo, Hermógenes ri. Ja acani ca cahēqui mia tia.

¹⁶ Jama, ē qui bērabiyamaniquē Onesíforo ra, presó tsi ē nori iqui na. Huēstima tsi ēa ja shinani quiha ēa ranihuaxēna. Jahuē xobó cabo Ibobá shomahuano.

¹⁷ Roma yaca qui cahēxo tsi quiha mēri tsi ēa ja mēra-mēraniquē. Mērahax ē qui ja shishoni quiha.

¹⁸ Jaroha ca barí tsi toa joni Diós shomahuano ra. Jasca, Efeso xo tsi ēa ja mēbini quiha. Tihí ca tsi cahēqui mia iquia.

2

Jesucristo soldado jiaxēni cato

¹ Jisa, noho baquē, Timoteó. Mia chamahuati mētsa xo Jesucristo ra. Jahá tsi mi chamano.

² Nicaparihuē. Jia tsi nohiria bo bēsojo xo tsi ē tiisimani ca jahuē bo tēquē mi nicaniquē iquia. Jaboqui tihí ca jahuē bo Dios bax yonococascanaibo qui mi mēano, nohiria huētsa bo ja tiisimacano iquish na jato ri.

³ Jasca, Ibo bax tēnēcanaibo yaxo tsi mi tēnēno mia ri, Jesucristo soldado iquiria.

⁴ ¿Jabi jahuē comandante ranihuacasyamahi ni soldado? Ja iqui tsi jamēri ca yonoco biyamahi quiha, soldado ja nori iqui na.

⁵ Toca xo deporte i-ihai ca ri. Deporte yoba bo pi nicayamaquí tsi ¿jenahuaria xo raza premio ja bēbona?

⁶ Jasca, huaí ca yonocohai ca ri. Jia tsi copihacaxëhi quiha toa huaí ca yonocoxëni cato iquia.

⁷ Tihi ca jahuë bo mi shinano. Shinapimihuano tsi mia mëbixëhi quiha Dios jatiroha ca mi cahëyoino iquish na.

⁸ Jabi naa Chani jia ca mi shina-bënoyamano, naa ë yoahai cato: Rësonish cabo quima Jesucristo tërohacaniquë iquia. Jaboqui bëso xo ra. Jasca, chama David चाहिताखोकोबो जा इनि क्विहा.

⁹ Jabi naa Chani tahëhax tsi preso qui ë nanëhacaniquë, naa yoixëniria cabo jascaria. Ea ti tsi xo toa mëchichó cato, nëxahacatimaxëni Dios Chani nori.

¹⁰ Japi naa Chani qui Diós bini cabo chitimino tsi jënima tsi xo toa preso xo tsi ë tënëhaina iquia. E qui jiaría tsi xo toa Jesucristó jato xabahamahaina iquia. Jahuë i-ipoahai ca oquë xatënacaxëcani quiha jato ri.

¹¹ Chahahuahacaxëti xo naa chani:

Ja bëta pi noba noma jabi qui rësohi tsi ja bëta bësoxëqui noa.

¹² Tënëpiquí tsi ja bëta xo tsi yonaxëqui noa.

Jasca, ja pasomaha pi no chanino tsi noqui pasomaha chanixëqui.

¹³ Jama, janyama pi no cano tsi jari noqui noixëqui, jahuë yora xatë no nori iqui na.

Tihi tsi ii quiha naa Chani jia cato.

Dios bax yonocoxëni cato

¹⁴ Tihi ca jahuë bo mi nicamano, Timoteó. “Anoma tsi xo toa mahitsa ca chani tahëhax iquinahaina” i nohiria bo qui na Dios jané no. Ja tocatima ca xo. Toca ca chaní tsi yoshihuahacahi quiha pë nicacanaibo roha.

¹⁵ Jasca, yonocopama tsi mi aria-ariano mi qui Dios ranino iquish na. Yonati jiaxëni ca mi iti xo, naa jahuë yonoco qui bërabyamahai cato. Jasca, jabija ca Chani cahëriaxo tsi mi tiisimati xo.

¹⁶ Jasca, mahitsa ca yoyoxëni ca chani quimahuë. Dios quinia quima noqui mëpihi quiha toca ca chani ra.

¹⁷ Microbios pacanahai jascaria tsi xo toa ja tiisimacanaina. Anoma quiha. Toca xo Himeneo, Fileto, tihi cabo.

¹⁸ Jabija ca quinia quima ja casocani quiha, “Tërohacani quiha rësonish cabo” iquina. Ja yoacani ca iqui tsi huësti huësti ca chahahuacanaibo yoshihuahacani quiha rë.

¹⁹ Jama, mohitimaxëni tsi xo Dios Chani ra, naa maxax चाहिताखेनि जascaria. Ja cacha jahuë xobo ahi quiha Dios. Toa ó tsi quënëhacani quiha jahuë chani ra. “Jahuë-na bo cahëqui Dios” ii quiha. Jasca, “Yoi ca quima casoxëti xo toa “Ibobá-na xo éa” iqui cabo tëquë.

²⁰ Jatsi nicapa. Rico cato xobó tsi xo huëstima ca jamëri ca plato bo. Huësti huësti ca tsi xo toa oro, plata, tihi cabá tsi acacahax cabo. Huëtsa tsi xo toa jihui, matsaca, tihi cabá acacanish cabo. Fiesta bari no tsi toa plato copixëni cabo tsëcahi quiha ibo. Bari huëtsa no tsi copiriama cabo tsëcahi quiha.

²¹ Jabi toa plato copixëniria cabo jascariaxëhi quiha toa yoi ca jahuë bo quima casohai cato. Jato bixëhi quiha Ibo ra jahuë oquëria ca yonoco ati.

²² Jasca, shinapayo ba jocha bo quima basihuë. Basixo tsi mëstëxëni ca jabi, Dios qui chitimihaina, noihaina, rabë nabëquihaina, tihi ca jahuë bo chahahuana. Toca ca jabi mi jayaxëti xo iquia Ibo qui parayamahai ca aracanaibo ya.

²³ Jasca, yoyoxëni ca jahuë bo pi nohiria chanino tsi jato basihuë. Toca ca chani tahëhax tsi cacaxaquí nohiria pë, joi mëracatsi na.

²⁴ Joi mërayamaxëti xo toa Iboya yonati, ishima tsi nohiria bo mëbihai ca ja nori. Jasca, yosanatimaxëni ca Dios Chani tiisimati ibo ja iti xo, naa Iboya yonati cato.

²⁵ Jahuë chani nicacasyamacanaibo yobapama tsi ishima tsi jato yobati ja cahëxëti xo. Tsayahuë. Toca ca nohiria ba shina Diós rarinaranamitsa ra, jabija ca ja cahëyoicano iquish na.

²⁶ Yoshini jocha ca trampa pi paxaquí tsi jabija ca quinia banahuatëquë-caxëcani quiha iquia. Anoma tsi xo toa jato qui tsamihax ca Yoshini ra. Toca ca nohiria tsi xo toa Yoshini shina acaina rë.

3

Xaba rëso

¹ Jaha bësohuë. Anomariaxëhi quiha xaba rëso iquia.

² Toatiyá tsi tobixëhi quiha huashicoxëni ca paratá-naxëni ca nohiria bo. Tobixëhi quiha jamë shinamixëni ca Dios pasomaha cabo ri. Jato nabo qui nicayamacaxëcani quiha pë. Ranitimaxëni ca yoiria ca jabi jaya cabo tsi xo naa ra.

³ Jasca, tobixëhi quiha noitimaxëni cabo, shinacaxa cabo. Tobixëhi quiha roamisxëniria ca caxaxëni cabo. Jato qui yoixëhi quiha toa jia cato.

⁴ Jato rabëti bo quima casocaxëcani quiha pë. Shina itsis jaya cabo tsi xo naa bo iquia. Jamë shinamisxëniria ca xo. Dios quinia quima casoxo tsi jaha ja quëëcanai ca roha acani quiha pë.

⁵ Tsayahuë. Iglesia qui bocaxëcani quiha pë, Dios chama mëquëya cabo jaca nori. Nëca ca nohiria bo quima basihuë iquia.

⁶ Nëca ca nohiria tsi xo toa nohiria ba xobo qui jicocascanaia jato yoba yoi ca nica-maxëna. Jicoxo tsi toá ca jocha ihuë ca papihai ca yoxa bo, naa yoyoxëni cabo paracani quiha pë. Yoba paxa ca ó quëëmischëniria ca yoxa bo tsi xo naa.

⁷ Jahuëcara paxa ca jabicasani quiha, jabija ca cahëtimaxëniria cabo jaca nori.

⁸ Dios jabija ca Chani pasomaha tsi xo nëca ca tiisimacanaibo. Moisés yamaba chani pasomaha inish ca Janes, Jambres, tihi cabo jascaria ca xo. Yoiria tsi xo toa ja shinacanaia iquia. Cristo yoba quima ja casocani quiha. Mahitsa tsi xo toa ja qui ja chitimicanaia iquia.

⁹ Jaha bësopa. Jatiti basima tsi xo toa ja toacanaia. Bërohuahacaxëhi quiha ja yoyocanaia iquia, naa Janes, Jambres, tihi caba yoyo nohiria bá jisni jascaria.

Pablo jaroha ca yoba Timoteo qui

¹⁰ Toca ca nohiria ë nomari ca cahëqui mia iquia, noho jabi yoi ca mi jisni iqui na. E acatsaina, Ibo qui ë chitimihaina, ë yosanayamahaina, ë noihaia, ë tënëhaina,

¹¹ ë rashahacahaina, tihi cabo mi jisniquë. ¿Antioquia, Iconio, Listra, tihi ca yacata xo tsi nohiria bá ëa acasyamayamani? Tihi cabo quima Ibobá ëa tsëcaniquë ra.

¹² Jaha bësopa. Tënëmahacaxëhi quiha Jesucristo yoba banahuacascanaibo tëquë iquia.

¹³ Jasca, oquënaxëhi quiha yoixëni caba jocha. Huëtsa bo parapama tsi parahacacaxëcani quiha jato ri.

¹⁴ Jama, mi tiisimani ca quinia ó tsi mi rëtsano. Jabija ca quinia ja nori ca cahëqui mia, ëa, naa mia tiisimanish ca mi cahëyoihai iqui na.

¹⁵ Jasca, Quënëhacanish cabo mi tiisimahacaniquë, xocobo mi initiya rohari. Dios Chani tsi xo toa tiisi-tiisiria ca mia amahaina. Diós noqui xabahamati quinia qui noqui mëpihai ca tsi xo naa, Jesucristo qui no chitimiquë no.

¹⁶ Jatiroha ca Quënëhacanish cabo tsi xo toa Dios Chani yoi cato. Espiritu Santo chamá tsi noqui ja acacani quiha. Jatsi Dios Chaní tsi jabija ca tiisimati mëtsa xo noa. Jahuë Chaní tsi yoi ca yoba bërohuati mëtsa xo noa. Jasca quinia jia cató tsi noqui mëpihi quiha, jabi jia ca no jayano. Jia tsi noqui yobahi quiha jahuë Chaní, mëstë inono.

¹⁷ Toa quiniá tsi rohahuhacaqui noa Dios bax yonocoti. Jaquirëquë jahuëcara ca yonoco jia ca tëquë aapi xo.

4

¹ Dios bësojo xo tsi jatsi Jesucristo, naa bësoyama cabo, bëso cabo, tihi cabo copihí joxëhai ca Chama-chamaria bësojo xo tsi Dios Chani yoahuë iquia.

² Jatiroha ca xabacá tsi jahuë Chani mi yoano iquia. Xaba jia cato, xaba yoi cato, tihi cabá tsi mi yoaxëti xo. Ja nicascanaia cató tsi Dios Chani yoahuë. Yoaxo Iloba quinia qui jato mi mëpino. Yoaxo jochacanaibo mi yobano. Chahahuacanaibo mi chamahuano. Yosanaxoma tsi mi tiisimano. Tihi ca tsi mi ati xo Dios Chani yoaquí na.

³ Jaha bësopa. Tsëquëxëhi quiha toa jabija ca Chani nohiria bá nicасыamahai ca xabaca rë. Toatiyá tsi jato ranihuati chani ó quëëcaxëcani quiha pë. Jaha quëëquí tsi tihiria ca tiisimacanaibo catiacaxëcani quiha jato chani nicaxëna.

⁴ Dios jabija ca Chani quima casoxo tsi anoma ca jato mahitsa ca chani chahahuacaxëcaqui.

⁵ Jaha quiniaxëhuë, quinia jia ca bixëna. Nohiria bá pi mia yosino tsi mi raquëyamano. Dios Chani yoapama tsi Ibo qui nohiria bo mi bëbono. Tihi ca yonoco mi jatihuano, mi yonoco ja nori iqui na.

⁶ Nëca tsi mia yobaquia rësoti basima ë nori quëshpi na. Mana nai qui capaima xo ëa iquia.

⁷ Naama tsi xo toa Ibo bax ë nianahaina. Jatiquë noho yonoco ja bax na. Jasca, jari coshi tsi xo toa ja qui ë chitimihaina.

⁸ Tihi cabo quëshpi tsi premio ó pasoquia Ibo johai ca barí no. Toa barí tsi ë qui toa premio axëhi quiha Ibo, naa noqui Copiti Ibo mëstëxëni cato. Jasca, toa barí tsi copihacaxëhi quiha jaha pasocanaibo ri.

Jaroha ca yoba

⁹ Jënimapino tsi mëri tsi ë qui mi jono.

¹⁰ Ea jisbërianiquë Demas rë. Maí ca jahuë mishni bo noihi tsi Tesalónica qui jahari ja caniquë. Jatsi Galacia mai qui Crescente caniquë. Jatsi Dalmacia mai qui Tito caniquë.

¹¹ Jaboqui ë bëta xo Lucas roha. Joopiquí tsi Marcos nëri mi bëno, ëa mëbiti mëtsa ja nori iqui na.

¹² Jasca, yama xo Tíquico. Efeso qui ë raani quiha.

¹³ Joqui tsi noho saco mi bëno. Troás tsi ë jisbëriani quiha, Carpo xobó no. Jasca, toá xo noho libro bo, noho papi bo. Tihi cabo ri mi bëyono.

¹⁴ Alejandro qui quiniaxëhuë, naa metal mëquixëni cato. Ea yosixëni ja ini quiha. Ja ani quëshpi tsi copixëhi quiha Ibo ra.

¹⁵ Toa joni qui quiniaxëhuë noba chani qui caxaxëniria ja ini quëshpi na.

¹⁶ Jariapari ca xabacá tsi chama bo bësojó tsi ë chaniquë tsi yama ini quiha toa ëa mëbicatsai cato rë, naa ë bëta niicatsai cato. Jabayocaniquë jato tëquë. Ibobá jato copiyamano iquia.

¹⁷ Jama, ëa tapai nii ini quiha Ibo yoi. Ea ja chamahuani quiha, raquëxoma tsi carayanabo qui jahuë Chani ë yoano iquish na. Ja nicayocani quiha. Ibo iqui tsi cama qui ë niahacayamaniquë ra.

¹⁸ Raquëyamahai ca ëa xo naa. Jatiroha ca yoi ca quima ëa mëbixëhi quiha Ibo iquia. Mëbixo tsi jia tsi jahuë mana ca othai ca qui ëa boxëhi quiha. Ja qui oquë i-ipaoxëti xo iquia. Iquë. Amén.

Joihuahaina

¹⁹ Prisca, Aquila, Onesiforó-na bo, tihi cabo joihuaquia.

²⁰ Yama tsi xo Erasto nëá no. Corintó tsi ë jisbëriani quiha. Jasca, yama xo Trófimo ri. Mileto ja chitëni quiha iquih na.

²¹ Jënimapino tsi nëri mi jono matsitiya jonox pari no. Jasca, mia joihuahi quiha Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, nëá ca huëtsa bo tëquë.

²² Mi bëta Ibo Jesucristo ino. Mato tëquë Diós shomahuano. Iquë. Amén.

La Carta Del Apostol San Pablo a Tito

Tito qui Pabló quënëñina

¹ Dios yonati ca Pablo ca ëa xo naa. Jesucristo Chani chitahëhuati ibo xo ëa ra. Ea Diós raaniquë ra, ja bini ca nohiria bo mëbiti, jabija ca ja cahëcano iquish na. Jabija ca arati quinia ó jato mëpixëhi quilha toa ja cahëhaina iquia.

² Jasca, bëso-bësopaoti ó pasocaxëcani quilha jabija ca cahëhi na. Jabi siri tsi “Mato bëso-bësopaomaxëquia” i Dios ni quilha, naa mai nëhohuanox pari. Quiayamaqui Dios.

³ Jatsi ja qui xaba jia ca tsëquëquë tsi Diós jahuë Chani nohiria bo qui jisiquimaniquë ë yoahai cató no. Jahuë Chani ë qui acacani quilha. Ja tsi xo toa Dios Chani yoaquia ra, Dios, naa noba Xabahamati Ibobá ëa raani iqui na.

⁴ Naa carta mi qui quënëquia Titó, noho baquë yoi cató. Jaharisi tsi xo toa Ibo qui no chitimihaina iquia. Noba Jahëpa Dios, noba Ibo Jesucristo, naa noba Xabahamati Ibo, tihi cabá mia shomahuano. Mia ja ranihuacano.

Yosibo janahaina

⁵ Siri tsi Cretá tsi mia ë jisbërianiquë, mimë xo tsi no acama ca yonoco mi jatihuano iquish na. Toá ca iglesia bá tsi jari janahama ini quilha yosibo, naa pastor bo. Jatsi jatiroha ca yaca ó tsi yosibo mi janano. Janaquí tsi noho yoba mi shina-bënoyamano.

⁶ Quësohacatimaxëni ja iti ca xo iquia. Jasca, huësti ca ahui roha ja jayati ca xo. Jasca, chahahuacanaibo, naa yoyoyamahi ca xocobo jayati ca xo. Toca ca pastor bo mi janaxëti xo iquia,

⁷ Dios yonoco yoi jato qui acacani iqui na. Ja iqui tsi quësohacatimaxëni ca joni bo ja iti ca xo. Jatsi jamë shinamixëni, caxatapihai cato, jënë-naxëni, iquinacatsai cato, paratá-naxëni, tihi cabo biyamahuë. Ja tocatima ca xo.

⁸ Jama, nohiria bo qui joi amahai ca ja iti ca xo. Jia ca jahuë bo ja noiti ca xo. Jia ca ati ja cahëti ca xo. Mëstëxëni ca jabi ja jayati ca xo. Bamatimaxëni ja iti ca xo. Tihi ca jabi bo ja jayati ca xo iquia.

⁹ Jasca, coshi-coshirixëti ca xo toa Dios rarinatimaxëni ca Chani qui ja chitimicanaina, jia ca quiniá tsi Dios nohiria bo yobati mëtsa ja icano iquish na. Jasca, Dios Chani pasomaha pi nohiria bo chanino tsi quëbiti ja cahëxëti ca xo.

¹⁰ Quiniaxëhuë. Tobi huëstima ca Dios Chani nicamixëñiria cabo rë, naa jodioba jabí-naxëni cabo. Jato mahitsa ca chani tsi Dios nohiria bo paracani quilha pë.

¹¹ Ja pasimahacaxëti xo iquia. Anoma tsi xo toa ja yoacanaina. Xobó ca nohiria huëstima cabo yoshihuahai ca nohiria bo tsi xo naa. Jasca, tiisimacani quilha pë parata bixëna.

¹² Jaha bësopa. Toa Cretá ca nohiria bo ocahuani quilha jato ó ca maestro huësti cato, naa jato jimibo. “Quiaxëñiria tsi xo toa Cretá ca joni bo. Yohina caxa ca iquiria ca xo. Oriquití-naxëni ca chiquixëñiria ca xo” i ja ni quilha jahuë jimibo yoati na.

¹³ Jabija tsi xo toa ja yoanina iquia. Ja tsi xo toa jato mi raahati xo, ja tocayamacano iquish na. Jia tsi Ibo qui ja chitimiti ca xo.

¹⁴ Jato pi mi raahayamano tsi jodioba mahitsa ca chani ja nicacamitsa iquia. Jabija ca quima casocanaibá yoahai ca ja nicayamacano.

¹⁵ Masahacanish cabo qui jia tsi xo jatiroha cato. Jama, masahama ca Dios cahëyamacanaibo qui yama tsi xo toa jia cato, jato shina yoshihuahacani quëshpi na.

¹⁶ “Dios cahëqui noa ra” icani quilha pë. Jama, ja acanai cató tsi jisiquihi quilha jato jabi yoi bo. Yoiria ca nicamixëñiria ca nohiria bo tsi xo naa. Jia ca ati cahëyamacaqui iquia.

2

Yoba jia cato

¹ Dios yoba ixëti xo toa mi tiisimahaina, nohiria yoba ja nomari.

² Jasca, joni yosibo qui chaniqui tsi jia tsi jato yobana: Shinajiaxëni ca yoyoyamacanaibo ja iti ca xo. Jia ca ati ja cahëti ca xo. Coshi ixëti xo toa Ibo qui ja chitimicanaina. Nohiria bo ja noiti ca xo. Mëri tsi ja yosanayamaxëti ca xo. Tocaxëti xo iglesiá ca yosibo iquia.

³ Jasca yoxa yosibo ri. Jia tsi jato ri mi yobano: Dios quinia ó tsi ja bësoti ca xo. Ranimixëni ca jënë-naxëni ca ja itima ca xo. Jasca, jabi jia ca ja tiisimati ca xo ja acai cató no.

⁴ Tiisimaquí tsi yoxa payo bo ja mëbixëti ca xo, jato bënë bo, jato xocobo, tihi cabo ja noicano iquish na.

⁵ Yoyo-yamahaina, jochayamahaina, xobó ca yonoco acaina, ishima iquiina, jato bënë yoba nicahaina, tihi ca jahuë bo yoxa payo bo ja tiisimaxëti ca xo, Dios Chani pasomaha nohiria bo chaniyamano iquish na.

⁶ Jasca joni shinapayo bo ri. Jato qui chaniquí tsi jia tsi jato yobana, ja yoyoyamacano iquish na.

⁷ Mi acai cató tsi jia ca ati jato ri jismana. Tiisimahi tsi mi yoyoyamano.

⁸ Jia ca chani, naa quësohacatimaxëni ca chani mi yoano, mia pasomaha cabo bërabicano iquish na. Tocapimino tsi noqui ocahuapiyamacaqui iquia.

⁹ Jasca yonati bo ri. Tiisimaquí tsi jia tsi jato yobana. Jatiroha cató tsi jato chama bo ja ranihuati ca xo. Jato chama bo ja ocahuayamano.

¹⁰ Jasca, jato chama ba jahuë bo ja yomayamati ca xo. Jama, shinajiarria cabo jaca nori ca ja jismati ca xo jatiroha ca ja acanai cató no. Tocapijacano tsi oquëhuahacaxëni quiha noba Xabahamati Ibo Dios Chani, no tiisimahaina, tihi cabo ra.

¹¹ Jaha bësopa. Jatiroha ca nohiria bo qui Dios noihai ca jismahacaniquë. Noiquí tsi jatiroha cabo xabahamacatsi quiha.

¹² Noqui ja noihai ca iqui tsi Dios pasoma ca jahuë bo, noqui ranihuahai ca jocha, tihi cabo quima no casoxëti xo. Casoxo tsi no yoyoyamaxëti xo. Jasca, naa jochahuaxëni ca maí tsi bësohi tsi Dios quinia ó tsi no bësoro ra.

¹³ Tocanoti xo iquia noba Jesucristo manahi na. Jaha pasoqui noa. Jisiquixëni quiha noqui Xabahamati Ibo, naa noba Dios-diosria.

¹⁴ Jamë no bax ja aniquë ra, jatiroha ca yoi ca quima noqui tsëcaxëna. Noqui rohahuacatsi quiha jahuë-na bo iti. Jochayama ca nohiria bo, naa jia ca acascanai bo noqui manëmacatsi quiha.

¹⁵ Tihi ca jahuë bo tiisimana, Dios nohiria bo yobaquí na. Janyama pi ja bocano tsi mi chamá tsi jato raahatsana, toa yoi ca ja niacano iquish na. Mi qui tshuëcara nomayamano iquia.

3

Chahahuacanaibo jabi

¹ Chahahuacanaibo yobahi tsi nęcana: Gobierno chama bo ja nicaxëti ca xo, jato yoba axëna. Jatiroha ca xabacá tsi ja rohahuahacaxëti ca xo jia ca ati.

² Jasca, nohiria huëtsa bo ja ocahuayamano. Jama, huëtsa bo ya ja rabë nabëquixëti ca xo. Nohiria bo tëquë ja shomahuacano. Tihi ca tsi ja acano.

³ Mi shina-bënoyamano. Chahahuanox pari tsi zyoyoxëni ca nicamixëni ca nohiria bo no iyamayamani, noqui ri? ¿Toatiyá tsi janyama no mëpilhacayamayamani? Jishopë, toatiyá tsi jatiroha ca jocha yoi cabá noqui yonapaoniquë, naa yoi cabo ó no quëni cato. Jocha ó tsi no bësopaoniquë ra. Anoma ini quiha toa no a-apaonina. Huëtsa bo qui caxaxëni no i-ipaoniquë. Jasca, nomëria ri caxa no i-ipaoniquë, noqui ri. Toca tsi no i-ipaoniquë pë.

⁴ Jama, tocanono tsi quiha maí ca nohiria bo qui Dios, naa noba Xabahamati Ibobá noihai ca jisiquiniquë.

⁵ Noqui noiquí tsi noqui ja xabahamaniquë ra. Xabahamaxo tsi quiha noba yonoco jia cato, noba jabi jia cato, tihi cabo ja bicasyamaniquë. Jama, jënë tsi ashihai jascaria tsi no cotëquëniquë. Espiritu Santo chamá tsi noqui ja paxahuani quiha.

⁶ Anomaria tsi xo toa Diós noqui Espiritu Santo japahaina, noba Xabahamati Ibo Jesucristó no.

⁷ Noiquí tsi noqui ja mëstëhuani quiha jahuë xocobo yoi noqui manëmaxëna. Ja iqui tsi bësobësopaoti ó pasoqui noa.

⁸ Jabi ja tsi xo naa ë yoahaina iquia.

Tihi ca jahuë bo iglesiá cabo qui mi yoano, Dios chahahuacanaibá jabi jia ca jayano iquish na. Bamaxoma tsi Dios yonoco ja ati ca xo. Tihi ca jahuë bo pi ja acano tsi shomahuahacaxëni quiha nohiria bo tëquë iquia.

⁹ Jasca, mahitsa ca joi mërahaina, noba naborëquëbá quënëni ca janë lista bo, jodioba jabi bo, tihi cabo quimahuë. Mahitsa ca chanihai ca tsi xo toa bo. Noqui mëbitimaxëni ca xo toca ca chani ra.

¹⁰ Jasca, iglesiá ca nohiria pi tshuëcaracá bëquëxno tsi dos tsi toca ca joni yobahuë ja jënëno. Yosibo qui pi ja nicayamano tsi toa joni ja ja rabënyamacano.

¹¹ Toca ca nohiria tsi xo toa yoi ca acatsaina. Jochahuaxëni quiha. Ja acai cató tsi bërhuahacahi quiha jahuë jocha iquia.

Acacaxëti ca jaroha ca yoba

¹² Artemas, Tíquico ma ní, naa huësti ca joni mi qui raaxëquia. Mi qui ja cahëno tsi Nicópolis yaca qui mi jono. Toá tsi chitëcasquia matsitiyá no.

¹³ Jasca, Zenas, naa abogado cato, Apolos, tihi cabo mi mëbino, jia tsi ja bocano, ja narisyamacano iquish na.

¹⁴ Nohiria bo mëbiti jabiti ca xo Dios nohiria iquia. Anoma tsi xo toa no bama-bamahaina, mahitsa ca no acaina.

¹⁵ Mia joihuahi quiha ë bëtá cabo. Jasca, toá ca noqui noihai ca chahahuacanaibo mi joihuano. Diós mato tëquë shomahuano. Iquë. Amén.

La Carta Del Apostol San Pablo a Filemón

¹ Jabi mi qui naa chani raati ibo ca Pablo ca éa xo naa. Nobè xatè Timoteo yaxo tsi mia joihuaquia, Filemón. Jasca, mia ri tsi xo nobè xatè ri, naa no bèta Dios bax yonocoriabèquihai cato. Jabi Jesucristo tahèhax preso qui è nanèhacani quihai.

² Jasca, mi xobó ca catihai ca chahahuacanaibo, noba poi maxco Apia, nobè xatè Arquipo, naa no bèta yonocoriabèquihai cato, tihi cabo joihuaquia.

³ Noba Jahèpa Dios, noba Ibo Jesucristo, tihi cabá mato shomahuano. Mato ja ranihua-cano ra.

Shinajiaxëni ca Filemón

⁴ Mi bax bèhoxpama tsi Dios qui “Gracias” iroha-irohaquia, mi jabi jia ca yoati è nicani quèshpi na.

⁵ Jiaría tsi xo toa noba Ibo Jesu, toá ca chahahuacanaibo, tihi cabo mi noihaina iquia. Jasca, anomaria tsi xo toa Dios qui mi chitimihai ri. Tihi tsi nicahax “Gracias” iroha-irohaquia ranihi na.

⁶ Jasca, jaboqui Ibo qui mi chitimihai ca huètsa bo qui mi yoaxèti xo iquia. Tocapimino tsi noqui Cristó shomahuariahai ca cahèyoicaxècani quihai jato ri. Tihi tsi nicaquia jaboqui mi bax bèhoxquí na.

⁷ Jasca, mi noihai ca iqui tsi rani-raniquia ra. “Dios nohiria bo mèbi-mèbiriahi quihai Filemón” i è qui jaca ni quihai ra, èbè xatè. Jiaría tsi xo toa mi noihaina iquia.

Pabló bēnanina

⁸⁻⁹ Noiriahai ca mi nori iqui tsi huèsti ca jahuè pistia mia nicacasquia è bax ati. Jabi Cristo ó ca chama jaya xo éa, mia yonati, jia ca mia amati. Jishopè. Tocacasyama xo éa. Jama, mia nicaquia. Shinaparihuè. Huèsti ca joni siri cato, naa Jesucristo tahèhax tsi presó nori ca Pablo ca tsi xo naa mia nicahaina.

¹⁰ Néa tsi è bèta tsi xo èbè baquè Onésimo, mi jabahuanish ca yonati. Preso xo tsi naa joni è bèboniqué Ibo qui.

¹¹ Jabi chahahuanox pari tsi quihai mahitsa ja i-ipaoniqué mi qui. Jama, jaboqui éa mèbiriahi quihai; jasca, jaboqui mia mèbiriapixèhai ca ja nori.

¹² Jatsi jaboqui jahari mi yonati raacasquia. Jabi ja cano tsi cohuèxèquia tia.

¹³ Jasca, mi yonati chitiacasquia ra, mia ja ratino iquish na. Ea mèbiti mètsaria xo mi yonati, presó tsi è iquè no, Cristo Chani tahèhax na.

¹⁴ Jama, tocayamaxèquia ra, mi qui jia yama ja imitsa iqui na. Jasca, tocati mia è nicarohano tsi noihaxma tsi “ahuè” i è qui mi què aquè iquia. E qui yoi tsi xo toa acaina. Noba xatè bo no mèbixèti xo, noixo na.

¹⁵ Jabi siri tsi mi quima mi yonati jabani quihai. Jama, tanaroha pistia tsi xo iquia, jaboqui mi i-ipaohai ca yonati ja nori iqui na. Shoma ixèqui mia ja bacaquè no.

¹⁶ Bacahax yonati oquè-oquèria ixèhi quihai. Jaboqui mibè xatè tsi xo ra. Jasca, anomaria tsi xo toa mi yonati è noihaina. Tsayahuè. Mi yonati yoi jatsi Cristo ó ca xatè, tihi cabo tsi xo toa mi yonati jaboqui ra.

¹⁷ Mi rabèti pi è no tsi jia tsi mi yonati joihuahuè, éa mi joihuacatsai jasca cato.

¹⁸ ¿Tonia yoi ca mia pasomaha ja ayamayamani? ¿Mi nohó ca cuenta ja jayamayamani? Tocapijaquè tsi noho cuenta ó tsi janahuè ra.

¹⁹ Jahari mia copixèquia, naa Pablo cato. Jabi noho mèquè yoi tsi naa chani mi qui quènéquia ra. Jasca, ¿è nohó ca cuenta jayamani mia ra? Toa nicaquia. Jatsi shinaparihuè. Mi shina yoi è qui mi axèti xo ra mi bax è ani quèshpi na.

²⁰ Ja iqui tsi jia tsi jahari mi yonati mi joihuano, èbè xatè. Jatsi Ibo tahèxo tsi éa ranihuahuè, mi Cristo ó ca xatè è nori quèshpi na.

²¹ Jabi tocaxèqui mia tia. Ja iqui tsi raquèxoma tsi naa chani mi qui quènéquia. Tonia mi yonati cahèno tsi mia è nicahai ca oquè tsi jahari bixèqui mia tonia.

²² Quènépama tsi è bax chitèti iti mi shomahuano. Toa mia nicaquia. Preso quima tsèquèti ó pasoquia mi qui caxèna, è bax mi bèhoxhai ca iqui na.

Chani rēso

²³ Mia joihuahi quihai è bétá ca Epafra. Jesucristo tahèhax preso xara xo naa joni ri, éa jascaria.

²⁴ Jasca, néa xo è bèta yonocobèquicanaibo huètsa bo, naa Marcos, Aristarco, Demas, Lucas. Mato joihuacani quihai tihi cabo ri.

²⁵ Noba Ibo Jesucristó mia shomahuano. Iquë. Amén.

La Carta a Los Hebreos

Jaboqui tsi noqui chanihi quiha Dios jahuë Baquë yoi no

¹ Siri tsi quiha noba naborëquëbo qui Dios chanipaoniqüë. Toatiyá tsi quiha joni bo, naa jahuë Chani yoacanaibo ja raapaoniqüë nohiria bo qui. Toca tsi Dios Chani nohiria bá nicanicapaoni quiha toatiyá no. Huëstima ca jato qui ja yoani quiha toca ca quiniá no.

² Jama, jaboqui, naa jaroja ca barí tsi quiha jahuë Baquë yoi Diós raaniqüë noqui chaniti. Jabi jahuë Baquë yoi Diós bini quiha jatiroha ca ibohuati. Jasca, jahuë Baquë yoi tsi naa mai, naipa, jahuë bo tēquë, tihi cabo Diós nēhohuaniquë.

³ Jahuë Baquë tsi xo toa Dios oquë-oquëria jismahaina ra. Jasca, Dios jabi yoi, jahuë jaria, tihi cabo jaya ca tsi xo naa. Jahuë chaní tsi jatiroha ca otohí quiha. Ja tsi xo toa noba jocha quima noqui bahuënish cato. Noqui bahuëhax tsi quiha jahuë mana ca iti bichi ja caniquë. Jaboqui mana ca Chama-chamaria mēnēcayá tsi tsaho xo.

Angel bo oquë xo Dios Baquë

⁴ Jabi ángel bo oquë-oquëria jahuë Baquë acacaniqüë ra. Tsayacahuë. ¿Angel ba janë oquë ma ni jahuë janë ra? “Dios Baquë” ja quēnahacani quiha. Toa janë tsi jahuë ángel bo quēnahacapistiyamariani quiha.

⁵ “Noho Baquë yoi xo mia ra:

Jaboqui oquë, chama, tihi cabo mi qui axëquia”

¿i huësti ca ángel qui Dios ni pa? Iyapapistiarijani quiha. Jasca,

“Noho Baquë xo mia ra;

Jaboqui mia oquëhuaxëquia”

¿i huësti ca ángel qui Dios ni pa? Iyamahi quiha.

⁶ Jama, mai qui jahuë baquë yoi raapama tsi,

“Noho Baquë yoi bēsojó tsi mēnixëti xo ángel bo tēquë”

i Dios ni quiha.

⁷ Yonati bo roha ca xo. Jabi ángel bo yoati tsi Dios chanini tsi xo naa:

“Jahuë ángel bo, naa jahuë yonati bo manēmahi quiha Dios, yoshini, chihi, tihi cabo jascaria iti”

ii quiha ángel bo yoati na.

⁸ Jama, nēca tsi jahuë Baquë chama yoati tsi Dios chanini quiha:

“Naama-naamapaoxëhi quiha mi otohaina, Diós,

Mēstë tsi jatiroha cabo yonaxëqui mia ra.

⁹ Jia ca atí noiqui mia ra.

Tsohuëcaracá pi yoi ca ano tsi caxa xo mia.

Ja tsi xo toa mia biquia, naa mi Ipa Dios.

Ja tsi xo toa mi rabëti bo tēquë oquë tsi mia shomahuaquia ra”

i jahuë Baquë qui Dios ni quiha.

¹⁰ Jasca, “Ibo” jahuë Baquë quēnahacani quiha ra, naa,

“Jariapari tsi mai mi nēhohuaniquë, Ibobá”

i ja qui Dios niqüë no.

Jasca,

“Naipá ca bari, oxë, huishti bo, tihi cabo mi aniquë mi chamá no.

¹¹ Huësti barí tsi yamatapixëhi quiha mi nēhohuanina.

Jama, chitë-chitëpaohai ca mia xo naa.

Raiti jascaria tsi sirinaxëhi quiha toa mi nēhohuanina.

¹² Toa naipá ca jahuë bo biquirihaxëqui mia ra, naa colcha biquirihacacahai jascaria.

Jama, mia ri tsi xo jaharisiria.

Rarinayamaqui mia.

Yama tsi xo mi año rëso ra”

nëa tsi jahuë Baquë qui Dios nēcani quiha.

¹³ Jasca,

“Noho mēnēcayá tsi tsahona”

¿i jëni ca ángel qui Dios ni pa?

“Mí qui caxacanaibo bēboxëquia jato mi yonano”

¿i ángel qui Dios ni pa?

Iyamahi quiha.

¹⁴ Jabi Dios ángel bo tsi xo toa jahuë yonati bo roha. Jahuë Chani bocani quiha. Jasca, noqui ja raahacani quiha, naa noqui mana ca qui bocaxëcanaibo mëbiti.

2

Quiniacaxëcahuë Dios xabahamati quinia quima ma casoyamano

¹ Jabija tsi xo naa ë yoahaina ra. Ja tsi xo toa no tiisimahacani ca jahuë bo no chahahuaxëti xo iquia, jabija ca quima casoyamaxëna.

² Siri tsi Maca Sinai xo tsi Dios Chani ángel bá yoaquë tsi jabija ca toa Chani ini ca jismahacani quiha. Toatiyá tsi jato copi yoi bini quiha toa Chani nicamisxëniria cabo ra.

³ Jatsi shinacahuë. ¿Jënahuariahax Dios copi quima no paxana, jahuë xabahamati Chani yoi ca no chahahuayamaquë no? Jabi jariapari tsi quiha Dios xabahamati Chani Ibo Jesú yonaniquë. Jaquirëquë Jesu Chani nicanish cabá noqui yonaniquë. Yoaxo noqui ja parayamacani quiha.

⁴ Jasca, toatiyá tsi quiha jahuë Chani qui jisti bo Diós manianiquë. Jatsi anomaria ca jisti bo ja acani quiha Dios Chani yoaquí na. Jasca, Espiritu Santo nohiria bo qui Diós aniquë, naa ja qui jia cabo qui.

Joni Jesu manënina

⁵ Naa mai nëhohuaquí tsi quiha ángel bo qui yonati chama Diós ayamaniquë, naa ixëti nori ca mai yonati.

⁶ Toa chama nohiria bo qui ja ani quiha. Toa noqui jismahi quiha Quënëhacanish cabo ra. Nëcahi quiha:

“Jisa Diós. ¿Noqui nohiria yoi bo shinahai pa?

¿Noqui rësohai ca nohiria bo tëquë otocatsai pa?

⁷ Nohiria nëhohuaxo tsi quiha xaba pistia tsi ángel bo nama noqui nohiria bo mi jananiquë. Janaxo tsi quiha nohiria bo qui oquë, chama, tihí cabo mi aniquë ra.

⁸ Axo tsi jatiroha ca yonati chama nohiria bo qui mi ani quiha”
ii quiha Quënëhacanish cabo ra. Nicacahuë. Diós nohiria bo aniquë “jahuë bo tëquë yonati”. Toca tsi ii quiha ra. Jasca, “Ja yonacati xo” ii quiha ra. Jama, tsayacahuë. ¿Jatiroha ca yonahi ni nohiria bo ra jaboqui? Ayamacani quiha.

⁹ Jama, tobi xo Jesu ra. Xaba pistia no tsi ángel nama tsi ja janahacani quiha jaa ri, joni ja manëquë no. Ja tsi xo toa jaboquí chama, oquë, tihí cabo jaya cato ra. Jatiroha ca yonahi quiha nohiria bo bax ja rësoni iqui na. Diós noqui noini iqui tsi jatiroha ca nohiria Jesu ratiniquë jato bax nati.

¹⁰ Jabi huëstima ca baquë yoi bo mana Diós bëcasniquë. Bëcatsi tsi jariapari tsi quiha jahuë Baquë yoi Diós rohahuaniquë nohiria bo Rëquëninini Ibo-iboria iti. Tocaniquë jatiroha ca Nëhohuanish ca Ototi Ibo-iboria ra. Jabi tënëmahai cató tsi jahuë Baquë ja rohahuani quiha. Ja tsi xo toa nohiria bo Xabahamati Ibo-iboria manëti mëtsa jahuë Baquë ini quiha.

¹¹ Jabi Jesu tsi xo toa jocha quima noqui nohiria bahuëhai cato. Noqui tsi xo toa mëstëhuahacahax cabo. Jatsi Jesu, noqui nohiria bo, tihí caba Jahëpa yoi tsi xo Dios. Jasca ca Jahëpa jaya xo noa, naa Jesu, noqui nohiria bo tëquë ra. Ja tsi xo toa noqui bërabiyamahi quiha Jesu, noqui jahuë noma bo quënati.

¹² Quënëhacanish cabo ó tsi nëcahi quiha noqui yoati na:

“Mi jabi yoi yoati tsi chanixëquia noho noma bo qui, Diós.

Chahahuacanaibo xërëquë xo tsi mia oquëhuaxëquia”

i Dios qui Jesu ni quiha.

¹³ Jasca, iti huëtša ó tsi

“Noho noma bo yahax tsi Dios qui chitimixëquia ëa ri”

i Jesu ni quiha. Jasca,

“Néá xo ëa ra, ë qui Diós ani ca xocobo ya”

i ja ni quiha.

¹⁴ ¿Tsayacanaí? Dios xocobo yoi bo xo noa ra, naa noqui nohiria bo. Jabi nami, jimi, tihí cabá tsi no acacani iqui tsi noqui jascaria tsi quiha Jesu ri manëniquë joni manëni na. Jasca, noba jabi ja biniquë. Toca tsi joni manëni tsi rësoti mëtsa ja ini quiha. Jabi rësoyamarohapixo tsi quiha ¿jënahuariaxo raca Yoshi ja quëyoquë ani? Toca tsi rësomati ibo-iboria chama quëyoti mëtsa Jesu ini quiha.

¹⁵ Rësoxo tsi quiha nohiria bo ja paquëmaniquë, rësohai ca qui ja raquëyamacano iquish na.

¹⁶ Tsayacahuë. Noqui chitimicanaibo, naa Abraham yamaba chahitaxocobo yoi bo mëbihi Jesu joniquë, ángel bo mëbiti ja nomari.

¹⁷ Ja tsi xo toa joni Jesu manëni quiha jahuë noma bo jaharisi ixëna. Japi joni manëyamarohahax ¿jënahuariahax nohiria bo noihai ca mëbicatsai ca Arati Ibo-iboria ja

manëni? Jaboqui jia tsi Dios yonoco ahi quiha. Tocaniquë Jesu, ja rësohai cató tsi nohiria ba jochá copihacaxëno iquish na.

¹⁸ Ja tënë-tënëni quiha. Jasca, jochati ja tanamahacani quiha. Jama, ja jochayamaniquë. Ja tsi xo toa noqui nohiria mëbiti mëtsa xo ra, no jochayamano, noqui jascaria ja tanamahacani iqui na.

3

Moisés oquë xo Jesu

¹ Jisa ëbë chahahuahai ca xatë bá, naa mato Dios quënahacani cabá. Jesu shinapáricana ra. Ja tsi xo toa Díos noqui raani cato, naa noba Arati Ibo-iboria iti.

² Jia tsi quiha ja qui Díos ani ca yonoco ja aniquë, siri tsi Moisés Dios yonoco ani jascaria. Toatiyá tsi jia tsi Dios arati jabi Moisés otoni quiha nohiria bo xërëquë xo na.

³ Jabi Dios arati jabi obëso ca roha Moisés ini quiha. Ja tsi xo toa Moisés oquë-oquëria xo Jesu, Dios arati jabi chitahëhuati Ibo-iboria ja nori quëshpi na.

⁴ Jabi chitahëhuati ibo jaya xo jatiroha ca arati quinia. Jama, jatiroha ca nëhohuanish ca tsi xo Dios, naa noba Jesu.

⁵ Siri tsi quinia jia cató tsi quiha jahuë nohiria bo Moisés yamabá otoniquë. Toatiyá tsi quiha rëquë ixëti nori ca jahuë bo nohiria bo qui ja chaniniquë. Chanipama tsi Dios yonati roha Moisés ini quiha.

⁶ Jama, Moisés oquë xo Cristo, Dios Baquë yoi ja nori iqui na. Yonati ma xo ra, nohiria bo Obësoti Ibo-iboria ja nori. Noqui, naa Dios xocobo ó bësoriahi quiha. Jabi noqui ottoxëhi quiha jahuë rëso qui, noba Ibo qui no chitimiquë no. Jatsi jaha no pasohai ca quima no casoyamano ra.

Jahuë nohiria bo joimacatsi quiha Dios

⁷ Oquë-oquëria ca Jesu nori iqui tsi ja qui no nicaxëti xo ii quiha Espíritu Santo Quënëhacani caba ó no:

“Jaboqui jahuë joi pi nicahi tsi

⁸ ja quima casoyamacana naa Dios quima mato naborëquëbo casoni jascaria.

Toatiyá tsi nicamixxëniria ja icani quiha, xabacha xo tsi ëa ja yosanamacaniquë no.

⁹ “Toa xo tsi ëa yosanamaquí tsi quiha ëa ja chahahuacasyamacaniquë rë’ ii quiha Dios.

Ja tocانiquë rë, cuarenta ca año no tsi jato ë mëbihai ca ja jiscaquë ri.

¹⁰ Ja tsi xo toa toa nohiria bo qui ë caxaniquë.

Caxahax,

‘E quima casoroha-casorohacani quiha pë.

Noho yoba bo banahuacasyamaca xo’ i ë niquë.

¹¹ Caxahi tsi,

‘Jato bax ë shomahuani ca joiti iti qui jicopistiayamariaxëhi quiha naa nohiria bo ra’ i ë niquë”

nëa tsi Espíritu Santo nëcane quiha Quënëhacani caba ó no.

¹² Japi quiniacaxëcahuë, ëbë xatë bá, yoixëni ca chahahuatimaxëni ca shina ma jayamano. Bëso-bësohai ca Dios quima mato casomaxëhi quiha toca ca ma shinahai ca tonia.

¹³ Jama, tobi xo xabaca ra, Dios joiti iti qui jicoti iquia. Japi jatiroha ca bari tsi quiha, naa jaboqui mëbinacana, jochá mato parayamano iquish na. Paramixxëniria xo jochá ra. Dios quima noqui casomacatsi quiha.

¹⁴ Jabi Cristo yahax tsi Dios jahuë bo xatënxëqui noa, jia tsi jahuë rëso qui ja qui chitimipihina, naa bëbo no chitimini jascaria.

¹⁵ Jaboqui tsi xo toa Dios joiti iti qui jicoti xabaca iquia. Toca tsi noqui yobahi quiha Quënëhacani caba.

“Jaboqui jahuë joi nicahi tsi,

Ja quima casoyamacana naa Dios quima mato naborëquëbo casoni jascaria” ii quiha.

¹⁶ Jatsi mato nicacasquia. ¿Tsohuë Dios joi nicani? ¿Tsohuë ja quima casoni? Jabi tocani quiha toa Egipto mai quima ax Moisés yamabá mëpini ca nohiria bo iquia.

¹⁷ Jasca, ¿tsohuë qui cuarenta año no tsi Dios caxa ini? Toa xabachá ca jochahuaxëniria ca jodio ca nohiria bo iquia. Jabi toá tsi jato xao bo jisbëriahacani quiha.

¹⁸ Jatsi, ¿tsohuë qui Dios chanini, “E shomahuani ca joiti iti qui jicopistiayamariaxëhi quiha naa nohiria bo ra” i ja niquë no? Ja quima casonish ca jodiobo yoati tsi chanihina ja iniquë ra.

¹⁹ Jatsi tsayacana. Toa joiti iti qui jicotimaxëni toa nicamixxëniria ca nohiria bo iniquë, Dios qui ja chitimiyamacani iqui na.

4

¹ Jabi noqui parayamaqui Dios ra. “Mato bax joiti iti ë shomahuaquë” i jodio ca nohiria bo qui Dios quë tsi quiha noqui ri toa chani acacaniquë jaa ri. Niahacayamani quiha toa chani ra. Toa joiti iti qui noqui ri jicomacatsi quiha Dios iquia. Japi quiniacaxëcahuë, jicoti ma caniyamano.

² Dios Chani no nicaniquë ra, toa jodiobá nicani jascaria. Jama, jato qui mahitsa toa Chani ini quiha rë. Mëbihacayamani quiha toa Chani nicanish ca nohiria bo rë, Diós yoani ca ja chahahuacasyamacani iqui na.

³ Jama, noqui chahahuacanaibo tsi xo toa Dios joiti iti qui jicohaina. Toa chahahuayamacanai ca jodiobo ratiqui noa ra, naa noqui chahahuacanaibo. Jabi toca tsi chanihi quiha Dios:

“Jato iqui tsi ë caxaniquë.

Caxahi tsi,

‘Noho joiti iti qui jicopistiyamaria-caxëcani quiha naa nohiria ra, ë bëta joixëna’ i ë ni quiha”

iquiina. Jabi jatiroha ca nëhohuaquë tsi quiha jatiniquë Dios yonoco ra. Nëhohuahax ja joini quiha.

⁴ Joixo tsi jaboqui noqui manahi quiha jahuë joiti iti qui no jicono. Tsayacana.

“Séptimo barí tsi Dios joiniquë, jahuë yonoco jatihuahax na”

ii quiha.

⁵ Joixo tsi quiha mahitsa ca toa jodio nohiria bo ja mana-mananiquë. Dios joiti iti qui ja jicopistiyamariacaniquë rë,

“Jicopistiyamariacaxëcani quiha”

i Dios ni quëshpi na.

⁶ ¿Tsayacana? Dios joiti iti qui jicoyamaniquë toa jariapari ca Dios Chani nicacani cabo rë. Nicamixëneria ja icani quiha. Jama, nohiria bo jari joimacatsi quiha Dios. Ja tsi xo toa jato ratihax toa iti qui jicoxëhi quiha nohiria huëtsa bo.

⁷ Jatsi jicoti toa nicamixëneria cabo caniaquë tsi quiha xaba huëtsa Diós jananiquë nohiria huëtsa bo bax na, ja jicocano iquish na. “Jaboqui” toa xaba quënahacani quiha. Naama tsi quiha, naa Josué quirëquë David yamabá tsi toa xaba Diós janatëquëni quiha,

“Jaboqui ëa nicacana.

E quima casoyamacana”

i ja niquë no. Toca tsi ii quiha Quënehacanish cabo ó no.

⁸ Jabi toa jodio nohiria bo pi Josué yamabá joimarohano tsi quiha jaquirëquë ca jicoti xaba huëtsa yoati tsi chaniyamaquë Dios aniquë iquia.

⁹ Jabi tobi xo toa Dios joiti iti huëtsa jahuë nohiria bo bax na ra, naa séptimo barí tsi Dios joini jasca cato.

¹⁰ Jabi rani-ranicaxëcani quiha Dios nohiria, jahuë iti qui jicohax na. Jicohax tsi jato yonoco quima joicaxëcani quiha, Dios joini jascaria.

¹¹ Jatsi no bamayamano ra, toa joiti iti qui cahëti. Jabi Dios joiti iti qui cahëti toa jodio nohiria bá narisniquë rë. Jatsi quiniacaxëcahuë ma toayamano mato ri ra.

¹² Jabi bëso xo Dios Chani ra. Chama jaya quiha. Bëquëx-bëquëx ca quënoxëni ca saipi oquëria ca tsi xo toa jahuë quëno ra. Noba shina qui nacoria tsi xo ra. Jatiroha ca jonë ca no shinahai ca bërohuahi quiha. Jasca, jatiroha ca ó no quëehai ca tanamahi quiha.

¹³ Jabi Dios qui bëroria tsi xo toa nëhohuahacanish cabo tëquë. Yama tsi xo toa ja qui jonë cato ra. Jatiroha ca nais-hi quiha. Jasca, huësti barí tsi jatiroha ca no aca ca ja qui yoaxëqui noa ra.

Oquë ca arati ibo-iboria xo Jesu

¹⁴ Jabi tobi xo noba arati ibo-iboria, naa mana nai qui canish cato. Noba Jesu, naa Dios Baquë yoi tsi xo naa ra. Jatsi no chitimihai ca no achariano ra. No casoyamano.

¹⁵ Jabi oquë-oquëria ca tsi xo naa noba arati ibo ra. Noba chamayama ca jabi cahëriahi quiha. Jasca, jatiroha ca quiniá tsi ja tanamahacaniquë, noqui jascaria. Jama, ja jochayamaniquë ja tanamahacaniquë no.

¹⁶ Jatsi raquëhaxma tsi noba Dios trono qui no cano. Ja qui no cano tsi noqui noixëhi quiha ra. “Jaboqui” tsi noqui mëbixëhi quiha, noitiria no iquë no.

5

¹ Jabi joni yoi roha, naa noqui jascaria tsi xo toa jodioba arati ibo. Nohiria bo xërëquë quima quënahacahi quiha toa, Dios bax yonocoti. Quënahacahax tsi ja qui acacahi quiha jahuë nohiria bo mëbiti yonoco, naa Dios ya nohiria bo rabënamati. Jatsi quiha jahuë

nohiria ba jocha quëshpi bo tsi tēpas-hacanish ca yohina bo, ofrenda bo, tihí cabo Dios qui aqúi quiha nohiria bo bax na.

² Jahuē nohiria ba jabi bo cahēyoiquí tsi jia tsi jahuē nohiria bo, naa Dios yoba cahēyamacanaibo, jochacanaibo, tihí cabo mēbihi quiha. Jabi jochacatsai ca jabi jayaquí tsi jato mēbiyoiti mētsa xo ra.

³ Ja tsi xo toa jahuē jocha yoi quëshpi bo tsi Dios qui ofrenda aaparihi quiha ra, naa jahuē nohiria bo bax ofrenda anox pari.

⁴ Jasca, toa arati ibo bo qui toa yonoco Diós aniquē. Jamē bax toa yonoco biyamacani quiha jaha quēēquí na. Quēnahacaxēti xo arati ibo bo tēquē, naa arati ibo Aarón yamabo quēnahacani jascaria.

⁵ ¿Tsayacanaí? Toa arati ibo ba yonoco Cristó biyamaniquē jamē bax na. Toa oquē ca yonoco ja qui Diós aniquē ra. Acax ja qui ja chaniniquē:

—Noho Baquē xo mia ra.

Jaboqui mia oquēhuaxēquia —iquiina.

⁶ Jasca,

—Mia biquia ra.

I-ipaohai ca arati ibo-iboria ixēqui mia, naa Melquisedec yamabo ini jascaria

—i Jesu qui ja ni quiha.

⁷ Jabi no bēta bēsopama tsi quiha Dios qui Jesu bēhox-bēhoxniquē ra. Ja rēsohai ca quima xabahamati mētsaria ca ja bēna-bēnariani quiha joi pistiamá no. Ja ara-arani quiha bēho ya. Jatsi ja bēhoxhai ca Diós nicaniquē ra, jahuē Jahēpa yoba banahuacatsai ca ja ini iquí na.

⁸ Dios Baquē yoi iquí ri tsi quiha jahuē Jahēpa yoba nicati Jesu jabiniquē ra ja tēnē-tēnēhai cató no.

⁹ Nicati jabiyoihax tsi nohiria bo Xabahamati Ibo-iboria ja manēniquē ra. Jaboqui jahuē Chani nicacanaibo tēquē bēsopaomati mētsa xo ra, xabahamaxo na.

¹⁰ ¿Tsayacanaí? Diós jahuē Baquē biniquē Arati Ibo-iboria iti, naa Melquisedec yamabo ini jascaria.

Dios quima casocanaina

¹¹ Jari huéstima tsi xo toa ē yoacatsaina rē, noba arati ibo-iboria yoati na. Bēronoma tsi xo toa mato ē cahēmahaina iquia, mēriyama ma jabihai iquí na. ¿Jabicasyamacanaí sa?

¹² Jaboqui Dios Chani cahēxēni cabo ma iti iquē ra, jari xocobo ma nori. Jishopē. Jari ma tiisimahacaxēti xo iquia. Dios Chani ca bēroria ca jahuē bo ma tiisimahacatēquēxēti xo rē. Jari bēroria ca tiisi, naa xoma jasca ca mato qui acacaxēti xo rē, tiisi-tiisiria ca xēanoma ma nori iquí na.

¹³ Jabi jari xocobo tsi xo toa chocho acai cato ra. Jia ca ati jari cahēyamahi quiha.

¹⁴ Jama, piti coshi, naa tiisi-tiisiria ca bicascani quiha shinacoshi cabo. Jia ca, yoi ca, tihí cabo cahēti ja jabicani quiha.

6

¹ Jatsi rēquē canomani shinacoshi bá. Toa bēro-bēroria ca Cristo yoba no jisbēriano ra. Huéstima tsi quiha toa jariapari ca bēroria ca yoba ma tiisimahacani quiha. Rēquē capama tsi toa mahitsa ca xabahamatimaxēni ca jabi bo quima no casono. Cristo qui chitimihax rēquē no cati xo ra.

² Jishopē. Jari tobi toa ashimahacati yoba, chahahuacanaibo ó tsi mēquē janati yoba, rēsónish cabo bēsotēquēxēhai ca chani, Diós nohiria bo copixēhai ca chani. Tihí cabo ma jisbēriati xo iquia ra, siri tsi toa jahuē bo ma tiisimahacani iquí na.

³ Jisbēria tsi ¿Dios tiisi-tiisiria ca bichi canomani? Toa axēqui noa tia, Dios qui jiapino.

⁴ Nicacahuē. Tobi xo toa Cristo quima casonish cabo rē, naa Dios Huēa ó tsi i-ipaonish cabo. Huēa iquí tsi quiha mana ca jahuē bo ja tanacanicuē iquia. Jasca, Espiritu Santo ja bicanicuē jato ri.

⁵ Jato qui jia i-ipaoni quiha Dios Chani ra. Jasca, tsēquēxēhai ca xabaca chama ja cahēcaniquē.

⁶ Tihí ca tsi cahēqui ri tsi quiha jari Cristo quima ja casocanicuē rē. Tocapijacano tsi ¿jēnahuariaxo raca jahari Dios qui toca cabo no bēna? Ja casocanaí cató tsi cruzó tsi Dios Baquē tooxayoicani quiha rē. Jasca, jaboqui nohiria bēsojo xo tsi Dios Baquē shirahuacani quiha rē.

⁷ Quiniacaxēcahuē. Dios nohiria yoi bo tsi xo toa banahaca ca huai jascaria, naa oi bichii cato. Jabi Ibo bax banahaca ca bēro saino tsi jiaria xo ra. Diós shomahuaha ca xo.

⁸ Jama, naa Dios quima casonish ca nohiria tsi xo toa masa saihuahai ca huai jascaria. Yoiria tsi xo ja saihuacanaina. Yoshihuahacati basima ca xo. Mēshahacaxēti xo toca ca huai ra.

Chahahuacanaiba jabi yoi

⁹ Nēca tsi mato yobapama tsi oquē ca jahuē bo ma ati xo iquia, ēbē xatē bá. Dios quima casocanaibo jascama xo mato ra. Ma chahahuacuē rohari tsi jia ca jahuē bo ma saiuhuai ca jisquia ra.

¹⁰ Jasca, mēstē xo Dios. Ja bax ma ani ca shina-bēnoyamaxēhi quiha. Jabi anomaria ini quiha toa chahahuacanaibo ma mēbihaina, jato ma noihaina. Noixo tsi jari Dios chahahuacanaibo mēbiqui mato ra. Tihi ca ma acai ca cahēhi quiha Dios iquia.

¹¹ Jatsi ma acai ca jēnēyamacana. Jaha ē quēēhai ca tsi xo toa ma rētsahaina jahuē rēso qui. Tocapiquí tsi jaha ma pasohai ca copi bixēqui mato ri tia.

¹² Jasca, ma chiquishymano. Dios bax yonocopama tsi yosanatimaxēni ca chahahuay-oicanaibo jascariacana. Toca pi bēsoquí tsi Diós mato qui acatsai ca jahuē bo bixēqui mato ra. Parayamahi quiha Dios.

¹³ Abraham yamabo no tsayaparino. Ja qui chanipama tsi quiha parayamaniquē Dios ra. “Mia shomahuaxēquia” i ja qui ja ni quiha. Shomahuapama tsi “Mia parayamaquia iquia émē no” i ja qui Dios niquē. “Iquia émē no” i Dios ni quiha ra. Tocajaquē tsi yama ini quiha toa oquē ca jurar-ati cato, naa ja bax chaniti cato.

¹⁴ “Iquia émē no” ipama tsi “Mia shomahuaxēquia. Chahitaxocobo jayaxēqui mia ra” i Abraham yamabo qui Dios niquē. Toca tsi Abraham yamabo qui Diós jurar-aniquē.

¹⁵ Jatsi yosanaxoma tsi quiha jahuē baquē coti xaba Abrahám mana-mananiquē. Jaro-hapa tsi jahuē baquē coní quiha, ja qui Diós yoani jascaria.

¹⁶ Jabi toca tsi chanihi quiha nohiria bo ri jabija ca yoacatsi na. Ja parayamacanaí ca jismacaspíhi tsi oquē ca janē tsi chanicani quiha. Jatsi toa chani chahahuacani quiha nohiria. Nohiria ba jabi tsi xo toa. Tocapijacano tsi jato bēta joi mērayamaxēhi quiha nohiria huētsa bo, ranixo na.

¹⁷ Jabi tocaniquē Dios ri, ja parayamahai ca Abraham chahitaxocobo jismaxēna. Rarinatimaxēni ca Dios ja ini ca ja jismacasni quiha.

¹⁸ Ja tsi xo toa dos ca chani ja ani quiha rarinatimaxēniria ca quiayamahai ca Dios ja ini ca jismaxēna. Jariapari tsi quiha “Mia shomahuaxēquia” i Dios ni quiha. Jaquirēquē “Parayamaquia iquia émē no” i ja ni quiha. ¿Tsayacanaí? ¿Jēnahuariaxo raca Diós noqui quiana ra? ¿Dos ca chani noqui ja ayamayamani? Ja tsi xo toa Dios qui rani-raniqui noa, naa noqui Dios qui jabanish cabo. Quiayamaqui Dios iqui noa. Noqui xabahamaxēhi quiha ra, noqui ja yoani jascaria. Toa ó pasohi tsi shina-huējēnyamaqui noa.

¹⁹ Jēnima ca jēnē ca barco, naa mai achahai ca ancla jaya ca barco jascaria xo noa. Dios qui, naa jahuē iti-itiria qui noqui mēpíhi quiha no chahahuahaina.

²⁰ Jabi noqui rēquē toa iti-itiria qui noba Jesu jiconiquē no bax na. Jicohax Arati Ibo-iboria ja manēniquē, naa Melquisedec yamabo ini jascaria.

7*Arati ibo-iboria Melquisedec yamabo*

¹ Jabi Salem icanai ca yacata xo tsi rey Melquisedec yamabá yonapaoniquē. Jasca, Dios arati ibo-iboria naa joni ini quiha. Toatiyá tsi quiha jahuē joni bo ya Abraham yamabo nianahi caniquē, huēstima ca rey bo, jato soldado bo, tihi cabo pasomaha. Jato ja bēbocaquē tsi quiha Melquisedéc Abraham bēchaniquē bahi xo na. Bēchaxo tsi quiha Abraham ja shomahuaniquē arati ibo ja ini iqui na.

² Jatsi Melquisedec qui ofrenda, naa huēsti ca décima, naa ja bēboni ca jahuē bo quima ca décima Abrahám aniquē. Anomaria naa naa Melquisedec ini quiha. Noba jói tsi “Mēstē” ii quiha jahuē janē ra. Rey “Mēstē” ja quēnahacani quiha. Jasca, “Rani-ranitiya” jahuē yaca quēnahacani quiha, naa ja yonani cato.

³ Jasca, Melquisedec jahēpa, jahuē jahēhua, jahuē naborēquē bo, jahuē chahitaxocobo, tihi cabo cahēyoyamaqui noa. Jasca, ja coní bari, ja rēsoni bari, tihi cabo cahēyamaqui noa, naa Dios Baquē jascaria iquiina. I-ipaoxēhai ca arati ibo tsi xo naa iqui noa.

⁴ Jabi anomaria naa arati ibo Melquisedec iniquē. Jariapari tsi quiha ja qui ofrenda, naa huēsti ca décima noba naborēquēbo Abraham yamabá ani quiha toa rey bo bēboxo na.

⁵ Tsayacahuē. ¿Jahuē jimíbo qui toa ofrenda Abraham yamabá ani? Ayamahi quiha, carayanaba arati ibo Melquisedec ini quēshpi na. Jabi tocamaniquē Abraham chahitaxocobo ofrenda bo aquí na. Jato jimíba arati ibo bo qui roha jato ofrenda bo ja acani quiha. Jabi jato jimíbo qui, naa Leví icanai ca maxo qui Moisés yoba ani quiha, ofrenda, naa huēsti ca décima jato nohiria bo quima ja bicano Ibo bax na.

⁶ Jama, carayana Melquisedec ini quiha. Abraham jimíbo ma quiha. Carayana ca ja ino ri tsi quiha jari ja qui Abrahám yamabá ofrenda aniquē ra, oquē-oquēria ca arati ibo ja ini iqui na.

Jaquirëquë quiha Melquisedéc Abraham yamabo shomahuaniquë. Jabi Dios parayama-hai ca chani binish ca Abraham tsi xo naa.

⁷ Jasca, noba jahëpa Abraham yoi oquë-oquëria Melquisedec iniquë iquia. ¿Shomahuahacanish ca oquë-oquëriyamahi ni shomahuati ibo ra?

⁸ Jasca, noba Leví maxo ca arati ibo bo oquë-oquëria ca Melquisedec iniquë. Rësoyocani quiha ra noba ofrenda bichi ca arati ibo bo. Jama, jari bëso ca Melquisedec nori ca yoahacanicuë.

⁹ Jasca, naa arati ibo-iboria Melquisedec qui noba Leví yoi yamabá ofrenda bo aniquë jaa ri iqui noa, naa noba arati ibo ba naborëquëbo. Ja qui ofrenda bo ja ani quiha, naa, noba ofrenda bo binish ca Leví yamabo pa. Melquisedec qui jahuë chahita Abraham yamabá ofrenda aquë tsi quiha Leví yamabá ani ca yoi jascaria iniquë toa ja acaina iqui noa.

¹⁰ Toatiyá tsi Melquisedéc Abraham bëchaquë tsi jari cohama Leví ini quiha. Jari Abraham coxëti ca chahita ja ini quiha. Ja tsi xo toa Melquisedec qui ofrenda bo noba Leví yoi aniquë iqui noa, jahuë chahita ja ini iqui na.

¹¹ Jabi mato qui Moisés yamabá Dios yoba aniquë. Ja tahëxo tsi oquë-oquëria ca arati quinia ja nori ca quëscahuqui mato rë. Mato nicaparcasquia. ¿Mato arati quinia tsi nohiria bo mëstëhuariahacani? Jabi mato pi mëstëhuati mëtsa toa arati quinia iirohano tsi ¿jëniriexo tsi Arati Ibo-iboria paxa ca, naa Melquisedec jasca ca Diós raani sa? Arati ibo-iboria Aarón oquë ca tsi xo naa arati ibo paxa cato iquia.

¹² Jasca pi nohiria ba arati quinia rarinahacacano tsi rarinahacacaxëti xo toa jato arati yoba ri. Ratihi quiha yoba paxa cato.

¹³ Tsayacahuë. Tocajanicuë ra, Arati Ibo-iboria iti Cristo joniquë no. Toa arati quinia paxa ca ja chitahëhuani quiha. Jasca, johax tsi quiha Leví maxo quima ma ja iniquë, Judá maxo quima ja nori. Jabi altar xo tsi arati yonoco ayamapistiariapaoni quiha toa Judá maxo ra.

¹⁴ Jama, toa Judá maxo quima Cristo joni ca cahëqui jatiroha cabo. Jasca, toa Judá maxo qui arati yonoco Moisés yamabá ayamani quiha. Jaha tsi ratihi quiha Cristo yoba ra.

¹⁵ Jabi noqui bëroria tsi xo toa Diós anina. Jisiquinicuë Arati Ibo-iboria paxa cato, naa Melquisedec jasca cato. Jisiquihax toa quinia siri Jesu ratiniquë.

¹⁶ Jasca, maí ca arati ibo ba maxo quima ja joyamaniquë. Toca tsi ja coyamani quiha. Jama, naa Arati Ibo-iboria yonoco ja qui Diós aniquë, bëso-bësopaohai ca ja nori iqui na. Quëyohacatimaxëni ja ini quiha.

¹⁷ Jabi jasca ca yoahi quiha Quënhëcanish cabo ri:

“I-paohai ca Arati Ibo-iboria xo mia, Melquisedec yamaba chama jascaria ca jayahi na” iquiina.

¹⁸ Jabi toa arati yoba siri yoba paxa ca Jesú ratimanicuë. Mahitsa, chamayama, toa jariapari ca quinia ini quiha.

¹⁹ Nohiria bo mëstëhuati mëtsama Moisés yoba ini quiha. Jama, toa yoba siri ratini quiha oquë-oquëria ca xabahamati quinia paxa cato. Naa quinia iqui tsi Dios qui basimati mëtsa xo noa jaboqui ra.

²⁰ Jasca, Arati Ibo-iboria Cristo manëquë tsi quiha “I-paohai ca Arati Ibo-iboria ixëqui mia ra” i jahuë Baquë qui Dios niquë. Jabi toca tsi arati ibo huëtsa bo qui Dios chaniyamani quiha, jato yonoco ja chitahëhuacaquë no.

²¹ Jama, Arati Ibo-iboria Jesu manëquë tsi quiha Dios nëcaniquë:

“Noho janë tsi mia parayamaquia.

Rarinamahacatimaxëni xo noho shinana ra.

I-paohai ca Arati Ibo-iboria ixëqui mia ra”

i Jesu qui ja ni quiha.

²² Tsayacahuë. “Noho janë tsi mia parayamaquia” i jahuë Jesu qui Dios ni quiha. Toa Chani iqui tsi oquë-oquëria ca xabahamati quinia otohí quiha Jesu ra. Mahitsa ma xo ra.

²³ Jasca, huëstima ca arati ibo bo toa jariapari ca quinia jayaniquë, ja rëso-rësocanacani iqui na. Huësti arati Ibo siri rësoquë tsi ratini quiha huëtsa, jahuë yonoco rëtsaxëna.

²⁴ Jama, i-ipaoxëhi quiha Jesu ra. Jahuë iti ratiyamaxëhi quiha huëtsa ra.

²⁵ Ja tsi xo toa nohiria bo xabahamati mëtsaria xo Jesu ra. Narisyamahi quiha jahuë xabahamati chama ra, bëso-bësopaohai ca ja nori quëshpi na. Jatiroha ca Dios qui bëcanaibo mëbi-mëbipaohi quiha.

²⁶ ¿Jatsi tsayacani? Jesu tsi xo toa oquë-oquëria ca arati ibo ra, naa noqui mëbiti cato. Yama xo jahuë jocha ra. Jasca, quësohacatimaxëniro xo. Yama tsi xo toa yoi ca ja acana ra. Jochacanaibo quima ja aquëquëmahacani quiha. Jasca, oquë-oquëria ca iti ja qui acacani quiha mana.

²⁷ Jasca, noba maí ca arati ibo bo quirima xo. Jabi jatiroha ca barí tsi jahuëcara ca ofrenda Dios qui acani quiha noba arati ibo bo. Tocacani quiha jato jocha yoi, jato nohiria ba jocha,

tíhi cabo quëshpi na. Jama xo Cristo ra. Huësti ca ofrenda roha Dios qui ja aniquè ra, jamè yoi ja aniquè no, nati. ²⁸ Jasca, toa jariapari ca quiniá tsi chamayama ca jochahai ca arati ibo bo janahacanicuè nohiria bo mèbiti. Jama, oquè-oquèria ca Arati Ibo Diós janani quíha, “Noho janè tsi parayamaquia” i ja què no. I-ipaohai ca oquèria ca Arati Ibo-iboria ca tsi xo naa ra.

8

Xabahamati quinia paxa ca abogado xo noba Jesucristo

¹ Jabi è yoacatsai ca tsi xo naa ra. Jaboqui mana, naa Chama-chamaxëniria ca Dios trono mènécayá tsi tsaho xo Jesu ra. Toá xo noba Arati Ibo-iboria ra. Oquè-oquèria ca iti tsi xo toa ja jayahaina.

² Toa roa ca iti-itiria xo tsi noqui mèbiriahi quíha. Naa maí ca iti-itiria ca oquè quíha. Jabi naa jabija ca iti-itiria roa ca Diós aniquè, joni bo nomari.

³ Jabi Dios qui ofrenda bo, tēphashacanish ca yohina bo, tíhi cabo axèti xo noba maí ca arati ibo bo. Jato yonoco quíha. Jascaria tsi jahuècara ofrenda jayati nori iniquè noba Arati Ibo-iboria Jesu ri Dios qui ati.

⁴ Mana xo tsi Dios qui jahuè ofrenda Jesú ani quíha. Maí ma xo noba Arati Ibo-iboria ra. Mana quíha. Jabi maí tsi irohapíhi tsi Arati Ibo yoi ja iyamaquè aquè iquia. Jama, noba maí ca nohiria bo bax Dios qui ofrenda bo ati ibo bo tsi xo toa Leví maxó ca arati ibo bo. Toa maxo químa ma xo Jesu ra.

⁵ Jasca, maí ca iti-itiria xo tsi yonococani quíha naa maí ca arati ibo bo. Jahuè jaria-jaria ma xo toa ja acanaina. Jasca, jahuè jaria-jaria ma xo toa jato iti-itiria ri. Macana xo tsi quíha jato arati iti-itiria planes, naa jahuè jaria-jaria Diós jismaniquè Moisés qui. Jatsi toa arati tapas Moisés anox pari no tsi Diós yobanicuè: “Macana ax tsi jatiroha ca mi jismahaca ca jaria-jaria mi ano ra” iquína.

Jatsi tsayacahuè. Jahuè oquè-oquèria ca jaria tsi xo toa mana cato iquia.

⁶ Jasca, toa oquè-oquèria ca jaria Jesu qui acanicuè ototi ra. Moisés yamabo, Leví maxo, tíhi cabá otoni ca oquè-oquèria tsi xo toa Jesú otohaina. Jasca, oquè ca xabahamati quinia otóhi quíha, oquè ca chani tsi ja chitahèhuahacani iqui na.

⁷ Jabi toa jariapari ca xabahamati quinia pi oquè iirohano tsi ratiyamaquè aniquè toa quinia paxa cato.

⁸ Jama, Dios qui oquè-oquèriama ini quíha toa jariapari ca arati quinia. Toa quinia yoati tsi Dios nēcanicuè:

“Jaha bēsocana.

Tséquèxèhi quíha arati quinia paxa ca Chani ra.

Toa barí tsi quíha Israél ca nohiria bo, Judá maxo, tíhi cabo qui naa xabahamati quinia paxa ca Chani axèquia.

⁹ Jamèrixèhi quíha naa xabahamati quinia Chani paxa cato;

naa jato naborèquèbo qui è ani ca chani jamèri cato.

Jabi toa jariapari ca xabahamati quinia Chani jato qui è aniquè, Egipto mai químa jato mēpíxo na.

Toa Chani ja bicasyamacani quíha.

Jaha tsi jato è jisbèrianicuè rē.

¹⁰ Jama, tobi xo toa xabahamati quinia ca Chani paxa cato, naa noho Israél ca nohiria bo qui è acaina.

Toa barí tséquèno tsi jato shina qui noho yoba bo nanèxèquia.

Jato shina ó tsi toa yoba bo quènxèquia, noho Chani ja shina-bénoyamacano iquish na.

Jatsi toa barí tsi jato Dios yoi ixèquia.

Jasca, noho nohiria yoi icaxèceni quíha jato ri.

¹¹ Toatiyá tsi jahuè xatè yoi tiisimayamaxèhi quíha nohiria, èa ja cahèyoicaxècanai iqui na.

Jasca, ‘Ibo mi cahèti xo ra’ iyamacaxèceni quíha èa yoi ja cahècaxècanai iqui na.

Toatiyá tsi èa cahècaxèceni quíha nohiria bo tēquè, naa yonati bo, chama bo ri.

¹² Toatiyá tsi jato jocha masaxèquia.

Masaxo tsi jato jocha bo shina-bènoxèquia ra”

nèa tsi Israél ca nohiria bo qui Dios nēcani quíha.

¹³ Jatsi nicaparcana. Toa Moisés arati quinia siri ratixèti nori ini quíha nohiria bo xabahamati quinia paxa cato i Dios ni quíha. Sirinani quíha toa jariapari ca arati quinia. Nati basima xo.

9

Mana ca arati quinia paxa cato

¹ Jabi toa jariapari ca xabahamati quinia no tsayaparino. Yoba bo, arati jabi bo, arati iti, tihí cabo toa jariapari ca quinia jayaniquë.

² Tobi ini quíha jahuë arati tapasa. Tapas xara tsi quíha dos ca naquëtë bo iniquë. Toa jariapari ca naquëtë tsi quíha candelero, mesa, Dios qui acacani ca mapari, tihí cabo iniquë. "Arati iti" toa naquëtë quënahacani quíha.

³ Jatsi naquëtë huëtša ó tsi, naa rotamë ca raiti oquëri ca iniquë toa Dios iti-itiria. Roa toa iti ini quíha.

⁴ Toa naquëtë tsi oro ca altar, incienso mëshati, Dios Chani jaya ca caja-cajaria, tihí cabo iniquë. Jabi oró tsi naa caja-cajaria rabahacani quíha. Jasca, jaxara ini quíha oro ca pitëxti, naa mana ax paquënish ca mapari jaya cato. Jasca, caja xara ini quíha Aarón yamaba coti jihui, naa nihipëhi joconi cato. Jasca, jaxara ini quíha toa dos ca maxax para bo, naa Dios yoba jayanish cabo.

⁵ Jatsi caja cacha nii iniquë ángel jisiria ca querubine bo, naa Dios iti obëso cabo. Jocha masahachai ca iti maxëni ini quíha jato mëstë ca pëhi bo. Jabi toca tsi ja iniquë toa arati tapasá no. Yama xo xabaca tëxë bo yoati rë.

⁶ Toca tsi quíha jatiroha ca jahuë bo janahacaniquë toa arati tapasá no. Jatsi jatiroha ca barí tsi quíha toa jariapari ca naquëtë qui arati ibo bo jiconiquë jato nohiria bo bax jato yonoco ati.

⁷ Jama, toa rotamë ca raiti oquëri ca naquëtë huëtša qui jiconiquë toa arati ibo-iboria roha. Jatiroha ca barí tsi ja jicoyamani quíha. Xënipá ca huësti ca barí tsi quíha jamë tsi ja jiconiquë. Jicoxo tsi quíha Dios qui acacani ca jimi ja boniquë jahuë jocha, jahuë nohiria ba jocha, tihí cabo quëshpi na.

⁸ Toatiyá tsi toa iti-itiria roa ca qui jicotimaxëni nohiria bo iniquë. Roa quíha. Jabi Dios qui basimatimaxëni ja icani quíha rë. Dios qui no basimati mëtsanox pari no tsi toa jariapari ca arati xobo, jahuë yoba bo, jahuë jabi bo, tihí cabo jatihuahacati nori iniquë ra. Tihí ca tsi noqui jismahi quíha Espíritu Santo.

⁹ Jabi jisti-jistiria roha tsi xo toa jariapari ca arati iti-itiria. Arati quinia paxa ca qui noqui mëtohi quíha ra. Jabi toa siri ca quiniá tsi ofrenda bo, tëpas-hacanish ca yohina bo, tihí cabo Dios qui axo tsi quíha jari jato jocha nohiria bá shina-shinaniquë rë. Bahuëhacahama jato shina ini quíha rë.

¹⁰ Jabi Dios arati quinia paxa ca jonox pari no tsi noqui jënima ini quíha toa jabi bo, naa oriquiti, jënë ashimahaina, tihí cabo. Jama, jaboqui niahacaxëti xo toa jabi bo iquia, xabahamati quinia paxa ca joni iqui na.

¹¹ Joniquë noba Arati Ibo-iboria Jesucristo ra. Joxo tsi quíha noba arati quinia paxa ca ja chitahëhuaniquë. Toa quinia banahuaqui noa ra jaboqui. Jatsi nëa mai xo tsi jahuë yonoco jatihuahax tsi quíha mana ca oquë ca iti-itiria ca qui ja jiconiquë, naa joni bá acama ca qui.

¹² Jicoxo tsi quíha huësti roha tsi Dios iti-itiria qui Jesu jiconiquë. Jatini quíha jahuë yonoco ra. Jasca, jicopama tsi cabrito jimi, vaca baquë jimi, tihí cabo ja boyamani quíha, naa maí ca arati ibo-iboriá boni jasca cato. Jama, jahuë jimi yoi ja boniquë ra.

¹³ Jabi toa jariapari ca arati quiniá tsi quíha cabrito jimi, vaca baquë jimi, mëshahaca ca vaca baquë tsistë, tihí cabá tsi nohiria bo ashimahacaniquë jato bahuëti. Toca tsi jato yoi ca mëbihacani quíha.

¹⁴ Jabi toatiyá tsi jënima pi toa jabi bo iirohano tsi zjaboqui oquë-oquëria iyamayamahi ni Cristó noqui mëbihaina, ja rësoni cató no? Espíritu Santó tsi Dios qui jamë ja aniquë ra. Oquëria ca ofrenda ja ini quíha. Jasca, jocha yama ja ini quíha. Anomaria tsi xo toa no bax ja rësonina iquia. Ja tsi xo toa noba shina ó ca noqui rësomahai ca yoi ca jahuë bo bahuëti cato. Tocahi quíha jahuë jimi ra, bësohai ca Dios bax no bësono iquish na.

¹⁵ Jatsi tsayacahuë. Oquë ca xabahamati quinia paxa ca otohí quíha Jesu ra. Otopama tsi noqui, naa Diós quënani cabo bësopaoma-xëqui, jahëpa Diós yoani jascaria. Noqui xabahamati quinia paxa ca Ototi Ibo-iboria tsi xo naa ra, nohiria ba jocha quëshpi ja rësoni iqui na. Toca tsi toa jariapari ca xabahamati quinia namá ca jochacanaibo ja paquëmani quíha.

¹⁶ Nicaparicana. Nohiria ba jabi tsi xo toa testamento icanai ca papi huishahaina rësonox pari. Toca tsi jato jahuë bo tëquë acani quíha tsohuëcara qui. Nohiria ba jabi quíha. Jabi rësoaparixëti quíha nohiria, jahuë jahuë bo acacanox pari no. ¿Rësojaha? Toa nicaqui noa.

¹⁷ Rësoyamapijano tsi mahitsa copiyama tsi xo toa ja quënéni ca papi, naa testamento cato. Chama yama. Jama, ja rësofino tsi chama jaya xo toa ja quënéni. Jaquirëquë jahuë jahuë bo bichi quíha nohiria.

¹⁸ Jascaria ca quiniá tsi yohina tëpas-hacani quíha toa jariapari ca xabahamati quinia chitahëhuahacanox pari no. Rësoti pari ini quíha yohina.

¹⁹ Jariapari tsi quíha nohiria bo qui Dios yoba tëquë Moisés yoaniquë. Yoaxo tsi quíha cabrito, vaca baquë, tihí cabo ja tëpasniquë. Rësoniquë yohina bo ra. Jaquirëquë jënëpaxa

roi hacacaniš ca jimí tsi nohiria bo, Diós quēñehacani ca yoba bo, tihí cabo ja ashimaniquē. Lana shini, mēshi pistia, tihí cabá tsi jato ja ashimani quíha.

²⁰ Ashimahax tsi quíha “Naa jimí tsi chítañehēhi quíha Diós noqui xabahamati yoba ra” i nohiria bo qui ja níquē.

²¹ Jaquirēquē jato arati tapas ja ashimani quíha jimí no. Jasca, jaxara ca jahuē bo tēquē ja ashimani quíha.

²² Jabi jimí tsi ashimahacaxēti nori iniquē toa jahuē bo tēquē. Jabi jimi yama tsi bahuēhacatimaxēni xo jocha ra.

Noba jocha masahi quíha Cristo jimí

²³ Jabi toca tsi quíha toa arati tapasá ca jahuē bo, arati ibo bo, nohiria bo, tihí cabo roahuahacaniquē yohina jimí no. Dios jaria-jaria ca jahuē bo jismanish ca jisti roha ini quíha toa jariapari ca arati quinia iquia. Jahuē jaria-jaria ma quíha. Jahuē jaria-jaria quinia tsi xo mana. Jahá tsi xo toa noba oquē-oquēria ca ofrenda ra.

²⁴ Jabi naa mai ca joni bá ani ca arati iti qui Cristo jicoyamani quíha, naipá ca yoi ca iti qui nori. Jahuē jaria-jaria ca qui ja jiconiquē ra. Toa mana ax no bax Dios bēsojót tsi jisiquíhi quíha noqui mēbiti cato.

²⁵ Jicoxo tsi jamē Dios qui tēquēroha-atēquēroha-yamáhi quíha, naa maí ca arati ibo bá Dios qui ofrenda bo aaroha-aarohani jascaria. Jatiroha ca xēnipá tsi jato iti-itiria roa ca qui jicohi quíha jato arati ibo-iboria. Huēstima, naa tocanoma tsi yohina jimí bohi quíha.

²⁶ Jama, tocyamaniquē Cristo ra. Huēstima pi jicorohahi tsi huēstima tsi ja namēhacati nori iquē ani quíha, naa mai nēhohuahacanitíya rohari. Jama, huēsti roha tsi Cristo jisiquiniquē, naa xaba rēsó no. Nati jamē ja acai cató tsi quíha jocha chama quēyohi ja joniquē ra.

²⁷ Jasca, huēsti tsi xo toa nohiria bo rēsoxēhai ri. Jaquirēquē tsēquēxēhi quíha nohiria ba copiti bari iquia.

²⁸ Jascaria, huēsti roha tsi Cristo namēhacaniquē huēstima ca nohiria ba jocha mēbixēna. Jasca, jotēquēxēhi quíha manacanaibo bixēna, jocha bax namēhacatēquēti nomari.

10

¹ Jabi noba jaria-jaria tsi xo toa no bax Cristó acaina. Jahuē jaria-jaria ma xo toa noba jodioba yoba bo. Toa yoba bo tahēhax tsi quíha jatiroha ca xēnipá tsi yohina bo tēpas-hacaniquē nohiria ba jocha quēshpi na. Jatihuahacayamani quíha toa yohina bo ja tēpascanaina. Yama jahuē rēso ini quíha. Jasca, toa jabí tsi masahacatimaxēni ini quíha toa Dios qui aracanaiba jocha ra.

² Jabi jato jocha pi masahacayoirohano tsi quíha jato shina ó ca yoi ca jahuē bo ja shina-bēnoquē acaniquē iquia. Jatsi jatiquē ani quíha jocha quēshpi yohina bo ja tēpascanaina iquia. Jasca, yama jato shina ó ca yoi ca jahuē bo iquē ani quíha jato qui quēsoti ra.

³ Jama, jatiroha ca xēnipá tsi quíha yohina bo ja tēpascaniquē. Tēpasxo tsi jari jato jocha yoi ja shina-shinacani quíha.

⁴ Jabi cabrito jimí, vaca bēnē jimí, tihí cabá tsi masahacatimaxēni xo nohiria ba jocha ra.

⁵ Ja tsi xo toa mai qui jopama tsi quíha Dios qui Cristo nēcaniquē:
“Tēpas-hacaniš ca yohina bo, ofrenda bo, tihí cabo bicasyama xo mia ra.

Jama yora yoi ē bax mi shomahuquē.

⁶ Nohiria ba jocha quēshpi bo tsi yohina bo pi tēpas-hacano tsi ja mēshahacacano tsi raniya-maqui mia.

⁷ Jatsi, ‘Néa xo éa, Diós.

Jaha mi quēēhai ca axēquia ra, naa mi libro ó ca quēñēni ca jascaria’ ”

nēa tsi Cristo nēcani quíha jahuē Jahēpa qui.

⁸ Jatsi tsayacahuē. “Tēpas-hacaniš ca yohina bo, ofrenda bo, tihí cabo Diós bicasyamaniquē” ii quíha. Jasca, “Nohiria ba jocha quēshpi tēpas-hacaniš ca yohina bo, mēshahacaniš ca yohina bo, tihí cabo bicasyama xo” i Cristo ni quíha.

⁹ Jatsi, “Néa xo éa, Diós. Jaha mi quēēhai ca axēquia ra” i ja ni quíha. Toca tsi quíha toa jariapari ca arati quinia Cristó jatihuahacaniquē. Ja ratini quíha.

¹⁰ Ratixo tsi quíha jahuē yora ja aniquē jocha quēshpi na. Huēsti roha tsi jamē ja mēani quíha tēpas-hacati. Jatsi jatiniquē jocha quēshpi yohina bo ja tēpascanaina ra. Jaha tsi Dios shina Jesú aquē tsi quíha jocha quima no bahuēhacaniquē ra.

¹¹ Jabi jatiroha ca bari tsi jato yonoco aquí jodioba arati ibo bo tēquē. Jocha quēshpi bo tsi yohina bo tēpasroha-tēpasrohacani quíha. Jatiyamahi quíha toa ja tēpascanaina ra. Jasca, nohiria ba jocha masatimaxēniria tsi xo toa Dios qui ja acanana.

¹² Jama, huēsti roha tsi quíha nohiria ba jocha quēshpi bo tsi jamē Cristó aniquē namēhacati. Atēquēyamahi quíha. Axo tsi quíha Dios mēñecayá tsi ja tsahoniquē yonaxēna.

¹³ Jaboqui manahi quiha tojo xo na. Jahari ja jonox pari no tsi ja namá tsi ja pasomaha cabo tēquē janaxēhi quiha Dios, yonahacati.

¹⁴ ¿Tsayacanaí? Nohiria ba jocha quēshpi bo tsi huēsti roha tsi ja namēhacani quiha. Ja ini cató tsi jocha quima xabahamahanish cabo tēquē ja oquēhuarianiquē ra. Jocha quima jato ja aquēquēpaomani quiha.

¹⁵ Jabi jabija tsi xo naa ē quēnēhaina iquia. Jascaria ca yoahi quiha Espíritu Santo ri:

¹⁶ “Chani paxa ca tsi xo naa jato qui ē acaina.

Toa bari tsēquēno tsi jato shina qui noho yoba bo nanēxēquia” iquiina.

¹⁷ Jaquirēquē,

“Jato jocha bo shina-bēnoxēquia ra”

i Espíritu Santo ni quiha.

¹⁸ ¿Tsayacanaí? Nohiria ba jocha Diós shina-bēnoniquē ra. Ja tsi xo toa jaboqui yohina bo tēpasyamaqui noa noba jocha quēshpi na. Mahitsa tsi xo toa acaina ra.

Dios qui no basimati xo

¹⁹ Jaboqui shomaria xo noa, ēbē xatē bá. Jaboqui Dios iti-itiria qui jicoti mētsa xo noa, Jesu ini cató no.

²⁰ Jicoti quinia paxa ca tsi xo naa ra. Jaboqui yama tsi xo toa noqui quētiahaina, naa arati xobó ca rotamē ca raiti jasca cato. Naa noqui bēsomati quinia paxa ca Cristó japēcaniquē, namēhacati jahuē yora ja aniquē no.

²¹ Jatsi jaboqui Arati Ibo-iboria jaya xo noa ra. Noqui iglesiá ca chahahuacanaibo tēquē otohí quíha ra.

²² Ja iqui tsi Dios qui no basimati xo. Jahuē iti qui jicoti mētsa xo noa ra, shina jia ca no jayahai iqui na. ¿Dios qui no chitimiyoiyama-yamani? ¿Jahuē baquē jimí tsi noba shina bahuēhacayamayamani? Jasca, ¿noba jocha masahacayamayamani?

²³ Ja tsi xo toa Cristó noqui xabahamaxēhai ca ó pasoqui noa ra. Parayamahi quiha Dios iqui noa ra. “Mato shomahuariaxēquia” ¿i noqui ja yamayamani?

²⁴ Jatsi no mēbinati xo, noiti, jia ca ati.

²⁵ Arati chahahuacanaibo caticano tsi mato xobó tsi chitēyamacana. Jabi tocacani quiha huēsti huēsti cabo pē. Jama, chamahuanacana aranabēquiti. Jabi tsēquēti basima xo Ibo bacahai ca bari ra. Ja iqui tsi oquē tsi no chamahuabēquinano iglesia qui cati.

²⁶ Jabi tobi xo toa Cristo quima casocanaibo rē. Jabija ca cahēhax tsi jari jochacani quiha, yoi ca ó quēēhi na. Nicapáricana. Cristo quima pi no bēsoyoicasno tsi yama tsi xo toa noba jocha masahacati quinia huētsa ra. Jasca, mahitsa tsi xo toa jato jocha quēshpi bo tsi yohina tēpas-haina ra. Jahuēsti ca quinia tsi xo Cristo ra.

²⁷ Copiti bari ó roha pasohi quiha toa Cristo quima casocanaibo iquia. Dios nicamixēniria cabo mēshahacahai ca shina-shinacaxēceni quiha. Raquēria tsi xo toa copi ra.

²⁸ Jabi Moisés tiya tsi quiha nohiria bo copihacanicuē jato jocha quēshpi na. Noixoma tsi Moisés yoba nicamixēniria cabo namēhacani quiha, dos, tres, tihi cabo jato qui quēsonicuē no.

²⁹ Jama, ¿jēnahuariaxēhi ni Dios ra, jahuē Baquē nohiria shirahuacuē no? Oquē-oquēriaxēhi quiha jahuē copi ra. Tocapíquí tsi nohiria ba jocha masati Cristo jimí, Dios xabahamati quinia, tihi cabo niahi quiha toca ca nohiria rē. Ja qui mahitsa no. Jasca, noqui shomahuahai ca Espíritu Santo ocahuahi quiha rē. ¿Copihacayamayamaxēhi ni toca ca nohiria ra?

³⁰ Jatsi quiniacaxēcana. “Ea yoi tsi xo toa nohiria bo Copiti Ibo-iboria. Copihacaxēhi quiha jochacanaibo ra” ¿i Dios yamayamani? Jasca, “Jahuē nohiria bo copixēhi quiha Ibo Dios” ii quiha.

³¹ Jatsi quiniacaxēcahuē. Raquēria tsi xo toa bēsohai ca chamaxēniria ca Dios copi bichiina iquia.

³² Jama, Dios huēa bixo tsi huēstima tsi ma tēnē-tēnēnicuē Dios bax na iquia. Toa ma shina-bēnoyamano. Toatiyá tsi chahahuabēna cabo ma i-ipaonicuē.

³³ Jasca, toatiyá tsi nohiria bo bēsojo ax tsi ma shirahuahacanicuē. Nohiria bá mato yosipaoni quiha. Jasca, tēnēmahanish ca huētsa bo ya ma niiniquē, jascaria tsi nohiria bá jato yosiniquē no.

³⁴ Jasca, cárcel qui namēhacanish ca chahahuacanaibo ma shina-shinanicuē. Jasca, mato jahuē bo Dios cahēyamacanaibá mēbiyoquē tsi quiha ma caxayamaniquē pa, oquē ca naama-naamapaohai ca jahuē bo ó pasohi na. Tihi cabo tsi shinacana iquia ra.

³⁵ Tihi cabo shinapama tsi Jesu qui ma chitimihai ca janacayamano. Tobixēhi quiha mato copi-copi jiarra cato ra.

³⁶ Jatsi yosanayamacana. Dios shina ma ati xo ra. Tocapiquí tsi mato bax ja acatsai ca, naa ja yoani ca bixéqui mato ra.

³⁷ Jabi Dios tocani quiha Quënëhacanish cabo ó no:
 “Méri tsi tanapistia rohano tsi joxéhi quiha joxéhai cato.
 Bamayamaxéhi quiha.

³⁸ Ja jono tsi bësocaxëcani quiha ja qui chitimicanaibo, naa mështëhuahacahax ca nohiria bo. Jama, tsohuëcara pi ë quima casono tsi ja qui raniyamaxëquia”
 i Dios ni quiha.

³⁹ Jama, toa quëyohacaxëti ca casocanaibo ma xo noa ra. Noqui ri tsi xo toa xabahamahacaxëti cabo, naa Jesu qui chitiminish cabo ra.

11

Chitimiti iboria cabo

¹ Chitimiquí tsi jaha no pasohai ca bixëti cahëqui noa ra. “Tocaxëti xo” iqui noa ra, Dios Chani qui chitimihí na.

² Jabi chitimiyoiniquë noba naborëquiëbo ri. Ja chitimicanai ca iqui tsi jato qui Dios rani-raniniquë.

³ Jabi Dios qui no chitimihai cató tsi Dios Chani tsi jatiroha ca nëhohuacani ca cahëqui noa ra. No jisnoma cató tsi jatiroha ca acacani quiha, naa noqui bëroria ca jahuë bo.

⁴ Chitimiyoiniquë Abel yamabo. Ja chitimihai cató tsi quiha ofrenda jia ca Dios qui Abél aniquë, naa jahuë rëquëmë Caïn oquë cato. Ja iqui tsi mështë ja tocahacaniquë, jahuë ofrenda qui Dios raniquë no. Jaboqui bësoyama ja no ri tsi jari noqui bëso xo ja anina ra. Jari Dios qui ja chitimiyoini ca shina-bënoyamaqui noa. Noba shina ó bëso xo ja anina iquia. Jasca, no tocaxëti xo noqui ri.

⁵ Chitimiyoiniquë Enoc yamabo ri. Ja chitimihai cató tsi Enoc mana Diós boniquë. Ja rësoyamani quiha. Ja yopahacaniquë, Diós bini iqui na. Jabi mana canox pari tsi quiha Enó Dios ranihuaniquë.

⁶ Jasca pi Dios qui chitimiyaquí tsi Dios ranihuayamapistiaria-xëqui noa, noqui ri. Jabi bëso xo Dios ra. Jia tsi mëracanaibo copixëhi quiha ra. Tihí ca tsi chahahuayoiti xo tsohuëcara ca Dios qui johai cato.

⁷ Chitimiyoiniquë Noé yamabo ri. Ja chitimihai cató tsi quiha Dios yoba-yobaria ja nicaniquë. Joxéhai ca jënë nicaxo tsi quiha Dios ja chahahuaniquë. Chahahuaxo tsi quiha barco jahëhuaxëniria ca ja aniquë, jahuë-na bo xabahamati. Ja ani cató tsi janyama toa chahahuayamacanaibo ini nori ca ja jismani quiha. Toca tsi mështë Noé tocacacaniquë, Dios qui ja chitimihai cató no.

⁸ Jatsi chitimiyoiniquë Abraham yamabo ri. “Mai huëtsa qui cata” i ja qui Dios quë tsi quiha ja caniquë ra Dios qui chitimihí na. Jahuë mai jisbëria tsi quiha jahuë quinia ja cahëyamaniquë, Diós ja qui acasni ca mai qui caquí na.

⁹ Dios qui chitimihí tsi toa carayana ca mai tsi ja raca-racaniquë. Shishohai ca jascaria ja ini quiha. Tapasá roha tsi quiha ja raca-racaniquë. Jasca, toca tsi racani quiha Isaac yamabo, Jacob yamabo ri. Dios Chani ja bicani quiha jato ri, naa Abrahám Dios Chani bini jascaria.

¹⁰ Toca tsi Abrahám raca-racapaoni quiha oquë ca yaca ó pasohi na. Diós acai ca yacata, naa naamapaohai ca yaca ó ja quëëni quiha.

¹¹ Jatsi Dios qui chitimiyoiniquë Sara yamabo ri. Ja chitimihai ca iqui tsi tohayati mëtsa ja iniquë, sirixëni ja iquë ri. Jatsi baquë ja comaniquë ra. Diós parayamani ca Sará cahëni quiha.

¹² Ja iqui tsi Abraham yamabo quima, naa rësopaimaria inish ca quima tihiria ca nohiria bëcaniquë ra. Tocabo xo jahuë chahitaxocobo iquia. Naipá ca huishti bo, ia quëmápo ca mashënë, tihí ca jascaria ca xo.

¹³ Jabi Dios qui chitimipama tsi quiha naa nohiria tëquë rësoyoniquë, naa jato qui Diós ani ca Chani jatihuahacanox pari no. Basi xo tsi quiha Diós jato qui yoani ca jahuë bo jatihuahacaxëti nori ó ja pasocaniquë. “Maí ca carayana ca bohocanaibo roha xo noa. Noba racati yoi ma xo naa mai ra” i jaca ni quiha.

¹⁴ Jabi jato iti yoi mëra-mëracani quiha toca ca chanicanaibo ra.

¹⁵ Jato mai yoi jisbëria tsi quiha jahari ja bocasyama-caniquë. Tsayacahuë. Jato mai pi ó quëërohahi tsi jahari ja bocaquë aniquë iquia.

¹⁶ Jama, oquë ca mai ó ja quëëcaniquë, naa mana ca mai. Ja tsi xo toa bërabiyamahi quiha Dios, jato Dios quënahacati, jato bax yaca-yacaria yoi ca ja shomahuani quëshpi na.

17 Jasca, Abraham yamabo Diós tanamaquë tsi quiha jia tsi Dios yoba ja nicaniquë, ja qui chitimiquí na. Dios qui jahuë baquë yoi ja aniquë tēpas-hacati. Jahuë baquë yoi tēpaspaimaria naa Dios Chani nicanish ca joni ini quiha.

18 Tsayacahuë. Toa huësti ca baquë yoi tēpasti ja iniquë ra, “Mi bax huëstima ca चाहितaxocobo saihuaxëqui mi baquë” i ja qui Dios niquë no ri.

19 Jabi jahuë baquë Isaac tēpas-rohapiquí tsi jahuë baquë bēsotëquëmati chama Diós jayani ca ja cahëni quiha. Rēsoti jahuë baquë nori ca ó ja pasoni quiha. Jama, jahari Abraham yamabo qui jahuë baquë Diós aniquë ra. Bēsotëquëmahaca-nish ca jascaria jahuë baquë iniquë iqui noa.

20 Jasca, Dios qui chitimiyoiquë Isaac yamabo ri. Chitimiquí tsi quiha jahuë baquë bo, naa Jacob, Esaú, tihí cabo bax Isaac bēhoxniquë, Diós jato shomahuaxëno iquish na.

21 Jasca, chitimiquí tsi quiha José baquë bo bax Jacob yamabo bēhoxniquë, Diós jato shomahuaxëno iquish na. Rēsnox pari tsi quiha nii tsi jato bax ja bēhoxniquë jahuë coti jihui rēso quëpi.

22 Jasca, rēsnox pari tsi quiha “Egipto mai jisbëriaxëhi quiha Israél ca nohiria bo” i José niquë, Dios qui ja chitimini iqui na. Jasca, jahuë jimibo ja yobaniquë jahuë xao bo ja bocano, Egipto ja jisbëriarohacaxëcaquë no. Toá tsi ja maihuahacacasyamani quiha.

23 Jasca, chitimiyoiquë Moisés yamaba nabo ri. Dios qui chitimiquí tsi quiha tres ca oxë no tsi jato cobëna ca baquë ja jonëcaniquë. Toa Egipto rey qui ja raquëyamacaniquë, oquë-oquëria ca jato baquë ini ca jisi na.

24 Jatsi shinahacax tsi quiha Dios qui Moisés yamabo chitiminiquë jaa ri. Ja qui yoi ini quiha toa “Egipto rey jahini baquë” ja quënahacahaina.

25 Ja qui oquë ini quiha toa Dios nohiria bo ya ja tënë-tënëhaina. Ranihua-hai ca janacahai ca jocha quima ja casoniquë jato bēta xo tënëxëna.

26 Ja qui oquë-oquëria ini quiha toa joxëhai ca Xabahamati Ibo bax ja tënëmahacahaina ra. Rëquë ca joxëhai ca copi ó ja pasoni quiha. Ja tsi xo toa ja qui yoi toa Egiptó ca copixëni ca jahuë bo ini quiha.

27 Jaquirëquë Egipto mai Moisés jisbërianiquë Dios qui chitimiquí na. Jisbëria tsi quiha toa chamaxëneria ca rey qui Moisés raquëyamaniquë. Jahari ja cacasyamani quiha jisnoma ca Dios ja jisni iqui na.

28 Dios qui chitimiquí tsi quiha toa pascua fiesta Moisés chitahëhuaniquë. Egipto ca mai jisbërianox pari tsi jimí tsi jato xobó ca caiti bo ja ashimacaniquë, Diós raani ca Namëti Angél jato jariapari ca baquë motsayamano iquish na.

29 Jisbëria tsi quiha Ia Shini Israél ca nohiria bá shitaniquë, Dios qui chitimiquí na. Mai shiná toa napata ini quiha. Jama, nëachiyoni quiha toa shitacasnish ca Egipto bo tēquë, jasca ca tanahi na.

30 Jatsi yaca Jericó ax tsi quiha chitimiyoiquë Israél ca nohiria bo ri. Siete bari no tsi toa yacata panëhua ja tēamëcaniquë. Dios qui ja chitimiyoicani iqui tsi poxoniquë toa panëhua ra.

31 Dios qui chitimiyoiquë toa yacatá ca joni mētsaxëneria ca carayana ca Rahab yamabo ri. Toa barí tsi quiha Dios nicamixëneria cabo ya ja quëyohacayamaniquë, jia tsi toa jotamiscanai ca Israél ca joni bo ja joihuani iqui na.

32 Jabi tobi ini quiha huëstima ca Dios qui chitiminish cabo ra. Narisqui xabaca rë jatiroha cabo yoati. Tobi quiha Gedeón, Barac, Sansón. Tobi quiha Jefté, David, Samuel, Dios Chani yoanish cabo. Tihí cabo Dios qui chitimiyoiquë.

33 Dios qui chitimihí tsi quiha chamaxëni ca país ca nohiria bo bēboti mētsa ja icaniquë. Jia ini quiha toa ja acanina. Jatsi Diós jato shomahuaniquë rëquë jato ja yoani jascaria. Dios qui Daniel chitimini iqui tsi japëquëtimaxëni toa cama bo ini quiha, pixëna.

34 Chihí tsi quëyohaca-timaxëni huëtsa bo ini quiha. Saipi tsi acacatimaxëni Dios Chani yoanish cabo ini quiha. Coshinariani quiha toa coshiyama ca nohiria bo ra. Raquëhaxma tsi ja nianacani quiha. Carayanaba soldado bo ja bēbocani quiha.

35 Jasca, chitimiyoiquë jato yoxa bo ri. Chitimicano tsi quiha jato bax jató-na bo bēsotëquëmahacaniquë.

Rësoniquë huëtsa bo tënëmahacahax na. Ja paquëmahacacanaí ca oquë ini quiha ja rësocanaina Ibo bax na. Oquë ca bēsohai ca ó ja pasocani quiha, bēsotëquëhax na.

36 Huëtsa bo maihuahacaniquë. Huëtsa bo rashacaniquë. Huëtsa bo nëxhacaniquë. Huëtsa bo preso qui nanëhacaniquë.

37 Huëtsa bo namëhacaniquë maxaxá no. Rësquëhatí tsi quiha huëtsa bo yëjëhacaniquë. Saipi tsi quiha huëtsa bo namëhacaniquë. Xobo yama huëtsa bo iniquë. Yohina bichi sahuëtí tsi ja bohocaniquë. Parata yama ja icaniquë. Ja tënë-tënëcani quiha. Yosihacani quiha huëtsa bo.

³⁸ Yoiria ja icani ca Dios cahëyamacanaibá quëscahuani quiha, jato oquë-oquëria jaca nori. Paxahi tsi xabaca, macabo, maiquini bo, tihí cabo qui racahi ja bocaniquë.

³⁹ Jabi Dios qui ja chitimicaquë tsi quiha jato qui Dios raniniquë. Jama, Diós jato bax acasni ca jahuë bo jari ja biyamacani quiha toatiyá no.

⁴⁰ Jabi oquë ca iti jato bax acatsi quiha. Jasca, noqui rëquë Diós jato shomahuacasyamani quiha. No shomahuahacabëquiyoxëti xo ra.

12

Jesucristo no banahuaxëti xo

¹ Jabi noqui tëamë jascaria tsi xo toa Dios qui chitimiyoinish cabo. No bësocanai ca tsayacani quiha ra. Ja tsi xo toa noqui quëtiahai ca jahuë bo, naa noqui tsamicatsai ca jocha no niaxëti xo. Niixo tsi jabanacanaibo jascaria tsi Dios yonoco no ariaxëti xo bëbocasquí na. No yosanayamano.

² Rëquë ca Jesu qui no tsayaxëti xo. Ja tsi xo toa noba Rëquëniniti Ibo-iboria. Noqui Tiisimatí Ibo-iboria ca tsi xo naa ra. Jabi Dios qui ja chitimiyoini quiha jaa ri. Bërabiria toa cruzó tsi ja rësohai ini quiha. Jama, bërabihaxma tsi cruz qui ja cani quiha, rëquë ca ranihuahai ca jahuë bo tsayahi na. Jaboqui Dios mënëcayá tsi tsaho xo ra. Toa xo tsi yonahi quiha.

³ Jesu tënëni ca shinacahuë. Anomaria ini quiha toa ja qui jochahuaxëni cabo caxahaina ra. Ja yosanayamani quiha. Jabi toca tsi shinapihi tsi yosanayamaxëqui mato ri. Toca tsi coshihuahacaxëqui mato iquia.

⁴ Jabi iriama tsi xo toa ma tënë-tënëhaina iquia. Jocha pasomaha nianapama tsi çnamëhacahi ni mato pa? Iyamaqui mato ra.

⁵ Tonia mato qui Dios chanini ca ma shina-bënoniquë iquia. Xocobo qui jahëpa chanihai jascaria tsi xo toa ja nëcanina.

“Mato yoi ca quëshpi tsi Ibobá mato copino tsi chahahuacana, noho baquë. Mato ja raahano tsi yosanayamacana.

⁶ Jabi jatiroha cabo, naa jahuë-na bo tëquë jabihuahi quiha Ibo ra.

Jasca, jatiroha ca jahuë baquë bo, naa ja bichii cabo rashahi quiha ra”
ii quiha.

⁷ Jatsi yosanayamacana ma tënëquë no. Jënima tsi xo toa ma tënëhaina iquia. Toca tsi mato oquëhuaxëhi quiha mato jahëpa Dios, jahuë baquë bo ma nori iqui na. Jabi yama tsi xo toa jahuë baquë yoi jabihuayamahai ca jahëpa ra. Jato baquë bo jabihuacani quiha jahëpa bo tëquë iquia.

⁸ Jabi toca pi Diós mato jabihuayamarohano tsi çjënahuariahax jahuë baquë bo ma iquë ana? Yoma bo roha ma iquë aquë iquia.

⁹ Jabi tobi xo noba maí ca jahëpa bo. Noqui ja rashacano tsi çmëri tsi jato chahahuayamayamahi ni noa ra? Jatsi noba maí ca jahëpa bo chahahuaguí tsi oquë tsi noba mana ca jahëpa no chahahuayoixëti xo iquia, bëso-bësoxëna.

¹⁰ Jabi no shinahanox pari no tsi noba maí ca jahëpa bá noqui rashapaoniquë. Jato qui yoi ca pi no aquë tsi noqui ja copipaoni quiha. Jascaria tsi noqui copihí quiha noba mana ca jahëpa ri noqui mëbicatsi na. Noqui jabihuahi quiha, jahuë mëstëxëniria ca jabi no xatënano iquish na.

¹¹ Jabi tanapistiarohano tsi cohuë xo noa, no copihacaquë no. Noqui yoi tsi xo toa noqui ja rashacanina. Jama, jaquirëquë mëstëxëniria ca jabi jayaxëqui noa ra. Oquë tsi bësoxëhi quiha toa jabihuahacahax cato iquia.

Dios yoba nicamis-haina

¹² Quiniacaxëcahuë. Mato ó ca chamayama ca rëquë bocasyamacanaibo chahahuacana. Mato ó ca mëmë-mëmëcanaibo coshihuacana.

¹³ Jatsi rëquë Dios quinia ó tsi bocahuë. Jasca, toa quinia rohahuacana chamayama ca chitimicanaibo bax na, ja paquëyamacano iquish na. Ja chamanacano ra.

¹⁴ Jasca, jatiroha ca joni bo ya jia tsi rabë nabëquiti ó quëëcana. Jasca, mëstëxëni ca jabi ó quëëcana. Jabi Ibo jisyamacaxëceni quiha toa mëstëhuahacahax ca jabi jayama cabo.

¹⁵ Jasca, mëbinacana, Dios shomahuahai ca quima tsohuëcaracá mato casomayamano. Jasca, quiniacaxëcahuë mato xërëquë tsi pahëria ca jascaria ca nohiria shinahayamano. Shinahaxo tsi mato chahahuacanaibo yosicaxëceni quiha pë jato sëmë no. Anoma quiha.

¹⁶ Quiniacaxëcahuë. Chotamixxëniria ca tsohuëcara ma manëyamano ra. Maí ca jahuë bo shinamixxëniria ca, naa Esaú ini jasca ca manëyamacana. Huësti ca piti quëshpi tsi jahuë rëquëmë chama, naa jahuë jahëpa jahuë bo ibohuati chama ja inianiquë jahuë noma qui. Anoma ini quiha toa ja anina iquia. Mahitsa toa ibohuati chama ini ca ja quëscahuani quiha.

¹⁷ Jaquirëquë toa ibohuati chama jahari ja bicasniquë. Binoma ja ini quiha. Jatsi ara-arapama tsi jahuë jahëpa ja bënariani quiha shomahuahacati. Jahuë jahëpa shina rarinamatimaxëni ja ini quiha. Toca tsi jahuë xaba ja nianiquë pë.

¹⁸ Jatsi quiniacaxëcahuë. Chitimihai cató roha tsi Dios cahëpïqui noa ra. Mamëhacatimaxëni ca jisnoma ca Dios jahuë bo qui chitimiqui noa. Tocama ini quiha toa jariapari ca arati quinia jahuë bo. Moisé tiyá tsi quiha Maca Siná ca ririhai ca chihi, jahuë chëquë, jahuë tsëmo, toá ca xotohai pa yoshini, tihi cabo noba naborëquëbá jisniquë jato bëró no.

¹⁹ Toá ca trompeta pacotsa, Dios joi-joiria, tihi cabo ja nicacaniquë jato pahoquí no. Nicaxo tsi Dios ja bënacani quiha pasiti. Raquëria toa joi ini quiha.

²⁰ Jasca, raquëria iniquë Dios yoba ri, naa “Acacaxëti xo toa tsohuëcara ca naa maca motsati cato. Acacaxëti xo motsahai ca chaxpa bo ri” i Dios ni quiha toatiyá no.

²¹ Raquëria ini quiha toa ja tsayacana ri. Ja tsi xo toa “Raquëhi tsi mëmë-mëmëquia rë” i Moisés ni quiha.

²² Jama, Dios iti-itiria, naa Maca Sion icanai ca qui basimati mëtsa xo mato ra. Noba bësohai ca Dios yaca-yacaria tsi xo naa ra. Mana ca Jerusalén quiha. Jasca, jahá ca ángel tixirëni cabo,

²³ iglesiá ca chahahuacanaibo yoi bo, naa mana ca quënëhacani ca janë jaya cabo, tihi cabo qui basimati mëtsa xo mato ra. Jasca, Dios, naa jatiroha ca nohiria bo copiti ibo-iboria qui basimati mëtsa xo mato ra. Jasca, mana ca mëstëhuahacanish ca chahahuacanaiba shina bo qui basimati mëtsa xo mato ra.

²⁴ Jasca, tobi Jesu, naa noba xabahamati quinia paxa ca ototi ibo. Ja qui ri basimati mëtsa xo mato ra. Jabi toa arati quinia paxa ca chitahëhuahacani quiha jahuë ashimahi ca jimi no. Tëpas-hacanish ca Abel jimi oquë quiha. Nohiria bo xabahamati mëtsa xo ra. Jabi tihi cabo qui basimati mëtsa xo mato jaboqui ra.

²⁵ Jatsi quiniacaxëcahuë. Mato qui Dios chanino tsi nicacana. Jabi Dios chani Moisés yamabá yoaquë tsi quiha nicayamaniquë toa nohiria bo rë. Ja iqui tsi Diós jato copiniquë. Ja paxayamacani quiha. Jatsi, çjënahuariahax noqui chanihai ca mana ca Dios quima no paxana, ja quima casohi na?

²⁶ Moisés tiyá tsi quiha toa mai Dios joi yajohaniquë ra. Jaha bësopa. “Naa mai yajohatëquëxëquia. Jasca, toa barí tsi mai, naipá ca jahuë bo, tihi cabo tëquë yajohaxëquia ra” ii quiha Dios. Parayamahi quiha.

²⁷ Jatsi toa barí tsi jatiroha ca acacani ca jahuë bo yajohaxëqui Dios ra. Yajohaxo tsi jatiroha ca yoi ca mëbixëhi quiha. Jatsi chitëxëhi quiha toa yajohacatimaxëni ca jahuë bo roha, naa Ibobá yonahaina.

²⁸ Jabi yajohacatimaxëni tsi xo toa ja yonahaina ra. Jasca, noqui ri jahuë chama axëhi quiha Dios, no yonano noqui ri. Ja iqui tsi no rani-ranixëti xo. Jasca, jia tsi Dios qui no araxëti xo jahuë chama yoi cahëhi na.

²⁹ Quëyohai ca chihi jascaria tsi xo noba Dios ra.

13

Dios ranihuati quinia

¹ Mabë xatë bo noi-noicana. Noiti jënëyamacana ra.

² Jasca, mato bëroma ca xatë bo orihuacana mato qui ja shishocaquë no. Cahëxoma tsi quiha çángel bo noba naborëquëbá orihuayamayamani?

³ Jasca, presó ca xatë bo shinacana, naa jato bëta ma iquiria. Jasca, yosihacacanaibo mëbicana, jato bëta tënëquí ri.

⁴ Jabi ahui ya jobonati tsi xo jënima; huëtsa ya jobonahai ca tsi xo anoma ra. Jabi chotamixëniaria cabo copixëhi quiha Dios. Jasca, ahui niacanaibo, bënë niacanaibo, tihi cabo copixëhi quiha.

⁵ Parata ó quëemisayamacana ra. Mato jahuë bo ya ranicana, “Mato jisbëriyamaxëquia” i Dios ni quëshpi na. Jasca, “Mato otoxëquia” i noqui ja ni quiha ra.

⁶ Ja tsi xo toa raquëhaxma tsi nëcaqui noa: “Ea mëbi-mëbiriaxëhi quiha noho Ibo ra.

Jatsi raquëyamaxëquia.

çjënahuariaxo joni bá éa yoshihuana ra?” iquina.

⁷ Jasca, mato rëquëniniti ibo bo, naa Dios Chani mato tiisimanish cabo shinacana. Dios bax ja acacani ca jahuë bo shinacana. Shinahax tsi jato jabi jia ca jascacana chitimihai na.

⁸ Jasca, rarinatimaxëni xo Jesucristo ra. Jatiroha ca barí jaharisi tsi xo, jaboqui, huëaquë, xëni huëtsá no.

⁹ Ja iqui tsi jamëri ca chaní tsi janyama mëpilhacayamacana, naa piti yoati na. Oquë tsi xo toa Dios noihi cató tsi chamahuahacahaina iquia. Noba piti yoi tsi xo toa ra. Jama, tobi

xo toa piti yoba mahitsa ca banahuacanaibo. Toca ca yobá tsi mëbihacapistiyamariacaxëcani quiha iquia.

¹⁰ Jabi altar jaya xo noa, noqui Cristo banahuacanaibo ri, naa Jesu acacani ca crúz. Ja tsi xo toa noqui chamahuahaina, piti yoi ja nomari.

¹¹ Jabi toa jodioba quiniá tsi yohina tëpas-hi quiha arati ibo-iboria. Axo tsi toa iti-itiria roa ca qui jahuë jimi bohi quiha nohiria ba jocha quëshpi na. Jatsi yaca cache ca nabiri xo tsi toa tëpas-hacanish ca yohina yora bo mëshahi quiha.

¹² Jascaria tsi yaca cache xo Jesú tënëniquë jaa ri, jahuë jimi tsi jato jocha quima nohiria bo bahuëxëna.

¹³ Jatsi noba mahitsa ca yoba bo, jabi bo, tihi cabo no jisbëriano Jesu qui caxëna. Caxo tsi ja bërabihi ca no xatënano noqui ri.

¹⁴ Jabi naa maí tsi yama tsi xo noba racati-racatiria ra. Noba mana ca iti-itiria ó quëëqui noa naa rëquë cato.

¹⁵ Jatsi Jesucristó tsi jia tsi Dios no ocahuano iquia, noba janá no. Dios qui no acai ca ofrenda quiha. Jasca, noba janá tsi Dios oquë nohiria huëtsa bo no cahëmati xo.

¹⁶ Jasca, jia ca ati shina-bënoyamacana. Huëtsa bo mëbicana. Tihi cabo tsi xo toa Dios no ranihuahai ca ofrenda bo iquia. Tëpas-hacanish ca yohina bo ó quëëyamahi quiha.

¹⁷ Jasca, mato rëquëninicanaibo nicacana. Mato pi ja yobacano tsi nicacana. Jia tsi mato shina ó bësocani quiha ra. Jabi Dios qui jatiroha ca jahuë bo ja bërohuacaxëcanai ca iqui tsi anomaria tsi xo toa mato ó ja bësocanaina. Jatsi jato yoba pi ma banahuano tsi ranixo tsi jato yonoco acaxëcani quiha. Jama, jato yoba pi ma nicayamano tsi cohuëcaxëcani quiha. Tocapimano tsi jënihuariaxo mato ja mëbicana ra?

¹⁸ No bax bëhocana. Jaboqui yama tsi xo toa noba shina ó ca jahuë bo noqui quësohaina iquia. Jatiroha cató tsi jia ca roha acasqui noa.

¹⁹ Jasca, Dios qui bëhocana, mëri tsi jahari mato qui ë jono.

Joihuahaina

²⁰ Jabi noba Jesucristo Diós bësotëquëmaniquë ra. Ja ini iqui tsi no noho Bësoti Ibo-iboria ja manëni quiha. Jasca, jahuë jimi tsi toa i-ipahai ca xabahamati quinia paxa ca chitahëhuahacani quiha.

²¹ Jatsi nohiria bo ranihuahai ca Diós mato shomahuano, jia tsi jahuë shina ma ano iquish na. Jahuë Jesucristó tsi noqui ja jabihuano ra ja qui jia ca iti. Jasca, Jesucristo ocahuahacano ra. Iquë. Amén.

²² Jabi tètëcariama xo naa ë quënëhana, ëbë xatë bá. Jia tsi naa chani ma nicano ra.

²³ Jasca, preso quima Timoteo paquëmahacahi-taquë ra. Mëri pi ja jono tsi bëxëquia mato qui ë shishoquë no.

²⁴ Mato rëquëninicanaibo, toá ca chahuacanaibo, tihi cabo joihuaquia. Jasca, mato joihuahi quiha nëá ca Italia maí ca xatë bo ri.

²⁵ Diós mato tëquë shomahuano.

La Carta De Santiago

¹ Santiago tsi xo naa mato joihuahaina. Dios, Ibo Jesucristo, tihí caba yonati ca éa xo naa. Jabi nëama ca pacanamahacaniš ca jodiobo, naa chahahuacanaibo qui naa carta raaquia.

Dios quima ca tiisi

² Ranicana, ëbë xatë bá, ma tanamahacaquë no. Huëstima tsi xo toa jamëri ca tanamahacahaina iquia.

³ Ma chitimihai ca tanamahacano tsi oquënaçëhi quihá mato tënëti chama iquia.

⁴ Mato tënëti chama ani-aniriano ra. Toca tsi jiaçëni ca jabi-jabiria jayaxëqui mato. Toca tsi rohahuariahacaxëqui mato, Dios yonoco ati.

⁵ Tiisi pi naris-hi tsi Dios qui bëhoxcana. Jatiroha cabo qui tiisi axëqui Dios, huashiyamahai ca ja nori quëshpi na. Mato raahayamaxëhi quihá, ma bënaquë no.

⁶ Jama, bëhoxhi tsi ja qui chitimiyoicana, mato qui ja ati ca ó pasohi na. Jaha pasoyamahai ca tsi xo toa yoshini tsi nia-niahacahai ca iané ca choca jascaria.

⁷⁻⁸ Toca ca joni tsi xo rabë ca shina jaya cato. Jahuë quinia cahëtimaxëni ca tsi xo naa pë. Ibo Dios quima jahuëcara biti ó pasoyamati xo toca ca joni iquia.

⁹ Jabi ranixëti xo toa noitiria ca chahahuahai cato, Dios bësojo ax ja oquëhuahacani quëshpi na.

¹⁰ Jënahuariahax raca rico ca ranina, Dios bësojo ax tsi mahitsa ca ja nori ca ja jismahacani iqui na? Huinocaxëhi quihá rico cato, nihi joa jascaria.

¹¹ Motoroco bari no tsi anomaria tsi xo bari huao. Joa mëshahi quihá. Jatsi mai qui paquëhi quihá joa. Yama tsi xo. Jabi toca tsi quëyohacaxëhi quihá rico ca ri, yonocohi na.

¹² Shoma tsi xo toa tënëhai ca joni, ja tanamahacaquë no. Ja tanamahacaquë tsi toa joni oquëhuaxëhi quihá Dios. Premio, naa corona jasca ca bëboxëhi quihá. Noicanaibo bësomaxëhi quihá Dios, ja yoani jascaria.

¹³ Jabi jochati pi tanamahacahi tsi “Ea tanamahi quihá Dios rë” iyamacana. Yoi ca ati ninihacatimaxëni tsi xo Dios ra. Jascaria, nohiria tanamayamahi quihá jochati.

¹⁴ Jama, jochati tanamahacahi quihá nohiria, yoi ca ó ja quëëquë no. Toca tsi ninihacahi quihá yoi ca ati. Jatsi ja qui jianahi quihá toa yoi ca ja acaina rë. Ja tsi xo toa noqui jochamahaina.

¹⁵ Jatsi anihi quihá toa yoi ca ja acatsaina rë. Jatsi jochamahi quihá rë. Anixo tsi namëxëhi quihá. Toca tsi Dios quima aquëquëhi quihá rë.

¹⁶ Ma parahacayamano, ë noihai ca xatë bá.

¹⁷ Mana quima ax johi quihá jatiroha ca noqui acacani ca jahuë jia cabo. Naa shoma bo noqui aquí Dios ra, naa naipá ca huishti bo, oxë, bari, tihí cabo nëhohuanish cato. Rarinatimaxëni tsi xo Dios; jahuë jabi quihá. Bari, oxë, tihí cabo tsi xo rarina-rarinahaina, baquish-huahaina. Jama xo Dios. Rarinayamahi quihá. Mëstë xo.

¹⁸ Jabi jahuë shinaná tsi jahuë xocobo Diós noqui manëmaniquë ra, jahuë jabija ca Chaní no. Toca tsi jahuë xocobo paxaria cabo manëqui noa, jahuë-na bo ixëna. Ja nëhohuani ca jahuë bo tëquë oquë xo noa, Dios qui no acacani iqui na.

Jabija ca chahahuacanaibo

¹⁹ E yoahai ca ma cahëno, ëbë xatë bá. Mëri tsi Dios Chani nicati xo jatiroha cabo iquia. Shinahaxma pari tsi chaniyamacana. Caxatapiyamacana.

²⁰ Caxapiquí tsi jënahuariaxo raca Dios jabi jia ca ma jayana?

²¹ Japi jatiroha ca jabi yoi cato, jatiroha ca jocha, tihí cabo niacana. Niaxo tsi Dios Chani ma bino, naa mato shina ó banahacaniš cato. Ishimaxo tsi toa Chani ma biti xo. Mato shina xabahamatí Chani tsi xo naa ra.

²² Dios Chani nicaxo tsi ja yoahai ca acahuë. Mamë paraqui mato pë, jahuë yoba ma ayamaquë no, nicaxo na.

²³ Mahitsa bëisiti tsayahai ca jascaria tsi xo toa toca ca nicahai cato. Jahuë bëmana tsyahai quihá.

²⁴ Tsayaxo tsi jahuë jaria yoi ca shina-bënotapihi quihá pë.

²⁵ Jama, rani-ranixëhi quihá toa Dios Chani tsayahai cato, naa jahuë yoba acai cato. Jocha quima paquëmahai ca tsi xo Dios Chani ra. Toa yoba no nicati xo. Nicaxo tsi no shina-bënoyamano.

²⁶ Jabi “Chahahuariaquia” i nohiria mitsa. Jama, yoi ca pi chaniquí tsi jamë parahi quihá. Mahitsa tsi xo ja chahahuahaina iquia.

²⁷ Jia pi chahahuahi tsi bënë imanish cabo, yoma bo, tihi cabo ó bësöxëqui noa tia, ja biniacaquë no. Jia pi chahahuahi tsi quiniaxëqui noa, jochahuaxëni cabá noqui yoshihuayamano iquish na.

2

Oquë tsi rico cabo ó bësöyamacana

¹ Nohiria bo pi mëbiquí tsi jato oquëxhuayamacana, nohiria huëtisa oquë ja nori quëscahuquí na. ¿Jënahuariahax raca ma tocana, Jesucristo, naa noba Ibo-iboria chahahuahi na. Anoma quiha.

² Jabi mato arati xobo qui rico ca jicomitsa. Oro ca mëquëraati, sahuëti jiaría cato, tihi cabo sahuë johi quiha. Jasca, ja bëta noitiria ca joni jicomitsa jaa ri, naa raiti chëquë jaya cato.

³ Ja jicocaquë tsi sahuëtiria jaya ca ma otocasmitsa, oquë ja nori quëscahuquí na. Jaha tsi “Naa oquë ca tsahoti tsi tsahotsina” iqui mato pë. Jama, “Toá tsi tsahohuë ra. Napatá tsi tsahohuë” iqui mato rë noitiria ca qui.

⁴ Tocapiquí tsi ¿rabë ca maxo bo, naa huësti ca oquë cato, huësti ca iriama cato, ayamayamacanai? ¿Anoma ni toca ca ma acatsaina? Anoma quiha.

⁵ Ea nicaparicahuë, ëbë xatë bá. ¿Noitiria cabo Diós biyamayamani, oquëhuaxëna? Dios qui copixëni tsi xo toa ja chahahuacanaina iquia. Diós jato biniquë ra. Ja othai cató ca jahuë bo jato qui acatsi quiha ibohuati, “Tocaxëquia ëa noicanaibo bax na” i ja ni quëshpi na.

⁶ Jama, naa noitiria ca joni bërabihuaqui mato pë. Mato nicaquia. ¿Tsohuë ni toa mato qui yosicanaibo ra? ¿Chama bo qui mato boyamayamacahi ni toa rico cabo? ¿Mato qui quësoyamamacahi ni?

⁷ Jasca, jato tsi xo toa Cristo janë, naa ma banahuahai ca janë pasomaha chanicanaibo iquia.

⁸ Jaha bësopa. Quënëhacanish cabo ó ca yoba oquëria ca ma ati xo iquia. Toa yoba pi manicano tsi anomariaxëhi quiha ma acaina. Jabi “Mabë xatë bo noicana, mamë ma noihai jascaria” ii quiha toa yoba ra.

⁹ Jama, oquë tsi huësti ca nohiria pi othi tsi jochaqui mato. Tocapimano tsi mato qui quësohi quiha Dios Chani. “Jocha tsi xo toa” ii quiha.

¹⁰ Tsayacahuë. Jatiroha ca Dios yoba pasomaha jochahi quiha toa Dios huësti roha ca yoba nicayamahi cato.

¹¹ ¿Jasca, yoba Ibo pasomaha jochamayamahi ni? “Joni ayamahuë” inish ca tsi xo toa “Joni huëtisa ahui biyamahuë” inish ca jasca cato. Jabi joni huëtisa ahui ma biyamamitsa. Jama, joni pi aqúi tsi Dios pasomaha jari jochahi quiha.

¹² Jatsi quiniacaxëcahuë. Jia ca chanicana iquia. Jia ca acana, Dios yobá tsi ma copihacaxëhai quëshpi na. Jocha quima noqui paquëmahaí ca yoba tsi xo naa.

¹³ Jabi ma noipiyamano tsi mato noiyamariaxëhi quiha Dios ri, nohiria bo ja copixëquë no. Jama, ma noipino tsi mato shinaxëhi quiha Dios. Dios copi qui raquëyamaxëqui mato ra.

Jabi jia ca jayahaina

¹⁴ Jatsi quiniacaxëcahuë. Jia ca pi ma ayamano tsi mahitsa tsi xo ma chahahuahaina iquia, ëbë xatë bá. Mahitsa tsi xo “Chahahuquia” i ma aina. ¿Jënahuariaxo raca Diós mato xabahamana, toca tsi ma chahahuacquë no?

¹⁵⁻¹⁶ Jabi noitiria ca xatë ma bëchamitsa, naa raiti yama cato, paxnahai cato. Toa nohiria pi ma mëbiyamano tsi ¿mahitsa ma ni mato chani, naa “Jia tsi catá. Mimë yohohuë. Mimë séyahuë” i ja qui ma quë no?

¹⁷ Jascaria, mahitsa tsi xo Dios qui ma chitimihaina, nohiria ma mëbiyamaquë no. Toca ca chitimihai ca tsi xo bësöyama, mahitsa quiha.

¹⁸ Jabi ¿jënixëhi ni maí ca nohiria bo toca ca chahahuahai ca tsayahax na. “Mía tsi xo toa chahahuarohahaina pë. Ea ti tsi xo toa nohiria bo mëbihaina ra” iyamayamacaxëcachi ni? “Chahahuahai ca ë nori ca mato jismaxëquia, nohiria bo ë mëbihai cató no. ¿Mato tsa ni? ¿Jënahuariaxo raca chahahuahai ca ma nori ca ma jismana, nohiria bo mëbiyamapiquí na” icaxëcane quiha. Jabi tocacaxëcane quiha pë, mëbiyamahai ca chahahuahai ca yoati na ra.

¹⁹ “Huësti ca Dios yoi chahahuacqui noa ra” ¿ji ni mato sa? Jabi jënima tsi xo toa ma yoahaina. Raquëhi tsi tocacane quiha yoshi bo ri iquia, mahitsa ja yoacanai ca nori.

²⁰ Jisa yoyoxëni ca cahëtimaxëni cabá. Mahitsa tsi xo toa Dios qui ma chitimihaina ra, jia ca ma ayamaquë no. Anoma quiha.

²¹ Noba naborëquëbo Abraham no tsayano ra. Altar ó tsi jahuë baquë Isaac ja janani quiha, acacati, naa Diós bënëni jascaria. Jabi toca tsi Abraham mëstëhuahacane quiha, ja ani cató no. Dios qui jia ini quiha ja anina iquia.

²² ¿Tsayayamacanai? Altar ó tsi jahuë baquë ati janapama tsi jia tsi Dios qui ja chitimiquë. Toca tsi yonocanabëquiniquë ja chitimihaina, ja acaina, tihí cabo. Ja ani cató tsi jatihuahacani quiha Dios qui ja chitimihaina.

²³ Ja tsi xo toa “Dios qui Abraham chitimiquë. Ja chitimihai ca iqui tsi mështë ja tochahacanicuë” i Quënëhacanish cabo niquë. “Dios rabëti” ja quënahacani quiha.

²⁴ Jisi. Ja acai cató tsi mështë tochahacani quiha nohiria, ja chitimihai ca roha ja nomari.

²⁵ ¿Japa Rahab yamabo, naa joni mëtsaxëneria cato? ¿Ja ani cató tsi mështë ja tochahacayamani? Dios qui jia ini quiha toa ja anina ra, naa Josué yamabá raani ca jotamiscanaibo ja jonëmanina. Jonëmaxo tsi quiha quinia huëtsa tsi jahari jato ja raanicuë, ja acacayamacano iquish na.

²⁶ Japi jia ca ma ayamano tsi bësoyama ca mahitsa tsi xo toa ma chitimihaina iquia. Shina yama ca yora jaharisi tsi xo toca ca chitimihaina; chamayama.

3

Nobajana bo

¹ Ichariama ixëti xo mato ó ca tiisimacanaibo iquia, ëbë xatë bá, nohiria bo oquë tsi noqui rëquëninicanaibo Diós copixëhai quëshpi na.

² Noba janá tsi jochaqui noa rë, noqui tëquëta. Huëstima tsi xo toa noba jana jochahaina rë. Jahuë janá pi yoi ca yoayamahi tsi jochayamahai ca mështëxëneria ca nohiria tsi xo toa iquia. Jahuë yora xatë bo tëquë chitiati mëtsa xo, jochayamati.

³ Jabi caballo jana xara freno, naa rëboohati janaqui noa. Toca tsi jahuë yora rëboohabonaqui noa, naa no catsai ca quiniá no.

⁴ Jasca, barco ri. Pistiana tsi xo toa jahuë yora. Chamaxëni ca yoshiní tsi raahacani quiha. Jama, chiboohati pistiá tsi rëboohacani quiha ibo, ja catsai ca quiniá no.

⁵ Jasca, pistiaria tsi xo toa noba jana ri, chama jaya ca racana ra.

⁶ ¿Japa chihi jana? Anomaria ca xabaca ca chihi tsamiti mëtsa tsi xo toa chihi jana pistia iquia. Toca xo noba jana yoi ri. Anoma quiha. Noba jabi tëquë yoshihuati mëtsa xo ra. Noba yora xatë bo oquë tsi xo toa ja yoi ca acaina, tënëtiya quima jahuë chama ja bichi iqui na.

⁷ Jabi yohina raëhuati mëtsa xo joni bo. Jasca, isa bo, rono bo, sanino, tihí cabo raëhuati mëtsa ca xo. Ja raëhuahacayocani quiha.

⁸ Jama, yama tsi xo toa jahuë jana raëhuati mëtsa cato iquia. Yoixëni tsi xo toa noba jana ra. Pasimahacatimaxëni quiha. Pahëxëni ca rono jana jascaria tsi xo toa ja acaina.

⁹ Noba janá tsi Dios oquëhuaqui noa. Jasca, noba janá tsi noba xatë, naa Dios jariá tsi nëhohuahanish ca oahuaqui noa pë.

¹⁰ Jasca ca janá tsi yoi cato, jia cato, tihí cabo chaniqui noa pë. Anoma quiha. No toayamano, ëbë xatë bá.

¹¹ ¿Paó tsi huahuabëquinahi ni jënë jia, jënë yoi cato? Iyamahi quiha.

¹² ¿Jënahuariaxo raca dos ca bimi jamëri ca jihuí saihuana, ëbë xatë bá? Jahuë noma bimi roha saihuahi quiha. Jasca, jihui bimi saihuatimaxëni tsi xo uva nishi ri. Jascaria, paó tsi huahuabëquinayamahi quiha jënë jia cato, jënë yoi cato ra. Japi noba janá tsi yoi ca chanihí tsi ¿jënahuariahax jia tsi no chanina?

Jabija ca tiisi

¹³ ¿Toá tsi mato xëréquë ma ni tiisi-tiisiria cato? Jatsi jahuë jabi jia ca ja jismano, jia ca ja acai cató no. Jahuë tiisi tsi ishima tsi nohiria bo ja mëbixëti xo iquia.

¹⁴ Jama, caxahax pi mato xatë bo qui yosanahi tsi “Tiisi xo noa” iyamacana ra. “Oquë xo noa” iipiquí tsi jabija ca tiisi jayama xo mato ra. Quiahai ca tsi xo toa.

¹⁵ Dios quima joyamahi quiha toca ca tiisi ra. Nohiria ba tiisi roha xo toa. Mato noma jabi quima johi quiha. Yoshi tsi xo toca ca tiisi ibo iquia.

¹⁶ Anoma tsi xo mabë xatë bo qui yosanahaina. Jasca, anoma tsi xo mamë ma oquëhuahaina. Tocapimano tsi anomariaxëhi quiha toa mato xëréquë ca iquinahaina, jatiroha ca yoi ca acai ri.

¹⁷ Jama, Dios mana ca tiisi tsi xo yoi yama. Jayapihi tsi iquinayamaxëqui mato. Ishima ixëqui mato. Toa tiisi pi jayaquí tsi Dios yoba nicaxëqui mato. Nohiria noixëqui mato. Huëtsa bo mëbixëqui mato. Shina rarinamahai ca iyamaxëqui mato. Paraxoma tsi Dios Chani yoayoixëqui mato.

¹⁸ Jasca, jia tsi xo toa nohiria rabënamacanaibo. Jato iqui tsi jia tsi racanabëquiti mëtsa xo nohiria bo ra. Jatsi oquë tsi xo toa nohiríá jia ca acaina jabë xatë bo bax na.

4

Mai ca jabi ya rabënahaina

¹ ¿Jñihax tsi iquinabëquicanai rë? ¿Jñixo tsi joi mëraccanai rë? Mato noma jabi tahëhax tsi huëstima tsi xo toa jaha ma quëëhaina iquia.

² Binoma ca jahuë bo ó quëëqui mato pë. Jatsi jahuë ibo acasqui mato pë bixëna. Nohiria huëtsa ba jahuë bo ó quëëmíxëni xo mato. Biyamapiquí tsi joi mëratsaqui mato rë, bicasquí na. Jama, jaha ma quëëhai ca biyamaqui mato, ma bëhoxyamahai iqui na.

³ Jasca, Dios ma nicanó tsi mato qui ayamahi quiha, anoma ca ó ma quëëhai iqui na. Mato noma jabi quëshpi roha tsi bicasqui mato pë; mamë ranihuahacati roha nori.

⁴ Maí ca jabí-naxëni xo mato pë, naa joni huëtsa ya jobonacatsai ca ahui jascaria. Maí ca jabi pi noihi tsi Dios pasomaha xo mato. Maí ca jahuë bo, maí ca jabi bo, tihi cabo pi noihi tsi ¿jñenahuariahax raca Dios rabëti bo imana?

⁵ Quiniacaxëcahuë. “Ranoxëni tsi xo toa no nohó ca bësohai ca Espíritu Santo” ii quiha Quënëhacaniish cabo. Yoi ca pi ma ano tsi cahëhi quiha.

⁶ Jasca, yoi ca ó pi no quëëno tsi jahuë chamá tsi noqui mëbihi quiha Dios no jochayamano iquish na. “Jamë oquëhuaxëni cabo pasomaha xo Dios; jama, noitiria cabo mëbiti nori” ii quiha Quënëhacaniish cabo.

⁷ Jatsi Dios qui mamë mëacana. Yoshi pasomahacana. Tocapimano tsi mato quima jabaxëhi quiha.

⁸ Dios qui basimacana. Ja qui pi ma basimano tsi mato qui basimaxëhi quiha jaa ri. Mato jabi yoi ca bahuëcana, dos ca shina jaya cabá. Jia ca ó roha quëëcana.

⁹ Cohuëcana, yoi ca ma ani quëshpi na. Aracahuë. Huinicahuë. Jasca, aracanaibo manëxëti xo toa tsiricanaibo. Cohuëxëni cabo manëxëti xo toa ranicanaibo iquia.

¹⁰ Ibo Dios bësojó tsi mahitsa ca ma manëno tsi mato oquëhuaxëhi quiha Dios. Mato mëbixëhi quiha.

Mabë xatë bo ocahuahaina

¹¹ Mabë xatë bo ocahuayamacana, ëbë xatë bá. Jabi Dios yoba pasomaha chaniqui mato rë, mabë xatë bo ma ocahuaquë no. Dios yoba ocahuahi quiha jabë xatë ocahuahai cato iquia, “Noinacana” i jahuë yoba ai iqui na. “E qui yoi tsi xo toa yoba” iipiquí tsi Dios yoba ocahuaqui mato ra. Tocapiquí tsi nicayamaqui mato. Toca tsi “Dios yoba oquë xo noa” iqui mato pë.

¹² Huësti ca roha tsi xo toa nohiria bo qui yoba anish cato ra. Jasca, huësti ca roha tsi xo toa nohiria bo Copiti Ibo-iboria, naa noqui xabahamati mëtsa cato. Jahuësti tsi xo toa nohiria quëyoti mëtsa cato. Jatsi quiniacaxëcahuë. ¿Jñenahuarixaxo raca mabë xatë bo ma ocahuana?

Jaboqui – huëaquë – bari huëtsa

¹³ “Jaboqui, huëaquë ma ni, naa yaca qui caqui noa ra, yonocohi na” ¿jii ni mato pa? “Toa xo tsi huësti año raaxëqui noa parata bixëna” ¿icanai sa? Ea nicaparicahuë, tocacanaiba.

¹⁴ ¿Jñenahuarixaxo ma ashariti ca ma cahëna? Cohi jascaria xo noa ra. Jisiquihax tsi yamatapihi quiha. Toca xo no bësohai ri.

¹⁵ Jama, Ibo Dios qui pi jiano tsi “Tocaxëquia, nëcaxëquia, bësopihi na” i no ti xo. Jënima tsi xo toa no yoahaina.

¹⁶ Jama, mamë oquëhuaqui mato pë, “Nëca tsi axëquia ra” i ma quë no Dios shinahaxma. Toca ca chanihai ca tsi xo anoma iquia.

¹⁷ Jabi jia ca pi ati cahëhi tsi jochaqui mato ma ayamaquë no.

5

Noitixëhi quiha rico cabo

¹ Ea nicaparicahuë, mato rico ca nohiria bá. Aracahuë iquia. Huini-huinicahuë iquia. Tsëquëti basima tsi xo toa ma tënëhaina ra. Noitiria xo mato.

² Jaboqui mahitsanahi quiha mato parata. Mahitsa tsi xo toa mato sahuëti copixëni cabo, naa jotoró pini ca sahuëti jascaria.

³ Pohinahí quiha mato plata, mato oro ri. Toa pohí tsi jismahacaxëhi quiha mato huashicoxëni ca jabi iquia. Parata jascaria quëyohacaxëqui mato ra. Jasca, ma catiahai ca copixëni ca jahuë bo tahëhax tsi copihacaxëqui mato ra. Jaroha ca barí tsi anomariaxëhi quiha toa mato pasomaha catiaha ca copi iquia.

⁴ Mato yonati ba saldo bo chitiaqui mato pë. Mahitsa mato bimi bëro tësacani quiha ra. Jato joi nicacahuë. Mato qui quësocani quiha ra. Jabi jato joi nicahi quiha Ibo-iboria ca Dios ra.

⁵ Rani tsi huëstima ca año bo raaqui mato nëa mai xo na. Jaboqui narisyamaqui mato. Huëstima tsi xo toa mato ranihuati jahuë bo. Xoaxëni ca chancho jascaria xo mato. Mamë roha shinaqui mato pë. Jaha bësopa. Chancho jascaria tsi xoaqui mato, tēpasti bari quëshpi na.

⁶ Mato ti tsi xo toa shinajiaxëni ca acascanaibo. Mato ti tsi xo toa jato ati ibo bo iquia. Chamayamaca xo rë, mato jënëmoxëna.

Yosanayamahaina – Bëhoxhaina

⁷ Yosanayamacana, ëbë xatë bá. Basima tsi xo noba Ibo johaina iquia. Huai ibo tsayacahuë. Yosanayamaquí tsi tésatiya manahi quiha. Jasca, oi ó pasohi quiha banahax na.

⁸ Yosanayamacana. Chamacana, basima tsi Ibo johai ca nori quëshpi na.

⁹ Jasca, quësonabëquiyamacana, ëbë xatë bá, Díos mato copiyamano. Tsëquëti basima xo toa ja copihaina ra.

¹⁰ Jabi Díos Chani yonish caba jabi tsayacahuë. Tënëpama tsi ja yosanayamacani quiha.

¹¹ Ma shina-bënoyamano. Shomahuahacahax cabo tsi xo toa tënë-tënëhax cabo iqui noa. Jabi tënëniquë Job yamabo. Tënëhi tsi ja yosanayamani quiha. Jarohari tsi Díos toa joni shomahuaniquë. Tihí ca jahuë bo cahëqui mato iquia. Ja iqui tsi shinajiaxëni ca xo Díos iqui noa. Noiquí tsi Job yamabo ja shomahuariani quiha.

¹² Jasca, mahitsa tsi Díos janë iyamacana, ëbë xatë bá. Chanihi tsi “Dios bësojo xo tsi mia parayamaquia ra” iyamacana. Naipa, mai, jahuëcara ca huëtisa cato, tihí cabá tsi jurarayamacana chaniquí na. “Aquia” iquí tsi mato joi ma jatihuati xo. “Ayamaquia” iquí tsi mato joi ma jatihuati xo. Tocapihi tsi quësohacayamaxëqui mato.

¹³ ¿Tsohuë ni toa tënëhai cato? Díos qui ja bëhoxti xo. ¿Tsohuë ni toa ranihai cato? Ja quëquëno. Díos ja oquëhuano.

¹⁴ ¿Toá ma ni mato iquicanaibo? Tsohuëcara pi iquiyoino tsi yosibo ja bax quënacana, ja bax bëhoxti. Bëhoxquí tsi ja qui xëni japacana Ibobá jané no.

¹⁵ Ma chitimipino tsi jënimahuahacaxëhi quiha toa iquihai cato, naa ma bëhoxhai cato. Jasca, masahacaxëhi quiha toa ja ani ca jocha bo ri.

¹⁶ Jatsi mato jocha bërohuanacana. Bëhoxcana jënimahuahacati. Chamaxëni tsi xo toa mëstëxëni ca joni bëhoxhaina.

¹⁷ Jabi noqui jascaria Elías yamabo iniquë. Díos qui ja bëhoxrianiquë oi iyamano. Jatsi tres año y medio no tsi yama oi ini quiha.

¹⁸ Jatsi ja bëhoxtëquëniquë. Jatsi anomaria oi ini quiha. Saitëquëtsi bimi ni quiha.

¹⁹⁻²⁰ Jabija ca quima pi mato ó ca huësti ca casono tsi toa nohiria mëbiriaxëti xo toa jahuë jocha quima casomapihai cato. Jahuë yoi ca quinia bo quima pi jochahai ca bësomaquí tsi toa nohiria xabahamahi quiha. Tënëtiya qui cayamaxëhi quiha ra. Toca tsi masahacaxëhi quiha jahuë huëstima ca jocha.

Primera Carta Del Apostol San Pedro

¹Naa chani quënëhai ca Pedro ca ëa xo naa. Ea Jesucristó biniquë jahuë Chani yoati ibo iti. Jasca, naa chani raaquia carayanaba mai ó ca chahahuacanaibo qui, naa Ponto, Galacia, Capadocia, Asia, Bitinia, tihi ca mai qui pacanamahacaniish cabo qui.

²Jabi jahuë shinaná tsi Diós mato biniquë ra. Bixo tsi mato ja mështëhuaniquë Espiritu Santó no. Ja tocani quiha jahuë baquë Jesucristo ma nicanu iquish na. Jasca, jahuë Baquë jimí tsi mato bahuëcatsi quiha. Ma shomahuahacano ra. Jia tsi ma rani-raniriano.

No xabahamahacahaina

³Dios, naa noba Ibo Jesucristo Jahëpa qui “Gracias” i no ti xo ra. Anomaria tsi xo toa noqui ja noihaina. Noqui ja xabahamaniquë rësonish caba iti quima jahuë Jesucristo ja tëroni cató no. Ja iqui tsi mahitsa ma xo toa ja qui no chitimihaina.

⁴Jasca, bësopama tsi noba copi jia ca ó pasoqui noa, ibohuaxëna. Quëyohacatimaxëni ca janacatimaxëni ca copi-copiria tsi xo naa. Naipá tsi xo ra. Jasca, toá tsi mato copi ó bësóhi quiha Dios mato bax na.

⁵Jasca, ja qui ma chitimihai cató tsi jia tsi mato otoi quiha Dios jatiroha ca barí no. Jatsi xaba rëso tsëquëno tsi mato bixëhi quiha. Toa barí tsi jisiquimahacaxëqui jatiroha ca no bax Diós rohahuahaina ra.

⁶Ranitsicana no bax ja acai ca iqui na. Jaboqui pistia cohuë ma imitsa, chahahuayamacanaibá mato tënëmaquë no.

⁷Jama, jënima tsi xo toa mato ja yosicanaina iquia. Toca tsi jismahacaxëhi quiha mato jia ca jabi yoi cato ra. Ja tsi xo toa jaboqui tanamahacahi quiha Dios qui ma chitimihaina, ma parayamahai ca jismahacano iquish na. Chihí tsi tanamahacahai ca oro jascaria tsi tanamahacahi quiha mato ri. Jaquirëquë mato oquëhuaxëhi quiha Dios ra. Jahuë baquë Jesucristo jono tsi jia tsi mato ocahuaxëhi quiha. Jasca, toa barí tsi mato qui chama axëhi quiha.

⁸Jasca, anomaria tsi xo toa Jesucristo ma noihai ri, mato bëröma ja iquë ri. Tsayahaxma ri tsi ja qui chitimiriaqui mato ra. Ja iqui tsi rani-raniqui mato. Yoanoma tsi xo toca ca no ranihaina iquia.

⁹Jatsi ranihi tsi jahuë rëso ó pasoqui mato ra, naa ma xabahamahaca-xëquë no. Jabi tocaqui mato ra, ja qui ma chitimihai iqui na.

¹⁰Nicaparicana. Siri tsi quiha noba naborëquëbá, naa Dios Chani yoati ibo bá Quënëhacaniish cabo tsaya-tsyaniquë, noqui xabahamaxëhai ca xaba cahëcasqui na. Tsaya-tsayaxo tsi quiha toa xaba yoati tsi ja quënëcaniquë, cahëyoixoma.

¹¹Jatsi, Cristó tënëxëhaina, jaquirëquë ja bësotëquëxëhaina, tihi cabo ja quënëcani quiha, jato shina qui Cristo shina chanini nori iqui na. Ja iqui tsi “¿Jënipixëhi ni naa sa?” i jaca ni quiha shinahi na.

¹²Tsayaxo tsi quiha mato bax ja cahëcani ca ja quënëcaniquë mato mëbixëna, jató-na nomari. Tihi ca tsi Diós jato jismani quiha quënëti. Jasca, jaboqui toa jasca ca jahuë bo mato yoahi quiha Dios Chani jia ca yoati ibo bo ri. Nai ax raahacaniish ca Espiritu Santó tsi mato qui ja chanicani quiha. Jabi naa jahuë bo cahëcascani quiha ángel bo ri.

No quënëhacanina mështë ca jabi no jayano iquish na

¹³Toa iqui tsi mato shina rohahuacana jia ca ati. Jaha bësocana. Mato shomahuaxëhi quiha Dios ra, jahuë baquë Jesucristo jisiquixëquë no. Toa ó ma pasoxëti xo ra.

¹⁴Jasca, quiniacaxëcahuë. Dios cahënox pari tsi yoi ca jabi ma jayapaquë. Jama, jaboqui jabija ca cahëqui mato. Jaha tsi toa quinia siri qui jahari bësoyamacana. Dios ma nicaxëti xo, jaboqui jahuë xocobo ma nori iqui na.

¹⁵Jabi mështë tsi xo Dios ra, naa mato quënanish cato. Jatsi jatiroha ca ma acai cató tsi mështë ca jabi jayacana mato ri.

¹⁶Jasca, “Mështë icana, mështë ë nori quëshpi na” ii quiha Dios Quënëhacaniish cabo ó no.

¹⁷Jatsi quiniacaxëcahuë. Nohiria bo copixëhi quiha Dios ra jahuë mështëxëni ca quiniá no. Copihacacaxëcani quiha jatiroha ca ja acanai ca quëshpi na. Jatsi ja qui ma chahahuaxëti xo, naa mai tsi bësóqui na. Jasca, ja qui ma raquëxëti xo, “Jahëpá” i ja qui ma quë no.

¹⁸Shinaparicana. Anomaria ini quiha toa mato quëshpi tsi Diós copinina ra, naa mato ja xabahamaniquë no. Mato naborëquëbá jabimani ca mahitsa ca jabi bo quima mato ja paquëmani quiha. Paquëmaxo tsi yoinahai ca parata, oro, tihi cabo ja ayamani quiha mato copixëna.

¹⁹ Jama, oquëria ca Cristo jimi ja ani quiha. Rësopama tsi Dios qui acacanish ca oveja ofrenda jascaria jahuë Cristo ini quiha, naa chëquëpistia yamaria inish ca oveja jascaria. Yama ini quiha jahuë jocha ra.

²⁰ Jabi mai nëhohuacanaxo pari no tsi Diós jahuë baquë Cristo bini quiha noqui ja shomahuano iquish na. Jaboqui jisiquihi quiha naa jahuë bo tèquë, xaba rësó no.

²¹ Ja iqui tsi Jesu bësotëquëmanish ca Dios qui chitimipiqui mato ra. Jaboqui Cristo oquëhuanish ca Dios qui roha chitimiqui mato ra.

²² Tsayacahuë. Jabitihuacanicuë mato jabi, jabi ja ca ma nicani iqui na. Ja iqui tsi mahitsa ma xo toa mabë xatë bo ma noihaina. Jaha tsi mato shinaná tsi noinacana paraxoma.

²³ Tsayacahuë. Jaboqui jabi paxa ca jaya xo mato ra, ma cotëquëni iqui na. Mato qui toa jabi paxa ca mato rësohai ca nabá ayamani quiha. Jama, ma jabitihuacani quiha, Dios i-ipahai ca Chaní no.

²⁴ Jabi tocahi quiha Quënëhacanish cabo ri:

“Jatiroha cabo tsi xo huasi jascaria.

Chonihí quiha.

Ririquihi quiha jahuë joa ri.

²⁵ Jama, Iboha Chani tsi xo toa i-ipahaina ra.”

Jabi naa Chani tsi xo toa mato qui yoahacanish ca Chani Jia cato ra.

2

¹ Dios Chani iqui tsi ma acai ca yoi ca niacana ra. Ma parayamano. Dos ca jabi bo jayamacana, naa huësti ca jia, huëtsa yoi, tihí ca bá tsi nohiria bo paraxëna. Anoma quiha. Jasca mato huëtsa jahuë bo ó quëëmisyamacana. Jasca, ranimisyamacana. Tihí cabo tsi xo anoma cato.

² Jama, Dios Chani ó quëëcana, naa cobëna ca baquë xoma ariacatsai jasca cato. Dios Chani tsi xo toa noqui shinahamayoihaina iquia.

³ ¿Jabi toca tsi Diós mato shomahuayamayamani?

Noba maxax tsi xo Cristo

⁴ Ibo qui bëcahuë, naa noqui xabahamati Maxax icanai cato. “Mahitsa tsi xo toa Maxaxa” ii quiha nohiria bo rë tëtiahi na. Jama, naa Maxax Diós biniquë ra. Ja qui copixëneria xo.

⁵ Jabi maxax bo jascaria xo noqui chahahuacanaibo ri. Noqui ri bicatsi quiha Dios ra, naa maxax xobo acai ca joni jascaria. Oquë ca maxax bo bixo tsi huësti ca maxo-maxoria acatsi quiha Dios, naa xobo-xoboria acacahai jascaria. Noqui rohahuacatsi quiha jahuë arati ibo ba maxo iti. Toca tsi ja qui oquë-oquëria ca ofrenda bo aapixëqui noa, noba Jesucristó no. Ja iqui tsi jaboqui Dios qui basimapiqui noa ra.

⁶ Jabi toca ca noqui yoahi quiha Quënëhacanish cabo ra:

“Sion xo tsi oquë-oquëria ca Maxax janaquia jahuë papoto aquí na.

Copixëneria tsi xo naa Maxaxa ra.

Bërabipistiyamariaxëhi quiha naa Maxax qui chitimicanaibo” ii quiha.

⁷ Jabi naa Maxax icanai ca ó quëëriacani quiha chahahuacanaibo, jama, chahahuayamacanaibo qui mahitsa ja nori rë.

“Oquëria ca maxax ja iqui quiha naa yosibá niaha ca Maxaxa ra”

ii quiha Quënëhacanish cabo.

⁸ Jasca,

“Nohiria bá yoshihuahai ca Maxax tsi xo naa” ii quiha.

Ja yoshihuahacani quiha ra, Dios Chani ja nicacasyamacani iqui na. Jato shinari ja ini quiha.

⁹ Jama, Diós mato biniquë ra, oquëria ca nohiria bo iti, naa arati ibo ba maxo iti. Ma aquëquëmahacani quiha Dios mëstë ca nohiria bo iti. Jasca, ma aquëquëmahacani quiha Diós acai ca jiaría ca jahuë bo nohiria bo yoati. Jabi tsëmo quima mato tsëcanish ca Dios tsi xo naa ra. Huëa ó ca mato jananih ca ma oquëhuano.

¹⁰ Dios nohiria bo ma iyamapaoniquë; jama, jaboqui jahuë nohiria bo ma nori. Dios noihai ca ma cahëyamapaoniquë, jama, jaboqui shomahuahacahax cabo ma nori.

Dios bax no yonocoxëti xo

¹¹ Mato yobaparcasquia, ëbë xatë bá. Naa maí tsi bësopama tsi carayanabo roha xo noa. Noba iti yoi ma xo ra. Ja iqui tsi mato shina pasomaha nianahai ca jocha quima basicana. Anoma quiha.

¹² Jasca, chahahuayamacanaibo ya racanabëquiquí tsi jabi jia ca jayacana. Jatsi mato pi ja ocahuacano tsi jato qui bëroriaxëhi quiha jia ca ma acana ra. Jasca, Cristo jono tsi ma acai ca quëshpi tsi Dios qui “Gracias” icaxëcani quiha jato ri ra toa barí no.

¹³ Jasca, Ibo iqui tsi gobierno yoba tēquē nicacana. Maí ca chama-chamaria ma nicaxēti xo. Jatiroha ca ó bēsohi quiha.

¹⁴ Jasca, ja raahai ca prefecto bo ma nicaxēti xo. Ja raahacaquē yoyocanaibo copiti, jia cabo mēbiti.

¹⁵ Jatsi jato yoba nicacana. Dios jaha quēēhai ca tsi xo toa. Tocapimano tsi pasicaxēcaqui. Mato ocahuapiyamaxēhi quiha toa yoyohai ca joni bo, jia ca roha ma acana ca quēshpi na.

¹⁶ Jabi huēsti roha tsi xo toa mato yonati ibo yoi cato, maí ca chamabá-na ma nomari. Jama, tsēquēma xo mato, mato maí ca chama bá yoba chahahuayamati, yoyoti. Dios yonati yoi bo ma nori iqui tsi quiniacaxēcahuē jabi jia ca jayaxēna.

¹⁷ Jatiroha ca joni bo noicana. Mabē xatē bo noiyoicana. Dios qui raquēcana. Maí ca chama-chamaria chahahuacana. Tihí ca tsi iquia yobahi na.

Chama bo qui nicahaina

¹⁸ Mato chama bo nicacana, yonati bá. Jabi bēro tsi xo toa mato chama bo chahahuahaina, shinajiaxēni cabo ja icaquē no. Jama, jato chahahuacana ra, yonamixxēniria ja icaquē ri.

¹⁹ Mahitsa pi mato ja tēnēmacano tsi mato shomahuaxēhi quiha Dios, jahuē shina ati ó ma quēēquē no.

²⁰ Jama, yoi pi ma ano tsi, ζjēnahuariaxo Diós mato shomahuana, mato ja tēnēmacaquē no?

²¹ Tēnēti Diós mato quēnani quiha, mato bax Cristó tēnēni iqui na. Anomaria ca quinia noqui ja ani quiha banahuati. Jatsi no tocaxēti xo noqui ri.

²² Jochapistiyamariajaniquē. Quiapistia-yamariajaniquē.

²³ Noba Ibo ja ranicaquē tsi quiha ja quēbiyamaniquē. Tēnēquí tsi ja roamisyamaniquē. Jama, Jahēpa Dios qui ja chitimiyoiquē, naa mēstēxēni ca Copiti Ibo-iboria cato. Tihí ca tsi ja ini quiha.

²⁴ Jasca, jamē xo tsi jahuē yorá tsi noba jocha ja boyoniquē cruzo xo na, jocha qui no rēsono iquish na, mēstēxēni ca jabi no jayano iquish na. Ja tsacahacani cató tsi no jēnimahuahacanicquē ra.

²⁵ Jabi bēnohai ca janyama ca bocanai ca oveja jascaria tsi ma i-ipaoniquē. Jama, jahari mato Obēso ca qui ma bēcaquē, naa mato shina Obēsoti Ibo qui.

3

Ahui bo jatsi bēnē bo

¹⁻² Jasca ca quiniá tsi jato bēnē bo ahui bá nicaxēti xo ra. Tocapijacano tsi jato jabi jia ca tsayacaxēcani quiha jato bēnē bo. Jasca, jato qui chanixoma tsi Ibo qui jato Dios Chani chahahuayamacanai ca bēnē bo bēbocaxēcani quiha, tocaquí na. Jato qui jia ca jato ahui bá acanai ca tsayahax tsi ranicaxēcani.

³ Jasca, quiniacaxēcahuē, ahui bá, ma jianaquē no. Mato boo ma jiahuahaina, mato moyo bo, parata bo, raiti bo, tihí cabá tsi jianayamacana iquia. Sahuēti ca jahuē bo roha tsi xo naa.

⁴ Jama, jianahi tsi oquē tsi xo toa mato shina ma jiahuahaina. Oquē tsi xo toa ishima ca shina jiaxēni ca jabi jayahaina iquia. Toca ca jabi tsi xo toa Dios qui copixēniria cato, ahui bá.

⁵ Toca tsi noba naborēquēbo yamabo jianapaoni quiha, naa Dios qui chitiminish ca yoxa bo. Toca tsi jianaxo tsi quiha jia tsi jato bēnē bo ja nica-nicapaocanicquē.

⁶ Jabi toca tsi Sara yamabo i-ipaoni quiha. Jahuē bēnē Abraham yamabo ja nica-nicani quiha. Nicachax “Noho ibobá” i ja qui ja paoni quiha, ja qui chanihi na. Jatsi jahuē chahitaxocobo yoi bo xo mato, jia ca pi ma ano tsi, Dios, mato bēnē bo, tihí cabo qui ma raquēpiyamano.

⁷ Jasca, mato ri joni bá. Jia tsi mato ahui bo mēbicana, jato bēta racabēquinaquí na. Tsayacana. ζJoni bo jaharisihí ni jato coshí pa? Iyamahi quiha. Jama, mato bēta jaharisi tsi xo toa Dios quima ja bicanaina, naa Diós mato noihaina, mato ja bēsomahaina. Jatsi jato mēbicana, ma bēhoxhai ca quētiahacayamano iquish na.

Jia ca acanai iquí tsi ma tēnēmitsa

⁸ Jarohari tsi jia tsi racanabēquicana. Mabē xatē bo noicana. Mamē shinamixxēni iyamacana.

⁹ Mato pasomaha pi tsohuēcaracá yoi ca ano tsi ja bēta i-ibēquiyamacana. Mato pi ja ranino tsi jahari ranimisyamacana. Jama, toca cabo ma mēbixēti xo iquia. Tihí ca tsi xo jia ca ati. Jia ca ati ma quēnahacani quiha, mato yoi Diós shomahuaxēno iquish na.

¹⁰ Dios Chani shinaparcana:

“Quiniacaxēcahuē, bēsoyoicatsai cabá.
Mato jana ó bēsocana, yoi ca chaniyamaxēna.

Jasca, ma quiayamano.

¹¹ Yoi ca quima ma casoxëti xo jia ca axëna.

Mato huëtsa bo ya rabënati ó ma quëëxëti xo.

Tihi ca tsi axëti quiha toa huëstima ca año bo bësocसानाibo.

¹² Jatsi quiniacaxëcahuë.

Mëstëxëni cabo ó bësóhi quiha Ibo Dios.

Ja bëhoxcano tsi nicahi quiha ra.

Jasca, yoi ca acanaibo qui caxaxëneria xo”.

Tihi tsi ii quiha Quënëhacanish cabo ra.

¹³ ¿Jënahuariaxo raca nohiria bá mato yoshihuana, jia ca ma acasquë no ra?

¹⁴ Jama, jia ca ma acai iqui tsi tënëpihi tsi ma ranixëti xo. Tënëti qui raquëyamacana. Jasca, shina-huëjënayamacana.

¹⁵ Tënëpiquí tsi Cristo chahahuacana, mato Ibo yoi ja nori iqui na. Jasca, “¿Jënixo tsi Cristo chahahuahai sa?” i mato qui tsohuëcara pi no tsi iticatomano jia tsi jato quëbixëna.

¹⁶ Quëbiquí tsi ishima tsi quinia jia cató tsi quëbicana caxaxoma. Jasca, mato shina qui yoi ca iyamacana. Toca pi imano tsi bërabixëhi quiha nohiria bo, mato pasomaha ja chanicaquë no. Mahitsa ca chani ja nori ca jismahacaxëhi quiha ja yoacanaina ra.

¹⁷ Shinaparicana. Oquë tsi xo toa Cristo iqui tsi ma tënë-tënëhaina ra, Dios shina pi ja ino. Jama, yoi ca quëshpi tsi ma tënëpino tsi mato shina ri tsi xo. Anoma tsi xo toa ra. Oquë tsi xo toa jia ca quëshpi tsi ma tënëhaina iquia.

¹⁸ Nicaparicana. ¿Tënëhai ca quima Cristo paxani pa? Iyamahi quiha. Jochacanaibo quëshpi tsi ja tënëni quiha, jochayama ja iquë ri. Huësti roha tsi ja nani quiha Dios qui mato boxëna. Ja acacaniquë. Jama, Espiritu Santó tsi ja bësomahacatëquëniquë ra.

¹⁹ Jasca, Espiritu Santó tsi presó ca rësonish cabo qui ja cani quiha Dios Chani yoaxëna.

²⁰ Jabi Noé tiyá tsi quiha Dios Chani nicamixëneria ca rësonish cabo tsi xo toa ja canina. Siri tsi yosanaxoma tsi Diós jato mana-manani quiha mahitsa rë. Toatiyá tsi Noé noti chahitaxëni ca ani quiha. Ja aquë tsi ocho ca nohiria bo roha paxani quiha jënë quima.

²¹ Jatsi ¿jahuë noqui jabimahi ni toa jënë ra? Ashimati jënë jascaria xo iquia. Jatsi jaboqui toa jënë nacoqui noa xabahatiya qui jicoxëna. No acai ca yoi ca bahuëyamahi quiha toa jënë iquia. Jama, noba shinana tsi Diós no parayamahai ca jismahi quiha. Jatsi noqui xabahamahi quiha Dios, jahuë Jesucristo bësotëquëni cató no.

²² Bësotëquëhax nai qui ja jiconiquë. Jaboqui tsi Dios mënëcayá xo. Toa xo tsi ángel bo tëquë, mana ca chama bo, tihí cabo yonahi quiha.

4

Tiisi noqui acacanina Dios bax yonocoti

¹ Shinaparicana. Anomaria Cristó tënëhai iniquë ra. Ja iqui tsi ja shinani jascaria tsi ma shinaxëti xo mato ri iquia. Jabi jocha chama quima paxaha nori quiha toa tënëhai cato ra.

² Tënëhax tsi maí ca jabi yoi bo ó quëëriyamahi quiha bësóhi na. Jama, Dios shina ó quëëxëhi quiha axëna.

³ Jabi chahahuanox pari tsi Dios cahëyamacanaiba quinia yoi bo ma ó quëëpaoniquë banahuaxëna. Bërabiria ca jahuë bo ma a-apaoniquë ra. Jasca, toatiyá tsi anomaria ini quiha toa jënë ma a-abëquinahaina. Ma pahëpaoni quiha. Jasca, mahitsa ca dios bo qui ma ara-apaoniquë. Tihí tsi xo toa ma a-apaonina iquia.

⁴ Jatsi toa quinia yoi bo ma niahai iqui tsi ratëhi quiha nohiria bo, jato bëta ma bohoyamaquë no, yoyoxëna. Jatsi mato ranicani quiha pë.

⁵ Jama, huësti ca barí tsi Copiti Ibo-iboria bësójo xo tsi quëbicaxëcane quiha, jatiroha ca ja acana ca quëshpi na. Bësocanaibo, jasca, rësonish cabo, tihí cabo copixëhi quiha ra.

⁶ Ja tsi xo toa rësonish cabo qui ri Dios Chani Jia ca yoahacaniquë, naa jocha quëshpi rësoyonish ca nohiria bo qui. Jatsi jato qui Dios Chani yoahacani quiha, Dios shina ja nicacani cató tsi ja xabahamahacacano iquish na jato ri.

⁷ Jatsi quiniacaxëcahuë. Basima tsi xo jahuë rëso. Ja iqui tsi jaha bësocana. Jia tsi shinacana jahuëcara anox pari. Tihí ca tsi ma ati xo oquë tsi bëhox-xëna.

⁸ Jasca, noinabëquiriacana. Oquëria ca jabi tsi xo naa. Noiyoiquí tsi jochahuaxëni cabo noipixëqui mato.

⁹ Jasca, jia tsi mabë xatë bo mato xobo qui jicomacana, yosanaxoma.

¹⁰ Jabi mato tëquë qui tiisi bo acacani quiha mabë xatë mëbiti. Diós mato shomahuani iqui tsi tocacana, naa otoiha ca empleado jascaria.

¹¹ Jia tsi Dios quima ca chani yoaxëti xo toa chanipihai cato. Toa tiisi jaya quiha. Jia tsi nohiria bo mëbixëti xo toa mëbipihai cato, naa ja qui Diós acai ca chamá no. Ja tocacano ra,

jatiroha ca quiniá tsi Dios oquëhuahacano iquish na, jahuë baquë Jesucristó no. Jabi ja qui oquë, chama, tihí cabo acapaoxëti xo. Amén.

Ja tēnēcanaina Cristó-na bo jaca nori iqui na

- ¹² Ratēyamacana, ëbë xatë bá, tēnētiya ma nacoquë no. Tēnēti ó no pasoyoxëti xo iquia.
- ¹³ Tēnēpihi tsi rani-ranicana, Cristo jascaria tsi ma tēnēpihai iqui na. Tocapimano tsi anomariaxëhi quiha ma rani-ranihaina Cristo oquë jisiquixëquë no.
- ¹⁴ Jahuë janë iqui pi nohiria bá mato ranino tsi shoma xo mato, oquëria ca Espiritu Santo mato ó nori iqui na. Mato ó tsi xo Dios Shina-shinaria ra.
- ¹⁵ Jasca, tobi xo toa jato jocha quëshpi bo tēnēcanaibo ri. Tobi quiha ati ibo bo, yomacanaibo, anoma ca acanaibo, yobamixëni cabo. Tihí ca quëshpi bo tsi ma tēnēyamano ra. Ma tocayamaxëti xo.
- ¹⁶ Jasca, Cristó-na bo ma nori iqui tsi tēnēhi tsi bērabiyamacana. Toca pi tēnēhi tsi Dios qui “Gracias” icana, “Dios baquë” ma quēnahacaha quëshpi na.
- ¹⁷ Nicaparicana. Tsëquëquë nohiria bo copiti chitahë xabaca ra. Jariapari copihacaxëhi quiha Dios nohiria yoi bo. Jabi noqui chahahuacanaibo pi Diós copino tsi çjēnahuariahax Dios copi jahuë Chani chahahuayamacanaibo paxana?
- ¹⁸ Jasca, bēro yama pi mēstëxëni cabo xabahamahacano tsi çjēnahuariahax raca toa jochahuaxëni cabo xabahamahacana?
- ¹⁹ Ja quëshpi tsi Dios, naa jatiroha ca Nēhohuati Ibo shinajiaxëni ca chahahuayoixëti xo toa Dios bax tēnēcanaibo. Tēnēpama tsi jia ca ja acaxëti xo.

5

Chahahuacanaibo qui acacani ca yoba

- ¹ Mato iglesiá ca yosibo pari yobacasquia, naa yosi ë nori cato. Cristó tēnēni ca ë jisniquë ra. Jasca, jahuë oquë jisiquino tsi jahuë chama xatēnaxëquia ra.
- ² Jatsi nicaparicana. Jia tsi mato qui Diós ani ca xatë bo otocana, naa oveja obëso ca jascaria. Yosannahaxma tsi toa yonoco ati ó ma quëëti xo, ranihi na. Tocacana, Dios jaha quëëhai ca ja nori iqui na. Parata quëshpi roha tsi ayamacana; ma acatsai ca ja nori iqui na.
- ³ Otopama tsi mato qui acacani ca xatë bo yonamisyamacana. Jama, mato jabi jiaxëni ca jato jismacahuë banahuati.
- ⁴ Jatsi Pastor-pastoria jono tsi chonitimaxëni ca oquëria ca chaha bixëqui mato ra, ma acai ca quëshpi na.
- ⁵ Jisa joni xocobá. Mato yosiba yoba nicacana. Ishimaria ca jabi ma sahuëti xo mato huëtsa mēbipixëna. Jabi, “Jamë shinamixëniroha cabo pasomaha xo Dios ra. Jama, shinajiaxëni cabo mēbihi quiha” ii quiha Quēnēhacanish cabo.
- ⁶ Jatsi Dios chama bēsojó tsi mēnicana. Tocapimano tsi mato oquëhuaxëhi quiha Dios, ja qui jia ca xabacá no.
- ⁷ Jasca, ja qui bocana, shina-huējēnahi na. Jatiroha ca yoacana iquia. Mato mēbicatsi quiha ra.
- ⁸ Jasca, rajinayamacana. Jaha bēsocahuë. Cama jascaria tsi cohi quiha Satanás tsohuëcara picatsi na.
- ⁹ Mato ja acasno tsi jabayamacana. Ja pasomaha iquinapama tsi jia tsi Dios qui chitimicana. Jasca ca quiniá tsi mabë xatë bá tēnēyoni quiha jato ri. Toa ma shina-bēnoyamano.
- ¹⁰ Jaboqui tanaroha pistia tsi xo toa ma tēnēhaina iquia. Jaquirëquë mato jabitihuaxëhi quiha Dios, naa mato shomahuacatsai ca quēnanish ca Dios. Jabi ma quēnahacani quiha, jahuë i-ipaohai ca oquë, jahuë chama, tihí cabo xatēnati jahuë Jesucristo yahax na. Jatsi jabitihuaxo mato chamahuaxëhi quiha. Mato mēbixëhi quiha.
- ¹¹ I-ipaohai ca chama jaya ca tsi xo naa ra. Amén.

Chani rëso

- ¹² Jabi chani pistia mato qui quēnëquia, mato chamahuacasquí na. Paraxoma tsi Dios jabija ca quinia yoati quēnëquia. Jabi mato mēbixëti xo Dios, ë quēnëhai ca yoba jabija ca quima ma casoyamano iquish na. Jatsi naa yoba ó tsi niicana. Jasca, naa chani mato qui boxëhi quiha Silvano, naa ëbë xatë shinajiaxëni cato.
- ¹³ Jasca, mato joihuacatsi quiha toa Babiloniá ca chahahuacanaibo. Jabi Dios xocobo iti ja quēnahacani quiha jato ri, naa ma quēnahacani jascaria. Jasca, mato joihuahi quiha ëbë baquë Marcos ri.
- ¹⁴ Jasca, jia tsi mato huëtsa joihuacana, jato noiquí na. Mato Cristó-na bo rani-ranino. Iquë.

Segunda Carta Del Apostol San Pedro

¹ Simón Pedro, Dios Chani yoatí raahacanish ca ëa xo naa, naa Jesucristo yonati cato. Ea ti tsi xo toa naa carta raati ibo. Nobë xatë bo, naa noqui chahahuanish ca jasca cabo qui raahacahi quiha naa chani. Noba Dios, noba Xabahamati Ibo Jesucristo, tihi caba mëstë tsi ma xabahamahacaniquë mato ri.

² Mato ja shomahuacano. Noba Dios, noba Ibo Jesu, tihi cabo ma cahëhai cató tsi ma rani-raniriano.

Chahahuacanaibo jabi bo

³ Jahuë chamá tsi noqui jatiroha ca jahuë bo Diós aniquë mëstë ca jabi no jayano iquish na, jia tsi no bësono iquish na. Ja tocani quiha noqui quënanish ca yoi ca no cahëyoino iquish na. Tsayacahuë. Jahuë oquë, jahuë mëstëxëni ca jabi, tihi cabo no bëta xatënacatsi quiha ra.

⁴ Tobi xo toa no bax ja acatsaina. Parayamahi quiha. Noqui jahuë jabi-jabiria acatsi quiha, no ani ca jocha quima no paxapino iquish na. Jabi noqui quëyocatsi quiha toa maí ca quinia bo rë.

⁵ Tihi tsi cahëqui mato ra. Ja iqui tsi jaboqui jia ca ma ati xo, ja qui chitimixo na. Jianaxo tsi Dios jahuë bo ma cahëyoixëti xo.

⁶ Cahëhax mato shina mëquiti ma jabixëti xo. Mëquihax tënëti ma jabixëti xo. Jabixo Dios jabi-jabiria ma sahuëxëti xo.

⁷ Sahuëxo mabë xatë bo ma mëbixëti xo. Mëbihax jato noiti ma jabixëti xo.

⁸ Tihi tsi xo toa ma jabixëti cato iquia. Toca ca jabi bo pi ma jabinno tsi anomariaxëhi quiha ma acaina. Tihi tsi xo toa noba Ibo Jesucristó mato cahëmayoihaina.

⁹ Jama, bëco tsi xo toa naa jabi bo naris-hai ca nohiria. Jahuë quinia cahëyamayoihi quiha. Ja ani ca jocha masahacani ca shina-bënohi quiha rë.

¹⁰ Jatsi nicaparicana, ëbë xatëbá. Mato Diós quënaniquë ra, jahuë-na bo iti. Ja iqui tsi ariariacana toa ma nori ca jismaxëna. Tihi ca pi ahi tsi jocha qui paquëyamaxëqui mato iquia.

¹¹ Tocapihi tsi jia tsi noba Ibobá oto-otopaohai ca qui jicopixëqui mato. Jasca, jia tsi mato joihuaxëhi quiha noba Xabahamati Ibo Jesucristo, ma jicoquë no.

¹² Tihi ca ë quënëhai ca cahëyoiqui mato iquia. Jama, no bax Ibobá acatsai ca jahuë bo mato nicatequëmaquia, ma shina-bënoyamano iquish na.

¹³ Bësopama tsi noho yonoco tsi xo toa naa jahuë bo mato chahahuamahaina, ma shina-bënoyamano iquish na.

¹⁴ Tocaquia ra, tsëquëti basima ë rësöxëhai ca nori iqui na. Tihi tsi noba Ibo Jesucristó ëa yoani quiha.

¹⁵ Ja tsi xo toa quinia-quiniaquia jatiroha ca mato yoaxëna. Jabi ë rësono tsi naa jahuë bo ma shina-bënoyamano ra.

Cristo oquë Pedró jisnina

¹⁶ Jia tsi noba Ibo Jesucristo chama, ja joxëhaina, tihi cabo mato no yoaniquë. Mahitsa ca chani ma xo toa mato no yoanina ra. Noba bëro yoi tsi Jesu chama no jisniquë ra.

¹⁷ Maca cacha ax tsi ja oquëhuahacani quiha. Toa xo tsi ja qui chama Jahëpa Diós aniquë. Tihi ca tsi ja bax acacani quiha, naipá ca Dios joi ja qui chaniniquë no. Anomaria toa joi ini quiha, naa "Noho baquë yoi tsi xo naa. Ja qui rani-raniqua ra" i ja qui joi quë no.

¹⁸ Jabi toa chani, toa joi, tihi cabo no nicayoniquë ra, toa maca-macaria ó tsi ja bëta xo na.

¹⁹ Tihi cabo tsayaxo jabija ca Dios Chani yoati ibo bá quënëni ca nori ca cahëyoiqui noa. Ja parayamacani quiha. Ja iqui tsi ja quënëcani ca chahahuacana. Tsëmoría ca iti ca huahuahai ca lamparina jascaria xo toa ja quënëcanina. Ma chahuapino tsi mato shina ó tsi huahuaxëhi quiha Huishti Bëroshini icanai cato.

²⁰ Jasca, Quënëhacanish cabo tsayapama tsi nomë xo tsi Dios Chani cahëtimaxëni xo noa. Yama tsi xo toa jamë xo bërohuapihai cato iquia.

²¹ Jama, noqui mëbihi quiha Espíritu Santo, no cahëyoino iquish na. Jabi Dios bax joni bo chaniquë tsi quiha Espíritu Santó jato mëbiniquë. Toca tsi Dios Chani yoi ca ja yoacani quiha.

2

Mahitsa ca jabimacanaibo Judas 4-13

¹ Quiniacaxëcahuë. Mato xërëquë tsi xo huësti huësti ca quiaxëni ca maestro bo iquia, naa siri tsi Israél ca xërëquë tsi Dios Chani yoahi mari quiaxëni cabo ini jascaria. Ishima tsi

mahitsa ca chani, naa Dios pasomaha ca chani, yoacaxëcani quiha pë. Jato Copinish ca Ibo quima ja casocani quiha pë. Casoxo mëri jamë quëyocaxëcani quiha.

² Jama, jato bërabria ca quinia banahuacaxëcani quiha huëstima cabo rë. Jatsi jato tahëhax tsi yoshihuahacaxëhi quiha Dios jabija ca quinia rë.

³ Parata ó quëëmíxëniria ca nohiria ca xo. Ja quëshpi tsi mëri mato yobacasaxëcani quiha. Jama, jato copi jaboqui rohahuihi quiha Copiti Ibo-iboria. Siri tsi jato qui Dios quësoni quiha. Joti basima xo jato copi ra.

⁴ Quiniacaxëcahuë. Dios copi quima paxayamaniquë toa jochanish ca ángel bo. Tënëtiya qui jato Diós nianiquë. Baquish nëpax tsi jato ja janani quiha nëxaxo na. Toa xo tsi Dios copiti bari-bariria mana-manacani quiha.

⁵ Jasca, Noetiyá ca nohiria bo ri. Dios copi quima ja paxayamacaniquë jochahax na. Diós jato copiniquë ra, jënë chahitaxëni ja raani cató no. Noé roha, naa mëstë ca chani yoanish cato, jahuë siete cabo, tihí cabo roha xabahamahacani quiha toatiyá no.

⁶ Jasca, yaca Sodoma, yaca Gomorra, tihí cabo ri Diós quëyoniquë chihí no. Mishpo ja manëyocani quiha. Toca tsi Diós jato copiniquë, ixëhai ca nohiria bá jahuë copi-copiria cahëyoino iquish na.

⁷ Jama, copinox pari tsi Lot yamabo, naa shinajiaxëni ca joni Diós tsëcaniquë. Jabi toá ca jochahuaxëni ca nohiria bo qui Lot yosanani quiha.

⁸ Jatiroha ca bari jato naxërëquë tsi toa shinajiaxëni ca joni raca-racapaniquë. Anomaria ini quiha toa ja tsayanina ja nicanina iquia. Tsayahax ja cohuënariani quiha.

⁹ Jatsi çtsayacanaí? Jahuë xocobo yoi cabo tsëcati cahëqui Dios ra, jochahuaxëni cabo ja copixëquë no. Jasca, jahuë copiti bari quima paxayamaxëhi quiha maí ca yoixëni cabo ra, toa bari quëshpi tsi jato Diós janahai iqui na.

¹⁰ Toa bari tsi anomariaxëhi quiha chotamíxëniria caba copi ra. Jasca, anomariaxëhi quiha toa Dios yoba niacanaiba copi ri, naa mahitsa ca maestro ba copi. Jamë shínamíxëniria ca nohiria bo tsi xo naa maestro bo iquia. Raquëxoma tsi iglesiá ca yosibo ocahuacaqui pë.

¹¹ Jisna. Toca tsi iyamacani quiha toa Dios bësojó ca jato oquëria ca ángel bo ri. Ja pasicani quiha. Jama, anomaria tsi xo toa maestro ba jabi ra.

¹² Cahëxoma tsi nohiria bo ocahuacani quiha pë. Caxaxëni ca acacati ca yohina jascaria ca xo ra. Jama, yohina bo jascaria tsi quëyohacacaxëcani quiha jato ri iquia.

¹³ Tsayacahuë. Anomaria tsi xo toa chahahuacanaibo ja tënëmanina ra. Ja quëshpi tsi copihacacaxëcani quiha. Jasca, jato qui jia tsi xo barihaní boho-bohocanaina. Mato bëta yoyocascani quiha pë. Anoma quiha. Bërabria tsi xo toa ja acanaina iquia.

¹⁴ Yoxa bo tsayamíxëniria ca xo. Jochati jënëtimaxëni ca xo. Shinahama ca cahëyoyama ca xatë bo paracani quiha pë. Jasca, parata ó quëëmíxëniria ca xo. Tihí tsi xo toa jato jabi quiha. Jabi toca ca nohiria bo copixëhi quiha Dios ra.

¹⁵ Dios quinia jia ca ja jibayacaniquë. Jisbaya tsi ja bëno-bënocaniquë. Jishopë. Yobati ibo Balaam yamabo, naa Beor yamaba baquë quinia jasca ca ja banahuacani quiha jato ri rë. Jabi parata ó quëëmíxëniria ca toa Balaam yamabo ini quiha. Parata quëshpi tsi yoi ca ja ani quiha pë.

¹⁶ Jatsi jahuë jocha bërohuahacaniquë. Ja yoyohai ca jahuë burro yoi bërohuaní quiha, joni joí tsi Balaam yamabo qui chaniquí na. Jahuë ibo toa burró raahani quiha. Ja iqui tsi ja rëtsayamani quiha.

¹⁷ Nicapáricana. Mato xërëquë ca maestro bo tsi xo jënë yama ca pao jascaria iquia. Yoshiní raahai ca tsëmo jascaria tsi raahacacani quiha. Jato bax tsëmoria ca iti-itiria shomahuahi quiha Dios ra, jato copixëna.

¹⁸ Chanijacano tsi mahitsa tsi xo toa jato chani. Jasca, yoyocanaibo quima paxabëna ca chahahuacanaibo paracani quiha pë. Parahax "Jënima tsi xo toa jaha noba noma jabi quëëhaina" i jato qui caní quiha pë.

¹⁹ "Tsëquë ixëqui mato, jahuëcara ó ma quëëhai ca axëna" i jato qui caní quiha pë, jocha yonati bo jaca nori. Jabi yonati tsi xo toa jahuë jochá tsi yonahacahai cato ra.

²⁰ Jabi noitiria tsi xo toa jahari jochahuaxëni ca quinia qui bacahai cato rë, naa noba Xabahamati Iboha quinia jabinish cato. Tanaroha pistia tsi toa quinia yoixëni ca quima paxahi quiha. Jama, jahuë noma jabi qui pi ja bacano tsi oquë-oquëriaxëhi quiha toa ja yoyoxëhaina iquia.

²¹ Jabi anoma tsi xo toa Dios mëstëxëni ca yoba quima casohaina ra, toa yoba bo jabihax na. Oquë tsi naa nohiria iquë aquë ra toa yoba cahëyamayoi-rohapihi na.

²² Jabi, "Janahax jahari cahí quiha inaca, ja janaha ca pixëna. Jasca chancho ri. Jahuë ashítú tsi robihí quiha ashíhax na" tihí ca tsi ii quiha noba yosiba yoba. Jabi jascaria tsi xo toa ja acanaina rë.

3

Ibo Jesu johai ca bari

¹ Jisa ëbë xatë bá. Noho segundo ca carta tsi xo naa mato qui ë raahaina. Tihi ca chani tsi mato mëbicasquia. Jabija ca nori ca jahuë bo mato shinamacasquia ra.

² Siri tsi Dios Chani yoanish cabá yoani ca chani ma shina-bënoyamano iquia. Jasca, Iboha rabëti bá mato yoahai ca ma shina-bënoyamano. Jabi toa yoba jato qui noba Xabahamati Ibobá ani quiha yoahacati.

³ Jariapari ca yoba tsi xo naa: Xaba rësò tsi bëcaxëcani quiha mato osacanaibo, naa jato noma jabi noixëni cabo.

⁴ Johax, “Joxëquia’ ¿i Jesu yamayamani? ¿Japa? ¿Jahuënia ni sa?” i mato qui caxëcani quiha. Jasca, “Maihuahaca-niquë noba naborëquëbo. Jari yama ra. Noba mai nëhohuahacani tyá rohari tsi jaharisi tsi xo” icaxëcani quiha pë.

⁵ Mëri tsi Diós ani ca jahuë bo shina-bënocani quiha toca ca nohiria bo. ¿Jahuë Chani tsi noba mai Diós nëhohuayamayamani? Jënë tsi naa mai ja ani quiha.

⁶ Jasca, jënë tsi naa mai ca nohiria bo ja quëyoniquë, jënë चाहितaxëni ca ja raaniquë no. Tihi cabo tsi shina-bënocani quiha naa maestro bo pë.

⁷ Jama, chanitëquëxëqui Dios ra. Toa jasca ca Chani tsi quëyohacaxëhi quiha noba mai, naipa ri. Jaboqui tsi janahacacani quiha copihacaxëti. Jatsi toa copiti barí tsëquëno tsi copihacaxëhi quiha Dios cahëyamacanaibo ra. Anomariaxëhi quiha jato copi iquia.

⁸ Jasca, tobi xo toa huësti ca yoba ma shina-bënoyamaxëti cato, ëbë xatë bá. Huësti bari tsi xo toa Dios qui mil año bo jascaria. Jasca, mil año bo tsi xo huësti ca bari jaharisi ja qui.

⁹ Ja iqui tsi naamayamahi quiha noba Ibo, ja yoani ca jatihuaxëna. Jasca, nohiria quëyocasyama xo Dios ra. Jama, jato jocha quima nohiria bo casoyohai ca ó quëëhi quiha. Ja tsi xo toa ja bama-bamahaina iquia.

¹⁰ Jama, quiniacaxëcahuë. Tsëquëxëhi quiha Ibo johai ca bari ra. Yomaxëni ca jascaria ixëhi quiha toa ja johaina. Toa barí tsi pacots-pacotsariá tsi yamatapixëhi quiha naipá ca huishti bo. Chihí tsi quëyohacacaxëcani quiha. Jasca, noba mai, mai ca jahuë bo ri. Mëshoyocaxëcani quiha.

¹¹ Jabi toca tsi quëyohacaxëhi quiha jatiroha cato. Ja iqui tsi ¿jari yoyocascanai pa? Mëstëxëniria ca jabi ma jayaxëti xo bësoquí na ra.

¹² Jasca, toa Dios copiti bari ó ma pasoxëti xo. Manapama tsi ma aria-ariaxëti xo ra, mëri tsi toa bari Diós raano iquish na. Toa barí tsi chihí tsi quëyohacaxëhi quiha naipá ca jahuë bo tëquë. Anomariaxëhi quiha toa huao. Jahuë huao tsi payoxëhi quiha metal jahuë bo tëquë, jënë manëhi na.

¹³ Jama, noqui ri tsi xo toa nai paxa, mai paxa, tihi cabo ó pasocanaina, naa noqui ja yoani cato. Jahá tsi yamaxëhi quiha yoi cato ra.

¹⁴ Jatsi jisa, ëbë xatë bá. Toa bari manapama tsi jocha yama ca jabi ó ma quëëxëti xo. Quëshacatimaxëni cabo imati xo. Jasca, jatiroha cabo ya jia tsi ma racanabëquino. Toca tsi ma iti xo ra, ja joquë no.

¹⁵ Jatsi shinaparicana. Mëri pi Ibo joyamano tsi jari xaba jayaxëqui nohiria bo ra, xabahamahacati. Jënima tsi xo toa. Jabi toca tsi mato qui nobë xatë Pabló quënëniquë jaa ri, Diós ja qui ani ca tiisí no.

¹⁶ Jaharisi tsi xo toa ja quënëniina, tihi ca jahuë bo yoati ja chaniquë no. Jama, tobi xo toa huësti huësti ca bëronoma ca chani ja quënëniina, tihi ca jahuë bo yoati ja chaniquë no. Toa chani jomihi quiha toa cahëtimaxëniira ca nohiria bo rë, naa Dios Chani huëtso bo ja jomicanai jascaria. Ja acanai ca quëshpi tsi quëyohacacaxëcani quiha iquia.

¹⁷ Jatsi quiniacaxëcahuë, ëbë xatë bá, jato mahitsa ca chani tsi ma parahacayamano iquish na. Jaboqui jabija ca cahëqui mato iquia. Jama, toa yoyoxëni ca joni bo pi qui ma nicano tsi jaxcamëna xëhi quiha mato shinana iquia. Jaquirëquë jabija ca cahëtimaxëniira cabo ixëqui mato tia.

¹⁸ Jama, Dios quinia ó tsi ma shinahati xo. Ma shinahano tsi oquëxëhi quiha ma noihaina, noba Xabahamati Ibo Jesucristo ma cahëhai ri. Ja tsi xo toa no oquëhuapaoxëti cato. Jaboqui mai xo na, jasca, huëaquë mana xo na, tihi cato xo tsi noba Ibo oquëhuaxëqui noa ra. Iquë. Amén.

Primera Carta Del Apostol San Juan

¹ Jesucristo, naa Chani nori ca yoati tsi quënëquia. Noqui bësomati Ibo-iboria tsi xo naa ra. Rëquë rohari tsi ja i-ipaoni quiha. Jahuë chani ë nicaniquë ra, no bëtajaniquë no. Noho bëro yoi tsi ë jisniquë ra. Jasca, ë motsaniquë ra, noho mëquënë no.

² Jabi naa Bësomati Ibo-iboria jisiquiquë tsi ë tsaya-tsayaniquë. Quënëquí tsi mato parayamaquia. Noqui Bësomati Ibo-iboria tsi xo naa iquia ra. Jariapari tsi Jahëpa Dios ya ja i-ipaoniquë. Jatsi Diós Jahuë Baquë noqui jismaniquë.

³ Jabi noba Jahëpa Dios, jahuë Baquë Jesucristo, tihi cabo ya rabënaqui noa. Ja tsi xo toa ë jisnina, jahuë chani ë nicanina, tihi ca jahuë bo mato yoacasquia, no bëta ma rabënano iquish na mato ri.

⁴ Jatsi naa chani mato qui raaquia, no bëta ma rani-raniyoino iquish na mato ri.

Huëa xo Dios

⁵ Ja yoani ca chani ë nicaniquë. E nicanic ca roha mato qui ë yoahai ca tsi xo naa: “Huëa xo Dios: tsëmo yama xo” i ja ni quiha.

⁶ Jatsi quiniacaxëcahuë. “Jahuë Baquë ya rabënaqui noa” iipihi tsi quiaqui noa pë, jari tsëmo ó pi bësoli na. Anoma quiha.

⁷ Jama, huëa ó pi bësoli tsi, naa huëa ó tsi ja iquiria tsi, nobë xatë bo ya rabënaoiqui noa iquia. Jasca, jahuë Baquë jimí tsi bahuëhacaxëqui noa. Noba jocha tëquë masahi quiha.

⁸ “Jochayamahai ca ëa xo naa” iipiquí tsi nomë paraqui noa pë. Jabija ca basi xo noa.

⁹ Jama, noba jocha pi no bërohuano tsi toa jocha shina-bënoxëhi quiha Dios, jahuë chani jatihuahai ca ja nori ca quëshpi na. No ani ca yoi ca tëquë bahuëxëhi quiha.

¹⁰ Jama, “Jochayamahai ca ëa xo naa ra” iipiquí tsi Dios quiahuaqui noa pë. Noba shina ó ma xo jahuë Chani ra.

2

Noqui mëbihai ca abogado

¹ Naa cartá ca chani mato qui raaquia, jochayamamano iquish na, ëbë xatë bá.

² Jama, tsohuëcara pi jochano tsi tobi noqui mëbiti ibo ra, naa noba abogado yoi cato. Jahëpa Dios qui no bax chanihai ca tsi xo Jesucristo, naa mëstëxëni cato. Ja tsi xo toa noba tëpas-hacanish ca ofrenda noba jocha masati. Noba jocha yoi bo, jatsi jatiroha ca maí ca nohiria jocha, tihi cabo bax ja acacani quiha.

³ Dios yoba pi nicaquí tsi Dios cahëyoiqui noa iquia.

⁴ Jabi tobi xo toa “Dios cahëyoiquia” iquii cabo. Tsayacahuë. Jahuë yoba pi nicayamahi tsi quiaqui toa ra. Jabija ca basi xo toa rë.

⁵ Jama, Dios yoba pi no nicano tsi no nohó tsi oquënëahi quiha ja noihaina. Toca tsi Diós-na bo no nori ca cahëyoiqui noa.

⁶ Jatsi mëstë bësokëti xo toa “Dios ó ca ëa xo naa” iquii cato. Jesu jascariaxëti quiha.

Dios yoba paxa cato

⁷ Yoba paxa ma xo naa mato qui ë quënëhaina iquia, ëbë xatë bá. Yoba siri tsi xo. Naa yoba ma jayapaoni quiha rëquë no. Jabi naa yoba siri ca tsi xo toa jaboqui ma nicahai ca chani jasca cato.

⁸ Jama, paxa ca jisiria ca naa mato qui ë quënëhai ca imitsa, siri ca ja nori. Tsayacahuë. Naa yoba Jesú nicaní quiha. Jasca, noiquí tsi naa yoba aqii mato ri ra. Toca xo ra, jaboqui huëa yoi ca huahuahai iquii na. Ja iquii tsi huinocahi quiha jocha tsëmo.

⁹ Jari tsëmo ó tsi xo toa jabë xatë qui caxahai cato. Mahitsa tsi xo toa “Huëa ó tsi bësouquia” i ja aina iquia.

¹⁰ Jama, jahuë xatë noihai ca tsi xo toa huëa ó bësohai ca yoi cato. Jasca, yama tsi xo toa yoi ca ja acaina, naa jahuë xatë jochamati cato.

¹¹ Jama, tsëmo ó tsi bësoli quiha toa jahuë xatë qui caxahai cato. Jahuë quinia cahëyamahai ca tsi xo toa pë. Tsëmo iquii tsi bëco xo ra.

¹² Mato qui quënëquia, noho xocobá, Jesucristo tahëhax mato jocha masahacani iquii na.

¹³ Mato qui quënëquia, jahëpa bá, jariapari tiya rohari cahëcanaibo ma nori iquii na. Jasca, mato qui quënëquia, joni xocobá, Yoshi-yoshiria ma bëboni iquii na. Toca tsi mato qui quënëquia.

¹⁴ Mato qui quënëquia, xocobá, Jahëpa Dios ma cahëyoihai iquii na. Jasca, mato qui quënëquia, jahëpa bá, rëquë ó i-ipaonish ca ma cahëyoihai iquii na. Jasca, mato qui quënëquia,

joni xocobá, coshi ma nori iqui na. Mato ó bésoshi quiha Dios Chani iquia. Jasca, Yoshi-yoshiria ma béboniqué.

Maí ca jabi bo no noiyamahaina

¹⁵ Maí ca jabi bo, maí ca jahuémishni bo, tihí cabo tsi noiyamatsacana. Tihí cabo pi noiquí tsi noba Jahépa Dios noiyamaqui mato ra.

¹⁶ Jabi maí ca jabi tsi xo naa: Yoxa métsahaina, joni métsahaina, noba béro qui jia ca biriacatsaina, jamé shinamixéni iquiina. Dios quima joyamahi quiha naa jabi bo, maí ca nohiria bo quima ca jaca nori.

¹⁷ Huinocahi quiha maí ca jahué bo. Huinocahi quiha nohiria bo jaha quééhaina. Jama, bésó-bésopaóxéhi quiha toa jaha Dios quééhai ca acái cato.

Cristo pasomaha cato

¹⁸ Quiniacaxécahué, ébè xatè bá. Basima tsi xo xaba réso iquia. Cristo pasomaha cabo joxéhai ca ma yoahacani quiha. Tsayacahué. Jaboqui jisiquihí quiha huéstima ca Cristo pasomaha ca nohiria ré. Ja iqui tsi basima tsi xo jahué réso iqui noa ra.

¹⁹ Noba maxo ó ma xo naa nohiria bo. Ja tsi xo toa noqui ja jisbayacanina iquia. Noba maxo ó pi irohahi tsi no bétá ja chitéqué acaniqué. Jama, ja boyocani quiha. Ja iqui tsi noqui béroria tsi xo toa noba maxo ó ja iyamacanaina.

²⁰ Toca ma xo mato ra. Espíritu Santó tsi ma ashimahacanicué. Jabija ca Chani cahéyoiqui mato téqué iquia.

²¹ Toa jabija ca Chani mato cahémacasyama xo éa, quénéqui na, jabija cato, janyama cato, tihí cabo cahéyoihai ca ma nori quéshpi na. Jato pasomaha mato yobacasquia.

²² ¿Tsohué ni toa oquéria ca quiaxéni cato? Quiaxéniria ca tsi xo toa “Dios raahacaniish ca ma xo Jesu” iquii cato. Cristo pasomaha ca tsi xo toa. Dios baqué pi niaquí tsi Jahépa Dios ri niaquí ra.

²³ Jabi Jahépa niahai ca tsi xo toa jahué Baqué biyamahai cato. Jama, jahué Baqué bichii ca tsi xo toa Jahépa yoi ya rabénabéquihai cato.

²⁴ Siri ma tiisimani ca jahué bo chahahuacana. Tocapihi tsi jia tsi Jahépa Dios, jahué Baqué, tihí cabo ya rabénabéqui-xéqui mato ra. Jato ó bésó xo mato iquia.

²⁵ Jasca, “Mato bésó-bésopaomaxéquia” ¿i Cristo yamayamani? Axéqui ra.

²⁶ Quénéqui tsi mato yobacasquia, janyama mato mépicascanaibo yoati na.

²⁷ Toca ma xo mato. Mato ti tsi xo toa Espíritu Santó tsi ashimahacaniish cabo. Ja iqui tsi ¿jñahuariaxo mato é tiisimapina? Mato tiisimati ibo-iboria tsi xo toa, naa Espíritu Santo. Jabija tsi xo toa ja tiisimahaina. Quiayamahi quiha. Jatsi Cristo ó tsi chitécana iquia, naa Espíritu Santó tiisimani jascaria.

²⁸ Jatsi Cristo ó tsi chitécana, noho xocobá. Jia ja bétá ma rabénano. Tocapihi tsi raquéyamaxéqui mato ja jisiquixéqué no. Ja quima casoyamaxéqui mato bérabihí na.

²⁹ Mésté ca Cristo nori ca pi cahéqui tsi Dios xocobo yoi bo cahéxéqui mato iquia. Ja tsi xo toa jia ca acái cato.

3

¹ Shinapáricana. Anomaria tsi xo toa Jahépa noqui noihaina. Noqui noiquí tsi jahué xocobo yoi bo noqui quénahi quiha. Jahué xocobo yoi bo xo noa ra. Jama, noqui cahéyamaqui maí ca nohiria bo, Jahépa Dios cahéyamaqui na.

² Nicacana, é noi cabá. Jaboqui Dios xocobo yoi bo xo noa iquia. Jama, no ixéti ca jari cahéyamaqui noa. Noqui bérónoma quiha. Jama, Jesucristo jisiquino tsi jiahué jaria-jaria jayaxéqui noa ra, ja nori riu ca yoi ca jisi na.

³ Jabi jochacasyamaxéhi quiha toa jahué jaria bichi ó pasohai cato. Jatsi Jesu iquí ria no iti xo iquia.

⁴ Dios yoba pasomaha tsi xo toa jochamixéni cabo. Jabi jocha tsi xo toa Dios yoba nicayamahaina.

⁵ Nicacana: Cristo jisiquiniqué jocha quéyoxéna. Jasca, jochayamahai ca tsi xo naa.

⁶ Jasca, Cristo ó bésocanaibo tsi xo toa jochayamahaina. Jato jabi ma quiha. Jasca, Cristo cahéyamayoihi quiha toa jochacatsai cato. Tihí ca jahué bo ma nicanicué.

⁷ Jatsi quiniacaxécahué, noho xocobá. Nohiria bá mato parayamano. Méstéhuahacaniish ca tsi xo toa jia ca acái cato. Cristo jabi jaya quiha.

⁸ Jama, Yoshi-yoshiriá-na tsi xo toa jochamis-hai cato. Jahué jabi quiha. Ja tsi xo toa Dios baqué jisiquiniqué, Yoshi-yoshiria yonoco quéyoxéna.

⁹ Jaha bésopa. Jocha-jochapaocasyama xo Dios baqué iquia, jahá tsi Dios jabi nori iqui na. Dios jahué jahépa yoi nori iqui tsi jochayamahí quiha.

¹⁰ ¿Tsayacana? Jamëri tsi xo Dios xocobo iquia. Jasca, jamëri tsi xo Yoshini xocobo ri. Jënica jaca nori ca cahëqui noa jato jabi tsayaxo na. Dios baquë ma xo toa yoi ca acai cato iquia. Jasca, Dios baquë ma xo toa jahuë xatë noiyamahai cato.

No noinabëquino

¹¹ Ma nican ca chani, naa rëquë ca chani tsi xo naa: No noinano ra.

¹² ¿Japa Caïn? Yoshini baquë ja ini quiha. No tocyamano iquia. Jahuë yoshini jabi iqui tsi jahuë noma ja aniquë pë. Jiaxëni jahuë noma jabi ini ca ja cahëni quiha.

¹³ Jasca, mato qui pi naa maí ca nohiria bo caxano tsi ratëyamatsicana, ëbë xatë bá. Jato jabi quiha.

¹⁴ Jabi toa namëhai ca quinia quima no tsëcahacaniquë ra. Noqui tsi xo toa bëso-bësopaoxëhaina iquia. Tihi ca jahuë bo cahëyoiqui noa, nobë xatë bo no noihai iqui na. Jama, bësoyama tsi xo toa jahuë xatë noiyamahai cato.

¹⁵ Jabi ati ibo jascaria tsi xo toa jahuë xatë qui caxahai cato iquia. Jasca, ati ibo tsi xo toa bëso-bësopaoyamaxëhai cato. Toa cahëqui mato iquia.

¹⁶ Cristo no tsayano. Ja ini cató tsi noqui ja noihai ca ja jismaniquë. No bax ja rësoni quiha. Jascaria tsi nobë xatë bo bax no rësoxëti xo noqui ri.

¹⁷ Shinaparicana. Tobi xo toa oriikuti, sahuëti, jahuëmishni bo, tihi cabo jaya cato. Jasca, tobi quiha toa noitiria ca naris-hai ca xatë. Jabi toa noitiria ca xatë mëbiyamapiquí tsi ¿Dios noiyoihi ni toa jahuëmishni jaya cato? ¿Jëniriahax toa joni ó tsi Dios bësona?

¹⁸ Jisa, noho xocobá. Noba chani tsi no noiyamano. Dios noiyoiipiquí tsi nobë xatë bo no mëbiti xo iquia.

Dios qui no raquëyamano

¹⁹ Nobë xatë bo mëbipiquí tsi Dios xocobo no nori ca cahëqui noa. Jasca, no mëbihai iqui tsi noqui quësoyamaxëhi quiha noba shinana iquia, Dios bësojó tsi no niixëquë no.

²⁰ Jama, mahitsa pi noqui noba shina quësono tsi no raquëyamano. Noqui oquë xo Dios, jatiroha ca no acai ca ja cahëhai quëshpi na.

²¹ Jisa, ë noi cabá. Dios bësojo joti ma raquëyamano, mato qui mato shina quësoyamano.

²² Raquëxoma tsi no nicaxëti xo bëhoxquí na. Jahuë yoba pi no nicano tsi, ja qui jia ca no ano tsi, no bënahai ca noqui axëqui ra.

²³ Jabi Dios yoba tsi xo naa: “Noho baquë Jesucristo qui chitimicana. Jatsi noinacana. Tihi cabo acana mato ë yoani jascaria” ii quiha.

²⁴ Jahuë yoba pi nicahí tsi Dios ó tsi bëso xo noa. Jasca, no nohó bësohi quiha jaa ri. Noqui ja ani ca Espiritu Santó tsi no nohó bëso ja nori ca cahëqui noa ra.

4

Mahitsa ca chani yoacanaibo

¹ Quiniacaxëcahuë. Chahahuahacatima xo jatiroha ca chani. Tobi xo toa huëstima ca mahitsa ca Dios Chani yoacanaibo ra. Ja iqui tsi jatiroha ca chani tanaparicahuë, jabija ca ja nori ca cahëxëna.

² ¿Jënahuariaxo Espiritu Santo quima jato chani pi nori ca cahëxëhi ni noa? Jabi nëca tsi cahëyoixëqui noa tia: “Jesucristo joni manëniquë” i pi jaca no tsi Dios quima johi quiha toa chani iquia. Espiritu Santo jaya quiha.

³ Jama, “Joni Dios baquë manëyamaniquë” i pi jaca no tsi mahitsa tsi xo toa ja yoacana. Espiritu Santo jayama ca xo. Cristo pasomaha ca tsi xo toca ca ja chanicana ra. Jabi nëca ca yoi ca chani joxëhai ca yoati tsi ma yoahacani quiha. Tsayacahuë. Jaboqui néa tsi coqui rë.

⁴ Jisa noho xocobá. Mato ti tsi xo Dios xocobo ra. Toa mahitsa ca chani yoacanaibo ma bëboniquë mato ó ca Espiritu Santó no. Jesucristo pasomaha cabá chama oquë-oquëria tsi xo toa mato ó cato ra.

⁵ Chanihi tsi maí ca jahuë bo yoati tsi chanicani quiha, maí ca nohiria ba jabi jaya jaca nori iqui na. Jasca, jato chani nicacascani quiha maí ca nohiria bo.

⁶ Jama, noqui ri tsi xo toa Dios baquë bo. Noba chani nicahí quiha Dios cahëcanaibo ra. Jasca, Dios Chani no yoano tsi toa Chani nicacasyama xo Dios cahëyamacanaibo. Dios Chani iqui tsi noqui bëroria tsi xo toa dos ca jamëri ca maxo bo, naa jabija ca banahuacanaibo, yoi ca banahuacanaibo.

Noiti Ibo-iboria xo Dios

⁷ No noinano, ë noi cabá, noiti ibo-iboria Dios nori iqui na. Jabi Dios baquë yoi tsi xo toa noihai cato iquia. Dios cahëhi quiha.

⁸ Noiti ibo-iboria xo Dios ra. Noiyamapiquí tsi ¿jënahuariaxo raca Dios tsohuëcaracá cahëna? Cahëyamahi quiha noiyamahai cato.

⁹ Anomaria tsi xo toa Dios noihaina. Noiquí tsi jahuë jahuësti ca baquë mai qui ja raaniquë noqui bësomaxëna. Toca tsi noqui ja noihai ca ja jismani quiha.

¹⁰ ¿Tsayacanaí? Anomaria tsi xo toa no bax ja anina. Noqui tsi xo toa noiti cahëyamahaina. Jama, noqui noiquí tsi jahuë baquë ja raaniquë noba jocha quëshpi tēpas-hacati.

¹¹ Jisa, èbë xatë bá. Anomaria tsi xo toa Diós noqui noihaina iquia. Jatsi no noinati xo noqui ri.

¹² Jabi yama tsi xo toa Dios jisish cato. Jama, no pi noinano tsi no nohó bēso xo Dios. Jasca, no nohó anixëhi quiha ja noihaina.

¹³ Parayamaquia. Dios ó tsi bēsoqui noa. Jasca, no nohó bēso xo Dios ri. Toa cahëqui noa, noqui jahuë Espíritu Santo ja ani iqui na.

¹⁴ Jasca, Diós jahuë baquë raaniquë nohiria bo Xabahamati Ibo iti iqui noa, Cristo no jisni iqui na.

¹⁵ Jatsi, “Dios baquë xo Cristo” i tshoüëcara pi no tsi jahá bēso xo Dios. Jasca, Dios ó tsi bēsohi quiha jaa ri.

¹⁶ Tihí cabo iqui tsi “Anomaria tsi xo toa noqui Diós noihaina” iqui noa.

Noiti Ibo-iboria xo Dios. Jasca, Dios ó tsi bēsohi quiha toa noiyoihai cato. Jasca, jahá bēso xo Dios ri iquia.

¹⁷ Jasca, no nohó tsi anihí quiha Dios noihaina, copiti bari-barirí tsi no raquëyamano iquish na. Toa bari tsi raquëyamaxëqui noa tia, Cristo jabi no jaya ca iqui na.

¹⁸ Noipihí tsi ¿jēnahuariahax raca Dios qui no raquëna? Raquëhai ca tsi xo toa Dios copi ó pasohai cato rē. Raquëpiquí tsi jari noiti cahëyamahi quiha toa iquia.

¹⁹ Jatsi no noixëti xo, noqui jariapari Diós noini iqui na.

²⁰ Jabi quiaxënia tsi xo toa jahuë xatë qui caxahai cato, naa “Dios noiquia” iquii cato. ¿jēnahuariaxo raca toa jisnoma ca Dios ja noina, jahuë xatë yoi pi noiyamaquí na?

²¹ Nicacahuë. Cristó noqui ani ca yoba tsi xo naa: “Jahuë xatë noixëti xo toa Dios noihai cato ra” i ja ni quiha.

5

¹ Dios baquë yoi tsi xo toa Xabahamati Ibo Jesu nori ca chahahuahai cato iquia. Jasca, Dios noiyoihai ca tsi xo toa jahuë baquë noihai cato.

² Dios pi noiyoiquí tsi jahuë yoba pi nicayoiquí tsi nobë xatë bo ri noiyoiçëqui noa iquia.

³ Jasca, noipíquí tsi jahuë yoba bo nicaxëqui noa. Yosayama tsi xo toa jahuë yoba bo no acaina.

⁴ Jasca, maí ca jocha bēboti mētsa tsi xo Dios xocobo tēquë. Bēboqui noa ra, ja qui no chitimihai cató no.

⁵ Jatsi, ¿tshoüë ni toa maí ca jocha bēbopihai cato? Jaroha ca tsi xo toa Dios baquë Jesu nori ca chahahuahai cato ra.

Jesucristo chani

⁶ Jesucristo tsi xo toa mai qui jonish cato ra. Ja joquë tsi quiha jēnë tsi ja ashima-hacanicuë. Jatsi jahuë jimi acanicuë ja rēsoni cató no. Jasca, tocapijaquë tsi quiha quiayamahai ca Espíritu Santó Dios baquë ocahuaniquë naipá ca jói no.

⁷ Jabi tres tsi xo toa Dios baquë ocahuacanaibo iquia.

⁸ Ocahuahi quiha Espíritu Santo. Ocahuahi quiha toa jahuë jimi yoi ri. Tihí ca tsi xo toa Dios baquë ocahuahaina.

⁹ Juez bēsojó pi nohiria chanino tsi jahuë chani chahahuaguí noa. Jama, oquë-oquëria tsi xo toa Diós ocahuacanaibo. Ja iqui tsi Diós pi jahuë baquë ocahuano tsi jahuë chani no chahahuaxëti xo. Quiayamahí quiha.

¹⁰ Jahuë shinaná tsi Dios baquë Jesu nori ca cahëhi quiha toa jahuë baquë qui chitimihai cato. Jama, Dios quiahuaqui toa Diós yoani ca chahahuayamahai cato. “Noho Baquë tsi xo naa” i noqui ja ni quiha.

¹¹ Jasca, “Mato bēso-bēsopaomaxëquia. Noho Baquë ó tsi xo toa bēsohaina ra” i Dios ni quiha. Tihí cabo tsi xo toa Diós noqui yoanina.

¹² Jabi bēso-bēsopaoxëhi quiha Dios baquë jaya cato. Jama, bēsoyoitimaxëni tsi xo toa Dios baquë yama cato.

Jaroha ca yoba

¹³ Naa chani mato qui quënëquia, Dios baquë qui chitimicanaibá, ma bēso-bēsopahai ca ma cahëno iquish na.

¹⁴ Parayamaquia. Jahuë shina qui jahuëcara jia ca pi no bēnana tsi noqui nicaqui Dios.

¹⁵ Jasca, noqui pi nicaquí tsi no bēnaha ca noqui axëqui iquia.

¹⁶ Namëyamahai ca jocha nobë xaté acai ca pi jisi tsi Dios qui no bëhoxti xo, ja xabahamano. Namëyamahai ca jocha pi ja aarohano tsi toa xatë bësomaxëhi quiha Dios. Tobi xo toa namëhai ca jocha iquia. Toca ca jocha pi ja acano tsi “ja bax no bëhoxti xo” iyamaquia.

¹⁷ Jatsi quiniacaxëcahuë. Jocha tsi xo toa jatiroha ca anoma ca no acaina. Jasca, noqui namëyamahi quiha jatiroha ca jocha iquia.

¹⁸ Jochapaoyamahi quiha Dios xocobo iquia. Jahá bësohi quiha Dios baquë yoi. Ja qëshpi tsi Dios xocobo motsatimaxëni tsi xo Yoshinihua.

¹⁹ Dios xocobo no nori ca cahëqui noa. Jama, mai ca nohiria bo yonahi quiha Yoshinihua.

²⁰ Mato parayamaquia. Mai qui Dios baquë joniquë ra. Joxo tsi noqui chama ja aniquë, jabija ca Dios no cahëno iquish na. Jabija ca Dios ó xo noa, Jesucristo ó no nori jascaria. Jesucristo tsi xo toa Dios yoi, naa noqui bëso-bësopaomati Ibo ra.

²¹ Jatsi quiniacaxëcahuë, noho xocobá. Tobi xo toa mahitsa ca dios bo iquia.

Segunda Carta Del Apostol San Juan

¹ Juan yosi tsi xo naa chani quënëti ibo. Diós bini ca yoxa-yoxaria, jahuë xocobo, tihi cabo qui naa carta raaquia. Mato tēquē noiquia. Jasca, mato noicani quiha chahahuacanaibo yoi bo ri.

² No nohó ca i-ipaohai ca Chani yoi iqui tsi mato noiquia iquia.

³ Noba Jahēpa Dios, jahuë baquë Jesucristo, tihi cabá noqui shomahuano. Noqui ja noicano. Noqui ja rani-ranihuacano iquia.

⁴ “Jabija ca quinia ó tsi bēsoqui mi xocobo” icani quiha ra, naa noba Jahēpá noqui yobani jascaria. Jato jabi jia ca iqui tsi rani-raniquia.

⁵ Quënëpama tsi yoba paxa ca mi qui acasyama xo ëa, caí. Jama, quënëquia noqui ani ca rēquë rohari ca yoba mato shinamaxēna. No noinati xo iquia.

⁶ Dios pi noiyoiquí tsi jahuë yoba bo axēqui noa ra. Siri tsi toa yoba mi nicaniquë iquia. Jatsi mi noixēti xo iquia.

Cristo pasomaha cabo

⁷ Nohiria bo xērēquë tsi xo toa huëstima ca paracanaibo iquia. “Joni Jesucristo manëniquë” iyamacani quiha pë. Paramixëneria ca xo. Cristo pasomaha ca xo.

⁸ Jatsi quiniacaxëcahuë. Janyama pi mato ja mëpicanó tsi mato copi jia ca ma bënëmitsa. Mato yonoco quëshpi tsi copi jia ca ma bixēti xo iquia.

⁹ Dios yama tsi xo toa Cristó tiisimani ca yoba ó tsi chitëyamahai cato, naa Cristo yoba bo chahahuayamahai cato. Jahēpa Dios, jahuë baquë, tihi cabo jaya cabo tsi xo toa Cristó tiisimani ca chahahuayoihai cato.

¹⁰ Tsohuëcaracá pi jamëri ca chani mato qui bēno tsi mato xobo qui jato jicomayamacana. Toca cabo joihuayamacana iquia.

¹¹ Joihuapihi tsi jato yoixëni ca yonoco xatënaqui mato ra.

Jaroha ca yoba

¹² Jari tobi xo toa huëstima ca ë quënëcatsaina rë. Jaboqui naa papí tsi quënënoma xo. Oquë tsi xo toa mato qui ë shishohaina iquia. Mato bëta chanihi cacasquia ra, no rani-raniriano noqui tēquëta.

¹³ Mia joihuahi quiha mi noma xocobo, naa Diós bini cabo. Iquë. Amén.

Tercera Carta Del Apostol San Juan

¹ Juan yosi tsi xo naa chani quēnēti ibo. Mia joihuaquia, noho rabēti Gayó. Mia noiquia Jesucristo tahēxo na.

² ¿Jēnima ni mia? Mi bax bēhoxquia, jia tsi mi bēsono, mi jēnimariano, naa jēnima mi shina nori ca jascaria.

³ Mia ē nicahitaquē, toá ca xatē bo huēsti huēsti cabo cahēquē no. Cahēxo tsi quiha mi Ibo qui chitimiriahaina, jabija ca quinia ó tsi mi bēsohaina, tihi cabo yoati ēa ja yoacahitaquē. Nicahax ē rani-ranihitaquē.

⁴ Jabija ca quinia ó tsi noho xocobo bēsono tsi rani-raniquia nicahax na. Yama tsi xo toa ēa ranihuahai ca oquē cato iquia.

⁵ Jia tsi xo toa nobē xatē bo, naa mi bēroma ca xatē bo mi mēbihaina iquia, ēbē xatē.

⁶ Mi mēbihai ca iqui tsi noqui, naa nēá ca iglesia qui bēroria tsi xo toa mi noihaina. Jasca, Dios qui jia ca quiniá tsi jia tsi toa xatē bo jari mi mēbino, ja narisyamacano ja bocaquē no.

⁷ Bohocani quiha Cristo bax yonocohi na. Yonocohax tsi Dios cahēyamacanaibá jato mēbihai ca ó pasoyamacani quiha.

⁸ Ja tsi xo toa toca cabo no mēbixēti xo jia tsi Dios Chani ja yoacano iquish na. Tocapihi tsi jato yonoco xatēnaqui noa jato bēta.

Diótrufes jabí yoi cato

⁹ Toá ca iglesiá ca chahahuacanaibo qui carta ē raaniquē jato yobaxēna. Jama, ē yoahai ca chahahuayamahi quiha toá ca Diótrufes rē, naa toá ca xatē bo yonacatsai cato.

¹⁰ Anoma quiha. Joquí tsi noqui ja ocahuahaina, ja quiahaina, tihi cabo nicamaxēquia pē. Jasca, raniyamaquí tsi no raani ca xatē bo joihuayamahi quiha pē. Jasca, iglesiá cabo quētiahi quiha rē, jato chani ja nicayamacano iquish na. Jatsi jato chani nicascanaibo raahi quiha pē iglesia quima.

¹¹ Jisa, ēbē xatē. Anoma tsi xo toa joní acaina iquia. Mi tocamano ra. Oquē tsi xo toa quinia jia ca mi banahuahaina. Jia ca acai ca tsi xo toa Dios baquē yoi. Jama, yoi ca pi aquí tsi Dios cahēyamaqui toa iquia.

Demetrio jabí jia cato

¹² Demetrio yoati tsi nohiria bo chanino tsi jia tsi xo toa ja yoacanaina. Jabija tsi xo toa jia ca ja acaina iquia. Shinajiaxēni ca joni tsi xo naa ra. Jabija ca ē yoahai ca nori ca cahēqui mia tia.

Jaroha ca yoba

¹³ Jari tobi huēstima ca ē yoacatsaina rē. Jaboqui papí tsi quēnēnoma xo.

¹⁴ Mi qui shishoti ó pasoquia. Toatiyá tsi jia tsi chaninabēquixēqui noa.

¹⁵ Mi rani-ranino. Mia joihuahi quiha nēá ca rabēti bo. Jasca, toá ca noba rabēti bo tēquē ē bax mi joihuano. Iquē. Amén.

La Carta Del Apostol San Judas

¹ Naa papi quënëhai ca Judas ca ëa xo naa, naa Jacobo noma cato. Jesucristo yonati xo ëa ri. Quënëhacanish cabo, naa Jahëpa Dios noi cabo, Jesucristo ó bësó cabo, tihí cabo qui naa chani raagua.

² Diós mato shomahuano ra. Ma rani-ranino. Ma noinabëquiriano ra.

Quiaxëni ca maestro bo

³ No xabahamahacahai ca yoati tsi mato qui quënëcasquia rë, ëbë xatë bá, jaboqui quënënoma ja nori. Jariapari tsi yoba huëtsa mato yoaparcasquia: Jahuë nohiria bo qui Diós ani ca Chani bax ma nianaxëti xo iquia. Huësti roha tsi toa Chani noqui acacani quiha.

⁴ Tihí ca jahuë bo quënëquia ra, mato naxërëquë ca qui paramisxëniria ca nohiria bo jiconi iqui na. Jonë xo toa yoi ca ja acanaina iquia. Paraxo Diós noqui noihai ca Chani jomicani quiha pë, jato quinia yoixëni ca mato banahuacasqui na. Jato qui yoi xo Jesucristo ra, naa noba Chama, noba Ibo yoi cato. Jabi siri tsi jato copi yoati tsi no yoahacaniquë. “Copihacacaxëcati xo naa nohiria ra” ii quiha Dios Chani iquia.

⁵ Jatsi Diós copini ca mato nicamacasquia. Shinaparcana. ¿Egipto mai quima Israël ca nohiria Ibobá tsëcayamani? Tsëcaxo tsi quiha ¿toa chahahuayamanish cabo ja quëyoyamayamani? Ja copihacayocani quiha iquia.

⁶ Jasca toa chama jayapaonish ca ángel bo ri. Jato iti ja jisbëriayocaniquë, Dios nicacasyamaquí na. Jaboqui tsëmoria ca nëpax ca xo. Ja nëxahacacani quiha. Toá tsi jato Diós jananiquë toa bari-baririá tsí copixëna. I-ipaoxëhi quiha jato copi iquia.

⁷ Jasca, yaca Sodoma, yaca Gomorra, jato tëamë ca yaca mishni bo ri. Anoma ini quiha toa ja chotacanaina, ja yoyocanai ri. Jatsi quiniacaxëcahuë iquia. Jaboqui i-ipaohai ca chihí ó tsi tënë-tënëcani quiha jato ri, ja yoyocanai quëshpi na. Tihí cabo iqui tsi noqui bëro xo Diós copihaina ra.

⁸ Jishopë. Tocacani quiha pë toa mato qui bëcanish cabo ri. Nama-namacanaibo jascaria ca xo. Jochapama tsi jato yora bo yoshihuacani quiha. Jato qui yoi xo Dios yoba. Jasca, mana ca ángel bo ocahuacani quiha pë. Tihí tsi xo toa ja acanaina rë.

⁹ ¿Japa? ¿Yoshi-yoshiria oquëria ca ángel Miguél ocahuani pa? Ja tocayamaniquë iquia Moisés yora tahëhax ja bëta nianahi tsi ja quinia-quinianiquë. Quiniapama tsi “Mia Ibobá raahano ra” i Yoshihua qui ja ni quiha.

¹⁰ Jama xo naa mato xërëquë ca nohiria bo. Jahuëcara ca ja cahëyoyamahai ca jahuë bo ocahuacani quiha pë; mahitsa. Cahëtimaxëniria ca yohina jascaria ca xo. Tocapihi tsi quëyohacacaxëcani quiha jato ri iquia.

¹¹ Anomariaxëhi quiha jato copi ra. Cain yamaba quinia yoi banahuacani quiha. Parata quëshpi tsi yoyocani quiha, Balaam yamabo ini jascaria. Dios yoba pasomaha ca xo, Moisés yoba pasomaha Coré yamabo ini jascaria. Tihí ca quëshpi tsi quëyohacacaxëcani quiha, Coré quëyohacani jascaria.

¹² Bërabiria tsi xo toa mato bëta ja rabënananaina shiati ma aquë no. Bohocani quiha yoyohi na. Bërabiriama xo toa ja acanaina rë. Jamë shinaquí tsi huëtsa bo mëbitimaxëniria ca xo. Yoshini raahacahai ca tsëmo jascaria ca xo. Yama xo jahuë oi nohiria bo mëbiti. Bimi saihuyamahai ca mëxohacahax ca jihui jascaria ca xo. Mahitsa ca bësoyama ca xo.

¹³ Raëtimaxëni ca iahuá ca choca jascaria ca xo. Bacox jisiquihai ria tsi noqui bëroria xo toa ja yoyocanaina. Mahitsa boho-bohocani quiha paquëhai ca huishti jascaria. Jato copi Diós shomahuaniquë ra, naa baquish-baquish itirira cato. I-ipaohai ca copi ixëhi quiha toa ra.

¹⁴ Jasca, jato yoati tsi quiha Enoc yamabo, naa Adán quirëquë ca chaniniquë jaa ri. “Tihiria ca ángel bo ya tsi joxëhi quiha Ibo-iboria” i ja ni quiha.

¹⁵ Jatsi, “Joxo tsi jatiroha ca nohiria bo copixëhi quiha. Yoi ca ja acana, ja pasomaha ja yoacanaina, tihí cabo quëshpi tsi copihacaxëhi quiha toa Dios pasomaha ca jochahuaxëni cabo” i Enoc ni quiha.

¹⁶ Jabi yoyomisxëni ca ranimisxëniria ca nohiria bo tsi xo naa ra. Jato noma jabí tsi yonahacacani quiha rë. Chani-chanipama tsi “Jia tsi xo toa no acaina” icani quiha pë, mahitsa jaca nori. Jasca, nohiria huëtsa bo chahahuariacani quiha pë, jahuëcara ó ja quëëcanai ca bixëna. Tihí tsi xo toa jato jabi yoi cato pë.

Chahahuacanaibo qui acacani ca yoba

¹⁷ Shinaparcana, ëbë xatë bá. Jia tsi xo toa noba Ibo Jesucristo rabëti bá, naa Chani chitahëhuati ibobá mato yoanina.

¹⁸ “Xaba rëso tsëquëno tsi jisiquixëhi quiha mato osacanaibo. Jato noma jabí tsi yonahacacanaibo tsi xo naa” i mato qui jaca ni quiha.

¹⁹ Anoma ca nohiria bo tsi xo naa. Chahahuacanaibo oquëxnamacani quiha. Jato noma jabí tsi mëpíhacacani quiha pë. Jasca Espíritu Santo jayama ca xo iquia. Tíhi tsi xo toa jato jabi iquia.

²⁰ Jama, mamë chamahuacana, ëbë xatë bá. Chamanahax Dios Chani jabiriacana. Jasca, Espíritu Santo chamá tsi ma bëhoxti xo.

²¹ Jasca, Dios noihaí cato ó tsi chitëcana, Ibo Jesucristo manahi na. Joxo tsi mato bësopaomaxëhi quiha mato noiquí na.

²² Jasca, cahëtimaxëni ca rabë ca shina jaya cabo mëbicana.

²³ Mëbixo tsi huëtsa bo mëbicana, chihi quima tsohuëcara tsëcahai jascaria. Jasca, tobi xo toa Dios cahëyamacanaibo. Quiniixo tsi jato noicana. Noihax jato jocha qui caxacana. Toa yoshihuahai ca jocha jaquimacana.

Dios no oquëhuahaina

²⁴ Anomaria tsi xo toa jocha quima mato xabahamapihai cato ra. Anomaria tsi xo toa jocha yama tsi mato jismapihai cato. Oquëria tsi xo toa mato ranihuayoipihai cato ra.

²⁵ Dios yoi, jahuë Jesucristó tsi noqui xabahamahi ca no oquëhuariaxëti xo. Ja qui oquë-oquëria, chama-chamaria, tíhi bo acacaxëti xo ra. I-ipaonish ca jaboqui nori ca i-ipaonexëhai ca tsi xo naa. Iquë. Amén.

Apocalipsis o Revelacion a San Juan

Juan qui Jesucristó jahuë bo yoanina

¹ Jahuë Cristo qui naa ë quënëhai ca jahuë bo pari Diós jismaniquë, noqui, naa jahuë yonati bo ja yoano iquish na. Basima ca ixëti nori ca jahuë bo noqui cahëmacatsi quiha. Jasca, noqui cahëmacatsi quiha jahuë Cristo ri. Jatsi jahuë ángel ë qui Jesucristó raaquë naa jahuë bo cahëmati.

² Jatsi jatiroha ca ë jisi ca ë quënëquë. Quënëpama tsi Dios Chani, Jesucristo Chani, tihí caba Chani tsi xo naa ë quënëhaina iquia. Noqui parayamacani quiha. Jabija ca tsi xo naa ra.

³ Jasca, shomahuahacaxëhi quiha naa Chani tsayahai cato. Jasca, shomahuahacaxëhi quiha ë quënëha ca chani nicahai cato, néa ca yoba chahahuapihi na. Tsayacahuë. Tsëquëti basima tsi xo naa ixëti nori ca jahuë bo iquia ra.

Siete ca iglesia bo qui Juan carta raahacanina

⁴ Jabi naa carta raati ibo ca Juan ca ëa xo naa. Asia maí ca siete ca iglesia bo qui naa chani raaquia. Jasca, noba oquë-oquëria ca Diós mato shomahuano. Mato ja ranihuano. I-ipaonish ca, jaboqui nori ca, i-ixëhai ca Ibo-iboria tsi xo naa ra. Jasca, jahuë trono bësojo cató ca Espíritu Santó mato shomahuano, naa siete ca jabi bo jaya-jayaria cato.

⁵ Jasca, Jesucristó mato chamahuano jaa ri. Dios Chani jisiquimati Ibo-iboria tsi xo naa. Jasca, jariapari ca bësotëquënish ca tsi xo toa noba Ibo ra. Jatiroha ca maí ca chama-chamaria bo oquë-oquëria xo. Ja tsi xo toa no oquë-oquëhuahaina. Noqui noi-noiriahí quiha. Noihax no bax ja rësoniquë jocha quima noqui paquëmaxëna.

⁶ Jasca, chama bo, arati ibo-iboria bo, tihí cabo noqui ja manëmaniquë, jahuë Dios, naa jahuë Jahëpa yoi bax no yonocono iquish na. Jatsi oquë-oquëhuahacaxëti xo noba Cristo ra. I-ipaoxëti xo jahuë chama ra. Jaha tsi xo.

⁷ Cristo tsi xo toa tsëmo ó ca joxëhaina. Ja jono tsi tsayayocaxëcani quiha jatiroha cabo. Tsayacaxëcani quiha jodiobo ri, naa Jesu acanish cabo. Jatsi araxaxëcani quiha maí ca carayanabo tëquë, jahuë copi qui raquëhi na. Parayamaquia. Toca tsi ixëhi quiha ë yoahaina ra. Jaha tsi xo.

⁸ “Jahuë chitahë, jahuë rëso, tihí ca ëa xo naa ra” ii quiha noba Ibo Dios. Toca tsi chanihi quiha naa i-ipaonish ca, jaboqui nori ca, i-ixëhai ca Ibo-iboria. Noba Chama-chamaria tsi xo naa iquia.

⁹ Mabë xatë ca Juan ca ëa xo naa. Ibo iqui tsi mato bëta xo tënëquia ëa ri. Jasca, mato bëta xo tsi yonaxëquia ëa ri Diós yonahai cato xo na. Tënëhi tsi yosanayamaqui noa ra. Jabi naa Patmos icanaí ca tëmisco qui ë raahacani quiha racati rë, Dios Chani, Jesús anina, tihí cabo ë yoani quëshpi na.

¹⁰ Néa ca tsi Iloba barí tsi Espíritu Santó ëa ibohuaquë. Jatsi noho casojó ca jamë ca joi ë nicaquë. Chamaxëneria ca joi ja iqui quiha ë nicahana; naa trompeta jascaria cato.

¹¹ Jatsi ë qui joi nëcaquë:

—Huësti ca libro ó tsi mi quënëxëti xo mi tsayahai ca yoati na. Quënëxo tsi siete ca iglesiá ca chahahuacanaibo qui naa Chani raahuë, naa Efeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, Laodicea. Tihí ca iglesia bo qui naa chani raahuë —i ë qui joi quë.

¹² Nicahax ë chihoriquë ë qui chanihai ca jisxëna. Chihorixo tsi vela acha cabo, naa siete ca candelero icanaí ca ë jisquë. Oro ca ja icani quiha.

¹³ Toa candelero bo naxërëquë ó ca Jesu jisiria ca ë jisquë. “Nohiria Baquë” ja quënahacaha quiha. Jasca, tètëcaria jahuë sahuëti iqui quiha. Oro ca shitaramëti sahuë ja iqui quiha.

¹⁴ Jahuë mapó ca boo joxoria iqui quiha, naa joxoria ca huaxmë jisiria cato. Jasca quiha jahuë bëro ri; chihi rëxquëria ca iqui quiha.

¹⁵ Jasca quiha jahuë tahë bo ri bajrahaina. Chihi quima bichiquihax ca bajratiaria ca bronze metal jascaria jahuë tahë iqui quiha. Jasca, pao boxtoro pacotsa jascaria jahuë joi iqui quiha.

¹⁶ Jahuë mënëcaya ca mëquënë tsi siete ca huishti bo acha ja iqui quiha. Jahuë jana quima tsëquëhi iqui quiha rabë ca quëno jaya ca manë tètëcaria. Jasca, barí bajrahai jascaria jahuë bëmana iqui quiha. Tihí ca tsi ë jisquë tsayaxo na.

¹⁷ Tsayahax mai qui ë paquëquë. Bësoyama ca jascaria ë iquë ra. Jatsi jahuë mëquë mënëcayá tsi ëa ja motsaquë.

—Raquëyamahuë. Jahuë chitahë, jahuë rëso, tihí ca ëa xo naa. Ea ti tsi xo toa Bësoti Ibo-iboria.

¹⁸ E rësoniquë. Jama, tsayapa. Jaboqui bëso xo ëa ra. Bëso-bësopaohai ca ëa xo naa ra. Ea roha tsi xo toa namëti chama jaya cato. Ea roha tsi xo toa rësonish cabo iti caiti llave jaya cato ra.

¹⁹ Jatsi mi tsayahana, mi tsayaxëhaina, jasca, toa ixëti nori ca jahuë bo, tihì cabo mi quënëno.

²⁰ Jabi noho mënëcayá ca mëquënë ca huishti bo, jasca, toa siete ca candelero bo, tihì cabo yoati nohiria bá cahëyamani quiha. Jato qui bërohuahama ja ini quiha. Jama, jaboqui mi bax bërohuaxëquia, ja cahëcano iquish na. Nicapa: Siete ca huishti bo tsi xo toa siete ca iglesia bo obësocanaibo. Jatsi toa siete ca candelero bo tsi xo toa iglesia yoi bo ri.

2

Efesó ca chahuacanaibo qui Dios Chani raahacanina

¹ 'Efesó ca chahuacanaibo obëso ca qui naa chani quënëhuë. "Ea ti tsi xo toa chani raati qui raati ibo-iboria, naa siete ca huishti bo jahuë mënëcayá ca mëquënë tsi acha cato. Chaniquia ra, naa oro ca candelero bo naxërëquë ó tsi nii cato.

² E bax ma ani ca yonoco cahëquia ra. Yonocopama tsi ma yosanayamaniquë ra. Jasca, mato qui yoi ini quiha toa jochahuaxëni ca nohiria bo. Jasca, mato qui bëcani quiha toa mahitsa ca Dios Chani yoacanaibo, 'Dios Chani yoati ibo bo xo noa' iquiina. Jatsi jia tsi toa paracanaibo ma tanamaniquë ja quiacanai ca jimaxëna.

³ Jasca, ma shinapëniquë. Ea iqui tsi tënëpama tsi ma yosanayamaniquë iquia. Tihì ca tsi cahëquia mato yoati na.

⁴ Jama, tobi xo toa huësti ca yoi cato rë. Rëquë ó tsi ëa ma noiyoipaoniquë. Jama jaboqui mahitsa tsi xo toa ma noihaina rë.

⁵ Shinaparinca. Nëama tsi xo toa ma paquëhana. Anomaria i-ipaoni quiha ma noihaina iquia. Jama, jaboqui ëa basi xo mato rë. Jatsi mato jocha quima casocana iquia ra. Ma ani jascaria ma atëquëno. Ma tocapiyamano tsi mëri tsi joxëquia mato iti ó ca candelero mëbixëna. Jatsi yamaxëhi quiha ë bax ma yonocoxëhaina ra.

⁶ Jatsi quiniacaxëcahuë. Jari shoma xo mato ra. Mahitsa ca Dios qui aracanaibo, naa nicolaítabo icanai cabo qui ma shinapëniyama-niquë ra. Jënima quiha. Ja acanai ca tahëhax jato qui caxaquia ëa ri.

⁷ Toca tsi iglesia bo qui chanihi quiha Espiritu Santo ra. Jatsi nicacana pahoqui quini jaya cabá. Premio axëquia ra bëbocanaibo qui. Dios mana ca iti-itiria ca jihui bimi, naa "Bësomati Jihui" icanai ca bimi jato pimaxëquia. Jatsi bëso-bësopaocaxëcani quiha ra".

Esmirná ca chahuacanaibo qui Dios Chani raahacanina

⁸ 'Esmirná ca chahuacanaibo obëso ca qui naa chani quënëhuë. "Ea ti tsi xo toa chani raati ibo, naa jahuë chitahë, jahuë rëso, tihì cabo nori cato. Rësonish ca bësotëquënish ca ëa xo naa ra. Jabi ë yoacatsai ca tsi xo naa:

⁹ Jatiroha ca cahëquia ra mato yoati na. Anomaria ini quiha ma tënëhaina. Noitiria xo mato; jama, rico yoi bo ma nori iquia. Jasca, tobi xo toa mato osacanaibo rë, naa 'Jodio yoi bo xo noa' icanai; Dios xocobo jaca nomari ra. Satanás maxo ó ca xo toa bo iquia.

¹⁰ Jabi mato tënëmapaimaria xo Dios cahëyamacanaibo. Tocajacano tsi ma raquëyamano. Preso qui mato huësti huësti ca nanëxëhi quiha Satanás, mato tanamaxëna. Díez ca bari no tsi tënëxëqui mato iquia. E quima casoyamacana, mato ja acasno ri. Tocapimano tsi premio jia ca mato qui axëquia. Mato bëso-bësopaomaxëquia ra.

¹¹ Toca tsi iglesia bo qui chanihi quiha Espiritu Santo ra. Jatsi nicacana pahoqui quini jaya cabá. Raquëyamariacaxëcani quiha toa bëbocanaibo, Dios quima jochacanaibo aquëquëmahacaxëquë no".

Pergamó ca chahuacanaibo obëso ca qui Dios Chani raahacanina

¹² 'Pergamó ca chahuacanaibo obëso ca qui naa chani quënëhuë. "Ea ti tsi xo naa chani raati ibo-iboria, naa rabë ca quëno jaya ca manë jaya cato.

¹³ Jatiroha ca cahëhai ca ëa xo naa. Satanás yonahai cato ó tsi racaqui mato rë. Jasca, jia tsi xo toa ë qui ma chitimiyoihaina iquia. Jabi noho Chani yoanish ca Antipas namëhacaquë ri tsi ë quima ma casoyamaniquë ra. Mato yacata ax tsi naa Satanás bësohai cato ax tsi ja namëhacani quiha. Tihì ca tsi cahëquia mato yoati na.

¹⁴ Jama, tobi xo toa huësti huësti ca ë qui yoi cato. Mato ó tsi xo toa Balaam yoba banahuacanaibo rë. Jabi chama Balac qui yoba yoi Balaam yamabá ani quiha pë, Israël cabo jochamaxëna. Toatiyá tsi ídolo bo qui acacanish ca nami piti, carayana ca yoxa bo ya rabënati, tihì ca tsi Israel cabo ja jabimani quiha ra.

¹⁵ Jasca, mato ó tsi xo toa nicolaítaba yoba, rë, naa yoba yoi ca ó quëëcanaibo. Anoma quiha.

¹⁶ Jatsi mato jocha quima è quiri bèsocana iquia. Ma tocapiyamano tsi mèri tsi mato qui caxèquia. Caxo toa nohiria bo axèquia ra noho jana ó ca huajahai ca rabè ca quèno jaya ca mané no ra.

¹⁷ Toca tsi iglesia bo qui chanihi quiha Espiritu Santo ra. Jatsi nicacana pahoqui quina jaya cabá. Premio axèquia bēbocanaibo qui. Mana ca mapari jato pimaxèquia. Jasca, jato qui huèsti ca maxax joxo ca axèquia. Toa maxax ó tsi quènhacaxèhi quiha jato janè paxa cabo. Toa janè paxa ca cahèxèhi quiha maxax ibo roha”.

Tiatirá ca chahahuacanaibo qui Dios Chani raahacanina

¹⁸ Tiatirá ca chahahuacanaibo obèso ca qui naa chani quènhèhuè. “Dios baquè tsi xo naa chani raati ibo, naa chihi rēxquèria ca bēro jaya cato. Chaniquia, naa bajratiaria ca bronce metal jascaria ca tahè jaya cato.

¹⁹ Jatiroha ca cahèquia mato yoati na. Huèstima tsi xo toa jia ca ma anina. Jasca jia tsi xo Dios, nohiria bo, tihì cabo ma noihaina. E qui jia tsi xo ma chitimihaina. Jia tsi xo ma yosanayamahai ri. Jasca, jaboqui oquè tsi acasqui mato ra. Tihì ca jia ca jahuè bo cahèquia mato yoati na.

²⁰ Jama, tobi xo toa huèsti huèsti ca è qui yoi cato rē. Nicacahuè. Mato ó tsi xo toa jochahuaxèni ca yoxa Jezabel jasca cato. Toa yoxa tènèqui mato rē. Anoma xo jahuè chani ra. ‘Dios Chani yoahai ca èa xo naa’ ii quiha pè, yoiria ca ja jabimahai ca nori. Yoi ca chotahaina, ídolo bo qui acacanish ca jahuè bo pihaina, tihì ca tsi noho yonati bo jabimahi quiha pè.

²¹ Toa yoxa qui xaba è aniquè jahuè jocha quima ja casono iquish na. Jahuè jocha jishèriacasyama xo ra. Jahuè jabi quiha.

²² Ja tsi xo toa jaboqui naa yoxa iquimaxèquia jahuè oxati ó no. Jasca, jahuè pèhi acanaibo ri tènèmaxèquia. Toa yoxa quima pi ja casoyamacano tsi tocaxèquia jato qui. Jatsi tènèriacaxèceni quiha jato ri.

²³ Jasca, jahuè xocobo, naa jahuè yoba nicacanaibo quèyoxèquia ra. Tocahèno tsi èa cahèyoicaxèceni quiha jatiroha ca iglesiai ca chahahuacanaibo. Jatsi nohiria bá shinahai ca tēquè naispihai ca è nori ca cahècaxècaqui. Jatiroha ca nohiria bo copixèquia ra, ja acanai ca quèshpi na.

²⁴ Jama, tobi xo mato Tiatira ó ca nohiria huètsa bo, naa toa yoxa yoba yoi biyamacanaibo. Toa Satanás yoba-yobaria jabiyamaqui mato ra. Jénima quiha. Jaboqui yama tsi xo toa yoba huètsa mato qui è acatsaina.

²⁵ Ma jaya ca yoba roha ma chahahuariano èa manaquí na. Jaha bèsopa. Joquia ra.

²⁶ Cahèxo tsi bēbocanaibo, naa jahuè rēso qui yonococanaibo qui yonati chama axèquia. Jatsi maí ca nohiria bo yonacaxèceni quiha.

²⁷ Jabi toa yonati chama noho Jahèpá è qui ani quiha. Jato è mèbihai ca iqui tsi coshixèhi quiha toa maí ca nohiria bo ja yonacanaina ra. Maí ca nohiria bo naxèrèquè ó ca jochahuaxèni cabo choshacaxèceni quiha, naa chomo choshahacahai jascaria.

²⁸ Jasca, jato qui oquè axèquia, naa huishtì bēro shini oquè jascaria cato.

²⁹ Toca tsi iglesia bo qui chanihi quiha Espiritu Santo ra. Jatsi nicacana pahoqui quini jaya cabá”.

3

Sardís ca chahahuacanaibo qui Dios Chani raahacahaina

¹ ‘Sardís ca chahahuacanaibo obèso ca qui naa chani quènhèhuè. “Ea ti tsi xo naa Chani raati ibo, naa Dios siete ca jabi-jabiria bo jaya ca Espiritu Santo jaya cato. Chaniquia, naa siete ca huishti bo acha cato. E yoacatsai ca tsi xo naa: Jatiroha ca cahèquia mato yoati na. Dios bax ariacanaibo ma nori ca quèscahuacani quiha nohiria bo pè, mahitsa ma nori.

² Jatsi bēpèquècana. Jatipaima xo mato mēstè ca jabi jiaxèni cato rē. Toa jabi chamahuacana. Jasca, mato tsayapama tsi yama tsi xo toa jia-jiaria ca ma acaina iquia. ¿Jènahuariahax, ‘Jia tsi xo ma acaina’ i mato qui noho Dios na? Mahitsa tsi xo iquia.

³ Jariapari ca ó ca ma jabihuahacani ca yoba chahahuacana. Toa yoba nicacana. Jasca, mato jocha quima Dios quiri bèsocana. Bèpèquèyamapimano tsi mèri tsi mato qui caxèquia. Yomaxèni ca johai ca jascaria tsi mato qui joxèquia. Toa hora ó pasoyama-xèqui mato. Toa hora yoayamaxèquia.

⁴ Jama, tobi xo toa Sardis ó ca huèsti huèsti ca yoshihuahama ca jabi jaya cabo. Chèquèhuahama ca raiti jayaria cabo jascaria ca xo. E bēta bohocaxèceni quiha naa nohiria ra mēstèxèni jaca nori quèshpi na. Raiti joxo ca sahuècaxèceni quiha.

⁵ Jasca, toca tsi sahuèmahacaxèceni quiha bēbocanaibo ri. Jasca, jato janè bo, naa bèsocanaibo libro ó ca quènéni ca janè bo masayamaxèquia. Jama, noho Jahèpa, jahuè ángel bo, tihì cabo bèsopo xo tsi jato janè yoaxèquia ra, ‘Nohó-nabo xo naa’ iquiina.

⁶Toca tsi iglesia bo qui chanihi quiha Espiritu Santo ra. Jatsi nicacana pahoqui quini jaya cabá”.

Filadelfiá ca chahahuacanaibo qui Dios Chani raahacahaina

⁷Filadelfiá ca chahahuacanaibo obêso ca qui naa chani quênêhuê. “Ea ti tsi xo naa Chani raati ibo, naa mêtêxêni ca parayamahai cato. Chaniquia, naa Diós otoiha ca qui jicoti llave jaya cato. David yamaba llave jascaria quiha. Jabi caiti ê japêcano tsi yama tsi xo toa nohiria huêtsá toa caiti japahaina ra. Jasca, ê japano tsi yama tsi xo toa japêcahaina.

⁸Jabi jatiroha ca cahêquia mato yoati na. Tsayacahuê. Mato bêsojô tsi caiti ê japêcaquê. Yama tsi xo toa caiti japahaina ra. Jasca, iriama tsi xo toa Dios yonoco ma acatsaina iquia. Coshiriayama xo mato rê. Jama, noho yoba nicayoicasqui mato ra. Jênima quiha. Jasca, yama tsi xo toa ê quima casocanaibo mato ó no.

⁹Nicacahuê. Tobi xo toa mato pasomaha ca mahitsa ca jodiobo. ‘Jodiobo yoi xo noa’ icani quiha pê; quiaxêni cabo jaca nori. Satanás maxo ó cabo ca xo. Mato tahê ó tsi jato mênimaxêquia. Mênihax, ‘Mato noi-noiriahí quiha Dios ra’ i mato qui caxêcani quiha ra.

¹⁰Jasca, jia tsi xo toa noho yoba bo ma chahahuahaina iquia. Ma yosanayamaniquê. Ja iqui tsi mato otoxêquia, maí ca nohiria bo qui ténêtiya joxêquê no. Toatiyá tsi tanamahacacaxêcani quiha maí ca bêsocanai ca nohiria ra.

¹¹Jatsi quiniacaxêcahuê. Cati basima xo êa ra. Ma jaya ca jahuê bo achariacana, mato premio jia ca tsohuêcaracá mato quima mēbiyamano iquish na.

¹²Premio axêquia ra bêbocanaibo qui. Noho Dios arati xobo ó ca iti jato qui axêquia. Toá tsi chinichiti jascaria icaxêcani quiha. Toca tsi Dios iti ó tsi i-ipaocaxêcani quiha ra. Jasca, jato ó tsi noho Dios janê, noho Dios yacata janê, noho janê paxa yoi cato, tihí cabo quênêxêquia jato ó no. Jabi toa Dios yaca-yacaria tsi xo toa Jerusalén paxa cato, naa Dios quima ax maí qui botêxêhai cato.

¹³Nêca tsi iglesia bo qui chanihi quiha Espiritu Santo. Jatsi nicacana pahoqui quini jaya cabá”.

Laodiceá ca chahahuacanaibo qui Dios Chani raahacahaina

¹⁴Laodiceá ca chahahuacanaibo obêso ca qui naa chani quênêhuê. “Ea ti tsi xo naa Chani raati ibo-iboria, naa jabija ca yoati ibo-iboria. Parayamahai ca êa xo naa ra. Jasca, Diós nêhohuani ca jahuê bo chitahêhuati ibo-iboria ca êa xo naa ra. E yoacatsai ca tsi xo naa:

¹⁵Jatiroha ca cahêquia mato yoati na. Dios Chani pasomahama xo mato iquia; jasca Dios Chani noiyoihai cabo ma nomari. Matsi ma xo mato; itsis ri ma nomari rê.

¹⁶Jishopê. Mato tsi xo huaha roha. Anoma quiha. Ja iqui tsi noho jana quima mato michoxêquia ra.

¹⁷Jasca, ‘Rico xo noa. Anomaria tsi xo noba parata ra. Narisyamahai ca noqui xo naa’ tihí ca tsi iqui mato pê. Jênima ca ma nori ca quêscahuáqui mato rê, noitiria ca ma nori. Bêco xo mato ra. Jasca, tsoboco ca ma nori ca cahêyamaqui mato rê.

¹⁸Jatsi quiniacaxêcahuê. Jariapari tsi noho yoba-yobaria bicahuê. Chihí tsi rohahuahacani ca oro jascaria xo noho yoba ra. Bichí tsi rico-ricoria ca manêyoixêqui mato. Jasca, bêrabiria tsi xo toa ma yoyohaina iquia. Tsoboco ca jascaria xo mato rê. Jatsi raiti joxo, naa jabi mêtê ca bicana. Bixo sahuêcana jianaxêna. Jasca, jabija ca taisyamaqui mato iquia, bêco ma nori iqui na. Jatsi bêro chêxati bicahuê taisyoixêna. Tihí ca tsi xo toa ê yoacatsaina ra.

¹⁹Ea ti tsi xo toa ê noicanaibo raahacaina. Jato yobaquia ra jato noiquí na. Jatsi quiniacaxêcahuê. Mato jocha quima ma bêsono ra.

²⁰Tsayacapa. Caiti ó tsi niiquia. Toa xo tsi quênaquia. Tsohuêcaracá noho joi nicano tsi ê bax pi caiti ja japêcano tsi jicoxêquia. Jicohax ja bêta oriquirequia. Jatsi oriquirequiaquixêqui noa.

²¹Jasca, premio axêquia bêbocanaibo qui. Noho yonati chama jato bêta xatênaxêquia. Jatsi noho trono ó tsi jato tsahomaxêquia ê bêta xo ja yonacano. Jabi bêboxo tsi noho iti ê biniquê êa ri, noho Jahêpa trono ó cato.

²²Nêca tsi iglesia qui chanihi quiha Espiritu Santo. Jatsi nicacana pahoqui quini jaya cabá. Jabi tihí ca tsi xo toa Ibobá ê qui yoahana”.

4

Naipá ca trono

¹Naa quirêquê ê tsyatêquêquê. Toá tsi êa bêsojô iqui quiha naipá ca japêcachaca ca caiti. Tobi iqui quiha toa jasca ca joi-joiria, naa trompeta pacotsa jascaria. E qui ja nêcaha quiha: —Nêá tsi inahuê. Jahuêcara mia jismacasquia, naa ixêti nori ca rêquê ca joxêhai ca jahuê bo —iquiina.

²Jatsi Espírítu Santó ëa ibohuatapiquë. Ea bësojó tsi nii iqui quiha naipá ca tronoria. Jahá tsaho tsohuëcara iqui quiha.

³Anomaria jahuë jaria iqui quiha, naa bajrahai ca maxaxa, naa jaspe, cornalina, tihí cabo bajra-bajrahai ca maxax bo jascaria. Jasca, tobi iqui quiha nahuabahi trono tëamë cato. Esmeralda maxax jascaria tsi bajra-bajrajaquë jaa ri.

⁴Jasca, trono tëamë iqui quiha veinticuatro ca yonati trono huëtša bo. Jahá tsaho iqui quiha veinticuatro ca yosibo, naa raiti joxo sahuë cabo. Jasca, oro ca chaha tëquë ja jayacana quiha jato mapó no.

⁵Jasca, toa trono quima tsëquëha quiha bajrahai ca canapa ra. Jahanahax huajaha quiha tërë-tërëhai ca pacotsa. Jasca, toa trono bësojó tsi nii iqui quiha siete ca ririhai ca jotati bo. Toa jotati bo tsi xo toa Dios Espírítu Santo, naa siete ca jabi-jabiria jaya cato.

⁶Jasca, trono bësojó tsi iqui quiha ianë, naa bëisiti jisi cato. Shërëria ja iqui quiha. Jasca, nëpax tsi naa tronoria tëamë tsi mani iqui quiha cuatro ca niilai ca jahuëcara ca bësocanaibo. Bëro tirixéniria ja jayacana quiha, naa ja bësojó no, ja casojó no.

⁷Jabi toa jariapari ca bësohai ca tsi xo cama jisiria cato. Jatsi jaquirëquë ca tsi xo toa toro jisiria cato. Jatsi jaquirëquë ca tsi xo toa joni bëmanaria jisiria cato. Jatsi jaquirëquë ca tsi xo toa noyahai ca tëtëpahua jisiria cato.

⁸Jasca, seis ca pëhi bo jayacana quiha naa cuatro ca bësohai ca jahuëcara bo. Jato tëa tsi huëtšima ca bëro sahuë ja icana quiha, jato pëhi nama jaca nori. Jasca, barihani, baquicha, tihí tsi ja quëquëcaquë. Jënëhaxma tsi ja nëcacana quiha:

“Aquëquë, aquëquë, aquëquëria tsi xo Ibo Dios Chamaxëni cato ra.

I-ipaonish ca jaboqui nori ca i-ixëhai ca Ibo-iboria tsi xo naa ra” iquiina.

⁹Jia tsi quiha tronoriá ca tsahohai ca bëso-bësopaohai ca ja ocahuariacaquë, naa cuatro ca bësohai ca jahuëcara bo. Toa tsahohai ca ja oquëhuacana quiha. Jasca, “Gracias” i ja qui jacana quiha, ja ani quëshpi na.

¹⁰Tocajacaquë tsi quiha ja bësojó tsi toa veinticuatro ca yosibo mëni-mëniquë. Mënihax Bëso-bësopaohai ca qui ja ara-aracaquë jato ri. Araxo tsi quiha trono bësojo xo tsi jato oro ca chaha bo ja janacaquë. Janahax ja nëcacaquë:

¹¹“Noba Ibo, noba Dios xo mia ra.

Jia tsi xo toa oquë, chama, tihí cabo mi bichiina.

Tocaxëti xo, jatiroha ca jahuë bo mi nëhohuani iqui na.

Mi shinaná tsi ja nëhohuahacaniquë.

Mia iqui tsi iicani quiha ra”

i veinticuatro ca yosibo a quiha tronó tsaho ca qui.

5

Quënë-quënëria, jatsi Cordero, tihí cabo

¹Tronó ca tsahohai ca tsayapama tsi quënë jaya ca tëto ca papi ë jisquë, naa jahuë mëquë mënëcayá cato. Papi xara, jasca, papi cacha, tihí cato ó tsi toa quënë iqui quiha. Jasca, siete ca sello bo jayaha quiha toa quënë quëbëti.

²Jaquirëquë huëtši ca ángel chamaxëni ca ë jisquë ra. Joi pistiamá tsi ëa ja quënaquë:
—¿Tsohuëcara ni toa naa tëto ca papi huishquirimati mëtsa cato, naa oquë jaya cato ra?
¿Tsohuëcara ni toa jahuë sello bo noshati mëtsa cato? —i ë qui ja a quiha.

³Jabi yama iqui quiha toa papi huishquirimati mëtsa cato rë. Naipá tsi yama. Maí tsi yama. Bësoyama caba ití tsi yama. Tihí cabo ó tsi yama iqui quiha toa tëto ca papi huishquirimati mëtsa cato rë, jahuë quënë noqui nicamati.

⁴Jatsi ë aracaquë. Yama iqui quiha toa oquë ca nohiria toa papi huishquirimati rë. Yama iqui quiha toá ca chani noqui nicamati mëtsa cato ra.

⁵Jatsi ë qui huëtši ca toá ca yosi ca chaniquë:

—Arayamahuë. Tobi xo toa Judá maxo ó ca Cama jascaria cato, naa David yamaba चाहितaxocobo. Bëbo-bëborianish ca tsi xo naa. Toa papi sello bo noshaxëhi quiha huishquirimaxëna. Ati mëtsa xo ra —i ë qui yosi ca a quiha.

⁶Jatsi Cordero ë jisquë. Trono ó tsi nii ja iqui quiha. Jasca, ja tëamë iqui quiha toa cuatro ca bësocanai ca jahuëcara bo. Toa iqui quiha yosibo ri. Acacanish ca iquiria ja iqui quiha. Siete ca mahui bo ja jayaha quiha. Jasca, siete ca bëro ja jayaha quiha. Jabi naa siete ca bëro bo tsi xo toa siete ca jabi-jabiria bo jaya ca Espírítu Santo ra. Jatiroha ca mai qui ja raahacani quiha.

⁷Jatsi tronó ca tsaho ca qui Cordero caquë. Caxo tsi quiha jahuë mëquë mënëcayá ca tëto ca papi ja biquë.

⁸Ja biquë tsi quiha ja bësojó tsi mënicaniquë toa cuatro ca bësohai ca jahuëcara bo. Mënicaquë toa veinticuatro ca yosibo ri. Jabi música ati arpa icanaí ca ja jayacana quiha

toa yosibo tēquē. Jasca, oro ca cochopi bo ja achacana quiha, naa Dios nohiria bēhoxhai rēamē cabo. Jabi Dios qui incienso jascaria tsi xo toa ja bēhoxcanaina.

⁹ Jatsi quēquēti paxa ca naa yosibo quēquēquē:

“Mia ri tsi xo oquē-oquēria tēto ca papi biti, jahuē sello bo noshati.

Mi acacani quiha.

Mi jimí tsi nohiria bo mi copiniquē Dios bax na.

Jatiroha ca maxo ó ca nohiria bo, jatiroha ca joi ó ca nohiria bo, jatiroha ca pais ó ca nohiria bo, tihí cabo mi copiniquē ra mi rēsohai cató no.

¹⁰ Copixo tsi quiha arati ibo, chama bo, tihí cabo jato mi manēmaniquē ra, Dios bax yonocoti, jahuē mai ja yonacano”.

Tihí tsi ja icana quiha quēquēhi na.

¹¹ Jatsi ē tsyatēquēquē. Tsayapama tsi huēstima ca ángel bo ē jisquē. Tocanoma ja icana quiha ra. Jatsi jato joi ē nicaquē. Trono, bēsohai ca jahuēcara bo, yosibo, tihí cabo tēamē tsi ja manicana quiha.

¹² Joi pistiamá tsi ja quēquēcaquē jato ri.

“Oquē-oquēria ca tsi xo toa acacanih ca Cordero ra.

Chama, jahuēmishni bo tēquē, tiisi, coshi, tihí cabo ja bino ra.

Jasca, nohiria bá oquēhuano.

Ja qui nohiria bo arano”

i ángel bo a quiha quēquēhi na.

¹³ Jatsi joi huētsa ē nicaquē. Chanihi iqui quiha jatiroha ca bēsocanaibo. Chaniha quiha naipá ca bēsocanaibo tēquē. Chaniha quiha mai ca bēsocanaibo tēquē. Chaniha quiha bēsoyama caba ití ca bēsoyamacanaibo tēquē. Chaniha quiha ianē ca bēsocanaibo tēquē. Tihí cabo quēquēhai ca ē nicaquē.

“Oquēhuahacapaoxēti xo toa tronó tsaho cato ra.

Oquēhuahacapaoxēti xo toa Cordero ra.

Jato qui jatiroha cabo arano ra.

Chama, oquē, tihí cabo ja jayapaono ra”

nēa tsi jatiroha ca bēsocanaibo nēcaha quiha quēquēhi na.

¹⁴ Jatsi,

—Iquē. Amén —i toa cuatro ca bēsohai ca jahuēcara bo quē.

Jatsi yosibo mēniyoquē, tronó ca tsaho cato, Cordero, tihí cabo qui araxēna.

6

Siete ca sello bo Corderó noshahana

¹ Jatsi Cordero ē tsayaquē. Toa siete ca sello jaya ca tēto ca papi ja jayaha quiha. Jariapari ca sello ja noshaha quiha. Ja noshaquē tsi quiha cuatro ca bēsohai ca jahuēcara ó ca huēstitá quēnaquē. Tērē-tērēhai ca jascaria jahuē joi iqui quiha.

—Johuē —i ja a quiha.

² Jatsi jisiquitapiquē caballo joxo. Ja cacha tsaho iqui quiha jahuē ibo; canati acha. Jatsi ja qui chaha acacaquē. Bichi tsi quiha ja jabaquē bēbo-bēboxēna.

³ Jatsi toa sello segundo ca Corderó noshaquē. Noshajahuquē tsi quiha bēsohai ca jahuēcara ó ca segundo cató quēnaquē:

—Johuē —iquiina.

⁴ Tocaquē tsi quiha huajatapiquē caballo huētsa, naa shini-shiniria cato. Jahuē ibo qui chama acacaha quiha, maí ca nohiria bo iquinamati, jia tsi ja racanabēquiyamacano iquish na. Ja iqui tsi jato huētsa nohiria bá aca quiha. Jasca, ja qui saipihua acacaha quiha nohiria bo ati.

⁵ Jatsi sello tercer ca Corderó noshaquē tsi quiha toa bēsohai ca jahuēcara ó ca tercer cató quēnaquē:

—Johuē —iquiina.

Jatsi jisiquitapiquē caballo chēquē cato. Balanza acha jahuē ibo iqui quiha.

⁶ Jatsi toa cuatro ca bēsohai ca jahuēcara ca naxērēquē ó ca joi ē nicaquē tonia.

—Biniacaxēcani quiha nohiria. Jatsi huēsti ca bari sueldo quēshpi tsi iniahacaxēti xo harina trigo, naa huēsti ca kilo cato. Jasca, huēsti ca bari sueldo quēshpi tsi iniahacaxēti xo cebada icanai ca bēro tres kilo cato ra. Jama, xēni precio, vino precio, tihí cabo inamayamahuē —nēa tsi caballo ibo qui joi nēcaha quiha.

⁷ Jatsi sello cuarto ca Corderó noshaquē tsi quiha toa bēsohai ca jahuēcara ó ca cuarto cató quēnaquē:

—Johuē —iquiina.

⁸ Jatsi jisiquitapiquë caballo pajoxo cato. Rësomati ibo-iboria jahuë ibo quënahacaha quiha. Jasca, ja cho bocana quiha rësohax cabo tëquë. Jatsi jato qui chama acacaha quiha maf ca nohiria bo, naa huësti cuarto cabo ati. Nohiria bo nianamahaina, nohiria biniahuahaina, banahaca ca bëro, bimi, tihi cabo yoshihuahaina, nohiria bo yohinã pihaina, tihi cabo ati mëtsa ángel iqui quiha nohiria bo axëna.

⁹ Jatsi sello quinto ca Corderó noshaquë tsi quiha altar namá ca rësonish cabo ë jisquë. Dios Chani ja yoacana ca tahëxo tsi ja acacani quiha.

¹⁰ Jatsi joi pistiamá tsi ja quënacaquë:

—Mia ri tsi xo chamaxëñiria ca Ibo-iboria. Mia ri tsi xo jabija ca mëstëxëni cato ra. ¿Jënino tsi noqui acanish cabo copixëhai ra? Mi bamayamano ra. Toa maí ca nohiria bo copihuë —nëa tsi ja nëcacana quiha.

¹¹ Jatsi jato qui raiti joxo acacaquë sahuëti. Jatsi, “Yosanayamacana. Acacati basima xo ra. Jariapari tsi jari rësöxëti xo mabë xatë huëtsa bo, naa ma acacani jascaria. Jari jatihuahama xo toa número ra” i jato qui Cordero quë.

¹² Jatsi sello sexto ca Corderó noshaquë tsi quiha yajo-yajoriaquë mai. Jatsi tsëmonaquë bari, naa raiti chëquë jascaria. Jatsi xabacarianaquë oxë. Jimi jisiria ja iqui quiha.

¹³ Jatsi naipa ax mai quiri huishti bo paquëyoquë, naa jihuí ca bimi maí qui paquëhai jascaria yoshi-yoshiria xotoquë no.

¹⁴ Jatsi yamatapiquë naipa. Ja tsiboha quiha papi tëto jascaria. Maí ca tëmachi bo, ianë ca tësëbë, bo tihi cabo yajohacacaquë. Jato iti quima ja mohimahacacani quiha.

¹⁵ Jatsi paxacasquë nohiria bo tëquë. Jabayoha quiha maí ca chama bo, comandante bo, rico cabo, empleado bo, yonati bo, joni bo chama yama cabo. Tëmachi ca quini bo qui tihi cabo jabayoha quiha jonëxëna.

¹⁶ Jabaxo tsi quiha tëmachi bo, maxax bo, tihi cabo qui ja quënacaquë. Quënahax, —Noqui cacha paquëcahuë. Toa mana ca tronó ca tsaho ca quima noqui jonëmahuë. Jasca, caxaxëñiria tsi xo toa Cordero ra. Ja quima noqui jonëmahuë —i jaca na quiha.

¹⁷ Joquë toa bari ra. Jaboqui jisiquihi quiha jato qui ja caxa-caxacanaina ra. Yama tsi xo toa paxahaina.

7

Dios yonati bo xabahamahacahaina

¹ Toa quirëquë cuatro ca ángel bo ë jisquë. Maí ca cuatro ca papoto ó tsi nii ja icana quiha. Toa xo tsi quiha mai quiri yoshi xotohai ca ja quëtiacaquë. Ja iqui tsi mai, jënë, jihui, tihi cabo ó tsi yoshi xotoyamaquë.

² Jatsi ángel huëtsa ë jisquë. Bari johai ca ax ja joquë. Jasca, bësohai ca Dios jisti ja jayaha quiha. Joxo tsi quiha toa cuatro ca ángel bo, naa maí, jënë, tihi cabo yoshihuacanaibo ja quënaquë:

³ —Jari mai, jënë, tihi cabo yoshihuayamacahuë. Noba Dios yonati ba bëpara ó tsi jisti no quënëparixëti xo —i jato qui ja a quiha.

⁴ Jatsi ciento cuarenta y cuatro mil cabo iqui quiha, naa toa Dios jistí tsi quënëhacahax cabo. Israel cabo tëquë ja icana quiha, naa doce ca maxo quima cabo.

⁵ Quënëhacaha quiha doce mil ca Judá ca maxo ó ca nohiria. Quënëhacaha quiha doce mil ca Rubén ca maxo ó ca nohiria. Jatsi quënëhacaha quiha doce mil ca Gad ca maxo ó ca nohiria.

⁶ Jatsi quënëhacaha quiha doce mil ca Asér ca maxo ó ca nohiria. Jatsi quënëhacaha quiha doce mil ca Neftalí ca maxo ó ca nohiria. Jatsi quënëhacaha quiha doce mil ca Manasés ca maxo ó ca nohiria.

⁷ Jatsi quënëhacaha quiha doce mil ca Simeón ca maxo ó ca nohiria. Jatsi quënëhacaha quiha doce mil ca Leví ca maxo ó ca nohiria. Jatsi quënëhacaha quiha doce mil ca Isacar ca maxo ó ca nohiria.

⁸ Jatsi quënëhacaha quiha doce mil ca Zabulón ca maxo ó ca nohiria. Jatsi quënëhacaha quiha doce mil ca José ca maxo ó ca nohiria. Jatsi quënëhacaha quiha doce mil ca Benjamin ca maxo ó ca nohiria. Tihi cabo quënëhacaha quiha.

Raiti joxo sahuë cabo

⁹ Naa quirëquë huëstima ca nohiria ë jisquë. Tocanoma ja icana quiha. Jamëri, jamëri tëquë, naa jatiroha ca pais, jimi, maxo, joi, tihi cabo quima ax ja icana quiha. Jasca, toa tronó, Cordero, tihi cabo bësojó tsi mani ja icana quiha. Jasca, raiti joxo sahuë, xëpamë pëhi acha, tihi ca tsi jaya ja icaquë.

¹⁰ Jatsi joi pistiamá tsi ja quënacaquë:

—Noqui Xabahamati Ibo-iboria tsi xo toa tronó tsaho cato ra. Jasca xo Cordero ri —i jaca na quiha quënahi na.

¹¹ Jatsi trono bësojo ó tsi mëniyoquë ángel bo tëquë. Yosibo, cuatro ca bësohai ca jahuëcara cabo, tihí cabo tëamë ja niicana quiha. Mënihax Dios qui ja aracaquë.

¹² Arahax ja nëcacana quiha:

“Jia ra. Noba Dios nohiria bo oca-ocapaono ra.

Ja oquëhuahacapaono ra.

Tiisi ja jayano ra.

Jasca ‘Gracias’ i Dios qui nohiria bo paono ra.

Jasca, chama, coshi, tihí jaya ca tsi xo noba Dios ra.

Jaha tsi xo. Amén”

nëca tsi jaca na quiha.

¹³ Jatsi huësti ca yosi ca è qui chaniquë:

—¿Tsohuë ni naa raiti joxo ca sahuë cabo? ¿Jahuënihax tsi ja bëcana? ¿Cahëhai mia ri? —i è qui ja a quiha.

¹⁴ Jatsi,

—Cahëyamaquia, taitá. Mia ri tsi xo toa cahëhaina —i ja qui è quë.

Jatsi,

—Tënëtiyaria quima ax bëcanax cabo tsi xo naa. Cordero jimí tsi jato raiti ja joxohuacani quiha, chocohaxo na.

¹⁵ Ja iqui tsi Dios trono bësojó tsi mani-manicani quiha. Toá tsi Dios arati xobo-xoboria xo tsi mëbi-mëbiriacani quiha, barihani, baquicha tëquë. Jasca, jato ó bësoxëhi quiha toa tronó ca tsaho cato ra.

¹⁶ Ja iqui tsi paxnatëquë-yamacaxëcani quiha ra. Tëshinatëquëyamacaxë-cani quiha. Jasca, bari huaó cahëyamacaxëcani quiha.

¹⁷ Rani-ranicaxëcaqui, Cordero, naa trono ó ca jato obëso ca nori quëshpi na. Bëso-bëso ca jënë iti qui jato mëpixëhi quiha. Jasca, jato bëró ca bëhono tëquë masaxëhi quiha Dios —i è qui huësti ca yosi ca a quiha.

8

Sello séptimo cato

¹ Jatsi toa sello séptimo ca Corderó noshaquë. Noshaquë tsi quiha medio hora no tsi naipá cabo pasiyuquë.

² Jatsi siete ca ángel bo è jisquë, naa Dios bësojó ca nii cabo. Jato qui siete ca trompeta bo acacaha quiha.

³ Jaquirëquë joquë ángel huëtsa. Oro ca incienso mëshoti cochopi bëhi ja iqui quiha. Johax trono bësojó tsi ja niiquë. Jatsi incienso misco ca ja qui acacaquë, Dios nohiria bo bëhox-hai qui maniatí. Jatsi toa oro ca altar xo tsi, naa trono bësojo ó ca nii ca altar xo tsi quiha tihí cabo ja mëshaquë.

⁴ Jatsi Dios iti bësojo tsi mëshohai ca incienso ca cohini tëronoquë Dios nohiria bo bëhoxhai ya.

⁵ Jatsi oro ca cochopi ángel biquë. Bixo tsi quiha altár ca chihí rëxquë tsi ja rëaquë. Rëaxo tsi quiha mai qui ja niaquë. Niajahuaquë tsi quiha huëstima ca tërëhai ca iquë. Choshi-choshiquë canapa. Yajo-yajoquë mai. Tihí tsi ja iqui quiha.

Trompeta bo

⁶ Jatsi toa siete ca angel bá jato trompeta bo xoohati shinama tsi iticatocaquë.

⁷ Jatsi jariapari ca ángel jahuë trompeta xoohaquë. Xoohajahuaquë tsi quiha oiroxaya, jimí ya jaxcamëna ca chihí, tihí cabo mai qui niahacaquë. Jatsi mëshoquë maí ca tercer ca xatë cato. Mëshoquë maí ca jihui bo, huasi, naa jato tercer ca xatë cato. Tihiria ca tsi mëshoquë ra.

⁸ Jaquirëquë segundo ca ángel jahuë trompeta xoohaquë. Xoohajahuaquë tsi riri-ririhai ca témachi चाहिताखेनी ca jisiria ca quiha iahua qui niahacaquë. Jatsi jënë jimí manëquë, naa tercer ca jënë xatë cato.

⁹ Jatsi rësoyoquë iahua ca bësohai ca jahuë bo, naa tercer ca xatë cato. Jasca, quëyohacaquë tercer ca jënë ca barco bo ri. Tihí tsi quëyohacaquë ra.

¹⁰ Jatsi tercer ca ángel jahuë trompeta xoohaquë. Xoohajahuaquë tsi quiha huishti-huishtiria, naa riri-ririhai ca jotatí jisiria ca paquëquë nai ax na. Ani bo, toroco bo, tihí cabo qui ja paquëha quiha.

¹¹ “Mocahua” naa huishti quënahacaha quiha. Jatsi mocanaquë jënë, naa tercer ca xatë cato. Rësoquë huëstima ca nohiria bo acax na.

¹² Jatsi cuarto ca ángel jahuë trompeta xoohaquë. Xoohajahuaquë tsi quiha bari, oxë, huishti bo, tihí cabo nocacasquë. Jatsi tsëmonaquë jato tercer ca xatë cato. Ja iqui tsi iriama

iqui quiha barihani bari huëahaina. Jasca, iriama iqui quiha baquichá oxè, huishiti bo, tihí cabo huëahaina. Jabí toca tsi ja iqui quiha.

¹³ Jatsi tsayapama tsi naipá ca noyahai ca tètèpahua è nicaquè. Joi pistiamá tsi quènahi ja iqui quiha.

—Jishorama. Raquèria xo. Aquèrama. Noiti-noitixèhi quiha maí ca nohiria bo tèquè, naa tres ca trompeta huètsa bo xooahacaquè no. Jato xoohapaimaria xo naa tres ca choo ca ángel bo ra —i tètèpahua a quiha.

9

¹ Jatsi quinto ca ángel jahuè trompeta xooahaquè. Xooahajuaquè tsi quiha nai ax mai quiri paquèhai ca huishtimahua è jisquè. Ja qui llave acacaha quiha rësonish caba iti pècati.

² Toa iti ja japècaquè tsi quiha toa quini ax huajaquè chihicohini. Anomaria toa cohini iqui quiha, naa boyo ax huajahai ca cohini jascaria. Jatsi ja tsèmonaquè. Jisnoma bari iqui quiha.

³ Jatsi quiha tsèmo quima huajaquè chapo-chaporía bo. Jato qui pahèria ca chama acacaha quiha, naa nibo chama jasca cato.

⁴ Jatsi ja yoahacacaquè, huai ca bimi, jihui, tihí cabo yoshihuayamaxèti. Jama, jënima iqui quiha toa bèpará ca Dios quènè jayama ca nohiria bo ja yoshihuahaina.

⁵ Jato namètima ja icana quiha, tènèmati nori. Jatsi cinco ca oxè no tsi toa chahahuayamacanaibo ja tènèmaquè. Nibo pahè jascaria iqui quiha toa pahè ra.

⁶ Tocajacano tsi rësoscaxècani quiha nohiria ra, rësonoma jaca nori.

⁷ Nianati shomahuaha ca caballo jisiria ca toa chapohua bo iqui quiha. Jahuècara ca, naa oro ca chaha bo sahuè ja icana quiha. Jasca, jato bèmana, joni bá-na jisiria ja icana quiha.

⁸ Jato boo, yoxa ba boo jisiria quiha. Jato xèta, camano xèta jisiria quiha.

⁹ Jasca, manè ca shipati quiniamati bo sahuè ja icana quiha. Noyapama tsi anomaria iqui quiha jato pèhi ba pacotsa, naa nianati caballo carro bo jabahai jascaria cato.

¹⁰ Jasca, jato jina ó ca nibo chishquè bo ja jayacana quiha. Anomaria toa jato chishquènè pahè iqui quiha, naa cinco ca oxè no.

¹¹ Jasca, tobi iqui quiha jato rëquèniniti ibo; naa rësocanaibo iti obèso ca ángel. “Quèyomixèneria” ja quènahacaha quiha, naa jato obèso ti chama. (Hebreo joí tsi jahuè janè tsi xo “Abadón”; carayana joi tsi “Apolión” ja nori.)

¹² Toca tsi huinocaquè toa jariapari ca nohiria bá tènè-tènèhaina ra. Jama, tobi iti xo dos ca tènètiya huètsa bo. Jari acama quiha.

¹³ Jatsi sexto ca ángel jahuè trompeta xooahaquè. Xooahajuaquè tsi quiha joi huètsa è nicaquè. Dios trono bèsojo ó ca altar oro ca quima toa joi huajaha quiha, naa jahuè cuatro ca mahui naxèrèquè ax na.

¹⁴ Sexto ca trompeta jaya ca ángel qui toa joi chaniquè:

—Eufrates icanaí ca ani-aniria ó tsi xo cuatro ca nèxahacanih ca ángel bo. Jato pècahuè —i ángel qui joi a quiha.

¹⁵ Naa hora yoi, naa bari, naa oxè, naa xënipa, tihí cabo quèshpi tsi ja janahacacani quiha. Jaboqui tsi ja paquèmahacayaquè tercer ca maí ca nohiria bo ati.

¹⁶ Jasca, huèstima ca soldado bo, naa caballo jaya cabo ja jayacana quiha. Doscientos millones toa è nicaha ca número iquè ra.

¹⁷ Tsayapama tsi toa caballo bo, jato ibo bo, tihí cabo è jisquè. Huèstima ca color bo jaya quiha ja sahuècanai ca manè ca shipati quiniamati bo. Tobi iqui quiha shini-shiniria, niaba, amarillo, tihí cabo color bo. Jato caballo bo tsi xo camano mapo jasca ca jaya. Jasca, jato jana quima huajaquè chihi, chihicohini, azufre, tihí cabo.

¹⁸ Jato jana huajahai ca chihi, cohini, azufre, tihí cabá tsi nohiria bo acacana quiha. Jatsi rësoyoquè, naa tercer ca maí ca nohiria bo ra.

¹⁹ Chamaxèneria toa caballo jana bo iqui quiha nohiria bo ati. Jasca, chama jaya quiha jato jina bo ri. Rono bo jascaria ja icani quiha. Jato jina bo ó tsi iqui quiha tèxèmíxèneria ca mapo bo. Toca tsi nohiria huèstima ca ja pahèhuacana quiha.

²⁰ Jama, jato yoi ca jahuè bo quima casocasyamaquè toa rësoyamanish cabo. Jari yoshi qui ja aracaquè pè. Jasca, jato ídolo bo, naa oro, plata, bronce, maxaxa, jihui, tihí cabá tsi acacanih ca ídolo bo quima ja casoyamacana quiha. Jato qui jia iqui quiha toa nicayamahai ca taisyamahai ca ídolo bo pè.

²¹ Jato jochahuaxèneria ca jabí niatimaxèni-riacana. Jari nohiria bo ja acaquè pè. Jari ja yoshihuacaquè yobèxo na. Jari anoma ca chotahai ja acaquè. Ja yoma-yomacaquè jaari. Jari jasca pi ja icaquè ra, tihí ca tsi áqui na.

10

Têto ca papi pistia jaya ca ângel

¹ Jatsi chamaxëniria ca ângel huêtsa ë jisquë, naa nai ax botêhai cato. Tsëmo rabaha ca ja iqui quïha. Jasca, jahuë mapo cacha nahuabahi iqui quïha. Bari jisiria jahuë bëmana iqui quïha. Ririhai ca chinichiti jisiria jahuë huico iqui quïha.

² Jasca, têtto ca papi pistia ca ja achacuë jahuë mëquënë no. Huishquirimahama toa papi iqui quïha. Jatsi ianë tsi jahuë tahë mëncëcaya ca ja janaquë. Jatsi jahuë tahë huêtsa, naa mëxojo ca mai tsi ja botëmaquë.

³ Toca tsi niïhax ja quënaquë. Camanó mërahai ca joi jascaria jahuë joi iqui quïha. Ja quënaquë tsi quïha tobi iquë siete ca tërëti ibo-iboria bo tërêhaina.

⁴ Ja tërëcaquë tsi quïha ë quënëcasquë. Jama, naipá ca joi ë nicaquë:

—Quënëyamahuë. Toa siete ca tërëti ibo-iboria bá yoaha ca nohiria bá cahëyamano ra —i ë qui joi quë.

⁵ Jatsi toa ianë, mai, tihî cató ca niïhai ca ângel ë jisquë. Nai qui jahuë mëncëcaya ca mëquë ja tërôha quïha.

⁶ Jahuë mëquë tërôhax ja chani-chaniquë. Bëso-bësopaohai ca Dios janë, naa naipa, mai, iaha, tihî cató ca jahuë bo tëquë nëhohuati iboba janë tsi ja chaniquë, ja parayamahai ca jismaxëna. Ja nëcaquë:

—No bamayamano ra.

⁷ Siete ca ângel jahuë trompeta xoozacano tsi jatihuacacaxëhi quïha Diós acasnina, naa jahuë planes siri cato. Jabi toa planes nohiria bá cahëyamayoini quïha, naa jahuë Chani yoati ibo bo qui ja yoani cato —nëa tsi ângel nëcaquë.

⁸ Jatsi toa joi ë nicatëquëquë, naa naipá ca ë qui chanihai ca joi.

—Toa iahua mai, tihî cató ca niïhai ca ângel qui cata. Ja acha ca têtto ca papi pistia bita —i ë qui joi quë.

⁹ Jatsi ângel qui ë caquë. Caxo ë bënaquë. E biquë tsi,

—Bihuë. Pitsahuë. Mi poco xara ja no tsi monëxëhi quïha toa quënë. Jama, bata manëxëhi quïha mi jana ó no —i ë qui ângel quë.

¹⁰ Jatsi ângel quïma toa têtto ca papi ë biquë. Bixo tsi ë xëhaquë. Bata tëë jascaria ja iqui quïha noho jana ó no. Jama, ë piyoquë tsi mocanaquë noho poco.

¹¹ Jatsi ë yobahacatëquëquë:

—Jaboqui Dios Chani mi yoatëquëxëno ra. Jamëri ca nohiria bo, jamëri ca mai bo, joi bo, chama bo, tihî cabo yoati mi chanixëti xo —i ë qui ângel quë.

11

Dos ca Dios Chani yoati Ibo-iboria bo

¹ Jatsi medida jihui ë qui acacaquë, naa tahua jisiria cato.

—Cata. Dios arati xobo, jahá ca altar, tihî cabo tanamata. Jasca, toá ca aracanaibo tocahuë.

² Jama, arati xobo cacha ca huënë tanamayamahuë. Dios cahëyamacanaibo qui toa iti acacaquë. Cuarenta y dos ca oxë no tsi Dios yaca-yacaria yoshihuacacaxëcani quïha rë.

³ Toatiyá tsi dos ca Chani yoati ibo-iboria bo raaxëquia noho Chani yoati. Jatsi mil doscientos sesenta ca bari no tsi Dios Chani yoacaxëcani quïha, cohuë ca raiti sahuëxo na.

⁴ Jabi naa dos ca Chani yoati ibo-iboria bo tsi xo toa mai Ibo bësojó ca nii ca dos ca olivo jihui bo. Jasca, toa mai Ibo bësojó ca mani ca candelero bo jascaria ca xo naa dos ca Chani yoati ibo bo.

⁵ Anomariaxëhi quïha ja yoacanaina. Jato jana ax huajahai ca chihi jascariaxëhi quïha jato chani. Bëroria tsi jato pasomaha cabo quëyocaxëcani quïha. Jabi tsohuëcaracá jato acasno tsi toa chihî tsi jato acaxëcani quïha.

⁶ Jasca, nai quëbëti chama jayacaxëcani quïha, oi iyamano iquish na. Jatsi iyamaxëhi quïha oi, Dios Chani ja yoacaquë no. Jasca, jënë jimi manëmapicaxëcani quïha. Jasca, jatiroha ca quiniá tsi mai ca nohiria bo tënëmapicaxëcani quïha jaha quëëquí na.

⁷ Jatsi Dios Chani ja yoacano tsi rësonish cabo iti ax huajaxëhi quïha toa yohina-yohinaria yoixëniria cato. Huajaxo tsi jato bëta nianaxëhi quïha. Jato bëboxëhi quïha. Bëboxo tsi jato axëhi quïha.

⁸ Jatsi yaca-yacariá tsi naa Sodoma, Egipto, tihî tsi icanai cató ca bahi-bahiria ó tsi jato yora bo janacaxëcani quïha nohiria bo tsayamaxëna. Jabi toa yacata ax tsi noba Ibo acacani quïha jaa ri.

⁹ Jabi tres y media ca bari no tsi toa dos ca yora bo tsaya-tsayaxëhi quïha mai ca nohiria bo. Tsayacaxëcani quïha mai ca nohiria bo tëquë, naa jatiroha ca maxo bo, joi bo, pais bo, tihî cabo. Jato yora bo maihuacasyamacaxëcani quïha ranixo na.

¹⁰ Jasca, ranixo tsi jato huëtsa qui jahuëmishni bo, naa regalo bo acaxëcani quiha. Tocaxëcani quiha, toa dos ca Chani yoati ibo bo acacacana iqui na. Jato iqui tsi anomaria iqui quiha ja tënë-tënëcanaina.

¹¹ Jama, tres y media ca bari huinocaquë tsi Diós jato bësomaquë. Ja joitapicaquë ra. Jatsi raquëyoquë tsayahax cabo.

¹² Tsayapama tsi naipá ca pistiama ca joi toa dos ca joni bo qui chanihai ca ja nicaquë. “Nëa bëcahuë” i joi a quiha. Jatsi tsémó tsi nai qui ja tëronocaquë. Tsaya-tsayacaquë jato qui caxacanaibo.

¹³ Jatsi ja tëronocaquë tsi quiha yajo-yajoquë mai. Anomaria toa yajohai ca iquë ra. Toatiyá tsi poxoquë yacatá ca xobo bo, naa décima ca xatë. Jasca siete mil ca nohiria bo acacaquë. Jatsi naipá ca Dios qui ara-aracaquë nohiria tëxë, mëmëhi na.

¹⁴ Toca tsi segundo ca tënëtiya huinocaquë. Ja cho jopaimaria xo huëtsa, naa tercer ca tënëtiya.

Séptima ca trompeta

¹⁵ Jatsi quiha toa séptima ca ángel jahuë trompeta xooahaquë. Xoojahahuaquë tsi quiha naipá ca quënahai ca joi bo ë nicaquë.

–Jaboqui mai xo tsi yonati chama biqui noba Ibo ra, naa Diós mai qui raani cato.

Yona-yonapaoxëhi quiha ra –i jaca quë.

¹⁶ Tocajacaquë tsi quiha Dios trono bësojó ca veinticuatro ca yosibo joicaquë jato tsahtoti bo ax na. Joihax ja mënicaquë bëmana mai quiri. Jatsi Dios qui ja aracaquë:

¹⁷ –Mi qui “Gracias” iqui noa, noba Ibo Dios chamaxëni cató.

Mia ri tsi xo toa i-ipaonish ca jaboqui nori cato ra.

“Gracias” iqui noa ra, jaboqui mi yonati chama mi bichi iqui na.

Jaboqui chitahëhi quiha mi yonahaina ra.

¹⁸ Mi qui caxaxëni riria xo nohiria bo ra, naa jato copiti bari tsëquëha iqui na.

Jasca, tsëquëquë rësonish cabo copiti xaba ri.

Copihacaxëhi quiha mi yonati bo, naa mi Chani yoacanaibo.

Copihacaxëhi quiha chahahuacanaibo, naa mi qui aracanaibo.

Copihacaxëhi quiha chahahuahai ca chama bo, chamayama cabo tëquë.

Tsëquëquë ra mai yoshihuacanaibo quëyoti bari ra –nëa tsi veinticuatro ca yosibo nëcaquë.

¹⁹ Jatsi Dios mana ca arati xobo japëquëquë. Jaxara iqui quiha caja roa cato, naa Dios quënëni ca chani jaya cato. Japëquëquë tsi quiha canapa choshiquë. Tërë-tërëjaquë. Yajoquë mai. Jasca mai qui paquëquë oiroxaya chahitaxëni cabo.

12

Quëshi-quëshiria jatsi yoxa

¹ Jatsi naipá tsi jisiquiquë jisti-jistiria. Toá tsi yoxa iqui quiha, naa bari sahuë cato. Oxë cacha nii quiha. Jasca, jahuë mapo cacha chaha iqui quiha, naa doce ca huishtimá tsi acacanish ca chaha.

² Jasca, tohoya ca ja iqui quiha. Comapama tsi ja araquë, baquë comahai ca pahë iqui na.

³ Jatsi naipá tsi jisiquiquë jisti huëtsa. Toá tsi iqui quiha shini ca quëshi-quëshiria; naa chahitaxëni cato. Siete ca mapo bo, diez ca mahui bo, tihí cabo ja jaya quiha. Jasca, jahuë mapo bo cacha chaha bo sahuë ja iqui quiha.

⁴ Jasca, jahuë jina ri. Naipá ca huishti bo tercer cabo jahuë jiná biquë. Bixo tsi quiha mai qui ja niaquë. Jatsi baquë comapaimaria ca yoxa bësojó tsi quëshi-quëshiria mëni iqui quiha jahuë cohai ca baquë pixëna.

⁵ Jatsi baquë yoxá comaquë. Joni jahuë baquë iqui quiha. Jatiroha ca maí ca nohiria bo toa baquë yonaxëti iqui quiha, chama ya. Ja coquë tsi quiha mëri tsi Dios, jahuë trono, tihí cabo qui baquë mëbihacaquë.

⁶ Tocajacaquë tsi quiha jamë ca xaba qui toa yoxa jabaquë, naa ja bax Diós rohahuaha ca iti qui. Toá tsi quiha mil doscientos sesenta ca bari no tsi ja otohacaquë.

⁷ Jaquirëquë quëshi-quëshiria ya tsi quiha Miguel, jahuë ángel bo, tihí cabo nianaquë. Jahuë yoiria ca ángel bo ya tsi nianaquë quëshi-quëshiria ri.

⁸ Jatsi quëshi-quëshiria, jahuë ángel yoi bo, tihí cabo bëbohacaquë. Nai ax ja raahacacana quiha.

⁹ Cacha toa quëshi-quëshiria niahacaquë mai qui. Yoshini, Satanás, tihí ca tsi xo toa ronoxëni janë ra, naa quëshi-quëshiria. Mai qui ja niahacaha quiha, naa maí ca nohiria bo parahax cato. Niahacaha quiha jahuë ángel bo ri.

¹⁰ Jatsi naipá ca joi-joiria ë nicaquë:

–Tsëquëquë Dios bëboti xabaca ra.

Jahuë chama ja jismaquë.

Jasca, yonahi quiha jahuë Cristo ri.

Mai qui niahacaquë noba xatë bo qui quësomisxëni cato ra, naa barihani, baquicha, tihi cató tsi Dios bësojo ax tsi jato qui quësohai cato.

¹¹ Cordero jimi, acacanish cabá yoanina, tihi cabá tsi ja bëbohacaquë.

Jabi rësohai ca qui ja raquëyamacana quiha.

Toa cordero bax ja acacacana quiha.

¹² Jaha tsi raniyocana, mato naipá ca raca cabá.

Jama, cohuënacana mato mai, iahua, tihi cabá tsi raca cabá.

Mato qui botëquë Satanás ra.

Jaboqui caxaxëniira xo, jatiti basima jahuë xaba nori iqui na.

Toa cahëhi quiha ra —nëa tsi naipá ca

joi nëcaquë.

¹³ Mai qui Satanás niahacaquë ra. Caxaxo tsi quiha baquë comahax ca yoxa ja chibaquë.

¹⁴ Jatsi yoxa qui tëtëpahua pëhi acacaquë, jahuë xabachá ca iti qui noyati. Toa ax tsi quiha tres y medio ca año no tsi otohacati yoxa iqui quiha.

¹⁵ Jatsi quiha quëshi-quëshiriá janaquë. Ja janaquë tsi quiha jahuë jana quima huajaquë jënë. Ani tío ja huajahai ca jënë iqui quiha, yoxa jëtëquëmati.

¹⁶ Jatsi quiha mai japëquëquë toa quëshi-quëshiriá janaha ca jënë xëaxëna. Yoxa ja mëbiha quiha.

¹⁷⁻¹⁸ Jatsi yoxa qui caxariaquë quëshi-quëshiria. Caxahax tsi quiha ja caquë yoxa ba chahitaxocobo pasomaha nianaxëna. Dios yoba nicacanaibo, Jesu Chani yoacanaibo, tihi cabo acatsi quiha.

13

Dos ca yoiria ca yohinahua

¹ Iahua quëmapó tsi è niino tsi jahuëcara ca, naa yohinahua, jënë ax huajaquë. Diez ca mahui bo, siete ca mapo bo, tihi cabo jaya quiha. Jasca, jahuë mahui cache bo mani iqui quiha diez ca chaha bo. Jasca, jahuë mapo ó tsi Dios pasomaha ca chani quënëhacaha quiha.

² Jasca, cama jisiria ca naa yohinahua iquë ra. Jahuë tahë, oso tahë jascaria iqui quiha. Jahuë jana, camano jana jascaria iqui quiha. Jatsi quiha yohinahua qui jahuë yonati chama, jahuë trono, tihi cabo quëshi-quëshiriá aquë. Tihi ca tsi è jisquë ra.

³ Jasca, jahuë mapo huësti ca è tsayaquë. Namënish ca jisiria ca quëësi ja jaya quiha, jahuë mapo ó no, naa taponish ca quëësi. Toa mapo bësotëquëquë tsi quiha mai ca nohiria bo ratëyoquë. Ratëxo tsi quiha yohinahua ja banahuacaquë.

⁴ Jasca, quëshi-quëshiria bësojó tsi nohiria bo mëniyocaquë, yohinahua qui chama ja acana quëshpi. Mënihax tsi quiha,

—¿Tsohuë ni toa yohinahua oquë cato ra? ¿Tsohuë ni toa ja pasomaha nianapihaina sa? —i nohiria bo quë yohinahua yoati na.

⁵ Jatsi cuarenta y dos ca oxë no tsi Dios pasomaha yohinahua chanipiquë. Toatiyá tsi quiha chama ja qui acacaquë yonati.

⁶ Jatsi Dios, jahuë janë, jahuë iti-itiria, jahá cabo, tihi cabo pasomaha ja chaniquë.

⁷ Jasca, mai ca chahahuacanaibo ya ja nianapiquë. Nianaxo tsi quiha jato ja bëbopiquë. Jatsi ja qui chama acacaquë jatiroha ca nohiria bo, jatiroha ca joi bo, jatiroha ca mai bo, tihi cabo yonati.

⁸ Jabi ja qui aracaxëcani quiha mai ca nohiria bo tëquë, naa acacanish ca cordero libro ó ca quënëhacayamacanish cabo tëquë. Toa libro ó tsi quënëhacani quiha bëso cabo roha. Mai nëhohuahacanox pari no tsi toá tsi jato janë bo quënëhacani quiha.

⁹ Jatsi nicacana, pahoqui quini jaya cabá.

¹⁰ Preso qui nanëhacaxëti xo toa nanëhacaxëti cabo tëquë. Jasca, saipi tsi tëpas-hacaxëhi quiha toa saipi tsi tëpas-hacaxëti cabo tëquë. Toatiyá tsi Dios nohiria bo huëna-huënayamano. Jia tsi Dios qui ja chitimicano ra.

¹¹ Jaquirëquë yohinahua huëtësa è jisquë ra, naa mai ax huajahai cato. Dos ca mahui pista ca ja jaya quiha, naa cordero mahui jascaria. Jasca, anomaria ca raquëria jahuë joi iqui quiha, naa quëshi-quëshiria chanihai jascaria.

¹² Huajaxo tsi quiha jariapari ca yohinahua ja mëbiquë, jahuë yonati ja iqui quëshpi na. Mëbixo tsi quiha toa jariapari ca yohinahua qui mai ca nohiria bo tëquë ja aramaquë. Ja iqui tsi toa acacahax ca bësotëquëmahacahax ca yohinahua qui aracaxëcani quiha nohiria bo tëquë.

¹³ Jasca, mëbipama tsi quiha huëstima ca jisti bo ja aquë. Axo tsi quiha naipá ca chihi ja paquëmaquë nohiria bo bësojo xo na, ja tsayacano iquish na.

¹⁴ Toca tsi nohiria bo ja parapiquë, toa jariapari ca yohinahua bax ja aca ca jisti bo iqui na. Paraxo tsi quiha estatua, naa yohinahua jaria-jaria ca ati nohiria bo ja yoaquë. Jatsi acacahax ca jaboqui bëso ca yohinahua bax estatua nohiria bá aquë.

¹⁵ Jaquirëquë ja acacana ca estatua, naa toa jariapari ca yohinahua jaria-jaria ca ja bëso maquë ra, toa ati chama ja qui acacani iqui na. Jatsi chaniquë toa estatua ra. Jasca, ja qui aracasayamacañaibo tëquë ja mètsa ja iquë ra.

¹⁶ Jasca, jatiroha ca nohiria bo, naa chama bo, chama yama cabo, rico cabo, noitiria cabo, patrón yama cabo, yonati bo, tihì cabo ja amaquë jahuë jisti biti. Jatsi nohiria ba bëpara, jato mëquë mëncëcaya, tihì cabo ó tsi jahuë janë quënëhacaha quiha.

¹⁷ Jaquirëquë yoba paxa ca ja aquë nohiria bo qui. Jatsi iniati, copiti, tihì tsi ati inox pari no tsi nohiria bo quënëhacati iqui quiha jahuë janë, jahuë número, tihì cabá no.

¹⁸ Tiisi ma jayacano ra. Yohinahua número cahëti mëtsaxëhi quiha toa tiisi jaya cato ra. Jahuë número tsi xo seiscientos sesenta y seis, naa nohiria ba número-númeroria.

14

Cordero rabëti bo

¹ Jatsi ë tsayatëquëquë. Tsayapama tsi Cordero ë jisquë. Maca Sión cacha nii ja iqui quiha. Jasca, ja bëta iqui quiha ciento cuarenta y cuatro mil ca nohiria bo. Jahuë janë, jahuë Jahëpa janë, tihì cabá tsi ja quënëhacacani quiha jato bëpara ó no.

² Tsayapama tsi naipá ca joi ë nicaquë. Anomaria toa joi iqui quiha, naa huahuahai ca jënë pacotsa, tërë-tërëhaina, tihì cabo jascaria. Bëroria toa joi iqui quiha, naa jato arpá tsi música acanaibá acai jascaria.

³ Toá tsi quiha trono, toa cuatro ca bësohai ca jahuëcara bo, veinticuatro ca yosibo, tihì cabo bësojó tsi quëquëti paxa ca quëquëhi ja icaquë, naa nohiria tirixëni cabo. Ciento cuarenta y cuatro mil ca nohiria bo ja icana quiha. Toa quëquëti paxa ca jabiti mètsa iqui quiha toa maí ca copihacacani cabo roha.

⁴ Yoxa bo ya jochayamanish cabo tsi xo naa. Jabi mëstëxëni ca jabi-jabiria ca ja jayacana quiha naa ciento cuarenta y cuatro ca mil cabo. Cordero banahuacani quiha ja cahai cató no. Jasca, nohiria bo quima ja copihacacana quiha, Dios, Cordero, tihì cabo qui jariapari ca acacanish ca ofrenda iti.

⁵ Quiayama-canaibo, quësohacatimaxëni cabo, tihì cabo tsi xo naa.

Tres ca ángel bá yoahana

⁶ Jatsi ángel huëtša ë jisquë. Basi nai nëpax tsi noyahi ja iquë. Ja raahacaha quiha Dios i-ipaohai ca Chani Jia ca maí ca nohiria bo qui yoati. Jatiroha ca nohiria bo, jimì bo, joi bo, maxo bo, tihì cabo toa Chani ja yoaha quiha.

⁷ Yoapama tsi quiha joi pistiamá tsi ja quënaquë:

—Dios qui raquëcaxëcahuë. Dios oquëhuacaxëcahuë ra. Tsëquëquë nohiria bo copiti xabaca ra. Naipa, mai, iahua, jatiroha ca huahuahai ca jënë iti, tihì cabo Nëhohuanish ca qui aracaxëcahuë —i ángel quë.

⁸ Jatsi ja cho segunda ca ángel joquë. Jopama tsi quiha ja quëna-quënaquë jaa ri:

—Huïnocayaquë Babilonia yacata chama ra. Jaboqui yama tsi xo jahuë chama ra. Jahuë cahuí tsi quiha jatiroha ca maí ca nohiria bo ja pahëhuaquë yoyoti, jochati —i ja a quiha.

⁹ Jaquirëquë tercer ca ángel joquë. Joxo tsi quiha joi pistiamá tsi ja quënaquë jaa ri:

—Copihacaxëti xo yohinahua, jahuë estatua, tihì cabo bësojó mënicanaibo. Jato mëquënë, jato bëpara, tihì cabo ó tsi jahuë janë tsi ja quënëhacacani quiha.

¹⁰ Dios copi-copiria bicaxëcani quiha ra. Jato qui caxaxëni ra xo Dios. Dios vino acaxëcani quiha ra, naa Dios copi-copiria. Chihi, azufre, tihì cabo ó tsi tënëmahacaxëcani quiha ra. Tocaxëhi quiha Dios, jahuë mëstëxëni ra ca ángel bo, Cordero, tihì cabo bësojó xo naa.

¹¹ Jatsi mana tërono-tëronopaoxëhi quiha jato chihicohini. Barihani, baquicha, tihì tsi tënë-tënëpaocaxëcani quiha toa yohinahua, jahuë estatua, tihì cabo qui aracanax cabo. Joitimaxëni icaxëcani quiha. Tënëyocaxëcani quiha toa jahuë janë tsi quënëhacacani cabo ra.

¹² Tihì cabo iqui tsi huëna-huënyamamaxëti ca xo chahahuacanaibo, naa Dios yoba acanaibo ra. Jesu qui chitimicanaibo huëna-huënyamano ra.

¹³ Jatsi quiha naipá ca joi ë nicaquë:

—Naa quënëhuë. Jaboqui shoma xo toa lbo qui chitimicanaibo rësoxëhaina iquia. Jato yonoco quima joi-joipaocaxëcani quiha. Toca tsi jia ca ja acanaí ca quëshpi tsi copihacaxëcani quiha —i ë qui joi quë.

Tësa-tësatiyaria

¹⁴ Jatsi tsëmo joxo ca ë tsayaquë. Ea bësojó ja iquë. Jasca, ja cacha joni, naa Nohiria Baquë icanai ca tsaho iqui quiha. Oro ca chaha sahuë ja iqui quiha. Jasca, jahuë mëquënë tsi tësati manë achá ja iqui quiha.

¹⁵ Jatsi quiha Dios iti-itiria quima ax ángel huëtsa joquë. Joxo tsi quiha tsëmó ca tsahohai ca qui ja quënaquë:

—Mi tësati manë bihuë. Mi tësano ra. Tsëquëquë tësati xabaca ra. Shini-shiniria tsi xo toa maí ca tësahacati cato ra —i ja qui ángel quë.

¹⁶ Jatsi quiha tsëmó ca tsahohai cató jahuë manë raaquë. Raaxo tsi quiha maí ca shini ca ja tësayoquë.

¹⁷ Jatsi quiha Dios iti-itiria quima ax ángel huëtsa joquë. Quënoxëni ca tësati manë ja jaya quiha jaa ri.

¹⁸ Jasca, tobi iqui quiha ángel huëtsa, naa altár ca chihi ototi ibo. Altar ax joxo tsi quiha toa quënoxëni ca manë jaya ca ángel qui ja quënaquë joi pistiamá no.

—Mi tësati manë raahuë. Toa maí ca nishí ca bimi tësahuë. Shini tsi xo toa jahá ca bimi ra —i ja qui ángel quë.

¹⁹ Jatsi quiha ángel jahuë tësati manë raaquë mai qui. Raaxo tsi quiha toa maí ca shini ca bimi ja tësayoquë. Tësaxo tsi quiha Dios trapichi qui ja niaquë nëtsiti. Dios copi tsi xo toa. Jato qui caxahi quiha.

²⁰ Yaca cacha ax tsi ja nëtsihacacaquë. Anomaria iqui quiha jato jimi huajahaina. Caballo freno tana tsi ja iqui quiha. Jasca, nëama tsi quiha toa jimi pacanaquë ra, naa trescientos ca kilómetros.

15

Jaroha ca siete ca tënëti bo

¹ Jatsi naipá ca anomaria ca jisti huëtsa ë jisquë. Tsayapama tsi ë ratëquë. Tobi iqui quiha siete ca ángel bo. Tënëti bo ja jayacana quiha. Jaroha ca tënëti bo tsi xo naa, nohiria bo qui Dios caxahai ca rëso quiha. Tihí tsi ë jisquë ra.

² Tsayapama tsi vidrio jisiria ca ianë, naa chihi ya jaxcamëna ca ë jisquë. Jasca, toá tsi mani iqui quiha yohinahua bëbocanax cabo. Jahuë estatua, jahuë janë, tihí cabo pasomaha ja nianacana quiha. Bëbohax ja quëmapó tsi ja niicaquë, jato qui Díos aca ca música ati arpa bo acha.

³ Niihax ja quëquëcaquë. Dios yonati Moisés yamaba quëquëti, Cordero quëquëti, tihí cabo quëquëti ja icaquë.

—Anomaria tsi xo toa jatiroha ca mi acaina ra, noba Ibo Dios Chamaxëni cató. Mëstë ca jiaría ca tsi xo toa mi acaina ra, maí ca nohiria bo Chama-chamariá.

⁴ Mi qui raquëceni quiha jatiroha cabo ra, iqui noa, noba Ibobá.

Mia oquëhuacaxëceni quiha nohiria bo tëquë.

Mia roha tsi xo toa mëstëxëni cato.

Mi qui bocaxëceni quiha jatiroha ca maí cabo, mia bësojó tsi mënixëna.

Tocaxaxëceni quiha ra, mi acai ca mëstëxëni ca ja jiscana iqui na —tihí

tsi ja icaquë quëquëhi na.

⁵ Naa quirëquë naipá ca Dios iti-itiria japëquëquë. Toá tsi nohiria bo qui Díos ani ca yobayobaría iqui quiha.

⁶ E tsayano tsi toa nahax siete ca ángel bo páquëquë siete ca tënëti bo jaya. Raiti joxoria ca sahuë ja icana quiha. Jasca, oro ca shitaramëti bo ja jayacana quiha jato shipati ó no.

⁷ Jatsi quiha joquë huësti ca bësohai ca jahuëcara ca. Joxo tsi quiha toa siete ca ángel bo qui siete ca oro ca cochopí bo ja aquë. I-ipaohai ca Dios caxa rëamë tsi ja icana quiha.

⁸ Jatsi toa cochopí bo ax chihicohini tëronoquë. Dios chama, jahuë oquë, tihí cabo ja jismani quiha. Jatsi rëamëquë Dios iti-itiria ra. Chihicohini rëamëquë tsi quiha jaxara jiconoma nohiria bo iquë ra. Jabi toa siete ca tënëti bo jatihuaxëti ángel bo iquë jariapari.

16

Cochopí ca tënëti bo mai qui japahacahaina

¹ Jatsi Dios iti-itiriá ca joi ë nicaquë. Toa siete ca ángel bo qui toa jói quënaquë:

—Bocata. Toa siete ca cochopí ca tënëti bo japacata, Dios caxa nohiria bá cahëyoino iquish na —i jato qui joi quë.

² Jatsi quiha toa jariapari ca ángel caquë jahuë cochopí ca tënëti mai qui japaxëna. Japajahuaquë tsi quiha pahëria ca bishi bo, roco-rocoria, tihí cabo nohiria bá biyoquë, naa yohinahua janë tsi quënëhacahax cabo. Biyoquë jahuë estatua qui aracanaibo ra.

³ Jaquirëquë segundo ca ángel jahuë cochopí ca tënëti japaguë iahua qui. Jatsi jënë jimi manëquë, naa rësohax cato jimi jasca cato. Ja iqui tsi rësoyoquë iahuá ca bësohai ca jahuë bo tëquë.

⁴ Jaquirëquë tercer ca ángel jahuë cochopí ca tënëti japaquë, ani, boxtoro, tihí cabo qui. Jimi ja manëcaquë jato ri.

⁵ Jatsi maí ca jënë obësoti ángel ë nicaquë.

—Mëstë tsi xo toa mi copihaina ra, Ibo Dios mëstëxëni cató.
Mia ri tsi xo toa jaboqui nori ca i-ipaonish cato ra.

⁶ Tsayahuë. Chahahuacanaibo, Dios Chani yoacanaibo, tihi cabo ja acani quiha rë.
Ja acacani ca yoi ca quëshpi bo tsi jia tsi xo toa jato mi copihaina ra.

Ja japacana ca jimi jato qui mi aquë ra, ati —nëa tsi ángel nëcaquë.

⁷ Jatsi altár ca joi huëtsa ë nicaquë.

—Jabija tsi xo toa mi copihaina ra Ibo Dios Chamaxëni cató.
Mëstë tsi xo toa mi acaina ra —i joi quë.

⁸ Jatsi quiha cuarto ca ángel jahuë cochopí ca tënëti japaquë bari qui. Jatsi bari qui chama acacaquë chihí tsi nohiria bo mëshati. Anomaria toa bari huao iqui quiha.

⁹ Jahuë huao tsi quiha nohiria bo mëshoyoquë. Mëshohax tsi quiha Dios pasomaha ja chanicaquë, toa tënëti bo raati ibo ja iqui iqui na. Jishopë. Jari jato jocha quima ja casocasyamacaquë Dios oquëhuaxëna.

¹⁰ Jatsi quinto ca ángel jahuë cochopí ca tënëti japaquë yohinahua trono, ja yonahaina, tihi cabo qui. Ja japaquë tsi quiha tsëmonaquë yohinahuá yonahai ca tëquë. Jatsi jato jana nohiria bá tëxacaquë raquëquí na.

¹¹ Jatsi naipá ca Dios pasomaha ja chanicaquë jato ri, ja tënë-tënëcanai ca iqui na. Ja acani ca yoi ca quima Dios quiri ja bësocasyamacaquë rë.

¹² Jatsi sexto ca ángel jahuë cochopí ca tënëti japaquë ani-aniria Eufrates qui. Ja japaquë tsi quiha shinayoquë jahuë jënë. Toca tsi shitati quinia acacaquë bari johai ca jo ca chama bo bax na.

¹³ Jaquirëquë tres ca yoshi yoixëni cabo ë jisquë; naa bëxco jisiria cabo. Quëshi-quëshiria, yohinahua, quiahai ca chani yoati ibo, tihi caba jana bo quima ax naa tres ca yoshi yoixëni cabo huajaha quiha.

¹⁴ Jatsi jisti bo ati chama ja jayacana quiha. Huajahax jatiroha ca maí ca chama bo qui ja bocaquë jato quëtsohuaxëna, Ibo Dios bari-bariria tsi Dios pasomaha nianaxëna.

¹⁵ Jatsi,

—Nicaparicana. Yomahai ca johai ca jascaria tsi joxëquia. E noho pasoyamaxëhi quiha maí ca nohiria bo. Jama, rani-ranixëhi quiha ëa manacanaibo, naa ë noho pasocanaibo. Bërabiyamacaxëcani quiha, jamë ja rohahuacani iqui na. Tsoboco jascaria ca iyamacaxëcani quiha toa bari no —i ë qui Ibo quë.

¹⁶ Jatsi quiha toa maí ca chama bo toa tres ca yoshi yoixëni cabá quëtsohuacaquë huësti ca iti ó no, naa Hebreo jói tsi “Armagedón” icanai cato ó no.

¹⁷ Jatsi séptimo ca ángel jahuë cochopí ca tënëti japaquë nahuëa qui. Ja japaquë tsi quiha Dios iti-itiriá ca jói quënaquë trono xo na.

—Iquë ra —i joi quë.

¹⁸ Jatsi canapa choshi-choshiquë; huëstima. Tërë-tërëjaquë. Yajo-yajoquë maí. Anomaria toa maí yajohai ca iqui quiha. Joni nëhohuanitiyá rohari tsi jisiquipistiyamariani quiha toca ca yajo-yajohaina.

¹⁹ Jatsi përsiquë toa yaca-yacaria ra; tres matoxi quiha. Jasca, poxoha quiha maí ca yaca bo ri. Jatsi toa yaca-yacaria Babilonia Diós shinaquë. Anomaria tsi toa yaca-yacaria ja copiha quiha ja qui caxa-caxaquí na.

²⁰ Jatsi jëtëquëha quiha jatiroha ca iahuá ca tësëbë. Parahuahacaha quiha maca bo tëquë.

²¹ Jatsi nai ax tioboria ca oiroxaya nohiria bo qui paquëquë, naa cuarenta ca kilo ihuë cabo. Oiroxaya iqui tsi Dios pasomaha nohiria bo chaniquë. Tihi tsi ë jisquë ra. Anomaria toa copi iqui quiha.

17

Babilonia copihacahaina

¹ Jatsi toa siete ca cochopi bo jaya ca ángel bo quima huësti ca ángel ë qui joquë ë qui chanixëna. Johax,

—Nëá johuë. Anomariaxëhi quiha toa jochahuaxëni niria ca yoxa copi ra, naa ani bo, iahua, boxtoro bo, tihi cabá tsaho cato. Ja copihacaxëhai ca mia jismaxëquia. Yoyohi quiha.

² Jasca, naa yoxa yaxo tsi yoi ca ayocana quiha maí ca chama bo ri. Maí ca nohiria bo ja pahëhuacaquë rë, ja yoyohai cató no —i ë qui ángel quë.

³ Chanixo xaba qui ëa ángel boquë Espiritu Santo chamá no. Toa xo tsi toa yoxa ë jisquë, naa shini ca yohinahua caté ó tsi tsaho cato. Yohinahua yora ó tsi quiha huëstima ca Dios pasomaha ca chani quënëhacaha quiha. Jasca, siete ca mapo bo, diez ca mahui bo, tihi cabo jaya quiha toa yohinahua shini cato.

⁴ Jatsi copixëniria ca raiti shini sahuë toa yoxa iqui quiha. Oro, copixëniria ca maxax mishni bo, perla bo, tihi cabá tsi ja jianaha quiha. Jasca, oro ca cochopi ja achaquë, naa ja yoyohai ca jochahuaxëniria ca jabi jaya cato.

⁵ Jatsi jahuë bëpara ó tsi tobi iqui quiha quënëhacani ca bëronoma ca chani. “Yaca-yacaria ca Babilonia ca ëa xo naa ra. Yoyocanaïbo, jatiroha ca maí ca jabi yoixëni cabo, tihi cabo saihuati ibo-ïboria ca ëa xo naa” i toa quënë quë.

⁶ Chahahuacanaïba jimí tsi toa yoxa pahëni quiha, naa Jesu iqui tsi acacanish caba jimí no. Tihi tsi tsayahi tsi ë ratëquë.

⁷ Jatsi ë qui ángel chaniquë:

—¿ÿeniriahax mi ratëha pa? Tsohuë toa yoxa nori cato, jasca, tsohuë toa ja tsahohai ca yohinahua nori cato, naa siete ca mapo bo, diez ca mahui bo, tihi cabo jaya cato, tihi ca tsi mia yoaxëquia.

⁸ Jatsi toa mi jisi ca yohinahua pari mia cahëmaxëquia. Jabi bësopaoni quiha toa yohinahua; jaboqui bësoyama ja nori. Jama, jari jisiquitëquëxëhi quiha. Quinhua ax tsëquëpaimaria xo. Tsëquëhax nohiria bo quëyohi caxëhi quiha rë. Jatsi ratëxëhi quiha maí ca nohiria bo, bëso ja nori jisi na. Tihi ca jahuë bo qui ratëxëhi quiha toa bësocanaïba libro ó ca huishahama ca janë jaya cabo ra. Siri tsi, naa mai nëhohuahacanox pari no tsi toa Diós-na ba janë bo huishahacani quiha.

⁹ Jatsi shina-shinahuë. Jahuë siete ca mapo bo tsi xo toa siete ca maca bo. Jato cacha tsaho xo yoxa.

¹⁰ Jasca, toa siete ca mapo bo tsi xo siete ca chama bo ri. Huinocaniquë cinco cabo. Jaboqui yonahi quiha huëstita. Joxëti xo chama huëtsa. Ja jono tsi mëri tsi huinocaxëhi quiha ja yonahaina.

¹¹ Jasca, toa bësopaonish ca yohinahua, naa jaboqui bësoyama ca tsi xo toa chama octavo cato. Jasca, toa siete ca chama ba maxo ó ca tsi xo. Quëyohacaxëti xo toa octavo cato ra.

¹² Jasca, toa diez ca mahui bo tsi xo joxëhai ca chama huëtsa bo. Jari jato qui acama tsi xo toa jato yonati chama. Chama bixo tsi huësti ca hora roha no tsi yohinahua yaxo tsi yonacaxëcaqui.

¹³ Yonocobëquinacaxëceni quiha yohinahua mëbixëna. Mëbixo tsi yohinahua qui jato yonati chama acaxëceni quiha pë.

¹⁴ Jatsi Cordero ya nianacaxëcaqui. Jama, jato bëboxëqui Cordero, Ibo-ïboria ca Chama-chamaria ca ja nori iqui na. Jato pasomaha Cordero yahax tsi nianaxëhi quiha ja qui chitiminish ca quënëhacani cabo ri —nëa tsi ë qui ángel nëcaquë.

¹⁵ Jatsi ë qui ángel chanitëquëquë.

—Toa ani bo, iahua bo, boxtoro bo, tihi cabá tsi toa yoxa tsaho iquí ca tsi xo toa jatiroha ca nohiria bo, maxo bo, mai bo, joi bo.

¹⁶ Jatsi toa yoxa qui caxaxëni quiha toa diez ca mahui bo, naa yohinahua mapo ó cabo. Caxaqui tsi toa yoyoxëni ca yoxa yoshihuacaxëceni quiha. Tsobocohuacaxëceni quiha. Jatsi jahuë nami picaxëcaqui. Pixo tsi toa pihama ca mëshacaxëcaqui.

¹⁷ Jabi tocaxëceni quiha toa diez ca chama bo. Jama, Dios tsi xo toa toca ca jato shinamati ibo-ïboria. Jahuë shina axëhi quiha Dios. Ja iqui tsi yohinahua qui jato yonati chama acasaxëceni quiha ra. Jabi toca tsi jatixëhi quiha Dios Chani tëquë.

¹⁸ Jasca, toa yoxa tsi xo toa yaca-yacaria, naa jatiroha ca maí ca chama bo yonati ibo-ïboria.

18

Babilonia yaca quëyohacahaina

¹ Naa quirëquë naipa ax botëhai ca ángel huëtsa ë jisquë. Ja qui huëstima ca chama acacaquë. Anomaria jahuë oquë iqui quiha. Toa oquë iquí tsi huëanaquë mai tëquë.

² Botëxo tsi quiha joi pitiamá tsi ja quënaquë.

—Quëyohacaquë Babilonia ra. Quëyohacaquë toa yaca-yacaria ra. Yoshini iti-itiria ja manëquë pë. Jahá racahi quiha jatiroha ca isa yoixëni cabo.

³ Ja iquí tsi pahëyoquë maí ca nohiria bo tëquë, ja yoyohai cató no. Ja bëta yoyoquë maí ca chama bo tëquë ri. Jasca, riconaquë jahuë comerciante bo ja yoyohai ca iquí na —i ë qui ángel quë.

⁴ Jquirëquë naipá ca joi huëtsa ë nicaquë.

—Toa yaca quima tsëquëcahuë, noho nohiria bá. Jahuë jocha bo ma xatënayamano. Tsëquëcahuë iquia. Jahuë copi-copiria ma xatënayamano iquish na.

⁵ Nai tana tsi xo jahuë jocha maá cato ra. Jaboqui jahuë jocha shinahi quiha Dios.

⁶ Jatsi toa yoxa copihuë, Diós, naa ja acani jascaria. Rabë ca copi ja qui amahuë ra, jatiroha ca yoi ca ja ani ca quëshpi na. Huësti ca cochopí ca copi-copiria ja bax roihahuë amati, naa huëtsa bo qui ja roihani jascaria.

⁷ Jamë oquëhuahi quiha pë. Anomaria tsi xo toa ja raca-racahaina iquia. Ja quëshpi bo tsi toa yoxa tënëmahuë. Cohuëhuahuë iquia. “Chama-chamaria ca ëa xo naa. Noho trono ó tsaohouia” ii quiha pë. Jasca, “Bënë imahax ca ma ëa xo naa. Tënëpistiayamariaxëquia” i jamë i quiha.

⁸ Jatsi huësti ca bari roha tsi copi-copiriahacaxëhi quiha iquia. Tobixëhi quiha ja rëshohaina. Ara-araxëhi quiha jahá ca nohiria bo. Jasca, paxnacaxëcani quiha. Toa bari tsi chihí tsi quëyohacaxëhi quiha. Toa yoxa copixëhi quiha Ibo Dios, anomaria jahuë chama nori iqui na —nëa tsi ë qui naipá ca joi nëcaquë.

⁹ Quëyohacaxëhi quiha toa yoxa ra. Ja quëyohacaquë tsi araconacaxëcani quiha maí ca chama bo, naa ja bëta yoyobëquinacanaibo. Huini-huinicaxëcani quiha jahá racacanaibo ja mëshohai ca tsayahax na. Jahuë chihicohini tsayacaxëcaqui.

¹⁰ Ja tënëhai ca qui raquëhi tsi basi ax tsi manicaxëcani quiha araxëna.

—Aquërama. Noitiria xo mia ra, chamaxënrira ca Babiloniá. Oquë-oquëria ca mi iquë rë. Huësti ca hora roha tsi mi quëyohacaquë rë —icaxëcani quiha toa mani cabo.

¹¹ Jatsi araxëhi quiha comerciante bo tēquë, toa yaca shinahax na. Jaboqui yama tsi xo toa jato jahuëmishni bo copicanaina.

¹² Yama tsi xo toa jato oro, plata, maxax copixëni cabo, perla bo, tihí cabo copihaina. Yama tsi jato corte bo copixëni cabo, jato corte shini cabo, tihí cabo copihaina. Jahuë jahuë bo, naa marfil, jihui, bronce, mármol, tihí cató ca acacanish ca jahuë bo copiyamacaxëcani quiha.

¹³ Jasca, tobi quiha jato yochi, perejome, jënëria, xëni, moto, tihí cabo. Tobi quiha vaca, oveja, caballo, carita bo, yonati bo, tihí ca jahuë bo iniahacati. Tihí cabo ja jayacana quiha iniatí. Mahitsa quiha.

¹⁴ Nëcacaxëcani quiha toa yaca-yacaria yoati na:

—Aquërama. Quëyohacaquë jaha mi quëëhai ca ganancia bo ra. Janacaquë mi parata, mi jahuëmishni bo. Bitëquënoma xo rë —iixëhi quiha comerciante bo.

¹⁵ Ja tënëhai ca qui raquëhi tsi basihax manicaxëcani quiha toa gananciabo anish ca comerciante bo. Basi ax araconacaxëcani quiha. Anomariaxëhi quiha ja huini-huincanaina. Huinihax,

¹⁶ —Aquërama. Jishopë. Noitiria xo noba yaca-yacaria rë. Jahuë corte copixëni cabo, jahuë corte shini cabo, jahuë oro, jahuë copixënrira ca maxax bo, jahuë perla bo, tihí cabá tsi ja jianapaoha quiha rë.

¹⁷ Huësti ca hora roha tsi jahuë jahuë-jahuëria bo tēquë quëyohacaquë rë —icaxëcani quiha toa comerciante bo.

Jatsi basi xo tsi tsaya-tsayacaxëcani quiha barco ba capitán bo, jato yonati, jato pasajero bo.

¹⁸ Yaca mëshohai ca chihicohini tsayapama tsi quënacaxëcani quiha jato ri:

—Aquërama. Yama tsi xo naa yaca jasca cato rë. Jahuësti ca tsi xo naa ra —iquina.

¹⁹ Araconapama tsi jato mapo qui maí niacaxëcaqui cohuëriaquí na. Anomariaxëhi quiha ja huini-huincanaina.

—Aquërama. Jishopë. Noitiria tsi xo noba yaca-yacaria ra. Toa xo tsi ganancia-gananciariabo jahuë barco bo ibobá ayoquë ra. Toanahax ja riconariacaquë. Huësti ca hora roha tsi ja quëyohacaquë rë —icaxëcani quiha toa barco ibo bo.

²⁰ Jama, rani-ranicana, naipá ca mani cabá, ja quëyohacaha quëshpi na. Ranicana chahahuacanaibá. Ranicana Dios Chani chitahëhuati ibobá. Ranicana Dios Chani yoanish cabá. Mato ja tënëmaha ca quëshpi tsi Díos toa yaca copiquë ra.

²¹ Jatsi ángel chamaxëni cató huësti ca maxax chahitaxëni ca topiquë, naa rënëti tio cato. Topixo tsi quiha ia qui ja niaquë. Niahax,

—Jabi nëca tsi maí qui niahacaxëqui Babilonia yaca-yacaria. Jisiquipistiayamariatëquëxëqui ra.

²² Mato calle ó tsi yamatëquëxëhi quiha arpa, pacahua, trompeta, tihí cabá tsi música acanaibo ra. Jato música nicatëquëyamariaxëhi quiha nohiria bo ra. Yamaxëhi quiha jahá ca yonococanaibo. Yamaxëhi quiha moto timacanaí ca pacotsa, jahá no.

²³ Jaha tsi jisiquiyamariaxëhi quiha xobó ca ririhai ca lamparina bo ri. Jasca, ahui paxa ca yahai ca joni joi nicayamacaxëcani quiha. Rico-ricoria mi nohó ca comerciante bo iqui quiha, naa maí ca oquë-oquëria iquish cabo. Mi parahai ca chaní tsi maí ca nohiria bo tēquë janyama mëpiquei mia ra —nëa tsi ja qui ángel nëcaquë.

²⁴ Toa yaca ax tsi Dios Chani yoacanaibo, chahahuacanaibo, tihí cabo acacanicuë. Jahuë shina ri tsi xo ra. Ja iqui tsi maí ca chahahuacanaibo tēquë acacanicuë iquia.

19

¹ Naa quirëquë naipá ca quëna-quënahai ca ë nicaquë, naa tirixëneria ca quëquëhai ca nohiria bo jascaria.

—Aleluya. Bëboquë noba Dios ra. Noba Chama-chamaria tsi xo naa. Oquë-oguëria xo.

² Jabija tsi xo toa ja shinahaina. Mëstë tsi xo toa ja copihaina. Toa jochahuaxëneria ca yoxa ja copiquë ra, naa maí ca nohiria bo ja yoyohai cató tsi yoshihuahax cato. Dios yonati bo ja tënëmahá ca quëshpi tsi ja copihacaquë ra —i jaca na quiha quëquëhi na.

³ Jatsi ja quëquëtëquëcaquë.

—Aleluya ra. Tërono-tëronopaoxëhi quiha jahuë chihicohini ra —i jaca na quiha.

⁴ Ja quëquëcaquë tsi quiha tronó ca tsaho ca Dios bësojó tsi mëniyoquë veinticuatro ca yosibo. Mëniyoquë toa cuatro ca bësocanaí ca jahuëcara cabo ri. Ja qui arahax,

—Amén. Aleluya —i jaca na quiha.

⁵ Jatsi trono ax johai ca joi ë nicaquë:

—Noba Dios qui “Gracias” icahuë, mato jahuë yonati nori cabá. “Gracias” icahuë, ja qui raquëcanaibá, naa chama bo, yonati bo, tihí cabo tëquëtá —i joi quë.

Cordero fiesta-fiestaria

⁶ Jaquirëquë tirixëneria ca nohiria ba joi bo ë nicaquë. Anomaria toa joi bo iqui quiha, naa huahuahai ca jënë, tërë-tërëhai ca naipa, tihí cabo jascaria.

—Aleluya ra. Chitahëquë noba Chamaxëni ca Ibo Diós yonahaina ra.

⁷ No rani-ranino. “Oquë-oguëria xo” i ja qui nono. Tsëquëquë Corderó jahuë ahui yahai ca xabaca ra. Jasca, jianaquë bënë biti cato.

⁸ Anomaria ca raiti joxo ja qui acacana quiha jianati. Jabi chahahuacanaibá mëstëxëni ca acai ca jahuë bo tsi xo toa jahuë sahuëti joxo ra —nëa tsi ja nëcacaquë.

⁹ Jatsi ángel chaniquë.

—Naa tsi quënëhuë. Shoma-shomaria tsi xo toa Cordero fiesta qui cati joi bichish cabo, naa jahuë ahui ja bixëquë no —i ë qui ja quë. Chanihax,

—Parayamaquia. Dios jabija ca Chani tsi xo naa ra —i ja quë.

¹⁰ Jahuë chani nicahax ja bësojó tsi ë mëniquë ja qui araxëna. Jama,

—Tocayamatsihuë. Dios qui arahuë ra. Mi yonati roha ca ëa xo naa ra. Mibë xatë bo, Jesú jismani ca Chani nicacanaibo, tihí cabo mëbiti iboria ca ëa roha xo naa —i ë qui ángel quë.

Jabi Jesu jabija ca Chani tsi xo toa noqui chamahuahaina nohiria huëtza bo toa Chani yoati.

Caballo joxo ca ibo

¹¹ Jatsi nai japëquëhai ca ë jisquë. Toa nahax jisiquiquë caballo joxo cato. Ja cacha tsaho iqui quiha jahuë ibo. “Parayamahai cato, Jabija-jabijaria” ja quënëhacaha quiha. Mëstë tsi xo ja nianahai ri.

¹² Jahuë bëro tsi xo chihí rëxquë jascaria. Huëstima ca chaha bo jaya quiha jahuë mapo ó no. Jasca, jahá tsi quënëhacani quiha huësti ca janë jonë cato. Jahuësti ca tsi xo toa janë cahëhaina.

¹³ Jasca, jimí tsi jahuë raiti moosahacanicuë. Jahuë janë huëtza tsi xo “Dios Chani”.

¹⁴ Ja cho banahuacaquë naipá ca soldado tirixëni cabo, jato caballo joxo bo ya. Sahuëti joxo, naa chëquëyama ca tsi sahuë ja icana quiha.

¹⁵ Jato Chama jana ax tsëquëhi iqui quiha manë quënoxëni cato, maí ca chahahuayamacanaibo tëpasti. Tëpasxo tsi chamá tsi jato yonaxëqui. Copixo tsi jato tima-timaxëqui, trapichí nëtshihai jascaria. Jato qui caxaxëneria xo Dios Chamaxëni cato ra.

¹⁶ Jasca, jahuë sahuëti, jahuë bamisco, tihí cabo ó tsi huësti ca janë quënëhacaquë. “Chama-chamaria, Ibo-iboria” ja quënëhacaha quiha.

¹⁷ Jatsi ángel huëtza ë jisquë, naa bari huëa ó tsi niihai cato. Joi pistiamá tsi naipá ca noyahai ca isa bo ja quënaquë:

—Bëcahuë. Mato orihuaxëhi quiha Dios. Anomariaxëhi quiha ma pihaina ra.

¹⁸ Tobixëhi quiha chama ba nami piti. Tobixëhi quiha general bo, soldado bo, caballo bo, jato ibo bo, tihí caba nami piti. Tobixëhi quiha patron yama cabo, yonati bo, cahëxëni cabo, iriama cabo. Tihí tsi pixëqui mato ra —i isa bo qui ángel quë.

¹⁹ Jatsi yohinahua, maí ca chama bo tëquë, jato soldado tirixëni cabo, tihí cabo ë jisquë. Ja quëtrocana quiha caballo ca Ibo, jahuë soldado bo, tihí cabo pasomaha nianaxëna.

²⁰ Bëbohacaquë toa yohinahua ra. Achiquiquë jahuë mahítsa ca chani yoati ibo, naa yohinahua bësojó xo tsi jisti acax cato. Jabi jahuë jisti tsi yohinahua janë jaya cabo, jahuë estatua bësojó mënihax cabo, tihí cabo ja parani quiha. Jatsi chihí ca iahua, naa azufre ririhai ca qui yohinahua, jahuë chani yoati ibo, tihí cabo niahacaquë. Bëso ja icana quiha.

²¹ Nohiria tëxë bo acacani quiha caballo iboba manë no, naa jahuë jana huajahai cató no. Ja acacacaquë tsi quiha sëyacaquë isa bo jato nami pihax na.

20

Mil ca año bo

¹ Jatsi nai ax botèhai ca ángel è jisquë. Rësonish caba iti pëcati llave, nëxati cadena, tihi cabo acha ja iqui quiha.

² Quëshi-quëshiria, naa toa ronoxëni ca ja bëboquë. Toa yoshini, naa “Satanás” i no ai ca ja nëxaquë ra. Mil ca año no tsi nëxë ja iti quiha.

³ Nëxaxo tsi quiha nahuëa qui ángel niaquë. Niaxo tsi jahuë caiti ja japaquë. Jia tsi toa quini ja quëbëquë, mai ca nohiria bo Satanás parayamano iquish na. Jariapari tsi huinocaxëti xo mil ca año bo. Jatsi mil ca año bo huinocaquë tsi pëcachaxëti xo tana roha pistia no.

⁴ Jatsi trono bo è jisquë. Jahá tsaho cabo qui chama acacaquë nohiria bo copiti. Jatsi maxtiyahacahax caba shina bo è jisquë. Jesu Chani ja yoacanaina, Dios Chani, tihi cabo tahëxo acacanish cabo tsi xo naa. Yohinahua, jahuë estatua, tihi cabo bësojó tsi ja mëniyamacani quiha. Jato bëmana, jato mëquënë, tihi cabo ó tsi yohinahua janë ja biyamacani quiha. Jatsi ja bësotëquëcaquë. Bësoxo tsi mil ca año no tsi ja yonacaquë Cristo yaxo na.

⁵ Jabi jariapari ca nohiria bo bësotëquëxëhai ca tsi xo naa. Jari bësotëquëyamahi quiha tëxë ca rësonish cabo. Jariapari huinocaxëti xo mil ca año bo.

⁶ Jabi shomaria tsi xo toa jariapari ca bësotëquënai ca rësonish cabo. Dios quima aquëquëtimaxëni ca xo. Jahëpa Dios, Cristo, tihi cabá na arati ibo-iboria icaxëcaqui. Jasca, mil ca año no tsi Cristo yaxo tsi yonacaxëceni quiha.

⁷ Jatsi mil ca año bo huinocaquë tsi pëquëmahacaxëhi quiha Satanás.

⁸ Huajahax caxëhi quiha jatiroha ca mai ca nohiria bo paraxëna. Caxo tsi Gog jatsi Magog, tihi ca icanai ca nohiria bo paraxëhi quiha. Jato quëtsohuaxëhi quiha nianaxëna. Tocanoma iqui quiha toa soldado bo, naa ianë ca mashënë jascaria.

⁹ Quëtsohax mai tsi ja pacanacaquë chahahuacanaiba oxti tëaxëna. Jabi jato oxti tsi xo toa Diós noihai ca yaca-yacaria. Jatsi nai ax paquëxëhi quiha chihi. Paquëhax jato quëyoxëhi quiha ra.

¹⁰ Jatsi azufre chihi ca iahua qui niahacaxëqui Yoshini, naa jato parati ibo-iboria. Jabi toa chihi qui niahacana quiha yohinahua, jahuë mahitsa ca chani yoati ibo. Toá tsi tënë-tënëpocaxëceni quiha, barihani, baquicha tëquë. Yama xo jahuë rëso.

Jaroha ca copi

¹¹ Jatsi trono joxo cato, jahá tsaho cato, tihi cabo è jisquë. Jahuë iti quima jabaquë mai, naxëa, tihi cabo. Yamatapijacaquë.

¹² Jatsi rësonish cabo, naa chama bo, iriama cabo, tihi cabo è jisquë. Trono bësojó tsi ja manicaquë. Manijacano tsi quiha mapëcachacaquë libro bo. Jatsi libro huëtta, naa “Bësocanaiba libro” icanai ca mapëcachacaquë. Jatsi copihacana quiha toa rësonish cabo ja acacani ca quëshpi na.

¹³ Jaquirëquë rësonish cabo tëquë iahuá mëaquë copihacati. Jatsi rësocanaiba iti quima ax paquëquë rësonish cabo tëquë ri. Jatsi jatiroha cabo copihacaha quiha, ja acani ca quëshpi ra.

¹⁴ Jatsi quëyohacaquë rësoti chama. Quëyohacaquë rësocanaiba iti ri. Chihi ca iahua qui ja niahacacaquë ra. Jabi segundo ca Dios quima nohiria bo aquëquëmahacahai tsi xo naa.

¹⁵ Jatsi toa iahua qui niahacaquë toa bësocanaiba libro ó ca quënëhacahama ca janë jaya cabo.

21

Paxa ca naipa, jatsi paxa ca mai ri

¹ Jaquirëquë nai paxa cato, mai paxa cato, tihi cabo è jisquë. Huinocaha nori iquë toa jariapari ca naipa, mai, tihi cabo. Jasca, yama iahua iqui quiha.

² Tsayapama tsi Yaca Mëstëxëni, naa naipá ca Jerusalén paxa ca Dios quima ax botèhai ca è jisquë. Jiaria ja iqui quiha, bichiquihai ca jianahax ca yoxa jascaria.

³ Jatsi tronó ca joi pistiama ca è nicaquë.

—Tsayahuë. Jaboqui nohiria bo ó racahi quiha Dios ra. Jato bëta racabëquinaxëhi quiha. Jahuë nohiria yoi bo icaxëcaqui, jato Dios yoi ja nori quëshpi na.

⁴ Jato bëhono masayoxëhi quiha. Jasca, yamaxëhi quiha ja rësocanaina. Yamaxëhi quiha arahaina, cohuëhai ri. Yamaxëhi quiha pahëhai ri. Huinocaquë toa mai ca rëquë ca i-ipohai ca tëquë —i tronó ca joi quë.

⁵ Jatsi tronó ca tsaho ca chaniquë:

—Tsayahuë. Jatiroha ca jahuëmishni bo paxahuaquia ra —iquiina.

Jatsi,

—Naa tsi quëñehuë. Parayamaquia. Naa Chani qui mi chitimiti xo —i è qui joi quë.

⁶Jatsi,

—Jatihuhacaquë noho Chani ra. Jahuë chitahë, jahuë rëso, tih ca ëa xo naa, naa letra bo A y Z jascaria. Copixoma tsi tëshinacanaibo qui jënëpaxa axëquia, naa bëso jënë ití cato.

⁷Naa jënëpaxa bití mëtsa xo toa bëbohái cato. Ja qui axëquia. Jatsi jahuë Dios ixëquia; jasca, noho baquë manëhi ja nori.

⁸Jama, copi huëtsa bicaxëcani quiha toa ëa banahuacasyamacanaibo, chahahuayamacanaibo. Tobi xo toa yoyoxëniria cabo, ati ibo bo, yoi ca jabí tsi chotacanaibo, yobë bo, mahitsa ca Dios qui aracanaibo, quiaxëniria cabo. Tih cabo tsi xo toa azufre chihi iahua qui niahacahaina. Toca tsi Dios quima aquëquëmahacapaocaxëcani quiha —i tronó ca tsaho ca quë.

Jerusalén paxa cato

⁹Jatsi toa siete ca ángel ó ca huësti ca ángel è qui joquë, naa siete ca cohopí ca tënëti rëso cabo jayahax cato. Johax,

—Nëri johuë. Cordero ahui ti ca mia jismacasquia —i è qui ja quë.

¹⁰Jatsi Espíritu Santó ëa ibohuatapiquë. Ibohuaxo tsi quiha maca chahitaxëniria ca cacha ëa ja boquë. Toa xo tsi Jerusalén, naa Dios quima ax botëhax ca naipá ca yaca mëstëxëni ca ëa ja jismaquë.

¹¹Anomaria ja bajra-bajrahái ca iquë ra. Dios oquë ja huahuaha quiha. Copixëniria ca jaspe icanai ca maxax jascaria ja bajra-bajrahái iqui quiha.

¹²Jasca, toa yaca cacha tëamë tsi panëhua tëtëcaria iquë. Jatsi panë ó ca doce ca caiti bo iquë. Jatiroha ca caiti ó tsi huësti ca ángel nii iqui quiha. Jasca, toa caiti bo cacha quëñehacani quiha Israél ca doce ca maxo ba janë bo.

¹³Tobi quiha tres ca caiti bo, naa bari johai ca jo cabo. Tobi quiha tres ca caiti norte jo cabo. Tobi quiha tres ca caiti sur jo cabo. Tobi quiha tres ca caiti oeste jo cabo.

¹⁴Jasca, toa doce ca maxax cacha nii iqui quiha yacata panëhua. Janë jaya quiha toa maxax bo tëquë. Jahá tsi quëñehacani quiha Corderó-na doce ca Chani yoati ibo ba janë bo.

¹⁵Jasca, è qui chanihax ca ángel oro ca siti jaya quiha, toa yacatá ca caiti, panëhua, tih cabo tanamatí.

¹⁶Jabi cuadrada, naa cuatro ca jaharisi ca quëpë ya toa yaca iqui quiha. Jahuë napata tana, tih cabo jaharisi iqui quiha. Jatsi ángel yaca tanamaquë jahuë sití no. Dos mil doscientos ca kilómetro bo jahuë napata tana iqui quiha, jasca, jahuë tëtëca, jahuë mana tana. Jaharisi quiha.

¹⁷Jatsi jahuë panëhua oti ángel tanamaquë. Sesenta y cuatro metros ja iqui quiha jahuë tanamatí no.

¹⁸Anomaria jahuë panëhua iquë ra, jaspe icanai ca maxax bá tsi ja acacani quëshpi na. Anomaria quiha ja xara ca xobo bo ri. Oro tëquëta, naa shërëmë ca botella jascaria cató tsi ja acacani quiha.

¹⁹Anomaria iquë jahuë yacata napata ri. Doce ca maxax copixëniria cató tsi ja acacani quiha. Jariapari tsi xo jaspe; segundo ca tsi xo zafiro; tercer ca tsi xo ágata; cuarta ca tsi xo esmeralda;

²⁰quinto ca tsi xo ónice; sexta ca tsi xo cornalina; séptima ca tsi xo crisólito; octava ca tsi xo berilo; novena ca tsi xo topacio; décima ca tsi xo crisoprasa; undécima ca tsi xo jacinto; duodécima ca tsi xo amatista. Tih cabá tsi jahuë napata acacani quiha.

²¹Jasca, anomaria iquë jahuë doce ca caiti bo ri, naa perla bá tsi ja acacani quëshpi na. Huësti huësti ca caiti tsi xo huësti ca perla ra. Anomaria iquë jahuë calle ri, shërëmë ca oro tëquë, naa botella jascaria cató tsi ja acacani quëshpi na.

²²Yama tsi xo toa yacatá ca arati xobo ra, Ibo Dios Chamaxëni cato, Cordero, tih cabo arati xobo jaca nori quëshpi na.

²³Jasca, yama tsi xo bari, ja qui Dios oquë huëahai nori quëshpi na. Yama tsi xo oxë ri, Cordero jahuë lampara nori quëshpi na.

²⁴Ja huëahai cató tsi bohocaxëcani quiha maí ca nohiria bo. Ja qui jato jahuëmishni bo, parata, tih cabo bocaxëcani quiha maí ca chama bo.

²⁵Barihaní tsi mapahacatimaxëni ixëhi quiha jahuë caiti bo. Yamaxëhi quiha jahá ca baquicha.

²⁶Toa yaca qui jato jahuëmishni bo, jato parata, tih cabo boyocaxëcani quiha maí ca nohiria bo ri.

²⁷Jama, ja qui jicotimaxëniria tsi xo toa jocha jaya cabo. Jicoyamacaxëcani quiha quiacanaibo, yoyoxëni cabo ri. Ja qui jicocanaibo tsi xo toa xabahamahacanisish caba libro ó ca quëñehacanisish ca janë jaya cabo.

22

¹ Jaquirëquë toá ca xabahamahi ca aní ca jënë ángel éa jismaquë. Shërëmëria toa jënë iqui quíha. Dios, Cordero, tihi caba trono químa ax ja joquë.

² Johax calle-calleriá ca nëpax tsi quíha toa jënë huahuaquë. Jasca, ani quëmápo tsi xabahamahi ca jihui bo mani iquë. Jatiroha ca oxë bimi paxa ca saihuacani quíha. Jasca, jahuë pëhi bo ri tsi xo toa maí ca nohiria bo jënimahuahaina.

³ Toa yaca qui jicoyamaxëhi quíha jahuëcara ca yoshihuahacahax cato. Yacatá tsi ixëhi quíha Dios trono, Cordero trono ri. Jatsi Cordero qui aracaxëcani quíha jahuë yonati bo.

⁴ Toa ax tsi xoama tsi Dios bëchinayocaxëcaqui. Jato bëpara ó tsi quënëhacaxëhi quíha jahuë janë.

⁵ Jasca, toa yamaxëqui tsëmohaina. Pëxë baayamacaxëcani quíha, Dios jato qui huahuai ca nori quëshpi na. Bari yopayamacaxëcani quíha. Toa xo tsi yonapaocaxëcani quíha chahuacanaibo ra.

Basima tsi xo Jesucristo johaina

⁶ Jatsi ë qui ángel chaniquë.

—Jabi ja tsi xo naa ë yoahana. Ja qui mi chitimiti xo. Jabi éa Ibo Diós, naa Dios Chani yoapaonish cabo chamahuanish cató raaquë jahuë yonati bo jahuë Chani yoati. Tsëquëti basima ca jahuë bo jato ë jismaxëti xo ra —i ë qui ángel quë.

⁷ Jatsi,

—Jaha bësopa. Basima tsi xo ë johaina ra. Shoma tsi xo toa naa libro ó ca quënëhacahax ca chani nicacanaibo ra —i ë qui Ibo quë.

⁸ Jatsi tihi tsi ë nicaquë. Tihi tsi ë tsayaquë naa Juan icanai cato. Tsayahax naa jahuë bo jismahax ca ángel bësojó tsi ë mëniquë ja qui araxëna.

⁹ Jama, ë qui ángel chaniquë:

—Tocayamatsihüë. Dios qui mi arati xo ra. Mi yonati roha ca éa xo naa. Mibë xatë bo, naa Dios Chani yoati ibo bo, naa libro ó ca quënëhacahax ca nicacanaibo tëquë, tihi cabo mëbiti ibo ca éa xo naa ra —i ë qui ángel quë.

¹⁰ Jatsi ja nëcaquë:

—Yoahacaxëti xo naa libro ó ca quënëhacahax ca Chani ra, tsëquëti basima ja nori quëshpi na.

¹¹ Jatsi jochacanaibo jënëyamacana. Rarinatimaxëni ca jabi jayacani quíha pë. Yoi ca shinacanaibo quëtiayamacana. Rarinatimaxëni ca xo jato ri pë. Jama, jari jia ca axëti xo toa jia ca acai cato. Mëstë ca jabi jari jayaxëti xo toa mëstëxëni cato.

¹² Jaha bësopa. Basima tsi xo ë johaina ra. Johax premio bo boxëquia jatiroha cabo qui ati, ja ayocana quëshpi na.

¹³ Jahuë chitahë, jahuë rëso, tihi cabo xo éa ra, naa letra bo A y Z jascaria.

¹⁴ Shoma tsi xo toa chocahacacahax ca sahuëti jaya cabo. Xabahamati jihui bimi piti iipicaqui. Jasca, toa caiti nacopicaqui yaca qui jicoti.

¹⁵ Yaca cacha tsi xo toa jochahuaxëniiria cabo, naa, yobë bo, chotamixëni cabo, ati ibo bo, mahitsa ca dios bo qui aracanaibo, quiaxëni cabo, paracanaibo. Tihi cabo tsi xo toa jicoyamahaina —i ë qui ángel quë.

¹⁶ Jatsi,

—Noho ángel mi qui raati ibo ca éa xo naa, iglesiá ca chahuacanaibá naa chani cahëno iquish na. Ea ti tsi xo David yamaba चाहिताखोबो यो यो यो. “Huishti Bëro Shini” quënëhacahai ca éa xo naa ra —i ë qui Jesu quë ra.

¹⁷ Jaquirëquë Espiritu Santo, Cordero ahuini, tihi cabo ë qui chaniquë:

—Bëcahuë —iquiina.

—Bëcahuë —iiyocani quíha nicacanaibo ri.

Jatsi tëshinapihi tsi bëcana. Copixoma tsi xabahamati jënë bicana. Jaha quëëcanaibo qui acacaxëti xo.

¹⁸ Jatiroha cabo, naa libro ó ca Dios Chani nicacanaibo yobaparcasquia. Quinia-caxëcahuë. Tsohuëcaracá naa libro ó ca Chani qui mániano tsi ja qui naa libro ó ca tënëti bo mániaxëqui Dios ra.

¹⁹ Jasca, tsohuëcaracá pi naa libro ó ca Chani jahuëcara ca másano tsi jahuë naipá ca premio mëbixëhi quíha Dios ra. Toa xabahamati jihui bimi piyamaxëhi quíha. Yaca-yacaria qui jicopistiyamariaxëhi quíha. Tihi ca libro ó ca jahuë bo xatënyamaxëhi quíha rë. Tihi ca tsi iquia, naa chani quënëti ibo.

²⁰ Jarohari tsi,

—Parayamaquia. Basima tsi xo ë johaina ra —ii quíha ë quënëha ca jahuë bo obësoti ibo.

Jatsi,

—Jahuë. Mi jono ra, Ibo Jesús —iqui noa noqui ri.

²¹ Jia noba Ibo Jesú mato shomahuano ra. Amén.